Betraktelser
för
hwar dag i året,

samlade
ur
C. O. Rosenii skrifter.

Adertonde upplagan.

Stockholm,
Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition.
tryckt hos A. L. Normans Boktryckeri-Aktiebolag, 1897.

Förord till den digitala utgåvan

Under arbete...

Förord till första upplagan.

I den mån det andliga lifwet utwecklat sig i wårt land och wälsignelsen af en gemensam uppbyggelsestund inom familjen blifwit erkänd, har ock behofwet af sådana skrifter, hwilka lämpade sig för husandakten, gjort sig gällande. Wi hafwa ock derföre en icke obetydlig samling sådana böcker öfwersatta från främmande språk. Man kunde då tänka, att detta behof wore fyldt, isynnerhet när man bland dessa betraktelseböcker för hwar dag i året räknar icke så få af wår lärofader Luther.

Bland de många själar, hwilka under sednaste tiotalen fått sitt andliga behof tillfredsställdt genom C. O. Rosenii skrifter, har emellertid den önskan lifligt rört sig att genom utdrag ur tidskr. Pietisten erhålla en sådan uppbyggelsebok, afsedd för husandakten. Den djupa blick in i evangelii hemlighet, det allwar, den mångsidighet och grundlighet, hwarmed Rosenius behandlat christendomens hufwudsanningar, talade mäktigt för uppfyllandet af en sådan från många trakter af landet uttryckt önskan, hwilken Evang. Fosterlands-Stiftelsens styrelse nu sökt förwerkliga genom att till förf. af Rosenii lefnadsteckning gifwa uppdrag att ur hans skrifter göra ett sådant utdrag, som härmed erbjudes den christliga allmänheten.

Företaget har dock icke warit så lätt utfördt. Den egentliga swårigheten har legat deri, att dessa betraktelser, hwilka måste hafwa ett begränsadt omfång och, så widt möjligt war, utgöra ett helt för sig, skulle hemtas ur längre sammanhängande afhandlingar. Sjelfwa den omständlighet och grundlighet, hwarmed Rosenius skrifwit, blef här en

swårighet. För att inom det trånga rummet af twenne sidor få en afslutad betraktelse öfwer ett särskildt ämne har man derföre stundom nödgats förbigå en och annan punkt, någon gång till och med hela sidor, alldeles så som

Pasig och Schinmeier gått till wäga, hwilka ur Luthers skrifter gjort utdrag, lämpade för husandakten — såsom hwar och en, som något mer läst Luthers skrifter på originalspråket, lätt kan förwissa sig om. För att winna mer afrundning i formen har äfwen ett och annat begynnelseord till betraktelserna måst förändras.

Herren Gud, hwars sak detta arbete will tjena, gifwe nu ock sin nåd dertill, sitt namn till lof och församlingen till wälsignelse!

Stockholm i November 1873.

*

Den 1 Januari.

Jesus Christus i går och i dag, och Han desslikes i ewighet!

Ebr. 13: 8.

Så utropar apostelen i sista kapitlet till de ebreer. Detta är ju dock en stor tröst i tidens alla skiften och wexlingar, att Christus ännu lefwer och är densamme i går och i dag och desslikes i ewighet! Då skall allting kunna hjelpas och blifwa wäl! Hwad skulle ock wid ett årsskifte wara en mer tröstlig och kär betraktelse för christna — för hwilka Christus är allt i alla — hwad skulle wara mer lämpligt att utgöra deras lösen eller fältrop än detta: **Jesus Christus i går och i dag, och Han desslikes i ewighet!**

I, som kännen Christus, som någonsin hafwen förnummit, att Herren är god, som hafwen erfarit, smakat och sett, huru ljuflig Herren är, huru stor Han är i nåd och barmhertighet, huru trofast och huru mäktig att allting hjelpa — tänken och besinnen, att alldeles på samma sätt är Han ännu i dag och i alla tider, i dag som i går, i år som i det förflutna året, och så desslikes i ewighet. Han kan omöjligt förändras, Han är "ewigheternas Fader", Han är alldeles oombytlig, i alla tiders skiften densamme. Det är endast här nere, uti oss, i wåra känslor, tankar och förnimmelser, som omwexling och förändringar föregå. Midt under detsamma är Christus alldeles oförändrad, alldeles densamme — så att om wi minnas t. ex. att Han någonsin förlåtit synder alldeles oförskyldt, om Han någonsin gjort oss såsom helt ogudaktiga rättfärdiga, af idel fri nåd, genom sin egen förtjenst, så gör Han detsamma alla dagar. Om Han någonsin tröstat oss, då wi icke woro wärda att blifwa tröstade, utan hellre hade förtjent att blifwa straffade och förskjutna, så will Han lika oförskyldt trösta oss ännu i dag. Om wi minnas, att Han någonsin förlossat oss ifrån nöd, ifrån synd och frestelser, då wi sjelfwa icke hade ringaste kraft att befria oss derifrån, så weta wi, att Han både will och kan i sin tid göra detsamma ännu. Om wi hafwa att förtälja: den och den gången war jag alldeles bortkommen, förwirrad och förwänd, ett borttappadt får, men Han, den gode Herden, uppsökte och återhemtade mig, rörde mig med sitt ord igen och förde mig tillbaka, si, så weta wi, att Han will äfwen i de kommande tider göra detsamma alltid. Ty Han är alltid densamme: **Jesus Christus i går och i dag, och Han desslikes i ewighet.** Han har wisst icke ännu bewisat oss sin sista wälgerning! **"Han har först älskat oss". Och såsom Han hade älskat de sina, som woro i werlden** (fritt, oförskyldt och innerligt), **så älskade Han dem intill ändan.**

Sådan tröst hafwa wi icke blott af wår egen korta och inskränkta erfarenhet, nej, allt ifrån werldens skapelse, genom alla århundradens tidelängd, går samma erfarenhet af wår Herres Jesu Christi nåd och kraft. **Jesus Christus i går och i dag, och Han desslikes i ewighet!** Då wi se, huru Han förr undfick syndare, förlåtande de gröfsta missgerningar, weta wi, att Han gör detsamma äfwen nu med oss. Då Han fordom till en beryktad storsynderska, som gråter wid hans fötter, säger: "Synderna förlåtas dig, gå med frid"; då Saulus, som war en "försmädare, en förföljare och wåldswerkare", blir den mest benådade apostel; då David, som efter den allrastörsta nåds åtnjutande ännu faller i blodigaste missgerningar, åter får tillsägelse om nåd och förlåtelse — då weta wi, att på wår Herres Christi nåd icke är någon ände, att Han ännu will allting förlåta alla dem, som söka

Honom. Ja, då wi se, huru Han aldrig tröttnade med sina lärjungars swagheter, utan idkeligen straffade och rättade dem, men aldrig förkastade dem, weta wi, att Han ock aldrig skall tröttna med oss. Och då wi se, huru benägen Han war att höra bön, äfwen när den war så kort, att den endast bestod i hans kläders widrörande, weta wi, att Han också hörer de kortaste böner ännu. Ty wid allt detta skola wi betänka, att Christus ännu i dag är alldeles densamme: **Jesus Christus i går och i dag, och Han desslikes i ewighet!** Detta är dock en obeskrifligt stor tröst och fast borg, när tiderna wexla, ja, storma och mörkna. Då kan ännu en christen med glädje sjunga: "Jag sitter under hans skugga, som jag begärar! Du, Herre, är min starkhet, min klippa, min borg och Förlossare, min Gud och min tröst. Du blifwer, såsom du är, och dina år taga ingen ända".

O Jesu, i ditt dyra namn wi börja än ett år, Du är wår tillflyckt och wårt hopp i dag liksom i går. Ty dina år förwandlas ej, du blifwer den du war, Ditt rike du af ewighet på jorden grundat har.

Så låt för denna nya tid din nåd ock wara ny, Låt mörkret för din sannings ljus likt nattens skuggor fly! Och efter det är ewigt lif i tron att känna dig, Så lär oss det och led oss du uppå den rätta stig.

*

Den 2 Januari.

Och jag såg i hans högra hand, som satt på stolen, en bok, skrifwen innan och utan, beseglad med sju insegel.

Uppb. 5: 1.

Så öfwer måttan wäldig och herrlig är den tröst, som ligger i dessa ord, att om wi blott finge ögonen öppnade att se den och kunde i en waken tro hålla den för werklig sanning, skulle wi wäl en gång för alla kasta alla wåra bekymmer ifrån oss och säga: Nu will jag icke mer. Nu får Gud göra med mig alldeles, hwad Han will; ja, nu få alla onda andar och onda menniskor gerna göra med mig, hwad de förmå, jag fruktar ingenting. Ty låtom oss något betrakta de anförda bibelorden. Johannes ser en bok uti hans högra hand, som sitter på stolen. Och hwad innehåller denna bok? Hon innehåller, såsom den första rösten ur den öppnade himmelen sade, **hwad som skall ske härefter** (kap. 4: 1). Märk nu, hwad synen betecknar. Boken innehåller, "hwad ske skall härefter" — hwad som skall ske med hela werlden och isynnerhet med Guds folk på jorden. Att en sådan bok hwilar i hans högra hand, som sitter på stolen, det betyder icke blott, att Gud på det noggrannaste känner allt, hwad som skall hända oss, såsom det, hwilket är skrifwet i en bok, alltid ligger för ögonen, utan då boken just är i hans högra hand, den werkande handen, är dermed betecknadt, först att den store allsmäktige Guden leder och regerar allting; och för det andra att Han bär en så noggrann omsorg om, hwad som skall hända oss, att Han har det uppskrifwet i en bok; ty wi weta, att bokföring, öfwer hwad som göres, antyder den noggrannaste omsorg derom.

Men nu: Är det icke just, hwad som skall ske härefter, som utgör föremålet för alla wåra bekymmer? Wåra hjertan äro wanligen fulla af oro och tankar på, hwad som skall hända oss. Äfwen den, som är lycklig att icke täras af werldens sorg, som åstadkommer döden, utan är worden en troende christen, har likwäl då en ny werld af bekymmer för mångahanda wigtigare föremål: här wår egen själ, wåra synder, frestelser, strider och faror för fall och afwikelser; der wåra anhörigas och andra menniskors själar, och huru det skall gå med dem; här kyrkans framtid, eller hwad som skall ske i samhället; der en mängd småsaker, hwilka dock ofta på det bittraste oroa oss. Ty utom det att christna hafwa **kärlekens** omsorg, att allt måtte gå wäl, och en upplystare blick på wigten af sådant, som andra anse för ett intet, äro de ock alltid skottmål för alla djefwulens glödande pilar, denne orolige fiende, hwilken med frestelser, anfäktningar och alla möjliga falska ingifwelser söker störa wår frid, så att Guds barn ofta hafwa hwarken dag eller natt ro. Hwarwid skola de då trygga sig? På hwad skall jag luta mitt trötta hufwud? O, att det wore mig gifwet att se, hwad häri ligger! Allt, hwad som kan möta oss, är skrifwet i en bok, hwilken hwilar i hans högra hand, som sitter på stolen. Såsom ock David redan såg det och till

sitt hjertas tröst sjöng: **Alla dagar äro skrifna i din bok, förrän någon af dem war kommen.** Wi hafwa ännu en trofast Fader i himmelen, hwilken med så huld omsorg wårdar sig om allt, hwad oss rörer, att Han har det uppskrifwet i en bok, som Han sjelf håller i sin högra hand. O, om wi kunde tro och se en sådan Guds huldhet och omsorg om oss, tror du icke, att wi då skulle hafwa en salig ro och hwila för wåra arma hjertan och en hög frid och tröst för alla kommande dagar?

Men här kommer nu hedningen i wårt bröst, wårt otrogna, mörka hjerta och förnuft, och säger: Ja, de stora werldshändelserna, eller det som skall wederfaras hela kyrkan, det har Gud skrifwet i sin bok, men icke det som rörer så små och enskilda warelser som mig. Ja, wisst tyckes det wara för mycket, wisst är det för wårt förstånd alldeles obegripligt, om wi skulle säga, att Han ock har i sin bok skrifwet allt, hwad som skall ske dig och mig. Men hwad skall man göra, om densamme store Herren, som sitter på stolen, sjelf säger, att Han räcker till icke blott för hwarje enskild **menniska** och dess minsta angelägenheter, utan till och med för hwarje **fågel** på jorden? Matth. 10: 29—31. Hwad skola wi göra af denne Herren? Å ena sidan säger wårt förnuft: Det är alldeles orimligt, omöjligt; och å andra sidan står till och med hela den synliga skapelsen full med oräkneliga wittnen emot oss och säger med tusen röster: Se hwad Gud har gjort! Se hwilka storwerk och se hwilka småting! Och då Han en gång har gjort alla dessa småting, har Han wäl lika lätt för att se dem och sköta dem. O, om wi kunde wakna ur wårt ömkliga otrosmörker! Wi gå midt i den oändliga rikedomen af Guds makts och herrlighets wittnen och se dock intet. Det är Herren sjelf, som säger: "Säljas icke twå sparfwar för en penning, och en af dem faller icke till jorden eder Fader förutan. I ären mer wärda än många sparfwar. Äro ock edra hufwudhår alla räknade".

Allt ju hwilar i **min Faders** händer, Skulle jag som barn wäl ängslas då! Sjelf Han är mig alla dagar nära, För hwar särskild tid med särskild nåd, **Hwarje** dags bekymmer will Han bära **Han**, som heter både **Kraft** och **Råd**.

Den 3 Januari.

Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son.

Joh. 3: 16.

Se nu här Guds ewiga nådewal! Då Gud, den allena wise, rättfärdige och barmhertige, Skaparen och Fadren öfwer allt, hwad fader heter i himmelen och på jorden, såg förut i sin ewiga allwetenhet, huru hans afbild menniskan, det ädla och fria kreaturet, med hela dess slägte skulle falla utur godheten, deruti hon genom egen lydnad och rättfärdighet kunnat behålla sig, huru hon skulle förlora Guds beläte och störta sig i ewig död och fördömelse, uppfylld med den gamle ormens gift och såld under synden, då beslöt Han, förr än Han utsläppte detta betydelsefulla slägte ur sin skapande hand, att sjelf sörja för dess frälsning, att gifwa det en Medlare, som skulle i sin person hafwa både menskligheten och gudomen sammanfattade i oupplöslig förening. Han utwalde oss i Christus, förr än werldens grund war lagd. Af den gudomliga rättfärdighetens lag kunde icke en bokstaf eller prick eftergifwas; lika omöjligt kunde det fallna slägtet fullgöra lagen. Det kunde icke gifwa, hwad det icke mer hade qwar, nemligen sann rättfärdighet och helighet. Nu skulle antingen Guds uppsåt med menniskans skapelse blifwa om intet och hans lifs son, hans afbild och barn, blifwa ewigt förlorad, eller ock skulle Gud sjelf upptänka ett råd till menniskans frälsning. Då förbarmade Han sig öfwer oss i sin egen fria kärlek, "efter sin wiljas goda behag sin herrliga nåd till lof", och bestämde till wår frälsning sin egen älsklige Son, det ewiga och sjelfständiga Ordet, hwilken ock af lika barmhertighet och kärlek willigt åtog sig att blifwa menniskornas Broder och Salighetshöfding — att sjelf blifwa menniska och i sin mandom med lagens uppfyllande och dödens utstående återförwärfwa det förlorade, återinsätta oss i godheten igen och ånyo upprätta Guds beläte i oss genom sig sjelf. **Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son.** Han wardt en "menniskans Son" för att frälsa det, som war förtappadt. Såsom för ens synds skull fördömelse war kommen öfwer alla menniskor; så skulle ock genom ens rättfärdighet lifwets rättfärdning komma öfwer alla menniskor. Såsom wi alla dött i Adam, så skulle ock alla uti Christus warda gjorda lefwande.

Detta war Guds **eget fria nådewal**. Och härtill war ingen annan grund, än Guds egen fria, oberoende kärlek; såsom Christus säger: Så älskade Gud werlden. Huru man än söker, kan man icke finna annat skäl än detta: Han

älskade, derföre älskade Han. Wi komma icke längre. Han har utwalt oss i Christus efter fin egen wiljas goda behag. Ingen bad Honom, ingen förtjente det; det war hans egen wiljas goda behag. Här är en guldgrufwa! Wår salighet, wår utkorelse i Christus är Guds eget fria beslut och hans egen gerning. Skriften säger: Gud gör allting för sin egen skull. Han, för hwilkens skull alla ting äro, och genom hwilken alla ting äro, har så behagat besluta, att det fallna menniskoslägtet skulle wara hans barn genom Christus. Han har tagit oss sig sjelf till barn genom Jesus Christus efter sin wiljas goda behag sin herrliga nåd till lof. Hwad will man derom säga? När Gud behagar göra något, hwem kan hindra Honom? Ho kan stå emot hans wilja? Det heter derföre **nådewal, utkorelse**. Du tycker, att det är allt för mycket, att du skulle wara Guds barn, du är alldeles owärdig dertill; men hwad will du göra? Det är Guds egen wiljas goda behag. Hwad will man säga emot Guds wiljas råd? Den ena gången besluter Han skapa werldar, många som sand; den andra gången besluter Han skapa åt sig barn på jorden och att, när de fallit för fiendens frestelser, upprätta dem genom en frälsare. Han besluter att genom en dyr återlösning göra dem åter till barn, så förderfwade och owärdiga de än finnas. Hwad will man derom säga? Det är allt Guds wiljas fria behag. Han gör allting för sin egen skull. Detta är nådewalets wäldiga tröst. Här måste jag dock se, att Guds nåd och kärlek är fri och oberoende af oss. Såsom Paulus säger i Rom. 9 om utkorelsen, då han tager exempel af twillingbarnen Jacob och Esau: "Förr än barnen woro födda och hade hwarken gjort godt eller ondt — på det Guds uppsåt skulle blifwa ståndande efter utkorelsen, icke för gerningarnas skull utan af kallarens nåd — wardt till modren sagdt: **Den större skall tjena den mindre**." Så ock här: Förr än wi woro skapade, förr än werldens grund war lagd, då wi hade gjort hwarken godt eller ondt, utwalde Gud oss i Christus till barn och arfwingar af den ewiga saligheten. Wisst är i denna utkorelse det wäldigaste dunderslag från himmelen öfwer alla gerningars förtjenst inför Gud! Wisst borde wi en gång wid det åskslaget wakna ifrån wår ewiga inbillning, att Guds nåd skall wara beroende af oss, wår fromhet och wåra gerningar! Så som Han har utwalt oss i Christus, **förr än werldens grund war lagd**. Wi komma då något försent med wåra förtjenster! O, en ewig nåd!

Gud, förr än werldens grundwal i skapelsen war lagd, Har oss till barn i Christus Jesus tagit. Och jag, som gått så länge bedröfwad och försagd Och på det tunga träldomsoket dragit, Jag nu dock börjat fatta en smula af Guds nåd; O, Herre Gud allswåldig, **alltsammans är af nåd!** Så will jag blott af nåden mig berömma.

Den 4 Januari.

Alla dem, som annammade Honom, gaf Han makt att blifwa Guds barn... hwilka äro födda af Gud. Joh. 1: 12, 13.

För en sådan Skriftens förklaring öfwer Guds barn borde dock alla trognas hjertan utwidga sig af glädje och förundran — och deremot det djerfwa, sjelfwiska tillgripandet af det höga namnet häpna och studsa tillbaka! Guds barn, i Skriftens mening, äro födda af Gud, äro underwerk af Guds nåd, äro nya, andliga skapelser på jorden, som röja en "delaktighet af Guds natur". Och sådant medför den sanna, lefwande tron. Att wi blott af nåd genom tron warda Guds barn och saliga, är så nådefullt och tröstrikt, att man borde gråta i glädje deröfwer; men skulle wi icke då förstå och besinna, att här menas en sådan tro, hwarigenom wi warda födda af Gud? Eller månne ock en sjelfgjord inbillningstro, som aldrig medför någon födelse af Gud, ändå gör oss saliga? Hwem som helst kan gerna hålla till godo den sköna titeln af Guds barn; mången, som dock saknar de mest utmärkande tecknen af den nya födelsen, smeker sig ock med hoppet att wara en sann christen. **Faren icke wille! Gud låter icke gäcka sig!** Här skall till slut icke blifwa fråga om, huru mycket förstånd wi haft i hufwudet, eller ord i munnen, utan om det warit sanning i wår christendom, om wi warit födda af Gud. O, det wore ju dock förskräckligt att hafwa gycklat sig fram genom tiden med en sjelftagen tröst, i stället för en af Gud werkad tro, att hafwa bedragit sig och andra med en lös tanketro, som ingen kraft hade till hjertats förödmjukande, nyfödande och helgande, utan blott bestod i kunskap och ord samt i några religionsöfningar, i något bedjande, läsande och talande, hwilket allt war sjelfskapadt, för att tillwinna sig christnas förtroende eller något dylikt! Snart är det speladt ut, snart kommer den Store, Helige, inför hwilken man skrymtat, med det allwarsamma budskapet: **Det är gjordt! Gör räkenskap!** Och då, inför dödens allwarsamma ansigte, då wi skola ställas

afslöjade och blotta inför den Heliges ögon — huru grufligt, om wi hela tiden hafwa skrymtat! Just derföre att nåden är så stor och det himmelska barnaskapet så herrligt, är det ock så äfwentyrligt, om det icke är sanning i wår christendom. Märk derföre wäl apostelens ord i wårt språk.

Han sade först: **Alla dem, som annammade Honom, gaf Han makt att blifwa Guds barn.** Det "annammandet" förklarade Han med tillägget: **dem som tro på hans namn**. Men se, huru han förklarar sig. Han tillägger, att de, som genom tron woro Guds barn, också woro födda af Gud. Man måste djupt fästa den punkten i sitt sinne.Den, som skall kunna "se Guds rike" och såsom ett Guds barn ewigt lefwa med Gud, måste wara **född af Gud**. Det gudomliga lif, som före syndafallet bodde i menniskan och just utgjorde Guds beläte i henne, och hwars förlorande Gud isynnerhet åsyftade, då Han sade: **På hwad dag du bryter, skall du döden dö,** detta gudomliga lif måste nu genom en ny födelse af Anden återställas i oss, få att wi åter "warda Guds beläte lika" — ehuru detta beläte icke blir fullkomnadt, förrän wi ock blifwa befriade från den hindrande omklädnaden af köttet. Christus förklarade uttryckligt: **Utan en blir född på nytt, kan han icke se Guds rike.** Guds rike skänkes oss af idel nåd — den punkten står ewigt fast — men du är alldeles obeqwäm att åtnjuta det, du kan omöjligt lefwa det lifwet med Gud och lifwet i himmelen, om du icke blifwit född af Gud, blifwit delaktig af Guds natur. Den sanne Guden är en helig Gud; en ohelig warelse förtäres och utpinas i hans närwaro. Der måste blifwa en med Gud beslägtad natur, en ny menniska, som är skapad efter Gud, innan det kan blifwa salighet i Guds sällskap. "Köttsligt sinne är en fiendskap emot Gud", trifwes icke med Honom en enda dag, mycket mindre en hel ewighet. Derföre säger Christus: "Undra icke, att jag sade, att ..I måsten födas på nytt. Det som är födt af kött, det är kött. Utan en warder född på nytt, kan han icke se Guds rike". Och här säger Johannes: "Hwilka icke äro födda af blod, icke heller af köttslig wilja, utan af Gud". Och så säger Petrus: "I ären födda på nytt, icke af någon förgänglig säd, utan af oförgänglig, som är af lefwande Guds ord, det ewinnerliga blifwer". Och så säger Paulus: "I Christus Jesus gäller intet, hwarken omskärelse eller förhud, utan en ny skapelse". Nu, hwem skulle du tro i denna stora lifsfråga, om icke Herren sjelf? Christus är ju sjelfwa kärleken och mildheten. Christus och hans apostlar måste wi ju höra; då nu Christus och hans apostlar likasom med en mun betyga, att Gud har fastställt en sådan wäg för menniskors barn, att de skola födas på nytt och blifwa delaktiga af Guds natur, om de skola ingå i himmelriket — huru kan du då framlefwa emot ewigheten, utan att weta med dig något sådant?

Här är mången, som bekänner Jesus med sin mun hwar dag, Trifs ock wäl bland Jesu wänner, I hans ord har ock behag;

Men det ena, enda fattas; Trones lif i Jesus fattas — Och den själ, som detta fattas Får ej tröst på domens dag.
Den 5 Januari.

Densamme Anden wittnar med wår ande, att wi äro Gnds barn.

Rom. 8:16.

Stora, herrliga förhållande: **Vara Guds barn och weta sig wara det** och hafwa en med Gud förtrolig barnaskapsande! Så talar här apostelen, så talar hela Skriften, så talar alla frigjorda christnas saligaste erfarenhet. "Sjelfwa Anden wittnar med wår Ande, att wi äro Guds barn." Huru kan det wara med detta wigtiga stycke ibland oss? Du, som detta läser, är ock du så lycklig, att du har Guds Andes wittnesbörd med din ande, att du är ett Guds barn? Du är tilläfwentyrs en christen, du älskar ordet, din wandel är oklanderlig, men huru är det med detta stycke? Huru är det med hjertat? Har du bekantskap med din Gud — en förtrolig bekantskap, hwilken betecknas med orden: **Abba, käre Fader!** Detta är hufwudsaken! Märk och hör! Detta är den stora hufwudsaken i allt christligt lif, att hjertat är förtroligt med Gud genom Christus, att du har sällskap med Honom, är i en wänlig förening med Honom! O, detta är sjelfwa hjertat och lifwet i all christendom! Detta är det återställda paradislifwet, som menniskan förlorade genom fallet, en förtrolig barnaskapsande, som umgås med sin Gud och talar med Honom, såsom barnet med sin fader.

Nu — har ock du denna förtroliga barnaskapsande? Lemna icke den frågan, förrän den blifwit grundligen afgjord. Denna förtroliga barnaskapsande är just hjertepunkten i hela det andliga lifwet, hwarigenom allt godt utflyter;

denna förutan är allt död och köld, wanmakt och träldom. Och hwartill skall allt andligt wara, om du icke kommer till denna trons frid med Gud, denna förtroliga umgängelse med Honom? Christus har uttryckligt förklarat, att alla andra goda förhallanden icke tjena till salighet, om wi icke kommit i förening och bekantskap med Honom.

Detta förtroliga förhållande till Frälsaren är det ock, som utgör hela kraften i all christendom, till både görande och lidande — utgör källan till allt sannt heligt, allt Gud behagligt lefwerne. Huru swag, trälaktig, olustig, tung och wanmäktig är icke christendomen hos dem, som icke ega denna trons wisshet och bekantskap med Gud! De kunna hafwa mycken god mening, goda beslut och föresatser; men det blir ingenting af, de äro beständigt trälar under werlden och sina skötesynder och föras ännu af djefwulen fångna efter hans wilja. De hafwa ingen anda uti sig. Äfwen der någon werklig tro är uppgången, men den ännu är swag, der man hungrar och törstar, men ännu icke blifwit

mättad — eller der tron hos en äldre christen förlorat sin evangeliska frimodighet, der christendomen blifwit mer tung och lagisk — der råder alltid wanmakt och träldom under synden, och menniskan blir i allt swag, trög och liflös: bekännelsen tystnar, bönen blir tung och kraftlös, hjertat kallt och tomt; hjertat har ingen skatt, ingen uppfyllelse, ingen wän för andra wänner och törstar då snart efter synd och fåfänglighet åter. Huru mycket mer inträffar icke allt detta, der själen icke alls kommit till tron, utan ännu är helt fången under träldomens ok! Och twärtom, då själen kommit till en glad förwissning om sin benådning hos Gud och står i en förtrolig wänskap med Frälsaren — hwilket lif, hwilken lust och kraft, hwilket gladt lofwande och bekännande, hwilket raskt utgående från werld och orättfärdighet! Sådant menade Christus, då Han sade: **Såsom grenen icke kan bära frukt af sig sjelf, med mindre han blir i winträdet, så kunnen icke heller I, utan I blifwen i mig. Om I blifwen i mig, skolen I bära mycken frukt.** Och så säger Johannes: **Denna är segren, som öfwerwinner werlden, wår tro.** Och så säger profeten: **Fröjd i Herren skall wara eder starkhet**. Derföre, huru wigtigt är det icke, äfwen för att hafwa kraft till helgelse, till bekännelse och utgående från werlden, samt till tålamod och starkhet i lidanden — huru wigtigt och nödigt att ega en hel förwissning om nåden, att stå i en innerlig trosförening med Frälsaren! Ja, huru nödigt, att såsom sin allradyraste klenod, sitt öga eller sitt hjerta, bewara denna werkliga barnaförtröstan, som apostelen kallar **utkorade barns ande, i hwilken wi ropa: Abba, käre Fader.** Skulle wi då icke stanna och fråga oss, såsom inför Guds ansigte, hwar och en för sig: har ock jag denna förtroliga barnaskapsande? Har jag wittnesbörd om mitt barnaskap hos Gud?

Jesus mig till barn har köpt, Till sitt barn Han mig ock döpt, Dertill Han ock mig har födt — Dertill ock jag werlden dött.

Faller jag och syndar ock, Han densamme är ändock; Är jag barn, jag då ock har Barnarätten alltid qwar.

Så är allting wordet wäl Mellan Herren och min själ. Jag är hans och Han är min, Han mig tagit upp till sin.

Den 6 Januari.

Synden, på det hon skulle synas wara synd, har, med det godt är, werkat döden i mig; på det synden skulle warda öfwermåttan syndig genom budordet. Rom. 7:13.

Den sanna bättringen, lagens rätta och genomgripande werk i syndarens hjerta, är så nödwändig, att den förutan allt andligt sträfwande är förgäfwes, all tro, all gudaktighet, ja, Christus och hans förtjenst äro för den själen fruktlösa. Den som blott känner sina werksynder, synder i tankar, ord och gerningar, blott ser på dem, arbetar och strider med dem och icke genom lagens kraf på hjertat sjunker ned i naturens orena dy och der kommer i nöd, den menniskan gör en stympad skrymtarebättring, omwänder sig wisst, men blott ifrån ett friare werldswäsende till sin egen rättfärdighet, och blir en farise. Ja, den som också känner naturens ondska, hjertats förderf och orenhet, men flyr blott till waksamhet, bön, strid, försakelse, gudaktighet, och icke blir på allt detta misströstande, utan hoppas och hoppas på seger och har derpå sitt öga, sin tröst och förhoppning, blir också blott en farise. Kommer han icke, medan det ännu står så illa till, medan han ännu icke wunnit den åsyftade segren, utan ännu ligger nere i

sitt elände — kommer han icke, medan han ännu är i denna uselhet, till Christus, till nåd, tröst och salighet blott i Christus, så blir han aldrig en rätt christen, utan antingen ett bedraget werkhelgon, som fått tröst i sin bättring och gudaktighet, eller ock en upptröttnad träl, som öfwergifwer alltsammans, faller tillbaka till sin sorglöshet eller stannar i förtwiflan och förtappelse. Om dem, som kunna uppsåtligen hylla wissa skötesynder, tala wi icke nu, utan om dem, som werkligt söka att ingå genom den trånga porten, men icke kunna. Felet hos alla dessa är, att de aldrig låta säga sig — eller ock blir det dem icke rätteligen sagdt — **hwad den rätta bättringen är, hwad som är lagens rätta werk, dess egentliga ändamål och mening.** O, att de wille gifwa akt på Herrens ord. Hör då! Skriften säger uttryckligt: "Allt det lagen säger, det säger han till dem, som äro under lagen, **att hwar och en mun skall tillstoppas, och all werlden skall för Gud warda brottslig."** "Men lagen är också här med inkommen, att **synden skulle öfwerflöda**; men der synden öfwerflödade, der öfwerflödade då nåden mycket mer".

Och denna sin naturliga werkan måste lagen nödwändigt utöfwa i ditt hjerta, om bättringen skall blifwa sann. Det är icke frommare och heligare, du skall warda genom kraf och bud, nej, det skall du blifwa genom en annan, som döper med Ande och eld. Men genom lagen

skall du blifwa "brottslig", syndig, "öfwermåttan syndig" - det hjelper icke annat, om du någonsin skall lära rätteligen annamma Chrlstus till ett nytt lifs upptändande i ditt hjerta. "Om en lag wore gifwen, som kunde göra lefwande, så wore rättfärdigheten sannerligen af lagen, och då wore Christus fåfängt död." Lagen uträttar ock wisserligen sitt rätta werk, om han blott kommer in i **hjertat**; går han **blott** löst på ytan, så kan du blifwa mycket from — nemligen i gerningar och inbillningar, och blifwa en farise, såsom förut är sagdt. Sådan war ock Paulus, "förr än budordet kom", förr än lagens andliga kraf trängde in på hans hjerta. Sådana äro ock många religiösa i wåra dagar, hwilka drifwa lagen på det sättet och i den meningen, som skulle man ock werkligen derigenom kunna blifwa frommare och bättre, om man blott allwarligare griper sig an, och yrka, att man icke skall derom misströsta, utan fortfara att kämpa, bedja och hoppas. Den rätta bättringen går djupare, upprör hjertats ondska och gör mig icke bättre och bättre, utan syndig, "öfwermåttan syndig genom budordet", så att jag kommer på skam med allt, hwad jag företager, tycker werkligt illa om mig och min bättring och får således ingen tröst i mig sjelf. Märk, att när Chri- stus började sitt läroembete, war det hans första göromål att förklara lagens andliga kraf så högt, att ingen menniska skulle kunna fullgöra det. Se Matth. 5: 21—48. Och när en man trodde sig hafwa fullgjort, hwad lagen kräfde, war Christus icke nöjd, utan skyndade genast att gifwa honom ett bud, som skulle blifwa honom för swårt: "Will du wara fullkomlig, få sälj ock allt det du har och gif de fattiga". Icke förhjelpte Han mannen till tröst i sin fromhet. Derföre när någon sä- ger, att han will omwända sig, blifwa from och helig, må man swara: Ja, om du allenast först blefwe en syndare och ogudaktig, d. ä. kunde du först komma ned i din uselhet, lära känna hwad du är för ett förtappadt kreatur, i grund förderfwad och ogudaktig, så kunde du sedan med sanning tro på Honom, "som gör den ogudaktiga rättfärdig"^ och sedan kunde du blifwa from och helig.

Hellre må du ligga Uti stoft och tigga Nåd i Jesu blod, Än att sjelf rättfärdig, Helig, stark och wärdig Hafwa tröst och mod.

Hellre syndbelastad, Under domen kastad, Fallen och oren. Publikan och sköka Kunna Jesus söka Förr än farisen.

Milde Gud bewara Mig för denna fara, Sjelfrättfärdighet. Men i Christus gif mig Tröst och kraft och blif mig Du all salighet.

Den 7 Januari.

Bestänkta i hjertat ifrån ett ondt samwete. Ebr. 10:22. Hwad will det säga att sålunda bestänka hjertat? Huru sker det? Uti förebilden (1 Mos. 12) skedde det så, att ett knippe isop doppades i det slagtade lammets blod och dermed beströkos dörrträden, både det öfra och de båda sidoträden. Det isopsknippe, hwarmed wåra hjertan skola bestrykas, är evangelium, hwilket sannerligen är doppadt i Guds Lams blod och stänker under dess förkunnande heliga droppar åt alla håll. Evangelium talar ju först och sist om en frälsning genom Christi blod. Evangelium säger: **Lammet, som är dödadt och har igenlöst oss åt Gud med sitt blod, det är wärdigt att**

hafwa ära och lof. Evan- gelium säger: **Wi hafwa förlossning genom hans blod, syndernas förlåtelse.** Evangelium säger: **Jesu Christi, Guds Sons, blod renar oss af alla synder.** Evangelium säger: **Om edra synder wore blodröda, skola de dock warda snöhwita.** Genom sådana wittnesbörd warda wi med Christi blod bestänkta i hjertat ifrån ett ondt samwete. Märk: ifrån ett ondt samwete! Wi måste få bestänkas med Christi blod, att wi få rentaf ett godt samwete, få alla wåra synder helt borttagna från sam- vetet, genom en wiss tillförsigt och hjertlig förtröstan om deras förlåtelse, så att wi helt renade och med Gud försonade kunna åter tala med Honom såsom med en huld och kärleksrik Fader. Detta är Guds barns herrliga frihet, att ingen synd tillräknas dem, lagen icke dömer öfwer dem, de äro icke under lagen, utan under nåden, och hafwa derföre frid med Gud, liksom hade de aldrig haft någon synd, utan wore helt rättfärdiga och heliga. Men det är ock denna tro allena, som förlossar från syndens herrawälde. O, när jag såsom en arm syndare får den stora, wissa trösten, att Gud icke mer tillräknar mig missgerning, utan tillsagt mig: War wid godt mod, min son, dina synder förlåtas dig! o, huru jag då springer lös ur träldomsbanden, triumferar, jubilerar, prisar Guds nåd, förbannar min synd och will nu ingenting i hela werlden högre önska mig än att blott kunna i alla mina lifsdagar tjena Herren.

Men härtill fordras en sådan bestänkning, en sådan tro, att du i samwetet får frid för dina synder. Den som wet, hör, sjunger och läser om den stora förlossning, som är skedd i Christus Jesus, men dock alltid bär sina synder på samwetet och ängsligt tänker på utwäg att försonas, den försmädar dermed Christi blod, såsom det icke warit mäk- tigt att borttaga synder. Apostelen säger (v. 1,2), att när man wid de levitiska offren alltid hade qwar ett ondt samwete och derföre alltid ånyo offrade, bewisade detta, att **oxablod och bockablod icke kunde bort-**

taga synder; "ty eljest hade de återwändt offra, efter de, som så offra hade sedan intet samwete haft af synder, när de hade warit en gång gjorda rena". Gif akt på de orden! Nu gå wi och gifwa samma wittnesbörd om Christi dyra blod, då också wi gå med ett ondt samwete. Då säga ock wi dermed, att Christi blod icke kunde borttaga synder; ty annars skulle wi ju hafwa frid med Gud, hafwa wåra synder borttagna, efter wi äro en gång gjorda rena. Stanna här ett ögonblick. Hwad tror du? Har Christi blod werkligen borttagit, försonat, afplanat alla dina synder? Har Christi blod uträttat något mer än oxa- blod och bockablod? Eller will du ock om Christi blod säga, att det icke kunde borttaga synder? Paulus gör den åtskilnad mellan de levitiska offrens blod och Christi blod, att då han sagt, huru de förra icke kunde borttaga synder, tillägger han om Christus: "Men denne, då Han hade offrat ett offer för synderna, det ewinnerligen gäller, betygar Han: Och deras synder och orättfärdigheter will jag icke mer ihågkomma. Der nu sådan förlåtelse är, der är icke mer offer för synder." Och då följer: "Efter wi nu hafwa, kära bröder, frihet att ingå uti det heliga genom Jesu blod, så låtom oss framgå med ett sannskyl- digt hjerta uti en fullkomlig tro (fullkomlig tröst), bestänkta i hjertan lfrån ett ondt samwete." Apostelen will, att det en gång bör få wara afgjordt, att Christi blod werkligen har borttagit synderna och wi nu äro fria.

Wakna då, kära själ, och besinna, hwad du gör, när du idkeligen ser på dig sjelf och aktar Christi blod för ett intet, liksom det icke kun- nat borttaga synder! Wisst kunna dina synder wara grufliga, stora och många; men så stora och många kunna de dock aldrig wara, att icke Guds Sons blod gäller tusen gånger mer. **Bed Gud om tron** och låt så länge genom evangelium bestänka ditt hjerta med Christi blod, att du blir helt fri ifrån ett ondt samwete, att du helt förlorar dig i Chri- sti blods wärde och gladligen kan dermed trotsa alla dina synder samt död, djefwul och helwete, och intet mer wet, än Christus, Christus, död och uppstånden **för oss, för oss**!

Nu är min träldom slut, Jesus är min Nu får jag hwila ut. Jesus är min!

Jag länge ej förstod Rätt akta Jesu blod, Fast Han gjort saken god; **Nu är han min** Den 8 Januari.

Gjord under lagen, på det Han skulle förlossa dem, som woro under lagen, att wi skulle få barnaskapet. Gal. 4:4,5.

O, du ewiga Guds kärlek, som så älskade werlden! Hörom här, hvarföre Guds Son är worden menniska, hwad som war sjelfwa det stora ärendet och ändamålet med hans ankomst i werlden. "Gjord under lagen, på det Han skulle förlossa dem, som woro under lagen." O, du swarta otrosmörker, som aldrig tillstäder oss att behålla detta! Si, de som werkligen tro sådant, att Gud gifwit oss sin Son till wår lagfullgörare, icke undrar jag, att de älska en

sådan Gud och Frälsare, icke undrar jag, att de blifwa brinnande i anden, af någon högre him- melsk fröjd och frid och kärlek; icke undrar jag, att de blifwa upptända af nit emot allt annat, som will upphäfwa sig till det anseendet att göra oss rättfärdiga och heliga. Då Gud wille frälsa de fallna menniskorna och förlossa dem ifrån lagens domar, huru skulle det tillgå? Det måste tillgå på ett sådant sätt, att icke den gudomliga rättfärdigheten till en enda bokstaf eller prick blefwe lidande. Och det skedde derigenom, säger apostelen, **att Guds egen Son blef skickad under lagen.** Han, som war lagens Herre, gaf sig att wara lagens tjenare och fullgörare för oss. O, du makalösa Guds kärlek!

Om du nu tror detta, som hela Skriften wittnar, att wi endast genom **Christi** laguppfyllelse, **Christi** rättfärdighet warda rättfärdiga, då skall den enda fråga, som återstår till ditt betryggande, blifwa denna: "Är jag wiss, att Christus har riktigt fullgjort lagen till den ewige Fadrens förnöjelse?" Och då kan du wara trygg. Christus har alldeles fullkomligt hållit lagen. Han "älskade Gud af allt sitt hjerta, af all sin själ, af alla sina krafter och af all sin håg"; det war hans mat, att Han gjorde Fadrens wilja. Lika fullkomligt har Han ock "älskat sin nästa såsom sig sjelf", ja, så att Han ock förgat sig sjelf, gaf sitt lif i döden, wardt räknad till ogerningsmän, bar mångas synder och bad för öfwerträdarena. Han war lydig intill döden, ja intill korsets död. Ty att Han war gjord under lagen, innebar också, att Han skulle taga på sig lagens dom och förbannelse öfwer syndarena. Såsom skrifwet står: "Christus har förlossat oss ifrån lagens förbannelse, då Han wardt en förbannelse för oss." "Och efter barnen hade kött och blod, är ock Han worden deraf delaktig; på det Han skulle genom döden nedlägga honom, som hade döden i wåld, d. ä. djefwulen, och **göra dem fria, som genom dödens räddhåga måste i allt sitt lefwerne wara trälar."** Så har Han gjort allting för oss. Prifadt och högtlofwadt ware hans namn!Han war ock den ende, som **kunde** göra det. "Wi woro till detta werk alltför swaga i harnesket", såsom Luther säger; "wi äro satta af sätet", Han allena kunde utföra detta werk.

Må nu endast hwar och en se till, att han ock gifwer Christus äran för detta werk, d.ä. att han besinnar och erkänner, att denne Herren har beställt allt wäl. Det är få bedröfligt, att det icke kan med några ord nog beklagas, huru djefwulen förwillar wåra sinnen, så att wi lefwa fram wår tid, såsom wisste wi ingen egentlig nytta af allt, hwad Christus gjort. Wi läsa, sjunga och tala om, att Gud gifwit oss sin egen son till wår broder, wår lagfullgörare och wårt offerlam; och dock gå alla wåra tankar och allt wårt andliga sträfwande derpå ut, att wi skola sjelfwa wara ostraffliga lagfullgörare, om wi skola täckas Gud och wara riktigt wissa om hans nåd och wänskap. Wi skola blott med många stora och wackra ord prisa Medlaren, men sedan gå till det arbetet att sjelfwa försona oss med Gud. Många hafwa i all sin lifs- tid aldrig ännu haft någon egentlig tjenst och nytta af Christus. Lå- tom oss då en gång stanna och besinna, hwad Skriften säger om den nytta och tjenst, wi skulle hafwa af denna stora gåfwa, då Gud gaf oss sin Son, gjord under lagen. Apostelen säger: **För att förlossa dem, som woro under lagen, att wi skulle få barnaskapet.** Har du aldrig sett eller hört dessa ord? Skulle wi icke en gång prisa den gudomliga kärleken och låta det wara sannt och wara nog, hwad wår store lagfullgörare har gjort? Apostelen säger här, att Han har icke gjort det åt sig sjelf, utan för att förlossa dem, som woro under lagen. Wi bedja hwar och en, som will wara christen, att en gång allwarligt besinna det, som är Skriftens summa och kärna, att Christus är lagens ände, — Christus är lagens ände, till rättfärdighet för hwar och en, som tror; att det som lagen icke kunde åstadkomma, i det han wardt förswa- gad af köttet, det, det, det gjorde Gud, sändande sin Son i syndeligt kötts liknelse.

Wåga dig, dristelig, Tro, att Jesus gjort allt för dig, Allt hwad lagen ej werka kan, Allt hos dig, som han klagar an, Detta tog Jesus på sig.

Våga dig, dristelig, Tro, att Jesus gjort allt för dig. O, hwad fröjd och hwad kraft har den, Som fått allt uti Frälsaren. Salig och helig han är. Den 9 Januari.

Här är ingen åtskilnad. Allesammans äro de syndare och hafwa intet berömma sig af för Gud. Rom. 3: 24.

Men huru skall man dock egentligen förstå dessa ord? Ty det är ju dock orimligt, att här icke skulle wara någon **åtskilnad**, då wi ju se med ögonen, att skilnaden är twärtom ganska stor, i det den ena menniskan lefwer fri i all

synd, och den andra förer hwar dag ett waksamt lefwerne? — Swar: Märk wäl, hwad som här är i fråga. Här talas ju endast om rättfärdighet inför Gud, om "berömmelse" i fråga om **salighetens** förwärfwande. Det är endast i den frågan, som all åtskilnad på mer eller mindre synder upphör. Är det åter fråga om det, som beror af wåra gerningar, nemligen olika **grader** i salighet eller fördö- melse, då säger Skriften uttryckligt, att det skall warda åtskilnad, då

talas det om ^drägligare" och odrägligare, och å andra sidan att "den ena stjernan skall öfwergå den andra i klarhet"; men så snart fråga är om rättfärdighet och berömmelse inför Gud, såsom här, då är det genast "ingen åtskilnad", ty då förslå ingen menniskas gerningar, då äro wi alla så långt ifrån rättfärdighet, att all skilnad derigenom förswinner. Se här en liknelse: Då wi tala om ojemnheterna på jorden, måste wi alltid säga, att mellan de höga bergens spetsar och dalarnas djup är stort afstånd. Men så snart wi tala om jordens afstånd ifrån solen, då taga wi icke mer dessa ojemnheter på jorden i beräkning; då säga wi icke: från solen till bergspetsarna är så och så långt, och från solen till dalarnas djup så och så långt, utan wi säga: afståndet är så ofantligt, att dessa ojemnheter på jorden göra ingenting åt saken — "här är ingen åtskilnad". Således, här nere inför menniskor är wisserligen stor olikhet uti synder och fromhet; men då den bästa är så oändligt långt ifrån rättfärdigheten, blir det inför Herren och i afseende på wärdighet till himmelen ingen åtskilnad. — Om uti ett fängelse, der en hop dödsfångar äro förwarade, hwilka allesammans äro banditer, mördare och rånare, dessa skulle börja att twista om, hwilken af dem som wore wärdigare till en äreplats hos konungen, skulle wi säga: I ären allesammans wärda blott afrättsplatsen; här är ingen åtskilnad. Just så är det, när wi tala om wåra företräden i rättfärdighet inför Gud. Wi äro allesammans stora brottslingar, som alla dagar bryta mot Guds högsta bud. De mest allwarliga och helgade christna måste ju alla dagar bedja om förlåtelse och känna sig wärda endast Guds wrede, om Han skulle döma dem efter sin lag. Wisst finnes det sådana, som tycka sig wara något wida bättre, som inbilla sig, att de genom

nådens medel, genom mycken bön, tro, waksamhet och allwarlighet hafwa kommit derhän, att de icke böra liknas wid andra skröpliga christna, utan äro såsom ett särskildt heligt slägte, äfwen i sig sjelfwa.

Men dessa äro alltid af tjusaren bedragna; ty om de wore nyktra och wakna, skulle de ju känna, hwad den helige David kände, då han bad: "Herre, gå icke till doms med **din tjenare**, ty för dig är **ingen lefande** rättfärdig." Och tala wi om de oomwända menniskor, äro äfwen deras bästa gerningar blott synd och skrymteri, efter deras hjertan icke stå wäl med Herren i tro och kärlek. Huru stor skilnaden eljest än kan wara, antingen de äro moraliska, ädla och ärbara medlemmar af samhället, hwilka samwetsgrannt iakttaga sina yttre pligter, till och med hafwa nit om Gud, ehuru icke wisligen, utan fara efter att upprätta sin egen rättfärdighet, eller de äro fräcka bespottare, som lefwa fritt i alla möjliga synder och laster — de stå begge under samma Guds dom och behöfwa begge samma nåd, såsom den ock står dem begge lika till buds och skänkes dem lika fritt, när de söka den wid Christi fötter, såsom en gammal Guds man sjungit:

Högsta dygd och ärbarhet, Som för syndens utbrott fasat, Och den största gudlöshet, Som i synden hejdlöst rasat, Måste, för att frälsning winna, Samma nåd hos Jesus finna.

Den, som mer än tjugu år Under Mose aga sutit Och mång' bitter bättringstår Uppå magra kinder gjutit, Måste i sin otro lida, Röfwarn frälsas wid hans sida.

Den, som många böcker läst, Nog förfarit, mycket skrifwit; En som här, wid pålen fäst, Dömd från lif och ära blifwit. Skola, lika usla både, Följas åt och be om nåde.

Den som så med werk som ord Sig på Herrens barn försyndat, Liksom den der Christi hjord Mången förmån har tillskyndat, Måste inför Herren ligga Och om samma nåd blott tigga. Den 10 Januari.

Hwad del har den trogne med den otrogne? Derföre gån ut ifrån dem och skiljens ifrån dem, säger Herren.

2 Cor. 6:15,17.

Har Christus af synnerlig barmhertighet utwalt dig af werlden och kallat dig att wara hans lärjunge och wän, att

lefwa med Honom, lefwa detta saliga, heliga, innerliga föreningslivet med Honom — o, så följ Honom med allwar, uppriktighet och trohet. Hwarken Han sjelf, din själs Brudgumme, eller din egen wälfärd tillåter dig detta dubbla wäsen- det, som delar sig mellan Gud och werlden, mellan Christus och Belial.

Gör derföre ditt wal! Du kan omöjligt dela dig. Afskild är afskild, Christus är Christus, och werlden är werlden. Guds wänskap är en sak och werldens wänskap är en annan sak; de kunna aldrig förenas. Derföre, gör ditt wal. Kanske det är för swårt att följa Jesus och förlora werldens wänskap. Beswära dig då allsintet dermed, utan war med werlden, det är mycket lättare och behagligare (för köttet), och det är ändå lika mycket wunnet då, som om du will dela dig mellan dem, ja, mycket mer. Ty i sednare fallet förlorar du dem begge: icke får du riktigt njuta af werlden och icke af Guds wänskap i tiden, icke af himmelens glädje i ewigheten.

Men **huru** eller **hwaruti** skola wi skilja oss från de otrogna? Swar: Förutsatt, att du är pånyttfödd och således redan skild från dem till hjerta och tänkesätt, så att du har andra tankar än de i andliga ting och annan lust i hjertat än de, du älskar det de förakta och du föraktar och hatar det de älska — så återstår, att du ock skiljer dig ifrån dem uti allt, som beror af detta inre och på detsamma åter inwerkar. Således, att du skiljer dig från deras syndiga wäsende i **ord och gerningar** och ändtligen från allt, fom utgör anledning eller frestelse till synd, ehwad det är nöjen, sällskaper, eller hwad det må wara. Du måste således skilja dig ifrån de otrogna uti tal, uppförande, handlingssätt, sjelfwalda sällska- per och nöjen. T. ex. när du ser och hör andra obetänksamt nedlåta sig till att skåda, höra och tala om idel fåfängliga saker, bör du, som är **Christi lärjunge och den Helige Andes tempel,** häruti göra något särskildt och låta ditt hjerta wara en tillsluten örtagård, endast öppen för din själs käraste, och såsom Job "göra ett förbund med dina ögon", att de icke se efter fåfängligheter; med din tunga icke deltaga uti fåfängligt och småaktigt prat, utan hellre tala om Herrens rätter och wälgerningar, då det går an, eller ock i tysthet tala med din Gud. Då andra, som ock wilja wara christna, fritt och öppet trampa på Guds bud, missbruka hans stora och heliga namn eller wanhelga hans sabbat, måste du häruti

göra något särskildt, nemligen så frukta din Gud och så älska Honom, att du icke will göra emot hans bud. Wi tala här om utgåendet från werlden och nämna derföre icke de synder, som äfwen hos ärbara werldsmenniskor få anses för synd, såsom olydnad, wrede, hat, okyskhet, oärlighet m. m. Men rörande sådant, som äfwen dessa anse oskyldigt och förswara, låt det wara din regel att aldrig döma om en handlings brottslighet eller oskyldighet efter mängdens sed och omdöme, utan efter **Guds ord**, efter **Christi** och **helgonens** exempel. Så att, t.ex. om det är ett sällskap eller ett nöje, som skulle i sig sjelft synas än så oskadligt och oskyldigt, men är **stridande mot Andens sinne**, så att du inser, **att din Herre Christus icke skulle deltaga med dig deruti,** att du icke kan inbjuda Honom dertill, icke kan göra det i hans namn; eller du känner, att din inwärtes menniska mer förlorar än winner derpå — så fly det. Här gälla apostelens ord: "Hafwen ingen delaktighet uti de onyttiga mörkrets werk, utan straffen dem hellre."

Då här nämndes sällskaper, förstår enhwar, att det icke är meningen, att du skall gå bort från dem, wid hwilka din jordiska kallelse binder dig; der gäller endast att fly deras **synder**. Utan frågan gäller, när det beror på dig sjelf att **wälja** umgänge. Då måste du "gå ut" ifrån dem, som äro din Herre emot. Men, torde någon tänka, wore icke detta menniskohat? Skall man icke **älska alla** menniskor? Jo, men **älska** på det sätt, som din Herre älskade. Han älskade wisserligen **alla** och älskade dem **så**, att Han gaf sitt lif för dem; men Han blef aldrig **förtrolig med sin faders och sitt rikes fiender**. Gör ock du så: älska, uppoffra dig, gör godt mot alla, men tro icke, att det är din pligt att wara förtrolig eller likställig med din Herres fiender; ett förtroende, en likställighet, som har till wilkor, att du skall **kalla det goda ondt och det onda godt**. Tänk, om Christi lärjungar hade stundom gått ut till sin Herres fiender, de skriftlärda och fariseer, och öfwat förtrolig wänskap med dem — hade detta warit trohet? Judas gjorde det, och — slutade med att förråda sin Herre i deras händer. Men du menar måhända, att de böra icke anses som Christi fiender, då de t. ex. äro goda, hyggliga menniskor. Pröfwa då: om ditt sällskap icke tål, att du talar godt om din Herre, så wet, hwar du är! — nemligen hos hans fiender. I det sällskapet måste du antingen med hela ditt wäsende bekänna ditt lärjungasinne, och då såra sällskapet; eller med undwikande twetydigheter

och förställning förneka och såra din Herre och ditt samwete. Detta besinne den, som friwilligt går in till Christi fienders koleld.

Då småsinta werlden med gruset är nöjd, Och synden och flärden är all hennes fröjd, Då följer jag, segrande härar, med er, Som tågen till ära wid Jesu banér.

Den korsmärkta drägten med smädnamn jag tar, Om ingen i slägten det namnet ock har, Och följer med glädje, I kämpar, med er, Som tågen till ära wid korsets banér.

Den 11 Januari.

Älskar du mig? Joh. 21:16.

Det är Herren sjelf, som här talar — Han som skall döma på den yttersta dagen, Han, till hwilken du beder i bönen. O, wi skulle dock på wåra knän krypa, om det gällde, till Jerusalem för att få höra Honom sjelf säga, hwad Han allraförst frågar efter. Nu frågar Han allraförst efter din kärlek. Dröj ännu med ditt swar, till dess du wäl fattat hans mening. Märk: hans första fråga är: **Älskar du mig?** —. icke: tjenar du mig? lyder du mig? bekänner du mig? utan: **älskar** du? För det andra säger Han icke: älskar du **mitt**, utan: **mig**. Han säger icke: älskar du mina krafter och gåfwor? utan: älskar du **mig** — **mig**, såsom sjelf en gåfwa till dig, **mig**, såsom sjelf, i min person, hela din tröst och salighet?

Hwad det första angår, så kan du ju wara säker, att du har kärlek till Jesus, då du tjenar och lyder Honom; ty Jesus säger sjelf: "Den mig älskar, han håller mina bud; den mig icke älskar, han håller icke mina bud." Och Johannes säger: "Detta är kärleken till Gud, att wi hålla hans bud." Men bida! Du tyder det för hastigt. Wi skola snart få se, att det icke är säkert, att du **älskar** Jesus, fastän du på wisst sätt tjenar och lyder Honom eller gör de gerningar, Han befaller dig; nej, att "hålla hans bud" är ännu något mer. Wi skola med Christi egna ord wisa, att man kan wara en utmärkt Christi tjenare, hafwa stor andlig upplysning och en stor rikedom på de heligaste gerningar och stor nitälskan för Christi sak och dock icke rätteligen älska Honom. Ty uti brefwet till "församlingens ängel" i Ephesus säger Herren uttryckligt, att denne lärare hade icke blott wanlig christlig upplysning, utan ock en fin, pröfwande blick — "du har försökt dem, som säga, att de äro apostlar, och äro dock icke, och du har befunnit dem ljugare". Widare säger Han uttryckligt, att denne lärare war icke bland dem, som hafwa blott kunskap, upplysning och ord, utan han hade ock kraft och nit till helig werksamhet. Ja, han arbetade så troget för **Herrens Christi namn**, att han fick lida derför, och derwid hade han "tålamod". För det tredje säger Herren, att denne lärare icke blott war upplyst och werksam med predikande i allmänhet, utan att han ock höll god kyrkotukt i sin församling och emotstod falska lärare. Sammanfatta nu allt detta, och du skall se en skön bild af en mindre wanlig Christi tjenare, och dock — dock hade han **öfwergifwit den första kärleken**, och blott dermed war hela hans tillstånd sådant, att om icke ändring skedde, skulle Herren snarligen komma och bortstöta ljusstaken af dess rum. Häraf kan du förstå,

att det är något mer att **hålla hans bud** än att göra wissa gerningar efter hans bud, och att, om du än wore en så utmärkt Christi tjenare, som denne war, Herren dock har ännu en fråga till dig: **Älskar du mig**?

Hwad det sednare angår, eller att du måste gifwa akt på ordet **mig** — "Älskar du **mig**, icke **mitt**" — är det just härigenom den äkta **brudkärleken** skiljer sig ifrån **skökokärleken**. Många hafwa en wiss kärlek till Jesus, dock blott för de förträffliga ting, som Han werkar i dem och andra, men hafwa aldrig såsom förtappade syndare blifwit frälsta af Honom och intagna af **hans blotta kärlek**, eller af **det Han är i sin person,** utan de älska Honom, såsom sagdt är, för de sköna gåfworna. Detta är "skökokärleken". Wi tala icke om ett så groft folk som Judas Iskarioth, hwilken följde Jesus för pungens skull, eller trollkarlen Simon, hwilken af samma orena begär wille tillhandla sig den Helige Andes gåfwa; utan wi tala om det obegripligt fina och hemlighetsfulla bedrä- geriet af wår **sjelfförgudningsnatur**, som grundlades genom den gamle ormens tjusande ord: **I skolen warda såsom Gud, wetande hwad godt och ondt är.** Ty allt sedan dess har bredwid de sinnliga lustarna också funnits hos oss en lika adamitisk **sjelfhelighetsnatur**, till hwilken men- niskan flyr, när hon förnimmer syndens

wederstygglighet. Och när hon då märker, såsom nyssnämnde Simon, att i Jesu namn gifwes krafter, såsom eljest icke, att hos Honom äro förborgade alla wisdoms och förstånds håfwor, alla dygders och heliga gerningars kraft, då slår man sig på dessa, blir så en Jesu lärjunge, älskar och följer Honom, tillbeder och åkallar Honom, men allt med ögat på dessa krafter och gåfwor, och icke för hwad **Han gjort och är i sin person**. Detta, eller hwad Han är och gjort i sin person, kan man med förståndet erkänna och med munnen beprisa, men **hjertat** ser på gåfworna, själens hela blick är fästad blott wid dessa, icke wid den **korsfäste**. O, att wi dock för Herrens skull och wåra själars frälsning blefwe så uppriktiga, att wi gåfwe akt på, hwad som är **hjertats** föremål, om det är sjelfwa nåden, försoningsnåden, twagningen i Christi blod. Det hjelper icke, att hufwudet och tungan äro christliga, utan eftertänk, hwad som är **ditt hjertas** första och sista!

O, min själ, har det dig smärtat, Att en syndare du är! Har det gått dig djupt till hjertat, Att dig Jesus håller kär!

Är du osäll utan Honom? Har du fått en skatt i Honom? Will du lefwa, dö för Honom? Är **blott Han** din själs begär?

Den 12 Januari.

Ty Christus är derpå både död och uppstånden och åter worden lefwande, att Han skall wara Herre både öfwer lefwande och döda. Rom. 14:9.

Detta saliga förhållande, att de troende alltid, ehwad de lefwa eller dö, höra Herren till, är frukten af Christi hela frälsningswerk, hans död, uppståndelse och ewiga lefwande såsom wår öfwersteprest och konung. Det war sjelfwa ändamålet med hela hans försoning, att Han skulle återköpa oss ifrån syndens, dödens och djefwulens wälde, skulle förwärfwa sig rätt att benåda, saliggöra och ega oss såsom sina undersåter i tid och ewighet, ja, såsom här säges, "wara Herre öfwer oss", icke blott medan wi lefwa på jorden, utan ock efter wår död i det ewiga lifwet. Sådan är meningen af orden: "Christus är fördenskull både död och åter worden lefwande, att Han skall wara Herre både öfwer lefwande och döda." Här är en påtaglig motswarighet deruti, att Christus är både **död** och åter **lefwande,** och att både **lefwande** och **döda** skola wara under hans wälde. Nu weta wi wäl, att både hans död och uppståndelse fordrades, för att någon själ skulle frälsas; och att den, som är frälst och benådad, är sedan Herrens först under sitt lif på jorden och sedan efter sin död, allt på grund af samma försoningswerk, Christi död och uppståndelse. Detta är wisst hufwudsaken. Men apostelen har ock med sitt uttryckssätt wisat oss den wäg, som först hufwudet och sedan lemmarna skulle gå. Christus skulle först lefwa på jorden, sedan dö och derpå uppstå och ewigt lefwa. Denna wäg skola ock wi gå och wid hwarje steg höra Herren till: först under jordelifwet, sedan i wår död och sist i det ewiga lifwet. Och då apostelen här säger, att Christus förwärfwat, att Han skall "wara Herre" eller "herrskare" öfwer oss, har han dermed förklarat, hwarföre de trogna aldrig mer skola "lefwa sig sjelfwa", utan i allt sitt lif och lefwerne betrakta sig såsom hans egendom och hans tjenare. Han är wår rätte Herre, wår friköpare och egare; derföre skall ock Han regera öfwer oss, och det icke blott i detta lifwet, utan ock i wår död och i all ewighet. Så hafwa wi ju tidigt lärt förstå och uttala hela wår trosbekännelse om Christus: "Jag tror, att Jesus Christus, sann Gud och sann menniska, **är min Herre**, hwilken har förlossat, förwärfwat och wunnit mig, förtappade och fördömda menniska, från alla synder, från dödens och djefwulens wåld; **på det jag skall wara hans egen, blifwa och lefwa under Honom i hans rike och tjena Honom** i ewig rättfärdighet, oskuld och salighet; **såsom Han är ifrån döden uppstånden, lefwer och regerar i ewighet.**" Detta är just meningen

af wårt språk och är summan af allt Guds evangelium. Och härpå grundar sig nu wår heliga förbindelse och alla trognas innerliga håg, att uti allting se efter Herrens wälbehag och hans namns ära, kortligen att lefwa för Honom.

Så säger ock apostelen: **Han är fördenskull död för alla, att de, som lefwa, skola icke nu lefwa sig sjelfwa, utan Honom, som är för dem död och uppstånden.** Då Christus dött i allas ställe, måste ock de alla, för hwilka Han dött, icke mer betrakta sig såsom från Honom särskilda menniskor, oafhängiga och sjelfständiga, utan alltid

såsom lemmar i Honom, såsom Honom tillhörande och tjenstskyldiga undersåter. Han är **fördenskull död för alla**. Måtte Gud öppna allas wåra sinnen för denna sak! Är det sannt, att Guds Son blifwit menniska för wår skull och för oss offrat sitt lif under starkt rop och tårar, på det wi skola lefwa genom Honom, skola för hans skull hafwa en ewig nåd, trots alla wåra synder, och sist ärfwa det ewiga lifwets salighet: huru skulle icke wi då uppoffra hela wårt lif för Honom, för hans ära, hans tjenst och wälbehag, uti allt hwad wi göra eller låta! Ingen menniska har rättighet att lefwa här på jorden, utan att lefwa för Honom, som har återköpt oss från den ewiga döden och fördömelsen. Det är redan nog sorgligt, att de trogna, som werkligen med hela sin ande helga sig åt Herren, dock icke kunna lefwa mer fullkomligt till hans tjenst och ära; men tänk, huru mycket grufligare, att **icke ens egna sitt lif till hans ära**,utan alldeles fritt och uppsåtligt lefwa sig sjelf! Detta är ju ett alldeles osaligt lif, hwarom Luther yttrat de starka orden: "Fördömdt till nedersta helwetet är det lefwerne, som en menniska lefwer sig sjelf." Och huru werldens barn lefwa ett sådant fördömdt lif, då de äro alldeles fria från omsorgen om Herrens ära och wälbehag, då de i allt sitt lefwerne med tankar, ord och gerningar följa blott sitt eget behag, det är uppenbart för allas ögon. De "förneka Herren, som har köpt dem"; om de ock med munnen bekänna Honom. Och annorlunda kan det icke wara med de andligen döda. Att någon menniska werkligen lefwer för Herren, är ett underwerk af hans nåd allena i den nya födelsen. De som emotstå den nåd, som kallar dem till bättring och omwändelse, de måste då förblifwa under den fallna naturens wälde, lefwa blott sig sjelfwa och för sin egen räkning; och de som lefwa för sin egen räkning, de skola ock dö för sin egen räkning, skola ock sjelfwa hjelpa sig i döden och domen. Blott de som "lefwa i Herren", de skola ock "dö i Herren".

Hwad fröjd att höra Jesus till Och gå allena, dit Han vill, **Att wara hans**, hans frälsta brud, Och **genom honom** täck för Gud.

Den lyckan, Jesu, är ock min, Ty **jag är din** — ja, **ewigt din.** Du, du har köpt mig, som jag är, Och håller mig nu ewigt kär. Den 13 Jannari.

I hwilken Han låter se sin rättfärdighet, i det att Han förlåter synderna, som woro blifna under Guds tålamod. Rom. 3:25.

Ordagrannt efter grundtexten: "Till ett bewis på sin rättfärdighet uti åsidolemnandet af de förut under Guds tålamod skedda synderna." Hwad här menas med **Guds rättfärdighet**, det förklarar apostelen genast i följande vers, der han säger: "Till bewis på sin rättfärdighet i den tid, som nu är, **att Han är rättfärdig och rättfärdiggörande den, som är af Jesu tro** (grundtexten). Att Han är rättfärdig, på samma gång Han rättfärdiggör dem, som tro — det är denna Guds rättfärdighet, som skulle bewisas dermed, att Han utställde sin Son till en blodbestänkt nådestol. Guds rättfärdighet är således här hans **domare-rättfärdighet**, med andra ord, hans **rättwisa**.

Men det war i afseende på **twenne särskilda förhållanden**, Guds rättfärdighet blef förklarad och bewisad genom Christi försoningsdöd. Det förra (v. 25) war Guds fördragsamhet under gamla testamentet, eller såsom apostelens ord lyda: "åsidolemnandet af de förut under Guds tålamod skedda synderna;" det andra (v. 26) war, att Han ock helt be- nådar och "rättfärdiggör" de syndare, som tro på Christus.

Hwad det förra förhållandet angår, tyckes apostelen wilja säga: Gud har i de förflutna tider lemnat synderna utan en full och lagenlig bestraffning. Ty om Gud genast wisat sin fulla straffrättfärdighet och handlat med menniskorna efter förtjenst, så skulle Han hafwa utrotat menniskorna från jorden — icke blott förstört alla hednafolk, utan ock gjort en ände med Israel, hwarigenom också den nådesplan i afseende på hela menskligheten, som låg i hans hushållning med Israel, hade blifwit om intet. Under hela den tid, som föregick Sonens sändande, synes Han hafwa förgätit att straffa menniskorna efter deras synder, och hela werlden hwilade under skuggan af hans "tålamod". Men när Christus war kommen, skulle denna fördragsamhetens tid hafwa ända, och då skulle det uppenbaras, hwad som legat till grund för densamma, då den gudomliga rättfärdigheten utkräfde syndernas fulla straff i ende Sonens blodiga död på korset.

Om det andra förhållandet säger apostelen: "Till bewis på sin rättfärdighet i den tid, som nu är, **att Han sjelf skall wara rättfärdig och rättfärdiggörande den som är af Jesu tro."** Här talas om annat än blott fördragsamhet; här talas om den fulla nåden, att Han rättfärdiggör den, som är af Jesu tro. Huru det kan wara gudomlig rättfärdighet eller rättwisa att rentaf rättfärdiggöra syndare, det skulleChristi hårda och blodiga död wisa. O, hwilka hjertefröjdande ord här äro! Apostelen säger, att Herren Gud har framställt sin Son till en nådestol i hans eget blod, på det Han skulle låta se rättwifan uti det, att Han rättfärdiggör de troende. Han har gifwit en laglig försoning, på det Han skall kunna wara på en gång "sjelf rättfärdig och rättfärdiggörande den", som tror. Hade Han icke föranstaltat en fullkomlig, laglig godtgörelse för alla wåra synder, så hade Han icke kunnat rättfärdiggöra syndare och dock sjelf wara fullkomligt rättfärdig; ty rättfärdigheten fordrade, att syndare skulle straffas, icke rättfärdigas. Men nu, då en laglig försoning är skedd, kan Han wara på en gång "sjelf rättfärdig och rättfärdiggörande den, som är af Jesu tro". "Fröjden eder, I himlar, och gläd dig, du jord!" Syndares benådning står nu tillsammans med sjelfwa den gudomliga rättwisan. Och wore det icke så, kunde jag icke hålla ut i tron på Guds nåd; jag skulle alltid tycka, att Gud måste tröttna wid mina oändliga synder. Men nu har den store Herren Gud fogat denna anstalt, hwarigenom sjelfwa rättwisan fordrar wår benådning. Ty det wore icke rättwist, att twenne gånger utkräfwa samma skuld. Aro wåra synder med Christi blod godtgjorda, så skola de icke utkräfwas af oss, så länge Gud är rättwis och icke förkastar den lösepenning, Han sjelf bestämt för wåra synder.

Uti Christi försoning är således Guds rättwisa uti syndares benådande och rättfärdigande framställd i ett skinande ljus. "Ingen har någon tid sett Gud; ende Sonen, som war i Fadrens sköte, har kungjort oss det." I Honom hafwa Guds största egenskaper, hans oändliga barmhertighet och hans fullkomliga rättfärdighet, framlyst. Han gaf rättfärdigheten allt, hwad hon kunde **kräfwa**, så att rättwisan kan nu försäkra hwarje troende syndare om nåd och salighet, lika **mycket** som barmhertigheten. Man skall nu inse, att Gud är icke blott så nådig, utan ock så **trofast** och **rättwis**, att Han förlåter synderna. Rättwisan har, istället för att åtnöjas med en liten del af sin fordran, tagen ur den utblottades sista tillgångar, nu wändt sig till den rike Borges- mannen och fått full godtgörelse. Och kunde wi betänka den personens storhet, hwilken lemnat denna godtgörelse, måste wi säga, att den gudomliga rättwisan i hans död blifwit i högsta grad förherrligad.

Jord och himlarna sig fröjde: Gud och wi nu äro nöjde.

Den 14 Januari.

Du skall älska din Herre Gud af allt ditt hjerta, af all din själ, af alla dina krafter och af all din håg. Luc. 10: 27.

Detta är det yppersta och största budet. Och hwad kan wara billigare, än att wi få älska Gud? Är det icke sannt och rätt, att hwarje pulsslag, hwarje tanke, hwarje kraft, wårt hela sinne och tankeförmåga, kropp, själ och lif, skulle allt tillhöra Honom, hwarje ögonblick wara egnadt åt Honom? Ingen stund af wårt lif borde gå förbi, utan att wi med trängtande, älskande själ såge på Honom, frågade efter hans wilja och wälbehag, aktade på hans wink. För wäsenden, som äro skapade till Guds beläte, anstår sannerligen ingenting mindre. Och sådant ligger i orden: "Älska Herren din Gud af allt ditt hjerta, af all din själ, af alla dina krafter och af all din håg."

Ty att du skall älska Gud **af allt ditt hjerta**, det will just säga, att du skall uppriktigt och utan skrymtan **werkligen älska** Honom, så att Han utgör det förnämsta föremålet för dig, hwilket fördunklar alla andra, och till hwilket allting sedan hänföres. Ty wi weta, att menniskan är så danad, att hon aldrig kan på en gång älska twenne föremål lika, utan alltid är ettdera det förnämsta, såsom Jesus förklarade i Matth. 6:24. Just detta **förnämsta föremål** för hjertat, det du mest tänker på, innerligast trängtar efter och hänger wid, detta som mest fägnar dig o. f. w., detta hjerteföremål will Herren Gud wara för dig. Detta betyder ordet: "älska Gud af allt ditt **hjerta**." De följande orden utgöra sedan blott en widare utweckling af det första, eller af hwad som alltid dermed följer. När det tillägges **af all din själ**, will det derföre säga, att när du älskar Gud af allt ditt hjerta, du ock uppoffrar för Honom **hela ditt lif**, så att din egen wälfärd, ära, njutning, ja, sjelfwa lifwet, aktas ringa för Honom. Ty ordet "själ" betecknar i Skriftens eget språk wanligen det lekamliga **lifwet** och allt, hwad som

förelöper i wåra yttre sinnen. Således, om antingen kärleken till jordiska ting och till något eget will draga dig, eller fruktan för lidanden will drifwa dig från Herren, låter du genast allt fara och säger: "Må hwad som helst förloras eller drabba mig, när jag har dig, o Herre, frågar jag intet efter himmel och jord." Widare heter det: af alla dina krafter — det will säga, att alla dina förmögenheter äro hwarje stund sysselsatta med Gud, med hans tillbedjande och tjenst; så att dina tankar alltid umgås med Honom, din inbillningskraft, dina sinnesrörelser hafwa alltid Gud till ämne och föremål; att dina ögon se, dina öron lyssna blott efter det, som tillhör Gud, din tunga will beständigttala om Honom, dina händer göra Honom något till tjenst. Slutligen heter det: "Älska Gud af **all din håg**", eller egentligen "eftertanke". Att älska af **all sin håg** eller eftertanke tyder på den kärlekens omsorg att för hwarje tillfälle träffa det bästa sättet att behaga och tjena den älskade, hwilket med andra ord är ett **aktgifvande på den älskades smak och wälbehag,** så att det, som behagar honom, är för den älskande alltid det rättaste, bästa och behagligaste. Märk, hwad det innebär att älska Gud af all sin håg! Det är, att icke weta något annat rättesnöre, för hwad som är godt, rätt eller ljuft, än Guds behag; att om blott Gud will, tillstädjer eller tillskickar något, wore det ock i sig sjelft än så bittert för mig, är det mig genast kärt och dyrbart, blott derföre att den käre Guden will det; och ändtligen, att detta skall wara din egen lust. Ty att älska **af all sin håg**, är just motsatsen mot att göra något blott på befallning eller af twång. Således, om det kostar på, om du känner det swårt, när du skall göra eller lida något för Guds skull, så att du måste strida med någon motwilja, då **älskar** du icke Gud **af all din håg.** Du skall så älska Gud, att allt hwad Han någonsin tillstädjer eller tillskickar dig, är för hans behags skull alltid kärt och dyrbart för dig, om det ock wore i sig sjelft det bittraste, t. ex. att det käraste föremål, du hade på jorden, beröfwas dig, eller att din hela jordiska lycka förstöres, eller ditt goda namn och rykte i grund tillintetgörs o. s. w. Si, allt sådant är i sig sjelft bittert, men skall blott för din Guds **wälbehag** wara dig kärt och behagligt, endast derföre att Han will det. Sådant ligger i orden älska Gud **af all din håg**. Ty huru kan man älska Gud af all sin håg och dock icke älska det, som behagar Gud, utan känna motwilja för ett bud, som Han gifwit, eller för ett lidande, som Han tillsänder? Om du blott älskar Gud **af allt ditt hjerta — af all din själ — af all din håg,** skall ju allt, hwad som är hans wälbehag, wara dig kärt och wara dig lika, ehwad det är ljuft eller bittert, blott Han will det.

För mig ej andra gudar haf, Så säger Han, som lifwet gaf.

Mig frukta, älska öfwer allt, Haf lit till mig, som jag befallt. **Så bjuder Gud**. Den 15 Januari.

Honom, som icke wisste af någon synd, har Gud gjort till synd för oss, på det wi skulle warda Guds rättfärdighet genom Honom. 2 Cor. 5:21.

O, ett wäldigt ord! Ty det står werkligen icke syndoffer, utan **synd** - "gjord till **synd**" — betecknande, att Han af hela werldens syndamängd war så öfwertäckt, att Han kunde kallas idel synd; såsom biskop Hersleb öfwer detta språk säger: "Han blef gjord till sjelfwa synden, så att Gud ansåg Honom för intet annat än idel synd; Gud gjorde Honom så till sägandes till en syndakloss, en syndaklimp ... på det allt Guds straff, all wrede, all helwetets grymhet, all satans rättighet till oss, skulle för syndens skull uti Honom, såsom i en medelpunkt, sammanstöta, emedan alla synder uti Honom woro församlade och hade liksom sitt qwarter, rum och plats." Eller såsom Luther säger: "När den barmhertige Fadren kastade allas wåra synder uppå Honom, sade Han: Du skall wara det alla menniskor warit och äro, ifrån tidens begynnelse intill dess ända; du skall wara den syndaren, som tog äpplet i paradiset; du skall wara David, som bedref hor och mord; du skall wara Paulus, som förföljt, försmädat och föröfwat all wåldsamhet etc. Korteligen, du skall wara det alla menniskor äro, likasom hade du allena gjort alla menniskors synder; derföre tänk nu på, huru du betalar ock gör tillfyllest för dem." När nu medlaren sålunda bar werldens synder, kom ock all **lagens förbannelse** öfwer Honom, d. ä. all den Guds wrede, onåd och pina, som all werldens synd förtjenat. Denna kamp började i örtagården och war så hård, att den utpressade af den starke Hjelten den oerhörda blodswetten under bön och tårar, såsom af en swag, wanmäktig syndare. Med Guds tillräknelselag är intet skämt, utan det allrastörsta allwar. När Gud en gång kastat synden på Honom, kunde Han icke ens inför Gud klaga, att Han war oskyldig, utan måste stå för Fadren som en stor syndare och smaka all

lagens förbannelse. Denna fullbordades uti döden på korset, hwilken innefattade all lagens förbannelse. Här höll nu äfwen **döden** slutligen sin drabbning med lifwet. Döden är en allsmäktig herre öfwer hela werlden; ty han öfwerwinner konungar och furstar och alla menniskor. Nu lägger han sig med all makt på Christus, will äfwen öfwerwinna och uppsluka Honom, tyckes ock häruti lyckas, då Herren med starkt rop och tårar uppgifwer andan. Men emedan i Honom war det ewiga lifwet, äfwen då, när Han lät döden öfwerwinna och döda sig, wände detta lifwet om, öfwerwann och dödade döden. Genom denna Christi oskyldiga död för werl-

werldens synder blef hela den stora segren wunnen, hwarigenom ormens hufwud blef krossadt. **Lagen** hade tagit ut allt, hwad han hade att fordra af menniskoslägtet; **synden** hade blifwit fullkomligt afstraffad och försonad; **döden** hade blifwit öfwerwunnen af lifwet; **djefvulen** hade derigenom förlorat sitt rof; "åklagaren war förkastad" och "dömd", och genom förbundets blod blefwo fångarna utsläppta utur kulan. Ty nu war en ewig pardon, lif och frihet och rättfärdighet åt alla förwärfwade, och änglar och saliga skaror sjöngo om segren: "Ära och lof och pris och starkhet ware wår Gud och Lammet." Detta war den herrliga seger, om hwilken står skrifwet: Döden är uppswulgen uti segren. Du död, hwar är din udd? Du helwete, hwar är din seger? Dödens udd är synden; syndens kraft är lagen. Men Gud ware tack, som har gifwit oss segren genom wår Herre Jesus Christus.

Och så är nu hela werlden genom Christi herrliga seger likaså sannt och riktigt i Christus förlossad, som hon i Adam är fallen och förtappad, och får likaså oförskyldt genom Christus det ewiga lifwet, som hon genom Adam fått synden och döden i arf. Arfwet af Adam se och känna wi alla stunder i oss och i werlden; men arfwet i Christus se och känna wi icke, det måste endast genom evangelium förkunnas och af oss tros. Men Herren Gud ser Christus och hans förtjenst. Derföre så sannt du ser werlden försänkt i synder, så sannt ser Gud alla menniskor i Christus fullkomligt försonade, rättfärdigade och helgade, ja, så täcka, som då Han i begynnelsen såg på allt, det Han hade gjort, och si, **det var allt ganska godt.** Wore icke werlden så återställd för Guds ögon, då hade icke Christus fullkomligt uträttat sitt försoningsembete. Och nu återstår således intet annat för wår salighet än evangelii bud: Hyllen Sonen! Kommen igen, I affälliga barn! Kommen, låtom oss gå med hwarandra till rätta: Om edra synder än wore blodröda, skola de dock warda snöhwita. Den der törstar, han komme; och den der will, han tage lifwets watten för intet. Den der tror och blir döpt, han skall blifwa salig; men den der icke tror, han skall blifwa fördömd.

Allt är nu redo! Si, Gud har utgifwit Till wår förlossning ej silfwer och guld. Enfödde Sonen sjelv lösen har blifwit, Då Han, som broder, betalte wår skuld.

Kom då, du arme, kom genast på stunden, Kom, så owärdig och syndig du är! Du kan dock aldrig bli bättre i grunden, Förrän du kommit till Frälsaren kär.

Den 16 Januari.

Jag höll mig icke derför, att jag något wisste, utom Jesus Christus och Honom korsfäst. 1 Cor. 2:2.

Du frågar: Har den heliga Skrift gifwit något utmärkande tecken för Christi rike, hwarigenom den "rätta Guds nåd", den enda rätta andligheten skiljer sig från alla falska wägar? Jo, war det möjligt, att Gud, som såg alla kommande olika meningar om den rätta uppfattningen af christendomen, dess hufwudsak och hemlighet, icke skulle hafwa gifwit ett sådant tecken? Gud ware lof, det finns werkligen, finns tydligt och påtagligt utsatt. De som redan äro komna till sanningen och hafwa ögon att se, de finna detta öfverallt i Skriften. De se nemligen, att det är en enda sak, hwarpå allt beror — de se, att det är all sann christendoms utmärkande drag, hemlighet och hufwudsak, att Christus, Christus blifwit hjertats **allt uti allt**, att man kan med sanning säga med Paulus: "Allt det, som war mig till winning, har jag räknat för skada emot den öfwerswinneliga min Herres Christi kunskap. Jag wardt död: men Christus lefwer i mig. **Ty det jag** nu lefwer i köttet, det lefwer jag i Guds Sons tro. Jag **will intet** weta, utom **Jesus Christus och Honom korsfäst.**" De se det bestämdt afgjordt sålunda: **Den som har Sonen, han har lifwet; den icke har Sonen, han har icke lifwet; ty lifwet är uti Guds Son.** Sådant se de trogna allestädes i Skriften. Det, fs här skall sägas, är derföre för dem intet nytt. Men det skall dock wara för många en hjertans lust att skåda, icke blott hwad som är christendomens hemlighet och utmärkande drag, utan

också att Herrens Ande talat om detsamma såsom om ett igenkänningstecken, alla dem till allwarlig sjelfpröfning och rättelse, som eljest wilja se det.

I Uppenbarelsebokens fjortonde kapitel läsa wi om **den nya sången**, hwilken sjöngs af den tecknade skaran på Sions berg för Lammet, som stod i midten, och läsa uttryckligen de orden: "**Och ingen kunde lära den sången, utom de hundrade fyra och fyratiotusen,** som äro köpta af jorden." Här ser hwar och en, att Herrens Ande just welat sätta denna sång till kännetecken på Sions folk! Men hwaruti bestod denna sång, och hwad war det, som ingen kunde lära, utom de tecknade? Johannes säger: "De sjunga för Lammet: **Du är dödad och har igenlöst oss åt Gud med ditt blod."** De sjöngo om Lammets förtjenst och wår återlösning i dess blod! Ja, torde någon säga: hwem kan icke sjunga derom? Och hwem wet icke, att det är det största i himmelen och på jorden? Men betänk, hwad den heliga Skrift menar, då **hon** säger, att de **sjunga** detta och **blott detta**, samt att **ingen kunde lära den sången utom de**

tecknade! Det är icke fråga om att blott weta det eller blott med munnen erkänna eller sjunga det. Skriften lär icke skrymteri; och den, som icke uppsåtligen will bedraga sig sjelf, måste gifwa akt på **Skriftens mening**.

Låtom oss då betänka, hwad det innebär, att de i denna utmärkande sång sjöngo blott om **Lammets förtjenst** och icke om allehanda Guds wälgerningar. Säkert är, att denna saliga skara på Sions berg framför någon annan känner och erkänner **alla** Guds dråpliga gerningar, så wäl skapelsens och försynens som isynnerhet Andens dyra gåfwor och priswärda werk i menniskors hjertan. Hwad kan det då betyda, att de i denna sång endast sjunga till ära åt Lammet och dess försoningswerk: **Du är dödad och har igenlöst oss åt Gud med ditt blod?** Ja, hwad betyder detta annat än blott detsamma, som Paulus menade, då han sade sig icke wilja weta något annat än **Jesus Christus och Honom korsfäst?** — nemligen att detta allena är hjertats tröst, glädje, skatt och berömmelse; att Lammets försoningsoffer är enda föremålet för hjertats tro, för dess hunger och törst, dess hopp och tillfredsställelse. Och är det icke just detta, som hela Skriften drifwer, såsom det utmärkande i den rätta tron och andligheten, nemligen att wi icke uti något, som finnes hos oss, skola hafwa wår tröst, icke ens i sjelfwa Andens werk, icke ens i wår **tro**, mycket mindre i några trons frukter, såsom kärlek, gudsfruktan, utan endast uti **Christi kropps offer**. Såsom Han sjelf säger: **Mitt kött är den rätta maten, och mitt blod är den rätta drycken.** Si, detta är derföre kännetecknet på de rätta christna, att **Lammet, som är dödadt**, är deras enda tröst; att i deras hjerta ingenting står i jemnbredd med detta, utan allt deras görande och deras erfarande af Andens werk, i sig sjelft så godt och herrligt, dock aldrig kan tillfredsställa dem, utan endast **Lammet, som är dödadt och har igenlöst oss åt Gud med sitt blod.**

Hwar är du? Hwar är du? Ack, har du förstått, **Att endast i Sonen är lifwet?** Och derför, så arm och eländig du gått, Åt Honom på nåd dig ock gifwit Och funnit förlossning i blodet?

Den 17 Januari.

Weten I icke, att wi som äro döpta till Christus Jesus, wi äro döpta till hans död. Rom 6:3.

Apostelen will säga: Tänken dock tillbaka på, hwad som gjort eder till **christna**. I ären ju döpta till Christus. Weten I icke, hwad denna döpelse betyder, nemligen att I icke allenast ären twagna och renade genom syndernas förlåtelse, utan ock att det syndiga köttet är derigenom dömdt ifrån lifwet och öfwerantwardadt åt döden, att det skall helt fördränkas, få att edert återstående lif på jorden skall wara ett **beständigt syndens dödande**. Sådant war förbundet med Christus: "Wi äro döpta **till hans död**."

Men detta måste wara icke blott ord och tankar, utan sanning och verklighet. Måtte hwar och en, som will wara christen, besinna detta! Om någon, som bekänner sig till Christus, likwäl icke werkligt har det nya sinnet, som i allt will göra sin Herres wilja, utan han kan ännu hylla och förswara en och annan skötesynd, stå i förtroligt förhållande till något, som uppenbart strider emot Herrens bud och wilja, han bedrager sig sjelf med en död inbillningstro. Då wi blifwa omwända, återkomma wi just till det förbund med Christus, till hwilket wi blefwo

döpta. Men wi äro döpta till hans död — och hans död war en syndadöd. Om nu någon, som är en slaf, t. ex. under girigheten, så att winna och samla detta jordiska är hans hufwudsak eller under wällustsynder, otukt eller dryckenskap, eller under wredessynder, hat, afund, lögn och förtal, eller han öfwar någon oredlighet i handel eller arbete m. m., om en sådan wänder sig till religionen, till Guds ord och Guds folk, och nu bekänner tron på nåden, men han **qvarblifver i sitt förra förhållande till sin skötesynd** — hör åter: han bedrager sig med en falsk inbillningstro. Och all hans religion, hans kyrko- och nattwardsgång är under ett sådant förhållande endast ett wederstyggligt skrymteri. Förbundet med Christus är ett heligt förbund: "Wi äro döpta till hans död." Christi rike är wisserligen fullt med synd och jämmer; derom talas icke, att du får känna allt ondt i ditt gamla hjerta, i köttets lustar och begärelser, eller att du kan falla och förgå dig; men att qwarblifwa i sitt gamla förhållande till synden, det hörer icke till Christi rike. **Hwar någon är i Christus, så är han ett nytt kreatur**. Alla Guds barn hafwa ett heligt sinne, som gör uppror öfwer synden. Att du ännu kan stå i lugnt och förtroligt förhållande till din girighet, eller din ärelystnad, din afund, eller din otukt, eller din wrede, din trätsjuka ditt hat — att stå i lugnt och förtroligt förhållande till något sådant,

hylla och ursäkta det: det är detta, som alldeles bestämdt wittnar emot dig. Att olyckligt falla och förgå sig, är ännu icke att bryta förbundet med Christus; men att gifwa fynden frihet, hylla och förswara den, det är att bryta förbundet. **Vi äro döpta till hans död**.

Skall du nu i sanning döda synden, då måste du hafwa **en willig ande** dertill, äfwen om det för köttet är bittert. Christi menskliga natur bäfwade wäl för dödens bitterhet, dock war Han efter anden willig att taga kalken ur Fadrens hand. Så sade Han ock om sina trogna: "Anden är willig, men köttet är swagt." Är den williga anden bortwiken ur ditt hjerta, då är all kamp med synden ett lagtwunget arbete och således skrymteri, efter det icke går af hjertat. Men skall den williga anden behållas, då måste du lefwa i tron, i den saliga tröst och wisshet, att Gud **förlåter** alla dina synder. Dertill är ock nödigt att weta, att huruhelst det går dig i striden, ehwad du bättre eller sämre lyckas wid syndens bekämpande, står dock alltid nådeförbundet fast hos Gud, och äfwen du lefwer i det förbundet, så länge du lefwer i denna öfning och insweper dig i Christi rättfärdighet; ty på denna allena grundar sig **nåderiket**, hwilket är wäldigt öfwer alla synder. Sjelfwa denna öfning, att tro nåden och döda synden, skall wara dig det säkraste wittnesbörd, att huru illa det än ofta ser ut, du dock lefwer i sann nåd. Och så länge du af hjertat tror en sådan nåd, skall du alltid ånyo lifwas till att följa din trogne Frälsare och döda synden. Men för köttet blir denna wäg bitter. Det kan du ock sluta deraf, att det heter: "döpta **till hans död**;" ty Christi död war en **bitter** död. Han har under starkt rop uppgifwit anden. Köttets korsfästande skall ofta blifwa dig så bittert, att också du skall nödgas ropa, då du i nöd och ångest åkallar Herren. Då gäller det att icke tröttna, utan wäl ihågkomma, att då du är en christen och står i Guds förbund, har du gjort en öfwermåttan stor lycka, du går emot en ewig herrlighet. Derföre må du gerna lida något derför. Kronan lönar wäl alla redligt framhärdande kämpar. Det är ju ett fast ord: **Dö wi med, få skola vi lefwa med; lida wi, få skola wi med regera.**

Waka, bed och strid, än en liten tid, Snart ditt Canaan skall hinnas, Kronan räckas, palmen winnas I en ewig frid. Waka, bed och strid.

Den 18 Januari.

När Han (Hugswalaren) kommer, skall Han straffa werlden ... för synd, ty de tro icke på mig. Joh. 16:8,9.

Märk dessa ord: **För synd, ty de tro icke på mig.** Här ser jag något märkwärdigt! Hwad kan det betyda, att när Herren här will förklara all werldens synd, för hwilken Anden skall straffa henne, nämner Han endast detta: **De tro icke på mig**? Månne icke Christus här uppenbarar, att **otron är den enda fördömande synden**; att all synd emot de tio buden är borttagen, försonad, kan ingen fördöma, om han icke sjelf fördömer sig genom otro. **För synd, ty de tro icke på mig**! Se wi icke äfwen detta i allt hans beteende emot syndare? Då till Honom kommo allehanda publikaner och syndare, sjelfwa dräggen af allt ogudaktigt folk i landet — utgjorde någonsin deras synder något hinder för deras benådning? War icke allt genast wäl, få snart de flydde till Honom? Hwar war då

lagen med dess bud och domar? Hwar war deras långa, swarta skuldregister? De hade i alla sina lifsdagar syndat emot Guds bud, och jag ser dock att, såsom Paulus säger, **Han förebrådde dem icke deras synder**, der war idel nåd, tröst, sötma och wänlighet, liksom de i alla sina lifsdagar aldrig gjort en enda synd; så att de lag- kloka förbittrades derwid och sade: Han är **publikaners och syndares wän.** Och hwad säger Han sjelf derom? Han nekar icke, utan bekräftar det och säger, att dessa syndare woro hans förlorade får, penningar och söner, att Han war den hulde Fadren, som löper med utsträckta armar mot den förlorade sonen, m. m. O, käre Frälsare! Wet du icke af hans många och fula synder! Nej, han har inga synder — alls inga synder! **Mitt blod warder utgjutet till syndernas förlåtelse.** Synden är borttagen, missgerningen försonad, och den ewiga rättfärdigheten framhafd. Gud försonade i Christus werlden med sig sjelf och **förebrådde dem icke deras synder**. Det finnes blott en synd, som fördömer werlden: ty **de tro icke på mig**! Se wi icke ock, att Christus fördömde de strängaste laghelgon. Han nekade icke, att det war godt, att de icke woro orättfärdiga, icke röfware, icke horkarlar, att de gåfwo de fattiga almosor m. m., och icke dessmindre woro de fördömda. Se wi icke äfwen Paulus betyga om många af sina bröder, att de **hade nit om Gud, att de foro efter rättfärdigheten; men,** säger han, **de kommo dock icke till rättfärdigheten, emedan de icke sökte det af tron, utan af lagens gerningar**. O, en förunderlig dom! De, som warit bättre, blifwa fördömda, och de, som warit sämre, blifwa saliga; den, som förslöst sitt arf med skökor, får den gödda kalfwen, och den, som alltidtjent Fadren och "aldrig gått af hans bud", får icke ett kid. Skall jag då icke se, att där ligger någon stor hemlighet! Skall jag då aldrig wakna öfwer, hwad **försoningen** wille säga! Skall jag då aldrig förstå, hwad som skedde i Christi död! Detta är det första, wi lära af Christi ord: **För synd, ty de tro icke på mig**; nemligen att all synd är så försonad i Christi död, att den icke mer har lagens förbannelse med sig, utan att fördömelsen kommer endast af otron; att ingen menniska warder fördömd för synden, utan endast för otron. Detta är den **tröstliga** lärdomen af dessa ord.

Det andra, wi lära af dessa ord, är, att den frommaste, allwarligaste, gudligaste menniska kan blifwa fördömd, nemligen om hon med all sin fromhet icke tror på Christus — att sedan hon länge lefwat i det allwarligaste bättringsarbete, den djupaste ånger, de andäktigaste böner, den frommaste wandel, den strängaste sjelsförsakelse, den mest oförtrutna wälgörenhet m. m., måste hon med allt detta fara till helwetet, om hon icke lärt räkna allt detta för skada emot den öfwerswinneliga wår Herres Jesu Christi kunskap och nu warder funnen i Honom, blott i Honom hafwande sin rättfärdighet och tröst. Allt, hwad i människan är, gäller intet för Guds ögon, sedan hans älsklige Son gaf sitt blod till syndernas förlåtelse. Deraf kommer, att de frommaste blifwa fördömda, när de icke "hylla Sonen". Härom skall den Helige Ande öfwertyga werlden: **för synd, ty de tro icke på mig!** — Han angriper härmed det ypperligaste folk på jorden, kastar de frommaste, allwarligaste och heligaste menniskor under fördömelsen blott derföre, att de icke gifwa Lammet ära, utan wilja wara sina egna frälsare.

Som Farao med all sin här I Röda hafwet dränktes, Så all den synd i werlden är — Ack hör och lär — I Jesu blod nedsänktes,

Nu är det skedt - och werlden står Från all sin synd otalig Så frälst, att blott med **tron** hon går Till Lammets sår, Är hon på stunden salig.

Deu 19 Januari.

Den som icke tror Sonen, han skall icke så se lifwet, utan Guds wrede blifwer öfwer honom. Joh. 3:36.

Det ligger i all menniskonatur, att wi se på wåra egna gerningar, wår fromhet eller wåra synder, och derefter döma om Guds nåd emot oss. Men Anden kommer och säger: Nej! här finns en man, som heter Jesus Christus, "qwinnans säd", hwilken den ewige Fadren satte under lagen i edert ställe att allt fullgöra, samt smaka "döden för alla". Hans dyra blod har borttagit både från edra synder och edra dygder all för Guds dom gällande kraft och betydenhet. "Uti Honom och ingen annan är salighet; det är intet annat namn under himmelen menniskorna gifwet, i hwilket wi skola warda saliga, utom i Jesu Christi Nazareni namn." **Detta är egentliga orsaken, hwarföre otron är den enda fördömande synden.** Redan hennes storhet är förskräcklig; och dock är det icke

egentligen hennes **storhet**, utan bennes **art** och **wäsende**,som gör, att hon fördömer.

Wi böra wäl besinna, hwad **otron** är. Hon är först ett föraktande af Guds allrastörsta barmhertighet, ett bespottande af hans största ömhet, ett trampande af den gudomliga barmhertighetens största gåfwa, ende Sonen; och för det andra ett bortkastande af det enda oss gifna **frälsningsmedlet**, af det **enda offret för wåra synder**. — Gud har af sin innerliga barmhertighet förbarmat sig öfwer wårt elände och gifwit oss till frälsning sin ende älsklige Son. Han kom och blef wår broder, blef ett menniskobarn och utgaf allt, hwad Han hade, sin rättfärdighet, sitt lif och sitt blod till wår frälsning. Du wet allt detta, och är dock alltid lika kall och liknöjd för Honom; du firar hans födelse om julen, läser, hör och sjunger om barnet i krubban ; du firar hans lidandes- och dödsfest, läser och hör om hans blodswett i örtagården, hans hudflängning, hans törnekröning, hans händers och fötters genomborrande; du ser Honom upphängd mellan röfware, du hör hans tröstlösa ångestrop m. m., och du wet, bekänner och sjunger, att allt detta skett **för dig och dina synders skull**; du går till nattwarden och firar hans döds åminnelse — och med allt detta förblir du lika död och kall i ditt hjerta, älskar och omfamnar Honom icke, gläds och prisar icke, uttan går med själ och tankar fulla af fåfänglighet, synd och olydnad mot denne nådige Frälsare. Undrar du då, att du måste warda fördömd? Undrar du då, att Guds wrede brinner såsom från nedersta helwetet öfwer en så förskräcklig otacksamhet för hans älsklige Sons brinnande kärlek och bittra marter? — ett så kallt föraktande och trampande af Guds allrastörsta

kärlek! Luther säger i en betraktelse öfwer Christi lidande: "Ett människohjerta, som icke härigenom blir bewekt eller rördt, måste ju wara hårdare än sten, än jern och stål. Likwäl går den kära fina werlden sin wäg fram och lägger detta alldeles icke på hjertat, är trög, kall, otacksam och föraktar denna stora skatt. Derföre sker det ock, att wår Herre Gud deremot lemnar henne derhän, att hon kommer beständigt mer och mer långt derifrån. Och wår Herre Gud gör just rätt, att Han säger till den otacksamma werlden: Will du icke wid min stora kärlek, att jag få faderligen och hjertligen har besökt dig och för dig gifwit min älskade Son i så stora marter, wälan, så will jag icke heller wid dig; frågar du icke derefter, hwad jag har gjort, få frågar jag ock icke efter dig; will du icke hafwa min Son Jesus Christus, så tag i stället Barrabas, ja djefwulen sjelf" — När du är så kall, hård och otacksam och har alldeles ingen glädje i Christus, utan för all hans nåd och kärlek wisar Honom blott förakt, undra icke, att Gud då låter dig gå din egen wäg till förderfwet. Apostelen säger: **Ho som bryter Mose lag, han måste dö utan barmhertighet. Huru mycket större näpst, menen I, förtjenar den, som förtrampar Guds Son och aktar testamentets blod såsom orent?**

Se här, hwad otron är redan i sig sjelf! Derjemte är hon också moder till alla andra synder. Den, som icke tror på Christus, är bortwänd och afsöndrad ifrån Gud, har ingen sann kärlek, förtröstan och lust till Honom och hans wilja, om han ock, såsom trälen, af fruktan eller inbillning om förtjenst ställer sig efter hans ord, såsom skrymtare och werkhelgon göra. "Och således följer", såsom Luther säger, "djefwulens drakestjert och hela helwetet med otron". — Men allt detta är likwäl icke den egentliga orsaken, hwarföre otron medför fördömelsen, utan orsaken är, att hon **bortkastar Guds nåd**, att honom, som icke tror på Christus, **står intet offer igen för synderna**, utan han är naken i sina synder under Guds dom; såsom Paulus säger: **Den som håller sig wid gerningarna, honom warder lönen icke räknad af nåd, utan af pligt**.

Ja, den är redan dömd förwisst, Och honom Gud förkastar, Som ej will tro pä Jesus Christ: Han till förderfwet hastar.

Ty efter han ej wille tro I Sonens namn allena, Guds Lam det rena Gud honom själaro Och himlen skall förmena. Den 20 Januari.

Läggen eder nu derom all winning, att I uti eder tro låten finnas dygd. 2 Petr. 1:5.

När man rätt betänker alla de dyra löften, som Gud gifwit oss, kan man wilja förgås af grämelse öfwer sin förskräckliga kallsinnighet och olydnad, att man icke beständigt tänker på, huru man med all flit må bewisa sin tro i ett gudligt lefwerne. Allt, hwad till lif och gudaktighet tjenar, är oss gifwet, få att wi icke behöfwa för wår

swaghet wara syndens trälar; och wi hafwa de allrastörsta och dyraste löften af Gud sjelf, som omöjligt kan ljuga — löften, hwilka sträcka sig ända derhän och redan i tiden medföra, att wi warda delaktiga af Guds natur och skola i ewighet lefwa med Honom! Skulle wi icke då den lilla tid, som återstår att lefwa i köttet, låta det wara wår högsta omsorg att nu blott lefwa för Honom, som gifwit oss allt detta, blott söka att täckas Honom och bidraga till hans pris och derföre lägga oss derom all winning, att uti wår tro må finnas dygd. O, betänk dock detta, du som är ett benådadt Guds barn! Bed Gud om förlåtelse för all din försummelse och om nåd att hädanefter begynna något bättre.

Då apostelen säger: "att uti eder tro må finnas **dygd**", betecknar **dygd** här ett heligt **nit, kraft och drift** till det goda. Apostelen wille, att wår tro icke skulle wara ett dödt, owerksamt wetande eller blott ett lättjefullt hwilande; utan då wi tro så herrliga ting, som Guds löften innehålla, skola wi också bewisa oss uti all wår umgängelse, som det anstår ett så benådadt och lyckligt folk här på jorden. Man ser ofta i detta afseende något, som är både bedröfligt och besynnerligt, själar, som tyckas werkligen wara komna till ett nytt andligt lif, men på samma gång är det, såsom wisste de icke, att den nåd, de emottagit, skulle anwändas i lefwernet till den gamla menniskans dödande; ty en och annan oart kunna de så helt förbise, som wisste de icke, att **hwarje** synd måste korsfästas och dödas. Om nu dessa dock werkligen hafwa något andligt lif, bewisar ett sådant förhållande alltid en andlig **sömnaktighet och lä**ttja, och det är egentligen från denna, som apostelen här will wäcka oss, då han yrkar, att i wår tro må finnas dygd — nit, kraft, werksamhet. Så säger han ock sjelf om sitt ändamål med detta bref: "Detta är nu den andra episteln, som jag skrifwit eder till, i hwilken jag **uppwäcker** och förmanar edert **rena sinne**." O, måtte nu hwar och en, som detta läser, genast gå till sig sjelf och eftersinna, om det icke kan finnas hos honom något sådant förhållande — någon christlig pligt, som han ännu försummar, någon synd, som han ännu icke uppriktigt korsfäster; ty i dessa twå stycken måste gudaktighetens kraft bewisas, nemligen att göra allt godt, som i wår kallelfe är möjligt, samt undfly och korsfästa synden. Således: Du, som tror och är benådad, men t.ex. drages med ett styft och wresigt sinne, gif akt på detta, döda detta, släpp det icke löst, utan följ din Frälsares exempel: När Han blef bannad, bannade Han icke igen, och när Han led, hotade Han icke, utan ställde hämnden till den, som dömer rätt. — Du som tror och är benådad, men drages med någon swår köttets begärelse, wakta dig! Hör apostelens ord: "Jag förmaner eder, såsom främmande och elända, att I förwaren eder för köttsliga begärelser, hwilka strida emot själen." — Du som tror och är benådad, men har hjertat så intaget af jordiska ting, dina jordagods, din köpenskap m. m., att du will först och sist tänka på och tala om dessa, wet, att detta är ett betänkligt tecken, att du icke är rätt nykter och wakande, och blir du icke waken, skola dessa törnen qwäfwa den goda säden i dig, så att du blir en falsk christen, i hjertat jordisk, blott i munnen och några fromma iakttagelser andlig. — Du som tror och eger alla dessa herrliga ting, som Gud i Christus gifwit oss, men kan se dina medmenniskor i andlig död och säkerhet gå emot en ewig fördömelse, och du gör icke det minsta till deras wäckande, du talar med dem allt annat och wet i tysthet deras stundande ofärd, o, wakna, bed Gud om en få uppriktig kärlek, att den beständigt arbetar i ditt inre, så att du söker något tillfälle och sätt att tjena dina medmenniskor till frälsning. — Du som tror och är benådad, men ser din fattiga broder nödställd och eger medel att hjelpa honom, men sluter ditt hjerta till, huru blir Guds kärlek i dig? Döda här ditt kött, som will behålla allting för dig och de dina. Se, af sådana exempel kan du märka, hwad det är, att uti tron finnes dygd, helig kraft och nitälskan. Nu säger apostelen: anwänden derpå **all flit**; bedjen Gud om hans Helige Ande till att så tro och så älska, att det bewisar sig i allt edert lefwerne! Gud förlåte oss allt, hwad häri brista — och uppfylle oss få med fröjden och kraften af de dyra och allrastörsta löften, Han gifwit oss, att någon werklig förbättring måtte följa!

Hjelp Herre, nåderik och blid, Att jag af hjertat all min tid Mig håller till det ena:

Att tro pä Herren Jesus Christ Och öfwa kärlek utan list, Mitt hopp är du allena.

Den 21 Januari.

Wid Petrus talade, föll den Helige Ande på alla dem, som hörde talet. Apg. 10:44.

Anden kommer icke omedelbart och sköter wåra själar — wisst fordras dertill att anwända nådens medel —

ordet — ordet och sakramenterna! Will du hafwa Anden, hans werk och gåfwor uti ditt hjerta, så gå till ordet, Andens ord, läs det, hör det, skrif det, tala och sjung det, under bön om Anden, och si, Han skall icke uteblifwa! Det finnes här och der själar, som gå och tänka och tänka, ja, sucka och bedja om Anden och Andens werk, men aldrig få det, aldrig i sanning och kraft, aldrig komma till någon tro, frid, kärlek, wisshet och fasthet, utan förblifwa i samma sjukliga arbete, suckan och sträfwan beständigt: och si, slutligen upptäcker man, att de icke öfwa ordet, att de blott arbeta med sig sjelfwa, blott tänka och sucka, men icke öfwa ordet — och huru war det då möjligt, att der skulle blifwa något gudomligt och andligt hos dem? Apostelen säger uttryckligt, Gal. 3:4, att Anden fås endast **genom trons predikan**. Och i Apg. läsa wi, att under det Petrus talade, **kom den Helige Ande på dem, som hörde talet**. Hwad hade de då gjort dertill? Alldeles intet annat än hört på; de sutto helt stilla och endast hörde ordet, och så kom Anden i deras hjertan, kom ånger, tro, kärlek, lif och kraft, som gjorde dem till helt nya menniskor. Derföre: **ordet, ordet, öfwa ordet**! Det är hela konsten och hemligheten af det andliga lifwets både uppkomst, näring, tillwäxt och bestånd. Det är icke sannt, hwad några enfaldiga mena, att den och den christen nu är så fast och stadgad i nåden, att han derföre kan få tro och lefwa, som han gör. Nej, har han en tro och ett lefwerne, som äro Andens werk och icke blott naturens, så kommer det icke af hans stadga och starkhet, att han få kan tro och lefwa, utan endast deraf, att han något flitigare närer sin själ med det gudomliga ordet. Försummar han detta, så börjar genast den gamla naturen uppwäxa och det sannt andliga utdö. Ja, besök honom en dag, då han någon längre tid försummat ordet, så skall han finnas föga andlig. Behålla sig hans tro och frid likawäl, ordet förutan, då äro de icke Andens werk. Korteligen: Det är endast genom Guds ord, som Guds Ande blir boende och werkande uti menniskan — och likwäl, märk, icke undfå alla, som läsa Guds ord, Ande och lif deraf. Tusende bruka ordet, och det blir ändå ingen Ande uti dem. Tusende skriftlärda och fariseer ibland oss bewisa detta. Hwad fordras då? Det fordras att jemte ordets bruk betänka just detta, att det ännu är i Guds hand, om wi skola få desskraft; fordras att umgås med ordet med det sinne, som denna erinran borde werka — ja, med den ödmjukhet, fruktan, hörsamhet och tro, som passa för den helige Gudens ansigte, när Han talar. Märk derföre: Det är i Guds hand och fria behag, om Han will gifwa dig något, Andens delaktighet. **Vi äro icke ens beqwäma något tänka såsom af oss sjelfwa** — mycket mindre att tro, att waka, att wärdigt wandra, att bewara ett rätt förstånd af sanningen samt dess kraft på hjerta och samwete; nej, det är allt förgäfwes, om icke den Helige Ande werkar det — allt förgäfwes utan **den Helige Andes** delaktighet.

Att besinna och iakttaga sådant, wore högst nödigt för hwarje christen, äfwen om wi lefde i all sköns frid och rolighet, på det wi icke måtte med all wår kunskap och ordets öfning finnas inwärtes döda; men mycket mer är detta då nödigt, när wi twärtom lefwa midt i det farligaste fiendeland, i ett beständigt krig. Ja, härtill kommer, att särskildt denna tiden är en synnerligt äfwentyrlig tid, då både onda och goda makter äro i en märklig rörelse, då wäckelser och förwillelser, omwändelser och affall täfla med hwarandra. Wäl behöfwes det derföre, att wi hafwa ögonen öppna, att wi hålla oss tätt till **herden och wåra själars biskop,** att wi hålla oss flitigt och strängt wid ordet — hålla isynnerhet den stora, wälsignade grundartikeln om **Christus och hans werk** klar, ren, fast och oförfalskad; att wi äro helt fattiga och enfaldiga i tron; aldrig låta den "nya sången" blifwa oss gammal, lång och utsjungen; att wi äro uppriktiga mot oss sjelfwa och Herren, rätta alla wåra tankar, ord och gerningar efter hans heliga wilja och weta, att Herren är när; att wi mer och mer söka förstå wåra fiender och faror, förstå de lönngångar, hwarigenom den listige fienden söker åtkomma wårt andliga och ewiga lif; och ändtligen, att wi ofta, dels enskildt, dels med och för hwarandra bedja — och bedja först och sist om den Helige Andes delaktighet. Ja, till sådant förmana oss Christus och apostlarna, och det behöfwes.

Dig ware tack, o Jesu kär, För lifwets dyra ord, Det ordet, som min lykta är I mörkret på wår jord.

Det ordet bringar med sig frid Och liv och salighet; Det ordet jag mig tryggar wid För tid och ewighet. Den 22 Januari.

Hwad kommer det menniskan till godo, om hon wunnne hela werlden och förtappade sig sjelf? Luc. 9:25.

Det är ju en oskyldig sak att hafwa **jordagods** eller **afwelsgård** eller **hustru**; men då Christus wille uppgifwa de

hinder, som afhålla själar från Guds rike, nämnde Han dessa. Luc. 14:18—24. Att älska fader eller moder är icke blott oskyldigt, utan befaldt; men "den, som älskar fader eller moder **mer än mig**", säger Christus, "**kan icke wara min lärjunge"**, kan icke ingå i Guds rike. När nu menniskan går i andlig lättja och säkerhet, huru skulle hon frukta för begär, som hafwa så oskyldiga föremål! Nej, då ser hon endast på föremålets art och tänker: det är ju intet ondt, det jag söker; hafwa icke också de heliga haft jordagods, afwelsgård eller en maka; skulle icke jag också få söka sådant o. s. w., men will aldrig gifwa akt på, **om sökandet är afgudiskt**, egenwilligt och sjelfwiskt, om saken så intager själ och hjerta, att Gud, hans nåd och hans wälbehag blifwa deremot ett intet, blifwa för obetydliga för att kunna tillfredsställa och förnöja själen. Nej, derpå ger den arma menniskan icke akt — hon är icke nog uppriktig mot sig fjelf att undersöka detta. Omsider går det derhän, att fastän hon äfwen känner, att hon är påtagligen fången af en afgud och hårdt fängslad, kan hon likwäl icke mer göra motstånd. Hon will icke ens wara fri från sin **kärlek** dertill; och då — då ser det illa ut med nådelifwet.

Men djefwulen anwänder icke blott de **ting**, som äro i werlden, ögonens begärelse, köttets begärelse etc. till att fånga trogna själar, utan också de **menniskor**, som "äro af werlden", "denna werldens barn". Dessa utgöra djefwulens williga och trogna tjenare att än med fiendskap, hot och förföljelse skrämma, hindra eller uttrötta de trogna; än att locka och draga dem med löften, smicker och wänligt bemötande. Huru många bedröfliga exempel ser man icke härpå! Der är t. ex. en handtwerkare: han hade af Guds nåd blifwit kallad, wäckt och benådad, hade gått ut från orättfärdigheten, från flärd och werldslikställighet och sökte nu det, som är ofwantill. Men om någon tid förmärkte han, att många hans fordna bekanta icke mer anlitade honom, han hade en förminskning i rörelsen och inkomsten. Snart kunde han icke längre hålla ut och bida efter Herren, utan fattade den tanken, att det wore honom alldeles nödwändigt att återwinna werldens wänskap. Nu började han att fördölja sin christendom, ställa sig werlden lik, draga sig bort ifrån sådana christna, som äro af werlden föraktade, hålla sig till sådana, som werlden fördrager och berömmer, samt till hyggligare werldsmenniskor

— korteligen: han började att blott ställa sig så, att werldens barn icke skulle misstänka honom för att wara någon annan än de, eller att han hyste någon swår tanke om deras själstillstånd ; han började i smått gifwa efter, göra dem till wiljes, att deltaga i deras kretsar och wackrare werldsnöjen. Och nu är werlden mycket wänlig och glad i hoppet om honom, snart leder hon honom, hwart hon will — efter något år kan han både dricka och spela med werlden och göra, hwad helst köttet lyster. Sådant olyckligt fall uti werldens nät händer icke blott handtwerkare, utan menniskor af alla stånd och wilkor: här en köpman, der en studerande, här en jungfru, der en prest. De hafwa kommit till Jesus, men kunna icke hålla ut med att se sig föraktade af werlden, tillbakasatta, förföljda, se sitt goda namn och rykte, sin utkomst, sitt bröd, sin befordran lida — de börja söka återwinna werldens wänskap och ställa sig henne lika. Men tänke ingen, att någon af dem då säger: Jag är swag för werlden. Nej, utan den ömkliga saken skall omklädas med talet om en christens **frihet**, ja, en christens **pligt** att, för att **gagna werlden**, icke skilja sig ifrån henne. Men aldrig kommer stunden, då detta gagn, denna tjenst skall bewisas werlden med någon allwarlig warning, ty det skall alltid gå så försigtigt och wackert tillwäga, att man icke stöter och förargar. Deraf kommer då, att den fria, djerfwa werlden mer råder öfwer det fromma, undfallande barnet än detta öfwer henne. Och när den arma själen icke i tid gifwer akt härpå, bryter upp, "går ut och gråter bitterligen", utan fortfar att "draga i ok med de otrogna", blir hon omsider en träl under det oket, under werlden och menniskogunsten. Den andliga nådekraften är förswunnen, wänskapen med Gud upphäfwen — ty **verldens wänskap är Guds owänskap** — och sambandet med de trogna upplöst, såsom alltid det ena följer af det andra. **Demas har öfwergifwit mig och fått kärlek till denna wärlden.** Och då en sådan själ nu undwiker de personer och böcker, som förkunna domen öfwer ett fådant tillstånd, går hon mer och mer till förhärdelse, hwilket dessutom ligger i naturen af hwarje affall.

Vaka, bed, min själ, blif ej köttets träl Och lät werlden dig ej köpa. Hwad dess barn sä efterlöpa, Är ett flyktigt wäl. Waka, bed, min själ.

Arfwet ej förspill, som dig hörer till, Bed, behåll Guds ord och waka, Werlden och dig sjelf försaka. Herren wäl dig will. Arfwet ej förspill. Den 23 Januari.

Du skall icke missbruka Herrens din Guds namn. 2 Mos. 20:7.

Gå wi till den frågan, huru Guds namn missbrukas ibland oss, då komma wi in i en betraktelse, som är full af märkliga förhållanden, ja, så märkliga, att man kan begynna att ropa både af förundran och förskräckelse. Wi wilja här endast betrakta det allmännaste, blott tanklösa missbruket af Guds namn, eller att man **med lättsinnighet för Guds namn på tungan.** Man menar ingenting ondt dermed, man wet knappt, hwarföre man gör det, att man anwänder de stora, heliga namnen: **Gud, Jesus Christus**, antingen till fullkomligt meningslösa fyllnadsord i sitt tal eller ock till uttryck af allehanda tillfälliga känslor eller sinnesrörelser. Det är knappt någon ibland werldens alla synder, som uppenbarar så märkwärdiga förhållanden som denna, när man betraktar, huru allsintet denna synd är aktad såsom synd, och hwad hon genom sin egen art uppenbarar dels om en menniskas sinne, dels ock om satans djuphet och makt och hans regering öfwer werldens barn.

Det finnes intet bud inom hela Guds lag, som werldens barn hålla så för intet, som det andra budet, ingen synd, hwilken är dem så fjäderlätt och owigtig, som Guds namns missbruk; få att om någon talar om den synden såsom om en swår synd, anses han nästan såsom mindre wetande. Men Herren Gud har wisserligen andra tankar, då Han icke blott satt detta bud näst efter det första, utan ock fästade wid detta sitt andra bud den förskräckliga hotelsen: **Herren skall icke låta honom blifwa ostraffad, som hans namn missbrukar.**

Tänk dock allwarligt på detta förhållande, att en menniska kan hafwa till sin wana att på detta lättsinniga sätt, utan någon mening, föra Guds namn på tungan. Hwad uppenbarar sådant om den menniskans sinne? Det är ju en gruflig sak, och hwar och en inser, att det uppenbarar intet mindre än **ett ogudaktigt sinne** — icke blott ett syndigt wäsende, nej, något mycket förskräckligare, rentaf **förakt för Gud**, rentaf den **herrskande ogudaktigheten**, som hör till helwetet. De allra grufligaste syndafall kunna icke bewisa så mycket om ett ogudaktigt sinne, som blott den wanan att med lättsinnighet föra Guds namn på tungan, - ja, då det grufligaste syndafall aldrig ensamt, eller i sig sjelf betrak- tadt, utgör ett tillräckligt bewis, att sinnet war ogudaktigt, är deremot blott nämnda wana ensam ett bestämdt bewis derpå.

Wi säga icke, att den motsatta wanan, nemligen att aldrig missbruka Guds namn, bewisar, att sinnet är gudfruktigt; ty den fromma vanan kan ock bero blott af uppfostran, eller någon annan lagisk ellermensklig bewekelse; men deremot är alltid en fritt öfwad synd och föraktet för ett Guds bud ett bestämdt bewis på ogudaktighet.

Genom det andra budet uppenbaras widare, huru den **naturliga menniskans fromhet** är beskaffad: Gud betyder intet. Hans ord och namn är såfom ett lätt wäder; derföre är det andra budet så owigtigt. Men t.ex. det fjerde budet, det är wigtigt, ty wi wilja gerna blifwa hedrade af barn och tjenare. Det femte budet är wigtigt; ty att dräpa eller blifwa dräpen är något förskräckligt; sjette, sjunde och åttonde buden hafwa ock sin wigt af likartade orsaker. Men Gud, Guds namn, Guds wälbehag eller förbud — hwad betyder det? Sådan är werldens fromhet. Den gamle ormen, som förför hela werlden, han wet dock, huru wigtigt det är för hans rike, att hela werlden med lättsinnighet för Guds namn på tungan; ty ett kraftigare medel kunde han icke uppfinna till att förslöa Herrens wapen och försoffa menniskors sinnen. Blott menniskorna blifwa wäl wana wid att missbruka Guds namn och dagligen höra det missbrukas, så skall samma heliga namn och ord sedan icke mycket röra deras sinnen. Utan twifwel är denna djupa plan orsaken, hwarföre hela massan af dem, som annars icke bekänna Gud och hans ord, är så flitig att missbruka Guds namn; annars kan man knappt begripa orsaken dertill. Ty wi erinra oss, att till andra synder har menniskan i köttet sina naturliga frestelser, såsom till wrede, till wällust, stöld och orättfärdighet; men hwilka äro de naturliga anledningarna till Guds namns missbruk? Hwilka köttets lustar tillfredsställas wäl derigenom? Hwad kan då orsaken wara, att werlden dock är få flitig att deri trotsa Guds bud och hotelse? Tänk på detta förhållande. Jo, detta finner han, som heter "werldens furste"; han har sin djupa plan och uträkning dermed. Måtte då alla christna, som se denna satans djuphet, med synnerligt nit om detta bud warna, förmana och bestraffa, hwar de kunna, för denna så förhärdande syndaöfning! Och måtte alla föräldrar och barnalärare med sträng uppmärksamhet waka öfwer sina barn i detta afseende och genast så förskräcka dem

för Guds namns missbruk som för djefwulen och helwetet.

Låt mig ej ditt ord förakta, Som det wore menskobud, Men med wördnad det betrakta, Som en röst af dig min Gud. Låt ditt ord mig leda så, Att jag ej må wilse gå.

Den 24 Januari.

Medan wi nu äro wordna rättfärdiga af tron, hafwa wi frid med Gud genom wår Herre Jesus Christus. Rom. 5:1.

Här är hemligheten! Här är den djupa, ewiga grundwalen för de christnas underliga frid! Och här är det uppenbaradt, hwad som felar de arma hjertan, hwilka sakna friden. Apostelen säger icke: Emedan wi äro sådana, wi böra wara, äro få fromma och goda; nej,han säger: "Medan wi nu äro wordna rättfärdiga af tron, hafwa wi frid med Gud genom wår Herre Jesus Christus."

Si, du wälmenande, sökande själ, det är wisst ganska wackert, ja mer wigtigt och nödwändigt än allt hwad i werlden är, att du så allwarligt öfwar din gudaktighet, flitigt och andäktigt beder, flitigt hör och läser Guds ord, allwarligt strider emot det onda och far efter det godt är; men, du saknar ändå frid med Gud, du är icke wiss om hans nåd, nej, du är orolig och bäfwande. Ja, ja, det är icke heller utan skäl; du kan ock werkligen warda fördömd med all denna fromhet; det fordras något mycket högre för att bestå inför den helige Guden och i domselden, ditt samwete säger dig ock detta, det fordras något större än alla frommas fromhet, alla heligas helighet — här förslår ingenting mindre än **Christi, Guds Sons, död och att genom tron wara iklädd Honom — wara rättfärdig af tron och hafwa frid med Gud genom wår Herre Jesus Christus.** Här fordras, att ditt hjerta fått den trösten, att du kan med hjertlig mening säga: **Christus är död för mig, för mig**, derpå trotsar jag; icke derpå, att jag är from, troende, allwarlig, men derpå, att **Christus** är from, att **Christus** är helig och fullkomlig, att **Christus** både hållit lagen och lidit döden, som war syndens lön. Det skedde för mig, det räcker ock till för **alla** mina synder, det är nog, ewigt nog, derpå tröstar jag.

Att du aldrig fått frid, kommer således deraf, att du welat warda rättfärdig och salig i ditt eget namn, i dig sjelf; men om detta hade warit möjligt, **wore Christus fåfängt död**. Du har icke erfarit, hwad den rätta tron will säga. På tro och tro är stor skilnad. Du har kanske ganska wäl kännt och bifallit läran om Christus och försoningen och menat, att när du icke twiflade på denna, du ju ock hade tron. Men ditt sinne har warit sådant, att du tänkte: nog är det allt wäl med Christi förtjenst, deri är ingen brist, utan hos **mig** är felet, hos **mig** måste det hjelpas — och så har du med båda ögonen warit wänd från Christus in på dig sjelf. Huru war det då möjligt, att du skulle få frid? Huru kunde du då hafwa den rätta tron? — Nu är detwisserligen sannt, att allt är wäl med Christi försoning och att felet är hos dig; men du förstod icke, att det felet hos dig är så stort, att det icke kan hjelpas med allt arbete på dig sjelf, att det aldrig kan hjelpas på annat sätt, än att du förtwiflar på dig sjelf och all din förbättring och söker blott i Christus din frälsning. Felet, hwarföre du icke fått frid, har warit, att du trott, att det allt måste botas hos dig, innan du kunde hafwa frid; att du icke trott eller förstått, huru förloradt det är med dig, och huru allt är fullkomnadt och botadt i Christus. Du har wäl känt dig wara en **stor syndare**, men icke en **helt förtappad syndare**; och om Christus har du wäl trott, att Han frälsat stora syndare, men icke sådana, som du **härtills** warit. Dessa äro de wanligaste orsakerna, hwarföre sökande själar icke få frid. Andra ligga ock i ännu mer köttslig säkerhet, hafwa ännu **någonting mer angelaget** än Guds nåd, hafwa afgudar och skötesynder, som de **icke wilja blifwa skilda ifrån** — och då är det wäl, att de icke få frid.

För att få **Guds frid** fordras således: först att ingenting är dig så angeläget som Guds nåd, att du icke förr åtnöjes, än du fått förwissning derom; för det andra att du lär förtwifla på dig sjelf, d.ä. på alla företag, allt görande och blifwande, och sådan du är, såsom ännu en owärdig, ja, förtappad syndare, söker all din frälsning i Christus allena; för det tredje att du icke wäntar på förwissningen i känslan, genom inre swar uti ditt hjerta, utan tager Guds swar der, hwarest Gud gifwer det, i **ordet**, endast i ordet. — Har det med en själ blott kommit derhän, att hon framför allt annat söker detta, suckande wid sig sjelf: Ack, om jag blott hade Guds nåd, så wille jag ingenting på jorden högre önska mig, så aktade jag icke, hwad helst jag skulle lida; och ack, om jag kunde tro på

Christus allena och blott wara funnen i Honom! Om jag blott wore wiss, att hans förtjenst hörde mig till! Och jag **will** tro på **ordet**, jag will icke bida efter känslor, om jag blott kunde tro, o.s.w. — si, då är **tron** redan tänd, och då skall det icke fela, att icke den själen äfwen får förwissning om nåden, får full frid. Den saken will Gud sörja för.

Förtappad i dig, ja, förlorad i grund, Men också upprättad - hur stort! I kraft af det ewiga, dyra förbund, Som Fadren med Sonen har gjort, Du har blott helt enkelt att taga emot Den gåfwa, som redan är lagd för din fot - O, så tag den!

Ja, tag den och prisa din Frälsare kär För sådan osägelig nåd, Och bed, att Han sjelf måtte lära dig här, Att fatta hans salighets råd. Och börjar du något att häraf förstå, Nog skall du wäl också en fröjdedag få Hos din Jesus. Den 25 Januari.

Men nu, medan I ären friade från synden, ären I wordna rättfärdighetens tjenare. Rom. 6:18.

Här få wi isynnerhet anledning att märka, **hwilkens tjenare wi äro,** antingen syndens eller rättfärdighetens. Hwar och en ibland oss måste wara blott ettdera. Apostelen wet intet om ett tredje slag af menniskor, som skulle wara **både** syndens och rättfärdighetens tjenare. Christus säger ock uttryckligt: **I kunnnen icke tjena twå herrar**. Det borde då blifwa oss wigtigt att få weta **hwilkens** tjenare wi äro. Se wi på allt, som inblandar sig i wårt lif, då blifwa wi beständigt förwillade och kunna icke annat förstå, än att wi tjena twå herrar. Så wilja ock många hafwa det, för att få förblifwa i sitt dunkel och halfwa wäsende; då det deremot är uppriktiga själars största förskräckelse, att de tycka sig tjena twå herrar. Det finnes menniskor, som äro eljest tänkande och endels fromma, så att de umgås med Guds ord, hwilka dock till hjertat och sinnet äro fängslade i werlden och afgudarnas tjenst, men wilja emellanåt också tjena Gud och mena, att **det** likwäl måste wara godt och Gud behagligt. Dessa wilja tjena "twå herrar". Under tiden sucka de trogna under den bekymrande tanken, att de säga. "Jag tjenar ju icke endast Gud, utan ock synden. Huru skall jag weta, hwilkens tjenare jag är?" Hela felet, hwarföre både den ena och den andra äro i mörker härom, är, att man dömer efter sitt eget tycke och icke gifwer sträng akt på Herrens ord.

Allraförst böra wi då märka, att både Christus och apostelen uttryckligt förklara, att wi icke kunna wara twenne herrars tjenare på en gång. Såsom nyss sades, synes det wisserligen så, som tjenade wi twå herrar, emedan både ondt och godt blandar sig hos oss. Hos syndens tjenare inblandar sig ofta något af en god ande, af samwetets och nådekallelsens röst; deremot känna ock de trogna hos sig mycket af den onda anden, af köttets och werldens inwerkan. Äro wi då twenne herrars tjenare? Nej, säger apostelen. Derpå beror icke frågan, hwad ondt eller godt som rörer sig hos eder, eller tillfälligt bringar eder till någon ond eller god gerning; utan derpå beror det: **hwem I gifwen eder för tjenare till att lyda — hans tjenare ären I.** Sjelfwa **hjertat** eller **sinnet** tillhöra alltid blott **en** af twenne stridiga makter; såsom ock Herren säger till förklaring, hwarföre ingen kan tjena twå herrar: "Ty han skall antingen **hata den ena och älska den andra**; eller **hålla sig intill den ena** och **förakta den andra**". Så säger Herren. Märk, det beror på att "älska" eller "hata", "hålla sig till" eller "förakta". Men då wi tycka

att äfwen kärleken och hatet wexla; då de trogna ofta tycka sig älska synden och förakta Gud: huru skola wi få allt detta klart? Att den är en syndens tjenare, som fritt och fräckt framlefwer i uppenbara köttets gerningar, girighet, otukt, dryckenskap, oärlighet, hat m.m. och icke låter straffa och förmana sig till bättring, det förstå wi lätteligen. Om sådana är Christi ord klart: **Den som gör synden, han är syndens träl**. Men när **falska christna**, som umgås med Guds ord och folk, wilja förlika Christus och Belial, tjena både Gud och werlden; eller när **swaga christna** kämpa med swåra frestelser och stötande skröpligheter: då blir frågan dunkel.

Märk då noga, huru apostelen talar: "Hwilken I **gifwen** eder för tjenare till att lyda, hans tjenare ären I" (v. 15). Allt beror på, åt hwilken I "**gifwen** eder", hwilken I ären "**af hjertat** lydiga", hwilken I med sjelfwa sinnet hyllen, och icke hwilken I blott tillfälligt eller af twång tjenen. Men att äfwen de, som efter anden innerligt älska rättfärdigheten, likwäl ofta känna köttets begärelser mäktiga, eller af sådana öfwerrumplas och falla, må icke

förwilla oss; ty emedan de dock äro af hjertat lydiga, werkligt älska rättfärdigheten och egna åt henne sin tjenst äro de sannerligen icke syndens tjenare. Wi få aldrig glömma den hufwudregeln: "Hwem I **gifwen eder**", "hwem **I ären af hjertat lydiga**, — hans tjenare ären I". De trognas hela lif är riktadt efter Christus, huru än synden hindrar, wanställer och plågar dem. Skulle åter sinnet blifwa falskt, så att man på nytt gifwer sig till att tjena synden och icke mer lefwer wid nådestolen, för att få både förlåtelse och kraft mot det onda, utan man **gifwer sig** — gifwer sig till att tjena synden, gör ny öfwerenskommelse med henne att nu följa hennes lustar; då har det olyckliga händt, som Petrus säger: "Af hwem någon warder **öfwerwnnnen**, hans tjenare är han worden." Ty "öfwerwunnen" kallas icke. den, som under striden blott lidit wissa nederlag, men ännu fortfar att strida, utan den som gifwit sig och nedlagt wapnen; såsom Petrus åter säger: Den som "**wändt sig ifrån** det heliga budet, som han hade anammat". Men så länge man ännu förer strid, och det icke såsom lagträl, utan med trons öga på Christus, är man icke öfwerwunnen; man har icke gifwit sig att tjena synden. Så beror allt på, åt **hwem I gifwen eder till att lyda**.

O werld, far då wäl, Du skall icke längre förföra min själ. Bedrägliga werld, haf din lusta för dig, Jag flyr som för ormen din farliga stig. Jag korswägen wäljer och går, genom strid, Till himmelens frid. Den 26 Januari.

Så skicke sig hwar och en af oss, att han måtte täckas sin nästa till godo, till förbättring; ty ock Christus täcktes icke sig sjelf. Rom. 15: 2,3.

Christus täcktes icke sig sjelf. Här är nu den stora mönsterbilden för allt, hwad som är heligt och godt, samt den käraste och mäktigaste bewekelsegrunden för de trognas hjertan — **Christus och hans exempel**. Är du en christen, eger du den stora nåden att stå i förening med Christus och hafwa i Honom ditt lif, din tröst, all din rättfärdighet, allt ditt hopp och i Honom din bäste wän, då måste det ock wara dig både kärt och wigtigt att "få wandra, som Han wandrade", att få wara och göra, som Han war och gjorde. Och huru gjorde nu Han? Apostelen säger, att Han **icke täcktes sig sjelf**. Han afsåg icke sitt eget goda eller sitt wälbehag, utan Han såg på **wårt** bästa, på förtappade syndares wäl, då Han gaf sig ut för oss. Han sökte icke sin egen ära, Han war icke nöjd med att blott för **sin** del wara wis, rättfärdig, prisad och herrlig, utan drog hellre öfwer sig all smälek, blott för att göra äfwen **oss** delaktiga af sin wishet, rättfärdighet och herrlighet.

Denna höga och heliga förebild ställer apostelen för wåra ögon, att wi måtte deraf intagas och bewekas att också göra, såsom Han, wår dyre Herre och Mästare, gjorde — icke täckas oss sjelfwa, utan blott täckas wår nästa till godo, till förbättring, och derföre "bära deras skröplighet, som äro swaga". När jag frestas att se på min nästas fel, oförstånd, inskränkthet och andra skröpligheter, samt att i egenkärlek tänka på mitt högre ljus, wara förnöjd öfwer mig sjelf och förakta brodren, då bör denna bild af Christus genast nedslå och förskräcka mig för sådant. Den sköna, heliga bilden af Christi ödmjukhet och kärlek bör komma mig att wakna och styggas wid mig sjelf, så att jag tänker: O, hwad är jag för en christen, som kan med sjelfkärlek och förakt för brodren se på hans skröpligheter, då Herren Christus, den ewiga fullkomligheten, wisheten och godheten, likwäl icke täcktes sig sjelf och föraktade oss, dåraktiga och wederstyggliga syndare, utan endast gjorde allt för att hjelpa oss ur wårt elände! Ja, måtte hwarje christen betänka sådant! Du stöter dig på en broders oförstånd eller felaktiga lefwerne, du är färdig att förakta eller döma honom och att anse dig sjelf bättre; men se huru Christus gjorde och ännu gör med oss, hwilka dårskaper och fel Han dagligen måste se hos dig, och huru Han dock i barmhertighet sköter dig. Betänk, huru Christus gjorde med sina skröpliga lärjungar. Deras lif war fullt med brister, oförstånd och andra oarter, och dock se wi, att Han aldrig föraktade dem eller fördömde dem, så länge de dock hängde wid Honom, utan beständigt bar deras skröpligheter. Deras fel,oförstånd och swagheter woro mångahanda. Än se wi, huru de wilja nedkalla eld af himmelen öfwer Christi föraktare, än huru Petrus will afråda sin Herre från att påtaga sig lidandet, än huru de träta om hwem af dem, som wore ypperst, än huru de alla öfwergifwa Honom, och Petrus grufligen förnekar Honom, än huru de alldeles förgätit ordet om hans uppståndelfe, ja, så alldeles, att Thomas will icke tro Honom wara uppstånden, med mindre han får sätta sina finger i såren efter spikarna. Och hwad gör då Herren med få oförståndiga och skröpliga lärjungar? Han fördömer dem icke, föraktar dem icke heller, så att Han skulle helt tyst lemna dem, nej, utan Han sköter dem ännu, såsom de betarfwa det, talar med dem i den

största kärlek, bestraffar med huldhet deras oarter, rättar deras oförstånd och påminner dem om ordet, sägande: "Så är det skrifwet, och så måste Christus lida". Han talar så wänligt med dem såsom med fina käraste barn och wänner, hwilka icke gjort Honom det ringaste emot, och söker endast att återställa deras tro och frid, att de sålunda måtte blifwa något starkare.

Måtte då Gud förläna oss alla den nåden, att något allwarligare winnlägga oss om den höga kärlek, som Christi exempel will lära oss! Wi skola icke tro wår egen ande, utan låta Herren Christus wara wår mästare. Honom skola wi ju efterfölja uti allt, således äfwen i detta hans sinne. Att kunna se, bedöma och anmärka menniskors fel och oförstånd, det är en ganska ringa konst, hwilken också de otrogna och fariseer kunna; men att bewisa barmhertighet, att med ödmjukhet och kärlek "bära" de swagas skröpligheter och endast söka deras förbättring, det är en så fin och hög konst, att äfwen trogna christna, som sjelfwa dagligen behöfwa och åtnjuta barmhertighet, ganska sent lära sig, att de också böra bewisa sådan barmhertighet mot swaga bröder. Men just genom den omständigheten, att wi sjelfwa behöfwa all barmhertighet, och isynnerhet om wi lära något djupare känna wåra egna synders owärdighet och dock wid all wår synd se nåden öfwerflöda mycket mer, så att wi kunna alldeles försmälta öfwer Guds stora nåd, då torde wi ändtligen erhålla något af Christi barmhertighetssinne och börja att lära på denna höga wisdom i sättet att behandla skröpliga bröder. Emellertid, då du ser wår Herres Christi mildhet och sjelf lefwer på idel barmhertighet, glöm icke, att det också är hans allwarliga wilja, att äfwen du skall bewisa sådan barmhertighet emot andra. Och då skall den isynnerhet bewisas på det sätt, som apostelen här lärer, att wi icke täckas oss sjelfwa, utan täckas wår nästa till godo och till förbättring, såsom Christus icke täcktes eller tjenade sig sjelf, utan oss, och ännu dagligen låter sin nåd wara wäldig öfwer alla wåra skröpligheter. Måtte Han sjelf gifwa oss den nåden att äfwen häruti wara hans efterföljare!

Intryck djupt uti mitt hjerta Denna bild af dig, o Jesu, Att ock jag må fritt hewisa Kärlek mot min swage broder. Den 27 Januari.

Förlåten den ene den andre, såsom ock Gud genom Christus förlåtit eder. Eph. 4:32.

Här se wi den fulla betydelsen af dessa Luthers ord: **Christi rike är ett förlåtelserike**, då wi äfwen lämpa dem på **det inbördes förlåtandet menniskor emellan**, såsom ett willkor för all christlig sammanlefnad på jorden. Wi weta, att summan af lagen är **kärleken**. Paulus säger: "Den, som älskar, har fullbordat lagen. Ty det som är sagdt: Du skall icke dräpa; du skall icke göra hor; du skall icke stjäla, och annat sådant bud, det fammanfattas i detta ordet: Du skall älska din nästa som dig sjelf. Kärleken gör sin nästa intet ondt. **Så är nu kärleken lagens fullbordan**." Allt christligt lefwerne är således innefattadt uti kärleken. Men hwad är wilkoret för en beständig kärlek menniskor emellan? Detsamma som är wilkoret för en beständig wänskap emellan Gud och menniskan, nemligen det beständiga **förlåtandet**. Man skulle gerna älska sina medmenniskor, och det skulle gå så lätt att göra dem godt, och man skulle hafwa ett himmelrike på jorden af idel frid och kärlek mellan medmenniskor, husfolk och grannar, **blott de icke hade sina förargliga fel och oarter.** Men genom dessa tröttnar man i kärleken och kan icke älska dem — och straxt blir det tungt att göra dem godt; då det deremot alltid går lätt att göra godt emot dem, som man älskar. Detta mäktiga hinder för kärleken, alla nästans brister och oarter, wore genast för mig borta, blott jag anwände det förträffliga medlet: **förlåtelse**. På annat sätt kan nämnda hinder aldrig borträdjas. Detta är en af orsakerna, hwarföre Christus talade så särskildt och så ofta om förlåtande och sade uttryckligt, att himmelriket war likt en konung, som eftergaf sin tjenare tiotusen pund, men också wille, att denne sedan skulle eftergifwa sina medtjenare hundrade penningar. Och då Han lärde oss en bön, som wi dagligen skulle bedja, inlade Han ock der samma lärdom och bjöd oss säga: "Förlåt oss wåra skulder, **såsom ock wi förlåta dem, som äro oss skyldiga**." Hwar och en märker häraf, att Christus haft ett alldeles särskildt nit om förlåtande. Ja, ty det är blott förlåtelse, som i detta wårt fallna tillstånd är grunden för allt godt förhållande, först emellan Gud och menniskor och sedan mellan menniskor inbördes. Detta är summan af Guds ord; så att när Johannes wille i ett kort språk innefatta allt, sade han: "Detta är hans bud, att wi skola **tro på hans Sons Jesu Christi namn och älska oss inbördes,** såsom Han har bjudit oss." Så har man frid både med Gud och bröderna;

och detta är himmelriket på jorden, paradiset i jämmerdalen!

Deremot hwilket helwete på jorden, hwilka pinsamma, frätande qwal, mörka hjertan och ansigten, hat, afund och oro, der man icke öfwar dessa stycken, icke tror och älskar, utan gräfwer i egna synder och andras fel, lefwer i otro och oförsonlighet! Sådana menniskor äro ömkanswärda djefwulens martyrer! Allt kunde dock botas genom förlåtelse. Om du ock har än så swåra medmenniskor, om de tillfogat dig än så swåra oförrätter, beljugit dig, förolämpat dig m. m., räkna dock efter, om icke dina egna synder emot Gud äro tusen gånger större och flere. Christus säger, att allt, hwad en medmenniska kan hafwa felat emot dig, är i jemförelse med dina skulder inför Gud blott såsom hundra penningar emot tiotusende pund. Nu will dock Gud förlåta dig allt, hwad du är skyldig; skulle icke du då förlåta din nästa alla hans fel! Will du icke det, will du icke efterskänka och glömma dessa hundra penningar, så kräf ut dem, räkna din nästas fel, hata honom, men — tag också igen din egen tiotusenpunds skuld inför Herren, och du skall betala den till yttersta skärfwen. Så dömer Herren. Och will du bedja om syndernas förlåtelse, har du icke lof bedja annorlunda, än så: Förlåt mig du, Gud, på samma sätt, som jag förlåter min nästa!

Säger du då: "Jag har så ofta förlåtit min broder, men han upphör aldrig att göra mig emot, man måste wäl en gång tröttna att förlåta;" få swarar Herren: Äfwen jag har ofta förlåtit dig, men du syndar ännu; äfwen jag måste då tröttna att förlåta dig. — Märkligt är här det swar, Petrus fick på frågan: "Huru ofta skall jag förlåta min broder: Äro sju gånger nog?" — **Jag säger dig: icke sju gånger, utan sjutio gånger sju,** d.ä. **oändligt**. Märk här först till ditt eget hjertas tröst, att så will wisserligen Christus också förlåta dig, nemligen icke sju gånger utan sjuttio gånger sju, eller **utan återwändo**; ty Han will wisserligen sjelf göra, hwad **Han** lär oss göra. Han will wisst icke stå efter oss uti förlåtande! Skulle då icke detta uppwärma dig, att också du wille utan återwändo förlåta din broder? Ty här blir intet annat råd, ingen annan hjelp, än ett ideligt och oändligt förlåtande, och hela Christi rike förblifwer så ett **förlåtelserike**.

Jesu min, Du mig köpt att wara din; Blif du ock min helgelse, Mera af din kraft mig ge, Skriv din lag i hjertat in.

Kärlek gif, Målet för min kärlek bliv! Att dig älska öfwerallt, Nästan ock, som du befallt Ware målet för mitt lif.

Den 28 Januari.

Och wälsignade sjunde dagen och helgade honom, derföre att Han på honom hwilade af alla sina werk, som Han skapade och gjorde. 1 Mos. 2:3.

Då wi nu gå att betrakta, hwad den store Herren Gud haft för afsigt med denna sin **första stiftelse för menniskorna**, skola wi åter blicka in uti omätliga djup af Guds kärlek och trohet mot menniskors barn — blicka in i hans höga ewighetsråd med sin afbild och arfwinge menniskan. Menniskan war skapad för ett ewigt lif i himmelen, men skulle här på jorden uppfostras för det lifwet. Derföre har den nådefulle Fadren för denna hennes ewighetsuppfostran welat afskilja ett wisst mått af hennes tid, nemligen hwar sjunde dag. "Gud wälsignade den sjunde dagen och helgade honom", på det hans folk intill dagarnas ända skola alltid af den dagen kallas och wäckas till Guds dyrkan, till beredelse för sitt ewighetslif. Lifwet i Gud och med Gud är menniskoandens enda sanna lif, är det ewiga lifwet, hwilket i himmelen skall fortsättas och full- komnas. Detta lif, som är menniskans mål, kan icke ernås och unerhållas, om menniskans sinne nedsjunker i det jordiska, hon har då icke förmåga att lefwa himmelslifwet; derföre har Guds trofasta omsorg om detta hennes högsta goda äfwen afskilt hwilodagen, för att sålunda skaffa henne en alltid återkommande anledning till det himmelska lifwets wäckande och närande. Sabbatsdagarna äro derföre Guds barns ewighetsdagar på jorden. Och de som inga ewighetsdagar hafwa, de som aldrig i tiden förberedas för himmelen, de kunna ock aldrig i ewigheten lefwa himmelslifwet. Sabbaten är både en f**örberedelse**, en **försmak** och en **förebild** till det ewiga lifwet, såsom Ebr. 4 wisar, der apostelen talar om denna "**rolighet,** som står Guds folk tillbaka", med ett ord i gr.-texten, hwilket betyder **sabbatsro, sabbatsfirning**.

Men utom detta stora hufwudändamål med sabbaten, wår beredelse för det ewiga lifwet, hafwa wi ännu att tacka

Herren för några särskilda wälgerningar i den stiftelsen. Då Gud icke blott i allmänna ord anbefallde oss denna angelägnaste omsorg, utan ock bestämde ett wisst mått af tid, som skulle anwändas för wårt ewiga wäl, har Han icke blott i allmänhet kommit oss till hjelp emot wår fallna, jordiskt sinnade natur, utan särskildt tänkt på dem ibland oss, hwilka stå under andras wälde, såsom barn, tjenare och underlydande, och bewakat deras rätt till själens närande med Guds ord, i det Herren Gud i tredje budet förbjuder hwarje husfader eller husmoder att med weckans wanliga arbeten på hwilodagen förhindra sina tjenare ifrån Guds ord.Och hwilken wälgerning är icke redan detta! Ty om icke Herren Gud hade uppsatt denna gräns för det jordiska sinnet, hade wäl hela menskligheten, och isynnerhet tjenare och underlydande, warit alldeles både till kropp och själ undertryckta under slafweriet i mammons tjenst. Lofwad ware då den himmelske Fadrens huldhet, som gjort allt så wäl! Ja, äfwen åt den motsatta sidan skulle säkert en förwillad och sjelfförgudande munkandlighet gått lika öfwerdrifwet från rätta wägen genom att helt öfwergifwa sin jordiska kallelse för att uteslutande och beständigt lefwa i andliga öfningar. För att förekomma både den ena och den andra afwägen, har Herren genom det tredje budet anwisat oss gränser, inom hwilka både den himmelska och jordiska kallelsens omsorger böra röra sig: "Sex dagar skall du arbeta och göra alla dina gerningar; men på sjunde dagen är Herrens din Guds sabbat". Icke så att förstå, som skulle man icke oftare än hwar sjunde dag umgås med Herren och hans ord, utan så, att man på den dagen skulle **uteslutande** egna sig deråt, då man deremot de öfriga sex dagarna bör sköta den timliga kallelsens werk. Men att Herren icke wille under dessa sex dagar förbjuda allt andligt umgänge med sig och ordet, har Han wisat dermed, att Han ock förordnade de **dagliga offren i Jerusalems** tempel samt några **särskilda högtider** under året. När wi weta, att denna ceremoniallag utgjorde en skuggteckning till Christi andliga rike, har Herren med förordningen om de dagliga offren welat säga oss, att wi skola dagligen nalkas Honom i ordet och bönen, ehuru den dagliga sabbatsstunden måste för olika yttre omständigheter blifwa mycket olika. Christus har med sin ankomst i köttet och med sitt eget exempel helgat alla dagar i nya testamentet till helig umgängelse; och en lefwande christen måste ju alla dagar umgås med sin Gud och äfwen nära sin själ med hans ord. Men emedan Herren wille dels befria menniskorna från det swåra bestämmandet af den tid, som skulle uteslutande egnas åt wår ewighetssak, och dels infria en bestämd tid derför för deras räkning, som stå under andras wälde, har Han uttryckligen sagt till tjenare och fria, att hwar sjunde dag är **sabbat, den heliga hwilan i Herren**. Prisad ware Guds trohet för denna nådefulla stiftelse!

Wi prisa dig, o Fader, kär! Wi dig,o Jesu, ära, Dig, Helge And', som trösten är, Wi lika lof hembära, Som det i allan tid har skett Och ännu sker i ewighet. Wi sjunga dertill amen! Den 29 Januari.

Allt i alla Christus. Col. 3: 11.

Hwilket starkt åskslag äro icke dessa ord öfwer en hel mängd egenrättfärdighetswillfarelser! Men ock hwilken rik källa af lärdom, tröst och hugswalelse för de elända uti all möjlig andlig nöd och bekymmer! **Allt i alla Christus**! Detta är hemligheten af en christens både **rättfärdighet och helgelse, starkhet och beståndande** i nåden; det är ock hemligheten af den besynnerliga frid, fröjd och frimodighet, som man får se wissa menniskor hafwa midt i största swaghet och uselhet. **Allt i alla Christus**, den satsen är lätt lärd, hwad orden och betydelsen angår, många skola anse sig icke hafwa mer att lära derpå; men det är dock just detta stycke, som alltid felar oss, så ofta någon nöd och sorg är på färde. Allt i alla Christus, det är ock beskrifningen på, hwad en rätt **christen** will säga, till skilnad från alla andra slags fromma. En **christen** är nemligen en menniska, för hwilken **Christus** blifwit **allt uti allt**. Många äro religiösa, men hålla i sjelfwa hjertat andra andliga saker wigtigare än **Christus**, hwarföre ock deras tankar och ord mer röra sig omkring dessa än omkring Christus; såsom Christus sjelf säger: "I menen eder hafwa ewinnerligt lif i Skrifterna; men till mig wiljen I icke komma, att I måtten få lif." Och hwad som mest gäller för hjertat, förmärkes lätt genom talet; deraf hjertat är fullt, deraf talar munnen. De skola ock kunna läsa och höra detta ord och denna anmärkning utan att wara så uppriktiga mot sig sjelfwa, att de gifwa akt på, huru de häruti hafwa det. Och fastän de påminnas och öfwertygas om sådant sitt skrymteri och hemska sjelsförräderi och känna med sig, att det drabbar dem, kunna de likwäl wara så försoffade, att de icke heller då förmå blifwa uppriktiga emot sig.

Men det finnes andra, som på annat sätt behöfwa denna lärdom: **Allt i alla Christus**, själar, som äro hardt nära Guds rike, ja, äfwen bland dem, som hafwa en werklig tro på Christus, men hwilka dock icke weta, hwad de hafwa i Honom — såsom wäl ingen christen wet detta fullkomligt. De göra sig många sorger, hwilka, om de ock icke kunde helt undkommas, likwäl icke skulle så nedtynga deras lif, om de blott wisste, hwad de hafwa uti sin Herre Christus; såsom Johannes säger, att det finns de, som "tro i Guds Sons namn, men icke weta, att de hafwa ewinnerligt lif i Honom".

"Jag kan aldrig **blifwa beståndande i nåden**", suckar den ene, "man ser, huru många, som kunnat affalla, samt huru många och mångahanda farorna äro! Hwad skall icke då äfwen hända mig, som är så jämmerligt swag, som har ett så syndbenäget kött, ett så lättsinnigt,werldskärt och skrymtaktigt hjerta!" — En annan klagar: "Jag blir aldrig annat än **en slaf under synden**. Jag ser det onda, men kan icke motstå det; jag har försökt tro, bedja, waka, strida och tänkt, att jag någonsin skulle finna den rätta, grundliga, waraktiga helgelsen hos mig; men nej, jag blir ju längre dess wärre!" — En tredje suckar: "Min synd är alltid för mig; jag får ingen frid eller wisshet, att jag har Guds nåd och förlåtelse för mina begångna synder; ty jag känner ännu alltid anklagelser i samwetet och kan dessutom aldrig blifwa, som en christen bör wara." — En fjerde: "Med mig är det så mycket wärre, att jag icke ens kan känna, ångra och förskräckas för mina synder, för mitt tillstånd, utan går alldeles hård och död, kall och likgiltig" o. s. w. Uti alla dessa bekymmer är hufwudfelet alltid det, att man så alldeles förgäter **Christus**, glömmer och förbiser **Christus**, i alla sina tankar icke tänker på **Christus**, utan gör af Honom ett intet; att man i sitt inre så lefwer fram, liksom ingen Christus, ingen Frälsare wore till, ingen tillräcklig rättfärdighet för Gud, ingen allsmäktig Hjelpare, ingen huld Herde — ja, liksom wi wore lemnade åt oss sjelfwa, och att hwar och en borde sjelf wara sin egen Frälsare, sjelf åstadkomma den rättfärdighet, som för Gud gäller, sjelf wara sin herde, sin hjelpare, sin starkhet, **sitt allt uti allt.** Si, detta grufliga otrosmörker är grunden till allt ondt. Ty allting skulle botas och hjelpas, om blott Christus fick wara **allt i alla,** såsom Han är oss af Gud "gifwen och gjord, både till wisdom och till rättfärdighet, till helgelse och till förlossning".

Bekymrade Guds barn, o, om I wissten, Att huru stor än uselheten är, Är rätta kännetecknet på en christen Blott **Christus** — att man Honom ej umbär.

Förtro dig då enfaldigt, helt och gerna Åt Honom, som oändligt har dig kär, Och håll dig tryggt och fast wid ordets kärna, Att endast **Christus allt i alla är**. Den 30 Januari.

Wi som äro döda från synden, huru skulle wi ännu lefwa i henne. Rom. 6:2.

Att wi äro **döda från synden**, förklarar apostelen i v. 3—11 så, att wi äro i dopet inwigda till Christi döds och lifs gemenskap och likhet — wi äro "inplantade med Christus", säger han, **till en lika död** som hans, hwilken war en syndadöd. Likasom Christus i sin död tog afsked från wåra synder, hwilka Han icke mer skall bära; så hafwa alla trogna, i dopet "inplantade till en lika död", tagit afsked från det gamla syn- dalifwet, att de icke sedan skola tjena synden.

Men skulle wi förstå detta så, som det förstås af dem, hwilka intet weta om den nya födelsen, nemligen att det är blott ett **förbund**, ett löfte i dopet, som förbinder oss att afdö ifrån synden och lefwa för Gud, då hafwa wi wisst icke ännu förstått apostelens mening i orden: "döda ifrån synden." Wisserligen är det också ett förbund, men icke är dermed hela saken uttalad. Likasom wigsel och löften icke göra en god make, utan dertill fordras äfwen ett inre werk, som heter kärleken; och likasom prestwigningen och eden icke göra en sann själasörjare, utan dertill fordras en ande, som sörjer för själar; så göra icke heller blotta dopet och förbundet, att man är "död ifrån synden", om icke ett gudomligt werk i själen kommer dertill. Christus talar om en **födelse af watten och Anden**. Apostelen talar om **nya födelsens bad och den Helige Andes förnyelse**. Sådana ord säga oss hemligheten och den fulla meningen af orden: "Wi som äro döda från synden." Apostelen talar här icke om **falska** christna, om några otrogna som blifwit döpta, utan han åsyftar **dem**, hwilka sannfärdeligen "undfå nådens och gåfwans fullhet till rättfärdighet". Hos dessa är **ett gudomligt lif**, en **ande**, som icke kan tåla synd; och der blir det sanning och

werklighet, att de äro "döda ifrån synden".

Detta är den andra stora och herrliga gåfwan, som med tron gifwes oss, nemligen detta **Andens werk i själen**, att wi äro födda af Gud och hafwa ett nytt hjerta och sinne, en ny ande, som icke kan lefwa i synden. Detta är, hwad erfarenheten allrabäst förklarar. Då jag under lagen förgäfwes kämpat att få ett heligt sinne, men alltid erfarit, att i samma mån som synden hämmades, den inwärtes ondskan tillwäxte, få fick jag deremot erfara, att då jag förtwiflade på allt eget arbete och blef genom tron på en gång salig af idel nåd och såg mig nu fri från synden och lagens domar, blott genom Christus, då fick jag ock med detsamma en alldeles ny, förut okänd, helig håg och lust i mitthjerta, ett nytt, willigt och heligt sinne, som nu innerligen älskade Guds lag och hatade det onda, hwilket jag kände hos mig. Samma werdsliga och syndiga lefwerne, som förut warit mitt lif och min lust, blef nu min plåga. Det är detta underbara werk i själen, Johannes omtalar, då han säger, att "den som är **född af Gud**, han **gör** icke synd" och "**kan** icke synda, ty Guds säd blir i honom". "Han **kan** icke synda", säger apostelen. Detta är det mest märkwärdiga att erfara, nemligen att om ock de grufligaste frestelser plåga eller äfwen öfwerrumpla och kullkasta en christen, han dock icke kan blifwa i synden, så länge "Guds säd" blir i honom. Han **kan icke göra synd**, d. ä. sjelfwiljande öfwa synden, hwilket Paulus här kallar "lefwa i henne", utan om han ock, såsom nyss sades, kullkastas af synden, faller han såsom i eld eller watten, deri man icke kan lefwa, utan hwarifrån man alltid skyndar att uppstå. Så är det med den, som är "född af Gud": ett fall gör blott en ny och förökad rädsla för synden, så att han börjar på nytt wandra den goda wägen, endast mer waksam och gudfruktig. Detta, **så länge Guds säd blir i honom**. En christen är så beskaffad, att då han får wara i fred för synden och wandrar på Guds budords wäg, då mår han wäl, då är han i sitt rätta lif; men kommer synden öfwer honom, då blir han förskräckt, plågad, orolig, såsom hade en fiende öfwerfallit honom. Deraf märkes ju wäl, att hans rätta lif är helighet, och att han således är "död från synden". Såsom Luthers bekanta ord lyda: "Det är omöjligt, att icke den är en helig menniska, som lider af synd (af att synda mot sin Gud); ty den ene djefwulen drifwer ej ut den andra". Det är detta gudomliga werk i själen, som gör, hwad t. o. m. werlden ser och förskräckes för, att de, som börja lefwa i Christi evangelium, också taga afsked från hennes wäsende och från hela det förra syndalefwernet, och att de wandra sedan en helt annan wäg genom lifwet. Denna stora allmänna företeelse, att då wi rätt omfattat nåden, wi få ett nytt sinne, hwarigenom wi börja ett nytt lefwerne och taga afsked från det gamla, förklarar wisst apostelens ord: "Wi som äro döda ifrån synden."

Välsignad ware Gud, som har Oss födt på nytt till lifwet Och oss en ewigt nådig Far I Christus Jesus blifwit.

Nytt kreatur, af Guds natur Jag är delaktig worden Och har min fröjd i himlens höjd Fast ännu stadd på jorden.

Den 31 Januari.

Men när Han (Hugswalaren) kommer, skall Han straffa werlden ... för rättfärdighet, ty jag går till Fadren.

Joh. 16: 10.

Hwad är detta? "För rättfärdighet; ty jag går till Fadren?^ Anden skall straffa werlden **för rättfärdighet** — och förklaringen är: **ty jag går till Fadren**. Allt är här gåtlikt och hemlighetsfullt. Der- före skola wi desto bättre se till, att wi rätt fatta den käre Herrens mening. Om jag ock förut sett dessa ord förklarade och tyckes hafwa så wäl förstått dem, att jag skall intet widare hafwa att söka i dem, kan der dock ännu ligga ett djup af förborgade herrligheter. Jag will ännu se Christi ansigte, då Han talar dessa ord, och höra dem ur hans egen mun. **För rättfärdighet; ty jag går till Fadren**. Hwad är detta! Skall någon **straffas för rättfärdighet**? Och huru mörkt är icke det, som Herren tillägger såsom förklaring: **ty jag går till Fadren**! Dock ligger just i detta tillägg ljuset öfwer det hela. Ty hwad är wäl det, att Christus går till Fadren? Hwad annat än hans försoningsdöd? Christus talade nemligen dessa ord, just då Han gick till sitt lidande - just då Han tog afsked af sina lärjungar den sista aftonen före sin försoningsdöd. Då är det lätt att förstå, hwad de orden betyda: **Jag går till Fadren**, nemligen: Jag går nu att fullborda det stora ärende, för hwilket jag är kommen till werlden. Jag går nu att utgjuta mitt blod för werldens synder; såsom Han samma afton sade, då Han instiftade nattwarden: **Mitt blod warder utgjutet till**

syndernas förlåtelse. Således: Jag går nu med detta blod, såsom den rätte öfverstepresten, in uti det heliga, som icke är gjordt med händer — in uti sjelfwa himmelen. Jag går att försona alla menniskor med Gud, att förwärfwa en "ewig förlossning" från synden och förbannelsen, en "efvig rättfärdighet" åt alla menniskor — ja, att ewigt **wara i Guds åsyn för dem.** Korteligen: Jag går att fullborda allt, hwad ifrån werldens begynnelse är lofwadt: Att söndertrampa ormens hufwud, att bota syndafallet, att återställa den förlorade arfrättfärdigheten och barnarätten hos Fadren. Si, nu kunna wi se, att det är sammanhang mellan orden: **För rättfärdighet — t.y jag går till Fadren**.

Detta är ju ock hela Skriftens stora hufwudlära. Redan i gamla testamentet säger Esaias uttryckligt: "Herren kastade allas wåra synder uppå Honom. Och genom sin kunskap skall Han, min tjenare, den rättfärdige, göra många rättfärdiga; ty Han bär deras synder." Märk orden! Är detta icke just, hwad Herren sjelf säger? "Han bär derassynder, Han är sargad för deras missgerningar, derföre skall Han göra många rättfärdiga." Och i Dan. 9 säger ängelen Gabriel uttryckligt, att i och med detsamma Christus warder dödad, och synden blir betäckt och missgerningen försonad, skulle den "ewiga rättfärdigheten warda framhafd". Men huru mycket klarare strålar icke rättfärdighetens sol öfwer nya testamentet! Der säger Paulus uttryckligt: "Honom, som af ingen synd wisste, har Gud för oss gjort till synd, på det wi skulle warda Guds rättfärdighet genom Honom." Han är "för wåra synders skull utgifwen och för wår rättfärdighets skull uppwäckt". Hwad är nu allt detta annat, än det Christus här säger: "För rättfärdighet, ty jag går till Fadren!"

Alla dessa många och uttryckliga bibelord hafwa wäl förut sagt oss detsamma, som Herren Christus med sitt korta och gåtlika ord uttrycker; dock, när wi nu tydligen se hans mening, är det ännu herrligare att höra Honom sjelf med denna höga, triumferande ton förklara: **För rättfärdighet; ty jag går till Fadren**. Jag, jag — jag går till Fadren — det skall wara all werldens rättfärdighet. Att jag utgjuter mitt blod för werlden, att jag såsom öfwersteprest går in till Fadren med mitt eget blod, det skall blifwa menniskornas nya och enda rättfärdighet, som gäller för Gud! Men hwad will rättfärdighet säga? Rättfärdighet war ju det, att hwar och en gjort, hwad han war pligtig. Och en sådan rättfärdighet, säger Christus, skall werlden få genom min gång till Fadren och endast derigenom. O, nådefulle Gud! O, nådefulla frälsningsråd! Här se wi, hwad den käre Herren menade, då Han samma afton sade: **Jag helgar mig sjelf för dem**. Här lär det blifwa allwar och sak, att Christus är den **andre Adam**, att såsom wi genom ens olydnad äro wordna syndare, wi ock genom ens lydnad warda rättfärdiga. Si, detta är den stora hufwudsak, som wi aldrig, aldrig böra lemna ur ögonsigte, att Christus war utgifwen att **wara i wårt ställe**! Att Han är wår, med allt hwad Han war och gjorde och led på jorden, wår medlare och borgesman, wår andre Adam, som stod i wårt ställe inför lagen och sin Fader, i wårt namn stod profwet, i wårt ställe gjorde och led, det wi hade bort göra och lida — ja, så alldeles i wårt ställe, som om wi sjelfwa hade gjort det — si, detta är hela evangelii kärna och gyllene klenod, wårt höga, heliga salighetsmysterium, hwilket ock framskiner i dessa Herrens Christi dyra ord: **För rättfärdighet, ty jag går till Fadren**.

Han fullgjorde, Hwad wi borde, Och blef **wår rättfärdighet**.

Han afwände Vårt elände För båd' tid och ewighet.

Han förwärfde, Att wi ärfde Ljus och frid och salighet.

Den 1 Februari.

Så förmanar jag nu eder, kära bröder, att I utgifwen eder lekamen till ett offer. Rom. 12:1.

Med dessa ord har Paulus kraftigt nedslagit hela werldens falska föregifwande, att de älska och frukta Gud, ehuru det aldrig wisar sig i lefwernet, utan de med kroppen i hela sitt wäsende tjena synden. Då kan man med dessa ord för ögonen swara: Att du tror, fruktar och älskar Gud, kan jag icke weta, om du icke wisar det dermed, att din kropp och dess lemmar också tjena Honom. Alla menniskor wilja sjelfwa förklara sig wara goda, eller att de frukta och älska Gud, under det wi dock se dem fritt och ohejdadt tjena synden och afgudarna. Då säger apostelen: Nej, sådant heter icke att tjena Herren; I skolen framställa edra **kroppar** såsom offer åt Honom och

tjena Honom med edra lemmar; genom dessa synbara offer skall det wisa sig, att I älsken Honom.

Låtom oss nu något närmare betrakta, **huru det tillgår, att wi offra våra kroppar åt Gud?** Wisserligen hafwa många tusende christna äfwen i bokstaflig mening lemnat sina kroppar till offer, då de såsom martyrer låtit sin lekamen brännas eller annars marteras och dödas för Christi skull. Men äfwen då detta icke kommer i fråga, utgifwa wi dock wår kropp till ett offer, när wi dels med dess lemmar och krafter tjena Herren, dels ock för hans skull korsfästa wårt kött med dess lustar och begärelser. Således offrar du allraförst då din kropp åt Herren, när du anwänder dina lemmar till hans tjenst; när du med din tunga talar sådant, som tjenar till hans ära och din nästas nytta; när du bekänner hans namn, prisar och utbreder hans kunskap eller eljest talar det, som är godt och sannt. Likaså, när du anwänder dina ögon och öron att inhemta sådant, hwarmed du kan befrämja Guds ära och din nästas wäl, och afhåller dem ifrån fåfängliga och onyttiga ting; när dina händer göra det, som är godt och rätt, dels i din kallelses trogna skötsel, dels i kärlekswerk mot din nästa; när likaså dina fötter gerna gå Herrens och kärlekens ärenden. Korteligen, den som för Herrens skull, bewekt af hans barmhertighet, gerna gör och lider, hwad kallelsen och kärleken fordra, den helgar åt Herren sin kropp. Men härtill hör då ett beständigt korsfästande af köttet; ty will du tjena Herren, då får du icke följa din egen beqwämlighet, egen ära, egna lustar, utan måste då idkeligen döda dessa. När du ser, huru du kunde winna eller behålla werldens wänskap, aktning och pris, men för Christi skull försakar allt sådant och twärtom genom nit för hans sak ådrager dig förakt och smädelse; eller när du i det dagliga lifwet emotstår och dödar syndens retelser, antingen

du frestas till otålighet och wrede, eller till egennytta och oredlighet, eller till okyskhet och lösaktighet, eller till högfärd och fåfänga, eller till afund och förtal m. m. dylikt — si när du icke låter dessa synder utbryta i werk och gerning, utan med ihärdig bön och waksamhet dödar dem, då gifwer du också din kropp till ett offer. Och äfwen till sådant offrande förmanar oss här apostelen wid Guds barmhertighet.

Men gäller det alltså att emotstå wåra egna mäktigaste begärelser, då skola wi erfara, att här blir werkligen ett kännbart **offrande**, då offerpresten skall gifwa sig sjelf till offer, såsom ock Herren Christus gjorde. Härom anmärker Luther rätteligen: "Prestatjenstens titel är wäl herrlig, snart nämnd och af hwar man berömd, men sjelfwa offrandet blir sällsamt, för detsamma grufwar sig hwar och en. Ty derwid gäller det lif, gods, ära, wänner och allt, hwad werlden har, likasom det gällde för Christus på korset. Det will ingen på, att wälja död för lif, pina för lust, skada för winning, skam för ära, owänner för wänner. Men så gjorde Christus på korset, oss till efterdömelse. Och härjemte måste man göra allt sådant icke åt sig sjelf eller till sin egen nytta, utan sin nästa till tjenst och Gud till pris och ära, såsom ock Christus till den andan offrade sin lekamen."

Skola wi nu icke tröttna och draga oss tillbaka för ett sådant offrande, utan alltid tåligt och willigt fortfara dermed, fordras wisst, att wi hafwa några **kraftiga bewekelsegrunder**, och ännu dertill en öfwernaturlig kraft och hjelp; då fordras att bedja, med allwar och flit bedja. Hwad nu bewekelsegrunderna angår, så blir wisst den största och waraktigaste den, hwarmed apostelen här började sin förmaning, nemligen **Guds ewiga barmhertighet**. Det, som skall i alla tider underhålla wår lust och kraft att så offra, är endast det beständiga emottagandet af Guds barmhertighet. Men då bör du ock flitigt **betrakta**, hwad Gud gjort för oss. Betrakta då först, hwad Gud af sin egen ewiga barmhertighet gjort **för hela werlden**, att, då wi ännu woro hans fiender, Han för oss utgaf sin egen Son, på det att, "såsom wi **genom ens olydnad** blifwit syndare, wi ock skulle **genom ens lydnad** warda rättfärdiga". Betrakta sedan, huru Han genom Sonen beredt oss ett **sådant nåderike,** att synderna skola icke alls tillräknas dem, som tro på Honom. Betrakta slutligen, huru Han will efter detta korta, eländiga lif föra oss i sin himmel och skänka oss all den salighet, som öfwerensstämmer med hans kärlek och allmakt. Tror du af hjertat allt detta, då kan du willigt blifwa martyr, då skall du beständigt lifwas att på nytt fatta mod och lust att fortsätta offrandet.

En dag i herrlighet och glans wår konung komma skall Och lägga hela jordens krets ned för sin fotapall. O, månne du skall ångra då, om här du Honom tjent I trohet med det pund, som Han jemwäl åt dig förlänt?

Den 2 Februari.

War tålig i all bedröfwelse. Syr. 2:4.

Detta är en frukt af **salighetens hopp**. Hoppet om en ewig glädje bör göra oss tåliga wid all tidens bedröfwelse. Denna är snart slutad; den är icke ewig; gläds, att du genom Christus **är** frälst från den ewiga bedröfwelsen — och twärtom går emot den ewiga glädjen. Ja, är du en christen, bör du wäl besinna detta! Men dessutom är ock här en **förmaning**: "War tålig i all bedröfwelse", wedermöda, lidande — och en förmaning wisar oss på wår **pligt inför Herren**. Wi böra då för Herrens skull wara tåliga i bedröfwelsen — och det så mycket mer, som det är **Herren Gud, wår himmelske Fader, som tillsänder oss hwarje lidande**. Tror du det, skall detta förhållande kraftigt stilla din otålighet, om du är bland dem, som hafwa Gud kär. Tror du Herrens Christi egna ord: **Äro ock alla edra hufwudhår räknade**? Och åter säger Han: **Icke ett hår skall falla af edert hufwud, min Faders wilja förutan**. Tror du, att äfwen allt det lidande, djefwulen och andra menniskor tillfoga dig, **är af Gud på det nogaste afmätt**? Sådant lärer Skriften uttryckligt. Se, med hwilken noggrannhet Herren Gud utstakade, huru långt satan skulle få gå wid Jobs plågande. Och då nu araberna hade dräpit Jobs drängar, kaldeerna tagit hans kameler, och stormen kastat huset öfwer hans söner, såg Job i allt detta endast **Herren** — han sade: "**Herren** gaf, och **Herren** tog, wälsignadt ware Herrens namn." Och när den elaka menniskan Simei bannade David, som nu flydde undan sin son Absalom, sade den bedröfwade konungen till sin trogne Abisai: "Låt honom banna, **ty Herren har bjudit honom banna David.** Ho kan då säga: hwi gör du så?" Så säger ock Jeremias: "Ho tör då säga, att sådant sker utan Herrens befallning." Och så säger Herren "Jag, som gör ljuset och skapar mörkret. Jag, som gifwer frid och skapar det onda. **Jag är Herren, som gör allt detta.**" På hwem skola wi då i otålighet klaga och knota? Ho är du som will träta med Gud? "Har du gifwit Honom något, det dig skall warda betaladt." Är Herren för hård emot dig, hwad är då din förtjenst, din fordran? Om Herren will gå till rätta med oss, kunde wi icke swara Honom ett emot tusende". Om Herren wille handla med oss efter wåra synder och wedergälla oss efter wåra missgerningar, skulle wi wara i pinorummet och icke hafwa en droppe watten. Man bör ock tänka och säga så: Oräkneliga menniskor lida mycket mer än jag, hwarföre skulle jag hafwa lidandet så ringa, då jag dels förtjent endast Guds wrede, dels också ännu, såsom troende, hoppas en ewig

glädje? O, Gud, förlåt oss då all otålighet! Gud, förlåt oss och hjelp oss att hädanefter wara "tåliga i bedröfwelsen"!

Men utom det att wi hade intet att klaga, om Herren ock handlade med oss efter wåra synder, kommer härtill, att Han **aldrig så handlar med oss,** då wi nu genom tron på Sonen äro i hans nåd, utan att allt, det wi lida, **är endast af hans högsta trohet och huldhet** oss tillskickadt. O, det skall komma en dag, då wi uti det ewiga ljuset skola se hemligheten af alla Guds underliga skickelser med oss — då wi skola se, att i wår bedröfwelses kalk icke warit en enda droppe mer, än hwad som till wårt sanna och ewiga wäl behöfdes; då wi skola se, att det bittraste wi erfarit har warit oss tillsändt för wår högre uppfostran, eller för wår ewiga glädjes och herrlighets förhöjande, med flera Guds wisa ändamål. Ja, hwem wågar försäkra: Herre, jag skall nog ändå intaga himmelen, äfwen om du icke låter så mycket bittert komma öfwer mig; jag dödar nog ändå mitt kött, detta bittra förutan. Nej, då wi känna wår stora tröghet, otrohet och klemighet mot köttet, bedja wi ju ofta, att Herren sjelf måtte döda det hos oss; men huru kan Han sådant göra, utan att sända oss lidande? Wi bedja ofta, att Han skall bruka, hwad sätt Han finner bäst, blott att Han må utföra sitt werk i oss, winna wårt hjerta, föröka wår tro, wår bön, wårt allwar och helga wårt hela wäsende; men då Herren will höra sådan bön, måste Han dertill anwända många bittra medel — och då klaga wi och qwida, såsom wore detta nu något ondt, och besinna icke, att wi sjelfwa hafwa bedit Honom härom. Och korteligen: då wi en gång få ögon att se, huru Gud med wårt lidande befrämjar sitt namns ära och wår wälfärd, huru Han med korset kommer wår williga men swaga ande till hjelp emot köttet, ja, då wi någon gång få riktigt erfara sanningen af de orden, att "den rättfärdige warder med plats salig"; då skola wi icke blott gerna wara **tåliga i bedröfwelsen**, utan ock wara tacksamma derför och säga med Hiskia: "Jag will i alla mina lifsdagar tacka för denna min själs bedröfwelse."

Min Jesus, du, som uti allt War frestad liksom jag, Som tog en tjenaregestalt Och blef mig lik en dag.

Du wet, hwad nöd och ångest är, Du pint och plågad war, Du wet, hwad döden innebär Som sjelf den smakat har.

Så är jag ej bedröfwad mer, Men glad, min Gud, i dig! Och tänker, hwad som än mig sker: **Min Fader sköter mig**.

Den 3 Februari.

Du utsläpper genom ditt förbunds blod dina fångar utur kulan, der intet watten uti är. Zach. 9:11.

Det är sannt, det är grufligt med wåra synder, wårt hjertas lättsinnighet och ogudaktighet. Men, du betungade själ, allting skulle botas, om du blott lärde känna **Christus** — du skulle midt i din största uselhet fröjda dig storligen. Det är isynnerhet några stycken, som du icke tror och förstår: du tror icke, att all werldens synder och dina äro **redan borttagna** — i Christi dödsminut redan helt försonade, utstrukna och afplanade; du tror icke, att all werldens synder och **dina** blefwo på korset så werkligt försonade, att de aldrig en minut hindrat din benådning, utan att en ewig nåd och rättfärdighet alltsedan den stunden wäntat på att blott blifwa emottagna; att Gud med ett försonadt och af kärlek brinnande hjerta sett efter dig på dina willostigar, såsom efter ett bortkommet **barn** — trodde du det, så skulle du genast, full af salig förödmjukelse och kärlek, löpa i hans famn och utropa: O, min Herre och min Gud. För det andra tror du icke, att Christi blod gäller för **alla** synder; du menar, att det gäller för några yttre och aflägsna synder, samt för wissa måttliga synder, men icke för de inre eller hjertats ondska, och icke för de rätt swåra och ohyggliga synder, och icke för de qwarboende, starka och mäktiga synder. Allt detta kommer deraf, att du icke i lefwande tro besinnar, att **Guds Sons blod är utgjutet för wåra synder**; ty trodde du det, så skulle du förswinna för dig sjelf, du skulle alldeles glömma dig sjelf för den förwånande storheten af en sådan försoning. Kunde någon rätteligen tro, att Guds Sons blod är utgjutet för oss, så skulle han wäl alldeles förlora sig sjelf och blott försjunka i ett ewigt, saligt åskådande af försoningens under i Christi blod. Herren öppne oss ögonen och föröke oss tron!

Wakna då och se, huru en stor evangelisters skara, änglar, profeter och apostlar likasom med en mun wittnat, att Gud så älskade werlden, att Han utgaf sin ende Son till ett försoningsoffer för hela werldens synder, och att denna försoning skulle werkligen tjena syndarena till förlossning från deras synder och lagens dom. Så wittnar här profeten: "Du utsläpper ock genom ditt förbunds blod dina fångar utur kulan." Så wittnade Christus i den natten, då Han gick till sitt lidande: "Mitt blod warder utgjutet till syndernas förlåtelse." Så wittnar Johannes: "Jesu Christi, Guds Sons, blod renar oss af alla wåra synder." Så wittnar apostelen Petrus: "Weten, att I ären igenlösta med Christi dyra blod, såsom med ett menlöst och obesmittadt lams." Och skola wi

wäl anföra flera strödda wittnesbörd? Tänk, när en hel lång werldsålder, med en af Gud föreskrifwen widlyftig offertjenst, full af otaliga blodiga offer, i fyra tusen år förkunnat och föremålat werlden, huru en gång i tidens fullbordan ett blodigt offer skulle borttaga och försona werldens synder! Du arma, lagbundna menniskobarn, hwad wäger du mot detta stora wittnesbörd af en hel lång werldsålders otaliga blodiga offer, som alla ropa till dig: Icke du, icke du kan bota den skadan, som heter: **syndafallet**! "Herren har wägt dig på en wåg och funnit dig alltför lätt." Nej, Zion! du utsläpper (endast) **genom ditt förbunds blod** dina fångar utur kulan, der intet watten uti är.

Gör nu här en sund slutsats! Har du förstått, att Gud genom alla dessa wittnesbörd förkunnat oss, att Han utgifwit sin ende Son till ett blodigt offer för wåra synder — säg, äro de icke då wäl och tillräckligt försonade? Äro icke då hela werldens synder allaredan försonade? Eller gäller icke Christi blod för alla synder? Eller har Christus utgjutit sitt blod blott för de trogna och blott för wissa smärre synder? — Såsom Luther säger: "Christus har sannerligen icke utgjutit sitt blod allenast för tänkta och diktade synder, utan för rätta och werkliga synder; och icke blott för de små, **utan ock** för de rätt stora och swåra synder; och icke blott för de fordna och öfwerwunna, utan ock för de ännu starka, mäktiga och herrskande synder" — ty märk! hwar skulle wi annars få hjelp och försoning för dessa herrskande och mäktiga synder? Och hwar skulle wi få kraft till deras öfwerwinnande och dödande, om wi icke först genom tron finge förlåtelsens tröst och fröjd, hwilken allena är wår starkhet att

öfwerwinna de mäktiga synder? — Wi måste ju först få förlåtelse och frid och fröjd i den Helige Ande, innan wi kunna få kraft att underkufwa synden! Gud beware oss för att inskränka kraften af Guds Sons blod! Skulle icke det "rena oss af alla wåra synder"! Så säger Herren Gud: "Kommen allenast och låtom oss gå med hwarandra till rätta. Om edra synder wore blodröda, så skola de dock warda snöhwita: och om de än wore såsom rosenfärg, skola de dock warda såsom en ull."

Pris ware Gud, pris ware Gud! Nu är jag tröstad worden, Nu har jag fått ett fröjdebud, Som gör mig rik på jorden. Det budet säger, att ock jag Är fri från synd och dom och lag Och det i kraft af blodet.

För mina swåra synders mängd War jag från saligheten I lagens dom, den kulan, stängd; Men nu jag af profeten Hör hjertans glad en tidning god: Du släpper för förbundets blod Ur kulan dina fångar.

O hjelp oss, hjelp oss, Herre kär. Att wi oss så besinne, Att sedan kulan öppnad är, Wi icke bli derinne! Du stänger den ej mera till, Och fri är hwar och en, som will — Må wi då fria wara! Den 4 Februari.

Wi weta, att wi äro förda ifrån döden till lifwet, ty wi älska bröderna. 1 Joh. 3:14.

Om du derföre wet med dig, att din omwändelse till Herren och din tro på nåden i Christus haft den frukten med sig, att du fått en ny innerlig kärlek till Guds barn — icke blott till en wiss christen, som gjort dig något godt eller förstår att uppskatta dig, eller har någon naturlig älskwärdhet, som intager dig, utan **öfwer hufwud till alla dem**, som du ser **älska eller söka Jesus**, så att dessa nu utgöra din nya slägt, dina syskon — wet, att blott detta förhållande bewisar mycket mer än de herrligaste gerningar, att en ny födelse af Guds Ande försiggått i din själ. Du kan måhända eljest icke tycka, att du skall kunna wara ett Guds barn, emedan hela din christendom synes dig alltför bristfull; men alla dessa brister och detta ditt **tycke** betyder intet emot Guds ord om detta tecken. Deremot, om ditt tillstånd är sådant, att du wäl blifwit wäckt ur din gamla syndasömn och du har omwändt dig från dina willostigar till gudaktighetens wäg, till Guds ord, till bön och bättring, men du har den egenskapen, att du icke will hafwa något att göra med andra sökande själar, utan du trifs bäst ensam, såsom du säger, "med Gud och ordet", tyckes wisst detta wara något wackert och andligt, men det har blott ett emot sig, nemligen att det alldeles strider emot hufwudtecknet på den rätta Guds nåd, och din bättring är wisserligen falsk och sjelfgjord. Wore din bättring ett sannt Andens werk, då hade den också detta tecken, **kärleken** till bröderna, då skulle du wara så nedslagen öfwer dig sjelf, att du i allmänhet ansåge andra sökande själar för bättre än du. Och om Guds Lams blod blifwit din enda tröst och berömmelse, om du warit i den "trånga porten", der både din synd och din rättfärdighet blifwit tillintetgjorda genom Guds Sons blod, och ditt hjerta blifwit rätt saliggjordt genom den öfwerflödade nåden — korteligen om du lefde i den bättring, der du sjelf aftoge och Christus tillwäxte, då skulle du i denna stora och **för alla gemensamma gåfwa** få sammansmälta med alla medarfwingarna, att du sannerligen blefwe med dem "ett hjerta och en själ", såsom de första christna woro. Men widare: om du ock har några wissa bröder, som du tycker om, derföre att de äro med dig ense i någon wiss angelägen fråga, men det är icke födelsen af Gud, det är icke den stora nåden i Christus, som förenar eder, utan någon annan öfwerensstämmelse, då är detta icke den rätta, utmärkande kärleken. Ty Johannes säger uttryckligt: **Den som älskar Honom som födde, han älskar ock den, som är född af Honom**, hwarmed

han låter förstå, att den rätta kärleken till bröderna har sin blick derpå, att de äro **födda af Gud**, och älskar dem just derföre; såsom han ock genast tillägger: **Deraf weta wi, att wi älska Guds barn, när wi älska Gud och hålla hans bud,** d. ä. när wi älska dem för den käre och gemensamme Fadrens skull. Den, som icke ger akt på denna omständighet, lär wisserligen wilja bedraga sig — och skall äfwen blifwa bedragen. Huru herrligt deremot, då du wet med dig, att det är just för nådens werk i deras hjertan, som du älskar bröderna, ja, då af din arma, eländiga bättring likwäl den frukten följt, liksom af sig sjelft, att alla trogna blifwit din nya slägt, dina älskade bröder, som synas dig så älskwärda, att du ofta tycker, det endast du är owärdig deras kärlek! O, ett saligt tillstånd! Wäl kan du hafwa någon wiss broder, som du mest älskar, såsom ock Jesus företrädeswis älskade Johannes; men det är dock hos alla, som söka och älska Frälsaren, något, som gör dem så dyra för dig, att de alla äro dina bröder, och att deras wäl eller we är ditt eget. Med den "allmänneliga kärleken" kan du önska, om det

wore möjligt, att hjelpa alla menniskor till det högsta goda du känner; men med den "broderliga kärleken" är du på ett särskildt sätt förenad med dem, som stå i förening med Frälsaren. Si en sådan kärlek bewisar något — bewisar, att huru illa det eljest må se ut med din christendom, Christus dock är ditt lif, och att under alla dina brister Christi Ande dock bor i ditt hjerta. Men fastän kärleken är född af Anden i wåra hjertan och wäxer ur wår förening med Frälsaren, behöfwer den dock, såsom alla Andens frukter, wäl wårdas. Deraf alla Skriftens förmaningar till kärlek. Och såsom denna kärlek är en så utmärkande frukt af lifwet i Christus, så är den ock alltid beroende af detta lif. Så länge jag lefwer i frisk öfning af bättring och tro, älskar jag bröderna. Men då ett jordiskt sinne börjar taga öfwerhand hos en christen, så att han icke lefwer i daglig öfning af syndens kännedom och nådens omfattande, börjar han ock med detsamma att blifwa kall för bröderna och mer se deras fel än den nåd, som bor i dem.

I kära Guds barn, I som troslifwet öfwen, Hur är det med kärleken? Pröfwen, ack pröfwen! Säg, ären I ett genom kärlekens band, Och brister det bandet ej sönder ibland? Ack, sedan I låtit med Gud er försona, Må Herren för söndringens ande er skona! Ty brist uti kärlek är brist uti trona.

Den 5 Februari.

Israel, som for efter rättfärdighetens lag, kom icke till rättfärdig- hetens lag. Hwarföre? Derföre att de icke sökte det af tron, utan såsom af lagens gerningar; ty de stötte sig på för- törnelsestenen. Rom. 9:31,32.

Se nu här, hwad utkorelsen gör! Gud har utwalt **trons** wäg, **icke gerningarnas**; Gud har utwalt "**löftets** son", icke "tjensteqwinnans". När då någon söker att med gerningar, fromhet och Guds tjenande winna hans nåd, blir det honom alltför swårt, ja, alldeles omöjligt; Gud har utwalt trons barn. Det hjelper icke att strida emot **Guds** utkorelse. Ty då går det så, att den, som "farit efter rättfärdigheten, kommer icke till rättfärdigheten"; och den som icke farit efter densamma, han erhåller den, när han annammar den "af tron". Den äldre sonen, som "alltid tjenat fadren och aldrig gått af hans bud", får icke ett kid; och den, som förslöst sitt arf med skökor, får den gödda kalfwen, när han en gång i sin blygd återwänder och annammar nåd som nåd. **De främsta warda de yttersta,** och **de yttersta de främsta**. Wisst kan en så underlig regering uppröra himmel och jord! Icke kan man undra, att de som "dragit dagens tunga och hetta", de som på det strängaste späkt sin lekamen och försakat werldens lustar, mödat och plågat sig med Guds bud och goda gerningar och till slut skola se publikaner och skökor, som lefwat wildt och fritt i synden, "gå in i himmelriket förr än de", gå in i evangelii och trons frihet och frid och fröjd och redan berömma sig af en fullkomlig rättfärdighet och wittnesbörd om barnaskapet — den yppersta klädnaden och ringen — då deremot de sjelfwa, så allwarliga och uttröttade med idkelig tjenst som de äro, ännu sakna denna rättfärdighet och detta wittnesbörd - **icke** kan man undra, att sådana uppröras till bitterhet och knorrande emot en så underlig regering. Men hwad hjelper! Det war så beslutet i Guds råd, förr än werldens grund war lagd. Det är icke godt strida med denne Herren, som "bär himmelen och jorden med tre fingers mått!" Han är oss alltför stor och mäktig och har nycklarna till helwetet och döden, "den der upplåter, och ingen menniska igenlåter; den der igenlåter, och ingen menniska upplåter". Han förbarmar sig öfwer, hwem Han will. Det står icke till någon mans wilja eller lopp, utan till Guds barmhertighet, hwem som skall warda salig. Han utwäljer, hwem Han will; och nu har Han behagat utwälja dem, som tro i ende Sonens namn, och icke dem som wilja sjelfwa förwärfwa himmelen. Detta är Guds ewiga utkorelse. Han har utwalt oss i **Christus**, blott i **Christus**, förr än werldens grund war lagd. Den, som icke gifwer akt på utkorelsen, utan arbetar och spjernar och stöter hufwudet mot bergwäggen, der ingen dörr är, kommer aldrig igenom, utan måste till slut, då han som allwarligast farit efter rättfärdigheten, emottaga det afwisande swaret: **Tag det dig tillhör**, det du sjelf förtjenat, och gå! Ehuru hårdt det lyder, säger dock Skriften så: "Drif ut tjensteqwinnan med hennes son; ty tjensteqwinnans son skall icke blifwa arfwinge med den frias son. Alla de, som umgås med lagens gerningar, äro under förbannelsen." Sedan Gud utwalt oss i Christus och gifwit sin Son i marter och död, till att försona wåra synder och återskaffa oss saligheten, så gäller för Honom ingenting i himmelen eller på jorden, utom hans ende Sons blod och lydnad; så brinner hans nitälskan för Sonens ära såsom en stor eld, hwilken uppfyller hela werlden, af hwilken allt förtäres,

som reser sig deremot, om det ock wore den allrastörsta helighet. Kom aldrig för Gud, om du icke kommer i hans älsklige Sons klädnad; ty eljest blir Han dig en förtärande eld. Kom aldrig för Gud i ditt eget namn! Försök aldrig att winna hans nåd annat än uti Honom, som är kärkommen! Du är tilläfwentyrs allwarlig uti din gudaktighet, du beder flitigt och brinnande, du ångrar bittert dina synder, du wakar och strider emot dem, du gör många goda gerningar — allt detta är godt och wackert; men, gör och war allt detta goda ännu mer, och du blir ändå fördömd — det hjelper icke, så länge det icke allt blifwit dig såsom "träck", och Christus, Christus allena blifwit all din rättfärdighet och tröst. Sådant gör utkorelsen!

Nu sedan Lammet för oss blifwit slagtadt, Aktar ock Gud dess rättfärdighet blott. We den, som denna i otro föraktat Och i sin egen rättfärdighet gått! Konungen sist ibland gästerna träder, Mönstrar sitt folk och utkastar en man; Mannen, som icke fanns ha bröllopskläder, Bort i det yttersta mörkret förswann.

Deun 6 Februari.

Så skolen I äta det: I skolen wara gjordade omkring edra länder och hafwa skor på edra fötter och stafwar i edra händer, och I skolen äta det, såsom de der hasta till wägs; ty det är Herrens passah. 2 Mos. 12:11.

Den andliga betydelsen af denna föreskrift wid påskalammets ätande i gamla testamentets tid är, att hwar och en, som kommer till Christus och annammar Honom, skall genast bryta upp ifrån sitt förra träldomslif under synden, werlden och fåfängan, genast taga afsked ifrån det gamla wäsendet och beträda en helt ny wäg samt sedan aldrig se tillbaka, utan ila såsom en jagad flykting så fort och så långt som möjligt ifrån syndens och djefwulens tjenst — och aldrig mer fästa sig wid det jordiska, aldrig söka bereda sig ett paradis här nere, utan alltid wara på resande fot, såsom den der söker ett fädernesland. Apostelen säger: "Om I nu ären uppståndna med Christus, så söken det, som är ofwantill, der Christus är sittande på Guds högra hand. Faren efter det, som är ofwantill, icke efter det, som är på jorden; ty I ären döda, och edert lif är fördoldt med Christus i Gud." Detta är en christens rätta lif: wara död ifrån det förra wäsendet och uppstånden med Christus till ett nytt lif och hafwa sin skatt och sitt fädernesland, der **Han** är, i himmelen — korteligen, att alltid wandra i Abrahams tros fotspår, om hwilken det heter: "Genom tron war han en främling uti det landet, som war honom lofwadt, likasom uti ett främmande land, bodde uti tabernakel med Isaac och Jacob; ty han wäntade efter en stad, som hade grund, hwilkens byggmästare och skapare Gud är. De hafwa sett det fjerran efter och trott deruppå och låtit sig nöja, bekännande sig wara gäster och främmande på jorden, som sökte ett bättre fädernesland, d. ä. det himmelska." Sådant skall hela wårt lif wara. Wi skola äta Lammet i resdräkt, wara främlingar och pilgrimer, som beständigt ila till wåra fäders land. Och en rätt pilgrim får icke, när han ser något lysande wid wägen, en guldgrufwa eller en skön egendom, der sätta sig ned och bygga och bo, utan måste rastlöst fortsätta sin wandring, tilldess han uppnått det heliga landet och Guds stad. Han får i herberget endast taga nattrum och en nödig wederqwickelse, men icke qwarstanna. Sådant måste en christens hela lif wara. Betänk och glöm aldrig, att Lammet skall ätas i **resdrägt**.

Men icke härmed nog. Likasom Israels barn, samma natt som de ätit påskalammet, brådstörtande ilade ut från träldomslandet, men inom få dagar hade den gamle förtryckarens härar på hälarne, så att

de icke annat sågo, än att de åter skulle för samma egyptier förgås; så skall ock den själ, som har den stora nåden att hafwa blifwit utwald af werlden till en Jesu efterföljare, aldrig förgäta, att han genast från den stunden skall blifwa eftersatt och jagad af alla de gamla fienderna. Glöm aldrig, att du går genom ett fiendtligt land och bär dina kostliga perlor uti lerkar, omgifwen af tusenden, som lura på att beröfwa dig dina smycken: här den gamle själafienden, som har swurit oss döden och tänker utföra det med makt, med list, eller med oändlig ihärdighet; der werlden, som än med hot, än med tjusande inbjudningar söker bringa dig tillbaka till sina wägar; och först och sist ditt eget falska hjerta, köttet, som städse strider emot Anden och aldrig frågar efter Guds rike. Skulle du i en sådan ställning gifwa dig till ro och sofwa? Här är då nödigt att städse wara i full rustning, omgjordad om länderna med sanningens bälte, försedd med staf i handen och skor på fötterna, **såsom de der hasta till wägs**. Det är en oändlig benägenhet i menniskohjertat att wilja hafwa någonting jordiskt till sin glädje och trefnad; äfwen de trognas hjertan, som sökt sin glädje i Gud, wilja oupphörligt igen slingra af på något annat. Detta är just det farliga. O, då en christen begynner mycket nitälska och ifra för sitt jordiska, sin handel, sitt jordagods, sin

afwelsgård, då är det wisserligen fara, att han så intages deraf, att han förhindras från den stora nattwarden. Och dock äro dessa lekamliga ting i sig sjelfwa helt oskyldiga; men **hjertat**! huru går det med ditt **hjerta**? Blott derpå beror det. War uppriktig! Hwar är ditt **hjerta**? — **der är din skatt** — och **deraf talar munnen**. Din själabrudgummes nitälskan om ditt hjerta tillåter icke, att du öppnar det för någon annan än för Honom. **Du skall hafwa din lust i Herren**.

O, det är bittert för naturen att aldrig få tänka på någon jordisk fröjd och sällhet, utan alltid **dödas, taga afsked, ila bort**! Men hwad gäller! Sådan är wägen. Och för anden är det ljuft. Derföre, låt aldrig narra dig att försöka här på jorden få något paradis! Du skall beständigt wara i resdrägt, om du skall tillhöra den korsfästes folk och gå med Honom till det himmelska fäderneslandet.

Resemåltid i hast jag tager, Som en jagad, som ett ilbud, stannar ej. Jag står omgjordad om mina länder, Har wandringsstafwen i mina händer; Resemåltid i hast jag tager, Som ett ilbud, stannar ej.

Den 7 Februari.

Tagen, äten; detta är min lekamen, som för eder brytes. Detta gören till min åminnelse. 1 Cor. 11: 23,24.

Ett af de mäktigaste hinder wid åtnjutandet af Herrens nattward, hwilket plågar och betwingar många trogna hjertan och alldeles beröfwar dem den tröst, hugswalelse och fröjd, som nattwarden skulle medföra, är det, att man anser den för ett slags högtidlig offerfest, i hwilken **wi** skola **gifwa Gud** något godt, skola framträda till altaret med några **Honom** behagliga offer af wår fromhet, ånger, tro, bön, bättringsuppsåt o. s. w., och icke besinnar, att nattwarden är ett **nådemedel**, deruti **Herren** will twärtom **gifwa oss**, sina arma, fattiga, nedslagna barn, den tröst, styrka och wederqwickelse, wi behöfwa. Märk: nattwarden är, liksom Guds ord, ett **nådemedel**. Likasom man icke kommer till ordet för att åt Gud gifwa eller framwisa något godt, utan endast för att deraf få något godt, få någon kraft och hjelp för sin klena tro, sin bristfälliga ånger och bön m. m., så bör man ock komma till Herrens heliga nattward såsom till ett **nådemedel**, hwari man endast söker **hjelp** för allt det, som fattas. Du grufwar dig för att gå till Herrens bord, emedan du wet med dig, att du i ditt hwardagslif är så bristfull, du är icke, såsom en rätt christen skulle wara, det är antingen i din tro eller i ditt lefwerne något sjukligt, det är något wisst betänkligt fel i din christendom, och derföre kan du icke trösteligen gå fram till Herrens bord. Hwad är detta annat än att alldeles förgäta, hwad som war nattwardens hela ändamål och syfte, nemligen just att wara ett botemedel emot alla dessa sjukligheter och fel i wår tro och wårt lefwerne? Wore det redan allt wäl med din christendom, din tro och ditt lefwerne, då behöfde du icke komma till detta nådemedel. Likasom ock Christus med hela sin förtjenst icke war kommen för rättfärdiga, utan för syndare, såsom Han ock säger: De helbregda behöfwa icke läkare, utan de kranka. Tänk nu: om en lekamligt sjuk skulle på en uppmaning att söka läkaren swara: "Det wågar jag icke, ty jag är så illa sjuk; mitt blod är så förskämdt, mitt utslag så swårt, att jag icke uti ett så dåligt skick kan söka läkare, jag borde ju först wara något bättre." Skulle man icke förundra sig öfwer den dårskapen och swara: "Är det icke just för sjukdom, man bör söka läkare?" — Alldeles på samma sätt är det, när man för andlig brist och sjuklighet fruktar att gå till Herrens heliga nattward. Den är oss just gifwen till hjelp och botemedel uti allehanda brister och krankheter. Låtom oss aldrig förgäta den hulde Frälsarens stora kärlek, då Han instiftade detta nådemedel! Hwad sade Han sjelf om sitt blod,

då Han framräckte den wälsignade kalken? Af allt det mångfaldiga stora, som kunnat sägas om detta blod, nämner Han endast detta: **Det warder utgjutet till syndernas förlåtelse.** Der se wi, hwad Han wille! Det war till tröst mot synden, mot denna för hans barn mest tryckande nöd, synden, som Han instiftade nådebordet. **Till syndernas förlåtelse!** Det är **synden**, det är medwetandet af synder och otroheter emot min Gud, som beröfwa mig den tröst och frimodighet, jag skulle hafwa inför Honom; det är till ett botemedel mot denna nöd och jämmer, Herren inrättade denna saliga åminnelsefest af sin försoningsdöd. Han har planterat nattwardsborden såsom hwilohyddor wid wår wäg, på det, när wi blifwa trötta af wandringen, matta och hungriga till själen, bedröfwade och sårade genom wåra felsteg, wårt stapplande och fallande, wi der skola gå in och wederqwicka

oss med lifwets bröd, med åminnelsen af Honom och åtnjutandet af den lekamen och det blod, som woro utgifna till wåra synders förlåtelse, och derigenom på nytt försäkras, att Han icke är wred på oss. Häraf kommer, att det är isynnerhet, när wi äro i någon särskild swaghet, i ett andligt obestånd, som det är rätta tiden att skynda till Herrens nådebord, likasom man ock för samma brister skyndar till ordet. Häraf kommer, att gamla lärare, som insett detta, tala på ett sådant sätt om hwad som gör en wärdig nattwardsgäst, att man kan undra, om de warit wid sund besinning. Luther säger: "Du bör ofta gå till detta bord, men isynnerhet då, när du är wäl skickad dertill, det är, när du är beswärad med många och swåra synder." Doktor Swedberg säger till swar på frågan, när man bör gå till Herrens nattward.: "När träldomssinnet börjar intaga barnaförtröstans rum i ditt hjerta." — Dessa hafwa förstått, att nattwarden är **ett nådemedel**.

Så går jag på ditt nådesord Till nya testamentets bord, Så full af tusende beswär Jag är och mig befinner här.

Du är mitt lif, min helsas Gud, Rättfärdighetens dyra skrud, Min kraft och min förlossning wisst Från dödens wåld och satans list.

Jag tager, äter, dricker dig, Och du förenar dig med mig, Min skapare, min frälserman! Månn' större nåd wäl tänkas kan!

O, hwilken salighet för mig! Min tankekraft förlorar sig Lof, ära, pris, hallelujah, Min broder, Gud och Jehovah.

Den 8 februari.

Då I annammaden af oss det predikade ordet om Gud, annammaden I det icke såsom menniskors ord, utan såsom det sannerligen är, som Guds ord. 1 Thesf. 2:13.

Herren förbarme sig öfwer wåra fallna hjertans mörker och öppne wåra sinnen! Äfwen de, som aldrig twifla, att icke ordet är Guds ord, kunna dock icke hålla det derför, kunna icke **lefwande** tro och besinna, att det werkligen är den store Gudens ord. O, hwilket buller och rumor det skulle göra i werlden, om man började hålla Guds ord, för hwad det är — **Guds ord** — den store, allsmäktige Skaparens ord och domar. O, hwilken förskräckelse, hwilket löpande och ropande, hwilket forskande och frågande efter wägen till frälsning, om man började hålla Guds ord, för hwad det är — **Guds ord**. Hwilken fröjd och troswisshet, hwilket jublande och lofsjungande, hwilken frid och starkhet i Herren, om alla wäckta och troende själar kunde riktigt hålla Guds ord, för hwad det är — **Guds ord**. Hwilken waksamhet och gudsfruktan, hwilken bön och rädsla för hwarje afwikelse, om wi kunde riktigt hålla Guds ord, för hwad det är — Guds ord. Eller du, som menar, att du redan håller det för Guds ord, huru är det möjligt, att du ändå kan wara så owiss uti de frågor, om hwilka Gud sjelf talar? Huru är det möjligt, att du förmår äta, dricka eller sofwa, medan du ännu icke gjort förlikning med Gud och fått försäkran om dina synders förlåtelse, försäkran, att du kan hwarje stund dö saligt, om du werkligen håller för Guds ord, hwad som står skrifwet i den heliga boken om salighetens enda wäg, om den yttersta domen, om himmelen och helwetet? Eller du, som går arbetande och betungad under träldomens ok, men hörer Guds wittnesbörd om sin Son och tror, att det är Guds ord, att Han har utgifwit sin enfödde Son till wår försoning — och hörer Guds Son så nådefullt bjuda: "Kommen till mig, alla I, som arbeten och ären betungade", huru är det möjligt, att du ännu kan qwarblifwa i samma sjuka, trälaktiga sinne, om du werkligt håller allt detta för **Guds ord**? Att de flesta menniskor icke hålla Guds ord heligt och sannt såsom Guds ord, det märker man wäl, först deraf, att det icke griper, rör och intager deras hjertan; för det andra deraf, att de icke umgås dermed under en så djup wördnad, som skulle blifwa följden, om deras hjertan werkligen trodde och kände, att det är **Gud, Gud** himmelens och jordens Herre, som deri talar till dem. När blott en jordisk konung eller furste talar till oss, isynnerhet om wi stå i beroende af honom och hans ord, med hwilken spänd uppmärksamhet och wördnad

höra wi icke till, att icke **ett** af hans ord må undfalla oss! Om nu hans ord derjemte innehåller en fruktanswärd dom, t. ex. sjelfwa dödsdomen öfwer oss, hwilken förskräckelse och ångest griper icke då wårt hjerta! Och hwarföre det? Wisserligen derföre, att det war sjelfwa konungens afgörande och sista ord. Men om hans ord innehöll några nådefulla tillsägelser till oss eller rentaf en lifsbenådning, en frisägelse från döden, då wi förut

warit dertill dömda, hwilken outsäglig glädje och tacksamhet genomströmmar icke då wårt hjerta! Och hwarföre det? Allraförst derföre att det war sjelfwa konungen, som talade, jag måste ju lita derpå; och för det andra innehöllo ju hans ord den högsta nåd och gåfwa för mig. Ja, när en konung talar med oss, om han ock icke tillsäger oss någon synnerligt stor nåd, icke heller någon bekymrande dom, pläga wi likwäl så wörda och gömma hans ord, att wi behålla dem i lifligt minne kanske i hela wår lefnad, blott derföre att det war en stor furstes eller konungs ord. Se nu här, hwad det skulle medföra, om wi hölle Guds ord, för hwad det är — **Guds ord**. Hwad är wäl en jordisk konung, jemförd med sjelfwa Herren och skaparen, alla konungars konung! Kan nu en jordisk konungs ord uppfylla oss med så mycken fruktan eller glädje, allt efter som hans tillsägelse är, huru mycket mer skulle icke den allsmäktige Gudens ord gripa wåra hjertan, uppfylla dem med fruktan eller glädje, om wi rätt hölle hans ord, för hwad det är! Och kunna wi så älska, wörda och gömma en konungs ord, äfwen om dess innehåll war ganska obetydligt; huru mycket mer skulle wi icke älska, wörda och gömma Guds ord i wåra hjertan, om wi werkligen hölle det för Guds ord! Då wi deremot kunna med tanklöshet och sömnaktighet umgås med ordet, och för det andra hwarken förskräckas eller hugswalas af dess innehåll, utan gå wår wäg fram med all wår säkerhet och otro, då måste felet säkert wara, att wi icke hålla Guds ord, för hwad det är, den store Gudens ord. Ja detta owissa och twiflande wäsende, detta wacklande och swäfwande mellan tro och otro, mellan fruktan och hopp, eller detta kalla och ljumma och wårdslösa lefwerne, är icke allt detta ett bewis, att du icke håller Guds ord, för hwad det är — **Guds ord**? Måtte alla christna wäl gifwa akt på denna punkt! Ty har är grunden till all andlig slapphet och halfhet i tron, i kärleken och i lefwernet, att wi icke hålla Guds ord heligt, icke tro eller besinna, **att det är Guds ord**.

O,kraftens ord, du lifwets ord! Till salighet uppå wår jord Af Herren Gud du är oss gifwet; I dig är sanningen och lifwet Och wägen du till himlen lär, Ty **Herrens, Herrens ord** du är. Den 9 februari.

Så ären I, mina bröder, dödade ifrån lagen genom Christi lekamen. Rom. 7:4.

Det är nödigt att (i frågan om wår frihet ifrån lagen) wäl besinna den omständigheten, att denna frihet endast uppkommer derigenom, att wi **dö** eller **dödas**. Först är det för allas wårt otrosmörker en swår orimlighet, ett tomt ord och bedrägeri, att wi skola wara alldeles fria från lagens wilkor och domar. O nej, heter det alltid i hjertat — "fri från lagen", det kan jag icke wara; jag känner ju alltid dess kraf och domar; wore jag fri ifrån lagen, wore jag ju alldeles salig. Nej, det är för mycket. Så talar wårt otrogna hjerta. Då kommer apostelen och säger: Kära bröder, just så fria ifrån lagens domar och wilkor ären I, då I ären **döda** ifrån honom och förenade med den Uppståndne, så fria, som de redan saliga i himmelen, så fria, som hade aldrig någon lag warit oss gifwen på jorden, hwarken ett eller tio bud. Ty denna frihet har uppkommit derigenom, att I hafwen **dött** ifrån lagen och åter uppstått i ett nytt förhållande, såsom i en ny werld.

Å andra sidan finnas lättsinniga menniskor, hwilka alltför lätt och hastigt tillegna sig tröstliga ting, utan att i sanning ega dem. Dessa kunna i ett köttsligt sinne falla till och säga: "Hör, wi äro fria ifrån lagen; hwad behöfwa wi bry oss om lagen? Inför densamma kan ingen bestå." Då kommer åter apostelen och säger: Nej, bida! det är icke min mening, att **alla** menniskor äro fria från lagen; det kommer an på, om du blifwit **dödad** ifrån densamma. Du får icke aflösa dig sjelf. Icke är hwarje qwinna fri från mannens lag; det beror på ett dödsfall, om hon skall warda fri. Weten I icke, kära bröder, huru det är med lagen? "Weten I icke, att lagen regerar öfwer menniskan, **så länge hon lefwer.** Ty en qwinna, som är i mans wåld, så länge mannen lefwer, är hon bunden till lagen; men om mannen dör, så blir hon lös ifrån mannens lag. Men om hon är med en annan man, medan hennes man lefwer, då warder hon kallad en horkona; men dör mannen, så är hon fri ifrån lagen, att hon icke warder en horkona, om hon är när en annan man." Den första och egentliga lärdom, här gifwes oss, är, hwad wi redan anmärkt, att det är endast genom en wiss död, wi komma till friheten ifrån lagen. Wi lära här, huru alldeles falskt och otillbörligt det är att inbilla sig ega nåd genom Christus, då man icke blifwit "dödad ifrån lagen", utan ännu alltid har sitt egentliga hopp på densamma, att dess efterlefnad skall hjelpa till rättfärdighet och salighet. Att dåwissa stunder tänka på nåd, såsom en fyllnad der wår egen rättfärdighet brister, det anse många wara att tro på Christus, och dock är det intet annat än ett andligt äktenskapsbrott. Så länge **mannen lefwer**, är hustrun bunden

wid mannens lag, så att hon warder rättwisligen kallad brottslig, om hon förenar sig med en annan man. Att på nämnda sätt sammanblanda twenne stridiga tröstegrunder i hjertat, både den att warda rättfärdig genom lagen, och den att hafwa nåd genom Christus, det är en andlig lösaktighet, ett andligt äktenskapsbrytande, det är att swika sin förbindelse till lagen, som man är skyldig att fullkomligt uppfylla, om man will genom densamma warda rättfärdig. Nåd och frihet från lagens domar tillhöra ett helt annat folk, nemligen dem, som äro dödade ifrån lagen och söka all sin rättfärdighet blott i den Uppståndne. Hela werlden är i det mörkret, att hon icke wet, att här äro twenne widt åtskilda andliga riken, med sina olika lagar och rätter — twenne förbund, de twå testamenten, twenne skilda wägar till rättfärdighet och salighet, **lagens** och **nådens**, **gerningarnas** och **trons** (se Rom. 4: 4,5). Och uti Gal. 3: 10 talar apostelen så starkt emot **deras** inbillning om någon nåd, hwilka äro af gerningarnas wäg, att han säger: "Alla de som umgås med lagens gerningar, **de äro under förbannelsen**; ty det är skrifwet: Förbannad ware hwar och en, som icke blir wid **allt** det, som är skrifwet i lagboken, **så att han det gör**;" det will säga: man måste på denna wäg **fullgöra allt**, eller ock wara förbannad. Så olycklig är då den willfarelsen att hoppas nåd, då man ännu lefwer under lagen. Detta är betecknadt med den dom, som drabbar en hustru, om hon beblandar sig med en annan man, medan hennes man lefwer.

Det andra, wi här böra lära, är, **huru fullkomligt fri** från lagens domar den menniska är, som blifwit dödad ifrån lagen och förenad med Christus. Hon är så fri, säger här apostelen, som den qwinna är fri från mannens lag, hwilken sett sin man dö och begrafwas. Äktenskapsbandet är upplöst och alldeles tillintetgjordt genom mannens död, så att qwinnan kan nu fritt och utan synd taga en annan man. Så litet den döde och begrafne mannen har någon rätt eller makt öfwer henne, så litet kunna lagens wilkor och domar angå den christen, som lefwer i trons förening med Christus; lagen kan hwarken rättfärdiggöra eller fördöma en sådan.

Hos Jesus, hos Jesus wi wilja då bli, Och blott af hans kors oss berömma; Den elända själ, som hans död har gjort fri, Den kan icke lagen fördöma. Med Jesus wårt lif fått en annan gestalt, Wi, wi äro intet, men Han är wårt allt, Pris ware wår Jesus, wår Konung!

Den 10 Februari.

Att I skolen wara nära en annan, nemligen när Honom, som är uppstånden ifrån de döda, på det wi skola göra frukt åt Gud. Rom. 7: 4.

När den troende själen är **död** ifrån lagen, som war hennes första man, och delaktig i Christi död, är hon ock med detsamma i en äkta förening med Honom och delaktig i hans uppståndelse. Christus är nu hennes lagliga äkta man, enligt apostelens liknelse af det äktenskapliga förhållandet, så att det är nu intet fel, att hon anser sig fri från den förra mannens, eller **lagens**, förbund och wilkor; ty detta förbund är upplöst genom döden. De trognas hjertan genomskjutas ofta med dessa tankar: Är det rätt, är det säkert, att jag skall wara fri från lagens wilkor och domar? **Kan** jag lefwa och dö derpå? Här i wår text säger apostelen, att wi få wara alldeles trygga, såsom qwinnan är alldeles fri att taga en annan man, sedan den förra är död. Ty så äro ock wi genom död lagligen befriade ifrån det förra förbundet med alla dess wilkor och domar. Från Adams förbund eller lagförbundet äro de troende öfwerflyttade i **Christi förbund** eller **nådförbundet**. Christus är församlingens hufwud och äkta man; och under denna bild, nemligen af "bruden" och "brudgummen", "mannen och hustrun", är hans förhållande till de trogna ofta framställdt i Skriften. Såsom Adam skulle hafwa en qwinna, tagen af hans sidoref, så skulle ock Christus hafwa en brud, tillkommen genom "hans kropp". Icke blott i Salomos höga sång och i den fyratiofemte psalmens "brudwisa", utan ock i nya testamentet talas ofta om denne "brudgummen", hwarwid församlingen framställes såsom "bruden" och "Lammets hustru". Då apostelen i Eph. 5 talat om mannen och hustrun, säger han slutligen: "Denna hemlighet är stor; men jag talar om Christus och församlingen."

Men wi skola åter märka, att ehuru de trogna i kraft af deras äkta förening med Christus icke mer äro under lagen i afseende på dess lifswilkor, äro de dock, såsom apostelen säger, "icke utan Guds lag, de äro i Christi lag". I kärleken lyckliga och williga taga de nu lagen såsom af hans hand, hafwa sin "lust i Guds bud" och säga af hjertat: "Hans bud äro icke swåra", när den tyngsta bördan är borttagen, syndens och förbannelsens börda. När

Luther förstod skilnaden emellan lagen såsom ett **förbund** och lagen såsom blott ett **rättesnöre** för lifwet, skänkte det hans sinne en sådan lättnad och fröjd, att han tyckte sig gå på en af paradisets gator. Tänk, när jag wet, att för alla de synder,fel och brister, som ännu widlåda mig, jag dock har en ewig nåd och frihet ifrån lagens domar, huru kära äro icke då hans bud!

På det wi skola göra frukt åt Gud. Här påstöta wi åter det swåra kätteriet, såsom förnuftet menar, hwarom Luther säger öfwer Gal. 2:19, att om förnuftet finge döma, har ingen wärre kättare gått på jorden än den helige Paulus, hwilken lärer, att wi måste wara **dödade ifrån lagen för att kunna göra frukt åt Gud.** Hela werlden menar twärtom, att man måste wara wäl bunden af lagen för att göra frukt åt Gud, göra rätt goda gerningar; att friheten ifrån lagen är all helighets tillintetgörelse. Men här se wi nu, att apostelen Paulus lärer alldeles twärtom; han säger, att först då, när wi äro dödade ifrån lagen, kunna wi göra frukt åt Gud. Detta är nu en öfwermåttan wigtig läropunkt, på hwilken alla christna, synnerligen unga och oerfarna, böra wäl gifwa akt, nemligen att så orimligt det synes för förnuftet, är det dock alldeles nödwändigt för en sann helgelse, att wara dödad från lagen, wara frigjord i famwetet från dess domar och regering och lefwa i den fria nåden. Detta grundar sig derpå, att allt det goda wi göra, medan ännu lagen regerar i samwetet, det göra wi icke åt Gud, utan åt oss sjelfwa; det är endast egennyttans gerningar, för att undfly det onda och winna lön, och sådant kan ju aldrig wara sann fromhet, eller behaga Gud; likasom den hustrus tjenster icke skulle behaga mannen, hwilka woro uttwingade af henne genom tillkallad laglig myndighet, då mannen ju will allraförst hafwa kärlek. Allt hwad wi göra, medan wi ännu icke blifwit befriade från lagen och i en salig tro förenade med Christus, huru godt och fromt det än kan synas, är således idel "döda gerningar", frambragta af sjelfkärlek, sjelfsmicker, sjelfrättfärdighet, högmod och andra köttsliga bewekelser. Och blott sådana bewekelser göra de eljest förträffligaste gerningar till en styggelse för Gud, hwilken ser till hjertat och will allraförst hafwa dess kärlek och fria lust. Men wi kunna omöjligt se med kärlek och lust på lagen, så länge han hotar och fördömer oss. Deremot då wi äro fria ifrån lagens domar, benådade och saliga i tron, då blifwa Gud och hans lag ljufliga för oss, då göra wi Guds wilja af hjertats lust och kärlek. Detta heter att göra **frukt åt Gud**. Detta är då wisserligen både salighetens och helgelsens enda, sanna wäg.

Märk, lagen han kräfwer och dödar ju blott Och slår oss så neder till jorden, Menn den, som sitt lif uti Christus har fått, Helt frigjord från lagen är worden. Ej så, liksom gällde nu lagen ej mer, Fast hellre blott så, att man deruti ser. En wän, den man gerna will lyda, Den 11 februari.

Abraham trodde Gud, och det wardt honom räknadt till rättfärdighet. Rom. 4:3.

Först märka wi, att det löfte, Abraham trodde, innebar Guds evangelium **om Christus**. Textens ord: "Abraham trodde Gud", återfinnas i 1 Mos. 15:6. Der se wi dock icke genast något mer än löftet om Abrahams talrika afkomma; men hwad som i det löftet låg inbe- gripet, det wisste Abraham genom ett förutgående löfte, kap. 12:3, hwarest Gud hade förklarat, att "i hans **säd** skulle alla folk på jorden warda wälsignade". Detta war egentligen det ursprungliga löftet om en Frälsare, hwilket Gud hade gifwit wåra första föräldrar på syndafallets dag — löftet om den heliga qwinnosäden och ormaförtramparen, om en förlossare, som, född af qwinna, skulle tillintetgöra synden och djefwulens gerningar — det löfte, på hwilket alla trogna, allt ifrån den rättfärdige Abel, hade trott och blifwit rättfärdiga. Det war detta löfte, som få ofta upprepades till Abraham, så att, fastän denna hufwudpunkt, sjelfwa ädelstenen i Guds löften till Abraham, icke för hwar gång nämndes, låg den alltid innefattad i dessa löften. Detta är apostelens egen förklaring, såsom hwar och en kan se i Gal. 3. Och Christus säger uttryckligt, hwad som war föremålet för Abrahams trosöga, öfwer hwilket föremål han till och med fröjdades i sin tro; Herren säger: "Abraham, eder fader, **fröjdades, att han skulle få se min dag;** han såg honom och wardt glad."

För det andra om apostelen här hade welat säga, att sjelfwa tron, såsom en behaglig dygd hos menniskan, blifwit Abraham räknad till rättfärdighet, hade han med en sådan antydning på en gång afskurit sjelfwa nerven i hela sin rättfärdiggörelselära. Det är just hans göromål på detta ställe att wisa, det wi warda rättfärdiga utan någon wår

förskyllan eller wärdighet, endast af Guds nåd och **genom den förlossning, som är skedd i Christus**. Och han säger uttryckligt i följande kapitel, att det är blott "genom **ens lydnad**", wi warda rättfärdiga. Rättfärdighet är intet mindre än lagens fullbordan. Så mycket utgör icke sjelfwa tron. Tron är dessutom i sig sjelf just ett förnekande af wår förtjenst; ty den som tror på Christus, han bekänner, att han sjelf är orättfärdig, förtappad, rådlös och omfattar derföre "Guds rättfärdighet", den laguppfyllelse, som är skedd i Christus. Tron måste widare hafwa ett ord af Gud att omfatta; och af detta ords innehåll beror det, hwad jag får genom tron. Om man icke det besinnar, skall man alltid missförstå orden om tron och trons rättfärdighet. Se här en

liknelse: En förlorad son lefwer borta i främmande land, och der lider han nöd; hans fader lofwar honom en stor, skön egendom, om han blott återkommer och emottager densamma. Sonen twiflar länge och blir derföre borta i sin fattigdom; men omsider börjar han att tro sin faders ord och skyndar nu hem för att emottaga sin egendom; nu är han genast rik och lycklig. Sedan säger han: "Jag war länge i nöd; dertill war min otro skulden, då jag trodde min faders ord, blef jag rik och lycklig, blott min tro gjorde mig rik." Om då någon hör endast sådana ord och icke wet eller betänker innehållet af **fadrens löfte**, kunde han förstå orden så, att denne man blifwit **belönad för sitt sonliga förtroende** till fadrens ord. Då skulle den, som kände förhållandet, säga: nej, gif akt på innehållet af det löfte, han hade trott; det war detta, som gjorde honom rik. Löftet handlade om **en stor egendom**, i denna består sjelfwa rikedomen; hans tro gjorde endast, att han kom i åtnjutande deraf. På detta sätt skola wi förstå orden: "Abraham trodde Gud, och det wardt honom räknadt till rättfärdighet." Att tron gjorde honom rättfärdig, berodde af det med tron omfattade löftets innehåll. Detta war **Christus**. Om wi icke på detta sätt förstå orden, måste wi alldeles bortkasta hela Skriftens stora hufwudlära — bortkasta, gäcka och förakta allt, hwad Gud ifrån werldens begynnelse förkunnat oss om en Frälsare och en försoning i hans blod; allt hwad Gud genom änglar och profeter förkunnat, samt genom den levitiska offertjensten och alla dess blodiga offer förebildat — korteligen, hela Skriftens egentliga innehåll, läran om **Christus**, Christi lydnad, Christi lidande, död och uppståndelse. Allt detta wore till intet, om Gud kunde rättfärdiggöra oss blott för **den dygden**, att wi tro Honom wara sannfärdig. Och att apostelen här icke widare förklarade sig (såsom han gör i följande kapitel), skall wisserligen icke inför Gud ursäkta någon, som här wille taga anledning till en ny, mot hela Skriftens hufwudlära stridande, tanke. — Det är ock något, som genom hela Skriften uppenbarar Guds majestätiska storhet, att Han icke alltid upprepar, hwad Han sagt, utan fordrar, att wi **minnas** hans gifna förklaringar och **förstå** Honom.

Märk! Abram salig är af tron på Jesu pina, Han sitter icke der så högt för dygder sina; Men han och jag är stor för Lammets död och blod. Den det i hjertat tror har sällt och muntert mod. Den 12 februari.

Om I icke bättren eder, skolen I alla sammalunda förgås. Luc. 13:3.

Du säger: "Men här står det dock: **Om I icke bättren eder,skolen I förgås.** Och låt wara, att denna bättring icke betyder detsamma som förbättring, förnyelse och helgelse, eller det ondas utrensande, hwartill man icke lärer hafwa krafter, förrän man inympats i Christus och fått den helgande Anden, så fordras dock, hwad denna bättring betyder, nemligen ånger, förkrosselse, syndasorg. Jag fruktar, att denna icke är hos mig, sådan den bör wara, jag är fastmer hård och förstockad, och huru kan jag då tro?" Swar: Det är sannt, det fordras bättring, hwilken börjar med någon syndakänsla och sedan under bättringsförsöken öfwergår till syndakännedom, andlig fattigdom eller utblottelse på all egen tröst; men för att weta om denna din bättring är sådan, som den bör wara, måste du weta och betänka dess ändamål, ty det, som uppfyller sitt ändamål, det är sådant, som det bör wara. Nu frågas: Hwad är bättringens ändamål? Bättringens första och egentliga ändamål är alldeles icke, att du genom densamma skall blifwa för Gud täck och benådad, utan att **du skall drifwas till Christus**; såsom Paulus intygar: "Lagen är en tuktomästare till Christus, på det wi skola warda rättfärdiga af tron". Derföre, om du kan ännu en tid gå borta ifrån Christus, borta i werlden och säkerheten, utan förwissning om din benådning hos Gud, är din **syndakänsla** sannerligen för liten. Kan du ännu söka din salighet i eget bättringsarbete, ånger, bön m. m. då är din syndakännedom icke ännu rätt. Men så snart du icke får någon frid, icke kan lefwa i werlden och owissheten om Guds nåd, och än mer: så snart du icke kan få någon tröst i dig sjelf, din egen bättring, ånger, bön, utan du måste,

sådan du är, fly till blotta nåden i Christus, då är din bättring rätt, ty den uppfyller sitt ändamål, hwilket war, att drifwa dig till Christus, och i Honom är du räddad och salig — du är inom fristaden. **Den som har Sonen, han har lifwet.** Du förstår således, att om syndakännedomen är rätt, skall du icke sjelf finna den, som du wille, ty då finge du i densamma tröst, då finge du tröst uti något inom dig; och det war all sådan tröst, som skulle borttagas. Den rätta bättringen är således **missnöje med sin bättring**, ja en sådan känsla af hårdhet, säkerhet, detta innersta och djupaste förderfwet, att du nödgas grundligen, icke i den flyktiga känslan, utan i din fulla öfwertygelse, döma dig sjelf såsom hård, säker, ogudaktig, förtappad och fördömd. Då först får Christi blod äran att ensamt frälsa dig.Korteligen: Frågar du, huru mycket syndakänsla det således fordras, kan man swara dig: Det är icke mycket — nemligen blott så mycket, att du icke kan lefwa utom Christus, icke kan få ro, förrän du är i Honom salig. **Det fordras icke mer, men icke heller mindre**. Det är ock en willfarelse att tro, det syndasorgen skall först hafwa sin tid före tron, och sedan kommer tiden för tro, frid, fröjd och idel helighet. Nej, begynn blott att tro på Christus och sedan följa Honom i den dagliga bättringen, nog skall du då få känna synden mer än förut.

Ett bland de allrafinaste och starkaste djefwulens konstgrepp är då följande: Der är en menniska, som tror i allmänhet allt Guds ord och derjemte allwarligen söker dess kraft i hjerta och efterlefnad, men har någon swårare synd på sitt samwete, då inger han henne följande tankar: "Nog är evangelium sannt och nåden stor och synderna borttagna, så att syndare i allmänhet kunna få nåd; men — det är ett särskildt förhållande med dig, ty du wet ju med dig sjelf, hwad du har gjort. Om blott icke det och det hade warit (såsom någon af de stumma eller ropande synderna mot femte, sjette eller sjunde buden), hade du kunnat få nåd, men nu är det med dig ett särskildt undantag." Si detta: "det är med dig ett särskildt undantag", är det giftigaste konstgrepp af den gamle ormen, som är en "**lögnare och mördare** af begynnelsen". Ty sanna förhållandet är, att det **finns intet undantag**, intet särskildt förhållande, der icke Christi blod rikligen och wäldeligen försonar, när det af en nödställd syndare med tron annammas. Det är just evangelii förnämsta innehåll, både med ord och exempel genom gamla och nya testamentet bekräftadt, "att om dina synder än wore blodröda, skola de dock warda snöhwita, och om de wore såsom en rosenfärg, skola de dock warda såsom en ull"; hwarpå David, som hade gjort hor och mord, samt Manasse, röfwaren på korset, den stora synderskan, den förnekande Petrus m. fl. utgöra talande exempel. Ja, det är just för sådana swåra förhållanden, hwilka ingen i himmelen eller på jorden eljest kunde hjelpa, som Guds Son blef menniska, blödde och dog, på det **hwar och en**, som tror på Honom, skall icke förgås utan få ewin- nerligt lif.

Guds evangelium och Ande allt förklarar: Får det i hjertat rum och själen genljud swarar Med amen, lof och fröjd — då är min bättring sann; Båd' Gud ock jag är nöjd, och all min dom försvann. Den 13 Februari.

Bedröfwen icke Guds Helige Ande. Eph. 4:30.

Huru sker det, att man bedröfwar och bortdriver Guds Helige Ande? I korthet sagdt, sker det genom **all slags olydnad** emot den Helige Ande. Han **will** något, Han **manar till något**, och när du icke häruti will lyda Honom, då bedröfwar och bortdrifwer du Honom. Han will werka syndakänsla, ånger, omsorg om bättring och förlikning med Gud; när du wänder dig bort från dessa wigtiga föremål, icke aktar på hans röst, utan förströr de heliga intryck, Han werkar, icke söker att med ordet underhålla och föröka dem, icke fruktar att förlora dem, icke suckar till Gud om deras förökande, då föraktar och utsläcker du Anden. Han angriper och straffar någon synd hos dig och bjuder dig öfwergifwa den; när du då icke will lyda Honom, utan ännu will hylla och behålla din synd, då bedröfwar du Guds Helige Ande. Ja, äfwen när du wäl will öfwergifwa synden, men icke **nu straxt**; när du will omwända dig till Herren, men **icke ännu**, så är detta en falskhet i din ande, ett föraktande af "**den tiden**, deruti du warder sökt", som kan göra, att Guds Ande måste lemna dig. Ja, äfwen när du will omwända och förbättra dig, men icke **will höra** Herrens röst och följa den wäg, Han föreskrifwit, att du skall såsom en förtappad syndare först fly till Christus, först tro och fröjdas, och sedan få starkhet i Herren — när du icke will höra detta Guds wiljas råd, utan strider emot utkorelsen, då bedröfwar du hans Helige Ande. Och slutligen, när du wäl will följa detta Herrens råd, men **icke will bruka de medel**, som Gud dertill gifwit oss, **hans heliga ord**, icke will

anwända lediga stunder att läsa, höra och betrakta det, då "frestar du Gud och utsläcker Anden". Märk wäl denna sista punkt: Du will bättra och omwända dig, men endast med eget arbete på ditt hjerta; du beder om Andens nåd och hjelp dertill, men brukar icke Andens medel — på det sättet skall du aldrig få, hwad du begärt. Gud har aldrig lofwat det. Nej, Gud har gifwit oss sitt ord, der will Han möta oss, deri will Han bo och werka, men icke utan ordet. Att hafwa tillgång till ordet, till christliga lärare eller trosbröders umgänge m. m., men förakta dessa nådens medel och dock begära nåd till bättring och tro, det är att **fresta Herren** — likasom om någon begärde, att Gud skulle underhålla hans lekamliga lif, men wille icke äta, hwad Gud dertill gifwit oss. Att du är syndig och swag, icke **kan** göra allt, hwad Anden yrkar, det skall icke bortdrifwa Honom, det skall Han sjelf hjelpa. Det är skrymteri och uppsåtlig olydnad, som bortdrifwer Anden.Men det är icke blott, då **Guds Ande börjar** sitt werk i själen, som man kan bedröfwa Honom; nej, äfwen christna, som redan äro "wordna delaktiga af den Helige Ande", äro ännu alltid i samma fara. Det war just till de trogna i Ephefus, som redan woro "beseglade med den Helige Ande", Paulus skref det ordet: **Bedröfwen icke den Helige Ande**. Och hwad war det, som kunde bedröfwa Guds Ande? Swar: **all synd** bedröfwar Guds Helige Ande, äfwen den doldaste i ditt hjerta, såsom högmodiga tankar, onda begärelser, afund, falskhet m. m. Men märk, att det är endast då, när man så affaller **inwärtes**, att man ock **ursäktar** och **hyllar** synden, som Guds Ande bortdrifwes. Der man sjelf straffar sin synd, lider, kämpar, suckar och beder emot henne, der är Anden såsom en läkare i ett sjukhus, der Han wäl på alla sidor är omgifwen af sjukdomar, krämpor, sår och jämmer, men befinner sig dock just på sitt rätta ställe, der Han har sin egentliga werkningskrets. Derföre kan Guds Ande mycket wäl bo i en syndares hjerta, der det ännu är fullt med sjukdom, orenlighet, sår och etterbölder, jämmer och suckan. Wore det icke så, skulle icke en enda christen behålla Guds Ande en dag. Men hwad som bortdrifwer Anden, det förklarar Herren sjelf, då Han säger: De låta icke min Ande straffa sig. Si, här är hufwudpunkten. När en menniska icke låter Guds Ande straffa sig, utan hyllar, ursäktar och förswarar sitt onda — det är detta, som så "bedröfwar och förbittrar hans Helige Ande", att Han måste fly ifrån henne. **De låta icke min Ande straffa sig**. Detta sker icke blott då, när man uppenbarligen står **emot** ordets bestraffningar och säger: jag bryr mig icke derom, utan ock, när man kröker och wrider sig undan ordet och icke will förstå det, som det lyder, då det angriper skötesynden; när man i ordet icke söker efter medel att undkomma sin synd, utan söker efter något stöd för dess bibehållande — när man således icke tänker öfwergifwa eller undkomma synden, utan ärnar förblifwa i henne. Detta heter att icke låta Guds Ande straffa sig. Likaså när träldomsanden will intaga hjertat; om man då icke will låta evangelii ord om nåden i Christus råda, utan enwist följer förnuftet och känslan, och gör oupphörliga inwändningar emot evangelium, emot den barmhertige Frälsaren, som ännu tillbjuder nåd — då bedröfwar och förbittrar man hans Helige Ande. Och sedan i allmänhet, då man icke lyssnar till hans heliga maningar i hjertat, när Han manar till ordets bruk, eller till enskild bön, eller till goda gerningar, när Han straffar för onda tankar, egenkärlek, sjelfbehag, hat o. m. d. Allt detta bedröfwar Guds Helige Ande.

Sannings Ande dyra! Wärdes oss jemt styra Uppå lifwets stig, I all sanning leda

Och oss wäl bereda Till att följa dig. Stärk oss under pröfningsstriden, För oss sist till himlafriden. Den 14 Februari.

Om möjligt är, så mycket som till eder står, hafwen frid med alla menniskor. Rom. 12:18.

Denna vers handlar om ett medgörligt och fridsamt wäsende i alla menskliga ting, d. ä. i alla de frågor, der wi icke måste för sanningens skull, för trohet mot Christi sak och själarnas wäl strida mot menniskor. Ty att wi skulle gifwa efter i trons saker och låta sanningen, Christi ära och själars wäl uppoffras, för att hafwa frid och wänskap med alla menniskor, det war långt ifrån en apostel att yrka. En sådan inskränkning i förmaningen har apostelen ock antydt med de första orden: "Om möjligt är."

Det skall således icke alltid wara möjligt att hålla frid med alla menniskor, om wi äro trogna emot Gud och sanningen. Sådant erfor redan David, såsom han säger: "Jag håller frid, men när jag talar, taga de till att örliga". Hela werlden strider emot Gud och hans rike. Will jag då wara en trogen Christi bekännare, skall jag nödwändigt

råka i strid med menniskor. Såsom Christus så starkt och afgörande förklarade med de orden: "Menen I, att jag är kommen för att sända frid på jorden? Nej, säger jag eder, utan wisserligen twedrägt. Ty härefter skola fem wara skiljaktiga uti **ett** hus, tre emot twå, och twå emot tre. Fadren skall wara emot sonen, och sonen emot fadren; modren emot dottren, och dottren emot modren; swärmodren emot sin sonhustru, och sonhustrun emot sin swärmoder." Derföre sade Han åter: "We eder, då alla menniskor lofwa eder." Här uppenbarar sig således falskheten af **deras** christendom, hwilka så ställa sig efter alla menniskor, att de aldrig för sitt nit om Christus kommit i någon strid, ja, hwilka klandra de trognas nit och mena, att om dessa iakttoge mer wishet, ödmjukhet och mildhet, skulle de kunna behaga werlden. Må sådana blott betänka, att Herren Christus, den fullkomlige, som war "mild och ödmjuk af hjertat", likwäl aldrig kunde behaga werlden, aldrig kunde hafwa frid och wänskap med de otrogna. Wisserligen kunna ock de christna fela uti wishet, ödmjukhet och kärlek; men att de skulle kunna med trohet mot Christi sak ändå behaga werlden, det strider mot sanningen. Nej, I trolösa, "weten I icke, att werldens wänskap är Guds owänskap?" Här se wi då den alltid oundwikliga orsaken till strid. Men apostelen säger widare:

Så mycket som till eder står, hafwen frid med alla menniskor. Är det werkligen för Christi skull och i följd af werldens fiendskap emot san- ningen, I kommen uti strid, så låten icke det bekymra eder. Se allenasttill, o christen, att icke hos dig är någon köttslig orsak till striden, t.ex. någon din naturs egensinnighet, oginhet, klanderlystnad o.dyl. Men att finna något sådant hos sig sjelf, är en ganska swår konst, för egenkärlekens böjelse att alltid rättfärdiga sig sjelf och skjuta skulden på andra. Dock finns det ett prof, genom hwilket du möjligen kan upptäcka den köttsliga grunden till din strid med menniskor, nemligen om du rätt gifwer akt på, huru det är med **kärleken** i ditt tal. Om du ofta kom kommer i strid genom sådant tal, som **icke** är frampressadt af kärlekens oro för själarna och med bön om wälsignelse, utan det är ett tal, som mycket lätt går öfwer läpparna, då må du gerna misstänka en köttslig grund hos dig sjelf. Nitet att wilja rätta allt, hwad du finner orätt, är icke nog till bewis, att du drifwes af kärlek; men om du äfwen **plägar bedja för** dem, till hwilka du talar, och plägar rädas för din egen oskicklighet, det wittnar, att du drifwes af en helig bewekelse. Måtte Gud uppenbara för oss wårt hjertas illfundighet! Många menniskor äro olyckliga martyrer under en beständig ofrid med menniskor, blott för ett egensinnigt och elakt lynne och en orolig tunga. Derföre säger apostelen Petrus, såsom förut David: "Den der will älska lifwet och se goda dagar, han **stille sin tunga ifrån det, som är ondt**, och sina läppar, att de intet bedrägeri tala — söke efter friden och fare efter honom."

Men om wi ock äro än få fridsamma, fogliga och wänliga, skall det dock icke wara oss möjligt att alltid hafwa frid med menniskor. Och icke blott af fiendskap emot Christus, utan äfwen för många jordiska ting, skola ofridsamma menniskor oroa oss. Det är egentligen derföre apostelen säger: **Så mycket som till eder står**, hafwen frid med alla menniskor. Således, om ock andra menniskor angripa dig, din egendom, din person, ditt rykte, må du sjelf dock icke strida eller gifwa anledning till strid, utan lemna din sak åt din trofaste och mäktige Fader, som alltid sörjer för elända och undergifna. Derom sade ock Herren Christus: "Saliga äro de fridsamma, ty de skola besitta jorden." Den, som alltid will sjelf strida för sin rätt, måste mycket lida och mycket förlora. Lyckliga de christna, som så tro på sin himmelske Faders försorg, att de öfwerlemna åt Honom att förswara deras sak! Will jag sjelf förswara min sak, kan Gud rättwisligen lemna den åt mig sjelf, och då går det alltid illa; men om jag deremot lemnar saken åt Gud, då blir den **hans**, då skall **Han** förswara den, och då gör Han det alltid på bästa sätt.

Hur fridsamt deras dagar hwälfwa, Som rätt förstå, hwad Gud befallt, Att älska andra som sig sjelfwa Och älska Herren öfwerallt, Som godt med ondt ej wedergälla, Men öfwerwinna ondt med godt Och hämnden glömma eller ställa Uti sin Faders händer blott. Den 15 februari.

Gud har låtit oss få weta sin wiljas hemlighet efter sitt goda behag. Eph. 1:9.

Allt menskligt omdöme om Gud är alltid galet och förwändt, såsom alla tiders och folkslags historia wittnar. Den ene har tänkt sig och beskrifwit Gud så, den andre annorlunda; den ene har trott sig behaga Gud med det, den

andre med något annat, så att det är jämmerligt att skåda, huru de irrat och lupit i mörkret. Så sker det äfwen oss, så snart wi lemna ordet ur ögonsigte.

Hwad säger derföre det ewiga, himmelska **ordet** om Guds wilja och råd för wår salighet? Hör! "Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son, på det att hwar och en, som tror på Honorm, skall icke förgås utan få ewinnerligt lif." "Här är ingen åtskilnad; allesamman äro de syndare och hafwa intet att berömma sig af för Gud och warda rättfärdiga utan förskyllan af hans nåd genom den förlossning, som är skedd i Christus Jesus." "Ty Han är genom sitt eget blod en gång ingången uti det heliga och har funnit en ewig förlossning". "Så hålla wi nu det, att menniskan warder rättfärdig af tron, utan lagens gerningar." Så lyda de heliga ord, för hwilka himmel och jord böje sig och tillbedje! Låt nu alla werldens wisa, ja änglar och andar, förnuft och känsla säga så eller så — på thronen i himmelen sitter en, Domaren öfwer allt det, som är skapadt; Han talar ord, hwilka i alla ewigheters ewighet stå fasta som bergpelare. De säga, att allt kött är förderfwadt, förloradt och förtappadt, **här är ingen åtskilnad**, men att ende Sonen från Fadrens sköte tog på sig kött och offrade en gång ett offer, som behagade Fadren och som ewigt gäller. Det säger, att wi derföre nu warda rättfärdiga utan förskyllan af hans nåd genom den förlossning, som är skedd i Christus Jesus; att om dina synder wore blodröda, skola de dock, i det offrets blod, warda snöhwita — att om de wore som sanden i hafwet, skola de dock alla här förswinna. Ty det war icke ett helgon, icke en ängel, utan den store, helige Guden, hwilken skapat tusentals werldar, som tog sig för att utplåna dem, som tog på sig menniskornas kött och blod och utplånade dermed menniskornas synder, på det att hwar och en, som tror på Honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif, skall icke mer dömas och anses efter egen förtjenst, utan efter denne Medlarens, och derföre i Honom anses alla stunder rättfärdig och för Gud täck.

Sådant är det stora Majestätets ewiga beslut, sådan dess afkunnade dom, mot hwilken alla wåra tankar och tycken äro blott hö och stråHwad gäller nu det, att det blinda, swaga, barnsliga tycket säger annorlunda? Ho är du, som will träta med Gud? O, att wi wore wisa! O, att Gud en gång rätt öppnade och upplyste wåra ögon, att wi finge se detta himmelska ljus och kunde begagna oss deraf under lifwet! T. ex. när jag tycker, att jag warit mer gudfruktig och andlig, och derföre Gud mer behaglig, borde jag genast säga: Detta är en tankewilla hos mig, ty Gud har sagt, att **alla** äro odugliga, att ingen kan i sig sjelf någon stund wara Honom behaglig, ingen kan af sina gerningar warda rättfärdig o.s w. När jag en annan stund tycker, att jag warit så syndig, att Gud omöjligt kan wara mig lika nådig som förut, bör jag säga: Detta är en tankewilla hos mig. Ordets ewiga dom säger, att jag är i mig sjelf alla stunder lika wärd fördömelsen, men ock att min löftesman är alla stunder lika rättfärdig; att jag således i Christus är alla stunder lika rättfärdig och för Gud behaglig; att **om rättfärdigheten kommer af gerningarne så är Christus fåfängt död.** Men om jag är för Gud mer rättfärdig och behaglig, när jag sjelf warit frommare, och mindre rättfärdig, när jag sjelf warit ofrommare, då kommer wisserligen rättfärdigheten af gerningarna — och "då är Christus fåfängt död". Från sådan hädelse beware mig Gud nådeligen! Då jag tycker: Gud måste hafwa tröttnat wid mig för alla mina synder. Han kan icke nu hafwa behag till mig, nej Han är wred och bortwänd för den eller den synden; då bör jag säga: Denna bild är icke den rätte Gudens, utan en wederwärdig afgudabild, ett tankespöke; ty en sådan Gud, som ser på min arma fromhet eller ofromhet och derefter är mig nådig eller onådig och älskar stundom mer och stundom mindre, finns hwarken i himmelen eller på jorden. Den ende, rätte Guden är den med alltid lika brinnande kärlek älskande Guden, som har i mig alla stunder lika stora skäl att wredgas och fördöma, men ock i Christus alla stunder lika stora skäl att benåda och älska; som ock derföre har alla stunder lika stark och brinnande kärlek, lust och behag till mig och omsorg om mig. Sådan är Gud beskrifwen af det ewiga, himmelska ordet. Tycker jag annorlunda, så är det blott ett misstag hos mig, ett falskt beläte af Gud, som kommer deraf, att det rätta Guds beläte i syndafallet utplånades ur menniskan.

Jag nu förstår Guds råd, Jesus är min! Vi frälsas blott af näd. Jesus är min!

I honom har jag frid Midt under kamp och strid Min korta pröfwotid. Jesus är min!

Den 16 februari.

Guds rike står icke i ord, utan i kraft. 1 Cor. 4:20.

Detta är ett allwarsamt språk. Hwar och en lärer ock i sitt samwete erkänna dess sanning. Den, som då will en dag stå salig inför Guds thron, skall icke obetänksamt förgäta denna sanning, utan hellre anropa Guds Ande om nåd till besinning och allwarlig sjelfpröfning. Att "Guds rike står icke i ord, utan i kraft", är en högst angelägen påminnelse; ty först är redan **hwarje menskohjerta** ett **argt och illfundigt ting,** fullt af falskhet, lögn, bedrägeri och skrymteri, hwarigenom man alltid är i stor fara att bedraga sig sjelf med någon blott skenbar fromhet, med en munchristendom, med kunskap och bekännelse, utan att äga christendomens sanna lif och kraft. För det andra är det ock att befara, att det språk wi här framdragit just utgör "ett ord i sin tid" — eller att den tid, hwaruti wi nu lefwa, är sådan, att de kära christna isynnerhet på wissa orter behöfwa särdeles betänka detta: **Guds rike står icke i ord, utan i kraft**. Det skall wisserligen på alla tider och orter alltid finnas några inom de wäcktas hop, hwilka skola bedraga sig sjelfwa och åtnöjas blott med ett förråd af kunskap och förstånd, samt ett sken till gudaktighet, försakande dess rätta kraft; men det händer stundom, att hela församlingar få en sådan riktning till idel ord och kunskap, att det blir särdeles behöfligt der ihågkomma, att Guds rike icke står i ord, utan i kraft. Wi wilja icke fördölja för oss, huru det war i den församling, till hwilken apostelen skref dessa skarpa ord. Det war församlingen i Corinth. Paulus hade med evangelii predikan, icke med konstiga ord efter menniskors wisdom utan uti Andens och kraftens bewisning", förkunnat dem Guds råd om wår salighet, och de hade annammat det i enfald och warit i sådan trons enfald saliga; men snart inrotade sig der en sådan ande, att nästan all deras uppmärksamhet war riktad blott på **läran**, icke på **utöfningen,** nej på **läran**, läror och lärare; det war fråga om Paulus och Cephas och Apollos, så att den ene sade: jag är paulisk; den andre: jag är apollisk; den tredje: jag är cephisk; den fjerde: jag är christisk. Men härwid tänkte de mindre derpå, att det stod sämre till med deras eget inre, med lärans **tillämpning och kraft på hjerta och lefwerne**; hwarföre ock helt förskräckliga ting kunde få passera ibland dem, utan att de mycket bekymrades deröfwer, nej, de woro derjemte nöjda med sig sjelfwa, "uppblåsta", starka och modiga i högst dåliga omständigheter. Uti samma kapitel, der wi hemtat wår text, säger apostelen: "I ären nu mätta, I ären nu wordna rika, I regeren utan oss. Wi äro dårar för Christiskull, men I ären kloka i Christus; wi swaga, I starka; I herrliga, wi föraktade. Men jag will innan en kort tid komma, om Herren will, och då skall jag röna icke deras ord, som äro så uppblåsta, utan kraft. **Ty Guds rike står icke i ord, utan i kraft**."

Nu — äfwen der icke hela denna teckning inträffar, är det dock säkert, att wi äro mer rika på ord än på kraft. Wi äro, Gud ske lof, ganska rika på andlig lärdom, på ord och förstånd; wi hafwa mer andlig kunskap, än de största helgon fordom hade. Man kan sannerligen säga, hwad redan biskop Pontoppidan bekänner: "Ser jag på wåra förfäder, tycker jag, att de **gjorde** mer, än de wisste, men wi **weta** mer, än wi göra. De likna en fruktsam Lea med swag syn, men wi en ofruktsam Rachel med dägeligt ansigte." Det som derföre nu wore mest behöfligt, wore wisserligen det stycket, som heter: **utöfningen, werkställligheten**. "Ty Guds rike står icke i ord, utan i kraft."

Ware dock den meningen fjerran ifrån oss, som några hyst och hysa, att det, som wi hafwa nog af, är **trons** predikan, att hwad som fattas oss, är **helgelsens** lära; att den förra är nog och tillräckligt förkunnad, och att bristerna i wår christendom nu skola afhjelpas genom att företrädeswis predika lag och helgelse. Nej, det står ännu fast, att det är endast den föraktade, "dåraktiga predikan", trons predikan, som gifwer Anden, gifwer lif och kraft och sanning i helgelsen; att der gudaktighetens kraft och bewisning saknas, der fattas tro och lif i Christus. Men felet består deruti, att wi icke lägga ordet på hjertat till att nu genast tillämpa, anwända och werkställa det, utan samla det blott i förståndet att reda begreppen och få läran klar; med andra ord: att man anwänder hela sin tid på wapnens smidande, polerande och ordnande och låter fienden emellertid innehafwa landet, utan att på honom anwända wapnen, att man har uppmärksamheten riktad blott på läror och begrepp, hwarunder sjelfwa saken, som ordet yrkar, hjertats ånger, tro och helgelse, hjertats werkliga förtröstan, glädje, lif, kärlek och bekantskap med Gud i Christus och den endast deraf flytande werkliga helgelsen likasom förglömmes — och (märk!) just derigenom äro wi i fara att förlora äfwen läran, den äkta, sanna läran! Men åtminstone sakna wi på detta sätt sjelfwa **saken** — **Guds rike** — uti oss; **ty Guds rike står icke i ord, utan i kraft.**

Lär oss, Jesu, taga wara På ditt ord och gömma det; Värdes oss alltmer förklara **All din wiljas hemlighet**.

Wärdes oss din Ande gifwa, Med din kärlekseld oss lifwa, Så att kraften af ditt ord **Blir i lif och öfning spord.** Den 17 februari.

Wi wandra i tron och se Honom intet. 2 Cor. 5:7.

Det är just Christi rikes hela hemlighet, att det är ett **trons rike**, ett emot allt förnuft, känsla, syn och tycke stridande rike, osynligt, underligt, hemlighetsfullt. Den, som icke det besinnar, och ofta åter besinnar, skall aldrig kunna bestå i tron. — Wi böra betänka, att **Christi rike är Christus likt**; att bruden skall likna sin brudgum; att det är den rätta christendomens utmärkande tecken, att wi warda "Christi beläte lika". Johannes säger: "Såsom Han (Christus) är, så äro ock wi i denna werld." Men huru war Christus i denna werlden? Ar icke summan af all Christi kunskap, att i Honom woro förenade de största. motsatser: den djupaste förnedring och största upphöjelse; största syndamängd (all werldens) och största helighet (hans egen); största smälek och största ära. "Han war den allramest föraktade och wanwördade, full med wärk och krankhet", men ock den ärofullaste, Guds herrlighets sken och hans wäsendes rätta beläte. Han war en alla tjenares tjenare, men ock alla konungars honung och alla herrars Herre. Han war den fattigaste, men dock den rikaste. Men **såsom Han war, så äro ock wi i denna werld.** Äfwen i de trogna äro de största motsatser förenade: den djupaste förnedring (ända till en fördömd syndare) och den största upphöjelse, höghet och ära (att blifwa sjelfwa **Guds barn**); det största syndaelände och den största rättfärdighet och renhet ; den största fattigdom och största rikedom; den största swaghet och största starkhet. Det ena hafwa wi i oss sjelfwa, det andra i Christus; det ena är arfwet af Adam, det andra är arfwet af **Christus**; det ena kännes i alla wåra lemmar, förnimmes af alla wåra sinnen, det andra är djupt förborgadt för wårt förnuft och alla sinnen och måste **tros** på Guds blotta sannfärdighet — utom det, att Christus en och annan gång går oss till mötes och låter oss, såsom Thomas, se och känna Guds herrlighet.

Men det kostar obeskrifligt på, innan wi kunna finna oss med denna blandning, dessa motsatta ting, och tro, hwad som icke kännes, tro den förborgade nåden och rättfärdigheten, då vi se och känna endast motsatsen. De som hafwa christendomen blott såsom en wetenskap, ett studium, de kunna denna konst, tywärr, allt för wäl! Men när Guds rike hos en menniska börjat bestå **icke blott i ord, utan i kraft**, så att hon werkligt känner syndens udd och werkligt tror sin rättfärdighet i Christus —o huru mycken swaghet, orenlighet, kallsinnighet, och hwilken skröplig tro, hwilken dunkelhet och fruktan får hon då icke känna!Hwilken hög konst, hwilken stor, gudomlig nåd af höjden fordras här då icke, för att midt under sådant elände se och tro Guds wänskap wara oförändrad, se den förborgade rättfärdigheten, renheten och wälbehaget för Guds ögon, som wi i Christus hafwa! — helst som detta elände aldrig blir slut, blir så långwarigt, så oändligt, ja, blir wärre och wärre! Hwem kan här hålla ut? O, hwilken trons kamp! Ty om jag ock blir alldeles fri från en och annan werksynd, blir mig dock mitt inre förderf mer och mer odrägligt och nedslående; "ja ännu mer jag finner mitt djupa syndafall, ju närmare jag hinner till Jesu fotapall." Johannes säger: "Gud är ett ljus, och intet mörker är i Honom." Ju närmare en själ kommer ljuset, desto mer ser hon sin egen orenlighet. Derjemte drager Gud alltid den kännbara nåden tillbaka, i den mån tron tillwäxer och tål att pröfwas, eller ock när själen behöfwer djupare förödmjukas. Då känner hon sig torr, död, kall och swag; då uppstår ett elände, en wanmakt, en andlig förlamning, ett mörker och en misströstan, hwarwid själen icke kan annat tycka, än att hon är alldeles affallen, död, af Gud öfwergifwen och lemnad i ett wrångt sinne. O, hwilken hård kamp och hög konst att nu tro, nu genomtränga dessa tjocka, swarta moln, och midt under synden se rättfärdigheten, midt under döden se lifwet, under den kännbara öfwergifwelsen se Guds stora trofasthet och kärlek leende emot oss! Dertill fordras att riktigt på allwar tillsluta ögonen för allt, hwad man ser och känner, och blott se på Guds ord — på allwar tro, att det är alldeles förbi med all wår rättfärdighet, att Gud aldrig ett ögonblick dömer efter denna, utan ser endast på sin Sons förtjenst, så att wi i denna **allena** stå rena och täcka för Gud, **täcka gjorda i Honom, som är kärkommen.**

O, hwilka under helgonen äro, Äro så saliga, sucka så tungt; Äro så höga, se det så föga; Äro i borgen och sällan ha lugnt.

Wandra i trone, se Honom icke, Detta är regeln, det blifwer derwid, Korta minuter känslan åtnjuter, Hwad wi i sanning dock ega alltid.

Stanna och wakna! Tänk hwad du hafwer Icke i dig men i Frälsaren kär! Ren och rättfärdig, himmelen wärdig Icke i dig men i Honom du är. Den 18 februari.

Gud har utwalt oss i Christus, förrän denna werldens grund war lagd. Eph: 1.4.

Se här det oförgängliga, stora, som icke rubbas genom **några** stormar och wexlingar i tiden! **Det som war af begynnelsen** — det är det ewiga och oföränderliga! Ack, kunde wi blott deruti inswepa wåra hjertan, hwilken fast borg mot alla stormar och pilar, hwilken hög och orubblig frid och glädje! Huru ödsligt, huru glädjefattigt, ja, bedröfligt måste icke detta lifwet blifwa för en christen, om han icke beständigt har dessa stora, ewiga tingen för sitt öga!

Då nu apostelen säger, att wi äro i Christus utwalda, förrän denna werldens grund blef lagd, will han dermed påminna oss om det **ewiga, fasta och orubbliga** i Guds nåd emot oss genom Christus. Han will säga: Det, som jag nu förkunnar eder, är icke någon ny, främmande eller owiss sak, utan den urgamla, den är äldre än himmel och jord. Ty förrän werlden ännu war grundad, hade Gud i ende Sonen utwalt oss och beslutit i tidens fullbordan sända Honom till oss att uppenbaras i wår natur, att blifwa wårt lif och wårt ljus. Ingenting är så oföränderligt som Guds ewighetsråd. Hwad Gud "efter sin egen wiljas goda behag" har beslutit, kan aldrig i ewighet förändras. "Hans gåfwor och kallelse äro sådana, att Han kan icke ångra dem". Icke heller kan någon annan makt omintetgöra eller förhindra det, som Gud har beslutit. Han, som skapat millioner werldar och med sitt allmaktsord föreskrifwit dem deras oföränderliga banor, skulle Han låta sitt ewiga uppsåt rubbas eller förhindras? Fastän hans motståndare, djefwulen, förde menniskan i synd och död, skulle Han derföre låta henne, utan hopp och räddningsmedel, ewigt blifwa i döden? Nej, lifwet, som war när Fadren, måste uppenbaras i köttet och blifwa menniskornas ljus, frälsning och hopp — **såsom Han hade utwalt oss i Honom, förrän werldens grund war lagd.** Wi skola derföre aldrig förgäta **Guds ewighetsråd om menniskan** och "hans uppsåts fasthet", hwilket med all sin rikedom på tröst och salighet alltid står qwar, hwad helst oss händer, och hwad helst wi hos oss se och känna. Gud har dock skapat menniskan till sitt beläte, sitt barn och sin arfwinge och, förrän werldens grund lades, lagt grunden för wår frälsning, "utwalt oss i Christus", d.ä. i sitt ewiga råd fastställt att genom Honom bota syndafallet, göra Honom till wår andre Adam, wår medlare och salighetshöfding, på det hwar och en, som i sin nöd wände sig till Honom, med tron omfattade honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif. Då Han sådant

^hade beslutat, skapade Han menniskan till sitt barn och sitt rikes arfwinge, fastän Han mycket wäl såg förut syndafallet och all den synd och det elände, som detta skulle utbreda öfwer menniskoslägtet. Han wisste wäl, huru det skulle botas. Hans wiljas råd skulle icke blifwa om intet. Han tillredde ock derföre redan af begynnelsen himmelens boningar för menniskan; såsom Christus säger sig på yttersta dagen skola inbjuda sina trogna: "Kommen, I min Faders wälsignade, och besitten det riket, som är eder tillredt ifrån werldens begynnelse." Han tillredde derföre äfwen hennes boning under pröfwotiden med all kunglig rikedom och prakt — allt gjorde Han för menniskan — byggde, planterade och prydde åt henne på jorden och uppfyllde denna med allt, hwad för hennes behof eller förnöjelse fordrades, och sade: "Allt detta har jag gifwit eder! Råden öfwer fiskarna i hafwet och öfwer fåglarna under himmelen och öfwer alla djur, som kräla på jorden."

Att betrakta denna Guds ursprungliga afsigt med menniskan, kan ofta med en wäldig tröst och glädje styrka ett bedröfwadt hjerta. Huru har icke det i djup bedröfwelfe hugswalat mången christen, då det blott blifwit honom af Anden gifwet att tänka: "Du är ju dock ännu en menniska! Gud har ju dock i sitt hjerta några stora, ewiga nådestankar för menniskan. Han har ju om henne ett oföränderligt råd och ett synnerligt fadershjerta. Han är derjemte en allsmäktig Skapare! Jag kan då aldrig sjunka så djupt, att Han icke ännu kan upphöja mig och — sin herrliga nåd till lof — göra något kostligt af mig. Då wåra första föräldrar så owärdigt bröto hans billiga bud — de, som likwäl hade alla behöfliga krafter att hålla det — med hwilken hjertlig huldhet förbarmade Han sig icke ändå öfwer de fallna barnen, uppsökte och tröstade dem! Och då Han gifwit oss sin ende älskade Son till wår

broder och Frälsare, då måste Han icke wara så liknöjd om menniskan! Nej, då måste Han hafwa någon djupare faderskänsla för henne. Ho wet, huru mycket godt en så stor Fader ännu kan göra mig?" Sådane betraktelser öfwer det, som war af begynnelsen, kunna rikligen glädja och fröjda oss, när wi få nåd att djupare betänka det.

Osägliga nåd! Så allenast en Gud Kan älska. Nu lefwer mitt hjerta. Så syndig jag är, står jag prydd som en brud I Frälsarens lydnad och smärta. Från djup och till djup i Guds ewiga råd Serafen ej skådar ett under af nåd Så herrligt som menniskans frälsning.

Den 19 februari.

Allt det som icke går af tron,det är synd. Rom. 14:23.

Tron, samwetet, det inre goda förhållandet till Gud — se der de ömma ögonstenarna, hjertat och lifskällan i den nya menniskan! Många saker äro wigtiga i det andliga, såsom kärlek, ödmjukhet, uppriktighet, goda gerningar; men ett allena är lifwet, ett är hjertat i kroppen! Detta är tron, samwetet, det inre medwetandet om Guds wälbehag. Härtill höra twå ting: först att man genom evangelium och nåden i Christus är frigjord från den lagiska träldomsanden, har fått syndernas förlåtelse och wisshet derom och nu lefwer i en evangelisk barnaskapsande, i en förtrolig wänskap med Gud. Detta är det första wilkoret och källan till all sann gudaktighet, all kärlek, lust och kraft till det goda. Saknas denna förtroliga barnaskapsande, då är allt, hwad Gud äskar, swårt, tungt och omöjligt, och alla gerningar äro trälens twungna och owilliga tjenst. Dermed följer då, först att dessa gerningar **icke behaga Gud**, ty Han will icke hafwa någon twungen tjenst, och "alla de, som umgås med lagens gerningar, äro under förbannelse"; och för det andra, att jag är wanmäktig, att jag får ingen kraft till det goda, utan synden blir genom lagen mer och mer wäldig. Deremot, när jag fått för- säkran om Guds wänskap, när min Gud tillsagt mig: "War wid godt mod, min son, dina synder förlåtas dig" — o, då lefwer jag, då brinner jag, då är Han och hans ok mig ljufligt och hans börda är lätt. Då min Gud tillsagt mig: **Du är min**, då går jag bort med en salig hemlighet i mitt hjerta; jag har en wän, en skatt, en herrlighet af oförliknelig art — då "twingar mig saligt denna Christi kärlek" att i allt tjena Honom, att lefwa icke mer mig sjelf, utan Honom, som är för mig död och uppstånden. Se der hjertat och lifwet i all sann gudaktighet! — För det andra fordras till denna tro, till detta medwetande om Guds wälbehag, att jag också wet, att det **lefwerne, de gerningar**, som jag egentligen och med wilja **öfwar**, äro för Gud behagliga; att jag gör dem just derföre, att de äro enliga med Guds ord och wilja. Hwad jag af swaghet felar, det hör till de synder, som jag dagligen inlägger i "Fader wår" och beder: "Förlåt oss wåra skulder", och för hwilka jag tror en ewig och beständig förlåtelse. Men det lef- werne, som jag egentligen öfwar, det jag med wett och wilja gör såsom min egen gerning, det måste wara enligt med ordet; annars kan det icke stå tillsammans med tron och ett godt samwete, om jag icke håller det för godt och enligt med Guds wilja. Detta medwetande, som man kunde kalla tron uti gerningarne är egentligen den tro, som apostelentalar om uti wårt språk: "Ty allt det som icke går af tron, det är synd." Allt det, som icke flyter ur ett sådant hjerta, som först är benådadt genom den rättfärdiggörande tron på Christus och lefwer i Guds wänskap och, för det andra, har i Guds wilja sin lefnadslag och gör sina gerningar i den mening, att de äro enliga med Guds wilja — allt det, som icke flyter ur denna källa, det är synd. Här se wi, huru det första budet är källan och wilkoret för alla de öfriga budens uppfyllande. Att **Gud är hjertats Gud**, att hjertat öfwer all ting tror, älskar och fruktar Gud, detta är hufwudsaken i allt christligt lefwerne.

Det är icke utan skäl, wi bruka så många ord härom; ty näst den stora hufwudartikeln om wår rättfärdiggörelse genom tron, är detta den första och wigtigaste läropunkt, nemligen hwad som är ett rätt christligt lefwerne, eller goda, för Gud behagliga gerningar. Derföre har ock djefwulen i alla tider förnämligast anwändt all sin makt till att för- wända dessa twå hufwudpunkter. Se wi på Christi tid, så finna wi, huru det war just i dessa twenne punkter läran war förwänd, och huru allt, det Herren lärde, gick derpå ut, först att ingen lefwande war för Gud rättfärdig, utan all rättfärdighet inför Gud bestod endast i hans "gång till Fadren"; sedan, att inga blott yttre gerningar utgjorde något för Gud behagligt lefwerne, utan att Gud wille hafwa **hjertat**.

Den, som nu werkligen will stå wäl med Gud, wandra hans wägar och föra ett rätt christligt lefwerne, pröfwe sig

efter detta stycke! Det är förskräckligt hwilket skrymteri, som i detta fall öfwas, i det man wäl will föra ett christligt lefwerne, men alldeles förgäter att gifwa akt på hufwudsaken och wilkoret för detsamma, hwilket är att **lefwa i Guds wänskap,** i tron på hans wälbehag. "Låtom oss icke fresta Herren!" Han ser wäl, huru du har det. Och "Herrens ögon se efter tron". Hwad hjelper det dig, att du gör dig möda med gudaktighet och christendom, när Herren dock till slut förkastar alltsammans såsom skrymteri och synd? **Ty allt det icke går af tron, det är synd**.

Bepröfwa mig, min Gud, förnim, hur jag det menar, Om jag i sanning **dig** med **hjertats lust** här tjenar Se till, om ej ännu på orätt wäg jag är, Och led mig på den wäg, som till ditt rike bär. Den 20 februari

I ären jordens salt. Är det så, att saltet mister sin sälta, hwar- med skall man då salta? Till intet mer är det nyttigt, utan att man kastar det ut och låter det trampas af menniskorna. Matth. 5: 13.

O, att alla pånyttfödda christna måtte förstå och besinna, i hwilken fara de äro i de tider, då christendomen winner bifall och frid, och werlden är from och blid i ansigtet! Då är det fara, att de söfwas och neddragas i ljumhet och werldslikställighet samt förlora sin andliga kraft och bestämdhet. En sådan mild och söfwande tid har redan i mer eller mindre mån börjat inträda på wissa orter i wårt land; och det är sorgligt att skåda, huru saltet der will mista sin sälta. Då gör man sig en egen, helt lagom, hygglig och behaglig christendom, som blott rörer sig med några wissa andaktsöfningar och några wackra menniskokärlekens werk, dem werlden kan bifalla och prisa; men om hjertats pånyttfödelse, om den bättring, som är inför Gud — derom är mindre angeläget, det skyndar man hastigt förbi! Men hör, hwad Christus säger: "I ären jordens salt. Är det så, att saltet mister sin sälta, hwarmed skall man då salta? Till intet mer är det nyttigt; utan att man kastar det ut och låter det trampas af menniskorna." Då en christen genom menniskobehagsamhet förlorar Andens kraft och bestämdhet, så att han icke mer förmår att med ord och efterdöme straffa det onda och bekänna Christus, då är han till intet mer nyttig, utan han förtrampas af menniskorna — han blir så öfwermåttan böjlig efter alla menniskor, att han låter allting behaga sig och åtminstone med sin tystnad styrker det syndiga, ogudaktiga wäsende, som han borde bestraffa. Då har saltet mistat sin sälta, och ljuset är satt under skäppan. Och hela grunden är, att man will hafwa frid och wänskap med alla — nej, ännu **djupare** ligger grunden: der är redan någon brist i sjelfwa nådelifwet, i syndens kännedom och i trosförhållandet till Frälsaren. Blott detta uppfriskas, och Christus blir dig kärare, då blir Andens nitälskan mäktigare än alla menniskors wänskap eller hat. **Hafwen salt uti eder**, säger Herren, men icke naturens eller det retade lynnets bittersalt, utan här talas om den sanna kärlekens nitälskan, som endast Guds Ande werkar. War gerna öm, mild och saktmodig i dina förmaningar; wakta dig för allt groft och olämpligt förfarande, då det gäller widröra så ömtåliga saker som menniskors sjelfkänsla; ja, befatta dig icke dermed, om icke kärlek och ödmjukhet få regera i ditt hjerta, att de kunna förnimmas i ditt hela wäsende. Men låt icke försigtigheten ochödmjukheten bliva en kraftlös efterböjlighet, som nu mer gör allsintet, som blott af ömhet för den menskliga känslan och friden låter dina medmenniskors själar fara till helwetet, utan att du med ett enda ord sökt att warna dem. Tänk på ewigheten! Älska din nästa såsom dig sjelf. Kärleken ware utan skrymtan; haten det onda, blifwande wid det, som är godt. Edert tal ware ljufligt, men bemängdt med salt.

Men det är icke blott med bekännelsen och den hulda, broderliga förmaningen, som wi skola bewisa christendomens kraft och allwar, utan också med "all wår umgängelse". En christendom, hwilken icke såsom ett salt gör sweda i werldens ögon, utan kan af henne gillas och prisas, såsom "lagom", den christendomen saknar wisserligen saltet, kraften och smörjelfen. Tänk, då Herren Christus säger: **We eder, då alla menniskor lofwa eder!** Så säger ock apostelen: **Verldens wänskap är Guds owänskap.** O, stanna och tänk på sådana ord! De stå icke att jäfwa, det är Herrens ord. — Om du blott tillfälligtwis och i något enstaka afseende winner ett pris af werlden, så är det annat och kan wäl hända en christen, enligt apostelens ord: "Genom ära och smälek, genom ondt rykte och godt rykte." Men att den egentliga riktningen af ditt wäsende och hela wandring behagar werlden, det är något, som alls icke rimmar sig med Christi och hans apostlars ord och exempel. Stanna dock och tänk derpå, att du icke måtte löpa fåfängt. Åren ila, och döden kommer ju ofta så owäntad; om då sjelfwa wägen icke är den rätta, är det ju öfwer all beskrifning olyckligt.

Hwad säga de flyende timmarna mig? De säga: "War waken, o själ, Och följ ej de lösa föraktares stig Och blif ej en lustarnas träl! Må werlden ej dåra, ej fängsla på nytt Det hjerta, som en gång dess retelser flytt. O, war waken!" ^ 103 ^

Den 21 februari.

Genom hwilka (Guds och Jesu Christi herrlighet och dygd) de dyraste och allrastörsta löften äro oss gifna. 2 Petr. 1:4.

Den store Herren Gud, som i begynnelsen skapade detta besynnerliga slägtet, menniskan, sig till beläte, till barn och arfwingar, har oaktadt slägtets djupa syndafall dock gifwit detsamma de allrastörsta och dyraste löften, så att det stannar med ingenting mindre, än att wi blifwa "hans Sons beläte lika", hans ewige Sons "bröder" och "med-arfwingar" till en ewig och öfwer all måtta wigtig herrlighet i himmelen. För detta stora mål gaf Han menniskan redan på syndafallets dag det löftet, som wäl må kallas det "allrastörsta", och i hwilket alla andra äro innefattade såsom uti sitt frökorn, löftet om en Frälsare, qwinnans säd, som skulle söndertrampa ormens hufwud. Det löftet förnyades oupphörligt, först till patriarkerna och sedan till profeterna, och föremålades Israels folk genom de oräkneliga blodiga offren i deras gudstjenst, hwilka offer alla utgjorde blott ett enda stort löfte om en kommande försoning. Af hwilka löften om denne Frälsare det gamla testamentet är uppfyldt, derom kan man få ett slags påminnelse och öfwerblick, om wi blott erinra oss de namn, under hwilka Han utlofwades — de högst betydelsefulla, de löftesrika namnen t. ex. qwinnans säd, ormaförtramparen, Abrahams wälsignelse, Jesse rot, Davids son, Förlossaren, Herren i Israel, Zions konung, den store Profeten, Herrens Zemah, alla hedningars tröst, fursten och läraren i folken, hedningarnas ljus, Herrens arm, Herrens smorda, Guds salighet af Zion, rättfärdighetens predikare i den stora församlingen, Zions gyllene ros o.s.w. Och om denne utlofwade person säges det uttryckligt, att Herren kastade alla wåra synder uppå Honom, att Han bär wåra synder, att "Han har gifwit sitt lif till skuldoffer", att "genom hans sår wi äro helade", att "genom hans blod fångarna utsläppas utur kulan", att Han "förde fängelset fånget", "att Han war "helwetet ett gift och döden en plåga", att Han "genom sin kunskap skall göra många rättfärdiga, ty Han bär deras synder" o.s.w. Omsider, då tiden wardt fullkommen, sände Gud sin Son, född af qwinna, gjord under lagen, på det Han skulle förlossa dem, som woro under lagen, att wi skulle få barnaskapet. Då bådade ängelen en jungfru i Israel om hans födelse, hans namn och hans ärende: **Du skall kalla hans namn JESUS; ty Han skall frälsa sitt folk ifrån deras synder**. Och när den stora stunden war kommen, att Han skulle fullborda sitt werk, "den natten, då Han wardt förrådd", sade Han sjelf om sitt blod: Detta warder utgjutet till syndernas

förlåtelse. Sedan utgick en stor evangelisters skara, hwilkas sönderdelade eldstungor dock gåfwo ett och samma wittnesbörd: Jesu Christi, Guds Sons, blod renar oss af alla synder.

Se nu: från detta stora wittnesbörd härflyta sedan de dyra och allrastörsta löften till **hwarje enskild troende**. **Hwar och en**, som, nedslagen och brottslig för Guds lag, nu åkallar Jesu namn om syndernas förlåtelse, har de bestämdaste löften, att alla hans synder "äro nedsänkta i hafwets djup och skola aldrig warda påtänkta; att han är **alldeles ren** för Guds ögon, så att Gud sjelf kallar honom snöhwit; att hans synd skall wara "så långt ifrån honom, som öster är ifrån wester"; att Guds nåd är så wäldig öfwer all hans synd, som himmelen är hög öfwer jorden; att de trogna äro för Gud rentaf "gjorda **täcka** i Honom, som är kärkommen"; att wi äro "icke mer under lagen, utan under nåden"; att fastän wäl "lagen warit oss en tuktomästare till Christus", wi likwäl nu, sedan tron är kommen, "icke längre äro under tuktomästaren" o.s.w. Allt detta må wäl heta de "dyra och allrastörsta löften".

Men att det ännu kallas **löften**, då wi likwäl redan fått det utlofwade, är icke blott ett bibelns talesätt, utan har ock en betydelse, som wi aldrig få glömma, nemligen att allt detta, som är oss gifwet, ännu är så alldeles främmande och hemligt för wår känsla, wårt förnuft och alla sinnen, att wi endast genom ett fast litande på Herrens tillsägelser derom kunna behålla wår tröst, i det wi icke annat se och känna, än att wi ännu hafwa synd och äro under lagen, så att wi måste wara för Gud wederstyggliga och odrägliga i stället för rena och täcka. Derföre, om du will blifwa i tron, skall du bereda dig på att oupphörligen känna och se motsatsen i dig sjelf, och på det mest

enträtna sätt hålla ögonen fästade på, hwad den store Guden gjort och sagt. Annars är du snart nedgräfd i din uselhet. Du måste så hafwa Guds tillsägelser inpräglade i dig, att du kan se synden hos dig och dock säga: " **Jag har ingen synd**, jag är alldeles fri, ren och helig; all min synd är ingen synd, nemligen **för Gud**, som wet, hwad Christi blod gäller; det är intet fördömligt i dem, som äro i Christus Jesus. Fastän jag sjelf icke har någon rättfärdighet, är jag dock **fullkomligt rättfärdig** för Gud, som wet, hwad Christi rättfärdighet gäller. Det grundar sig allt på Guds eget ewiga ord om sin Son."

Så sannt som Gud skapat oss alla till barn, Så sannt som wi alla måst falla, Så sannt som Guds Son ifrån djefwulens garn Har riktigt förlossat oss alla, Så sannt som Han riktigt utförde sitt wärf — Så sannt är jag arme med allt mitt förderf **Rättfärdig för Gud genom trona**. Den 22 februari.

Hufwudsumman af budet är kärleken. 1 Tim. 1:5.

Det största och allraolyckligaste onda, som härflyter af ett lättsinnigt och falskt umgående med lagen, är det, att själar, som eljest icke förakta Gud, utan wilja wara något helt annat än werlden, wilja wara Guds barn och efterföljare, blifwa dock ingenting mer än **werkhelgon**, inbilska och förblindade fariseer, mycket mer oåtkomliga för Herrens Ande än de ogudaktigaste syndare; såsom Christus sade: "Publikaner och skökor skola gå in i himmelriket förr än I." Denna försoffande, tjusande och förblindande werkhelighet uppkommer derigenom, att en menniska umgås så falskt med Guds heliga lag, att hon endast ser på **gerningarna**, endast på huru man skall **lefwa**, och icke gifwer akt på **hjertat**, dess **kärlek, renhet och helighet**, hwilket är det första och det wigtigaste, Gud kräfwer i sin lag. Nej, hon gör sig i stället en wiss dagordning af några fromma iakttagelser, af sådant som hon kan komma ut med, t. ex. att hon aflägger åtskilliga framstående syndawanor och begynner en daglig öfning af Guds ord och bönen, och är nu tröstad, liksom hon nu hade gjort, hwad hon borde, liksom det warit blott detta, Gud fordrade af oss — då hon likwäl knappt har ens märkt, hwad Han kräfwer i det första budet, mycket mindre fullgjort det. Och när hon nu icke alls bryr sig om sådana stycken, som Gud allraförst kräfwer, som utgöra det **första och yppersta budet**, när hon helt hastigt öfwerfar och förbiser det, som är störst i lagen, så är ju det att rentaf öfwa falskhet inför Guds ansigte, det är ju uppenbarligen att drifwa ett wisst gäckeri med Gud. Ty när hon kan göra en sådan skilnad på Guds bud, har hon ju dermed bewisat, att hon i sin fromhet icke frågar efter Gud, utan endast aktar några gerningars eget anseende, ja, aktar sig sjelf, sin egen förträfflighet och helighet, men icke **Gud**, icke hans heliga ögon, hans wilja och bud, nej, dessa gäckar och föraktar hon. Hon fägnar sig åt, att hon kunnat aflägga den och den syndaöfningen, t. ex. hon plägade förut swärja eller missbruka Guds namn, nu gör hon aldrig mer det; hon plägade förut ohelga sabbaten med werldsligt arbete eller tidsfördrif, nu gör hon aldrig det, utan will nu öfwa Guds ord hela den dagen; hon lefde förut i något skadligt öfwerflöd i mat, dryck eller kläder, nu har hon aflagt sådant; ja, hon lefde kanske i någon last, i otukt, eller i oärlighet i handel och arbete, nu har hon med Guds nåd aflagt sådana synder: är icke der den ena segern efter den andra? är icke der helgelse? är icke der en omwänd menniska, en christen? — Hon gör ännu mer: Hon plägade förut aldrig det minsta bry sig om andraswäl eller we, nu tager hon hela werldens nöd sig till hjertat och ger menniskor både lekamlig och andlig hjelp: äro icke der Andens frukter? är icke der kärleken, som är lagens fullbordan? Och skulle icke den själen, som har sådana gerningars wittnesbörd, wara tröstad? Skulle icke hon hafwa rättighet att tro och tillegna sig Christi förtjenst? Men att hon på samma gång bedrifwer ett stort skalkstycke inför Gud, aldrig aktar hans första och yppersta bud om hjertat, aldrig gifwer akt på, huru der inne är, t. ex. med kärleken till Gud, med renheten i tankar och begär, med renheten ifrån egenkärlek, sjelfbehag, afund, hat — att hon är en sådan skrymtare, som icke aktar dessa inre synder, det ser hon icke. Och hwarföre ser hon icke det? Det kommer af den rosenslöja af utwärtes helighet och goda gerningar, som så öfwertäcker hennes inre, att hon aldrig kan se den ogudaktighet, som der råder. Men heter icke detta att umgås falskt med Guds lag, att icke låtsa märka, huru Gud allraförst ser efter hjertat, huru hwarje Guds bud allraförst fordrar den inre heligheten, och att Gud är en helig nitälskare, som icke låter sig bedragas med gerningar, utan will hafwa hela menniskan efter sitt sinne, såsom Han säger: "Waren heliga, ty jag, Herren eder Gud, är helig."

Det war detta skrymteri, detta falska spel med lagen, för hwilket Herren Christus alltid angrep fariseerna, då Han

t. ex. sade: I gören dryckeskaret och fatet rent utantill, men inwärtes är det fullt med rof och orenlighet. I ären lika de hwitmenade grafwar, hwilka utwärtes synas dägeliga, men innantill äro fulla med de dödas ben och all orenlighet. Så synens ock I utwärtes rättfärdiga, men inwärtes ären I fulla med skrymteri och odygd. I gören tionde af mynta, dill och kummin, men låten bestå det, som är swårast i lagen, domen, barmhertigheten och tron. Detta skulle man göra och icke låta det andra." O, att wi dock en gång waknade och kunde besinna, att detta är Herrens Christi nitälskan om lagen, att på detta sätt ser och dömer Gud öfwer wårt förhållande till densamma!

Af lagen fördömd, ja, förtappad i mig, Förtjent af den ewiga döden, Jag flyr till dig, Jesus, förbarma du dig Och blif mig en tillflykt i nöden. Jag brutit mot **alla Guds heliga bud** Och har ej det minsta, som gäller för Gud. O, gå ej till doms med mig arma! Den 23 februari.

Tänk på sabbatsdagen, att du helgar honom. 2 Mos. 20: 8.

Att Herren Gud lägger någon synnerlig wigt på hwilodagens helgande, gifwer Han tydligt tillkänna dermed, att Han icke helt enkelt bjuder: Du skall helga hwilodagen, utan befaller oss på förhand **tänka derpå**. En mindre wigtig sak kan man genast företaga utan att förut tänka derpå; en sak, som man måste förut tänka på, måste wara af någon besynnerlig wigt och angelägenhet. Men det andra, man i detta ord plägar se, är det, att wi ock skola på förhand ställa wåra timliga angelägenheter så, att det må blifwa oss möjligt att hafwa sabbaten ostörd för dess rätta helgande. Många gå miste om sabbatens wälsignelse, om själens hwila i Gud och hans ord, blott derigenom, att de icke förut **tänka på sabbaten** att befria honom ifrån sådana göromål eller sådana besök, hwilka förhindra dem och deras hus ifrån sabbatens helgd. Mången lider af hinder, hwilka han sjelf kunnat undanrödja, om han hade åtlydt detta Herrens ord: "**Tänk på sabbatsdagen**, att du helgar honom."

Men hwad skola wi då göra för att helga hwilodagen? Huru blir sabbaten helgad och huru blir den ohelgad? Wår lärofader Luther uttrycker detta i en kort, men innehållsrik sammanfattning sålunda: "Wi skola frukta och älska Gud, så att wi icke förakta predikan och Guds ord, utan hålla det heligt, höra det gerna och lära." Detta är i nya testamentets anda, hwad sabbatsbudet kräfwer. Wi skola blott hafwa ett sådant sinne, som älskar Guds ord, så skola wi ock säkert i werk och gerning helga hwilodagen. Först är det en ganska swår sak att så föreskrifwa den yttre gerningen, att det passar för hwarje inträffande fall och omständighet. Och för det andra är sabbaten icke helgad med de förträffligaste andaktsöfningar och de skönaste gerningar, om dessa icke härflyta af **gudsfruktan** och af **kärleken till Gud och hans ord**; ty utan denna kärlek och gudsfruktan äro de intet annat för Gud än skrymteri. Gudsfruktan och kärlekens Ande måste bo i ditt hjerta, och så skall den äfwen för hwarje särskildt fall säga dig, hwad du bör göra eller låta i afseende på den yttre gerningen. Hufwudsaken är, att wi så frukta och älska Gud, att wi icke förakta hans ord utan hålla det heligt, höra det gerna och lära.

Hwad tredje budet förbjuder, är således, att hafwa ett fåfängligt och ogudaktigt sinne, som föraktar Guds heliga ord och derföre äfwen kan göra, hwad det lyster på hans dag. Och kasta wi nu en blick utöfwer werlden och beskåda, huru det i allmänhet tillgår i detta afseende, då påstöta wi några så förskräckliga och märkwärdiga förhållanden, att man kan begynna att ropa af grämelse och fasa. Wi wilja blott

påpeka ett märkligt förhållande. De första ord, wi finna i Skriften om sabbatens instiftelse, äro dessa: "Och Gud **wälsignade** den sjunde dagen och **helgade** honom". Den sjunde dagen är alltså en af Gud "wälsignad" dag. Wi måste ock med fullt hjerta erkänna, att det blef äfwen en wälsignad dag framför alla dagar i tiden, den dag, då Gud will särskildt möta menniskan och utgjuta öfwer henne en wälsignelse, som endast ewigheternas oändliga lof af de saliga skarorna inför Guds thron skall kunna rätteligen beprisa — en wälsignelse af hög, himmelsk och ewig art, så att den skall sluta i den oändliga saligheten. Widare heter det, att Gud **helgade** den dagen; den skulle wara en helig dag för alla dagar, afskild blott för heliga och himmelska ting. Men hwilken besynnerlig och förskräcklig syn, då wi betänka, hwad denna dag är för den otrogna hopen, nemligen i båda dessa nämnda hänseenden den ytterli- gaste motsats: den största **förbannelse** och den **oheligaste** dag ibland alla wåra dagar. Arbetsdagarna kunde kallas heliga, jemförda med hwilodagen, efter werldens bruk af densamma. De flesta af werldens barn göra under arbetsdagarna helt wackert blott sin lofliga kallelses werk; men på sabbaten skall man

ut och sköta sina nöjen, och dertill måste man hafwa, hwad hjertat begär, nemligen synden, nemligen köttets tillfredsställelse: den ena i gröfre lustar, såsom frosseri och dryckenskap, spel och dans och nattliga utswäfningar; den andra på finare sätt, i blott lättja och tidsfördrif, fåfängligt tal, skämt och lättsinniga sällskaper, skådespel och lekar — hwarjemte äfwen det, som på andra dagar wore oskyldigt, såsom jordiskt arbete, werldsliga studier, m. m. blir på den af Herren helgade hwilodagen uppenbar **synd**. Korteligen, när man be- traktar, huru det i allmänhet tillgår, måste man ju besanna det ordet, att "söndagen är synddagen".

Men att sabbaten blir till en förbannelse, det sker äfwen på ett finare, ett andligt och förborgadt sätt, nemligen hos dem, som wäl utwärtes hålla sabbaten med ordentlig kyrkogång och utwärtes bruk af ordet, men utan hörsamhet och helig fruktan för den Herren, som deruti talar till dem, utan botfärdighet och lydaktighet. De hafwa ock en sådan förbannelse af sitt hörande, att det hade warit dem bättre, om de utöfwat blott jordiskt arbete på den dagen — de hafwa nemligen blott en förökad förhärdelse och förblindelse till frukt af sitt hörande; ty ju mer ett sinne öfwas att fåfängt höra Guds ord, destomer förslöas och förhärdas det. Den som icke med uppriktighet inför Herren will genast lyda och följa hans ord, den blir endast förhärdad af dess hörande. På detta sätt blir den dag, som Herren Gud wälsignade, för det obot- färdiga och falska sinnet en förbannelse.

Mitt hjerta, Jesu, denna dag Skall helgas dig till ära. Låt denna röst till ditt behag Ett heligt offer bära. Med fröjd jag till ditt ord will gå Att af ditt blod min styrka få Och ljus utaf din lära.

Den 24 februari

Herren har behag till sina werk. Ps. 104:31.

Hwar och en plägar ju älska, det han sjelf gjort. Mycket mer Herren, hwilkens alla werk äro idel skönhet och fullkomlighet. Tänk wäl på denna omständighet; ty den har en wäldig tröst med sig. Skulle icke Gud wara nöjd med, hwad Han sjelf gjort? Han måste ju hafwa behag till sina egna werk! Men hwarest äro nu hans werk? Månne hos djefwulen i helwetet? Beware oss Gud! Till sin närwarande gestalt är han sjelf sin werkmästare. Månne då hos änglarna i himmelen? Ännu icke! De hafwa sjelfwa i werkförbundet förwärfwat sin herrlighet och tillkämpat sig sina kronor. Månne hos de sjelfrättfärdiga och i dessas egna förtjenster och dygder? Alldeles icke! Det är deras egna werk, de skola ock sjelfwa swara för sig. Hwar finna wi då Herrens werk, som utgöra hans lust? Der en publikan slår sig för sitt bröst: "Gud, miskunda dig öfwer mig, syndare!" Der en Barthimeus ropar wid wägen: "Jesu, Davids Son, förbarma dig öfwer mig!" Der en kananeisk qwinna talar om hundarna och smulorna, och en förkrossad Magdalena badar Jesu fötter med sina tårar; der en Paulus glad utbrister: "Mig är barmhertighet wederfaren", och en Asfaph: "Herre, när jag har dig, frågar jag efter himmel och jord intet"; och der en Simon Petrus börjar swäfwa på rösten för att utsäga: "Herre, du wet allting, du wet, att jag älskar dig" — si, hwarest dylika saker föregå, der stenhjertan warda förwandlade till ett mjukt ler i hans hand, och de stålhårda ansigten till wax, så att Han deri kan intrycka sin bild; der själar, som aldrig frågat efter Herren, nu börja törsta efter lefwande Gud såsom hjorten efter friskt watten; hwarest de rättfärdiga begynna att på ruinerna af sin rättfärdighet knorla såsom dufwor, och de wisa börja skatta sin wisdom såsom galenskap; hwarest arma syndare börja gråta wid hans fötter, och fördömda missgerningsmän gladeligen wåga att åkalla Honom såsom förswarare emot åklagaren: der, der är hans werk, och der hans werk är, der är hans lust. Så är då hans lust ibland menniskors barn, och det ibland hans fattiga syndare. Hos dem är hans förnöjelse; hos dem hans ögonfägnad. Hwad njuter icke en naturwän af en skön nejd, och den som planterat en wingård, hur fröjdas han icke att skåda dess blomstring och fruktbarhet! Så har Herren sin lust i den örtagård, Han med sitt försoningsblod och sin Ande planterat på jorden. Den nya skapelsen i en syndare — huru förnöjer icke den hans öga? Han kan icke se sig mätt derpå; ty det är hans werk. Derföre säger Han ock till sin dufwa: "Låt mig se dittansigte; ty ditt ansigte är ljufligt." — "Men", säger du, "detta är om hans dufwa, de fromma, älskliga själar, i dem kan Han hafwa sin lust, icke i mig och sådana som jag; ty jag är en wederstygglig syndare!" Hwad höra wi! Skall Gud nu hafwa behag i din egen fromhet? Skall du nu täckas Gud för din egen skull? Har du genast bortkastat den tröstliga sanningen, att "Herren har behag till sina werk"; att wi äro "gjorda täcka i Honom, som är kärkommen", icke i oss? Men du säger: "Jag finner idel synd och orenlighet hos mig; icke är detta Herrens werk." Swar: Just det, att du finner idel

synd och orenlighet hos dig, det är Herrens werk. Synden är icke Herrens werk; men att du känner den hos dig, det är icke naturens werk, icke heller djefwulens. Ormens ingifwelse: "I skolen warda såsom gudar", har uppfyllt hela menniskonaturen med sjelfförgudning. En förkrossad och bedröfwad ande är derföre ett sådant Herrens werk, att Gud och hans änglar glädja sig deråt; det är ett sådant Herrens werk, som förer förlorade söner och döttrar i Fadrens famn — som drifwer syndaren till nådestolen att inswepa sig i Christi rättfärdighet, den "yppersta klädningen" — och se här Guds hjertas största lust och glädje! Den som är iklädd Christus, den är för Guds öga helig och herrlig, wore han ock den wederstyggligaste syndare i sig sjelf och för sina egna ögon.

Ja, salig den själen, som lefwer i tron. Med Jesus i werklig förening; Som funnit i blodet en ewig pardon, En daglig och stundelig rening! Fast werkligen brottslig, owärdig och swag, Han aldrig mer dömes af Gud efter lag Ty Christus har dött i hans ställe. Den 25 februari.

I barn, waren edra föräldrar lydiga l allting, ty det täckes Herren wäl. Col. 3: 20.

Denna lydnad för wåra föräldrar och dem, som förstås under faders och moders namn, sträcker sig så långt, att den icke tål mer än ett enda undantag, nemligen om föräldralydnaden skulle komma i strid med lydnaden för Gud. Ty då heter det: "Man måste mer lyda Gud än menniskor", och "hwilken som älskar fader eller moder mer än mig, han är mig icke wärd". Med detta enda undantag heter det för öfrigt: "I barn, waren edra föräldrar lydiga i allting; ty det täckes Herren wäl." Sammalunda förmanas tjenarena att "wara lydiga sina köttsliga herrar i allting; icke med tjenst för ögonen, såsom menniskor till wilja, utan med hjertans enfaldighet och med gudsfruktan, såsom för Herren och icke för menniskor". Med afseende på öfwerheten heter det likaledes: "Hwar och en ware öfwerheten, som har wäldet, underdånig." "Waren underdåniga all mensklig ordning **för Herrens skull**; ehwad det är konungen, såsom den öfwersta, eller befallningsmännerna, såsom de der äro sända af honom." Slutligen med afseende på lärare har också Guds ord sina förmaningar och föreskrifter: "Waren edra lärare lydiga och följen dem." Wi erinra oss åter, att lydnaden har sin gräns, hwilken den icke får öfwerstiga, så att lydnaden mot föräldrar, öfwerhet och lärare icke må blifwa en olydnad mot Gud, hans ord och samwetet. Ty skulle wåra öfwerhafwande wara owärdiga nog att begära en lydnad i sådana stycken, hwilka det uppenbarade ordet och det wakna samwetet motsäga, då måste wi ödmjukt, men bestämdt neka wår lydnad, man må kalla det olydnad eller uppror, eller hwad man will. Men förutsatt denna gräns, hwilken bestämmer, huru långt föräldrarätten och makten sträcka sig öfwer oss, äro wi skyldiga en oinskränkt lydnad. Och det finns intet enda stycke, hwarom det gifwes så många, allwarliga och hjertliga förmaningar som just om denna lydnad. Wisserligen kan denna lydnad wara understundom rätt påkostande, då de, som hafwa rätt att befalla öfwer oss, missbruka denna rätt till att gifwa hårda och orättwisa befallningar, eller förråda bristande urskiljning, så att de lydande anse sig mycket bättre förstå den sak, i hwilken de nu skola endast lyda och handla. Men så länge befallningen icke strider emot Guds ord och samwetet, är dock willig lydnad en skyldighet, "icke allenast mot de goda och saktmodiga, utan **ock mot de genwördiga**". Det enda, hwartill den lydande är berättigad, är att i ödmjukhet och saktmodighet göra sina föreställningar; men uträtta dessa intet, då måste man lyda, om man ock derwidlider orätt eller inser, att man kunde utföra samma sak med wida större wishet och förstån ; ty Herren har icke befallt oss att i detta afseende underkasta fadrens och modrens befallningar en granskande pröfning, utan att — **lyda, i allting lyda**. Det skenbart hårda uti denna Guds anordning blir förwandladt till idel ljuflighet, och det bittra till idel sötma, om wi blott kunna besinna, att wi på detta sätt göra **Herrens wilja**, tjena **Honom**, och icke menniskor, och att wår lydnad för nyckfulla föräldrar, hårda husbönder och en orättwis öfwerhet täckes Herren wäl. Är det icke sannt, att om wi riktigt wisste, huru wi skulle kunna tjena Herren och göra Honom rätt behagliga gerningar, skulle wi derför wilja underkasta oss äfwen det swåraste för att kunna säga: Nu wet jag, att jag har gjort något, som Gud sjelf befallt mig, och som förwisso behagar Honom wäl. Se, sådant kan du göra alla dagar såsom barn och tjenare i din anspråkslösaste kallelse, om du blott lydigt gör, hwad dig af fader och moder, husbonde och husmoder warder befaldt; ty derom har Herren gifwit dig sin bestämda wilja tillkänna, att Han will så hafwa det, och öfwer en sådan lydnad har Han förklarat sitt största wälbehag. Derföre, såsom Luther säger, "om du ock gjorde något så ringa, som att sopa golfwet eller upptaga ett halmstrå, när du gör det af lydnad för dina föräldrar eller husbönder, och eljest handlar i tron och kärleken, så äro dessa till utseendet ringa gerningar bättre och större inför Gud, än

om du utan Guds befallning kunde genom underwerk omwända hela werlden." Så alldeles böra wåra gerningar bedömas efter det uppenbarade Guds ord, hwari Han tillkännagifwit sin wilja, att wi måtte weta, om de äro Honom behagliga eller icke. Kunde wi sålunda efter ordet betrakta wår lydnad mot föräldrar och dem, som förstås under faders och moders namn, skulle denna lydnad, om ock för kött och blod mången gång påkostande, dock för anden, den williga anden, och för samwetet blifwa lätt och ljuflig, ja, en skön gudstjenst. Ty hwad kan wäl göra mitt sinne gladare och mitt werk ljufligare, än att jag, om hwad jag gör, kan säga: "Detta har Gud sjelf befallt, detta behagar Honom wäl, det wet jag förwisso?"

O, gode Gud, min Himla-Far, Som mig föräldrar gifwit har, Hwars kärlek ljuft mig fägnar, Tack ware dig, Som dem och mig Uti din kärlek hägnar.

Mitt hjerta wäck till tacksamhet, Till kärlek och sann lydighet. Hjelp mig dem sorg ej göra, Men uti allt, Hwad du befallt, Dem wörda, lyda, höra. Den 26 februari.

Och Gud sade: Låt oss göra menniskan till ett beläte, som är oss likt. 1 Mos. 1:26.

Det första, som i denna berättelse är märkwärdigt, är, att Herren säger: **Låt oss — låt oss göra menniskan**. Här antydes ett **samråd**. "Låt oss göra menniskan." Herren säger icke: Jag will göra mennniskan, eller: Göre jorden af sig menniskor, utan: **Låt oss göra menniskan**. Hela den öfriga skaran af olika warelser skapades utan något sådant samråd, blott med ett Allmaktens bud; men när Gud wille skapa menniskan, då hålles en rådplägning. Men med hwilken rådplägar nu Herren? Otwifwelaktigt woro här alla tre Gudomspersonerna i samråd. Nu skulle den warelse skapas, som icke blott skulle hafwa en jordisk och förgänglig kropp, utan ock en odödlig själ, hwilken skulle tagas af Guds egen Ande och danas för ett ewigt samlif med Gud i himmelen. Herren säger: "Låt oss göra menniskan **till ett beläte, som är oss likt**." Då nu Gud derjemte med sitt ewiga förutseende såg menniskans fall och allt det förderf och elände, som deraf skulle härflyta, då wille Han icke utsläppa denna betydelsefulla warelse ur sin skapande hand, förrän Han först hållit råd derom, och Sonen, det ewiga Ordet, åtagit sig dess frälsning.

Den andra omständigheten wid menniskans skapelse, som är märkwärdig, är den, att menniskan skapades på **ett helt annat sätt** än alla, äfwen de förnämsta djuren. När djuren skapades, heter det: **Göre wattnet af sig!** — **Göre jorden af sig**! hwaraf det tyckes, som handlade Gud icke omedelbart wid deras skapande, utan med sitt allmaktsord inwerkade på några i naturen inlagda krafter: "Göre **wattnet**, göre **jorden** af sig!" Men när menniskan skulle skapas, då fingo inga sådana naturkrafter wara med, då werkar Gud ensam och omedelbart, då är det ett werk, om hwilket alla Gudomspersonerna förena sig, då heter det: Låt oss göra menniskan! Menniskan är således hwarken född af vattnet eller af jorden, såsom några hednafolk fordom påstått sig wara, utan menniskan är på ett särskildt och omedelbart sätt skapad af Gud. Ännu märkwärdigare blir denna omständighet, när wi betrakta ursprunget till menniskans twenne beståndsdelar, kropp och själ, hwarom det i kap. 2:7 heter: "Och Herren Gud gjorde menniskan af stoft och inblåste i hans näsa en lefwande ande; och så wardt menniskan en lefwande själ." Märk först: Gud gjorde menniskan. Det war då Guds eget werk, blef ock det allraunderbaraste konstwerk på jorden. Och Gud gjorde menniskans kropp af jord till en ewärdelig erinran derom, att wi äro stoft och

jordmaskar, hwarföre ock den första menniskan fick namnet Adam, hwilket betyder: af jord, jordisk, jordbarnet; på det wi aldrig skola glömma, huru förgänglig kroppen och tiden är, och alltid söka det, som tillhör själen och ewigheten. — Och Gud inblåste i hans näsa en lefwande ande. Höga, ädla ursprung! Själen, den odödliga själen, ewighets- barnet, som är ämnadt att i tid och ewighet lefwa med Gud, den är så omedelbart kommen af Gud, att Skriften här säger: Gud inblåste den i menniskan. Här må wi utropa med David: "Jag tackar dig, Gud, att jag är underligen gjordt". Här är grunden, hwarföre Paulus kunde säga: Wi äro ock Guds slägte. Så hafwa wi sett, huru både kroppen och själen, jordbarnet och ewighetsbarnet, äro båda Guds synnerliga werk.

Härtill kommer nu den tredje och märkwärdigaste omständigheten, nemligen att Gud skapade menniskan till sitt beläte. Härpå har Herrens Ande isynnerhet welat göra oss uppmärksamma genom ett eget widlyftigt upprepande

af den saken; ty så lyda orden: "Gud sade: Låt oss göra menniskan till ett beläte, som är oss likt. Och Gud skapade menniskan sig till ett beläte, till Guds beläte skapade Han honom." Här upprepas med flera särskilda uttryck, att menniskan skulle wara Guds beläte eller afbild. Om wi ock aldrig här i tiden skola rätt förstå detta Guds beläte, är redan den omständigheten märkwärdig, att menniskan blef skapad till Guds beläte. Ty detta innebär något obegripligt stort. Derföre kunde ock Guds Son komma och blifwa menniska, blifwa wår broder och like, och "skämdes icke kalla oss bröder" — och kom för att återställa, hwad som genom syndafallet war förstördt; derföre skola wi ock genom Honom ännu komma till samma herrlighet, hwartill wi uti skapelsen woro ämnade. Genom den nya födelsen, den nya skapelsen warda wi genast nya kreatur i Christus och delaktiga af Guds natur, och den nya menniskan skall dagligen förnyas till hans kunskap och beläte, som har skapat honom. Men helt återstäldt blir aldrig Guds beläte i oss förr, än wi uti uppståndelsen få nya, rena och odödliga kroppar och Christus warder uppenbar i alla dem, som tro. Såsom Johannes säger: "Mina käraste, wi äro nu Guds barn, och det är icke ännu uppenbart, hwad wi skola blifwa. Men det weta wi, att när Han warder uppenbar då warda wi Honom lika; ty wi få se Honom, såsom Han är."

Gud är den, som med ett ord Skapat himmel, haf och jord. Men af allt, som jorden bär, Menskan Honom kärast är.

Lofwa Herren Gud, min själ, Hwad Han gör, är rätt och wäl; Lofwa Honom allan tid, Ty Han nådig är och blid Den 27 februari.

Salig är den man, som Gud ingen synd tillräknar. Rom. 4:8.

Hör! — "den man, som Gud ingen synd tillräknar." Finns det någon sådan man på jorden? Hwar finns han? Har du sett någon sådan? Bekännom, att wi icke riktigt tro Guds ord. En så lycklig man skulle jag gerna wilja se, hwilken står i ett sådant förbund med Gud, att Han aldrig tillräknar honom hans synder. Och hwilken är det, som är så lycklig? Det är densamme, säger apostelen, "hwilken Gud tillräknar rättfärdigheten utan gerningar", och "hwilkens orättfärdigheter äro förlåtna och öfwerskylda". Men huru är en sådan lycklig menniska sinnad? säger du. Hwilka äro hennes utmärkande drag, på hwilka jag kan igenkänna henne, om till äfwentyrs äfwen jag skulle kunna wara eller blifwa en så salig menniska? Apostelen säger (v. 5), att hon är en sådan, som känner sig ogudaktig och derföre icke kan hålla sig wid gerningarne utan tror endast på "Honom, som gör den ogud- aktiga rättfärdig". Samma beskrifning gifwer ock David på den saliga man, hwilken Gud icke tillräknar synderna. Han beskrifwer honom så, att den falskhet i anden, hwarigenom man **inför Herren förtiger sin synd,** är wiken, och han är nu en sådan, som "bekänner för Herren sin öfwerträdelse". Detta innebär först, att det icke är en stolt, obruten menniska, som kan förtrösta på egna gerningar och blifwa borta från nådestolen — kan föra ett så falskt spel inför Gud, att hon frambär för Honom sina offer af wackra gerningar, andaktsöfningar, helig werksamhet, böner, m. m. men tiger om sina synder, emedan hon antingen icke känner sådana med någon förskräckelse, eller ock uppsåtligt undwiker frågan för att få qwarblifwa uti dem — såsom det synes hafwa warit med David på den tid, då han "förteg synderna inför Herren" och sedan kallade detta en "falskhet i anden". Att denna falskhet är förjagad, är det första, som ligger i "bekännandet inför Herren". Men i detta bekännande ligger, för det andra, **en tillförsigt till Guds nåd**; ty den som har alls ingen tro på Guds nåd, den flyr för Gud och förtiger synden, den kommer icke inför Honom med bekännelse. Detta förklarar Christus, då Han till sådana fattiga syndare och synderskor, som hade kommit till Honom med ångest, likwäl sade: "Din tro har frälst dig." Det är således alltid tro i det hjerta, som icke kan blifwa borta från nådestolen.

Är nu detta din historia — är detta beskrifningen på dig, som detta läser, så är just du den saliga menniska, hwilken Gud ingen synd tillräknar. Så ringa, syndig och owärdig du må wara, så är du då i

en beständig nåd och wänskap hos Gud — ett nådebarn, som Han aldrig skall döma efter lagen, aldrig tillräkna synderna. Han ser dem wäl, men Han säger: Jag tillräknar dig det icke, efter du tror på min älsklige Son, och jag har satt Honom till en nådestol. Det är fullt allwar i den stora gudomliga sanningen, att de troende äro ett folk, som Gud ingen synd tillräknar. Om du då ännu känner mycken synd hos dig, så glöm aldrig, huru denna text talar. Här säges icke: Salig är den man, hos hwilken Gud ingen synd finner; utan så: "Salig är den man, som Gud

ingen synd tillräknar." Här säges icke: Saliga äro de, som inga orättfärdigheter begått; utan så: "Saliga äro de, som deras orättfärdigheter äro förlåtna."

Men här gäller det nu, att med en fast tro hålla sig wid orden och icke låta förwilla sig, af hwad som synes eller kännes. De ömkligaste erfarenheter af synden och de grufligaste stormar af inwärtes nöd eller utwärtes hemfökelser kunna icke göra denna Guds sanning om intet, att Gud förlåter och icke tillräknar synden, utan behåller sina troende i en ewig nåd. Se på den mannens erfarenheter, hwilkens ord apostelen här anfört. Se på Davids historia. Hwilken **hög nåd** och hwilka **ömkliga erfarenheter**! Se på hans höga kallelse såsom Christi förebild och stamfader, från wallgosse uppsatt till Israels konung och profet; se på Guds wittnesbörd om honom (1 Sam. 13:14) och på hans hjertas utgjutelser i psalmerna. Hwilken hög nåd och hwilket brinnande hjerta för Herren! Och dock — hwilka grufliga sållningar af satan, hwilka ömkliga syndautbrott, fall och öfwerträdelser, och hwilken ånger och hwilka förskräckelser för Gud; sedan hwilka hemfökelser och bittra förödmjukelser, och åter hwilken ånger och gråt inför Herren — "för mina synders skull", säger han. Och dock ingen hel förkastelse från Gud! "Han träter", säger David, "men icke till ewig tid; Han wredgas, men icke ewinnerligen", "utan så hög som himmelen är öfwer jorden, låter Han sin nåd wara wäldig öfwer dem, som frukta Honom".

Syndernas förlåtelse, O, du himlagåfwa kär! Syndernas förlåtelse, Du som frid till jorden bär!

Du är nu mitt hjertas skatt Och min glädje dag och natt. Pris ske dig, o Jesu god, Att jag fann den i ditt blod.

Den 28 februari.

Du skall icke dräpa. 2 Mof. 20:13.

Om wi rätt gifwa akt på Herrens Christi förklaring af detta bud (Matth. 5), skola wi finna, att Guds blick och tankar äro något djupare än wåra, att Gud ser på den inwärtes menniskan, att den store Skaparen och andarnas Fader har wår ande, wårt hjerta, wåra innersta tankar för sina ögon. Han menar med ordet "**icke dräpa**" mycket mer, än att du icke skall beröfwa en menniska lifwet. Han ser icke blott på din hand, utan på dig, ditt hela wäsende, ditt hjerta, dina sinnesrörelser, din tunga, din blick, din hemligaste mening, ja, på din kärlek eller kärlekslöshet. Ty Han säger. **Du** skall icke dräpa. Och hwad betyder ordet **du**? Sannerligen icke din hand, din tunga, eller någon wiss lem, utan wisserligen hela menniskan och i första rum själen. Ty om jag säger: du skall icke göra det eller det, talar jag ju icke till handen, utan till hela personen. Ja, om jag ock sade så: din hand skall icke göra det, talade jag ändå icke egentligen till handen, utan till dig sjelf, till din själ, ditt förstånd och hjerta, hwilka befalla öfwer handen; ty handen är blott en tjenare under själen, förståndet och wiljan. Så kunna wi då förstå, att Gud ser på den inwärtes menniskan. Derföre betyder det ordet: **du skall icke dräpa**, detsamma, som om Han sade: allt hwad i dig är skall icke dräpa, och så mångahanda sätt att dräpa, som man kan uppfinna, det må wara med handen, tungan, hjertat, eller med tecken och åtbörder, med wreda ögonkast, eller med öron, som icke wilja höra talas om någon, det kallas allt att dräpa. Ty der är hjertat och allt i dig så sinnadt, att du för Guds ögon är en mördare.

För att då samla och sammanfatta hwad som förbjudes i det femte budet, förstå wi allraförst sjelfwa gerningen, **dråp**, att ingen menniska, såsom sådan, har rättighet att förkorta någon menniskas lifstid — ingen menniska, såsom sådan — det will säga: om öfwerheten till lifwet straffar missdådare, så är detta icke någon menniskas, utan **Guds** gerning, hwilken har i sin lag gifwit uttryckliga befallningar om menniskors aflifwande och dertill förordnat öfwerheten, att den icke skall bära swärdet förgäfwes; ty den är "**Guds tjenare**, en hämnare, honom till straff, som gör illa".

Sedan förbjuder Herren Gud också hwarje den ringaste början till dråpet, äfwen om gerningen icke helt utföres. Ty redan blott hjertats wrede, som wanligen icke kan döljas, utan yttrar sig åtminstone genom ett mörkt ansigte eller med bittra ord och åtbörder, är icke allenastsyndig inför Guds ögon, utan är också ett i gerning börjadt dråp. Korteligen, allt hwad någonsin af ett bittert, hatfullt, afundsjukt, hämndgirigt och kärlekslöst sinne emot nästan blir tänkt, taladt och gjordt, det är en synd emot det femte budet, det är dråp för Guds ögon. Här t.ex. straffar en fader i otyglad wrede sitt barn. Han är wisserligen den rätta personen att straffa det. Men wi tala om den, som

icke gör det af kärlek, icke af nit och omsorg om barnets wäl, utan af wrede, af ett retadt sinne och i otygladt raseri; i straffets ögonblick tänker han icke uppå, hwilken skada hans barn kan taga till kropp och själ, han söker blott tillfredsställa sin lidelse. Står icke den fadren der som sitt barns mördare? Der utgjuter en wredsint moder, bittida och sent, sitt hjertas lidelse på sitt barn, med idkeligt och planlöst bannande och straffande för stort och smått — och besinnar icke, hwilka frätande glöd hon dermed lägger på barnets både andliga och lekamliga lifskrafter. Hwad är en sådan moder inför Gud? Wi tala om en, som regeras blott af sin otyglade wrede. Hon är intet bättre än sitt barns mörderska. Här rasar en man i wild, ohejdad wrede emot sin maka, mot hwilken han skulle öfwa all ömbet och förståndighet, fördragsamhet och öfwerseende; der plågar en ondsint hustru sin man med bittra, stickande ord, med ett kallt, kärlekslöst wäsende, dag och natt; här drifwer en girig och obarm- hertig husbonde sina tjenare långt utöfwer deras kroppskrafter o.s.w. Hwad är nu allt sådant inför Guds ögon? Det är icke blott inför Guds ögon, utan ock i werk och gerning intet annat än påbörjade mord? Och all denna wrede, denna skoningslösa bitterhet emot medmenniskor, huru skall den behaga den milde, barmhertige Herren?

Till dessa gerningar, hwarmed wi rent af börja ett dråp, hör ock att **fråntaga sin nästa hans bergning**, eller att **icke hjelpa den för sitt lif nödställda.** Då Skriften säger, att "den som fråntager någon hans bergning, han dräper honom", ligger ock deri, att om du ser din nästa wara nödställd, men sluter ditt hjerta till för honom, icke gifwer honom, det han för sitt lif behöfwer, då gör du, så mycket som på dig ankommer, att dräpa honom; ty om alla gjorde på samma sätt som du, blefwe den nödställda menniskan werkligen dräpen, och du har då warit med i det dråpet, likawisst som den, hwilken ser sin nästa uti eld- och wattunöd och icke söker rädda honom.

O, att jag Hölle troget Herrens lag, Skrifwen af hans Ande in I mitt hjerta, håg och sinn', Hwarje dag och hvarje stund.

Jesu blif Du mitt allt — och kärlek gif! Att dig älska öfwer allt, Nästan ock, som du befallt, Ware målet för mitt lif! Den 29 februari.

Ty om wi samt med Honom warda inplantade till en lika död, så warda wi ock uppståndelsen lika. Rom. 6:5.

Egentligen: "sammanwäxta till hans döds och uppståndelses likhet". Dessa ord förklaras bäst genom en bild af Christus, då Han liknar sig wid ett hwetekorn, som måste dö och nedmyllas, innan det bär frukt. Så måste också wi först dö och nedmyllas till all wår egen förmåga och duglighet, innan wi kunna få ett nytt, himmelskt lif och blifwa en sådan säd, som den himmelske skördemannen gillar och insamlar i sina lador. Så länge menniskan sjelf ännu är och förmår något, är allt, hwad hon gör, äfwen hennes frommaste wäsende, "födt af kött" och wederstyggligt för Gud. Då det är som bäst, är det besmittadt med sjelfförgudningens last och dessutom med allehanda den förgiftade naturens styggelser. All wår egen kraft och förmåga, klokhet och werksamhet, måste derföre blifwa nedslagen och tillintetgjord, om Gud skall uppenbara sin kraft på oss. Först då när syndaren ligger der alldeles förlorad, brottslig, fördömd, wanmäktig och rådlös, men i denna sin förtappade belägenhet får höra Guds Sons röst om idel barmhertighet och nåd, först då börjar det sanna lifwet uti honom. Af denna hemlighet förstå de lagkloka allsintet; den är för dem ett swart mörker och dårskap, ty de mena, att då man endast rätt allwarligt anstränger sig, warder man helig. Och Christi ord: **Mig förutan kunnen I intet göra**, kasta de bakom sig, eller fatta de det endast så, att man måste bedja. Men Herren säger icke: Utan I bedjen till mig; nej, Han säger så: "Utan I **blifwen i mig, såsom grenen i winträdet**, kunnen I intet göra; **blifwen i min kärlek**." Wisserligen fordras här att bedja; men med allt bedjande blir ingen sann helgelse, om icke äfwen det sker, som Skriften lärer, att du blir **död**, wanmäktig och förlorad i dig sjelf och får ditt lif endast i Christus, sammanwäxt till hans döds och uppståndelses likhet. Nej, det måste gå efter denna regel: "Utan hwetekornet faller i jorden och warder dödt, så blir det allena; men warder det dödt, så bär det mycken frukt."

Ty då är wisst den rätta helgelsen börjad i ditt hjerta, när du haft den erfarenheten, att du säger: Så ängsligt jag sökt både rättfärdighet och helgelse i mig sjelf, har jag med allt mitt arbete kommit på skam, men omsider funnit både min rättfärdighet och min helgelse uti **en annan** — endast i min Herre Christus. Jag tänkte mycket göra, jag kämpade, jag bad, jag gjorde föresatser, men blef mer och mer olycklig, syndig och fördömd, till dess jag

förtwiflade på allt arbete och låg der

såsom förlorad. Då kom Herren och gjorde mig lefwande; jag blef salig i hans nåd allena. Men jag föll åter ofta i den gamla inbillningen om egen kraft och duglighet; ty jag menade, att det wore dock **min** sak att **helga** mig; jag började åter med eget arbete, jag skulle så och så tro, bedja, strida, och menade, att jag sjelf hade någon kraft dertill; då blef jag ånyo wanmäktig och förlorad, kunde icke tro, icke bedja, icke ens något tänka, mer än det Herren för hwar stund werkade i mig. Och när jag sålunda blef på nytt nedslagen, wanmäktig och död, då kom åter Herren med sitt evangelium och förde mig igen till fästet, derifrån jag war afwiken, till **hans nåd** allena, och då fick jag åter lust och kraft till det goda. Si, när du erfarit något sådant och på detta sätt funnit blott uti Christus både din rättfärdighet och din helgelse, så att du känner dig uti allting och hwarje stund bero af Honom, då är det sanning i din gamla menniskas dödande. Och då blifwa icke blott hennes utbrott hämmade, utan då dödas det inre, dödas sjelfwa hjertat och lifwet i gamla menniskan, den djupa, oändliga sjelfwiskheten, inbillningen om någon egen kraft och duglighet. Det är denna djupa sjelfwiskhet och inbillning, som utgör sjelfwa lifwet och hjertat i den gamla menniskan; och från denna källa flyter sedan en gruflig syndaflod i alla. naturens krafter, såsom högmod, gudförgätenhet, säkerhet, otro, kallsinnighet, olydnad, sjelfswåld, wällust, wrede, otålighet, falskhet, lögn m.fl. synder och styggelser. Skall nu all denna ormasäd angripas och dödas då måste wisst allraförst den djupa sjelfwiskheten, den inbillade egna kraften, blifwa nedslagen — och detta icke blott **en gång** wid omwändelsen, utan ock genom hela wårt lif i den dagliga bättringen. Likasom wi första gången genom lagen kommo på skam, måste wi ock framgent blifwa oupphörligen nedslagna och förödmjukade, så snart wi wilja något wara, warda och förmå, på det wi aldrig skola få wår tröst och förnöjelse i oss sjelfwa eller i något, som är inom oss, utan endast i Herren Christus sjelf. Men på det wi icke må blifwa liggande i wår uselhet eller stanna i träldom och wanmakt, utan den nya menniskan, "Andens sinne, som är lif och frid", också beständigt måtte näras och widmakthållas, är lika nödigt, att wi ock genom evangelium blifwa beständigt tröstade och upprättade i samwetet, glada och saliga i nåden. På detta sätt blir det alltid en werklig och lefwande helgelse af Anden, icke en sjelfgjord, död och ytlig.

Min salighetshöfding, min Frälsare kär, Pris dig, som mitt allt uti alla nu är! Pris dig, som gjort slut på de egna förråden Och lärt mig att lefwa allena på nåden. Den 1 mars.

Föraktar du Guds godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom, icke förstående, att Guds mildhet lockar dig till bättring. Rom. 2: 4.

Här är nu ett språk, som borde wäcka alla menniskor till besinning. Hwem kan utsäga allt, hwad som ligger i dessa ord: **Guds godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom!** En hel werld af Guds wälgerningar och nådebewis, en gång i ewighetens ljus förklarade — hwilken förskräcklig bergstyngd på den själ, som dock aldrig lät beweka sig till bättring! **Godhet** är det wälgörenhetssinne, hwarigenom någon will beständigt tjena menniskor, äfwen okända och owärdiga. Ett föremål för godhet kan wara mycket owärdigt att wara ett föremål för kärlek; ty godheten will endast göra godt, utan afseende på föremålets wärdighet eller owärdighet. Guds godhet är den egenskap, hwarigenom Han "låter sin sol uppgå öfwer onda och fromma och låter regna öfwer rättfärdiga och orättfärdiga". Guds godhet är den outtömliga springkällan, hwarifrån alla hans wälgerningar emot oss ständigt utflyta. **Tålsamhet**består deruti, att man äfwen fördrager otacksamhet och annat ondt och icke genast wredgas. **Långmodighet** åter betecknar en länge öfwad tålsamhet. Guds långmodighet betecknar, att Han är mycket sen i att besluta sig till att wredgas och straffa; och den bewisades mot judarna deruti, att Han genom många mansåldrar öfwade tålsamhet med dem. Då hans tålsamhet emot dem bewisade sig deri, att Han dagligen och stundligen fördrog deras otacksamhet och synder; så har långmodigheten afseende derpå, att Han i en lång tid, ja, årtusenden igenom, ännu fördrog dem, och att folkets så länge fortsatta synder icke kunde uttömma detta hans tålamod; hwarom Herren sjelf säger: "Jag uträcker mina händer **hela dagen** till ett ohörsamt folk". Men apostelen säger, att Gud icke allenast har eller utöfwar godhet, tålsamhet och långmodighet, utan att Han ock är rik på dessa egenskaper. Han säger: "Guds godhets, tålsamhets och långmodighets **rikedom**. Detta utmärker storheten, utsträckningen och öfwerflödet af den godhet, tålsamhet och långmodighet, Gud i sitt hjerta hyser; och

hwilken rikedom Han ock wäl bewisar, då Han, den allsmäktige, som icke behöfwer oss, skapade warelser, utan är oändligt upphöjd öfwer oss, likwäl i så lång tid sträfwar och arbetar med oss, orättfärdiga, otacksamma och hårdnackade menniskor, endast för att få göra oss godt. Ja, Guds godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom är så stor, att menniskoförståndet icke är mäktigt att fatta den; hwilket bäst bewisas dermed, att man ofta är böjd att rentaf twifla på,

om det finnes en Gud, som hatar synden, när Han så länge låter menniskors ondska wara ostraffad. Sådana twifwel komma endast deraf, att man icke är mäktig att fatta storheten af Guds tålsamhet och långmodighet. Man borde dock besinna, att så stor och rik Gud bewisat sig i sin skapelse, sin allmakt och wishet, så stor och rik är Han ock i sin nåd och barmhertighet. Se upp till himmelen; kan du räkna stjernorna, dessa stora werldsklot? Kan du uppmäta hafwets watten, eller räkna dropparna i en stor flod? Men så stor Gud är i sina skapade werk, så stor och rik är Han ock i sin godhet, tålsamhet och långmodighet. Detta är orsaken, hwarföre Han icke ännu i sin straffande rättfärdighet tillintetgjort en werld, som är full med synd och otacksamhet.

Hwad skola wi då göra, när Gud är så stor i sin nåd och barmhertighet? Skola wi derföre desto dristigare trotsa Honom och destomer synda emot Honom? Må Herren Gud nådigt bewara oss! Apostelen frågar: "**Föraktar du** hans godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom, icke förstående, att Guds godhet lockar dig till bättring?" **Föraktar du**? Detta sker, när du lönar hans godhet med en fortsatt syndalefnad — när du så tanklöst förgäter allt det goda, du af Gud emottager, att det icke får hejda dig i loppet och bringa dig till bättring. Och nu: wore Guds godhet och mildhet måttliga, kunde det ock wara en måttligare fara wid att sålunda förakta Honom; men att förakta ett mycket mildt och nådigt wäsende, det tager wisst något mycket grufligt slut. Men hwad är då Guds egentliga mening och allwarliga wilja, då Han bewisar oss stor mildhet? Apostelen säger: "Att locka dig till **bättring**." Det är din **bättring**, Gud åsyftar med sin godhet och långmodighet — **bättring**, sinnesändring, att du ångrar, det du så mycket syndat emot en så nådig Gud, ångrar, att du så länge föraktat Honom, så att du återwänder från dina synder och willostigar, söker nåd och förlikning med Honom och hädanefter blir hans egen för alla dina lifsdagar. Detta är bättring. När detta icke sker, hwad gör du då? Apostelen säger: Du **föraktar** Gud och hans stora godhet, och du **förstår icke** — ditt sinne är så förökadt, tjusadt och förwändt, att du icke kan besinna eller weta, att Guds mildhet lockar dig till bättring.

Hwar är du? Hwar är du? Ack, trifwes du än Derute i synden och flärden? Föraktar du ännu din himmelska wän, Fördjupande dig uti werlden? Ack, wakna och wänd dig till Herren!

Den 2 mars.

Guds rättfärdighet, som kommer af Jesu Christi tro, till alla och öfwer alla dem, som tro. Rom. 3:22.

Af dessa ord gifwes oss swar på en wigtig fråga. Då nådesökande själar hört mycket om Guds saliggörande rättfärdighet, hafwa de wanligen ännu en angelägen fråga på sina hjertan — den nemligen: Huru, när och hwarigenom blir jag ock **delaktig** af denna Guds rättfärdighet? Hela werlden är återlöst, men icke blifwa derföre alla menniskor saliga; huru skall jag weta, att jag är delaktig af Guds rättfärdighet? Här ser du nu swaret och blott samma gamla swar, som hela Skriften innehåller. Här står: **Guds rättfärdighet kommer af Jesu Christi tro**. Det är **en wiss tro på Jesus Christus**, som derföre kallas **Jesu Christi tro**. Och Guds rättfärdighet, säger apostelen, "kommer **till alla och öfwer alla dem, som tro"**. Detta är Guds swar. Du må tycka eller känna det, huru du kan i ditt hjerta, Gud säger likwäl öfwerallt i Skriften: "den der tror" — "genom tron" — "af tron" — "tro på Herren Jesus" o.s.w. Men då blir ännu en annan fråga wigtig, nemligen: **Hwad är tron**? Hwad menas med **Jesu Christi tro**? Aldrig får du säkrare swar på den frågan, aldrig någon säkrare beskrifning på den saliggörande tron, än när du gifwer akt på de ställen i bibeln, der Christus sjelf erkänner någon menniskas tro såsom saliggörande. På alla de ställen der Jesus säger: "din tro har frälst dig", eller dylikt, der får du se, hwad den saliggörande tron är, när du ger akt på, huru de menniskor woro beskaffade, hwilka fingo detta wittnesbörd. Och du skall finna hos alla sådana alltid ett och detsamma, att det war någon syndare, som, med allt hwad han försökt efter lagen, icke kunnat blifwa rättfärdig och finna frid, utan twärtom blifwit allt mer olycklig och rådlös, men nu

fått höra evangelium om Christus och derföre kom till Honom och sökte oförskylld nåd. Lagens och profeternas wittnesbörd om Christus woro för folket bekanta, sedan kom ock Johannes Döparen och pekade på Guds Lam, omsider framträdde Christus och hans apostlar med evangelii predikan; men allt detta aktades för ett intet af alla dem, som hade tröst i sin egen rättfärdighet. Endast utblottade och rådlösa syndare drogos af den ljufliga lukten till Christus; och nu gick det, såsom Johannes säger: "Alla dem, som **annammade Honom**, gaf Han makt att blifwa Guds barn, dem **som tro på hans namn**;" och dessa blefwo nu genom sådan tro **nya menniskor**, helt förwandlade till hjerta, håg, sinne och alla krafter, "födda af Gud", så att de hela lifwet igenom hängde wid Christus och woro hans efterföljare. Sådant ser du i hela Skriften.

Deraf wet du, **hwad den saliggörande tron är**, nemligen icke någon blott kunskap om Gud, Christus och evangelium, icke att du blott håller det för sannt och talar derom; utan att du med egen syndanöd och nedslagen öfwer alla dina bättringsförsök, din dåliga ånger, bön, gudsfruktan m. m. har blifwit intagen af evangelium om Christus och Guds rättfärdighet i Honom, så att du icke kan berga dig den förutan, utan nu har ett sådant hjerta, att du hungrar och törstar efter denna nåd; att då du kan riktigt tro och tillegna dig densamma, du får en hjertlig tröst, glädje, kärlek och lust till Guds lag, en förtrolig barnaskapsande, som nu ropar: Abba, käre Fader; att då du icke kan riktigt tro dig ega Guds nåd, du åter är nedslagen, samt hungrar och törstar efter den densamma. Si, med ett sådant inre är du en helt annan menniska än alla otrogna. Sådan är den saliggörande tron. Och fastän du nu har lust till Guds lag, och all synd är dig en plåga, så att du gerna wille i allt wara helig, kan det dock gå dig dermed mycket olika, så att du stundom skriar af ångest i din ande och är färdig att förtwifla, stundom känner dig helt kall och död. Men med all denna wexling är du dock alltid i Christus rättfärdig med sjelfwa **Guds rättfärdighet**, blott genom nämnda **tro på Christus**. Wår rättfärdighet i Honom kallas derföre här en **rättfärdighet af Jesu Christi tro**; och i kap. 4:11, **trons rättfärdighet**. Den kallas aldrig någon annan nådegåfwas rättfärdighet, t.ex. bättringens rättfärdighet, ödmjukhetens rättfärdighet, kärlekens rättfärdighet; nej, utan endast "**trons** rättfärdighet". Dermed är tillkännagifwet, att rättfärdigheten icke består i några Andens frukter, utan är Guds Sons egen rättfärdighet, hwilken wi **endast genom tron annamma**. Den består således icke heller i sjelfwa tron, men emedan wi genom tron emottaga den, kallas den ock "trons rättfärdighet".

Att Jesus dragit Sitt kors för mig, Att Han har tagit Min dom på sig, Det är och blir min rättfärdighet I mitt elände, min syndfullhet.

Till nåden ila, På nåden tro, På nåden hwila, I nåden bo, Det är min glädje och salighet I sorg och nöd och all uselhet.

Den 3 mars.

Jag är den, som ransakar njurar och hjertan, och skall gifwa hwar och en efter hans gerningar. Uppb. 2:23.

Huru skall man undgå den uppfattningen af detta och dylika ställen i den heliga Skrift, att saligheten kommer af wåra gerningar? Swar: Hela swårigheten kommer deraf, att man icke rätt noga ger akt på orden. Skriften säger aldrig på något ställe, att wi warda rättfärdiga eller saliga **för gerningarnas skull**, utan det är, hwad hon öfwerallt nekar. Men att wi skola warda **dömda efter gerningarne** det lärer Skriften öfwerallt (Jer. 17:10; 32:19; Hes. 18:30; Matth. 16:27; 25:34—45; 2 Cor. 5:10; Uppb. 2:23; 20:12; 22:12). Ehuru Gud i sin allwetenhet känner allas hjertan, har Han dock allt ifrån begynnelsen fastställt den ordningen, att wårt innersta skall **bewisas och bewittnas** af wåra gerningar. Abraham, de trognas fader, gjordes häruti till ett tydligt exempel. "Han trodde Gud" i löftet om den wälsignade säden, "och det wardt honom räknadt till rättfärdighet"; nu war han för Gud rättfärdig och en Guds wän; men detta skulle också **bewisas i utwärtes handling,** och då han nu lydde Guds befallning, sade Herrens Ängel: "**Nu wet jag**, att du fruktar Gud och har icke skonat din enda son för min skull." Detta kallar apostelen Jacob, att Abraham wardt af gerningen **rättfärdigad** d. ä. **rättfärdig bewisad, rättfärdig förklarad**. Så skall det ock tillgå i den yttersta domen. Wid en domstol måste wara wittnen; dertill skola wåra gerningar tjena. De skola wittna om den nåd, som warit werksam i de trogna, eller om den ogudaktighet, som bor

i de otrogna. Christus säger: "Icke hemtar man windrufwor af törne, ej heller fikon af tistel. Så bär hwart och ett godt träd god frukt, men ett ondt träd bär ond frukt." "Af deras frukt skolen I känna dem." De goda gerningarna göra icke menniskan god, utan de bewisa, att hon är god; hon är icke god derföre, att hon gör godt, utan hon gör godt derföre, att hon är god. Och Gud måste först göra hennes hjerta godt, innan hon kan göra något, som Han anser godt.

När Christus skall döma oss efter wåra gerningar, så skall Han icke se på gerningens yttre form eller storlek, utan på dess werkliga inre godhet, d.ä. se efter **källan** och **bewekelsegrunden**. Detta är en omständighet, som hela werlden aldrig will förstå, men som Herren Christus så ofta och nitiskt framhöll. I Matth. 6:1 säger Han, att "om du gifwer din almosa för menniskorna för att warda sedd af dem, så har du ingen lön när Fadren i himmelen". Hwarföre det? Se här, huru Herren ser efter **bewekelsegrunden**! Gerningen är ju densamma,nemligen att gifwa almosor, som Herren will nämna på den yttersta dagen; men blott derföre, att den icke war gjord af den rätta bewekelsegrunden, är den nu förkastad. I Matth. 10:42 säger Han: "Hwilken som gifwer en af dessa minsta en bägare kallt watten dricka, allenast i en lärjunges namn, sannerligen säger jag eder, det skall icke blifwa honom olönt. En bägare kallt watten är en mycket liten almosa; men blott för bewekelsegrunden, att den war gifwen "i en lärjunges namn", d.ä. för **Christi skull**, bedyrar Herren, att den gerningen icke skall blifwa olönt, så liten den ock war i sig sjelf. I Marc. 9:41 uttrycker Christus det ännu tydligare: "Hwilken som gifwer eder dricka en bägare watten **i mitt namn, derföre att I tillhören Christus**, sannerligen säger jag eder, han skall ingalunda mista sin lön."

Då wi nu förstått sjelfwa saken, må wi ock något närmare betrakta orden. Herren säger, att Han "skall gifwa hwar och en efter hans gerningar". Gud har likasom emottagit af menniskorna ondt eller godt, och sådant Han fått det, har Han uppfört det på deras räkning, för att på sin rättwisa doms dag återgifwa det åt hwar och en, nemligen så som wi sett Christus förklara det. Widare säger Han: **hwar och en** - Gud skall gifwa **hwar och en**. Här på jorden tycka sig många wara likasom bortgömda i mängden, så att Gud skall icke så noga följa dem med sina ögon. Men Gud är så stor, att Han ock känner hwarje fågel. Han förmår lika noga gifwa akt på hwar och en, som om det wore blott en enda menniska på jorden. Uti den yttersta domen skall **hwar och en,** likasom blottad och bar, framställas för Domarens ögon och dömas efter sina gerningar. Och de, som sjelfwa stå för sina synder, d.ä. de som äro under lagen och skola dömas efter densamma, dem skall icke ens ett fåfängt ord efterskänkas, såsom Christus förklarar: Jag säger eder, för hwart och ett fåfängt ord, som menniskorna tala, skola de göra räkenskap på domedag." Men äfwen de trogna skola få olika salighet efter sina gerningar, såsom wi se af Jesu liknelse om punden (Matth. 25:14—29) jemte flera bibelställen. Äfwen detta ligger i ordet: "Han skall gifwa hwar och en efter hans gerningar."

Lär mig, o Jesu, märka, Hwad ewigt gagnar mig. Låt **nåden** hos mig werka **Det lif, som är af dig**! Då kan jag, trygg och nöjd, Min själ mot döden sträcka Med hopp om ewig fröjd.

Den 4 mars.

Guds nåd, som är oss gifwen i Christus Jesus för ewig tid. 2 Tim. 1:9.

Apostelen säger, att Guds nåd är oss gifwen i **Christus Jesus**. "Gud är kärleken", men icke en sådan kärlek, som kunde öfwerse med synder eller efterskänka något af sin heliga rättfärdighets kraf; derföre har Han upptäckt ett råd, hwarigenom både hans rättfärdighet och hans barmhertighet skulle tillfredsställas, nemligen genom en man, uti hwilken wi skulle finnas heliga och ostraffliga inför lagen. Det som lagen icke kunde åstadkomma, i det han wardt förswagad af köttet, det gjorde Gud, sändande sin Son. Honom, som af ingen synd wisste, har Gud gjort till synd för oss, på det wi skulle warda Guds rättfärdighet genom Honom — till förbannelse för oss, på det wi skulle ärfwa wälsignelsen. Häraf se wi, att wårt ewiga nådewal grundar sig icke på någon öfwerseende kärlek hos Gud; ty missgerningen skulle försonas, öfwerträdelsen borttagas, synden betäckas, och den ewiga rättfärdigheten framhafwas — mycket mindre på någon wår egen förtjenst, dygd eller wärdighet, ty wi **lågo**, såsom Skriften säger, **i wårt blod**, då Förbarmaren gick framom oss och warkunnade sig — utan helt och hållet på **Christus**,

den osynlige Gudens beläte, förstfödd för alla kreatur, Guds ewige och enfödde Son efter Anden, men efter köttet Davids Son, menniskans Son, qwinnans säd, den andre Adam. Honom, den store medlaren mellan Gud och menniskor, har det kostat ganska mycket att nedbryta medelbalken, försona synden, tillfredsställa rättfärdigheten och återwinna åt oss den förwerkade barnarätten och det förstörda arfwet. Det kostade den käre Herren ganska mycket, då Han i öfwer tretio år war en träl för wår skull för att förlossa oss ifrån djefwulens wåld och förwärfwa en rättfärdighet, som i alla wåra lefnadsår skulle gälla för alla wåra dagliga synder och orenligheter; det kostade Honom "starkt rop och tårar", swett och blod — men Han wann ock dermed en förlossning, som hos Gud ewigt gäller. Sedan Han efter Guds ewiga råd war gjord till synd för oss, sedan Herren "kastade allas wåra synder uppå Honom", har Han icke fått den ringaste eftergift på wårt oändliga skuldebref, utan har måst betala allt; men derföre säger ock apostelen, att Han "tog handskriften oss af wägen och naglade henne wid korset". Der stannade wåra synder och all lagens förbannelse! Och såsom wåra synder woro gjorda till Christi egna, så blefwo ock hans förtjenst, rättfärdighet och dygder wåra. Han är Herren wår rättfärdighet. Gud ser nu hela det menskliga slägtet i Christus inneslutet och derföre i Christus försonadt,

i Christus rättfärdigt, i Christus heligt, ostraffligt och godt. Men Lammet har warit slagtadt ifrån werldens begynnelse, nemligen för Guds ögon. Detta är grunden, hwarföre Gud alltifrån begynnelsen har hushållat med menniskors barn såsom en försonad Gud, en nådig och huld Fader, som med innerlig barmhertighet sökt sina förlorade söner och med kärlek omfamnat dem, så snart de welat återkomma. Så förklarade sig Herren Gud redan för Moses, då han satt uti stenklyftan på berget för att se Herrens herrlighet: "Herre, Herre Gud, barmhertig och nådelig, långmodig och af stor nåd och trofast. Du, som bewarar nåd till tusende leder och förlåter missgerningar och synder."

Detta är ju Guds allmänna nådewal i Christus, som omfattar alla menniskobarn på jorden; ty efter Guds uppsåt är ingen utesluten; Gud will göra alla saliga. Högtidligt betygar Han sjelf: Så sannt som jag lefwer, jag har icke lust till den ogudaktiges död, utan att han omwänder sig och lefwer. Gud will, att alla menniskor skola warda frälsta och komma till sanningens kunskap. Gud will icke, att några skola förgås, utan att hwar och en wänder sig till bättring. Han är alla menniskors Frälsare. Derföre befallde Christus sina apostlar: "Gån ut i hela werlden och prediken evangelium för alla kreatur." Här är således ingen åtskilnad; här är icke någon wiss person, något wisst folk eller slägte på jorden utwaldt, utan denna utkorelse är allmän, omfattar alla slägter och alla menniskor, judar, hedningar, turkar, christna, katoliker, lutheraner, kortligen, alla menniskor, onda och goda, trogna och otrogna, ogudaktiga och fromma, fattiga och rika, höga och låga, man och qwinna, med ett ord: hela menniskoslägtet, "alla kreatur deraf, som äro under himmelen". Så lydde det ewiga nådewalets förkunnelse: "Uti din säd, som är Christus, skola alla slägter på jorden warda wälsignade.^

Så högt har Gud, oss till stor fröjd, Den fallna werlden älskat, Att Han sin Son af himlens höjd Har sändt, som oss har frälsat.

I synder war så werlden sänkt, Att hjelp ej stod att finna, Ej nåd att winna, Om Gud sin Son ej skänkt. O menska det besinna! Den 5 mars.

Christus är oss af Gud gjord till wisdom och till rättfärdighet och till helgelse och till förlossning. 1 Cor. 1:30.

Bland de många föreskrifter om påskalammets ätande i gamla förbundets tid war äfwen det en, att det skulle helt uppätas, och intet deraf fick lemnas till morgondagen. Om något blef öfrigt, skulle detta uppbrännas. Tänk, en sådan förordning! Lammet skulle ätas helt. Förstår du? Förstår du, hwad Herren dermed will säga dig? Du får icke taga, blott hwad dig behagar, af Christus; du skall annamma Honom hel och hållen, sådan Han är oss af Gud gifwen, till wisdom och till rättfärdighet, till helgelse och till förlossning. Här hjelper icke att sjelf utwälja, tänka och besluta något om salighetens wäg, utan den är af Gud redan föreskrifwen; du har blott att höra och hörsamma. Den, som icke will hålla påska, slipper; men den, som will, skall göra det få, som det är skrifwet — och lammet får icke styckas, det skall ätas helt.

Somliga sönderstycka Lammet så, att de taga Christus blott till wisdom, till profet, och njuta af hans dråpliga lärdomar, men — intet widare! De behöfwa Honom icke sjelfwa till något egentligt gagn; hwarken äro de i

syndanöd, så att de behöfwa annamma hans försoning till rättfärdighet — de behöfwa Honom icke till öfwersteprest — icke heller får Han blifwa deras konung och regera öfwer dem, eller blifwa dem till helgelse och förlossning. Dessa äro de, som filosofera öfwer christendomen och hafwa allt blott i hufwudet, i klara, wäl ordnade begrepp och insigter, men börja aldrig att anwända dem på sig sjelfwa, sitt eget hjerta och lefwerne. O, we, huru förskräckligt de gäckas med den Helige! Det är till sådana, blott studerande förståndschristna, Herren en gång skall säga: "Woren I blinda, då haden I icke synd, men nu sägen I: wi se, derföre förblir eder synd."

Andra taga Christus blott till föresyn och helgelse och mena, att Han derigenom skall warda wår rättfärdighet. Dessa wilja hafwa Christus blott till konung. De göra endast wäsende af hans efterföljelse, af hwad de sjelfwa skola göra och warda, af ödmjukhet, bön, försakelse m. m. d. och hafwa derigenom det största sken, såsom de wore de mest allwarliga christna; men under allt detta döljer sig en djup, oändlig inbillning om denna deras allwarliga gudaktighets wärde, så att de ock derföre aldrig blifwa rätt eländiga och förtappade syndare, som i Christi försoningsblod allena få sitt lif och sin tröst, utan om de ock efter förståndet regelrätt bekänna trons lära, ligger dock deras hjertafördjupadt i, hwad de sjelfwa göra och skola göra, hwarföre ock detta är deras "wisa i munnen", deras första och sista — icke den sången, som sjunges af de saliga på Zions berg: Lammet, som är dödadt och har igenlöst oss åt Gud med sitt blod, utan Lammet, som är wår föresyn och har helgat oss med sin Ande. Hwilket wisar, att hjertats egentliga skatt och tröst består uti det, som är werkadt hos dem, icke uti det som Lammet sjelft med sitt blod förwärfwat oss. Och hwad skall man säga derom? Det måste man säga: denna eder allwarlighet och gudaktighet äro wäl goda och berömliga saker; men skada blott, att de icke gå litet djupare, nemligen derhän, att I blifwen till skam på allt detta och såsom helt utfattiga, förtappade syndare lären, att allt detta är uselhet inför Guds ögon, för hwilka endast ett gäller: Lammet, som är dödadt och har igenlöst oss åt Gud med sitt blod.

För det tredje äro ock några, som wäl wilja hafwa Christus till försoning, men icke till helgelse, nemligen dessa köttsliga medwandrare i de christnas lilla hop, som gerna hålla till godo att höra detta ljufliga, huru inga synder fördöma oss och inga goda gerningar göra oss saliga, men wilja intet höra om köttets dödande och Christi efterföljelse, utan knorra och klaga, att man genom den läran betungar deras samweten med lag. "De taga", såsom Luther säger, "blott skummet af evangelium" och kunna mycket tala om nåden och tron, men när de äro ute i sitt hwardagslif, är der ingen Herrens fruktans ande hos dem, utan då lefwa de helt fritt i sina synder och orättfärdigheter. De äro de grenar i Christus, som icke bära frukt och icke rensas, böjas och qwistas, utan få wäxa fritt, i hwad form de helst wilja antaga. Christus är intet rättesnöre för dem. Hwad skall man säga till dem? Jo: edert nit om evangelium och samwetets frihet är förträffligt; men — hwarföre älsken I icke tuktan? Ar icke äfwen förmaningens ord af Christus och apostlarna? "All skrift af Gud utgifwen är nyttig, till lärdom, till straff, till bättring, till tuktan i rättfärdighet; att en Guds menniska skall wara fullbordad, skicklig till alla goda gerningar." Hör, Lammet får icke styckas, det skall ätas helt. Men alla dessa fela deruti, att de mer tänka än höra, att de icke wäl gifwa akt på ordet. Märk derföre: Lammet skall ätas helt.

O, må oss Herren mer och mer framföra Till hemlighetens uppenbarelse: **Blott Kristus för oss** att rättfärdiggöra, **Blott Christus i oss** all wår helgelse. Den 6 Mars.

Jag är den gode herden; den gode herden låter sitt lif för fåren. Joh. 10:11.

Men ack, dessa ord är ju så gammalt bekanta och ofta hörda! Hwem skulle wäl nu åter wilja betrakta dem! Många torde wilja somna wid deras betraktande. Och likwäl är det ännu just detta ämne, som framför något annat kan göra ett iskallt hjerta brinnande och den döde lefwande, om Guds Ande får öppna wåra sinnen. O, stanna dock ännu en gång och betänk, hwad Herren Christus här sjelf säger: **Jag låter mitt lif för fåren**. Du är kanske fridlös, glädjelös, kall och olycklig, du har intet warmt och huldt hjerta att luta ditt roliga hufwud till; men wi skola här sannerligen säga dig, huru du kan få ett warmt, lyckligt och fridfullt hjerta. Huru sker då det? Jo, om du blott kan få en fast blick på din Frälsares ansigte, i det Han säger: **Jag är den gode herden — jag låter mitt lif för fåren.** Om du endast får detta in i ditt hjerta, skall det sannerligen börja blifwa warmt derinne, ja, en outsäglig frid och fröjd. Bed Gud om den barmhertigheten, att Han skänker dig en stilla, betraktande ande och

öppnade sinnen, när du hör Herren tala dessa ord. Besinna sedan, **hwem** det är, som talar. Besinna allwarligt, att det är densamme, som du talar till i bönen — det är din Frälsare. Se då på Honom och hör Honom säga: **Jag är den gode herden; och jag låter mitt lif för fåren.** Märker du icke någon djup och hjertlig huldhet hos Honom, då Han så talar? Eller menar du ändå, att Han werkligen kan wara så kall och liknöjd om dig, som ditt otrogna och kalla hjerta dömer? — Tag då dessa ord med dig till bönen, och när du har det mest tryckande och grämande bekymmer på ditt hjerta och wille klaga inför din Frälsare, men tycker dig ingen kärlek af Honom förnimma, sök då att fatta hans bild och skåda i hans ansigte, då Han säger: Jeg är den gode herden — **jag låter mitt lif för fåren.**

Och se, det är ännu blott hans **ord**, du betraktat. Skåda Honom sedan uti sjelfwa **gerningen**, som här omtalas — hans williga lidande, hans bittra död — och låt då dessa ord, **jag låter mitt lif för fåren**, beständigt ligga för dig och förklara för din själ allt, hwad du skådar. Skåda, huru Han friwilligt går fram emot den mörkrets makt, som söker Honom i örtagården, och huru Han säger: **Söken I mig, så låten dessa gå. Jag låter mitt lif för fåren;** och huru Han stilla, "såsom ett lam, som ledes till slagtning", går ut till afrättsplatsen och der låter genomspika sina händer och fötter och upphänga sig på korsets träd.

Och när du ser Honom i dödens allwar, hör då hans egen förklaring: **Jag låter mitt lif för fåren**. Wågar du ändå att misstro hans kärlek och huldhet om fåren? Wågar du ändå att hellre tro ditt mörka, lögnaktiga hjerta och djefwulen, som säger: "Han är liknöjd om dig, Han bryr sig icke om din nöd, Han wäntar, att du sjelf skall öfwerwinna ditt onda, Han wäntar, att fåret sjelft skall förswara sig emot ulfwen" o.s.w. O, förskräcks dock för sådana mörkrets ingifwelser och låt en gång din Frälsare wara, den Han är, den ewiga och obegripliga huldheten, som icke ens kunde lida, att folket i öknen hungrade, eller att en man hade en wissnad hand. Huru mycket mindre kan Han då fördraga, att din **själ** är i nöd och fara, utan att Han skulle något göra dertill, när Han dock är kommen i werlden egentligen för **själarnas** frälsning? Då jag inser, huru hela Christi person och ärende till werlden är blott ett enda stort bewis på en obegriplig kärlek och huldhet om det arma menniskoslägtet, och ser, huru Han sjelf wille, att wi så skulle betrakta det, sägande: "Ingen har större kärlek, än att han låter sitt lif för sina wänner", har jag ju skäl för den slutsatsen, att allt hwad jag sjelf erfar, ser, känner och tycker, omöjligen är lika wisst, som det Christus med sitt lifs utgifwande bewisar. Han må sedan pröfwa mig, så besynnerligt och bekymrande Han kan, lemna mig åt djefwulen och allt ondt, så länge Han behagar, jag anar dock, att hos Honom ännu gömmer sig ett hjerta, som blöder af innerlig kärlek, och att, när jag dock ännu är i nådetiden och likwäl dömer mig sjelf, men också flyr till hans barmhertighet, skall Han omöjligt kunna på allwar lemna mig — nej, så sannt denne trogne Herren icke kan ljuga, är då i hans hjerta redan **glädje öfwer ett återfunnet får**. Korteligen: genom detta stora bewis på Christi kärlek, hans hela persons och hans lifs utgifwande, bör du komma till en sådan tro, att Han sedan får göra med dig, huru Han will, och du ändå låter det stora bewiset gälla ännu mer. Se, på detta sätt böra wi göra oss gagn af, det Han här säger: **Den gode herden låter sitt lif för fåren,** nemligen att hwad helst som trycker, hotar, skrämmer och pinar wårt hjerta, wi dock hafwa en innerlig tillförsigt till hans kärlek och herdetrohet och endast fly till Honom, som så hjerteligen will och så lätteligen kan hjelpa allting.

Den korta stund jag wandrar här Hwad fruktar jag och klagar? Han, som den gode Herden är, Huldt mina steg ledsagar. Han, som gaf lifwet för sin hjord, Än med sin Ande och sitt ord Är när oss alla dagar.

Den 7 Mars.

Ännn en liten tid så kommer Han, som skall komma, och fördröjer icke. Ebr. 10:37.

O, att wi mer toge till hjertat, hwad order lärer om Herrens tillkommelse och de christnas salighetshopp! Ingen christen är häri fullkomlig, ingen har allt så rätt och riktigt; alla behöfwa wi läras och rättas. Wisserligen är den **för Gud** "helig och salig, som har del i den första uppståndelsen"; den som dagligen drages med synder och brister, men känner dem och har deruti sitt swåraste lidande på jorden samt dagligen håller sig till Frälsaren och evangelii ord och **behöfwer** deraf beständigt tröstas, styrkas och lifwas. Wisserligen är den ett benådadt Guds

barn, äfwen om han finner sig mycket kallsinnig och blir mycket straffad af läran om det saliga hoppet; men han bör också taga den herrliga läran till sig, så skall han hafwa stor wälsignelse deraf. Apostelen Paulus förklarar salighetens hopp wara ett wigtigt wapen och säger: "Iklädda trons och kärlekens brösttharnesk, och salighetens hopp för en hjelm." Såsom tron och kärleken äro wigtiga, så är ock hoppet. Hoppet på Christi herrliga tillkommelse är både wäckande, tröstande, renande och lifwande. Johannes säger: "Den som har detta hopp till Honom, han renar sig, såsom ock Han är ren." Paulus will med den stora sanningen, att **tiden är kort**, höja de christnas sinnen öfwer detta förgängliga, att de skola wakta sig för den dårskapen att fästa sig wid något jordiskt, ehwad det är ljuft eller ledt. Han säger: "Kära bröder, tiden är kort! De, som hafwa hustrur, ware, såsom de inga hade; och de som gråta, såsom de intet gräte; och de som fröjda sig, såsom de fröjdade sig intet; och de som köpa, såsom de behölle det intet, ty — denna werldens wäsende förgås." Märk, o menniska, tiden är kort! Sker dig något glädjande, gläd dig lagom, det blir så kort, du skall snart lemna det. Sker dig något bedröfligt, sörj lagom, det warar icke länge, tiden är kort. Tager du hustru, får du jordagods, war så till sinnes, som om du skulle straxt lemna det. Det "dumma köttet" will oupphörligt uppresa hufwudet och söka bereda sig ett paradis här nere — det är dårskap — det blir så kort! O, att en del christna, som börja få ifrigt rusta i denna werld med sina jordagods, sin handel, sitt byggande, o, att de wille hejda sig i tid, innan den sista gnistan af det andliga lifwet är utsläckt och gudsfruktans ande helt wiken! Låt handen arbeta; men — war uppriktig i den pröfningen: **hwar är hjertat**! Ljug icke på din själ! **Hwar är hjertat**? I himmelen, dädan du wäntar Frälsaren? — eller i ditt jordiska goda? War uppriktig!Men det saliga hoppet skulle isynnerhet wara till stor tröst. I, som ofta ären nära att helt uppgifwas i wägen för de oändliga tröttande brister, synder och otroheter, som aldrig tillåta eder hafwa en enda rätt glad och molnfri dag; och du, som i trons dunkelhet, i hjer- tats obegripliga ondska, hårdhet och kallsinnighet har din dagliga plåga och förskräckelse; och du, som drages med en swår frestelse, en satans ängel — glömmom aldrig, att det är blott om en kort tid till görande. Snart kommer det, som skall komma. Lyften edra hufwuden upp, snart nalkas eder förlossning! Den tunga, tjocka otrosdimman skall icke ewigt trycka wår själ! Detta onda köttet med dess lustar, detta onda hjertat med dess kallsinnighet, dess falskhet, lättsinnighet, hårdhet och ondska skola icke ewigt fängsla wår ande. Måtte isynnerhet de, som äro af Gud utrustade med några gåfwor för själars tjenst och derföre, såsom Christi stridsmän, äro mest ansatta och plågade, utwärtes af werlden med lögn och smälek och inwärtes af djefwulen med obegripliga frestelser, så att de knappt kunna för någon i denna werld uppenbara sitt hjerta — måtte de aldrig förgäta "salighetens hopp", som skulle wara deras "hjelm" — aldrig förgäta, att det nu gäller en liten tid. Snart kommer Herren, att gifwa **dem** bedröfwelse, som eder bedröfwa, men eder, som bedröfwens, rolighet, ära och oförgängligt wäsende, då Herren Jesus warder uppenbar af himmelen, samt med sin krafts änglar. Paulus utbrister: "Om wi allenast i detta lifwet hafwa hoppet till Christum, wore wi uslast af alla menniskor." Det bästa, det herrligaste återstår! Wi skola se honungen ansigte emot ansigte och sedan **wara när Herren alltid**! Eller skola wi tro Christus, när Han talar om den närwarande nåden, och icke tro Honom, när Han talar om den herrlighet, som skall komma? Gud beware oss! Måtte alla christna besinna äfwen detta stycke! Och nu måtte wi blott wara redo och wakande och hafwa olja i lamporna, när anskriet höres:

Si brudgummen kommer!

Framåt i Jesu namn! Tiden är kort. Ljuflig är hwilans hamn, Tiden är kort. Herrligt är resans mål. Jesus wet, hwad jag tål, Han är min längtans mål; Tiden är kort.

Hur det må wexla här, Tiden är kort. Hemmet mig wäntar der Tiden är kort. Kort, om än het, min strid, Jesus mig winkar blid: "Jag är ju sjelf din frid; Tiden är kort." Den 8 Mars.

Så wardt ock en träta emellan dem (lärjungarna), hwilkendera skulle synas wara ypperst. Luc. 22:24.

Här få wi med ögonen skåda, huru Christus handlar med några lärjungar, som på ett mycket owärdigt sätt försyndat sig. Det war ju högst owärdigt att "träta om, hwem som är ypperst". Blott en tanke i sådan riktning är ju en ful synd; men här utbryter den ock i gerning, i en träta derom. War sådant tillbörligt för Jesu lärjungar? Skola christna göra något sådant? Gud beware oss! Men hwad gör nu Herren? Är Han nöjd med deras träta? Gud beware oss för en sådan tanke! Nej, Herren straffar dem. Han säger: "Werldsliga konungar regera, och de, som

hafwa makten, kallas nådiga herrar; **men I icke så**; utan den som är störst ibland eder, han skall wara såsom den yngste; och den der är ypperst, han ware såsom en tjenare." Och till att ännu mer förkrossa dem, förehåller Han dem sitt eget exempel, sägande: "Hwilkendera är större, den som sitter, eller den som tjenar? Är icke han, som sitter? Men jag är midt ibland eder, såsom den som tjenar." Nu, Han är således wred på dem? Det hade de wäl förtjent; men se, huru denne Herren har det i sitt hjerta! Hwad tyckes oss? Midt i det allvarsamma strafftalet för deras otillbörliga synd, börjar Han tala om deras äresäten i himmelen, huru de skulle sitta med Honom i hans rike på stolar och döma de tolf Israels slägter. O, hwad ser jag? hwad hör jag? Du milde Frälsare, jag menade, att wi skulle för så owärdiga synder förlora din kärlek och wår barnarätt, eller att wi åtminstone för någon stund eller dag skulle wara uteslutna från din nåd. Men nej, här ser jag annat. Midt uti bestraffningen talar Han dock om deras platser i himmelen. Nåden, barnaskapet — det war en särskild sak, som icke kunde rubbas; den stod på en annan och fastare grund än så. Att de woro Guds barn och skulle i ewighet wara med Christus i himmelen, det war en afgjord sak, som icke berodde på deras arma, ostadiga fromhet. Straffa dem, rätta och förmana dem, det wille Christus; men detta war ock allt, hwad Han wille. Si, så är Christus sinnad, den käre, milde, trogne Frälsaren! Djefwulen åter, han sätter udden mot sjelfwa lifwet, han will rakt fördöma oss, när wi syndat; men Christus icke så.

Hwad skola wi nu lära af allt detta? Skola wi häraf lära, att det icke är farligt att synda emot Gud; att då Christus wisar en så stor och beständig nåd wid dessa sina lärjungars synder, kunna ock wi nu gerna träta om, hwem som är ypperst, och dylikt? Ja, så säga somliga, att lärdomen skall blifwa, då de exempel anföras, som wi nu anfört.Men sådana "försmädare" äro redan uttryckligt tecknade af Herrens Ande (Rom. 3:8), och apostelen tillägger, att "deras fördömelse är all rätt". Evangelisterna hafwa sannerligen icke uppttecknat dessa exempel på lärjungarnas swaghet och Christi nåd, på det de skulle förbigås och förtigas, utan twärtom att de skulle betraktas — och icke såsom exempel på några **otrognas synder**, utan på de **trognas swagheter**. Ty wi måste dock låta Christi dom gälla, då Han just till dessa lärjungar före sin död säger: I ären **grenar i mig; jag i dem och de i mig; nu ären i rena**, o.s.w. Att dessa lärjungar fingo en hel annan kraft på den stora pingstdagen, det gjorde dem icke till christna och Jesu wänner, utan till **apostlar**, hwilka nu "beklăddes med en sådan kraft af höjden", som ingen efter dem haft, ehuru de icke ens derefter woro felfria. Det är högst nödigt, om du will behålla evangelii sanning ren, att icke tro, det nåden beror af olika grader i fromhet och kraft; ty då har du redan felat i sjelfwa tron. Om wi anse nåden bero af wår helgelse, då hafwa wi genast en annan grund för tron än "den, som är lagd". Men om nåden icke beror af helgelsegraderna, då är det rätt, hwad evangelisterna gjort, att de framställt de swagafte lärjungars benådning till exempel på Christi kärlek. Så torde du förstå, hwad wi skola lära af dessa exempel, nemligen icke att synden ingenting betyder, icke att wi böra efterfölja lärjungarnas swagheter, icke ens att hwar och en är en christen, som liknar dem i dessa swagheter, utan att **Christi nåd** är så stor och orubblig wid sina wänners skröpligheter, som du här ser. Du skall lära allwaret af Christi försoning och syndernas förlåtelse till styrka för din arma tro; och då skall den stärkta tron medföra förökad kärlek och kraft till allt godt; du skall erfara, att **Christi kärlek twingar oss**, så framt du är en lefwande lem i Honom. Får du åter en motsatt werkan häraf, så att du nu will synda fritt, efter nåden är så stor, då är detta ett tecken, att du är död. Detta tecken är så säkert, som att den i stammen lefwande grenen på ett fruktträd får genom solens wärma blott desto ymnigare saft och frukter, då deremot den gren, hwars löf förtorka genom samma sol, med rätta må anses sakna en lefwande förening med stammen.

Din nåd, o Jesu, skyler all Min synd och mitt elände, Den mig allt framgent skydda skall, Ty Gud med den ock sände Din helga Ande i min själ, Som tröstar, warnar mig sä wäl Och i all sanning leder.

Den 9 Mars.

Herrens ord blifwer ewinnerligen. 1 Petr. 1:25.

Hwad kraft och betydenhet ett ord eller löfte har, när det blott är gifwet af en person, som icke kan swika det, låter oss Paulus förstå, då han säger, att den, som will hafwa Christus med all hans förtjenst, behöfwer icke säga: "Hwem will fara upp i höjden? det är, att hemta Christus här ned; eller, hwem will fara ned i djupet? det är, att

hemta Christus upp igen ifrån de döda; utan hwad säger Skriften? **Ordet är hardt när dig, nemligen i ditt hjerta och i din mun"**, då du tror i ditt hjerta och bekänner med din mun det "ordet om tron". Märk! han säger: "Ordet är hardt när dig" — der har du allt, hwad du will hafwa, menar han, när du blott omfattar ordet. Paulus menar, att ett ord af Gud är alldeles lika mycket, som om wi hade sjelfwa saken i wår hand. Att ett pålitligt löfte har sådan wigt och betydelse, derom äro wi mycket förståndiga, så snart det rör menskliga ting; men när det rör de himmelska, der wi hafwa sjelfwa Gud till löftesman, då äro wi icke förståndiga nog att wara rätt trygga. Wi wilja ännu belysa detta med en liknelse af ett mycket bekant förhållande: Om jag ock icke eger en enda skilling werkligt mynt, är jag dock alltid fullkomligt nöjd, blott jag har tillräckligt af en wiss sorts papper, som wi kalla sedlar, på hwilka stå några ord, som alldeles betrygga oss, nemligen de orden, att "rikets bank inlöser denna sedel" med så och så mycket. Då äro wi så trygga, att wi icke ens bry oss om att någonsin utwexla dessa sedlar mot werkligt mynt, utan kunna hela wårt lif igenom så gömma och wärdera dem, som om det wore penningar, ja, så att wi kalla dem penningar, och de flesta menniskor icke annat weta, än att det är penningar; ty de gälla i all wår handel såsom werkligt mynt. Hwad är det nu, som gifwer dessa papper ett sådant wärde? Endast några **ord,** endast ett **löfte**, nemligen att de wid anfordran inlösas mot werkligt mynt. Si, sådan wigt menade Paulus, att äfwen Guds ord och löfte skulle ega, då han sade: "Säg icke: hwem will fara upp i höjden att hemta Christus här ned?" Det behöfs icke, säger han; **ordet är hardt när dig**. Då har du Christus, himmel och salighet, om du blott gömmer ordet i ditt hjerta och litar på det. Äfwen wår himmelske konung har utgifwit sedlar på jorden, nemligen i sitt ord. O, att wi en gång blefwe så förståndiga, att wi kunde lika fast lita på de ord, Gud gifwit oss i den stora sedelboken, bibeln, som wi lita på en jordisk konungs ord! Gud skall sannerligen icke swika dessa sina egna försäkringar, när det en gång gäller, att wi wilja utwexla dem mot deras utlofwade werklighet, wilja hafwa sjelfwa

himmelen och saligheten. Måtte äfwen denna bild påminna oss, hwad wigt och betydelse ett Guds **ord** och **löfte** eger! Wi skola aldrig kunna förblifwa i tron, i en werklig tillförsigt till all den outsägliga herrlighet, som ordet lofwar, om wi icke djupt i wår själ inprägla, hwad det gäller, att Gud sjelf har sagt det. Det är ju något så stort, att Gud sjelf gifwit oss löften, att wi blott för dess storhet icke kunna besinna det. Eller kan wäl någonting wara säkrare, än det Gud sjelf lofwat? Skulle **Gud** kunna swika? **Gud?** Huru obegripligt förderfwade äro icke wåra själskrafter, att wi aldrig kunna rätt besinna sådant! Apo- stelen säger, att Gud har icke blott uttalat det stora löftet i Christus, utan ock med sin heliga ed bekräftat det. Han säger: "Då Gud wille rikligen bewisa arfwingarna till löftet sitt uppsåts fasthet, lade Han deruppå en ed — och då Han ingen större hade, wid hwilken Han kunde swärja, swor Han wid sig sjelf — att wi genom twå swikliga ting (löftet och eden), i hwilka det är omöjligt, att Gud skulle ljuga, skulle hafwa **en stark tröst**, wi, som hafwa flytt dertill, att wi måtte få det hopp, som är tillbjudet." O, wår store, nåderike Gud! Har du ock med din heliga ed bekräftat ditt ord, och wi likwäl icke tro! Hjelp oss, hjelp oss för wåra ömkliga hjertans mörker och otro! Store, gode Gud! förlåt oss och hjelp oss!

Guds ord och löfte skall bestå, Wi det i hjertat bäre. För himmel, ej för jord wi gå Till strids och glada äre, Äro alltid wäl till mods, Fast wi wåga gods Och ära, lif och allt. Ske blott, som Gud befallt Guds rike wi behålla. Den 10 Mars.

Wi gingo alla i willfarelse såsom får; hwar och en såg uppå sin wäg. Men Herren kastade allas wåra synder uppå Honom. Ef. 53: 6.

Hwad som här åsyftas, hwad här egentligen är frågan, hwari wi gingo i willfarelse och sågo hwar och en på sin wäg, det märker jag af det, som Gud då gjorde till bot för detta irrande, nemligen: men **Herren kastade allas wåra synder uppå Honom**. Jag märker då, att det war i fråga om **synden och wår frälsning**, det war i fråga om wägen till himmelen. Nu, betänk då, hwad Herrens Ande här anmärker såsom wår stora hufwudwillfarelse i den frågan, nemligen: **Hwar och en såg uppå sin wäg.** Hwar och en ser på något eget görande. Den ene tänker: Om jag blott kunde wara rätt allwarlig i min gudaktighet, rätteligen älska och frukta Gud, skulle jag hoppas nåd. Men detta är att **gå i willfarelse**, säger här profeten. Det förslår inte; du är för mycket förderfwad, du är alldeles

förtappad med allt, hwad du gör. Den andre tänker: Om jag blott kunde rätt bittert känna och ångra min synd, rätt allwarligt waka och strida emot den, skulle jag hoppas nåd; men det är att "gå i willfarelse", säger profeten; det är allt förgäfwes, hwad helst du gör, det fordras en helt annan man. Men will du weta, hwad som gäller, så hör: **Herren kastade allas wåra synder uppå Honom.** - endast detta gäller. Herren såg med barmhertighet på wårt ömkliga sträfwande i syndens dy, och Han warkunnade sig och gaf oss en man, som skulle bära allas wåra synder: **Honom, som af ingen synd wisste, har Han för oss gjort till synd.** Hela werldens alla synder blefwo genom den stora tillräknelselagen "kastade" på en enda man. Herren afdömde, att allas wåra synder skulle wara **hans**, så att **Han** skulle betala och plikta för dem. Wåra synder äro icke mer **wåra**, utan hans. Och att wi måtte wara desto tryggare, säger profeten, att det är icke **wi**, som lagt wåra synder pä Honom, utan **Herren** — **Herren kastade.** Det är Herrens egen gerning och wälbehag, och Han måste wäl mena och wara nöjd med, hwad Han sjelf gjort! Såsom Johannes derföre säger: **Si, Guds Lam, som borttager werldens synd**. Märk: **Guds Lam**! d. ä. det Lam, som Gud har bestämt till wår försoning, det enda, som Gud will hafwa för wåra synder. Derför säger ock Jesus, att **Fadren fördenskull älskade Honom, att Han utgaf sitt lif**. Hwad kan då wara tryggare? Gud måste wäl wara nöjd med sin egen wilja. Märk det, du arma, syndiga, förtorkade och betryckta själ, att det är Guds egen gerning, som frälsar dig, det är Fadren sjelf, som gifwitdenna försoning. Hwad är det då för en Gud, som kan anklaga dig för din synd? Ty Gud i himmelen, som är din Herre, och for hwilken du så högligen fruktar, Han har sjelf lagt din synd icke på dig, utan på Christus, till hjelp emot alla lagens hotelser. Skulle nu icke den, som har ett ondt samwete, hafwa del i denna försoning, hafwa här sin frälsning och tröst, hwem skall då hafwa det? Ty en försoning kan ju icke wara gifwen för några rättfärdiga, utan endast för straffskyldiga. O, den ewiga, obegripliga kärleken! Syndare, som hafwa ett ondt samwete, skola nu få hafwa frid! Tack och pris, o Gud!

Kan du endast tro detta, hwilket ju är den stora hufwudläran i allt Guds ord, öfwerräkna sedan, huru mycket du wäger emot denna försoning, huru mycket allt ditt förskräckliga förderf, din ondska och dödhet wäger emot Guds egen Sons död! Märker du icke, att alla menniskor äro emot Guds Son ett intet? Ja, då Herren liknat sig wid en god herde och sagt, att **Han låter sitt lif för fåren**, så led dig wid denna bild till någon besinning. Föreställ dig, att ett får kunde hafwa moralisk skuld och hade med sin ondska ådragit sig en dödsdom, men att detta får hade en så besynnerligt öm herde, att denne wille gifwa sitt lif för det arma fåret — tänk, en menniska gåfwe sitt lif för ett fårs försonande — tycker du icke, att detta wore en öfwermåttan dyr försoning för ett får? Tycker du icke, att det fåret wore tillräckligt wäl försonadt? Men är icke Guds ewige Sons död för menniskorna en lika stor, ja, en ännu omätligt större försoning för oss? Tycker du icke, att du förswinner i den omätliga storheten af denna försoning? Ja att alla dina synder, så swåra de än i sig sjelfwa äro, likwäl här blifwa till intet? Och just detta war Fadrens mening och wilja, att wåra synder skulle sålunda blifwa till intet, "på det wi skulle hafwa frid". Kan du sålunda **blott och allenast i Christus** hafwa din frid, då har du rätteligen förstått Honom, då har du fattat ewinnerligt lif — och med dina många uselheter skall wäl denne gode Herden sedan finna råd. Det är Han, som skall sörja äfwen för dessa. Du är blott ett eländigt får inför Honom. Han will sjelf göra allting; fåret skall endast höra herderösten. Blott hören, så får eder själ lefwa. Gud föröke oss tron!

Guds rena Lam oskyldig, På korset för oss slagtad. Alltid befunnen tålig, Ehur du war föraktad. Wår synd du hafwer dragit Och dödens makt nedslagit. **Gif oss din frid, o Jesu**.

Den 11 Mars.

Sade Jesus till Petrus: Följ mig. Joh. 21:19.

Här begär den store Herren rentaf en tjenst af sin arme Petrus och låter också honom blifwa en fåraherde, såsom Han sjelf war, låter honom blifwa sin tjenare och medarbetare. Samma nåd gifwer Han alla sina wänner, ehuru på många olika wägar i olika stånd och kallelser, men alla få wi blifwa Christi efterföljare och Christi tjenare, göra och wara emot andra detsamma, som Han är emot oss. Till alla, som älska Honom, säger Han: Följ mig! Såsom ock Paulus säger: "Waren Guds efterföljare såsom älskliga barn och wandren i kärleken, såsom ock Christus har älskat oss och utgifwit sig sjelf för oss." Då nu Christus säger till oss: "Jag är kommen, på det I skolen hafwa lif

och öfwer nog; hwad jag har, skall äfwen du hafwa; om dig något fattas, skall det äfwen fattas mig; der har du min rättfärdighet, lif och salighet, att ingen synd skall fördöma dig, intet ondt öfwerwäldiga dig, utan du skall wara alldeles trygg i ewighet; så länge jag är rättfärdig och lefwer, så länge skall äfwen du wara rättfärdig och lefwa **för min skull**", då will Han, att också wi skola med samma kärlek säga till wår nästa: "Si, min käre broder! Jag har undfått min Herre och all nåd och salighet i Honom, låt nu äfwen mig tjena dig, såsom Han har tjenat mig; tag du, hwad jag har, såsom jag har fått, hwad Han hade; jag will icke mer kalla mig eller något, som jag har, för mitt, utan hel och hållen wara dig och alla menniskor till tjenst, blott för min dyre Herres skull, som gjort och dagligen gör mig så mycket godt." Att få handla, det heter att wara en **Christi efterföljare** och "icke mer lefwa sig sjelf, utan Honom, som är för oss död och uppstånden". Och detta är ju hela wårt lifs uppgift, om wi äro **christna**.

Men ack, när man tänker, huru det härmed går i werkligheten, och att det icke är wäl med att blott weta detta, utan det skall ock dagligen öfwas i werk och gerning, och när man känner, hwilka bergstunga hinder då lägga sig i wägen, wet man icke, om det är wärdt att mer säga ett ord om saken. Det är ingen, som riktigt tror det, att Christus så älskar och tjenar oss, som wi nyss sade, och på samma gång, att Han bryr sig om wår arma tjenst och har deri något behag, och de äro få, som ens akta det och söka att få det in i hjertat. Hwilken tror riktigt, att Christus werkligen har behag i wåra arma gerningar? Jo, endast de arma förblindade själar, som lefwa i falsk tro, så att de mena, att gerningarnas eget wärde är så stort inför Gud, att Han rentaf skall älska dem för deras gerningars skull. Dessa tro så, att det ärförskräckligt — emedan djefwulen understödjer en sådan tro. Men får en menniska rätt ljus öfwer wåra goda gerningars stora uselhet och owärdighet, får hon ljus att se, det ingen enda gerning i sig sjelf är inför Gud ostrafflig, ren och behaglig, utan att wi måste hafwa förlåtelse för wåra bästa gerningar, eller ock fördömas för dem — och att gerningarna behaga Gud, icke för deras eget wärde, utan endast af följande orsaker: först att Gud **för sin Sons skull** har behag till wåra personer och för den behagliga personens skull äfwen låter hans lilla kärlekstjenst behaga sig, och för det andra för **hans ord i gerningen**, d. ä. för det **Han** behagar bjuda oss göra en gerning åt sig, så att gerningen har wärde för **hans** skull, hwilken befallt densamma — si, förstår man detta, då will man icke tro och glädjas att få tjena Honom, utan då går man och ser ändå blott på tjenstens eller gerningens egen beskaffenhet, och om nu denna är af ringa betydenhet i sig sjelf, då kan man icke tro, att man gör Christus något behag dermed. Detta är den plåga, som alltid låder wid den rätta läran om gerningarna, så att man kan af misströstan om att någonting kunna uträtta wilja tystna. O, den swarta, olyckliga otron och det förblindade hjertats mörker! Det är egentligen den olyckliga otron, hedningen i hjertat, som förhindrar de trogna att med den lust och flit göra det goda, som de eljest skulle göra det. Ty så mycket älska de dock sin Frälsare, att om de blott riktigt trodde, att de finge tjena **Honom**, skulle de med stor glädje löpa dertill, om det ock wore en lång wäg. Om Han sjelf komme i synlig måtto uti deras hus och begärde af dem mat eller kläder, skulle de wisserligen ingenting spara för Honom, utan framtaga det bästa de hade. Men då Han skickar i sitt ställe en fattig menniska, som behöfwer mat, kläder eller penningar, är man ganska betänksam. Kunde wi då tro, att Jesus står bredwid, ser på oss och säger: **Allt det I gören dessa minsta, för min skull, det gören I mig,** o, hwilken glädje wi då skulle hafwa att gifwa eller utlåna, allt efter som det behöfdes! Men då wi ingenting riktigt tro, hafwa wi ock ingen lust eller drift till att göra det goda.

Har du i tron dig gifwit först åt Jesus, wännen kär, O, gif dig se'n i kärleken åt dina bröder här. Gif lärdom, warning, råd och tröst, gif willigt, hwad du har, Och märk och lär, ju mer du ger, dess mera har du qwar.

Den 12 Mars.

Då sade ormen till qwinnan. Förty Gud wet, att på hwad dag I äten deraf, skola edra ögon öppnas, och I warden såsom Gud, wetande, hwad som är godt och ondt. 1 Mos. 3:5.

Märk dessa ord! den försåtliga twetydigheten och ormalisten. Se nu här den "hwitklädda" djefwulen. Här synes han ganska präktig, förskapad till en ljusets ängel. Han säger icke till Adam och Eva: förty I skolen allsintet akta, hwad Gud säger — twärtom tager han just Gud till wittne på, hwad han sagt, och lägger Guds egna ord till grund

derför. Han gör endast en förklaring öfwer det namn, som Gud sjelf hade gifwit trädet. Gud hade i förbudet kallat det **kunskapens träd på godt och ondt**. Hwad detta betydde, will nu djefwulen utlägga. Gud wet, säger han, Gud har medgifwit med sjelfwa trädets namn, att man genom detta träd **får kunskap om godt och ondt**, hwilken kunskap Gud sjelf eger — således: att på hwad dag I äten deraf, "skolen också I warda såsom Gud, wetande, hwad som är godt och ondt". Detta är ju allt förträffliga saker: warda såsom Gud sjelf, wis och upplyst såsom Han — detta måste ju icke wara något ondt. När nu Gud wet sådant, är det ju omöjligt, att Han, eder hulde, allgode Fader, kan hafwa förbjudit eder att äta af detta träd. Så hafwa somliga förstått satans djuphet häri. Andra åter mena, att han härmed welat ingifwa misstankar om någon missunsamhet hos Gud, nemligen att Han icke unnade dem att blifwa så lyckliga och herrliga — att de således icke borde så wisst och fast tro på Guds kärlek och wälwilja för dem. Båda meningarna kunna wäl stå tillsammans; ty Eva kunde ju endast göra denna slutsats: Wet Gud, att genom åtnjutande af denna frukt wåra ögon skola öppnas, kan Han icke hafwa förbjudit oss äta deraf, utan wi måste hafwa missförstått hans ord; ty huru kunde ett sådant bud komma öfwerens med hans godhet och kärlek. Har Han åter werkligen förbjudit oss äta deraf, kunna wi icke annat sluta, än att Han är missundsam emot oss. — Se nu här satans djuphet! Denna framstår ännu hemskare, när man betänker, huru han här i sin djupa lögn **inblandar sanningar**, hwilka han endast wanställer och fördunklar genom de **twetydiga** uttrycken. Han lofwar t.ex. att deras ögon skulle öppnas. Detta kunde tagas så, att de skulle få en utomordentlig wishet och insigt; men sjelf menar han utan twifwel endast den bedröfliga erfarenhet, de skulle få af synden och dess straff.

Hwad som dock, öfwerhufwud taget, är mest framstående i denna frestelse och derjemte lemnat så djupa märken efter sig i alla Adamsbarn, att det ännu i denna dag utgör den egentliga grundkällan till allt andligt förderf, alla de mäktigaste frestelser och de djupaste fall, är ormens ingifwelser till högmod, sjelfförgudning och oberoende. Redan i ormens första ord: "Ja, skulle Gud hafwa sagt, att I icke skolen äta af allehanda träd", ligger den tanken: I, Guds herrligaste werk, I herrskare öfwer hela jorden, skullen I hafwa ett band på eder! Skullen I icke hafwa all frihet? Men sedan frestarens dristighet wuxit, säger han uttryckligt: I skolen warda såsom Gud, eller gudar. Och just detta: I skolen warda såsom Gud— nemligen, icke genom någon Guds nåd och gåfwa, utan genom egen "kunskap om godt och ondt", genom en egen åtgärd, egen gerning — det tog djupt i menniskan, det lemnade märken efter sig hos Adams slägte, hwilka ännu i dag oupphörligt sticka fram. Äfwen är det onekligen något betydelsefullt, att ormen uppwäckte ett kunskapsbegär, som isynnerhet bidrog till detta stora och förskräckliga fall. Luther säger: "Det är egentligen djefwulens onaturliga gift, att menniskan will wara klokare, än henne af Gud är bjudet." Först är det i allmänhet ingenting, som gjort menniskorna så galna uti andliga ting, så mäktigt fiendtliga emot Gud och hans wägar, som den inbillska lärdheten. När de höllo sig för wisa, äro de wordna dårar, äfwen om de werkligen innehade det största förråd af kunskaper. Apostelen säger, att förståndet uppblåser; en större rikedom på förstånd och wetande blir derigenom den mäktigaste frestelsen till sjelfförgudning och sjelfklokhet; och blott derigenom är den menniskan genast, mer än någon annan, obeqwäm för Guds wisdom. Gud står emot de högfärdiga och fördöljer sitt ljus för de wisa och förnumstiga. Men när Gud står emot en menniska, då är det förbi med henne, då faller hon från den ena dårskapen till den andra. "Då får hon en sådan wishet", säger Luther, "att hon anser för rättfärdighet, det som är synd, och för den högsta wishet, det som är den yttersta dårskap. Ty derhän plägar djefwulen drilla saken, att ju mera fjerran menniskan kommer ifrån ordet, destomer lärd och wis tycker hon sig wara."

Waka själ och bed Och till strids dig red. Räds, att frestarn lägger snaran, Der du minst förmodar faran: Sådan är hans sed. Waka själ och bed.

Uti lustans spår Smygande han går, Wännens röst han efterapar Sig till ljusets ängel skapar Tills han snärd dig får Uti lustans spår.

Den l3 Mars.

Hwar nu någon är i Christus, så är han ett nytt kreatur, det gamla är förgånget, si allting är wordet nytt. 2 Cor 5:17.

Den första skapelsen hade blifwit förderfwad genom syndafallet och det, som war en lust och förnöjelse för Guds

hjerta, då Han såg på allt, det Han hade gjort, undergick en så sorglig förstörelse, att Herren på mennniskosätt talade om en **ånger** öfwer, att Han gjort menniskorna Men då gaf Gud oss det ewiga "Ordet", "begynnelsen till Guds kreatur" att Han skulle åstadkomma en ny skapelse på jorden — den nya menniskan, som är skapad efter Gud, liksom i den första skapelsen, i sannskyldig rättfärdighet och helighet - skapad i Christus Jesus till goda gerningar, till hwilka Gud tillförene har beredt oss. Hwar någon är i Christus", säger apostelen. Hwad det will säga och huru det tillgår, hafwa wi ofta betraktat, nemligen att Anden så straffar allt det, som är i oss, synd, otro, egenrättfärdighet, att wi till slut ingenstädes finna ro, utom i Christus och hans rättfärdighet. Då själen, jagad och drifwen af Andens beständiga straffande, till slut måste helt inswepa sig i Christi rättfärdighet och hafwa blott i Honom sitt allt, både sin rättfärdighet och sin starkhet, då heter det: hon **är i Christus**. Och då, säger apostelen, **är hon ock ett nytt kreatur** — det gamla är förgånget, och allting är wordet nytt. Och detta är den uppenbaraste sanning i erfarenheten. Hwarje christen wittnar, att på samma gång han fick lif i Christus, fick ljus och frid i hans rättfärdighet, blef i detsamma i hans inre ett alldeles nytt wäsende, ett nytt hjerta och sinne, så att han nu såg allting annorlunda, han fick ett nytt förrstånd i alla andliga ting, ny syn och hörsel, ny lust i hjertat, nya fröjder och nya sorger, nya utsigter och nya sträfwanden: kortligen, han har ett nytt lif, en hel ny werld för sig - "allting är wordet nytt". Detta yttrar sig ock hos honom i ett nytt tungomål, nytt tal och nytt lefwerne. Och hwad **det gamla** angår, som ännu finns qwar hos mig, har jag nu kommit i en ny ställning till detsamma: synden, lustarna, som förr woro min förnöjelse, äro nu min plåga och förskräckelse; det andliga och himmelska, som förr war mig tråkigt och fremmande, år nu mitt lif och min lust. Mitt **sinne** är nytt, fastän **köttet**, efter det gamla adamitiska förderfwet, är sig alltid likt. Detta **nya inre** är det starkaste bewiset på en **ny födelse**, ty **födelse** tyder på sjelva det inre wäsendets förwandling. Och Christus säger. Utan en warder **född på nytt**, kan han icke se Guds rike." Och Johannes säger: Guds barn, hwilka icke äro födda af blod, icke heller af köttslig wilja, icke heller af

någon mans wilja, utan af Gud." Genom denna nyfödelse af Gud, denna nyskapelse, återställes det i syndafallet förlorade Guds beläte i menniskan, nemligen uti de trognas **sinne** och **anda**; men emedan wi ännu lefwa i köttet, hwilket är fullt af synd och strider emot Anden, är detta nya beläte ännu icke uppenbart och fullkomligt. Men den nya menniskan, som är skapad efter Gud i sannskyldig rättfärdighet och helighet, skall en gång förlossas ifrån denna dödens kropp, då Christus warder uppenbar, och "då warda wi lika Honom".

Här må nu hwar och en pröfwa sig sjelf. Apostelen säger bestämdt: "Hwar någon är i Christus, så är han ett nytt kreatur." Om du menar dig wara omwänd och troende, men icke har fått detta nya sinne och hjerta, icke i ditt inre blifwit ett nytt kreatur, wet du ännu icke, hwad den rätta tron och saligheten i Christus will säga. Hela Skriften wittnar ju öfwerallt, att den sanna tron medför ett nytt sinne, nytt hjerta, wänskap och bekantskap med Gud, lust till hans lag och seger öfwer werlden. Så omöjligt som att eld skulle wara utan wärme, så omöjligt kan tron och nyfödelsen af Guds Ande wara utan lif och kraft. Hwar någon är i Christus, så är han ett nytt kreatur. Detta är kort och enkelt taladt af apostelen, men bestämdt och afgörande. Flyg icke förbi den pröfwande sanningen, stanna och war uppriktig emot dig sjelf! Allt Guds ord måste wördas och med allwar betraktas. Det är bättre att i tid upptäcka sin andes falskhet, än att för sent wara bedragen. Du kan ju weta med dig, om du genom din tro kommit till den här nämnda inre förändringen. Om ock dina synder och skröpligheter ännu wore än så många och swåra, men du dock derjemte har detta nya sinne, först att **Christus, Christus** blifwit ditt **A** och **O**, ditt första och ditt sista, din enda tröst, ditt dagliga behof, så att du helst will höra något om Christus och hans förtjenst — och, för det andra, att du i följd deraf har fått en ny kärlek och lust till Guds lag och hans wägar, hwarigenom ock dina synder blifwit din wärsta plåga — si, om ock dina synder och brister då äro än så swåra, är dock detta nya wäsende det säkraste bewis, att du är född af Gud. De fåwitska jungfrurna kunna wäl wara religiösa, älska ordet i allmänhet och öfwa sina wissa heliga gerningar; men - att hafwa sin lust och sitt lif i Christus och hans nåd, att helst höra och tala om Christus och syndernas förlåtelse, det finner du icke hos dem.

Så är min Jesu bittra död Till lifs i allt mig worden: Min tröst uti min syndanöd, Min helgelse på jorden. I tron på Jesus är jag fri Från synden och dess slafweri; Ty Jesus är min Herre.

Den 14 Mars.

Jag, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull och kommer intet ihåg dina synder. Es. 43:25.

Hörom här, hwad som är Herrens sinne! Nu wäl, alla I, som ären törstiga, kommen hit till watten; och I, som icke hafwen penningar, ja, både syndare och helgon, hören här, då Herren sjelf talar och säger oss, huru Han dömer och handlar i den stora frågan om wår benådning. Hwad kan wara säkrare, än det Herren sjelf säger! Och här höra wi Honom på det allra uttryckligaste sätt förklara, att hwarken det ena eller andra offret, hwarken inre eller yttre fromhet bewekte Honom till nåd, och hwarken den ena eller den andra bristen, hwarken inre eller yttre ofromhet tillintetgjorde hans nåd, utan både förtjenster och skulder uppslukades af ett enda förhållande: "Mig har du gjort arbete uti dina synder och gjort mig möda i dina missgerningar." Och huru skall det då gå? Jo, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull — märk: "för min skull", icke för din skull — och kommer dina synder intet ihåg. O, ljufliga, honungssöta ord för fattiga syndare! Nådefulle Gud, öppna wåra ögon och hjertan, att wi måtte smaka och se, huru ljufligt det är!

Men för att kunna rätt märka kraften af dessa ljufliga ord, är det isynnerhet nödigt att förstå den omständigheten, att allt, det Herren förut (v. 22—24) uppräknar såsom icke bidragande till hans nåd, utgör just de förnämsta styckena af den gudstjenst, fromhet och goda gerningar, som Herren hade föreskrifwit Israels barn. Han talar först om hjertat: "icke att du har **kallat** mig" — hwilket innefattar allt hjertats begär efter Herren och sedan allt åkallande och bedjande. Derpå uppräknar Han, hwad som hörde till gudstjensten, såsom allehanda offer, spisoffer, brännoffer, rökelse, etc. Detta allt motswarar således, hwad som hos oss i nya testamentet kallas **gudaktighet**, såsom bön, andakt, gudstjenst, barmhertighetswerk och allehanda goda gerningar. Då wi nu weta, att Gud sjelf hade föreskrifwit Israel denna gudstjenst, samt att Israels folk med stor omsorg och nit wårdade sin gudstjenst, hwad kan det då betyda, att Herren här talar derom likasom förkastande, ja, såsom wille Han förneka, att de burit Honom några offer, då Han likwäl på samma gång erkänner, att de haft "arbete med rökelse och spisoffer"? Månne Han nu ogillar, det Han sjelf hade föreskrifwit? Wisserligen icke! "För ditt offers skull straffar jag dig intet", säger Han, "äro dock dina brännoffer alltid för mig"; utan här är endast fråga om, hwad som bewekte Honom till nåd och förwärfwade dem syndernas förlåtelse; såsom häruttryckligt står: "Jag, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull", och åter v. 26: Låt oss gå med hwarandra till rätta; säg, huru du will warda rättfärdig." Derom är här fråga. Och så snart det gäller den frågan, då brinner Herrens nitälskan såsom en eld emot all mensklig förtjenst och wärdighet; då upprepar Han mångfaldigt: icke du, icke du — "icke att du har kallat mig, eller att du har arbetat om mig. Jag, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull.^

På samma sätt talade Han ock uti sina kötts dagar. Liksom Han här först säger: Icke att du har **kallat** mig, icke att du har **arbetat** om mig, jag har icke haft lust i ditt arbete, utan twärtom har jag arbetat för dig — och, för det andra, att Han ock derföre förlåter synder och säger: **Jag, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull**; så säger Han ock i Joh. 15: "I hafwen icke utkorat mig, men jag har utkorat eder", och i Matth. 20: "Menniskans Son är icke kommen till att låta tjena sig, utan att tjena och gifwa sitt lif till en återlösning för många", och i Joh. 17: "Jag helgar mig sjelf **för dem**, att de skola ock warda helgade i sanningen", och i Matth. 26: "Mitt blod warder utgjutet till syndernas förlåtelse", och åter hos Johannes: "Den af mig äter, han skall ock lefwa **för min skull**." Wi igenkänna uti allt samma röst; och allt går ut på detsamma, nemligen det Herren här säger: **Icke du, icke du** — "icke att du har arbetat om mig; **jag, jag** har arbetat för dig, **jag, jag** utstryker din öfwerträdelse för min skull." Allt går derpå ut, att wi förmå ingenting mer än synda och måste såsom helt förtappade låta skänka oss allt af nåd, blott genom Honom, som arbetat för oss, gifwit sitt lif och sitt blod för oss och säger: "I skolen lefwa **för min skull**. Jag, jag utstryker din öfwerträdelse **för min skull**."

Wi tacka dig, o Jesu god, Som rinna lät ditt dyra blod. Från satans makt och arga list Har du oss löst, o Jesu Christ. Den 15 Mars.

Mig har du gjort arbete i dina synder och gjort mig möda i dina missgerningar. Ef. 43: 24.

Si der är den stora grundorsaken, hwarföre hwarken wåra synder eller wår fromhet gälla något wid wår benådning. Uti Christi blods röda haf äro både wåra synder och wåra förtjenster fördränkta. Sedan Gud utgifwit

sin egen Son till försoning för wåra synder, brinner hans nitälskan för ingenting mer än Sonens ära. Sedan Gud hört sin Sons nöd och rop från jorden, tål Han icke, att någon syndare will sjelf göra sig wärdig till himmelen. Märk derföre wäl de orden: **Mig har du gjort arbete uti dina synder**. — "Arbete!" — "arbete!" hör! Han har **arbetat**! Det har kostat den käre Herren arbete att frälsa oss från wåra synder. Will du se, hwad de orden betyda: "Mig har du gjort arbete uti dina synder", måste du skåda det uti **Gethsemane** och på **Golgatha**. Med Guds heliga lag är intet skämt. Att den arma jordwarelsen, menniskan, wågar förakta och trampa sin allsmäktige skapares lag, att hon emottager hans otaliga wälgerningar, men trampar hans wilja och bud; icke älskar Honom öfwer allt, utan föraktar Honom och dyrkar afgudar; icke fruktar Honom öfwer allt, utan med lätt mod syndar emot Honom; icke förtröstar på Honom, utan på sig sjelf och på andra; icke älskar sin nästa såsom sig sjelf, utan tänker blott på sitt eget bästa; lefwer sedan i allehanda synder och laster, i olydnad, wrede, hat, otukt, orättfärdighet, lögn och bedrägeri m. m. — detta allt kan för wår lättsinniga natur synas ganska ringa, men icke så för den helige Guden. Gud dömer annorlunda. Det ser jag på Christi martergestalt. Det ser jag, då Guds egen Son bär wåra synder, nemligen att Han, den starke, ståtlige personen, började "förskräckas, bedröfwas och ängslas", och hans swett blef såsom blodsdroppar flytande ned på jorden. O, du lättsinniga menniska! När du hörer det qwidandet uti nattens mörker i örtagården och förnimmer, att det är af denne majestätiske personen, som med blotta ord regerade wädren, utdref djeflar, uppwäckte döda, nedslog skaran, wisst borde du stanna litet och fråga, hwad det betyder, när en sådan person i ensamhet förskräckes, gråter och qwider. Gå icke förbi den synen så likgiltigt! Det angår dig, det är din Frälsare, det är den, som du i bönen åkallar, i döden anropar, i domen möter. Och frågar du Honom, hwarföre Han så swettas, får du till swar: "Mig har du gjort arbete uti dina synder." Men frågar du åter med profeten: "Hwi är då din klädnad så röd, och dina kläder såsom en wintrampares?" swarar Han: "Jag trampar winpressen allena, och ingen af folket är med mig. Icke

att du har arbetat. Jag, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull." Ser du din Frälsare sedan wid hudflängningen så sargad och slagen, att man kunde "tälja alla hans ben", underwisar dig profeten: "Han är sargad för wåra missgerningars skull och slagen för wåra synders skull; näpsten ligger uppå Honom, på det wi skulle hafwa frid." Ser du Honom slutligen lida förbannelsestraffet på trä, underwisar dig apostelen: "Christus har förlossat oss ifrån lagens förbannelse, då Han wardt en förbannelse för oss; ty det är skrifwet: förbannad är den, som hänger på trä." Det är gammalt bekant detta, du wet det allt förut — men hwad lider det i hjertat? Har du blifwit waken öfwer denna syn? Om Guds Ande får öppna dig ögonen och förklara dig Christi martergestalt, får hela din salighetssak ett helt annat utseende för dig; du skall blifwa både förkrossad och hugswalad, ja "utfattig, men dock salig" — och de orden skola få en ny kraft och betydelse: Icke att du har arbetat om mig; jag har arbetat för dig. Jag, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull."

Men we den, som kan skåda sin frälsare i marter och qwal och likwäl will lefwa qwar i sitt lättsinne, i syndens och werldens tjenst! We den, som will wara ostörd i sitt syndalif, då hans Frälsare swettas blod för hans synder, gisslas för hans lustar och med starkt rop och tårar dör på korset till hans försoning! Och huru skall det gå den fria, fräcka werlden, när en gång detta blod kommer öfwer henne!? Huru skall det gå dig, som alltid känt och firat Christi lidande och död, men aldrig will warda helt förenad med Honom, warda hans egen, blifwa och lefwa under Honom i hans rike — dig, som kommer årligen till hans dödsåminnelse, annammar hans lekamen och blod, men går så åter bort till dina lustar och lättsinniga sällskaper! Huru skall det gå dig? Kunde icke de undfly, utan måste dö utan barmhertighet, som syndade emot Mose lag; huru mycket större näpst, menen I, förtjenar den, som förtrampar Guds Son och aktar testamentets blod såsom orent?

Jesu, lär mig rätt betänka Din tänkwärda swåra död Och din bittra pinas nöd. Hjelp, att jag mig helt må sänka Ned i dina helga sår, Der jag lif och helsa får.

Hjelp mig, Herre, öfwergifwa Werlden med dess flärd och list Och hos dig, o Jesu Christ, Uti lif och död förblifwa, Wara med ditt kors förnöjd, Ega **blott i dig** min fröjd. Den 16 Mars.

Min själ wäntar efter Herren ifrån den ena morgonwäkten till den andra. Ps. 130:6.

Det är ett utmärkande drag för Guds barn, först att de hafwa fått utkorade barns ande, i hwilken de ropa: "Abba,

käre Fader", och för det andra att om de icke kunna på detta sätt förtroligt tala med Honom — ty en sådan swaghet och wanmakt påkommer dem ofta — är i deras hjerta ett **suckande och wäntande** efter Herren. Frälsaren, hans nåd och närwaro, är deras själs lifsbehof, så att detta **wäntande efter Herren** är alldeles den nya menniskans andedrägt. Och Herren låter icke heller sina wänner förgäfwes wänta och begära Honom. Han säger sjelf: "Den mig älskar, han skall warda älskad af min Fader, och wi skola komma till honom och blifwa boende när honom." Men tänk icke, att du skall alltid se och förnimma, att Han är när. Twärtom är det just ett hufwuddrag i hans hushållning med oss, att Han fördöljer sig sjelf och låter allehanda ondt synas och kännas, såsom synd, wanmakt och djefwulens grufliga anfall, så att wi tycka, att Frälsaren är tusen mil borta och endast onda andar hafwa oss i sitt wåld, jemte wår egen och werldens ondska. Då suckar dottren Zion: "Herren har öfwergifwit mig, Herren har förgätit mig." Då går bruden i nattens mörker och söker den, som har hennes själ kär. Då står Maria wid den tomma grafwen och gråter deröfwer, att hennes Herre är förlorad. Detta är den lilla tiden, om hwilken Herren säger: "En liten tid, och I sen mig icke; och I skolen gråta och jämra eder." Märk och glöm det aldrig, att det **just hörer till Herrens hushållning med oss**, att Han så skall fördölja sig; och att det alldeles icke skall synas dig såsom en liten tids **fördöljelse**, utan alltid såsom en öfwergifwelse och såsom en rättwis följd af någon begången synd och otrohet. Skulle det icke så synas dig, utgjorde det ingen werklig pröfning; men nu är det dertill ämnadt, att det skall wara en allwarlig öfning för din tro, din bön och ditt wäntande efter Herren. Men så wisst som Gud sjelf förklarar inför Zion: "Jag har blott som snarast bortgömt mitt ansigte för dig, men med ewig nåd will jag förbarma mig öfwer dig", och så omöjligt Christus kunde blifwa borta ifrån den gråtande Maria wid grafwen eller de twå lärjungar, som gingo till Emmaus, hwilka ansågo Honom såsom för alltid förlorad; så omöjligt är det ock, att någon enda själ nu kan wänta efter Herren och ropa till Honom dag och natt och dock komma på skam i sin wäntan. Nej, sådant strider alldeles emot Guds eget wäsende. Gud förer wisst de sina underligen men alltid med en

ewig trohet. Och det må wara med dina synder och ditt tillstånd, huru helst det kan — när din själ likwäl wäntar efter Herren, om du ock icke kan bringa en enda bön öfwer dina läppar, utan endast ditt qwalda hjerta i wanmakt och outsäglig suckan wäntar efter Herren, kan Han omöjligen blifwa borta. Se wår Herres Christi egna försäkringar, då Han talar om enkan och den "wrånga domaren" i Luc. 18; eller om den, som wid midnattstid, då dörren är stängd, får besök af sin granne, som begär att låna bröd, Luc. 11. Christus will sjelf med dessa liknelser twinga oss att inse, att det icke är möjligt för hans hjerta att förneka en nödställd själ sin hjelp. Men det fordras en tid lång att endast tro hans ord; ty det hörer just till pröfningen, att det skall kännas och synas, som wore allt förgäfwes. — Och det är just ändamålet med pröfningen, att **tron** skall öfwas.

Men denna öfning i tron hafwa wi dock ännu oftare derigenom, att wi **ingenting förnimma** af det andliga, hwarken sorg eller hugswalelse, hwarken synd eller nåd, utan en tyst stillhet och torrhet i själen kommer oss att frukta, att wårt andliga lif utslocknat, att wi äro i dödens lugn. För uppriktiga och waksamma själar kan blott denna stillhet, tomhet och wanmakt blifwa den allraswåraste pröfning. Men just denna fruktan för en hemlig död utgör både det kraftigaste bewiset och medlet emot samma fara. De åter, som aldrig frukta för sig, hafwa werkliga skäl att frukta.

Men nu, huru underligt än Herren förer oss, kan Han dock **icke alltid** blifwa fördold. "De, som bida efter Herren, få en ny kraft" — och få tid efter annan äfwen se hans herrlighet, så att de ock uppfyllas af en outsäglig, salig förundran öfwer den lefwande och närwarande Guden, som är så underlig, men ock så trofast. Då de under långwarig pröfning omsider börjat tro, att de alldeles woro af Herren förglömda, ger Han dem helt oförmodadt ett så underbart nådebewis, att de utbrista med Daniel, då han i lejonkulan fick mat sig tillsänd: **Herre Gud du tänker ju ännu på mig!** Jag menade, att du hade glömt mig. - O, huru den pröfwade själen då smakar Guds ljuflighet, ja, något af "den tillkommande werldens kraft", och hon will nu med David tacka Gud äfwen för sin själs bedröfwelse.

Så märk då mitt hjerta, som klagar, Att Herren förglömt dig förwisst Och wet ej din jämmer och brist: Ej Gud och hans Christ Förändras af wexlande dagar! Fastän du ej kan det förstå, Hans nåd är densamma ändå.

Den 17 Mars.

I ock såsom lefwande stenar uppbyggen eder till ett andligt hus och till ett heligt presterskap till att offra andliga offer, som äro Gud tacknämliga genom Jesus Christus. 1 Petr. 2:5.

Måtte wi wäl betänka, att Herren Gud werkligen har ett innerligt behag dertill, att ett Guds barn i kärlek och tacksamhet för hans stora barmhertighet offrar åt Honom sin kropp, sin williga tjenst och sin försakelse af köttets lustar. Sker det icke i tro och kärlek, utan för att inlägga förtjenster hos Gud, då är det allt endast Cains-offer, hwilka icke behaga Gud; ty "utan tron är omöjligt täckas Gud". Men offra wi något i tron på Christus, i tacksamhet för Guds stora nåd, då är det Honom alltid behagligt, om det ock i sig sjelft wore så litet som "en bägare kallt watten". Detta borde synnerligen uppmuntra och lifwa oss till sådant offrande. Men här hindrar oss wår djupa, beswärliga otro. Då wi ändtligen erfarit och lärt, att ingen egen wärdighet kan för Gud bestå, att synden widlåder allt, hwad wi göra, komma wi ock på de tankarna, att ingenting skall kunna behaga Gud, icke heller det som wi af tro och kärlek göra till hans ära och nästans nytta. Derigenom blifwa wi tröga och ohågade till hans tjenst. Denna mening är således en mycket skadlig och hindrande willfarelse. Fastän wi icke kunna med egna gerningar försona Gud och förtjena himmelen; fastän wåra gerningar icke i sig sjelfwa äro felfria och fullkomliga för Guds ögon, är det dock en lika wigtig och orubblig sanning, att när först wåra personer äro genom Christi offer för Gud helgade och behagliga, äfwen allt wårt bemödande i kärleken innerligen behagar Honom. Herren Gud är en mild och kärleksrik Fader, som med stort wälbehag åskådar, hwad hans barn i kärleken wilja göra för Honom. När nu ett Guds barn, oaktadt allt sitt syndaelände, likwäl är för hans stora barmhertighet tacksamt, willigt och hågadt att tjena Honom, så utgör sådant hans högsta wälbehag; och allt hwad orent och bristfälligt, som ännu låder wid wår tjenst, är af Christi rättfärdighet så betäckt, att Herren Gud aldrig ser på dessa brister.

Det är likwäl icke blott bristerna, utan äfwen **ringheten** i wåra gerningar, som hindra oss att tro Guds wälbehag derwid. Wi se alltid efter det, som är stort och lysande. Kunde wi göra några stora gerningar, omwända menniskomassor, blifwa missionärer eller martyrer, då kunde wi tro, att det behagade Gud. Wi besinna icke, att Guds wälbehag beror endast deraf, att wi i **tro och kärlek göra det, Han befallt oss,** och att hans bud och ord fästat de flesta menniskor wid deringaste gerningar, som mest behöfwas inom huset och samhället. Herren Christus säger, att Han på den yttersta dagen will offentligen inför menniskor och änglar prisa sådana gerningar, som hwarje christen äfwen i det ringaste stånd kan göra; och Han säger, att Han will med ett sådant wälbehag betrakta de gerningar, hwilka wi för hans skull gjort åt wår fattiga nästa, som hade wi gjort det åt Honom personligen. Han skall säga: "**Jag** war hungrig, och I gåfwen **mig** äta; **jag** war törstig, och I gåfwen mig dricka; **jag** war huswill, och I herbergeraden **mig** o.s.w.; ty hwad I hafwen gjort dessa minsta, mina bröder, **det hafwen I gjort mig.**" Huru kunde Herren starkare betyga sitt wälbehag till wåra gerningar, dem wi gjort för hans skull? Hwadan kommer det då, att wi likwäl icke tro, att sådan kärlekstjenst är Gud behaglig? Wi tro, ja känna, att det misshagar Honom, när wi **icke** tjena Honom, utan tjena synden; hwarföre skulle det icke då wara Honom **behagligt**, när wi twärtom fly synden och i kärlek tjena Honom? Wi märka åter här en fiendens förwändning af wåra tankar.

Måtte wi derföre ofta och wäl betänka dessa ord om kärlekens offer: De äro "Gud tacknämliga". Måtte Gud hjelpa oss att tro det! Då skulle wi med hjertlig lust säga: O, är det Gud behagligt, att jag nu lemnar denne fattige broder en gåfwa eller ett lån, huru gerna jag då will göra det! Ser Christus derpå, såsom gjorde jag det åt Honom, huru lycklig är jag icke då! Är det Gud behagligt, att jag i min eljest tunga och mödosamma kallelse är tålig, trogen och nitisk, huru gerna will jag icke då wara det! Är det Gud behagligt, att jag i en påkommande widrighet eller förlust är undergifwen och förnöjd; eller att jag mot mina medmenniskor är wänlig, saktmodig, mild, ödmjuk; att jag icke beswarar ondt med ondt, utan hellre gifwer ett "mjukt swar, som stillar wrede", huru gerna will jag då icke göra det! Är det Gud behagligt, att jag nu försakar och qwäfwer min begärelse efter det eller det, huru gerna will jag icke då göra det! Är det Gud behagligt, att jag nu talar ett tröstens, warningens eller

förmaningens ord till min nästa; eller att jag öfwerskyler hans fel och swagheter och icke baktalar honom — är allt sådant werkligen Gud behagligt, o, huru gerna jag då will göra det! Si, så skulle wi styrkas och lifwas till allt godt, om wi werkligen trodde, hwad Herren Christus och apostelen sagt oss, huru sådana offer äro Gud behagliga.

Jesus, du som älskar mig, Lär ock mig att älska dig Och i denna kärlek willigt Offra mig ditt namn till ära.

Den 18 Mars.

Waren ens sinnade. 2 Cor. 13:11.

Apostelen förmanar här till endrägt och ödmjukhet i den menskliga sammanlefnaden. Men om någon skulle mena, att ett sådant ämne som endrägt och ödmjukhet i wanliga och jordiska ting icke wore ett nog wigtigt ämne för en apostels förmaning och för upplysta christnas betraktelse, torde wi snart uti lifwet få erfara annat, då wi blott för bristande ödmjukhet och endrägt föra oss och andra i swåra frestelser och bringa försmädelse öfwer Jesu namn. Derföre har icke ens Herren Christus hållit det för ringa att i sina predikningar tala om samma ödmjukhet och foglighet, då Han t.ex. i sin bergspredikan säger: "Sa- liga äro de saktmodiga, ty de skola besitta jorden", och i Luc. 14 lärer, huru man icke ens bör fara efter främsta platsen wid ett matbord. Wi skola besinna, att den sanna christendomen will göra sina barn uti **allting** skickliga och lyckliga, will föra oss ned i **lifwet,** att wi icke skola uppehålla oss blott i höga betraktelser och sedan i lefwernet förgäta allt hwad wi lärt, utan att wi böra twärtom der tänka uppå, "hwad godt, hwad sannt, hwad ljufligt, hwad wäl lyder".

Med denna förmaning will då apostelen säga: En christen skall icke i sitt lefwerne wara egensinnig och sjelfwisk, så att han will hafwa allting efter sitt eget hufwud, utan han bör äfwen låta andras förstånd, tycke och sätt gälla något, der det icke är bestämdt stridande mot Guds ord och wilja. Apostelen talar här emot en mycket djup böjelse i allas wår natur, nemligen egensinnighet och sjelfklokhet. Wi finna denna redan hos de små barnen, att så snart de börja tala, framträder hos dem böjelsen för twist och enwishet. Sedan se wi i hela det menskliga lifwet, huru det öfwerallt går efter det gamla ordet: "Så många hufwuden, så många meningar." Hwar och en tycker, att hans förstånd och sätt alltid äro de bästa. Om wi nu följa denna wår natur och wilja beständigt strida för wårt eget tycke, måste ju deraf följa en oaflåtlig strid och oenighet. Derföre är det en synnerlig nåd och wishet, om en christen äfwen i detta fall tager wid lärdom, tidigt wänjer sig att gifwa efter för andra och hellre misstro sitt eget tycke eller förstånd, än alltid strida för detsamma.

Detta är den allmänna lärdom, apostelen här welat gifwa oss. Men ligger den nämnda böjelsen för egensinnighet så djupt rotad i wår natur, som wi nu funnit, då skola wi alltid wara beredda på, att den också will göra sig gällande i **andliga** ting. Derföre är det wäl wärdt, att wi först och sist inprägla hos oss de många förmaningar till **andlig**endrägt, som wi finna i apostlarnas bref. Men om denna andliga endrägt lärer wår apostel, att om wi än icke kunna hafwa lika förstånd i hwarje fråga, hwilket icke gerna kan ske, så länge "wi förstå endels och profetera endels", skola wi dock "winnlägga oss att hålla Andens enhet genom fridens band", d. ä. såsom med ett fast band af frid, fridsamhet och kärlek fasthålla den enhet, som Anden werkat — helst som wi dock alla hafwa de största och wigtigare tingen lika och gemensamma, wi, som uti Christus äro "en kropp och en ande". Denna enhet i anden och talet är sannerligen så wigtig, att om någon, som tycker sig hafwa ett klarare förstånd än alla andra, för detta sitt förstånd gör oro och söndring bland dem, som redan äro i Christus saliga och förenade, gör han dermed ett mycket större ondt, än om han hade alltid behållit sitt ljus för sig allena. Ja, af Rom. 14 lära wi, att äfwen om det war en werklig sanning, för hwilken du stridde, men det skedde på ett sådant sätt, att du ryckte själarna från "enfaldigheten i Christus", har du dock gjort en sådan gerning, att apostelen säger, det du "**förderfwat** dem, för hwilka **Christus lidit döden**", och att "den swage brodren warder **öfwer ditt förstånd förtappad**". Den andliga endrägten och själarnas förblifwande wid enfaldigheten i Christus äro derföre så wigtiga förhållanden, att hellre än att du skulle störa dessa, må du i alla dina lifsdagar tiga och "hafwa din tro när dig sjelf för Gud". Farorna af endrägtens störande äro wida större och hemlighetsfullare, än wi mena; och detta är orsaken, hwarföre apostlarna gifwit så många och allwarsamma förmaningar i detta ämne — förmaningar sådana

som dessa: "Kära bröder, jag förmanar eder **wid wår Herres Jesu Christi namn**, att I talen alla ett, och ibland eder ingen twedrägt är;" och åter: "Waren ens sinnade, waren fridsamma, så blir kärlekens och fridens Gud när eder."

Tag bort allt köttsligt öfwerdåd Allt högmod ur wårt sinne, Du gifwer de ödmjuka nåd; Du werke sjelf derinne, Att wi må tjena så hwarann. Som du oss, Herre, tjenat. Den 19 Mars.

Wi sågo och betygade, att Fadren har sändt Sonen, werlden till en Frälsare. 1 Joh. 4:14.

Se nu här först höjden och djupet af den gudomliga kärleken! Johannes säger, att "Fadren sändt Sonen werlden till en Frälsare". Och åter: "Derpå är Guds kärlek till oss worden uppenbar, att Gud har sändt sin ende Son i werlden, att wi skola lefwa genom Honom." Och åter: "Deruti står kärleken, icke det wi hafwa älskat Gud, men det Han har älskat oss och sändt sin Son till en försoning för wåra synder." Att Sonens sändande war ett werk endast af Guds kärlek och war Guds kärleks högsta bewis, det säger ock Herren sjelf: "Så **älskade** Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son." Och hwilken annan be- wekelse kan här upptänkas än Guds egen kärlek? En gammal lärare säger: "Sedan jag länge ansträngt all min tankeförmåga att i allt wårt wetande om Gud och om menniskan genomtränga till den yttersta bewekelsen, hwarföre Gud så älskade werlden, att Han för henne utgaf sin enfödde Son, har jag omsider kommit till endast denna slutsats: **Gud älskade, derföre älskade Han**." Såsom en moder kan intet annat skäl uppgifwa, hwarföre hon med outtröttlig kärlek dag och natt sköter och bär sitt sjuka barn; nej, det är en **lag i hennes hjerta, moderskärlekens**, som twingar henne dertill; så finna wi icke heller annat skäl, hwarföre Gud utgaf sin Son. Hans hjerta för menniskan war sådant, och menniskan war dock hans barn, ehuru fallet och wanstäldt; Han igenkände dock i henne barnet, som Han i begynnelsen skapade till sin afbild och arfwinge af allt sitt goda. **Gud älskade** sitt fallna barn. Detta war bewekelsen.

"Gud **sände** sin Son." Redan detta ord säger oss, att Sonen war till, förrän Han blef **sänd** till werlden. Christus war Guds **Son** i ordets bokstafliga mening. Så måste Han ock wara, om hans sändande skulle utgöra uppenbarelsen af Guds oändliga kärlek till menniskan. För alla de profeter och änglar, Gud sändt till menniskors bästa, har Christus dock aldrig anfört detta såsom bewiset på Guds stora kärlek; endast om den enfödde Sonens sändande säger Han: "Så **älskade** Gud werlden." Och då apostelen i Rom. 8:3 kallar Christus icke blott Guds Son, utan hans egen Son (gr.-t.), skiljer han dermed Christus från alla, som i någon särskild mening kallas Guds söner, och låter förstå, att Han är Guds Son i **egentlig** betydelse. **Englarna** kallas Guds söner på grund af deras skapelse och höga ställning; **Israel** (folket) kallas Guds son i anseende till den faderliga kärlek och omsorg,hwarmed Gud omfattade det folket; de **trogna** kallas Guds söner i kraft af deras nya födelse och gemenskap med Christus. Men ingen mer än Christus är kallad "hans **egen** Son", eller, såsom hos Johannes, **den enfödde af Fadren, den enfödde Sonen.** Och efter denna "gudaktighetens stora hemlighet, att Gud är worden uppenbar i köttet", så hårdt bryter wårt arma förnuft, att äfwen de, som annars tro Guds ord, likwäl här anfäktas och frestas att wilja taga uttrycket "Guds Son" i någon oegentlig mening, så betänk wäl det nu sagda. Och lägg dertill ännu hela Skriftens oräkneliga wittnesbörd, hwilka wisa, såsom i Ebr.1 anmärkes, huru den enfödde Sonen får af Fadren sådana **namn** och **tilltal**, som ingen af änglarna fått — "ty till hwilken af änglarna har Han någon tid sagt: Du är min Son, i dag har jag födt dig", och åter: "Sätt dig på min högra hand, tilldess jag lägger dina fiender dig till en fotapall;" att Honom tillegnas **gudomlig dyrkan**: "Och alla Guds änglar skola tillbedja Honom;" att Honom tillegnas **ett ewigt rike,** då till Sonen säges: "Gud, din stol warar ifrån ewighet till ewighet;" och ändtligen, att Honom tillegnas sjelfwa **skapelsewerket**, såsom ock Johannes säger om "Ordet", som wardt kött: "Genom det är allting gjordt, och det förutan är intet gjordt, som är gjordt." Ja, lägg härtill, att Han **war**, "förr än werlden war skapad"; såsom Han sjelf säger i Joh. 17: "Fader, förklara du mig när dig sjelf med den klarhet, **som jag hade när dig, förr än denna werlden war**." Sådant hade ock redan profetian sagt, då t.ex. i Mich. 5 säges, att från Bethlehem skulle komma den, "hwilkens utgång har warit af begynnelsen och af ewighet". Låtom oss i stilla tillbedjan prisa den Ewiges underliga råd! Han har sannerligen sändt sin egen Son i werlden.

Ack, Herre Jesu, hör min röst, Gör dig ett tempel i mitt bröst, Uti mitt hjerta blif och bo, Så har jag tröst och ewig ro.

Låt aldrig mig förgäta dig. Ditt namn ske pris ewinnerlig! Ditt namn med fröjd jag lofwa will, Förläna mig din nåd dertill.

Ära ske Gud uppå hans thron, **Som oss har skänkt sin ende Son**, Nu menskors röst och änglars chor Lofsjunge den, i höjden bor. Den 20 Mars.

Synden kände jag icke utom af lagen, ty jag hade icke wetat af begärelsen, hade icke lagen sagt: Du skall icke begära. Rom. 7: 7.

Wi märka först de orden: "Synden kände jag icke utom af lagen." Detta är ett allmänt förhållande, om hwilket apostelen redan i kap. 3: 20 hade sagt: "Af lagen känner man synden." Men här lärer han oss nu äfwen, **huru** och **när** wi genom lagen lära att känna synden. Detta är äfwen en wigtig fråga; ty dels märka wi, att fastän wi alla hafwa kunskap i Guds lag, wi dock icke alla känna synden (hela werlden sofwer alldeles säker i all sin synd); och för det andra böra wi betänka, att den, som icke lärer att känna sin synd, kan icke heller söka frälsning derifrån, utan skall sist "dö uti sina synder". Med all kunskap och klokhet och tro på Guds ord, är det omöjligt, att någon kan rätteligen annamma Christus utan att så känna synden, att han blir "dödad af lagen"; först då kan han blifwa lefwande i Christus, blifwa en ny menniska, född af Gud. Detta är, hwad hela Skriften lärer. Det är då en wigtig fråga: **huru och när** lärer jag att rätteligen känna min synd? Det första apostelen derom säger är, att det sker först då och derigenom, att du lärer känna **begärelsen**. Han säger: "Synden kände jag icke utom af lagen; **ty jag hade icke wetat af begärelsen**, hade icke lagen sagt: Du skall icke begära." Med detta sammanhang säger han således, att han icke kunde känna synden, då han icke wisste af begärelsen. Men hwad han menar med att "weta af begärelsen", det märka wi ock af hans egen förklaring, nemligen att det först betyder **känna begärelsen såsom synd**: ty han säger: "Jag wisste icke af begärelsen, hade icke **lagen sagt**: Du skall icke begära." Häraf märka wi, att han först åsyftar en **upplysning** derom, att redan begärelsen war synd, ty detta war, hwad han lärde af lagen, som sade: Du skall icke begära. För det andra märka wi af följande vers, att han åsyftar äfwen den djupare kännedom om begärelsens makt öfwer oss, som wi erhålla genom den bittra **erfarenheten**; ty han säger der, såsom en ytterligare förklaring häröfwer: "Då tog synden tillfälle af budordet och uppwäckte i mig all begärelse."

Wi hafwa nu sett, att wi endast då känna synden, när wi känna begärelsen, men nu frågas: När och hwarigenom lära wi att känna **begärelsen**? Wi hafwa alla från barndomen lärt det budet: "Du skall icke begära", wi höra och läsa det ofta: och dock sofwer hela werlden öfwer begärelsernas brottslighet. Mången tager lagen för sig, för att deruti såsom i en andlig själens spegel skåda sina synder, och får dock icke derigenom någon lefwande syndakännedom. Huru och när erhåller man denna? Apostelen säger, att det tillgår på ett helt annat sätt, än genom ett sådant sjelfföretaget och menskligt skådande i lagen. Han säger så: **Jag lefde fordom utan lag**, och då war synden död; men **när budordet kom**, fick synden lif. Hwad kan detta betyda, att Paulus lefwat utan lag? Icke betyder det, att han icke egde, kände och brukade lagen; han war ju ifrån sin barndom underwisad i lagen och war under sitt oomwända tillstånd en så nitisk medlem af det strängaste religionspartiet på sin tid, att han "efter den rättfärdighet, som kommer af lagen, war **ostrafflig**". Hwad betyder det då, att han hade fordom lefwat utan lag, och sedan det, att "budordet kom"? Intet annat, än att han icke hade haft lagen lefwande i samwetet, utan warit sofwande i sin gerningstjenst; att han icke hade sett, icke förnummit det budet: Du skall icke begära. Och att "budordet kom", betyder således, att lagen kom till lif och kraft i hans samwete, att han blef uppwäckt ur syndasömnen och fick Guds heliga nitälskan och ögon kännbara för sig, hwilka jagade och utmattade honom, hwadhelst han företog. Så tillgår det, att wi få syndens kännedom af lagen. Det fordras ett stort och nådefullt Guds werk dertill; det fordras, att Gud besöker dig och uppwäcker dig från syndasömnen; annars kan du med all uppmärksamhet på lagen aldrig lära att känna dina synder.

Apostelen bekänner således här, att endast den heliga lag, som sträckte sina bud ända till hjertat och sade: "Du skall icke begära", öppnade hans ögon att se detta eljest förborgade onda, "begärelsen". Och då blef den "ostrafflige" mannen snart en wederstygglig syndare. Ty då lagen, den store och allsmäktige Gudens heliga bud och hotelser, nu trängde sig på hans inre; då den i sin gerningstjenst förnöjde Saulus märkte, att den store Guden såg in uti hans hjerta och sade: du skall icke hysa den minsta begärelse till det onda — o, huru war icke nu all hans rättfärdighet förstörd! Från syndiga tankar och begärelser war han icke fri; och då han nu wille frigöra sig äfwen från detta inre onda, wille motstå och bortdrifwa alla onda tankar och äfwen i hjertat wara helig inför Guds ögon, då uppstod en ny och swårare nöd, än han hade förut känt; ty tankarna och begärelserna läto icke utdrifwa sig, utan blefwo allt swårare, ju mer han lärde känna dem och stridde emot dem.

Min nåd är dig nog, Fast synden af budordet tillfälle tog Och wäckte i dig all begärelse opp Och släckte i hjertat hwar gnista af hopp; Det war dock för **werkliga** synder jag dog, Är detta ej nog?

Så hwila derwid Och lemna en gång all din fåfänga strid Låt nåden få wara dig allt, hwad hon är Då blir hon dig riktigt omistlig och kär, Då först får ditt ängsliga samwete frid; Så hwila derwid. Den 21 Mars.

Detta är den förtröstning, som wi hafwa till Gud, att om wi bedja något efter hans wilja, så hör Han oss. 1 Joh. 5:14.

Det är ett skadligt missbruk, när man i bönen går utom ordet. Många bedja och tro sådant, som Gud aldrig har lofwat, hwilket är att fresta Herren och bedraga sig sjelf, såsom om någon wille bedja Gud om dagligt bröd, men icke wille sjelf arbeta; bedja Gud uppehålla hans andliga lif, men wille sjelf icke begagna Guds ord; bedja Gud om nåd till helgelse, då han ännu är under lagen, och om kraft till trons frukter, då han ännu icke har tron, ännu icke är inympad i Christus; eller bedja om en salig ändalykt, då han aldrig i tiden wandrat den wägen, som drager till lifwet; eller bedja owilkorligt i saker, der det är owisst, hwad den allwise Guden ser wara nyttigast o.s.w. Allt sådant är att "fresta Herren" och bedraga sig sjelf. Tron och bönen måste alltid hafwa ett löfte af Gud att grunda sig på, eljest äro de fåfänga.

Andra åter hafwa löften och tillsägelser af Gud om de ting, som de åstunda, men begagna icke dessa löften, betänka dem icke, taga icke Gud på orden, utan gå bort förutan både tro och bön; eller ock bedja de, men utan tro på ordet, och bedja så i wädret, bedja ock derföre med köld och olust. Detta händer under tiden äfwen de trogna.

Det första, som nu fordras till en rätt bön, är, att den icke är ditt eget tilltag, utan att du ställer Guds befallning och tillfägelse fram för dig och säger till Herren: "Du har befallt mig bedja; jag gör blott, hwad du sjelf befallt mig;" eller med David: "Mitt hjerta håller dig ditt ord före: I skolen söka mitt ansigte, derföre söker jag ock, Herre, ditt ansigte;" jag gör blott, hwad du sjelf befallt mig. För det andra, att du icke kommer för Gud blott med dina egna tankar, ditt eget arga, lögnaktiga hjertas omdömen om Honom, om hans hjertelag och hans swar till dig; utan att du bewäpnar dig med hans egna ord betänker och framhåller dessa, så att du kan säga. Jag begär blott, hwad du sjelf tillsagt mig. Gör så, som du sjelf sagt; ja, gör blott efter din egen natur och lust; du har sagt, att du är "nådig, barmhertig, allsmäktig och sannfärdig"; att det är "din lust, att du må göra oss godt"; att du "bidar att få wara nådelig"; gör då efter din egen natur, din lust och ditt hjertelag. Men en sådan bild af Gud skall förnuftet, känslan och satan oaflåtligt wilja rycka ur ditt hjerta, om du blott inrymmer dem den ringaste talan; derföre fordras här ofta en hård kamp för att blifwa wid ordet. Håll då ögonen utan ringaste sidoblickar fästade wid ordet och tänk så: "Är det icke sannt, hwad som står om

11Herren, så gör det mig lika, hur helst det går mig." För det tredje fordras härtill, att du icke kommer för Gud med din egen wärdighet eller i ditt eget namn, utan att du ställer framför dig din "medlare", i hwilken Gud har allt sitt behag. Och för det fjerde, att du, om möjligt, så ställer din bön, att din sak icke blir liggande på dig och din wärdighet, utan på Gud och hans ära; att icke din tro, utan Guds trohet, icke tron i din bön, utan sanningen i Guds löften komma att stå profwet. Allt detta sker genom att taga Gud på orden, eller, såsom David säger, "hålla Honom hans ord före".

Si, detta har warit de gamla troshjeltarnas konst, när de uti bönen kämpat med Gud, såsom wi se af många deras

böner. När patriarken Jacob war i ångest och bäfwan för sin broder Esaus och hans härars antågande och nu bad Herren om hjelp, sade han: "Gud, min fader Abrahams Gud, min fader Isaacs Herre, du som har sagt till mig: Far åter in uti ditt land till dina fränder, jag will göra dig godt — hjelp mig utur Esaus hand." Si nu här, först säger han: "Du är ju min fader Abrahams Gud och min fader Isaacs Herre" — liksom wille han dermed påminna Gud om de löften, Han hade gifwit dessa fäder, nemligen att deras efterkommande skulle warda mycket talrika, hwilka löftens fullbordan nu hwilade på Jacobs och hans barns räddning; ty hade de blifwit förgjorda, huru hade då det löftet gått i fullbordan? Men äfwen ligger i åberopandet af Abrahams och Isaacs namn den tanken: Om ock jag är owärdig, så tänk dock derpå, att jag är en son till dina tjenare Abraham och Isaac, dem du har kära. — Widare sade han: "Du som har sagt till mig: Far åter in i ditt land, jag will göra dig godt;" d.ä. du har sjelf befallt mig företaga denna resa, du skall ock sjelf försörja mig. Och du har lofwat att "göra mig godt". Nu, Herre, gäller det dina ords sanning; ty om Esau får förgöra oss, huru warder då det löftet fullbordadt: "Jag will göra dig godt?" Likasom han hade welat säga: "Icke betyder det så mycket, om jag förgås; men — huru går det då med ditt löfte, din sanning, ditt namn och din ära!"

O Gud, all sannings källa, Jag tror ditt löftes ord. Hwad du har sagt skall gälla I himmel och på jord: "Åkalla mig i nöden, Så får du hjelp af mig." Ja, Herre, intill döden Will jag åkalla dig.

Hwad hjelp mot all min smärta Att trösta pä din nåd Och anförtro mitt hjerta Åt dina wisa råd. När du mig bedja lärde I Jesu Christi namn, Du åt mitt hopp beskärde En fristad i din famn. Den 22 Mars.

Det höfdes Honom, som hade fört många barn till herrlighet, att Han skulle genom lidande göra deras salighetshöfding fullkommen. Ebr. 2:10.

Det war såsom wår **salighetshöfding**, Christus är worden fullkommen. Detta har skett genom twenne för Guds Son alldeles nya öfningar: Hans **lydnad** och hans **lidande**. Wi se detta af dessa apostelens ord: "Det höfdes Honom, att Han skulle genom lidande göra deras salighetshöfding fullkommen." Och åter: "Ändock Han war Guds Son, har Han dock, af det Han led, lärt lydnad. Och då Han wardt fullkommen" etc. — Märk! Guds Son har "lärt lydnad". Det war något för Herren såsom alla warelsers herre och lagstiftare alldeles nytt, att sjelf såsom en lydig tjenare gå under den lag, Han gifwit oss. Han liksom förundrar sig sjelf deröfwer, då Han i den profetiska psalmen säger: "Herre, min Gud! stora äro dina under och dina tankar — offer och spisoffer behaga dig intet, men öronen har du öppnat mig. Si, jag kommer; i boken är skrifwet om mig. Din wilja, min Gud, gör jag gerna; och din lag har jag i mitt hjerta." Märk, "öronen har du öppnat mig". Detta betecknar, huru Han wardt "gjord under lagen", blef satt till att **lyda**; ty det är en tjenares sak att **höra**, blott höra till och lyda. Då således detta war en för Guds Son alldeles ny öfning, förstå wi, hwarföre apostelen säger, att Han har **lärt lydnad**. Men att lära lydnad, att såsom sin egentliga kallelse öfwa lydnad inför Guds lag, hwilken war gifwen åt oss menniskor, det war något, som Guds Son aldrig behöfde för sin egen del, utan det har Han helt och hållet gjort endast såsom **wår salighetshöfding**, såsom den **andre Adam**, hwilken nu i hela menniskoslägtets ställe skulle stå lydnadens prof, liksom den förste Adam också ställdes på ett prof för lydnad, men föll. Ty såsom för en menniskas olydnad många äro wordna syndare; så warda ock för Ens lydnads skull många rättfärdiga." O, en herrlig tröst, wid känslan af wår dagliga och oändliga olydnad — ty hela wårt grufliga syndaelände består i olydnad mot wår Guds bud. O, en herrlig tröst att då weta, att Gud har gifwit oss **En**, som skulle utöfwa den fullkomliga lydnaden i wårt ställe, den lydnad, som wi äro skyldiga att be- wisa, men hwilken wi aldrig rätt göra! "Genom Ens lydnad warda många rättfärdiga." Det är Christi lydnad, som är den egentliga tillfyllestgörelsen, hwilken, oss gifwen och tillräknad, utgör den rättfärdighet, hwarmed wi helt wäl bestå inför Gud, och är den rättfärdighet, som lagen kraft af oss, men icke kunnat åstadkomma; såsom Paulus säger:"Det som lagen icke kunde åstadkomma, i det han wardt förswagad af köttet, det gjorde Gud, sändande sin Son i syndelig kötts liknelse." Det war icke nog, att wåra synder med blod afplanades, lagen måste ock fullgöras, och det behagade den barmhertige Fadren att gifwa oss en profman för alla menniskor, en ny Adam, som skulle stå profwet, en för alla och alla i Honom. Derföre har Han, ändock Han war Guds Son, lärt lydnad; och då Han wardt fullkommen, blef Han för alla dem, som lyda Honom, en orsak till ewig salighet.

Sålunda är Han endast genom lidande och lydnad worden en fullkommen salighetshöfding. Då Han ännu som ett barn låg i krubban, war Han följaktligen ännu ingen fullkommen saliggörare. Hade Han genast från krubban återwändt till himmelen, hade detta besök af uppgången från höjden icke warit oss till salighet. Han måste först blifwa beredd att wara Man för wår frälsning och wårt hopp, wara wår **salighetshöfding**. Det war alldeles nödwändigt, att Han först, under storm och trångmål, för oss och i wårt ställe uppfyllde all rättfärdighet och fullgjorde de skyldigheter, som ålågo oss. Det war oundgängligen nödigt, att Han uthärdade hela den förbannelse, hwilken rätteligen tillkom oss, ja, att Han sjelf **vardt en förbannelse för oss**. Han måste kämpa, lida, blöda, warda af Gud öfwergifwen — Han måste dö. Genom alla dessa djup måste Han wandra, om Han skulle blifwa oss en tillfyllestgörande Frälsare. Och äfwen detta war ännu icke allt, hwad som till detta stora ändamål måste ske med Honom: Han måste äfwen åter uppstå, såsom en lifwets Furste, och med wårt kött och blod fara till himmelen och warda upphöjd på Majestätets högra sida i höjden, att Han skulle kunna sända oss sin Ande och bereda sig ett willigt folk på jorden. Och först då, när Han hade förnummit djupens rytande, druckit ur Belials bäckar, störtat sig ned i en afgrund af dödens förbannelfe, sprängt grafwens försegling, genombrutit molnen och i wår menskligbet intagit Majestätets stol, då först war Han oss fullt "gjord till wisdom, till rättfärdighet, till helgelse och förlossning"; då först stod Han der, för Gud och för werlden, såsom en **fullkommen Frälsare och Öfwersteprest** för sin syndarehär — och war fullkommen.

Så blef då fullkomnadt Guds ewiga råd, Så lade Han grunden till frihet och nåd. Wår salighetshöfding har allt wäl beställt, Wår skuld Han betalte och slägtet blef sällt.

Så saligt som det uti skapelsen war Och än mera lyckligt, ty medlaren har En **ewig rättfärdighet** för oss tillreds. Kom, fattige syndare, gif dig tillfreds! Den 23 Mars.

Jag är Herren, din Gud, som har utfört dig af Egypti land utur träldomens hus. 2 Mos. 20:2.

Du skall inga andra gudar hafwa jemte mig o. s. w.

Detta är Herrens egen inledning till sin heliga lag. Här låter Herren förstå, hwem Han är, som talar, och på hwilka grunder Han kunde så bjuda, befalla och döma. **Jag är Herren**. Det är detta: **Jag Herren,** som är den egentliga **grunden** till den heliga lagens ewiga wigt och ewigt förbindande kraft. **Jag är Herren**, jag är **Jehovah**, den ewigt warande, den sjelfbestående, urkällan till alla wäsenden och all makt. Låtom oss betänka: Hwadan är menniskan kommen — hon, som skall lyda denna lag? Hwad är menniskan? Hon är ju **hans händers werk**, hans skapade kreatur. Har Han icke då all makt och rätt att bjuda henne, hwad Han will, inskränka hennes frihet och föreskrifwa henne lagar? Detta är det första, Han med detta ord påminner oss. Och låtom oss djupt betänka detta. Ty det är just grunden till all olydnad och allt förakt för Guds lag, att wi icke besinna, **hwem Herren är**, som gifwit lagen, och hwad **wi** äro inför Honom. Ja, om det blefwe oss gifwet att se eller förnimma, **hwem** Han är, som talar i den heliga lagen, så skulle wi wäl hellre försmäkta och dö, än wi skulle wåga att göra något emot Honom. Wi säga icke, att wi skulle derigenom hafwa makt att emotstå synden, nej det står icke så till med oss efter syndafallet, att wi blott på ett bud kunna göra, hwad wi wilja, men wi skulle ock derföre försmäkta och förtwifla, om icke Gud sjelf förbarmade sig och frälste oss. Så långt ifrån, att wi skulle wara säkra och obrutna med alla wåra synder. Ty tänk, hwad det är, att **Han** gifwer lag åt menniskorna — **Han**, som är den store himmelens och jordens Skapare, som i begynnelsen gjorde allting af intet, som skapade solen, månen och stjernorna och jorden med allt, hwad som är deruppå, och skapade menniskan sig till ett beläte, till barn och arfwinge, utrustad med förmögenheter att höra och förstå hans wilja, Han, "den höge och högtbesutne" — Han ger menniskan bud och lagar. Skulle wi wåga att trotsa och förakta Honom? Hwilket förskräckligt förderf i alla wåra krafter, att wi icke ens äro beqwäma att besinna sådant. Wi borde dock annars betänka, att Gud kan hwarje ögonblick krossa oss, likasom man krossar en fluga, att wi äro helt i hans händer, att wårt lif och all wår wälfärd i tiden och i ewigheten beror af Honom. Wi hafwa icke ett andedrag i wår makt, och Gud har otaliga sätt och medel att straffa dem, som förtörna Honom; såsom wi ock se på alla sidor, huru Han tillsänder den ena enond brådöd, den andra en förskräcklig sjukdom, den tredje galenskap, den fjerde en förblindelse och djerfhet, som

bringar honom i synd och skam. Det är sannt, hwad Luther säger, att "Gud har på alla sidor snaror och fällor för sina föraktare, så att de kunna ingenstädes undkomma Honom". Och slutligen är Han ock den, som kan förderfwa både själ och kropp i helwetet. Ja, om icke Han will taga wår arma själ om hand, när wi dö, och föra den till himmelen, så blir den för ewigt borta. Och Honom skulle wi wåga att förakta och trotsa! Betänk äfwen, å andra sidan, huru mycket godt Gud kan göra oss, om Han är oss nådig. Huru mycken nåd och wälsignelse i tiden, och huru mycken glädje och salighet genom en hel ewighet kan icke Han gifwa sina wänner! Och Honom skulle wi wåga att förakta och trotsa! Tänk, om Han blott wille taga sin Helige Ande ifrån dig och lemna dig åt naturens mörker, köttets lustar och djefwulens makt! Låtom oss derföre bedja öfwer detta ordet: **Jag är Herren!** nemligen att wi få detta ord såsom med stora flammande bokstäfwer skrifwet i wår själ, så att det står oss för ögonen i alla wåra lifsdagar.

Men sedan ligger ock ännu en lärdom i det **namn**, med hwilket Gud här angifwer sig för folket, nemligen **Jehovah**, ty **Jehovah** betyder den ewigt warande, oföränderlige. Dermed låter Han oss förstå, att hans lag aldrig i tiden skulle till en bokstaf eller en prick förändras. Det är nemligen wärdt att märka, att sjelfwa **grunden** för Guds heliga lag icke egentligen är någon fri, tillfällig **wilja** hos Gud, utan fastmer just hans eget **wäfendes natur**; ty frågar någon, hwarföre wi skola wara heliga, så säger Gud sjelf: ^Waren heliga, ty jag är helig." Han säger icke: Ty jag **will** så; utan Han säger: "Ty **jag är helig**". Då nu grunden till den heliga lagen ligger i Guds eget wäsende, förstå wi, hwarföre den omöjligen kan någonsin förändras, ty då skulle Gud sjelf wara förändrad. Derföre kan det aldrig i tid eller ewighet blifwa lofligt, hwad Gud i sin lag förbjudit. Att hafwa andra gudar, att missbruka Guds namn, förakta hans ord eller att förakta sin nästa, att afundas, hata, eller beljuga honom o.s.w., sådant kan aldrig för något enda tillfälle eller för någon omständighet, t.ex. wår fallna naturs swaghet, blifwa oskyldigt eller tillåtet, utan förblifwer ewinnerligen Gud misshagligt. Ty Guds lag har sagt oss, att det är stridande emot hans heliga sinne; och hans sinne kan aldrig förändras. Detta är ock något, som wi hafwa att betänka wid de orden: **Jag är Jehovah**.

Sä säger Han: **Jag är din Gud**, Som gifwit dig de helga bud. Förakta ej mitt majestät, Ty straffet går i syndens fjät. **Jag är din Jehovah**. Den 24 Mars.

Äro ock edra hufwudhår alla räknade. Matth. 10:30.

Tycker du, att detta är alltför mycket, så att du har swårt att tro det, så öppna dock ögonen och se omkring dig. Eller är du så blind, att du icke ser, hwad blotta förnuftet plägar se, att allt, hwad som finns skapadt på jorden, är gjordt för menniskan? Att icke en sten eller ett träd eller ett strå der finnes, som icke är ämnadt till menniskans tjenst. Ja hela djurens mängd är ju ock skapad för menniskan; hon tager dem alla i sin tjenst. Säger dig icke allt detta, att Gud har någon besynnerlig omsorg om menniskan — att **menniskan** är ett alldeles särskildt föremål för hans hjerta? O, begynn dock se på skapelsen, om du är en sådan otrogen, att du kan göra din Frälsare till ljugare, då Han säger, att **alla wåra hufwudhår äro räknade**. Han har sjelf wisat oss till skapelsen. (Se Matth. 6). Och kan du få ögonen öppnade att se, att Gud **i hela skapelsen haft menniskan till föremål**, då måste likwäl det en gång blifwa dig ett wäldigt wittnesbörd om, hwad menniskan är för Guds hjerta, och huru Han då måste i allt, hwad Han tillsänder, allraförst se på hennes **högsta** wäl, hennes **ewiga** salighet.

Skåda nu i detta ljus dina allrabittraste erfarenheter, så skall du kanske finna idel gudomlig kärlek och trohet i allt, hwad dig händt. Du har kanske förlorat all din egendom och är försatt i de hårdaste bekymmer för dig och de dina; eller har du förlorat den huldaste wän, du har på jorden, förutan hwilken du icke kunde lefwa; eller har du på en gång förlorat de käraste förhoppningar, som du med ett hjerta af djup känsla länge har närt — detta är bittert. Men en gång i **ewighetens ljus** skall du se, att icke det minsta af allt detta bittra hände dig utan Guds högsta kärleksafsigt, nemligen din odödliga själs frälsning, hwilket är en så stor och för wår gamla menniska swår sak, att så der djupa sår måste skäras i henne. Eller du har kanske en ännu bittrare erfarenhet, t.ex. den, att sedan du genom Guds stora nåd emot dig hade fått till ditt hjertas högsta önskan, att hela ditt lif måtte hädanefter blifwa din Gud till ära och många själar till wälsignelse, har du genom oförmodade frestelser blifwit förd i något

sådant syndaelände, att du rentaf blifwit eller tror dig blifwa till en förargelse och wanära för evangelium; och du wille dock hellre många gånger wara död än upplefwa något sådant. O, stilla ditt hjerta! äfwen något så outsägligt bittert låter Gud sina käraste barn erfara. Den trognaste lärjunge, som gerna welat dö för sin herre och slutligen gjorde det, skulle först en gång bitterligen gråta öfwer den förskräckligaste förnekelse. Den högstbenådade bland qvinnor, utwald att wara sjelfwa Guds Sons moder, som en gång sjöng så hänryckt: "Härefter skola alla slägter kalla mig salig", skulle en gång få lemna det dyra barnet ur ögonsigte, att det i tre dagar är förloradt, och hon får i sitt hjertas bittra bekymmer fördöma sig såsom den allrastörsta synderska, som nu war orsaken dertill, att hela werldens Frälsare war förlorad, så att hon nu mycket gerna tiger med, att hon är Guds Sons moder. Det är wårt hjertas djupa förderf, dess benägenhet till sjelfförgudning och andra synder, som med sådana bittra erfarenheter skola utbrännas. Låtom oss derföre blott wörda Gud och hans höga nådesafsigt med oss, nemligen att bringa oss till den ewiga saligheten i himmelen; låtom oss wörda hans höga **mening** med allt, hwad Han tillstäder eller tillsänder oss, nemligen att rensa, luttra och stadfästa oss i nåden, döda wår gamla menniska, helga wårt sinne, föröka wår tro, bön, ödmjukhet och allwarlighet, att göra oss ledsna wid det förföriska jordelifwet och längtande efter himmelen. När wi förstå, att Gud har sådana höga och hulda **afsigter** med allt, hwad Han tillsänder oss, låtom oss blott ödmjukt och tacksamt prisa Honom för allt, hwad som händer oss, och aldrig glömma det gyllne ordet, som står och faller med sjelfwa Herren Christus: "Äro ock edra hufwudhår alla räknade."

Och ser du dig alltför owärdig till en så öfwermåttan stor nåd, så hör, hwad i Uppb. 5:1—6 så högtidligt säges om alla skapade warelsers owärdighet inför Gud. Der står, att "ingen i himmelen, eller på jorden, eller under jorden fanns wärdig, icke ens att se på boken" — och dock borde Johannes icke häröfwer gråta, ty det fanns en, som war wärdig, sade en af himmelens äldsta. "Gråt icke! Si lejonet af Juda slägte har wunnit;" och då såg Johannes ett Lam, såsom det hade warit slagtadt. O, att den synen så ginge oss genom märg och ben, att den blefwe beständigt stående för wåra ögon, att wi aldrig glömde, att endast det slagtade Lammet är wärdigt, och det för oss — ty det är ju sannerligen icke slagtadt för sig, utan för oss — och att det är för detta Lammets skull wi äro så mycket wärda för Gud, att också "alla wåra hufwudhår äro räknade, att icke ett hår faller af wårt hufwud hans wilja förutan".

Min själ war nöjd med allt, hwad Gud behagar, I lust och nöd, i sorg och glädjedagar. Om du för allt Guds rike söka will, Din nödtorft då dig säkert faller till.

Gud liljan klär, ger hwarje djur sin föda, Han wårdar allt förutan någon möda, Till minsta grand hans godhet sträcker sig, Hur skulle Han, o menska, glömma dig?

Ett litet barn wid bröstet sorglöst hwilar Och njuter skydd för wädrets wåld och ilar. Ack, skulle då Guds barn wid nådens bröst Mot allt beswär ej finna hjelp och tröst? Den 25 Mars.

Låten eder icke omföras med mångahanda och främmande lärdom; ty det är godt att stadfästa hjertat med nåden. Ebr. 13:9.

Huru wigtig och nödig är icke denna förmaning! Oss är icke oweterligt, hwad satan har i sinnet. Han wet wäl, att ingenting kan göra oss skada, så länge Christus är oss dyr och wigtig, är oss allt uti allt; och deremot, att ingenting kan hjelpa oss, om Christus förloras. Christus är dock allena den, som mäktar "nedslå djefwulens gerningar" och är för "helwetet ett gift och döden en plåga". Kan jag blott hålla mig till Christus och det rena, helsosamma ordet, så kan allting hjelpas; ja, äfwen om det icke alltid ginge så rätt och wäl med mitt lefwerne, blir jag likwäl då alltid igen upprättad. Men kan den gamle ormen föra oss ifrån Christus och hans sanna kännedom, då har han wunnit, då har han oss wapenlösa och hjelplösa uti sin hand. Derföre skola wi alltid finna, att all djefwulens sträfwan, makt och list går derpå ut att föra oss ifrån Christus och ställa oss något annat för ögonen — må det ock wara idel helighet, fromhet och goda gerningar — blott att icke Christus i enfaldig trons hunger eller förtröstan skall wara wårt föremål. Derföre säger ock den store apostelen: "Jag fruktar, att såsom ormen beswek Eva med sin illfundighet, så warda ock edra sinnen förwända ifrån **enfaldigheten i Christus**." Faran är derföre wisserligen icke fjerran. Utom detta djefwulens oaflåtliga sträfwande, ligger ock i all

menniskonatur, dels en gruflig **otacksamhet**, glömska och förgätenhet af Guds wälgerningar och af den nöd, hwarifrån Han förlossat oss; dels ock ett oändligt **nyhetsbegär**, eller att man alltid snart ledsnar, wid hwad man har, och önskar sig något nytt, alltid älskar ombyte. Så är ock Christus och hans evangelium för allt förnuft en galenskap och förargelse.

Låtom oss derföre wäl se till, att wi ständigt äro på den rätta wägen, i det rätta sinnet, att det, som är störst i himmelen och för Gud, också är störst för oss! För Guds ögon är ingenting stort och gällande, utan endast **Sonen, offrad för oss**; detsamma måste ock för oss wara det enda stora och dyrbara. Om wi hafwa en annan smak, är det intet godt tecken, och då böra wi inför Gud beklaga sådant och anropa Honom om den rätta smaken och sinnet. Så böra wi ock weta och betänka, att det finns ingen synd på jorden så förskräcklig, ingen, som så måste uppwäcka Guds wrede, som **otacksamheten** och **föraktet** för hans stora wälgerningar; och nu är icke någon Guds wälgerning större än den, att Han gaf oss sin egen Son och i Honom det ewiga lifwet, då wi hade förtjent att ewigt draga wåra synders rätta lön.

Derföre, "huru skola wi undfly, om wi icke akta sådan salighet!" Ännu mer, om wi också en gång hafwa sett Guds herrlighet i Christi evangelium, hafwa genom tron blifwit Guds barn och fått smaka, huru ljuflig Herren är, wore det ju en förskräcklig otacksamhet, om wi nu hölle samma nåd och evangelium för en ringa ting, som icke smakade oss. Detta wore, hwad Jesus kallar att "hafwa öfwergifwit den första kärleken". Paulus skrifwer ock om den första kärleken ibland de galater, att de då hade så högt wärderat evangelium, att de upptagit honom, som predikade det, "såsom en Guds ängel, ja, såsom Jesus Christus", och tillägger: "Huru saliga woren I då? Jag är edert wittne, att om det hade warit möjligt, haden I uttagit edra ögon och gifwit mig." Så högt wärderade de evangelium då! Men sedan de af en "främmande lärdom" blifwit "tjusta", så att de icke lydde sanningen, utan "sökte warda rättfärdiga genom lagen", då kallar han detta, att de på nytt korsfäst Christus, säger, att de mist Christus och woro fallna ifrån nåden. Och är det icke förskräckligt, när enligt Christi egna ord sådant kan ske, eller den första kärleken öfwergifwas, midt under det man likwäl fortfar att arbeta och lida för Christi namn, är waksam mot falska andar och har skarp blick att afskilja dessa, således blott genom ett tyst inre afdöende ifrån den rätta bättringens och trons öfning; ty så lyda Christi tänkwärda ord i Uppb. 2:2—5.

Slutligen skola wi ock märka, att om Christus skall förblifwa oss alltid dyr och kostlig, wårt hjertas allt uti allt, och den nya sången aldrig blifwa oss gammal eller lång, är nödigt, att icke blott den rätta **läran**, utan ock det rättsinniga **lifwet** bewaras — att wi stå uti **beständig** öfning, dagligen lefwa uti den bättring, som är inför Gud, i ett waket samwetes kännedom af synden, samt dagligen wilja wara förwissade om syndernas förlåtelse, om nåd och wänskap hos Gud. Då skall Christus städse blifwa oss wäl behöflig, dyr och oumbärlig, då skall evangelii ord wara oss ett ständigt behof, smakligt och kärt; wi skola då gerna höra, läsa och tala om Christus.

Falska andar ströfwa Själens skatt att röfwa, Strida jemt om den; Lägga sina snaror, Tusen dolda faror Omkring wandraren.

Jesu, war då nära, Wärdes sjelf du bära Lammen i din famn. Sköt din hjord, den klena, Släpp den ej allena; **Herde** är ditt namn.

Tron, det helga, höga, Underbara öga, Stärk uti min själ; Äkta perlan klara Wäl åt mig bewara Till mitt högsta wäl.

Nådens werk du lifwe, Regn och sol du gifwe, Följ, hwad sätt du will, Blott du så mig förer, Att till slut mig hörer Himmelriket till.

Den 26 Mars.

Christus har förlossat oss ifrån lagens förbannelse, då Han wardt en förbannelse för oss. Gal. 3:13.

Si nu, om detta språk finge rum i hjertat, hwad skulle icke det blifwa för ett himmelrike af outsäglig tröst, ewig och orubblig tröst, så att wi skulle trotsa all helwetets makt och i all wår ömkligaste swaghet triumfera och berömma oss i Herren! Ty betänk dock, hwilka ord här äro, hwilken bild wi skåda! Christus wardt en

förbannelse! Att Christus, Guds egen Son, wardt en **förbannelse**, är ett underligt och hårdt tal, men en öfwermåttan stark och wäldig tröst, om man kan betänka det. Märk då: Christus har burit all lagens förbannelse. Men denna war så stor, att apostelen säger, att Han wardt en förbannelse, blef hel och hållen idel förbannelse, blef icke blott belagd med mycken förbannelse, utan så öfwerhopad dermed, att Han kunde hel och hållen kallas en förbannelse. Nu, detta låter alltför underligt, men hwad är det annat, än det Johannes säger: **Si, Guds Lam, som bär och borttager werldens synder** — hwilket wi höra sjungas öfwer våra hufwuden, hwar gång wi böja dem till Jesu nattwardsbord att emottaga hans lekamen och blod, om hwilka Han sjelf der förklarar: **utgifwen och utgjutet till syndernas förlåtelse** — och detsamma som står i Es. 53: "Herren kastade allas wåra synder uppå Honom; Han bär deras synder." Det är derföre ett ord, som wi aldrig kunna nog begrunda och påtänka, att Christus blef en **förbannelse**.

Det andra högst tänkwärda ordet är detta: **för oss — för oss, för oss**! På detta korta ord: **för oss**, ligger språkets hela kraft. För sin egen del behöfde Christus wisst icke blifwa en förbannelse; ty Han war till sitt eget wäsende alldeles oskyldig, helig och rättfärdig. Men att Han wardt en förbannelse, det kom deraf, att Han tagit på sig wåra skulder. Efter lag skulle hwarje mördare hängas på förbannelseträd, derföre har ock Christus efter lag måst hänga derpå. Ty Han hade tagit på sig en syndares och mördares person, ja, icke blott ens, utan alla syndares och mördares tillhopa; ty wi äro allesamman syndare och mördare inför Gud. Derföre har Han måst warda det lnför Gud, som wi äro, nemligen en syndare, mördare, missgerningsman; som skrifwet står: "Honom, som af ingen synd wisste, har Gud för oss gjort till synd." Men på detta sätt blef Christus inför Gud den allrastörsta syndare, hwars like icke war kommen på jorden. Ty i det Han är ett offer för hela werldens synder, är Han nu för Gud icke en sådan person, som är oskyldig och utan synd, såsom Guds Son i herrlighet, utan en

syndare är Han, "en liten tid af Gud öfwergifwen, hwilken bär och har på sin rygg Pauli synder, som war en Guds försmädare, förföljare och wåldswerkare; Petri synder, som förnekade sin Herre; Davids, som begick hor och mord; ja, mina och dina och hela werldens. Ty alla de synder, som jag, du och wi allesamman gjort och ännu dagligen göra, de äro med sådan kraft och gudomligt allwar lagda på Christus, Guds Lam, som skulle Han sjelf hafwa gjort dem; så werkligt äro de Christi egna synder. Sannerligen, antingen måste wåra synder wara Christi egna synder, eller måste wi ewinnerligen warda förtappade!

Si detta — att Christus så alldeles haft wåra synder på sig, som om Han sjelf gjort dem; och deremot, att allt, det Han gjorde och led, skedde så alldeles i wårt ställe, som om wi sjelfwa gjort det — detta war, hwad Paulus menade, då han sade. "Honom, som af ingen synd wisste, har Gud gjort till **synd för oss**, på det wi skulle warda **Guds rättfärdighet** genom Honom." Och åter: "Efter wi det hålla, **att om en är död för alla, så äro de alla döda**!" Deraf kunna wi se, hwad det ordet: för oss, innebär, då han säger: **Christus wardt en förbannelse för oss**. Christus har af outsäglig barmhertighet och i kraft af Fadrens ewiga försoningsråd gjort ett högst nådefullt byte med oss: det wi hade, som war synden, förbannelsen och döden, det tog Han på sig; och det Han hade och wi saknade, nemligen rättfärdighet, lif och salighet, det gaf Han åt oss. Det kostade wisst den käre Herren ganska mycket, starkt rop och tårar, swett och blod, då Han wardt till **förbannelse**; men det skulle dock ske, och Han gick herrligen igenom det.

Nu säger apostelen, att Christus derigenom werkligen har förlossat oss ifrån lagens förbannelse. Han säger icke: **skall** förlossa oss, t.ex då wi blifwa rätt fromma, troende och helgade; nej, utan Han "**har** förlossat oss", på den dagen och de timmarna, **då Han wardt en förbannelse för oss.** Här se wi orsaken, hwarföre de största syndare och synderskor, när de komma till Jesus, att söka nåd och för hela sitt lif blifwa hans egna, genast fingo nåd och blefwo så mottagna, **som om ingen lag funnits till**, som om de **aldrig hade syndat**. Här är orsaken, hwarföre wi alla, wid ett **sådant** kommande till Jesus, warda rättfärdiga och saliga genast, så snart wi blott wilja med tron emottaga wår stora, ewiga, skänkta rättfärdighet, som stått och står färdig, wäntande på oss.

O, Jesu Christ, Guds ende Son, Som såg wår själafara Och att oss frälsa derifrån Dig sjelf ej wille spara. Du med ditt blod, din hårda död Förlossat oss af syndens nöd; Säll den på dig förtröstar.

Du är allen´ wår Frälserman Och will oss himlen gifwa; Du är Guds Lam, hwars blod utrann Att war försoning blifwa. Du är allen´wår salighet, Du är för tid och ewighet Wårt hopp, o Jesu Christe

Den 27 Mars.

Huru skola wi undfly, om wi icke akta sådan salighet. Ebr. 2: 3.

Gud är kärleken. Och ingen mennisko- eller änglatunga kan wärdigt beskrifwa Guds kärlek. Men hwilken besinnar, att ju större nåden är, desto större är ock faran — nemligen om den stora nåden försummas, föraktas, missbrukas. Hwem besinnar, att, jemte den oändliga, gudomliga kärleken, är en lika oändlig **rättfärdighet** och **helighet** i Guds wäsende! Och att just derföre, att nåden är så stor, är Guds nitälskan, Guds rättwisa dom öfwer dem, som icke akta, söka, wärdera och annamma den stora nåden, desto förskräckligare! "Hade jag icke kommit och talat till dem", säger Jesus, "så hade de icke synd; men nu hafwa de ingen ursäkt för sin synd." Och just då apostelen framställt den stora nåd och herrlighet, werlden emottagit i den sista tiden, att **ende Sonen af Fadrens sköte kommit och talat med oss**, säger han: "Huru skola wi undfly, om wi icke akta sådan salighet?" Christi blod skall och måste nödwändigt blifwa oss till lif och salighet, till wisdom, rättfärdighet, helgelse och förlossning, eller också komma öfwer oss till dom och förbannelse, såsom öfwer de otrogna judar! "Detta skall Herren Zebaoths nitälskan göra!" "Ty måste den, som bröt Mose lag, dö utan barmhertighet", säger apostelen, "huru mycket större näpst, menen I, förtjenar den, som förtrampar Guds Son och aktar testamentets blod såsom orent?" Men att "förtrampa" Guds Son betyder att **blott så ringa akta Honom**, att Han får wara, att man icke söker Honom, icke hyllar och omfattar Honom, icke blir hans egen, hans lärjunge, wän och efterföljare; ty det man aktar så ringa, att man icke böjer sig ned för att upptaga det från jorden, det trampar man uppå. Icke hade alla de judar, öfwer hwilka Guds förskräckliga hämndedom har gått, försmädat eller pinat Christus, utan en del **gräto wid hans lidande** och fingo likwäl samma dom **blott derföre**, att de icke så **annammade** Honom, att de blefwo hans lärjungar.

Men hwad gör då den helige, nitälskande Guden åt den menniska, som föraktar hans kärlek, hans Son och hans Andes röst? Han gör henne intet förskräckligare, än att Han blott lemnar henne åt sig sjelf; hon öfwergifwes af Herrens Ande, blir icke mer af Anden wäckt, oroad, förkrossad, upplyst, utan får gå sin egen wäg, följa sitt eget råd, sitt eget behag, utan tuktan, utan räddhåga, utan omsorg om själen, ja, hon får blifwa riktigt säker i synden. Då blir hon så förblindad och förwänd till sinne och tankar, att hon anwänder allting till sitt förderf

och skada; att allt, hwad Gud gifwit till wälsignelse, länder den själen till förbannelse; hwad som är gifwet till upplysning, länder henne till förblindelse; hwad som är gifwet till wäckelse, länder henne till förhärdelse; hwad som är gifwet till tröst och salighet, länder henne till ewigt qwal och fördömelse. Detta gör Herren Zebaoths nitälskan!

"O, det är en egenskap hos Gud, ett regeringssätt", säger en gammal Andens man, "för hwilket jag af hjertat förskräckes, och hwarom jag ropat mig hes, och har ändå aldrig blifwit nog hörd. Det är den egenskapen, det sättet, hwarom David säger: Herre, med de rena är du ren, och wid de afwiga, ställer du dig afwig. Med de rena, d.ä. de som hafwa ren mening, när de nalkas dig, talar du enfaldigt, öppet, begripligt, upplyser och leder dem nådeligen; men med de afwiga ställer du dig afwig, gäckar dem, förblindar dem." Tycker någon, att detta är för hårdt taladt om Gud, läse han den milde Frälsarens egen förklaring i Matth. 13:10—15 och 11:25, der Han sjelf uttryckligt säger, att Han derföre talade med liknelser, emedan den, som har, honom skall mer gifwas, att han skall hafwa nog ; men den som icke har, af honom skall ock warda taget, det han har; samt att Han har detta fördolt för de wisa och förnumstiga etc. Och i 2 Thess. 2 säger apostelen lika uttryckligt: "Derföre att de icke annammade kärleken till sanningen, att de måtte blifwit saliga; fördenskull skall Gud sända dem kraftig willfarelse, så att de skola tro lögnen, på det de skola alla warda dömda, som icke hafwa trott sanningen, utan hafwa lust till orättfärdigheten."

Så grufligt kan Gud straffa sina föraktare. Det är swårt strida med Gud; det är gräsligt falla i den lefwande Gudens händer. Bäst är att hålla sig wäl med Honom, som har all makt i himmelen och på jorden. De som söka,

älska och följa Honom, dem skall barmhertighet omfatta, oändlig barmhertighet, godhet och trohet, i alla deras lifsdagar. Men de, som löpa efter en annan, skola hafwa stor bedröfwelse.

När will du wäl börja att söka den Gud, Som snart skall din domare blifwa? När will du begynna att akta hans bud Och rätt i hans ord Honom gifwa? **Nu är den behagliga tiden!**

Den 28 Mars.

Jag känner mina får, och mina känna mig. Joh. 10:14.

Man skall icke snart kunna tro hwilken stor hemlighet, som ligger i dessa ord. De säga oss, att det är någon synnerlig **bekantskap** emellan Herren och fåren, hwarpå allt skall bero. Hwad månne det betyder? Något börjar man ana, när man hör samme Herre i den stora afgörande stunden, då Han går till sitt försoningsarbete, högtidligt förklara: **Detta är ewinnerligt lif, att de känna dig, allena sann Gud, och den du har sändt, Jesus Christus.** Hör, hwad Herren Christus förklarar wara **ewinnerligt lif**! Blott att känna Gud och Frälsaren. Och åter, då Han talar om det finaste sjelfbedrägeriet i andliga ting, bedrägeriet af egen fromhet, kraft och andlighet, hwarigenom många skola på den yttersta dagen kunna säga: "Hafwa wi icke profeterat i ditt namn och i ditt namn utdrifwit djeflar och i ditt namn gjort många kraftiga gerningar?"— då säger Han sig skola bortwisa dem just med de orden: **Jag kände eder aldrig**. Alldeles samma ord förekomma i den ewiga bortwisningens dom till de jungfrur, som woro i brölloppet, buro sina lampor, gingo ut emot Brudgummen, men endast saknade olja — Herren skall blott göra denna anmärkning: "Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Jag känner eder icke." Tänk, hwilket befynnerligt ord det ordet **känna** här måste wara! Och alldeles samma domsord brukar Han, då Han förklarar, hwarföre de, som **sökte** att ingå genom den trånga porten, likwäl icke kunde, och hwilka skulle betyga: "Wi hafwa ätit och druckit med dig, och du har lärt på wåra gator" — samma domsord ljuder emot dessa: "Jag wet intet af eder, hwadan I ären." O, skall icke hwar och en, som detta läser och ser, huru Herren Christus, den afgörande domaren, så besynnerligt nitälskat om att framhålla detta — skall icke hwar och en märka, att här ligger någon öfwermåttan wigtig hemlighet? För de trogna war detta intet oförmodadt och besynnerligt, twärtom, det är för dem just en glädjande bekräftelse, att de hafwa rätteligen fattat Honom. Men för dem, som undra, att icke Herren i stället säger: I hafwen syndat emot min lag, eller: I hafwen icke warit nog allwarliga i eder bättring och helgelse; ja, för dem, som undra, att icke Herren framlade en wäl utstakad nådens ordning och sade: Emot denna hafwen I felat; för dem, som welat hafwa det så, men till sin förundran höra Honom blott säga ett och detsamma: **Jag kände eder icke**; ja, till och med måste se, att i den stora ytterstadomstexten i Matth. 25, der så många **gerningar** anföras, likwäl hela wigten lägges derpå: **I hafwen det gjort mig**, det är för **min skull** I hafwen

gjort mina minsta det och det, att således **Christus** och någon **innerlig bekantskap med Honom** warit källan, hwarur dessa gerningar flutit, att **Christus, Christus**, och icke deras egen helighet warit föremålet för deras öga och deras helgelsenit — si, de som märka, att Christus haft en besynnerlig omsorg att påpeka detta förhållande, skulle icke de en gång, för Herrens Christi skull och sina odödliga själars ewiga wäl, stanna och låta säga sig af den Herren, som har de nycklar i sin hand, att då Han igenlåter, ingen menniska upplåter! Skulle icke wi stanna för hans ord och allwarligt behjerta dem! Många allwarliga och fromma män hafwa, efter flera årtiondens heliga nit om Gud och hans rike, ändtligen waknat öfwer detta förhållande och blifwit ryckta som bränder ur elden genom att få se Guds rikes hemlighet — få se en stor och helig person blodig, med genomborrade händer och fötter, och sedan fått endast i Honom och hans död allt sitt lif, sin fröjd och sin wisa, så att de sedan hållit sin högsta helighet deremot för bara träck och uselhet. Så blir man till sinnes, då man lär rätt känna Jesus. Och blott de, hos hwilka Christi kännedom är sådan, till arten om icke till graden, de äro hans får.

"Will du då en gång för alla weta och kunna tydligt utmärka, hwad en **christen** är", säger Luther, "eller hwadan en menniska kallas **christen**, så måste du icke se efter Mose lag, eller de största helgons lefwerne och helighet, utan allenast se uppå dessa Christi ord: **Mina får känna mig**. Så att du säger: En christen är icke den, som blott

för ett strängt och hårdt lefwerne, såsom de allwarligaste munkar och eremiter; ty sådant kunna ock judar och turkar komma ut med, ibland hwilka somliga lefwa mycket strängare. Med ett ord, allt hwad i och af oss kan ske, det gör ingen till christen. Hwad då? Det allena, att man känner denne man, tycker om Honom, håller Honom för det Han will wara hållen, nemligen att Han är den gode Herden, som **låtit sitt lif för fåren** och känner dem. En sådan kännedom heter och är intet annat än tron, som kommer af evangelii predikan."

Det är ewigt lif att känna Gud som sin wän. Sälla de, som funnit denna Wår bäste wän,

Ja, för ewigt sälla, rika. Andra wänner dö och swika, Denne wän är alltid lika. O, hwilken wän.

Den 29 Mars.

Wår umgängelse är i himmelen, dädan wi ock wänta Frälsaren, Herren Jesus Christus. Phil. 3: 20.

I det andra brefwet till corinthierna säger Paulus: "Wi warda allestädes trängda, men wi ängslas icke; wi warda undertryckta, men wi förgås icke; såsom de der dö, och si, wi lefwa; såsom näpsta och dock icke dräpta; såsom bedröfwade och dock alltid glada." Hör hwilka gåtor! Är icke detta ett besynnerligt och hemlighetsfullt wäsende, som sålunda uttalar sig! Ett sådant underligt wäsende är en christen: undertryckt och dock triumferande — bedröfwad och dock glad — fattig och dock mycket rik — syndig och dock fullkomligt rättfärdig — eländig och dock herrlig, wandringsman på jorden, men med en himmelsk umgängelse! Werlden har ock en glädje och förnöjelse, men blott så länge "blomstret på gräset" icke wissnar, blott så länge den jordiska wälgången warar. Då **den** är slut, är det ock slut med glädjen. Men för Paulus uppgår solen först på aftonen, och när det mörknar härnere, då lyfter han sig till paradisets ljus deruppe. Han har ett dubbelt lif: han är en wandringsman på jorden, men hans umgängelse är i himmelen. Han tillhör en högre tingens ordning och lefwer med sitt hjerta i detta sitt högre, sitt rätta fädernesland. "Wår umgängelse", säger han, eller bokstafligen: "wårt borgerskap är i himmelen." **Det är**, säger han, icke: **det skall blifwa** — och betecknar det dermed såsom ett redan närwarande. O, något helt annat uttalar här Paulus, än det werlden menar med hoppet "om ett tillkommande lif". Paulus wet sig **redan**, medan han ännu går på jorden, wara en himmelens medborgare. Och hwilken lycka, hwilken skatt ett sådant medwetande är, det har ännu ingen menniskotanke på jorden kunnat mäta.

Men hwadan hade Paulus denna sin troswisshet? Derom må man wäl fråga. Jo, **Paulus kände Christus**! Det är hela hemligheten! Paulus såg i detta jordelifwets dunkel en man, som skänkte honom denna wisshet, en hög, hemlighetsfull man, som sade: "Jag är utgången af Fadren och kommen i denna werlden." Och då Han sade sig wilja gå och bereda sina wänner rum i Fadrens hus, och de frågade efter wägen dit, war detta hans swar: **Jag är wägen, sanningen och lifwet**. Och då de sade till Honom: "Låt oss se Fadren!" swarade Han: **Den mig ser, han ser Fadren**. Och på hans allmaktswink blefwo de blinda seende, de döfwa hörande, de dumbar talande, de döda stodo upp af sina grafwar; och Han utdref djeflar, och Han förlät synder, och Hanbefallde över naturens krafter och bröt omsider sjelf dödens band och uppstod ur grafwen med en förklarad lekamen.

Sedan Paulus hade kommit till bekantskap med en sådan Herre och Frälsare, kunde han föra det tröstefulla språket: **Wårt borgerskap är i himmelen.**< Då wisste han, att han genom Honom hade återfått den i syndafallet förlorade barnarätten hos Gud och borgerskapet i himmelen. Hwad följer häraf? Häraf följer, att alla, som hafwa samma tro och bekantskap med Frälsaren som Paulus, hafwa samma nåd och borgerskap i himmelen som han, emedan de äro återlösta med samma Guds Sons blod som han, och böra derföre äfwen hafwa samma tröstliga wisshet derom som han. Wisserligen skall du icke sjelf se och känna hos dig herrligheten af detta himmelska borgerskap; nej, det är djupt fördoldt och öfwertäckt af all detta lifwets ömklighet. "Wårt lif är fördoldt med Christus i Gud." Men det är dock lika wisst och wäl grundadt. Är det natt här nere; der ofwan är det ewigt ljust och klart. Är wägen ojemn och törnbewäxt; wi wallfärda till wårt hemland, der äro wåra wänner, som känna oss — och der är wår **store** wän för andra wänner. Så heter det då. Och detta är ingen poesi, utan den allwarsammaste werklighet, grundad på Christi ord och werk och ingång uti det allraheligaste **för oss**.

"Så ären I nu icke mer gäster och främmande", säger apostelen, "utan de heligas medborgare och Guds husfolk".

Och detta utan anseende till personen. Här är ingen åtskilnad, allesammans äro de syndare; men **hwar och en**, som tror på Christus, i hwilken wi alla äro utwalda, förrän denna werldens grund war lagd — **hwar och en**, som tror på Christus, d. ä. som dömer och straffar sig sjelf, men har sin enda tröst i Honom, som gör den ogudaktiga rättfärdig — **hwar och en sådan**, synderskan såwäl som jungfru Maria, röfwaren såwäl som Paulus, är lika utwald, rättfärdigad och för Gud täck, blott uti Honom, som är kärkommen. **Hwar och en sådan** är lika wisst en af dessa heligas medborgare och Guds husfolk.

O, hwad din herrlighet är stor, Du christna själ, ren här på jord, Du, som på Herren Jesus tror Och hwilar endast wid hans ord.

Du är en Jesu Christi brud, Ja, det är wisserligen sannt; Han klädt dig i en herrlig skrud Och gifwit dig sin Andes pant.

Du står med Herren i förbund, Och Han ej swika kan sin ed; Han tänker på dig hwarje stund, Och sjelf Han döden för dig led.

Så i hans rike du ingår Och tager arfwet af hans hand. Blott några dagar eller år Och du har nått det goda land.
Den 30 Mars.

Så wänden eder nu till fästet, I som liggen fångna uti ett hopp. Sach. 9: 12.

"Huru kan jag wända mig till fästet eller börja tro på Christus, medan jag ännu är så syndfull eller så hård. lättsinnig, ogudaktig?" frågar här mången bunden själ. Så är du oaflåtligen blott wänd till dig sjelf. Men om man säger till dig: Du tror icke Guds ord, du gör Gud till ljugare, då säger du: "Nej, nog tror jag ordet om Christus, nog tror jag, att hans försoning är tillräcklig och hans kärlek stor; men felet är hos mig, det är mitt hjertas hårdhet, min förskräckliga säkerhet och skrymtaktighet, min grufliga syndakärlek m. m., som utgör hela felet." Se, så märker man, att du wänder dig rakt bort från fästet till dig sjelf och icke tror Guds wittnesbörd om sin Son, nemligen att Han skall frälsa oss såsom helt **förtappade**, utan du will nödwändigt komma såsom förbättrad. Du tror och aktar icke, hwad Christus säger, att du måste först wara inympad i Honom genom tron, d. ä. först såsom ogudaktig wara rättfärdigad och benådad, uppfylld med trons frid och fröjd, **innan du kan ens börja att bära frukt**.

Så wänden eder nu till fästet, I som liggen fångna uti ett hopp. Wi upprepa det ännu en gång! Det är hela din olycka, att du icke genast wänder dig till fästet, utan wänder dig till tusende andra håll och tänker och försöker och bidar och hoppas — hoppas på allt annat, ja, ligger fången i ett bidande och wäntande på något märkwärdigt, som ännu skall föregå inom ditt eget hjerta, någon förlossning som der skall ske — förlossning från någon wiss synd, från de onda tankarna, från hårdheten, lättsinnet, maktlösheten — och den förlossning, som är skedd i Christus Jesus, den står i den dunkla bakgrunden. Jo, der är felet! Och otaliga, alldeles oändliga äro de wilkor och förbehåll, som man då funderar på, och för hwilka man ligger fången. Men att "Guds Son för oss dödde, **och allt deri bestod**, att nådens källa flödde långt mer än syndens flod — och det för alla syndare" — det är ett intet för själen, det far man hastigt öfwer! O, wakna då och besinna detta enda och ewigt stora och gällande, att all werldens synder redan äro afplanade, att Gud redan är försonad och blidkad och brinnande af idel kärlekslängtan att få gifwa dig nåd för nåd. Besinna, att alla de bekymrande ord, som Gud talar, hwilka fordra något af oss och derföre äro lagens ord, hafwa endast till ändamål, att hwar och en mun skall tillstoppas och all werlden skall för Gud warda brottslig — att alla dessa bekymrande ord äro endast sagda till de fria, sorglösa gudsföraktare, som aldrig fråga efter himmelen, eller till de säkra skrymtare och egenrättfärdiga fariseer, som sjelfwa tro sig förtjena himmelen, men alldeles icke till de arma syndare, som sjelfwa straffa och döma sig, som gerna wille hafwa både bättring och tro, ånger och bön, men aldrig finna dessa hos sig, såsom de wille. O, dem är idel nåd, idel kärlek och förlåtelse tillsagd! "Så wänden eder då till fästet, I som liggen fångna uti ett hopp", säger Herren; "ty ock i dag will jag förkunna det och wedergälla dig det dubbelt." "Ock i dag" — ack ja, i dag förkunnar Han dig samma nåd! Äfwen i dag predikar Han för de bundna förlossning! Då wi i dessa dagar höra så mycket förkunnas om

Christi lidande och följa wår Frälsare på hans marterbana; då wi se Honom i örtagården swettas blod och höra Honom på korset utropa om hela det i Skriften förutsagda försoningslidandet: **Det är fullkomnadt**! — ja, då wi se Honom, för samma försoning, på ögonblicket benåda sjelfwa röfwaren och tillsäga honom hela den saliga frukten af sin död med den ljufliga försäkran: **I dag skall du wara med mig i paradiset** — skulle wi icke en gång låta wårt otrosbidande hafwa slut och genast löpa i hans famn! Skulle wi icke i allt detta se hans utsträckta armar äfwen mot oss alla och höra de orden af hans mun: "Ock i dag will jag förkunna det!" "Kommen till mig, I alla, som arbeten och ären betungade; jag will wederqwicka eder, och I skolen finna ro till edra själar." Ja ännu en gång: I, som liggen fångna uti ett hopp — hwi dröjen I att wända eder till fästet? Skolen I sjelfwa blifwa wärdigare, eller skall **Gud** blifwa nådigare? Nej, äfwen i dag wänden eder till fästet — tagen det stora, wigtiga steget att begära en hel benådning och upptagelse i hans förbund, af alldeles oförskylld nåd blott för hans blod! O, tag det stora steget i dag — och wet, att ännu ingen enda arm syndare har tagit det steget förgäfwes. Tänk icke på en lång bön; se huru kort röfwaren bad, men fick genast trösteswaret: **I dag skall du wara med mig i paradiset.** — Men ett skall du wakta dig för, såsom för döden, nemligen att söka swaret i ditt eget hjerta, i din känsla. Nej, se swaret i Guds eget ord! Tag swaret här af Guds egen tillsägelse: "Ock i dag will jag förkunna det (nemligen förlossning) och wedergälla dig det dubbelt." Det heter **nåd för nåd**. Prisad ware Gud!

Just som jag är — ej med ett strå Af egen grund att bygga på, Blott på den grund, att du för mig Har dött och sjelf oss bjöd till dig, Jag kommer, o Guds Lam!

Just som jag är — förrän jag har Förmått, hwad ewigt fruktlöst war, Att från en fläck mig göra ren, Till dig, **hwars blod det gör allen'**, Jag kommer, o Guds Lam!

Den 31 Mars.

Wi hafwa förlossning genom hans blod, nemligen syndernas förlåtelse. Col. 1: 14.

Om nu någon frågar: "Då likwäl icke alla warda saliga, huru skall jag då weta, att jag har förlåtelse och nåd hos Gud?" så swaras: Du måste börja med att tro på Gud och hans ord, att höra, tro och omfatta den nåd, som **alla** hafwa, äfwen de otrogna, så får du derigenom en nåd, som icke alla hafwa. "Hwad är det för nåd, som alla hafwa, äfwen de otrogna?" — Swar: En försonad Gud, en förwärfwad syndaförlåtelse, som wäntar på dem, att de blott wille komma och taga emot den. — "Hwad är det då, som icke alla hafwa?" Swar: Ett mot Gud försonadt hjerta, en tro, som emottager syndaförlåtelsen och lefwer i Gud. "Hwar står sådant skrifwet?" I 2 Cor.5 står: "Gud war i Christus och försonade werlden med sig sjelf och förebrådde dem icke deras synder och har beskickat ibland oss försoningens ord. Så bedja wi nu i Christi ställe: låten försona eder med Gud!" I Rom.5 står: "Wi wordo förlikta med Gud genom hans Sons död, den stund wi ännu woro owänner." I Col.1 står: "Wi hafwa förlossning genom hans blod, nemligen syndernas förlåtelse." I Sach. 3 står: "Si, den stenen (Christus) ... jag skall uthugga honom, säger Herren Zebaoth, och skall borttaga dess lands synder pä en dag." I Gal. 3 står: "Christus har förlossat oss ifrån lagens förbannelse, då Han wardt en förbannelse för oss; ty det är skrifwet: Förbannad är hwar och en, som hänger på trä." Så talar Skriften. Här står ju uttryckligt, att Gud i Christus försonade med sig sjelf, icke de trogna blott, utan werlden, och att den försoningen innebar och werkade, att Han förebrådde dem icke deras synder; och sådant skedde i Christus, icke i wår omwändelse; men att Han nu förmanar menniskorna: Låten försona eder med Gud — detta är allt, hwad som nu skall ske. Här står, att wi wordo förlikta med Gud genom hans Sons död, icke genom wår ånger, bättring, allwarlighet, bön eller tro — hwilket allt icke behöfwes dertill, utan endast för att wi skola emottaga den redan tillwarande nåden — nej, här står: Den stund wi ännu woro owänner. Här står, att förlossningen, som skedde genom Christi blod, war detsamma som syndernas förlåtelse; ja, att synderna borttogos på en dag, nemligen då den kostliga stenen, "hörnstenen", blef uthuggen. Här står, att wi förlossades af Christus ifrån lagens förbannelse på den dagen, i den stunden, då Han wardt en förbannelse för oss, hwilket skedde, då Han hängde på trä. Ack we, att werlden icke wet, hwad som har skett! Att hon icke känner wårt slägtes historia, icke wet, att menniskoslägtet också har en gång blifwit friköpt, är förlossadt, förwärfwadt och wunnet ifrån alla synder, ifrån dödens och djefwulens wåld, lika wisst som det en gång är i synd fallet!

Se då här: Denna syndaförlåtelse, denna förlossning, som nu är nämnd, den tillhör hwarje menniska, from och ofrom, trogen och otrogen. Du må wara, hurudan du kan, så äro åtminstone dina synder borttagna, utplånade, förlåtna, i hafwets djup kastade — detta skedde i Christi dödstimme. Blir du fördömd, så sker det icke för dina synder, utan för din otro, ditt bortoblifwande. Will du åter komma till Gud, blifwa hans egen och hafwa hans nåd, så är intet hinder, du är hwarje stund kärkommen; såsom Herren sjelf säger: "Den till mig kommer, kastar jag icke ut." Här är intet undantag; utan ho som helst åkallar Herrens namn, han skall warda frälst. Ho som helst, den der will, hwar och en, och om dina synder wore blodröda — så lyda den store, barmhertige Herrens egna ord. Här är då intet undantag, hwilket kommer deraf, att all synd är betald, hela werlden försonad. När då någon är i nöd öfwer sina synder och aldrig kan få wisshet om förlåtelse, så är felet, att han icke tror Gud, icke håller Gud för sannfärdig, icke will gifwa akt på, hwad Christus har gjort, eller hwad Gud säger i ordet, ja, att han "gör Gud till en ljugare", hwilket är ganska förskräckligt. Men är det så, att någon will tro Gud på orden, men endast icke kan få det in i hjertat, honom skall Gud snart förläna en större trons gåfwa, och han skall få wittnesbörd i sig fjelf, att alla hans synder werkligen äro borttagna, att han är iklädd hela Christi förtjenst, att han är ett Guds älskliga barn.

Förlossningen är wunnen, Gus Son från ewighet Af Fadren är upprunnen Till werldens salighet. Nu dödens makt är krossad, Och syndens boja lossad, Och öppnad himlens port.

O Jesu, oss benåda. Så att i tron wi må Ljus i din sanning skåda, Lif af din kärlek få. Till dig wårt hjerta längtar, Från werldens flärd det trängtar Till din rättfärdighet. Den 1 April.

Barmhertig och nådelig är Herren, tålig och af stor mildhet. Ps. 103: 8.

Här kan nu en arm själ sucka: "Ack, jag eländige! Gud är nådig mot sina wänner, och dem må detta trösta — men mig icke! Jag är bortkastad från hans ansigte, Han är mig "förwänd till en gruflig"; jag ser det ju, jag **känner** det ju, att Han är wred på mig! Jag ser ju, att Han aldrig will höra min bön! Jag känner ju hans hot i mitt hjerta. Jag söker Honom i **ordet** och får alls ingen smak eller kraft deraf. Jag söker Honom i **bönen** och får aldrig något nådigt swar, blott hot och förskräckelse. Herren har öfwergifwit mig!" - Arma själ! Hwem har så målat Gud för dig? Det har djefwulen och ditt eget lögnaktiga hjerta gjort. Du har en alldeles falsk bild af Gud, ja, en bild af djefwulen för dina ögon! Se här, huru Guds ord framställer Guds hjertelag: **Barmhertig och nådelig är Herren, tålig och af stor mildhet. Han träter icke till ewig tid och vredgas icke evinnerligen**. Wäl kan Herren "träta" med dig en tid och wisa sig wred; wäl kan Han i sådan wredens tid fördölja sitt ansigte för dig, och fördölja sig länge nog; men det är omöjligt, att Han så kan träta till ewig tid och wredgas ewinnerligen. Märk denna åtskilnad: Allt Guds ord, från bibelns början till dess slut, och alla hans werk med Israels barn, wisa bestämdt, att Herren aldrig ewinnerligen öfwergifwit andra än de säkra föraktare, beständigt motsträfwiga föraktare; aldrig någonsin på allwar öfwergifwit dem, som låtit straffa sig sjelfwa, som ropat ur sin nöd till Herren och welat wara hans barn. Syrach säger: "Sen uppå de gamlas exempel och märken dem: Hwilken är någonsin kommen på skam, som har hoppats på Herren? Hwilken är någon tid förgäten och försmådd, som har åkallat Honom? Herren är nådig och barmhertig och förlåter synderna och hjelper i nöden. We dem, som förtwifla på Gud." Ja, we den, som här will tro sitt hjerta och sin känsla! We den, som icke hellre, rakt mot känslan, tror Gud! Hör, hwad Han sjelf säger: "Ty alltså säger den höge och högt besutne, den ewinnerligen bor, hwilkens namn är heligt: **Jag**, som bor i höjden och i helgedomen och när dem, som hafwa en förkrossad och ödmjuk anda, på det jag skall wederqwicka de ödmjukas anda och hela de förkrossades hjertan, jag will icke träta ewinnerligen och icke wara wred i ewig tid; utan en Ande skall blåsa från mitt ansigte, och jag skall göra lif." Stanna! Är detta Guds eget ord? Tro det då. Gör icke Gud till ljugare! Som sagdt är:Han will träta med oss, men icke ewinnerligen. Han trätte med kananeiska qwinnan så länge, att Han till slut kallade henne en hund; men när hon ändå trodde, genomträngde det swarta molnet och såg på hans hjerta, som enligt det goda ryktet skulle vara idel kärlek, och hon tog Honom på orden, sägande: "Dock, Herre, äta hundarna af de smulor, som falla af deras herrars bord !" — si, då kunde Han icke längre hålla sig, då log hans hjerta i kärlek och utbrast: "O qwinna, din tro är stor; ske dig, som du will!" Der ser du, huru hans hjerta är, äfwen då Han träter! Der ser du, hwad som är hans högsta lust, nemligen

att wi ändå tro. Man ser tydligt, att det war Honom en lust, ett behag, att qwinnan så trodde; ty Han uttrycker sig med affekt: "O qwinna, din tro är stor!" — Will icke äfwen du göra Honom detta behag, att du låter Honom fördölja sig, och du ändå tror?

O, för lif och salighet till görande, låt icke djefwulen wanställa Guds bild för dig! Här ser du den sanna: Barmhertig och nådig är Herren, tålig och af stor mildhet. Barmhertig, d.ä. att Gud är ett sådant wäsende, som ömmar wid all nöd och kan icke lida, att wi skulle ropa till Honom och icke blifwa hulpna; såsom Jesus sade: "Skulle Gud hafwa tålamod dermed?" nemligen att höra sina barns nöd och bön, dag och natt, och icke hjelpa. Nådelig, d.ä. att Han icke handlar med oss efter wåra synder, utan efter sitt fridsförbund i Christus. Tålig, d.ä. långmodig, eller att Han bidar, att Han må wara nådelig. Många tusende tankar och bilder af Gud uppstå i wåra hjertan; men denna är den enda sanna bilden. Så snart någon annan bild af Gud wisar sig för ditt hjerta, såsom att Han will handla med dig efter dina synder, eller att Han icke bryr sig om dig, utan öfwergifwit dig, säg då genast: Nej, detta är en misslyckad bild, en falsk och wanställd — eller så: detta är icke Guds utan djefwulens beläte — den sanne Guden är barmhertig och nådelig, tålig och af stor mildhet.

Allena Gud i himmelrik Må lof och pris tillhöra För all den nåd Han, kärleksrik, Med oss har welat göra, Han jorden skänkt stor fröjd och frid. Ack, menskan må wäl glädjas wid **Guds ewigt goda wilja**!

Wi prisa, wi tillbedja dig, Ditt namn städs ware lofwadt, O Fader, du, som nådelig Oss med allt godt begåfwat! Allting du hafwer i ditt wåld, Och dig är ej en suck fördold; Wäl den dig rättsligt fruktar! Den 2 April.

Lofwa Herren, min själ, och allt det som är uti mig hans heliga namn. Ps. 103:1.

Men nu frågas: Huru hade David fått ett sådant hjerta? Hwarigenom hade Herren blifwit honom så hjertligen kär? Swar: det är blott syndernas förlåtelse och förwissningen derom, som kan göra ett menskohjerta rätt lyckligt, warmt och brinnande. Om en menniska ock tror allt, hwad Skriften innehåller om Christus, och tror det så wisst, att hon kunde tusen gånger dö på den tron, men icke känner sina synder, utan går nöjd och sjelfbelåten, får hon af all sin tro ingen kärlek, ingen glädje, intet lif i Gud, utan all hennes gudaktighet består blott i kunskap och fromma iakttagelser. Och åter, om en menniska blott så känner sina synder, att hon till kropp och själ försmäktar, men icke har fått trons wisshet om **förlåtelse**, går hon lika kall och död, om hon ock arbetade sig till döds på sitt hjerta att böja det till kärlek och glädje. Här fordras alltid de twå ting, som Skriften förenat: **bättring och tro**, eller **syndens öfwerflödade och nådens öfwerflödande**. Men då, o, hwilket nytt lif, hwilken fröjd, hwilken frid, hwilken brinnande ande, hwilken lust och kraft till allt heligt, när jag i min största owärdighet får den store Gudens försäkran: "Dina synder förlåtas dig, du får nåd för allt, och du skall redan på jorden lefwa i ett rike, der ingen synd tillräknas dig, utan du skall i mina ögon wara alla stunder täck och behaglig!" Hören det alla - det är ofta sagdt, men måste idkeligen sägas, då det alltid förgätes — hören: detta är den **enda** wägen att blifwa både salig och helig, att blifwa rättfärdig för Gud och glad och warm i sitt hjerta och willig och skicklig till det goda. Då en menniska blifwit wäckt ur den förskräckliga syndasömnen och börjat söka frälsning, eller då en christen liksom på nytt waknar upp öfwer sin försummelse, kallsinnighet och synd och försjunker i trälsinne, är det wanligen ett stort bekymmer för en sådan menniska, att hon icke kan så älska Gud, som hon borde, och som hon ser, att David eller andra Guds barn hafwa älskat Honom. Då ängslas hon, då beder hon, då arbetar hon att kunna älska, att göra sitt hjerta warmt; men hon kan icke, hon är lika kallsinnig ändå; hon beder om kärlek, men känner samma köld ändå; hon strider mot sin afgudiska kärlek till andra ting eller personer, som blifwit henne kärare än Gud, men hon älskar dem ändå; hon är då häröfwer olycklig, och allt med rätta, menar hon, ty hon älskar icke Gud.

O, när hon då icke blott förstår, utan med den nya syn, som Anden gifwer, ändtligen inser, att det war**riktigt förtappade** syndare,Christus kom att hjelpa; att Han kom att göra **för oss** just det, **som lagen icke kunde werka i oss,** just **det, det, det, som lagen icke kunde åstadkomma**; att **Han** har älskat Gud för oss, Han har warit ren, helig och rättfärdig för orättfärdiga; att **allt är fullkomnadt, allt är redo**; att så eländig hon är, så owärdig och oskicklig hon är, så kall eller warm hon är, så hård eller förkrossad hon är, är hon dock rättfärdig, helig och "täck

i Honom, som war kärkommen". O, när hon i trons ljus sådant ser och blir fulleligen tröstad, frigjord och wiss på sin benådning — si, då älskar hon — då **kan** hon älska, då kan hon icke låta bli att älska en så öfwermåttan nådig Gud och Fader; då är i hennes hjerta wordet ett nytt lif, fröjd, frid, kärlek och en innerlig lust till Frälsarens bud och wägar; då kan hon intet annat än af hjertat lofwa och prisa Gud — och då kan hon sjunga med David : "Lofwa Herren, min själ, och allt det som är uti mig. Lofwa Herren — den dig förlåter alla dina synder och helar alla dina brister."

På detta sätt tillgår det att få ett sådant hjerta, som David hade. Att wara religiös, wis, from och wälgörande, men utan att hafwa gått denna wäg, denna mörka, ömkliga, eländiga wäg, genom syndanöd till benådning i Christus — o, det är allt bedrägeri; det skapar wäl hyggligare folk än werlden, men icke **christna**, hwilka äro "iklädda Christus"; ty utan att hafwa råkat i syndanöd kan intet **sannt** iklädande af Christus ske. Och det går wäl för sig att wara en sådan dygderak religiös man här i tiden; men den stunden då konungen går in i bröllopssalen att "bese gästerna", skall den mannen finnas i saknad af bröllopskläder och derföre, efter all sin fromhet wid bröllopsbordet, bortkastas i det "yttersta mörkret". Nej, man måste gå Davids och synderskans wäg! — Hwad? Skall man då synda för att blifwa salig? O, nej; det finns nog synder förut! Synder fattas oss icke; felet är, att wi icke känna dem. Och du skulle nog känna synder, mer än du förmådde bära, blott du finge nåd att wörda Gud, blott "Guds räddhåga komme för dina ögon", blott Guds helighet finge skina in i ditt samwete och ditt hjerta, så att **dess** orenlighet, kallsinnighet, skrymteri, högmod m. m. en gång blefwe stora synder för dig. När sålunda sjelfwa hjertat är angripet, då blir wisst nöden swårare, men då blir ock nåden sann och stor och öfwerflödande, och då blir **hjertat födt på nytt** — då blir der en sann christen.

Syndernas förlåtelse Gör ett sorgset hjerta gladt, **Syndernas förlåtelse** Är den allrahögsta skatt.

När jag ser min själanöd, Andlig wanmakt, synd och död, **Syndernas förlåtelse** Drifwer fjerran allt mitt we. Den 3 April.

Efter döden är genom en menniska, så är ock genom en menniska de dödas uppståndelse. Ty såsom alla dö i Adam, så skola ock alla warda gjorda lefwande i Christns. 1 Cor. 15:21,22.

Wi skola aldrig glömma, att Christus uti allt skulle wara återställare af det, som wi uti Adam förlorade — skulle uti allt bota, hwad genom Adam eller syndafallet förstördes. Nu war det icke blott synden och fördömelsen, som genom Adam kommo öfwer alla menniskor, utan ock **döden** i alla dess bemärkelser, äfwen den lekamliga eller tillintetgörelsen af menniskans kroppsliga del. Derföre skulle Christus också återställa denna, så att wi skola genom Honom återfå en hel menniskas wäsende, sådan hon war före syndafallet, hwartill ock hörde en skön, frisk och odödlig kropp. Såsom nyss sades: Christus skulle återställa allt, som genom syndafallet förlorades. Du, som detta läser, du torde genom Guds nåd gladeligen tro, hwad apostelen säger i Rom.5, att "såsom genom en menniska synden är kommen i werlden, och för syndens skull döden; så kommer ock genom en menniska rättfärdigheten och lifwet. Såsom för en synds skull är fördömelse kommen öfwer alla menniskor; så kommer ock genom ens rättfärdighet lifwets rättfärdning öfwer alla menniskor. Ty såsom för en menniskas olydnad många äro wordna syndare; så warda ock för ens lydnads skull många rättfärdiga." Men tro wi detta herrliga evangelium, då måste wi ock tro, hwad apostelen här säger om kroppens återställelse: "Såsom alla dö uti Adam, så skola ock alla warda gjorda lefwande i Christus." Wi få icke sönderplocka Christi werk. Hans återställelsewerk war fullkomligt. Han skulle göra alla wåra fiender oskadliga: synden, djefwulen, döden och fördömelsen. Men alltsammans är i denna tid osynligt och för wårt förnuft orimligt; ty Han har till trons öfning lemnat skepelsen af allt detta onda qwar hos oss. Då jag har blifwit ett Guds barn, kan jag likwäl icke se, att synden är borttagen; ty jag måste ännu se och känna hennes lif och kraft i mitt kött, så att jag måste alldeles förtwifla och mena, att jag är en styggelse för Gud, så framt jag icke har i mitt hjerta djupt fästad den gudomliga öfwertygelsen, som heter **tro**, nemligen att Christus har **fördömt synden i köttet genom synd**, så att hon för Gud alls intet gäller såsom en synd till min fördömelse. Men i denna tro kan jag ännu med full sanning säga: "I all min synd är ingen synd, nemligen för Gud, hwilken wet, hwad Christi dyra blod gäller. Jag är för Gud alldeles syndfri, jag är helt

rättfärdig och ren, endast genom Christi blodiga försoning, endast uti Christus." På samma sättnär jag ser och känner, huru djefwulen rasar i mig och alla menniskor, då är det mig orimligt, att han är af Christus öfwerwunnen. Men då Christus har sagt det, måste jag likwäl tro det och säga: "Allt hans raseri skall intet skada mig, så länge jag blott blir i Christus; han skall twärtom endast wara mig till tjenst genom att drifwa och öfwa mig i tron och i bönen." Likaså, när döden lägger min kropp i jorden, så att den förmultnar och blir till stoft, då är det mig lika orimligt, att denna kropp likwäl skall uppstå och lefwa i ewighet. Men när Christus har sagt det — när Christus har sagt: "Jag är uppståndelsen och lifwet; hwilken som tror på mig, han skall lefwa, om han än blefwe död" — då måste jag gladeligen säga: Christus skall icke blifwa ljugare i det ordet. Obegripliga under! Synden skall icke gälla såsom fynd, djefwulen skall icke skada mig, döden skall icke behålla mig, ty Christus är en fullkomlig frälsare. Såsom Luther säger: "Sannerligen, om Christus riktigt utfört sitt wärf (att återställa hwad som war förloradt) och genom sina apostlar låter predika det, så skall det icke wara något owisst. Låtom oss fördenskull oförsagdt wåga på Honom och fara hädan på denna artikeln, att när wi länge warit döda och förruttnade, och ändtligen den sköna basunen börjar ljuda och säga (såsom Christus till Lasarus): "Petrus, Paulus, kom ut!" då skola wi i ett ögonblick, såsom en gnista, fara fram ur jorden, skönare än hela himmelen, med hela lekamen och alla ledamöter sammanfogade, om wi än wore brända till pulver, eller förtärda i wattnet." Lofwad ware den store Guden, som sjelf skall göra det och sjelf har sagt det, såsom t.ex. i Es.26: "**Dina döda** skola lefwa och med lekamen uppstå igen. Waken upp och berömmen eder, I som liggen under jorden; ty din dagg är en grön marks dagg, och jorden skall gifwa ifrån sig de döda."

Låtom oss nu wara glada, Fröjdas hwar uppå sin ort; Nu är botad all den skada, Som oss syndafallet gjort. Dödens fruktan är fördrifwen, Döden är uppswulgen blifwen.

Upp min själ, min mun och tunga! Upp mitt hjerta och min röst! Till att prisa och lofsjunga Jesus, som oss återlöst, Jesus tacka och berömma, Jesu godhet aldrig glömma. Den 4 April.

Deu stund skall komma, i hwilken alla de, som äro i grtfterna, skola höra menniskans Sons röst; och de, som hafwa gjort wäl, skola framgå till lifwets uppståndelse; men de, som hafwa gjort illa, till domens uppståndelse. Joh. 5:28,29.

Det kan knappt beskrifwas hwilken stor skada, hwilken slapphet, swaghet och löslighet i hela ens christendom, som kommer deraf, att man icke rätt betraktar och tror artikeln om de dödas uppståndelse. Men wår fiende, djefwulen, wet wäl, hwad han dermed uträttar, då han kan draga ett täckelse öfwer det wigtiga slutet, uppståndelsen till ewig salighet eller ewig fördömelse. Derigenom blir först i allmänhet **allt andligt mindre wigtigt;** det blir då mindre angeläget att ständigt wara wiss om sin Guds wänskap; man kan ännu äta och dricka och sofwa, fastän man icke wet, om man kommer till himmelen eller till helwetet. Då det sista målet är wäl undanskjutet, owisst och dunkelt för själen, är det icke så angeläget att gifwa akt på ordet, eller att bedja till Gud, eller att förlika sig med en trätobroder, eller att säga ett wäckande ord till sin nästa o.s.w.

Sedan är det isynnerhet, då det gäller göra och lida något för Christi skull, kanske att uppoffra ett helt lifs jordiska beqwämlighet och trefnad för att följa Christus; eller det gäller att göra en för hjertat dyr uppoffring, någon rätt påkostande försakelse — det är isynnerhet i sådana fall man har föga kraft, när man icke wisst tror och för sitt öga behåller det stora saliga slutet. Apostelen kallar salighetens hopp en **hjelm**; ty likasom hjelmen gjorde, att krigaren med mer dristighet ilade fram i striden och icke war så rädd för swärdshuggen, så gör ock ett fast salighetens hopp, att man icke så noga ger akt på, hwad som kan drabba oss i denna tiden, Derföre att wi följa Christus, utan att wi med enfaldigt öga blott se efter hans behag, emedan wi weta, att då striden är slut, wänta oss så herrliga ting, att allt utståndet lidande är deremot alls intet att akta.

Så fordras det ock att wara wäl grundad och bewäpnad med detta salighetens hopp, när wår wäg genom detta lifwet är mer mörk och ödslig, när en christen omsider mer sällan får förnimma något af sin Frälsares närhet och ljuflighet och stundom angripes af ledsnad och otålighet. Det allmänna sällhetsbegäret bringar honom till trånad efter någon kännbar glädje, hwilken han dock saknar. Han har kanske hoppats att äfwen i detta lifwet blifwa mer lycklig, men ser sig beswiken på all jordisk sällhet, han ser, såsom man säger, "hela sitt lifs lycka förspilld". O,

då händer det ofta — till blygd för det galna hjertat bekänna wi det — då händer det, att en sådan christen känner sig rentaf olycklig,när han ingen annan glädje har på denna jord än "bara Gud"! Om han blott lifligt trodde eller isynnerhet kännbart förnumme sin Guds wänskap och närhet, skulle han wisst icke känna sig olycklig, utan öfwermåttan rik och säll; men emellertid, då allt detta saknas, och han derjemte tryckes kanske af ett kors, som skall följa honom hela lifwet igenom och som gör hela hans werld mörk, då swartnar det ofta för ögat, han blir swag och eländig. O, hwilken tröst och kraft det då wore, om han. nu finge nog andliga ögon att se in i den **Underliges** dolda men trofasta råd! Då skulle han se, att hans lycka och glädje alldeles icke är förspilld, utan endast bewarad till en annan tid, en annan werld — der skall det bättre lyckas. Blott genom det wissa medwetandet derom, skulle han blifwa så nöjd med sin underlige Gud och hans hushållning, att han icke ens skulle önska sig något mer än Honom, och wara på det högsta lycklig och rik med "bara Gud". Härpå hafwa wi ett lifligt exempel i sjuttiotredje psalmen. Der bekänner Asfaph först, huru plågad han war af att se den ogudaktiga hafwa lycka och wälgång, då det deremot gick honom och de rättfärdiga illa; "så att", säger han, "jag hade så när sagt som de ogudaktiga: Det är en fåfäng sak, att mitt hjerta lefwer ostraffligt, och jag twår mina händer i oskyldighet." Men märk, huru han kom ut från denna frestelse! Han säger: "Jag tänkte till, att jag måtte begripa det; men det war mig för swårt, **tilldess jag gick in uti Guds helgedom och märkte uppå deras ände.** Ty huru snart warda de icke till intet! De förgås och få en ände med förskräckelse. Men du leder mig efter ditt råd och upptager mig på ändalykten med ära." Och deraf blef hans hjerta så fulleligen förnöjdt med bara Gud, att han nu utbrister: "När jag har dig, frågar jag intet efter himmel och jord. Om mig än kropp och själ försmäktade, så är du dock, Gud, alltid mitt hjertas tröst och min del." Se då här, hwad det medför, att wi gå in i Guds helgedom, skåda in i Guds regerings hemlighet och se, hwad som ligger fördoldt under det närwarande lifwets täckelse — nemligen **den stora ewiga olycka**, som ligger dold under den rika mannens kostliga klädnad och kräsliga lefnad; och deremot **den stora, ewiga lycka**, som är öfwertäckt med Lazari trasor och sår.

En dag skall uppgå för wår syn, Må wi det ej förglömma, Då Herren komma skall i skyn **All jordens krets att döma**. Betänk dig, arme syndaträl, Hwar will du din förskräckta själ För Herrens blickar gömma?

O Jesu, hjelp, när detta sker, För din förtjenst och pina, Sä att du mig med nåd anser Och undfår bland de dina. Ja, derpå jag ej twifla skall, Ty du har satan bragt på fall **Och aftwått synder mina**. Den 5 April.

Herrens nåd warar ifrån ewighet till ewighet ... när dem, som hålla hans förbund och tänka uppå hans bud till att göra derefter. Ps. 103:17,18.

Detta är ett kostligt uttryck för en rätt christens inre umgängelse, som är först och sist: **Tänka på Herrens bud till att göra derefter**. Det uttrycker denna beständiga, innerliga önskan och suckan i de trognas hjertan att kunna göra Herrens wilja. En christen kan ofta icke förnimma något mer af sitt andliga lif, tycker ofta, att det icke blir mer än **tänka** uppå Herrens bud **till att göra** derefter. Detta är den "hunger och törst efter rättfärdighet", hwarom Christus talar, då äfwen **lefvernets**rättfärdighet dermed förstås. En rätt christen blir aldrig fullkomligt mättad derpå i detta lifwet. Herrens bud, med sina andliga kraf på den inwärtes menniskan, stå alltid högre, än att han skulle kunna uppnå målet. Han blir alltid uti ett andens suckande: Ack, den som kunde wara bättre! Ack, att jag kunde få wara och göra, som Herren äskar! Denna önskan och suckan är likasom andedrägten eller hjertslagen i den nya menniskan. Och hwad är den egentligen? Den är egentligen intet annat än "Christus uti oss, Guds Ande, boende i hjertat, en delaktighet af Guds natur". Det är denna rena, Helige Ande, som alltid strider mot köttet och gör, att äfwen då wi äro som mest swaga, ja, falla och förgå oss, kunna wi dock aldrig **blifwa i synden**.

Här är nu äfwen ett stycke till sjelfpröfning. Det står: "Tänka på Herrens bud till att göra derefter." Att **förstå, tänka** och **tala** om Herrens bud, det kunna tusende; men — de börja aldrig sjelfwa att göra derefter. O, det är ingen swår konst att tänka och tala om goda gerningar och fordra dem af andra; många äro då nog nitiska för lagen och goda gerningar, när det gäller andra att göra dem, och då blir det aldrig nog strängt predikadt derom, tycka de. Men — de sjelfwa? — Sjelfwa widröra de icke bördan med ett finger, säger Christus. Till sådana säger åter Herren: "Hwi förkunnar du mina rätter och tager mitt förbund i din mun ? Efter du dock (för din egen del)

hatar tuktan och kastar mina ord bakom dig." Här fordras uppriktighet och sanning. "Gud låter icke gäcka sig!"

Äfwen för en trogen christen är det stor fara, om han någonsin så missbrukar läran om wår swaghet, att han äfwen nu, sedan han kommit till tröst och frid i Christus, skulle öfwergifwa att tänka på en sak, som förefaller honom swår. O nej, detta duger icke. Man bör alltid **tänka på Herrens bud till att göra derefter**, sedan man fått sin fullarättfärdighet och frid i Christus. Den kraft, du icke redan fått, kan du dock så. Hwad som synes dig omöjligt, är för Herren lätt. På samma gång Paulus talar om sin swaghet, talar han ock om Guds kraft i swagheten. "Då jag warder swag, då warder jag stark; Gud är mäktig i de swaga." Derföre, då du är glad i din Gud och förwissad om syndernas förlåtelse, bör du på det förtroligaste och allwarligaste sätt lägga den saken, som är dig för swår, på din hulde Frälsares hjerta och bedja om **hans kraft** att kunna göra, hwad Han äskar, sägande med Augustinus: "Bjud mig, Herre, hwad du will; men gif mig sjelf, hwad du befaller; du wet, o Herre, att jag sjelf förmår alls intet!" Men äfwen om du aldrig får allt, hwad du i denna wäg begär, aldrig kan göra allt det goda, som du wille, är det dock nödigt, att du tänker på Herrens bud och beder derom, på det du genom sådan öfning alltid må hållas i en lefwande egen **erfarenhet** af din swaghet, hwilken då werkar den helsosamma förödmjukelse, som Gud åfyftar, när Han lemnar oss åt oss sjelfwa och åt satan. Blotta **kunskapen** om wår swaghet werkar icke denna förödmjukelse. Och ingenting kan wara bedröfligare, än när en eljest trogen själ förfaller i sådan andlig lättja, att hon icke mer så tänker på Herrens bud till att göra derefter, att hon förödmjukas och nedböjes af sina brister. Märk detta wäl! När en menniska talar om wår stora wanmakt och wåra brister, men är på samma gång obruten, sjelfbelåten och stolt — o, en skärande syn, en wämjelig röst! Sådant kommer af säkerhet och lättja. Det är derföre i alla afseenden wigtigt att tänka på Guds wiljas görande. T. ex. det är sannt, wi kunna icke bedja, såsom det bör sig, wi äro ofta tankspridda, tröga och kalla i bönen; det är ock sannt, att den, som i sitt bekymmer ändå tror på Christus, bör icke misströsta och gifwa otron rum. Men skulle jag derför aldrig beswära mitt kött med bedjande? Bort det! Jag bör ju dock bedja, såsom jag kan, och bedja Gud om den nåden att kunna bättre bedja. På samma sätt i alla andra fall, der min wanmakt är mig för stor. Jag kan icke wara så mild, saktmodig, ödmjuk, kärleksfull, kysk, tålig, jag kan icke så bekänna Christus, icke så uppoffra mitt goda för min nästa, som jag borde; men jag bör derföre icke förgäta dessa kostliga ting, utan ändå **tänka på Herrens bud till att göra derefter**, och beständigt bedja Gud om mer och mer kraft dertill. — Nu, allt detta är wisserligen alla trognas öfning, det är deras nya natur, det är Andens eget werk i dem. Men wi böra blott se till, att wi alltid äro hörsamma och lydiga för Anden och icke på nytt insomna i säkerhet.

Öppna mig förståndets öga, Gud, att dina wägar gå. Sänd mig wisdom af det höga Att din wilia rätt förstå.

Si, min Jesu, här är jag, Led mig efter ditt behag. Hjelp mig så min lefnad föra, Att jag städs må dig tillhöra. Den 6 April.

Och jag skall göra med dem ett nådeförbund, det skall wara ett ewigt förbund med dem. Hes.37:26.

Då hela menniskoslägtet, derigenom att Adam bröt förbundet med Gud, icke blott blef skyldigt till ewigt straff, utan ock alldeles oskickligt att någonsin derifrån befria sig, att någonsin fullgöra Guds lag, så war här ett gräsligt elände. Men då Gud efter sin ewiga allwetenhet hade förutsett allt detta elände och af sin stora barmhertighet ömmat derwid, hade Han ock, förrän werldens grund lades, förrän det första menniskolif ur skapelsens sköte utsläpptes i werlden, fogat anstalter till detta eländes botande. Han hade nemligen uti sitt ewiga himmelska råd beslutit menniskoslägtets frälsning genom sin Sons utgifwande. Med Honom slöt Han nu ett nytt förbund, hwilket med hänsigt till oss menniskor war ett **nådeförbund**, ett **fridsförbund,** men i och för sig sjelft war det samma **lagförbund**, som Gud ingått med Adam, men som då blef öfwerträdt och af den fallna menniskan icke kunde fullgöras; samma lagförbund, hwaraf hwarje menniska ännu har en dunkel känsla qwar i samwetet, och hwilket sedan till menniskoslägtets förödmjukande på Sinai berg i starka och uttryckliga ord ristades i sten. Ty så säger Skriften: "Det som lagen icke kunde åstadkomma, i det han wardt förswagad af köttet, det gjorde Gud, sändande sin Son i syndeligt kötts liknelse." Sonen åtog sig nemligen uti detta förbund att på den tid, som Fadren bestämde, med sin ewiga gudom förena menniskonatur, blifwa en sann menniska och det menskliga slägtets

andre Adam, samt i sådan egenskap på lika sätt företräda menniskornas ställe till deras försoning och upprättelse, som den förste Adam företrädde dem till deras fall och förderf. Han åtog sig följaktligen att i alla menniskors ställe först uppfylla lagens fordringar och för det andra utstå det straff, hwartill de genom lagens öfwerträdelse gjort sig skyldiga — med ett ord, att wara lydig intill döden, ja intill korsets död. Sådant åtog sig Sonen. Hwaremot å andra sidan, såsom Paulus säger i Gal. 3:16—19, **löftet skedde till Honom** om "testamente" och "arf" åt menniskorna, d.ä. Han erhöll på menniskornas wägnar försäkran om all den salighet, som war dem ifrån början ämnad och tillsagd, men som genom syndafallet war förlorad — hwilket innefattas uti testamentet och arfvet, eller, efter Davids ord: Han undfick gåfvor för menniskorna att såsom deras Herre och honung utdela bland dem. Menniskorna skulle till den ändan öfwerlemnas åt Honom såsom en egendom, att uti och genom Honombehållas och förwaras tll saligheten — utom det, att de äfwen skulle utgöra hans "arbetes" lön.

Allt detta kallas i Skriften **förbund**, så wida derwid afses dels sjelfwa denna **handling**, att sådant i Guds råd beslöts, dels ock **personerna**, som med hwarandra ingått det. Men med afseende på de **nådeskatter**, som härmedelst förwärfwades åt menniskorna, nemligen syndernas förlåtelse, ewig rättfärdighet, frid med Gud, barnaskap, den Helige Andes inneboende, kraft till helgelse, seger öfwer alla andliga fiender m. fl., samt huru dessa skatter likasom med **arfsrätt** skulle utbekommas, kallas det **testamente**. Så finna wi här igen det **ewiga testamente,** som omtalas i Ebr. 13:20, det testamente, som **icke warder ogilladt,** emedan **det är fastgjordt på Christus** (Gal. 3), det testamente, som haft sin kraft både före och efter stiftarens död, hwilken för dess wisshet skull warit af Gud ansedd, såsom redan skedd ifrån werldens begynnelse.

Dessa Guds testamenten med Adam och Christus böra derföre icke förblandas med hwad man wanligen kallar gamla och nya testamentet, hwilka också kallas gamla och nya förbundet. Med gamla testamentet menas nemligen den särskilda, förebildande och förberedande laghushållning, som Gud förde med sitt folk före Christi födelse, samt sjelfwa tiden, då denna hushållning warade, och med nya testamentet den nådeshushållning, som med Christi ankomst och fullbordade försoning inträdde — en hushållning och en tid, som Han sjelf liknade wid ett bröllop, hwilket började när brudgummen, den länge wäntade, kom. Det ewiga förbundet med Christus war derföre detsamma under både gamla och nya testamentet; ty Adam och Eva fingo efter fallet samma nådeförbund sig förkunnadt som wi, nemligen det att **qwinnans säd skulle söndertrampa ormens hufwud**. Abraham blef äfwen rättfärdig af tron, såwäl som wi, så att Abrahams tro och rättfärdiggörelse ofta i Skriften till och med föreställes oss till efterdöme. "Han trodde Gud (uti löftet om Christus), och det wardt honom räknadt till rättfärdighet." Så hade ock David samma tro, "att saligheten är den menniskas, hwilken Gud tillräknar rättfärdighet utan gerningar".

För mig ditt lif, o Jesu god, Du wille icke spara, Att för den dom, mig förestod, Jag måtte tryggad wara. Du blef hos Gud min löftesman, Uti din död min synd förswann: **Så är jag frälsad worden**.

Ty ware pris i ewighet Och lof förutan ände Guds ewiga barmhertighet, Som oss den hjelpen sände Och nederslog **i Christi död** Synd, helwete och dödens nöd. Ho kan oss nu förderfwa? Den 7 April.

Kommen till mig, I alla, som arbeten och ären betungade . . . och I skolen finna ro till edra själar. Matth. 11:28,29.

När detta ljufliga budskap kommer till olyckliga, fattiga, sjuka och bundna själar, d. ä. när de öfwer sina synder, ja, sin företagna bättring misströstande själar börja förnimma, hwad evangelium egentligen innehåller och tillsäger dem, nemligen att allt, hwad de så ängsligt och fruktlöst sökt hos sig sjelfwa, sökt winna genom bättring, ånger, böner, strider, är redan af en annan Man åt dem förwärfwadt och wunnet och utan någon deras förskyllan eller wärdighet dem skänkt och tillbjudet, ja, i ett ewigt testamente dem försäkradt — si, när de börja förnimma något sådant, då blir det icke utan frukt; då har det ett owilkorligt, innerligt dragande på deras hjertan; då upptänder det hos dem den sanna, lefwande och saliggörande tron. Här blir ett undrande, ett frågande; här glädje och hopp; här förökad sorg och ånger; här wisshet och fröjd — allt af samma liftändande evangelium, allt af samma uppgående tro. Den ena börjar undra, börjar fråga: skall det så förstås? kan ock jag få komma? och ett

sträckande efter Christus, en hunger och törst efter hans rättfärdighet uppfyller hjertat; en annan blir liksom ännu mer bedröfwad än förr — det under lagen upptorkade och tillhårdnade hjertat börjar uppsmälta wid Guds stora kärlek, så att det blir en ny sorg, men förenad med hopp och innerlig längtan att nu blifwa delaktig af denna kärlek och nåd; en tredje blir liksom på en gång ryckt från djupaste nöd upp till högsta fröjd och wisshet. Häruti äro den Helige Andes wägar olika med olika själar och wid olika omständigheter. Men hos alla, som i sin nöd förnummit så mycket af evangelium, att deras arma nedtyngda hjertan, deras nedåt på sig sjelfwa och egen rättfärdighet wända ögon nu dragits åt ett annat mål, nu blifwit wända uppåt på den korsfäste, nu blifwit wända ifrån deras egen rättfärdighet till **hans** rättfärdighet, ifrån **deras** lydnad till **hans** lydnad, ifrån **deras** ånger till **hans** ångest, ifrån deras **egna** böner till **hans** böner m. m., så att allt deras hopp om frälsning, all deras längtan och trängtan nu är ställd på **Honom** — si, hos alla dessa är redan en saliggörande tro upptänd, nemligen den tro, som Christus så ofta beprisade hos dem, hwilka kommo till Honom att hos Honom söka nåd och hjelp. T.ex. den sjuka qwinnan (Matth. 9), hwilken trängde sig intill Jesus och tog på hans klädefåll för att få bot för sin sjukdom och blef helbregda i samma stunden; och Jesus sade: "War wid god tröst, dotter, din tro har hulpit dig." Och likaså synderskan, som iSimeons hus badade Jesu fötter med sina tårar och fick den tillsägelsen: "Dina synder förlåtas dig — din tro har frälst dig; gå med frid." Om hwilka exempel Luther säger: "De hade hört det goda ryktet (evangelium), att Jesus wore den Man, som hjelpte och tröstade alla, och detta rykte hade de trott, och derföre kommo de till Honom, drifna af nöden. Hade de icke trott, så hade de icke kommit." Men märk! denna deras tro hade endast yttrat sig uti ett sökande, kommande och åkallande af Herrens namn; och Jesus sade dock, att den war en werklig tro, en **frälsande** tro, sade just om denna: **Din tro har frälst dig**. Sådan kommande, hungrande och törstande, kämpande och sökande tro yttrade sig äfwen hos den besatta drängens fader, då han ropade med gråtande tårar: "Herre, jag tror, hjelp min otro", hos bruden i höga Wisan, då hon under natten gick omkring i staden och sökte sin själs wän och sporde wäktarena: "Hafwen I icke sett den, som min själ har kär?" och hos patriarken Jacob, då han utropade: "Jag släpper dig icke, med mindre du wälsignar mig." Si, på denna sökande, åkallande, hungrande och törstande tro, som är den egentligt saliggörande tron, enär den nu är ställd på Jesus och, förtwiflande på alla egna försök, söker blott i Honom sin frälsning — på denna tro följer förr eller sednare äfwen en annan grad af tro, ett finnande, en förwissning, ett swar, så att bruden nu säger: "Jag har funnit den, som min själ har kär. Han är min, och jag är hans." Så att täckelset faller från ögonen, mina sinnen öppnas, och jag på en gång nu ser, hwad jag icke förr kunde se, huru allt war fullkomnadt i Christus, hwad jag ännu gick och wäntade uppå; huru alla mina synder och orenheter, all min kallsinnighet och tröghet och hårdhet, allt war i Honom dyrt nog försonadt, betalt, afplanadt, ja, i hafwets djup nedsänkt, och att jag endast för otrons skull gått så olycklig, ja, så att jag nu säger: "Om en är död för alla, så äro wi alla döda." Jag är död och uppstånden i Christus.

Si, detta är trons fulla wisshet. Dermed följer alltid frid, en salig frid, en Guds frid, nemligen frid i samwetet ifrån de gnagande synderna — ty de äro nu alla borttagna, förlåtna — samt en förtrolig wänskap med Gud. Om hwilken frid apostelen säger: "Efter wi äro wordna rättfärdiga af tron, hafwa wi frid med Gud genom wår Herre Jesus Christus."

Nu är jag glad och hjertligt nöjd, Ty Jesus hör mig till. Han är mitt lif, min frid, min fröjd Och allt, hwad helst jag will.

Han är mig mer än gods och guld Och mer än dagligt bröd. Han mig förlåtit all min skuld Och löst mig ur all nöd. Den 8 April.

Fader wår, som är i himmelen. Matth. 6.9.

Ingen christen bör gå widare in i bönen **Fader wår**, förr än han först wäl eftersinnat, om han med barnaförtröstan menar, hwad han säger i det första ordet, nemligen att Gud är hans hulde Fader, och han Guds älskliga barn. Ty det är just af en werklig hjertats tro på detta första ordet, som hela bönens tröst och kraft beror. Kan du af hjertat kalla Gud din Fader, tror du af hjertat, att du är Guds kära barn, och du besinnar, hwad det will säga — o, då skall du med salig tillförsigt äfwen bedja det, som widare följer i den dyra bönen. Men här möta wi hwarjehanda

brister äfwen hos eljest gudfruktiga själar. För det första de ännu icke frigjorda och troende, utan mer sjelfarbetande själar, hwilka dock under tiden på ett wisst lösligt sätt hålla sig för Guds barn, men icke i den stora, werkliga betydelse, som det ordet i Christi mun eger, utan blott i den mening, att de icke äro af werlden, de äro af de fromma, de tillhöra det folk, som söker och älskar Gud. I denna ytliga mening kan man ganska lätt tala om "Guds barn". Men att weta sig tillhöra de fromma är alldeles icke detsamma som att tro, det "Gud är wår **rätte Fader** och wi hans **rätta barn**"; ty hwad det betecknar, skall du märka af Christi ord om wårt broderskap med Honom. Betänk dock — och Gud gifwe oss i denna stund öppnade ögon att se! — hwad det betecknar, då Herren efter fullbordadt försoningswerk på sin uppståndelsedag begynner föra det språket: "Gå till mina bröder och säg dem: Jag far upp till min Fader och eder Fader, till min Gud och eder Gud." Märker du här, hwad det will säga att wara **Guds barn**? Här säger Herren först **bröder**; men icke dermed nog. På det ingen skulle förbise, hwad **broder** betecknade, tillägger Han: "Min och eder Fader, min och eder Gud." Dermed har ju Herren Christus uttryckligen framhållit den egentliga betydelsen af broder, och då får ordet Guds barn en betydelse sådan, att änglarna i himmelen kunna skyla sina anleten derwid. **Guds barn**! Det war detta stora, som Gud i begynnelsen tänkte, då Han skapade menniskan och, såsom hwar och en kan med ögonen se, skapade allt, hwad som är på jorden, för menniskan. **Menniskan — Guds barn**! Det war detta stora förhållande, som gjorde, att Guds ewige Son kunde blifwa menniskobarn och sålunda inför alla andra bewisa, att wi woro **bröder**. Men här måste wi bekänna, att wåra hjertan äro alltför trånga för att kunna rätteligen omfatta något så stort. Och dock är det en så wäsendtlig skilnad emellan den enas och den andras tro i detta stycke, att den ena kanaldrig nog förundra sig öfwer höjden och djupet, bredden och längden af denna herrlighet, kan aldrig rätt få det in i sitt hjerta, såsom han ser det och tror det, men har dock deri redan sin största glädje på jorden; då deremot den andra kan med lätthet tro, så mycket han åstundar, men har ingen förundran och ingen glädje deraf, han har ännu icke sett så mycket af hwad det will säga att wara Guds barn. Detta är det första felet i tron på ordet **Fader wår**.

Det andra är, att äfwen de troende, som en tid warit saliga i detta herrliga barnaskap, på nytt nedsjunka i sitt eget armod, börja se på sig sjelfva och förlora det rätta barnaförtroendet till Gud. Somliga bedja då Herrens bön med en wiss wårdslöshet, så att de icke besinna, hwad de säga i ordet **Fader wår**, och kunna då helt lätt öfwerkomma det, men äro ock derföre torra och olustiga genom hela bönen; andra åter hafwa rentaf ett bundet samwete, emedan de gjort något swårare fall eller nedsjunkit i mäktiga frestelser och syndabojor, som nu i bönen möta dem med en förskräckande stämma: "Will **du** bedja Gud, **du** kalla Gud din Fader, **du**, som så och så syndat, som wet med dig det och det!" Häraf uppstå de allrastörsta swårigheter för att kunna med rätt tillförsigt säga: Fader wår. Måtte hwar och en besinna, att till hwilkendera klass han hör, det är öfwer all beskrifning wigtigt att icke på detta sätt fortfara att utan tro och mening säga: Fader wår; ty detta är den punkt, hwarpå sjelfwa lifwet beror, nemligen att wi hafwa en werklig barnatröst till Gud och kunna med werklig mening åkalla Honom såsom wår Fader. Blir samwetet antingen på nytt fångadt under träldomens ok, så att man förskräckes för att i denna bön nalkas den himmelske Fadren, eller det på nytt insomnar, så att man i lättsinne säger "Fader wår", utan att mena, hwad man säger, så leder det i båda fallen till andlig död. Det andliga lifwet är ett förtroligt barnalif med Gud; såsom apostelen säger: "I hafwen icke fått träldomens anda åter till räddhåga, utan I hafwen fått utkorade barns anda, i hwilken wi ropa: Abba, käre Fader. Densamme Anden wittnar med wår anda, att wi äro Guds barn."

Guds barn jag är? Med häpnad jag ännu det säger. Guds barn jag är! O Gud, är det sanning jag säger? Ja Gud, du ju sjelf det så säger. Guds barn jag är! Med häpnad och fröjd jag det säger.

Hallelujah! Nu skapelsens råd jag har funnit. Guds barn jag är! Försoningens mening jag funnit, Förlorade barn Han har wunnit. Hallelujah! Nu målet för lifwet jag wunnit. Den 9 April.

Tillkomme ditt rike. Matth. 6:10.

I denna bön bedja wi, att Christus måtte blifwa mer och mer mäktig uti oss och nedlägga alla wåra andliga fiender i wår själ; att hans rike, som är inwärtes uti oss, den Helige Andes werk, den rätta gudsfruktan, tron, kärleken, helgelsen, måtte alltmer tillwäxa i wåra hjertan. Men här möta wi oftast den oändliga, mäktiga striden

med **känslan**, efter hwilken det tyckes gå twärtom så, att allt ondt tager öfwerhand och allt godt aftager. O, hwarwid skall jag då trösta mig? Här hjelper sannerligen ingenting i himmelen eller på jorden mer än ett enda, och det är, att du ändtligen låter wår Herre Gud ännu wara på sin thron, hwad Han är, nemligen en **sannfärdig, trofast och allsmäktig Gud**, som rår med äfwen så starka onda makter som hela ditt förskräckliga hjerta! Stanna och tänk: Wi få ju äfwen bedja Gud emot wårt eget hjerta. Han har aldrig sagt, att hjertat skola wi sjelfwa hafwa eller göra godt, hjertat skola wi sjelfwa öfwerwinna. Han har twärtom sagt, att **Han allena** kunde skapa i oss ett nytt hjerta. Och widare har denne allsmäktige och trofaste Guden sagt, att hans rike, som är inwärtes i själarna, skall wara under hans mäktiga hand så skyddadt, om wi blott wilja anlita Honom, att helwetets portar icke skola warda det öfwermäktiga. Och nu, Han har icke sagt, att dessa afgrundsmakter icke skola anfäkta oss, utan att de icke skola wara oss **öfvermäktiga** — hwilket ord antyder en kamp riktigt på lif och död. Allt Guds ord wittnar ock, att Christi rike uti oss skall inifrån och utifrån ansättas af alla afgrundens makter, så snart wi flytt från dess wäldighet. Wårt kött är uppfyldt med alla möjliga synder; wårt hjerta beständigt ett argt och illfundigt ting; djefwulen trägen och listig att angripa oss på alla sidor, att inskjuta i wåra hjertan alla galna och syndiga begärelser samt förwända tankar om Gud. Allt sådant har Herren qwarlemnat på jorden för att kämpa med sitt rike. Genom makten och ihärdigheten af denna strid skola wi ofta bringas till det allra yttersta, så att wi omöjligt kunna se, huru det skall hjelpas, på det all wår egen tröst skall gå under, och **Herren allena** blifwa **Gud**, **allena** blifwa **Frälsaren**. Men då — hwad har Han sjelf lärt oss att i sådan nöd göra? Intet annat än att ropa till Honom, fortfara att begagna ordet, men weta, att **Han** allena kan gifwa Anden. Och Han har försäkrat, att dessa böner aldrig skola komma på skam.

Att de, som sålunda mot sitt hjertas förderf bedja om den Helige Ande, bedja om Guds rike i själen, icke skola komma på skam deromtalar Herren på ett öfwermåttan kraftigt sätt i en liknelse i Luce elfte kapitel. O, den milde Frälsaren! Han säger: "Hwilken af eder är den fader, om hans son beder bröd af honom, som gifwer honom en sten? Eller om han beder om fisk, månne han gifwer honom en orm för fisk? Eller om han beder om ägg, månne han ger honom en skorpion? Kunnen nu I, som ären onda, gifwa edra barn goda gåfwor; huru mycket mer skall eder himmelske Fader gifwa den Helige Ande åt dem, som bedja Honom?" Denna liknelse borde kunna spränga alla wåra otrosberg och kasta dem i hafwet. Tillämpa den nu på den bön, som wi här betrakta. Du beder om hjelp mot syndens och satans makt, du beder om den Helige Ande, hwilket Christus särskildt nämner — "**gifwa den Helige Ande** åt dem, som bedja Honom". Kan du tänka dig, att sedan Herren sjelf lärt oss i **all nöd** fly till Honom och sjelf sagt. "Mig förutan kunnen I intet göra — åkalla mig i nöden — bedjen, och I skolen få" o.s.w., och den arma nödställda själen kommer och gör helt enfaldigt så, som Herren har sagt, klagar inför Honom sin wanmakt och beder om frälsning — kan du tänka, att Herren då likwäl skulle icke gifwa henne detta, utan ditt arga hjerta och djefwulen skulle ändå få råda till ditt ewiga förderf? Då barnet begär bröd, gifwer nu fadren en sten; då själen beder om ett nytt, förödmjukadt hjerta, beder om den Helige Ande, till tro, till frälsning och salighet, då lemnas hon ändå till ewigt förderf? Detta är ju att gifwa i stället för bröd en sten, ja, blott ormar och skorpioner! Är det möjligt, att den gode Guden gör så? Wisst känns det i hjertat, under det mörkrets makt omgifwer oss, endast som ormar och skorpioner — wi hafwa der ock af syndafallet den gamla ormens afföda — wisst **tillstaddes** det ock satan att sålla Petrus och kindpusta Paulus. Men att det skall wara till ditt ewiga förderf, att nu, när du qwider öfwer ditt onda inför din himmelske Fader, Han likwäl skall låta det råda öfwer dig till **ewigt förderf**, rakt emot sina egna försäkringar, och **gäcka** din tro på dessa — märk, sjelf bjuda dig bedja, men när du gör detta, då får du icke, det Han lofwat, utan det ewiga förderfwets skorpioner! — det är ju ett så grymt gäckande af din tillit till hans ord, att du måste göra af Gud en djefwul, om du kan tro något sådant. O, så lär då en gång, att Gud kan aldrig på **allwar** och till **ewigt förderf** lemna en själ, som flyr till hans frälsarenamn; men lär ock, att Gud "förer de sina **underligen**", och att denna bön om Guds rike icke behöfdes, om wi redan hade det i ostördt åtnjutande, om icke mörkrets rike omgåfwe och anfäktade oss.

Tillkomme ditt rike, o Herre, wår Gud, Tillkomme ditt rike på jorden! Sänd ut dina wittnen med sanningens hbud, Sänd ut dem till södren och norden, Att kalla och bjuda all werlden.

Wi kasta då alla bekymmer på dig Du lofwat för allting att sörja. Drag för oss på lifwets och sanningens stig Och låt i ditt namn oss re´n börja Att tacka och lofwa för segren.

Den 10 April.

Icke att jag allaredan har fattat det eller allaredan är fullkommen. Phil. 3:12.

Doktor Swibelius säger: "Lagen är af naturen någorlunda känd, men evangelium är en hemlighet, som är förborgad för allt förnuft." Doktor Luther säger: "Evangelium är de christnas allraswåraste konst och högsta wisdom, hwari de i alla sina lifsdagar förblifwa skolpiltar; men", tillägger han widare, "likwäl har det den leda plågan, att ingenting tyckes wara lättare och snarare utlärdt än detta; så att så snart en har något hört eller läst derom, straxt menar han sig wara mästare och doktor deri och will nu höra något annat, något nytt". Sådana inbillade fullärda borde igenkänna sig deraf, att de icke ofta tänka på evangelium, huru de skola mer och mer lära känna Gud och den Han har sändt, lära känna försoningens stora hemligheter; att de icke söka efter att få höra eller läsa derom; icke bedja Gud om Andens ljus dertill, utan twärtom, när något rätt evangeliskt förekommer, med en wiss otålighet wänta på dess slut för att få något annat. Sådana pläga ock tänka och säga: Nog wet jag, hwad jag skall tro, nog wetjag om **Guds nåd**, den är en gång för alla gifwen, med den saken är allt wäl; men si, hwad **wi skola göra och wara**, det räcker till att tänka på, det felar alltid, låt oss höra något derom o.s.w. Och så komma de just derför aldrig till det rätta görandet, **den rätta lusten och kraften**, emedan de aldrig lära känna, hwad som först och förnämligast fattas dem, nemligen sjelfwa **lifwet**, den rätta **bättringen** och den rätta **tron**. De känna icke, huru helt förloradt det är med oss och wårt görande, de hafwa aldrig rätt förtwiflat på sig sjelfwa; icke heller hafwa de erfarit, hwad tron will säga, eller hwad tron och nåden werka, ty då skulle de icke säga, att de hafwa nog af det slaget. Då skulle de hellre tänka, såsom ordet och erfarenheten lära, att blott jag kände Gud och hans nåd, nog skulle sedan följa lust och kraft till det goda. Såsom Johannes säger: "Den som icke älskar, han känner icke Gud; ty Gud är kärleken." Kände de Gud, will han säga, nog skulle de älska, ja, blifwa brinnande i kärlek och gudaktighet; ty Gud är en sådan stor och brinnande kärlek, att ingen kan känna Honom, utan att af Honom blifwa upptänd till kärlek. Och kärleken är modren till alla goda gerningar, kärleken är lagens fullbordan.

Korteligen: de som tycka sig tillräckligt hafwa fattat evangelium, de hafwa icke ännu lärt de första bokstäfwerna. Såsom apostelen säger: "Om någon låter sig tycka, att han wet något, han wet ännu intet,huru honom bör weta." Detta är isynnerhet tillämpligt på evangelii kunskap. Evangelium innehåller sådana saker, att den som ser, hwad det innehåller, han förmår icke tro det; den som har lätt för att tro det, han ser wisst icke, hwad det innehåller. Wäl **tycker han sig se**, hwad det innehåller, det tycker han så bestämdt, att han wille swärja tusende eder derpå; men hans hela wäsende nekar det. Luther säger sannt, att den som kunde rätteligen både fatta och tro, hwad evangelium innehåller, "han kunde icke mer lefwa här på jorden, utan skulle af öfwermåttan stor glädje dö". Sannerligen, icke skulle man wara så kall och stel och oandlig, som dessa utlärda och mätta andar äro; icke skulle det wara så swårt att följa Christus, att älska, tjena och bekänna Christus, att lida och försaka m. m., om man rätteligen trodde, hwad evangelium innehåller.

Men se här en hufwudorsak, hwarföre många, som alltid läras, dock aldrig komma till sanningens kunskap. Jesus sade: "Ingen känner Sonen, utom Fadren; och ingen känner heller Fadren, utom Sonen, och **den som Sonen will uppenbara det**." När icke Sonen will uppenbara det för en menniska, så är allt förgäfwes för henne. Näst förut hade Christus sagt, för hwilka Han ilke wille uppenbara det — **du har detta dolt för de wisa och förnumstiga**, d.ä. sådana, som icke äro i egna ögon fåknnniga, utan mena, att de blott genom studerande skola kunna inhemta evangelium. Många läsa och höra evangelium på samma sätt som en werldslig wetenskap, utan att derom böja sig för Gud; men för sådana har Han behagat fördölja det. **Ja, Fader, så har warit behagligt för dig**. Paulus war wäl en mästare till att tydligt och rikt förklara och utlägga evangelium; men icke ansåg han det wara nog för folket, att de blott hörde hans predikningar och läste hans epistlar, utan han ansåg allting ännu bero så alldeles på Guds "uppenbarande", Guds meddelande af **wisdomens och uppenbarelsens Ande**, att han idkeligen derom anropade Gud för sina församlingar. Då det nu finns menniskor, som aldrig behöfwa så bedja och böja sig för

Gud, icke heller med flit och angelägenhet söka i Guds ord efter evangelii kunskap, utan weta allt nog förut, då likwäl de största helgon och troshjeltar, oaktadt allt sitt studerande och bedjande, bekänt, att de icke ännu fullkomligt fattat det, utan ännu foro fast derefter — huru hänger allt detta tillsammans? Huru annorlunda, än att dessa utlärda, som förstå allt nog, äro af djefwulen förtjusta, blinda och döda och behöfde nu först lära de första bokstäfwerna? Måtte de i tid besinna detta!

Jag räknar allt för skada, Att jag må Christus känna, Av hans uppståndelse mig styrka, Delaktig af hans pina, Rättfärdig genom trona.

Jag har ej än det fattat, Jag är ej än fullkommen, Men jag will fara fast derefter Att fatta, som jag fattad Ock är af Christus Jesus.

Den 11 April.

Tala med hela menigheten af Israels barn och säg till dem: I skolen wara heliga; jag är helig, Herren eder Gud. 3 Mos. 19:2.

Till lagen hör allt det Guds ord, som lär, **hwad wi skola wara och göra**, allt Guds ord, som kräfwer något af oss, ware sig **inre egenskape**r eller **yttre gerningar**; ty Guds lag kräfwer hela menniskan, äfwen det innersta i hennes wäsende, hennes hjerta, tankar och begär. Derföre säga budorden icke: **Din hand, din fot, din tunga** skall göra detta, skall underlåta detta; utan de säga: **Du, du** — d.ä. de tala till hela menniskan. Tag till exempel blott första budet; huru kräfwer icke det "allt wårt hjerta och all wår själ och alla wåra krafter och all wår håg". Betänk, hwad det innefattar, att wi skola öfwer allting frukta och älska Gud och sätta all tro och lit till Honom! Att jag skall öfwer allting frukta Gud, innebär, att jag icke får wara köttsligt säker, hård och liknöjd om Gud och min själ; icke wara lättsinnig att synda, utan så frukta att göra Gud emot, att jag hellre lider allt, hellre lider döden, än jag skulle synda emot min Gud; att jag **wakar** och **strider** emot synden, men med **allwar**, med nit och kraft; att jag icke den ena stunden wakar, beder och strider, och den andra stunden lättsinnigt följer frestelsen, utan att jag wakar, beder och strider alla stunder o.s.w. Att jag skall **öfwer allting älska Gud,** innebär, att jag icke får wara **kallsinnig** emot min Gud, icke **trög** och **håglös** till bönen och Guds ord, utan med den allrahögsta lust och glädje umgås med Gud; att jag helst tänker på Honom, helst talar om Honom och af kärlek till Honom gerna gör allt, hwad Han bjuder, och gerna lider allt, hwad Han tillstädjer öfwergå mig. Ty allt sådant gör man för den, som man rätt älskar. **Att sätta all tro och lit till Honom**, fordrar en sann tro och förtröstan på Honom, förbjuder all förtröstan på mig sjelf och allt skapadt, förbjuder all förmätenhet och egenkärlek, förbjuder ock all misströstan, otrossorg och twifwel. Korteligen, om du genomgår alla Guds bud, så kräfwa de icke en eller annan gerning, icke en eller annan lem, handen, foten eller tungan, utan de kräfwa hela menniskan. Hwarföre Christus i Matth. 5 förklarar, att den, som blott förtörnas på sin nästa, är inför Gud ansedd såsom en mördare; och den, som blott ser på en qwinna med oren begärelse, dömes af Gud lika med en horkarl.

Af allt detta finna wi för det första, att Guds lag icke kräfwer blott gerningar, icke säger blott, hwad och huru wi skola göra, utan att den framför allt kräfwer wårt inre, kräfwer ett godt inre tillstånd, godainre egenskaper och säger, hwad och huru wi skola **wara**; att således äfwen det Guds ord, som handlar om wår sinnesstämning och wåra egenskaper, tillhör lagen; att t.ex. om jag straffas för kallsinnighet, hårdhet, lättsinnighet, högmod, egenkärlek, tröghet till ordet och bönen m.m., så bestraffas jag af lagen. Men icke nog härmed, wi finna ock, att just det inre, sjelfwa tillståndet, hjertat, hågen och lusten, är det största och förnämsta, som Gud framför allt annat kräfwer; att om jag lefwer än så fromt utwärtes, gör än så mycket godt och afhåller mig ifrån allt ondt, men derunder inwärtes hyser tankar och begärelser, som strida deremot, begärelser till synden och olust till det goda, är jag inför Gud ansedd och dömd lika med dem, som fräckt och groft i gerning utöfwa samma synder. Och således, att jag i sådant tillstånd, der jag gör det goda blott af twång, för lagens hot eller löften, icke kan göra en enda gerning, som inför Gud är god. Sådan är Gud, och sådan hans heliga lag; ty Guds lag är intet annat än Guds helighet, Guds natur och wilja uttryckta i ord. Sådan som Han sjelf är, will Han, att ock wi skola wara. Hwad Han sjelf älskar, det wil1 Han, att ock wi skola älska; hwad Han sjelf hatar, det will Han, att ock wi skola hata. Han

kan icke wara nöjd dermed, att wi hata och förakta, hwad Han älskar; att wi älska, hwad Han hatar. Så litet som Han sjelf kan förlikas och umgås med synden och djefwulen, så litet kan Han lida, att wi umgås med dem. Häraf kommer det, att Han ställer sig sjelf till exempel för oss och kräfwer, att wi skola wara heliga och fullkomliga, såsom Han sjelf är, då Han säger: "Waren heliga, ty jag, Herren eder Gud, är helig." Och åter Christus: "Waren fullkomliga, såsom eder himmelske Fader är fullkomlig." Ack, de arma dårarna, som fäga: "Gud kan icke fordra af oss mer, än wi förmå" — då hans ord tydligen äro dessa, som nyss anfördes! Och på det sättet, eller om Gud icke kräfde mer af oss, än wi, fallna syndare, förmå, då skulle icke "hwar mun tillstoppas och all werlden warda för Gud brottslig" - ja, då hade Christus onödigt lidit döden för oss!

Herre Sebaoth, wi alla För dina fötter nederfalla, Ditt lof af wara hjertan går.

Ewig är din makt och ära; Dig jord och himmel wittne bära. Af allt ditt werk du offer får.

Dig lofwa Cherubim, dig sjunga Serafim. Hosianna! Helig är Gud, all werldens Gud, All krafts och nåds och wisdoms Gud. Den 12 April.

Nu är Guds rättfärdighet utan lagens tillhjelp worden uppenbar. Rom. 3:21.

Här är nu den salighetens klippa, på hwilken allena wåra själar måste räddas, eller ock ewigt förloras — men ock den "förargelseklippa", mot hwilken alla otrons stormar och böljor beständigt häft sig. Den Guds rättfärdighet, som här omtalas, är på en gång både det största under af Guds nåd, som någonsin blifwit oss från himmelen uppenbaradt, och äfwen den för alla wåra egna tankar mest främmande hemlighet, så att om jag ock kan lära och behålla allt annat, kan jag dock aldrig rätt tro och behålla, hwad jag lär om denna Guds rättfärdighet. Den är en så rent himmelsk uppenbarelse och så stridande emot hela wår natur, isynnerhet mot wår djupa inbillning om någon egen förmåga, att icke blott de egentligen otrogna med all makt strida deremot, utan ock att många annars upplysta och wälmenande män i detta ämne hafwa mer eller mindre oklara och falska meningar. Detta kommer dock icke af någon dunkelhet eller twetydighet i Skriftens ord om denna Guds rättfärdighet, utan deraf att saken är så alldeles stridande mot wår natur, wåra tankar och tycken.

Denna Guds rättfärdighet skiljer sig wäsendtligen från hwarje annan rättfärdighet, som någonsin funnits eller kan finnas. Den skiljer sig alldeles från menniskors och änglars rättfärdighet i afseende på dess **Upphofsman**; ty den är sjelfwa "Guds rättfärdighet", en rättfärdighet icke af skapade warelser, utan af Skaparen. **Jag, Herren, skapar henne**, säger Herren uttryckligen om den rättfärdighet, som skulle medföra salighet. Den är en gudomlig och alldeles fullkomlig rättfärdighet, ty den är ett werk af Jehovah sjelf och det alldeles i samma mening, i hwilken werlden är ett werk af Gud. Fadren har frambragt den genom Sonen, på samma sätt som Han genom Sonen skapade werlden. Petrus säger: "Dem som med oss hafwa fått lika dyrbar tro i wår Guds och Frälsares Jesu Christi rättfärdighet." Här kallas Christus "wår Gud och Frälsare", och den rättfärdighet, på hwilken wår dyrbara tro grundar sig, kallas "wår Guds och Frälsares rättfärdighet".

Det war under "sitt kötts dagar", Guds Son åt oss förwärfwade denna rättfärdighet. Förrän han kom till denna werld, war Han icke en medlem eller undersåte i Guds rike — Han war dess hufwud. Han werkade i "Guds skepelse", d.ä. såsom werldens skapare och styresman; men sedan i "en tjenares skepelse". Hans fullkomliga helighet kunde förut icke kallas"lydnad". Man kunde hellre säga, att lagenöfwerensstämde med Honom, än att Han öfwerensstämde med lagen. Hans gudomliga helighet bewisade sig uti att stifta lagen, icke uti att lyda lagen. Men uti sin tjenareskepelse ställde Han sig sjelf under den lag, Han hade stiftat för oss, och inträdde uti den för Honom, såsom Guds Son, nya öfning, att Han "lärde lydnad". Hans rättfärdighet eller lydnad är således en lydnad af den ärofullaste person, som kunde ställas under lagen, sjelfwa den store Herren, som är "Gud öfwer allting, wälsignad ewinnerligen". Det war en rättfärdighet af Immanuel, "Gud med oss", och denna lydnad af Guds Son i wår natur har mycket högre förherrligat och tillfredsställt lagen, än en lydnad af alla skapade warelser hade kunnat göra det. Äfwen gjorde Han nu mycket större ära åt lagen, än alla werldens öfwerträdelser hade wanärat den. När andra lyda lagen, förwärfwa de genom denna lydnad ära åt sig sjelfwa; när Guds Son lydde lagen, war det deremot lagen, som blef ärad. Men hwad som äfwen gifwer åt Christi lydnad detta höga wärde, är, att den war

enlig med den ewige **Fadrens wilja och förordning**. Han war af Fadren utwald och smord till detta embete. Herren war sänd af Herren. Tänkwärda ord läsas härom hos profeten Zacharias: "I skolen förnimma, att Herren Zebaoth har sändt mig. Fröjda dig och war glad, du dotter Zion, ty si, jag kommer och will bo när dig, säger Herren; och du skall förnimma, att **Herren Zebaoth har sändt mig till dig.**" Men utom alla de ställen i gamla testamentet, i hwilka Fadren talar om Sonens sändande, hans "insättande på det heliga berget Zion", o.dyl., gingo ju beständigt af Christi mun de orden: "Fadren", "min Faders wilja", "hans wilja, som har sändt mig". "Fördenskull älskar Fadren mig, att jag låter mitt lif — detta budet fick jag af min Fader." Han förklarade allt, hwad Han gjorde, såsom lydnad för Fadrens wilja. Och när wi betänka, att det största och underbaraste Guds werk, som någon tanke kan fatta, nemligen att Guds Son blef menniska, hade endast till ändamål, att lagen skulle med hans görande och lidande för oss fullgöras, på det syndare skulle kunna frälsas och lagen dock behålla sin fulla ära, då kunna wi wisst aldrig göra oss en för hög tanke om det wärde, denna Christi lydnad har för Fadrens ögon.

O, hwad hör jag, Jesus, är jag worden Guds rättfärdighet igenom dig! Jag, som går så arm och swart på jorden Och har idel brist och synd i mig.

Jag — min Guds rättfärdighet! — hwad under! Jag — fullkomlig, helig, ren för Gud! Ja, så wisst som Han nu alla stunder Ser mig blott i sin försoningsskrud. Den 13 April.

I, så många som ären döpta till Christus, hafwen eder iklädt Christus. Gal. 3:27.

Apostelen säger, att wi äro döpta **till Christus**. Fastän dopet, enligt Christi förordnande, sker **i** (eller **till**) hela den gudomliga treenighetens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn, kallas det dock ett dop särskildt **till Christus**. Orsaken weta wi: uti **Honom allena** är salighet, Han allena är wägen, Han är dörren; ingen kommer till Fadren utan genom Honom. Christus är af Fadren gjord till wår salighetshöfding, wår öfwersteprest, profet och konung. Till Honom wisar Fadren allt kött, sägande: "Hyllen Sonen;" "hören Honom." Till Honom skola wi döpas, med Honom skola wi förbindas; ty i Honom är lifwet. Och med ordet **till** (döpta **till** Christus) uttryckes den innerliga **förening** och delaktighet med Christus i allt hans goda, som dopet innebär, hwilken förening och delaktighet ännu tydligare uttryckes med ordet "inplantade", inplanterade i Honom (Rom. 6:5); ty en döpt och troende menniska är icke mer att betrakta såsom en särskild person, utan alldeles såsom **en del af Christus**, en "lem i hans kropp"^ så att hwad som rörer lemmen, det rörer ock hufwudet, och hwad hufwudet eger, det eger ock lemmen.

Men är detta sanning? Wi tala här kanske alltför herrliga ord? Är det sanning, att döpelsen innebär en sådan innerlig förening med Christus, rentaf en "inplantning" i Honom? Är det säkert, att apostelen hade en sådan mening om dopet? Se då, huru han här talar: "Ty I, så många som ären döpta till Christus, hafwen eder iklädt Christus." Märk ordet **iklädt** — "iklädt Christus", inswept eder i Honom. Detta talar wisst om samma innerliga förening med Christus som ordet "inplantade", inympade, d.ä. att wi blifwa ett med hela hans person, hans förtjenst och wälbehag för Fadren.

Att detta förefaller oss allt för stort och främmande, kommer endast af den wederstyggliga otron i wåra hjertan och af djefwulens mäktiga inwerkan, hwilken icke will tillåta oss att hafwa någon högre tröst, som kunde göra hans rike skada. Wi borde dock betänka, att allt, hwad den store, kärleksrike Guden gjort för oss, menniskor, är alltsammans omätligt stort och högt utöfwer alla wåra tankar och sinnen. Han har ju skapat oss till sina barn och till arfwingar af hela sitt rike; Han har utgifwit sin ende ewige Son till att wara först wår broder, wår hulde slägtinge, och sedan wår frälsare, wår försonare och förswarare; Han har gifwit och gifwer oss dagligen sin Helige Ande, hwilken werkar i wåra hjertan ett underbart gudomligt werk som wi icke kunna neka. Skulledet då wara Honom olikt, wara för mycket för hans kärlek, att Han ock gifwit oss ett sådant införlifningsmedel som dopet, nemligen en yttre och synlig handling, hwarigenom den enskilda menniskan göres delaktig af all hans nåd, upptages och inwiges i hans nådeförbund? Då wi se, huru apostlarna förklara dopet, nemligen att wi deruti "iklädas Christus", deruti "inplanteras" i Honom, deruti "göras rena" och "saliga", kunde man undra, att denna

dyra Guds nådesinrättning blir så föraktad, som wanligen sker. Men föraktet för dopet kommer af samma orsak, som gjorde, att judarna föraktade Christus, nemligen den ringa och oansenliga skepnaden. Christus föddes i en krubba, war fattigare än fåglarna och räfwarna, war "full med wärk och krankhet" och dog slutligen på en afrättsplats. "Derföre aktade wi Honom intet", säger profeten å judarnas wägnar. Så går det ock med dopet. Wi se blott på wattnet, såsom Luther säger, "med samma ögon som kokreaturet, som wet, att det duger att dricka;" wi glömma alldeles, att den store Herren Gud wid detta watten fästat sitt heliga löfte. Det går oss såsom den syriske höfwidsmannen Naaman, då profeten Elisa sade: ^Twå dig i Jordan, så warder du helbregda." Då såg Naaman på sjelfwa wattnets beskaffenhet och anmärkte, att Jordans watten icke kunde wara bättre än de watten, han hade i Damaskus, och glömde alldeles, att det war endast wid Jordans watten, löftet war fästadt. Huru förträfflig och wigtig är icke Luthers anmärkning om dopet, hwilken wi redan i barnaläran läst: "Wattnet werkar det wisserligen icke, utan Guds ord, som är med och när wattnet, och tron, som omfattar detta med wattnet förenade ordet och derpå förtröstar; ty utan Guds ord är det blott watten och ingen döpelse, men med Guds ord är det en döpelse, ett nåderikt lifwets watten och ett bad till ny födelse i den Helige Ande." Guds wishet har just derföre fästat wår salighet wid de oansenligaste medel, på det wi skulle ställas på ett prof, huruwida wi wille akta hans ord, eller twärtom mer se efter det, som är stort och ansenligt. Detta Guds sätt, att pröfwa oss med mycket små och ringa saker, är såsom en sikt, hwarigenom allt stort blir afskildt från hans goda hwete; en trång port, hwarigenom endast de inkomma i hans rike, hwilka äro rätt små, enfaldiga och troende; hwarföre Han ock sade om de små barnen: "**Sådana** hörer himmelriket till." Han har "utwalt det, som war föraktadt" och "galet", "och det som war intet", på det Han skulle göra de wisa till skam". Låtom oss wäl akta oss för det "allraskadligaste odjuret", nemligen förnuftet i andliga saker (Luther). Akta dig att så glömma dig, att du i fråga om dopet stannar med ögonen på vattnet och förgäter, att den store, nåderike Herren wid denna stiftelse fästat sitt löfte om ewigt lif och salighet.

Gud ske pris, Gud ske tack! Bort med "we", bort med "ack"! Sådant passar ju icke för den, Som är frälst, som är köpt; Som till Christus är döpt, Som har Gud till sin Fader och vän. Den 14 Apri1.

Låtem icke synden wara wäldig i eder dödliga lekamen, så att I efterföljen henne i hennes lustar. Rom. 6:12.

Först böra wi här åter märka, huru det förhåller sig med helgonen. Apostelen har uttryckligt lärt, att de, som äro rättfärdiggjorda genom tron, äro också helgade i sin ande, stå i innerlig förening med Christus och äro "döda för synden"; och dock anser han sådana förmaningar för dem behöfliga — "låten icke synden wara wäldig" — "att I icke efterföljen henne i hennes lustar." Så står det till med helgonen: "anden är willig, men köttet är swagt;" och "djefwulen har en stor wrede". Derföre, då Gud icke utförer sitt helgande werk uti oss med oemotståndlig allmakt, utan werkar såsom på andliga wäsenden med ordet och Andens maningar, må ingen wara säker, förakta förmaningen och anse sig trygg för all fara. Nej, **wi stå ännu på prof, så länge wi äro på jorden**. Wi skola höra, akta, lyda Herrens röst och då frälsas, om wi äro än så swaga, om wi ock ropa utur djupet, att wi förgås, och icke kunna fullgöra Herrens wilja — derom skall Han sjelf draga försorg, blott wi lydigt höra hans röst; eller ock skola wi, "tjusta", söfda och lättsinniga, förakta förmaningen och falla i syndens och djefwulens snaror. Korteligen, dessa hulda förmaningar stämma fullkomligt öfwerens med, hwad apostelen förklarat om wår helgade ande och wår förening med Christus och böra räknas bland de yttre medel, hwilka Gud anwänder till helgelsens fullkomnande.

Huru klar, upplysande och helsosam är då icke denna förmaning! Då apostelen säger: "Låten icke synden wara wäldig i eder dödliga lekamen, så att I efterföljen henne", märka wi denna tanke: Kunnen I nu tywärr icke wara helt fria från synden, låten henne dock icke regera öfwer eder, så att I ock med werk och gerning tjenen henne. Att synden bor uti eder, att I ännu kännen onda lustar, är redan brott emot Guds heliga lag; och om Gud dömde eder efter denna, så woren I, blott för syndens lustar fördömda. Men då wi nu i detta lifwet icke kunna wara helt fria från synden, utan den fulla renheten hör till de nya himlar och den nya jord, uti hwilka idel rättfärdighet bor, anwänden ock den nåd, eder är gifwen, att göra synden det motstånd, att hon **icke får regera öfwer eder dödliga kropp**, så att I äfwen uti gerning utfören hennes onda wilja, utan att I ändå **wandren efter Anden**, om I ock

kännen frestelser af köttet. Se här några exempel härpå. Någon har tilläfwentyrs med ord eller gerning förolämpat dig, och wreden will resa sig i ditt hjerta; gif då icke denna bifall och frihetså att du också bryter ut i onda ord och åthäfwor, utan följ Davids goda råd: "Warden I wreda, så synden icke; talen med edert hjerta på edra sängar och biden" — "biden", under bön till Herren om hans nåd och kraft, ja, under det I bedjen ett **Fader wår** och särskildt den bönen: "Förlåt oss wåra skulder, såsom ock wi förlåta;" "biden" så, tilldess det onda går öfwer. Eller om girighetens lustar wilja bedraga dig till någon oärlighet i arbete, eller om okyskhetens lustar wilja bringa dig till oanständiga ord, åtbörder eller gerningar, eller högfärdens lustar wilja bringa dig att i kläder eller eljest gå utöfwer ditt stånd eller dina wilkor: korteligen, mot alla möjliga syndens lustar och frestelser, **waken och bedjen** och anwänden alla nådens medel till att döda dem, så att I icke efterföljen och tjenen synden. Redan den första syndiga lusta är wisserligen af Gud förbjuden och fördömd, hwarföre ock synden bör dödas i dess första rörelse; men då nu likwäl icke all synd tager slut, medan wi lefwa i denna syndens och dödens kropp, bör den dock hämmas, allt mer undertryckas och dödas, så att den icke får wara wäldig eller regera. "Synden är oss icke till den ända förlåten", säger Luther, "att wi sedan skola sofwa i säkerhet eller göra, hwad köttet lyster, utan twärtom är synden just derföre förlåten, att den också skall blifwa underkufwad och dödad, att den icke mer skall wara herre, utan tjenare, samt icke kunna skada oss; utan att du skall wara herre och säga till köttet: Du är full med orenlighet och ondska, afund, hat, hämndgirighet och ond lusta; men du skall och måste en stund ligga bunden och emot din wilja wara Anden underdånig. Du orenlighet har här intet att skaffa, ty Anden är här herre i huset, Han skall ock hafwa öfwerhanden och hålla dig med dina lustar i tygeln, ja, korsfästa och qwäfa dig." Ett så modigt språk kunna wi wäl icke alltid föra, utan när striden blir rätt hård, måste wi wäl hellre med tårar och böner åkalla Herren, wetande, att wi äro förlorade, om Han drager sin hand tillbaka, ja, att wi förmå och hafwa alls intet mer, än det Han gifwer oss; men genom Honom skola wi dock blifwa synden så öfwermäktiga, att wi icke skola tjena henne, utan ännu alltid wandra efter Anden.

Förläna, Gud, din Andes nåd, Som gifwer mig de bästa råd, Hur jag min tid skall lefwa.

Att jag mot werldens synd och flärd. Hwari hon fallen är och snärd, Må kraftigt kunna sträfwa.

Styrk du mig, kraftelig, till att wandra ej som andra Köttets trälar, de der dräpa sina själar. Den 15 April.

Hwar och eu gren i mig, som icke bär frukt, den tager Han bort; och hwar och en som bär frukt, den rensar Han, att han må bära mer frukt. Joh. 15:2.

Här talar Christus om några grenar i Honom, som icke bära frukt, och hwilka skola borttagas, ja, bortkastas, förtorkas och brännas. Dessa äro ju förskräckliga ord, talade af denne milde Herren, helst som Han kallar dem grenar i sig! Hwad månde Han wäl härmed mena? Då Han här kallar dem grenar i sig, är wisst icke meningen, att någon kan werkligen och rättsinneligen wara och blifwa i Honom, i tron, och dock wara ofruktsam och blifwa förkastad; ty, säger Han straxt nedanför den som blifwer i mig, och jag i honom, han bär mycken frukt. Utan Herren will med de orden, grenar i mig, fint och skarpt uttrycka, huru stor likheten mellan de äkta och oäkta barnen kan wara, huru mycken religiositet, bekännelse och yttre gemenskap med Honom och med de sanna christna en menniska kan hafwa och dock icke ega det sanna lifwet, saften och kraften af Honom, hwilket skulle bewisa sig genom frukterna. Således är både innehållet och talesättet här detsamma, som när Herren talade om jungfrur, som gå ut emot Brudgummen, men af hwilka hälften äro fåwitska, äro utan olja och blifwa för ewigt utestängda — och till Sardisängelen: "Du har namnet, att du lefwer, och är död."

Låtom oss nu betrakta Herrens Christi ord. Han säger om de äkta goda grenarna, dessa, som bära frukt, att dem rensar wingårdsmannen, d.ä. skär, tuktar och böjer dem, borttager, hwad som hindrar deras wäxt, och låter dem icke wäxa efter behag; men de grenar åter, som ingen frukt bära, de slippa wingårdsmannens knif, de få wara i fred, onäpsta, orensade, ty — de skola ändock blott brännas. Deras utmärkande tecken äro således: 1:o **att de icke bära frukt**; 2:o **att de icke af wingårdsmannen tuktas och rensas, utan äro fria och lediga att wäxa efter behag.**

Se nu här, nog wore wäl här anledning för hwar och en att stanna och pröfwa sitt tillstånd, att med fruktan och

uppriktighet mot sig sjelf pröswa sig efter sådana Christi egna ord. Men — ack! — det skall genast sannas, att trädgårdsmästarens knif icke träffar de oäkta grenarna utan endast de goda — att "de som borde frukta sig, de frukta intet, och de som icke borde frukta, de frukta". Det skall genast wara ett hemskt tecken hos mången, att han omöjligt kan frukta för sig, eller en enda stund allwarligt pröfwa sig, ulan skall wara så wiss och nöjd med sig, i följd af sin lugna känsla, sin gamla fromhet och religiositet,att Christi ord skola gå honom förbi såsom ett lätt wäder. O, att dock den "lyckliga stunden" nu för någon wore inne — den stund, då det blefwe honom gifwet att se, hwad som ännu fattas honom, att uppwakna från sin hemliga död och falska andlighet! Du hoppas, att du är en christen, att du står i tron och har Guds nåd; du har kanske en sådan frid i din känsla, en sådan tillförsigt i bönen, en sådan kärlek till Guds ord, så många prof på Guds kärlek, att du omöjligt kan annat tycka, än att du är uti hans nåd. Ja, du tänker kanske med frimodighet: **Jag** har ju länge warit en bland de christna, warit utgången från werlden, ja, lidit försmädelse för min gudaktighet; jag har ju stridt för Christi sak, haft religiös werksamhet — hwar och en wet, att **jag** är en christen o.s.w. Nu, detta är allt goda saker — många tusende hafwa icke sådant att framwisa — men käre! icke bewisar ännu detta, att du ock är en lefwande och sann christen; nog är likheten så stor mellan de äkta och de oäkta grenarna, mellan de wisa och de fåwitska jungfrurna, att du med allt detta kan wara bedragen. Pröfwa dig derföre på **det sätt, som ordet lär**. Christi ord här och allt Guds ord yrkar ju beständigt, att **tron skall bewisa sin äkthet genom de frukter, som följa af henne**. Nog är också en christen swag, bristfull; nog är nåden stor, oförskylld, öfwerflödade, derom är ingen fråga. Men det är dock några wissa werkningar och frukter, som tron, Anden och nya födelsen alltid medföra, äfwen hos de swagaste nådebarn; det är om dessa frukter och werkningar, det nu är fråga. Här tänker du måhända på några goda gerningar, som du utöfwar, några synder, som du aflagt, några andliga förmögenheter, någon religiös werksamhet, som du har, och menar, att detta ju wittnar om din tros lif; men undersök, om ock Skriften låter det dermed bero. I Matth. 7:22 säger Herren: "På den dagen warda många sägande till mig: Herre, Herre, hafwa wi icke profeterat uti ditt namn, och i ditt namn utdrifwit djeflar och i ditt namn gjort många kraftiga gerningar? Då skall jag bekänna dem: Jag kände eder aldrig, gån ifrån mig, I ogerningsmän."

Tio jungfrur alla hade Ordet och bekännelsen. Och de gingo alla glade Ut att möta brudgummen. Men Guds Andes olja skära Fem af dem ej hos sig bära, Och de fåfängt rum begära I den stora himmelen

Derför själ jag ömt dig beder, Ack, betänk dig rätt i dag. Fall i tron för Jesus neder, All hans nåd för intet tag! Lemna all din synd åt Honom, Tag rättfärdighet af Honm, Sök ett hjerta nytt hos Honom, Gif dig helt åt hans behag. Den 16 April.

Allt det som är födt af Gud, det öfwerwinner werlden, och denna är segren, som öfwerwinner werlden, wår tro. 1 Joh. 5:4.

Hela elfte kapitlet af epistelen till de ebreer lär oss alldeles detsamma, wisande, hwad de gamla **genom tron** hafwa förmått, uträttat och lidit — der apostelen slutligen anför exempel af martyrerna, hwilka, sedan de för Christi skull först öfwergifwit allt, hwad kärt war i lifwet, egodelar, hus och hem, fader, moder, bröder, wänner, äfwen lemnade sjelfwa lifwet — allt **genom tron**. Detta kallas att **öfwerwinna werlden**; ty dess furste **djefwulen** med alla hans ingifwelser, **werlden**, de otrogna, med hotelser och löften, **köttet** med dess ömma känslighet för lust och nöd — allt förenade sig att beweka dem till afwikelse och otrohet mot Herren; men allt öfwerwunno de. Och segerkraften, som öfwerwann werlden, war deras **tro**. Ordens betydelse är alltså denna: En pånyttfödd, en troende menniska är under ingenting träl, kan allting försaka och lida, är icke träl under en enda synd eller werldslusta, ja, icke ens under oskyldiga ting. Att hon icke är träl, betyder icke, att det onda icke låder wid henne, icke heller, att hon icke i en ond stund kan öfwerrumplas och kullkastas deraf, utan att hon icke **blifwer i synden**, icke **gör** synd, såsom något, det man måste fortfara med, det man icke kan undwara eller öfwergifwa — liksom en träl hwarje morgon nödgas under samma ok gå till samma arbete. Så herrskar ock synden och werlden öfwer sina slafwar, äfwen fastän de stundom lida deraf, gråta och qwida; ja, der tron icke är, är ingen segerkraft, ingen förlossning, de blifwa alltid i samma slafweri, hwad någon wiss synd angår — märk! hwad **någon wiss** skötesynd angår; ty wäl kan man aflägga många yttre synder, nådens krafter förutan. Men den,

som är född af Gud, är icke **slaf** under **någon synd**, om den ock alltid är hans widlådande **frestelse**, mot hwilken han dagligen får ligga i fejd, i waksamhet och bön. — Men isynnerhet är den menniskan slaf under synden, som icke ens strider och beder emot henne, utan också ursäktar och förswarar henne.

Wi sade äfwen, att en pånyttfödd själ icke ens är **slaf under oskyldiga ting.** Exempel: Det är en oskyldig sak, ja, en god och i ordet påbjuden sak, att ett barn älskar sin fader och moder; men, säger Christus. hwilken som är **träl** derunder, hwilken som icke kan öfwergifwa fader och moder **för min skull**, när det blir nödigt, han kan icke wara min lärjunge. Det är en oskyldig sak att hafwa jordagods, afwelsgård, make etc.; men när sådant så beherrskade sinnet, att de icke kunde komma till brölloppet och nattwarden, icke kunde **följa** Jesus, så war det tilldöds. Såsom redan är sagdt, göra tron och nya födelsen icke, att naturens känslor, swaghet och strid uteblifwa, men att, när det gäller, man likwäl besegrar dessa, man likwäl blifwer wid Herren, såsom Assaph säger: "Det gör mig ondt i hjertat och stinger mig i mina njurar; dock blifwer jag städse wid dig, om mig än kropp och själ försmäktade." Detta heter: "öfwerwinna werlden". Går det deremot så, att jag wäl är religiös, andäktig, gudaktig, men när någon min skötesynd, eller någon i sig sjelf oskyldig kär sak angripes, jag då icke kan stå profwet och låta det fara och hafwa min skatt och mitt nog i Herren, utan följer med dit frestelsen drager, söker sätta bättre namn och färger på mitt afwikande eller min swaghet och således öfwerwinnes, då har jag icke den rätte Guden till hjertats Gud och skatt, jag har icke nyfödelsens och trons segerkraft. "Allt det som är födt af Gud, det öfwerwinner werlden." "Och det är de christnas kännemärke, hwarpå man bör känna dem och märka, att de äro födda af Gud, och åtskilja dem ifrån de falska barnen, hwilka allenast behålla skummet af Guds ord, men aldrig hafwa förfarit dess kraft, hwaraf endast blir ett missfoster, hwaruti är intet rätt gudligt lif eller kraft. Det heter icke här att wara född af Gud och ändå blifwa qwar i det gamla, döda och werldsliga wäsendet, samt ligga i synder efter djefwulens behag och lefwa sådan, som du warit förr, utan att stå emot djefwulen och hans hela rike. Derföre, om du icke öfwerwinner werlden, utan låter öfwerwinna dig, må du wäl berömma dig af tron och Christus; men din egen gerning wittnar emot dig, att du icke är Guds barn." (Luther.) Du will wara christen, men också på samma gång stå wäl med werlden eller blott med wissa werldsmenniskor; när detta icke låter sig göra, utan att du skall ställa dig dem lik, så gör du äfwen det till den grad, att du är älskad och ärad af sådana, som icke fråga efter **din Herre, icke älska och ära Honom**. Hwad kan detta wittna? Wisst icke blott om någon Petri förnekelse — hwarmed han dock aldrig blef werldens wän, emedan han gick ut och grät bitterligen och war både förut och efteråt en uppenbar Jesu lärjunge — utan det wittnar om en fortfarande, herrskande och rådande werldslikställighet och otrohet emot Herren, wittnar, att nyfödelsen och trons kraft fattas dig. Ty **werldens wänskap är Guds owänskap**. Hwarken Christus eller någon trogen Jesu lärjunge — så älskliga, milda, wisa och försigtiga de än woro — kunde den konsten att på en gång wara både Guds och werldens wänner.

Med tron Guds Ande kommer god Att oss ånyo föda Och werka i oss annat mod Och köttets wälde döda. De goda werk få komma fram: Wi finna idel synd och skam, I hwad wi fordom gjorde.

Den 17 April.

Allt det I bedjen i edra böner, tron, att I fån det, så skall det ske eder. Marc. 11:24.

För att kunna bedja i tron är isynnerhet nödigt, att icke blott med munnen upprepa Guds löften om bönhörelse, utan framför allt att i hjertat betrakta dem och wid hwarje löftesord betänka isynnerhet följande stycken: **Först dens egenskaper, som gifwit löftet**, såsom t.ex. hans **barmhertighet** — att den är en oförliknelig barmhertighet, en ewig och oföränderlig barmhertighet, att den är i denna stund densamma, lika warm och brinnande, som när löftet gafs. Widare hans **makt**, som gaf löftet, att den är en **gudomlig allmakt**; att "för Gud är ingenting omöjligt"; att "Herrens högra hand kan förwandla allting"; att "Han förmår rikligen göra utöfwer allt, hwad wi bedja eller tänka". Och ändtligen, hans sannfärdighet, som gifwit löftet, att det är omöjligt, det Gud skulle ljuga, att "Han är Gud och icke menniska"; ja, att Han ock, för att göra oss dess wissare, har med ed bekräftat sina löften, såsom apostelen säger: "Då Gud wille rikligen bewisa arfwingarna till löftet sitt uppsåts fasthet, lade Han en ed der uppå." Dessa trenne Guds egenskaper, hans brinnande kärlek, hans gudomliga allmakt och hans ewiga

sannfärdighet, utgöra, såsom en Andens man säger, det **tredubbla rep**, som Gud medelst sitt ord nedsläppt till oss från himmelen, på det hwar och en, som omfattar och fasthåller detta, skall alltid räddas och upphjelpas, om ock "watten går intill hans själ" — ja, han skall ock sist med detsamma upplyftas till himmelen.

För det andra bör trons bön omfatta, beskåda och framhålla **wår Medlares person och werk**, Christus och hans förtjenst. Wi böra betänka, huru Gud älskar och wärderar sin **Son** och allt, hwad Han har gjort och förwärfwat, samt derföre föredraga Gud detta i bönen. Detta heter att **bedja i Jesu namn**. Och Jesus sade: "Allt det I bedjen fadren i mitt namn, skall Han gifwa eder." Då Moses bad, sade han: "War nådelig öfwer detta folks ondska. Tänk på dina tjenare Abraham, Isaac och Israel!" Här är den, som är mer än Abraham, Isaac och Israel. Wi skola säga: Tänk på din tjenare **Jesus Christus**, din älsklige Son, wår Herre och Löftesman, och war för **hans** skull nådelig öfwer wår ondska! Se ej på oss, men på din Son; i oss är idel skröplighet, i Honom är wår wärdighet, som du wet. Efter din älsklige Son har antagit sig oss, förlossat, förwärfwat och wunnit oss, och efter du älskar din Son och hans werk, så war oss för hans skullnådelig! Icke för **wår** skull, Herre, nej, icke för wår skull, utan för **din Sons skull**, i hwilken du har allt ditt behag, war oss nådelig och gör oss, såsom du har sagt.

För det tredje bör trons bön yrka på **Guds namns ära** — sägande med David: "Ho will tacka dig i helwetet?" Om du deremot frälsar en så stor och owärdig syndare, som jag är, skall ditt lof warda stort i ewighet; ty ju större synd du förlåter, desto större bewisar sig din barmhertighet. Och ju större den nöd och uselhet är, från hwilken du uthjelper, desto större din godhet och din makt; och såsom din nåd är, så skall ock ditt lof och ditt namn warda. Och hwad skulle icke Gud göra för sitt stora namns skull. Derföre bad ock David så: "För ditt namns skull, Herre, war min missgerning nådelig, den stor är." På detta sätt åberopa wi Guds ära, när wi föra Honom till hans ord; och hwad skulle Han icke då göra, när hans ära är i fråga? "Han kan icke förneka sig sjelf." Men detta är ock för Gud det allrabehagligaste, wi kunna göra Honom; ty ju mer wi taga Gud på ordet och tro Honom, desto mer gifwa wi Honom ära, såsom skrifwet står: "Abraham war stark i tron, gifwande Gud äran."

Nu återstår endast att göra tillämpning och bruk häraf, att eftersinna, hwilka och hurudana löften äro oss gifna, och sedan i alla möjliga behof och bekymmer i barnslig tro förehålla dem Gud, bedjande: "Gör, såsom du har sagt!" — Men ho kan tälja alla de nådefulla ord, med hwilka wår himmelske Fader welat uttrycka sitt kärleksrika hjerta emot oss, med hwilka Han welat draga de bortlupna, skygga menniskobarnen till sig? Till sådant ändamål har Han dels uttryckligen befallt oss att i all nöd komma till Honom med bön och åkallan, dels ock gifwit oss de bestämdaste löften och försäkringar om bönhörelse.

Han säger sjelf: "Det skall wara min lust, att jag må göra dem godt." Han bjuder: "Åkalla mig i nöden, så will jag hjelpa dig, och du skall prisa mig. Bedjen, och eder skall warda gifwet; söken, och I skolen finna; klappen, och eder skall upplåtas. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Allt det I bedjen Fadren i mitt namn, skall Han gifwa eder. Yttermera säger jag eder: Der twå af eder komma öfwerens på jorden, hwad ting det helst kan wara, som de bedja om, skall det dem wederfaras af min Fader, som är i himmelen."

Du ser Guds hjertelag, låt dig deraf beweka, Hans mun, hans dyra ord kan dig ej något neka. Hwad dig omöjligt syns, det will hans fadershand Dig gifwa, ja ock mer, än du ens tänka kan.

Så kommer jag, min Gud, i Jesu namn rätt glader Och säger uti tron: "Jag är ditt barn, min Fader, Jag beder, tror och wet, att du min bön upptar; Du will, du kan, du gör, hwad du mig lofwat har." Den l8 April.

Du skall icke göra hor. 2 Mos. 20:14.

Äfwen detta bud har Herren Christus förklarat (Matth. 5); och hwilken nåd war icke detta! Ty Honom måste wi dock höra, om wi wilja warda saliga. Judarna hade handlat med sjette budet på samma sätt som med det femte: de sågo blott på den grofwa gerningen, som här war äktenskapsbrott — ty det sjette budet lyder egentligen så: "Du skall icke bryta äktenskapet." Och så aktade de för ett intet, att de uti hjertat woro fulla med olofliga lustar och begärelser, om de blott kunde afhålla sig från deras fulla utöfwande i werk och gerning. Då kom Herren Christus med denna höga förklaring: "Jag säger eder: hwilken som ser på en qwinna till att begära henne, han har

allaredan gjort hor med henne i sitt hjerta."

Detta är den stora förklaring, i hwars ljus wi skola skåda detta bud. Men låtom oss först undersöka, hwad det innebär, att då detta bud har en så djup andlig betydelse, att det är brutet blott med en oren begärelse och omfattar **alla** den orena **lustans** rörelser och yttringar, **så inom som utom äktenskapet** (hwilket många skriftställen wisa), det dock egentligen lyder så: **Du skall icke bryta äktenskapet.** Det ligger nemligen en djup lärdom öfwer detta bud i den omständigheten. Ja, härmed återföras wi till den egentliga grunden för detta bud, nemligen Guds första, i menniskans skapelse uttryckta tanke och förordning i afseende på hennes menskliga tillwaro och fortplantning på jorden, nemligen då Han skapade en man och en qwinna och genast, ja, redan förrän qwinnan war skapad, beslöt **äktenskapets** heliga ordning. Menniskans skapelse och hennes slägtes förökelse woro twenne hos Gud förenade tankar; så att wi finna äktenskapets stiftelse, grunden till sjette budet, i bibelns första kapitel, i skapelsehistorien! "Man och qwinna skapade Han dem och wälsignade dem och sade: waren fruktsamma och föröken eder" — och derföre tillägges i det andra kapitlet: "Fördenskull skall en man öfwergifwa fader och moder och blifwa wid sin hustru, och de skola warda till ett kött."

Då wi nu betänka, att äktenskapet är en så belig stiftelse af Herren Gud wid sjelfwa skapelsen, då kunna wi förstå, hwilken wigt det sjette budet eger, hwilken fruktanswärd förgripelse emot Guds majestätsrätt det är, att på något sätt bryta äktenskapet. Den som bryter äktenskapet, han rubbar och förstör det heligaste och wigtigaste förhållande på jorden, han sönderrifwer de heligaste, af Gud sjelf knutna band, han orenar och skändar det renaste, ömmaste och dyrbaraste förhållande menniskor emellan, han griper som en niding brottsligt in i Guds rätt och ordning —hwarjemte han ock af lycka gör olycka, af wälsignelse gör förbannelse, emedan mensklighetens wälfärd, ofta för både tid och ewighet, hwilar på äktenskapet. Men gör wäl endast **den** sådant, hwilken i ordets wanliga bemärkelse bryter sitt eget eller en annans äktenskap? Är det sjette budet taladt blott till dem som redan äro i äktenskapet stadda? Nej, detta bud omfattar, enligt Guds ords utläggning, alla menniskor utan undantag. Ty när Herren Gud skapade menniskan till man och qwinna och stiftade äktenskapets ordning, uppdrog Han ock en helig gränslinie emellan begge könen. Denna gränslinie är Guds inrättning och derföre lika så helig och orygglig, som sjelfwa äktenskapet är. Hwilken helst som då genombryter denna af Gud satta gräns, ehwad det sker i tankar, ord eller gerningar, han bryter emot det sjette budet. Och i denna mening säger den helige Guden äfwen till alla ogifta, män och qwinnor, till alla ynglingar och jungfrur: "Du skall icke bryta äktenskapet." Att detta bud har en så widt omfattande betydelse, kan hwar och en se af Christi utläggning deraf, då Han säger, att hwilken som blott ser på en qwinna med olofligt begär, han har allaredan **gjort hor med henne** i sitt hjerta. Du håller dig kanske rättfärdig inför detta bud, då du af rädsla för Guds domar, eller kanske rädsla blott för skam och wanära och andra menliga följder, afhållit dig från utöfningen af din begärelse; men Herren Christus säger här, att du då allaredan står såsom en äktenskapsbrytare inför Guds ögon. Han säger, att du då allaredan **gjort hor**. Tag här ett exempel: om någon hade det sinnet emot dig, att han önskade kunna mörda dig, men afhåller sig ifrån gerningen för de fruktanswärda följderna, skulle du då hålla honom något bättre än en mördare, som werkligt utfört den blodiga gerningen? Nej, du skulle ju med rätta säga: skilnaden är blott den, att min owän är rädd om sitt eget hufwud, då deremot den fulländade mördaren warit mer dristig och oförwägen; men i själ och hjerta äro de alldeles lika onda. Så ock här: den skamliga äktenskapsbrytare har icke warit så rädd, som du, för skam och andra straff; detta är skilnaden mellan dig och honom, då du endast af fruktan afhållit dig från att fullborda din begärelse. Derföre har du, icke blott inför Gud utan ock i werkligheten i ditt hjerta, lika ofta begått hor, som du haft begärelse dertill. Så har Herren Christus sjelf förklarat detta bud.

O we den själ, som gifwer sig I köttets lust att swäfwa Och på otuktighetens stig Will mot Guds wilja sträfwa. Ty hwad som här i mörkret skett, Det skall i dagen blifwa sedt, Då Gud det uppenbarar.

Rent hjerta skapa, Gud, i mig, Gif mig en ny, wiss anda Och gör mig bistånd nådelig, Ehwad mig läggs tillhanda. Du är, o Gud, min helgelse; Hjelp mig uti all frestelse: Min hjelp du lofwat wara. Den 19 April.

Du skall icke stjäla. 2 Mos. 20:15.

Låtom oss se, hwad detta Guds sjunde bud innebär, eller hwad som menas med **stöld och tjufweri**. Dermed menas **hwarje sätt att frånhända wår nästa hans egendom**, ehwad det sker hemligen eller uppenbarligen, med wåld eller med list, under brottets skepnad, eller under sken af lag och rätt. Att stjäla, att wara en tjuf, det är något så groft och wederstyggligt, att för den synden mena sig dock de flesta menniskor wara fria. Kan man ock lyckas att öfwertyga wåra annars ärbara werldsmenniska om brottslighet mot de öfriga buden, så lyfta de dock sitt hufwud upp, när man kommer till det sjunde budet; inför detsamma är man ändtligen rättfärdig, menar man. Man har dock icke stulit, icke utsträckt sin hand efter andras egendom. O, hwilket förskräckligt hårdt tal, om wi ock wille göra de hederliga menniskorna till tjufwar! Ja, sannerligen, wore endast **det** stöld, att man brutit andras lås och på detta grofwa sätt borttagit penningar och egodelar, då wore wisserligen de flesta menniskor rättfärdiga inför detta bud; men huru helt annorlunda ser det icke ut, när wi betrakta det i ljuset af Christi förklaringar öfwer buden! Hwilken förkrossande upptäckt, om du genom en sådan förklaring finner, att du också är en tjuf! — När man kommer att se och inför Guds ögon besinna, att hwarje sätt att göra sig en winning till nästans skada är stöld, ehwad det sker i en handel, som man anser för sig lycklig, genom hwad man betecknande kallar "röfwarpris", eller genom att säljaren begär och får alltför mycket för sin wara, eller genom ett försumligt arbete af dagswerkaren o.s.w., då skall man finna sanningen af Luthers ord, att "ingen näringsgren i werlden är så allmän som tjufnad", att denna "är en så widt utbredd och allmän last, men ock så föga aktad och bemärkt, att om man skulle hänga alla, som äro tjufwar, och likwäl icke wilja heta det, skulle werlden blifwa öde, och både bödlar och galgar fattas."

Wi tala nu icke om hjertat, eller huru Guds ögon se dig såsom en tjuf, medan du ännu icke till ett runstycke förminskat din nästas egendom, när du ändå har lust dertill och endast af rädsla och försigtighet afhålles derifrån, utan wi tala om tjufweri i werk och gerning. Och då upprepa wi åter och bedja hwar och en allwarligt betänka, hwad som ligger derunder, att hwarje sätt att förminska nästans egendom är en tjufnad i sjelfwa gerningen; att man stjäl, icke allenast när man plundrar kistor och fickor, utan äfwen när man på torget eller i handelsbodar för en wara begär för mycket, eller gifwer för litet; när man iwerkstaden gör dåligt eller bedrägligt arbete, men tager full betalning; eller när en dräng eller piga i huset icke tjenar troget, eller låter något bortskämmas, med ett ord, icke är mån om husbondfolkets bästa; eller när man i dyr tid för den behöfwandes trångmål tager en obilligt hög ränta på sina penningar o.s.w. På sådant sätt kan du snart afhända din nästa tio, tjugo, femtio eller hundrade kronor — och du går likwäl lös, under det många warit i fängelse eller wid pålen för mycket mindre, blott derföre att de brukat ett annat sätt att stjäla.

Men i hwarje bud är icke allenast något **förbjudet**, utan ock något **befaldt**. Så är det ock med det sjunde budet. Det innebär icke blott, att wi icke skola stjäla, utan ock att wi "skola förhjelpa dertill, att wår nästas gods och näring må förökas och beskyddas". När wi betänka att Herren Gud, med lika allwar som Han förbjuder det onda, äfwen fordrar det goda af oss, då skall denna del af budet blifwa oss ännu mer närgående och göra äfwen dem till syndare, som icke blifwit det i den förra. Men härtill fordras då att icke se på gerningens eget anseende, utan att **Gud sjelf** betyder något för oss. Werlden och förnuftet säga så: "När jag icke tager något från en annan, så må jag handla fritt och efter behag med det, som tillhör mig." Men i Christi rike är en annan lag. Den säger så: "Du skall icke allenast intet ondt tillfoga din nästa, utan ock twärtom göra honom allt godt med de gåfwor och tillgångar, som Gud just dertill förlänat dig; du skall älska din nästa **såsom dig sjelf**." Den som intet ondt gör, han gör dock mycken synd, när han icke gör det goda, som han kan och bör göra. Och äfwen wårt timliga goda har Herren Gud gifwit oss icke för att blott tjena oss sjelfwa, utan ock till att göra wår nästa godt dermed såsom wår Herres förwaltare, hwilka icke hafwa rättighet att göra med hans förlänta gåfwor, hwad dem lyster, utan hwad hans heliga kärleksafsigter kräfwa. Detta är grunden till en hel kedja af pligter, som bela werlden icke wet af. Låtom oss derföre på den stora kärlekslagens guldwigt ännu bättre wäga wårt förhållande till det sjunde budet. Wi skola då med häpnad finna, huru nästan alla wåra gerningar, wårt ätande och drickande, wårt arbete och wår hwila, wår återhållsamhet och frikostighet, allt, allt är besmittadt och genomträngdt af synd mot detta bud.

Min synd, o Gud, mot dina bud Går mig så djupt till sinnes. Slätt ingen man, som hjelpa kan, I denna werlden

finnes.

Jag flyr till dig, förskjut ej mig, O, haf ditt barn förskonadt. Din stränga rätt åsidosätt: **Din Son har allt försonat**. Den 20 April.

Du skall icke bära falskt wittnesbörd emot din nästa. 2 Mos. 20: 16.

Detta är det bud, som nästan ingen menniska aktar, och för hwilket man derföre alltid är i förlägenhet om sättet att kunna så tala, att menniskor måtte förnimma dess wigt. Femte, sjette och sjunde buden hafwa den fördelen, att brotten emot desamma beifras af den werldsliga öfwerheten och af nästan alla menniskor i werlden; men att blott röra den lilla lemmen tungan, om ock till sin nästas förklenande, huru mycket betyder det? Det är ju blott att i förtroende tala några ord med en wän. Den som bryter andras lås och borttager penningar och sedan straffas med fängelse, eller den som utgjuter menniskoblod och sedan halshugges på en afrättsplats, den kan man hålla för en stor brottsling. Men den, som blott talar, blott rör sin tunga i ett förtroligt samtal, om han ock derunder bortstjäl ifrån sin nästa, hwad som war honom mycket dyrbarare än penningar, ja, ofta dyrbarare än lifwet, nemligen hans goda namn och rykte, icke räknas han för någon stor brottsling, icke straffas han wid pålen eller på afrättsplatsen. "O, det war ju blott några ord — blott ett lätt wäder, som gick öfwer tungan." Så heter det. Men i den heliga Skrift heter det annorlunda, då tjufwen och belackaren jemföras. Der heter det så: "War icke en örontasslare och förtala icke med din tunga; ty en tjuf är en skändlig ting, men **en belackare är mycket slemmare.**" Och åter: ^En tjuf är icke så ond som en, den sig till lögn wänjer; men på sistone komma de båda på förderf."

Men wi gå nu till sjelfwa budets betraktande och se, hwad Herren Gud wille och åsyftade, då Han bjöd: "Du skall icke bära falskt wittnesbörd emot din nästa." Här se wi åter den gudomliga huldheten om menniskan. Då Han i det första af sednare taflans bud hade lagt en allmän grund för all helsofam ordning menniskor emellan här på jorden, war det isynnerhet fyra dyrbara skatter, som den hulde Fadren wille särskildt omgärda och wärna åt menniskan, nemligen först det lekamliga lifwet, dernäst äktenskapets helgd, sedan wåra jordiska egodelar, och nu slutligen wårt goda namn och rykte, som wanligen är oss dyrare än något jordiskt gods, ja, dyrare än sjelfwa lifwet. Men så dyr du sjelf håller denna skatt, ditt goda namn och rykte, i det du icke tål den ringgaste kränkning deraf, lika dyr kan ock en annan hålla sin ära och aktning. Derföre är detta bud lika så allwarligt taladt till dig, som till någon annan; så att här liksom wid de andra buden är hwar och en inbegripen, och ingen menniska undantagen från budets förbindande kraft.Eho du är, så måste du taga detta bud till dig: "Du skall icke bära falskt wittnesbörd emot din nästa." Ty wår Herre Gud will allwarligen, att wår nästas rykte, godhet och rättskaffenshet skall lika litet som hans gods och penningar af oss förspillas eller förminskas, på det hwar och en må för maka, barn, husfolk och grannar behålla sin ära. Detta må hwar och en besinna.

Hwad innehåller således detta bud? Det innehåller först, att du icke blott inför en domstol, utan ock i all din umgängelse skall wara på det allwarligaste noggrann i dina ord och antydningar om din nästa, att du icke onödigtwis gifwer anledning till ofördelaktiga tankar om honom. Men sedan ock i allmänhet, att du flyr allt falskt och lögnaktigt wäsende och på det strängaste beflitar dig om den rena sanningen i din umgängelse. Mot detta bud brytes således först **inför domstol**, när någon falskeligen anklagar sin nästa, eller när den anklagade med lögnaktiga undflykter söker bortdölja sanningen, eller när ett wittne säger något falskt, något förmycket eller förlitet i saken, eller när en sakförare med wett och wilja drifwer ett falskt påstående, eller domaren wetande afkunnar en orätt dom. Men för det andra utom domstolen, i det allmänna lifwet, när man af obetänksamhet eller af ondska falskeligen beryktar sin nästa, antingen genom att sjelf dikta eller ock eftersäga och utsprida falska berättelser om honom; eller när man blott med ett stillatigande eller en betänklig min och axelryckning antyder något ondt om honom, som man antingen icke med wisshet wet, eller ock icke enligt kärlekslagen war skyldig att antyda. Sådant kan stundom ske öfwermåttan fint och omärkligt, blott genom att gifwa åt hans ord eller handlingar en wiss wändning, hwarigenom uppfattningen blir falsk — ja så fint och omärkligt kan detta ske, att endast den alltseende Guden kan märka det. Sådant heter att "falskeligen beljuga och illa berykta sin nästa". Men när wi härjemte betänka, huru Herren Christus förklarat oss lagen, nemligen att den egentligen fordrar, att wi skola **så älska wår nästa som oss sjelfva** och göra emot andra endast det, som wi wille, att de skulle göra emot

oss, så finna wi sanningen af Luthers förklaring af detta bud, nemligen att wi skola så frukta och älska Gud, att wi icke blott icke falskeligen beljuga och illa berykta wår nästa, utan att wi ock **icke förråda** och **baktala** honom — ja, att wi skola twärtom urskulda honom, tänka och tala wäl om honom och tyda allt till det bästa".

Lägg **sanning**, Herre, uti mina ord Och sanning uti allt mitt sätt att wara. Ack, låt din Andes kraft hos mig bli spord Och fräls mig du från syndens dolda snara! Den 21 April.

Wi weta, att wi äro af sanningen. 1 Joh. 3:19.

Den som will wara en christen, men icke söker efter **förwissning** om syndernas förlåtelse, utan åtnöjes med att alltid wara i owisshet om sin benådning, den är wisserligen icke rätt waken, utan antingen en helt sofwande skrymtare eller åtminstone en sömnaktig christen. Detta ligger uti sakens natur. Den brud, som åtnöjes utan att wara wiss om sin brudgums hjerta, har ingen rätt kärlek. Det är derföre ett utmärkande tecken till obotfärdighet, såsom det ock är en af de märkligare bland de obotfärdigas ursäkter, att de rentaf **förneka möjligheten och werkligheten af denna wisshet** om syndernas förlåtelse och förklara den för idel förmätenhet, andligt högmod och inbillning. Såsom Luther säger: "När de kainiska helgonen höra denna bekännelse (att en christen beprisar sin wisshet om sin benådning), så korsa de sig och slå emot med händer och fötter och säga: Gud beware mig för en sådan förmätenhet, att jag skulle säga, det jag är ett Guds barn; nej, jag will förödmjuka mig och erkänna mig blott för en arm syndare — och Gud skall se till de ödmjuka!" Men Skriften säger: "**Wi weta**, att wi äro förda ifrån döden till lifwet;" "**wi weta**, att wi äro af sanningen;" "**wi weta**, att Han blir i oss;" "**wi weta**, att wi äro af Gud;" "**wi weta**, att Guds Son är kommen och har gifwit oss sinne, att wi känna den Sanna och äro i den Sanna, i hans Son Christus Jesus." Detta säger, att **wi weta** — wi weta, att wi äro Guds barn, hafwa syndernas förlåtelse och det ewiga lifwet. "Derföre", säger åter Luther, "skola wi beflita oss, att wi grundligen med rot och allt må upprycka den skadligaste willfarelse, med hwilken hela werlden är förförd, nemligen den tanken att menniskan icke skall weta, om hon är uti eller utom nåden." Men denna willfarelse kommer icke från förståndet utan från hjertat; icke från någon dunkelhet, ty Skriften talar öfwer allt så tydligt härom, utan af hjertats obotfärdighet. De, som icke sjelfwa ega eller söka denna wisshet om Guds nåd, wilja derföre förneka dess möjlighet. Och om man ock icke förnekar denna wisshet, är det likwäl, såsom förut är sagdt, intet godt tecken, när man icke skyndsamligen söker den, utan åtnöjes med sin owisshet. Helt annat är det, att en, som söker efter förwissning, icke alltid straxt winner den och icke bör derföre misströsta. Men att icke söka wisshet om Guds nåd, det är alltid säkerhetens tecken.

För det andra: om en själ ock är redlig, hungrar och törstar efter rättfärdighet, är det dock en stor brist och skada i hela hans christendom, om han står i owisshet om sin benådning. Det är sannt, han kan wälhafwa nåd; det är sannt, hwad Luther säger, att "syndernas förlåtelse är tweggehanda: dels hemlig hos Gud, dels för själen känd och uppenbarad". Att Christus hade förut förlåtit synderskan, som låg wid hans fötter, och meddelat detta för Simon, förrän Han wände sig till henne och sade: "dina synder förlåtas dig" — att således en nådehungrig själ har syndernas förlåtelse, förrän hon wet det eller tror det, ty "saliga äro de, som hungra och törsta efter rättfärdigheten" — detta är sannt; men rätt wäl är det aldrig, förrän själen också får wisshet om sin benådning. Ty förrän detta sker, blir der aldrig rätt Guds rike i hjertat, ty "Guds rike är rättfärdighet, frid och fröjd i den Helige Ande". Förrän detta sker, kan hon aldrig få kraft, aldrig rätt älska, tacka och prisa sin Gud, aldrig rätt wandra inför Honom. Man har wisserligen samma rättfärdighet genom en swag tro som genom en stark, men icke samma helgelse, ty helgelsen, kraften och Andens frukter bero alltid af trons wisshet och styrka. "Fröjd i Herren skall wara eder starkhet." Huru wigtigt derföre, att alla rättsinniga själar komma till full wisshet om sin benådning.

Men den, som nu åstundar denna saliga troswisshet, gifwe wäl akt på den rätta wägen dertill. Den enda wäg till wisshet i tron är att **taga Gud på orden**, eller att menniskan med hjertats tro säger efter, **hwad Gud säger förut**. Såsom en af kyrkofäderna yttrar: "Huru trygg och wiss är jag icke, när jag blott säger efter, hwad min Gud säger före mig!" Paulus betygar, att "tron är af predikan". Den rätta tron och wissheten uppkommer på det sättet, att jag warder tröstad, glad och wiss om Guds nåd endast genom det, som Christus har gjort och Gud har försäkrat, och

får denna tröst, **förrän jag anser mig wärdig att få tro,** då jag ännu menar, att allt för mycket fattas mig, ja, då jag således icke ärnar tro. Såsom Christus säger, att den förlorade sonen war ännu **långt ifrån**, då fadren öfwerraskade honom med sin nåd och barmhertighet. Sedan man så fått tröst i Christus och ordet, då, och först då, kan man också finna trons werkningar och egenskaper hos sig. Såsom Johannes säger: "Den der tror på Guds Son, han har wittnesbörd i sig sjelf." Men den första och egentliga troswissheten måste alltid uppkomma af **ordet**, före alla trons egenskaper och frukter.

Fröjda dig och sjung mitt hjerta, Ty du har en Frälsare Wike nu all sorg och smärta, Wike nu allt qwal och we.

Ty jag ser, att Jesus krossat Djefwulens och syndens makt, Han har mina bojor lossat, Ty så har Han till mig sagt.

Jag är **hans** — så war hans wilja; Jag är **hans**, och **min** är Han. Intet skall oss mer åtskilja, I sin död Han mig ock wann.

Och har Han mig en gång wunnit, Aldrig släpper Han mig mer, Ej Han mister den Han funnit, Det i **ordet** klart jag ser. Den 22 April.

Och wid de åto, tog Jesus brödet, tackade, bröt det och gaf dem och sade: Tagen, äten, detta är min lekamen. Marc. 14: 22.

Det första, som en christen har att betänka, om han någonsin will hafwa något sannt ljus, någon glädje och frukt af nattwarden, ja, om han icke will der ådraga sig döden, är, att **ingen må komma här blott med utwärtes ögon** — icke heller blott med **förnuftet**. Här fordras något annat, fordras nemligen andliga ögon och sinnen; fordras att fast och oaflåtligt **hålla ögonen på Guds ord**; fordras den dyra, gudomliga gåfwan **tron**; ja, här fordras **Guds nåd**. Kommer jag blott med utwärtes ögon, sådana som ock djuren hafwa, fram till nattwardsbordet, eller till en betraktelse om nattwarden, och will så se, hwad der kan finnas, skall jag finna der endast ceremonier och bröd och win, intet gudomligt, intet himmelskt och herrligt. Will jag widare blott efter mitt förnuft betrakta och bedöma sakramentets innehåll och wärde, blir jag, i stället för en uppbyggd och uppwärmd christen, twärtom en kall föraktare, en kättare och bespottare af sakramentet. O, det är ett tecken, en stötesten, till fall och snara för många i Israel, att de skola derpå stöta sig, besnärjas och warda fångna!

Men detta är, hwad icke blott werldsmenniskor, utan rätta christna i alla sina lifsdagar måste betänka; ty om du ock hundrade gånger i tron skådat och smakat Herrens herrlighet och ljuflighet wid hans nådebord, skall djefwulen ännu lika många gånger åter infinna sig för att beröfwa dig denna salighet, denna himmel på jorden, och det endast genom att helt stilla, tyst och wackert, då du befinns mer säker, inleda dig i förnuftets undersökningar, så att denna Guds höga hemlighet skall underställas förnuftets och de yttre sinnenas afgörande. Och kan han blott härmed sysselsätta oss, att wi försöka uträkna och förstå, huru härmed kan tillgå, huru det och det är möjligt, så har han snart wunnit spelet och tagit ifrån oss alltsammans. Christna böra derföre ihågkomma, att nattwarden är ett underwerk, är ett af de många höga, hemlighetsfulla underwerken, som aldrig i tiden af det arma menniskoförnuftet skola kunna fattas och begripas, utan endast på den Allsmäktiges och Sannfärdiges ord tros; ja, nattwarden är bland dessa höga hemligheter en den största, är af de gamla icke utan skäl kallad: "hemligheternas hem- lighet" — och tänk, denna skulle det fallna, förmörkade, bedrägliga förnuftet begripa och bedöma! Bort det!

Så blir då det den första lärdomen om detta ämne, att wi aldrig behöfwa beswära oss med att försöka begripa det, utan blott stå på Gudsallsmäktighet och sannfärdighet, som har kungjort oss det. Ja, att så snart förnuftet will börja öfwerräkna, huru det är **möjligt**, hwad Christus säger, skola wi genast förstå, att det är frestelsens stund, att djefwulen är framme, den gamle förnuftige ormen, som beswek Eva med sin illfundighet, och på ögonblicket ropa på Guds namn och hjelp, såsom för en bråddöd eller för sjelfwa helwetet. Will du icke detta, utan du will gå in i förnuftets undersökningar, så gå och blif en kättare!

För dem, som anfäktas af twifwel på sakramentets innehåll, wore det ock mycket wälgörande, om de kunde wäl

betrakta upphofsmannen. Hwilken är Han? Han är din skapare och din frälsare. Han är den höge och högtbesutne, som blifwer ewinnerligen. Han är Gud allsmäktig, den förste och den siste, som är,sfom war, och som skall blifwa; **ty Gud war ordet**. "Och ordet wardt kött och bodde ibland oss; genom det är allting gjordt, och det förutan är intet gjordt, som är gjordt." Lyft upp ögonen och se hans werk; se solen, se stjernorna, se hela skapelsen — allt detta har denne Herren gjort. Och Han **bär allting med sitt kraftiga ord och har rensat wåra synder genom sig fjelf**. Tänk! Är någonting för Honom omöjligt eller ens swårt att göra? Hwad kan wara lättare för den Allsmäktige än att göra, hwad Han will? Du kan icke förstå, huru Han kan gifwa oss sin lekamen och blod, ditt arma förnuft bryter sig och studsar derwid; men förstår du, huru Han kunde skapa allting af intet? Hwad förstå wi? Och hwad kan icke den Allsmäktige göra? Widare: Skulle Han något säga och icke göra det? Kan Han, den Helige, ljuga? Will du så försmäda din skapare, din hulde frälsare? Han har gjort tusende under i skapelsen, dem wi icke begripa. Så blef Han menniska och gjorde tusende under på jorden, och emedan dessa woro synliga, tro wi dem, fastän wi icke förstå dem. Sist wille Han göra ett mycket nådefullt under, som icke synes, utan skall på hans ord tros — då skulle wi emotsäga detta, göra Honom till ljugare och säga: Här sade Han till slut något, som icke kan wara sannt, då Han sade: **Detta är min lekamen** etc. Ack, Gud, förskona oss! - I sådan försmädelse låter Gud de stolta andar falla, till straff för deras förmätenhet.

Ej wårt förnuft och wett Guds wishets djup insett, Dock måste sanning winna, All twekan här förswinna. Guds ord stå fasta alla, Om jord och himmel falla.

Här är Guds rätta Lam, För oss på korsets stam, Af werlden djupt föraktadt, Af kärlek till oss slagtadt Här själen ro kan finna, Willhon det rätt besinna.

Din trohet, stor och blid, Ske, Herre, pris alltid. Mig wid ditt bord du mättar, Mitt sjunkna mod upprättar. Må du mig nåd beskära Att lefwa dig till ära. Den 23 April.

Jag är korsfäst med Christus. Gal. 2:19.

Allt det, som hör till köttet, är icke blott dömdt till döden, utan ock genom föreningen med Christus werkligen korsfäst. Om någon menar sig wara omwänd och trogen och äfwen werkligen i wissa fall börjat lefwa, annorlunda öfwar ordet och wissa christliga gerningar, men hyllar och öfwar dock någon wiss köttslighet, **girighet**, eller **högfärd**, eller **wällust**, eller **hat**, eller annat dylikt — han wet wäl, att det är synd, men berömmer sig af sin frihet och fortfar i skötesynden, ja, förswarar och hyllar den — si, en sådan bedrager sig sjelf och ljuger på sin själ, då han talar om sin tro och frid. Men äfwen om någon blifwit en sann christen och werkligen börjat i Anden, men icke fortfarande älskar och öfwar köttets korsfästande, utan åter gifwit sina lustar frihet, åter hyllar och förswarar någon synd, han har **lyktat i köttet**. Tron, friden med Gud och ett godt samwete kunna icke bestå jemte en enda frigifwen och hyllad synd. "Om I lefwen efter köttet, så skolen I dö; men om I döden köttets gerningar med Anden, så skolen I lefwa." Med dessa ord afkunnar apostelen en bestämd dom och wisar, att köttets dödande icke är en fådan sak, der det står i wår egen frihet att göra det eller låta det; utan så wida wi wilja behålla lifwet och icke ewigt förloras, skola wi nödwändigt och owilkorligt öfwa detta, ja, så snart wi kommit till Christus, ofördröjligen taga afsked ifrån det gamla syndawäsendet och begynna ett nytt lefwerne efter Christus och aldrig mer wända oss derifrån till syndatjensten igen.

Det är ganska märkligt att beskåda, huru det hos en christen i werkligheten bewisar sig, att den gamla menniskan är korsfäst med Christus. Det är nemligen derhän kommet med en christen, att huru helst det går honom under wandringen, bättre eller sämre, skall hans gamla menniska dödas, så länge Anden bor och arbetar i honom. När Petrus troget följer sin Mästare, då dödas dagligen den gamla juden i honom, han förwandlas alltmer ifrån sitt förra wäsende till sin Herres Christi likhet. Men när han en gång uppblåses af förmätenhet och derföre lemnas åt satans sållning, faller och förnekar sin Frälsare, då gråter han bitterligen, gråter som ett risadt barn; då dödas hans egenkärlek och förmätenhet. När han sedan inför rådet i Jerusalem står fast wid sanningen och bekänner Christus, blir han hudflängd; då dör han werlden, ja, då dödas ock köttet. Men när han derefter i Antiochien åter af menniskofruktan "skrymtar", då får han en skarp bestraffning af Paulus. Huru helst det går den käre Petrus,

skall han tuktas och dödas. Så länge en christen är rättsinnig och följer sin Frälsare, skall han dödas;ty det är nu kommet derhän, att synden sjelf är hans största plåga. Är jag rik och deraf frestas att göra mig ett paradis på jorden, börjar göda köttet och lefwa werldsligt, då får jag genom Anden de starkaste slag, blir förskräckt för min rikedom och wällefnad och lider deraf mer, än då jag war fattig. Går det icke så, utan jag börjar hylla och följa köttet och göra mig goda dagar uti sinnlighet, då blir der sjelfwa döden. Är jag fattig och lider af lekamlig brist, men håller mig till Herren, då dör jag werlden hwar dag. Är jag werksam och begåfwad i det andliga, har år och erfarenheter i nåden, ljus och förmögenheter, mer än bröderna, och derföre will njuta af ära och anseende — we, det är sjelfwa giftet! Det känner anden, och jag förskräckes nu såsom för helwetet. Är jag trogen och waksam i bön och strid mot synden, will försaka både synd och ära, will allwarligen, i det fördolda och i werkligheten, wara den främste — men jag wet det sjelf, jag gläds deråt, jag har en hemlig förnöjelse i min allwarlighet — we, we, det är sjelfwa helwetet! Jag förskräckes derför. Men gifwer jag mig då twärtom mer frihet, köttslig frihet — efter som allt godt kan uppblåsa mig, så att jag nu föraktar att waka och bedja och werka det, som är godt, utan gifwer köttet frihet — o, då hoppar jag ju rakt ur askan i elden; då känner jag alldeles bestämdt min skuld och dom! Men blir jag då af bestraffningen upprorisk mot evangelium, slår all tröst ifrån mig och säger: jag är ingen christen, jag kan icke taga nåd, si, då rasar åter köttet genom otron, då får jag åter ingen ro, förrän jag låter tukta mig till ett ödmjukt emottagande af nåd som idel nåd. Sålunda se wi, att huru helst det går en christen, skall han dödas. **Detta** heter att **wara korsfäst med Christus.**

Här säger du: "Hwad är detta? Skall jag då från alla håll straffas och tuktas; hwad skall jag då göra? Skall jag i ingenting få hwila och hafwa ro?" — Swar: Jo, men blott i en enda punkt — i Herren! "Den sig berömma will, han berömme sig i Herren!" Den som will hafwa ro och glädje, hafwe den i Herren — i sjelfwa Herren, i hans rättfärdighet, godhet och trohet. All annan fröjd och berömmelse straffar Anden, äfwen det uppenbarade ordet. — "Ja, då må jag så gerna genast dö!" — Ja, så är det för en korsfäst. Detta är det korsfästa lifwet. Är jag stilla på korset, så lider och dör jag; men är jag icke stilla, utan bryter och sliter mig, lider jag dessmer. Här är ingenting bättre än att wara stilla, wara Anden underdånig, se på Jesus och fara efter det, som är ofwantill! Det förläne oss Herren! Amen.

Hjelp oss swaga Korset taga Undergifwet, Jesu, mot. Wärdes lära Oss att bära Bördan städs förutan knot.

Här wi lida, Lär oss bida På din hjelp, o Herre Gud. Hjelp oss skilja Från wår wilja Allt, som är mot dina bud.

Oss beskydda, War wår hydda Och wår tillflykt i all strid. Oss bewara I all fara. War du sjelf wår enda frid. Den 24 April^

Jag har emot dig, att du har öfwergifwit den din första kärlek. Uppb. 2: 4.

Här ser jag allraförst, att Christus will hafwa wår kärlek. O, en stor nåd! Han will fråga efter wår kärlek, will icke blott hafwa oss till tjenare, utan till wänner. Han är icke nöjd, blott Han får wåra gerningar, utan Han will ock wara älskad af oss. Christus will hafwa icke blott wår tjenst, utan wåra hjertans kärlek. För det andra ser jag här, att mången kan wara en bland de förnämsta christna uti allt, som tillhör christendomens yttre bewisning, och likwäl i hjertat sakna sjelfwa dess egentliga lif, kärna och hufwudsak. Och många, som nu läsa detta, taga härwid sin dom i munnen. De skola nemligen finnas i samma tillstånd som läraren i Ephefus, hafwa allt, som hörer till gudaktighet, utom ett, **den första karleken**. Men månne ock en sådan kan tro det om sig sjelf, misstänka och pröfwa sig? Då en är en upplyst christen, en broder bland bröderna, är rätteligen född af Gud, så att Christus kan wittna om hans första kärlek, och nu sedan allt framgent fortfarit att bewisa sin gudaktighet i gerningar, ja, icke blott för egen del lefwer fromt och öfwar wanliga goda gerningar, utan ock arbetar för **Christi namns skull** och arbetar så, att han derför får lida förföljelse; och derjemte är så ståndaktig och trofast, att han icke tröttnar utan fortfar och har tålamod — och allt detta under sådant andligt ljus, att han wet skilja de falska andar från de rätta, hatar de nicolaiters werk, som ock Herren sjelf hatar m. m. — skulle icke en sådan wara trygg, att allt är wäl med honom? Men Christus säger här annat. Alla dessa goda egenskaper oaktadt kan Herren Christus likwäl säga till dig: "Jag har emot dig, att du har öfwergifwit **den första din kärlek**."

Om nu denna första kärlek och dess gerningar utdött hos dig, så är det ju en högst betänklig sak. Här må likwäl för de trognas blödiga och rädda hjertans skull anmärkas, att man måste wäl skilja mellan den första kärleken och den första känsligheten. Märk: utom den **kärlek**, som måste uppkomma hos den återkomne sonen, då fadren så oförskyldt omfattade honom med ett så brinnande hjerta, säger Christus, att der också anställdes en fröjdefest, då den gödda kalfwen åts under spel och dans. Denna fröjdefest och sådant lif kunde icke fortfara dagligen; sonen fick sedan deltaga i arbete och äta hwardagskost. Detta betecknar Guds allmänna regering med sina barn. Först en ljuflig tid af saliga känslor, då en Johannes får ligga wid Jesu bröst, och Maria Magdalena får taga på honom och se hans ljufwa ansigte — nu kan bröllopsfolket icke

fasta. Men "brudgummen skall tagas ifrån dem, och då skola de fasta", då får Johannes icke mer ligga wid Jesu bröst, då får Maria icke komma wid Honom. Detta måste alla christna erfara. Luthers ord sannas : "Efter som tron tilltager, aftaga känslorna." Dessa må gerna skiljas från den första kärleken. Men hwari består då den? Här måste hwar och en skarpt gifwa akt på, hwaruti den egentligen bestod, hwaraf den uppkom, och hwaraf den berodde. Det war ju endast deraf den uppkom, att många synder blefwo förlåtna; det war ju deruti den egentligen bestod, att för syndanödens skull Frälsaren blef oumbärlig, och att för syndaförlåtelsens skull Frälsaren blef ljuflig och dyr. Si, härmed är hufwudsaken uttalad: att Frälsaren är oumbärlig och dyr; att der synden öfwerflödar, nåden dock öfwerflödar så mycket mer, att man icke mer kan hålla något annat i himmelen eller på jorden så dyrbart som den Frälsaren, af hwilken all denna nåd kommer. Och denna kärlek är starkare, i den mån Frälsaren är mig oumbärligare och kostligare, om ock min känslighet är swagare. Märk detta, så kan du skilja mellan den första kärleken och den första känsligheten. Kärleken är starkare, då Frälsaren är mig dyrare, om ock min känslighet är ringare. Detta förstå icke de, hwilkas hela christendom består blott i tillfälliga känslor, icke i sak och werklighet; men de för hwilka synden men också nåden är en stor werklighet, de förstå det.

När wi betrakta sammanhanget af Christi ord till denne lärare i Ephefus, märka wi icke då, att Herren wille säga: Dina gerningar, ditt arbete för mitt namns skull och ditt lidande och ditt tålamod och ditt ljus, din gåfwa att pröfwa andarna; ja, än mer: min församlings wäl, mitt rikes befrämjande, min läras renhet — allt detta är dig dyrbart och wigtigt. Det är blott **jag**, såsom din **försonare** och **försvarare**, som är dig nu mindre wigtig — blott jag och **mina** gerningar, jag sjelf i min försonings blodiga drägt är dig nu icke så oum- bärlig och dyr som i den första tiden af wår förening. Du behöfwer icke nu, såsom då, ligga som en syndare wid mina fötter och tigga om **mina** gerningars frukt, om min blodsförtjenst, om syndernas förlåtelse; nej, dina egna goda gerningar, din wackra christendom, din nyttiga werksamhet, allt detta är dig nu nog. Si, sådant menade Christus, då Han så utförligt uppräknar denne mans förtjenster och tillägger: "Men jag har emot dig, att du har öfwergifwit den första din kärlek."

Bepröfwa, Herre, hjertat mitt, Du, endast du, det kan, Och låt det wara ewigt ditt, Min dyre löftesma.

Du, som har löst mig med ditt blod, Långt större än jag din nåd förstod, Ack, lär mig du att älska dig, Jag wet, du älskar mig. Den 25 April.

Blifwen ståndande i den frihet, med hwilken Christus har friat oss, och låten eder icke på nytt fångas under träldomens ok. Gal. 5: 1.

Många äfwen uppriktiga christna äro ännu så okunniga om det andliga lifwets egentliga **wäsende**, att de anse denna förmaning icke ega mycken wigt, utan mena, att den gode apostelen härmed blott uppenbarar en synnerlig ömhet om de galaters frid och wälbefinnande. Ty så bedömes ofta en evangelii förkunnare ännu i dag. De förstå icke, att det är någon fara för deras andliga lif, om samwetet blir neddraget och fångadt under lagens träldomsok. Måtte Gud få wäcka alla sådana ur deras willfarelse! Apostelen har ett annat förstånd om saken. Han gör denna förmaning så öfwermåttan wigtig, att han säger, att om du blott förlorar samwetets frihet och blir fångad under lagen, så att du börjar i egna gerningar söka din rättfärdighet, eller wänta lif och helgelse af lagen, så är du en "tjensteqwinnans son", som efter all din tjenst skall utdrifwas.

När nu hela wår natur så starkt lutar åt sjelfrättfärdighet, sjelfbetydenhet i andliga ting, genom den

sjelfförgudning hwarmed ormen i syndafallet uppfyllde menniskan, så att ingenting är så galet för förnuftet och dödande för hjertat som det, att wi skola wara alldeles till intet godt dugliga, utan såsom helt förtappade hafwa allt af nåd och gåfwa genom Christus, då borde hwar och en förstå, att faran för att blifwa fångad under lagen icke är så ringa, som de okunniga mena. Därtill kommer, att wår fiende djefwulen wäl wet, att med allt hwad han eljest kan göra oss, han dock intet wäsendtligt wunnit, så länge wi ännu blifwa i tron, att först då blir det döden, när han lyckats föra oss ifrån Christi kärlek till eget arbeta under lagträldom och otro, så att lifwet i Guds Son upphör. Ja, då blir det döden, om wi ock behölle det skönaste lefwerne. Derföre kan man säga, att allt, hwad djefwulen åsyftar med alla sina frestelser, går ytterst derpå ut, att han må föra oss ifrån barnaförhållandet med Gud, ifrån "den frihet, till hwilken Christus har friat oss", och bringa oss under träldom och otro. Icke utan skäl brukar apostelen det ordet **fångas** — det är en jägare, som will "fånga" oss! — och blifwa wi blott fångade under lagens träldomsok, då äro wi ock genast trälar under det inre syndawäsendet, ja, under djefwulen och döden. Till denna träldom kan djefwulen bringa mindre öfwade christna på ett mycket enkelt sätt, nemligen blott med att påpeka, att de ännu äro syndare och att Gud hatar och fördömer synden. Här har han nu twenne sanningar, med hwilka han dock förwänder oss ifrån den rätta

sanningen. Fastän wi ock äro sannfärdigt födda på nytt och hafwa en helig och willig ande, är det gamla hjertat uppfyldt med allt det syndaförderf, som Adams fall medförde, och hwilket rör sig i oändliga riktningar, i tankar, känslor, begär, ord och gerningar, i tröghet till det goda, kallsinnighet mot Gud och nästan, olust till ordet och bönen, syndiga sinnesrörelser o.m.d. Då står Guds ord och fördömer allt detta; och jag kan dock icke göra mig fri derifrån. Huru skall jag då kunna tro, att jag är i en beständig nåd och wänskap hos Gud? — Särdeles swår blir frestelsen till misströstan och otro, när djefwulen förehåller mig Guds egna ord, hwilka tyckas fördöma mig. Först innehåller hela biblen en stor mängd förskräckliga hotelser öfwer de säkra, ogudaktiga och skrymtare. Då werlden är full med sådana, måste ju Guds ord innehålla mycket för dem. Men en andligen fattig själ, som tuktas af Anden, känner ju allt ondt hos sig och säger: "Ja, jag är just säker, jag är ogudaktig, skrymtaktig — ty allt sådant ligger ju i det gamla hjertat." Detta anwänder då djefwulen att dermed mörda och nedgöra min arma tro. Widare, då hwarje christen måste wörda lagens bud, och jag skulle ju icke blott weta, utan fullgöra Guds wilja; men med allt hwad nåden werkat i mig, kan jag dock icke finna, att jag fullgör Guds bud. Då kommer genast lagens dom öfwer samwetet. O, hwilken nåd och wisdom här då fordras, nej, hwilket Guds under, hwilken Guds mäktiga hjelp, om man skall kunna blifwa fast i tron på Guds nåd!

Här skall det då blifwa wäl nödigt att djupt och grundligt betrakta, hwad Guds **nådeförbund** innebär, nemligen att alla dessa domar och hotelser endast skola drabba **dem**, som äro **utan Christus** — eller ock endast drabba på sjelfwa **synden** och den **utwärtes menniskan** — men alls icke röra sjelfwa **nådeståndet**, så länge jag är under Christus; att Gud will med sin lag wäl straffa och rätta, hwad som är orätt i mitt lefwerne, ja, äfwen med yttre straff och plågor förfölja och döda mina synder; men att jag på samma gång är uti en ewig nåd; att Han endast wredgas på min fiende, synden, hwilken jag äfwen efter anden hatar, men att Han icke wredgas på mig, som är i Christus fullkomligt fri all wrede, alla lagens domar och hotelser, har en beständig förlåtelse och är redan inskrifwen i himmelen, såsom hans barn och arfwinge. Huru nödigt är det icke att **djupt och grundligt betänka denna åtskillnad**; låta lagens bud och hotelser drabba blott på synden, men icke på **barnaförtröstan,** utan behålla sin wisshet om den ewiga nåden genom Christus. Detta är den rätta friheten ifrån lagen.

O, du sälla Guds barn, Som ur djefwulens garn Blifwit frälst och förlossad och fri, Tänk, hur mycket du har Hos din himmelske Far, Vilkens arfwing du en gång skall bli!

Så betänk, hwad du har, Och hehåll det nu qwar, Att ej djefwulen röfwar det bort. Wisst skall möda och strid Bli din lott här en tid, Men den den tiden blir ringa och kort. Den 26 April.

Den som är twagen honom göres icke behof utom att twå fötterna; men han är alldeles ren. Och I ären rena; dock icke alla. Joh. 13: 10.

Dessa ord hafwa wanligen blifwit förstådda om dopet; andra åter förstå dermed: twagningen genom **tron** i

Lammets blod. Men saken är densamma. Ty twagningen i Lammets blod sker hos oss först i dopet, sker alltid både genom dopet och tron; likasom ätandet af Christi lekamen sker både i sakramentet och utom detsamma genom tron. Allt nog, här talas om en "andlig" twagning, en "andlig" renhet, efter Herren säger: "Dock icke alla; ty Han wisste, ho den war, som skulle förråda Honom." Judas war den ende af lärjungarna, som icke war ren. Också blef allt detta ännu tydligare, då Jesus åter samma afton sade: "Nu ären I rena för det tals skull, som jag har talat med eder." Detta tyder på **tron**, som omfattar hans **tal**, eller ordet; ty utan tron blir ingen ren genom ordet; och denna tro, med allt hwad som åtföljer densamma, fattades Judas. Men wi skulle nu betrakta Christi ord. Han säger: "Den som är twagen, han är alldeles ren, och I ären rena", och detta säger Han, som med sina allseende ögon på en gång genomskådade all den qwarboende skröplighet hos sina lärjungar, hwilken Han så ofta fick bestraffa; och det säger Han till **desamma lärjungar**, som samma afton så jämmerligen försyndade sig, och hwilkas swagheter och syndafall för aftonen Han sjelf samma stund förutsade dem och således wäl wisste af. Men se nu här, att för Guds ögon står en annan renhet än wår usla inneboende; se här och märk en gång, hwad den "tillräknade" renheten är, hwad Christi rättfärdighet, trons rättfärdighet will säga, den Guds rättfärdighet, **som är worden uppenbar utan lagens tillhjelp.** Se här, att denna rättfärdighet och renhet, ehuru den för oss är osynlig, likwäl icke är någon dröm och inbillning, icke blotta ord och förespeglingar, utan är för Guds ögon en stor werklighet och sanning. Christus, som sist skall döma på yttersta dagen, Han ser renhet der, hwarest alla menniskor se idel orenhet; Han säger till de skröpliga lärjungarna: **I ären rena** — **I, I**, som stån här för mig — **I ären alldeles rena** — och hwar och en, som är twagen, som tror och blir döpt, han är alldeles ren för Guds ögon, i Guds dom — fastän **fötterna** (d.ä. **vandringen,** wår nedre, wår jordiska rättfärdighet) ofta orenas och behöfwa sin särskilda twagning, böra under daglig ånger och tro förbättras. Men se dock och märk, att, all denna ofullkomlighet och brist oaktadt, Christus likwäl säger, att de äro **alldeles** rena; lär då(ännu en gång sagdt), lär då någonsin förstå, att här är något allwar med Christi försoning och hans rättfärdighets tillräknande; att det icke är för Guds ögon ett sådant intet, ett sådant dam och skuggwerk, som det är för wåra blinda förnuftsögon; lär, att det är sannt, hwad apostelen säger om Christus och församlingen, icke blott att Han gjort henne ren i wattnets bad genom ordet, utan ock till en brud, som är herrlig, som icke har någon fläck eller skrynka eller annat sådant; ja, att det är rätt, hwad Luther sade, att "den som icke will bekänna, att han är helig och rättfärdig, utan i dess ställe städse klagar, att han är en arm syndare, han bär sig så åt, som wille han säga: Jag tror icke, att Christus är död för mig, icke heller att jag är döpt, eller att Christi blod har renat mig eller kan göra mig ren; jag tror icke något enda ord wara sannt i Skriftens wittnesbörd om Christus."

Ty Christus har ju sannerligen med sitt blod borttagit allas wåra synder; och icke det allenast, utan sedan Han först med sitt blodiga lidande borttagit syndaskulden och straffet, har Han ock förwärfwat och skänkt oss sin egen fullkomliga rättfärdighet samt ändtligen i dopet påklädt oss hela denna salighetsskrud. Han har gjort oss icke allenast syndfria, utan ock rättfärdiga och heliga för Gud; i stället för synden har Han satt rättfärdigheten, på det wi måtte för Gud wara icke blott fria från synd, utan ock rättfärdiga, hwilket är en ännu högre grad i saligheten. Att Christus med sin blodiga drägt förwärfwat oss rättfärdighetens hwita kläder, det är på många ställen i Skriften herrligt afmåladt. I Uppb. 19 beskrifwes Guds Son såsom en, som sitter på en hwit häst och har på sig "ett kläde, hwilket är bestänkt med blod". Men Han har också en härskara efter sig; och dessa ryttare, som med sin fältherre draga genom jämmerdalen i hwarjehanda strider och bedröfwelser, de sitta också på hwita hästar, men deras klädnad är icke röd, utan de äro klädda i hwita kläder — "i rent skinande silke". Och i v.8 heter det: "Men silket är helgonens rättfärdighet", hwilken de hafwa erhållit genom twagningen i sin salighetshöfdings, Jesu Christi, blod.

O, du saliga Guds barn, Du, som håller allt för skarn Mot att ila till Guds stad, O, war glad!

Uti Christus ren och skär Är du alltid Gudi kär, Står du alltid som en brud Täck för Gud.

Ty hwad ende Sonen gjort, Håller Gud så dyrt och stort, Att ej all din skröplighet Ryggar det.

Glöm då aldrig, hwem du är: Frälst och salig redan här, Får ock sist på tidens strid Ewig frid. Den 27 April.

Så mycket Han wille. Joh. 6:11.

Dä Jesus såg en skara af mer än fem tusende menniskor i öknen, wänder han sig till Philippus, den fattige och rådlöse lärjungen, i den stora frågan om en sådan skaras bespisande, och säger: "Hwar få wi köpa bröd, att dessa må äta?" Men hwad skrifwer Johannes efteråt om den frågan? — "Det sade Han till att **försöka** honom; ty Han wisste wäl, hwad Han wille göra." Skola wi aldrig gifwa akt på sådana exempel, att Herren sätter en så bekymrande fråga på en fattig, rådlös lärjunge! Då Herren icke nu mer talar omedelbart med oss till att bekymra och pröfwa oss, gör Han det genom tillskickade erfarenheter, hwarigenom ock wi få alldeles samma fråga på hjertat som en Philippus, liksom det wore det grundligaste allwar, att wi skola sörja för en hop, som wi dock icke kunna försörja. Men detta gör Herren "till att försöka oss", säger Johannes; "ty Han wet wäl, hwad Han will göra." Men då går det ofta oss på samma sätt som Philippus och Andreas, att wi icke förstå denna Herrens afsigt, utan begynna på fullt allwar öfwerräkna tillgångarna och tro icke, att det finns något annat råd, tro icke, att wi hafwa mer, än wi se för ögonen. Philippus tänkte och öfwerräknade ganska riktigt, att "för twåhundrade penningar bröd blefwe dem icke nog till att en hwar finge ett litet stycke". Förmodligen wisste han, att i deras förråd, som förwaltades af Judas, icke fanns mer. Andreas wille ock deltaga i bekymret och anmärker något ännu mer enfaldigt: "Här är en pilt, som har fem bjuggbröd och twå fiskar; men", tillägger han, "hwad förslår det ibland så många?" Då war det slut med lärjungarnas råd. Men war det ock slut med Herrens? Nej, nu först war hans stund kommen. Han sade: "Låten folket sätta sig" — och nu utdelade Han, icke så mycket som de hade, utan **så mycket Han wille.** Så går det med alla Guds barns pröfningar. Så ofta de i pröfningsstunden öfwerräkna tillgångarna, måste alltid slutet på räkningen blifwa: "Hwad förslår det ibland så många?" Men wi borde här lära något af det ordet, att Herren utdelade, **så mycket Han wille**. Om I wiljen annamma det, så uttrycker ju detta ord hela hemligheten af alla wåra lekamliga pröfningar, nemligen att Herren af det jordiska goda tilldelar hwar och en, **just så mycket Han will**. Det kostar Gud fullkomligt lika litet att göra oss rika, som att hålla oss på fattigare fot! Han har hela skapelsen i sin hand och kunde lika lätt låta regna öfwer oss alla jordiska rikedomar, som Han lät öfwer de knorrande israeliterna falla åkerhöns så tjockt, att det låg twå alnar öfwer jorden.Men det wore oss icke mer helsosamt för själen, än detta öfwerflöd blef för dessas kroppar — "de släckte sin lusta; men medan ännu köttet war mellan tänderna, föllo de under Guds wrede". De åto och dogo till straff för sin lusta, hwaraf det rummet heter "lustgrifter" intill denna dag (4 Mos. 11). Låtom oss icke knorra eller hafwa begärelse, såsom de hade begärelse och wordo dräpna. Huru mäktiga frestelser medför icke öfwerflödet? Se, hwilka grufliga ord Herren talat om de rika: "Dem är swårare att ingå i Guds rike, än för en kamel att gå genom ett nålsöga. "We dem, som äro rika, ty de hafwa sin hugnad." Gud, inled oss icke i frestelse! En christens lycka är, att ingen synnerlig lycka hafwa på jorden. "Då wi hafwa föda och kläder, så låtom oss dermed nöja."

Blott så mycket har Herren tillstadt oss att bedja om, nemligen wårt dagliga bröd, wårt werkliga behof. Gud beware alla christna från en sådan oberoende ställning, att de icke mer skulle beböfwa se Gud i händerna! Huru lyckligt deremot, att såsom barn lefwa i wår Faders bröd! Han skall icke wara någon obarmhertig Fader. Eller menar du, att Han will gäcka sådana barns förtroende, hwilka lita på hans ord och begära allting af Honom? Han säger sjelf, att wi, som äro onda, likwäl icke kunna wara så onda, att när barnet begär bröd, wi skulle gifwa det en sten; när det begär fisk, wi skulle gifwa det en orm. Skulle wi nu tänka, att den store, trofaste Guden, då Han sjelf lärt oss begära af Honom wårt dagliga bröd, och wi tro dessa hans ord och göra, just som Han bjudit oss, och begära det af Honom, likwäl icke skulle på något sätt gifwa oss det? **Sättet, tiden och måttet** will Han sjelf med sin wishet och godhet bestämma; men wårt dagliga bröd skall Han sannerligen gifwa oss.

Hwi skulle wäl ängsligt då här på wår jord För dagliga brödet jag sörja? Nej, Herren Han dukar för mig ock sitt bord. Blott hedningen derom må spörja, **Jag har ju en Fader i himlen.**

Han, som mig har klädt i rättfärdighetsskrud, Will aldrig sitt barn här förgäta. Jag glädes, att äfwen derom jag fått bud; Hwar dag skall Han troget tillmäta, **Hwadhelst mig behof månde göras**. Den 28 April.

Inled oss icke i frestelse. Matth. 6:13.

Har jag rätteligen bedit förlåt oss wåra skulder och werkligen fått den tröstens, att allt är mig förlåtet, att Gud nu är nöjd med mig för sin älsklige Sons bemedling, så skall det nödwändigt då blifwa mitt hjertas första och innerligaste omsorg, att jag icke måtte på nytt synda emot min nådige Fader — mitt hjerta börjar således bedja: Och inled oss icke i frestelse! Hjelp mig, o Gud, att jag icke åter syndar emot dig! Den, som blott will undkomma syndens straff och icke har något bekymmer om att undkomma sjelfwa synden, har deri nog bewis på en falsk anda. Ja, det plägar hos alla redliga själar, äfwen förrän de kommit till tron, wara till och med mer omsorg om syndens undkommande än om förlåtelse, så att det ock öfwergår till en afwäg bland wäckta själar, att de i hjertat hafwa den sjette bönen före den femte; de wilja först befrias från det ondas makt och sedan bedja om förlåtelse. Och det följer ännu de troende, isynnerhet då deras ande blifwit mer lagisk än evangelisk, att de kunna tänka tio gånger på syndens undkommande, då de tänka en gång på förlåtelsen. Nu är wäl detta icke rätt, ty det är dock förlåtelsen och evangelium, som måste wara wårt hjertas uppfyllelse, om wi skola få någon ren nitälskan och någon segrande **kraft**emot synden. Men af hela denna allmänt kända benägenhet hos alla redliga själar få wi likwäl ett desto starkare bewis, hwilken falsk, sofwande och köttslig ande som bor der, hwarest man icke alls bekymrar sig om syndens undkommande. Wi säga ju aldrig, att det redliga sinnet medför, att **köttet** icke mer älskar synden; utan wi tala om detta utmärkande Herrens werk i själen, den heliga och williga anden, att jag rädes för mitt eget kötts syndalustar, så att jag börjar ropa: "Herre, hjelp mig emot synden! Inled mig icke i frestelse! Hjelp mig mot mitt onda kötts samt djefwulens och werldens frestelser!" Måtte hwar och en, som werkligen tänker att inkomma i himmelen, uppriktigt pröfwa sig inför Guds ansigte, om han werkligen fruktar för frestelsen och will undkomma synden! Herren ser det. Herren wet menniskornas lönligheter. Han wet, om du, som detta läser, werkligen bekymrar dig om din synds undkommande, eller om du blott will undkomma straffet. O, hwilket förskräckligt hjertats mörker, hwilken tjusning af den gamle ormen, när menniskan icke bäfwar för falskhet inför den store Gudens ögon, hwilka äro såsom eldslågor, Han, som utransakar hjertan och pröfwar njurarna och "är en domare öfwer tankar och hjertans anslag". Han wet, huru du menar det, om du werkligen tänker på syndens undkommande, ellerom du ännu ärnar behålla henne. Hwartill skall någon bön wara, hwartill någon religion, om du icke är uppriktig inför Honom, utan sjelfwa din bön är ett skrymteri? Till detta skrymteri hörer ock, att man wäl will undfly många synder, men gör undantag för någon wiss, den egentliga skötesynden; eller att man will undfly utwärtes synder, såsom fariseerna gjorde, men deremot icke bekymrade sig för hjertats umgänge med synden; eller att man undflyr de synder, som medföra obehag, men deremot lefwer lugn i de synder, som gifwa oss en wiss själsnjutning och kraft, såsom sjelfbehag och andligt högmod, t.ex. förnöjelse öfwer andligt förstånd, gåfwor eller allwarlighet — detta giftigaste onda, som strider direkt mot nåden. Ändtligen bedrifwes ock ett stort skrymteri med den sjette bönen på det sättet, att man först beder: Inled oss icke i frestelse, och sedan sjelfwiljande går den förutsedda frestelsen till mötes. Du wet t.ex., att i det och det sällskapet, på det och det stället, hos den och den personen wäntar dig den och den frestelsen, men du går dock sjelfwilligt dit och beder kanske i dörren: Inled mig icke i frestelse. Detta är antingen att lättsinnigt "fresta Herren", och tjenar då till att draga öfwer dig det rättwisa straffet, att du werkligen får falla i frestelse; eller ock är det en följd af en redan tillwarande frestelse, hwilken med wåldförande makt drager dig till sitt föremål. Men då wet du redan, huru eländig du är, och har då egentligen att bedja om kraft till det utwärtes flyendet — ty har du icke dertill kraft, så har du ännu mindre sedan den kraft, som fordras att stå det onda emot. Detta gäller nu om det sjelfwilliga ingåendet i frestelsens rum. Helt annat är det med dem, som för sin kallelses skull nödgas umgås med werlden och onda sällskaper, hwilket utgör så många fromma själars nöd och bekymmer i denna tiden. Dessa skola blott med fruktan och tröst flitigt bedja denna bön och weta, att "Herren kan wäl frälsa den gudaktiga utaf frestelsen". De skola ock betänka, att deras bröder i werlden hafwa samma wedermöda, om ock icke af samma frestelse; ty den, som har mindre frestelser af **verlden**, har wanligen desto swårare frestelser af sitt **kött** och af **djefvulen**. Dock hwar och en olika efter olika andlig ålder och öfning; men hwar och en skall hafwa så mycket, att han "warder med plats salig", att all hans egen kraft förgår honom, och han måste på allwar ropa till den allena mäktige Guden.

Gud, hjelp mig du i frestelsernas smärta, Styrk med din kraft mitt lätt förförda hjerta, Att aldrig jag af någonting

förmås Ett steg gå bort från dig, der styrka fås. Den 29 April.

Åkalla mig i nöden, så will jag hjelpa dig, så skall du prisa mig. Ps. 50:15.

"Men hafwa wi wäl några grunder för en werklig wisshet om bönhörelse?" torde någon fråga. Och den frågan är ganska wigtig. Ja, wi hafwa sådana grunder derför, att om wi endast finge våra ögon öppnade, skulle wi begynna att ropa af idel fröjd öfwer sådana förhållanden. Derföre kan man wäl riktigast säga, att här fordras egentligen blott, att Gud gör nåd med oss och öppnar wåra ögon; liksom när Elisas tjenare war förskräckt för de många fiender, som hade inspärrat dem, och allt hjelptes blott dermed, att Elisa bad: "Herre, öppna honom ögonen, att han må se." Genast såg han berget fullt med brinnande hästar och wagnar omkring Elisa. Så skulle ock wi wara fulla med tröst i wår bön, om wi blott hade öppnade ögon att se, hwilka grunder wi hafwa för bönhörelsen. Wi wilja blott påpeka trenne de wigtigaste.

Den första wigtigaste grunden är, att det är Herren Gud sjelf, som tillsagt oss, att wi skulle åkalla Honom i nöden, och försäkrat: "Jag will hjelpa dig, och du skall prisa mig." Om Gud aldrig hade sagt något om bön, så hade wi aldrig i tiden kunnat weta, om Han werkligen wille höra oss eller icke, utan wi hade förblifwit i en ewig owisshet. Nu behöfwa wi icke wara i en sådan. Det är Guds egen befallning, att wi skola fly till Honom, och Guds egen försäkran, att Han will höra oss. Stanna och tänk! Kan något wara owisst, i det Gud sjelf har sagt? Hwad är Gud? Tror du på Gud? Är Gud att lita på? Kan Gud swika ett enda af sina ord? Är icke ett ord af Guds mun wissare, än allt hwad du ser för ögonen? Bed Gud om öppnade sinnen, att du må så se, hwad deri ligger, att Gud sjelf har befallt oss bedja. Till slut skall du warseblifwa, att det är ingenting i all din bön, som beweker den store Guden att gifwa dig något, utan endast hans eget ord och löfte. Gud gör allting för sin egen skull. Luther säger förträffligt: "Om Gud icke hade befallt oss att bedja och lofwat att höra, så förmådde alla kreatur icke att utbedja sig det ringaste med all sin bön. Märk derföre detta: icke är den bön god och rättskaffens, som är mycken, andäktig, beweklig, lång, för timligt eller ewigt godt, utan den som fast bygger och litar på **Guds tillsägelser**. Den blir hörd (huru ringa och owärdig den må wara i sig sjelf) för Guds sannings och försäkrans skull. Guds ord och löfte gör din bön god, icke din andakt. Och dessutom är just tron på Guds löften den rätta andakten, utan hwilken all annan andakt är idel bedrägeri." Se hwilken fast grund för wår trösti bönen, om wi i stället för att famla efter egna känslor blott hölle wårt öga fästadt wid Guds tillsägelser.

Den andra grunden för wår wisshet om bönhörelse säger oss, att Han också kan allting göra. Denna är uttryckt i de kraftiga slutorden af Fader wår: Ty ditt är riket och makten och herrligheten i ewighet. Dessa ord skola icke blott wara en lofsägelse till Gud, utan ock en mäktig tröst för oss, nemligen att wår Fader är en mäktig Herre och konung, som med mycken lätthet kan göra allt, hwad wi bedja, om det ock skulle synas oss omöjligt. Äfwen denna tröst behöfwa wi; ty det är ett af de mäktigare hindren för wår tro i bönen, att wi anse det och det omöjligt. Det är hedningen i wårt hjerta, som icke will tro, att Gud kan göra något mer än wi. Då wi nu förgäfwes sökt hjelp i egna och andra menniskors krafter, mena wi, att wår sak är alldeles ohjelplig. Si, då skulle det fordras en Gud, som kunde göra något mer än wi och andra menniskor. Men hafwa wi nu någon sådan hjelpare? Herren Christus lärer oss i Fader wår bekänna, att wår himmelske Fader är en sådan. **Ty ditt är riket**, d.ä. du är en allsmäktig och enwäldig Konung öfwer alla dina skapade werk; du kan befalla öfwer alla krafter både i naturen och andarnas riken. Derföre kan du bota allting och gifwa allting, som är nödigt till wår salighet.

Den tredje grunden för wår wisshet om bönhörelse, eller rättare, den första och den sista grunden ligger omsider uti **wår Frälsare** — hela hans utgifwande, hans förtjenst, hans förbön, hans trofasthet, hela hans person. Se här, hwad som framför allt borde förwissa oss, att **allt, hwad vi bedja i hans namn**, också werkligen warder oss gifwet. Här tillintetgöres då på en gång det mäktiga troshindret af wår owärdighet. Hör, det är i **Christus** allena, som Gud har ett godt behag. Christus sade: "Allt det I bedjen Fadren i mitt namn, det skall Han gifwa eder." Och hwad det är att bedja i Jesu namn, weta wi, nemligen att begära allt på Jesu räkning, på Jesu förtjenst, på det oändliga wärdet af hans görande och lidande för oss. I Honom äro alla Guds löften ja och amen. Beder du i Jesu namn, så kan icke den minsta suck wara förgäfwes, så kan icke din största owärdighet hindra bönhörelsen; allt är ja och amen i Honom. Gud öppne oss ögonen och föröke oss tron!

Mitt hjerta fröjda dig, må själ och sinnen röras, Wet, dina bönerop allt upp i himlen höras; Si, Fadren bjuder dig, dig kallar ock Guds Son Att träda tröstlig inför hans nådethron.

Det är din **Fader kär**, som dig befaller bedja, **Din Jesus** är ock den, dig will din bön tillstädja, **Hugswalaren**, ehwad du bedja skall, dig lär: Alltså med tröst och mod din nöd till Gud frambär. Den 30 April.

Låte edert ljus lysa för menniskorna, att de må se edra goda gerigar och prisa eder Fader, som är i himmelen. Matth. 5:16.

O, hwad skön och glädjande syn, hwilken kan fröjda både himmelen och jorden, när en christen, som brinner af nitälskan för trons wäg, för Lammets ära, brinner af nit mot gerningarnas förtjenst inför Gud, likwäl på samma gång är sjelf den mest wälgörande menniska, rik på goda gerningar och flitig i Herrens tjenst! O, detta sammanhang kan alldeles dräpa satan, så grämer det honom, emedan det icke finns något, som så kan förstöra hans rike, som så starkt och klart wittnar om evangelii sanning — ingenting, som så mäktigt griper sinnena och öfwertygar dem, som just detta samband mellan nitet mot gerningarnas förtjenst och rikedomen i gerningarnas bewisning. Har jag blott det ena, har jag blott nit för trons wäg och emot gerningarnas förtjenst inför Gud, men icke sjelf bewisar goda gerningar, så döma alla menniskor: "Det är en mycket beqwäm wäg till saligheten att blott tro och slippa att göra något godt!" Men har du **alla** medmenniskor och grannars wittnesbörd, att ingen är mer willig och glad att göra goda gerningar än just du, som så mycket försmädar och nedsätter gerningarne då fråga är om rättfärdighet inför Gud, då "stoppar du alldeles munnen till på de galna och oförståndiga menniskor". Då skola alla redliga själar nödgas tänka: "Nej, det är icke för sin egen maklighet, denne talar emot gerningarnas förtjenst, han bewisar sjelf annat."

Derföre äro de mycket dyrbara christna, hwilka på det närmaste förena dessa twå stycken: att de nitälska blott för Lammets förtjenst, men sjelfwa på samma gång äro rika på goda gerningar. Bedjom Gud, att wi måtte länge få behålla sådana christna på jorden! Ty det är genom sådana Christi rike och evangelii ära på det kraftigaste befrämjas. Deremot, hwilken försmädelse för det christna namnet, när en christen, som bekänner tron, lefwer andligen lättjefull och ofruktbar, ja, genom framstående oarter gifwer lastaren rum; när de, som höra hans wackra bekännelse, men ock se hans dåliga lefwerne, skola med förakt wända sig om och säga: "Betyder din wackra bekännelse intet mer, då kan också jag wara en christen" o.s.w. Och så har den själen fått det starkaste stöd för sin obotfärdighet, sitt förakt för ordet om bättring och omwändelse — och det stödet har han fått af dig — af en christen, som skulle twärtom bort tjena till hans wäckande. O, hwilken förfärlig sak för samwetet, när din pröfwotid är slut, det är slut med alla tillfällen att

göra något bättre, du har fått bud: Gör räkenskap, du måste icke längre wara min fogde! O, hwilken hjertfrätande ångest, när du skall ihågkomma, huru mycket du hört och trott och bekänt om Christi kärlek, om Christi lidande, men huru du icke lefwat för Honom och hans ära, utan lefwat dig sjelf, blott efter köttets behag, och när du tänker på, huru de, som lefwat med dig under nådetiden, fått så liten uppbyggelse af dig, blott för ditt dåliga lefwerne; då du skall med grämelse säga dig: Ack, mina barn, mina tjenare, de hafwa af mig wäl hört goda ord, men sett dåliga gerningar, derföre gick det goda de hörde så litet till deras hjertan. Mina tjenare hafwa lemnat mitt hus med det intrycket: "De, som mycket tala om Gud, äro skrymtare" — och hafwa så lärt förakta ordet. Gud beware alla trogna i tid! Det är wisserligen sannt, att ingen undgår samwetets förebråelser eller satans glödande skott, ingen är fullkomlig — och allraminst skall den blinda werlden göra oss rättwisa, utan skall ock försmäda det bästa lefwerne, såsom hon ock sade allt ondt om sjelfwa herrligheten Herre. Men wi hafwa alla ett medwetande om skilnaden mellan den köttets swaghet, för hwilken jag är i ånger, bättringskamp, erkänsla, och deremot de oarter, som alldeles okufwade få regera, och som utgöra mitt egentliga lefwerne. Det är genom sådana evangelium warder försmädadt; ty om jag sjelf begråter och öppet straffar mina fel, har jag dermed gifwit Gud äran och räddat evangelium från försmädelsen för dessa.

Men märk ännu, hwad som nyss sades om **sambandet** mellan **nitälskandet om tron och bevisandet af goda gerningar**. Om du deremot jemte dina goda gerningar, först och sist talar om sådana, så att gerningar och Christi

efterföljelse är A och O i ditt tal, då kan man med skäl befara, att dessa utgöra din hjertetröst, din hemliga trosgrund; "ty deraf hjertat är fullt, deraf talar munnen." Nej, wisan måste wara om **Lammet** — "Lammet, som är dödadt och igenlöst oss åt Gud med sitt blod." Gerningarna måste flyta just af denna Christi kärlek. Då får Christus all äran, så att icke **wårt**, utan **hans** namn warder äradt och hållet heligt.

O, Jesu, du min tröst, mitt lif, Kom du till mig och hos mig blif, Mig arma i din famn upptag, Till himlen mig från jorden drag.

Om ej din nåd mig håller opp, Förloradt är då allt mitt hopp. Lär mig alltmer, att utan dig Jag intet alls förmår, i mig.

Att lefwa som en christen bör Dertill mig, Jesu, skicklig gör. Jag utan dig ej kan förmå I tro och helgelse framgå.

Sä wisa då, att du är när, Att i en swag du mäktig är. Bewara mig från werldens swek, För satans list och köttets smek. Den 1 Maj.

Rättfärdighetens frukt skall wara frid. Es. 32:17.

Luther säger: "Ett sannskyldigt godt famwete har frid, då Gud är nära, men bäfwar, då Gud synes fjerran." Den trogne blir tröstad, då Christus uppenbarar sig; den otrogne blir först då riktigt förskräckt. Den trogne säger: när jag blott kan tro, att allt är sannt, hwad skrifwet är om Christus, så har jag tröst; den otrogne bäfwar just för den tanken, att allt wore sannt, hwad Skriften innehåller om Christus. Gif wäl akt på detta tecken! Det bär ett märkligt wittnesbörd om, huru du i sanning har det med Gud och dina synder; det wittnar, huruwida du gjort förlikning med Domaren, huruwida du plägar wistas wid nådestolen och der framdraga dina synder och söka försoning, eller twärtom håller dig undan från Gud och icke talar med Honom om dina synder. Det war icke wäl med David, då han höll sig undan för Gud och icke bekände för Honom sin synd; deremot när han bekände sina synder och fick förlåtelse, då erhöll han den frid, att han kunde med hjertlig glädje sjunga: "Säll är den, hwilken öfwerträdelsen är förlåten." Han hade icke den trösten, att han icke mer wisste med sig någon synd; nej, han säger twärtom, att "**alla heliga**" skulle så bekänna sina synder, "på det när de stora wattufloder komma, de icke skulle räcka intill dem". Dermed låter han wäl förstå, att de heligas frid icke består deri, att de intet ondt weta med sig, utan endast deri, att de bekänna sina synder och hafwa förlåtelse.

Sålunda är samwetsfriden wisserligen beroende af syndernas förlåtelse; hwaremot en hemsk bäfwan för Gud wittnar om ett oförsonadt tillstånd. Men det skola wi dock icke så förstå, som skulle **all** bäfwan för Gud wittna om ett sådant tillstånd. Såsom af Davids psalmer och alla heligas historia wäl synes, kan Gud så bekymra och förskräcka sina heliga, att de intet annat känna, än att Gud är wred på dem, så att de grufligen bäfwa och "ryta för sitt hjertas oro skull". Men märk skilnaden: detta är då något **tillfälligt** och öfwergående; deras egentliga lif är frid och förtroende till Gud; sasom apostelen säger: "Andens sinne är lif och frid". Och åter: "I hafwen icke fått träldomens anda åter till räddhåga, utan **utkorade barns anda**, i hwilken wi ropa: **Abba käre Fader**." Men dels af swårare pröfningar från Gud, dels af den ännu widlådande synden och swagheten i tron, kommer likwäl, att helgonen stundom bäfwa. Sådant betyder intet ondt, när dock lifwet i sin helhet är ett försonadt och troende lif. Twärtom wore det ett betänkligt tecken, om tron och friden aldrig skulle skakas genom sådant, som nyss nämndes. Helgonens historia är icke sådan.Men helt annat är det, när en menniskas egentliga lif är att gå fjerran ifrån Gud och rysa wid tanken på domen. Sådant wittnar om en falsk, oförsonad ande. Deraf kommer det, att "de ogudaktiga hafwa ingen frid, utan äro såsom ett stormande haf". De flesta ibland dem äro wisserligen så insöfda och förtjusta i falsk frid, att de, såsom Job säger, "fröjda sig med trummor och harpor och äro glada med pipande; de warda gamla med goda dagar och förskräckas som nogast ett ögonblick för helwetet". Men andra hafwa medwetande om sitt oförsonta tillstånd och hafwa en hemsk ande eller åtminstone en hemlig aning om, hwad som wäntar dem. En sådan menniska kan ock bemöda sig att stilla sin oro med barmhertighetswerk eller andaktsöfningar o.m.dyl. Men tanken på den tillkommande domen och ewigheten gör henne alltid på nytt orolig; hon kan aldrig wara wiss, att hon gjort nog, för att warda salig; hon fruktar alltid, att ändock något kan fattas, och tänker på någon framtid, då det skall blifwa bättre — eller söker hon stundom att så nedsätta Guds fordringar och

lämpa dem efter sitt tillstånd och lefwerne, att hon skall wåga hoppas en nådig dom. Så swäfwar hennes själ på det stormande hafwets wågor, upp och ned, och det hela är, såsom Gud säger: "De hafwa icke frid." När straffdomar från Gud, eller döden och ewigheten, eller Herrens närwaro hastigt träder dem för ögonen, då bäfwa de. Så är det med de flesta menniskor: de tyckas hafwa frid, men blott så länge de intet förnimma af Gud; på ett ögonblick är det slut med deras frid, nemligen då de märka, att Herren är nära. Detta är ett olyckligt tillstånd. Måtte hwar och en gå till sitt hjerta och fråga sig inför Herren: Har jag frid med Gud? Har jag sökt och funnit försoning? Kan jag i denna stund möta Domaren? Har jag i allmänhet mer frid, då Gud synes mig nära, så att jag twärtom lider, då jag saknar hans närwaro? Eller är det ett wilkor för min frid, att jag kan glömma Gud? Sådant wittnar om, huru det står till med samwetet.

Är det ödsligt och mörkt och kallt I ditt hjertas hus, Söker fåfängt du frid och ro Här bland stoft och grus, Då har Jesus, all werldens ljus, Än ej gått upp derinne. Ty der Han får lysa in, ger Han ett annat sinne.

O, wak upp då, wak upp, tag mot, Hwad Han har med sig: Nåd, förlåtelse, lif och frid, Allt, som fattas dig. Han har nog för båd´ dig och mig, Ja, öfwernog för alla. Må wi tro hans kärlek blott och i hans armar falla. Den 2 Maj.

Wi berömma oss i bedröfwelsen, wetande, att bedröfwelse gör tålamod. Rom. 5:3.

Man bör noga märka det ordet: "wetande". Det är just på detta **wetande** det beror, om någon skall kunna berömma sig i bedröfwelsen. Ingen menniska är "glad i bedröfwelsen", med mindre hon **wet** något om densamma, wet något mer, än det som synes och kännes. Sjelfwa bedröfwelsen är icke något tröstligt, och de christna äro ej af sten, så att de icke skulle känna smärtan af sorgliga erfarenheter. Huru mycket wittna icke isynnerhet Davids psalmer om sådan de heligas känslighet för lidandet. Skulle jag då döma, efter hwad som synes och kännes under lidandet, kunde jag wisst icke berömma mig i bedröfwelsen, utan måste alltid stanna i nedslagenhet och förtwiflan. Det är derföre nödigt, att wi weta något, weta, dels hwad bedröfwelsen **betyder**, dels ock hwad den werkar uti oss. Då somliga christna för en timlig bedröfwelse, motgång eller olycka blifwa alldeles modfällda och tröstlösa, ser det werkligen så ut, som wisste de ingenting om bedröfwelsen, mer än hwad de se och känna. Så bör det icke wara med oss. Christna skola wara ett folk, som se något mer, än det som är för ögonen, som weta något blott genom sin Faders ord. Se wi intet tröstligt i bedröfwelsen, då måste wi icke tro wår himmelske Faders ord derom. Låtom oss något litet betänka, hwad Herren Gud säger om lidandet. Först säger Herren Christus uttryckligt, att ingenting kan hända oss, icke ens att ett hår faller af wårt hufwud, wår Faders wilja förutan. Hwarje lidande, hwarje motgång, stor eller liten, är således skickad af den hulde och wise Fadren. Kan något wara tröstligare! Och hwad säger Han widare om meningen eller betydelsen af allt det bittra, Han tillsänder oss? Apostelen framställer i texten, hwad bedröfwelsen werkar; men wi wilja först se, hwad den betyder, hwad Guds sinne och afsigt är, när Han agar oss. Så säger Herren derom: "De jag älskar, dem agar jag och näpser." Måtte wi wäl minnas det ordet! Så säger ock apostelen: "Hwar I nu liden agan, så bjuder sig Gud till eder såsom till barn." Ja, apostelen gör detta tecken på barnaskapet så wigtigt, att han ännu tillägger de tänkwärda orden: "Ären I utan aga, så ären I oäkta och icke barn." Hwilken outtömlig källa af tröst i allt lidande, om wi blott kunde behålla dessa twå sanningar, först att allt hwad som wederfares oss, ondt eller godt, stort eller litet, är oss tillsändt af wår Fader; och för det andra att allt hwad som tuktar, nedslår, förskräcker och bekymrar oss — oss som 1efwa af tron på Christus, det wittnar om Gudsfaderliga omsorg om oss, det är ett tecken af wårt barnaskap och af en pågående uppfostran för himmelen. Si, är du ännu en oomwänd menniska, då är det blott "din ondska stor, att du så plågad warder", och då wäntar dig något ännu wärre, om icke bättring sker. Men har du sökt omwändelsens nåd och rättfärdighet af tron, då skall du weta, att i allt ditt lidande är blott faderlig huldhet. Hwilken rik tröstekälla är det icke att weta sådant!

Sedan hafwa wi ock en rik tröstekälla uti bedröfwelsens helsosamma **verkningar**. Det är om dessa, apostelen i wår text säger: **Bedröfwelse gör tålamod**. Ordet "tålamod" må icke förstås endast om en stilla undergifwenhet i lidandet, utan gr.-textens ord betyder allraförst ståndaktighet, uthållighet, nemligen i allt godt, mognad och fasthet i christendomen och uthärdande intill ändan. Sådant werkar lidandet hos sanna christna. Då werlden

genom lidandet twärtom förlorar sin hållning, knotar och bannar Gud; och då de, som blott ytligt annammat ordet med glädje, men hafwa inga rötter, för bedröfwelsen affalla; så blifwa de, hwilka hafwa sannt rotfäste i Christus, alltid genom bedröfwelsen mer fasta, djupgående och allwarliga i gudaktigheten. Hwad apostelen här åsyftar, får man ofta se uti en hop af wäckta och troende själar. Äfwen med ett sannt Andens lif i hjertat, är dock ofta en ung obepröfwad christen ganska ostadig och wacklande; sinnligheten och werlden för honom långt från rätta wägen. Då bekymras hulda medchristna och fråga: hur skall detta sluta? Men förr än man tänkte det, kommer Gud med hjelpen, då Han fäster wid den lätta och ostadiga själen ett tungt lod, en långwarig bedröfwelse, en bitter förlust för hela lifwet, en fortfarande sjuklighet eller fattigdom, eller en förödmjukande och ihärdig frestelse; och den förut ostadiga, wacklande själen blir från denna tid mycket mer gudfruktig och stadgad, forskar nu djupare i ordet, kämpar nu allwarligare i bönen, blir nu alltmer rädd för sitt hjerta o.s.w. Bedröfwelsen werkar **ståndaktighet**. Men dermed werkar den ock särskildt **tålamod**. Samma menniska, som i wälgångstiden war full med anspråk och otålighet, så att hon wid minsta motgång klagade och knotade både mot Gud och menniskor, blir genom långwarigt lidande så tålig och förnöjd till sinnet, att omsider både Gud och menniskor äro alltför goda för henne. Men för att alltid följa Guds wäg, fordras ock ett tålamod i högre mening. Skola wi med alla den andliga stridens pröfningar och Guds besynnerliga hushållning alltid uthärda, så göres oss behof af ett besynnerligt **tålamod**. Såsom ock Herren Christus säger: "I skolen behålla edra själar **genom edert tålamod**."

Herrens kärlek ingen ända Har, och ewig är hans makt, Allt hans barn till bästa lända Måste här, ty så Han sagt.

Wisst Han agar, wisst Han risar, Wisst Han tuktar ofta hårdt. Men hans kärlek åter lisar, Att det ej må bli för swårt. Den 3 Maj.

Så warda wi ju mycket mer behållna genom Honom för wreden, efter wi äro gjorda rättfärdiga i hans blod. Rom. 5:9.

Här hafwa wi nu de wäldiga ord, hwilka liksom med häfstångens makt kunna bortwälta äfwen de största stenar från de troendes hjertan. Apostelen säger: Om Guds kärlek till oss war sådan, då wi ännu woro syndare, utan försoning, utan rättfärdiggörelse, att Han sjelfmant utgaf sin ende Son i döden för oss; mycket mer skola wi nu blifwa behållna genom Honom för wreden, efter wi äro rättfärdiggjorda i hans blod. Detta är ju en öfwermåttan wäldig, klar och tröstlig slutsats och är derjemte just den tröst, alla trogna isynnerhet behöfwa. Ty det är dock detta, som allramest bekymrar alla wakna själar, hwilka känna sin synd, att de frukta, det Gud måste åter blifwa wred på dem och dels här låta all olycka öfwergå dem, dels ock slutligen fördöma dem. Då är det ju öfwermåttan tröstligt, att apostelen möter just sådana bekymmer och med stor frimodighet likasom frågar: Är det möjligt, att då Gud af sitt eget wäsendes kärlek till menniskan gjort så mycket, när wi woro utan försonare och utan någon rättfärdighet, att Han utgaf sin ende älsklige Son i en blodig död för oss, Han skulle nu, då wi blifwit rättfärdiga i hans Sons blod, kunna rygga denna nåd och börja att döma och behandla oss efter wår förtjenst och efter lagen? Hwartill har Han då utgifwit sin Son i döden för oss? Christus säger: "Icke har Gud sändt sin Son i werlden, att Han skall döma werlden, utan att werlden skall warda salig genom Honom.^ Det war ju dock Guds mening och råd med Sonens utgifwande, att wi skulle genom Honom frälsas och således icke mer dömas efter lagen, då wi tro på Honom. Det är alldeles omöjligt, att Gud nu skulle handla på ett sätt, som strider mot hans eget wäsendes kärlek och emot hans ewiga frälsningsråd i Christus. Det är endast i wårt hjerta, sådana tankar om Guds wrede uppstå och af den gamle lögnaren inskjutas; uti Guds hjerta måste wara en ewig nåd öfwer dem, som tro på hans Son.

Ty det är icke dermed nog, att Gud så älskat oss, då wi ingen försoning hade, att Han gaf sitt lif för oss, och derföre nu mycket mindre kan wara utan kärlek, då wi äro försonade; apostelen anmärker här, att också **wi**, som tro, nu stå för Guds ögon i ett helt annat ljus, nemligen såsom **rättfärdiggjorda**. Då Gud så älskade oss, säger apostelen, när wi woro syndare, att Han utgaf sin Son för oss; "mycket mer skola wi nu warda frälsta genom Honom för wreden, efter wi ärogjorda rättfärdiga i hans blod." Märk då, hwad apostelen säger: **Wi äro nu rättfärdiga**. Skulle icke Gud då älska oss, Han, hwilken så älskade oss, då wi woro "syndare", som nu är wisadt? Wi äro nu rättfärdiga, d.ä. icke syndare, utan inför lagen ostraffliga, fullkomliga. Huru hafwa wi det blifwit?

Apostelen säger: "Wi äro gjorda rättfärdiga i Christi blod." Först har det icke skett genom någon wår fromhet eller gerning; men för det andra icke heller blott genom en Guds mildhet, hwarigenom Han efterskänkt något af sin rätt. Nej, säger apostelen, utan **i Christi blod**. Här fordrades "blodsutgjutelse", och icke något mindre än Guds Sons blod. Och då apostelen förut (v. 1) brukade orden: "gjorda rättfärdiga af tron", och nu här säger: "gjorda rättfärdiga i Christi blod", så märka wi af hans egna ord, att icke tron sjelf såsom en dygd är det rättfärdiggörande, utan endast genom sitt föremål, försoningen i Christi blod, som hon omfattar. Något mindre förslog icke. Måtte ingen tillåta sig den tanken om Guds fullkomliga wäsende, att Han skulle kalla någon menniska rättfärdig, som icke werkligen är det, d.ä. efterskänka en bokstaf eller prick af sin heliga lag och rättfärdiggöra en menniska, utan att allt hwad lagen äskar wore för henne riktigt fullgjordt. Nej, hans heliga domar äro lika heliga och orubbliga som hans kärlek. De orden: **i hans blod**, gifwa oss en allwarsam erinran om, hwilket oändligt ondt synden är, om Guds stränga rättwisa och om hans bestämdhet uti att utföra sin första dom: "På hwad dag du deraf äter, skall du döden dö." Hade Christus icke utgjutit sitt blod och med detta ingått uti det allraheligaste, så hade Han icke "funnit en ewig förlossning" för syndarena. Emedan "lifwet är uti blodet", och således Christi blod gäller lika med hans död, hwarmed hans försoningswerk fullbordades, så framställes öfwerallt i Skriften "Christi blod", "Lammets blod", såsom wår försoning. Och nu: Om således allt är efter lag för oss fullkomnadt af den store medlaren och öfwerstepresten, så låtom oss fröjdas och prisa och gifwa Honom ära, nemligen med att uppriktigt tro och bekänna, att wi då äro **werkligt** och **efter lag rättfärdiga** — märk åter, icke med någon inbillad och diktad rättfärdighet, utan med en full motswarighet mot lagens fordringar, såsom ordet "rättfärdig" betyder. "Jesu Christi, Guds Sons, blod renar oss af alla synder."

Du har åt dig, O, Jesu, förlossat och wunnit mig Från dödens och djefwulens rike. Du köpt mig så huld, Men icke med guld, O nej, för ett pris utan like.

Ditt eget blod, Ditt blod har jag kostat, min borgesman god, Hwad skulle wäl mera du gifwa? O, lär mig också Dess wärde förstå Och låt det rätt dyrt för mig blifwa. Den 4 Maj.

Mitt blod warder utgjutet till syndernas förlåtelse. Matth. 26: 28.

Af dessa heliga ord är det uppenbart, att både synder och goda gerningar i Christi blods röda haf äro fördränkta, döda och förswunna; att de största synder der förlorat sin kraft att fördöma oss; och de största förtjenster af fromhet och goda gerningar förlorat sin kraft att rättfärdiga oss. Ty då likwäl Guds egen Son nödgats lida döden för att frälsa mig, då will jag tiga om mina förtjenster. Ja, här är nu uppenbart, att inga synder förhindra och inga goda gerningar befordra min benådning och rättfärdighet inför Gud; att det inför Gud är ingenting, som hindrar, att icke den wärsta syndare får komma när som helst och i Christus undfå den nåd och rättfärdighet, som är honom på den stora försoningsdagen förwärfwad och allt ifrån den dagen wäntat på honom; att han i sin nöd och förlägenhet, i sin synd och owärdighet icke behöfwer blifwa något annorlunda, än han är, för att få komma till Jesus, utan att allt är redo, allt är fullkomnadt; att han får komma **den första stund**, han will; och att han får komma, **sådan han är,** så syndig och owärdig han är, så kunnig eller okunnig han är, så kall eller warm han är, så hård eller rörd han är, så nitisk eller wårdslös han är, så ren eller oren han är, för att i Christus få till skänks allt detta, som fattas honom. Ty wore det icke så, utan han måste sjelf först hafwa några goda egenskaper och dygder, hwilka skulle göra Gud mer benägen mot honom, då wore ju nåden och rättfärdigheten icke af Christus **allena**, icke "utan gerningar", icke utan "lagens tillhjelp" fullkomlig, såsom Skriften påstår. Si, hwad bättring, ånger och tro angår, så fordras dessa aldrig för **Guds** hjerta, att **Gud** skall hellre wilja **gifwa** nåd, utan de fordras blott för syndarens eget hjerta, att han skall wilja **hafwa** nåd. Och der är då nog af bättring, nog af ånger och nog af tro, för att redan wara i Christus benådad, då det är hans största nöd, hans största behof, hans enda tröst att få komma till Honom. Men märk wäl på orden: **största** nöd, **största** behof, **enda** tröst! Måtte ingen bedraga sig sjelf!

Men här är widare uppenbart, att så länge wi blifwa i Christus, d.ä. så länge Christus med sin försoning, Christus med sin förtjenst, Christus med sin nåd och wänskap, är wårt hjertas **behof** eller **tröst**, så äro wi **alla stunder uti en och samma oföränderliga nåd och rättfärdighet inför Gud** — alla stunder lika, i fromhetens stund och i

swaghetens; då wi få nåd att göra något godt, och då wi råkafalla i någon skröplighet och synd. Ty wore det icke så, utan wi wore mer rättfärdiga och benådade inför Gud den stunden, wi sjelfwa wore mer fromma och hyggliga, men mindre rättfärdiga den stunden, då wi wore mindre fromma, så wore ju sannerligen rättfärdigheten af gerningarna — eller åtminstone **till en del** af gerningarna, och blott till en del af Christus — hwilket dock wore nog försmädligt taladt emot Honom, som **igenlöst oss åt Gud med sitt blod,** och emot den heliga Skrift, hwilken så krafteligen nekar detta; hwilken så idkeligen upprepar orden: "af nåden", "genom Jesus Christus", "genom hans blod", "genom tron", "icke af eder", "icke af gerningar", "utan lagens tillhjelp" o.s.w. korteligen: är det sannt, att wi warda och förblifwa rättfärdiga genom Christus allena, utan lagens tillhjelp, utan gerningars bidrag, då följer ju ock naturligtwis deraf, att wi måste wara det **alla stunder lika**, så länge wi äro i Christus genom tron. Ty icke är det något annat, som förändras, som den ena stunden är bättre, den andra sämre, än wi sjelfwa och wåra gerningar, de inre och de yttre; icke förändras Christi rättfärdighet. Är nu Christi rättfärdighet wår **rättfärdighet inför Gud**, så kan den rättfärdighet, som wi hafwa inför Gud, icke förändras. Men till dessa **wåra gerningar** höra naturligtwis icke blott handens och tungans gerningar, utan hela **menniskans**, med kropp och själ; och förnämligast dessa grundgerningar, om hwilka **första** budet i lagen handlar, nemligen **själens, hjertats, tankarnas** och böjelsernas gerningar, såsom kärlek, kallsinnighet, ånger, hårdhet, bön, goda tankar, onda tankar m. m. — allt hör det under titeln: **wåra gerningar**. Men skulle wår rättfärdighet bestå uti dessa, då bestode den icke uti Christi rättfärdighet; består den åter allena uti Christi rättfärdighet, då består den ju icke uti dessa? Såsom ock apostelen Paulus anmärker: "Är det nu af nåd, så är det icke af gerningar; annars wore nåd icke nåd. Är det ock af gerningar, så är det nu icke nåd; annars är gerning icke gerning." Men detta afskär han helt kort så: "Jag bortkastar icke Guds nåd; ty om rättfärdigheten kommer af lagen, så är Christus fåfängt död."

Så sannt som du, o Jesu, står Uti wårt ställe i det höga, Så sannt som du är worden wår **Rättfärdighet** för Fadrens öga, Så sannt är jag i **denna** skrud Guds hjertas lust och täcka brud; O, min Gud!

Den bästa menniska i sig Är döden wärd, har synd otalig. Den sämsta christen är i **dig**, O, Jesu, **helt rättfärdig**, salig; Lof, ära, pris ewinnerlig, All salighet är blott i dig, **Blott i dig**! Den 5 Maj.

Då nu brudgummen dröjde, blefwo de alla sömniga och sofwo. Matth. 25:5

Dessa Christi ord om de tio jungfrur, om både de wisa och de fåwitska, se wi dagligen för wåra ögon besannas uti den obegripliga sömnaktighet och ljumhet, som i allmänhet är rådande i christenheten. Werlden är död, säker och förstockad; skrymtaren bedrager sig år efter är med falsk christendom och falskt hopp; de wäckta och christna blifwa glömska, sömniga, försumliga, stanna på halfwa wägen eller återwända helt till andlig död. Och orsaken war, att **brudgummen dröjde** — tiden blir lång och enformig, det tilldrager sig ingenting märkwärdigt och owanligt, det är i dag som i går och det ena året som det andra. Det syns inga besynnerliga tecken till Herrens ankomst. De ogudaktiga frodas och fröjdas i all wälgång, synas lyckliga, trygga och glada. Den, som fruktar Herren och söker det osynliga, blir beledd som en dåre, har ofta olycka och motgång, tusende fängslande saker förekomma hans ögon och öron, och hjertat är böjdt till jorden. Alla tala för werlden, men få eller inga komma oss till mötes med ett warningens, wäckelsens eller tröstens ord. Guds ord försummas, bönen, bekännelsen och förföljelsen uteblifwa — här är nu den onda dagen och mörkrets makt, då äfwen en christen blir sömnig, kall, slumrande. Och sofwer han länge, kan wäl derunder äfwen den olja, han en gång hade, borttorka; han blir säker, förstockad och andligen död.

Den sömnaktighet och köld, hwaruti äfwen lefwande christna falla, wisar sig deruti, att det andliga och himmelska blir dem under tiden ringa och owigtigt, det jordiska stort och wigtigt; att en christen wissa tider blir ganska nöjd med sig och trygg på sig, känner intet beswär af synden, ingen strid mellan Anden och köttet, ingen fruktan för fienden, ingen misstanke på sig sjelf — såsom Petrus war, då han försäkrade: "Om än alla förargades, skall dock jag icke förargas", hwilket skedde några timmar, förr än han förnekade sin Herre; och David då han gick upp på taket och kastade lättsinniga blickar på qwinnan, utan att frukta någon fara — eller då man icke har

någon omsorg om att mer och mer tilltaga i det goda, då nåden i Christus icke gläder hjertat, då bönen och ordet icke mer smaka o.s.w. Men hwad som härwid utmärker den redliga anden och skiljer en lefwande christen från en död, är det, att den förre snart råkar i bekymmer öfwer sig, snart får en wäckande blick af sin Herre och går ut och gråter bitterligen. Eller om det går så långt med säkerheten, att Gud måste begagna yttre medel,som näpst och aga, eller en straffande Nathan, så låter han det lända sig till gagn, tager warningen och bestraffningen till hjertat, bekänner sin synd och sömnaktighet och will blifwa bättre.

Deremot är det ett tecken, att sömnen och säkerheten öfwergått till **död och förstockelse**, eller tecken till en **falsk christen**, när man allt framgent är nöjd och trygg, icke låter warna sig, utan antingen, såsom Judas Ischarioth, fortfar i någon medweten synd, förnekar, gömmer och förswarar henne, eller såsom de fåwitska jungfrur utwärtes i allt liknar de wisa, men derunder i hjertats fördolda djup saknar nådens lif och erfarenhet och i tysthet låter det dermed bero tills widare — tills dörren är stängd. O, ett förskräckligt tillstånd, när en menniska icke mer har förmåga till allwarlig besinning, förmåga att stanna och betänka de allwarsammaste saker, att frukta för sig, att misstänka sig. Men sådan är den menskliga naturen, en förskräckligt sann betydelse af den **död**, som skulle blifwa syndafallets följd — "**du skall döden dö**" — en sann betydelse af beskrifningen i Rom. 3:18: **Guds räddhåga är icke för deras ögon**. De höra, de läsa, de tro, att tusende andra blifwa bedragna, emot sin förmodan bedragna till sin ofärd, men frukta icke, att möjligen de sjelfwa ock kunna blifwa det. De läsa, de höra de utmärkande tecknen på sitt tillstånd, men slå det i wädret och wända sig hastigt till småtingen.

Häraf se wi sanningen af hwad Luther säger, att "den som icke fruktar för sig, han må med skäl frukta", han må förskräckas; ty att icke kunna frukta eller misstänka sig, att lefwa i någon hemlig och kär synd och icke anse det farligt, icke anse synden betydlig, eller att i sin fromhet wara belåten med sig — si, dessa äro hemska tecken till en dold andlig död, äro förespel till en ewig jämmer. Det är just ett utmärkande tecken på de rätta, de wakande christna, att de hafwa en fruktande ande; ja, de frukta ofta äfwen då, när ingen fara är å färde, de misstänka sig sjelfa, rädas att bedraga sig, äro missnöjda med sig, och då de känna sig sömnaktiga och glömska, äro de just deröfwer mest bekymrade. Denna fruktans ande är ock den rätta waksamheten och gör, att fåren hålla sig tätt wid Herden, att kycklingarna beständigt blifwa under hönans wingar, att de trogna dagligen söka och ikläda sig Christi rättfärdighet och äro derföre alla stunder förwarade för wreden, förwarade för allt detta, som skall komma, äro alla stunder klädda och beredda att stå för menniskans Son.

Uret slår, tiden går, Snart din brudgum för dörren står. Blott du allt i din Jesus har, Skall du hålla din lampa klar, Möta din konung med fröjd.

Uret slår, tiden går, Snart din själ inför Lammet står. Håll dig redo mot kött och werld, Strid i trone med Andens swärd, Tills du i segren går in. Den 6 Maj.

Jag förmanar eder, kära bröder, tagen förmaningeus ord till godo. Ebr. 13:22.

Så länge menniskan förblifwer en ödmjuk och hörsam lärjunge för Guds ord, så att hon will höra och följa **all** Guds wilja och råd om wår salighet, så skall alltid den Helige Ande i henne fullborda sitt goda påbegynta werk och framdeles upptäcka, hwad som ännu kan wara fördoldt, och rätta det, som är orätt. Men det tillstånd, som icke gerna låter hjelpa sig, inträder då, när menniskan rent af gör det till en grundsats att icke taga åt sig, hwad som innebär bestraffning och förmaning, utan gör ett wisst **urwal** ur Guds ord och will icke höra eller akta det, som angriper köttet och synden. Det är wäl sannt, att man bör bruka den urskilning, att man icke, på samma gång man omfattar Christus, äfwen omfattar lagens förbannelse och dom i samwetet; ty dessa komma aldrig tillsammans. Den som har Christus, den som söker eller tror sin rättfärdighet endast i Honom, den är fri från all lagens förbannelse och bör ständigt så hålla det, ty eljest gäckar och föraktar han Christi blod och alla Guds löften. Men detta gäller endast den frågan, om **huru wi stå inför** Gud. Hwad deremot wårt **lefwerne här på jorden** angår, kunna wi aldrig få nog förmaningar, bestraffningar och uppmuntringar; och sådana böra wi då nödwändigt taga åt oss och i werk och gerning rätta oss derefter, såwida wi wilja wara christna. Ty de, som jemte det sinnet att de wilja wara fria till köttet och lefwernet, äfwen göra till sin grundsats att för sig utwälja endast det

ord, som lyder ljufligt och wäl, och sky det, som angriper och oroar dem i deras synder, hwarpå följer, att de äro otåliga för den helsosamma förmaningens ord, räknande det för en laglära, hwilken de såsom troende böra undfly, och, otåliga för broderlig bestraffning och warning, wända sig deremot att förswara sig och sin synd, men till äfwentyrs slå sig ned wid någon löslig, owerksam och domnad andlig lärdomsbrunn, wid hwilken man kan på en gång wara gudligare än allmännaste werlden och tillika stå i ganska godt förstånd med werlden och i hwardagslifwet wara henne lik — ty sådan religiositet finnes också — de, som gå den wägen, med dem är det alldeles förloradt, såwida icke något synnerligt Guds nådesunder sker. Ty de befästa sig oupphörligt genom den grundsats, de fattat, att icke akta det ord, som wille rätta dem; de sky det enda medel, som skulle hjelpa dem, sky helsosam lärdom, sky mödan af en grundligare pröfning o.s.w. Detta är den breda willowäg, hwilken i alla tider fått emottaga många af dem, som lyckligen undwikit en annan afwäg,nemligen att under lagen söka upprätta sin egen rättfärdighet — ja, många som werkligen hade kommit till trons lif, mycket mer då sådana, som aldrig warit rätteligen omwända. Huru hafwa icke apostlarna på sin tid warnat för dessa begge afwägar! Huru starkt och högljudt klagar icke Luther öfwer desamma. "Sen", säger han, "huru man nu allestädes ställer sig så dåraktigt wid evangelium, att jag nästan icke wet, om jag mer skall predika eller ej. Jag hade längesedan wändt åter, om jag icke wisste, att det ock gått **Christus** sammaledes. Ty så snart man predikar, att det icke står i wårt lefwerne eller i wåra gerningar, utan i Guds **gåfwa,</b så will ingen göra något godt, lefwa tuktigt eller wara lydig — utom det, att man ock säger, att wi förbjuda goda gerningar. När man åter predikar om ett tuktigt och stilla lefwerne, så will werlden straxt falla derpå och bygga deraf en stege upp till himmelen. Detta kan då Gud icke tåla. Ett skändligt lefwerne duger icke; och på ett ärbart lefwerne stöter jag mig äfwen. Ja, de som allenast se på ett ärbart och wackert lefwerne, dem wore det bättre, att de wore skökor och bofwar och låge i träcken. Och ändå will Gud icke, att wi skola föra ett ondt lefwerne. Huru skola wi då bete oss? Du måste se till, att du blir på medelvägen och wiker hwarken till wenstra eller högra sidan, utan för ett stilla, wackert och fromt lefwerne för werlden, men icke gör något wäsen deraf eller håller det för bättre, än om du sofwer eller wakar, liksom jag derom icke säger: derigenom will jag förtjena himmelen. Alltså skall allt ärbart och tuktigt lefwerne föras fritt, så att ingen säger: Jag will för den eller den gerningens skull warda salig. Jag wille gerna hafwa sådana lärjungar, som wäl förstodo hwad ett christligt lefwerne är; men man finner dem ingenstädes lika sinnade. Ty en hop will antingen wara för gudlös, eller allt för helig. Wälan, eho som kan fatta det, han fatte det; wi kunna icke mer än skaffa det in i öronen; Gud måste hjelpa det in i hjertat."**

Gif, att ingenting må skilja, Jesu, mig från ditt behag. Låt din dyra, helga wilja Bli mitt hjertas enda lag. Mig din Ande wärdes gifwa, Tro och hopp och kärlek lifwa Att i sanning följa dig Uppå lifwets smala stig.

Skall bland faror, strid ch wåda Än en tid jag wandra här, Jesu, mig med kraft benåda, Jag så lätt förwillad är. Då jag stapplar, räck mig handen, Och den gode, helge Anden Uppehålle mig hwar stund I din dyra nåds förbund. Den 7 Maj.

Christus är för den skull död för alla, att de, som lefwa, skola icke nu lefwa sig sjelfwa utan Honom, som är för dem dod och uppstånden. 2 Cor. 5:15.

Dessa ord säga oss, att wi först äro delaktiggjorda i Christi döds **förtjenst**, så att hans egen död på Golgatha för aderton hundra år sedan är worden wår egen, så alldeles, som hade wi sjelfwa warit der och utstått wår förtjenta död; men ock, för det andra, att wi på samma gång äro inwigda till hans döds **efterföljelse**, så att, så snart wi äro wordna christna, wordna delaktiga af Christi förtjenst och alla hans rikes förmåner och skatter, äro wi i samma stund **inwigda till syndadöden**, förpligtade att genast taga afsked från wårt förra syndalefwerne, wår förra tjenst under orättfärdigheten; att under dagligt korsfästande af köttet mer och mer dö synden och lefwa för Gud, liksom Christus genom korsets död tog afsked från de synder, som Han hade burit. Och likasom Christus då gaf sig sjelf åt Gud till ett ewigt gällande **försoningsoffer**, så skola wi nu gifwa oss åt Gud till ett skäligt och Honom behagligt **tackoffer**. Och detta allt derföre, att **Christus är död för oss**, och att wi tro på Honom och äro iklädda hans rättfärdighet.

Men kanske detta ännu är dig för ringa till bewekelsegrund för ett allwarligt köttets dödande. Det är dig kanske ringa, att Christus är död för dig, att du är nu icke under lagen utan under nåden, att du är worden fri ifrån synden; måhända du finner dig bättre i syndens tjenst, ty då slipper du detta bittra dödande, då behöfwer du icke så beständigt wedersaka dig sjelf och följa Christus till korset. Si, ingen twingar dig mot din wilja att tjena Christus, och nog är det lugnare för köttet hos synden; betänk dig wäl, säger Jesus (Luc. 14), innan du ger dig i lag med mig, att du icke gör såsom den man, som begynte bygga ett hus och icke hade öfwerräknat bekostningen, utan efter många dagars arbete och mycken uppoffring fick öfwergifwa det; eller den man, som gaf sig i krig och icke hade betänkt fiendens styrka. Synden ger många nöjen för köttet; men det wore orätt att wilja förtiga hennes lön — "syndens lön är döden". Sålunda böra wi, då det förefaller oss ringa, hwad Christus gifwer, betänka dess motsats, betänka, hwad det will säga att icke tillhöra Christus; att icke wara under nåden utan under lagen; icke wara fri från synden, utan ännu i dödens stund wara utan Medlare, wara i sina synder under lagens förbannelse och i domen få emottaga syndens lön, som är döden, den ewiga döden i det djupa helwetet. Sådana äro wilkoren hos synden. Betänka wi demrätteligen, då wilja wi mycket hellre här en liten tid wara korsfästa med Christus och dö synden och sedan wara med Honom i paradis för ewigt, än att en liten tid hafwa lust i synden och sedan hafwa ewigt lidande; helst wi redan här genom den stora nåden, genom Andens hugfwalelse och ordets tröst hafwa mycket mer wunnit än försakat; hafwa här genom Christi blods stänkelse ett godt samwete, hwilket är "ett dagligt gästabud". Ja, du är en af dessa lyckliga själar, att du icke är blott döpt till Christus, utan ock blifwit wäckt och kommit till tron; du har det hoppet, att du är en af de rättrogna; du wet, att du är worden fri ifrån synden och är nu icke under lagen, utan under nåden, så att intet af allt ditt ännu widlådande onda skall tillräknas dig, lagen icke fördöma dig, icke Gud förtörnas på dig — si, har du **icke** sådan tro och sådan frihet, utan du ännu är bekymrad om, huru du skall blifwa din syndaskuld qwitt och få en nådig Gud, då hör du icke hit, då kan du icke dö synden och lefwa Gud — nej, du måste först komma till trons frihet. Men är du, såsom nyss sades, genom tron frigjord från dina synder och ditt trälsinne, så att du nu med glädje wet, huru wäldeligen, tillräckligt och fullkomligt den saken är ombesörjd af Christus, och har smakat, huru ljuflig Herren är, erfarit hans Andes wittnesbörd om ditt barnaskap och har den Helige Ande i ditt hjerta; då måste det ock wara din lust att dö med Christus, att wara korsfäst med Honom, att gifwa dig hel och hållen åt Honom; då måste du erkänna för din pligt att icke mer wara din egen, icke mer följa ditt eget kött, ditt eget tycke, din egen wilja, dina egna lustar och begärelser, utan i alla dina lifsdagar försaka all ogudaktighet och werldslig lusta och lefwa gudeligen, rättfärdeligen och tukteligen i denna werlden, ja, lefwa för hans räkning, som lefde och dog för dig. Ty "Han är fördenskull död för alla, att de, som lefwa, skola icke nu lefwa sig sjelfwa, utan Honom som är för dem död och uppstånden".

Håll mig wakande och nykter, Herre Jesu, hwarje stund, War du sjelf mitt trygga fäste och min säkra ankargrund. Låt ej synden och dess lustar locka och bedåra mig, Ty hwad gagnar mig allt annat, om jag skulle mista dig?

Du, som känner, hwad mig felar, akta på min själs begär, Låt mig mer och mer få smaka, huru ljuflig sjelf du är. Hjelp mig så att glad försaka allt, hwad som kan hindra mig Till att **lefwa dig** och willigt **löpa på din wiljas stig**. Den 8 Maj.

Nu ären I rena för det tals skull, som jag har talat med eder. Joh. 15: 3.

Låtom oss här något gifwa akt på den djupa hemliga grund, på hwilken Christus kunde kalla sina lärjungar för rena, desamma skröpliga lärjungar, hwilkas historia är så beströdd af brister och fel, ja, af rätt swåra synder. Märk, samma afton som Han både förutsade och erfor deras fall och synder, kunde Han twenne gånger kalla dem rena, då hans ord woro, den ena gången: "Nu ären I rena för det tals skull, som jag har talat med eder" — hans talande hade werkat den tro, som omfattar Christus med hans renhet, hans förtjenst; den andra gången: "Den som är twagen (genom tron i Lammets blod), han är alldeles ren; och I ären rena, dock icke alla; ty Han wisste, hwem den war, som skulle förråda Honom; derföre sade Han: I ären icke rena alla" — hwilken anmärkning bewisar, att Christus talade om en andlig renhet; ty både till den kroppsliga och den levitiska (kyrkliga) war Judas lika ren som de andra lärjungarna. Men Christus talar här om den fördolda, den tillräknade, den genom tron iklädda

renheten och säger: "I ären **alldeles rena**" — och det samma afton då de så illa försyndade sig. Och så talade Han, som "har ögon såsom eldslågor", och som sist skall döma på den yttersta dagen. Hade Han sett på den fromhet, som bodde hos lärjungarna, icke hade Han sagt: **I ären alldeles rena**. Nej, det war **twagningen** och hans **tal**, som hade gjort dem rena; nemligen icke inför deras egna ögon, eller något menskligt öga, utan inför Honom allena, som kan rätt se och wärdera **Christi rättfärdighet**. O, hwilket kraftigt bewis på den rättfärdighet, som är **ewig** och alla stunder lika!

Men Gud är ju ewinnerligen oförsonlig mot all synd, och Han älskar rättfärdighet; huru kan Han då hålla mig lika rättfärdig och täckelig den stund, jag råkar fela och synda, som den stund, jag gör hans wilja? Swar: Gud har sannerligen en helig och ewig wrede mot all synd, men — skola wi då aldrig erkänna och prisa försoningens underliga råd! All denna wrede wände Han ju på ende Sonen och utgöt den öfwer Honom; all syndens **skuld och straff** lade Han på Honom. "Herren kastade allas wåra synder uppå Honom; Han (Sonen) är sargad för wåra missgerningars skull och slagen för wåra synders skull; näpsten ligger uppå Honom." Wore jag icke klädd i hans rättfärdighet, så wore den minsta synd tillräcklig att fördöma mig; men det är med blicken på Christi rättfärdighet, apostelen säger, att **det är ingen fördömelse för dem, som äro i Christus Jesus**. Och när Gud på sina barn,

med hwilka Han är mest nogräknad, hemsöker synden, sker det icke af wrede eller till utkräfwande af någon syndens **skuld** utan af kärlek — till att förswaga och döda syndens rot och begärelser. Derföre sade Han om sin Sons barn. "Men om de synda emot min lag och icke hålla mina bud, så will jag hemsöka deras synd med ris och deras missgerningar med plågor, men min nåd will jag icke wända ifrån Honom." Härom säger ock Luther i sin förklaring öfwer den femtiförsta psalmen, att synden måste betraktas på tweggehanda sätt: först såsom **förlåten** för Christi rättfärdighet, med hwilken wi äro beklädda genom tron, och för hwilken de qwarblifna synderna icke tillräknas oss; för det andra såsom likwäl i oss inneboende och utgörande föremålet för den dagliga reningen, hwarigenom den Helige Ande förswagar och dödar synden uti oss. "Ty", säger han, "såsom ock Augustinus talar derom, qwarblifwer förderfwet eller sjukdomen (d. ä. synden), som är oss medfödd, i de heliga, rörer sig i wårt kött och är ännu icke helt och hållet dödad och undanröjd, men hon är förlåten och räknas icke de trogna till fördömelse. Ty emedan Guds nåd och barmhertighet regerar öfwer oss, kan icke synden fördöma oss eller göra Gud wred. Likwäl blir ändå, äfwen hos dem som äro fromma, heliga och rättfärdiga, af synden ännu något qwar, såsom lusta, ond begärelse och andra laster. Och det är om dessas utrensande David äfwen här beder. Derföre är det sannt, både att en christen icke är en syndare och att alla christna äro syndare."

Men att rätteligen fatta och omfatta denna höga, himmelska och allraröstligaste hemlighet — nemligen den, att nåden och rättfärdigheten så alldeles intet äro af gerningarna, att wi äro alla stunder i Christus lika rättfärdiga och benådade, ja, att "röfwaren på korset är i Christus lika så helig som Petrus, och att ingenting beror derpå, att Petrus och Paulus hafwa gjort större gerningar än röfwaren, du och jag" (Luther) — att rätteligen fatta och omfatta denna evangelii hemlighet är en ganska swår konst, ja, derest icke Gud sjelf skänker oss Andens ljus och öppnar wåra ögon och sinnen, så är det alldeles omöjligt; ty wi äro alla af naturen "**galna och senhjertade** till att tro uti allt det, som profeterna hafwa sagt".

Jag räknar allt för skada Emot den öfwerswinneliga Min Herres Christi kunskap, Att jag må Honom fatta.

Jag räknar allt för skada, Att jag må Christus winna Och funnen warda uti Honom Rättfärdig genom trona.

Det förra jag förgäter Och frammantill mig sträcker, Till föresatta målet jagar, Till lönen ofwanefter, Som Gud i **Christus** lofwat. Den 9 Maj.

Så har nu lagen warit wår tuktomästare till Christus. Gal. 3: 24.

Här se wi nu ändamålet med syndens kännedom genom lagen, samt tecknet på dess rättskaffenshet. Ändamålet war nemligen, icke att Gud skulle kunna förlåta synden; ty till det ändamålet har en annan man måst känna och ångra henne, så att Han derwid swettades en oerhörd blodswett. Icke heller att synden skulle genom dess bittra

kännedom utbrännas och öfwerwinnas, ty dertill fordrades Anden, som kommer af trons predikan. Sannt är, att du kan af syndakänslan lära aflägga åtskilliga yttre synder, samt att lättsinnet och yran lägga sig och afmattas; men det egentliga förderfwet stiger i samma grad inwärtes. Nej, ändamålet war, att du skulle **drifvas till Christus**, att du icke annorstädes skulle få någon ro och hwila än i fristaden, Christus. Och tecknet, att du rätt känner dina synder, blir derföre det, **att detta ändamål är wunnet**, nemligen att du **icke** mer kan hoppas winna nåd genom något eget arbete, utan nu blott söker försoningsnåden i Christus. Kan du ännu förblifwa som förr i werlden och synden, då är du icke ens wäckt, icke ens drifwen in till dig sjelf och din egen bättring, och då känner du alls intet af synden. Men om du ock är wäckt, men nu kunnat stanna hos dig sjelf, i din bättring, ånger, bön, och der har ditt hopp, din tröst och din hwila, då känner du icke förderfwet rätt, då är du ännu utom Christus och lika förtappad som en säker syndare. Här uppenbarar sig då den falska, den kainiska syndakännedomen. Det finnes många wäckta och religiösa menniskor, som känna och erkänna mycken synd, ja, känna sig stundom rentaf fördömda, men kunna under allt detta dock berga sig; de lefwa fram den ena dagen efter den andra i samma tillstånd, och det får gå an; de äro wäl icke alldeles nöjda, men de förmå dock bära det, de förmå äta och dricka, arbeta och sofwa, ja, le och skämta, fastän de icke weta sig hafwa Guds nåd, utan kanske fritt bekänna, att de äro fördömelsens barn. Höra de den fria oförskyllda nåden beprisas eller dem tillbjudas, så slå de hastigt emot och af en besynnerlig ödmjukhet afsäga sig rakt dess annammande, sådana de nu äro, hwarwid de säga eller mena: "Nej, nej, jag är icke så förmäten, **mina** synder äro swårare än så, att jag skulle tillegna mig nåden så fritt; det kan endast den göra, som icke känner så mycken synd som jag" — och så äro de hemligen belåtna med sig, eller anse sig hafwa det bättre än dessa troende, som de mena icke kunna hafwa **deras</b syndakännedom.**

Dessa hafwa ett besynnerligt sken af syndakännedom;

man skulle icke tro, hwad som dock är händelsen, att der ännu råder en innerlig sjelfbelåtenhet, en stolt ande, som gjort sjelfwa **samwetsqwalen till sin tröst,** hwarigenom Christus och hans blods förtjenst och fria, stora nåd ännu utestängas. Dessa, om de ock qwalde sig till döds med synder, blifwa dock borta från fristaden, från det enda, som gäller för Gud, och på sådant sätt skola de dö uti sina synder. Dessa äro med träffande drag tecknade i Kains historia. Äfwen han sade inför Gud: "Min missgerning är större, än att den kan warda mig förlåten." Han hade werkligen ett slaget och bäfwande samwete, en orolig ande, som darrade för ett ruskande löf, han war främmande för Gud och olycklig alla dagar. Men märk, nog hade han ändå förmåga att gå bort till det landet Nod öster om Eden och bygga en stad och hafwa hustru och barn; icke war det honom för swårt, att Gud war wred på honom, det förmådde han bära; icke behöfde han falla ned för Gud och förwissa sig om hans nåd. Se här skilnaden mellan **ett oroligt samwete** och **Andens wäckelse**, mellan den syndanöd, som sjelfwa **synden** och **samwetet** förorsakat, och den som **Guds Ande** genom **ordet** werkat. Den förra finnes ofta hos de mest ogudaktiga, efter några syndautbrott, men lemnar dem lika oförändrade; ty allt det, som är af menniskan, af någon mensklig kraft, såsom af hennes samwete, kan aldrig föda henne på nytt; dertill fordras Anden. Den wäckelse och syndanöd, som är Andens werk, drifwer menniskan alltid till bättring och tro och werkar en hel förändring. Derföre blir profwet på en sann syndakänsla alltid det, som redan är nämndt, att den werkar en förändring, ett uppstående, ett flyende, eller att menniskan icke kan blifwa, der hon är, utan söker sin räddning, samt ändtligen att hon icke kan söka denna hos sig sjelf, utan i Christus; att hon icke kan hwila, förrän hon i Honom fått nåd, samt förwissning om densamma — hwilken nåd och förwissning werkar frid, kärlek och ett nytt willigt hjerta för Gud och det goda. Och detta war syndanödens ändamål, nemligen icke att **Gud** derigenom skulle wilja **gifwa** nåd, utan att wi skulle wilja **emottaga** nåd.

Som fåglar små, när dundra må, Och djuren sig förskräcka, De skynda fort hwar till sin ort Att sig för faran täcka.

Så jag ock får i dina sår Min tillflykt, Jesu fromme. När synd och död tillfoga nöd, Hos dig jag ro bekomme. Den 10 Maj.

Sannerligen säger jag eder. Allt det I bedjen Fadren i mitt namn, det skall Han gifwa eder. Joh. 16:23.

Härwid tänker mången: "Hwad gör det, att jag beder? Min bön är ju så **swag, oskicklig och owärdig**, att Gud icke kan höra mig." Swar: Beware dig Gud från att grunda din tro i bönen på din egen böns skicklighet eller wärdighet, hwilket du gör, när du för dess owärdighet twiflar på bönhörelse. Är det då i ditt eget namn du skall bedja? Har icke Christus gifwit dig lof att gå i **hans namn** till Fadren, taga på hans räkning, på hans insatta wärde af förtjenstlig möda, lidande och förböner, starkt rop och tårar, lif och blod? Har Han icke sagt ungefärligen så: "Härtills hafwen I icke bedit i **mitt** namn; men bedjen nu i mitt namn, och allt **det** I bedjen Fadren **i mitt namn**, det skall Han gifwa eder." Säg derföre, till trots mot sådan djefwulens ingifwelse om din owärdighet: Jag behöfwer alls icke min egen böns wärdighet; jag har en skriftlig anwisning ifrån den store Herren, Guds enfödde Son. Han har befallt mig gå i **sitt namn** till Fadren och sagt: "Allt, det I bedjen Fadren i mitt namn, skall Han gifwa eder." Och si, när denna anwisningsskrift, som bär **Jesu** namn, förewisas Fadren, då har din bön kraft och betydelse, som förslår. Detta böra wi mena, så ofta wi i bönen bruka de orden: "Genom din Son Jesus Christus wår Herre." Gud sätter ock största wärde på **sin befallning** och på wår lydnad derför. Nu har Han sjelf befallt dig bedja. Du gör då blott, det Han sjelf befallt — och då har din bön kraft och wärde för hans befallnings skull. Ty om Han såge på personen, kunde ingen menniska komma för Honom. Härom läses i en af wåra symboliska böcker följande Luthers ord: "Derföre måste du så säga: Mina böner äro icke sämre, oheligare eller Gud mindre behagliga, än Pauli och de allramest heligas böner hafwa warit. Orsaken är: jag lemnar dem gerna, hwad deras personer angår, att de warit heligare i sitt lefwerne; men jag gifwer dem icke efter i anseende till budet om bön. Ty jag är wiss, att Gud icke anser bönen för personens skull, utan för sitt ord och den lydnad, man bewisar Honom." Nu har jag samma bud och samma Christi förtjenst, som helgonen hade; derföre, efter Gud ser **endast derpå**, bör jag icke hålla min bön mindre wigtig och helig än deras.

Här fordras nu blott tron, den dyra gåfwan tron, isynnerhet när det, som du begär, synes alldeles **omöjligt**, och när Gud länge dröjer med bönhörelsen. När det synes dig omöjligt, hwad du beder om, anställ då en grundlig undersökning, om **något** kan wara omöjligt för Gud.Denna undersökning kan icke blott anställas på bibelns heliga blad — såsom i berättelsen om Israels utförande utur Egypten, deras gång öfwer hafwet, om Daniel i lejonkulan, de tre män i den brinnande ugnen, och det som står i Dan. 2 eller i alla Christi underwerk i nya testamentet; utan du kan ock anställa den undersökningen bland underwerken på himlafästet och blomsterfältet. Säg då, kan **något** wara omöjligt för Gud? Men när Han dröjer, så tänk på alla heliga, som legat i samma försökelses ugn, och förstå, att det hör till Guds uppfostran med dig. Du behöfwer detta till öfning för din tro, bön, ödmjukhet, tålamod. Men om du icke kan tro så mycket godt om din Gud, tänk då på enkan i Luc. 18, om hwilken Jesus säger, att hon hade i sin nöd wändt sig till en swår man, en domare, som hwarken fruktade Gud eller hade försyn för menniskor, hwarföre han en tid icke wille hjelpa henne; men ändtligen sade han wid sig sjelf: "Ändock jag icke fruktar Gud eller har försyn för någon menniska, dock fördenskull att denna enka öfwerfaller mig så swårt (med bön), måste jag fly henne rätt, att hon icke skall komma på det sista och ropa på mig." Och sade Herren: "Hören här, hwad den orätte domaren säger. Skulle ock icke Gud hämnas sina utkorade, som ropa till Honom dag och natt? Skulle Han hafwa tålamod dermed?" — Förunderliga hjertelag, att Jesus, blott för att förmå oss att tro, will bruka en sådan liknelse om sin kärleksrike Fader! Skulle wi icke skämmas och bäfwa för wår otro! Gud måtte dock hafwa bättre hjerta än denne domare, och likwäl war domaren icke oöfwerwinnelig. Skulle då Gud låta förgäfwes ropa till sig dag och natt? "Skulle Han hafwa tålamod dermed?" fäger Jesus.

Gud förläne då hwarje christen mer flit och tro i bönen, så skulle Guds werk **uti** honom och **omkring** honom mer tillwäxa. De, som blifwit flitigare bedjare, hafwa alltid mer märkbart tillwuxit i nåd och wisdom, i gåfwor och krafter. Ser du en deruti mer rik och fruktbärande christen, så wet, att densamme har gjort många knäfall för sin Gud. Derföre wet man ock, att de gamla heliga woro utmärkta bedjare såsom David, Daniel m. fl. Det berättas om evangelisten Johannes, att huden under hans knän war så tjock som under hans fötter, derföre att han så mycket plägat ligga på knä. Och Praetorius säger: "Jag har icke talat med någon menniska så mycket som med Gud."

Bed trägen, bed **i Jesu namn**, Fly till Guds öppna fadersfamn, Bed om hans Andes dyra nåd Till ljus ooch hjelp i råd och dåd, Till hopp och tröst i nödens tid, Till kraft och mod i andlig strid.

Hwad tröst för mig, o Herre Gud. Att nalkas dig med bönens ljud! Ack, mana sjelf dertill min själ Och låt min bön dig täckas wäl. Gud, låt min bön af hjertat gå Och ej i blotta ord bestå. Den 11 Maj.

Hwad fattas mig ännu? Matth. 19:20.

Mången är religiös, utan att ens wara wäckt, mycket mindre en christen. Mången är wäckt och på wisst sätt omwänd — nemligen wänd från werldens wanliga fria, gudlösa wäsende till en allwarsam gudaktighetsöfning — men är likwäl ingen rätt christen, d.ä. en i Christus frigjord och salig menniska.

Mången tror och bekänner äfwen Christus wara wår rättfärdighet, wisdom, helgelse och förlossning, emedan han **wet**, att Christus skall wara allt detta, samt att man så **skall** tro och bekänna för att wara en fullständig christen, men midt under den tron och bekännelsen har hjertat i tysthet sin tröst och lit i något annat, såsom i bättringens allwar, i ånger, bön och kamp; ty då dessa äro, som de böra, då är man så tröstad och troende — i Christus? — men om dessa brista, kan man icke tröstas med endast Christus, då betyder Han intet. Der är då en smygande egenrättfärdighetsorm, en falsk tro, emedan den icke werkligen i Christus har sin tröst, sin hela tröst.

Såsom ett skönt och träffande uttryck af dessa sanningar läsa wi uti 1 Kon. 19:11—13 följande: "Och si, Herren gick der framom och ett stort, starkt wäder, som bröt berg och sönderbråkade hällar inför Herren; men icke war Herren i wädret. Efter wädret kom en jordbäfning; men icke war Herren i jordbäfningen. Och efter jordbäfningen kom en eld; men icke war Herren i elden. Och efter elden kom ett ljud af ett sakta wäder. Då Elia det hörde, skylde han sitt ansigte med sin mantel och gick ut och steg i dörren af kulan."

I denna majestätiska underbild såg profeten icke blott en målning och uttydning af sin egen ledning utan ock af Guds allmänna hushållningssätt inom nåderiket på jorden. Stormen, jordbäfningen och elden utgjorde nemligen en träffande målning af lagen, dess tid och dess werkningar; då deremot ljudet af det sakta wädret rätt wackert afbildar evangelium och dess tid — först i stort och i det yttre, föreställande gamla och nya testamentets olika tider och regeringssätt, och sedan i smått, i det enskilda inre hos hwar och en, der äfwen alltid en gammaltestamentisk tid med dess lagar, twång, mångoffertjenst och wäntan föregår Christi ankomst och nådefulla uppenbarelse — en gammaltestamentisk tid, som hos den ena är längre, hos den andra kortare.

Hos mången själ uppkommer nemligen ett slags stormwäder af andliga upptäckter, insigter, föresatser, andliga ord och företag, så att han äfwen sjelf börjar i Herrens namn storma på andra, börjar "bryta bergoch sönderbråka hällar inför Herren", och der är mycken mening, men föga sinne och sans, föga egen erfarenhet; han är sjelf icke ens werkligen uppwäckt, ty han har mycken tröst i sig sjelf och stora förhoppningar på sin bättrings framgång. Der är blott wäder, **stort, starkt wäder;** "men icke war Herren i wädret." Men widare. Det kommer längre med honom. Han blir werkligen uppwäckt, der blir i hans inre **en jordbäfning**, der blir en hjertbäfning, han får se, att han med all sin storm icke sjelf werkligen **är** och **gör**, hwad ordet innehåller — han förskräckes, han griper sig allwarligt an att nu göra och blifva, hwad han bör, men det blir icke af, der är ingen kraft, der är blott jordbäfningens förstörelse, "ty **Herren** war **icke** i jordbäfningen". Twärtom blir det wärre och wärre, ty "af budordet får synden lif och uppwäcker i honom all begärelse" och blir wäldigare än förut. Häraf uppkommer en eld, en pinande ångesteld, samt en brinnande ansträngningseld, men allt lika förgäfwes. Ty "icke war Herren i elden". Nu faller modet, alla försök äro fruktlösa, alla förhoppningar äro felslagna, allt är förloradt, och nu börjar det ämnet, som brann, blifwa förtärdt, nemligen det egenrättfärdiga **jag**, **jag** måste, **jag** skall, **jag** borde ju! Och **jag** wardt död, säger Paulus. Och si nu, nu kommer det **sakta wädrets ljud**, evangelii hugswalande, fridgifwande och saliggörande röst wäl till pass för det förtwiflade hjertat; nu smakar det godt att höra om en alldeles oförskylld nåd öfwer det alldeles förtappade, i sitt blod liggande menniskobarnet nu, då all tröst war ute, nu om någonsin, får den **rätta** trösten rum i hjertat; nu stilla sig de stormande tankarna, qwalen och begärelserna. Der är nu nytt lif, fröjd, frid, kärlek, enfald, förtrolighet med Herren, milda ögon, glada ord, nya andliga krafter — der är nu Herren, der skyler man sitt ansigte i salig blygsel öfwer en så oförwäntad hjelp, en så oförskylld nåd, och

säger: Detta tänkte jag wäl aldrig, det förstod jag icke, att det skulle gå denna wäg, att jag skulle af idel nåd få nåd, då jag war som allraowärdigast. Eller förstummas man i salig skam öfwer den stora nåden, såsom det står i Hes. 16: "Du skall tänka derpå och skämmas och för skam skull icke djerfwas upplåta din mun, när jag warder dig förlåtande allt, det du har gjort, säger Herren."

Dä Elia wid det sakta wädrets ljud förnam Herrens närwaro, då "skylde han sitt ansigte med sin mantel och steg i dörren af kulan", liksom för att uttrycka sitt för Herrens wilja undergifna: "Tala Herre, ty din tjenare hörer till!" Nu först är man en christen och skicklig att föra det nya testamentets embete, icke bokstafwens utan Andens; nu är ock den stummes tunga lös till att lofsjunga, till att rätt bekänna Christus, hwilken ordning äfwen David uttrycker: "**Jag tror, derföre talar jag**, men jag warder swårligen plågad."

Fattas något, du wet ej hwad, Fly till Jesus blott! Om du än ej förstår dig sjelf, Han förstår dig godt,

Han som gåfwor för alla fått, Han din Goel ock blifwit; Men om du ej Honom har, så har du icke lifwet.

Den 12 Maj.

Hållen eder icke efter denna werlden. Rom. 12: 2.

Grundtextens uttryck för "denna **werlden**" betyder egentligen "denna **tiden**", nemligen hela jordelifwets tid, såsom motsats till den tillkommande werlden. Men då tiden eller tidsandan beror af och består uti menniskowerldens anda och wäsende, så menas här också just **den** werlden, nemligen den stora rådande massan af menniskor och deras fåfängliga och onda wäsende — den massan, som lefwer fram efter den fallna naturen och efter "den anden, som regerar i otrons barn", "i denna werldens mörker", hwilken mäktiga onda ande derföre kallas "denna werldens förste". Denna werlden är derföre alltid ond, stridande emot Gud, förförisk och farlig; hwarföre apostelen (Gal. 1) också kallar henne: "denna närwarande **onda** werld". Denna werld kunna wi således icke följa eller "hålla oss efter", om wi wilja offra oss åt Gud och göra hans wilja. Den, som will wara en sann christen och efterfölja sin Herre genom lifwet, måste alldeles taga afsked från det wanliga werldswäsendet, måste, i sättet att tänka, tala och lefwa här på jorden, beträda en helt ny wäg. Sådant menar här apostelen, då han förmanar: "Hållen eder icke efter denna werlden."

Men skola wi följa denna förmaning, då fordras att "utgifwa sig sjelf till ett **offer**"; ty då skall det ofta blifwa öfwermåttan bittert att ställa sig så ensam och besynnerlig, att man får hela werlden emot sig, fader, moder, maka, syskon och många wälmenande eller ansedda menniskor. Låt då icke nedslå eller förwilla dig. Herren Christus och alla hans efterföljare hafwa gått denna wäg före dig, ja, många tusenden hafwa derföre blifwit martyrer, emedan de icke kunde hålla sig efter denna werlden. Du bör derföre tänka så: Fastän jag ser mina grannar och gamla wänner, ja, mina närmaste gå en helt annan wäg, och de hafwa hela werldens aktning och wänskap, så will jag dock hellre följa Christus och hans wänner. Jag har då ett wida herrligare sällskap, än det jag öfwergifwer; jag har Gud och de goda änglarna med mig, ja, alla helgon ifrån werldens begynnelse. Gud hjelpe mig blott att blifwa trofast intill ändan! Äfwenså, när du ser många, som berömma sig af att wara christna, kunna på samma gång stå i förtroligt förhållande till Christi fiender, kanske med dem deltaga i många onyttiga ting, t. ex. i tidsfördrif på sabbaten, eller du ser dem annars af den dyra nådetiden bortslösa många timmar med fåfängligt tal eller fåfänglig läsning, så bör du, som will werkligen följa Christus, eftersinna, om ock Han och hans lärjungar gjorde något sådant, och då hellre följa dessa

heligas exempel. När du ser många, som wilja wara christna, alltid kunna tiga om Christus och om de oomwändas själafara, bör du eftersinna, om det är enligt med kärleken och med Christi exempel, och sedan blott deruti hafwa ditt rättesnöre. Sålunda skall du lära att både i större och mindre ting "icke hålla dig efter denna werlden". Men märk noga, att detta gäller endast om sådana ting, som innebära någon synd, som strida emot Guds uppenbara ord, eller emot kärlekslagen. Uti alla andra ting åter skola wi wara såsom andra menniskor, behålla ett naturligt sätt och icke göra oss besynnerliga genom något påtaget och efterapadt wäsende, eller gagnlösa egenheter. Högmodsanden frestar stundom äfwen fromma själar att göra såsom de skrymtare, påtaga sig något eget utseende, någon utmärkande besynnerlighet i sättet att wara. Sådant kunde wisst också kallas att icke

"hålla sig efter denna werlden", men icke är det, hwad apostelen här menar. Sådant är twärtom en skadlig dårskap, som blott "gifwer lastaren rum". Herren Christus war, äfwen i sättet att wara, "lika som en annan menniska och i åthäfwor funnen som en menniska", synden undantagen. Har du ett sundt christligt sinne, så skall du äfwen häruti wara hans efterföljare; du skall alltid eftersinna, hwad som tjenar till **nästans nytta**; ty detta är det stora rättesnöret för allt wårt yttre lefwerne. Men genom tron och bekännelsen, genom nitet för Herrens ära och själars wäl, ja, genom waksamhet öfwer dig sjelf, skall du dock alltid blifwa besynnerlig för werlden. Det må då icke bekymra dig. Såsom främlingar och pilgrimer på jorden, sträfwande hän till wårt rätta fädernesland, det himmelska, skola wi ju alltid synas såsom dårar för werlden, hwilken twärtom har på jorden sitt hem och sitt allt. Men det är just i dessa wäsendtliga stycken, hwilka röra Guds sak, wårt eget och andras ewiga wäl, wi skola icke hålla oss efter denna werlden. Detta är, hwad apostelen här lägger oss på hjertat.

Då småsinta werlden med gruset är nöjd, Och synden och flärden är all hennes fröjd, Då följer jag, segrande härar, med er, Som tågen till ära wid korsets baner.

Den korsmärkta drägten med smädnamn jag tar, Om ingen i slägten det namnet ock bar, Och följer med glädje, I kämpar, med er, Som tågen till ära wid korsets baner.

Den 13 Maj.

Ty jag säger igenom den nåd, som är mig gifwen, hwar och en af eder, att ingen hålle mer af sig, än honom bör hålla. Rom. 12:3.

Då apostelen skrifwit hela det bref, i hwilket dessa ord förekomma, till "alla dem, som woro i Rom, Guds käraste, kallade heliga", och han likwäl här särskildt tillägger: "hwar och en af eder", märka wi ett bestämdt syfte att tränga in på hwarje christen, att uttrycka det **hwar och en** skulle behöfwa denna warning, att ingen enda borde anse sig fritagen från frestelsen till högmodsinbillningar - hwarjemte det antyder denna frestelses stora skadlighet, då apostelen icke will, att en enda skulle låta denna förmaning gå sig förbi. Att tänka för högt om sig, att om sina gåfwor och krafter hysa för stora föreställningar, således bedåras af högmodsanden, detta är det farliga onda, för hwilket apostelen här warnar. Och för att ännu nogare se, hwad han på detta ställe åsyftar, måste man akta på sammanhanget mellan denna vers och de följande (v. 4—8), der apostelen utwecklar de andliga gåfwornas olikhet och rätta bruk i församlingen, hwarwid han anmärker, att alla trogna äro en kropp tillhopa och inbördes hwarandras lemmar, som hafwa åtskilliga gåfwor. Apostelen menar då, att wi icke böra för de olika gåfwornas skull söndras eller upphöja oss sjelfwa och förakta andra, utan förblifwa i andens enhet, ödmjukhet och kärlek.

Om wi ock nu förstått apostelens förmaning, hafwa wi dock dermed icke sjelfwa saken. Här fordras ännu Guds synnerliga förbarmande, om någon skall kunna undgå att tänka för högt om sig, ja, att blifwa alldeles olycklig genom den mäktiga och farliga högmodsböjelsen. Ty så påträngande är den frestelsen i all menniskonatur och så mångfaldig i sina uppenbarelser, samt slutligen så förstörande för allt godt, att en christen, som förstått detta, kan grufwa sig för sitt lif och endast ropa och bedja: "Gud, förbarma dig!" Ty ingen menniska är fri från denna böjelse. Nej, den ligger i sjelfwa naturen. Wi finna den redan hos de små barnen, då de så tidigt börja att skryta och berömma sig emot hwarandra: Jag kan bättre än du göra det och det o.s.w. Ja, wi weta, att det war isynnerhet egenkärlek och högmod, som den fallne ängelen i begynnelsen afsmittade på menniskan, då han sade: "I skolen warda såsom Gud". Sedan finna wi ock denna natur så påtränga hos menniskor, att knappt någon christen kan få blifwa stilla i sin obemärkthet, utan hwar och en will uppåt; att äfwen der, hwarest manicke kan se någon naturlig anledning, nemligen hos menniskor som hafwa helt ringa gåfwor och utmärkelser, ja, kanske äro, hwad man kallar wanlottade, framsticka dock ofta besynnerliga högmodsinbillningar. Detta är ganska märkwärdigt att skåda såsom bewis på, huru djupt denna böjelse ligger i menniskonaturen, om den ock mycket olika framträder.

Kan du nu icke genom Guds ord och Ande hållas i ödmjukhet, fattigdom och fruktan, utan du börjar **hysa och behålla** höga tankar om dig sjelf, att du är framför andra upplyst, wis, trogen, allwarlig, from, duglig och skicklig, war wiss derpå, att du skall störtas, falla i allehanda dårskaper, eller synd och skam. Häremot skall

ingen waksamhet eller starkhet hjelpa. Herren Christus säger uttryckligt: "De främsta skola warda de yttersta." Och åter säger Han: "Den sig upphöjer, han skall warda förnedrad." Och Petrus säger, huru detta tillgår: "Ty **Gud står emot** de högfärdiga". Då Gud står dig emot, försök aldrig att komma lyckligt fram. Gör, hwad du will, du skall dock störtas. Håller du dig upplyst och wis framför alla, så skall du falla i willfarelser och dårskaper framför alla. Håller du dig mer from och stark än andra, skall du falla i mer synd och skam än andra. Huru mången lofwande yngling eller jungfru blef icke förderfwad för hela lifwet blott genom högmod! Huru mången benådad christen förföll icke i de största dårskaper blott derigenom, att han intogs af smicker och sjelfförtjusning! Detta är så uppenbart genom all erfarenhet i stort och smått, att hela werlden wet säga: "Högmod går före fall." Här hjelper då ingenting annat, än att du i tid låter warna dig, börjar oupphörligt ropa och bedja till den store, allsmäktige Guden, att Han förbarmar sig och gör dig ödmjuk och fattig i anden. Och den bönen will Han då gerna höra. Kan du icke genom ordet och Anden få ett ödmjukt sinne, har Herren wäl ännu ett medel öfrigt, nemligen det att Han skickar dig någon djupt förödmjukande erfarenhet. Håll dock detta för en hög nåd, om du blott ännu kan blifwa i tron; ty då är allting nådefullt, emot att få stanna i högmod och blifwa ibland de yttersta. Gud, war oss nådig! Gud, låt hellre allt annat ondt drabba oss, blott icke högmodets och förhärdelsens dom.

Wandringsman på jorden, Fatta djupt de orden: Blott som arma, små Nåden wi erfare. Gud, den underbare, Har beslutit så.

Blir du sjelfbelåten, Är du re´n från stråten, Som till lifwet bär. Endast de elända Söka och anwända, Hwad dem gifwet är. Den 14 Maj.

Om wi bekänna wåra synder, Han är trofast och rättwis, att Han förlåter oss synderna. 1 Joh. 1:9.

Hwad detta syndens **bekännande** innefattar, kunna wi lära af Davids ord i Ps. 32: 3,5: "Då jag wille förtiga det (nemligen hwad jag hade gjort, min swåra synd), försmäktade mina ben för min dagliga gråt . . . men jag sade: jag will bekänna för Herren min öfwerträdelse; då förlät du mig min synds missgerning." Wi lära här, att detta bekännande sker **inför Herren**. "Jag will bekänna för Herren", säger David, hwaraf wi förstå, att "förtigandet" äfwen warit ett **förtigande inför Herren.** Men hwad will det säga? torde någon fråga. Huru kan man förtiga något inför Herren? För hans ögon är ju allting blottadt och uppenbart? Jo, detta förtigande förstå wi af erfarenheten. Det betyder egentligen, i Davids mun, att gå med sin synd, sitt betungade och sjuka samwete på ett wisst afstånd från Gud, tilldess syndakänslan skall af sig sjelf afswalas, innan man will gå fram till nådestolen, falla Gud till fota, erkänna synden och söka förlåtelse och aflösning. Men ordet kan äfwen begagnas om hela den döda, obotfärdiga hopen. Hela werlden går och tiger med sina synder inför Herren, och derföre är hon osalig. Hon känner icke synden och kan derföre icke rätt bekänna den. Derföre innefattar ordet "bekänna" att **göra bättring**, lära rätt känna sin synd, sin öfwerhängande förbannelse och söka nåd i Christus. Detta är nu allt, hwad som fordras för att blifwa delaktig af den förwärfwade förlåtelsen. Det måste blifwa en swår hunger i det landet, der den förlorade sonen håller till, på det han må lära tänka tillbaka på fadershuset och den swåra synd, han gjorde, då han öfwergaf sin fader och gick ut och förstörde sitt arf. Då först besluter han: "Jag will stå upp och gå till min fader och bekänna: Fader, jag har syndat i himmelen och för dig och är icke wärd kallas ditt barn, men gör mig såsom en af dina legodrängar!" Så har Jesus sjelf sammansatt orden, när Han wille göra en tafla öfwer en omwändelse. Af dessa ord skola wi se något om det rätta bekännandet. Förlorade sonen nämnde icke någon wiss synd, utan sade blott: "Jag har syndat i himmelen och för dig och är icke wärd kallas din son." Han sade icke: Den och den synden är wärd ditt misshag, utan jag, jag, hel och hållen, är owärdig att widare kallas din son.

Hwad skola wi häraf lära? Jo, det är ingen rätt bättring, der man blott känner och erkänner en och annan synd, men derunder har mången annan god sida, hwaröfwer man är sjelfbelåten, utan man måste kännasig hel och hållen fördömd eller wärd fördömelsen. Widare: den förlorade sonen förblef icke, der han war, utan han började werkligen återgå till sin fader. Det är en falsk syndabekännelse, om du kan qwarblifwa, der du är, borta från Gud, uti werlden och synden. Men märk äfwen: förlorade sonen sade: "Gör mig såsom en af dina legodrängar." Detta war hans egenrättfärdighet och otro. Han menade icke, att han af idel nåd kunde återfå hel barnarätt, utan att han

måste först tjena sig upp hos sin fader. Detta inträffar ännu alltid på dem, som göra bättring; men då är det att märka, att fadren icke wid denna willfarande wälmening fäster någon uppmärksamhet. Det heter: "Då sonen ännu war **långt ifrån** (hade icke hunnit bedja en enda bön, icke gråta en enda tår, icke göra en enda tjenst), såg honom hans fader och begynte warkunna sig öfwer honom och lopp emot honom, föll honom om halsen och kysste honom". — O, det makalösa, gudomliga förlåtandet! Hade icke fadren med skäl kunnat säga: Gå bort, du owärdige, du förnedrade son; du har bortslösat ditt arf, du har förspillt din barnarätt! Men nej, han förebrådde honom icke hans synder med ett enda ord, icke heller fordrade han den ringaste godtgörelse, utan låter genast påsätta honom den yppersta klädningen, ring på hans hand och skor på hans fötter, samt anställa en glädjefest för hans återkomst. Så har Christus sjelf beskrifwit det gudomliga förlåtandet; så will Han wara känd och ansedd. Fadershjertat war oföränderligt huldt och förlåtande äfwen under den fallne sonens bortowaro och förskräckligaste försyndande. Icke blef det försonadt genom hans återkomst, det war tillräckligt försonadt förut; men den bortgångne hade ingen nytta deraf, förrän han återkom. Häraf lära wi då, att Gud är försonad, äfwen mot de ogudaktiga, otrogna, oomwända; Christus har borttagit äfwen **deras** synder på en dag, äfwen de hafwa nåd och förlåtelse sig förwärfwade; den yppersta klädningen, Christi rättfärdighets klarskinande silke, har äfwen för deras räkning länge warit färdig och wäntat att blifwa emottagen.

Här kunna wi äfwen lära, **när den saliga stunden inträffar**, då en arm syndare werkligen emottager nåd, förlåtelse och barnaskap — nemligen wid första allwarliga återwändande till Herren, d.ä. den **första gången** han, misströstande på sig sjelf och allt eget, såsom sin egen ånger, bön och bättring, wänder den nödställda, hungrande och törstande själens öga på den korsfäste; men mycket mer den första gång han förstår sin salighet i Christus, den första gång han får se i evangelium, hwad han förr icke sett, huru allt är redo, är nog och öfwer nog i Christus.

Wälsignad den dagen, när jag här fick se, Hur nådenes haf öfwerswallat; Wälsignad den stunden, den Gud mig täcktes ge, När Han mig till nåden har kallat, Mig nyfödt och renat, upptagit till barn, Då löstes jag arme ur otrones garn Ty Jesus har dött i mitt ställe.

Den 15 Maj.

Ordet är hardt när dig, nemligen i din mun och i ditt hjerta; detta är det ordet om tron, som wi predika. Rom. 10:8.

Märk wäl detta språk! Här är trons hemlighet. Här är den sanna wisheten. "Ordet är hardt när dig." Den, som will finna Gud och Christus, hålle sig blott till ordet. Der will Gud möta oss. Der finner du Christus. Du behöfwer icke fara omkring och söka Honom i dunkla känslor eller okända rymder, hwarken i höjden eller i djupet; du har Honom helt nära, **i ordet — det ordet om tron**. Omfattar du det i ditt hjerta, så har du **Christus** i ditt hjerta, så har du allt, hwad orden innehålla och lofwa. Du behöfwer icke swäfwa hit och dit med dina tankar och säga: Om jag wisste, hwad Gud i himmelen tänker om mig och will göra med mig! Om jag wisste, huruwida mitt namn står i lifwets bok, eller icke! Ack, om Gud wille på något sätt uppenbara sig för mig och säga mig det! Säg icke i ditt hjerta något sådant. Herren Gud har redan gjort, det du önskar. Han har redan uppenbarat sig och gifvit oss det ord, som gäller för **alla**, för **hwar och en.** War wiss, att Han icke gör någon skilnad på personer, utan att hans förkunnade nådeslagar gälla för alla lika. Uti jordiska förhållanden förstå wi ganska wäl, huru en allmän lag gäller. Då jag känner samhällets lagar, så behöfwer jag icke säga: Ack, om jag finge tala med konungen och höra, om jag har att wänta hans kungliga beskydd. Nej, jag wet förut, hwilka han är nådig och skyddar, nemligen alla som rätta sig efter rikets lagar. Så är det ock med Guds ord. Det är endast en löslighet i wår tro på Guds ord, när wi icke weta, hwad Gud tänker om oss. Han har redan sagt oss det i ordet. Der ser jag, att om jag icke will hylla Sonen, utan will med werlden lefwa fritt efter mitt eget tycke och kött, i synd och lättsinne, så är jag under fördömelsens dom. Will jag å andra sidan försöka att genom egen rättfärdighet efter lagen förwärfwa Guds nåd, så wet jag, att wilkoret är detta: Fullgör **allt**, så får du lefwa, men att om jag syndar på ett, är jag under förbannelsen. Är jag deremot af lagen dömd, rådlös och nedslagen, men söker nu min frälsning endast i Sonen, i hans försoning, och icke mer kan umbära Honom och hans evangelium, då wet jag, att jag redan är iklädd hans

rättfärdighet och skrifwen i lifwets bok, huru illa det än må synas eller kännas i mitt hjerta. Huru wet jag allt detta? Det wet jag af Guds eget ord. Hwem skulle jag tro, om icke Gud sjelf? Och Han har öfwerallt förklarat oss detta.Wi böra med mycket allwar prägla denna lärdom in i wåra hjertan Ty det är eljest en öfwermåttan swår konst att alltid förblifwa i tron, under all den mångfaldiga anfäktelse wåra hjertan måste lida i denna werld. Köttet är fullt med synd, samwetet fullt med lagsinne, känslan hos gudfruktiga själar stundom såsom ett öppet sår och Gud med sin nåd ofta djupt fördold och mycket underlig. Här har då wår fiende, djefwulen, rika tillfällen och medel att anfäkta oss, så länge wi äro på jorden. Då gäller det att hafwa något starkt fäste i nöden, att icke bero af, hwad **wi** äro, finna eller känna i oss sjelfwa, utan hårdt fasthålla oss wid den store Gudens ewiga **ord**. Om denna dyra konst talar Luther ganska lärorikt sålunda: "Det är annat att **känna** och annat att **tro**. Derföre måste man gå ifrån känslan och rentaf fatta ordet med hörseln,såsom det lyder, samt likasom inskrifwa det i sitt hjerta och hålla sig fast derwid, om der ock ingen likhet wore dertill, att mina synder äro tagna ifrån mig, utan jag känner dem ännu hos mig."

Men detta sker nu endast genom trons ihärdiga fasthållande wid **Guds ord**. Och tänk: När den store Herren Gud, himmelens och jordens skapare, betygar: "Så sannt som jag lefwer, jag har icke lust till någon syndares död, utan att hwar och en wänder sig till bättring och lefwer: hwilken förtappad syndare skulle icke då lita derpå, fly till Honom och lefwa? När den store Herren Gud ifrån werldens begynnelse med så många uttryckliga ord och talande förebilder uppenbarat sitt ewiga råd, att Han wille genom sin enfödde Son bota syndafallet, borttaga synden och fullgöra lagen; när en stor evangelisters skara jemte den Helige Andes krafter på jorden wittna, att allt detta är fullbordadt; ja, när Herren sjelf betygar: "Jag är den förste och den siste, och den lefwande; jag war död, och si, jag är lefwande ifrån ewighet till ewighet — och jag skall gifwa honom, som törstar, af det lefwande wattnets källa för intet": hwilken förtappad syndare skulle icke lita på sådana ord och trösteligen framgå till nådestolen? Hwilken anfäktad christen skulle icke med alla sina frestelser och skröpligheter likwäl hwila sitt trötta hjerta wid sådana ord? **Ordet**, Guds eget ord, **är hardt när dig**, ja, **i ditt hjerta och i din mnn**, då du med tron omfattar det. Der har du då Christus och all salighet, endast i och med ordet.

Wäl mig nu till borgen jag hunnit: Guds **ord** är mitt bergfasta slott; I tusende qwal jag har gått Och aldrig förstått Den fridenes grund jag nu funnit. Hur stormar och böljor än slå, Guds **ord** och **förbund** stå ändå. Den 16 Maj.

Wi hafwa icke strid emot kött och blod utan emot furstar och wäldiga, nemligen emot werldens herrar, de som regera i denna werldens mörker. Eph. 6:12.

Om wi nu betrakta och sammanfatta, hwad apostelen här antyder om wår fiende, få wi en ganska förskräcklig bild af honom, såsom på en gång mycket mäktig, mycket listig och förslagen, och derjemte en osynlig fiende, som kan wara oss helt nära, utan att wi ana det. Wi wilja först betrakta detta sista. Då apostelen säger: "Wi hafwa icke strid emot kött och blod, utan emot furstar och wäldiga", är alls icke meningen, att wi icke hafwa att strida emot wårt eget onda kött, eller det medfödda förderfwet, utan det betyder, efter Pauli sätt att tala, att wi i denna strid icke hafwa, såsom i wanliga krig, några kroppar att rikta wåra wapen emot, så att wi kunna med ett swärd träffa dem, utan att wåra fiender äro andewäsenden, hwilka wi icke kunna döda, och osynliga fiender, som kunna wara alldeles inwid oss, utan att wi se dem eller det minsta frukta deras närwaro. Detta är ju redan ett ganska betänkligt förhållande. För det andra låter han oss förstå, att wåra fiender icke äro swaga och föraktliga andar, utan twärtom mycket mäktiga och ansenliga, då han kallar dem furstar och wäldiga — eller nogare efter grundtexten: "furstadömen" och "makter" eller öfwerheter, hwilka ord antyda, att djefwulen har ett egentligt rike, med särskilda ordningar och författning, så att somliga onda öfweränglar, såsom furstar och öfwerhet, föra en regering öfwer de andra djeflarna. — Widare kallar han dem werldens herrar, hwilket ju är ett ganska förskräckligt namn. Så har ock Christus sjelf kallat djefwulen denna werldens furste, och Paulus kallar honom t. o. m. denna werldens gud, hwilka namn tydligt gifwa tillkänna, hwad wi ock endels kunna se med ögonen, att djefwulen alldeles regerar hela den oomwända menniskowerlden, så att konungar och kejsare ligga under hans wälde och regering såsom små swaga slafwar eller ock trogna och lydiga undersåter. Wi weta ock, att wår fiende är af en hög härkomst, nemligen en fallen ängel, och att han har ett förfärligt mod, då han wågar med besinning

strida emot sjelfwa den store Guden och i Christi kötts dagar gick så långt i öfwermod, att han till och med dristade att bjuda Herren sjelf falla ned och tillbedja sig. Och hwilken makt han har öfwer en arm menniska, det kan man förstå, när Christus betecknar menniskan och djefwulen med ett hus och dess herre, då Han talar om en starkt bewäpnad, som bewarar sitt hus, så att menniskan är för djefwulen blott såsom ett hus för dess husbonde.

Så betecknas ock hans styrka, icke mindre än hans brinnande nit att förderfwa oss, med apostelen Petri bild, då han kallar honom ett lejon, ett af hunger rytande lejon, som springer omkring och söker, hwem han må uppsluka.

Allt detta är ju så förskräckliga antydningar om wår fiende, att en menniska wäl kan grufwa sig för att lefwa på jorden. Och så mycket är säkert, att de, som icke i gudsfruktan hålla sig till Herren, måste wisserligen wara eller råka i djefwulens wåld. Så mycket är säkert att om Herren blott lemnar oss åt oss sjelfwa, så äro wi förlorade, så kan djefwulen hwarje ögonblick kasta oss i de grufligaste djup af synder och galenskaper och derpå i helwetets afgrund. Men wi weta ock, att så framt wi icke sofwa i säkerhet, eller sjelfwa tro på wår starkhet utan blifwit små barn och swaga får inför Herren, skall striden icke bero af wår starkhet, icke heller af djefwulens makt, utan att Herren skall sjelf strida för oss, ja i sina armar bära och bewara oss såsom lam. Om Herren Gud blott en enda timme lemnade djefwulen full frihet öfwer oss, skulle han blott på den timmen rifwa oss i stycken och kasta oss i helwetet. Hwarje stund i wårt lif, då detta icke sker, är således ett wittne om Guds trofasta, hulda och mäktiga närwaro O, att wi ock kunde betänka sådant!

Striden är alltså en andlig strid, den beror icke af wår makt och styrka; hwarföre ock den mest fruktanswärda egenskapen hos djefwulen är hans list, hans mångfaldiga list och ränker, hwarmed han kan bedraga och tjusa oss, så att wi icke alls söka Herrens kraft, utan willigt gifwa oss åt fienden. Derföre har ock Skriften talat mest om denna hans egenskap. I bibelns sista bok kallas han den gamle ormen, som bedrager hela werlden och derunder så många kloka, lärda och upplysta män. Men kanske finnes intet ord, som förskräckligare antyder denna fiendes fruktanswärda rikedom på list och ränksmideri, än det ordet af Christi mun: satans djuphet, och då apostelen säger, att han ock förskapar sig uti en ljusets ängel. Gud beware alla menniskobarn! Emot "satans djuphet" förslår wisst intet menskligt förstånd, ingen upplysning och waksamhet, om icke Gud sjelf med sitt "uppseende bewarar wår ande". Emot satans djuphet will jag endast sätta "Guds djuphet" och den "Israels wäktare, som icke warder sömnig eller sofwer".

Wår Gud är oss en wäldig borg, Han är wårt wapen trygga, På Honom i all nöd ock sorg Wårt hopp wi wilja bygga. Mörkrets furste stiger ned, Hotande och wred; Han rustar sig förwisst Med wåld och arga list, Likwäl wi oss ej frukta.

Wår egen kraft ej hjelpa kan, Wi wore snart förströdda. Men med oss står den rätta man, Wi stå, af Honom stödda. Frågar du, hwad namn Han bär? **Jesus Christ det är**, Han är den Herren Gud, Som, klädd i segerskrud, Sin thron för ewigt grundat. Den 17 Maj.

Fötterna skodda, att I mågen wara redo till fridens evangelium. Eph. 6:15.

Detta stycke af wår wapenrustning lyder mer ordagrannt efter grundtexten: skodda med beredwillighet till fridens evangelium. Alla Christi stridsmän äro kallade att också deltaga i sin Herres stora hjerteangelägenhet, att fridens evangelium blir utbredt på jorden. Herren Christus säger: "Den som icke är med mig, han är emot mig, och den icke församlar med mig, han förskingrar;" och Petrus skrifwer, icke till prester, utan till christna i gemen: "I skolen kungöra hans dygd, som har kallat eder af mörkret till sitt underliga ljus." Men blir du nitisk och trogen uti att wittna om din Frälsare, utsätter du dig dermed för många obehag och beswärligheter, ja, du får hela djefwulens rike emot dig — inwärtes mycket flere och swårare glödande skott och utwärtes hans trogna tjenarinnas, werldens, fiendskap och bitterhet, hwilken då spanar efter alla möjliga tillfällen att få sak med dig.

Förstå då, huru nödigt detta stycke är, som heter: "Fötterna skodda, att I mågen wara redo till fridens evangelium." Märk: "fötterna skodda!" Likasom det är nödigt för krigaren att wara klädd om sina fötter, då han skall ila fram genom en obanad mark, full med hwassa törnen, skarpa stenar och giftiga ormar; så måste ock wi wara wäl rustade emot alla de bittra erfarenheter och frestelser till otålighet, som hopa sig i wår wäg, om wi wilja

werkligt och troget nitälska för Christi evangelium. Wi hafwa då att tränga oss fram likasom genom en tjock törneskog, der många hwassa saker och giftiga djur skola såra, rifwa, sticka oss, om wi icke äro wäl rustade.

Och hwad skall då wara wår fotbetäckning? **Hwarmed** skola wi wara skodda? Apostelen säger: med **beredwillighet** eller **redebogenhet** till fridens evangelium. Denna **redebogenhet** består först uti en inre willighet, hjertlig lust och kärlek, som just kommer af fridens evangelium. Häri ligger hemligheten. Öfwade christna känna den af sin erfarenhet. Alla möjliga förmaningar, föreställningar, uppfordringar eller tröstegrunder äro alldeles utan kraft att bringa oss till en lefwande evangelii bekännelse, om wi icke just af samma evangelium sjelfwa blifwit warma, upplifwade och williga i anden. Är hjertat ännu kallt och dödt, finner man alltid några ursäkter för sin andliga stumhet; eller ock gör man många föresatser, men det blir dock ingenting af — så wida icke någon yttre kallelses form sätter oss i rörelse. Men när mitt eget hjerta genom nåden är uppwärmdt och saligt, då Herren talat med mig ochförsäkrat mig om mina synders förlåtelse och sin wänskap, då får jag en egen inre drift, så att jag **kan icke tiga**, utan det går mig, alldeles såsom David säger: "Jag tror, derföre talar jag;" och åter: "När du tröstar mitt hjerta, då löper jag dina budords stig."

Men då ordet **beredvillighet** antyder, att man är **beredd**, och fötternas betäckning, som gör, att man icke är så ömtålig för det hwassa, man stöter emot, tyder på **tålamod**; så hör det särskildt till wår andliga fotbetäckning, att wi rusta oss till ett ihärdigt tålamod, att wi allwarligt förlika oss med den tanken, att wi skola lida och wilja lida med Christus. Såsom Petrus säger: "Medan nu Christus har lidit i köttet för oss, så skolen I ock wäpna eder med det samma sinnet" att wilja lida för hans skull. Ty om wi icke äro wäpnade med det sinnet, går det oss, såsom wi ofta se, att själar börja med stor lust och frimodighet den andliga striden, men då denna blir något mer allwarsam, så att det gäller werkligen lida något, då göra de hastigt en krökning åt sidan, då förändra de tonen och kosan, och det endast för att undgå lidandet. Sådana duga icke i denna strid. Ty den som will wara en werklig christen, den som will tillhöra den korsfästes och föraktades parti och med allwar bekymra sig om hans sak och evangelium, han måste, såsom Luther säger, "wänta sig allt möjligt motstånd, wåld, onda funder, föraktelse, otack, hån och försmädelse, fast han ock gör alla godt". Derföre måste wi wara så skickade, att wi kunna lida de onda och fördraga de mest oförtjenta bittra ting och sålunda genom tålamod bryta oss igenom.

Men att wara så skickad, dertill fordras, att du först står på en förtrolig fot med din Gud och känner Honom såsom din försonte, hulde Fader; och för det andra att du djupt inpräglar hos dig den dyra sanningen, att då skall Han uti allting sörja för dig och på det huldaste waka öfwer allt, hwad dig händer, så att icke ett hår kan falla af ditt hufwud hans trofasta wilja förutan. Många eftersäga wäl detta med munnen, men få äro de, som på allwar tro det. Wi borde dessutom icke så alldeles förakta de gamla kända orden af wår Herre: "Saliga ären I, när menniskorna försmäda och förfölja eder. Glädjens och fröjden eder; ty eder lön är stor i himmelen; förty de hafwa sammalunda förföljt profeterna, som hafwa warit före eder". Skola då äfwen **wi**, owärdiga, få wara med om denna profeternas ära? Gud, hjelp oss att wakna!

O, håll i tron blott ut! Tiden är kort. Allt blir ju wäl till slut, Tiden är kort. Jag, jag dig älskar ju, Hwi då bedröfwas du, Hur jag dig sköter nu? Tiden är kort.

Werka i tron mitt werk, Tiden är kort; Blott på min wilja märk, Tiden är kort. Löp på min hudords stig, Gläds att få tjena mig, Gläds att få offra dig; Tiden är kort.

Den 18 Maj.

Om än hafwet rasade och swallade, så att för dess bullers skull bergen fölle omkull. Sela. Likwäl skall Guds stad blifwa lustig med sina brunnar, der den Högstes heliga boningar äro. Ps. 46:4,5.

Detta är ju en rätt glad och triumferande sång, ett rätt frimodigt hjerta, som springer med sin Gud öfwer murarna, och som på en gång swingar sig öfwer alla höjder, öfwer både berg och brådjup! Här är icke ett tecken af försagdhet. Och dock är den glada psalmen skrifwen på en tid, då "hafwet swårligen rasade", då "**stora bedröfwelser** woro påkomna", såsom wi se i v. 2. Huru kan man i sådana tider wara så glad och frimodig? Se

huru den kunglige sångaren talar! "Gud är wår tillflykt och starkhet", så börjar psalmen. "Herren Zebaoth är med oss; Jacobs Gud är wårt beskydd", så slutar den. Det behöfwes blott, att sådana förhållanden blifwa sanna och lefwande för wårt hjerta; det behöfwes blott, att wåra ögon öppnas, att der blir en liten öppning på det tjocka molnet, som döljer Guds herrlighet för wårt öga, och wi sjunga och springa alla med samma fröjd som David. Då Elisas tjenare för den här med hästar och wagnar, som låg omkring staden, utropade: "Ack we, hwad wilja wi nu göra?" sade Elisa: "Frukta dig icke; förty de äro flere, som äro med oss, än de, som äro med dem." Men dermed war den bäfwande tjenaren ännu icke tröstad. Hwad gjorde Elisa då mer? Elisa bad och sade: "Herre, öppna honom ögonen, att han må se." Då öppnade Herren tjenaren hans ögon, att han fick se. Och si, då war berget fullt med brinnande hästar och wagnar omkring Elisa. Nu war den tjenaren icke ängslig mer. Se då här allt, hwad som behöfwes: Herre, öppna oss ögonen, att wi må se!

Här böra wi nu förstå, att med denna Guds stad, den sanna kyrkan, icke menas någon utwärtes församling, hwilken kan omfatta ett helt lands inwånare, såsom alla döpta till Christus; utan här menas den heliga, allmänneliga församlingen, de "heligas samfund", som består af de lefwande Christi lemmar inom alla kyrkor och samfund, hwilka hafwa Christi ord, denna enda nödwändiga säd till Guds rike, och derföre äro utspridda kring hela werlden. Se dessa lefwande lemmar i Christus, här och der förströdda! Detta är bruden och Lammets hustru, som här en liten tid lefwer i ett fiendtligt främmande land, fjerran från sitt rätta hem, sin brudgums palats; detta är Christi kropp, som ännu har mycket att lida på jorden och wäntar sin förlossning; detta är Herrens församling, den gode Herdens hjord och hans "fosterfår" detta är det"heliga templet af lefwande stenar, uppbygdt på apostlarnas och profeternas grund, der Jesus Christus är öfwersta hörnstenen"; detta är de heligas medborgare och Guds husfolk, bland hwilka Herren lefwer och regerar såsom en fader i sitt hus , detta är Herrens plantering och "örta-gård, der Han förlustar sig bland rosor" — korteligen, det är "lefwande Guds stad, det himmelska Jerusalem, de förstföddas församling, som äro beskrifna i himmelen". Det är om denna Guds stad, David här sjunger så fröjdefullt och frimodigt: "Om än hafwet rasade och swallade, så att för dess bullers skull bergen fölle omkull; likwäl skall Guds stad blifwa lustig med sina brunnar, der den Högstes heliga boningar äro."

Men finnes det werkligen en motswarighet till dessa ljufliga ord, eller månne det är endast ord? Och hwad är det då, som utgör det utmärkande kännetecknet på Guds folk, på dem, som Herren sjelf känner såsom sina? Denna fråga blir för alla redliga själar den mest närgående. Och derpå swara wi: Till denna lefwande Christi kropp hör hwar och en, som under mer eller mindre syndaelände och sökande efter frälsning omsider funnit sin enda tröst, lif och salighet i Frälsaren, blott Frälsaren, så att **Han, Han** är hela föremålet för hjertats längtan och hjertats frid — hjertats största sorg, då Han saknas, och största glädje, då Han är nära. Se, detta är brudens kännetecken. Och i detta sinne, nemligen att Christus är oumbärlig, först och sist till försoning och rättfärdighet, så ock till helgelse och förlossning — i detta sinne äro alla christna lika. Huru märkligt är det icke, att i alla länder och tider, i alla folk och slägter och tungomål, der man finner christna, ehuru af så olika folklynnen och seder, de dock i denna hjertpunkt äro alla så lika. De kunna wara ganska olika i wissa andra afseenden, i gåfwor och kallelser, samt i wissa enskilda meningar; men uti ett äro de alla lika: att **Christus, Christus** är deras lif och deras wisa.

Se, dessa äro nu de, hwilka utgöra det Guds folk, om i wår text betecknas med **Guds stad**. I sanning en underlig stad! Liten och oansenlig, och dock så stor och herrlig — stor till sitt omfång, lika med werlden, sträckande sig från pol till pol, och öfwermåttan herrlig till sitt inre wäsende och sin slutliga bestämmelse. En gång skall man ock se de förströdda samlade, då skall man skåda bruden i bennes fulla glans och prydning.

Hwad under om min längtan då alltmera sträcker sig, Jerusalem, Guds helga stad, dit upp, dit upp till dig. Min härkontst är ju dock af dig, och jag är främling här, I dig jag har mitt borgerskap, och der jag hemma är. Den 19 Maj.

Gå till mina bröder och säg dem: Jag far upp till min Fader och eder Fader, till min Gud och eder Gud. Joh. 20: 17.

Detta war det första, som den uppståndne Frälsaren talade efter sitt stora werks fullbordande; och wi märka i orden en påtaglig omsorg att fästa uppmärksamheten på ordet **broder**, då Han med en så besynnerlig

widlyftighet uttrycker detsamma, sägande: "**Min** Fader och **eder** Fader; **min** Gud och **eder** Gud." Då wi härjemte äfwen betänka, att Christus icke före sin död brukade tilltala sina lärjungar med brodersnamnet — Han hade wäl förut kallat dem wänner och bewisat dem all kärlek, samt i allmänna ord förklarat, att "den, som gjorde hans wilja, skulle wara hans broder och syster och moder"; men Han hade dock icke bestämdt tilltalat dem med namnet **bröder** — utan det är först, då det stora försoningswerket war fullkomnadt, då syndafallet war godtgjordt, ormens hufwud krossadt, synden försonad och den ewiga rättfärdigheten framhafd, och således menniskornas ursprungliga barnaskap hos Gud war återstäldt — det är då, Han begynner bruka det namnet bröder, och säger: "Min Fader och eder Fader, min Gud och eder Gud." Wisst är detta betydelsefullt, wisst må man stanna och betänka det! Och att detta war det första, Herren talade efter sin uppståndelse, får en ny märkwärdighet, då wi besinna, att detta just war det stora målet för hela Christi försoning, nemligen att återställa wårt i fallet förlorade barnaskap hos Gud. Ty allt, hwad som eljest uträttades, såsom att synden försonades, lagens förbannelse borttogs och den ewiga rättfärdigheten framhades, allt är blott delar af ett enda stort werk, nemligen wårt förlorade barnaskaps återställelse. Ty detta är ju hela hufwudsaken, att menniskan i begynnelsen war skapad till Guds barn och arfwinge; och när detta hennes barnaskap genom syndafallet förlorades, skulle "qwinnans säd" återställa detsamma. Uti barnaskapet hos Gud förenar sig all salighet; ty äro wi barn, så äro wi ock arfwingar. Det war således återställelsen af detta, som utgjorde målet och sammanfattningen af allt, hwad Christus, såsom wår andre Adam, skulle uträtta. Den, som förstått detta, skulle efter Christi fullbordade försoning af sig sjelf kunnat fråga: Är då nu wårt barnaskap hos Gud återstäldt? Äro wi nu återbragta till det i fallet förlorade förhållandet till Gud? Och nu kommer här Herren Christus sjelf och säger det — och det är det första, Han talar efter sin uppståndelse; och Han har en synnerlig omforg, att man skall märka, hwad Han säger:" Mina bröder — min Fader och eder Fader, min Gudoch eder Gud — min och eder! min och eder!" Den, som icke här förnimmer något stort och gudomligt, måste hafwa alldeles "förhållna sinnen". O, så märkwärdigt! Christus sjelf, Herren af himmelen, Guds ewige Son, som först kom och blef en menniska såsom wi och nu fullbordat återlösningens werk, Han säger om arma skröpliga lärjungar: Mina bröder — mina — bröder — min Fader och eder Fader! Så har Herren nedbrutit medelbalken, så är åter Gud och menniskan förenad, så är det förlorade återstäldt: **barnaskapet hos Gud**. Så är Guds Son worden, såsom apostelen säger, **den förstfödde bland många bröder**; märk: "den förstfödde bland många bröder." Hwad hör jag, hwad hör jag! — Om wi ock ofta betraktat denna underbara brodershelsning, hafwa wi dock knappt gjort den ringaste början. Här är ett djup och en höjd, som går öfwer all wår förmåga; gåfwan är allt för stor och wåra hjertan alltför trånga. "Från djup och till djup i Guds ewiga råd serafen ej blickar ett under af nåd mer stort och mer saligt än detta."

Men skulle ännu någon säga: Ja, det war lärjungarna, dessa Jesu närmaste och trognaste, som hade följt Honom i mer än tre år, och som woro fromma och heliga — det war dem, Han kallade bröder. Hwad kommer detta oss wid? - så wilja wi blott swara: Har du ännu icke förstått, att detta broderskap med Christus är detsamma som wårt barnaskap hos Gud, och att detta war sjelfwa hufwudmålet för hela Christi försoning, hwilken ju icke skedde blott för några få wänner, utan för hela werlden? Wisserligen är det alltför orimligt, att wi, arma syndare, skola wara Christi bröder. Men hwad säger Skriften? Och har wäl Christus haft anseende till person? Gud, alla menniskors skapare och frälsare, ser icke efter personen, utan efter menniskan. Icke ens Christi egen moder fick hafwa något företräde, utan allt, hwad menniska heter, war för Honom lika. Det är blott **menniskan**, som är så dyr för hans ögon, och icke den och den **personen**, med den skilnad allenast, att de trogna ligga wid hans sköte, äro hans lust och fägnad, då de otrogna äro sorgebarn, fjerran från hans famn. Så gäller då detta broderskapet icke blott de första lärjungarna, utan äfwen oss alla, som genom deras ord tro på Honom. O, stora herrlighet! O, ewiga fröjdekälla! Hwar och en ibland oss, som genom deras ord börjat tro på Honom, har samma lott som de uti denna hans ljufliga tillfägelse: Mina bröder — min Fader och eder Fader, min Gud och eder Gud.

Han har sagt: "min Fader — eder Fader". Han har sagt: "min Gud och eder Gud". O, min arma själ är du ej glader, Att ock du har fått ett sådant bud!

O, det broderskapet, se det gäller Mer än allt, hwad här man nämna kan, Ty i bredd med Jesus det mig ställer,

Ger mig rätt till samma arf som Han. Den 20 Maj.

Och Gud skall aftorka alla tårar af deras ögon; och ingen död skall sedan wara; icke heller gråt, icke heller rop; ty det första är förgånget. Uppb. 21:4.

Då allt detta, som tillhör **det första** - det första tidskiftet, wår maskperiod på jorden — "tårar", "gråt", "rop", "wärk" och "död", är förgånget, då skall der wara blott fröjd och ett "lustigt wäsende på Guds högra hand i ewighet". Då skall jag aldrig mer gråta, ängslas och lida af syndens makt i mig, af djefwulens frestelser och anfäktningar, eller af werldens ondska, förakt, lögn och smädelse. Tänk, hwad detta är: Nu skall jag aldrig mer lida af syndiga tankar eller begärelser, utan wara alltid helig, ren, fri och andlig; nu skall i mitt hjerta gå wågor af oändliga salighetskänslor. Nu skall jag hafwa ett sådant hjerta, som kan helt och fullkomligt älska Gud, ett hjerta som ingen större salighet känner än i det heliga och underbara, som jag nu skådar och åtnjuter; nu skall jag aldrig mer behöfwa säga mig, att jag bör älska Gud, utan jag skall hafwa ett sådant hjerta, som icke kan annat än älska Honom och allt, hwad som tillhör Honom — likasom en warm älskare af sig sjelf har det hjertat, att han älskar och har deri sin sällhet. O, hwilken salig tid, då synden icke mer låder wid oss! Wi skola icke mer kämpa med detta upproriska hjerta, som nu beständigt will föra oss ifrån Gud; icke mer förtryckas af det djupa förderfwet, af någon tröghet, kallsinnighet, eller af wrede, eller af otålighet, eller af stolthet, eller af skygghet för Christi bekännande. Intet stapplande, intet Andens bedröfwande, inga syndiga ord eller gerningar skola mer kränka wårt samwete. Wi skola nu hwila ut ifrån allt detta för ewigt. Widare, wi skola icke mer känna något twifwel på Guds kärlek. Wi skola icke mer bruka sådana ord som dessa: "Huru skall jag weta, att mitt hjerta är uppriktigt inför Gud? att min omwändelse är sann, att min tro är lefwande? Jag fruktar, att allt, hwad jag gör, är skrymteri, att Gud är wred på mig." Nej, allt detta tillhörde det första, eller jord- lifwet. Allt detta skall nu wändas i lof. Wi skola aldrig mer frukta något Guds misshag; ingen hjertewärk, intet helwete skall mer blandas med himmelen. Här händer det ofta, att de trogna känna Guds wrede "trycka och tränga dem med alla sina böljor"; men då detta första är förgånget, skola de fullkomligt "se och smaka, huru ljuflig Herren är", och nu höra hans tilltal: "Jag har som snarast, uti ett ögonblick, gömt bort mitt ansigte för dig; men med ewig nåd will jag förbarma mig öfwer dig."Wi säga än en gång. Tänk, hwilken salig sabbatsro och hwila, när wi icke mer skola känna köttets och djefwulens frestelser! Hwilken smärta är der icke för en christen att blott känna **frestelser** till allt ondt: än dessa hemska och hädiska tankar om Gud, om Christus, om wissa heliga sanningar; än åter frestelser att wända sig till de närwarande tingen, att leka med syndens lockmat, att söka någon glädje i köttets lustar, hwilka äro färdiga att som krut fatta eld, så snart en gnista faller deri. Wi swäfwa här i beständig fara. Hwarje sinne, hwarje lem hos oss, hwarje skapad warelse kan blifwa oss till frestelse. Wi kunna knappt öppna ögonen, utan att afundas dem, som äro öfwer oss, eller förakta de ringare. Huru snart förgå wi oss icke med tungan, och isynnerhet med hjertat! Hafwa wi ett skarpt förstånd, huru snart uppblåsas wi icke! Äro wi befallande, huru snart missbruka wi icke wår makt! Äro wi underordnade, huru snart knota wi icke öfwer andras företräden och tadla dem! Sådana hjertan dragas wi med nu. Tänk, då wi blifwa alldeles fria från allt detta onda! Och detta allt för ewigt, för ewigt — "ty det första är förgånget".

Men allt detta är nu taladt, "såsom af ett barn", och blott om **det onda**, wi skola undkomma. Ty af detta onda hafwa wi erfarenhet. Men hwem kan wäl säga något wärdigt om **det goda**, wi skola erhålla? Det är, "hwad intet öga har sett, och intet öra hört, och uti ingen menniskas hjerta är uppstiget". Betänk allenast, när den allsmäktige Guden företager sig att riktigt glädja sina hemkomna barn, hwad Han då kan göra! Han kan skapa oändlig salighet. Han kan, om så fordrades, blott skapa sådana hjertan uti oss, som af sig sjelfwa känna en outsäglig fröjd. Wi erfara ju ofta, huru sorg och glädje endast bero af sjelfwa hjertats stämning, så att ett gladt hjerta fröjdas utan synnerlig anledning. Tänk då, när först alla omständigheter äro de allrasaligaste, och så derjemte hjertat är friskt, gladt, ja, så fröjdedrucket, som den allsmäktige Skaparen kan göra det. Wi förstå, att när blott den tid kommer, att Gud **will** göra salighet, då **kan** Han göra outsägliga ting; och för det andra att Han, som är sjelfwa kärleken, nu äfwen måste wilja det — då wi, som äro onda, ändock kunde wilja skapa himlar. O Gud, fördrif det tjocka mörkret i wår själ. Wi hafwa ju outsägliga ting att wänta, så sannt du sjelf har sagt det.

Ja, högre, klarare än gull, än solen Min själ skall skina ärofull för stolen. Den gode Guden iklär mig skruden, Som sjelf Han lofwat åt den kära bruden.

En ewig, oförgänglig fröjd det blifwer, Som fridens Gud i himlens höjd mig gifwer, Der Jesu wänner med palm i händer Lofsjunga Lammet, som de sina känner. Den 21 Maj.

Jag will lofwa Herren all tid; hans lof skall alltid wara i min mun. Ps. 34:2.

Så säger den pröfwade David. Och så bör wisst en christen hafwa det, hwilken är insatt i hela Christi rikedom, att han i **all tid** är glad och tacksam i en sådan lycka, såsom ock apostelen säger: "Waren alltid glada — och tacksamma i allting, ty det är Guds wilja om eder genom Jesus Christus." Först är det wisst den billigaste och saligaste pligt, att Guds barn redan här i pröfningswerlden begynna det himmelska lifwet, nemligen att prisa och lofwa wår Gud — glädjas, älska och prisa sin himmelske Fader, för allt hwad Han i sig sjelf är, och för hwad Han emot dem **gjort, gör och skall göra**. Hwem kan utsäga alla de blott härmed antydda ämnen för Guds lof? Men hwad som är icke mindre wärdt att i tid besinna, är, att otacksamheten är en sådan synd, som har en hel mängd olyckliga följder med sig — "otacksamheten är eet uttorkande wäder, för hwilket alla Guds nådeskällor utsina" — och otacksamheten är ett slags förtrollning af menniskans sinne, så att hon icke ser det goda hon har, så att, om hon ock i sjelfwa werket är den lyckligaste på jorden, hon skall gå såsom en olycklig warelse genom lifwet och wara en martyr för idkelig missbelåtenhet, en börda för sig sjelf och en Guds äras förnekare. Det säkra är, att den, som fått minst på denna jord, har dock stora skäl att oaflåtligen prisa, tacka och lofwa wår Gud; ty blott att få se eller weta något om Guds herrliga werk och wäsende borde uppfylla oss med hans pris. "Hela jorden är full med hans godhet. Himmel och jord äro fulla af hans ära." Den minst lycklige har stora skäl att prisa Gud, blott för hwad Han i sig sjelf är. Mycket mer då, om du ock är en ibland dem, som på ditt eget hjerta erfarit hans stora nåd och barmhertighet, blifwit benådad med den saliga kallelsen till Christi rike, benådad med den Helige Andes upplysning, så att du lärt känna dig sjelf och din Frälsare och blifwit ett Guds barn — och jemte allt detta kanske också åtnjuter en hel mängd synliga wälgerningar af Gud, andliga och lekamliga, har Guds ord och dagligt bröd, ja, allt hwad nödigt är för resan genom lifwet: huru bör du icke då tacka och lofwa wår Gud! Om du nu twärtom förgäter allt detta, går oförnöjd och otålig och ser på några små obehag, så är detta en otacksamhet, som icke gerna kan blifwa ostraffad. En christen bör wara en glad och tacksam menniska.

Om wi nu förstått, att otacksamheten är en mycket farlig och förderflig synd, så återstår ännu den frågan: Huru skola wi få sådanahjertan, som rätt wärdera det goda, Gud gifwer, samt tacka och prisa Honom derför? Ja, här hjelper ingenting annat, än hwad apostelen säger: "Waken upp rätteligen!" Här hjelper intet annat, än att wi sannfärdeligen få Gud för ögonen. Detta är rätta wägen. De mest döda och otacksamma menniskohjertan hafwa blifwit fulla af Guds lof och pris, när de endast fått sina ögon öppnade att se Gud, och hwad godt Han gjort oss och dagligen gör. Derföre, då David wille rätt uppwäcka sin själ till Guds lof, sade han: "Och förgät icke — förgät icke, hwad godt Han har gjort dig". Har Gud icke gjort dig något godt, så behöfwer du icke tacka Honom. Wi borde wisserligen prisa och tillbedja Gud, blott för det Han är i sig sjelf, om Han ock intet godt hade gjort oss, ty wi intagas ju ofta af en stor personlighet, äfwen om wi icke erfarit något godt af honom. Men den rätta tacksamheten till Gud intager intet menskohjerta, förrän det sjelft erfarit en mycket stor nåd af Honom, nemligen den stora nåden som helt uppsmälter och omskapar menniskan. Derföre kunna wi aldrig med allwar uppmana någon annan till Guds pris än dem, som erfarit den stora barmhertighet, att de blifwit från dödens och djefwulens wåld frälsta och af Guds Ande födda på nytt. De döda prisa dig icke, o Herre; och utan en blir född på nytt, kan han icke ens i tiden se Guds rike. Han är blind och död, han ser icke Guds herrlighet. Att söka bringa en sådan till hjertlig glädje och tacksamhet, det wore såsom att wilja bringa snö och is att blifwa warma.

Men såsom det är ett fåfängt försök att arbeta med sjelfwa hjertat, att göra det warmt och tacksamt, då wi icke erfarit Guds godhet; så är det å andra sidan mycket lätt att wara tacksam, när wi smaka och se, huru ljuflig Herren är, ja, då wore det twärtom swårt att icke få tacka och prisa Honom. Det war icke swårt för Israels barn att prisa och lofwa Gud, då de hade gått genom det röda hafwet och sett sina fiender begrafwas i dess böljor. O nej, det war då mycket lätt, det war ett oemotståndligt behof för deras hjertan att då få utbrista i Guds lof och pris.

Hör, huru de då sjunga endast om, hwad **Herren** hade gjort, hwad **Herren** war, hwad **Herren** bewisat dem. Det är då hela hemligheten af ett tacksamt och lofsägande hjerta, **att det ser Herren**.

O Herre Gud, oändelig! Giw mig nåd till att prisa dig Och sätta all min tro dertill, Att du är ewigt god och mild.

O Jesu Christ, som mandom tog! Hjelp mig att komma städs ihåg Din bittra död, ditt rena ord, I dem min själ är saliggjord.

O Helge And´, gif oss din nåd Att alltid följa dina råd. Ledsage, hägne oss din hand, Gud Fader, Son och Helge And´. Den 22 Maj.

Wandren, såsom tillbörligt är, hwar och en uti den kallelse, deruti I ären kallade, med all ödmjukhet och saktmodighet, med tålamod unddragande den ena den andra i kärleken. Eph. 4:1,2.

Du som är ett Guds barn — **wandra din höga kallelse wärdigt**! När du ser andra, ja äfwen dem, som wilja wara christna, likwäl fritt lemna sina sinnen öppna för al1 fåfänglighet, lyssnande, skådande och talande i många onyttiga ting, bör du, som är kallad till det saliga umgänget med Frälsaren och har den Helige Ande i ditt hjerta, deremot akta på, hwad som är behagligt för detta ditt höga sällskap. Bedröfwen icke Guds Helige Ande, säger apostelen; och åter: Guds tempel är heligt! Du skulle då hålla någon wakt om ditt hjertas tempel, att icke allt werldsligt fick dit inkomma. När du ser andra försänka sina dyra själar i många och stora planer för jordisk winning för att här bereda sig ett paradis, bör du, som är kallad till Guds rike och herrlighet, deremot hafwa din skatt och ditt paradis i himmelen, "fara efter det, som är ofwantill", och endast för Herrens wilja och bud med dina lemmar sköta det jordiska, under det hjertat söker de ting, som icke synas. När du ser andra, som ock wilja wara christna, likwäl så "lefwa sig sjelfwa", att de kunna se sin omgifning, i otrons och syndens mörker, wara stadd på förtappelsens wäg och likwäl knappt med ett ord warna dem, tillbakahållna af menniskobehagsamhet, lättja och maklighet, bör du åter, som nu har ditt lif och din salighet af Christi död, betänka, att "Han är fördenskull död för alla, att de, som nu lefwa, icke skola lefwa sig sjelfwa", och att Han derföre "gjort oss för wår Gud till konungar och prester", att wi skola med allwarlig bön och ordets bekännande ständigt församla med Honom.

Tag här widare de exempel, som apostelen sjelf anför. Han säger: Med all ödmjukhet och saktmodighet, fördragande den ena den andra i kärleken. Äfwen häruti skola wi wara Guds efterföljare, såsom älskliga barn, att wi icke mer wandra såsom de, hwilka lefwa i sitt sinnes fåfänglighet. Ja, äfwen om de wilja wara christna, men der är ett högfärdigt och stormodigt wäsende, så att de alltid wilja wara de förnämsta, wisaste och starkaste, skall du deremot ihågkomma, att du är kallad till det rike, om hwilket Herren särskildt förklarade, att den, som der will wara den störste, skall wara såsom den minste, och den, som är ypperst, skall wara allas dräng; men att de, som hålla sig och wilja hållas för de främsta, skola warda de yttersta. Ja, måtte wi aldrig glömma, attbland alla de oarter, som Christus bestraffade hos sina lärjungar, war det ingen, för hwilken Han warnade med så förskräckande ord som för högmodet. För detta warnade Han dem ofta och wid ringaste tecken deraf. När de frågade, hwem som war den störste i himmelriket, afskar Han med så grufliga ord deras inbillningar, att Han sade, att de icke alls skulle komma derin, om de icke omwände sig från detta sinne och så förnedrade sig som ett barn. Då lärjungarna en annan gång fröjdades åt sin makt att utdrifwa djeflar, genast sade Herren: "Fröjden eder icke, att andarna äro eder underdåniga, men fröjdens, att edra namn äro skrifna i himmelen." Så grannlaga är denna punkt; så farlig denna förnöjelse öfwer egna företräden och utmärkelser. Men att wåra namn, äro af nåd skrifna i himmelen, det är ett med de swagaste nådebarn gemensamt godt, åt detta få wi fröjda oss. Då Petrus sade: "Om än alla förargas i dig, skall jag dock icke förargas", genast tillstaddes det satan att sålla honom såsom hwete. Sedan skref samme Petrus: "Hållen eder hårdt wid ödmjukheten, ty Gud står emot de högfärdiga, men de ödmjuka gifwer Han nåd." Widare: när du ser andra, som ock wilja wara christna och kunna bete sig mildt och wänligt bland främmande, likwäl wara tyranner i sitt hus, trätosamma och hårda mot sina medmenniskor, skall du deremot ihågkomma din kallelse att wara hans efterföljare, som icke war "knorrisk och gruflig", utan "mild och ödmjuk af hjertat". Öfwa dig med allwar uti hjertans barmhertighet, mildhet och saktmodighet, att icke köttet får hafwa frihet. Och om du icke kan hämma hwarje utbrott af ett retligt lynne, måste du dock deruti skilja dig

från de ogudaktiga, att du åter erkänner ditt fel, är snar till wänskap och icke låter solen gå ned öfwer din wrede. Äfwen om du werkligen har swåra medmenniskor, kom ihåg, att det just är din kallelse såsom christen att öfwerwinna ondt med godt och att "twå deras fötter" — såsom apostelen här säger: "Fördragande den ena den andra i kärleken." Wår lärofader Luther skrifwer: "Om din make, din tjenare, ditt husbondfolk också werkligen hafwa ett förargligt fel, håll dem detta till godo — och anwänd du din större nåd till deras tjenst och förbättring; men wet, att du är kallad att bära nästans bördor, helst som äfwen du wisserligen har något fel, hwilket ock andra måste hos dig fördraga." Se, till sådant äro wi kallade. Och på detta sätt skola wi uti alla möjliga fall betänka wår höga och saliga kallelse såsom christna och Guds barn och så wandra, som tillbörligt är i den kallelsen. Gud gifwe oss alla alltmer sin nåd härtill!

Låt din **frid** Bo i hjertat all min tid! Sådan du den, Jesus, ger, Låt den wäxa mer och mer Under lifwets kamp och strid.

Gör mig **mild**, Utaf hjertat lik din bild; **Ödmjuk, tålig** också då, När du lägger korset på Ifrån knot och otro skild.

Den 23 Maj.

Blifwen i mig! Blifwen i min kärlek. Joh. 15: 4,9.

Märk detta: **Blifwen i mig**! — **Blifwen i min kärlek**! Det måste ligga något besynnerligt wigtigt i dessa ord, efter Herren sjelf så ofta upprepar dem. Det är icke mindre än tio gånger efter hwarandra, som Herren i Joh. 15 brukar det ordet om blifwandet i Honom, hwaraf hwar och en må betänka, med hwilket allwar och nit wår Frälsare will inskärpa denna sak hos oss, och huru öfwermåttan wigtig den måste wara, då Han så ofta upprepar ett och samma ord. Då måste det ock wara oss af stor wigt att fatta, hwad Herren menar. Gif då akt på, huru Han talar, och betänk, att Han icke säger: Blifwen i min tjenst, blifwen i min efterföljelse, eller blifwen i bön till mig — nej, Han talar om ett mycket innerligare förhållande, då Han säger: "Blifwen i **mig**;" "om I blifwen i **mig**." Hela det djupa innehållet af detta uttryck lärer wäl ingen i tiden kunna helt genomskåda eller utsäga; men så mycket inse wi, att det talar om den allrainnerligaste förening med Honom — sådan Han ock uttryckt den med bilden af **grenar i ett träd**. Men hwad wi kunna förnimma af denna förening och hwarigenom den uppkommer, det antyder Herren med de förklarande tilläggen: "Om mina ord blifwa i eder — blifwen i min kärlek." Wi blifwa i Christus, då wi blifwa i hans kärlek och hafwa hans ord icke blott i hufwudet och munnen, utan i hjertat, så att det utgör wår werkliga tröst.

Ditt blifwande i Christus och hans blifwande i dig är ofta den allrastörsta hemlighet. Men gif akt på, om du lefwer af Christi ord och Christi kärlek. Är det så, då lefwer du i Christus, och Christus i dig. Du kan wäl weta med dig, om du har tröst i Christus, således: om du plägar hafwa bekymmer öfwer dina synder och uselheter och då får din tröst endast genom ordet om Christi kärlek, Christi rättfärdighet, Christi blod, eller om ditt hjerta har tröst af sig sjelft eller af något ditt görande — gif wäl akt på, om du har din tröst genom **hörande** eller genom **görande**. Då märker du, om du lefwer af tron. När du med allt eget arbete aldrig kan blifwa tröstad, utan endast genom evangelii hörande, då märker du, att din tröst kommer af tro. Detta är en punkt så wigtig, att den, som icke will wara bedragen, måste nödwändigt derpå gifwa akt. Har du ett hjerta, som **beror** och **lefwer** af ordet om Christus, liksom kroppen af lekamlig spis, då blifwer du i Honom och Han i dig; då känner du ock, huru ditt hjerta innerligen drages till Honom, hungrar och törstar efter Honom och blott i Honom och hans kärlek får tröst och lif.Hwad det will säga, att wi lefwa af Christi kärlek, och att Christus lefwer i oss genom tron, det är herrligt beskrifwet af Paulus i Gal. 2: "Jag är genom lag död ifrån lagen, på det jag skall lefwa för Gud; jag är korsfäst med Christus. Men jag lefwer, dock icke nu jag, utan Christus lefwer i mig; ty det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i Guds Sons tro, som har älskat mig och gifwit sig sjelf ut för mig." Se här helgelsens rätta lif och rätta kraft. Detta heter: **Blifwen i mig — blifwen i min kärlek**. Märk, huru apostelen talar: "Jag är genom lag död ifrån lagen — jag lefwer nu i Guds Sons tro, som har älskat mig." Se här, du arma själ, hwad det är, som fattas dig, då du är slaf under synden, då du wäl kan förskräckas, ja, förtwifla för synden, men likwäl icke kan rent

afsky och hata henne, utan synden är wäldig öfwer alla dina sinnen och lemmar. Felet är, att du icke är **död ifrån lagen**, icke är fri och salig i Christi kärlek, utan är inwärtes lagbunden och trälsinnad. Huru war det då möjligt, att du skulle hafwa lif och kraft och en helig wilja? "Om en lag wore gifwen, som kunde göra lefwande, så wore rättfärdigheten sannerligen af lagen." Nej, **bokstafven dödar**; lagen gör blott synden lefwande och "mäktig i wåra lemmar att göra döden frukt". Will du hafwa lif och kraft till någon helgelse, så måste du wara "död ifrån lagen" och lefwa blott i Christi kärlek. Apostelen sade: **Jag är genom lag död ifrån lagen**. Först har sjelfwa lagen dödat mig, min sjelfwerksamhet och inbillning, nemligen då den uppwäckte i mig all synd, "beswek mig och dräpte mig dermed" — "och jag wardt död" — det war slut med mig, jag förmådde intet mer göra, känna, tänka eller företaga, kunde icke röra ett finger till min frälsning, jag war förtappad, jag war död. Då kom en annan lag, trons lag, och sade: **Tro på Herren Jesus**! Evangelium förkun- nade mig all Christi förtjenst, hans död och hans kärlek, och allt för mig, och min ande blef lefwande; och nu, skild från den gamle man-nen, blef jag förenad med Honom, som är uppstånden ifrån de döda, och "jag lefwer, dock icke nu jag, utan Christus lefwer i mig; ty det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i Guds Sons tro, som har älskat mig och gifwit sig sjelf ut för mig." Det är sjelfwa lifwet i mitt lif, att Guds Son har älskat mig och gifwit sig sjelf ut för mig. Detta heter: "Blifwen i min kärlek."

Så allt beror af **Herrens nåd** allena; Wår bättring, tro och kärlek, frid och hopp Och wårt **förblifwande** wid detta ena, Allt måste blott ur nåden spira opp.

Ju mer jag lärer, hur Han sig förbarmar, För mig alltmer Han blifwer dyr ock kär, På nåden trygg jag hwilar i hans armar, Så djupt eländig i mig sjelf jag är. Den 24 Maj.

Han skall föda sin hjord såsom en herde. Han skall församla lammen i sin famn och fodra de lamdigra. Es. 40: 11.

Tänk, hwilken tröst, då man i medwetandet af sitt eget hjertas mörker, falskhet och ostadighet, af djefwulens grymma afsigter, list och ihärdighet, och slutligen af den förwirrande mångfalden af lärdomswäder, känner sig otrygg och bäfwande för att förwillas, borttappas, förloras — hwilken tröst, då Herren säger, att Han will sjelf wara wår Herde. Tänk, hwilken tröst för en arm syndare, som känner sin ömkliga wanmakt i allting, att Christus betraktar syndare blott såsom **får**; wi betyda icke mer, wi äro blott **får**, för hwilka **Han** är den gode Herden, som hellre låter sitt lif, än Han ser, att fåren förgås. Tänk, hwilken tröst, då man också med bekymmer ser på den öfriga "klena hjordens" faror, ser, huru mycket som förwillar fåren — hwilken tröst, att Han som har "all makt i himmelen och på jorden", Han är Herden för fåren, Han skall sörja för dem. Och tänk, hwilket betryggande rättesnöre för alla de underherdar, de "små drängar", såsom Esaias kallar dem, som in- och utifrån ansättas med frågan: "Wisar du fåren den rätta wägen, behandlar du fåren rätt?" hwilken tröst att ega detta betryggande rättesnöre, detta afgörande föredöme af Herren sjelf, som säger: **Jag är den gode Herden.** För denna Öfwerherde måste wi dock alla samt och synnerligen böja oss, efter **Honom** måste wi rätta oss, annars äro wi sannerligen inga goda herdar. Hwilken som icke har Christi Ande, han hör icke Honom till.

Det första, som i detta ämne är tänkwärdt och fröjdar en fattig syndare, är, att wi här se, huru Gud betraktar menniskorna blott såsom får, borttappade och wanmäktiga får, som omöjligt kunna sjelfwa wårda och wakta sig för ulfwen, utan helt och hållet bero af en herde. Så har ju Herren öfwerallt beskrifwit menniskan och arbetar oupphörligt på att nedslå och fråntaga oss de inbillningar, som ligga så djupt i all wår natur, att wi sjelfwa skola hafwa ljus och kraft att hjelpa oss, wi skola wäl något förstå och något kunna göra. Emot denna djupa, oändliga inbillning säger ordet twärtom: "Gud såg af himmelen uppå menniskors barn, om der wore någon förståndig, som frågade efter Gud; men de äro **alla affallna och allesammans odugliga**; der är ingen, som gör godt, ja, **icke en**." Ja, wi äro så "odugliga", säger apostelen, att "wi äro **icke ens beqwäma något tänka** såsom af oss sjelfwa^, utan Gud måste werka "både **wilja och ger**ning". En sådan oduglighet ligger nu uttryckt uti bilden af **får**. Fåren äro bland alla djur de mest

blottställda, wärnlösa och enfaldiga; icke hafwa de tänder att förswara sig med emot ulfwen, derjemte äro de

kända för en sådan brist på klokhet, att de blifwit till ett ordspråk för den egenskapen, så att man kallar en mycket inskränkt menniska, ett får. Så äro wi ock alla i det andliga besynnerligt dåraktiga. De eljest mest kloka män äro de största dårar, så snart det rör deras egna själar; och de mest upplyfta christna äro alltid för satans djuphet förlorade, om Herren släpper dem. Och äfwen då wi som tydligast se, hwad wi borde göra, äro wi dock så wanmäktiga, att wi ofta måste ropa och qwida: "Jag är **såld under synden**; det goda, som jag will, det gör jag icke; och det onda, som jag icke will, det gör jag". O, besinna dock en gång detta, du som förbråkar ditt hjerta med frågan om ditt eget åtgörande till din salighet! Du betyder icke så mycket, du är blott ett får; fall ned för Herren och bekänn med David: "Jag är ett wilsefarande och borttappadt får; sök din tjenare!" Bekänn, att du förmår alls intet, icke ens något tänka; begär allting blott såsom en gåfwa af Herren. Om Han behagar gifwa dig något, så har du det; om icke Han gifwer, så är allt förgäfwes. Du är blott ett swagt och wärnlöst får.

Men se nu widare, hwilken outsäglig tröst det är, att Herren Christus sjelf säger sig stå i det förhållande till oss, som en herde till fåren. Nu är det en herdes sak, att han skall hafwa wård om fåren — att han icke skall wänta, det fåren skola sjelfwa kunna förswara sig, sjelfwa wakta sig för ulfwen, sjelfwa öfwerwinna honom, utan det är **herden**, som skall göra allt detta och det utan afseende på, om fåren äro det wärda eller icke. Det tillhör herdens kall. Tänk nu, då Herren Jesus sjelf säger: **Jag är den gode herden**, så tillåter Han ju, att jag så anser Honom, och att jag wäntar af Honom just det, som tillhör en herde. Hwem skulle jag tro, om icke Herren sjelf?

Hwad fattas mig ännu? min Herde Han är, Den trofaste, nådige Herren. De swaga små lammen i famnen Han bär Och är från de sina ej fjerran. På grönskande ängar Han förer sin hjord Till friskaste källsprång, så lär mig hans ord, Och ewigt det ordet förblifwer.

Jag fruktar mig ej, ty hans käpp och hans staf De trösta och styrka mitt hjerta; Och allt hwad mig möter, det wet Han ju af, Det ware sig fröjd eller smärta. Hans nåd och barmhertighet följa mig här, Och snart får jag se Honom, såsom Han är, Och bo i hans hydda för ewigt.

-

Den 25 Maj.

I ären werldens ljus. Matth. 5: 14.

Då Herren säger, **att Han är werldens ljus**, och på ett annat ställe till sina lärjungar: **I ären werldens ljus**, motsäga dessa ord hwarandra alldeles icke. Jesu lärjungar äro werldens ljus, lika wisst som Han war det sjelf. I det afseendet, att Han war en försoning för werldens synder, der står Han allena; der regerar Han, utan någon medhjelpare — **Han trampade vinpressen allena**. Men i det afseendet, att Han framställde genom sitt exempel Guds wäsendes egenskaper, deruti intager Han samma plats, som hans trogna skola intaga. Hwarje frälst syndare kan wara och måste wara en framställning af Guds helighet och kärlek, såsom Jesus war det sjelf på jorden.

Gud den allrahögste har deruti uppenbarat ett prof af sin wisdom, att Han omwänder sina trogna att wara **werldens ljus**. Många Guds egenskaper kunna beskådas i skapelsens werk, och ännu oändligen klarare äro de för oss framställda i hans uppenbarade ord. Men det är blott några få, tänkande sinnen, som studera naturens bok, och äfwen den skaran, som med allwar betraktar Guds heliga ord, är jemförelsewis ganska fåtalig. Men de troendes umgänge och uppförande, det är den bok, som alla menniskor läsa; de christnas lefwerne är uppenbart för alla dem, af hwilka de äro omgifna. Intet begrundande skarpsinne behöfs för att kunna granska deras ord och gerningar; nej, både de lärda och de olärda gifwa noga akt på deras förhållande. Och otaliga menniskor skulle aldrig hafwa tänkt på att undersöka Guds uppenbarade ord, om de icke hade blifwit förda till uppmärksamhet på Gud, genom att se hans wäsende uppenbaradt i hans barns lefwerne. Då werldens barn se, hwad Christi lärjungar hafwa blifwit genom tron på evangelium, då blifwa de ofta bewekta att lyssna till och undersöka detta evangelium och slutligen äfwen att annamma det.

Christi allmänna församlings pligt är också hwarje enskild församlings, och hwarje dess medlems pligt. Hwarje christlig församling är satt till ett **werldens ljus**, för att wisa Guds helighet och kärlek och sålunda tjena till att

locka syndare till Frälsaren. Om någon församling icke sålunda framter något werldens ljus, som står i klar åtskilnad mot den onda, förmörkade werlden rundtomkring, så förtjenar den icke namn af Christi församling. Låtom oss emellertid wäl ihågkomma, att såsom hwarje församling är sammansatt af enskilda medlemmar, så beror det helas beskaffenhet på de enskilda medlemmarnas. Hwarje medlem är kallad att wara ett werldens ljus — "ett Christi lefwande bref, kändt och läst af menniskorna". Om någon medlem i Christi församling icke är ett sådant ljus, ett sådant lefwande bref från kärlekens och

helighetens Gud, då förwerkar han sin rättighet att tillhöra den — han är endast en skada och en skam för församlingen, och han är också en stor skada för werlden rundtomkring.

Älskade bröder och systrar, står det så till med någon af oss? Wi göra denna fråga, icke att någon skall se sig omkring och anfalla andra med sin dom, utan att hwar och en, som kallar sig Jesu lärjunge, må fråga **sig själf**: "Står det så till med **mig?**" Wi bedja hwar och en af eder alla att uppriktigt undersöka, hwad det är hos **dig**, just hos **dig** — i dina afsigter, eller ord, eller gerningar — som kan förhindra Christi rike och hans namns ära. Må hwar och en, som kallar sig en Christi lärjunge, göra sig sjelf denna fråga på fullt allwar: "Hwad är det hos **mig**, som kan gifwa lastarena rum och förhindra syndares omwändelse? Är icke **jag** på något sätt en orsak dertill, att någon själ missaktar ordet och anser all lefwande christendom för skenhelighet?" Ja, må hwarje Jesu lärjunge göra sig sådana frågor! Må hwarje christen nu, i denna stund, undersöka, hwad som hindrar Christi rike hos honom; och uppskjuten icke ett ögonblick att söka rättelse och hjelp deremot. Det må swida, det må göra smärta, men det är bättre nu än sedan. Låtom oss aldrig glömma, att **den grenen, som icke bär frukt, skall afhuggas och kastas i elden.**

Detta är nu icke egentligen taladt till dem, som dagligen straffa och döma sig sjelfwa och borde nu twärtom se bort ifrån sig och så alldeles inswepa sig i Christus, att deras själ uti hans nåd finge den hwila och styrka, som fordras för helgelsen; utan här tala wi till dem, som under evangelii bekännelse äro lättsinniga och wårdslösa. Det är om sådana Luther säger: "Här gäller icke att se på deras mun, utan på deras lefwerne." Ja, här gäller icke, att du kan wackert tala, utan ock, om du har någon Andens och kraftens bewisning. Af Gud och Christus är lätt att berömma sig; men derpå skall det bewisa sig, att din tro är sann och uppriktig, om den ock medför en helig Ande i ditt hjerta, som angriper, binder och korsfäster din gamla menniska och gör dig ödmjuk och kärleksfull. Du skall wäl ändå aldrig i tiden blifwa nöjd med din helgelse och kraft, så framt du är waken och icke blifwit af tjusaren söfd i sjelfhelighetens inbillningar — du skall wäl ännu alltid känna mycket mer din synd än din helighet. Men andra skola wittna, och på ljufare tider skall du sjelf med apostelen besanna, att "Guds nåd har dock icke warit fåfäng i dig", att de mest framstående Andens frukter, ehuru icke till det mått som du önskade, likwäl werkligen följt af din tro.

Hjelp, Jesu, mig min håg från jorden wända Och wärdes sjelf ditt lif i mig upptända, Mig leda in på lifwets rätta stig; Ja, med ditt ljus, din kraft i själen träda, Regera mig, min ande saligt gläda, Att all min wandel wittnar städs om dig.

-

Den 26 Maj.

Och männerna wände sitt asigte och gingo åt Sodom. Men Abraham wardt stående för Herren och trädde fram för Honom och sade: Will du då förgöra den rättfärdiga med den ogudaktiga? 1 Mos. 18: 22, 23.

Wi gå in i Mamres lund och lyssna till det märkliga samtal, som på höjden derofwanför hålles mellan Abraham och hans underbara gäster, då de blicka ut öfwer nejderna emot Sodom, som nu skulle förstöras (1 Mos. 18: 16—33). Hela detta uppträde är redan till sin art så kostligt, ehwad man ser på den himmelske Fadrens mildhet eller den trogne tjenarens förtroliga och nitiska beteende, att det kan förlusta alla trognas hjertan. Men det wisar oss på samma gång, hwad alla trogna hafwa att göra uti likartade tider; det öppnar oss en blick in uti en trogen Guds wäns hjerta, just på en tid då ett gudlöst folk skulle hemsökas med en Herrens straffdom. Och ännu mer tilldragande och trosstärkande är den blick, det öppnar oss i den himmelske Fadrens förbarmande hjerta, och det

höga wärde Han sätter på sina trogna, då Han will för blott tio rättfärdiga skona en hel stad, full med gudlösa föraktare. Den, som i bibeln läser berättelsen i sin helhet, ser äfwen, huru den himmelske Fadren nedlåter sig till sina tjenares ståndpunkt, fördöljer sitt majestät och omkläder sitt gudomswäsen i en mensklig gestalt och sina tankar i menskliga talesätt, så att man tycker sig se och höra blott en menniska — allt för att hos sin tjenare aflägsna all räddhåga och helt draga hans förtroende till sig. Detta lyckas honom ock. Wi se, huru Abrahams tro mer och mer upptändes af Guds wänlighet, så att han går steg för steg längre i sin bön, ehuru alltmer likasom förlägen för sin djerfhet. När Abraham hörde, att Herren för femtio rättfärdigas skull wille förskona Sodom, insåg han likwäl genast, att äfwen med detta beting woro de hotade städerna ändock hemfallna åt Guds wrede; derföre höll han det ytterst nödigt att alltfort inskränka det förra antalet; och när han ändtligen slutade med antagandet af **tio** och erhöll försäkran om bönhörelse, tyckte han, att ett widare förminskande af antalet wore att kränka den Allrahögstes rättfärdighet, och att Herren, om der icke ens funnes tio rättfärdiga, icke skulle kunna göra ett uppehåll i sin rättfärdighets dom, hwarföre patriarken tidigt den följande morgon, orolig, återwände till samma ställe, der han hade talat med Herren, och ser nu med bekymmer röken uppstiga ur dalen såsom röken ur en ugn. Han hade alltså erhållit ett så djupt intryck af Guds rättfärdighet, att han wisste, att den följande morgonen skulle bringa honom det afgörande utslaget.

Herren stod med sin tjenare på en höjd, hwarifrån man kunde skåda ut öfwer Sodom och dess nejder. Så har ock hwarje trogen genom Andens ljus en öfwer de menskliga omständigheterna upphöjd blick och skådar i stora skakande werldshändelser blott den Allmäktiges tankar och ser, att det är blott Guds sanning och domar, som deri uppenbara sig. Herren omtalade för Abraham, hwad Han wille göra med Sodom och Gomorrha. Äfwen för oss uppenbarar Han genom sitt ord sina rådslag. Wi weta, att när ett folk kommit derhän, att det icke mer aktar Herrens röst, utan med fräckhet trampar både hans bud och hans barmhertighet, då stiger syndaropet mot himmelen och nedkallar den Allsmäktiges eldsnit uti stora utwärtes hemfökelser. Och hwad wi då böra göra, hafwa wi nu sett. Den, som är benådad med den förtroliga barnaskapsanden inför Gud, så att han kan tala med Honom såsom ett barn med sin fader, bör nu anwända denna nåd, framträda för Herren och "stå inför Honom", såsom Abraham, med förböner för dem, som hotas med hans hemsökelser. Ja, låtom oss, såsom apostelen förmanar, hafwa böner och förböner för alla menniskor, för konungar och all öfwerhet, för hela Christi församling och för wåra närmaste. Gud will göra stora ting, men helst på sina barns böner, på det hans nåd må warda känd och prisad; derföre böra wi bedja mycket af Honom. Wi se, huru den fromme patriarken sex gånger ödmjukt utbeder sig att få begära ännu något mer; och icke en enda gäng af dessa sex war hans bön fruktlös. Gud swarade honom för hwar gång nådefullt. Och så ofta wi bedja om förbarmande för syndare, äro wi förwissade, att wår bön är Gud behaglig, ty den stämmer då så wäl öfwerens med hans eget hjerta. De trognas förböner göra wäl icke Guds domar och hans nåderikes lagar om intet — den, som sjelfwilligt emotstår Herrens Ande, kan icke ens genom Christi egen förbön och tårar frälsas, såsom wi se på de obotfärdiga judar — men det werkar förbönen, att Gud gör något synnerligt för dem, som äro föremål för hans älskade wänners böner. Ja, wi se här, att Herren war hjertligen willig att förlåta alla dessa hotade städer, om der blott funnits tio rättfärdiga.

Och här är nu det andra, wi skulle lära af detta bibelrum. Och det är något öfwermåttan herrligt, som framlyser ur Guds hjerta. Se nemligen, **huru dyr för Guds ögon en enda rättfärdig är**, d.w.s. en själ, som är rättfärdiggjord genom tron i Christi blod, har syndernas förlåtelse och far efter helgelse. **För några få sådana will Herren förskona en hel stad, full med ogudaktiga**. Herren Christus lärer då wisserligen hafwa en dyr skatt på jorden uti alla sina trogna, som der äro förströdda! Wisst borde det innerligen draga och böja oss till hans fotapall. Och näst förbönen af wår store öfwersteprest är wisst ingenting så bestämmande för Herrens wägar med folken, som hans blick på de få rättfärdiga och deras förböner.

Ack, wissten I menniskor, hwad heder er händer, Ack, wore af er den wälsignelse spord, Som Gud genom sina utwalda er sänder, Som pryda och rädda den brottsliga jord, I skullen dem ära, på händren dem bära Med jublande glädje; men sörja och klaga, När Gud sina heliga från er will taga. Den 27 Maj.

Älsken eder storligen inbördes af rent hjerta, såsom de, som äro födda på nytt. 1 Petr. 1: 22.

Då kärleken till Guds barn är en frukt och ett tecken af den nya födelsen, följer deraf, att en förmaning till denna kärlek icke angår hwem som helst, utan endast pånyttfödda christna. Må man aldrig företaga sig att förmana "den, som är född (blott) efter köttet", att älska dem, som "äro födda efter Anden". Det blir alltid ett fåfängt arbete att wilja upphäfwa den gamla fiendskapen mellan ormens säd och qwinnans. Det är de **trogna**, det angår, då Herren Christus och apostlarna förmana: "Älsken eder storligen inbördes!" Ty fastän kärleken är född af Anden i wåra hjertan och wäxer ur wår förening med Frälsaren, behöfwer den dock, såsom alla Andens frukter, att wäl wårdas och skötas. Deraf alla Skriftens förmaningar och uppmuntringar till kärlek! Och det är en stor förlust och stor fara, om du förlorar kärleken till bröderna. Nu är det ock många omständigheter, som wilja afkyla denna kärlek. Wår afswurne fiende, som wäl wet, hwad han wunnit, om han får dig afskild från brödrakretsen, stämplar alltid emot de christnas brödrakärlek. Och i wåra egna hjertan finner han många medel. Men som denna kärlek är en så utmärkande frukt af lifwet i Christus, så är den ock alltid af **detta** lif beroende. Så länge jag lefwer i frisk öfning af bättring och tro, älskar jag ock bröderna. Derföre ligger den första, allmännaste och mest wäsendtliga orsaken till en afkolnande kärlek uti ett förswagadt nådelif. Då ett jordiskt sinne börjar taga öfwerhand hos en christen, så att han icke mer lefwer i daglig öfning af bättring och tro, af syndens kännedom och nådens omfattande, då börjar han ock med detsamma blifwa kall för bröderna och mer se deras fel än den nåd, som bor i dem. Äfwen sålunda fullbordas de orden af Herrens mun: "Efter det ondskan får öfwerhanden, warder kärleken i många förkolnad." Härjemte är ock hos bröderna mycket oförstånd och andra oarter, som kunna stöta och afkyla kärleken. Ändtligen komma ock härtill stundom skiljaktiga meningar, som söndra brödrakretsen. Skiljaktigheterna röra wisserligen blott mindre wäsendtliga frågor — ty i den stora hufwudsaken äro alla trogna i hela werlden ense — men likwäl kunna dessa bimeningar förorsaka kärleken dödliga sår. Detta sker isynnerhet på twenne sätt: Först när jag icke förstår, att en broder kan wara lika redlig och benådad christen, fastän han icke fattar alla punkter i Guds ord såsom jag — när jag icke förstår, att bland dem, som i wissa frågor hafwa andra meningar, äfwen finnas trogna Guds barn;

ty då följer, att jag börjar fördöma alla sådana, som i något mål få en annan mening än jag, och ett sådant dömande måste alltid utsläcka kärleken. Annat är det, om jag blott emotstår den falska meningen eller straffar ett fel eller oförståndigt beteende af min broder, såsom Christus straffade Petrus, när han tog till swärd, och en annan gång kallade honom "satan" (motståndare). Sådan bestraffning kan alltid stå tillsammans med kärleken; men att helt fördöma den, som dock har i Christi blod sin enda tröst, sitt allt i alla, det är alldeles emot kärleken och dödar densamma. För det andra sker det, när dessa bifrågor blifwa så stora och wigtiga för mig, att de intaga främsta rummet i hjertat, hwilket bewisar sig dermed, att alla de, som äro ense med mig i den frågan, om de ock icke lefwa i Christus, dock blifwa mig kärare än de Jesu wänner, som icke äro ense med mig i den frågan. O, ett betänkligt tecken! O, ett fruktanswärdt förhållande! Märk, då en fråga af kanske så ytlig beskaffenhet, att den kan med all wärma omfattas af Christi fiender, blir mig så wigtig, att jag med mer kärlek och glädje möter dessa, blott derföre att de befrämja denna enskilda bifråga, än jag ser de syskon i Christus, som hafwa fått med mig lika dyrbar tro i rättfärdigheten, "hwilken wår Gud gifwer och Frälsaren Jesus Christus". Se, att en menniska, som är min Herres fiende, som ännu aldrig fått i sinnet att söka sin försoning och frid i Lammets blod, ännu aldrig legat såsom förtappad syndare wid Jesu fötter, utan förtrampar Guds Son och aktar testamentets blod såsom orent, blir mig kärare än en Jesu wän, som i Lammets död och smärta har sitt allt i alla, som är ett Guds barn och min ewighetsbroder — är icke detta ett betänkligt, ett fruktanswärdt förhållande? Och wittnar icke detta, att den bifråga, som warit orsaken härtill, har blifwit mig wigtigare än Frälsaren, då bröderna i den frågan äro mig kärare, än bröderna i Christus.

Då nu således kärleken till Guds barn genom så många omständigheter kan afkylas, huru wigtigt är det icke att wäl gifwa akt på sig samt på de stora skäl, wi hafwa, att älska nådesyskonen!

Wår förstfödde broder Han älskar oss alla, Och blygs ej, o under! att bröder oss kalla; Han ser ej på gåfwornas olika glans, Han ser blott på ett: om man werkligt är hans. Wi äro ju hans för att älska hwarandra, Men ej för att misstro och döma och klandra De kära Guds barn, som till himlen ock wandra.

Så låtom oss hjertligt hwarandra förmana, Att troget oss sluta kring Fridfurstens fana Och fälla det egna partiets baner! Wi äro ju bröder — hwad wilja wi mer? Si enhet i diktan och traktan behagar Wår Fader i himlen, hwars kärlek så lagar, Att endrägt ger styrka, då twedrägt förswagar.

Den 28 Maj.

Det wi hafwa hört, det wi hafwa sett med wåra ögon, det wi hafwa beskådat och wåra händer hafwa handterat af lifwets ord ... det förkunna wi eder.

1 Joh. 1:1,3.

Tänk, hwilken segrande tröst och styrka för Johannes, då han kunde så betyga! Det är den **triumferande vissheten**, som härmed uttryckes. Jag förkunnar ingenting owisst, utan det jag sett med mina ögon, hört med mina öron, handterat med mina händer. Johannes war den lycklige, som legat wid Jesu bröst, wandrat, hwilat och wakat med Honom, stått wid hans kors och wid hans uppfarande till himmelen. Icke undra wi då, att Johannes kunde med fröjd göra och lida allting. Han har ock uti sitt evangelium åberopat detta sitt eget skådande: "Wi sågo hans herrlighet, såsom ende Sonens herrlighet af Fadren, full med nåd och sanning." På samma sätt har ock Petrus triumferat och med sitt eget seende betygat sitt wittnesbörd: "Wi hafwa icke efterföljt några kloka fabler", säger han, "då wi kungjorde eder wår Herres Jesu Christi kraft och tillkommelse; utan wi hafwa sjelfwa sett hans herrlighet." Gud ware lof! Men du säger: "Hwad hafwa **vi** för wisshet, som icke med egna ögon sett det?" Gud ware lof! "Den som tror på Guds Son, han har wittnesbörd i sig sjelf" —han har sett och skådat! Gud har icke låtit sig sjelf wara utan wittnesbörd. Den som icke tror Guds wittnesbörd, den är med all rätt straffad med blindhet, den ser intet, ser icke det, som står midt framför honom, såsom de otrogna judar bewisa, hwilka hade Christus och alla hans gerningar för ögonen, så wäl som Johannes och Petrus, och dock sågo intet. Men den, som tror på Guds Son, ser i Honom "Urim och Thummim", ljus och fullkomligheter; han umgås ock dagligen med Christus — skulle han då icke känna Honom! Den, som tror på Guds Son, ser herrliga ting — först i sig sjelf och sin egen själs historia, nemligen en ny skapelse, icke mindre undranswärd än den första skapelsen. Sedan ser han utom sig oupphörliga bekräftelser på Guds ord. Hwad ser han icke t. ex. blott uti denna lemning af det gamla Israel, de judar, som gå ibland oss? Hwad ser han icke uti ömkligheten af alla hedningars gudaläror? Hwad ser han icke blott i den omständigheten, att ordet om den korsfäste icke stannade med hans död, utan är utgånget i alla land? Hwad behöfwer han mer till bewis för Christi uppståndelse? Och hwad behöfwer han då mer weta om, hwem den Herren war? Är icke allt detta ett **seende**? Tack och lof, o Gud! Wi hafwa sett, wi hafwa skådat! — men dock icke alla,dock endast de, hwilka du "will det uppenbara". Wäl får man förödmjuka sig under Guds mäktiga hand och tigga om den nåden, om ett andligt öga, om ljuset; ty detta kommer blott ofwanefter, ifrån ljusets Fader.

Det andra, som Johannes här lär oss, är, att wi måste dagligen **umgås** med dessa himmelska föremål af lifwets ord. Detta sitt dagliga umgänge dermed antyder han med de många upprepade orden: "Det wi hafwa **hört**, det wi hafwa **sett med våra ögon,** det wi hafwa **beskådat** och wåra händer hafwa **handterat** af lifwets ord." Se, här är det andra nödwändiga wilkoret för att hafwa en allt besegrande tröst och glädje af Christus, nemligen att wi icke blott hafwa hört och sett, utan **idkeligen**, igen och åter igen höra och se och beskåda och åter beskåda och "handtera" eller nmgås med dessa saker, dessa wåra himmelska rikedomar. Här är hemligheten af att hafwa kraft och tröst i hjertat, nemligen **seendet, beskådandet** — det **idkeliga** seendet och beskådandet af wåra fröjdeämnen. Nu widröra wi en punkt, på hwilken alltsammans beror. Här är orsaken, hwarför så liten frid och fröjd och kraft bor i wåra hjertan. Wi skåda allt annat, tusende gånger, blott icke detta, som gifwer lif och frid. Ja, midt under ett flitigt hörande och läsande kan man dock hafwa sin själs öga riktadt blott på sig sjelf, på uselheten — men i Christi herrlighet, i Guds ewiga utkorelse, i wåra himmelska rikedomar, kan man icke försänka sig. Och hwad hjelper då allt Guds ord! Sådant som wår själ skådar och umgås med, sådant uppfyller hjertat. Det är en beklaganswärd sjuklighet hos wissa christna, att de så litet betrakta det stora, herrliga, som skulle uppfylla dem med frid och fröjd; deremot försänka de hela själen i sådant, som uppfyller dem med allt ondt, samt med qwal

och oro. Det man mest betraktar, af detsamma har man mest intryck. Gud hjelpe oss! Detta är något så wigtigt och nödwändigt, att allting är fåfängt, om wi icke häruti rätta oss efter ordet. Wi böra ock hjelpa hwarandra dertill med förmaningar och uppmuntringar, att wi måtte begynna flitigare umgås med wåra stora rikedomar i Christus. Det finns intet annat sätt att få någon glädje och styrka i hjertat. Luther, som dagligen intet annat gjorde än att arbeta i ordet och lärdomen, hade dock intet annat råd, än det hwarje enfaldig tjenstepiga har: han tog dagligen för sin egen själs behof trons artiklar för sig och tio Guds bud och några wälbekanta språk om Christus, som han åter för tusende gången betraktade. Ingen christen har ännu uppfunnit något annat sätt att winna och behålla någon kraft i hjertat. Gud hjelpe oss till werkligheten af denna punkt!

Lär oss troget taga wara På det ord, oss gifwet är, Led oss i ditt ljus det klara På den wäg, som till dig bär. Håll wårt hjerta för dig stilla, Låt ej otron oss förwilla, Herre, hjelp oss ej förspilla Nådestunder, du beskär. Den 29 Maj.

Om wi säga oss hafwa sällskap med Honom och wandra i mörkret, då ljuga wi och göra icke sanningen. 1 Joh.1:6.

Den stora fråga, hwarpå hela tyngden af detta ställe hwilar, måste wara, hwad det will säga **att wandra i mörkret**. I den frågan skola wi wara mycket försigtiga, att wi icke sjelfwa uttyda den, utan att wi finna Herrens egen mening, ordets egen förklaring, på det wi måtte hwarken onödigt bedröfwas eller falskeligen tröstas.

Gud ske lof! det är allt i ordet förklaradt. Christus säger: "Hwar och en, som gör illa, hatar ljuset och kommer icke till ljuset, att hans gerningar icke skola warda straffade." Märk! — "att hans gerningar icke skola warda straffade." Då en menniska skyr det straffande ordet, icke will komma fram med sitt wäsende inför Gud, som är ljuset, och låta straffa synden, bekänna den och söka uppgörelse och försoning, utan går och håller sig undan och säger såsom Judas: "Icke är jag densamme", månne icke detta är att wandra i mörkret? Jemför nu härmed v. 8: "Säga wi, att wi hafwa ingen synd, då bedraga wi oss sjelfwa, ch sanningen är icke i oss." Och deremot (v.9): "Men om wi bekänna wåra synder, Han är trofast." Korteligen, att säga sig hafwa sällskap med Gud och likwäl wandra i mörkret, är att icke hafwa öppen sak med Gud, icke ligga med sin synd inför nådestolen. Med andra ord: då man icke will låta synden gå under domen, icke will inför Gud bekänna och uppgifwa den för att få den både förlåten och dödad, utan då man will förblifwa ostörd med sin synd och drager öfwer sig ett täckelse af ursäkter och skrymteri för att få hafwa synden i fred, ostraffad och oborttagen.

Den egentliga grunden till detta wandrande i mörkret är en sofwande, ohörsam och obotfärdig ande, som håller Gud för intet. Ty när Gud i sitt ord säger oss sin wilja och sitt råd om wår salighet, säger oss både om hjertats nyfödelse och lefwernets helgelse, och wi likwäl kunna lefwa fram i ett tillstånd, som icke öfwerensstämmer med detta ord, då se wi, att wäsendet och grunden är förstockelse och förakt för Gud. Somliga lefwa mycket fromt utwärtes, wida skilda ifrån werlden genom andaktsöfningar, någon christlig werksamhet och wackra ord och gerningar, men wandra dock i mörkret, ty de lefwa icke inför nådestolen i det "allraheligaste", i "den bättring, som är inför Gud, och den tro, som är till wår Herre Jesus Christus", de weta icke af någon **födelse** af Anden. Dessa förakta ordet om hjertats inre förhållande och gäcka alltså den Allsmäktige. Men Gud är ett ljus, hans ögon se det, Han märker det wäl, och Han låter icke gäcka sig. Du som icke wetmed dig något Andens födsloarbete i din själ, någon syndens nöd och dom, hwarmed du kämpat inför nådestolen och ändtligen genom Herrens ljufliga budskap fått förlossning ifrån domen och försäkran om förlåtelse, och derigenom ett nytt lif i hjertat — nej, utan du wet blott, att du sjelf började en ny wäg, då du insåg dess nödwändighet, började med andaktsöfningar, böner och goda gerningar, och har så fortgått, utan att någonsin nedsjunka i en öfwermäktig och öfwerflödade synd; icke heller att nåden, midt i din förlägenhet, "öfwerflödat mycket mer", utan din **förbättring** och din tröst hafwa hållit jemna steg med hwarandra — nemligen så, att din tröst har grundat sig på din förbättring — och dermed går du framåt och hoppas ändå ett godt slut: detta heter att gäckas med Herren och förakta hans ord. Ty du wet, att Skriften lärer en helt annan wäg, genom wår synds och Guds nåds öfwerflödade, denna **nya födelsens** trånga port; och du wet, att Christus uttryckligen sade: "Utan en warder **född — född på nytt**, kan han icke se Guds rike." Men du fruktar icke, du hoppas, att du ändå skall se Guds rike. Du hör några trogna ur en egen liflig

erfarenhet tala om nya födelsens werk i hjertat, om syndanöd, om tro och wittnesbörd, om frid och fröjd i den Helige Ande — hwaraf du kan med ögonen se, att det är en stor werklighet — men då är du stum, så länge det ämnet warar, tills man kommer till gerningar, werksamhet och yttre förhållanden, der är du hemma — blott icke i de inre förhållanden af bättring och tro — men du hoppas ändå, att det skall gå wäl med dig, att du skall få se Guds rike! Du ser wäl, hwad Herren säger derom, men det will du icke förstå, icke efterforska, utan går hastigt förbi det; se, detta heter att med sitt inre wandra i mörkret och icke wilja komma fram i ljuset.

Men mångfaldiga äro djefwulens werk till wår förtappelse. Det finns också några bekännare ibland oss, som werkligen hafwa erfarit och kunna med en mängd riktiga ord beskrifwa mycket af detta inre, sin wäckelse och sin troständning, sitt klara wittnesbörd m. m. och förstå att tala både om lagen och evangelium, både om tron och helgelsen — och icke dessmindre nu wandra i mörkret, hwilket bewisar sig dermed, att de med fritt mod öfwa mörkrets gerningar och wilja icke låta förmena sig synden, låta icke straffa sig, utan ursäkta och förswara sitt wäsende. Det är detta, som Johannes anför såsom tecken på dem, hwilka wandra i mörkret, då han tager exempel af **hat** och säger: "den som säger sig wara i ljuset och hatar sin broder, han är ännu i mörkret och wandrar i mörkret och wet icke, hwart han går; ty mörkret har förblindat hans ögon."

Gud, hjelp mig som ett ljusets barn Se och undwika alla garn, Som satan för mig ställer. Ja, låt mig aldrig glömma bort, Att lefnadstiden är så kort

Och likwäl mycket gäller. Ty bör mig, flitelig, Nyttja dagen, höra lagen, Som kan lära Det, som länder till din ära. Den 30 Maj.

Om jag wille, att han skulle blifwa, till dess jag kommer, hwad kommer det dig wid? Följ du mig. Joh. 21:22.

Herren hade förberedt Petrus på hans blifwande martyrskap och sagt: "Sannerligen säger jag dig: när du war ung, omgjordade du dig sjelf och gick, hwart du wille; men då du warder gammal, skall du uträcka dina händer, och en annan skall omgjorda dig och leda dig, dit du icke will." Men då berättar Johannes, att Petrus wände sig om, såg på den lärjungen, som Jesus älskade, och frågade: "Herre, hwad skall då denne?" Då sade Jesus till honom: "Om jag wille, att han skulle blifwa, tilldess jag kommer, hwad kommer det dig wid? följ du mig!" Det lärorika i detta ställe är att se, huru hastigt och allwarsamt Herren rycker Petrus tillbaka ifrån att se på en annans wäg och skärper hans uppmärksamhet blott på hans egen kallelse, samt låter förstå, att all wigt ligger på kallarens wilja. — **Om jag wille**, säger Han. Här är det wigtigaste ord i Skriften rörande wåra gerningar. Här är det ord, som gör en menniskas gerning stor, wigtig och dyrbar — "jag will" — här är det ord, som gör, att den allraminsta och obetydligaste gerning, såsom att sopa ett golf, kan för Gud wara mycket mer dyrbar och helig, än om jag byggde åt Honom ett stort tempel, eller ginge ut att omwända hedningar, nemligen då den förra gerningen war mig befalld af Gud och de sednare woro mina sjelfwalda gerningar.

O, att wi någonsin kunde få ögonen öppnade för detta förhållande. Ty det är ingenting, som så förlamar annars williga och trogna själars nit om goda gerningar, som att de omöjligt kunna komma ifrån wår gamla benägenhet att se på gerningens eget wärde och anseende, och, om denna är ringa, genast anse gerningen mindre helig och Gud behaglig, alldeles förgätande **den store Gudens wilja och befallning**, som ensam gifwer en gerning sitt wärde. Nu har dock Gud allt ifrån werldens begynnelse, allt ifrån det första prof, hwarpå menniskan sattes, welat skärpa wår uppmärksamhet på det förhållandet, att för Honom gäller den minsta gerning lika mycket som den största, att det endast berodde på **hans ord**, och att Han endast sökte wår **lydnad** — tro, kärlek och lydnad — nemligen då Gud band hela werldens stora prof wid den lilla gerningen, att icke äta af ett wisst träd i paradiset. Märk då en gång och förstå, att för oss menniskor är wäl en stor åtskilnad på gerningar — det är t. ex. ett omätligen större godt, som tillfogas menniskor genom den trogne själasörjarens eller missionärens tjenst, än genom handtwerkarens eller tjenstepigans — men för Gud är den ena tjenstenalldeles lika behaglig som den andra, när den blott flutit af tro och lydnad för hans ord.

Wår Herre Gud har på jorden ett stort rike, hela menskligheten med dess både werldsliga och andliga regering, och uti detta rike äro mångahanda behof, fordras mångahanda tjenare och mångahanda tjenster, som alla äro för

det helas bästa nödiga. Der fordras konungar och undersåter, befallande och lydande, lärare och lärjungar, föräldrar och barn, husbönder och tjenare, och alla hafwa de olika kallelser, plig- ter och sysslor; och dessa olika kallelser, pligter och sysslor äro **för Gud alla lika dyrbara,** emedan **Han förordnat dem**. Dessutom äro de ock alla för oss behöfliga och nödiga. Det är detta, som Paulus framställer med bilden af de olika lemmarna i en kropp, sägande: "Icke hafwa alla lemmar enahanda embete. Om hela lekamen wore öga, hwar blefwe då hörseln? Wore han all hörsel, hwar blefwe lukten? Men nu har Gud satt lemmarna hwar för sig särdeles uti lekamen, såsom Han wille. Så äro wi nu många en lekamen i Christus, men inbördes äro wi hwarandras lemmar; och wi hafwa åtskilliga gåfwor efter den nåd, som är oss gifwen", och åtskilliga kallelser. Nu har Gud gifwit sina särskilda förordningar för hwart och ett af dessa olika stånd, såsom för barn och föräldrar, man och hustru, husbönder och tjenare. Och då nu bwarje menniska nödwändigt måste tillhöra något af dessa stånd, har ock hwarje enskild menniska sina befallningar af Herren. Genom dessa Guds befallningar till hwarje stånd kan hwar och en, som gör de gerningar, Gud har förordnat för hans stånd, wara likaså wiss på, att han gör Gud en tjenst, som om Herren särskildt besökte honom och begärde denna gerning, då man sannerligen skulle wara högst lycklig, blott öfwer att få göra **en tjenst åt Honom**. Om t. ex. en tjenstepiga, som tycker sig hafwa ett ringa stånd och aldrig tror sig wara i tillfälle att göra några goda gerningar, kunde rätt besinna detta, så skulle hon hafwa den stora glädjen i sitt hjerta, att hon med alla sina simpla hussysslor gjorde idel goda gerningar och fick beständigt tjena Gud; emedan hennes stånd och sysslor äro lika wäl af Gud förordnade som en biskops eller missionärs gerningar. Försummar du deremot, hwad Gud förordnat för ditt stånd, men i stället gör en i sig sjelf mycket stor gerning, så är den nu af intet wärde inför Gud, och din försummelse af det, som war dig befaldt, är en stor synd.

Är det ringa att få wandra Samma stig, som Jesus gått? Är det ringa att få **gifwa**, Se´n jag allt för intet fått?

Är det ringa att få bära Samma drägt, som Jesus bar? Är det ringa att få **tjena**, Då ock Jesus tjenat har?

Är det ringa att i lydnad Wandra för min Faders bud? Är det ringa att få älska I min arma nästa — Gud? Den 31 Maj.

Mina får höra min röst, och jag känner dem, och de följa mig. Joh. 10: 27.

Se nu här, hwad Christus säger om sina får: **De höra min röst, och de följa mig**. Detta utgör de första och utmärkande frukterna af Christi sanna kännedom. O, när ett armt förloradt får lär rätteligen känna sin gode, trogne Herde, att Han låtit sitt lif för dess lif och nu känner, älskar och sköter det så, som det betarfwar, då blir det en lust och ett lifsbehof för det fåret att få följa en så god herde. Det är omöjligt, att man kan känna Honom och icke **älska** Honom; och omöjligt, att man kan älska Honom och icke wilja **följa** Honom. Har Han icke börjat intaga ditt hjerta, så att du gerna wille lemna allting för att få wara hans wän och efterföljare, så har du ännu icke rätteligen lärt känna Honom. Dock, låt oss förklara detta: det är sannt, **tron och Christi kännedom har många grader**, kan oupphörligen tillwäxa, och en swag tro kan icke medföra samma kärlek och helgelsekraft som en starkare, derföre kunna wi mycket lätt blifwa förwillade, om wi wilja alltid igenkänna oss eller andra af kraften i lefwernet. Derföre har Pontoppidan med mycken eftertanke och wishet sagt, "att den rättfärdiggörande tron är det enda oswikliga kännetecknet på menniskans nådestånd". Det samma har Luther sagt med följande ord: "En christen kan icke wäl bedömas och igenkännas af något annat än af **samwetet** (d. ä. själens inre förhållande både till Gud och till synden); ty rätta christna kunna falla, och de falska kunna skrymta och föra ett mycket wackert lefwerne." Men då Christus säger: "Mina får höra min röst", så har Han dermed uttryckt twenne wigtiga frukter och tecken af tron, först att de få ett wisst öra för herderösten, att ehuru de eljest kunna wara mycket enfaldiga och fåkunniga, hafwa de dock i det afseendet en wiss fin urskiljning, att de igenkänna, hwad som är den gode Herdens röst eller icke; och för det andra ligger i det ordet **höra min röst**, just hwad som är så utmärkande för de trogna, att om de icke alltid kunna i werk och gerning utföra, hwad de wille och borde, hafwa de dock ett hjertligen lydaktigt **sinne** derför, denna "williga ande", som så innerligen önskar att kunna göra det: de straffa sig sjelfwa för sina brister och sucka innerligt efter nåd och kraft att kunna wara och göra, hwad Herren älskar. Detta bewisar den hjertliga **hörsamheten** eller lydaktigheten. Hwad Herren talar i sitt ord, det "tar i dem^, de wörda

och hörsamma det och önska ingenting högre än att kunna göra derefter. Det är endast en nöd, som de alla klaga öfwer, nemligen att det är enlag i deras lemmar, som så strider emot den lag, som är i deras håg, att de icke alltid kunna göra, hwad de wilja. Till bewis på deras lydaktiga sinne och rena ande, är det märkligt att erfara, att om det är någon wiss synd, som med särskild makt låder wid dem, så är det just denna synd, som är ett sådant föremål för alla deras böner, att de nästan ingenting annat bedja om med rätt ifwer, än om hjelp och förlossning från denna, och att de under sådana tider anse alla andra nästans synder såsom ett intet emot denna. Det är blott **deras** synd, som är rätt swår och straffwärd, tycka de. O, de goda Gudsbarnen! Det är alldeles twärtom med skrymtaren och fariseen. Han ser blott andras synder swåra och straffwärda, men med sina egna har han ett särdeles öfwerseende. Märk då, hwilken helig ande, som följer med den lefwande tron!

Men wid de orden: **de följa mig**, skall du äfwen märka, att om en menniska på det sättet omfattar och hyllar evangelium, att hon dock till sitt wäsende i dess helhet förblir densamma, som hon warit, förblir i samma förhållande till werlden och sina hemsynder och icke förwandlas, så att hon till sin hela riktning och framtid blir en Jesu lärjunge och efterföljare, så har den menniskan blott bedragit sig med en sjelfgjord tro. Stanna och betänk detta, eho du är, som läser dessa Jesu ord: **de följa mig**. Du är bedragen med en falsk, sjelfgjord tro, om du icke blifwit en Jesu efterföljare. Den lefwande tron är "en Guds kraft uti oss, som förwandlar och pånyttföder oss af Gud och gör oss till helt andra menniskor i hjerta håg, sinne och alla krafter, och har den Helige Ande med sig" (Luther). Så säger ock apostelen Paulus: "Hwar någon är i Christus, så är han ett nytt kreatur;" ja, han kommer såsom i en ny werld, begynner ett nytt lif. Detta är det stora bewiset, att tron är **lefwande** — när du först wäl gifwit akt uppå, om den är sann, d. ä. om den har till föremål Christi försoning och syndernas förlåtelse, och icke din egen helighet. Ty Christi efterföljelse och den sanna helgelsen måste flyta af syndernas förlåtelse och icke af wårt eget sjelfhelighetsbegär. Wi måste först, tillintetgjorda och benådade, blifwa så intagna af Christus och hans nåd, att wi blott **för hans skull** följa Honom efter; att det är en sanning i hjertat, då wi bekänna: "Christi kärlek twingar oss alltså, efter wi det hålla, att om En är död för alla, så äro de alla döda." Men då denna Christi kärlek twingar oss, då följer ock sannerligen ett nytt lif, ett nytt kreatur, som nu med fri lust följer sin Frälsare genom lifwet.

Jesus, du min herde god, Du som köpt mig med ditt blod, Din jag är och wara will, Dig jag ewigt höre till.

O, hwad salighet att få Fram till dig beständigt gå, Att i all sin synd, sitt we Se i dig sin Frälsare.

Gör mig, du mitt hjertas tröst, Alltmer lydig för din röst, Willig till att följa dig Troget på din wiljas stig. Den 1 Juni.

Hwar och en som älskar, han är född af Gnd. 1 Joh. 4: 7.

Så omöjligt som det wore att förmå snö och is att wara warma, medan de ännu äro snö och is, så fruktlöst är det att twinga sig till att rätt älska Gud och rätt älska sin nästa, förrän hjertat blifwit förwandladt, förrän du fått ett nytt hjerta, som af sig sjelft älskar. Kärleken är en fri sak, är hjertats sak, kan icke framtwingas. Huru du än kan twinga dig att tala och lefwa, kan du dock icke twinga hjertat att älska, hwad det icke will. Derföre är det en dårskap att predika om kärlek för ett hjerta, som icke är pånyttfödt. "Köttsligt sinne är en fiendskap emot Gud, efter det icke är underdånigt Guds lag, icke kan det heller." All den kärlek, man tycker sig hafwa till Gud före nyfödelsen, är inbillad, egennyttig och inskränkt. Du älskar Gud endast, då Han gör och talar, hwad dig behagar; men när Han sätter dig på prof eller bjuder dig något, som du icke will, då knorrar du mot Honom, och på ett eller annat sätt anklagar hans bud för stränghet. Äfwenså älskar du icke heller din nästa såsom dig sjelf, utan är alltid mer angelägen om ditt eget bästa än om hans.

Sådana äro alla menniskohjertan af naturen, ja **alla**, utan undantag. Frågas då, huru man får ett nytt hjerta, som rätt älskar, så märk: du har aldrig rätt kärlek till Gud, förrän **Han** först bewisat dig så mycken kärlek, att ditt hjerta liksom försmält af denna hans kärleks wärme. Du kan icke börja med att **skänka** Honom kärlek, utan börja med att **emottaga** kärlek af Honom; såsom aposteln Johannes säger: "Deri står kärleken, icke att wi hafwa älskat Gud, utan att Gud har älskat oss." Och Jesus säger: I hafwen icke utkorat mig, men jag har utkorat eder." Men nu

är det ingen Guds kärlek, som smälter och förwandlar ditt hela wäsende, utom den, som omfattar och saliggör ditt hela wäsende, den kärlek, som rör sjelfwa lifwet för tid och ewighet, nemligen **din benådning** hos Gud, **dina synders förlåtelse** och ditt saliga upptagande till **Guds barn**. Härom talade Herren sjelf hos fariseen Simon. En stor synderska kommer in, faller ned wid hans fötter, twår dem med sina tårar, torkar dem med sitt hufwudhår. Fariseerna undra härpå; men Jesus förklarar saken: "Det war en man, som hade twå skuldenärer; den ene war honom skyldig femhundrade penningar, den andre femtio. För fattiga att betala, fingo de begge eftergift på skulderna. Säg, Simon, hwilken, menar du, älskade mer denne nådige Herren?" "Den som fick mer eftergifwet", blef swaret. Och Jesus tillade: "Rätt dömde du; denna qwinna äro många synder förlåtna; derföre älskar hon mycket."

Si här betydelsen af apostelens ord: "Der synden öfwerflödade, der öfwerflödade ock nåden mycket mer." Ju mer lag i samwetet, desto mer storma och kännas synderna; ju mer synd som känns, desto större blir nåden, då alla dessa förlåtas; och ju mer nåd du får, desto större blir din kärlek, glädje och tacksamhet. Detta är nya testamentets regeringsordning, att Gud, som befallte oss att älska owänner och med wälgerningar samla glödande kol på deras hufwuden, gör sjelf detsamma emot oss. Han smälter och öfwerwinner oss med den öfwerflödade nådens glödande kol. Och nu, nu först börjar du älska Gud tillbaka; nu blir ock ditt hjerta så förwandladt, att du med en alldeles ny kärlek älskar alla menniskor. Ty Guds kärlek är utgjuten i ditt hjerta genom den Helige Ande, som är dig gifwen.

Denna kärlek till nästan är twåfaldig, **allmännelig** kärlek och **broderlig** kärlek. Med allmännelig kärlek älskar du **alla** menniskor och gör dem godt, **hvarhelst** du kan och i **alla** deras behof. Denna kärlek förutsätter intet förtroende, ingen wänskap; ty den fordrar intet annat wilkor hos föremålet, än att det är en **menniska**. Det är om denna kärlek Jesus sade: "Älsken edra owänner, gören dem godt, som hata eder" m. m. Detta är af wigt att iakttaga, om du will wara **christen**, så att du icke älskar blott dem, som äro dina wänner och göra dig godt — älskar dem, som man kallar älskwärda. Icke så, om du will wara christen! Då tillhör dig att endast betänka, om de hafwa samma menniskoblod som du; om de härstamma från samme Fader i himmelen och samme stamfader på jorden som du, samt äro återlösta med samma blod som du. Det wore dig då en stor uppmuntran till kärlek, om du, wid åsynen af en hjelpbehöfwande, tänkte: Detta är min broder, min syster! Ty efter köt-. tet äro wi ju alla bröder.

Det andra slaget af christlig kärlek är den **broderliga**. Broderlig kärlek är den, hwarigenom alla Guds barn i werlden, såsom inbördes bröder, äro i ett saligt, innerligt och förtroligt syskonband förknippade. Detta broderskap känner inga gränser af olika kyrkobekännelser, former och orter, olika stånd och lefnadswilkor, utan ser efter något, som finnes allestädes, der Christus predikas, nemligen **Guds barn**, födda af Gud. Ty grunden för denna broderliga kärlek är endast denna: "Den som älskar Honom, som födde, han älskar ock den, som är född af Honom." Och här är orsaken, hwarföre Christus uppgaf just denna kärlek såsom tecknet på hans rätta "lärjungar", sägande: "Deraf skola alla förstå, att I ären mina lärjungar, om I hafwen **kärlek inbördes**." Ty allt annat kunna skrymtare efterapa, men icke den kärlek inbördes, som ser efter dem, som äro födda af Gud.

O, må wi då söka af innersta hjerta Att älska hwarandra i glädje och smärta, Förenade blott i den Frälsares tro, Hwars död är vårt liv, och hwars ångest vår ro. Den 2 Juni.

Min lust war med menniskors barn. Ordspr. 8: 31.

Det är wår stora hufwudwillfarelse, ingjuten af ormen wid syndafallet, att wi icke hålla Gud för en **Gud**, en **hjelpare** och **frälsare**, utan för en hård domare, en herre, som blott fordrar wår tjenst. Herren har ett annat sinne. Hans enda lust är att göra oss godt. Derföre är det hans lust att bo när menniskors barn på jorden. Der har Han ett stort, oändligt sjukhus, fullt af elända, af jämmer och nöd — der är hans lust. Detta är min **hwila**, säger Han, **här will jag bo, här behagar mig wäl**. Då Jesus en dag war hungrig och skickade lärjungarna in i en stad att köpa mat, kom under tiden en arm qwinna ur staden, en syndbelastad hednaqwinna. Jesus talar med henne. Hennes samwete wäckes; hon förstod, "ho Han war, som sade: Gif mig dricka". Slagen i samwetet, men glad i hoppet,

löper hon att kalla flera hedningar till Jesus. Nu komma lärjungarna med maten och säga: **Rabbi ät**. Men nu behöfde Han icke äta, hans hunger war stillad; Han hade funnit några arma syndare att frälsa, och då säger Han: "Jag har mat, der I icke af weten." Se här Frälsarens hjerta! Se här, hwad som är hans lust bland menniskors barn. Det är hans **mat**, hans **hwila**, hans **lust, att Han må göra dem godt**. Derföre är det hans lust att **bo ibland menniskors barn**. Och att denna hans lust icke är något tillfälligt och öfwergående, utan en djupt grundad, ewig böjelse i hans wäsende för menniskoslägtet, det har allt ifrån werldens begynnelse det ena århundradet och årtusendet förkunnat det andra.

Grunden är djup. Gud gjorde menniskan sig till ett beläte, Gud skapade henne till att wara hans barn, hans sällskap och hans lust. Och när Han skapade menniskan, denna jordens herre, skedde det icke såsom med de öfriga kreaturen i hast, genom ett allsmäktigt: **Warde!** utan för menniskans skull blef Han en egentlig Skapare, bildade och formade med mycken flit och omsorg ur en jordklimp hennes kropp, inblåste sedan deri sitt eget heliga wäsendes lifsanda, "och så blef menniskan en lefwande själ". Knappt äro nu menniskorna der, så är den käre Frälsaren ock midt ibland dem och wandrar med dem under lustgårdens träd. Ja då, tänken I, gick det wäl an. Det war icke något synnerligt. Men huru, om man nu sade eder, att det war först genom wårt fall, wår synd och wår nöd, som hans lust att bo ibland oss blef rätt stark och warm, skullen I wäl kunna tro det? Och si, så är det werkligen. Nu började det ewiga djupet af hans Gudabarmhertighet emot oss att brusai Honom. Hans "lifs son" war fallen i fiendens händer. Det kunde hans hjerta icke fördraga. **Gud är kärleken,** och Han **har lust till lif.**

Företoge wi oss en wandring genom det gamla förbundets dagar, så hade wi att med ögonen skåda, huru den käre Frälsaren gått med sina fattiga syndare ut och in och byggt sig hyddor ibland stoft och aska. Wi skulle då gå till den öknen, der Han besöker Hagar, den egyptiska tjenstepigan från Abrahams hus, och talar så wänligt med henne. Wi skulle gå till Mamres lund, till Bethel och derifrån till Pniel och till Horeb, der Herren wisar sig i den brinnande busken. Sedan skulle wi ock beskåda den underbara moln- och eldstoden och äfwen der skåda hans ansigte. Tänk blott, att i fyratio år kläda sig om dagen i moln och om natten i en skinande eld, och det för att wara ett halsstarrigt folk till wägwifare och till betäckning emot solens hetta, och till en sköld och en lykta i mörkret — wisst fordras dertill, att Han skall hafwa en **stor lust till menniskors barn.** Wi kunde gå widare till Ophra, der Gideon ser den käre Frälsaren sitta under en ek, och sedan till Jerusalem och i templet, der Han bor öfwer nådestolen. — Men hwartill en sådan lång resa? Wi hafwa Honom nu närmare. Gud är uppenbar worden i köttet. Hwad se wi om julen i krubban i Bethlehem? "Ett barn." Ja wäl, ett barn, och just detsamma, som har sagt: **Min lust är med menniskors barn.** Gud i köttet, Gud i krubban, Gud i linda, Gud wid en moders bröst: här stelna ens tankar, här bäfwa ens knän, här häpnar hjertat, undret är för stort för swaga menniskor. Godt, att wåra ögon äro dunkla, godt, att wi skåda det blott från fjerran, förstå knappt tusendelen deraf! Det skulle eljest fråntaga oss lifwet, det skulle qwäfwa oss, wi kunde icke fördraga det. Det sätt, på hwilket Han war med Israel och umgicks med dem, war för Honom ännu icke ett rätt boende hos menniskobarnen, det war Honom ännu ett för främmande förhållande, en för kall wänskap. **Han** Gud, och **de** fattiga syndare — det swalget war ännu alltför widt! Lika med lika förenar sig bättre. Då blef Han sjelf ett menniskobarn, wår blodsförwandt, wår broder. Detta kunna wi slå i wädret, såsom wore det ett intet, och seraferna, de sitta nu redan i twå årtusenden på sina höjder och skåda ned i denna kärleksafgrund och kunna icke nå dess botten och kunna icke upphöra att i helig förundran häpna och taga ur denna djupa brunn ämnet till alla sina hallelujahsånger. Ordet war när Gud, och **Gud war Ordet,** och **Ordet wardt kött och bodde ibland oss.** O, ewiga nådesunder.

Hwad har nu drifwit Honom dertill? Rentaf intet annat, än att Han hade lust till menniskan och icke blott till änglar. Min lust är med menniskors barn. Men hwarifrån har Han fått denna lust? Hwarifrån? Ur sitt eqet hjerta. Och här äro wi wid änden, längre kunna wi icke skåda. **Så älskade Gud** werlden. Han älskade — derföre älskade Han. Wi komma icke längre.

O gläds, min själ, och sjung hans pris, Som öppnat dig det paradis, Hwars port din synd tillslutit.

O, gläds, att Gud förbarmar sig Och huld förnya will med dig Förbundet, som war brutet!

Ära ware Gud i höjden! Friden, fröjden, helig wilje sig från jorden aldrig skilje.

Den 3 Juni.

Och de hörde Herrens Guds röst gångande i lustgården, då dagen swalkades. 1 Mos. 3: 8.

Hwad månne nu den käre Guden wilja i lustgården? Uti hwad ärende kommer Han på syndafallets dag till de fallna menniskorna? Wisserligen bestraffade Han synden; icke ursäktade Han den, icke kunde hans dom ändras. Men Han hade dock några "fridens tankar" att uppenbara för de förskräckta barnen. Det, för hwilket Han egentligen kom att förkunna dem, war ett frälsningens råd. Med syndens bestraffande utwecklade Han blott, hwad Han förut hade sagt och hotat, och hwilket de redan hade djupt nog erfarit och förstått; nu hade Han derföre förnämligast ett annat ärende, det war något för dem nytt och obekant, som Han wille kungöra. Han talar nemligen om en "qwinnas säd, som skulle söndertrampa ormens hufwud", hämnas deras lidna skada samt bota och återställa, hwad genom ormens list och deras syndafall war förloradt. Detta war den barmhertige Fadrens egentliga ärende, då Han på syndafallets dag, då solen börjar sänka sig, kommer i lustgården. Hans förbarmande hjerta kunde icke fördraga att weta, det hans förlorade barn, i deras ångest och förskräckelse, skulle ligga öfwer natten bakom träden och tänka på hans wrede, och att de skulle **döden dö,** utan att hafwa en enda stråle af förhoppning och tröst. Derföre uppsökte Han dem genast samma dag i deras blygsel och bäfwan. Han, som sedan bjöd oss att "icke låta solen gå ned öfwer wår wrede", gaf här sjelf det första profwet af sådant sitt försonliga hjertelag. Christus har ock uppenbarat, att Gud har ett sådant hjerta, att Han icke ens kan lida, det hans barn blott i **någon** nöd ligga och ropa till Honom "natt och dag" utan hjelp och tröst — **skulle Han hafwa tålamod dermed?** säger Christus. Skulle Han då hafwa tålamod dermed, att hans mest älskade, men fallna barn nu skulle ligga alldeles utan något hopp, i förtwiflan och ångest för hans ords skull?

Här måste jag ju se, att Guds nåd och kärlek är en alldeles **oförskylld, fri** och **förekommande** kärlek, helt **oberoende** af oss. Här war den största brottslighet, och intet tecken af någon bättring, ånger, bön m. m. Adam och Ewa hade i frestelsens stund alla tillräckliga **förmögenheter** att emotstå det onda, ett ljust och rent förstånd, ett rent hjerta och fri wilja — de hade således blott **yttre** frestelser. Och likwäl bröto de mot sin Faders bud. Och när fallet war skedt, **sökte** de icke Gud för att bekänna sin synd och bedja om förlåtelse, nej, twärtom fly de bort från Gud och gömma sig bakom lustgårdens träd. Och när Herren

tilltalar dem, hör man blott sjelfförswar, undanskyllningar och bitter afwighet mot sjelfwa Gud, som äfwen skulle wara skuld till fallet, då Adam säger: "Qwinnan, som du — du gifwit mig, bedrog mig." Så förderfwade woro nu deras hjertan. Allt detta wisste Herren. Och ändå — fastän deras brottslighet och ondska war så stor — ändå kom den barmhertige Fadren med sådan kärlek och uppsökte dem, för att förlikas och hugswala dem. O, här ser jag det gudomliga hjertat. Här ser jag, att Guds kärlek är en helt förekommande, en **uppsökande** kärlek, alldeles oberoende af syndarens förhållande. Den stränga rättfärdighetens dom kunde icke ryggas — **syndens lön war döden;** men den gudomliga barmhertigheten hade funnit ett råd att på en gång tillfredsställa rättwisan och tillika frälsa syndaren: en **qwinnosäd** skulle komma och godtgöra fallet, hwilken war föresedd före werldens begynnelse. På denna grund war barmhertigheten fri att kunna utgjuta sig öfwer de fallna. Derföre kommer Han här på syndafallets dag och löper efter den förlorade sonen. Hans "lifs son" war fallen, derföre brister mitt hjerta för hans skull, säger Herren, jag måste förbarma mig öfwer honom.

Wisst borde wi gifwa akt på detta första stora prof af Guds oförskyllda nåd. Då gå wi twärtom och wäga och mäta graderna af wåra synder eller af wår bättring, ånger, bön m. m. och döma derefter om Guds nåd emot oss. O, hwilket djupt fall! hwilka grufliga följder af syndafallet i wår själ, att hon är så bunden i mörker och otro! Du säger: "Min synd är så otillbörlig, så oursäktlig; jag wisste Guds wilja, men gjorde rakt deremot." Arma själ! Du war så illa twungen, du är icke fri, du är **såld under synden.** Adam åter war **fri** och syndade dock; han wisste ock Guds wilja, men gjorde twärt deremot. Och likwäl löper den förbarmande Fadren efter sin förlorade son. — Guds kärlek är således helt fri, oförskylld och oberoende af syndaren; ty den grundar sig på en annans förtjenst

och bön, "qwinnans säd", "Herrens man", "Guds Lam, som bär werldens synder". Den der icke tror på Honom, icke stannar för Herrens röst och låter försona sig med Gud, utan blir borta, han är borta och blir ewigt borta. Men hwilken som tror på Honom, låter både straffa sig för synden och trösta sig med qwinnans säd, han skall icke förgås, utan har ewinnerligt lif, om han ock kände allt det onda i sitt hjerta, som wi finna hos Adam, ja, om ock hela syndafallet och allt ormens gift kokade i honom.

Fast Adams synd i hwarje lem jag känner, Det allt är botadt utaf qwinnans säd; Fast syndens gift mitt samwete ock bränner, Mitt skuldebref är fäst wid korsets träd.

Så är jag friköpt. Ingen dom mig fäller, Ty min förlossare är Herrens Christ; Hans dyra blod långt mer än synden gäller, Hans skänkta oskuld skyler all min brist.

Den 4 Juni.

Igenom mycken bedröfwelse måste wi ingå i Guds rike. Apg. 14: 22.

Detta är den wäg, på hwilken alla Guds barn fått gå genom detta lifwet. Och med mer ålder och nåd, mer tro och gåfwor hafwa alltid swårare försökelser warit förenade. Här tillåter Herren, att satan får sålla hans trogna såsom hwete, så att en David, en Petrus falla i gröfsta synder. Der tillstäder Han onda menniskor, olyckor och långwariga anfäktningar förstöra en christens hela timliga wälfärd, såsom det hände Job. Här ger Han sin wän Abraham befallning att offra underbarnet, löftets son, Isaac, som war fadershjertats dyrbaraste glädje och förundran. Der får Israels älsklingsson, Joseph, med alla sina förhoppningar och uppenbarelser bortsäljas och bortföras såsom slaf till ett främmande land. Här låter Herren en Paulus flera gånger bedja om förlossning från djefwulen och få afslag. Der låter Han en Johannes, "Brudgummens wän", "den störste, som war född af qwinna", näst Guds Son, sitta såsom alldeles öfwergifwen i Herodis fängelse och sist likasom på lek föraktligt dödas utan att ens såsom andra martyrer inför en hop åskådare med sin tro och frimodighet få prisa Guds kraft — nej, det heter blott: "Gif mig Johannis hufwud på ett fat." Här måste man bekänna, att det fordrades **tro utan att se**. Att Johannes war en Guds **ögonsten**, en hans hjertas älskling och hans Sons närmaste wän på jorden, med en synnerlig kärlek af Gud omfattad, det kunde man nu icke se, nu war Guds kärlek sannerligen djupt förborgad. Men på detta sätt plägar Gud handla med dem, Han allramest älskar, mest begåfwat och mest will förherrliga. Mot dem ställer Han sig så, som om Han icke alls wille weta af dem, låter allehanda nöd och sorg öfwergå dem, deras egna synder och skröpligheter förskräcka dem, werlden och djefwulen anfäkta dem. Och när de fly till Gud, sin enda tröst och hjelpare, låtsar Han på lång tid icke höra dem, utan det onda blir blott wärre och wärre. Då qwida de kära Gudsbarnen med ängslan och mena sig wara af Gud för sina synders skull med rätta och för alltid öfwergifna. Då höres mannen efter Guds hjerta bittert klaga: "Jag är bortdrifwen ifrån Herrens ansigte!" Då jämrar sig Jeremias. "Herren har wändt sin hand emot mig och bewefwat mig uti galla och möda; Han har inmurat mig, så att jag icke kan utkomma; Han har igenmurat min wäg med huggen sten och igentäppt mina stigar — och om jag än ropade och både, så stoppar Han till öronen för min bön." Och Daniel, som hade genom en ängel från Gud fått det

wittnesbördet: "Du är behaglig och täck", då han i sex dagar och sex nätter hade warit i lejonkulan, och Herren ändtligen tillsänder honom mat, utbrister han i förundran, att Gud icke hade förgätit honom; ty han utropar: "Herre Gud, du tänker ju ännu på mig!" — Men hwilka exempel behöfwa wi mer! Föregångaren i allt, Guds ende älsklige Son, ropar ju i sin djupaste nöd: "Min Gud, min Gud, hwi har du öfwergifwit mig? Jag ryter, men min hjelp är fjerran." När alla Guds heliga sålunda qwidit och dock derunder warit i allrahögsta nåd hos Herren, skulle icke äfwen wi bereda oss på samma wäg? Den, hwilkens tro icke pröfwas och anfäktas, har sannerligen ingen lefwande tro. Ären I utan aga, så ären I oäkta och icke barn. Åtminstone skall hwarje sann christen anfäktas af sina egna synder, så att han skall hafwa möda att kunna tro Guds nåd. Sedan skall ock djefwul och werld

anfäkta honom på alla sidor, så att han icke skall hafwa mycken ro på jorden. Såsom Pretorius nog starkt säger: "Hwar och en christen måste först hafwa en djefwul, sedan en Judas, derpå en Caiphas och Pilatus, och låta sig allt intill blods wäl hudflängas; när den ena wänder igen, måste twå andra taga wid, och då de upphöra, måste fyra infinna sig, den ena wärre än den andra, och så framgent tills lidandet är fullkomnadt. Ju heligare christen, desto större martyr. En from christen måste smaka allt, hwad bittert är i werlden, och ofta icke hafwa en enda tröstare.

Och **orsaken** till denna underliga regering är, att Herren Gud icke funnit bättre medel att döda wår gamle Adam. För att qwäfwa det adamitiska sinnet hos oss, hwilket alltid will se, begripa, hålla räkning med Herren och döma öfwer hans domar — för att sålunda werka och öfwa uti oss, hwad som egentligen heter **tro** — har Herren lemnat qwar hos oss på jorden allt det onda, som härflutit af Adams fall, hela den syndaflod, allt det inre förderf, samt den skara af onda andar och deras inwerkan på wåra sinnen, jemte det mörker och qwal, som härifrån härleda sig och plåga ett hjerta, hwilket wille wara heligt och rent, andligt och himmelskt. Då nu härtill kommer, att en wäckt själs hjerta är det ömtåligaste och klenmodigaste ting på jorden, såsom ett öppet sår, i hwilket ett sandkorn och en wäderflägt förorsaka smärta, så kan man lätt föreställa sig, huru en christens lif måste wara uppfyldt af bittra känslor, bekymmer och anfäktningar, hwilka såsom tjocka och swarta moln omgifwa de trognas själar.

Wi behöfwa wäl Guds aga, Wi behöfwa, hwad wi få, Må wi allt med glädje taga Och hans kärlek ej försmå.

Lätt wårt nådelif förqwäfwes Om wi ständigt få ha frid; All wår omsorg är förgäfwes Håller Gud oss ej i strid.

Den 5 Juni.

Du skall inga gudar hafwa jemte mig. 2 Mos. 20: 3.

Wi torde någorlunda **förstå,** hwad första budet kräfwer. Om nu Herren Gud är nöjd med endast wårt förstånd och wetande, så är härmed allt wäl; men det är twärtom något helt annat, den helige Guden will hafwa af oss, nemligen att wi skola **göra** derefter — icke blott weta, förstå och tala härom, utan **werkligen göra,** hwad Han bjuder. Och på det man måtte se, att Han icke wille tåla, att detta hans första bud blefwe förgätet och föraktadt, utan att Han skall allwarligen waka öfwer dess efterlefnad, har Han wid detta bud fogat både en förfärlig hotelse och äfwen ett herrligt löfte. Ty det är just wid detta första bud, Han tillägger: "Jag Herren din Gud är en stark hämnare, den som söker fädernas missgerning inpå barnen, allt intill tredje och fjerde led, dem som mig hata; och gör barmhertighet uppå mångtusen, som hafwa mig kär och hålla mina bud." Ehuru dessa ord kunna lämpas till alla buden, må likwäl hwar och en märka af denna allwarsamma hotelse, hwilket heligt nit Herren har om sitt första bud, att wi må taga det till hjertat för att werkligen göra derefter. Wi torde dock icke wilja åtaga oss att bära och uthärda Guds wrede. Det är således fråga om att göra och icke blott weta sin Herres wilja. Så sade ock Herren Jesus till den lagkloke, då denne hade uppläst detta yppersta budet: "Gör det, så får du lefwa." Det är ju att riktigt gäckas med den store Guden, det är ju det förskräckligaste skrymteri och gyckel inför hans ögon, om du skulle låta det bero med att endast höra, läsa, förstå och bedöma hans ord och sedan gå bort och förgäta sjelfwa efterlefnaden. Så hör då ännu en gång, huru Han talar: "Du skall inga andra gudar hafwa jemte mig". Hwem skall göra detta, om icke just **du — du**, som börer hans röst — **du sjelf**, som läser och förstår hans bud. Eller skall du låta blott andra taga det till sig? Hwarföre är **du** undantagen? Och Herren säger icke, att du **kan, må** eller får göra det, om det behagar dig; utan Han säger: **du skall — du skall —** det står icke i din frihet att göra eller låta det, utan **du skall** göra det, eller ock hafwa hans rättfärdiga wrede och dom öfwer dig. Han har en gudomlig majestätsrätt att bjuda och befalla öfwer oss. Så säger Han ock icke, att du skall öfwergifwa **wissa** afgudar, men kan behålla en eller annan, utan Han säger: "Du skall **inga** andra gudar hafwa jemte mig." Du har kanske icke någon menniska till afgud, men har kanske penningen dertill? Du har kanske icke penningen eller

mammon, men du har kanske någon egen personlig förtjenst, skicklighet, lärdom eller andra gåfwor? Du har kanske icke heller dessa till afgudar, men du har kanske någon synnerlig nåd i det andliga, en synnerlig upplysning, wisdom, starkhet, gudaktighet, som utgör din wederstyggliga afgud. Herren ser det, Herren skall döma hwar och en, utan anseende till personen. Det är ett ewigt och gudomligt allwar i det budet: "Du skall inga andra gudar hafwa jemte mig." Och tänk åter på ordet **älska** — du skall **älska** Herren din Gud af **allt ditt hjerta**". "Älska" betyder ock här älska. Är du deremot kallsinnig mot Gud själf, så att du icke med den innerligaste lust will först och sist umgås med Honom, tala med Honom och tala om Honom — ty "deraf hjertat är fullt, deraf talar munnen" — sysselsätta sig dina tankar och ord mer med andra ting, wore det ock med de wackraste gerningar, så är det icke Gud sjelf, du mest älskar. Om du derjemte finner hans bud swåra, så att du måste twinga dig till, det Honom behagar, eller du är missnöjd med hans behag, då Han fråntager dig dina afgudar, förbjuder dina synder, eller tillsänder dig lidande, förakt eller förluster, så älskar du icke Honom af all din håg, du älskar dig sjelf mer än den store Guden och hans behag, du dyrkar den wederstyggligaste afguden, dig sjelf. Och då måste du wäl weta, att du efter Herrens heliga lag är fördömd till helwetet och med all rätt hörer djefwulen till. Om du deremot troget håller detta Guds största bud och derigenom äfwen de öfriga, då skall du weta, att Gud är dig öfwermåttan nådelig, att du täckes Honom i allt ditt wäsende och skall i tid och ewighet åtnjuta allt hans goda. Sådant lärer lagen.

Och här måste nu hwarje menniska blifwa uppenbar. Om du kan wid sådana Guds buds betraktande ännu blifwa likgiltig, blott en hörare och betraktare, som lemnar åt andra att taga det till hjertat, under det du sjelf går bort och lefwer i fåfäng sorglöshet, då är det ju ett wisst tecken, att du är en lättsinnig gudsföraktare, som håller Gud och hans heliga lag för ett intet. Eller är du en from och religiös menniska, men som har det sinnet, att du blott säger: Detta kan ingen menniska fullgöra — och så går du bort och lefwer, utan omsorg om Guds wilja och bud, med din förmenta andliga fattigdom, men en fattigdom, som alls intet bryter dig, bekymrar och tuktar dig, utan med hwilken du kan lefwa säker och sjelfbelåten. Eller du är af dem, som säga: Detta är riktigt, så böra christna wara, det och det böra de göra, men du tager sjelf ingen del i den mödan, har derföre icke heller märkt, huru helt förtappadt det är med all din helighet, utan far hastigt öfwer profwet för ditt eget hjerta: då borde du ju märka, att du är en förtjust och förblindad skrymtare — alldeles lik den lagkloke, hwilken kunde riktigt uppläsa det största och yppersta budet och dock wille "göra sig sjelf rättfärdig".

För mig ej andra gudar haf, Så säger han, som lifvet gaf.

Mig frukta, älska öfwerallt, Haf lit till mig, som jag befallt;

Så talar Gud.

Den 6 Juni.

Hedra din fader och din moder ... på det dlg må wäl gå, och du må länge lefwa på jorden. Eph. 6: 2,3.

Att timlig wälgång är förenad med det fjerde budets efterlefnad, kan wäl till en del anses wara en naturlig följd af naturliga orsaker, lika wisst som timlig olycka, oro och qwal, ja, ofta en förtidig död äro naturliga följder af olydnad emot detta bud. Der ingen will lyda eller wara underdånig, utan hwar och en will herrska och genomdrifwa sin wilja, der måste alltid uppstå trätor, strid, inbördes fiendskap och allt dermed följande ondt. Tänkom oss ett hus, der barn och tjenare resa sig upp emot föräldrar och husbondefolk och icke mer wilja lyda; hwilket elände skall icke der uppstå, strider och slagsmål, ja, hela husets ofrid och förstörelse. Likaså när uti ett helt land upprorsandan reser sig emot öfwerheten. Följden måste ju blifwa, att den ene far efter att rödja den andre ur wägen. Der man twärtom ödmjukt underordnar sig Herrens skickelse genom föräldrar och öfwerhet, och hwar och en blott tänker på, huru han må göra sin pligt på den plats och uti den ställning, hwari Gud försatt honom, der måste ock all wälsignelse, trefnad och frid blomstra. Wi kunna således äfwen se några naturliga grunder för detta förhållande, att den jordiska sällheten beror af det fjerde budets efterlefnad.

Men mörkare än en hedning måste den menniska wara, som icke ser något mer häri än blott naturliga förhållanden. Här lefwer dock en Gud ibland oss, som så noga känner och leder sina skapade warelsers wäg, att

icke en fågel faller till jorden hans wilja förutan. Der denne Gud gifwit ett bud, hwarwid Han fästat ett bestämdt löfte, som alltid innebär sin motswarande hotelse, der är icke mer blott naturliga följder. Nej, här är ett Guds beslut och en Guds dom, nemligen att den jordiska wälsignelsen skall gifwas dem, som wäl hedra fader och moder, och deremot en särskild förbannelse följa öfwerträdaren af detta bud. Och den, som blott är något bewandrad i denna werlden, har sett besynnerliga exempel och bewis häraf, att det är något icke naturligt, något besynnerligt, någon hemlighetsfull regering uti menniskornas öden. Om någons timliga wälgång står i förhållande till bans medfödda anlag eller andra naturliga källor dertill, så ser man deri intet besynnerligt, ehuru äfwen deruti är endast Guds styrelse; men då t. ex. ett mindre begåfwadt menniskobarn, som ingen naturlig förmåga egde att bereda sig jordisk sällhet, blef endast genom någon besynnerlig wälsignelse eller gudomlig skickelse särskildt lycklig här i lifwet, och deremot kraftfulla och begåfwade naturer, med största förmögenheten att förwärfwa, antingenförföljas af beständiga olyckor och motgångar, eller ock, utan att man kan se några sådana, allt deras goda bortsmälter, så att man icke wet huru; då börjar hwar man se något besynnerligt deri och tala om Guds wälsignelse eller förbannelse. Och huru ofta är det icke redan för menniskors ögon uppenbart, att grunden till både den förra och den sednare händelsen war lagd i hwardera personens förhållande till sina föräldrar att der är en uppfyllelse af det fjerde budets löfte, af Guds dom, som fästat wårt jordiska goda wid wårt förhållande mot föräldrarna. En upplyst lärare har yttrat: "Stilla och utan buller, men mäktigt och underbart framgår genom menniskornas öden ett obegripligt **något**. Ofta synes det förswinna; men plötsligt lyser det åter upp. Det är icke menskligt, det är något öfwernaturligt — det är **föräldrarnas wälsignelse**." Ja, huru ofta har man icke sett rentaf en bokstaflig uppfyllelse af dessa Skriftens ord: "Ett öga, som bespottar fadren och försmår att lyda modren, måste korparna wid bäcken uthugga, och de unga örnar uppfräta", nemligen då en uppstudsig och elak son antingen kommit under krigslagarnas tukt såsom soldat och slutat sitt lif på ett slagfält eller ock för sin fortsatta och utwecklade ondska slutat det på afrättsplatsen! Ty det går ofta, såsom Luther säger: "Det barn, som icke will höra den hulda rösten af föräldrar och lärare, det skall höra bödeln, bwilken talar så skarpt, att hufwudet skiljer sig från kroppen." Den som icke will taga wid förstånd, utan i fräckt lättsinne föraktar hulda föräldrars, lärares eller andra af lifwet erfarna menniskors råd, dem skall en allsmäktig Gud wäl förmå att styra, ehuru då på ett något swårare sätt. Gud will hafwa öfwermakten öfwer menniskorna. Men nu har Han satt föräldrar, husbönder, öfwerhet och lärare, såsom sina målsmän, öfwer oss. Wilja wi då icke höra Honom genom dessa, så skall den hårda nöden lära oss det. Det må behaga dig eller icke, men Han skall wäl uppfylla sitt ord. Bewisar du hörsamhet och wördnad emot dem, som Han har satt öfwer dig, så skall Han rikeligen belöna dig med allt godt; men will du icke häruti höra Honom, så skall Han alltid någonstädes finna dig och skicka öfwer dig olyckor, död och förbannelse. "Emedan man så alldeles föraktar Guds ord och bud, som hade en gäck talat det", säger Luther, "så låt ock se, om du är den man, som kan umbära Guds huldhet. Det wore dig dock bättre att hafwa en nådig Gud med frid och wälsignelse, än hafwa hans onåd och förbannelse."

Föräldrar skyldig heder gif Och deras stöd och hugnad blif,

Att dig på jorden wäl må gå, Och du här länge lefwa må.

Mins Herrens bud. Den 7 Juni.

Jag wet, Herre, att menniskans wäg icke står till henne, och det står i ingen mans makt, huru han skall wandra och styra sin gång. Jer. 10: 23.

Wid sådana ord hafwa wi intet annat råd än att antingen wakna öfwer, att Gud är mycket större än alla wåra tankar, att Han är oss obegriplig i sin makt och omsorg om oss, och att wi äro små blinda warelser, när det gäller att fatta Gud - antingen skola wi wakna och se detta, eller ock skola wi bortkasta **allt Guds ord** - ja, icke ens detta är nog, utan wi måste ock wara sådana dårar, som icke ens se, hwad hela den synliga skapelsen wisar, huru Gud är mäktig att sörja för sitt minsta kreatur; wi måste wara sådana dårar, om hwilka David säger: "De dårar säga i sitt hjerta: Det är ingen Gud."

Här torde någon inwända: "Det är sannt, allt, hwad oss händer, är af den trofaste Guden oss tillsändt, men blott så

länge det icke rör, hwad som beror af menniskans egen frihet. Om jag sjelf genom min egenwilja och andra syndiga bewekelser fört mig i olycka, så får jag skylla mig sjelf och icke trösta mig med Guds förande." Swar: Detta är i sig sjelft riktigt, men blir ofta orätt taget. Sannt är det, att Gud har lemnat oss en wiss betänklig frihet, hwarigenom wi kunna göra oss för tid och ewighet olyckliga, nemligen när wi **fortfarande** och **uppsåtligt** emotstå hans Ande. Men här äro således twenne ting att märka: det första, att om du ock genom synd och dårskap bragt dig i olycka, men likwäl nu kommit till ånger och en lydaktig ande, så att du will hädanefter följa Herrens råd, så är Guds nåd och faderliga huldhet så stor, att Han skall wända allt ditt onda till godo, alla din galenskaps följder till din tjenst; ty "dem, som dock nu hafwa Gud kär, måste allting tjena till det bästa". Gud wredgas icke ewinnerligen och träter icke till ewig tid. Han är en så nådefull Gud och Fader, att fastän man länge trotsat Honom, men en gång bättrar sig, Han sedan är oss lika huld, som om wi aldrig hade syndat. Det war genom stor egenwilja Israel fick konungar, men Herren öfwergaf dem icke ändå, utan gjorde dem lika mycket godt sedan, fastän de måste mer lida. Paulus hade i sin otro warit en Christi fiende och förföljare, men Christus gjorde honom dock till den största apostel och gjorde till och med af sjelfwa den stora synden twenne goda ting, nemligen dels ett mäktigt krossmedel för apostelen sjelf och dels ett mäktigt tröstemedel för andra. Här se wi, hwad som nyss sades, att Gud kan ock wända wåra största fel och dårskap till wår tjenst, när wi blott en gång komma till bättring. Ja, Luther

anmärker, att Herren Gud också måste med sina heliga öfwa samma godhet wid deras felsteg; de förträffliga orden lyda sålunda: "Det är Guds werk och konst, att Han kan göra onda saker goda, när wi hafwa förderfwat och wårdslösat dem. Jag har i sanning ganska ofta owisligt och dåraktigt uträttat många ting, hwaröfwer jag sedan blifwit storligen förskräckt, och jag kunde icke se, huru jag sedan skulle blifwa lös från sådana saker, som genom min dårskap blifwit förderfwade, samt komma derifrån. Men då har Herren träffat en sådan wäg till att förbättra, hwad jag skadat, att det blifwit alldeles godt igen. Och så regerar Gud alla sina heliga, att de wäl kunna fela och göra något galet, men det ändå måste taga en god ända med dem, eller åtminstone utan stor skada aflöpa. Gud är en allsmäktig Skapare, som af intet gör allt derföre kan Han äfwen utaf ondt göra godt." Ack! Gud är en trofast och huld Fader. Detta war det första, som borde märkas. Men det andra är, att den som fruktar, att han ock ännu på något sätt står emot Guds wilja, men har en ande, som suckar med ängslan: "Gud, förbarma dig! döda du min egenwilja och bringa mig på din wiljas wäg; bruka hellre, hwad bittert du will, blott jag blir rätteligen din och dig lydig" o. s. w., den har all rätt att trösta sig med Guds nådiga förande. Ty allt det motstånd mot Guds wilja, som någon sjelf med ängslan beklagar, och mot hwilket han anropar Guds allsmäktiga hjelp, det är intet annat än köttets hårda strid emot Anden; då är sinnet på Guds sida, och då är genast saken i Guds händer. För ett sådant köttets motstånd, **som blott desto mer drifver oss till Gud**, blir ingen menniska olycklig; ty om kraften att slita banden, kraften att öfwerwinna köttet låge hos oss, då wore allt Guds ord falskt, hwilket säger, att detta aldrig ligger i wår makt. Men det kan wäl hända, att du endast genom mycket lidande skall så länge utpinas och dödas, tilldess den mäktiga egenwiljan afmattas, och du gifwer dig under Guds wilja, så att du börjar på allwar fly allt, hwad du ser, att Gud i sitt ord förbjuder. Går det åter twärtom så, att du börjar uppsöka några "de ogudaktigas råd", syndens ursäkter och förswar, för att bemantla ditt "inträde på de syndares wäg", då är sinnet fallet, då är du **ense med dig sjelf om syndawägens följande**, och då är motståndet mot Anden uppsåtligt. Då må du icke trösta dig med Guds förande, utan då går du din egen wäg till ofärd.

O Jesu, jag lemnar mig helt i din hand För allting du sörje och råde.

-

Den 8 Juni.

Älsken edra owänner; wälsignen dem, som banna eder; gören wäl emot dem, som hata eder; bedjen för dem, som göra eder skada och förfölja eder. Matth. 5:44.

Märkom af dessa ord, huru Herrens Christi sinne är, och huru hans christna skola wara sinnade: "Älsken edra owänner; wälsignen dem, som banna eder, gören wäl emot dem, som hata eder." Må hwarje christen besinna, huru högt Herren här uppsätter målet, att wi dock åtminstone måtte weta, hwad som är helighet, och icke

genomwandra wårt lif i den onda naturens mörker. Herren Christus straffar icke blott dem, som **hata** sina owänner, tala illa om dem eller göra dem något ondt; utan Han will icke heller hålla dem för fromma, hwilka underlåta att **älska** dem och göra dem godt. Ty när Han här säger: "**Älsken** edra owänner", så betyder "älska" werkligen att älska, att hafwa ett af barmhertighet brinnande hjerta och innerligen önska dem allt godt. För det andra will Han, att denna kärlek också skall bewisa sig med hulda ord och med förböner, då Han säger: "**Wälsignen** dem, som banna eder." Då hatet och fiendskapen icke kan utöfwas på annat sätt, sker det wanligen genom ord, att man söker på allt möjligt sätt förklena sin owän, wanställa hans rykte och säga allt ondt om honom. Men här säger din Herre Christus, att du skall twärtom tala wäl och önska intet ondt, utan wälsigna dem, som banna. Ja, hörom, huru Paulus uttrycker detsamma, som Christus här sagt oss: "Talen wäl om dem, som gå efter edert argaste; talen wäl och önsken dem intet ondt." O, min Gud, huru långt äro wi icke från ditt sinne och dina rätter! "Tala wäl om dem, som gå efter wårt wärsta!" O, Herre Gud, fördöm oss icke! Och apostelen upprepar twå gånger det ordet talen wäl, antydande dermed, huru alldeles nödwändigt den förmaningen behöfwer behjertas och efterlefwas. Men när wi skola så älska, wälsigna och tala wäl om wåra owänner, om "dem, som gå efter wårt argaste", hwilka äro då de, som wi skola hata och tala illa om? Det will här synas, som skulle sådant icke alls tillhöra ett sannt heligt sinne, en Jesu efterföljare; han skall ingen menniska hata, förtala eller banna.

Men här torde någon säga: Läsa wi icke i Skriften, att äfwen heliga män, ja Christus sjelf och hans apostlar, hafwa hårdeligen tilltalat fienderna? Kallas det att älska och wälsigna dem? Swar: Hwad de heliga hafwa hårdt och straffande talat **i Herrens namn**, är icke någon menniskas, utan den helige Gudens straffande och bannande. Det som göres på embetets wägnar, såsom när en domare afkunnar en dödsdom,eller bödeln dräper, eller en lärare med Guds ord och i Christi sinne straffar, allt sådant är Guds straffande. Och hwad Gud gör, är allt rätt och heligt. Men här talar Christus om, hwad wi, blott såsom menniskor, skola göra emot dem, som äro emot oss fiendtliga — icke om hwad ett **embete** gör, utan om hwad **menniskan** gör. Och då heter det blott: älska, wälsigna, tala wäl, göra godt.

Till sådan kärleks bewisande hörer ock, det Herren säger i v. 42: "Gif honom, som beder af dig; och wänd dig icke ifrån honom, som will låna något af dig." Äfwen om det är din owän, som är i nöd, skynda att hjelpa honom — "gören wäl emot dem, som hata eder". Och Herren anför twenne bewekande skäl, hwarföre wi skola sålunda älska wåra owänner och göra dem godt. Först, att wi på detta sätt, såsom goda barn, så likna wår himmelske Fader. Han säger: "På det I skolen wara eder Faders barn, som är i himmelen; ty Han låter sin sol uppgå öfwer onda och goda och låter regna öfwer rättfärdiga och orättfärdiga." Då Herren här nämner solen och regnet, hwilka äro de twenne hufwudmedlen, genom hwilka all jordens frukt och wälsignelse gifwes oss, så har Han dermed omfattat hela den oändliga rikedomen af alla Guds gåfwor och wälsignelser på jorden; och dessa gifwer Han oupphörligt åt sina fiender, lika wäl som åt sina barn och wänner Sådant är Guds hjertelag, så skola ock wi wara sinnade. — Den andra bewekelsegrunden, Herren här anför, är den, att wi i motsatt fall likna icke Honom, utan de ogudaktigaste menniskor. Han säger: "Förty om I älsken dem, som älska eder, hwad fån I för lön? Göra ock icke de publikaner detsamma? Om I hafwen eder wänligt emot edra bröder allenast, hwad besynnerligt gören I? Göra icke ock så de publikaner?" Då de, som eljest wilja gälla för goda och fromma menniskor, äro så falska i sin kärlek, att de blott älska och tjena **sina wänner**, wisst borde de wakna wid dessa Christi ord. Knappt finnas så onda menniskor, tjufwar eller röfware, att de icke hålla wänskap inom sitt band. Christus säger, att äfwen djeflarna hafwa denna samhällighet, annars blefwe deras rike förstördt (Luc. 11). Se nu, huru from du är, då du blott mot dina wänner är wänlig och huld. Du är då så from som tjufwar och röfware, ja, ock som djeflarna.

O, Jesu, lär mig älska andra Så som mig sjelf och tänka pä, Att wi till samma hem ju wandra Och samma strider kämpa må.

Lär mig att med de sorgsna gråta Och med de glada fröjdas än, Wälsigna, älska och förlåta I likhet med min bäste wän.

O, Jesu, gif mig detta sinne, Ett sinne, artadt efter ditt, Kom sjelf och blif och bo derinne Och lär mig, lär mig älska fritt. Den 9 Juni.

Wi hafwa ock ett påskalam, som är Christus, offrad för oss. 1 Cor. 5: 7.

Israels barn suckade under en hård, odräglig träldom; ifrån Egypten uppsteg ett beständigt rop till Herren af deras nöd och jämmer, och ingen enda kunde befria dem derifrån; Pharao och hans härar woro dem alltför mäktiga. Denna träldoms nöd war dock ännu icke kommen till sin rätta höjd, så länge icke Moses hade uppträdt; men när Moses började bjuda, att de skulle gå ut ifrån träldomens land, och sade till deras beherrskare: "Så säger Herren: **släpp mitt folk**!" — då först blef träldomen och förtrycket rätt grufligt. Nu ropade och jämrade sig folket allraömkligast och klagade på Moses, som med dessa ord hade uppretat konungen till förökad grymhet. Så alldeles misströstade de nu om sin befrielse från träldomen. Och just då war Herrens stund kommen. Och huru skedde nu deras förlossning? Den skedde endast genom ett **Guds allmaktsunder.** En mörk, förskräcklig natt utförde Herren sin hämnd öfwer sitt folks förtryckare, då Han slog allt det, som war förstfödt i Egypten — och nu war det påskalammets blod, som frälste de förtryckta från den rättfärdige Hämnarens swärd.

Är icke här en skön målning af den stora, all werldens förlossning, som är skedd i Christus Jesus? Eller hafwa icke äfwen wi en stor förlossning att fira? O, den nu framställda är blott en swag skuggbild till den stora förlossning, som skedde uti Christi död. Låtom oss se! Hela werlden war genom syndafallet kommen under djefwulens wåld; Guds beläte war förloradt, och dermed **den fria wiljan**! Menniskan war en slaf under afgrundens Pharao, regerad och drifwen efter hans wilja af de lustar och willfarelser, hwilka woro de "fogdar och embetsmän", han satte öfwer oss. Under denna träldom suckade hela menskligheten. Den kände dock icke rätt sin nöd, förr än lagen kom och talade tydligare än samwetet om Guds fordringar. Då först började samwetsnöden på jorden blifwa rätt stor. Af Guds heliga lag kunde **icke en bokstaf**, **icke heller en prick efterskänkas**, och lagens oryggliga dom war, att den, som syndade, skulle dö — och **den war icke till, som war rättfärdig, icke till en.** Här war en outsäglig och allmän nöd. Men då förbarmade sig den store, barmhertige Guden! Han kunde icke lida, att hans afbild och barn, menniskan, skulle förtappas ewinnerligen. "Då tiden blef fullkommen, sände Gud sin Son, född af qwinna, gjord under lagen, på det Han skulle förlossa dem, som woro under lagen" — hwarom redan profetians Ande så fröjdefullt sjöng: "För dig warder man sig

glädjande, såsom man gläedes i skördanden; ty du har sönderbrutit deras bördors ok och deras skuldrors ris och deras plågares staf, likasom i Midians tid. Oss är födt ett barn, och en Son är oss gifwen." Märk här, huru Herrens Ande blickar tillbaka på Israels träldomsnöd i Egypten, då Han talar om "bördans ok, skuldrornas ris och plågarens staf"! Och dock talar Han här om Christi förlossningswerk för hela werlden. Och huru ljuder det i nya testamentet! I Ebr. 2 säger apostelen: "Efter barnen hafwa kött och blod, är ock Han worden delaktig deraf, på det Han skulle genom döden nedlägga honom, som hade döden i wåld, det är djefwulen, och göra dem fria, som i allt sitt lefwerne genom dödens räddhåga måste wara trälar." I Gal. 3 säger apostelen: "Christus har förlossat oss ifrån lagens förbannelse, då Han wardt en förbannelse för oss." Och åter: "Wi hafwa förlossning genom hans blod, nemligen syndernas förlåtelse." Så har Herrens Ande uttryckligen nämnt den träldom och de plågare, från hwilka Christus förlossat oss. Han nämner **synden, lagens förbannelse och djefwulen**. Ändtligen talar ock Herren till den sista fienden, döden, och säger: "Jag will förlossa dem utur helwetet och hjelpa dem ifrån döden; död, jag skall wara dig ett förgift; helwete, jag skall wara dig en plåga." O, ett herrligt, majestätiskt hot emot wår fiende! O, ewiga, priswärda kärlek! O, ewiga, mäktiga tröst för wåra arma syndarehjertan! Här är nu wårt påskalam, wår stora, ewiga förlossning! All werldens synd, alla menniskors ogudaktighet och syndaträldom, ifrån Adams intill den sista menniskans i werlden, lades på Guds rena Lam, och den odrägliga bördan tryckte Honom så, att Han swettades blod. Han qwider och beder, Han suckar, såsom lammet på slagtbänken, men Han går det trofast igenom. All lagens förbannelse, alla dess hotelser och straff för synden samlas på Honom, så att Han ock blef en förbannelse för oss; men förlossade ock dermed oss ifrån lagens förbannelse, att wi skulle ärfwa wälsignelsen. För dig warder man sig glädjande; ty du sönderbröt wåra bördors ok, wåra skuldrors ris och wåra plågares staf. Ändtligen kom ock döden, som är syndens lön, och angrep och dödade det ewiga lifwet, men blef så sjelf uppswulgen uti segren — och så nedlade Han "honom, som hade döden i wåld, d. ä. djefwulen, och gjorde oss fria, som i allt wårt lefwerne måste wara trälar genom dödens räddhåga". Detta är nu wår påskfröjd,

och detta är wår segersång: "Döden är uppswulgen uti segren; du död, hwar är din udd? Du helwete, hwar är din seger? Gud ware tack, som har gifwit oss segren genom wår Herre Jesus Christus."

Pris, Jesu, dig att så din hand Oss frälsat har ur syndens band. Nu slutad är den träldom swår, Nu är det rätta fria år. Den 10 Juni.

Guds nåd, helsosam för alla menniskor, är uppenbarad och lärer oss, att ... wänta det saliga hoppet och den stora Guds och wår frälsares Jesu Christi herrliga uppenbarelse. Tit. 2: 11,13.

"Herrens tillkommelse är när", säger Jacob. Hwad kan då wara orsaken, att tanken på Herrens tillkommelse så litet sysselsätter oss? Hwad kan wara orsaken, att då denna tanke under wida mindre yttre anledningar likwäl war så liflig, närwarande och allmän hos de första christna, den nu, under sådana tidstecken som wåra dagars, är så främmande för oss, är nästan helt förswunnen ur wåra kretsar, wåra hjertan, samtal och andliga föredrag? Wi neka icke, att wi ganska allmänt widblifwa läran om Herrens tillkommelse, såsom **en trosartikel**, men deraf följer icke, att wi ock hafwa denna Christi ankomst till wårt **hopp**. Wi fråga icke: tror du, att Herren skall komma? — utan: **lefwer du i hoppet**, i en werklig **förwäntan** af hans tillkommelse? Och på denna fråga kunna icke många ibland oss swara: ja! Wore det så, att alla troende wandrade i hoppet och wäntan på wår förherrligade Herres tillkommelse, då skulle detta hopp mer uppenbara sig i wår predikan, i wåra christliga samtal, i wårt hela lif — då skulle icke allehanda trosbekännelser, ofta obibliska läror om kyrkans framtid och de aflidnas tillstånd, kunna insmygas ibland oss.

Men wi komma åter till frågan: Hwad kan wara orsaken att tanken på Herrens tillkommelse är för oss så främmande, ja, nästan owälkommen, då den war så liflig, kär och närwarande i de första christnas hjertan? Det är säkerligen intet godt tecken. Hwarje **hopp** förutsätter en **önskan**, och hwarje önskan har sin rot i, hwad wi **älska**. Om wi werkligen önskade och längtade efter Herrens tillkommelses dag, då all dunkelhet i tron, all swaghet, all synd, all otrohet mot wår käre Frälsare skall hafwa ända, och wi skola fatta Honom, såsom wi af Honom äro fattade, se Honom, såsom Han är, och blifwa Honom lika — om wi mer önskade denna hans uppenbarelse, skulle wi ock uppsöka och med glädje omfatta alla de grunder, som gifwas för det saliga hoppet om denna önskade dag. Således, om wi wore mer andligt sinnade, mer älskade wår Frälsare och åstundade, hwad kärleken alltid åstundar, nemligen att blifwa helt förenade med Honom, att allt afstånd och all owisshet måtte upphöra, då skulle wi ock mer lefwa i hoppet. Wi finna ock derföre alltid stor skilnad mellan christna i detta fall. De som taga Guds ord med mer allwar till hjertat; de som stå i mer öfning af denbättring, som är inför Gud, och den tro, som är till wår Herre Jesus Christus, så att gudsfruktans Ande stundligen wakar på deras hela wäsende, och synden derföre icke får wara ostraffad, utan ömt kännes, då också nåden i Christus är dess mer dyr och angelägen, men också genom synden ofta öfwerhöljd och fördold för deras blick — sådana hafwa i det saliga hoppet och wår Herres Christi herrliga tillkommelse en kär betraktelse, ett lefwande hopp. De se med innerlig längtan mot den dag, då den tunga dimma, som här omhöljde deras tro, skall för ewigt skingras af Herrens herrlighet; då de skola se Wännen och Frälsaren, som de här trott uppå, talat med och ledsagats af, fastän de icke sett Honom; då de nu en gång skola för ewigt få åtnjuta, hwad de här förgäfwes sökte, nemligen en **fullkomlig** klarhet, en full wisshet, en kännbar närhet af Frälsaren; då de derjemte skola wara för ewigt fria från det onda köttet, som alltid här medförde så mycken synd, swaghet och anfäktning, för ewigt fria från den arge fiendens glödande skott.

Wore wi nu mer döda för werlden och detta närwarande och hade wårt lif och wår glädje i Gud allena, wisst wore detta ett saligt hopp för wåra hjertan. Men der hjertat är deladt, der det är intaget af andra ting — om än i sig sjelfwa oskyldiga och goda — der kan denna längtan efter den himmelske Brudgummen icke finna inträde. Och det lifwet kan icke wara rätt helsosamt och sundt, då det icke öfwerensstämmer med ordet och de första christnas sinne. "Wår umgängelse är i himmelen", säger Paulus, "dädan wi ock wänta Frälsaren, hwilken skall förklara wår skröpliga lekamen, på det Han skall göra honom lik med sin förklarade lekamen af den kraft, med hwilken Han förmår underlägga sig allting." Och han förmanar: "Om I nu ären uppståndne med Christus, så söken det, som är ofwantill, der Christus är sittande på Guds högra hand; faren efter det, som är ofwantill, icke efter det, som är på jorden. Ty I ären döda, och edert lif är fördoldt — ja, **fördolt**- med Christus i Gud. Men när

edert lif Christus warder uppenbarad, då warden ock I uppenbarade med Honom i herrligheten."

O, att wi toge denna Christi och hans apostlars lära om Herrens tillkommelse och de christnas salighetshopp mer till wårt hjerta!

Jag har ett hem, Ett himmelskt hem, Till det min längtan står. På jorden ej Mitt hem är, nej, Dit upp, dit upp jag går. Min ande, förr wid jorden fäst, Ett högre mål nu har, Nu jag en främling är och gäst, Der förr jag hemma war.

Jag har ett hem, Ett saligt hem, Allt från den sälla stund, Med krossadt mod I Jesu blod Jag fann min ankargrund. Förut jag for i werlden will, War fridlös utan hem, Nu borgarrätt ock mig hör till I Guds Jerusalem. Den 11 Juni.

Såsom lefwande Fadren har sändt mig, och jag lefwer för Fadrens skull, så ock den som äter mig, han skall ock lefwa för min skull. Joh. 6:57.

Det wäsendtliga, ja, sjelfwa wäsendet i den nya menniskan, hwaraf wi ock heta **christna**, är, att **Christus blifwit wårt hjertas lif och lifsbehof — Christus, den korsfäste, syndborttagaren, frälsaren, wännen för andra wänner.** Ja, just det, att Frälsaren i sin försoning är oss det nödigaste och ljufligaste, det wittnar, att wi äro christna, att wi hafwa ätit af lifwets bröd och dessmer hungra — druckit och dessmer törsta. Då en christen tänker på, hwad som isynnerhet utmärker hans nya lif och utgör det största deri, så är det detta, att han blifwit bekant och förenad med Frälsaren, att Christus blifwit hans hela lifs föremål, hans A och O, hans första och sista. I hans nya lif är Christus solen, af hwilken allt upplyses och bestrålas, och omkring hwilken allt rör sig. Christus, funnen, är hans glädje, och Christus, förswunnen, hans sorg — kortligen: Christus är hans lif. Deraf igenkännes en christen. Här äro isynnerhet twenne omständigheter att märka, först att det nu blifwit oss en ny natur att wara **angelägna om Guds wänskap**. Då wi förr woro helt liknöjda om Gud och hans nåd och hade blott jordiska behof och önskningar: Hwad skola wi äta? hwad skola wi dricka? är nu wår idkeliga hufwudfråga: Är jag ett Guds barn? Har jag Guds wänskap? Detta är likasom andedrägten eller hjerteslagen i den nya menniskan. Men märk, detta måste rent af wara din **nya natur** — icke en **tillfällig** omsorg, utan en genom hela ditt lif fortfarande natur, att du är först och sist bekymrad om att hafwa din Guds wänskap. Det kan wara mycket omskiftande med din tröst, din frid, din kraft m. m. Äfwen kan sjelfwa denna omsorg om Guds wänskap genom tillfällig förströelse wara afbruten. Men snart wakna wi deröfwer med desto större bekymmer; ochh att det dock är denna omsorg, som i allmänhet och öfwerhufwud taget djupast griper oss, detta är något, som synnerligen utmärker den nya menniskan och alldeles icke är af kött och blod, utan rakt stridande mot wår natur. Den andra omständigheten är, att uti ditt bekymmer om Guds nåd **ingenting annat har blifwit din tröst än Christus, Christus, hans försoningsblod och hans evangelii ord.** Der har du ditt tillhåll, ditt lif, din spis och din förnöjelse. Detta war det, som Christus mest talade om: "den af mig äter" — "den till mig kommer" — "den, som gömmer mitt tal" — "den, som tror på mig". — Det är starka, eftertryckliga ord om denna hufwudvunkt, då Christus säger:

"Den af mig äter". - "Jag är lifwets bröd; mitt kött är den rätta maten" — "den af mig äter han skall lefwa ewinnerligen." Sådana ord uttrycka just, att Christus är de trognas **lifsbehof**, deras **lifswillkor**, deras allt i alla.

Si, att du blifwit religiös, så att religionen och kyrkliga saker ligga dig om hjertat, icke bewisar ännu det, att du är en christen; utan märk, huru Christus talar: **den af mig äter** - af **mig** — den, som har just i Christus, hans nåd och hans försoning sitt lifsbehof. Lika litet ligger något bewis på en sann christendom deruti, att du dyrkar Christus såsom din lärare eller ditt efterdöme, det kan den säkraste christna farise göra — utan här är fråga, om Han blifwit **i sin försoningsdöd din dagliga tröst emot synden**. Detta allena utmärker en christen. Detta är, hwad som i Uppenbarelseboken omtalas såsom tecknet och schibbolethsången, som utmärkte de tecknade. Ty ingen kunde lära den sången, utom dessa — och den sången war: "Lammet, som är dödadt och har igenlöst oss åt Gud med sitt blod." — Detta är det Luther så idkeligen upprepar, då han i sin förklaring öfwer Gal. 4: 6 framställer tecknen till Guds Andes inneboende i wåra hjertan och säger: "Den som **gerna hör, talar, tänker och skrifver om Christus**, han wete, att sådant wisserligen icke sker af mensklig wilja eller förnuft." Ja, detta är så

wäsendtligt och utmärkande hos den nya menniskan, att om jag blott finner detta hos en menniska, säger jag genast: Det är en christen, liksom jag genast, då jag ser en mensklig kropp framför mig och hör den tala ett menskligt språk, säger: Det är en menniska. Om nu en sådan christen har något stötande fel, någon oart, så säger jag: "Det är ett lyte, en sjukdom, men — en christen är han; ty det är omöjligt, att någon kan på sagda sätt hafwa i Christus sitt lifsbehof, sin tröst och sitt lif och icke wara en Christi wän, en christen." Så wäsendtligt är detta.

Min wän framför andra, min Frälsare huld, Som tog uppå sig att betala min skuld Och städse mig helar, förlåter, fördrager, Den wännen alltmera mitt hjerta intager.

Mitt högsta, mitt enda behof är hans nåd, Hans dyrbara närhet, hans ledning och råd. Jag kan icke lefwa förutan att ega Min wän och hans wänskap, som allt öfwerwäga. Den 12 Juni.

Allt kött är hö. Es. 40:6.

Allt menskligt är falskt, swagt, wacklande, owisst, ombytligt, såsom förnuft, känsla, tanke, tycke. T. ex. än ser jag Gud uti allt, som förekommer min blick, än tycker jag, att det finns ingen Gud i werlden; än tänker jag, att Gud är idel och öfwerflödade nåd och kärlek, än åter att Han är uttröttad, onådig, bortwänd, wred; än tycker jag om mig sjelf, att jag är en ganska förswarlig christen, än åter en alldeles ohjelplig syndare. Kortligen: tycket, känslan — allt är det såsom rör för winden, swäfwande, owisst, falskt, ombytligt, lögnaktigt. Såsom profeten säger: "Allt kött är hö." Så ser jag då ändtligen, att allt, hwad jag sjelf tycker, förtjenar ingen uppmärksamhet. Herre! hwarwid skall jag då trösta mig? Jo, ett wet jag, som är wisst och ewigt orubbligt: I himmelen sitter en Domare på thronen, den store, helige Guden! Han har talat och från himmelen nedsändt ett ewigt orubbligt ord, hwars domar stå fasta såsom berg, ja, hwaraf icke en bokstaf förändras eller warder om intet, om ock himmel och jord förgås.

Hwad säger nu detta ewiga ordet om oss, om wår wärdighet eller owärdighet, om huru wi se ut inför Guds ögon? Swar: Det säger: "Herren såg af himmelen uppå menniskors barn, att Han skulle se, om der wore någon förståndig och frågade efter Gud; men de äro alla afwikna, och allesamman odugliga, det är ingen, som gör wäl, ja, icke en. Gud såg på jorden, och si, hon war förderfwad; menniskans ondska war stor på jorden. Den är icke till, som är rättfärdig, icke en."

Då wi nu härtill lägga, att Gud är så helig, att **för Honom icke ens himlarna äro rena, att Han finner orenhet i sina änglar och dårhet i sina heliga,** så följer, att ingen enda menniska kan bestå för Honom, att allesamman äro wärda den ewiga fördömelsen och äro deruti lika, att Judas och Johannes äro lika wärda en och samma fördömelse, att Petrus och trollkarlen Simon, jungfru Maria och skökan äro lika förtjenta af ett och samma helwete. O, så förskräckligt och orimligt, säger du. Ja, känn här, huru förnuftet stöter emot, då man rätt fram uttalar, hwad som ligger i orden: "Här är ingen åtskilnad; allesamman äro de syndare och hafwa intet att berömma sig af för Gud; men warda rättfärdiga utan förskyllan af Guds nåd genom den förlossning, som är skedd i Christus Jesus". Inför menniskor är det en **åtskilnad**, men icke inför Gud. På jorden är det wisst ett afstånd mellan dalbottnen och bergspetsen, men då man betraktar bådas afstånd från solen, förswinner denna åtskilnad, den tages då icke i betraktande, ty afståndetär så stort; man säger om dem begge blott detta: Afståndet är ofantligt. Så är det ock inför oss en åtskilnad mellan den ena menniskan och den andra, den ena stunden och den andra, men icke för Gud. Allt hwad menniska heter, äfwen den trognaste och frommaste christen, är en öfwerallt oren jordmask. Hans bästa gerningar äro besmittade af den gamle ormens gift; hans tro, kärlek, bön, lofsägelse, som äro hans bästa werk och af Guds Ande werkade, äro dock **genom kärilets orenhet besmittade**: tron blandad med slagg, med egenrättfärdighet och otro; kärleken ringa, inskränkt, försumlig; bönen och lofsägelsen kall, swag och owärdig det stora Majestätet. Utom dessa beständiga brister, hwilka wore nog till menniskans fördömelse, faller hon ock oupphörligen i synder och orenar sig under wandringen; hon kan aldrig så waka, att hon icke här och der besmittas af ogudaktighet. Hela jorden är öfwerhöljd af orättfärdighet, som af en swallande syndaflod, såsom: afguderi, otro, sorg och misströstan, Guds namns missbruk, swordom och ogudaktigt tal, sabbatsbrott, olydnad, wrede, hat, trätor, otukt, lösaktighet, orenlighet, girighet, stöld, bedrägeri, falskhet, lögn

och förtal; och der icke allt frambryter i gerning, kokar dock hjertat af onda begärelser, tankar och inre rörelser, hwilka för den Heliges ögon äro idel orenhet.

Sådant är det fallna slägtets tillstånd! Huru will då ett menniskobarn bestå för Gud? Hwarmed will du betala dina skulder, o menniska! Du kan icke swara Honom ett emot tusende. Äfwen om du länge warit en trogen christen, mycket erfarit och mycket uträttat, så gäller det icke mer — ser Gud på dig med sina heliga ögon, så, we dig! Det war en gammal from Guds tjenare, som kände detta och bad derföre: "Herre, gå icke till doms med din tjenare, ty för dig är ingen lefwande rättfärdig." **För Gud är ingen lefwande rättfärdig**, sådan är ordets dom. Si huru detta strider mot tycke och känsla, hvilka alltid, när wi warit något frommare, säga oss, att wi då äro wärdigare nåden, eller att Gud då har lättare att förlåta oss; men deremot, då wi syndat, tycka wi, att Gud skall hafwa swårare att förlåta oss. På det sättet skulle nåden och rättfärdigheten, åtminstone till någon del, komma af wåra gerningar, af wår wärdighet. Men detta hafwa wi nu sett Skriften neka. Mins derföre, att **du är alla stunder lika wärdig och lika owärdig**. Sådan är det himmelska, ewiga ordets dom.

Jag hwar stund i mig är owärdig; Om Gud skulle skåda på mig, Min fromhet, min wandel, min stig, Fördömde Han mig. Men hwar stund i Christus rättfärdig, Ty om jag har felat också, Har Christus ej felat ändå.

Jag hwar stund i mig är owärdig Jag säger det åter — hör då! Den stund jag är frommast också, Jag kan ej bestå. Men hwar stund i Christus rättfärdig, Den stund jag är sämst likaså, Rättfärdig i Honom ändå. Den 13 Juni.

Icke hafwande min rättfärdighet, som kommer af lagen, utan den som kommer af Jesu Christi tro. Phil. 3: 9.

Då Paulus säger: "Om en är död för alla, så äro de alla döda;" så heter det ock: Om en har uppfyllt lagen för alla, fs hafwa de alla uppfyllt lagen. Apostelen säger ju uttryckligt, att Christus är gjord under lagen, på det Han skulle förlossa dem, som woro under lagen. En har uppfyllt lagen för alla. Will jag då wara en christen, rätteligen tro och ära Sonen, så måste jag ju bestämdt säga: Jag har fullkomligen uppfyllt lagen, jag är alldeles skuldfri, wisst icke i mig sjelf, icke i egen person, utan genom min borgesman, medlare, ställföreträdare Christus. Jag wore wärd att på stunden bortkastas till det yttersta mörkret, om jag icke gjorde Honom den äran för all hans möda, att jag hölle mig i Honom fullkomligt rättfärdig; ty om jag icke det trodde och bekände, wore det ju, likasom jag sade, antingen att Han icke riktigt utfört sitt åtagna wärf, icke fullkomligt hållit lagen och utstått straffet för synderna, eller också att det icke werkligt skedde för oss, utan att Han behöfde det för sig sjelf. Och hwilken bekännelse wore wäl detta för en christen!

Om en konungs son af stor barmhertighet, af innerligt medlidande sör en olycklig tjenare, som förfarit konungens egendom och för sin stora skuld är insatt i fängelse, lägger sig ut för den olyckliga, betalar hela skulden och derjemte utstår det fängelsestraff, som war tjenaren ådömdt, och konungen en gång gillat detta — huru kunde den skulden någonsin mer utkräfwas af tjenaren? Och hwad skulle den arma tjenaren göra? Skulle han icke med innerlig glädje och tacksamhet nedfalla för konungasonen och säga: Allt har du wäl beställt, det är nog och ewigt wäl, med hwad du gjort! Wore det icke en synd och skam öfwer all annan synd, om han ännu tänkte och sade: Ja, men jag har icke sjelf, i egen person utstått mitt straff och med egna medel betalt min skuld, huru kan jag då wara trygg, att jag icke stannar i fängelset! Wore icke detta att säga: "Ho wet, om det är att lita på, hwad konungen och hans son sagt och gjort?" — Nu står det ju uttryckligt: "Det som lagen icke kunde åstadkomma, det gjorde Gud, sändande sin Son i syndeligt kötts liknelse!" och åter: "Gjord under lagen, på det Han skulle förlossa dem, som woro under lagen." Det står ju, att Gud sände sin Son, att Han skulle göra detsamma, som lagen icke kunde åstadkomma — "gjord under lagen". Han war ju då i wårt fängelse, "på det Han skulle förlossa dem, som woro under lagen". Det är ju icke någon dröm eller dikt,utan den ewiga, gudomliga sanning, som all Skrift ifrån werldens begynnelse uppenbarat såsom summan af allt, att Gud gaf oss sin Son till Medlare och Frälsare. Han säger ju sjelf om lagen: "Jag är kommen till att fullborda den." "Jag helgar mig sjelf för dem, att de skola wara helgade i sanningen. Si, jag kommer, i boken är skrifwet om mig, att jag skall göra din wilja, o Gud — i hwilken wilja wi äro helgade en gång genom Jesu Christi kropps offer." Hwad wilja wi göra häråt! Wisst är det alltför mycket, att Gud skall sjelf skänka oss hela lagens fullbordan; men Gud har ju uti allting warit oss alltför stor,

underlig och obegriplig. Hwad annat skulle wi göra, än endast som barn taga emot och tacka och med hjertats glädje och genkärlek begagna den herrliga friheten och innerligt gerna och willigt, som barn, älska och tjena wår nådige Fader — göra det goda, som wi få nåd till; men först och sist weta, att wår rättfärdighet inför Gud består i en annans gerningar, hwilken rättfärdighet derföre är qwar och oförminskad, äfwen när wi sjelfwa äro som mest eländiga — och hwilken gör, att wåra synder icke tillräknas oss.

"Men," säger du, "hwad skola wi då göra, när lagen straffar oss för synd?" Swar: Wi skola genast gifwa honom rätt deri, att i wårt kött bor intet godt; men ock på stunden wisa honom till Christus såsom wår enda rättfärdighet och säga: Der är den mannen, som i mitt ställe fullgjort allt, hwad jag bort. Gå till Honom, Han är min löftesman, Han är gjord under lagen och har wisst icke syndat. Men heter det åter: "Du borde dock äfwen du sjelf wara from och göra det, som är godt", så swara: Det är sannt, och när fråga är om mitt **lefverne**, och jag är ibland menniskor, som behöfwa det, påminn mig då, då will jag gerna höra dig. Men när nu fråga är om min rättfärdighet **inför Gud**, då gälla icke **mina** gerningar, utan en annans, då gäller hwarken min fromhet eller min synd något, ty det är bestämdt förbi med mig, om jag skulle dömas derefter; utan då har jag en annans fromhet, helighet, renhet, en annans kärlek och goda gerningar, Guds Sons, som war gjord under lagen. I denna fråga will jag gerna wara en stor syndare i mig sjelf och intet annat heta, på det Christus må wara ensam min rättfärdighet. Här säger jag med Paulus: "Icke hafwande min rättfärdighet, som kommer af lagen, utan den som kommer af Jesu Christi tro."

Ja, min rättfärdighet deruppe sitter Wid Fadrens högra hand på himlens thron, Och fienden, ehuru arg och bitter, Ej den kan skada uti minsta mån.

Hallelujah! Jag derför nu må sjunga; Lof, ära, pris ske dig, o Jesu Christ! Till dess i himlen med förklarad tunga Jag lofwar dig med alla helgon sist. Den 14 Juni.

Hwar och en tyckas hans wägar wara rena, men Herren allena gör hjertat wisst. Ordspr. 16:2.

Huru många och skiftande äro icke meningarna om wägen till salighet! Och hwar och en will tro sig weta den rätta. Såsom Skriften säger: "Hwar och en tyckas hans wägar wara rena; men Herren allena gör hjertat wisst." Wi se ju, att ingen synes tryggare än den döda, blinda werlden, som allraminst söker efter sanningen. Med lätt mod, med trygg och afgörande ton säger den ene: "Gör blott alla rätt och så många du kan godt och war wiss, att Gud skall icke mer fordra; Gud är mild och rättwis." Den andre säger: "Jag har ingenting på mitt samwete, jag går till skrift och lefwer ordentligt och tror, att Christus har lidit och dött; om något brister — ty ingen är fullkomlig — så skall Gud förlåta det." Den tredje säger: "Gud har sett mina böner och tårar i ensamma ögonblick, det är min tröst." En fjerde: "Att Gud är **mig** nådig, det säger mig mitt hjerta, det säga mig hans nådiga skickelser med mig, ja det har Han sjelf på enskild wäg sagt mig (t.ex. i drömmen); jag behöfwer derom icke mer forska" o. s. w. Men en femte, en allwarligare själ säger: "Mer fordras här: en grundlig wäckelse, en sann bättring, tro och helgelse, det är wägen." Men Christus säger äfwen om de allwarligare: "Många skola söka att ingå genom den trånga porten och skola dock icke kunna;" och Paulus: "Jag bär wittne med dem, att de hafwa nit om Gud, dock icke wisligen." Då har den ene sitt allt i alla, sin psalm och sin wisa uti nyss nämnda nådens ordning, så att Christus och all hans förtjenst är deremot ett intet; en annan talar blott om **tro**; en tredje blott om **gerningar**; en fjerde sätter uti **förkrosselsen** och **fördömelsekänslan** all salighet; en femte talar blott om **afdöende**, försakelse, luttring, bön, werldens och den egna wiljans afdöende; en sjette säger: "Störst bland dem är **kärleken**; **bön, ödmjukhet** och **kärlek** i Jesu fotspår, det är wägen." En sjunde säger: "**Andens och kraftens bewisning**, det är min sak. Herre, har jag icke profeterat uti ditt namn och i ditt namn utdrifwit djeflar och i ditt namn gjort många kraftiga gerningar?

Sådana och ännu flera äro de olika meningarna och förmenta salighetswägarna, hwilka midt i christenheten löpa korswis om hwarandra. Wisst innehålla de många kostliga saker, dygder och öfningar, som ingen sann christen må förakta, utan med allwar eftersträfwa, ja, det är sådana saker, som endast hos sanna christna finnas i werkligheten; men det utmärkande hos en sann christen, hwilket också bewisar, att dessa dygderäro äkta, äro

Andens werk, ligger dock icke i dessa bekännelser, utan all denna andlighet kan wara lika fjerran från den sanna, som Sibboleth afwek ifrån Schibboleth. (Se Dom. 12). Man kan med allt detta goda ännu få det swaret på Herrens stora dag: "Jag känner eder icke, gån bort ifrån mig!" Se blott Matth. 7, der Herren sjelf säger: "På den dagen warda många sägande till mig: Herre, hafwa wi icke profeterat uti ditt namn och i ditt namn gjort många kraftiga gerningar? Då skall jag bekänna dem: Jag kände eder **aldrig**; gån ifrån mig I ogerningsmän."

Här frågar kanske någon: Har då den heliga Skrift gifwit något utmärkande tecken för Christi rike, hwarigenom den enda rätta andligheten skiljer sig från alla falska wägar? Swar: Ja, Gud ware lof! De som redan äro komna till sanningen och hafwa ögon att se, de finna detta öfwerallt i Skriften. De se nemligen, att det är en enda sak, hwarpå allt beror — de se, att det är all sann christendoms utmärkande drag, hemlighet och hufwudsak, att Christus, Christus blifwit hjertats allt uti allt. De se det bestämdt afgjordt sålunda: Den som har Sonen, han har lifwet; den som icke har Sonen, han har icke lifwet; ty lifwet är uti Guds Son. Detta bör nu hwar och en begagna till sin egen andlighets pröfwande. Och den som kommit till ljuset, han tacke Gud! Wisst måste han då äfwen förstå mycket om andra slag af andlighet; måtte han blott derwid wara i sin kärlek wis och försigtig, men i sin försigtighet af kärlek nitisk. Många, som icke ännu äro komna till sanningen och lifwet, äro dock desamma, som en gång skola komma dertill, helst om alla trogna wille med kärlek och wishet söka att upplysa dem.

Summa: Att somliga nitälska och yrka på förkrosselse, allwarlighet såsom deras wigtigaste; andra på kärlek, ödmjukhet; andra på sjelfförsakelse, afdöende o. s. w. det är allt godt, allt kostliga saker, men ännu icke lifwet, ännu blott förberedande ting. Ur den saliga, tecknade skaran, som för Lammets thron sjunger hans lof, kan ännu en framträda och säga: Äfwen jag har arbetat på allt detta goda; men när jag som mest arbetade, märkte jag, att Guds ögon woro såsom eldslåge, att för Honom icke ens himlarna woro rena, att Guds dom gick mycket högre än menniskors; "och jag wardt död", men Christus blef mitt lif, och Han är nu min psalm och min salighet, för hwilkens skull jag har räknat allt för skada och håller det för träck. Herren har gifwit mig en ny wisa i munnen: "Du är dödad och har igenlöst oss åt Gud med ditt blod! Du är wärdig att hafwa ära och pris och lof ifrån ewighet till ewighet. Amen."

O, Jesu, är ock jag din lem? Säg, är jag werkligt din? Går jag med dig på wägen hem, Och får jag slippa in?

Ack, gör den saken viss och klar För mig såwäl som för enhwar! Säg, hör jag till de rätta får, Som följa dina spår?

Den l5 Juni.

Låtom oss frukta, att wi icke försumma det löfte, som är, att wi skola ingå i hans hwila. Ebr. 4:1.

Här torde någon säga: Det är just detta, jag fruktar; jag har wäl för närwarande nåd att tro, men huru skall jag dock kunna blifwa **beståndande intill ändan**? Man ser huru många, som kunna affalla och förloras! Swar: Christus säger: "Jag är den gode Herden. Jag känner mina får, och mina känna mig, och mina får höra min röst. Och ingen skall rycka dem utur min hand." Dessa ord wisa, att ingen behöfwer misströsta om sitt beståndande, ingen behöfwer förloras; ingen kan **ryckas** ur den gode Herdens hand, ingen **skiljas** ifrån Guds kärlek i Christus Jesus — och längre går icke Skriften uti försäkringar härom. Många, som icke äro nöjda med att stå uti ett **beständigt beroende** af Christus, wilja hafwa en försäkran derom, att de aldrig **kunna affalla**. Men Skriften gifwer icke någon sådan försäkran, utan twärtom bewisar hon motsatsen och warnar hwar och en för faran. Wi lemnas således alltid i fruktan för oss sjelfwa och i förtröstan på Herren allena; och detta är oss allra helsosammast. Detta är ock, hwad Skriften i tydliga ord yrkar: "Sen till, att I uti detta edert elände wandren i räddhåga. Fröjden eder med bäfwande. Låtom oss frukta, att wi icke försumma det löfte, som är, att wi skola ingå i hans rolighet." "Men I, som frukten Herren, hoppens det bästa af Honom, ty Han felar eder intet." - Hwad är då nu wår tröst i Herren? Den, att Christus, Guds Son, som låtit sitt lif för oss, är wår Herde. Då Han är af en sådan kärlek och trohet, att Han för wår skull blifwit menniska, blifwit "lik bröderna", warit frestad i allting, likasom wi, och ändtligen låtit sitt lif för fåren, hwad skulle wi icke då wänta af Honom? Då Han derjemte är en allsmäktig Gud, hwilken fiende kan då göra det får någon skada, som ligger på hans axlar, som hör hans röst och

håller sig intill Honom! Detta är wår tröst, att Han, den gode Herden, **skall sjelf föda sina får,** d. ä. beständigt med evangelii ord underhålla wår tro, ännu stärka och lifwa trösten och glädjen i Honom, kärleken, tålamodet och hoppet; att Han skall uppsöka det borttappade och igenhemta det förwillade, så att, äfwen när wi förwillats från rätta stråten, Han ändå icke will lemna oss, utan will gå efter det får, som är borta, ropa och locka det tillbaka och, om det blott åter begynner lyssna till hans röst, lägga det på sina axlar med glädje. Widare, att Han skall förbinda det sargade d. ä. trösta och hugswala de af satan illa medfarna själar och återställa dem till frid och helsa; stärka de swaga och samla lammen, somicke kunna följa hjorden, i sin famn och bära dem uti sitt sköte; kortligen sköta alla fåren, såsom de betarfwa det.

Men skola då icke fåren sjelfwa göra något till saken? Om dem säger Herren endast detta: **Mina får höra min röst**. Först är ju detta alldeles detsamma som: "De förtrösta på mig, de hafwa intet annat hopp än **i mig**." Ty den, som i nödens stund är wårt hopp, dens röst aktar man uppå. För det andra betyder det att höra Herdens röst, att gifwa akt på densamma, wörda och hörsamma den, samt att skilja den från främmande röster. Och detta är allt, hwad som behöfwes. Ty allt hwad den gode Herden gör till wårt bewarande, det gör Han med sin röst. När wi då blott akta på hans röst, så blir allting botadt. Alla satans listiga anlopp, alla köttets frestelser, alla werldens förförelser, all wår swaghet, otro, kallsinnighet, högmod — kortligen, allt ondt botas blott genom hans röst. Ingen christen är så stark, så lärd i Gud, så troende, så fast i sin christendom, att han icke kan angripas af hwad ondt som helst; då beror allt derpå, om han ännu har det sinnet, att han låter sanningens ord gälla mer än hans egna tankar, tycken och känslor och således låter rätta sig, straffa sig, trösta sig — detta heter att **höra Herdens röst**. Då kan allting hjelpas. Wi se, att Frälsarens lärjungar **aldrig** woro komna till en sådan fullkomlighet i förstånd, i tro, i waksamhet och starkhet, att de sedan kunde leda sig sjelfwa, tro och wandra, såsom de borde, utan der förekommo dagligen några större eller mindre brister. Men hwad som gjorde, att de ändå bibehöllos och tillwäxte i nåden, war endast, att de woro Herden nära, att de dock hörde hans röst, läto dagligen rätta sig af Honom, warna, straffa och trösta sig. Derigenom blef allt godt igen, och så lärde de alltid mer och mer, hwad de behöfde lära. Hwad war det åter, som gjorde, att den arma Judas blef förtappad? Intet annat, än att han icke hörde Herdens röst; att när djefwulen ingaf honom i hjertat det, som war ondt, han icke aktade Herrens warningar; och när samwetet waknade med förskräckelse, han icke lät något nådens ord trösta sig. Hade han blott aktat sin hulde Herdes röst, så hade allting botats. Derföre, så länge wi ännu höra Herdens röst, älska ordet om Christus och allvarligt begagna det, för att **få dess kraft** till tro, kärlek och gudsfruktan; lyssna på den trofaste wännen, som osynlig följer oss och talar till wåra hjertan, så länge skall ingen fiendtlig makt kunna skilja oss ifrån Guds kärlek i Christus Jesus. Ty **Herren** är större än alla, och Han har högtidligt betygat: "Ingen skall rycka dem utur min hand."

O, du som sade: "Ingen kan De mina från mig taga", Dig mot en werld jag ropar an, Som will mig från dig draga.

Låt mig ej willas bort från dem, Som till din Faders sälla hem Du lofwat att ledsaga Med ewig herdetrohet.

Den 16 Juni.

Den som tror på Guds Son, han har wittnesbörd i sig sjelf.

1 Joh. 5:10.

Här torde någon sätta i fråga, om någon menniska i tiden werkligen **kan weta**, att hon är ett Guds barn, och om hon **kan och bör** söka en full **förwissning** derom. Detta är wanligen en af de obotfärdigas ursäkter och förebäres af sådana, som ännu trifwas bäst i mörkret, i owissheten. Men hela Skriften wittnar, att alla de gamla trogna hafwa genom tron fått wittnesbörd, att de täcktes Gud, och blott genom en sådan tro war det dem möjligt att med fröjd lida martyrdöden. Och apostlarna säga uttryckligt: "Den samme Anden wittnar med wår ande, att wi äro Guds barn." "Den der tror, han har wittnesbörd i sig sjelf." "Den som icke tror Guds wittnesbörd, han gör Gud till en ljugare." Märk detta sista! Då Herren uttryckligen ropar: "Den der will, han komme." "Om hans synder än wore blodröda, skola de dock warda snöhwita" — men jag ändå alltid är owiss om mina synders förlåtelse, hwad är det annat än att göra Gud till ljugare, eller att liksom säga: Jag wet icke, om det är att lita på, hwad Herren

säger. Och hwilken wacker bekännelse wore wäl det för en christen! "Derföre", säger Luther, "skola wi dag ifrån dag trakta derefter, att wi måtte komma utur twiflan till **visshet** och beflita oss, att wi grundligen med rot och allt må upprycka den skadligaste willfarelse, med hwilken hela werlden är förförd, nemligen den tanken **att menniskan icke skall weta, om hon är uti eller utom nåden.** Ty om wi twifla på Guds nåd emot oss och icke hålla för wisst, att Gud har wälbehag till oss för Christi skull, så neka wi, att Christus har förlossat oss, och kasta öfwer ända alla hans werk och wälgerningar, som Han någonsin bewisat oss." Sannerligen, den som åtnöjes utan förwissning om skatten, sätter icke stort wärde på den! Annat är det, att man bör söka förwissningen i **ordet** och icke i **känslan**.

Men nu består en christens frid och wisshet icke deruti, att han håller sig sjelf för from och trogen, är nöjd med sig sjelf — nej, twärtom finns ingen, som känner mer synder hos sig än de mest troende christna — utan hans tröst och berömmelse är denna, att **Christus lidit döden för oss syndare**, att han är **rättfärdig af tron d. ä. af nåd**. På denna grund borde wi ju med rätta hafwa en beständig och orubblig frid och säga: "Jag är i mig sjelf alla stunder wärd fördömelsen, men uti Christus alla stunder ren och rättfärdig, ja, täck och älsklig för Gud. Jag tröstar blott på det, som gäller för **alla**, för de **största syndare**;ty Christus har sannerligen i sin död försonat **hela werlden**, icke blott de trogna. Wisst äro mina synder förskräckliga, många och swåra, så att jag wäl wore wärd att aldrig få hafwa en glad stund. Men hwad skall jag göra, när ändå Christus war så nådig och tog mina synder på sig och **led döden för mig syndare**, då wågar jag icke misströsta, wågar icke låta bli att tro och glädjas. Och jag är dock sannerligen icke döpt till mig sjelf, att jag skall bestå i min egen rättfärdighet, utan jag är derföre döpt till Christus, att jag skall wara iklädd Honom och hans rättfärdighet. Om Gud wille tillräkna synderna, ho kunde då blifwa beståndande? Wi kunna ju icke swara Honom ett emot tusende. Men då hela Guds evangelium wittnar, att Gud just derföre gaf sin Son för oss till en försoning, då wågar jag icke göra det till lögn. Wisst **känner** jag annat i mitt hjerta och samwete; icke känner jag der rättfärdigheten, utan twärtom synd och uselhet; men då Gud sjelf i sitt ord säger, att samma synd och uselhet, som jag känner, är afplanad, betalt, förlåten, då will jag dock låta Gud wara större än mitt hjerta, och en Gud som icke ljuger. Hwad Gud gjort och sagt, är mycket wissare, än hwad jag arme ser eller känner. Nu har Han icke blott försonat mig med sig i Christi död och försäkrat mig derom i sitt ord, utan ock uti sakramenterna gifwit mig insegel och testamente på hela salighetsskatten. Han har i dopet gjort särskildt min person delaktig af all Christi förtjenst och med ewigt oryggligt testamente försäkrat den åt mig. Om ock jag i synd och otro gått borta ifrån min skatt, är likwäl icke skatten bortgången, är likwäl förbundet hos Gud beståndande; ty skulle wår otro göra Guds trohet om intet? Bort det! Om jag fallit från arken, har arken likwäl icke gått sönder, jag har dock nu min trygghet i samma ark. Arken, dopet, testamentet, nåden hos Gud falla och wackla icke genom mitt fallande, utan stå fast ewinnerligen. Min tröst och frid står således på det, som är hos Gud, icke hos mig. Min berömmelse lyder så: **Christi blod** gäller mer än mina synder; **Guds ord** gäller mer än mina tankar och känslor, **dopförbundet, testamentet** gäller hos Gud, fastän jag i lång tid warit borta derifrån. Emot Christi blod äro alla mina synder blott såsom små gnistor emot stora wida hafwet; emot Guds ord äro alla mina motsägelser, tycken och känslor blott som dam och stoft emot ett stort berg. På denna grunds fasthet will jag tryggt både lefwa och dö."

Nu wågar jag ej låta bli Att tro och wara nöjd, Nu wågar jag ej se förbi **Försoningswärdets höjd**.

Wäl är hon stor min syndaflod, Men uti himlens höjd Långt mer dock gäller Lammets blod, **Jag är af hjertat nöjd**. Den 17 Juni.

Mitt folk hörde icke min röst; så har jag låtit dem i deras hjertas sinne, att de må wandra efter sitt råd. Ps. 81: 12,13.

Här se wi, hwad som **blir följden**, när man icke känner den tid, deruti man warder sökt, utan emotstår och bedröfwaf Guds Helige Ande? Den gode, hulde Anden måste då wika. Och hwad skulle den barmhertige Guden annat göra? När Han af ewig, obegriplig kärlek sändt oss sin ende Son, som kommit till oss, blifwit wår broder

och wår medlare, påtagit sig wåra synder och wåra pligter, warit sina tjenares tjenare och uppfyllt lagen för oss samt med bittert lidande och död försonat wåra missgerningar och återskaffat oss barnaskap och arf i himmelen; när Han sänder oss sitt ord och sin Helige Ande, som mildeligen besöker oss, klappar på wåra hjertan och bjuder oss till nådens gästabud — då allt detta är förgäfwes, wi förakta oupphörligen både hans warningar och hans nåd, älska mer wår "köpenskap och afwelsgård" än all Guds nåd, älska mer werldens wänskap än Guds wänskap, och derföre beständigt stå emot och bedröfwa hans Helige Ande; hwad skulle Han då annat göra än lemna oss åt wår egen wiljas råd och säga: "Wiljen I icke följa mig, så skolen I följa djefwulen och edra egna lustar." Och så lemnar Han menniskan åt sig sjelf. Och genast är hon död och förstockad, så att intet Guds ord rör henne, utan hon kan med all säkerhet fortgå i synden, tro lögnen och falla i all willfarelse, i synd och skam. Nu heter det: "De hörde icke min röst, derföre har jag låtit dem uti deras hjertas sinne, att de må wandra efter sitt råd." De skola synda, och det skall icke bekomma dem. Såsom ock apostelen säger: "Medan de förstodo Gud och hafwa icke prisat Honom som en Gud, utan woro fåfängliga i sina tankar, och deras oförnuftiga hjerta är wordet mörkt; derföre har ock Gud öfwergifwit dem i deras hjertans lustar, uti orenlighet." "Då de höllo sig för wisa, äro de wordna dårar." Så tillgår det, att en menniska blir "förstockad". Och betänken, hwad detta will säga! All andlig förnimmelseförmåga upphör. Man blir helt likgiltig och kall, otillgänglig för hwarje Guds ord; sinnet blir lätt och sorglöst; hwarken nådens ljufliga kallelse eller lagens pilar kunna rubba denna hemska dödsslummer. Man känner icke mer någon ånger för det förflutna, icke mer något bekymmer för det tillkommande. Likasom en död kropp icke känner ett glödande kol, som lägges på dess bröst, liksom ingen regndroppe intränger i en hård klippa, om det ock strömmar deröfwer ur alla himmelens fönster; så är det med den, hwilkens hjerta är förstockadt. Är han i kyrkan, så röres han intet af de kraftigaste

sanningar, äfwen om de på alla andra äro åtföljda af "Andens och kraftens bewisning". Han kan åskåda döpelser och nattwardsgångar, utan att det hos honom werkar någon högre stämning. Lika litet röres han af en likbegängelse. Utbred för honom himmelens herrligheter; de locka honom intet. Wisa honom de fördömdas qwal; han förskräckes icke. För honom till Golgatha och ställ för hans öga Honom, som blödde och dog för syndare; han är lika obeweklig, kall såsom is, hård såsom sten. Wänner må bedja honom, han aktar det intet; lärare må warna honom, det rör honom intet. Han är såsom en sten. Stenen kan söndersprängas, men smälter icke; han blir icke mjuk. Så är det ock med den förstockade. Här sannas: "We dem, när jag är wiken ifrån dem." O, min Gud, låt mig gerna blifwa fattig, ja, en tiggare; låt mig gerna blifwa sjuk, blind och döf; låt mig blott icke blifwa förstockad! "Förkasta mig icke ifrån ditt ansigte och tag icke din Helige Ande ifrån mig!"

Si, den som ännu kan förskräckas för sig, ännu kan röras af Guds ord till någon omsorg om bättring, till någon lust att tro och wara ett Guds barn, den har nog bewis i sig sjelf, att han icke är öfwergifwen i wrångt sinne; den wakte sig för den djefwulen, som säger: "Du wet med dig, att du har synder, som beständigt följa dig; derföre: måste du wara öfwergifwen af Gud." Nej, att synden förföljer oss, det bewisar intet; det är alla trognas wedermöda och klagan, så länge de finnas i köttet. Får blott Anden straffa dig, och du söker förlossning, men emellertid håller dig wid nådestolen, hör evangelium och söker, rakt emot allt förnuft och känsla, tro på det ewigt renande blodet, då bor ännu Anden hos dig såsom i sin rätta werkstad. Hans hela embete är blott att sköta sjuka syndare. Blefwe du helt fri från hwarje synd, då hade Han intet mer hos dig att göra. Christi rike är ett syndarerike. Derföre, låt icke förwilla dig! Det är blott dem, hwilka "icke låta Guds Ande straffa sig", som Han måste lemna — derifrån Gud oss nådigt beware! Gud, Gud, tag icke din Helige Ande ifrån mig! Tag icke din Helige Ande ifrån mig!

O, gode Ande led du mig Till sanningen och lifwet, Skrif i mitt hjerta, hwad af dig I lifwets ord står skrifwet.

Styrk med din kraft — led med din nåd Att jag ditt kärleksfulla råd Med lydnad städse följer. Den 18 Juni.

Wäxen i nåden och wår Herres och Frälsares Jesu Christi kunskap. 2 Petr. 3:18.

Här säger någon: "Jag har wäl börjat tro, men känner dock ofta en så oändlig swaghet i ett och annat fall. Huru skall jag komma till mer **kraft och tillwäxt i helgelsen**?" Ack, hwad det är bedröfligt, att man i allt skall wara beroende af Christus. Ja, så tycker werkligen den gamle Adam. Men hwad hjelper? För ett utarbetadt,

förödmjukadt, dödadt, men i Christus tröstadt nådebarn är dock detta den herrligaste tröst. Och detta medgifva wi wäl alla; många hafwa ock erfarit det — hafwa erfarit, att samma sak, som war dem alldeles omöjlig på en tid, då de på det allwarligaste arbetade och kämpade dermed, blef dem på en annan tid, då Herren gaf tro, frid, fröjd och kraft, oändligt lätt, gick likasom af sig sjelf. Och likwäl glömmer man oupphörligt detta; den gamla, ewiga sjelfwiskheten i oss uppreser alltid sitt ormahufwud igen, och man will sjelf något försöka och förmå, sägande: "Jag skulle ju, jag borde ju det och det; icke kan jag tro, när jag är så swag." Man will icke tro, att man alls intet förmår, mer än det, som är ondt. Och häraf komma ofta osägliga qwal, anfäktningar, mörker, willfarelser. Isynnerhet om man derjemte har för sina ögon en hel annan bild af en christen, än Skriften framställer, och drömmer om en helt annan wäg och kraft, än Gud lofwat, nemligen om en jemn, beständig, likasom i wåra egna händer öfwerlemnad kraft, till tro, frid och starkhet. När man har för ögonen en sådan uppdiktad bild af en christen och ännu aldrig hos sig funnit någon motswarighet dertill, då råkar man snart i förbistring, knorrar och förnekar all nåd emot sig, allt Andens werk. Förwirringen och förtwiflan blifwa ock fördubblade derigenom, att man också oförmärkt i bönen föreskrifwer Gud tid och mått. Man tänker: "Gud har ju lofwat höra bön; och **detta**, som jag nu beder om, måste nödwändigt wara hans egen wilja; Han kan ju icke wilja, att jag skall wara så swag och syndfull, ja, lika som en slaf under djefwulen! När Han nu icke hör mig, ser jag ju, att Han har helt öfwergifwit mig. Då är det snart gjordt, att man faller på någon galenskap, att man förnekar Herren eller förtwiflar.

O, då wore det godt att wäl minnas, huru Herren förer de sina underligen, huru t. ex. Paulus tre gånger bad Herren om förlossning ifrån satans ängel, men fick till swar: "Låt dig nöja åt min nåd; ty min kraft är mäktig i de swaga", samt hwilken lärdom apostelen häraf tog: "Derföre will jag allrahelst berömma mig af min swaghet, på det, märk, på det Christi kraft skall bo i mig — ty när jag är swag, så är jag stark." Märk, "när jag är swag, så är jag stark". Det är hemligheten af en christens starkhet! Som wille apostelen säga: Det enda hindret för min starkhet är, att jag är för mycket stark i mig sjelf; ju mer swagheten i mig sjelf blir kännbar, desto större Guds kraft får jag, desto lättare kan Gud göra med mig, hwad Han will. Och på annat ställe berättar apostelen om en lika hård nöd och säger: "Wi woro förtungade öfwer måttan och öfwer makten, så att wi ock twiflade om lifwet och satte oss så före, att wi skulle wisserligen dö; det skedde fördenskull, att wi ingen tröst skola sätta på oss sjelfwa, utan på Gud, som uppwäcker de döda — hwilken har friat oss af sådan död och ännu dagligen friar." På detta sätt måste dock Gud få blifwa wårt enda hopp, så att wi icke hafwa något annat att trösta oss wid än Honom, som kan uppwäcka de döda. O, då tyckes menniskan wara mycket ömklig, när hon har bara Gud att hoppas på. Gud är ingenting att hoppas uppå, tycker hon! Sådana djur äro wi; derföre behöfwa wi wäl denna öfning, om någonsin den rätta tron och starkheten skall werkas i oss. Så står det ock om Abraham, när han gick att offra Isaac, att han "trodde Gud, hwilken gör de döda lefwande och kallar de ting, som icke äro, likasom de wore. Och han trodda på det hopp, der intet hopp war". Och i 5 Mos. står denna märkliga förklaring om Guds mening: "Han wille späka och försöka dig och framdeles göra wäl emot dig. Annars måtte du säga i ditt hjerta: Min kraft och mina händers starkhet hafwa gjort mig denna förmågan. Utan tänk på Herren, din Gud; ty Han är den, som gifwer kraft."

Kortligen: Ju förr wi komma till grundligt misströstande på all kraft i oss sjelfwa, desto förr blir det bättre med oss. Då falla wi i Herrens hand, och hans barmhertighet är stor. Då säga wi till Herren Christus: Du ser och wet ju, att jag kan göra allsintet, att jag måste hellre tusen gånger fara till helwetet, än jag kan af mig sjelf något bättre tro eller lefwa. Släpper du mig, störtar jag från synd till synd, från twifwel till twifwel, från dårskap till dårskap. På dig allena hoppas jag; och du har ju sagt: "Mig förutan kunnen I intet göra." "Jag, jag skall göra det, upplyfta och bära och hjelpa." Och si, då få wi ock snart erfara det; ty när blott Christus fått blifwa wårt **allt,** då kommer den efterlängtade förlossningen, friden och kraften tillbaka. Då stanna wi i en salig förundran öfwer Herren och säga: Huru lätt gick det icke nu, och förr war det mig alldeles omöjligt! Jag märker, att det beror allt på Guds **gifwande**.

Min nåd är dig nog, Om äfwen min kärlek till jorden dig slog. Ja, fastän du icke får smaka och se, Min nåd är dig

nog uti wäl och i we. I djupaste nöden jag dock mot dig log, Min nåd är dig nog. Den 19 Juni.

Månne ock en qwinna kan förgäta sitt barn, så att hon icke förbarmar sig öfwer sitt lifs son? Och om hon än förgåte honom, will jag dock icke förgäta dig. Es. 49:15.

Det bedröfwade Zion, hopen af Herrens trogna, hade i näst föregående vers ömkligen klagat: "Herren har öfwergifwit mig! Herren har förgätit mig!" Derpå swarar Herren sålunda, att när Zions klagan är såsom en menniskas, som går ensam uti en skog och talar wid sig sjelf — går allena och likasom klagar sin nöd för bergen och träden i skogen — så är Herrens swar likasom ett echo i bergen. Zion hör en röst, men ser icke den, som talar. Nu weta wi ju, att ett echo swarar på det sista och icke på det första ordet. Så är det ock här. Zion har sagt: "Herren har öfwergifwit mig; Herren har förgätit mig!" Det sista ordet förgätit mig, det fattar Han uti: "Hwad säger du? förgätit mig! Månne ock en qwinna kan förgäta sitt barn?" Han swarar icke på det första ordet: öfwergifwit mig; ty det är wäl möjligt, att Herren till en tid kan öfwergifwa — eller, rättare sagdt, låtsar öfwergifwa sina barn, då Han fördöljer sitt ansigte för dem, fördöljer sig i nödens tid. Men det är rentaf omöjligt, att Han ock ett ögonblick kan förgäta dem. Öfwer det första undrar således Herren icke, att det säges: "Herren har öfwergifwit mig;" men att Zion will tillika säga: "Herren har förgätit mig", det kan Han icke tåla; det är för hårdt taladt; det will Han wända ifrån sig. "Månne ock en qwinna (egentligen en moder) kunna förgäta sitt barn, så att hon icke förbarmar sig öfwer sitt lifs son? Och om hon än förgåte honom, så will jag dock icke förgäta dig. Si, uppå händerna har jag upptecknat dig!"

Alltså gifwer Herren uti dessa ord nogsamt tillkänna, att Han hwarken kan eller will förgäta sitt Zion. Han kan icke. Så litet, som en moder kan förgäta sitt barn, så litet kan ock Han göra det; och om hon än kunde, så will dock Han likwäl icke; om hon än förgåte honom, så will jag dock icke förgäta dig. Han wisar ock orsaken, hwarföre Han likaså litet will som kan, lika litet kan som will; ty, säger Han, "uppå händerna har jag upptecknat dig"! Huru kan jag då, huru skulle jag då wilja förgäta dig? Han wisar på andra ställen, att Han ock hyser en faders kärlek, men det är icke nog, Han har mer, Han har ömmare kärlek, Han har en moders kärlek: "Månne ock en qwinna kunna förgäta sitt barn?" Ja, Han wisar, att Han har ännu större än en moders kärlek: "Om hon än förgåte honom (således sätter Han det såsom möjligt, att en qwinna någon gång kunde göra det), så will jag dock icke förgäta

dig." Han wisar, att hans kärlek är makalös och oförliknelig, alldenstund den är större än en moders kärlek.

Detta är nu den djupaste grunden till all den godhet, nåd och barmhertighet, som Herren Gud bewisat det menskliga slägtet allt ifrån skapelsen, nemligen hans eget wäsendes särskilda **kärlek** — en kärlek, som ännu ingen menniska kunnat begripa, emedan ingen har erfarenhet af något, som liknar denna kärlek; ty den är lika med Guds hela öfriga wäsende, omätlig, oändlig och oomfattlig. Af denna sitt höga wäsendes kärlek skapade Gud menniskan, så kostligt utrustad och så rikt omgifwen af allt, hwad hon kunde behöfwa, hwarom hela naturen talar. Af denna kärlek sände Han henne sin Son till en Frälsare, när hon genom brott emot Skaparen ådragit sig en rättwis fördömelse. Såsom Christus säger: "Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son". Af denna kärlek är det, som Han icke blott emottager de största syndare, utan ock sjelf söker dem; såsom Christus säger, att fadren lopp emot sin owärdiga, förnedrade son, föll honom om halsen och kysste honom — och utbrast: "Nu måste man **glädjas och fröjdas**; ty denne min son war **död** och har fått lif igen." Det är denna Gudakärlek, som här talar: **Månne ock en qwinna kan förgäta sitt barn**. Men hwem kan begripa eller uttala denna kärlek? Johannes kunde härom icke uttrycka sig annorlunda, än att **Gud war** fjelfwa kärleken — **Gud är kärleken**. Detta war nu den första grunden, hwarföre Gud åtminstone aldrig kan **förgäta oss** eller upphöra att tänka på oss.

Den andra omständigheten, hwarpå den käre Guden här fäster sitt arma Zions uppmärksamhet, är den, **att barnet är kommet af modrens lif.** Han säger: **hennes lifs son**. Meningen war fullständigt uttryckt blott med ordet **barn**; detta tillägg: hennes lifs son, skulle blott påminna om en för modershjertat mycket närgående omständighet. Men då Herren med alltsammans will uttrycka sitt eget hjerta och förhållande till menniskan och icke kan särskildt påpeka en omständighet i bilden, som icke skulle ega motswarighet i det, som med bilden

afmålas, så finna wi här en högst märklig och tröstrik erinran. Menniskan är den store kärleksrike Gudens **lifs son**. Eller hwadan är menniskan kommen? Hwadan äro wi? Detta besynnerliga slägtet på jorden, som heter **menniska**, hwadan är det kommet? Är icke menniskan Guds lifs son? Detta är nu den djupa grunden, hwarföre Gud icke kan helt **förgäta** oss.

Om ock någon qwinna wore Så owärdig moders namn, Att hon hat till fostret bure, Det försköte ur sin famn,

Gud ett annat sinne bär Emot barnen — hör och lär! Han ser neder till de arma **Och will gerna sig förbarma**.
Den 20 Juni.

Låtom oss hålla påska, icke uti den gamla surdegen, icke uti ondskans och arghetens surdeg, utan uti renhetens och sanningens osyrade deg. 1 Cor. 5:8.

Här lära wi, att det heliga påskalammet, Christus, icke får ätas tillsammans med ondskans och arghetens surdeg — och detta wid det förskräckliga äfwentyr, att din själ utrotas ur Herrens Israel. Hwad är detta? Detta låter förskräckligt, det ljuder icke rätt evangeliskt! Har det ock grund och tillämpning uti nya testamentets ljufliga nådelära? Wisserligen! Låtom oss wakna! Många läsa apostelens ord om surdegens utrensande med ett lättsinne, som om det icke anginge oss, utan ännu gällde Israels barn i Egypten. Nej, detta är ett stycke för hwar och en af oss. Hwad är det då? Jo, det är det, att den, som will hålla påska, den, som will till salighet annamma Christus, skall göra det med uppriktighet, skall icke komma med falskhet inför Herrens ansigte; ty det är egentligen denna falskhet uti det andliga, som gör, att en själ förgöres ur Herrens Israel, såsom en Ananias och Saphira i nya testamentet förgjordes, när de wille skrymta och ljuga för Herrens Ande. Ondskans och arghetens surdeg är då icke egentligen sjelfwa syndaförderfwet och den orenlighet, som ligger i kött och blod, om jag will eller icke, som widlåder, plågar och ängslar hwarje uppriktig christen; utan surdegen är egentligen detta **falska sinne**, hwarmed man will sammanblanda tron och syndatjensten, Christus och Belial, Gud och werlden, ljuset och mörkret. Detta finner man först af sjelfwa orden i grundtexten. Apostelens ord på **ondskan** betyder egentligen, att jag icke blott har en ond natur, utan ock "gör synd", lefwer i orättfärdighet och laster; men **argheten** är egentligen en falsk själ, som med allehanda onda skalkstycken, lönliga och förgiftiga grepp förwänder både läran och lefwernet — hwilket ännu tydligare framstår uti de ord, som uttrycka motsatsen häraf, nemligen **renhetens och sanningens osyrade deg**, hwilka ord Luther sålunda förklarar: "**Renheten** är, när man lefwer och gör rätt och christligen af ett fromt hjerta, som menar wäl med hwar man, icke tänker göra orätt eller skada åt någon, utan handlar, såsom man will, att det skall handlas med oss. Men **sanning** är, när man icke umgås med falskhet och swek, med bedrägeri och skalkhet, utan lär och lefwer rättsinnigt och riktigt efter Guds ord." Men det är isynnerhet af sammanhanget och anledningen till dessa ord, som apostelens mening tydligast framstår. Orden läsas nemligen i 1 Cor. 5, der han anmärkt och bestraffat det hemska förhållandet i den korinthiska församlingen, att deicke allenast räknade ibland sina medlemmar uppenbara lastens trälar, att ibland dem war boleri, och så groft, att ock en ibland dem hade sin faders hustru, utan ock — märk wäl — **derjemte ännu woro uppblåsta**, skröto öfwer sitt andliga ljus och sina apostlar, woro säkra och obekymrade, liksom det wore allt i sin ordning; såsom apostelen i närmast påföljande vers anmärker. Han säger: "Ibland eder är ett boleri, som icke ens hedningarna weta af säga. Och I ären uppblåsta, der I mycket hellre skullen hafwa sörjt, på det att den, som har bedrifwit sådant, måste utkastas ifrån eder." Om detta förhållande tillägger han i v.6: "Eder berömmelse är icke god. Weten I icke, att litet af surdeg försyrar hela degen. Rensen fördenskull ut den gamla surdegen." Detta är sammanhanget.

"Arghetens och ondskans surdeg" är således detta falska sinne, hwarigenom en menniska wäl will warda salig, will wara en christen, will hålla påska, annamma Christus och gå med Guds folk till det förlofwade landet, men will taga med sig på wägen sina gamla skötesynder, hyllar, gömmer, ursäktar och förswarar dem och tänker icke att aflägga dem. Detta är att hålla påska uti ondskans och arghetens surdeg. Då säger apostelen: Nej, den, som will annamma wårt påskalam, skall rensa ut den gamla surdegen. Likasom judarna uppsökte och utsopade allt syradt bröd och woro, wid själens förlust, förbjudna att äta detta tillsammans med påskalammet; så måste ock

den, som will annamma Christus och hafwa del i hans stora förlossning, hafwa allwar med saken, uppriktigt söka förlossning från alla synder och orättfärdigheter, icke söka syndernas **tillåtelse**, utan endast **förlåtelse**, och så befrielse ifrån dem. Detta är, hwad samme apostel också säger om den andra påskahandlingen, nemligen blodsbestänkelsen. Han säger: "Låtom oss framgå med ett sannskyldigt hjerta uti en fullkomlig tro, bestänkta i hjertan ifrån ett ondt samwete och twagna om kroppen med rent watten." Märk: ett sannskyldigt hjerta, det är: ett hjerta, som på allwar söker att helt och hållet blifwa Herrens och will öfwergifwa allt, som misshagar Honom.

Lammets blod har mitt dörrträ tecknat, Mig beseglat — jag är hans. Ej syndens surdeg jag mer will smaka; Till wägs jag hastar, ser ej tillbaka. Lammets blod har mitt dörrträ tecknat, Mig beseglat — jag är hans. Den 21 Juni.

Och Herren Gud bjöd menniskan och sade: Du skall äta af allehanda träd i lustgården; men af kunskapens träd på godt och ondt skall du icke äta. Förty på hwar dag du deraf äter, skall du döden dö. 1 Mos. 2:16,17.

Det, som här är i hög grad tänkwärdt och lärorikt, är det förhållandet, att Gud fäste sitt förbund wid en **så ringa och obetydlig gerning**. Se och lär här en gång för alla, huru den store och helige Guden dömer! När Han wille sätta menniskan på det största och betydelsefullaste prof, utwalde Han den allraminsta gerning, som kunde upptänkas på jorden. Ett prof, som skulle sträcka sina följder öfwer en hel werld; ett bud, hwars brytande skulle medföra all slags död, lekamlig, andlig och ewig, fästes wid en så ringa gerning, som att äta frukten af ett träd midt i paradisets rikedom på träd och frukter. Wisst har Herren med detta första bud gifwit menniskoslägtet för ewärdelig tid den lärdomen, att hans ögon se efter **hjertat**, efter **lydnaden**, icke efter gerningens storlek. Wisst har Han gifwit oss en allwarsam lärdom derom, att Han will wara en allrådande Herre öfwer sina skapade warelser, som fordrar lydnad, fullkomlig lydnad, blott lydnad, när Han befaller något. Hade Han t. ex. sagt till Adam: Du skall icke dräpa din hustru, eller: Du skall icke martera djuren, då hade genast förnuftet sett skäl deri, gillat och understödt hans bud, och då blott för det förnuftiga i budet rättat sig derefter; och således hade sjelfwa **lydnaden** — hwad som heter ren lydnad för Herrens bud — aldrig kommit på prof. Då hade menniskan genast fästat sig wid gerningarnas wärde och helt förbisett, hwad Gud egentligen wille hafwa, lydnaden. Men nu utwalde Gud den allraminsta gerning, på det förnuftet icke skulle finna något skäl, någon ledning, eller understöd, utan att budet måtte fordra en ren lydnad. Nu skulle förnuftet säga: Kan Gud döma oss till döden för en så ringa gerning? Hela paradiset är fullt af träd och frukter, och wi äro de enda, som skola njuta deraf. För hwem skall detta ljufliga träd sparas? Här hade således förnuftet ingen ledning, här fordrades blott lyda — och detta war just, hwad Herren från begynnelsen wille lära oss. Det kan ock icke med ord utsägas, huru mångfaldigt och oändligt mycket ondt, som kommer af den benägenheten att se på gerningarnas wärde och icke på Guds ord och bud. Det är denna benägenhet, som utgör grunden till all säkerhet och allt skrymteri. När Gud säger: "Du skall icke dräpa, icke göra hor, icke stjäla", det kan man hålla för wigtiga bud; men dåHan säger: Du skall icke missbruka Herrens din Guds namn, eller: Du skall icke förtörnas på din broder, icke med falsk berättelse wanställa hans ord och gerningar, då tycker man, att det är blott små och ringa bud, hwilka man kan hålla eller bryta efter behag. När man så förgäter den store Gudens heliga wilja och bud och blott ser på gerningen, då kan man lefwa alldeles säker midt i det grufligaste **inre** syndawäsende, blott man **utwärtes** och i wissa stycken är from. Så göra alla menniskor af naturen.

Men det är icke blott i afseende på Guds bud, det är äfwen i **trossaker**, som samma benägenhet, att se blott på gerningen och icke på den store Gudens ord, gör oss så stor skada. Att Gud i dopet upptager ett barn, ikläder det Christus med all hans förtjenst, det är den största dårskap för förnuftet, som blott ser watten och en skröplig menniskas (prestens) tjenstförrättning. När barnet wid twå års ålder wisar Adams natur, kan man icke tycka, att det är heligt för Gud, eller att Guds änglar fröjdas öfwer det. Eller om en äldre person har kommit till tron på Guds Son och blifwit döpt i dag, så får han i morgon känna, att "icke köttets smittor aflades", utan att han **blott inför Gud** war ren och helig genom Christi rättfärdighet, hwilken han ikläddes. Men nu ser han icke denna rättfärdighet, utan endast hwad han har af Adam, endast sin egen ynd och orenlighet; då är han genast färdig att fälla modet och tänka: Nej, jag blef dock icke ren. Då betyder det alls intet, hwad Christus sade: "Den som är

twagen, han är alldeles ren (för Gud) och behöfwer blott twå fötterna" (wandringen). Nej, då heter det: Om jag blott kunde wara from och helig! Men att jag endast skall hafwa Christi rättfärdighet, det är ett intet. Hwarföre det? Blott derföre att Christi förtjenst icke är min egen gerning och icke synes eller kännes, utan endast af Gud är mig tillsagd. Att Gud säger det, är mig ett intet; om jag sjelf gjorde något herrligt, det wore något att lita på! På detta sätt är det då ett intet allt, hwad Christus gjort och lidit och sagt — allt är ett intet emot min egen gerning. Sådan är naturen. Derföre är det wäl af nöden att se upp och märka, huru de allrastörsta ting fördölja sig under den allraringaste skepnad, när Herren säger något. Sådant will Han en gång för alla lära hela werlden, då det allrastörsta prof fästades wid den allraminst gerning, såsom den war, att äta af ett träds frukt. Tänk, då en hel werld kom under synd, död och förbannelse genom en så liten gerning, blott för Herrens ords skull, då må ingen hädanefter se på gerningarnas wärde, utan på Herrens ord allena.

O, Herre, lär mig wörda allt ditt ord, Gif mig ett hjerta willigt till **din lydnad**! Den 22 Juni.

Om I stilla blefwen, så worde eder hulpet. Es. 30: 15.

Hwilken beklaganswärd nöd och skada är det icke, att icke alla menniskor weta, hwad de hafwa i Christus, hwad som är skedt uti hans död! Sannt är det, de flesta äro säkra, sofwande, lättsinniga nådens föraktare, hwilkas fördömelse är all **rätt** — de skola en dag "se, i hwem de hafwa stungit", hwilken de föraktat. Men I, som kännen eder synd och dom af lagen, gerna willen återkomma till Gud, men icke kunnen, icke wågen för det myckna, som fattas eder — hören, hören! Att lagen och samwetet fördöma eder, det är icke underligt, ty synd fattas icke. I kunnen icke göra, hwad I borden, icke ens ångra nog, icke bedja, icke älska, icke waka och strida, utan allt hwad lagen fordrar, det fattas eder, och hwad lagen förbjuder, det öfwerflödar. Men hören: Allt detta jämmerliga, oförswarliga, fördömliga elände har Christus tagit på sig. "**Christus**, som af ingen synd wisste, är af Gud gjord till synd för oss — för oss — gjord till synd! — på det wi skulle warda Guds rättfärdighet genom Honom." "Christus har förlossat oss ifrån lagens förbannelse, då Han wardt en förbannelse för oss." Hwad skulle Han mer göra? Är icke detta nog? Hwem fördömer dig nu, o menniska! Icke fördömer **Gud** dig; ty Han är fullkomligt nöjd, med hwad Christus gjort, och beder dig komma genast. Icke fördömer **Frälsaren** dig; ty Han har gifwit sitt blod och lif för att göra dig salig och säger: "Kommen till mig, I alla, som arbeten och ären betungade, jag will wederkwicka eder." Icke fördömer **Anden** dig; ty Han förklarar blott Christus för själarna, kallar och bjuder till brölloppet. Hwem fördömer dig då? Det är otron, som fördömer dig, djefwulen och det arga hjertat, som ingifwa dig otro och fördöma dig, sägande, att det icke är nog med, hwad Jesus gjort. Förskräcks för otron; du är befalld att tro; du hotas med döden, om du icke tror. Bed då Gud om tron och släpp Honom icke, förrän Han i ditt hjerta intryckt: **Det är nog, ewigt nog**, hwad Jesus gjort och lidit. Och den som i sitt elände fått sitt allt och sitt nog i Christus, den är frälst, den har **tron**, den är en christen — den känner Christus och har ewinnerligt lif.

"Ja", säger mången, "jag **wet** allt detta om Christus, håller det ock för sannt; men jag får ingen kraft deraf på hjertat, det werkar icke det lif, den tröst, frid, glädje och kraft, som det skulle." Så klagar mången. Och det är sannt: Tron är icke hwar mans. Mången har ett **wetande** om Christus, en historisk tro, men har aldrig smakat den ljuflighet och kraft, som den sanna, lefwande, tillegnade tron har medsig. Andra åter uttrycka med denna klagan blott ett törstande efter känslor och ljufwa förnimmelser af nåden, af Frälsarens kärlek och närwaro. De hafwa werklig tro, hafwa nemligen i Christus sin enda tröst och skatt, sitt allt i alla; hafwa ock genom tron fått ett nytt sinne och weta skilja mellan den tid, de stodo under lagen, och denna under nåden. Men de minnas ock, hwilka ljufwa känslor de i början hade, och törsta nu efter dessa åter. Dessa borde en gång besinna, att hela Skriften talar blott om **tro, tro på Jesus Christus**, och aldrig om känslor, talar om att tro på sjelfwa ordet, såsom det lyder, och derwid hålla sig, känslan må wara ljuf eller bitter. De borde besinna, att de böra dock göra den gode Frälsaren till wiljes och låta sig nöja, om det behagar Honom att fördölja sig och pröfwa deras tro, såsom Han gjorde med kananeiskan, och ihågkomma, huru kärt det war för Honom, att hon **ändå** trodde, så att Han just hade en hjertlig lust deråt och utbrast: "O, qwinna! din tro är stor, ske dig, som du will." Och då fick hon också smaka och se, huru ljuflig Han war. Låtom oss göra Frälsaren denna glädje! Han har ingen större glädje af oss, än när wi

tro på Honom.

Men att werkligen **tro**, d. ä. i allt bekymmer öfwer sig sjelf, i all uselhet, synd och anfäktning, dock werkligen hafwa i Christus sin tröst, sitt hållfäste, sin rättfärdighet och frid, det är alldeles nödwändigt. Och att wi måtte få **denna** kraft af ordet; att Gud, som har trons gåfwa i sin hand, måtte kunna gifwa oss en werklig och lefwande tro, dertill är isynnerhet nödigt, att wi stilla och enfaldigt gifwa akt på något wisst stycke af Guds ord, något wisst kärnspråk om Christus, sakta, djupt och allwarligt betrakta det. Ty tron är af predikan. Många förspilla Guds nåd blott genom att beständigt wända tankarna hit och dit, om ock på andliga föremål, och kunna icke hålla ögonen på den Korsfäste en enda stund stilla. De wilja icke tro, hwad Skriften allestädes wittnar, att **allt, allt** skulle botas genom **tron**. Derföre hafwa de så mångahanda omsorger, att ordet aldrig hinner sjunka ned i deras hjertan och werka trons lif och kraft. Ett brusande haf kan icke af solens hetaste strålar uppwärmas, då deremot en stilla yta lätteligen mottager dess ljus och wärme. Så är det ock med hjertat.

Stilla, o stilla, Hwila i Jesu frid! Har du gjort illa, Är dock din Jesus blid, Nådig till ewig tid.

Ängsliga hjerta, Gud är ju än ditt stöd. Kom med din smärta, Kom med din synd och nöd Blott till hans hjerta.
Den 23 Juni.

Och Herren Gud kallade Adam och sade till honom: Adam, hwar är du? 1 Mos. 3:9.

Detta är nu det första exempel af Guds **kallelse** till en syndare på jorden — detta den första gången en syndare **wäckes** till bättring. Herren börjar med att förkrossa honom; ty i de orden: **Hwar är du?** ligger, såsom Luther anmärker, **lagens röst till samwetet**, eller lagens mening och syftemål, som är att öfwertyga syndaren om hans fallna och olyckliga belägenhet. Ty emedan intet kreatur är för Herren osynligt, utan allting är blottadt och uppenbart för hans ögon, och Herren likwäl ropar: **Adam, hwar är du?** will Han dermed säga: "Nu kommer jag att efterfråga dig. Kom nu fram och swara inför mig: Hwad har blifwit af dig? Hwar är nu den herrliga Guds afbild, som skulle råda öfwer jorden? Och menar du, att jag icke ser dig? Du håller dig fördold för mitt ansigte; men hwart will du taga wägen?" - Sådant innebar Herrens fråga. Derföre kom ock Adam nu genast fram och började förklara sig.

Se nu här, denna kallande röst, detta rop: **Hwar är du?** skall hwarenda syndare från Gud förnimma. Detta första exempel gäller för alla werldens tider och för alla Adams barn. Först är det ett **faderligt rop** till de trogna, då de förgått sig. Redan de små barnen förnimma ofta tidigt, då de syndat, en röst i sitt inre: Hwad har du gjort? — så länge icke den gode Anden öfwerröstats och deras öron döfwats af fåfängans och lustarnas brus. Men isynnerhet är det något, som alla trogna christna dagligen känna — detta oändliga ropande: Hwar är du? När de t.ex. öfwerilat sig, syndat och förgått sig, straxt ropar det ängsligt: Hwar är du? Hwad har du gjort? Eller när de råkat blanda sig med fåfängans barn, när de af swaghet, menniskofruktan eller menniskobehagsamhet deltagit i fåfängligt tal och på något sätt, med ord eller gerning, förnekat sin Herre, straxt få de såsom Petrus en genomträngande blick af Frälsaren, som säger i deras inre: Hwar är du? O, hwad har du gjort? Detta är allt Wännens slag, hwarmed Han manar oss till bättring — en erfarenhet, som icke med allt werldens guld kan betalas! We, o we den christen, som icke mer får de blickarna, de ropen i sitt inre! För det andra, är detta ett **uppväckelsens rop** till de andligen döda, som lefwa utan Gud i werlden. Midt i syndens, flärdens och de werldsliga nöjenas lustgård ropar det ofta i deras inre: "Hwar är du? det är icke wäl med dig, du behöfwer bättring, omwändelse." När de en gång blifwit omwända till

Herren, bekänna de, att de länge och ofta förnummit det ropet och warit sökta af Herren — att detta ofta störde deras lust i synden — isynnerhet "då dagen swalkas", då nöjet är slut. De komma till ensamheten eller till nattens hwila, då ropar det i deras inre: **Hwar är du?** Eller de höra ordet, en predikan eller ett skriftetal, och de skola wid nattwardsbordet träda Gud under ansigtet, då ropar det ofta om deras synder, om deras ogjorda bättring, om nödwändigheten af en omwändelse: "Hwar är du? tiden flyr, när skall du en gång bättra dig?" Och den, som icke i en hel omwändelse återkommit till Gud, skall weta, att en gång måste han dock, om han will eller icke, komma

fram inför Guds ansigte; ja, en gång, förr eller sednare, i tiden eller i ewigheten skall hwarenda menniska höra det ropet, så att det skall gå henne genom märg och ben: **Hwar är du? Hwad har du gjort**? Ty det är omöjligt, att någon syndare skulle undkomma den allsmäktige, helige Guden. Derföre war icke säker! Gud dröjer wäl med straffet och **tiger**, liksom Han icke alls såge dina synder, men en gång skall du höra hans röst.

Och detta gäller, såsom wi förut sagt, alla werldens tider och alla Adams barn. Hwar och en måste komma fram för Herren och uppgöra om sina synder, i tiden, eller möta de honom i ewigheten. Saken är denna: Wi äro alla syndare — häri är ingen åtskilnad. Dömdes wi derefter, så blefwe intet kött frälst. Skilnaden är endast den, att somliga hålla sig undan för Gud, blifwa beständigt borta och komma icke, medan nådens tid är, att söka och emottaga nåd. Christus säger: "Detta är domen, att ljuset är kommet i werlden, men menniskorna älska mer mörkret än ljuset; ty deras gerningar äro onda." Komma wi åter till ljuset, uppgöra wi med Gud om wåra synder, då blir allt wäl, äfwen om wi wore de förskräckligaste syndare; såsom Herren säger — och o, att wi kunde behjerta de orden: "Kommen och låtom oss gå med hwarandra till rätta; och om edra synder än wore blodröda, så skola de dock warda snöhwita; och om de än wore såsom rosenfärg, så skola de dock warda såsom en ull." Så säger ock Christus (Matth. 18), att när konungen kallade sina tjenare till räkenskap, och en kom fram, som war skyldig tiotusen pund, fick han dock genast hela skulden efterskänkt, när han föll ned och bad. Så will Herren handla med oss, när Han kallar oss till räkenskap.

Hwar är du? hwar är du, hwart skyndar du hän, O, menska, som dwäljes i gruset? Hwar döljer du dig under lustgårdens trän? Träd fram för din herre i ljuset - Så ropar den himmelska rösten. Den 24 Juni.

Guds ord är lefwande och kraftigt och skarpare än ett tweeggadt swärd och går igenom, tilldess det åtskiljer själ och ande, märg och ben och är en domare öfwer tankar och hjertans uppsåt. Ebr. 4:12.

Likasom en skarp knif, wäl anwänd, gör stor nytta, men illa handterad gör lika stor skada; så ock Guds ord. Det är **en lifwets lukt till lifwet**, eller ock **en dödslukt till döden**. Guds ord har aldrig ingen werkan, om det genomgår dina sinnen, utan antingen sin egen, goda, wälsignelserika werkan, eller ock en i allt motsatt. Det är likt solen. Solens ljus är för alla dagens warelser ett medel till trefnad, glädje och werksamhet; men nattfåglarna blifwa deraf endast förbländade. Solens wärma gör waxet mjukt, men leret hårdt som sten. Så olika werkar Guds ord. Till exempel judarna! De woro wisserligen blinda och hårda äfwen före Christi ankomst; men då Han kom, då solen stod wid sin middagshöjd, blef deras blindhet, hårdhet och ondska förskräcklig. Och Judas, förrädaren! Den, som rätt betraktar hans tillstånd, måste förskräckas. Han war en af de tolf, hade hört, sett och erfarit mycket, men illa anwändt det, hade icke rätt hört Christi ord. Och så går det till ännu i dag. Wi se ju, huru många genom hwardaglig läsning kunna nästan hela bibeln utantill, men äro sofwande i synd och säkerhet. Andra, hwilka liksom Judas gått i Christi och hans lärjungars sällskap, hafwa förlorat allt nådens lif i hjertat, all kraft och bewisning i lefwernet, fastän de fortfara att bruka ordet. Men dessa äro då icke blott så döda, som om de intet Guds ord hört, utan ock sju gånger wärre, såsom Skriften talar. Sådana kunna frukterna wara af Guds ords bruk, om det icke brukas rätt.

Frågas nu, hwad det will säga, att **rätt** bruka Guds ord, så swara wi: Dertill fordras blott, att du annammar det såsom **Guds** ord, med den **fruktan, lydaktighet** och **tro**, som den store Gudens ord kräfwa. Guds ord will naturligtwis icke blott höras, wetas och begripas, utan **hörsammas, efterlefvas** och **tros**. Gör blott det, och du skall icke komma på skam. Det är det första, allmännaste och farligaste missbruket att blott låta predika för sig, blott för förståndet inhemta Guds ord, men aldrig börja göra derefter. Detta war Jude Ischarioths wäg till förhärdelse. Derföre, så snart du ser dig böra göra något, begynn genast werkställa det; så snart du ser dig böra hafwa något, som du icke har, sök genast att få det! Du ser dig böra aflägga någon synd, gör det genast; ty genom att blott höra och icke göra, förhärdar du ditt hjerta.Och när skall detta ske om icke nu? Och hwartill skall Guds ord tjena, om det icke efterlefwes? Du kan då hellre upphöra att läsa och höra det och på en gång gifwa dig åt djefvulen, om du aldrig will göra det. Och hwilken skall göra det, om icke du, som ju ock will ingå i himmelen. Si, det är just förtappelsens wäg att låta andra taga det till sig, låta andra göra det, men sjelf blott samla det i minnet. Men säger du, att du icke förmår göra Guds wilja, så frågas: Har Gud fordrat för mycket? Är Han obillig

i sina bud? Är det icke billigt, att du älskar Honom öfwer allt? Eller att du älskar din nästa som dig sjelf? Det är icke mer, Han begär af dig. Och har du så allwarligt ansträngt dina krafter att göra Guds wilja? Eller kanske du ännu ganska litet bemödat dig, ja, warit säker, hård och liknöjd och med lättsinne gifwit dig i synden? Är det icke då billigt, att du fördömes, såsom Guds lag hotar? Si, om du sålunda allwarligt betänkte och hörsammade Herrens ord, skulle du snart börja **göra** derefter, eller försöka dina krafter på detta arbete; och då — då skulle snart obotfärdighetens stolthet falla, du skulle **wäckas** ur syndaslummern och komma till en helsosam syndakänsla, en sorg efter Guds sinne, som åstadkommer bättring till salighet. Och si, när du i din nöd och wanmakt fruktlöst ansträngde egna krafter, skulle du nödgas bedja om Guds Ande och så dels genom denne Ande, dels genom dessa inre erfarenheter få det rätta ljuset i Guds ord, ljuset ofwanefter. Utan erfarenhet äro de mest höglärda och skriftlärda dock stenblinda i andliga ting; och utan Guds Ande låter Guds ord aldrig fatta sig. Såsom Luther säger, att "när Gud gaf oss sitt ord, sade Han: Jag skall wäl låta skrifwa och predika det klart och tydligt, men dock alltid laga så, att det skall bero på min Ande, hwem som skall fatta det". Derföre se wi ock, att de, som mena sig sjelfwa kunna fatta ordet och försmå att böja sig för Gud, få ock förblifwa i mörkret.

Men nu, på samma sätt som du kom till wäckelse, nemligen genom att blott wörda ordet, såsom **Guds ord**, på samma sätt skulle du ock komma till en rätt tro, när du i din syndanöd icke kunde hjelpa dig sjelf, och då blott hörde det glada budskapet om oförskylld nåd i Christus med den wördnad, att du lät detta budskap gälla mer än alla inwändningar och motsägelser af ditt förnuft. Och så, genom hela ditt lif,**låt Guds ord råda öfwer ditt förnuft, ditt hjerta och ditt lefwerne**, och till den ändan bed allwarligen om Guds Ande, hwar gång du går till dess hörande och läsande, och wet, du skall då aldrig bruka det fåfängt.

Dyre Jesu, för din smärta, Som du för mig lidit har. Lägg ditt ord så på mitt hjerta, Att det blifwer hos mig qwar. Om det der med kraft får werka, Då har döden ingen makt Öfwer mig - så sjelf du sagt.

Må du då mig alltid leda, Med din röst, ditt dyra ord; Wärdes sjelf mitt hjerta reda Till en god och fruktbar jord, Der ditt ord får ständigt råda, Råda uti lust och nöd, Råda uti lif och död. Den 25 Juni.

Den som nu gifwer eder Anden . . . gör Han det genom lagens gerningar eller genom trons predikan. Gal. 3: 5.

Många tala och tänka och drömma om helgelsen och Anden och weta icke, hwaruti Andens werk består; det är dem blott en dröm och aning, ingen reel sak. Men Skriften säger bestämdt, hwaruti det består. Paulus säger: "Andens frukt är kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet" m. m. Andens första frukt är **kärleken**; kärleken är ock all helgelses och alla goda gerningars enda rätta källa. Nu bör således undersökas, huru man får kärleken. Kan man någonsin genom föresats, allwar, bud, lagar, kamp och strid skaffa sig kärlek? Är det icke en allmän regel, att **öfwer kärleken kan ingen befalla**. Det jag älskar, det älskar jag, äfwen om Gud förbjuder det. Huru skall jag då få **kärleken** till Gud? Christus förklarar detta i Luc. 7. Han säger: "Denna kärlek uppkommer endast genom Guds förlåtande af synderna och denna Guds barmhertighets mottagande. Den som mycket warder förlåtet, han älskar mycket; den som mindre förlåtes, han älskar mindre. En man hade twå gäldenärer; den ene war skyldig femhundra penningar, den andre femtio. När de icke hade makt att betala, gaf han dem båda till. Säg nu, hwilken af dem skall älska honom mer?" Då fariseen Simon sjelf erkänt, att den, som fått mer eftergifwet, skulle älska mer, gör Jesus tillämpning: "Du, Simon, har så mycken fromhet, att du icke, såsom de andra fariseerna, försmädar mig, utan till och med bjuder mig till ditt bord. Men denna qwinna, den stora synderskan, hon badar mina fötter med kärlekstårar och torkar dem med sitt hufwudhår och kan icke upphöra att kyssa mina fötter. Deremot har **du** icke ens kysst min mun och till mina fötters twagning icke ens gifwit mig watten. Fastän **hon** är en stor synderska och **du** ett stort helgon, har dock **hon** Anden, och **du** icke; **hon** har Andens frukter, och **du** lagens gerningar; **hon** är ett sannt helgon, och **du** ett falskt. Kortligen, den mer förlåtes, han älskar mer. Det är nu det enda sättet att tända kärlek i Adams barns hjertan, att jag förlåter dem allt, hwad de hafwa gjort; då älska de mig." Detta war anden af Jesu tal om kärlekens uppkomst. På samma sätt är det med de öfriga Andens frukter. Apostelen nämnde widare **fröjd, frid**. Kan man wäl genom lagar, bud och twång förmås till fröjd, göras glad,

werkligt glad? Nej, glädjas i Gud, glädjas åt Frälsaren, det kan ingen menniska twinga sig till. En werklig frid i Gud, en inre hjertats mildhet, med flera Andens frukter, kan ingen menniska

taga sig. Allt det, som egentligen är Andens werk, fås aldrig annorlunda, än att jag, **som en syndare, medan jag ännu icke blifwit helig**, blir benådad och försmält af Frälsarens kärlek, af hans förlåtande, såsom synderskan deraf blef försmält. Då först får jag kärlek och andra Andens frukter.

Men här tänker mången: Wisst tror jag på Christus; hwem skulle icke tro på Christus! Nog tror man — hellre fattas det i lefwernet. Si, dessa bewisa blott med detta tal, att de icke weta, hwad **tron på Christus** will säga. De mena, att de tro på Christus, när de hålla för sannt allt det, som står skrifwet om Christus, ja, hålla ock allt, det Han gjort för oss, wara wäl uträttadt och icke mer behöfwa påtänkas. De hafwa deremot hela sin omsorg wänd på sig sjelfwa, och dermed hafwa de tröst, när allt går wäl och wackert med lefwernet; men när de något swårare försyndat sig, fly de till sin ånger, bön och bättring, för att derigenom få nåd och frid med Gud. Detta är ju uppenbarligen att af hjertat tro på sig sjelf, om ock förståndet och bekännelsen äro efter ordet. Den som werkligen tror på Christus, den har hela sin själs uppmärksamhet wänd på Honom, sin omsorg och sin glädje fästad wid Honom, ser på Honom, har all sin tröst i Honom; ty en rätt christen har blifwit till skam på sig sjelf och sitt eget arbete, har derföre lärt hålla det för uselhet och träck, hafwande nu sitt allt uti Christus, werkligen sitt allt, både sin rättfärdighet och sin helgelse. En sådan bekänner då: Wisst tycker också jag, att jag borde mer arbeta sjelf och icke tro så mycket, ja, jag fruktar stundom, att jag tror för mycket, att jag borde åter under lagen för att blifwa allwarligare och derigenom frommare. Men när jag åter ihågkommer min erfarenhet, så wittnar den om detsamma, som Skriften säger; ty så länge jag umgicks med lagens gerningar, war jag i djupet af mitt hjerta kall för Gud, hade ingen inre lust och kärlek till Honom och hans wägar; derjemte förblef jag alltid en slaf under wissa synder och gnagdes inwärtes af en frätande oro. Deremot, när jag lärde känna Frälsaren och kunde tro hans nåd och försäkran om syndernas förlåtelse, genast fick jag en förunderlig lust och kraft till det goda, en warm ande, en kärlek och lust, som gjordt allting lätt, så att det, som förr warit mig swårt, gick nu liksom af sig sjelft. Och allt detta händer ännu alltid: när jag fångas i lagsinne, blir jag kall och swag; men när jag har frid i Christus, får jag en ny lust och kraft till det goda. Sådan är en christens erfarenhet. Och denna erfarenhet öfverensstämmer med Skriften. Den fromhet och anda, som icke uppkommit på samma wäg, som Skriften lärer, är icke den sanna.

O Helge And´, wårt ljus, wår frid, Lär oss af hjertat all wår tid Att känna Gud och den Han sändt, Gör Sonens dyra namn wäl kändt,

Förklara Fadrens wälbehag, Och falska läror från oss tag. Det ord är fast, det ord är wisst, Som lär oss tro på Jesus Christ. Den 26 Juni.

Hwad skall jag göra, att jag må blifwa salig? Apg. 16:30.

Du frågar: Huru skall jag komma i åtnjutande af den nåd, som är oss i Christus gifwen? Jag har fått kunskap om, att Gud så älskade werlden, att Han utgaf sin ende Son, till att blifwa wår andre Adam, till att stå i wårt ställe inför Gud, "rättfärdig för orättfärdiga", till att i wårt ställe göra, det wi bort göra, och lida, det wi bort lida. Detta är, märker jag, den djupa, oföränderliga grundwalen för alla Adams barns salighet; **ty en annan grund kan ingen lägga, än den som är lagd, hwilken är Jesus Christus.** Således har jag wäl stora skatter mig förwärfwade och skänkta och uti **det ewiga testamentet** mig försäkrade. Men nu är frågan: Hwad skall då jag göra för att komma i åtnjutande af dessa nådeskatter? Hwilket är nu rätta wägen att mottaga dem? Ty hwar och en kan lätt förstå, att icke alla menniskor warda saliga, icke alla komma i åtnjutande af det stora arfwet, utan endast de, som på något wisst föreskrifwet sätt söka och emottaga det; hwar och en kan lätt inse, att den, som antingen alls icke söker denna skatt, eller ock söker den på en **orätt wäg**, har icke mer deraf, än om den aldrig hade warit oss förwärfwad. Huru skall jag nu med wisshet weta den enda rätta wägen att komma i åtnjutande af Christi förtjenst?

Swar: Att wara wiss derom, hade aldrig i tiden blifwit möjligt, om icke Gud äfwen om denna sak i sitt ewiga råd i himmelen fattat och fastställt något wisst beslut, samt sedan uti sitt ord uppenbarat oss detsamma. Men nu,

högtlofwadt ware Herrens namn! har Han fastställt ett wisst och bestämdt sätt, hwarigenom wi skulle komma i delaktighet af den oss förwärfwade nåden; och detta fastställda sätt har Han äfwen i så tydliga ord uppenbarat oss, att Han i följd deraf sade: **Nu hafwa de ingen ursäkt.**

Den som derföre allenast will gifwa akt på Guds råd om wår salighet, sådant det i ordet är uppenbaradt, kan blifwa så wiss om salighetens wäg, som han någonsin är om sin egen tillwaro. Den, som icke är wiss om sättet att blifwa salig, har wisserligen icke gifwit akt på Guds ewiga, i ordet uppenbarade beslut derom, utan har i dess ställe försökt genom egen eftertanke — således genom rådfrågande af det blinda förnuftet — uppgöra sin salighetswäg. När då en sådan i Skriften läser det lilla enfaldiga ordet, som uttrycker hela hemligheten att intaga Guds rike, undrar han, att det står så, ja, han stöter sig derpå, hellre än att ödmjukt och lydaktigt annamma det. På det sättet måste han mer och mer förbryllas, förblindas, samt förblifwa uti ewigowisshet. Eller månne icke tusende hafwa undrat, hwarföre det lilla enfaldiga ordet **tro** så beständigt skall förekomma i Skriften, och hwarföre just hela saligheten skall wara bunden wid tron? Tusende hafwa stött sig derpå. Men hwad hjelper! Hon står der dock, denna förargelseklippa, orubbligt fast, grundad i Guds ewiga fridsråd.

Gud har nemligen af ewighet beslutit och i sitt ord uppenbarat, att såsom ende Sonen, wår Medlare, af idel nåd uti egen person skulle förwärfwa oss hela salighetsskatten och gifwa oss den såsom en fri skänk, så skulle wi icke behöfwa göra det ringaste till att förtjena eller blifwa den wärdiga, utan wi skulle endast emottaga den såsom en fri skänk och gåfwa. Men som denna gåfwa utdelas genom **ord,** löften och tillsägelser, så kunde den icke genom något annat emottagas än genom **tron**. Här bör då wäl märkas, att den saliggörande tron werkligen icke är något annat än **tro**, än att **emottaga gåfvan** på ett sådant sätt, som motswarar det, hvarpå hon gifwes. Hon gifwes till **skänks**, hon skall emottagas såsom en **skänk**; hon gifwes med **ord**, hon skall emottagas med **tro**. Oss tillkommer således blott att taga emot. "Derföre", säger apostelen, "måste det wara af tron, att det skall wara af nåd, och **löftet blifwa fast** för all säden". Ty grundlagen war: "Af nåden ären I frälsta genom tron, och det icke af eder, Guds gåfwa är det." Märk! gåfwa är det! Häraf kom det sig, att på samma gång Christus förkunnade Fadrens ewiga försoningsråd: **Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son**, tillade Han genast det fastställda sättet och medlet, hwarigenom wi skulle komma i åtnjutande af gåfwan, sägande: "På det hwar och en, som tror på Honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif." På samma gång Han gaf sina lärjungar det stora apostlauppdraget: "Gån ut i hela werlden och prediken evangelium för alla kreatur", förklarade Han genast, hwilka som skulle wara deraf delaktiga: "Den der tror och blir döpt, han skall warda salig." Ja, häraf kom det sig, att Christus sjelf så beständigt hade det ordet tro i munnen, sägande: "Din tro har frälst dig", "ske dig, som du tror", "om du trodde".

Så hafwa ock alla fäderna i gamla testamentet genom tron blifwit rättfärdiga och "fått wittnesbörd, att de täcktes Gud". Redan Adams och Evas andre son, Abel, war genom tron rättfärdig, och hans offer war derföre Gud täckt, "med hwilket han fick wittnesbörd, att han war rättfärdig". "Genom tron ärade Noach Gud och blef den rättfärdighets arfwinge, som är af tron." Och "Abraham trodde Herren (uti löftet om den wälsignade säden, Christus), och det wardt honom räknadt till rättfärdighet". Och den fromme Tobias sade: "Wi wänta efter ett lif, som Gud skall gifwa dem, som blifwa i tron starka och fasta för Honom."

Så sannt som Gud är trofast och sannfärdig Och sagt: Kom hit till mig, kom ho som hälst, Skall äfwen jag, fast syndig och owärdig, Blott genom tron på nåden blifwa frälst. Den 27 Juni.

Faren efter det, som är ofwantill, icke efter det, som är på jorden. Col. 3:2.

Såsom wille apostelen säga: I ären här icke hemma, utan såsom pilgrimer och wandringsmän i ett främmande land, ja, ett fiendtligt land, der aldrig eder Herre eller eder öfriga andliga slägt haft sin ro eller sina egendomar, utan endast såsom jagade flyktingar farit derigenom. Derföre måste allt godt, som gifwes eder på jorden, wara för eder blott såsom ett trefligare nattherberge för pilgrimen, der han ju likwäl icke stannar och bosätter sig, utan har ett annat mål för sin resa än wärdshuset.

Hwar och en, som nu wet med sig, att han blifwit en eländig syndare, uttröttad, missröstande, ja, dödad genom

lagen, men har fått sin tröst, sin rättfärdighet och sitt lif i Christus och nu lefwer i sådan tro och i ett sådant lif, att han icke kan få ro i werlden och synden — märk, du, som wet med dig sådant, dig gäller denna ljufwa förmaning: **Sök det, som är ofvantill, der din Christus är**. Låt aldrig mer bedraga dig att försöka bereda dig ett paradis på jorden! Det är blott ett inbillningens bedrägeri, när en christen hoppas att här på jorden i något jordiskt finna någon större glädje, sedan han en gång fått sin glädje i Gud. Nej, blir något annat en större lust och glädje, så lider genast Andens lif. Will du derföre hafwa ett fridfullt och saligt lif på jorden, med bibehållande af Fadrens kärlek, sök blott att blifwa mer och mer himmelskt sinnad, mer och mer glömma all annan winning och lust, och endast fara efter det, som är ofwantill, der Christus är, så att intet jordiskt får intaga ditt hjerta. Ty så länge Guds säd blir i dig och du lefwer det sanna lifwet i Gud, förer dig all jordisk lycka och glädje både i fruktan och i fara: i fruktan, såwida Andens lif blir i dig; ty då får du aldrig ro, så länge du har mer lust och trefnad i något annat än i Gud. Kan du hafwa en större förnöjelse, en kärare skatt och trefnad i något jordiskt, än i Gud och hans wänskap, och dock wara lugn och glad, så är det icke wäl med ditt lif i Christus. Arbeta och wandra här nere, måste du, hafwa och bruka det jordiska, måste du; men blott med kroppen, hjertat skall wara i himmelen, der Christus är. Din själabrudgummes nitälskan om din kärlek fordrar det. Då Gud gifwer dig något ljuft, emottag det med tacksamhet, men ock med fruktan, att icke ditt **hjerta** intages deraf. Allt det, som icke är Gud sjelf och hans nåd, får icke wara hjertats skatt och tröst. En god lekamlig bergning, rikedom, beqwämlighet, anseende och ära eller andligagåfwor, förstånd, erfarenhet, god wandel, bröders förtroende — allt är det dyrbara Guds gåfwor, som du wäl må tacka för; men med räddhåga, att icke någon sådan gåfwa blir hjertats förnämsta lust och tillhåll. När således en christen i alla fall dock måste hafwa i Gud sin högsta lust och trefnad, är det icke mycket wärdt att söka någon jordisk lycka och trefnad; ty winner jag den, är det min fara — winner jag den icke, är det min plåga. Blir något jordiskt en större lycka och glädje för mitt hjerta, än den jag har i Gud, är ju det min ewiga olycka; blir det åter icke någon större glädje och trefnad, än den jag redan har i Gud, lönar den icke mödan att sökas, efter jag dock förut har en större glädje. När nu härtill kommer, att menniskohjertat har en oändlig törst efter att blott få **någon** annan skatt och glädje än i Gud, måste man besanna Pretorii ord: "De christnas största lycka är, att ingen lycka hafwa här på jorden." Och så måste den, som werkligt will intaga himmelen, snart komma derhän, att han älskar fattigdomen mer än rikedomen, föraktet mer än äran, lidandet mer än njutningen, ja, döden mer än lifwet. Detta må wäl heta: **I ären döda** — och **korsfästa med Christus**. O, ett för köttet allt för bittert förhållande! Här skall hwar och en märka, huru nödwändigt det är för den, som skall följa sådana lagar, att hafwa ett annat lif än blott naturens, wara född af Gud och lycklig i Gud, ja, hafwa himmelrike i sitt hjerta, så att Christus är wårt lif, wår skatt och wår glädje. Ty eljest blir det oss allt för odrägligt, ja omöjligt, att i sanning och beständigt **fara efter det, som är ofwantill, och icke efter det, som är på jorden**. Om man ock säger det med munnen, ljuger man på sin själ; hjertat far dock efter det, som är på jorden, egen ära, wällust, rikedom, så länge man icke har fröjd i Herren, eller lif och trefnad i Gud. Rätta christna hafwa wäl ock ett jordiskt, förderfwadt kött, fullt med lustar och begärelser; men de äro dock korsfästa med Christus. Asaph bekänner, att det gjorde honom ondt och stack i hans njurar att se den ogudaktiga hafwa all medgång, då den rättfärdige måste mycket lida; men, tillägger han, "dock blir jag städse wid dig, Herre. När jag har dig, frågar jag intet efter himmel och jord. Om mig än kropp och själ försmäktade, så är du, Gud, dock alltid mitt hjertas tröst och min del".

Ja, hwad är all lycka i werlden mot den Att städse här få hafwa sin Gud till sin wän.

Att midt under jordlifwets oro och strid På djupet uti hjertat dock hafwa Guds frid.

Den friden, o Jesu, förware oss här, Tills wi en gång få se dig med fröjd, som du är. Den 28 Juni.

Bergen skola wäl wika och högarna falla, men min nåd skall icke wika, och mitt fridsförbund skall icke förfalla, säger Herren, din förbarmare. Es. 54: 10.

"Hwem skulle jag tro om Gud, mer än Gud sjelf?" sade Ambrosius. Det är en olycklig omständighet, att hos alla menniskor, äfwen hos de wäckta och de trogna, ligger en oändlig benägenhet att döma om saligheten efter någon egen **inre känsla, eget tycke** eller förnuft; att döma om Guds förhållande till oss efter något, som man inom sig

sjelf förnimmer eller erfar; att icke wilja se upp till Gud, huru **Han** sjelf uppenbarat sin wilja och sitt råd om wår salighet, icke wilja eftersinna, hwad som hos Gud är beslutet, huru det i hans rådshandlingar står skrifwet, utan i dess ställe sitta ned hos sig sjelf, ängslas, tänka, sucka och fråga liksom i wädret: Ack om jag wisste, huru det är med min själs sak hos Gud? — Huru kan jag wäl på detta sätt med någon visshet få weta det? Hwilken wisshet kan jag få af mina egna tankar, känslor och tycken? Hwad betyda wäl dessa i denna stora fråga, mer än hö och strå för windarna? Den ena stunden tycker jag, att Gud är idel nåd och kärlek, den andra stunden, att Han är en sträng domare, som umgås bara med lag och rätt; den ena stunden ser jag Gud uti allt, som omgifwer mig, den andra stunden tycker jag, att det finns ingen Gud; den ena stunden tycker jag om mig sjelf, att jag är en ganska god christen, den andra stunden, att jag är en alldeles ohjelplig syndare. Så wackla och wända sig tycke och känsla hit och dit. Och hwad jag tycker den ena stunden, kan wara lika falskt, som det jag tycker den andra stunden.

Det är äfwen samma benägenhet, nemligen att döma efter eget tycke, som gör, att så otaligt många helt och hållet gå miste om salighetswägen. Hwar och en har sitt eget tycke och tror ingenting hellre än detta. Den ena tycker, att Gud skall hafwa behag uti det, den andre, att Han skall hafwa behag uti något annat. Så wäljer hwar och en sin wäg, känner derwid tilläfwentyrs något ljuft uti sitt hjerta och dömer då straxt, att det är en god wäg, och följer den. Så t. ex. will den ena behaga och winna Gud med några **yttre** lagens gerningar, såsom med barmhertighetswerk, kyrkogång m. m.; en annan med några **inre**, såsom med ödmjukhet, kärlek o. d.; en tredje med försakelse, bön och enslighet; en fjerde med någon religiös werksamhet för medmenniskor; en femte med alla dessa stycken tillhopa. Genom sådant söker man då warda benådad och för Gud täck. Och hwad är orsaken till alla dessa

irrwägar, som de efter eget tycke utwälja? Sannerligen ingen annan, än att de icke weta eller besinna, hwad Gud redan af ewighet i sitt himmelska råd beslutit om den fallna menniskans salighet; att de icke weta, hwilket förbund Gud har ingått med sin Son, hwilket testamente Han gjort åt menniskorna. Ty wi tala nu icke om dem, som med sofwande och skrymtaktigt sinne förgäta att söka sin frälsning, eller med inbillad tro "draga wår Guds nåd till lösaktighet", utan om dem, som werkligen söka salighet, men blott söka på orätt wäg. Äfwenså, när du wäl rätteligen söker saligheten allenast genom tron, men söker tron hos dig sjelf, föresätter och bemödar dig att tro, bråkar och arbetar med ditt hjerta att förmå det till att tro, men har ditt öga riktadt endast inåt, inpå dig sjelf, eller hwad du sjelf erfar och förnimmer, för att märka om der ännu skall wara någon tro eller icke, men du får ingen wisshet, du wacklar hit och dit — hwad menar du är orsaken? Sannerligen ingen annan, än att du söker på orätt ställe, söker i wädret, söker nemligen hos **dig sjelf**, hwad som aldrig der fanns, hwad som war att söka i himmelens rådkammare, uti **Guds ord**, oss uppenaradt. Märk: Tron upptändes icke genom att företaga sig och bemöda sig att tro, utan derigenom att wi wända ögonen bort ifrån oss sjelfwa, bort ifrån hwad wi hafwa, förnimma och äro, och wända dem inpå, **hwad Gud beslutit och uppenbarat** om wår salighet. Du har bemödat dig att tro och har anropat Gud om nåd dertill, men har aldrig ännu fått någon tro, någon frid, och nu undrar du, hwad orsaken månde wara. Undra icke. Du har kanske ännu aldrig wetat, efterfrågat eller betänkt, hwad det war, som beslöts i det stora rådet, hwilket Gud i himmelen höll om menniskornas sak, förrän werldens grund lades; du har kanske aldrig wetat eller betänkt, **hwilket förbund Gud då ingick med sin Son**, hwilket testamente Han gjorde åt menniskorna. Huru nödigt är det icke att wäl lära känna detta och sedan endast rätta sig derefter, endast bygga derpå! Då står jag på en fast grund, en i lif och död bestående grund, ty **det är en ewig grund**; den lades djupare och tidigare än jordens grundwalar: "Såsom Han har oss utwalt i Christus, förrän denna werldens grund war lagd." Och den består äfwen längre än jordens grund; "ty bergen skola wäl wika, och högarna falla; men min nåd skall icke wika, och mitt fridsförbund skall icke förfalla, säger Herren, din förbarmare."

Så är jag trygg och salig, ehwad som kommer på, Och hur det äfwen skiftar i mitt sinne; Ty se nu har jag börjat att till min tröst förstå, Att ej min trygghet sökas skall derinne. Nej, **utom** mig i Christus är all min salighet, Mitt lif, min frid, min trygghet för tid och ewighet. Gud ware derför lof och pris och ära!

Den 29 Juni.

Döden nu edra lemmar, som äro på jorden: boleri, orenlighet, lusta, ond begärelse och girighet, som är afgudadyrkan. Col. 3: 5.

Här nämnas egentligen blott twå syndawägar, **otuktens** och **girighetens**. Twå grufliga afgrundsswalg, deri många till himmelriket lärda, trogna själar, "som rättligen woro undsluppna" och "hade undflytt werldens orenlighet", hafwa igen nedsjunkit och förlorats. Dessa twå syndawägar äro dock deruti olika, att den förra är grof och wederstygglig och plägar bekymra och ängsla själar; den sednare åter will nästan ingen menniska erkänna för hwad den är. Den förra kunna menniskor bittert beklaga och ängslas deröfwer, men öfwer den sednare hörer man sällan, att någon sörjer och ängslas, utan den får wanligen ett bättre namn och ursäktas t. ex. sålunda: Jag måste ju försörja mig och de mina, det är icke girighet, utan **nödwändig hushållsomsorg**. Dock kan den gamle tjusaren så grufligen förwända synen, att äfwen otuktssynden, som i sig sjelf är så grof och wederstygglig, kan i frestelsens stund synas alls intet farlig, utan ganska oskyldig. Detta är dock för en christen det tydligaste tecknet, att djefwulen är nära och farans stund för handen. Sannerligen, när samma synd, som i sunda och sansade tider är dig så ryslig, att du bäfwar wid blotta tanken derpå, nu synes dig såsom ett intet, helt ringa och ursäktlig, då wet du, att frestelsens stund är inne, att det är den gamle tjusarens ande och mörkrets makt, som så förwänder din syn. Då, wakta dig, wakta dig! Då gäller det skyndsamt fly eller falla! Märk: **skyndsamt** fly — eller ock falla i fiendens wåld. Börjar du allenast öfwerlägga, så är du fången. Att Eva blott inlät sig i samtal med ormen, samt såg på den förbjudna frukten, det war wägen till fallet. I denna strid segrar man mer genom flykt än genom kamp. Så skall du ock weta, att det är djefwulens råd och det redan bestuckna sinnets bedrägeri, att du will wäl icke falla i synden, men blott försöka, huru nära du kan gå intill brädden, utan att störta ned i djupet. Då sinnet är sundt och wakande, söker du hellre att komma så långt som möjligt från kanten. Här gäller i allmänhet, att den, som will undfly synden, skall börja med att fly frestelsen, fly anledning och tillfälle, fly den första tanken, och, så wida möjligt är, fly ställen och föremål, som medföra frestelse. Hit höra Christi ord: "Om så är, att ditt högra öga är dig till förargelse (förförelse), så rif det ut och kasta det ifrån dig; det är dig bättre, att en din ledamot förderfwas, än att din hela kropp kastas till helwetet." Äfwen det som i sig sjelft är oskyldigt, såsom ögat, måste dock undflys, när det genom syndens mellankomst blifwit dig till en frestelse. Och om det är dig så kärt som ditt öga, och dess försakande är dig få bittert som ett ögas utrifwande — fly det dock! Fly med din själ såsom med ett byte! Det är dig bättre, att nu en liten tid lida det bittraste och dock rädda din samwetsfrid i tiden och din själ för ewigheten, än att här en liten tid hafwa lust i synden och qwal i samwetet och helwetets eld i ewigheten!

Men för att uppwäcka christna till waksamhet, ja, till fasa för denna synd i alla dess grader, från blotta tankar och begärelser till den grofwa utöfningen, kan ingenting kraftigare anföras, än det som läses i 1 Cor. 6. O, ett tänkwärdt stycke! Så talar apostelen: "Weten I icke, att edra kroppar äro Christi lemmar? Skulle jag nu taga Christi lemmar och göra der skökolemmar af? Bort det! Flyn boleri. All synd, som menniskan gör, är utom kroppen; men den som bedrifwer boleri, han syndar på sin egen kropp. Eller weten I icke, att eder kropp är den Helige Andes tempel, som är i eder, hwilken I hafwen af Gud, och ären icke edra egna? Ty I ären dyrt köpta. Derföre prisen nu Gud uti eder kropp och i eder ande, hwilka tillhöra Gud." Märken sådana saker! **I ären dyrt köpta** med Christi dyra blod; **I ären icke edra egna**, så att I kunnen göra, hwad I wiljen, med eder kropp och eder ande, edert hjerta och edra tankar. Skulle jag taga Christi lemmar och göra der skökolemmar af!

Det andra afgrundsswalget war **girigheten**. Denna uppslukar själar så mycket lättare, som den icke synes ryslig, utan har så wackert sken, så många ursäkter. Hwem will widkännas girigheten? Nej, en christen, som börjar intagas af denna begärelse, wet det föga, utan ehwad han ser på sjelfwa **begärelsen**, eller på **föremålen** för densamma, så ser han idel oskyldiga saker. Han finner, att det är lofligt, ja, en pligt, att försörja sig och de sina; widare ser han på föremålen för sitt begär, och äfwen de äro oskyldiga, de äro Guds egna gåfwor, för hwilka wi ju böra tacka Gud. Penningar, jordagods, oxar, hus, mat och kläder — allt är det oskyldiga saker. Hwem kan då straffa hans fikande? Det är blott **graden** af det fikandet, som skall utmärka faran, och graderna äro så många; hwem kan här bestämma, hwad som är girighet? O, den christen, som icke här skall snärjas och blifwa en Demas,

skall icke skämta och skrymta, utan blifwa skarpt uppmärksam på sin själs wäl eller we, samt på Herrens ord om hwad som är ett rättsinnigt wäsende i Jesus, och deremot hwad girighet är och werkar.

Bered wår kropp och själ, o Herre, till ditt tempel Och tryck i hjertat djupt din Helge Andes stämpel. Ja, rena oss alltmer till ande, själ och kropp Och tag oss, frälsta, sist uti din himmel opp.

Den 30 Juni.

Sen uppå fåglarna under himmelen, de så intet, och intet skära de heller upp och församla intet i ladorna, och eder himmelske Fader föder dem. Ären I icke mycket mer än de? Matth. 6: 26.

För oerfarna goddagsmenniskor, som ingen nöd känna, samt för lifligt troende christna, för hwilka ordet är allt, behöfwes icke denna betraktelse. Men när en christen kommer derhän i mörker och anfäktning, att han twiflar på allt Guds ord, då wisar Herren honom till skapelsens werk, dem han icke behöfwer tro, utan kan se med ögonen; t. ex. emot lekamliga bekymmer säger Herren: "Sen uppå fåglarna under himmelen; eder himmelske Fader föder dem: ären I icke mycket mer än de?" Skulle Gud sörja för de amå, obetydliga fåglarna, men glömma och förgäta menniskan, hans dyrbaraste och herrligaste skapelse, Guds afbild, barn och arfwinge, herrskaren öfwer fåglarna och djuren? Skulle Gud glömma menniskan? Skåden liljorna på marken! Salomo, i all sin herrlighet, war icke så klädd som en af dem. Kläder nu Gud så gräset på marken, som dock i dag står och i morgon kastas i ugnen, skulle Han icke mycket mer göra det eder — eder, som ären "Guds slägte"! O, I klentrogna! Mot fruktan för onda menniskor, säger Herren: "Säljas icke twå sparfwar för en skärf? och en af dem faller icke på jorden eder Fader förutan. I ären ju mer wärda än många sparfwar. Edra hufwudhår äro alla räknade. Derföre skolen I icke rädas." Du tycker dig wara öfwergifwen af Gud; det är någon wiss sak, i hwilken du tycker dig alldeles hjelplös, du kan sjelf omöjligt hjelpa densamma. I hela werlden finns ingen, som kan hjelpa den; och du har anropat Gud, så att du är hes och worden trött och allt ser ut lika förgäfwes — Gud "har sig såsom en hjelte, som är förtwiflad, och såsom en kämpe, den icke kan hjelpa". Är det möjligt, att det werkligen förhåller sig så, som det då synes dig? Förstår du icke, att det är något djupt fördöljande af den underlige, men dock trofaste Guden? Förutsatt, att du icke strider emot Herren och hans ordning, t. ex. begär helgelsekraft, förr än du blifwit troende och glad i oförskylld nåd; eller du begär lekamlig hjelp, utan att wilja arbeta o.s.w. — förutsatt således, att du söker hjelpen på rätt wäg, så är det alldeles omöjligt, att icke Gud skulle gifwa dig allt, hwad som är dig bäst och nyttigast. Eller är nu Herrens arm förkortad, att Han icke mer kan hjelpa? Och Han, som har gjort ögat, skulle Han icke se — och se din nöd? Han som gjort örat, skulle Han icke höra? Han som sköter fåglarna, skulle

Han icke wårda sig om dig? Tänk grundligt på Christi fråga: **Ären I icke mycket mer än de?** Frälsaren förklarar: "I ären mer wärda än många sparfwar!" Tänk! Det säger Herren sjelf. Ja, så måste Christus hafwa ansett det, som så dyrt köpte oss: "I ären mer wärda än många sparfwar". Och nu wårdar Han sig om sparfwarna. Skulle Han då glömma dig? Du säger: "O, jag har syndat! Jag lider, det jag wäl förtjent; jag är med all rätt öfwergifwen" O menniska, har då Gud handlat med oss efter wåra synder? Han, aom utwalde oss i Christus, förr än werldens grund war lagd; Han, som i Christus försonade werlden med sig sjelf, då wi ännu woro owänner, då wi ingen försoning hade, då ingen bad Honom — skulle Han nu handla med oss efter wåra synder? Skola wi nu bestå för Gud genom wår egen rättfärdighet? Då blefwe intet kött frälst; då skulle wi icke heller få en droppe watten. Nu äro wi deremot alla ögonblick omgifna af otaliga Guds wälgerningar. Så böra wi då af det, som wi se, lära oss att tro äfwen det, som wi icke se.

På samma sätt böra wi ock med ögat på skapelsens storwerk stäfja förnuftets öfwerdåd, som will träta med Gud, döma öfwer hans ord och werk och betwifla, hwad det icke förstår. När fordom en eljest from man, hwars like icke fanns i landet, en gång föll i denna frestelse, swarade honom Herren: "Säg, är du så klok? Hwar war du, då jag grundade jorden! Säg mig. Wet du, ho har satt henne sitt mått? Hwar war du, då morgonstjernorna tillsammans lofwade mig, och alla Guds barn fröjdade sig. Ho har tillslutit hafwet med sina dörrar, då det utbrast såsom utur moderlifwet? Hafwa dödens dörrar någon tid upplåtit sig för dig? Eller har du sett dörrarna åt mörkret? Hwilken är wägen dit, der ljuset bor? Och hwilket är mörkrets rum? Kan du binda tillsammans sjustjernornas band? eller upplösa Orions band? Wet du, huru himmelen skall regeras? Eller kan du sätta ett

herradöme öfwer honom på jorden?" På sådana frågor skulle man försöka sig, när man will döma öfwer Guds ord, och der är något, som man icke förstår, så blir man snart glad att lemna det arbetet och säga: **Tala Herre, din tjenare hör till**. Då har man med nytta betraktat skapelsens under.

Du, Gud, är Gud, och ingen mer, Allt står i dina händer. Sjelf styr du allt; ehwad som sker, Det till din ära länder.

Säll den, som sig till dig betror, Som barn med fadren talar; Uti din famn han säker bor, Hans hjerta du hugswalar. Den l Juli.

Wi berömma oss af Gud genom wår Herre Jesus Christus, genom hwilken wi nu fått förlikningen. Rom. 5: 11.

Apostelen sammanfattar här allt, hwad saligt kan nämnas, uti sjelfwa den ewiga källan och upphofwet till allt, nemligen Gud sjelf, och säger: wi hafwa Gud sjelf; Gud sjelf är wår wän och Fader, och dermed måste följa all trygghet och salighet. Först är Gud sjelf mycket mer än alla hans gåfwor. Guds wänskap är mer än himmelens salighet. Gud sjelf är solen och saligheten i himmelen, såsom ock redan här **hans wänskap** är de trognas egentliga fröjdekälla. För det andra äro ock alla gåfwor i Honom innefattade: i Honom är all wår rättfärdighet och starkhet, i Honom wår frid och tröst; Gud är wår Fader, och all barnens rikedom och trygghet är uti sjelfwa Fadren. "Äro wi barn, så äro wi ock arfwingar." "Då Gud icke skonat sin egen Son, utan gifwit Honom ut för oss alla, skulle Han icke ock gifwa oss allting med Honom?" Tänk, när du eger sjelfwa den store allsmäktige Gudens wänskap, då måste du wisst wara alla stunder lycklig. Wore du eljest den fattigaste, du är då den rikaste; den mest ringa och föraktade, du är då den ärofullaste; den mest ensamma och öfwergifna, du har då alltid det herrligaste sällskap. Sålunda se wi David och andra heliga hafwa fröjdat sig i sjelfwa Gud, såsom deras egentliga tröst och berömmelse. "Min själ skall berömma sig af Herren." Wi wilja dagligen berömma oss af Gud, att Han är oss allt, hwad wi behöfwa, så att det heter i hjertat sålunda: "Herre, min klippa, min borg, min förlossare, min Gud, min tröst, den jag mig widhåller, min sköld, min salighets horn och mitt beskydd." På detta sätt skola alla rättfärdiggjorda själar känna sin Gud och berömma sig af Honom; såsom profeten säger: "Uti Herren warder all Israels säd rättfärdigad och skall berömma sig af Honom."

Genom wår Herre Jesus Christus, genom hwilken wi nu hafwa fått förlikningen. Apostelen upprepar idkeligen, att wi hafwa all denna nåd, trygghet och berömmelse endast genom wår Herre Jesus Christus och hans försoning. Det är ock högst nödigt att ständigt betänka detta. Hela wår tröst och berömmelse af Gud, af hans wänskap och af den ewiga saligheten är genast förswunnen, så snart wi wända ögat från denna enda gällande grund och orsak och börja se på oss sjelfwa. Då framträder snart wår synd och mångfaldiga owärdighet, och då äro wi genast försagda, glädjen och berömmelsen af Gud är slut. Betänk derföre alltid och oaflåtligt, att all denna nåd, hwarigenom wi berömmaoss af Gud, att Han är wår, med allt hwad Han är och har, grundar sig endast på försoningen genom Christus, icke på någon wår godhet och wärdighet, utan endast på den ewiga kärlek, hwarigenom Gud gaf oss sin Son, då wi ännu woro "syndare", "ogudaktiga" och "owänner". Betänk dock, hwad deri ligger, att Gud, som först har sjelf skapat oss till sina barn och arfwingar, äfwen sjelf gaf oss sin Son till en Frälsare, då wi woro ogudaktiga och owänner, och att wi då "wordo förlikta genom hans Sons död". Detta är en ewig tröstegrund för arma syndare, hwilken icke wacklar och faller med wårt wacklande och fallande, utan blir alltid fast och qwarstående. Ty du kan lätteligen uträkna, att Han, som gjort det, som är större, att af fiender göra oss till wänner, skall mycket mer göra det, som är mindre, nemligen att, då wi nu äro så dyrt förlikta, äfwen behandla oss såsom sådana, d.ä. icke se på wåra synder och döma oss efter lagen, utan alltid wara oss huld och nådig och äfwen föra oss ända fram till den salighet, hwartill Han först skapat oss och sedan så dyrt återlöst oss.

Så nödigt det är, att alltid berömma sig af Gud, d.ä. att alltid behålla en werklig trostillförsigt, en glad och hjertlig förtröstan till Honom, hwaraf en christens hela andliga lif beror, så nödigt är det derföre att alltid fasthålla, hwad detta innebär: "Genom wår Herre Jesus Christus, genom hwilken wi nu hafwa fått förlikningen." Isynnerhet då wårt hjerta, såsom stundom sker, är alldeles iskallt för Gud, wi hafwa blifwit förströdda och främmande för Honom, men en nöd uppstår, så att wi behöfwa bedja; då tycka wi, att också Gud är alldeles iskall för oss, bryr

sig intet om oss, ser icke oss, aktar icke oss eller hörer wår bön. Då blir det nödigt att ihågkomma, att denna bild af Gud är alldeles falsk, är en gruflig wanställning, som kommer endast af wårt kalla, otrogna hjerta och af djefwulens ingifwelse. Ty Herren Gud har sjelf afmålat sig på ett helt annat sätt, såsom en ewig och omätlig kärlek, som utgifwit sin egen älsklige Son för oss, och som nu alla stunder innerligen älskar dem, som tro på Honom — en huld Fader, som är oss alla stunder nära, ser alla wåra behof och bekymmer och, om Han ock döljer sig och dröjer med hjelpen, dock alltid har sin "lust uti att göra oss godt". Gud **kan** aldrig wara kall och liknöjd för dem, som dock **äro** af hans älsklige Son dyrt försonade och äro i Honom rättfärdiga.

Så älskade Gud werlden all, Att Han utgaf sin ende Son, Att hwar och en, som på Honom tror, Skall få ett ewigt lif.

Ty deruti står kärleken, Ej det wi hafwa älskat Gud, Men deruti att Han älskat oss Och gifwit oss sin Son.

Den 2 Juli.

De äro alla afwikna och allesammans odugliga. Der är ingen, som gör wäl, ja, icke en. Ps. 14: 3.

Här hafwa wi en öfwermåttan wigtig lärdom om synden. Herren låter oss här förstå, att wi äro alla lika fördömda syndare. Deruti äro wi alla lika. Detta behöfwa wi alla djupt betänka. Det är allas wår natur, att då wi se hela werlden nedsänkt i synder, wi hålla oss sjelfwa för bättre. Först kunna den sina och sofwande werldens barn aldrig tro, att de äro lika stora syndare inför Gud som tjufwar och mördare, publikaner och skökor; och på denna sin inbillning grunda de den säkerhet och förmätenhet, hwarigenom de emotstå allt Guds råd till deras frälsning, all Guds förmaning till bättring och omwändelse.

Men äfwen de wäckta och troende hafwa sin del i samma inbillning. När wi med förskräckelse sett wår syndanöd och sökt och funnit frälsning i Christus, händer det dock ofta, att wi glömma, det wi ännu bära samma förderfwade natur som Adam; det tyckes oss, såsom wore wi af ett bättre slägte än de grofwa syndare, publikaner och skökor. Detta märkes af den förwåning, som då uppstår, när wi förnimma några swårare synder hos oss. När de mörka djupen af hjertats förderf öppna sig, och der framträda några rätt förskräckliga ting, t. ex. sådana som Christus säger utgå ur menniskans hjerta: "Onda tankar, hor, boleri, mandråp, stöld, girighet, swek, listighet, otukt, ondt öga, hädelse, högfärd, galenskap" — när wi känna något så grufligt hos oss, då förwånas och förskräckas wi och äro färdiga att förtwifla. Tänk, när wi få känna t. o. med "hädelser" emot Gud, kanske i sjelfwa bönen, såsom somliga christna i swår anfäktning få erfara det. Eller wi känna en gruflig kallsinnighet för Gud och deremot en alltför stark kärlek till synliga föremål, ja, mäktiga syndalustar o. dyl. samt öfwer allt detta icke äro rätt förkrossade, utan ännu hårda och lättsinniga. Eller, när wi skulle älska wår nästa såsom oss sjelfwa, wi t. o. med känna afund, eller för en billig tillrättawisning känna wrede och hat uppstiga — för att icke tala om den allragrufligaste synden, att wi icke rätt wörda Christi lidande, utan kunna höra, att Han blef gisslad, törnekrönt och hängde på spikar, oss till frälsning och salighet, och dock så litet älska Honom, att små, onyttiga ting äro oss kärare — o, när wi känna sådant, då förskräckas wi och förundras. Hwadan kommer nu sådan förundran? Endast deraf att wi icke trott, att wi woro så förderfwade. Wi hafwa sett andra Adams barn helt försänkta i alla laster och likwäl med stolthet förswara sig, bortwisa Guds ord, försmäda och förfölja Christus, deröfwer hafwa wi icke mycket förundrats; men oss sjelfwa hafwa wi ansett, såsom wi tillhörde ett annat slägte. Nu är det sannt, att då wi äro födda af Gud, hafwa wi fått en ny och helig ande. Men den del af wårt wäsende, som är född af kött, är dock ännu kött; och detta är alltid lika förgiftadt och ondt.

Herren lärer då här, såsom eljest hela Skriften, att synden är allas wår **natur**, är **allas wårt gemensamma arf af**

Adam, ehwad wi wilja det eller ej. "Här är ingen åtskilnad; allesammans äro wi syndare." "Herren såg af himmelen uppå menniskors barn, att Han skulle se, om der wore **någon** förståndig och frågade efter Gud. Men de äro alla afwikna, och **allesammans** odugliga; det är **ingen**, som gör wäl, icke till en." Såsom Gud tidigt klagade, "att menniskans ondska war stor på jorden, och all hennes hjertas uppsåt och tanke alltid benägen till det, som war ondt". Sådan är menniskan af naturen, d. ä. allt hwad som härstammar från Adam. Om wi rätt trodde och besinnade detta, skulle wi icke falla i så stor förundran, ja, i förtwiflan, när wi erfara det hos oss sjelfwa, utan prisa den gudomliga barmhertigheten, som just för detta wårt förtappade tillstånd gaf oss sin Son till en Frälsare. Det är mycket wigtigt för wårt förblifwande i trons tillförsigt, att wi djupt inprägla hos oss och låta det wara en alldeles afgjord sak, att wi alla äro genom Adam så förderfwade och förtappade warelser, att i wår natur är intet annat än synd, ondska och wanmakt, att wår Herre Gud aldrig tänkt något annat om oss. Ty då skulle wi i wåra mest förödmjukande erfarenheter af synden skynda fram till nådestolen och säga: "Det är dock allt förloradt i mig; Gud, se ej på mig, se på din Son;" och alltid besinna, att Gud har dock allt sitt wälbehag endast i sin Son, att all wår rättfärdighet är endast i Honom, och att derföre Guds wänskap aldrig rubbas genom det förderf, som är i oss, så länge wi blifwa i hans älsklige Son, i hwilken wi hafwa t. o. med mycket mer rättfärdighet och Guds wälbehag, än Adam före fallet.

Se ej på mig, se ej på mig, se på din Son, o Gud, Se på hans sår och se mig an i hans försoningsskrud. Ty om du ser mig utom den, så finns ej hopp för mig, Då kan jag ej bestå en dag, ett ögonblick för dig.

Se ej på mig, se på din Son, ty jag är swart i grund Jag wikit af från dina bud och brutit ditt förbund. Min bättre eller sämre stund är lika inför dig, Ty hwarje stund jag syndig är. O Gud, se ej på mig! Den 3 Juli.

Saligheten är den menniskas, hwilken Gud tillräknar rättfärdigheten utan gerningar. Rom. 4:6.

Detta språk säger oss i klara och bestämda uttryck, att en menniska kan wara **rättfärdig inför Gud, fastän hon ännu drages med synder**. Här säges nemligen uttryckligt, att då Gud rättfärdiggör en menniska, det icke sker på det sättet, att Han utplånar synden ur hennes wäsende och gör henne i sig sjelf syndfri, utan att det sker genom **tillräknande**. Wår rättfärdiggörelse sker på det sättet, säger denna text, att Gud tillräknar menniskan en rättfärdighet, som icke finnes hos henne, och deremot "förlåter" och "öfwerskyler" de synder, som finnas hos henne. Då ordet **rättfärdiggöra** hade kunnat för någon wara twetydigt, brukar apostelen här i stället orden: **tillräkna rättfärdighet**. Och sedan förklarar han samma saliga werk med Davids ord, att blott den menniska är salig, "hwilkens orättfärdigheter äro förlåtna, och hwilkens synder äro öfwerskylda", eller öfwertäckta; att endast den man är salig, "hwilken Gud ingen synd **tillräknar**". Tänk nu, då den menniska är salig, hwilken Gud "**tillräknar** rättfärdighet utan gerningar", och hwilken Han icke **tillräknar synderna**, så är ju dermed sagdt, att rättfärdigheten icke finnes hos den saliga menniskan, ty då hade den icke behöft "tillräknas" henne. Men deremot innebär det ock, att synderna finnas hos den saliga menniskan, efter dessa sägas "icke tillräknas" henne, utan "öfwerskylas". Detta är nu wisserligen hela Skriftens stora hufwudlära, som ligger i all Guds förkunnelse om Christi medlareembete och hans rättfärdighets tillräknande; men här hafwa wi det i korta och bestämda uttryck, hwilka på en gång alldeles nedslå den falska meningen, hwarmed själafienden en och annan gång förwillat menniskor, att wi skulle rättfärdiggöras på det sättet, att wåra personer göras i sig sjelfwa syndfria. Nej, säger här apostelen uttryckligt, Gud gör oss rättfärdiga på det sättet, att Han **tillräknar** oss rättfärdighet, utan att wi äro eller blifwa i oss sjelfwa rättfärdiga eller syndfria här på jorden, så att synderna derföre måste förlåtas", "öfwerskylas".

Om wi nu sålunda förstått, att wi icke äro rättfärdiga på det sättet, att synden är utplånad ur wårt wäsende, och att wi i egna personer fullkomligt hålla lagen, utan att det skett genom "tillräknelse", måtte wi då icke falla på en lika stor willfarelse åt motsatta sidan, nemligen att tänka, det Gud räknar oss för rättfärdiga, fastän wi icke werkligen äro det. Nej, lofwadt ware Herrens Christi namn! Wi äro werkligt rättfärdiga genom Honom. Då man icke blifwit rätt waken

att se Guds wäsendes fullkomlighet, drömmer man om en sådan rättfärdiggörelse, hwarigenom Gud skulle

genom ett slags **eftergift** af sina heliga ord och domar låta oss gälla för rättfärdiga, utan att wi på något sätt ega, hwad **rättfärdighet** betyder: en hel fullgörelse och ostrafflighet inför lagen. Detta är att tänka ganska försmädligt emot Gud, såsom om Han utöfwade barmhertighet på rättwisans bekostnad. Annorlunda lärer apostelen. Gud har "satt sin Son till en nådestol genom tron i hans blod, för att låta se sin rättwisa i det, att Han rättfärdiggör den, som tror" — såsom orden lyda i Rom. 3. "På det Han skulle wara sjelf rättfärdig och rättfärdiggörande den, som är af Jesu tro." Och i Rom. 5 säger han uttryckligt, att det är genom ens lydnad, ens rättfärdighet, wi warda rättfärdiggjorda. Det sker icke genom eftergift af någon enda bokstaf eller prick i lagen, utan genom ett helt och punktligt fullgörande af alla lagens bud och domar, hwilket Medlaren gjorde så helt och hållet för oss och i wårt ställe, som om wi sjelfwa hade gjort och lidit allt efter lag. En menniska kan så fullgöra en annans skyldighet, t. ex. betala sin broders skulder, att den skyldige blir werkligt skuldfri och oantastlig — att han icke blott anses så, utan att han werkligen är skuldfri, genom den gode brodrens fullkomliga betalande af hans skulder; och mycket mer måste då Herrens Christi fullgörande och betalande för oss göra oss werkligt skuldfria och rättfärdiga, fastän wi icke sjelfwa äro mäktiga att fullgöra lagen. Derföre få wi icke så förstå orden "tillräkna rättfärdighet", som skulle Gud räkna oss för rättfärdiga, fastän wi icke werkligen äro det, utan meningen är blott, att det är en annans rättfärdighet, som är oss skänkt och tillräknad, men på ett så sannt och fullkomligt sätt, att wi werkligen äro rättfärdiga. Den heliga lagen har ingenting lidit i sin majestätiska rätt; dess fordringar äro fullgjorda i all deras oändliga widd; dess domar och straff äro utståndna i all deras förskräcklighet. Kortligen: Gud är **rättwis**, då Han rättfärdiggör den, som tror; ty det är icke en blott tänkt eller diktad, utan en werklig rättfärdighet, Han tillräknar oss. Och Han skall på den yttersta dagen i hela werldens åsyn kalla sina troende **de rättfärdiga** och i enlighet med den fullkomliga rättwisan gifwa dem "rättfärdighetens krona"

I **Jesus** är jag hwit och ren, hur swart i mig jag är, I **Honom** är jag god och from och helig redan hår. Ty hwad Han är, det är ock jag, och hwad Han har, har jag: En **full rättfärdighet** för Gud och allt hans wälbehag.

Den 4 Juli.

Min wän, huru kom du härin och har icke bröllopskläder? Matth. 22:12.

Uti Matth. 22 säger Christus, att "himmelriket", d. ä. hans nåderike på jorden, är likt ett "bröllop, som en konung gjorde åt sin son". Härtill bjöd han många; men de flesta föraktade bjudningen och ursäktade sig, att de icke kunde komma, den ene hindrad af sin köpenskap, den andre af sin afwelsgård, den tredje af sin maka. Dock war det icke alla, som så föraktade kallelsen; nej, många annammade den, **borden woro alla fullsatta**. Men nu säger Christus, att just ibland dessa, som hade annammat kallelsen, kommit till bröllopet och sutto wid borden, fanns också en man, som icke hade bröllopskläder, utan satt der i sina egna kläder, och att han blott derföre blef bunden till händer och fötter och kastad i det yttersta mörkret. O, hwad är detta? Hwad menar Herren? Mannen war ju kommen till bröllopet, tillhörde icke de föraktare, som uteblefwo, utan satt wid bröllopsbordet ibland de andra lyckliga gästerna. Ja, hwad är detta annat, än att det finns menniskor, som icke blott erfarit Andens kallelse på sina hjertan, utan ock så till wida åtlydt den, att de börjat söka sin salighet, öfwergifwit sina förra fåfängliga "wägar och gårdar", lefnadssätt och sällskap, och förenat sig med de trogna uti umgänge, uti seder och iakttagelser, uti Guds ords läsande, hörande, sjungande, uti böner och betraktelser, uti någon christlig werksamhet, kortligen uti allt, som anses mest hörande till en allwarligare gudaktighet än mängdens. Ty omöjligt kan denne man beteckna den stora säkra hopen bland oss; hwar hade wi då dem, som erforo kallelsen och icke kommo? Hedningarna, som icke hafwa ordet, hafwa ju icke bjudningen. Wi finna alltså, att denne man är en religiös man, betecknar ett religiöst folk inom de christtrognas församling, efter han fanns i bröllopet och icke hade föraktat kallelsen — och dock sakna dessa något så wäsendtligt, att de kastas i det yttersta mörkret.

Alldeles detsamma som denne man beteckna också de fem jungfrurna wid bröllopet, som icke hade olja i sina käril (Matth. 25). Der säger Christus, att "**himmelriket** är likt tio **jungfrur**, som togo sina lampor och gingo ut emot brudgummen" m. m. Under hela tiden som de wäntade, märktes ingen skilnad emellan de wisa och de fåwitska; nej, de woro alla jungfrur, alla hade de sina lampor, alla woro de utgångna emot brudgummen, alla

wäntade på det glada inträdet med Honom i bröllopssalen, i herrligheten. Men wid midnattstid, då anskriet hördes: "Si, brudgummen kommer!" — då först blef den omständigheten uppenbar,att hälften af dem saknade olja, att deras lampor icke brunno. Och de blefwo för ewigt utestängda från bröllopsglädjen.

Men ännu förskräckligare och starkare är detta uttryckt i Joh. 15, då Christus säger: **Grenar i mig, som icke bära frukt**. Hwar och en eftertänke, hwad det ordet kan innebära! Och i Matth. 7 säger Herren utan bildspråk, huru mycket man kan göra i hans namn och dock icke wara rättsinnig, att man kan i hans namn profetera, man kan i hans namn göra tecken och under såsom att utdrifwa djeflar, uppwäcka döda, kortligen, göra många kraftiga gerningar. Och biskopen i Sardis war både i lära och wandel sådan, att han allmänt ansågs för en lefwande själ, men war det dock icke: "Du har namnet, att du lefwer, och är död."

Hwem skulle icke här frukta för sig, när sådana ord gå af Christi mun! De rättsinnigaste och anderikaste christna hafwa wid sådana ord ofta hyst stor fruktan att möjligtwis wara bedragna och med kraft och ifwer ropat: "Ransaka mig, du Gud, se till, om jag ännu är stadd på en ond wäg." Skulle blott du icke behöfwa frukta, icke behöfwa gifwa akt på Christi ord härom! Men wi gå nu att se, hwad som har saknats hos dessa religiösa, hwilkas ändalykt blifwit så förskräcklig.

Bröllopskläder? "Du har icke **bröllopskläder**!" Hwad månde det betyda? I Uppb. 19 står, att wid **Lammets bröllop** blef det bruden gifwet att kläda sig i rent och skinande silke — och då tillägges: "Men silket är helgonens rättfärdighet." Hwilken denna helgonens rättfärdighetsklädnad är, ses widare i det sjunde kapitlet, der det om den saliga hwitklädda skaran förklaras: "Dessa äro de, som äro komna utur stor bedröfwelse och hafwa twagit sina kläder och gjort dem hwita i Lammets blod; derföre äro de för Guds stol." Och till den ljumme läraren i Laodicea säger Christus: "Jag råder dig, att du köper af mig **hwita kläder**, som du må kläda dig uti, på det din nakenhets blygd icke skall synas." De, som äro i bröllopet, men sitta der i sina egna kläder och icke hafwa honungens bröllopsdrägt på sig, äro alltså de slags religiösa, som med mer eller mindre allwarlighet, nit och gudaktighet dock gå ännu blott i sin egen rättfärdighet, aldrig ännu rätt känt sin synd, aldrig blifwit afklädda sin egen fromhet och iklädda en annans, nemligen Christi rättfärdighet; aldrig ännu kunnat af hjertat med salig blygsel bekänna: "Jag är i Lammets död och blod nog salig, helig, ren och god."

Dyra själ, har det dig smärtat, Att en syndare du är? Har det gått dig djupt till hjertat, Att dig Jesus håller kär?

Har hans kors din räddning blifwit, Har hans död dig lifwet gifwit? Har du Jesus hjertat gifwit? Är blott Han din själs begär?

Den 5 Juli.

Om du bekänner med din mun Jesus, att Han är Herren, och tror i ditt hjerta, att Gud har uppwäckt Honom ifrån de döda, så warder du salig. Rom. 10: 9.

Här säges uttryckligt, att du warder salig genom detta enda: Om du **i ditt hjerta tror och med din mun bekänner Jesus**, att Han är Herren och är uppwäckt ifrån de döda. Så nära och bestämdt gifwen är saligheten i "det ordet om tron". Fattar du blott detta i ditt hjerta, så att du på ett lefwande sätt tror på Jesus och bekänner Honom, både såsom "Herren", kommen ifrån himmelen, och äfwen såsom din fullkomlige Frälsare, "uppwäckt ifrån de döda", **så warder du salig**.

Men låtom oss wäl märka, att då apostelen will uttala den stora försäkran: **Du warder salig**, uppgifwer han här först ett utmärkande **tecken** på den äkta tron och äfwen en i wissa afseenden nödwändig **utöfning** af denna tro. Och **tecknet** på den saliggörande tron är, att du genom denna blir en Jesu wän, som ur hjertats fullhet bekänner Honom och söker att befrämja hans rike. Men bekännelsen blir också en nödwändig **utöfning** af tron, så sannt den lefwande tron alltid föder i hjertat dels en inre **lust** och **drift** att tala om Jesus, som nu blifwit dess skatt, dels ett **kärleksnit** om hans ära och om själars frälsning. Och att med bekännelsen här menas detta fria, lefwande uttryck af hjertats tro, icke någon sådan bekännelse som kan wara **endast munnens**, eller den ifrån barndom

inhemtade och i templet efterstafwade, hwilken bekännelse också alla otrogna kunna frambära — det förstå wi genast. Ty först weta wi, att Skriften alltid menar det allwarligt, med hwad hon talar, att när Skriften talar om en saliggörande tro eller bekännelse, der alltid menas den lefwande tron och den sanna bekännelsen, då "munnen talar det, hwaraf **hjertat** är fullt". Men dessutom har apostelen här uttryckligt tillagt de orden: **Och tror i ditt hjerta**. Si, om en sådan bekännelse talas här, att du "tror i ditt hjerta" och **derföre** talar; såsom redan David säger: "Jag tror, derföre talar jag."

Och hwad bekänner då den troende själen om Jesus? **Att Han är Herren**, säger apostelen. Detta är det första, wi måste tro och bekänna, nemligen att den så djupt föraktade, marterade och dödade Jesus är "Herren af himmelen", är "den, som af Gud är tillskickad till en domare öfwer lefwande och döda". Ja, uti det enda, att Jesus är **Herren**, ligger allt det, som wi tro och bekänna om hans person och wäsende, och hwilket wi icke utan Anden kunna rätteligen tro och bekänna; hwarom apostelen säger: "Ingen kan kalla Jesus en Herre, utan genom den Helige Ande." Om en sådan bekännelse talar här apostelen, hwilken kommer af Andens werk i själen; ty genom Andens upplysning kunna wi redan af hjertat tro, hwad en gång alla tungor skola bekänna, att **Jesus Christus är Herren, Gud Fader till ära**.

Men den troende själen bekänner ännu ett wigtigt stycke om Honom. Och hwilket är detta? "Att Gud har uppwäckt honom ifrån de döda." Uti denna korta bekännelse om Christi uppståndelse innefattas allt, hwad den troende själen behöfwer till sin fulla trygghet och salighet. Hwad apostelen här säger, att en salig själ tror och bekänner, nemligen att Jesus "**är Herren**", och att "Gud har **uppwäckt** Honom ifrån de döda", innebär då allt, hwad den saliggörande tron omfattar. Det är således till saken detsamma, som eljest helt kort heter, "tro på Jesus", "hafwa Sonen", "äta hans kött och dricka hans blod". Och om en sådan tro på Christus wittnar ju hela Skriften, att "hwar och en, som tror på Honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif".

Så warder du salig. Betänkom dock, hwad det ordet innebär — **salig**! "Så warder du salig!" Kan jag warda **salig**, ewigt frälst och salig i Guds himmel? Wet jag någonting wisst om den saken? Det är dessa frågor, som borde göra oss wår text öfwermåttan wigtig. Här talar apostelen så, som wore det alldeles wisst och afgjordt, hwem som skall warda salig. Så är det ock. Apostelen säger bestämdt, att om du är en sådan bekännare, som blott af hjertats tro lifwas att bekänna din Frälsare (då du äfwen alltid har flera tecken af samma lefwande tro), så är det afgjordt, att "du warder salig". Nu endast några år eller dagar i jämmerdalen, så är du inne i Guds ewiga rolighet! Ja, så alltför stort det än är, må det dock utsägas: Det är i allt Guds ord alldeles afgjordt, att så sannt du intill ändan lefwer i denna tro på Jesus, att du blott af tron lifwas att också bekänna Honom, så är du en af dem, som skola en gång stå på hans högra sida och inbjudas att besitta det riket, som är oss tillredt ifrån werldens begynnelse. Märk på det eftertryck, hwarmed apostelen i denna vers brukar ordet **du, du**, **din** mun, **ditt** hjerta. Han gifwer dermed hwarje läsare anledning att gå till sig sjelf med den frågan: Är jag en sådan troende? Är i **min** mun denna bekännelse, som här omtalas? Brukar **jag** tala om Christus, och det blott af mitt hjertas tro? Wi hafwa just så stor wisshet om saligheten, som det är sannt och werkligt, att wi i wårt hjerta tro på Jesus och med wår mun bekänna Honom.

Hör, o själ, hwad Herren säger: Den som blyges wid mitt ord, Se, för honom skall jag blygas inför himmel och för jord; Men eho mitt namn bekänner inför mänskor, märk härtill! För min Fader och hans änglar jag hans namn bekänna will.

Den 6 Juli.

Delen edert till de heligas nödtorft. Rom. 12: 13.

Denna förmaning innebär, att de christna böra betrakta sina fattiga trosbröders nödtorft eller behof såsom sina egna, wara lika måna om att hjelpa bröderna som sig sjelfwa. Wi böra hafwa en så sann och hjertlig kärlek, att det tillgår efter det ordet: "När **en** lem lider, så lida alla lemmarna med" — ja, efter det stora kärleksbudet:

"Älska din nästa **såsom dig sjelf**." Och när apostelen särskildt nämner de heliga, lära wi äfwen här, såsom i Gal. 6: 10, att ehuru wi enligt den allmänna kärlekslagen skola "göra godt emot hwar man", wi dock skola göra "allramest emot dem, som äro wåra medbröder i tron". Wäl wisar oss detta ställe om de "heligas **nödtorft**", att den egendomsgemenskap, som från början infördes i den första församlingen, redan hade upphört, utan twifwel för dess missbruk af lättjefulla personer, som tidigt inkommo i församlingen. Och wäl lära wi deraf, att wi böra gifwa med urskiljning, icke till understöd för lättjan och lasten, utan endast för "nödtorft" eller werkligt behof. Men si, detta böra wi då ock desto mer willigt göra, nemligen "deltaga i de heligas nödtorft", d. ä. med huld, broderlig kärlek understödja dem, som äro i werkligt behof och icke missbruka understödet till lättja och öfwerflöd.

Men hwilka äro nu "de heliga", dessa "fattiga heliga", såsom apostelen i kap. 15: 26 kallar dem? O, att wi en gång lärde rätt förstå det ordet "helig"! Wi skola öfwerallt i apostlarnas bref finna, att med det höga namnet **heliga** betecknas **alla troende christna**. Det är icke några särskildt framstående christna, såsom apostlarna eller profeterna, som kallas "heliga", utan alla som äro i den nya födelsen af Anden**från verlden uttagna och åt Gud afskilda**, såsom ordets första betydelse är. Och dessa pånyttfödda själar äro i twåfaldigt afseende för Gud werkligt heliga. Först hafwa de Christi fullkomliga helighet sig tillräknad, och för det andra Andens helgelse i sig började; hwilka begge förhållanden apostelen så uttrycker, att de äro "helgade genom **Herrens Jesu namn** och genom wår **Guds Ande**". Wi äro då Guds heliga, fastän icke i oss sjelfwa syndfria; såsom wi wäl se, då David först omtalar sitt swåra syndaelände och sedan tillägger: "För detta skola alla heliga bedja dig i rätt tid". Det är då **endast i Christus**, wi äro rätt heliga; hwarom Luther öfwer wår text så starkt och tänkwärdt yttrar: "Paulus talar här om de **heliga på jorden**, d. ä. de **christna**, och kallar dem helgon, Guds nåd till ära, genom hwilken de utan alla gerningar äro heliga i tron. Ty det wore en stor skam och Guds försmädelse, om en christenwille neka, att han är helig. Dermed bekände han, att också Christi blod, Guds ord, Ande och nåd, ja, Gud sjelf icke wore heliga, hwilket likwäl Gud anwändt på honom, att han skulle wara sådan."

Dessa äro nu de heliga. Och i dessas nödtorft böra wi så hjertligt deltaga, som wore det wår egen, och således söka att afhjelpa eller lindra nöden. Göra wi icke det, utan behålla allt hwad wi ega blott för oss sjelfwa, så måste wi sannerligen icke lefwa i Guds kärlek. Det är helt annat, att wi kunna af swaghet förgå oss eller annars **wara** eller **göra**, hwad wi icke wille; men att **ingen kärlek hafwa eller bewisa**, det wittnar om något ännu betänkligare, nemligen att wi icke lefwa af Guds kärlek. Såsom Johannes uttryckligt säger: "Den som har denna werldens gods och ser sin broder wara nödställd, men sluter sitt hjerta till för honom, huru blir Guds kärlek i honom?"

Herbergeren gerna. Denna förmaning förekommer ofta (se Ebr. 13; 1 Petr.4), och det derföre, att de första christna under förföljelsen ofta blefwo fördrifna från sina hem och wandrade ut till främmande orter, hwarjemte man på den tiden icke hade många offentliga herbergen för resande. Sådana förjagade christna borde nu trosbröderna med glad och willig kärlek herbergera, ja, eftertrakta att få göra det. — Men nu: om ock åtskilliga tidsförhållanden förändras, qwarstår alltid den stora kärlekslagen, att wi skola i alla möjliga fall tjena wår nästa, och att kärleken icke blott bewisas med wackra ord, utan med werk och gerning, äfwen med något beswär och uppoffring. Att herbergera kan äfwen nu ofta blifwa wår kallelse. Om det då ock stundom medför något beswär, men dock icke är oss omöjligt, böra wi alltid med gladt hjerta och ansigte äfwen häruti tjena den behöfwande brodren. Petrus anmärker äfwen, att det bör ske "utan allt knorr". Sådant önska wi ock sjelfwa se, då wi behöfwa wår nästas tjenst; och hufwudbudet med afseende på nästan är detta: "Hwad I wiljen, att menniskorna skola göra eder, det gören I ock dem."

Ej att **tjenas**, nej att **tjena**, Jesus, du kom hit en gång; Bar wår swaghet, wåra bördor Och allt främlingsskapets twång.

Låt **din** kärlek tända kärlek Och se´n widmakthålla den! Lär mig älska, som **du** älskar Der jag intet får igen.

Lär mig tjena gladt min nästa, På hwad sätt din Ande lär, Och besinna, att din kärlek Grunden för min frälsning är. Den 7 Juli.

Jag sade: Jag will bekänna för Herren min öfwerträdelse; då förlät du mig min synds missgerning. Ps. 32:5.

Är icke detta en kort sammanfattning af hela Skriftens lära om en arm syndares benådning? Både med uttryckliga ord och med otaliga exempel har Gud alltifrån werldens begynnelse förklarat, att Adams barn skola på denna wäg komma till hans nåd. Låtom oss derföre wäl gifwa akt på orden. David säger: "Jag will bekänna för Herren min öfwerträdelse; **då förlät du mig min synds missgerning**." Att här icke talas om en blott utwärtes, tillfällig eller föreläsen syndabekännelse, utan att här är fråga om en arm bekymrad syndare, är lätt att förstå. Dock må man äfwen skilja på bekymmer och bekymmer. Det är mången, som med ett wisst bekymmer, en wiss ånger bekänner synden och dock vandrar i mörkret; såsom wi se på konung Saul, då han bekände: "Jag har syndat, att jag har öfwergifwit Herrens befallning och dina ord", men han sökte aldrig en hel förlikning och förening med Gud. Widare konung Farao, då han sade: "Jag har syndat emot Herren eder Gud och emot eder", men hela hans erkänsla kom blott deraf, att redan den åttonde plågan qwalde och förskräckte honom, och icke af någon böjelse att komma till en hel försoning med Israels Gud. Ja, Kain bekände ock: "Min missgerning är större, än att hon må warda mig förlåten;" men i detsamma gick han bort ifrån Herrens ansigte och sökte icke hans nåd. Likaså Judas då han med bitter smärta utbrast: "Jag har gjort illa, att jag har förrådt menlöst blod." Wi finna af alla dessa exempel, att till ett rätt syndens bekännande fordras en hel omwändelse eller bättringsomsorg, fordras ett Andens werk i själen, hwarigenom sjelfwa synden såsom en förbrytelse mot Gud bedröfwar henne, och hon derför behöfwer utgjuta sitt hjerta för Herren, bekänna sin synd och bedja om förlåtelse.

Mången obotfärdig lastens träl kan, såsom wi nu sett, wissa stunder bekänna sin synd med bitter smärta, men blott för hennes sorgliga följder. Det är icke sjelfwa synden, såsom en förbrytelse mot Gud, som bedröfwar honom, han har icke heller någon omsorg att komma i en hel förening med Gud, utan det är endast en tillfällig smärta af syndens följder; derföre förblifwer han ock allt framgent syndens träl. Ty den rätta syndabekännelsen fordrar således, att Guds röst har träffat och wäckt samwetet och kastat själen under hans rättfärdiga dom; men också, att hon, i följd af Guds nådefulla kallelse till förlikning, i följd af evangelii tillsägelser om nåd, hoppas något förbarmande och derföregår fram till nådestolen och söker barmhertighet. Den som alls icke wet af nåd, utan endast af synd och dom, framgår icke till Gud. Till syndens bekännande fordras således någon gnista af tro. Så länge Adam och Eva blott kände synden och domen, flydde de för Guds ansigte. Så war det ock en tid med David, hwarunder han höll sig på afstånd från Gud och wille icke bekänna synden, men "försmäktade" och "borttorkades" genom sin dagliga gråt; "men", säger han, "jag sade: Jag will bekänna för Herren min öfwerträdelse, då förlät du mig min synds missgerning".

Den, som will se, huru en rätt syndakännedom och syndabekännelse är beskaffad, betrakte David i den femtioförsta psalmen. Wi wilja blott anmärka twå punkter i hans hjerteutgjutelser. Oaktadt han genom den uppenbara synd, som der omtalas, hade gjort en stor förargelse för menniskor och särskildt emot Uria en gruflig missgerning, stod liksom **Gud** och **det syndiga inför Honom** så ömt för hans hjerta, att han likasom förgäter all sin förbrytelse inför menniskor och säger till Herren: **Mot dig allena** har jag syndat och gjort illa **för dig**. Se här bilden af ett rätt gudfruktigt hjerta! För det andra är det icke blott det grofwa syndautbrottet, som bedröfwar honom, utan han ser med smärta på sjelfwa **naturens ondska**, går till sjelfwa **källan** och säger: Si, jag är född af syndelig säd, och min moder har aflat mig i synd. Just detta, nemligen att känna sjelfwa naturens ondska, känna sitt **hela wäsendes förderf**, är det allrawigtigaste. Så länge man blott ser på några syndautbrott, men icke känner sjelfwa hjertats, sjelfwa wäsendets syndfullhet, kan man ännu alltid stilla sig med en falsk tröst och blir aldrig helt förtappad i sig sjelf och derföre icke heller helt frigjord och salig i Christus. Derföre är det wigtigare uti en sann syndakännedom, att man känner sjelfwa hjertats förderf, nemligen det grufliga föraktet för Gud, säkerheten, otron, hårdheten, skrymteriet och all illfundighet, så att wår kännedom motswarar Guds egen beskrifning på hjertat, såsom ett "argt och illfundigt ting öfwer allting".

Si Jesus är ett tröstrikt namn Och i all nöd wår säkra hamn, För hans skull ha wi nåd och frid I all wår synd och all wår strid.

Är synden än så stor och swår, Dock blott du fram till Jesus går, Ej skada dig han mera kan, Lof ware Gud, wår Frälserman.

Blott wid hans hulda herdebröst En syndare kan finna tröst. Rättfärdighetens klädnad der Gifs den, som arm och fattig är. Den 8 Juli.

Hwem Herren älskar, den agar Han. Ebr. 12:6.

Herren Christus sade: "Hwar och en gren som bär frukt, den rensar Han, att den skall bära mer frukt." Deraf ser jag, att de samma själar, som Herren gillar och omtalar såsom goda, fruktbärande grenar, dock icke äro alldeles rena i sig sjelfwa. Många christna sammanblanda detta, så att de mena, att fruktbärandet skall innebära renhet ifrån allt ondt; men detta är twå olika saker. Likasom en god och dyrbar gren, som bär ädla frukter i rikt mått, likwäl kan på samma gång hafwa några torra qwistar eller wattenskott, hwilka blott suga must och böra borttagas, så kan en christen wara lefwande och trogen, rik på kärlek och alla Andens frukter, och likwäl derjemte icke blott hafwa sin del i det allmänna syndaförderfwet, utan ock wara behäftad med något wisst förargligt fel, någon oart, som måste idkeligen korsfästas och dödas, men som ändå beständigt till någon grad följer honom. Men han är likwäl en hel annan än dessa oäkta grenar, som icke bära frukt. Mången naturmenniska kan wara mindre felaktig, d. ä. hafwa en hyggligare natur, men är dock på samma gång hel och hållen död och ofruktsam. Märk då här: att du icke är helt ren från synder och oarter, utan dagligen måste lida af sådana, det skall icke fördöma dig, så länge du ändock står i förening med Frälsaren. Du märker ock, att du genom denna förening äfwen har de utmärkande frukterna, oaktadt all din skröplighet och fastän du aldrig kan blifwa nöjd med dina frukter. Men är du förenad med Christus, så är du likwäl ett "nytt kreatur".

Men nu — hwad gör då den himmelske wingårdsmannen med de grenar, som bära frukt? Herren säger: "Hwar och en som bär frukt, den rensar Han, att den skall bära mer frukt". Märk: "den **rensar** Han." Det är ett ganska kort ord, men mycket långt och kännbart i erfarenheten. Den goda grenen **rensar** Han. Den gren, som **icke** bär frukt, rensas icke, den får wäxa fri och såsom det will sig, ty den skall blott brännas. Men den som **bär frukt**, den skall skötas, och den rensar Han. Huru sker nu det? Christi bild (Joh. 15) är lärorik. Han talar om en trädgårdsmästares rensande. Detta sker icke med watten, utan med en knif och en skrapa, hwarmed torrt ris, mossa, öfwerflödiga qwistar och blad, som blott hindra de goda grenarnas fruktbarhet, bortrensas. Detta tyder ganska wäl på, hwad de trogna erfara. Känna wi icke ofta denne trädgårdsmästares knif? Känna wi icke under ordets hörande, huru detta tweeggade swärd skär i wårt inre, och huru det isynnerhet angriper de skröpligheter och oarter, hwarmed wi äro mestbehäftade? Widare, när wi warit försumliga i Herrens werk, kallsinniga och olydiga emot Herren, huru blifwa wi icke inwärtes skrapade genom Andens bestraffningar! Det är den hulde wingårdsmannen, hwilken wandrar i sin örtagård, som gör, att wi icke gerna en dag få wara nöjda med oss, utan blifwa beständigt inwärtes straffade. "Tukta mig ock mina njurar om natten", säger David. Der den Helige Ande bor, kan det icke annorlunda wara; ty det är ju omöjligt, att icke Han skulle finna orenligheter i oss — och lika omöjligt, att Han icke skulle angripa och straffa dessa, der Han bor och werkar. Men hwad som nu icke uträttas med dessa inre bestraffningar genom ordet, det gör den trofaste Herren med utwärtes ris och plågor, sorger och widrigheter eller, såsom Petrus säger, "mångahanda försökelser, hwar så behöfwes". Kortligen, ett himmelens barn skall rensas. Apostelen säger: "**Hwem Herren älskar, den agar Han**; men Han gisslar hwar och en son, Han annammar. Ären I utan aga, i hwilken alla äro wordna delaktiga, så ären I oäkta och icke barn. All aga synes nu icke wara till fröjd, utan till ångest; men sedan wedergäller den en fridsam rättfärdighetens frukt dem, som äro deruti öfwade." Märk, detta är ändamålet. Han "plågar icke menniskorna af hjertat", utan endast "hwar så behöfwes"; såsom Christus säger: Han rensar den goda grenen, att den skall bära mer frukt. Detta är det goda ändamålet. Han will, att en ädel och dyrbar gren, som bär goda frukter, skall blifwa ännu mer fruktbärande och herrlig. Och Gud ske lof! wi se ju, att detta äfwen uträttas med agan. Sågo wi icke här och der en christen, ganska upplyst och rättsinnig, hos hwilken wi dock med ledsnad anmärkte en wiss maklighet och andlig ofruktbarhet.

Oförmodadt sågo wi honom dock drabbas af en djupare sorg eller olycka, eller en swår inwärtes anfäktning, så att wi ängslades derwid; men när han utkom från denna bedröfwelses ugn, war han en helt annan, en allwarligare och i alla goda gerningar mer fruktsam christen. Och huru känna icke wi alla, som stå under Herrens skötande, att så snart någon större sinnlighet, fåfänglighet, egenkärlek eller dylikt börjat intaga oss, hafwa wi snart en ny bedröfwelse, hwilken då bringar oss åter till besinning; och när Herren åter tröstat wårt hjerta, besinna wi oss såsom efter ett uppfriskande bad och börja med ny flit löpa hans budords wäg. Herren har en helig nitälskan om de själar, som Han bereder för himmelen. Han will hafwa dem mer och mer rena och fruktbärande; då deremot andra få uppwäxa helt fritt och efter köttets behag.

Korset är de christnas broder, Törnebusken rosens moder, Stormen, nöden är ock god. Guldet skall af hammarn smidas, Drufwan under pressen wridas, **Agan werkar tålamod**.

Wärdes då din dyra aga, Herre, ej ifrån mig taga, **Efter den så nyttig är**! Ära skall ju följa möda; Fast af törnen jag får blöda, Hemtar jag dock rosor der. Den 9 Juli.

Det I hafwen gjort en af dessa minsta, mina bröder, det hafwen I gjort mig. Matth. 25:40.

"Jag war hungrig, och I gåfwen mig äta; jag war törstig, och I gåfwen mig dricka; jag war huswill, och I herbergeraden mig; naken, och I klädden mig; sjuk, och I sökten mig; jag war i häktelse, och I kommen till mig. Hwad I hafwen gjort en af dessa minsta, det hafwen I gjort mig." Matth. 25: 35,36. Af de gerningar, Christus här uppräknar, kunna wi lära något om fältet och utsträckningen för en christlig wälgörenhet. Wi märka, att Christus här gynnar en utåt gående werksamhet, då Han icke blott talar om det goda, hwar och en inom sitt hus kan göra, utan ock säger: "Jag war sjuk, och I sökten mig; jag war i häktelse, och I kommen till mig." Det är då underligt, att det ibland christna kan uppstå olika meningar om en sådan fråga, huruwida wi böra uppsöka nöden, eller blott wänta, tilldess den anmäler sig wid wår dörr. På samma gång den ena beklagar, att han är bunden wid en huslig kallelse och derigenom beröfwad tillfällen att göra goda gerningar — icke besinnande, att det är just i huset, bland wåra närmaste, wi måste utöfwa de flesta goda gerningar — så finnas andra, som ock wilja wara christna, hwilka rentaf förkasta all widsträcktare werksamhet och wilja inskränka wår wälgörenhet till dessa närmaste. Men der man icke hemligen åsyftar att förswara sin egen maklighet, utan werkligen will se sanningen, skall man wisserligen af dessa Christi ord: "Jag war sjuk och i häktelse, och I sökten mig" — samt af det allmänna kärleksbudet: "Älska din nästa såsom dig sjelf" — tillräckligen öfwertygas, att hwarje christen bör efter tillfälle och förmåga tjena **alla** menniskor, icke blott sitt husfolk och sina wänner — "ty så göra ock de publikaner" — utan äfwen dem, som äro **utantill**. Det war ock i Christi tid en man, som wille undkomma budet om kärlekens bewisning mot nästan och derföre swarade: "Hwilken är då min nästa?" Men Christus wisade i sin liknelse om den barmhertige samariten, att äfwen der det är ett sådant afstånd i alla förhållanden, som emellan judar och samariter, borde man tjena menniskor. Märk derföre: det är mycket goda och Gud behagliga gerningar, då du först genom tron håller wänskap med din Frälsare och sedan med tålamod och trohet sköter din kallelses werk inom huset, antingen såsom styrande, såsom husfader, husmoder, eller såsom lydande, såsom barn eller tjenare. I alla stånd har man många goda gerningar att utöfwa, hwilka ofta fordra mycket tålamod och köttets dödande. Kan du deri troget hålla ut, så är det allt Gud behagliga gerningar;ty det är af Honom sjelf befaldt och förordnadt. Men kan du derjemte tjena dem, som äro utom huset, i andliga eller lekamliga behof, sjuka, fattiga, okunniga, så ser du här, att Christus will en dag så prisa dessa gerningar, att Han skall säga: "Jag war sjuk, och I sökten mig; jag war i häktelse, och I kommen till mig." kortligen, "en christens gerningar hafwa intet namn", säger Luther, d. ä. en christen gör inga wissa gerningar, såsom skrymtarna, hwilka utwälja någon wiss gerning, och utom denna får man intet godt af dem. Men en christen har **kärlek** och gör genom denna **allehanda** godt, enligt Christi ord: "Allt det I wiljen menniskorna skola göra eder, det gören ock I dem." Då han har den stora nåden, att han lefwer i Guds wänskap och under en ewig och beständig förlåtelse, så länge Gud icke ogillar Borgesmannen, sin älsklige Son, och härtill kommer, att Christus med sådant wälbehag betraktar wåra ringa gerningar, att Han will säga: I hafwen det gjort **mig** - huru ljuft att då i stort och smått se på Honom och säga wid sig sjelf: För Frälsarens skull will jag nu gifwa denna fattiga ett klädesplagg; för Frälsarens skull will jag säga denna okunniga ett helsosamt

ord; för Frälsarens skull will jag nu hafwa tålamod med denna pröfwande medmenniska och gifwa henne ett gladt ansigte och ett godt ord; för Frälsarens skull will jag göra mig det omaket att besöka den och den eländiga o.s.w. När jag har trons tröst och kärlek i mitt hjerta, är allt detta en lust. Wi skola ändå tycka oss hafwa gjort intet, så att när Herren uppräknar, hwad wi gjort åt Honom, skola wi swara: När woro wi så lyckliga att få tjena dig? Men Han skall då bedyrande förklara: "Sannerligen säger jag eder: allt det I hafwen gjort en af dessa minsta, mina bröder, det hafwen I gjort mig."

O Jesu, lär mig tjena andra, Som du af kärlek tjenat mig; Lär mig i dina fotspår wandra Och led mig på din budords stig.

Må jag ej blott på eget bästa Men ock på andras bästa se. Lär mig att älska rätt min nästa Och glad min hjelp åt honom ge.

Här är så mycken nöd, dess wärre, O, må din kärlek då bli spord **I gerning och i sanning**, Herre, Ej blott i önskningar och ord.

O, lär mig lefwa till **din ära** Och **nästans gagn**, tills jag en gång Får ewigt, ewigt stå dig nära Och sjunga lammets nya sång!

Den 10 Juli.

Intet kött kan af lagens gerningar warda rättfärdigt för Gud. Rom. 3: 20.

Intet kött, säger apostelen — "**intet kött** kan af lagens gerningar warda rättfärdigt". Han brukar här ordet kött, för att påminna om den naturliga födelsen, hwarigenom allt kött har sin natur, såsom Christus säger: "Det, som är **född** af kött, **är** kött." Men nu är "allt kött", all menniskonatur sådan, som den blef i syndafallet, alltid lika uppfylld med den gamle ormens säd och död ifrån det lif, som är af Gud. Ty hela naturen hade fått den befallningen af Skaparen, att allt skulle fortplantas efter sin art, gräs, örter och träd, "hwart och ett efter sin art", fiskar, fåglar och allehanda djur — hwart och ett skulle i sin fortplantning behålla sin art; såsom wi ock se det hafwa skett. Såsom nu af en orm födas blott ormar, och pantherns ungar blifwa ock panthrar, så äro ock alla menniskors barn födda med samma natur, som de första fallna menniskornas war, nemligen uppfylld med ormens säd, fiendskap mot Gud, förakt för hans wäsende och wilja, benägenhet till allt ondt, såsom Gud redan i bibelns sjette kapitel beskrifwer menniskan, att **hennes ondska war stor, och all hennes hjertas uppsåt och tanke alltid benägen till det, som war ondt**. Och sådant är nu af naturen "allt kött", d.ä. allt hwad menniska heter.

När wi nu betänka detta, kunna wi förstå, hwarföre apostelen kan aå bestämdt förklara, att intet kött kan af någon lags gerningar warda rättfärdigt. Ty då den medfödda naturen är så full med synd, och Gud ställer deremot sin heliga lags spegel, som icke ens tål den minsta syndiga tanke, den minsta kallsinnighet mot Gud eller nästan, utan fordrar, att wi skola älska Gud af allt wårt hjerta, ja, af alla själens krafter, och såsom oss sjelfwa älska hwarje menniska, icke några wissa, utan allt hwad som kallas wår **nästa**; och detta icke ett eller annat ögonblick, utan alla stunder i **wårt lif**: huru kan då någon täckas Gud i sin egen person?

Slutligen må här anmärkas ännu ett förhållande, som förklarar, hwarföre intet kött kan genom lagens gerningar warda rättfärdigt, ett förhållande, som så menniskor besinna, nemligen att blotta tillwaron af Guds lag och wårt behof deraf är redan nog till wårt fällande under Guds dom. Först den omständigheten, att Gud gifwit oss en sådan lag med dess hotelser och löften, är redan ett tillräckligt wittnesbörd, att wi icke äro goda, efter wi behöfde bud och hotelser. Och för det andra blott det, att du gör det goda och flyr det onda för lagens skull,för dess hot och löften, är redan en swart fläck på all din fromhet. Ty wi skulle ju göra allt godt blott af wårt hjertas inre godhet; annars äro wi ju skalkar, hwilka endast af en yttre makt tillbakahållas från utöfningen af det onda, som wi dock hysa i hjertat. Till exempel, om någon lemnar dig sitt barn på en wecka och derwid säger: Jag måste tywärr bedja eder waka öfwer mitt barn, att det icke kommer åt att stjäla något. Om du äfwen håller så trogen wakt, att du kan återlemna barnet med det wittnesbördet: Det har ingenting stulit; är det då ett godt wittnesbörd om det

barnet? O, ett beklaganswärdt barn! säger du. Hwarföre så? Det har ju icke stulit? Nej, säger du; men blott den omständigheten, att det måste bewakas, är ju ett nog bedröfligt tecken på det barnet. Just så är det ock med oss. Hwad är lagen, om icke en sådan wäktare, som allestädes ligger öfwer oss och säger: "Du får icke stjäla! du får icke dyrka afgudar! du skall icke dräpa! du skall icke göra hor! du skall icke ljuga!" Hwarom wittna sådana bud och påminnelser, om icke att wi äro tjufwar, horkarlar, mördare, lögnare? Ty det budet: "Du skall icke stjäla", säger oss ju tyst i örat: du är en sådan, som måste bewakas, men nu får du icke stjäla. Det budet: "Du skall icke göra hor", säger oss ju: du har en ond begärelse, men du får icke följa den. Det budet: "Du skall inga andra gudar dyrka", innebär ju: du älskar mig icke, jag måste befalla dig det. Så ligger i hwarje bud en anklagelse. Och då nu Herren Gud icke blott förbjuder syndens utbrott, utan ock hwarje ond böjelse, tanke, begärelse — icke blott will, att det onda skall tillbakahållas, likasom instängas i hjertat, utan att det alls icke skall finnas der — då Han will, att du skall sjelf älska det goda, så att du af din egen goda böjelse gör allt, hwad som är godt; så är redan sjelfwa lagens tillwaro, med dess hotelser och löften, ett tillräckligt wittnesbörd, att wi icke kunna wara rättfärdiga inför Honom. Och blott det, att wi göra det goda eller fly det onda för **lagens skull**, är nog till bewis, att wi icke hålla lagen, som allraförst fordrar ett godt och heligt **hjerta**. Härigenom kunna wi ännu tydligare förstå dessa ord, att "intet kött kan genom lagens gerningar warda rättfärdigt".

Gud, will du räkna synden till, Ho kan för dig bestå? Om efter lag du döma will, **Allt kött förtappas må**.

När dig förlåtelse dock är, Att man skall frukta dig. Ack se, ja se då, Herre kär, I **nåd** jemwäl på mig.

Ja, du mig sist förlossa skall Från alla synder — ack; Så will jag för din fotapall Blott offra lof och tack. Den 11 Juli.

Jag har satt dig (Abraham) till en fader öfwer många hedningar för Gud, den du har trott; hwilken gör de döda lefwande och kallar de ting, som icke äro, likasom de wore. Rom. 4:17.

Abraham trodde på en allsmäktig Gud; och den, som tror på en Gud, som kan uppwäcka de döda, kan ock sedan tro, att Gud kan göra allt, hwad Han någonsin säger. Om Gud uppwäcker de döda, hwarföre skulle Han då icke kunna göra den gamle Abraham och den ofruktsamma Sara till föräldrar för en talrik afkomma? Huru skulle då Abraham twifla, att Gud kunde fullborda sitt löfte om en talrik säd genom Isaac, om han ock nu offrade och brände honom till aska? Gud kunde ju då uppwäcka honom. En sådan tro har Abraham haft. — Men widare: "Gud gör de döda lefwande **och kallar de ting, som icke äro, likasom de wore;"** d. ä. Gud talar om de ting, som ännu icke äro till, på samma sätt som om de redan wore till, så snart Han beslutit att göra något. På detta sätt talade Han till Abraham, om hwad ännu icke war till, och gifwer honom namnet **Abraham** (fader för en stor mängd); ty Han säger: "**Jag har satt dig** till en fader för mycket folk." **För Gud**, hwilken de döda gör lefwande, war Abraham redan det, som i löftet war sagdt, att han skulle wara. Detta är ett förträffligt språk, fullt med lärdom och styrka för wår klena tro. På detta sätt måste wi alla lära att tro och tänka om Gud; då blifwa wi rätta abrahamiter. Han som med sitt ord skapade himmelen och jorden och "bjöd ljuset lysa utur mörkret", Han är mäktig nog att af intet göra allt, af döden göra lif, af synden rättfärdighet, af träldom under djefwulen frambringa Guds barns herrliga frihet. Profeten säger: "Upplyften edra ögon i höjden och sen; ho har skapat de ting och förer deras här fram efter tal? Den som kallar dem alla wid namn. Hans förmåga och starka kraft är så stor, att icke ett kan fela Honom." Såsom Gud kallar himmelens stjernor wid namn, dem Han har skapat, så kallar Han ock alla Abrahams barn, hwilka skulle blifwa många såsom himmelens stjernor, hwart och ett wid sitt namn, förrän ännu något enda war födt; ty för Honom är hwarken förfluten eller tillkommande tid, utan det är allt för Honom närwarande, hwad som någonsin skall wederfaras oss. Och såsom Abraham på Guds allmakt och ord trodde sådant, hwaraf han nu såg intet, ja sådant som war på det högsta stridande mot allt, hwad han såg eller kände hos sig sjelf; så måste ock hwarje christen på Herrens tillsägelse tro twärtemot det, som han hos sig sjelf ser och känner. Detta är, hwad som egentligen heter tro, tro på Gud, tro på

Guds allmakt och trohet, att Han skall wända allting till motsatsen, mot hwad som nu synes eller kännes. Så har Luther till de arma christnas tröst framhållit Abrahams tro och Abrahams Gud, **hwilken kallar de ting, som icke**

äro, likasom de wore, då han säger: "Det synes wäl icke, då man trampar hans christna under fötterna eller hugger hufwudet af dem, att det skall wara ära och herrlighet, skall heta fröjd och salighet, utan rena motsatsen. Men Gud säger: Jag kan göra det icke warande, likasom det wore; jag kan göra, att det är, som icke är; att af all bedröfwelse och allt hjerteqval blifwer idel fröjd. Jag kan säga: Du död och graf, war du lif! Helwete, war du himmel och salighet! Gift, war du ett kostligt läkemedel! Djefwul och werld, war du för mina christna nyttigare, än de kära änglarna och de fromma helgonen! Ty jag kan och will så bygga och sköta min wingård, att den genom allehanda ofärd och lidande skall blifwa endast bättre." Då en anfäktad christen intet annat känner, än att han är alldeles öfwerlemnad åt djefwulen, som uppfyller hans hjerta, tankar och hela lif med idel synd, sorg och jämmer; då kan Gud säga: Du är helig, du är "alldeles ren", du är mitt tempel. Då jag känner mig genom mycken synd alldeles wederstygglig för Gud, då säger Gud: Du är täck, älsklig och dyr för mina ögon. Då jag ser endast döden och förruttnelsen för mig, då säger Gud: Jag ser dig i himmelen herrlig och salig bland mina änglar. Han "som gör de döda lefwande och kallar de ting, som icke äro, likasom de wore", Han skall göra åt de troende i denna tid allt detta lika säkert, som Han har uppfyllt sitt underliga löfte till Abraham, så att hela jorden är öfwerströdd med hans säd. Gud gifwe oss blott mer af Abrahams tro! Men den dyra gåfwan måste du med mer allwar söka, än som wanligen sker. De som af hjertat begära den gåfwan, ofta och allwarligt bedja Gud derom, samt flitigt betrakta Guds ord och gerningar, de tillwäxa äfwen i tron och warda starka och brinnande i anden. De åter, som nöja sig med sitt lilla mått och förakta Guds dyraste gåfwor, hos dem aftager tron och kan äfwen helt upphöra, och de affalla.

Nu bort med allt, som ängslar, och allt, som trycker mig, I Herrens närhet är ej rum för sorgen; Och Herren är ju nära, **om än Han döljer sig**, Och jag är trygg och säker inom borgen. Hur wädret äfwen blåser och winden stöter på, Och nöd och strider komma, jag fruktar ej ändå, Ty Herrens hand förwisst kan allt förwandla. Den 12 Juli.

Wi berömma oss af hoppet, som wi hafwa till den herrlighet, som Gud skall gifwa. Rom. 5:2.

Orden äro i grt. kortare, nemligen sålunda: "Och berömma oss i **hopp om Guds herrlighet**." Uttrycket kan således lika wäl betyda den herrlighet, Gud sjelf har, som den herrlighet, Han skall gifwa sina trogna. Men detta är ock till arten och wäsendet en och samma herrlighet; Gud skall werkligen gifwa oss af sin egen herrlighet, såsom Christus sade: "Jag har gifwit dem den herrlighet, som du har gifwit mig; att de skola wara ett, såsom ock wi äro ett; jag i dem, och du i mig, att de skola wara fullkomna uti ett". "Fader, jag will, att der jag är, skola ock de wara med mig, som du har gifwit mig; att de skola se min herrlighet, den du har gifwit mig." Hwilken menniskotanke kan fatta allt, hwad sådana ord lofwa oss?

Och här må wi icke förbise, utan wäl märka, att då apostelen i sitt bref ännu icke talat ett ord om de troendes helgelse och goda gerningar, han redan förut säger, att de berömma sig af hoppet om Guds herrlighet. Han wisar, att de icke grunda detta sitt hopp på den helgelse, som följer af tron, utan säger, att wi genast, "då wi äro wordna rättfärdiga af tron", hafwa både frid med Gud och hoppet om Guds herrlighet. De nyfödda nådebarnen hafwa genast sitt arf i himmelen. Wi se ock, att när folket efter pingstdagen hörde Petri predikan, alla de, som trodde, genast kunde äta sitt bröd med hwarannan i fröjd, och att de lofwade Gud i sitt hjertas enfaldighet. Så läsa wi ock om den ethiopiske kamereraren och fångwaktaren i Philippi, att så snart de hade kommit till tron, kunde de genast fröjdas. De behöfde icke först se sig mognade i nåden eller se de frukter, som flutit af tron; de hade redan på blott den nåd, som war dem **förkunnad** i Christus, ett gladt och saligt hjerta. Och ett sådant i Gud saligt hjerta kan ingen hafwa, utan att tro både den närwarande nåden och den tillkommande herrligheten; ty skulle wi icke tro denna sednare, hwartill tjente oss då den förra? Wäl kunna wi genom Andens frukter winna större wisshet **om wår tros äkthet**, men **sjelfwa tron** och hoppet måste redan förut omfatta just det, som Gud lofwat, nemligen icke blott syndernas förlåtelse, utan ock ewinnerligt lif.

Må då hwar och en akta sig för den farliga willfarelsen, att ett troende Guds barn icke genast är färdigt att ingå i himmelen, utan att dertill ännu skall fordras någon mognad i nåden och Andens frukter. En falsk och farlig mening! Wäl kan en sådan mognad medföra ettstörre mått af herrlighet, såsom Skriften på några ställen wisar,

men **sjelfwa riket, barnaskapet och arfvet** hafwa wi genast genom tron allena. Och om wi i hundrade år lefde under nådens uppfostran och tillwäxt, så hade wi slutligen ej ett enda skäl mer eller högre att hoppas den ewiga herrligheten. I samma ögonblick en syndare kommer till tron och nåden, är han klädd i bröllopskläderna och kan ingå i herrligheten. Röfwaren på korset och den i Christi tjenst utarbetade Johannes fingo begge af samma nåd det ewiga lifwets gåfwa. Då Paulus ännu ansåg de colosser behöfwa sådana förmaningar, som wi läsa i tredje kapitlet af hans bref till dem, uppmanar han dem likwäl att "tacka Fadren, som hade gjort dem beqwäma till att wara delaktiga i de heligas arfwedel i ljuset".

Så följer då salighetens hopp redan med tron och nåden, såsom ock en borgerlig arfsrätt beror endast af födelsen. Måtte wi icke blott ega, utan ock berömma oss af detta hopp! Dermed gifwa wi Gud ära, och dermed stärkas alla wåra andliga krafter i striden. "Salighetens hjelm" är ett wigtigt wapen. Så sannt wi werkligen **äro** i striden för kronan, då wi icke blott skola tröttas af tidens wedermöda, utan ock erhålla många sår, många glödande skott, behöfwes det wäl, att wi wederqwicka och styrka wår ande med salighetens hopp. Fördunklas din blick på det saliga målet, den herrliga kronan, skynda genast till de stora, ewiga **grunderna** för det saliga hoppet. Är Gud trofast och allsmäktig, så skall wårt hopp icke komma på skam. Blott en förökad tro, och du är genast öfwermåttan rik och salig. Se på allt, det Gud gjort ifrån werldens begynnelse, och fråga dig, om det är möjligt, att Gud skapat menniskan för intet högre mål, än att hon efter en tids lidande på jorden skall sist blifwa till intet! Redan menniskosjälens förmögenheter wittna dock om annat. Och sedan, månne Gud blott för ett timligt godt utgifwit sin Son i en blodig marterdöd? Har Gud instiftat sabbaten, gifwit oss ordet och sakramenterna blott för något timligt wäl? Har Gud sändt sin Ande i wåra hjertan, att förkrossa, hugswala och helga oss, har Han gifvit oss korset och all den tuktan, som wi dagligen lida — och du kan dock wara owiss om, hwad allt detta förebådar? Slutligen: Har Gud gifwit oss alla löften om ett ewigt lif, och Han skulle sist bedraga oss? "Herre, föröka oss tron!" det är den bön, wi här skola behöfwa, för att behålla "förtröstningen och **hoppets berömmelse** fast intill änden".

I hoppet sig min frälsta själ förnöjer, I tron jag till ett ewigt wäl mig höjer, Ty jag betänker, att dödens länker Har Christus brutit och mig lifwet skänker.

Håll mig då redo, Jesu kär, att wänta Din ljufwa ankomst, när du sist will hämta Ur tåredalen, från jordeqwalen Din brud till dig i ljusa bröllopssalen. Den 13 Juli.

Om jag förehade något orätt i mitt hjerta, så worde Herren mig icke hörande. Ps. 66:18.

Om det är dig swårt att kunna tro ditt barnaskap hos Gud, ja, det är dig kanske alldeles omöjligt för den eller den omständigheten, så gif akt på följande åtskilnad: Om grunden till din misströstan ligger deri, att du wet med dig en uppsåtlig syndaöfning, som du icke will öfwergifwa, såsom att du lefwer i oförsonligt hat till en medmenniska, eller du har slutit förbund med någon köttslig lusta, eller du öfwar någon oärlighet i handel eller arbete, med ett ord, en uppenbar köttets gerning, som du således ärnar fortfara med; så försök icke att genom evangelium öfwerrösta och nedtysta motsägelserna och intala dig att ändå tro ditt nådestånd; ty allt Guds ord är för mycket klart stridande deremot, och Herrens Ande, som skulle gifwa dig trons wisshet och wittnesbörd om ditt barnaskap, är "sanningens Ande", en ren och helig Ande. Han kan icke gifwa dig ett wittnesbörd, som strider emot sanningen; och du skall alltid törna emot apostelens ord till trollkarlen: "Du har ingen del eller lott i detta ordet, **ty ditt hjerta är icke rätt för Gud**." Han säger icke: Ty dina synder äro för många och swåra; utan han säger: "Ditt hjerta är icke rätt för Gud." Men gläds, att han icke heller säger: Derföre måste du för alltid wara förlorad; utan han tillägger ännu: "Bättra dig af denna din ondska och bed Gud, att ditt hjertas tankar må warda dig förlåtna". Tänk, då icke ens trollkarlen, så genomsyrad af skrymteri, "full med bitter galla och bebunden i wrånghet" — då icke ens han gifwes förlorad, utan får komma till Gud och bedja om förlåtelse! Men märk widare, att apostelen till denne icke säger endast: "Tro på Herren Jesus", utan: "Bättra dig af denna din ondska." Så säger ock Christus: "Om ditt öga är dig till förargelse (till förderf, till hinder för nådelifwet), så rif det ut och kasta det ifrån dig." Han säger icke: "Så tro på mig, och du behöfwer icke utrifwa ögat." Nej, tron och ett godt samwete kunna aldrig stå tillsammans med **hyllade** synder; man drifwes alltid genom sådana bort från

nådestolen. Luther anmärker, att det är många, som afhålla sig från nattwarden och från bönen, emedan de ligga fängslade uti herrskande synder, såsom oförsonligt hat och andra dylika, hwilka de icke wilja öfwergifwa. "För sådana", säger han, "wore det wisst det bästa råd, att de läte synden fara och så komme till Gud i sakramentet och bönen. Detta wore dem wisserligen bättre än att fortfara i synden och gifwa kropp och själ åt djefwulen." O ja, det är dig mycket bättre, sägerock Christus, att du gör dig det lidandet af ett ögas utrifwande och ingår i lifwet, än att du skulle hafwa twå ögon och kastas i helwetets eld. O, war wis, fly från synden! Herrlighetens krona lönar wäl allt ditt lidande af köttets korsfästande. Genom blifwandet i synden förhindrar du din bön och förlorar Guds saliga frid i tiden och den himmelska glädjen i ewigheten.

Men märk, detta gäller om synder, som du hyllar — icke blott **älskar**, såsom alltid köttet, äfwen hos de heliga, har sin gamla kärlek till synden — utan som du **hyllar**, d. ä. när du ånyo gör förbund med synden, ursäktar den och ärnar bibehålla den, och det oaktadt den är dig icke **tvetydig,** utan en uppenbar synd. Att på sagda sätt hylla en sådan, strider alltid direkt emot tron och nåden. Det är helt annorlunda med en christen, som säger: "Jag älskar dig synd förskräckligt, men jag hatar och förbannar min kärlek till dig", och söker hos den allsmäktige Guden hjelp mot sjelfwa denna syndakärlek. Si, är detta förhållandet med dig, nemligen att du så betraktar din syndakärlek och söker förlossning, så skall du icke ett ögonblick fly för din hulde, försonade Fader, utan genast skynda i hans famn och med full wisshet tro hans nåd. Och — märk — wakta dig, att du icke företager dig att först wänta på befrielse från synden, innan du skall tro nåden; ty just det wäntandet wore den mäktigaste snara, hwarmed djefwulen kunde fängsla dig. Det är blott genom tron, du kan wänta någon förlossning. Och att köttet älskar synden, ja, att wissa medfödda oarter följa och plåga oss, så länge wi äro på jorden, det är ett förhållande, hwaröfwer alla heliga nödgas qwida; men "sådana synder", säger Luther, "hwilka wi sålunda sjelfwa bestraffa, äro nakna och blotta synder, som alltid hafwa Christi offer mellan sig och Gud", och hwilka derföre aldrig skola fördöma oss, så länge wi ännu blifwa i Christus, och synden derföre äfwen är korsfäst.

Nu, emot sådana synder och alla hwardagsbrister måste du endast djupt och beständigt inprägla i ditt hjerta de stora, ewiga grunderna för wår benådning och kämpa, såsom för lif och salighet, för bibehållandet af din barnaförtröstan. Ty du skall weta, att det är djefwulens allrahögsta sträfwan att rycka denna ur ditt hjerta och störta dig i misströstan och träldomssinne. Tag derföre här allt Guds evangelium till hjelp; tag här sakramentet, bönen och bröders råd och förböner till hjelp, att icke samwetet neddrages i träldom, utan genom tron segrar öfwer motsägelserna.

Sannings Ande kära, Kom att mig helt lära All Guds wiljas stig; Att min själ må hasta, Allt, ja allt bortkasta, Som ej är af dig.

Bryt all egen wilja, Wärdes hågen skilja Från fåfänglighet; Sinnet helt förändra, Gif mig kraft att wandra Till Guds rolighet. Den 14 Juli.

Helgadt warde ditt namn. Luc. 11: 2.

Denna bön måste wisst hafwa någon djupare betydelse och större wigt, än wi genast förnimma, alldenstund Christus gjort den till den första bönen. Härtill kommer ännu, att denna bön påtagligen åsyftar detsamma som det andra budet i Guds lag: **Du skall icke missbruka Herrens din Guds namn** — och detta är det budet, hwarwid den förskräckliga hotelsen är fästad: "Herren skall icke låta honom blifwa ostraffad, som missbrukar hans namn". Då nu en sådan utmärkande wigt fästes wid detta bud och denna bön, borde hwar och en begynna att ana, att här måste ligga någon stor hemlighet förborgad, då likwäl samma bud och bön för alla wanliga menniskotankar synas wara de minst wigtiga. Nu, hwad kan då Herren Christus mena med den bönen: "Helgadt warde ditt namn?" För att göra oss reda härför, måste wi betänka, hwad **Guds namn** will säga. Hwad är **Guds namn**? Swar: Guds namn är allt, som säger oss, hwad Gud är, med alla sina gudomliga egenskaper och fullkomligheter. Men för att säga, hwad Gud är, dertill fordras all Guds uppenbarelse på jorden — wi kunna ändå blott högst ofullständigt fatta Honom. Nu har Gud först uppenbarat sig i sina skapade werk; men af den uppenbarelsen skåda wi, om man så får säga, blott hans yttre. Hans hjertas tankar, hans gudomliga rättfärdighet och barmhertighet,

hans wilja och råd i afseende på oss, menniskor, förblefwe oss likwäl ewigt förborgade hemligheter, om Han icke äfwen hade uppenbarat sig uti ordet, först det skrifna och omsider det wäsendtliga, som blef kött och bodde ibland oss, såsom Guds herrlighets sken och hans wäsendes rätta beläte. Derföre fordras ock allt Guds ord till att lära känna Honom. Kortligen: Guds namn är icke i hast uttaladt, såsom förbundets Ängel sjelf antydde, då Manoah frågade Honom efter hans namn. Han swarade: "Hwi frågar du efter mitt namn, det dock är underligt" — eller kanske rättare: "det är **Underlig**." Så frågade ock Moses Herren efter hans namn och fick till swar: "Jag skall wara, den jag skall wara", och åter: "Jag skall wara det." Detta är betydelsen af namnet Jehovah. Detta är hans majestätiska wäsendes namn, hwartill Han ännu fogat många tillägg, utgörande både förskräckliga och ljufliga beskrifningar på hans egenskaper. Så t.ex. är det ett namn, som kan gå oss igenom märg och ben, då Han säger: "Jag Herren, din Gud, är en stark, nitälskande Gud" — ja, då Han kallas en "förtärande eld" — en förskräcklig Gud för alla ogudaktiga — den allsmäktige, rättfärdiga, helige, store. Men Guds ord öfwerflödar ock af ljufwa och

saliga namn på wår Gud. Han kallar sig ock den barmhertige, nådige, tålige, fromme, trofaste. Särskildt blir Gud såsom uppenbarad i köttet till wår frälsning kallad Emmanuel, d.ä. Gud med oss, samt underlig, råd, Gud, hjelte, ewig Fader, fridfurste. Han kallar sig ock wår tröstare, wän, herde, brudgum, broder, fader. Men hwem kan uppräkna alla den Högstes namn, hwilka såsom en ljuflig balsam äro utgjutna öfwer allt Guds ord! Såsom Salomo säger: "Ditt namn är en utgjuten salwa." Kortligen, allt Guds ord utgör eller uttrycker Guds namn. Men huru skulle wi underlåta att särskildt ihågkomma det namnet, som är öfwer alla namn, hwilket för syndare är ljufligare än alla namn, som någonsin kunna nämnas i himmelen och på jorden; det namnet, i hwilket allena wi skola warda saliga; det namnet, som wederqwicker de arbetande och betungade, tröstar de bedröfwade, helar de sårade, förlossar de fångar, gör de fattiga rika, afplanar synder, gör rättfärdig och salig! Det är det dyra namnet, med hwilket Gud har benämnt sig uti sin Son — det tröstrika frälsarenamnet, **Jesus**. I detta namn har Gud nedlagt sitt hela hjerta emot syndare, sitt ewiga frälsningsråd, sin ewiga kärlek, sin barmhertighet, sitt tålamod, sin trohet — allt, allt, som kan göra en syndare salig, har Gud inlagt uti det namnet **Jesus.** Det korta namnet är ett helt evangelium. Syndares frälsning är dess betydelse.

Men nu märka wi, att under det wi betrakta dessa betydelsefulla Guds namn, såwäl som andra heliga Guds ord, börjar **Gud sjelf** att framstå för wåra själar, förklarad, stor, herrlig, helig, nådelig, allt efter de namn och den beskrifning på Honom, som wi betrakta. Häraf kommer, att det icke blott är ett hebreiskt talesätt att säga: **Guds namn**, när man menar **Gud sjelf**, utan det brukas ock hos oss, när någon talar illa om sin nästas **person**, hans **ord** och g**erningar**, att wi säga: Han "förklenar hans namn". När wi betänka allt detta, så märka wi, att till Guds namns helgande hör allt, som gör, att Gud blifwer för själarna förherrligad, rätt känd, ärad och älskad, då deremot allt, som bidrager att förwända begreppet om Gud, eller förringa wördnaden för Honom och hans ord, hans werk och hans sak på jorden, det heter att **ohelga hans namn**.

O Jesu, ditt namn är ett fäste i nöden, Min käpp och min staf och mitt bergfasta slott, Ditt namn är det säkraste motgift mot döden, Ack wisste, ja, wisste all werlden det blott!

Ditt namn är en utgjuten salwa,som helar Och stillar och läker min sargade själ. Ditt namn är min starkhet, när styrka mig felar, Ditt namn är min tillflykt i we och i wäl.

Så will jag det saliga namnet besjunga, O Jesu, så länge jag ännu är här, Må sedan i ewighet hjerta och tunga Förkunna hur stort och hur lofligt det är.

Den 15 Juli.

Ske din wilja. Luc. 11:2.

Denna bön fordrar helt och hållet ett gudälskande hjerta — ett hjerta, som egentligen ser blott på Guds wälbehag. Den fordrar ett godt barns hjerta, som "ingen wilja har", utan will blott fadrens wilja och icke behöfwer något widare skäl, hwarföre det och det skall ske, utan endast att det är fadrens wälbehag. Tusende kunna älska något

godt, ädelt, nyttigt, nödwändigt, men det är icke detsamma som att älska Guds wilja. Ty det är icke nog, att wi älska **samma saker**, som Gud älskar, utan wi skola älska **sjelfwa Guds wälbehag**, utan afseende på saken som Han will; således, älska Gud — och för hans behag älska, hwad helst Han will, äfwen om det synes oss än så galet eller swårt, såsom när Abraham får befallning att offra sin Isaac, "löftets son". Då kunde han omöjligt inse något skäl dertill, utan skulle endast för Guds wilja göra det. Och nu fordrar den tredje bönen, att wi icke blott skola **fördraga** en sådan Guds wilja, utan ock **älska** den så, att wi **bedja** om densamma. Wi skola nemligen aldrig glömma, att **bön** — **bön** måste wara **hjertats** sak, icke förståndets och icke påbudets werk, utan hjertats eget begär och angelägenhet. Men när Guds wilja är den gamle Adams död och korsfästelse, och dessutom all menniskonatur will wara fri och älskar sin egen wilja, så må man wäl fråga: Huru kan någon menniska få ett sådant hjerta, som så älskar Guds wilja, att man werkligen beder om densamma? Ett sådant hjerta får man aldrig (om man plågar sig till döds derför) på något annat sätt, än genom en ny födelse af Gud. Men då en själ har blifwit wäl utpinad af sin egen ondska och af lagens heliga kraf och omsider såsom helt owärdig öfwerwäldigas af den stora oförskyllda nåden, så att hon säger: o Jesu, det är för mycket — och hon får i hans blod all sin rening, i hans kärlek all sin salighet, då Guds kärlek sålunda är utgjuten i hennes hjerta — då blir henne ock Guds wälbehag dyrare än allt, hwad som kan tänkas och nämnas. Då blir det hjertats första fråga: "Hwad får jag göra dig till behag, du oför- liknelige Frälsare? O, att jag måtte blott göra Guds wilja!" Och då wet den själen icke, hwad som är godt och rätt, mer än hwad den himmelske Fadren will; och då wet hon ingenting så ondt, som sitt eget hjerta, och säger med fullt allwar: "Döda, o Gud, min wilja! Jag kan icke sjelf döda den så, som jag bör, men gör det du!" Och när hon så beder emot sig sjelf, då beder hon om Guds wilja. Således, när jag först är utröttad af min egen wiljas ondska och sedan så genomträngd dels af Guds storhet, att hans wilja är mig mer än hela min

salighet, dels af hans kärlek och ljuflighet, så att om blott hans wilja sker, är allting wäl; då har jag ett sådant hjerta, som werkligen älskar Guds wilja.

Här må nu hwar och en gifwa akt på sitt tillstånd. Wi hafwa här åter ett stycke, som uppenbarar wårt hjertas innersta. Wi erinra åter, att bönen måste wara ett uttryck af menniskans egen omsorg, åstundan, angelägenhet. Icke skall hwem som helst kunna bedja denna bön. Du, som detta läser, stanna dock en stund såsom inför Guds ansigte, inför de ögon, som skåda hjertans tankar och uppsåt. Huru är det med dig i detta stycke? Du kan wäl weta med dig sjelf, om du plägar umgås med sådana omsorger, suckar och böner: "Gud, wisa mig din wilja! Hjelp mig att göra din wilja!" Det är ju omöjligt, att den Helige Ande kan bo i ett hjerta utan att uppwäcka sådan omsorg derinne. En christen kan wäl ofta så förströdd öfwerfara bönen: **Ske din wilje**, att han icke ens med tanken följde den; men gif akt på, hwad som först och sist är hans hjertebön, om det icke är just denna: "Gud, min Fader, min Frälsare, hjelp mig, hjelp mig, att jag må göra din wilja! Hjelp mig emot min grufliga tröghet! Gif mig din Helige Andes drift och kraft att göra din wilja; och wisa mig din wäg, att jag wandrar i din sanning!" - Jo, detta är något alldeles utmärkande på ett hjerta, i hwilket den Helige Ande bor. Det är just den ena stora hälften, af hwad som skulle utmärka det **nya förbundets barn**, hwarom Herren säger: "Jag skall gifwa min lag i deras hjerta och skrifwa den uti deras sinne." Guds lag är ju **Guds wilja**. Att nu Guds lag är skrifwen i hjertat och sinnet, förnimmes blott derigenom att hjertat älskar Guds wilja, att jag har ett sådant sinne, som innerligen suckar: "O, att jag kunde hålla din lag af allt hjerta! O, att jag kunde göra Guds wilja!" Wi säga icke, att en christen är en fullkomlig menniska, o nej, det är mycket i hans inre lif och hans yttre lefwerne, som är rätt skröpligt; han kan icke heller så waka, bedja och strida emot sina oarter, som han borde och wille; det finns intet folk, som känner så mycken brist, som just de trogna. Men märk likwäl: Förstår han, att det och det är Guds wilja, då är detta genast hans lefnadslag, då will han ock fullgöra det; och om nu köttet strider emot Anden, då uppkommer bön — se här, huru sjelfwa **bedjandet** af denna bön uppkommer i hjertat — just genom köttets strid emot Anden uppkommer kamp och bön om Guds wilja. Det måste wi nödwändigt widhålla, att en christen har ett sådant hjerta och sinne.

Käre Fader, från din wilja Låt ej någonting mig skilja,

Gör den dyr för mig allt mer. Lär mig bedja rätt de orden:

Ske din wilje här på jorden. Så som den i himlen sker.

Den 16 Juli.

Gif oss i dag wårt dagliga bröd. Matth. 6:12.

Det ord i grundtexten, som i denna bön är öfwersatt med **daglig,** har wisserligen warit ett twetydigt och mörkt ord, men alla tolkningar sammanstämma dock deri, att det betyder något för wårt wäsende **nödwändigt** — icke hwadhelst hjertat begär, utan det nödwändiga — det betyder egentligen, "hwad som hör till wårt wäsendes uppehållande". Nu frågas den, som will "träta med Gud": Har du icke allt härtills fått det, som warit nödwändigt till ditt wäsendes uppehållande? Och om du icke fått allt efter den ritning, som du sjelf uppgjort öfwer din jordiska lefnadswäg, så har du likwäl fått allt, hwad **Han** lofwat, hwilken bäst wet, hwad som är dig nyttigast. Eller wet du, huru mycken tuktan af fattigdom och bekymmer du behöfwer för din själs ewiga goda? — Men här torde en christen, som icke blott är fattig, utan ock gäldbunden, swara oss: "Det är en annan omständighet, mot hwilken all fattigdom är ett intet, den nemligen, att jag skall wara menniskor skyldig och skall kanske icke kunna göra hwar man rätt, skall kanske blifwa en wisa i lastarens mun till evangelii försmädelse." Swar: Så wida du icke antingen har någon synnerlig högmodsböjelse, som fordrar en mycket djup förödmjukelse — och så wida du icke "frestar Herren", antingen med försumlighet och lättja eller genom fåfänga och slöseri med hans gåfwor, utan är ordentlig, ödmjuk, flitig och trogen i din kallelse, samt i enfaldig tro beder denna bön, så har du alla Herrens löften derom, att Han skall gifwa dig så mycket, att du icke skall behöfwa blifwa till skam såsom bedragare, utan skall kunna göra hwar man rätt. Det är antingen något Herrens frestande med lättja eller yppighet, eller ock ett swårt högmod, som behöfwer nedtuktas — det är endast något sådant, som kan bringa öfwer en christen den bittra erfarenheten, som är så mångfaldigt swårare än all fattigdom, nemligen att han icke kan göra hwar man rätt. Hwad det åter angår, att månget Guds barn antingen genom sjukdom eller andra omständigheter icke kan alltid försörja sig sjelf, utan måste anlita bröders barmhertighet, så är wisst äfwen detta förödmjukande för wår stolta natur, men hör dock till Herrens uppfostran med somliga barn, eller för någon wiss tid, tilldess de blifwit nog tuktade för att kunna bära några Guds gåfwor, och bör alltid betraktas med gudsfruktan och ödmjuk undergifwenhet inför Herren, den allena wise och mäktige Fadren, hwilkens högra hand också kan förwandla allting. Men den fjerde bönen har ock en lärdom till de lyckliga, som icke weta af dessa bekymmer för sin bergning och icke tyckas behöfwa bedjaom dagligt bröd. Det är twenne ord i denna bön, som dessa borde besinna, nemligen de orden: **wårt** och **oss**. Hafwen I Christi sinne, så skolen I ock betänka dessa Christi ord. Han säger icke: "Gif **mig mitt** dagliga bröd", utan: "**Wårt** dagliga bröd gif **oss**." Menar du, att Gud gifwit dig ditt myckna goda, för att du skall blott sjelf lefwa deraf efter ditt behag, eller att du skall samla skatter blott för dina barn? Hwad säger Herren? "Gör räkenskap för ditt **fögderi**; ty du måste icke längre wara min **fogde**." Se här, hwad Guds mening är, då Han gifwer somliga så mycket af detta jordiska. Har du någonsin tänkt derpå, hwarföre Gud utdelar så olika här på jorden, att den ene är så rik, att han har mycket mer, än han behöfwer, och den andre så fattig, att han icke har det nödwändiga? Den underliga och ojemna utdelningens hemlighet är ingen annan, än att wi hafwa olika kallelser: de, som fått mer, än de behöfwa, skola wara Herrens "gårdsfogdar", som skola åt Honom förwalta hans gåfwor. Då will Han låta en hop fattiga lägra sig omkring dem för att dagligen pröfwa dem, om de wilja ärligt förwalta hans gåfwor såsom fogdar genom utdelande, eller om de wilja nedgräfwa pundet i jorden och göra afgudar deraf åt sig och sina barn. Måtte wi aldrig glömma den stora allmänna regeln: "Den som är mycket gifwet, af honom skall mycket warda utkräfdt; och den mycket är anförtrodt, af honom skall warda mycket äskadt;" samt det konungsliga budet: "Älska din nästa såsom dig sjelf." Förgät då icke, att det finns omkring dig så och så många fattiga, sjuka, swaga, bräckliga, hwilka alla uträcka sina händer efter bröd. Du skall derföre i denna bön bedja för alla menniskor och icke tänka: **mig, mitt**, utan: **oss, wårt**. Men widare: icke bedja såsom en skalk, så att du skulle i bönen säga **wårt**, men sedan handla med det goda, du får, såsom det wore **ditt**. Nej, du är blott en förwaltare. Och detta skola wi wara med lust, för Christi kärleks skull, så att Han om allt det goda, wi gjort, kan säga: **I hafwen det gjort mig**.

När wi derjemte weta, att uttrycket dagligt bröd icke blott betecknar mat och kläder, utan allt, hwad som hör till detta timliga lifwets uppehälle och nödtorft, såsom hus och hem, gods och penningar, en from maka, fromma barn, fromt tjenstfolk, god och trogen öfwerhet, god styrelse, god, tjenlig wäderlek, fred, helsa, tukt och ära, goda wänner, trogna grannar och mer sådant; så lär åtminstone ingen christen, hwilken icke lefwer blott sig sjelf, utan ock älskar sin nästa, sakna anledningar att bedja denna bön. Dessutom kan Herren i hast borttaga det goda, du nu eger, hwarföre du alltid har anledning att bedja om hans **bewarande nåd,** eller ett **dagligt gifvande**, ett "**dagligt** bröd". Och att få känna sitt beständiga beroende af Herren, är ganska helsosamt för en christen.

Gif dagligt bröd åt fattiga och rika Och låt oss hwila, Herre, wid ditt ord, Det dyra löftets ord, som ej skall swika. Om än förginges himmel, haf och jord. Den 17 Juli.

Såsom wi hafwa burit den jordiskas liknelse, så skola wi ock bära den himmelskas liknelse. 1 Cor. 15:49.

Här är nu en förkunnelse, wid hwilken wi wäl må bedja Gud om nåd till tro och öppnade sinnen. Hör! "Såsom wi hafwa burit den jordiskas liknelse, så skola wi ock bära den himmelskas." Tror du det? Att wi bära den jordiskas (Adams) likhet, det känna wi i alla wåra lemmar och sinnen, mer än hwad som är oss kärt; men tror du ock lika wisst, att wi en dag skola bära den himmelskas likhet, wi, som äro med Honom förenade? Tror du detta, att Adam och Christus woro den ene lika wisst som den andre stamfäder och profmenniskor, efter hwilka wi skola danas — att de äro liksom de twenne stora modeller, efter hwilka wåra twenne olika tidskiften skola formas: det ena tidskiftet, nemligen jordelifwets efter Adam, till den jordiskas liknelse; det andra tidskiftet, nemligen ewighetens efter Christus, till den himmelskas liknelse — att lika så wisst som wi i tiden hafwa burit den jordiskas likhet, med allt det elände som dertill hörer, wi ock skola en gång bära Christi likhet, med all den herrlighet som dertill hörer? Tror du detta, att för alla som äro i Christus, detta följer så wisst i sin tid som en bestämd naturens ordning, såsom dagen följer på natten, eller på den kulna wintern följer den ljufwa sommaren? O, är detta sannt? Ja, lofwadt och prisadt ware Herrens namn!

Hwad det will säga, att wi bära den jordiskas liknelse, det märka wi i hela wårt wäsende. "Adam födde barn, som woro lika hans beläte." Här talar dock apostelen egentligen om kropparna. Till kroppen bära wi Adams likhet uti de egenskaper, som apostelen förut(v. 42—45)upp- räknat, såsom att den är i wanheder, skröplig, förgänglig, kortligen: **en naturlig lekamen**, som måste underhållas med jordiska näringsmedel, ur wäxt- och djurriket, och slutligen sjelf warda jord. Men sedan hörer ock till den jordiskas liknelse en kedja af all jämmer, synd och nöd, synd och sorg - all slags widrighet. Hela wårt wäsende är liksom sammansatt af synder, såsom: Guds förakt, afguderi, säkerhet, hårdhet, egenkärlek, högfärd, skrymteri, lögnaktighet, wrede, hat, afund, onda misstankar, orena lustar, girighet, egennytta och mera dylikt, såsom Jesus säger: "Utur menniskans hjerta utgå onda tankar, hor, boleri, mandråp, stöld, girighet, swek, listighet, otuktighet, ondt öga, hädelse, högfärd, galenskap." Si, detta är Adams liknelse, hwad synden angår. Men deraf följer sedan all förbannelse och jämmer på jorden: ett oroligt hjerta, ett sjukt samwete, sorg, förargelser, bekymmer, otrygghet, rädsla, misstankar,sjuklighet, smärtor, fattigdom, satans glödande skott och omsider döden och förgängelsen. Om man will eller icke, så måste man dock gå liksom omklädd med dessa Adams efterlemningar, gå liksom genom en trång törneskog, der man beständigt sargas och blöder. O, tröttna icke, Guds barn! Blif icke otålig. Detta är blott ett swårt wägstycke, det kommer en annan tid sedan, så sannt Gud icke har skapat menniskan blott till lidande. "Såsom wi hafwa burit den jordiskas liknelse, så skola wi ock bära den himmelskas liknelse" — och "den himmelskas liknelse" är uti allt motsatsen till den jordiskas. Till Christi belätes likhet hörer först en "andlig lekamen" lik med Christi förklarade lekamen: i stället för wanheder en ewig och himmelsk ära och herrlighet; i stället för skröplighet, swaghet, sjuklighet en ewig helsa, starkhet och wälmåga; i stället för sorg, rädsla, qwal och otrygghet en ewig glädje, salighet och trygghet, "ett lustigt wäsende på Guds högra hand ewinnerligen", en oändlig kedja af höga himmelska förlustelser. Och framför allt annat: i stället för wår oändliga, plågsamma syndighet en ewig orubblig helighet, kärlek och renhet — att wi skola der kunna älska Gud så helt, fullkomligt och brinnande och med en sådan sällhet, som wi aldrig i wårt närwarande tillstånd kunna fatta. Ja, den som någon stund, t. ex. i den första trolofningstiden med sin Frälsare, smakat något af den tillkommande werldens kraft, smakat något

öfwerswinneligt af Herrens ljuflighet, torde instämma deruti, att om blott denna erfarenhet hade blifwit ewig, så hade der redan warit himmel och salighet. Se, uti denna fullkomliga kärlek till Gud, som war summan af Christi beläte, är ock den allrahögsta salighet. Och tänk sedan: att i alla afseenden wara fri från allt ondt, att känna sig alldeles helig och ren, som en Guds ängel, att fullkomligt wara allt, hwad wi här wille och hungrade efter, men aldrig uppnådde, och att aldrig mer behöfwa rädas för något ondt eller farligt, utan att hafwa en ewig trygghet och rolighet i den förklarade Frälsarens sällskap och under ett beständigt och oändligt stigande i ljus öfwer Guds underbara hemligheter — o, till ett sådant lif är den underliga warelsen, menniskan, egentligen skapad. Ja, det kunde man ock tänka sig om Gud, då Han skapade ett slägte, som skulle wara hans beläte likt — hans, hwilken är all salighets Gud, och hwilken kunde lika lätt skapa oändlig salighet, som att Han skapade det omätliga hafwets wattenmassor.

Med Jesus salighetens stig jag funnit, Och himlaarsfwet Han åt mig har wunnit När jag insomnar, Han mig omfamnar, Och på hans armar jag i himlen hamnar.

Som fågeln fri wid ljusan dag sig gläder, Så glad i ljusets rike jag inträder. Wid änglasången och harpoklangen Jag skådar ewighetens dag uppgången. Den 18 Juli.

Du berömmer dig af lagen och wanhedrar Gud med lagens öfwerträdelse. Ty för eder skull warder Guds namn försmädadt ibland hedningarna. Rom. 2:23,24.

Här samlar apostelen allt, hwad han förut i kapitlet sagt och ännu kunnat säga, till en enda förkrossande slutanmärkning: "Du berömmer dig af lagen och wanhedrar Gud med lagens öfwerträdelse;" d. ä. just dermed att du berömmer dig af lagen och likwäl förer ett brottsligt lefwerne, bringar du wanära och försmädelse öfwer Gud och hans ord; "ty för eder skull warder Guds namn försmädadt ibland hedningarna, såsom det är skrifwet". I lefwen på ett sådant sätt, att när hedningarna se edra gerningar och höra, att I berömmen eder af den sanne Gudens kännedom och lag, de måste tänka, att denne Gud och denna lag kunna icke wara goda, efter det I, som ären hans folk, gören så onda gerningar. **Såsom det är skrifwet** — hos edra egna profeter klagar Gud sjelf häröfwer och säger: "De höllo sig lika som hedningarna, dit de kommo, och ohelgade mitt heliga namn, så att man sade om dem: är detta Herrens folk?" Detta är sjelfwa tyngdpunkten i den förkrossande bestraffning, apostelen här gifwer judarna. Att med sitt lefwerne komma Guds dyra namn till försmädelse, är en så fruktanswärd sak, att ett fromt hjerta will alldeles förgås wid blotta tanken på möjligheten att hafwa gjort något sådant. Och här säger apostelen om judarna, att de förde ett sådant lefwerne, att sjelfwa hedningarna i sitt mörker kunde straffa dem och för deras skull försmädade Herrens namn. Då man betänker, huru högt juden ansåg sig stå öfwer hedningarna genom de många och stora företräden, han hade framför dem — huru han alltid medlidsamt blickade ned på dem, såsom på "blinda", i "mörker warande", och att apostelen nu kastar öfwer honom den anklagelsen, att sjelfwa hedningarna för hans synder lärde att förakta och försmäda Gud, då måste man säga: Det war en förskräckligt krossande sammanställning. Och så måste menniskohjertat sönderslås och tillintetgöras, om der skall blifwa en ny födelse, ett sannt annammande och saligt troslif af den nåd, som evangelium förkunnar. Och detta war apostelens ändamål med denna förkrossande predikan: det war att "rödja Herrens wäg", att "förnedra de berg och högar". Han måste sålunda såra och bedröfwa, på det hans herrliga evangelium skulle sedan desto bättre hela och hugswala.

Men hwad apostelen här sagt om judarna, har tywärr en alltför träffande tillämpning på de flesta namnchristna, isynnerhet de skriftlärda ibland oss, de lärare, som icke lära sig sjelfwa, utan lefwa framuti ett obotfärdigt wäsende. O, att hwar och en, som läser dessa apostelens ord, kunde taga dem till sitt hjerta och eftersinna, om de icke inträffa på honom! Du är genom det heliga dopet intagen i Guds förbund, du framträder kanske äfwen till Christi lekamens och blods sakrament, du har kanske god christendomskunskap, så att du kan riktigt tala Guds ord till andra, kanske äfwen talar om bättringens nödwändighet, om en sann tro och ett heligt lefwerne; men — huru är det med ditt egentliga wäsende, ditt hjerta och lif? Detta är ju en rätt tillämpning af texten. Lefwer du sjelf i den bättring, som är inför Gud? "För Honom är intet kreatur osynligt." Han känner det. Lefwer du sjelf i en sann trosförening med din Frälsare? Lefwer du sjelf i en daglig helgelsens öfning att döda ditt eget kött, dess

lustar och begärelser? Eller kanske din christendom består uti att blott weta och tala — så att du säger: man skall frukta och älska Gud öfwer allting, men du lefwer i dina smågudars dyrkan, utan någon fruktan eller klagan deröfwer wid nådestolen? Kanske du utlägger och inskärper alla Guds bud för andra, men är sjelf en swärjare? — kanske en sabbatsbrytare? — kanske en drinkare? — kanske du lefwer i hat till en medmenniska? — eller i en hemlig last? O, det wore ju ett förskräckligt skrymteri! Men Herren, den Allsmäktige och Helige, ser det. Han känner dig. På detta sätt "samkar du dig sjelf wrede på wredens dag, när Guds rättwisa dom blir uppenbar", så sannt Gud icke ljuger. Och på detta sätt ger du andra anledning till försmädelse och förakt för den heliga lära, du bekänner. Ditt husfolk och dina grannar skola stödja sig på din ogudaktighet och trösta sig i sitt oomwända tillstånd. Du bidrager således att förderfwa och förhärda dem, för hwilka Christus lidit döden. Sådant skall Han en dag utkräfwa af dig. Om du blott icke bekände hans religion, så syndade du för dig sjelf; men nu syndar du på Herrens heliga namn och på hans dyrköpta. Det är för denna omständighet, Herren säger: "Hwi förkunnar du mina rätter och tager mitt förbund i din mun? Efter du dock hatar tuktan och kastar mina ord bakom dig."

Besinna dig, hwart will du fly Ur dina synders djupa dy, När det nu werkligt gäller? Si, Herren, Herren kommer snart Och gör det dolda uppenbart Och för sin dom dig ställer.

Det gifs blott En, som tar dig an, Som hjelpa will och hjelpa kan I lifwet och i döden. Ack, fly till Herren Jesus kär, Ty **Han, blott Han**, den wännen är, Som hjelper dig i nöden.

Hans hjerta brister än för dig. Och än Han will förbarma sig Och dig sin Ande sända. Förspill då ej i öfwerdåd En sådan outsäglig nåd, Ty si — den har en ända. Den 19 Juli.

Han (Abraham) twiflade icke på Guds löfte med otro, utan wardt stark i tron, gifwande Gud äran. Rom. 4: 20.

Apostelen säger här, att då Abraham icke twiflade på Guds löfte, utan fortfor att tro och wänta dess uppfyllelse, huru illa det än såg ut för menniskoögon, har han dermed "gifwit Gud ära". Detta är ett mycket tänkwärdt ord. Den som under swåra trospröfningar ändå fortfar att hålla Gud för sannfärdig i sitt löfte, fortfar att hoppas, der intet hopp är, blott derföre att Gud har gifwit löftet, den gifwer Gud ära; den menniskan erkänner på allwar, att Gud är allsmäktig och sannfärdig. Såsom Luther säger: "Att gifwa Gud hans rätta ära, är intet annat än att hålla Honom för en trofast och sannfärdig, wis, barmhertig och allsmäktig Gud och, kortligen, erkänna Honom för den, som allena skapar och gifwer allt godt." Sådant gör endast tron; då wi deremot genom otron beröfwa Gud hans ära och göra Honom till ett swagt, wanmäktigt eller trolöst wäsende, såsom Johannes säger: "Den som icke tror Guds wittnesbörd, han **gör Honom till en ljugare**", hwilket ju är alldeles förskräckligt. Men sådan är otron. "Derföre", säger åter Luther, "fordrar wår Herre Gud intet högre af oss, menniskor, än att wi gifwa Honom hans ära och hålla Honom för wår Gud, d. ä. att wi icke hålla Honom för en inbillad och tom afgud, utan för en rätt sannfärdig Gud, som antager sig oss, hör wåra böner, förbarmar sig öfwer oss och hjelper oss i all nöd. När Han får det af oss, då har Han sin gudom hel och oförkränkt, ja, då har Han allt, som ett troende hjerta möjligen kan gifwa Honom. Att af hjertat gifwa Gud sådan ära, är derföre wisserligen en wishet öfwer all wishet, en (menniskans) rättfärdighet öfwer all (mensklig) rättfärdighet, en gudstjenst öfwer all gudstjenst, ett offer öfwer alla offer." Om wi rätt besinna sådant, skulle wi wäl något mer, än wanligen sker, fara efter trons gåfwa; ty det skulle wäl dock wara oss en lust att få gifwa åt Gud något, som riktigt behagar Honom. Och det göra wi, om wi endast tro Honom på hans ord och tillsägelser och dermed gifwa Honom ära. Huru Abraham genom tron gaf Gud ära, wisar apostelen ytterligare, då han tillägger:

Och war fullwiss derpå, att den som lofwade, Han war ock mäktig det att hålla. Han war "fullwiss", djupt öfwertygad och genomträngd af den sanningen, att Han, som hade gifwit löftet, war ock mäktig att fullgöra det. Herren Gud hade med den frågan: **Månne för Herren något wara omöjligt**? bragt Abraham till en djup eftersinning af den

omständigheten, att hwadhelst Herren lofwade, kunde Han ock fullgöra efter Han war sjelfwa Skaparen, den Allsmäktige. För Honom kunde ju icke någonting wara omöjligt. Det war genom samma anmärkning jungfru

Maria också bragtes att tro den underliga bebådelsen, att hon, som "wisste af ingen man", skulle blifwa Guds Sons moder, då ängelen erinrade: **Ty för Gud är ingenting omöjligt**. Wi märka här, att tron måste stå på sjelfwa **Guds allmakt**; tron skall hafwa så höga och för allt förnuft orimliga ting för sig, att intet mindre än Guds allmakt betryggar henne. Det är då icke att tro, när man så jemkar och uttyder löftesordet, att wi, arma, wanmäktiga och blinda warelser, skola kunna begripa, huru det skall tillgå att fullgöra det. Detta är ju twärtom att mäta Guds makt och wishet efter wår egen, att således göra Gud lika med oss, fallna, wanmäktiga dårar, hwilket är rentaf en hädelse. Nej, då jag blott har ett ord af den allsmäktige Guden, låte jag detta wara mig nog! Tron låter då icke mer uppehålla sig med förnuftets frågor: "Huru är det möjligt?" utan hon afhugger alla sådana öfwerläggningar med den enda genfrågan: "Månne **något** wara omöjligt för Herren?" — Det war ock just med dessa språk och wåra textord, Luther och hans medkämpar stärkte sig i striden för den rätta läran om sakramenterna emot dem, hwilka wille i dessa inlägga endast så mycket, som med förnuftet kunde förklaras. Men isynnerhet må alla trogna bereda sig på sådana **pröfningar**, såwäl för tron på den närwarande nåden under all kännbar synd, frestelse och anfäktning, som ock för tron på Guds bönhörelse och hjelp i all annan nöd under wandringen — sådana pröfningar, att intet mindre skall förslå till trons upprätthållande än Guds egen starkhets makt. Herren Gud skall sjelf draga försorg derom, att wi skola få sådana pröfningar; ty det gäller hans ära och wår fullkomning i nåden. Ju hårdare wi pröfwas, så att wi ropa och skria af all inre och yttre nöd och dock genom Honom frälsas, desto mer warda hans makt och trohet förherrligade, såsom Han sjelf säger: "Jag will gå för dig och göra backarna till jemn mark, sönderslå koppardörrar och sönderbryta jernbommar; på det man skall förnimma både från östan och westan, att utan mig är intet. Jag är Herren och ingen mer."

Stor, gudomlig är din makt, Döden har du nederlagt, Nederlagt i wäldig strid Mörkrets här till ewig tid.

Pris ske dig i himmelshöjd! Bäre jorden frid och fröjd, Och din ära med ditt ord Kring all werlden blifwe spord! Den 20 Ju1i.

Lofwa Herren, min själ ... den dig alla dina synder förlåter.

Ps. 103:2.

Ja, säger du, jag skulle ock tro mina synders förlåtelse, om jag icke hade en **wiss synd**, som är allt för swår och otillbörlig! Du har således en hemlig tyngd på ditt hjerta; detta är wisst swårt, men märk, huru orden här lyda: "Den dig **alla** dina synder förlåter." Det är sannt, det är **en synd till döds**, som aldrig kan förlåtas, "försmädelse mot Anden"; men de, som begått denna, pläga aldrig söka förlåtelse. Nu säger ock Christus uttryckligen, att denna synd är den enda, som aldrig warder förlåten. För öfrigt säger Han, att "all synd och smädelse warder menniskorna förlåten", äfwen så swåra synder som **försmädelse** mot Gud, ja, de grufligaste synder, såsom Herren sjelf så högtidligt försäkrar: "Om edra synder än wore blodröda, skola de dock warda snöhwita; och om de än wore såsom rosenfärg, skola de dock warda såsom en ull!" Stanna här! Skulle du icke wid en så stor försäkran af den barmhertige Guden göra Honom till wiljes och tro **Honom på orden**, äfwen om du alls intet känner i ditt hjerta? Eller will du ännu strida mot Herren och wid ett så stort och tröstligt ord icke tro Honom? Du kunde dermed begå den grufliga synden, som heter göra **Gud till ljugare**! Will du ännu ett enda ögonblick gå borta ifrån din Gud i otro, kall och stel och wrång till sinnes?

Men, säger du, jag har ock en gång fått och trott förlåtelse, men har åter syndat. Gud kan wäl icke beständigt förlåta! Swar: Att du syndat, sedan du fått nåd och upplysning, är wisst den swåraste synd; men märk dock åter på orden. Här står icke **förlåtit**, såsom om det hade skett blott en gång, utan **förlåter**, beständigt och oaflåtligen förlåter. Om Gud **icke** förlåter **beständigt**, så är hans förlåtelse till ingen nytta, och så blefwe ingen själ frälst; ty då wore allt genast förloradt, efter der är beständigt synder i wårt kött, hwilka ock beständigt framträda. Hit höra Luthers kostliga ord: "Emedan uti wårt kött häftar en ewig synd, så länge wi lefwa här på jorden, och ingen ände är på fel och förseelser, så är sannerligen af nöden, att wi deremot hafwa en ewig och stadigt warande förlåtelse, på det wi icke för syndens skull må åter falla under Guds wrede, utan för förlåtelsens skull ändå alltid förblifwa under nåden." Detta är Herrens ewiga förbund, som gör, att synden icke kan fördöma oss!

Tag här sjelfwa David för dig till bewis. Han hade också stått i nåd hos Gud en lång tid och åtnjutit en alldeles utomordentligt stornåd: tidigt i sin ungdom begåfwad med Guds ords och Andens upplysning, från fårherde utwald och smord till Guds folks konung, sedan wälsignad med stora segrar och mycken ära, ja, att han ock war en stor Herrens profet, och si, han faller på en gång i twå de grufligaste synder, hor och mord! Der woro nu "blodröda synder", och märk, begångna af den mest upplyste och benådade man, och likwäl — likwäl fick han förlåtelse! fick en herrlig tillsägelse och förlåtelse, och det genast, när han bekände inför Herren sin öfwerträdelse. Och hwad hade han gjort för att försona Gud och få förlåtelse? Alldeles intet, nej, icke det ringaste, utan hade endast efter mycket motstånd ändtligen drifwits af nöden att midt i sin skam komma fram för Gud och bekänna synden, och då fick han genast förlåtelse. Han säger sjelf: "Då jag wille förtiga det, försmäktade mina ben för min dagliga gråt; ty din hand war dag och natt swår på mig. Men jag sade: Jag will bekänna för Herren min öfwerträdelse; då förlät du mig min synds missgerning."

Här ser jag nu, hwad Guds **ewiga förbund** will säga, som gör, att ingen synd kan fördöma oss! Här ser jag, att om ock synderna äro **blodröda**, skola de dock, aftwagna i Lammets blod, warda **snöhvita**. Här ser jag, att "Jesu Christi Guds Sons blod renar oss af alla wåra synder". Här ser jag, att äfwen fastän man haft nåd och upplysning förut, synden ändå genast förlåtes. Här gör jag den sunda, enkla slutsatsen: Har Gud förlåtit David, som hade så stort ljus och så stor nåd och dock syndade så groft, då wågar jag icke ett ögonblick misströsta och gå fjerran från min Gud; då kan, då bör och då får jag wara wiss, att Han också lika wäl förlåter mig — så wida jag icke till mina andra synder nu äfwen skall lägga den försmädelsen mot Gud, att jag skulle säga, det Han, twärt emot sitt ord, har anseende till personen och icke håller sina ord! Beware mig Gud för en sådan otro! Jag är ju ock en menniska äfwen jag, lika wäl som David. Jag är ju dock försonad med Christi dyra blod, äfwen jag, lika wäl som David. Och David war en lika grof syndare som jag. Då nu likwäl han för så swåra synder fick nåd, då wågar jag icke misströsta; helst den store, barmhertige Guden sjelf säger: "Jag will **ingen** syndares död" — "allenast känn dina missgerningar" — "och om dina synder wore blodröda, skola de dock warda snöhwita!"

Om dina synder än blodröda wore, Skola de likwäl bli snöhwita här. O ja, det blodet af Herren, den store, Tusenfaldt mera än synden dock är. Ack, att du fick Endast en blick In i det helga, dit Medlaren gick. Den 21 Juli.

Och helar alla dina brister. Ps. 103:3.

Märk äfwen detta. Detta är också en outsäglig tröst. Detta är den andra stora hjelp, som wi behöfwa mot synden. När wi först fått syndernas förlåtelse, behöfwa wi ock nåd till syndernas aflåtelse. Och äfwen den will Herren sjelf gifwa: Han **helar alla dina brister**. — Så sannt som Han har förlåtit dig alla dina synder, så sannt som du har werkligt annammat denna förlåtelse och är ett Guds barn och i förening med Frälsaren och således har den Helige Ande, lika så sannt har du ock ett sådant **sinne**, att det är din högsta angelägenhet och önskan att blifwa fri från de brister, som widlåda dig, och att ingenting är dig en swårare plåga än dina egna swagheter och synder — ja, märk detta: ett **sådant sinne**, att dessa dina brister äro din swåraste plåga! Har icke detta sinne åtföljt din tro, så wet du icke ännu, hwad den sanna tron är. Om du ock mycket erfarit och förstår alla stycken i nådens ordning och nu tror, att du har tron, så är dock din tro ännu blott en sjelfgjord inbillningstro, om du icke beswäras af dina egna brister mer än af något annat ondt på jorden. Skriften säger uttryckligt: "De som äro andliga, de äro andligen **sinnade**;" och "hwilken icke har Christi Ande, han hör icke Honom till". Men det är omöjligt, att den, som har Christi Ande, icke skulle tänka på att warda helig och Christus lik, ja, hafwa deruti sin djupaste angelägenhet, samt i samma grad lida af bristerna. Ty omöjligt kan Christi Ande wara i frid och enhet med köttet; och lika omöjligt är, att köttet, sjelfwa den syndiga naturen i oss, kan wara ense med Anden. Hwarföre ock Paulus om sig sjelf bekänner: "Jag har lust till Guds lag efter den inwärtes menniskan (det nya kreaturet i oss, som är födt af Gud); men jag ser en annan lag i mina lemmar, som strider mot den lag, som är i min håg, och griper mig fången uti syndens lag."

Men för det andra fordras ock, att wi rätt förstå, hwad det är, att Herren helar wåra brister. Många mena, att det

innebär, att wi skola helt befrias ifrån dem, hwarigenom wi skulle snart wara alldeles rena, såsom Christus war, och såsom wi skola wara i himmelen. Men icke så. Detta är willfarelse. Herren skall wäl för hwar gång hela wåra brister och andliga sjukdomar, men de kunna alltid igen återkomma. Ware ingen säker! Wi hafwa sett, att Paulus måste alltid känna en lag i sina lemmar, som stridde mot lagen i hågen och stundom **grep honom fången**. Nej, här tillgår det likasom med det lekamliga helandet. I det lekamliga kan en menniska alltid igen snafwa, falla,stöta sig, skada sig, eller eljest blifwa sjuk, och Gud har aldrig gifwit oss någon trygghet deremot; men i dess ställe har Han uppfyllt jorden med läkemedel samt gifwit oss läkare att hela allehanda krankheter. Så ock här. Gud gör oss aldrig på jorden fria från alla brister, men Han will sjelf städse wara wår läkare, såsom Han säger: "Jag är Herren din läkare!" Christi kyrka är på jorden endast ett stort sjukhus, der hwar och en har sina krankheter. Du skall ingen enda helig finna, som icke har någon särdeles brist att dragas med. Och derjemte äro wi alldeles för wanmäktiga att göra oss fria derifrån; ty om det stode i wår makt, skulle säkert hwarje christen genast göra det. Då är det wår enda tröst, att Herren will sjelf wara wår läkare och beständigt hela alla wåra brister. Såsom ock här icke står **har helat**, liksom det en gång wore så gjordt, att det aldrig mer behöfdes, utan här står **helar** hwilket sker och skall ske beständigt. Och detta gör Han på det sättet, att Han först straffar, bedröfwar, slår och dödar wår gamla menniska; och sedan, när wi ropa om nåd, åter tröstar, hugswalar och upprättar oss och gifwer oss då ett nytt uppsåt att wandra warligare. Han säger sjelf tröstligen: "Sen I nu, att jag allena är det. Jag kan döda och lefwande göra, jag kan slå och kan hela." Tag sjelfwa David till exempel härpå. Utom smärre hwardagsbrister, föll David stundom i swåra andliga sjukdomar: Den ena gången i en oren lusta, så mäktig, att han tog sin nästas hustru; och si, Herren slog honom, men helade honom ock. Den andra gången i högmod, så att han derföre räknade sitt folk; och si, Herren slog honom, men helade honom ock. Då sjöng han denna psalm: "Lofwa Herren, min själ, den dig alla dina synder förlåter och helar alla dina brister."

Jag bär min synd till Jesus, Han tager den på sig Och med sin död mig friar Från död evinnerlig. Jag bär min skuld till Jesus, Hans dyra blod allen´ Kan två de fläckar många, Att jag blir vit och ren.

Jag bär min nöd till Jesus, Hos Honom fullhet bor; **Han mina brister helar** Och bär med mildhet stor. Jag bär all sorg till Jesus, Allt qwal, all börda swår; Han will dem alla lindra, Han dem så wäl förstår.

Den 22 Juli.

Om jag kunde profetera och wisste all hemlighet och allt förstånd och hade all tro, så att jag försatte berg, och hade icke kärleken, så wore jag intet. 1 Cor. 13:2.

Det är en bekymmersam företeelse, att under det en finare själfrättfärdighet will göra wår kärlek och dess bewisning till salighetswäg, se wi å andra sidan äfwen christna, hwilka lärt den stora hufwudsanningen, att wi warda rättfärdiga utan förskyllan endast genom tron på Christus, samt genom denna tro äfwen erhållit den nya himmelska kärleken, börja åter efter någon tid dels blifwa så kalla, döda och efterlåtna i kärleken och dess bewisning, att de nu tyckas "lefwa blott sig sjelfwa", dels ock kunna mycket lätt trösta sig för denna brist och anföra, att wi warda dock saliga blott af nåd genom tron, likasom skulle wi warda saliga genom en tro, som icke werkar någon kärlek. Det är isynnerhet mot detta olyckliga bedrägeri, wi böra ofta och allwarligt besinna, hwad Herrens ord lärer i denna fråga. Sannt är nu det, att wi warda rättfärdiga allenast af Guds nåd genom tron på den kärlek, hwarmed Gud i Christus älskat oss, och icke genom någon wår kärlek; men det är icke sannt, att wi warda rättfärdiga genom en tro, som icke werkar kärlek. Nej, säger apostelen, "om jag hade all tro, så att jag försatte berg, och hade icke kärleken, så wore jag intet". "Det är så omöjligt, att den lefwande tron kan wara utan kärlek, som att elden kan wara utan wärme" (Luther). Då i Skriften läres, att wi warda rättfärdiga blott genom tron, menas der endast **den** tro, som gör hjertat lefwande och warmt i kärlek. Så sade Herren Christus: "Deraf skola alla förstå, att I ären mina lärjungar, om I hafwen kärlek inbördes." Och Johannes upprepar idkeligen i sin första epistel, att wi just genom kärleken skola "**weta**, att wi äro af sanningen", "weta, att wi äro Guds barn", "äro födda af Gud". Hafwa wi en gång kommit till tron, minnas wi ock, huru wi då fingo en ny, brinnande kärlek i wåra hjertan, icke blott till den nådige Guden, som förlät oss alla wåra synder, utan ock till wår nästa, nemligen dels en "broderlig kärlek" till alla dem, som wi ansågo tro och älska Jesus, dels ock en "allmännelig kärlek", så att wi

med innerlig omsorg tänkte på alla menniskors frälsning och salighet. Har nu denna heliga kärlek upphört, huru är det då med wår tro? Må ock wår förtröstan wara än så lugn och stark, må ock wårt andliga ljus wara än så stort, är dock wår tro nu wisserligen endast ett dödt beläte, af hwad hon förut war, då hon nu icke werkar någon kärlek. Se äfwen, hwilka stora och priswärda **gerningar**, Herren Christus fannhos församlingens ängel i Ephefus, och dock hade denne öfwergifwit sin första kärlek, hwilket Christus förklarade wara ett så betänkligt tecken, ja, ett sådant "affall", att om icke bättring skedde, skulle ock ljusstaken bortstötas från dess rum. "Jag wet dina gerningar", säger Herren, "och ditt arbete och ditt tålamod, och att du icke kan fördraga de onda; och du har försökt dem, som säga sig wara apostlar, och äro det dock icke, och du har funnit dem wara ljugare, och du lider och har tålamod och arbetar för mitt namns skull och är icke worden trött. Men jag har emot dig, att du har öfwergifwit den första din kärlek. Betänk, hwarifrån du är fallen, och bättra dig och gör de första gerningarna; annars skall jag snart komma till dig och bortstöta din ljusstake från dess rum, om du icke bättrar dig." Här finna wi, att **kärleken är ännu en särskild sak i hjertat** och kan wara förlorad äfwen under en så priswärd werksamhet, så kraftiga och christliga gerningar, som dem Christus här uppräknar, nemligen då du nu icke mer ligger för dina synder wid Jesu fötter, utan är sjelf god och derföre icke heller blir upptänd i kärlek till bröderna. Att man sålunda under de präktigaste gerningar kan sakna denna kärlek, det wisar ock apostelen, då han säger: "Om jag talade med menniskors och änglars tungor och hade icke kärleken, så wore jag en ljudande malm och en klingande bjellra. Och om jag kunde profetera och wisste all hemlighet, om jag gåfwe alla mina egodelar åt de fattiga och läte min lekamen brinna (såsom martyrerna på bålet) och hade icke kärleken, så wore det mig intet nyttigt." Wisserligen borde detta förhållande wäcka oss att inför Herrens ögon besinna, huru wi hafwa det med kärleken. Wi finna af både Christi och apostelens ord, att **hwadhelst** wi **äro, tro** eller **göra**, utan att hafwa denna werkliga kärlek i hjertat, hwilken genom tron och nåden födes, så är alltsammans falskt och blott bedrägeri, huru christligt och wackert det än synes. Måtte wi i alla wåra lifsdagar minnas och besinna detta!

Du älskar för din egen skull, Den intet älskwärd är; Min otro kan ej slå omkull Din trohet, Herre kär. Din kärlek är så rik och fri, Att du ej mer kan låta bli Att ewigt älska mig.

Men se´n du låtit mig förstå, Att du så älskat mig, Att du **för mig, för mig** också Har låtit offra dig, **Då wille jag ock älska dig Och wandra på din wiljas stig I kärlek och i tro.** Den 23 Juli.

Ehwad wi lefwa eller dö, höra wi Herren till. Rom. 14:8.

Detta är både hemligheten och högheten af de trognas lif på jorden. Med hela sitt lif, sin tillwaro, och äfwen med sin död, tillhöra de Herren. De äro icke sina egna; de äro hans, hwilken skapat, återlöst och helgat dem. De äro hans, icke blott efter förbundet med Honom, utan ock efter sin ande och sitt lifs hela riktning.

Ty ingen af oss lefwer sig sjelf. De andligen döda kunna icke annat än "lefwa sig sjelfwa", lefwa för sin egen räkning och efter sina egna lustar, "fria från rättfärdigheten". Att de trogna åter i sin ande och sitt hela lifs riktning werkligen lefwa för Herren, det kommer deraf, att den nya födelsen och det andliga lifwet icke äro en blott tanke och föreställning, utan en stor werklighet, som bewisar sig i krafter och egenskaper, hwilka aldrig finnas i naturen. Bland dessa krafter och egenskaper är denna utmärkande, att wi icke mer lefwa oss sjelfwa, utan nu hafwa i Herren, hans sak, bans ära, hans wälbehag wårt lifs högsta och dyraste mål, huru wäl eller illa det än må lyckas oss att i werk och gerning utföra, hwad wi innerligast älska och eftersträfwa. Såsom redan är sagdt, lefwa wi för Herren, icke blott efter wårt förbund med Honom, utan ock efter wår ande, wår innersta håg och sträfwan. Går det icke fullkomligt i lefwernet, utan wi börja i något fall lefwa oss sjelfwa, så är detta en afwikelse från wår innersta wilja, hwilken afwikelse wi då sjelfwa bestraffa.

Och ingen dör sig sjelf. Äfwen i afseende på sin död är en christen icke mer sin egen, utan Herrens och Honom undergifwen. En christen har hwarken rättighet eller wilja, att efter sitt eget tycke, t. ex. för sin egen ära, förspilla sitt lif; måste han äfwentyra eller uppoffra det, så skall det ske efter **Herrens** bud och ordning. I ären icke edra egna, I ären dyrt köpta," säger apostelen. Endast om Herrens ära och wälbehag eller hans bud och ordning så fordra, skola wi wara williga att uppoffra wårt lif, och då på hwad sätt eller tid Herren behagar. En trogen må

hwarken önska sig att lefwa eller att dö **med afseende på sig själf**. Han bör alltid så: Will Gud, att jag skall ännu längre wara här på jorden, så will ock jag det; will Gud åter taga mig hem, så will jag icke wara på jorden. Wi fela den ena gången med att önska oss ett förlängdt lif; den andra gången med att sjelfwiskt önska oss döden. Allt hwad wi äro och hafwa, äfwen wårt lif, hörer Herren till och bör åt Honom öfwerlemnas.

Lefwa wi, så lefwa wi Herren. Att wi "lefwa Herren" innebär,

att wi betrakta wårt lif, wår hela tillwaro såsom Herrens egendom och derföre äfwen i allt handla såsom hans tjenare. Det innebär, att wi uti allting se på hans wilja, såsom det enda rättesnöret för allt, hwad wi göra eller företaga; att wi hafwa hans ära och hans wälbehag till wårt enda ögnamål. Det innebär ock, att wi uti allt, hwad wi erfara här i lifwet, öfwerlemna oss åt hans ledning, i lust och nöd, ehwad Han gifwer eller Han tager något, samt wilja åt Honom offra alla wåra gåfwor och krafter. — **Dö wi, så dö wi Herren**. Såsom hela wårt lif är Herrens och åt Honom helgadt, så är äfwen wår död. Om wi ock dö en naturlig död, så sker det då i medwetande, att wi äro Herrens; Derföre wilja wi ock wara nöjda, **hvilken stund** och **på hwilket sätt** Han behagar att kalla oss. Men i wissa händelser beror ock wår död af wårt eget wal, såsom när martyren under en blodig förföljelse kan undgå döden, om han förnekar evangelium, eller när missionären ser en bestämd dödsfara för sig wid ett wisst företag till själars räddning, eller när krigaren enligt Guds ordning skulle wåga sitt lif, men kunde genom flykt rädda det. Uti alla sådana fall är en christen både pligtig och efter anden willig att hellre offra sitt lif, än swika sin trohet mot Herren, hans sak eller hans ordning. Och när han sålunda för Herrens skull offrar sitt lif, då heter det ock, att han "dör Herren".

Ehwad wi nu lefwa eller dö, så höra wi Herren till. Wi äro så wäl i lifwet som döden både hans egendom och hans tjenare. En sådan tröst och förmån hafwa de trogna allena, att hwarhelst de äro, i lifwet, i döden eller efter döden, "äro de Herrens" — Herrens egendom och föremål för all hans kärlek och trofasta omsorg. De äro alltid i hans händer, åt hwilken är gifwen "all makt i himmelen och på jorden". Lefwa wi här i främlingslandet, så äro wi dock hans barn och tjenare, i hans osynliga sällskap; och kallas wi hädan, då äro wi "hemma när Herren" för att ewigt se Honom, såsom Han är. Här i tiden höra wi Herren till, först efter **tron och samwetet**, sedan efter **kärleken** och **tjenandet**. Och då wi dö, då äro wi ock Herrens egendom och i hans wård både till kropp och själ. Kroppen är i hans hemlighetsfulla, men säkra förwar undangömd intill uppståndelsens dag, då den skall oförgänglig återställas till ett ewigt lif; och själen är i Guds paradis, i Christi och hans helgons umgänge intill den stora dag, då den skall åter beklädas med den "andliga lekamen", hwilken är lik Christi förklarade lekamen. War wiss derpå, att den, som tillhör Herren i tiden, tillhör Honom ock i döden och i ewigheten. Det är då ett öfwer alla wåra tankar saligt förhållande, att "ehwad wi lefwa eller dö, höra wi Herren till".

Jeg wet, att jag hör Herren till Och will ej weta mer. Ehwad jag lefwer eller dör, Det till mitt bästa sker.

Pris ware dig, o Jesu kär, Att du har ställt det så. Och pris ske dig i ewighet, Att jag fått syn derpå. Den 24 Juli.

Den der tror och blir döpt, han skall warda salig. Marc. 16:16.

Wilja wi hafwa ett bibelord, hwaruti dopets alla herrliga skatter äro i korta, starka och förklarande ordalag innefattade, så hafwa wi ett sådant i Gal. 3:27: "Ty I, så många som ären döpta till Christus, hafwen eder iklädt Christus." Hjelp Gud, att wi en gång märka denna omständighet! — I hafwen eder iklädt Christus!" Si, det är hela hemligheten af den obegripliga renhet och wälbehaglighet för Guds ögon, som skänkes oss i dopet. Wi äro **iklädda Christus**. Wi stå icke mer för Guds ögon i wåra egna personer, utan i hans Sons **Christi** person; likasom Christus på försoningsdagen stod för sin Fader icke i sin egen person med sitt eget anseende, utan i **wåra** personer såsom den ende syndaren för alla syndare, bärande på sig hela werldens synder. Då war Han **iklädd werlden**. Nu blifwa wi i dopet iklädda Christus och betraktas inför Gud, icke efter hwad wi sjelfwa äro, utan hwad Christus är; wi stå för Gud i **Christi** kläder, i **Christi** person, i **Christi** rättfärdighet och anseende. Detta heter här wara "iklädd Christus". Allt, hwad Christus för oss **war, gjorde och hade**, är i dopet på oss öfwerflyttadt, åt oss skänkt; ty Christus hade efter sitt nådefulla behag genom sina ord om dopet uti detta nedlagt,

med detta sammanbundit hela saligheten, som Han förwärfwade oss. Hwaraf kommer, att så många, som warda döpta till Christus, blifwa på en gång iklädda allt detta, som hör till att **warda salig**, nemligen: **hela Christus och all hans förtjenst**; så att hwad Christus för oss war och är, det är så alldeles wårt, som om wi sjelfwa i wåra egna personer wore detsamma, och hwad Christus i wårt ställe gjort, är så alldeles **wårt**, som om wi sjelfwa gjort detsamma. Ty wi äro **iklädda Christus**. Men hwad är nu **Christus**? Först är Christus idel renhet och rättfärdighet, derföre äro wi ock idel renhet och rättfärdighet. — **I oss sjelfwa**? Nej, i **Honom** allena; såsom "Han, hwilken icke wisste af någon synd, blef för oss gjord till synd, på det wi skulle warda Guds rättfärdighet genom Honom". Widare: Christus är täck och skön, så att Fadren i Honom har allt sitt behag, Christus är Guds Son och rikets arfwinge; derföre äro wi Guds barn, arfwingar och Christi medarfwingar.

Nu förstå wi, huru det gick till, att de skröpliga lärjungarna woro **alldeles rena**; nu förstå wi, hwad det språket betyder: "Så är nu intet fördömligt för dem, som äro i Christus Jesus", d. ä. oaktadt de ännu i sitt kött och på sina fötter i wandringen hafwa mycket orent och skröpligt, kan likwäl intet deraf tillräknas dem till fördömelse. Ty just

derföre äro de **iklädda Christus**, att de icke mer skola skådas och dömas, efter hwad de sjelfwa äro, utan efter hwad Christus är. Nu förstå wi, hwarföre det hos profeten war förutsagdt: "Och detta skall wara hans namn, det man skall kalla Honom: Herren wår rättfärdighet."

Den som rätt och wäl förstår denna hemlighet, han kan i sanning sägas weta något, han är kommen temmeligen långt ut ur djefwulens wåld och har lagt en orygglig grund till en rätt gudomlig frid i sitt hjerta. Men den som icke förstår eller will förstå denna hemlighet, han har ingen rätt insigt i evangelium och kan hwarken råda sig sjelf eller andra, kan icke heller denna hemlighet förutan någonsin i sin lifstid komma till någon frid, icke heller till någon sann helgelse, än mindre hjelpa andra dertill. Derföre är det denna salighetens kunskap, som en christen så nödwändigt behöfwer. Då kunde han ändtligen en gång få ett warmt och christligt sinne, både mot sin Gud och sina medmenniskor, samt en wälgrundad och helsosam frid i sitt hjerta. Ty när detta kommer in i en menniskas hjerta, att hon icke mer står i sina egna orena kläder för Gud, utan är **iklädd Christus** och är i Honom **alldeles ren**, täck och behaglig för Guds ögon; att hennes synder, som så jämmerligt plåga henne, aldrig skola tillräknas henne, o, då blir hon en ny menniska, då wämjes hon wid allt sitt eget, wid både sin fromhet och sin ofromhet; då blir **Christus, Christus**, endast **Christus** hennes allt i alla, både hennes rättfärdighet och hennes helgelse, ja, hennes lifs, hennes tankars medelpunkt; då älskar hon Honom och hans heliga wägar; då tager hon med nöje farwäl af sin förra werld, sitt förra wäsende i synd och fåfänga;, då will hon gerna följa sin Herre och tjena Honom i ewig rättfärdighet, oskuld och salighet; då har hon äfwen för den saken sitt hopp i Honom allena, förtroligt bedjande: Tag du, min Jesu kär, mitt hela hjerta, rensa mig du, döda du mitt kött. Och si, detta är det, som både werkas uti oss och förebildas genom dopet — hwilket apostelen derföre kallar nya födelsens bad och den Helige Andes förnyelse.

När jag i synd fördjupad låg Och ingen hjelp mig wisste, Din hulda kärlek till mig såg, O Herre Jesu Christe. Du göt för mig ditt dyra blod Och uti denna helsoflod Mig ren från synden twådde.

Gud Fader, Son och Ande gif, Att städs min tro förökes. Mitt dopsförbund i hjertat skrif Mig stärk, när jag försökes Låt mig i nåden stadgas så, Att jag till slut må kronan få Som du de trogna gifwer. Den 25 Ju1i.

Och gick satan in i Judas, som kallas Iskarioth, och war en af de tolf. Luc. 22:3.

Hwad wi isynnerhet böra lära af denna förskräckliga händelse, är, att ingen må wara säker och tänka: skrymtarena äro skrymtare; en redlig christen har intet att frukta. Nej, annat lärer oss Jude exempel. Då Judas af Frälsaren utwaldes till apostel, war han wisserligen icke hwad han sedan blef. Och huru många äro icke de, som börjat i Anden, men lyktat i köttet? Se här på Jude exempel och alla andra syndafall, huru lätt och snart det kan wara gjordt, att en christen är förlorad. Isynnerbet när den rätt onda stunden är inne, när djefwulen med sina listiga och starka anlopp griper dig an och på en gång upptänder köttets begärelse och förblindar ditt förstånd, så

att de förskräckligaste synder synas dig icke det ringaste farliga, men oändligen kära, ja nödwändiga — då är det snart gjordt, att du faller. Till sådan frestelsestund hörer isynnerhet trenne ting: Först att synden blir dig synnerligen kär och behaglig; för det andra att om du än så mycket betraktar den, du omöjligen skall kunna finna, att den är farlig, utan den skall synas dig helt ringa och obetydlig; och för det tredje att du börjar synda med något litet och tänker, att "så litet gör ju intet". Så war det, när ormen beswek Eva med sin illfundighet. Han sade: Icke skolen I dö; det är ju blott att taga ett äpple; och ett äpple är ju blott ett äpple. Men deremot skolen I winna mycket, nemligen först den ljufliga fruktens njutande och sedan ett större förstånd. Likaså när han förförde Judas. Det började blott med litet snattande, och då hette det: Jag tager ju endast något så litet — och blott denna gång! (för hwar gång) och — det är icke orätt, att jag har något för mitt beswär. Widare, när djefwulen ingaf honom i hjertat, att han skulle förråda Jesus, war det ju något så naturligt att tänka: Trettio silfwerpenningar äro icke att förakta — och ingen fara! Jesus är först oskyldig och sedan allsmäktig; icke kan det gälla hans lif — emellertid gör jag mig en god förtjenst. Sådant hade Judas wisserligen tänkt. Hwem skulle hafwa sagt honom, att han dagen efter gerningen skulle wara så förtwiflad, att han skulle gå bort och hänga sig? Det trodde han icke, utan han tänkte blott på, huru han den dagen skulle njuta af sina penningar. Hade han på thorsdagen, då Jesus warnade honom, trott, hwad han dagen derpå fick erfara, wisserligen hade han bäfwat för den handeln såsom för sjelfwa helwetet. Men han såg det ännu icke sjelf, och djefwulen fyllde honom med andra ingifwelser.

Hwar och en betänke detta i tid och läre en gång förstå syndensoch djefwulens rätta art, nemligen att om du blott lnrymmer synd och skrymteri uti ett fall och wid ett tillfälle, skall du snart så försoffas, förtjusas och förblindas, att du icke förmår se, att det är den ringaste fara å färde, och så skall du småningom gå steg för steg till ditt yttersta förderf. Ja, det är så besynnerligt i en sådan ond, satanisk tjusningsstund, att om du på det grundligaste will öfwerwäga och betrakta den synd, till hwilken du frestas, du dock skall omöjligen kunna se annat, än att den är **alls intet farlig**, utan ringa och lätt som en fjäder. Men deremot skall den ock på samma gång synas dig oändligen kär och ljuflig. Dessa äro de rätta färgerna på syndens framsida i försökelsens stund, samt de rätta tecken, att du för tillfället är i en försökelse, eller står ett prof, då din odödliga själs wäl eller we torde skola afgöras. Ty börjar du nu allenast skrymta, hylla synden och dölja henne, så är det förbi med dig.

Skrymteriet är syndens och djefwulens gyllene öfwerklädnad, förutan hwilken de ingen wäg komma. Sannerligen, tag bort skrymteriet, och du skall aldrig kunna **blifwa** i någon synd, eller fortfara deri, utan du skall då alltid uppstå derur och frälsas. Hade Judas blott bekänt, hwad djefwulen hade ingifwit honom — om det ock endast skett inför någon af lärjungarna — så hade djefwulen genast warit afwäpnad, och Judas hade icke längre fortgått i synden. Detta är ett medel, som hårdt frestade christna i alla tider begagnat emot djefwulen, och alltid med stor wälsignelse. Derföre gäller just här apostelens förmaning: "Bekännen inbördes synderna den ena för den andra och bedjen för eder inbördes, att I warden helbregda."

Men allt detta är något, som man sällan rätt tror och besinnar, förrän man af egen bedröflig erfarenhet lärt det, då det ofta är för sent. Hwad är det då, man icke **tror?** Jo, att man i frestelsestunden undergår en werklig **förblindelse och förtjusning**, så att man blir trygg, säker och dristig och tycker sig se, att det är alls ingen fara, då det likwäl spelas om sjelfwa lifwet och själen. Och om någon tror detta förut, händer det honom likwäl, att när han sjelf faller i frestelse till någon synd, synes honom dock den synden icke farlig.

Här skulle man dock billigt komma i fruktan och med lärjungarna fråga: "Ho kan då warda salig?" Och Jesus swarade och sade: "Hwad som är omöjligt för menniskor, det är möjligt för Gud." Så länge wi blifwa uti denna fruktan och denna tröst, kunna wi aldrig förgås, utan wi skola alltid wara uti Guds hand. Han är en trofast hjelpare och herde och säger sjelf: "Ingen skall **rycka** de mina utur min hand."

Här gäller lif, här gäller död; Och will du lifwet winna, Så strid — i Gud, som striden böd, **Du hjelpen ock skall finna**. Men skyr du kampen — feg och swag Så förestå dig nederlag Och fångenskap och döden. Den 26 Juli.

Hämnens eder icke sjelfwa, kära wänner, utan låten Guds wrede hafwa rum. Rom. 12:19.

Här ställer nu apostelen emot hwarandra **Guds** rättwisa wrede och hämnd samt wår ogudaktiga sjelfhämnd,

hwarmed han antyder, att om wi låta Gud wara wår beskyddare, will Han uti allt hafwa omsorg om oss, hämnas allt, hwad orätt oss tillfogas, och skaffa oss rätt; men om wi sjelfwa hämnas, då hafwa wi gått Gud i förwäg och tagit saken ifrån Honom — och då få wi hjelpa oss sjelfwa. Sådant antydes dermed, att apostelen ställer Guds hämnd emot wår hämnd och säger: "Hämnens eder **icke sjelfwa**, utan låten **Guds wrede** hafwa rum." Apostelen säger icke, att wår lidna oförrätt skall blifwa ohämnad, utan han will endast, att Herren Gud skall få behålla sin majestätsrätt och wara alla menniskors domare, så att wi icke tränga oss in i hans embete med någon sjelfhämnd. Herren will wara ensam konung och domare öfwer sina skapade warelser.

Ty det är skrifwet: **Min är hämnden, jag skall wedergälla det, säger Herren**. Dessa Herrens ord borde wisserligen för alltid göra slut på allt wårt hämndbegär; ty då den store Guden will wara wår hämnare, borde wi med rätta så bäfwa för **hans wrede**, att **wår** wrede blefwe wänd uti innerligt förbarmande och förbön. När wi se, huru högt Gud älskar sina barn och wänner, så att det heter: "Den eder rörer, han rörer Guds ögonsten" — då wi se, med hwilket brinnande nit Han wakar öfwer dem, så att Herren Christus försäkrar: "Alla edra hufwudhår äro räknade", hwilket ock innebär, att Gud skall aktgifwa på den mest fördolda ondska ochobarmhertighet, som någon kan tillfoga oss; och då wi derjemte weta, huru grufligt det tillgår, när Herren Gud sjelf wredgas och straffar — då borde wi wisserligen blifwa stilla och endast bedja: Gud, war oss alla nådig! Förlåt oss wåra skulder, såsom ock wi förlåta dem, oss skyldiga äro. Ty då Herren Gud hemsöker dem, som göra dig orätt och ondt, tillgår det något grufligare, än du kanske sjelf skulle önskat. Ty wi må aldrig glömma, att den, som tillfogar oss oförskyldt lidande, har icke gjort det endast åt **oss**, utan i ännu högre grad åt **Herren Gud**, hwilken mycket hjertligare sörjer för oss än wi sjelfwa; och då är din förtryckare genast under Guds wrede — och Honom skall han icke kunna undkomma, såsom ännu ingen menniska undkommit Herren Gud!

Det säkra är, att **synden icke blir till intet** — det skola Guds höga fullkomligheter sörja för; **synden skall alltid på något sätt drabbasyndaren, antingen i tiden eller i ewigheten**; och här i tiden antingen i bättringssorgen och delaktigheten af Christi lidande, eller ock i straffets och hämndens lidande. Kommer syndaren i tiden till bättring och delaktighet i Christi lidande för synden, då kommer han icke att uppbära syndens rätta straff, emedan detta har öfwergått Christus; men ångrens och tuktans lidande skall han dock hafwa. Sker åter icke detta, då skall alltid Guds wrede drabba honom. Detta sker då ofta här i tiden på ett sådant sätt, att wi icke se det såsom syndens straff, då det nemligen sker genom wanligare olyckor, sjukdom, hungersnöd, eld, watten, krig o.s.w., men stundom sker det ock på ett sådant sätt, att äfwen wi menniskor kunna tydligt se Guds rättwisa hämnd deruti, t. ex. då en man, som förtryckt de swaga, enkor och faderlösa barn och med orätt tillwällat sig andras egendom, blir hemsökt med besynnerliga olyckor och stannar i yttersta fattigdom och elände; då den, som försmädat, förrådt och beljugit menniskor och beröfwat dem deras goda namn och rykte, sjelf faller i uppenbar skam och wanära; eller då den, som tillfogat menniskor swåra hjertesår, ja, lifstidslånga sorger, hwilken den menskliga rättwisan icke åtkommit, slutar i det olidliga stumma wemodet, wansinnet eller sjelfmordet o.s.w. Men sker det icke här i tiden, att Gud hämnas missgerningen, då återstår hans rättwisa hämnd till den förskräckliga ewigheten, den tillkommande wreden. Och nu, huru will du då wredgas öfwer din owän, huru skulle du wilja ytterligare hämnas, eller hysa några onda tankar och önskningar emot honom, när du wet, att en så swår Guds wrede redan hwilar öfwer honom? Borde du icke hellre då gripas af innerligt medlidande och bedja för honom, att han måtte komma till bättring! Sådant böra wi wäl betänka, då den store, fruktanswärde Herren säger: "Hämnden är min, jag skall weder- gälla det."

Detta föreställer oss nu apostelen för att rätt allwarligt tillbakawisa och qwäfwa wår starka benägenhet för ondska och sjelfhämnd. Och detta borde wisserligen wara nog att förmå alla, som wilja wara christna, som sjelfwa lefwa af idel barmhertighet och för hwar stund behöfwa Guds tålamod, att de icke mot en felande medtjenare skulle utöfwa den ringaste hämnd eller owilja.

War sen till wrede, men war snar Att glömma och förlåta; Som Christus dig förlåtit har Och än förlåter alla dar, Så må du ock förlåta.

Ack, Herre Jesu, sjelf mig lär Att i din fruktan wandra; Förlåt och hjelp och war oss när, Och lär oss, lär oss,

Herre kär, Att älska rätt hwarandra. Den 27 Ju1i.

Det brödet, som wi bryta, är det icke Christi lekamens delaktighet?

1 Cor. 10:16.

Här säger oss apostelen, hwad Herren Christus med sin lekamen och sitt blods utdelande till wår spis åsyftar och åstadkommer. Detta är nemligen den **innerliga föreningen mellan Honom och hans trogna** Derom säger Han sjelf uttryckligen: "Hwilken som äter mitt kött och dricker mitt blod, han blir i mig och jag i honom." Och straxt efter nattwardens instiftande sade Han: "I skolen förstå, att jag är i min Fader, och I i mig, och jag i eder." "Jag är winträdet, I ären grenarna; den som blir i mig, och jag i honom, han bär mycken frukt." Och åter i samma stund till sin Fader: "Jag har gifwit dem den herrlighet, som du har gifwit mig, att de skola wara ett, såsom ock wi äro ett. Jag i dem, och du i mig, att de skola wara fullkomna uti ett." Tänk, hwad sådana Christi ord månde innebära! Hwilket under af den gudomliga kärleken! "Den som äter mitt kött, han blir i mig, och jag i honom." Tänk, dessa äro ju Christi egna ord! Wi studsa, wi kunna icke omfatta en så stor herrlighet, men hwad skola wi göra? Det är Christi egna ord; det är ju icke någon dröm eller dikt; Christus kan dock icke ljuga. Och dessutom, hwar är wäl gränsen för den store, underlige Gudens herrliga råd och gerningar? När Han först försonat oss med sitt blod, gjort oss för Gud rena, rättfärdiga och täcka, så behagade det Honom också att göra oss herrliga, att sjelf så innerligen förenas och sammansmälta med oss, som wi här kunna märka, då Han gifwer oss sin heliga lekamen att äta och sitt blod att dricka. Ty likasom det wi äta och dricka blir så alldeles wårt eget, att ingenting annat så kan blifwa det — t. ex. det guld och silfwer, jag eger, kommer mig icke så nära, icke heller werkar det så hos mig, som det bröd och win jag njuter — alltså har wår Herre Christus welat förordna åt oss sin heliga lekamen att äta och sitt blod att dricka för att på det närmaste införlifwas med oss, samt oupplösligen förena wår ande med sin Ande, wår kropp med sin kropp, wårt blod med sitt blod, att hans kärlek, hans renhet, hans wärdighet måtte blifwa wåra egna, ewinnerligen wåra egna. Hwarom den fromme Taulerus har följande märkliga ord: "Intet är Guds Son närmare, än hans antagna menskliga natur, den Han genom den personliga föreningen förbundit med sig; men oss är intet närmare, än det wi äta och dricka, emedan det förbytes i wårt kött och blod. Emedan nu Christus på det nogaste wille förena sig med oss, insatte Han detta heliga sakrament, hwaruti wi medelst det wälsignade brödet äta hans kropp och medelst det wälsignade winet dricka hans blod."

O, detta måtte wäl wara höjden af detta högwärdiga sakraments herrlighet. Huru borde icke denna förening wara oss den största herrlighet på jorden! Ja, då en själ först fått den stora trösten emot alla sina synder, som detta sakrament will skänka, blir hon ofta så brinnande af kärlek till sin Herre och Frälsare, att hon wäl önskade kunna trycka Honom in i sitt hjerta, att hon icke hölle något för större salighet, än om hon kunde blifwa med Honom på det innerligaste sätt förenad; och si, då kommer den milde Herren här och utfinner ett sätt, huru äfwen en sådan önskan skulle tillfredsställas.

Men om man will tänka på den egentliga grunden härtill, måste man ihågkomma, att det just war menniskans återförening med sitt ursprung, med Gud, som war målet för hela försoningens råd. Menniskan war skapad till att wara innerligt förenad med Gud. Derföre war hon ock gjord till **hans beläte**. Detta förlorades genom syndafallet; då afslets föreningsbandet, menniskan skilde sig från sin Skapare, och deruti bestod den död, hwarom Herren hade sagt: "På hwad dag du äter deraf, skall du dö döden."

Första steget till återföreningen mellan Gud och menniskan togs genom Guds Sons födelse, Guds Sons menniskoblifwande, då **Han** blef såsom en af oss, då **Han** ikläddе sig **wårt kött**, då **Han** antog **wår natur** och blef wår blodsförwandt; då war redan en märklig förening skedd emellan Gud och oss — ty wi woro med blodsband förenade. Hwarföre ock profeten hade förutsagt: "Han skall heta Emmanuel, Gud med oss" d.ä. icke blott: Gud **ibland** oss, utan: Gud i oss, Gud i wårt kött, Gud wår blodsförwandt; hwarom ock apostelen säger: "Efter den, som helgar, och de, som warda helgade, äro alla af en, derföre skämmes Han icke kalla dem bröder." Men denna i Jesu födelse började förening tyckes Han wilja fullända i detta underbara sakrament, der Han låter oss också förena denna sin antagna hela menniskokropp med wår. — O, detta är dock något, det ock änglarna

lyster se! O, hwilken helgedom den menniska bär hos sig, som är worden delaktig af Christi heliga lekamen! — som är **en kropp och en ande med Honom**! Hwilken ära och salighet!

Afplanat har du med ditt blod Den handskrift, som emot oss stod, Mot oss du, Jesu, war så huld, Att du betalte all wår skuld.

Att detta trofast är och sannt, Du gifwit oss din Andes pant Uti din helga nattward, der Wi smaka, huru ljuf du är.

Ty din lekamen, helig, sann, Så ock ditt blod, som för oss rann, Wi undfå wid ditt helga bord, Som du har lofwat i ditt ord.

En herrlig spis är detta wisst, På hwilken aldrig blifwer brist, Ett himmelskt manna, som wår själ Till ewigt lif bewarar wäl. Den 28 Juli.

Såsom I nu hafwen annammat Herren Jesus Christus, så wandren i Honom. Col. 2:6.

Märk här det lilla ordet: "så" — såsom I annammat Christus, så wandren i Honom. På samma sätt som det tillgick wid annammandet, wid begynnelsen, wid lifwets uppkomst, så skall det ock tillgå i **wandringen**, i fortsättningen, i lifwets tillwäxt. Detsamma som första gången blef den gamla menniskans död och den nyas uppkomst, detsamma skall allt framgent blifwa den gamlas död, den nyas tillwäxt. — Hela det kapitel, der dessa ord stå, går derpå ut, att de trogna, som en gång annammat Jesus Christus, aldrig skola låta förwilla sig att tro, att det fordras något särskildt företag för att warda heliga, utan de borde weta, att den samme Christus och samma tro, hwarigenom de blifwit rättfärdigade och benådade, äfwen werkat och werkar helgelse - de borde blott enfaldigt blifwa och tilltaga i den påbegynta tron samt "hålla sig wid hufwudet, af hwilket hela lekamen genom leder och ledamöter får kraft och hänger tillsammans och tillwäxer i den förökelse, som Gud gifwer". Summan häraf är: Alltsammans beror på **blifwandet i Christus** — hwilken är oss af Gud gjord både till **rättfärdighet** och till **helgelse**. Så sade ock Christus: "Blifwen i mig, och jag i eder. Såsom grenen icke kan bära frukt af sig sjelf, med mindre han blir i winträdet, så kunnen icke heller I, utan I blifwen i mig." Genom blifwandet i Honom hafwa wi först allt lif, all lust, all kraft; för det andra all behöflig skötsel, tillsyn och tuktan, såsom Han säger: **Den gren, som bär frukt** (som sannfärdeligen är i mig, lefwande och fruktbärande), **den rensar wingårdsmannen** — ty denna goda gren är dock icke helt ren, den behöfwer ännu alltid rensas — **att han skall bära mer frukt**.

Sedan det först är rätt med sjelfwa grunden och det inre lifwet, sedan gäller det således, att köttet dödas och Anden regerar i **alla** förhållanden. Hela den gamla menniskan är i dopet dömd till döden. Wi äro döpta till hans död. När någon blir en christen, måste han straxt börja taga afsked af sitt förra wäsende och lefwerne. "Christus är fördenskull död för alla, att de, som lefwa, skola nu icke lefwa sig sjelfwa utan Honom, som är för dem död och uppstånden." Att få lefwa för Christi räkning och afdö sig sjelf, dertill får man ock hjertligen lust, när man fått nåd och frid med Gud. Om någon bekänner tron, men icke har fått den williga anden härtill, icke will wara korsfäst med Christus, utan will, jemte sin tro, hafwa frihet att lefwa, som han tycker, will ingen ordets förmaning hörsamma, utan wara ostraffad och tygellös i sitt naturliga

wäsende — han bedrager sig sjelf med en falsk inbillningstro. "De, som tillhöra Christus, korsfästa sitt kött samt med lustar och begärelser."

Wi wilja här gifwa spädare nådebarn några enfaldiga exempel på, **huru** och **när** detta köttets dödande bör öfwas: När du om morgonen waknar, hwad är billigare, än att du med innerlig glädje begynner tacka och tillbedja ditt lifs Gud, din himmelske Fader, för allt hwad Han gifwit dig till både kropp och själ? — isynnerhet att Han gifwit sin Son och ordet och sakramenterna, att du är ett Guds barn, ikládd Christus ren och täck i Guds ögon o. s. w. Tacka då och bed! Känner du härtill tröghet, si, det är köttet, det skall icke råda utan dödas. Se här det nya lifwets öfning! Du bör sedan under hela dagen wara warm för din Gud, rädas för att göra Honom något emot, rädas för synden mer än för döden; är du kall och säker, det är köttet, det skall dödas. Du har ock någon jordisk kallelse, denna bör du med flit och omsorg sköta; är du dertill trög, lättjefull, det är köttet, det måste dödas. Är du

husfader eller husmoder, bör du med omsorg och nit, men med mildhet och saktmod regera i ditt hus; är du antingen försumlig och wårdslös, eller ock otålig och wred, det är köttet, det måste dödas. Är du barn eller tjenare, bör du med kärlek, wördnad, mildhet, flit och trohet göra, hwad dig befalles; reser sig otålighet, missnöje, det är köttet, det skall dödas. Blir du af någon förolämpad, beljugen, och du will warda wred, hatfull; det är köttet. Uppstiga orena lustar, eller afund, eller högfärd, eller sjelsbehag — allt är det köttet, det får icke råda, det skall dödas. Se här trons öfning. På detta sätt wet du af Guds egna bud, hwad **den rätta heligheten** är, och behöfwer icke i owissa gerningar och egna inbillningar fara efter en helighet, som du icke rätt wet, hwaruti den består. Här får du ock så mycket att göra, att du icke skall blifwa särdeles nöjd med dig, nemligen om du rätt och allwarligt ser på Guds heliga wilja och ser på ditt **inre**, ser på Guds lags **andliga kraf**. Derigenom blir du i alla dina lifsdagar uti ett ständigt beroende af din Guds trofasthet och hjelp. Och si, detta är just wägen, detta är helgelsekonsten, att **för hwar dag såsom ett barn bero af Gud**, för hwar dag hålla sig wäl med sin Gud, genom hans Son, ideligen med ordet om Christus underhålla tron, barnaförtroendet, glädjen och lusten och kraften, och så, med denna williga ande, gifwa akt på Guds heliga wilja och på Christi sköna förebild. Detta går wäl icke så jemnt och wackert, som det nu uttalas; men det går, såsom Herren gifwer det, utdelande åt hwar och en trons mått.

Från synden och werlden jag önskar mig död Att helt wara Herrens i lust och i nöd, Att lefwa för Herren, hans sak — och hans ära Och gerna i werlden hans smälek att bära. Den 29 Juli.

Och ormen sade till qvinnan: Ja, skulle Gud hafwa sagt? 1 Mos. 3:1.

O, att hwar och en, för sin dyra själs ewiga wäl, wille en gång för alla lära, hwad som är sjelfwa **hufudsaken** i all djefwulens sträfwan med oss och den egentliga punkten, hwarpå det kommer att bero, om wi skola räddas, eller twärtom fångas af denne fiende. Det är nemligen den punkten, som satan först anföll — det war frågan om **Guds** ord — om man skulle bestämdt tro, hwad Gud hade sagt, eller om man icke med eget eftertänkande kunde finna skäl att tro något annat. Sannerligen, på denna punkt kommer stridens utgång att bero. Då en gammal christen i många årtionden kämpat med satan och sist wille med korta ord uttrycka, hwad som warit hufwudsaken, hwarpå det alltid berott, om han skulle stå eller falla, så måste han säga: Det har berott på, huruwida jag har kunnat hålla mig fast wid Guds ord, eller om jag twärtom släppt detta ur ögonsigte och börjat endast tänka — fritt tänka, efter eget tycke, utom ordet, tänka och swäfwa hit och dit med egna och andras meningar. Ja, derpå beror det i alla frestelser, både dem till högra sidan och till den wenstra. Eller huru går det till, att en christen, som en tid uppfylldes med fasa blott wid en aflägsen tanke på någon wiss synd, då den ännu war långt ifrån, kan en annan tid rentaf göra förbund med samma synd och med säkert och oförskräckt mod gifwa sig till att fritt öfwa och förswara henne? Endast så, att han har i frestelsens tider wändt ögat ifrån Guds bud emot samma synd och börjat endast tänka — fritt tänka öfwer saken, utan att se på ordet. Huru går det till, att menniskor i religionens och samwetets namn, för Herrens skull, företaga sig de största dårskaper, göra till god och helig gerning, sådant som Herren aldrig begärt af oss, ja, t. o. m. det Han förbjudit, och deremot göra till synd sådant, som Herren aldrig i sitt ord talat om, hwarpå så många exempel gifwas i den judiska och påfwiska kyrkan, men hwilket äfwen ofta sker ibland oss? Endast så, att man icke ser efter, huru **Gud talat**, utan man tycker så, man har en känsla, en inre röst, som säger det och det; eller att andra menniskor tycka och säga så, och icke att Gud säger det. Huru går det till, att en kämpande christen för sina synder och brister förlorar tillförsigten till Guds nåd och wänskap, blir främmande och skygg för sin Frälsare och bunden i träldomsanda, med allt hwad Guds evangelium säger oss om Christus och den ewiga nåd och frihet ifrån lagen, som Han oss förwärfwat? Endast så, att menniskan wänder sitt öga ifrån Guds ord inpå sig sjelf och börjar blotttänka och tänka och nu tycker, att det är alldeles omöjligt, att hon kan wara Guds barn och wän, då hon är och känner sig så och så. O, att man kunde ropa, så att bergen darrade, den sanningen in i alla Guds barns öron och hjertan: All satans makt öfwer dig beror derpå, om han kan föra ditt öga ifrån **Guds ord**. All din seger skall bero derpå, om du kan blifwa wid **Guds ord**. — **Guds ord, Guds ord**, hwad säger det? Se efter, huru **Gud** talat. Derpå skall allt bero. **Allt** är galenskap, allt är falskt, som will anses andligt, men icke har grund i Guds ord. Blott det är godt och heligt, som **Gud** påbjudit: blott **det** är synd, som

Gud förbjudit. Hwad **Gud** kallar synd och förbjuder, det är synd och farligt, om ock ditt hjerta tusende gånger säger nej dertill, och om hela werlden med alla heliga och lärda hölle det för oskyldigt. Hwad Gud kallar godt och heligt, det är godt och heligt, om ock du och hela werlden tycker, att det är oheligt. Och hwad Gud icke särskildt nämnt, det är alltid att efter **kärlekslagen** bedömas, anwändas eller försakas, allt efter som det tillfälligtwis gör godt eller ondt, åt dig eller din nästa. Så står den grundregeln fast, att hwad Gud icke påbjudit, i bestämda ord eller i den allmänna kärlekslagen, det är ingen god gerning, om det ock har det herrligaste sken för dina eller andras ögon. Hwad Gud icke förbjudit i bestämda ord eller i den allmänna kärlekslagen, det är ingen synd, om ock du och alla menniskor i werlden tycka så. Allt beror af **Guds ord**. Fasthåller du icke **det,** så skall du alltid wara ett rör, som drifwes hit och dit af alla wäder. Och då kan djefwulen föra dig, hwart han will.

Huru kraftigt blef icke detta predikadt för oss i den märkwärdiga striden mellan satan och Christus, då Han, som kunnat sjelf tala de heligaste och renaste Guds ord, likwäl icke swarar satan med ett enda eget ord, utan endast med Skriftens: **Det står skrifwet** — **det står skrifwet**. Betänk blott, och minns det i alla dina lifsdagar, att **Herren Christus sjelf** wisste ingenting att säga emot satan, utan endast: **Det står skrifwet.** Är icke detta ett starkt åskslag emot alla wåra egna tankar och tycken, och ett ewärdeligt wittnesbörd derom, att allt, hwad djefwulen will med sina frestelser, är att föra oss ifrån ordet, och att allt, hwad som skall öfwerwinna honom, är att hålla sig fast wid det, som Gud talat.

O Jesu, **ditt ord** är min sköld och mitt swärd, Min borg och mitt wärn i den farliga werld. Ett ord af din mun och en blick af ditt öga Mot dessa all werlden må gälla mig föga.

Den 30 Juli.

Sannerligen säger jag eder: Utan I äten menniskans Sons kött och dricken hans blod, då hafwen I icke lif i eder. Joh. 6:53.

Så barbariskt och hårdsmält det är för många, när Christus talar om sitt kötts ätande, så begripligt, kärt och lifwande är det för **dem,** som dagligen stå i öfning och åtnjutande af sjelfwa saken. De trogna kunna aldrig bättre uttrycka sig, då de wilja beskrifwa sitt egentliga hjertelif, än om de säga, att Christi kött är deras mat, försoningens ord är just deras djupaste lifsbehof och lifsnäring. Se på de äkta nådebarnen; jag kan aldrig så wäl igenkänna dem, som just genom denna egenskap, att Christi blods tröst är deras lifsbehof. De äro icke alltid, hwad de böra, och sådana, som man kunde önska; de hafwa sina mångahanda skröpligheter att kämpa med. Men **ett** utmärker dem, och det är, att **Christus är deras lifsbehof**.År efter år fortfara de beständigt med ett och samma hufwudämne för sina betraktelser, läsa, höra, sjunga, skrifwa och tala, först och sist, om Frälsaren, om Christus och hans nåd, om Christi kött, såsom utgifwet för oss; och så om fynden, som alltid låder wid dem och gör dem tröga och owärdiga, och huru man skall kunna blifwa synden öfwermäktig, och dylikt; men så återigen om Frälsaren och hans nåd och makt. När de någon tid warit i saknad af det dyra nådesordet, antingen det skett genom förhinder af jordiska bestyr, eller genom tröghet och försumlighet, är hela deras inwärtes menniska så swag och matt, som den menniskas kropp är, hwilken är hungrig och saknar näring; de gå der nu så kraftlösa och olustiga, ansigtet är dunkelt, bekännelsen tystnad, wandringen ostadig och wacklande. Men om de nu komma till ordet, går det dem alldeles så, som en lekamligt hungrande, hwilken kommer till ett godt bord: när de suttit en stund framför en evangelisk predikan om Christus och hans försoningsnåd, ser man snart blicken ljusna, hjertat blir åter upplifwadt, förtröstan och bättringsuppsåten förnyas, och när de gå ut derifrån, kunna de ofta knappt tiga derom — det har gått dem efter ordspråket: "På en mätt mage sitter ett gladt hufwud." Wi säga icke, att de alltid äro beqwäma att så äta, att warda wederqwickta af evangelii ord, icke ens att alltid så hungra derefter; nej, stundom äro de andligen sjuka och obeqwäma. Men wi säga, att skola de någonsin blifwa rätt lifwade och styrkta till sin inwärtes menniska, skall det ske genom ordet om Christus, för oss utgifwen, och att ordet om Christus är deras **beständiga** lifsbehof, deras **egentliga själsmat**. Och det är denna egenskap, som Christus här förklarar såsom alldeles nödwändig, då Han säger: "Sannerligen, sannerligen säger jag eder, utan I äten menniskans Sons kött och dricken hans blod, så hafwen I icke lif i eder."Ett hjerta, som icke kan lefwa utan näringen af

försoningens ord, är sålunda det säkraste wittnesbörd om ett andligt lif och en fortgående bättring; ty det är just den lefwande syndakännedomen, som werkar detta beständiga behof af nåd och af nådens ord. Ja, är icke det ett märkwärdigt tecken, att en menniska, som ingenting så mycket studerar, läser, hörer och betraktar, som just detta nådens ord om Christus, likwäl aldrig kan deri blifwa fullärd, aldrig kan minnas och behålla detta? Annat, som jag lärt från trettio, fyratio år tillbaka, det kan jag minnas och behålla, men icke detta käraste stycke, som jag mest och dagligen studerar. Wittnar icke det, att min tro blifwit något annat än kunskap, då dess näring så förbrukas och förgås, likasom den mat jag äter? Då deremot andra andliga menniskor ingenting så litet behöfwa som detta försoningens ord, det är något, som de hafwa en gång lärt och nu weta och wilja derföre nu höra något annat. Dessa kunna icke nog förundra sig öfwer de förra, swaga och besynnerliga själarna, som aldrig blifwa mätta på ordet om nåd; och de mena derföre gerna, att det är ett sjukligt folk, som icke gör några framsteg, utan stannar wid första stycket, föraktar lagen, förmaningarna och helgelsen m. m. O, om de wisste, hwad detta deras förstånd förråder om dem! Lefde de sjelfwa under Andens tuktan i sann öfning af bättring och tro, så skulle de ju weta, att det är twärtom just **derföre**, att Anden dagligen drifwer och tuktar hjertat för all qwarboende synd, och att lagen går så djupt på det inwärtes förderfwet, att menniskan aldrig kan få ro och tröst i sin fromhet — det är derföre, och blott i sådana fall själen idkeligen på nytt behöfwer ordet om nåden och Christi försoning. Ja, jag förstår det icke riktigt, men något besynnerligt är det med de själar, som aldrig kunna blifwa fullärda i det stycke, som de mest studera; men det säkra är, att på sådana själar sannas Christi ord, att **hans kött är deras mat** - deras **mat** - och då hafwa de hans wissa försäkran, att de ock skola ewigt lefwa "för hans skull". Och om någon bekymrar dig för den egenskapen, att hans kött, hans försoning, är din beständiga själsmat, må du trösteligen påminna dig din Herres ord: **Mitt kött är den rätta maten**. Men den åter, som icke har ett sådant hjerta, utan i detta lifsämne är utlärd och kan nu blifwa lika lifwad af ämnen, som åtminstone aldrig kunna utgöra **lifwets bröd**— såsom Pretorius säger: "De äro lika lifwade af Syrach som af Paulus" — sådana själar hafwa wisserligen ett betänkligt tecken, att de icke hafwa i Christi försoning sitt lifsbehof och sin näring. Den, som icke will uppsåtligen sky ljuset, må wäl stanna för detta märkliga tecken. Det är Herren Christus sjelf, som har talat detta.

Jag behöfwer dig, o Jesu, din förlåtelse, din tröst, Jag behöfwer ständigt höra ljudet af din kända röst. Jag behöfwer din försoning, dyre Herre Jesu Christ, Jag behöfwer dig i lifwet och en gång i döden sist. Den 31 Juli.

Ären I utan aga, i hwilken alla äro wordna delaktiga, så ären I oäkta och icke barn. Ebr. 12: 8.

Gud är ett obegripligen kärleksrikt och huldt wäsende — detta är det wissaste, som finnes på jorden. Men hwad betyder det då, att alla Guds barn på jorden skola lida? Ja, här är wisheten, här Guds hemliga tankars uppenbarelse. Om wi blott finge ögonen öppnade att se, hwad Guds barns lidande betecknar, så skulle wi så innerligt älska och fröjdas åt allt wårt lidande, som åt ljufliga himlabudskap från wår Fader, hwilken genom dessa wänligt helsar oss: "Waren wid god tröst! I kommen till himmelen. Kännen I icke, att jag har redan börjat bereda eder dertill, börjat döda edert kött, rena, luttra, feja och helga eder ande, själ och kropp! Tron säkert, att jag icke utan mening så tillreder eder! Tron säkert, att om jag i tiden bereder eder för himmelen, jag också tänker werkligen taga eder dit."

Detta tecken är så tydligt talande, att t. o. med de blinda hafwa härigenom fått syn på den stora sanningen, att Gud ämnar sina barn ett ewigt lif i himmelen. Genom blotta förnuftet hafwa många tänkare endast genom den företeelsen kommit till wisshet, att det är ett ewigt lif efter detta, nemligen den företeelsen, att det här i tiden "går den rättfärdige, såsom hade han gjort de orättfärdigas gerningar", och deremot går den orättfärdige allt wäl — då dessa tänkare likwäl förstått, genom allt hwad de se af Gud i skapelsen, att Gud måste wara ett alldeles fullkomligt wäsende, fullkomligt i rättwisa och oändligt i godhet, kärlek och ömhet om menniskan; då hafwa somliga förstått så mycket, att det måste komma en annan tid, då det ojemna skall jemnas, då Lazarus skall få sitt goda och rike mannen sitt förtjenta onda; och andra hafwa t. o. med förstått, att allt det lidande, som Guds barn hafwa, intet annat är än den Heliges arbete att döda synden uti oss och fullborda wår helgelse. Ty de hafwa sett med ögonen, hwad annars apostelen säger, att "den, som lider i köttet, wänder åter af synden", att den gamla menniskan genom lidanden och bedröfwelse förswagas och mattas i sina lustar och begärelser.

Sålunda förstå wi då Guds mening med alla wåra lidanden: **Han bereder oss för himmelen.** Han dödar wår synd och fullbordar wår helgelse. Och huru skulle det gå med hela wår christendom, med allt Andens werk i själen, om icke Gud beständigt tuktade och saltade oss med lidanden? Känna wi icke dagligen, huru wi genast börja blifwa sömniga, köttsliga och werldsliga, när på någon liten tid allting gått

oss wäl, warit lugnt och lyckligt? Och huru skulle **tron** öfwas och underhållas, om wi icke komme i pröfningar? För **tron** är ju det den naturliga öfningen, att wi föras i en ställning, der wi **intet se**, ingen hjelp och kraft ega, utan måste bero blott på den allsmäktige och sannfärdige Guden. Huru skulle det blifwa med **wår bön**, om wi alltid hade det wi behöfde, eller kunde sjelfwa hjelpa oss? Huru skulle det gå med wår gudsfruktan, om icke Gud stundom wisade sig wred? Huru skulle wi på längden wärdera nåden, om wi blefwe på en gång fria från wåra synder i köttet, eller kunde, när wi wille, göra oss fria ifrån dem? Huru skulle det blifwa med kärleken och ödmjukheten, om wi aldrig hade några förödmjukelser? Det går tywärr ändå nog sakta och skröpligt med alla dessa goda tingens tillwäxt; men huru skulle det gå, om wi icke hade någon aga? Häraf se wi, huru alldeles nödwändigt det är för wår tillwäxt i det goda, för wår helgelse och wårt bewarande från andlig död och syndens öfwerhandtagande, att Gud beständigt följer oss med sin wäckande och tuktande aga.

Här är nu hufwudgrunden, hwarföre alla heliga fordom och alla äkta Guds barn ännu i dag måste hafwa något bittert, något lidande, någon tuktan. Och detta är en så bestämd Guds ordning, att apostelen säger: "Ären I utan aga, i hwilken alla äro wordna delaktiga, så ären I oäkta och icke barn." Detta är ett tydligt språk. Det säger oss uttryckligen, att så sannt du är ett Guds barn, skall du hafwa aga; att om du är utan aga och får lefwa fritt efter ditt behag, så är det ett afgörande tecken, att du är oäkta och icke barn i huset. Wi förstå wäl, att de små, späda barnen ej ännu kunna behöfwa yttre tuktan, de ledas ännu så wäl blott genom Anden och ordet, men när de dels tillwuxit, så att de tåla de hårdare luttringarna, dels börjat under tidens längd blifwa sömnaktiga och wårdslösa, då skola de hafwa aga; ty att ett Guds barn skulle wara så rent och godt, att det icke mer behöfwer renas, luttras och tillwäxa, det är något, som Skriften icke wet af. Således blir det en regel utan undantag, att alla de, som skola beredas för himmelen, skola agas, risas och luttras.

Ack, hwi will jag då på jorden Sitta jemt wid glädjeborden? Will jag blifwa Jesus lik, Måste jag wäl ock fördraga Herrens nådefulla aga, Ty hans kärlek gör mig rik.

O, du helsodryck af galla, Fast du will mig bitter falla, Will jag taga dig ändå! Gud har täckts min kalk tillaga, Gud skall den ock från mig taga, När det täckes Honom så.

Den 1 Augusti.

I som frukten Herren, trösten uppå Honom; ty Han felar eder intet. Syr. 2:7.

Här frågar någon: **Huru** skola wi då frukta Gud och förtrösta på Honom? Swar: Blott så, att det motswarar, hwad Gud werkligen är. Wi måste känna Honom rätt, då hafwa wi genast både gudsfruktan och tro. Då wi äro lättsinniga och säkra, kommer det endast deraf, att wi icke weta, tro eller besinna, huru Gud är. Trodde wi rätt, huru stor och mäktig Gud är, och hwilken helig nitälskare emot all synd Han är, huru sannfärdig Han är i sina hotelser, huru nära Han är oss och ser allting, samt huru nådelig och trofast m. m., så skulle wi sannerligen både frukta Honom och förtrösta på Honom. Och när wi nu betrakta alla dessa Guds egenskaper, hwilka wi borde liksom med ögonen se i alla hans domar, som wi känna ur ordet och erfarenheten, och om wi dermed jemföra, hwad Han sjelf i ordet så ofta bjuder om wår fruktan och förtröstan på Honom, så blir swaret detta: Wi skola så frukta Gud och på Honom förtrösta, att wi frukta eljest ingenting, huru fruktanswärdt det i sig sjelft må wara, nej, platt ingenting skola wi frukta, utan endast Gud; och att wi förtrösta eljest på ingenting, huru starkt, förträffligt och pålitligt det än må synas, nej, på alldeles ingenting, utan endast på Gud. Si, då blefwe Herren wår ende Gud. Då blefwe Han ensam föremålet för wårt hjertas fruktan, förtröstan och dyrkan.

Men huru skall jag dock förstå detta, att jag för **ingenting** skall frukta, utom för Gud? Det är ju dock många fruktanswärda ting på jorden, för hwilka man måste rysa wid blotta tanken derpå. Tänk dig blott, huru mycket ondt bittra och mäktiga fiender kunna göra oss, eller tänk dig, hwad det wore, att under mördarens hand

uppgifwa sin anda, eller att förlora sin syn eller sitt förstånd för hela sin lifstid, eller att angripas af någon förskräcklig sjukdom, som aldrig kan botas, eller blifwa sönderkrossad af ett åskslag, med flera fruktanswärda händelser. Måste man icke frukta sådant? Swar: Jo, så måste wisserligen hwar och en, som icke i den allsmäktige Herren har sin ende Gud. Den åter, som werkligen tror och besinnar, att en lefwande, tänkande, wakande och allsmäktig Gud är allestädes nära, ja, den som får sina andliga sinnen öppnade, så att han ser och tror sådant, den wet, att ingenting af allt detta förskräckliga kan röra ens ett hår på hans hufwud, med mindre denne trofaste och allsmäktige Fadren beslutit det. Om **Han** will, träffar dig blixten, sjukdomen, olyckan, bråddöden; men har **Han** beslutit annat, kan intet af allt detta röra dig. Ser Han det för dignödwändigt eller nyttigt, att ditt hjerta skall åter förkrossas, lida, blöda, då sänder Han dig en sorg, en förlust, eller en ond menniska, som förorättar, beljuger och försmädar dig; will Han gifwa dig ro, då får intet sådant hända dig. Se, huru Christus swarade Pilatus: "Du hade ingen makt öfwer mig, wore den dig icke gifwen ofwanefter." Se, huru David talar om den onda menniskan Simei: "Låt honom banna, ty Herren har bjudit honom banna David." Och då Jeremias talar om mångahanda bedröfwelser, såsom att man "undertryckes", "dömes falskeligen" o.s.w., säger han: "Ho törs säga, att sådant sker utan Herrens befallning, och att hwarken ondt eller godt kommer genom hans befallning?" När satan får lof att plåga Job, då föreskrifwer honom Herren Gud uttryckligen måttet och graden. Ja, profeten Amos säger: "Är ock något ondt i staden, det Herren icke gör?" Och Herren sjelf förklarar det så: "På det man skall förnimma både från östan och westan, att utan mig är intet: Jag är Herren, och ingen mer. Jag, som gör ljuset och skapar mörkret; jag, som gifwer frid och skapar det onda. Jag är Herren, som gör allt detta." Si, den som icke tror på denne ende Guden, den har på alla sidor tusen saker att frukta, ser än hit och än dit och har beständig oro. I dag fruktar han sjukdom, i morgon fattigdom eller förluster. I dag fruktar han en ond menniska, som skall göra honom skada; i morgon, att en kär wän skall swika honom. Kommer en bekymrande underrättelse, då wet han ingen hjelpare, om icke han sjelf eller andra menniskor kunna hjelpa. Si, allt sådant är det rättmätiga straffet för dem, som icke låta den allsmäktige Herren wara ensam deras Gud. Deremot, hwilken salig trygghet och frid njuter icke den, som tror blott på en Gud, **en mäktig**, och denne en trofast Fader.

Hjelp mig då att hwila tryggt och stilla Wid din trofasthet, o Herre kär, Och i otro ej den tröst förspilla, Som i ordet mig förwarad är. Hjelp mig så, att jag, **ehwad mig händer** Tager af din trogna fadershand Allt, det du mig till mitt bästa sänder, Tills jag når det goda land. Den 2 Augusti.

Jag är Herren, det är mitt namn; och jag skall icke gifwa min ära åt en annan, icke heller mitt lof åt afgudarna. Es.42:8.

Judarna wisste af Skriften, att Gud hade lofwat att sända en stor, god herde för menniskorna; ty så lydde löftena derom: "Jag skall uppwäcka dem en enig herde, den dem föda skall, nemligen min tjenare David; Han skall föda dem och skall wara deras herde." Nu säger Herren i Joh. 10: Denne utlofwade herden är **jag**. Alla de, som äro komna före mig, med anspråk på att wara det, äro tjufwar och röfware, jag är **den gode herden**, som warit eder lofwad. Dermed wille Herren äfwen lära oss, att Han är **den ende** gode herden i sitt slag; Han är den gode herden i en sådan bemärkelse, att ingen mer än Han är det. En wigtig sanning, både till warning och tröst! Christna skola nemligen wakta sig för ett afgudiskt widhängande wid någon underherde. Det är ett afgudiskt och skadligt widhängande, när du blifwer så **beroende** af en menniska, att för det första om denna dör eller bortflyttas, all din tröst och ledning skulle dermed wara förlorad; och för det andra, att om din lärare skulle wika ifrån sanningens wäg, äfwen du skall wika med ifrån sanningen. Tänk, hwilken fara! Nej, en christen måste hafwa sitt hufwudsäte och egentliga hjertestöd i Herren allena, så att, om han kommer till den mest ödsliga ort, der ingen huld herderöst ljuder från några menskliga läppar, han dock måtte kunna med endast Frälsaren och hans ord uppehålla sin själ och af hjertat utbrista med David: "Herren är min herde, mig skall intet fattas." Och att för det andra, om den eljest förträffligaste lärare predikar ett annat evangelium, än det Christus och hans apostlar predikat, du då måtte låta det fara och ändock blifwa wid Herrens ord, sägande: "Jag wet, huru Christus lärde och handlade med syndare, derwid blir jag; Han är den gode herden, wid Honom blir jag." O, det är ock bland andra plågor, som trycka de trogna underherdarna, icke den minsta, då de måste erfara, att de arma fåren, hwilka de welat draga

endast till "den store fåraherden", som köpt dem med sitt blod, börja blifwa så beroende af tjenaren, att de honom förutan äro olyckliga eller utan all tröst och ledning i sanningen. För ett sådant widhängande måste mången trogen tjenare bortryckas eller ock med någon fläck utskämmas, på det man må lära att besinna sig och icke göra en menniska till Gud. Så säger Herren: "Jag will icke gifwa min ära åt en annan, eller mitt lof åt afgudarna. Jag, jag är Herren, och utan mig är ingen Frälsare. Jag är den gode herden." Wiwilja härmed wisst icke prisa den kalla och sjelfkloka anda, som föraktar alla de redskap, Herren af stor barmhertighet gifwit sin församling, och förakta det ljus i ordet, som Gud genom dessa redskap gifwit werlden, och hwilka sjelfkloka endast tro sin egen anda, under namn af Guds Andes ensamma tolkning af ordet, då de för sin egen enskilda blick kunna förakta äfwen sådana herrliga redskap, som Gud anwändt till hela sin kyrkas omskapning, och hwilka i de rikaste frukter fått Guds egen besegling på sin sändning. Icke är det denna sjelfkloka anda wi prisa; wi wilja icke heller emotsäga Paulus, som berömmer de galaters tillstånd såsom synnerligen "saligt" **på den tid**, då de emottogo honom såsom en Guds ängel, ja, såsom Christus Jesus sjelf, och hade kunnat uttaga sina ögon för honom, nej, äfwen en så brinnande kärlek kan wara blott det skönaste tecken af ett rätt saligt tillstånd. Utan wi wilja endast warna för det afgudiska och slafwiska widhängande, som wi nyss beskrifwit, och hwilket är så skadligt både för fåren och för underherdarna. Wi wilja uttala detsamma som Johannes Döparen, då han sade: "I ären sjelfwa mina wittnen, att jag sade: Icke är jag Christus, jag är endast sänd före Honom; jag är blott en ropandes **röst**; den som har bruden, Han är brudgummen — Honom bör wäxa till, och mig bör förminskas." Och detsamma som apostelen Paulus, då han sade: "Månne Paulus wara korsfäst för eder? Eller ären I döpta i Pauli namn?" Wi se af dessa ställen, huru äfwen dessa heliga män woro utsatta för denna plåga, att lärjungarna wille hänga wid tjenaren. Wi skola derföre icke undra, om det äfwen nu händer, men wi skola taga oss till wara derför, såsom för något hwilket är menligt för dyrköpta själar. Och många sköna exempel wisa, att just då en christen blef beröfwad en god herde — **icke föraktade,** utan **blef beröfwad** hans tjenst — och twangs att ännu tätare hålla sig till Herren sjelf och hans ord, just då wann icke blott hans andliga lif i allmänhet en mognad och fasthet, som det eljest icke hade wunnit, utan hans hjerta wann ock en mycket högre och waraktigare glädje i den närmare bekantskapen med Frälsaren sjelf, som nu uppsökte och skötte det ensamma fåret. Och genom sådan erfarenhet lär man att förstå och känna, hwad Herren här säger: "Jag är Herren, det är mitt namn. Jag skall icke gifwa min ära åt en annan".

Kom till mitt kalla, Domnade sinne! **Afgudar alla För dig förswinne**. Kom att befalla Ensam derinne! Kom, o min Jesu!

Kom, du min kära, Mig att besöka. Tron wärdes nära Kraften föröka. Wärdes mig lära **Allt hos dig söka**! Kom, o min Jesus. Den 3 Augusti.

Om wårt hjerta fördömer oss, då är Gud större än wårt hjerta och wet allting. 1 Joh. 3:20.

Märk de orden: **Gud wet allting** — derföre skall Han fälla en annan dom än wårt hjerta. Huru skall det förstås? Det skola wi nu se. Christus säger, att hans **lekamen och blod blefvo utgifna för oss**. Är det icke sannt, att om du kunde rätt tro och besinna, hwad det wäger, att Guds Son utgifwit sin lekamen och blod för oss, då skulle du begynna att ropa af idel fröjd och säga: "Alla synder äro deremot såsom ett intet, knappt såsom en gnista emot det stora hafwet." Men just så ser Herren det beständigt. Uti himmelen hålles Christi blod beständigt i hög ära, der gäller det mer än hela werlden. Du och jag, wi hafwa så ömkliga hjertan, att de ingen stund kunna behålla och besinna, hwad som dock är större än hela werlden; för wåra mörka och skröpliga hjertan är Christi blod af ganska ringa wärde, men för Gud är det beständigt af ett omätligt och outsägligt wärde. Det wet Christus; derföre kunde Han säga: "Den som är twagen, han är alldeles ren, och I ären rena." Du och jag kunna icke riktigt tro, men Christus tror fullkomligt, att hans blod gäller; derföre kan Han döma, såsom wi nu sett. Besinna detta djupt, så skall du i din allrawärsta syndanöd kunna säga till Gud: "Helige Fader! om du nu will förkasta mig, så måste du först förkasta din älsklige Son, hans lekamen och blod, som du emottagit till lösepenning för mig. Du kan icke förkasta mig, så länge du gillar lösepenningen."

Detta är den egentliga grunden, hwarföre nåden är oföränderlig. Men Johannes säger: "Gud wet **allting**." Det är

ännu flera omständigheter, som Gud wet, hwarigenom nåden är orubblig. Det står (Luc. 22), att Christus wisste förut, att Petrus skulle falla och förneka Honom. Då tänker jag så: Om denna Petri skröplighet hade utgjort ett skäl för Christus att förkasta honom, så hade Han gjort det redan förut, så hade Han aldrig någon stund warit honom nådig; ty Han wisste från början alla Petri skröpligheter, Han trodde aldrig någon stund något bättre om Petrus. Det är en tankewilla hos oss, att wi tycka, liksom Gud finge se wåra synder då och då, när likwäl Han har sett dem alla ifrån början. Han ser i ett ögonblick allt, hwad som bor i oss, allt hwad ondt, som skall utbryta genom hela wårt lif. Skulle Han någonsin för sådant förkasta oss eller tröttna med oss, så skulle Han **aldrig börjat med oss,** att frälsa oss, draga oss till sig och benåda oss. Han wet, att wi egentligen äro desamma i alla stunder, de bättre och de sämre. Hos

en christen äro twenne naturer, **köttet och anden**, hwilka alltid strida mot hwarandra. Då framträder den ena stunden anden så herrlig, att man knappt märker något af köttet, utan endast lif och frid och kärlek och gudaktighet. Den andra stunden åter framträder köttet och djefwulen så grufligt, att man knappt märker något af anden. Hwem kunde under sållningens stund se något af anden hos Petrus? Men åter en annan stund framträdde anden, då han "gick ut och grät bitterligen". Nu, Christus wet alla stunder, att wi egentligen äro desamma i alla dessa wexlingar; Han låter icke förwilla sig. Den stund Petrus wisar sig så stark och trogen wid örtagården, wet Christus ändå, huru han samma afton skall falla; och den stund han faller, wet Christus ändå, huru Petrus i hjertat, i anden, är densamme trogne wännen. Hwilken stund skulle Han då förkasta honom? Att besinna detta hör till den "hemliga wisheten".

Men ännu en gång: "Gud wet allting." Christus säger, att desamma skröpliga lärjungar, hwilka i sållningens stund öfwergåfwo Honom, en gång skulle wara i himmelen, sitta på sina stolar och med Honom döma de tolf Israels slägter. Då skulle ingen synd och skröplighet widlåda dem. Christus wet, huru wi en gång genom hela den oändliga ewigheten skola wara alldeles rena, herrliga och sköna, fulla af kärlek och helighet, Honom till ett oändligt lof. Nu tänker jag, såsom ock en äldre lärare skrifwer, att wi kunna med all tröst säga till Honom: "O, min käre Gud! Jag beder dig, att du, i det ögonblick då jag faller, wille anse mig i det tillstånd, hwari jag en gång skall wara i himmelen, der jag på intet sätt skall synda emot dig, utan oändligen älska och lofwa dig. Will du deremot betrakta mig, sådan jag är på jorden, då finner du en syndare, som hwarje dag och stund med någon synd förolämpar dig. Men betraktar du mig i paradiset, då ser du ett helgon, som tillbringar den ändlösa ewigheten utan att en enda gång förolämpa dig, utan beständigt och fullkomligt älskar och prisar dig. Skåda mig i detta tillstånd och wredgas icke, att du måste i tretio, fyratio eller femtio år — det är: twå eller tre sekunder af den långa ewigheten — se mig underkastad swaghet och skröplighet."

O, måtte denna outsägliga nåd så intaga, styrka och glädja alla trogna hjertan, att de ingenting högre älska än denne käre, milde Frälsaren, så skall den kärleken wara den rätta helgelsens källa och kraft; ty kärleken gör allting lätt, och "kärleken är lagens fullbordan". Gud föröke oss, för sin kärleks skull, **tron och kärleken**!

Just som jag är — i denna stund, Så kall ock död och ond i grund, Att finna allt, som fattas mig, I saligt öfwerflöd hos dig, Jag kommer, o Guds Lam!

Just som jag är, du har mig kär, Ty du har köpt mig, som jag är; Och wäl du kände, hur jag war, Då min och werldens synd du bar, O du, Guds dyra Lam. Den 4 Augusti.

Jag är genom lag död ifrån lagen. Gal. 2:19.

Sådana ord innehålla hemligheten af wår frihet från lagen. Så heter det ock i Rom. 7: "Så ären ock I, mina bröder, dödade ifrån lagen;" "döda ifrån henne, som höll oss fångna." Märk orden **dödade** och **döda**. Och i samma kapitel wisar apostelen, huru det tillgår och hwad det will säga att genom lagen dödas ifrån lagen. Han säger: "Jag lefde fordom utan lag; men när budordet kom, fick synden lif igen, och jag wardt död. Ty synden tog tillfälle af budordet och beswek mig och dräpte mig dermed." Hwad betyda sådana ord: Jag wardt död genom lagen? Synden dräpte mig dermed? Om du går till botten med den frågan, skall du finna ett dyrbart ljus. Hwilken död menar apostelen här, då han i detta sammanhang säger: "Och jag wardt död" — "död genom lagen?"

Katekesen omtalar treggehanda död: lekamlig, andlig och ewig; men här omtalas ännu en fjerde död; ty andligen död war ju apostelen redan förut, innan budordet kom. Hwad menar han då här med ordet "död"? De erfarna weta det; och andra tro det icke. Jo, så går det, om lagen rätt träffar menniskan, om Guds heliga ögon börja att förfölja hennes tankar och hjertats anslag — då blir hon dödad. Och ju allwarligare hon blir angripen, desto förr blir hon dödad. Det war den gamle fariseen Saulus, som blef dödad, innan der kunde blifwa en Paulus. Jakobs höftsena måste förslitas i nattlig brottning med den okände, innan han kunde säga: "Jag har sett Gud under ansigtet, och min själ är worden frälst;" och då fick han ett nytt namn. Sedan dess gick han aldrig mer rak. Kortligen: Tag apostelens ord, såsom de lyda, då märker du, hwem som blef död. Han säger: "**Jag** wardt död." Det war hans **jag**, hans sjelfwerksamma, sjelfrättfärdiga, sjelfheliga jag, som stupade i striden med synden under lagen. Lagen eggade striden med idkeligt pådrifwande, med fordringar och anmärkningar, och den djupa inbillningen om wår egen kraft, som utgör själen i den gamla menniskan, underhöll ett segt hopp om framgång i striden; men alltsammans bidrog att dessmer utmatta och döda honom. Allt detta uttrycker han så: "Synden beswek mig och dräpte mig med budordet". Nu är den bruten, den gamla inbillningen om egen kraft och om lagens förmåga att göra menniskan from och helig; och då ligger menniskan der, förlorad, hjelplös, wanmäktig, ja, "död". Men då nu Guds ewiga försoningsråd, då Christus med sin görande och lidande förtjenst blir förklarad för den utmattade själen, som nu förtwiflar på allt eget arbete, både på sin wilja och förmåga, på sin bön, sin ånger,

på allt hwad som är i henne — "då drages hon till Honom fram, sådan hon är, så lam, ofärdig, och så till all Guds nåd owärdig, att hon will sjunka ned för skam". Då sjunker hon i brudgummens famn, den andre mannens — "att hon skall lefwa när en annan, när Honom som är uppstånden ifrån de döda". Och si, då får hon på en gång hela lagens fullbordan i Honom, som war **"lagens ände** till rättfärdighet för hwar och en, som tror." Och nu lefwer bruden blott af hans rättfärdighet och af hans försorg i allting, och säger: "Jag sitter under hans skugga, som jag begär; och kärleken är hans banér öfwer mig." Si, en sådan själ är nu friad ifrån lagen; såsom apostelen uttryckligt förklarar: "Så har nu lagen warit wår tuktomästare till Christus, på det wi skola warda rättfärdiga af tron. Nu, sedan tron är kommen, äro wi icke längre under tuktomästaren." Wäl uppwäxer den gamla inbillningen om egen kraft ännu tusende gånger, wanligen under den finare formen att jag genom bön och Guds kraft kan och bör så och så mycket wara och göra — och förråder sig såsom adamitisk inbillning derigenom, att **jag, jag, jag**, icke **Christus**, blir medelpunkten för alla mina tankar — men då blir jag ock åter på nytt utmattad och dödad, tilldess jag åter måste sjunka ned till min Frälsares fötter och låta Honom blifwa mitt allt. Och så länge det förhållandet fortfar, att jag beständigt på nytt blir återförd till Christus, är jag ock icke under lagen utan under nåden.

Häraf kan du ock förstå, hwilka som icke äro under nåden, utan under lagen, nemligen de, som icke äro dödade af lagen, såsom wi nu sett, utan ännu hafwa qwar sitt hopp, sin förtröstan till lagen, till sitt arbete, sin bön, och icke blifwit så förtappade och misströstande på det arbetet, att de nödgats gifwa sig — gifwa sig såsom förtappade på blott nåd — utan ännu med **uppsåt och mening** sträfwa efter segren genom det nämnda arbetet. Äro de härunder mer nedslagna öfwer sig, kunna de wara "hardt när Guds rike"; det fordras blott, att de misströsta på sina försök och så få ett ögonblick se Jesus hwit och röd, d.ä. att Han blir i en salig stund förklarad för dem. Men om med detta arbete ännu följer mycken tröst och sjelfbelåtenhet, och deras tro och bekännelse om Christus är blott en del af deras egen rättfärdighet — deras tro är icke en nödställd och förtappad syndares werkliga tillflykt till Jesus, utan en ny, skönare klut på det gamla klädet — då äro de mer fjerran från den sanna nåden.

Intet kan jag gifwa dig, Till ditt kors jag sluter mig, Naken, dig om kläder ber, Hjelplös, upp till nåden ser. I ditt blod, o, låt mig twås, Jesus, eljest jag förgås. Den 5 Augusti.

Genom tålamod och Skriftens tröst skola wi hafwa en förhoppning.

Rom. 14: 4.

Detta är Guds syftemål med Skriftens ord, nemligen att wi der icke blott skola hemta kunskap i hufwudet, utan isynnerhet denna wäsendtliga nytta och kraft i lifwet, "att wi genom tålamod och Skriftens tröst skola hafwa en

förhoppning". — Genom tålamod och Skriftens tröst, will säga: Genom det tålamod och den tröst, som Skriften gifwer — som Skriften dels i ord och exempel förehåller oss, dels ock werkar hos oss, då wi rätt betrakta den. Och att wi derigenom skola "hafwa en förhoppning", huru skall det förstås? Först böra wi weta, att med "hoppet" menas de trognas salighetshopp. Men att wi skola genom tålamod och Skriftens tröst hafwa detta hopp, sker isynnerhet så, att då wi i bedröfwelse och nöd läsa Skriftens nådefulla tillsägelser, eller skåda de sköna exemplen af sådana, som haft mycket bittra och långwariga lidanden, och dock med tålamod uthärdat, wäntat efter Herren och omsider blifwit krönta med ett herrligt slut, så gifwer detta oss tröst, "Skriftens tröst"; då lifwas ock wi till tålamod, uthållighet, wäntande efter Herren, samt till det hoppet, att äfwen wi skola efter allt lidande få ett saligt slut. Wi lifwas att tro, det Herren ännu skall wara samme trofaste Gud som fordom, skall bewisa äfwen oss samma nåd som wåra fäder, och wi således i wår wäntan efter Honom icke skola komma på skam. — Orden "tålamod" och "tröst" säga oss, att wi skola hafwa **lidanden och bedröfwelser**; ty annars behöfwes icke tålamod eller tröst. Men så är det ock endast i lidande och bedröfwelser tålamodet öfwas, och Skriftens tröst rätteligen smakas. Utan lidande och bekymmer äro alla Skriftens tröstespråk helt kraftlösa och onyttiga; det är i bedröfwelsen Skriftens tröst blir kraftig och gifwer oss tålamod och hopp. Men detta sker ock endast genom Skriftens tröst. Ty lemna wi ordet ur ögnasigte, så är det slut med detta ljus i bedröfwelsen. Det är endast genom det tålamod och den tröst, Skriften gifwer, som hoppet under lidandet stärkes. Må detta belysas genom några exempel, så torde wi genast förnimma något af den tröst, Skriften gifwer.

"Om Jobs tålamod hafwen I hört", säger Jacob. Nu se wi i Jobs historia, huru grufligt denne Guds wän blef plågad, då han först beröfwades allt, det han hade kärt på jorden, sedan blef "slagen med onda sår ifrån fotbladen upp till hjessan" och derefter hånad och begabbad af sin hustru och sina grannar. När wi nu se, huru Herren under allt detta likwäl war hans hulde wän och efteråt gaf honom

dubbelt mera godt redan i tiden, jemte det nådefulla wittnesbördet, att han war rättfärdig m. m., då är detta oss en lärdom och tröst, att äfwen wi under allt lidande kunna hafwa Guds högsta wänskap, kunna ock, när Gud behagar, erhålla lindring och tröst, samt efter detta lifwet ett herrligt slut. — Se på Abrahams långwariga pröfning, och huru han dock till slut blef så rikligen wälsignad. Gud hade gifwit honom det löftet, att han skulle blifwa stamfader för en mycket stor slägt, och då lät Han honom gå barnlös till sitt hundrade år. Och när "löftets son" ändtligen war gifwen, då befallde Herren, att denne skulle offras till ett bränneoffer. Se hwilka pröfningar! Och likwäl, se huru herrligt Gud fullbordade sitt löfte! Se hwilken stor och märkwärdig slägt Abraham erhöll, då äfwen Guds Son skulle efter köttet tillhöra denna! — Men ännu ett exempel. David war "en man efter Guds hjerta", och likwäl hwilka outsägligt bittra erfarenheter hade ej han att genomgå, t. ex. då han, som war en helig profet, gjorde så grufligt swåra fall, att han blef till en uppenbar förargelse och försmädelse i Israel, en wisa i alla de otrognas mun; och då hans egen son stiftade ett uppror och fördref honom från hans thron; eller då han genom högmod räknade folket och blef derföre så grufligt straffad, att då Herren hemsökte det syndiga folket med den pest, som borttog sjutiotusende menniskor, David skulle anse sig såsom orsak till alla dessas död. (1 Chrön. 21). Hwem hade dock innerligare än David önskat sig att wara detta folk blott till den största wälsignelse! O, huru förfärligt bittert Gud kan plåga sina käraste wänner! Nu skulle David, än genom swåra syndafall, än genom nämnda högmodsgerning, se sig blott såsom en olycka för folket. Och dock war samme David icke förkastad, utan i en så hög nåd, att Guds Son på jorden skulle anwända Davids ord till uttryck för sina djupaste känslor, ja, äfwen i sitt bittra lidande på korset. Sådan är Skriftens tröst. Genom sådana exempel skola wi wisserligen styrkas i hoppet, styrkas att äfwen i wåra bittraste erfarenheter ännu behålla tillförsigten till den underlige, men trofaste Guden. Och likwäl äro wi i nya testamentet förnämligast hänwisade till Christi lidande, till att skåda huru Han wardt plågad och efter all sin pina ingick i sin herrlighet. På det wi måtte med tålamod löpa i den kamp, som är oss förelagd, säger apostelen, "låt oss se på Jesus, hwilken, då Han måtte haft glädje, led korset och är nu sittande på Guds högra hand. Tänken på Honom, att I icke tröttens i edert sinne, gifwande eder utöfwer." Sådan är Skriftens tröst, genom hwilken wi skola lära tålamod och hafwa hoppet oryggligt intill ändan.

Hur wågorna brusa i nattens stund, Hur djupen än fräsa kring dig, Du har för ditt hopp dock en klippfast grund; **Guds löften** förändra ej sig. De bära dig slutligt till fridens hamn, Till hwila och seger i Jesu namn. Den 6

Augusti.

Winnläggen eder derom, att I kunnen ingå genom den trånga porten. Luc. 13:24.

Hwad är wäl det yttersta ändamålet med allt wårt andliga sträfwande, wårt forskande, läsande, om icke att wi skola **blifwa saliga**, att wi skola i tiden stå wäl med Gud och i döden gå hem till Gud och wara när Herren alltid? Skulle wi då icke böra besinna oss något, stanna och undersöka, om wårt andliga sträfwande är af den beskaffenhet, att det werkligen leder till detta saliga mål, på det wi icke må "löpa såsom till något owisst eller kämpa, såsom den der hugger i wädret"! För många blir det då nödigt att först undersöka, om tilläfwentyrs **allt** andligt sträfwande leder till målet, om hwar och en, som på något sätt söker Guds rike, werkligen skall komma derin, eller om twärtom wägen till lifwet är blott en; och sedan undersöka, om wi ock befinna oss på denna enda saliga wäg, så att wi kunna med fröjd se åren ila till slut; eller om wi ännu måste komma till något annat lif, innan wi kunna saligt dö. Olyckligt, hemskt, om man icke får nåd till en sådan besinning! Olyckligt, hemskt, om man kan med den köttsliga säkerhetens lättsinne genast sjelf afgöra saken, utan pröfning inför Herren! Men den, som får nåd till besinning och will wara uppriktig mot sin själ, wakte sig wäl att icke söka swaret på sina frågor ur luften, icke sätta sig ner att blott tänka och eftertänka eller wänta omedelbart swar i hjertat. Icke heller bör du i så wigtiga frågor åtnöjas med någon menniskas mening, utan här rådfråge du endast den Herrens egna ord, som skall döma på den yttersta dagen. Till sådant ändamål anföra wi några tänkwärda ord af Christi egen mun. Gud gifwe oss nåd att märka, hwad Han talar!

"Winnläggen eder derom, att I kunnen ingå genom den trånga porten; ty många, säger jag eder, skola söka derefter, att de må inkomma, och skola dock icke kunna." Här blir nu den wigtigaste frågan: Hwad betyder detta? Huru sker det, att äfwen sådana, som **söka** att ingå genom den trånga porten, likwäl icke skola kunna? Lyckligtwis har Herren äfwen förklarat detta. Och Skriftens förklaringar häraf äro twå. Den förra lyder så: Många söka Guds rike, men icke med nog allwar för att kunna gå igenom den trånga porten. De äro något wäckta, men icke helt uppwäckta; de wilja hafwa Gud och hans nåd, men också werlden och dess wänskap; de wilja tjena twå herrar; de wilja öfwergifwa wissa synder, men undantaga andra, hwilka de aldrig wilja anse såsom synder, utan förswara dem. Christus sade: "Hwilkensom kommer till mig och icke hatar sitt lif, icke kan för min skull låta fara allt, fader, moder, bröder, ja, sitt lif, den kan icke wara min lärjunge. Den liknar en man, som begynte bygga ett hus, men hade icke medel nog att fullborda det." Han har då wisserligen nedlagt möda och kostnad derpå, men har intet deraf. Det war en rik yngling, som gerna wille följa Jesus; men det lät icke göra sig med bibehållande af rikedomen, och när han hörde, att han måste lemna denna, då **gick han bort bedröfwad**! Så går det för många. O, en öm omständighet, att de gå bort **bedröfwade**! De woro så nära himmelens port! De sågo Herren och älskade Honom på wisst sätt, men woro twungna att gå ifrån Honom, ty de kunde icke lemna allt för hans skull. Dessa sökte då att ingå, men kunde icke. Men andra gå owetande bort ifrån Herren i falsk tröst, menande, att de äro hans, fastän nya födelsens och det nya kreaturets kännetecken alldeles felas dem. Ännu andra äro de, som wäl icke för något i werlden wilja öfwergifwa sökandet, icke heller mena, att allt är redan wäl, men som alltid dröja med sjelfwa ingåendet genom porten, de tänka på bättring och tro, men att företaga sjelfwa saken, att företaga den bättring, de tänka på, eller att nu söka nåd och förlikning med Gud, nu söka trons gåfwa, trons lif och frid, det blir icke af, utan de dröja och wänta, tilldess det är för sent. De dröja och dröja det ena året efter det andra och mena, att Herren alltid skall wänta på dem, skall icke kunna låta igen dörren, förrän de ingått, och blifwa så bedragna, att de till slut **icke** kunna ingå.

Den andra orsaken är mycket swårare att fatta, den är sjelfwa "stötestenen och förargelseklippan". Denna kan uttryckas sålunda: Många skola så allwarligt söka att ingå genom den trånga porten, att de kunna derför öfwergifwa fader, moder, bröder, ja, sitt lif, men skola likwäl icke kunna ingå **blott derföre**, att de icke wilja försaka något, som de ännu mer hänga wid än sitt lif, nemligen sitt eget tycke och sin egen bättrings och försakelses anseende. Med andra ord: De söka att ingå genom den trånga porten, men låta icke säga sig, hwarest den trånga porten är, utan gå på och stöta hufwudet mot wäggen, der ingen port är. Detta är det folk, Christus egentligen menar och beskrifwer med den mannen i bröllopet, som icke hade bröllopskläder, och de jungfrur wid

bröllopet, som wäl hade lampor, wäl gingo ut mot brudgummen, men icke hade olja i sina käril. De hafwa wäl Christus och tron i läran, i förståndet och i munnen; men i **hjertat** är något annat deras wäg, något annat för dem wigtigare, nemligen hwad de sjelfwa genom Guds hjelp skola wara och göra.

Alla löpa de, men en får lönen, Löp, o dyra själ, att du den får! Kämparna, som redan hunnit målet, Skåda efter dig, hur dig det går.

Se ej kring dig, det förlamar foten Och gör blicken irrande och matt. Se blott oaflåtligt, fast och troget På det mål, som är dig föresatt. Den 7 Augusti.

Och ingen inbyggare skall säga: jag är swag; ty folket, som bor deruti, skall hafwa syndernas förlåtelse. Es. 33:24.

Här se wi nu, att den syndaförlåtelse, som **förwärfwades** oss i Christi död och som wi genom tron **annamma**, skall wara oss en ewig tillhörighet, en daglig och ewig nåd, att den icke skall ryggas eller oss fråntagas genom de oss widlådande, beswärande och under tiden, tywärr, äfwen utbrytande synderna, utan så länge wi blifwa i Christus genom tron, skola wi wara alla stunder i en och samma nåd hos Gud, emedan nåden icke kommer af gerningarna, ja, emedan wi i oss sjelfwa äro alla stunder lika wärda fördömelsen, men i Christus alla stunder lika rättfärdiga. När Herren redan i gamla testamentet omtalar det nåderike, som genom Christus skulle stiftas på jorden, kallar Han det i Ef. 33 "wår högtids stad", samt "Jerusalem", och säger omsider om den staden: "Och ingen inbyggare skall säga: jag är swag; ty folket, som bor deruti, skall hafwa syndernas förlåtelse." Då Gud i åttinionde psalmen omtalar sitt förbund med sin Son — förbundet om en **ewig nåd** öfwer dem, som Sonen med sin försoning förwärfwade och förswarade, hwilka trodde på Honom, och hwilka här kallas "hans (Sonens) barn" — säger Han: "Men om hans barn öfwergifwa min lag och icke wandra i mina rätter; om de ohelga mina stadgar och icke hålla mina bud, så will jag hemsöka deras synd med ris och deras missgerningar med plågor; men min nåd will jag icke wända ifrån Honom och icke låta min sanning fela; jag will icke ohelga mitt förbund och icke göra ogildt, hwad som är utgånget af min mun." Och i nya testamentet säger Johannes: "Mina barn, detta skrifwer jag eder, att I skolen icke synda; och om någon syndar, då hafwa wi en förswarare när Fadren, Jesus Christus, som är rättfärdig; och Han är försoningen för wåra synder, icke allenast för wåra utan ock för hela werldens."

Wi uppräkna icke här flere af de otaliga tröstfulla ord härom i Skriften, utan betrakta endast ett af dessa. I det första säger Herren, att inbyggarena i den staden, nådens rike, icke skola behöfwa öfwerklaga eller med bekymmer omtala, att de äro swaga, ty de skola hafwa **syndernas förlåtelse**. Herren tyckes wilja säga: syndernas förlåtelse förutsätter ju redan på förhand, att der äro synder och swagheter, ty eljest hette det icke **syndernas förlåtelse**, men tillika att synderna icke skola tillräknas, påtänkas eller straffas, ty det heter **förlåtelse**. Det, som är under förlåtelse, behöfwer icke mer omtalas och med ängslan påtänkas, ty förlåtet är förlåtet. "Ingen inbyggare skall säga: jag är swag; **ty folket, som bor deruti, skall hafwa syndernas förlåtelse."** Detta språk påminner äfwen om ett särskildt förhållande med enfaldiga, redliga nådebarnen. De tro wäl sina **synders** förlåtelse, men under och med detsamma hafwa de **något annat** (såsom de tycka), hwaröfwer de qwälja och bekymra sig — **något**, som de icke komma ihåg att anse för synd, utan det är någon swaghet, någon brist i christendomen, något fel, eller hwad det skall kallas. De säga: Nog tror jag, att Gud förlåter mig alla **synder**, men jag är så swag, har den och den swagheten o. s. w. Nu säger Herren här, att det hör allt under en titel: synder. "Ingen inwånare skall säga: jag är swag; ty folket, som bor deruti, skall hafwa **syndernas förlåtelse**;" och denna förlåtelse borttager eller öfwertäcker all swaghet. Hwilken är den swaghet, som icke är en synd? Lagen kräfwer ju hela menniskan, hjertat, tankarna, känslorna; derföre anklagar den ock allt, hwad dessa göra, när det strider emot ordet. Äfwenså: månne icke bristerna i din christendom äro synder? Är det icke synd att wara kallsinnig, wara trög till ordet och bönen, feg i bekännelsen o. s. w.? Men allt, hwad fom är synd, hör under **syndernas förlåtelse**. Det står icke, att Christus försonade **handens** eller **tungans** synder, utan **hela menniskans alla synder**. Derföre, så länge du blir i Christus genom tron, då du ock alltid lider af synden, wakar, beder och strider emot henne, så "är intet fördömligt" hos dig, utan förlåtelsen sträcker sig öfwer allt, hwad du är och har.

Öfwer detta ämne säger wår käre Luther: "Man bör wäl fatta den läran, så att man håller alldeles så före, att wår fromhet inför Gud består deruti, att wi åtnjuta syndernas förlåtelse. När menniskan will handla med Gud, bör hon weta, att hwarken hennes synd eller fromhet gäller något." När det gäller, att jag skall göra något, tänka, tala och lefwa inför Gud eller inför menniskor, då will jag wara from, akta mig för synden och göra många goda gerningar; men så snart frågan är, huru jag står inför Gud, om jag har hans nåd, eller huru jag skall få den, då will jag intet annat wara än en syndare, på det denna artikel om syndernas förlåtelse måtte på mig ega tillämpning; ja då will jag dristigt i tron säga: Har jag synder, så har Christus rättfärdighet. Hans fromhet är min fromhet. Jag är nu på den plats, der synderna icke nå mig.

Sådant är det nådefulla rike, den lyckliga stad, hwarom Herren sjelf sade: "Och ingen inbyggare skall säga: jag är swag; ty folket, som bor deruti, skall hafwa syndernas förlåtelse."

O syndaförlåtelse, dyrbara skatt, Af oförskylld nåd åt oss wunnen! Du är ju för oss i wårt eländes natt Den flödande salighetsbrunnen. Med stundelig synd mot Guds heliga bud Hwart skulle wi fly, om ej blodet hos Gud Wår synd oupphörligt utplånar. Den 8 Augusti.

Såsom grenen icke kan bära frukt af sig sjelf, med mindre han blir i winträdet, så kunnen icke heller I, utan I blifwen i mig. Joh. 15:4.

Du klagar: "Jag är så kall, så wanmäktig i striden mot frestelserna, jag ser faran och anstränger alla mina krafter, läser förmaningens ord, men allt är fruktlöst, jag är lika kall och lika swag." Hwad är då felet? Just det, som då du i den första bättringen låg i samma nöd, nemligen **otron**, den kalla, dödande otrosdimman, som omgifwer din själ; du känner icke Frälsaren rätt, du smakar icke lifswärmen wid hans bröst, der du förr fick lif och wärme. Här wore derföre återigen hjelpmedlet att, sådan du är, blott kasta dig i förlåtelsens famn och ligga der så länge, tills du blir warm och stark igen, d. ä. bortwända dina ögon ifrån dig sjelf, din uselhet och dina synder och blott skåda Guds hjerta och Christi försonande blod och förbön för dig så länge, tilldess du återfår den glädje och frid, som förr gaf dig kärlek och helgelsekrafter. O, att det kunde med guldstil skrifwas i alla trognas hjertan, att hela saligheten hwilar sist på en enda punkt, nemligen att **blifwa i Honom**, som har älskat oss; ty mot synden skall wäl då bli råd. Tag här lärdom af en affallen menniskas olyckliga erfarenheter. Hon föll först af wårdslöshet uti en synd, som war kanske ganska ringa, om någon synd kan kallas så, men som likwäl nedslog hennes tro och frid; hon sökte upprätta dessa och återställa det rubbade goda förhållandet mellan sig och Frälsaren genom att **bättra sig**, hwilket i hennes mening war att först en tid ångra sig och bewisa bättringsprof och sedan omsider söka nåd och förlåtelse. Men hwad händer? Frestelsen till samma synd blir allt starkare och i samma grad **otron** och den deraf följande **vanmakten** större, så att hon faller ånyo och hemtar deraf fördubblade skäl till misströstan och till ett höfligt aflägsnande från den rene, helige Guden. Så går då den arma menniskan genom otro steg för steg från den ende Frälsaren, tilldess hon ändtligen anser allt förloradt; och nu, för att stilla det oroliga, ropande medwetandet, börjar hon söka någon falsk tröst, någon ursägt för den henne öfwermäktiga synden, eller att uti den allmänna otron och werldsyran bortblanda de sista tankarna på, hwad hon haft och förlorat. Och så är det slut, hon är död. Hwad war nu här den afgörande dödsorsaken? Jo det, att hon efter synden icke genast sökte försoningsnåden, rentwagningen i Lammets blod, utan gick bort att sjelf bota sin skada; ty märk: det war wisserligen illa, att hon föll i synd, hon hade hellre bort waka och strida intill blods emot det onda — men si, detta fall hade kunnat botas genom nåden, om hon hadegenast flytt till densamma. Ty "Christus har undfått gåfwor för de affälliga ock". Men att hon wid den punkten lät förnuftet och djefwulen bedraga sig och tog miste om wägen till upprättelse, det blef det dödliga.

Här hafwa wi åter för ögonen den smala wägen, nemligen den att **före synden**, d. ä. i frestelsestunden, eller redan förut, frukta och rädas, "wandra i räddhåga", men **efter synden**, d. ä. om du råkat falla, gå dristeligen fram till nådestolen, tillsluta ögon och öron för förnuft och känsla och blott kasta sig i nådens elf och der aftwå sin orenlighet. Farorna äro, att wi äro alltför säkra och dristiga före synden, men efter synden alltför klenmodiga och försigtiga. Till **vaksamheten** skulle höra, att du wid den första egenkära inbillningen om din styrka fruktade för

fall; att du wid första tecken till frestelsens närwaro bäfwade och genast ropade på hjelp; att du, så widt din kallelse medgifwer, flydde alla tillfällen, rum, personer och förhållanden, som du wet medföra frestelse. Ty att bedja: "inled oss icke i frestelse", men sjelfwilligt kasta sig i hennes sköte, är att gäcka Herren och uppsåtligt bedraga sig sjelf. Men till tron hörer, att så snart du fallit, du icke söker hjelpa det sjelf, utan, just såsom det wore första gången du söker nåd, genast framgå med dina fläckar till det renande försoningsblodet och der twå dina kläder. Denna öfning skulle bryta ditt förnuft, förkrossa och smälta ditt hjerta och twinga dig att dagligen umgås med ordet och bönen.

Hwad som nu icke uträttas genom dessa medel, det gör den **Trofaste och Underlige** genom korset, om du beder Honom derom. En redlig själ suckar ofta: Jag aktar icke, hwad jag skulle lida, allenast att Guds werk i mig ginge fram; o, att Gud sjelf wille döda mitt kött, ty jag är sjelf dertill för swag! Si, sådana suckar uppfångar den trofaste Guden med en synnerlig beredwillighet. Det är deraf det kommer, att om du t. ex. frestas till afguderi och börjar hänga wid något jordiskt, Han tager det ifrån dig så kännbart, att du kanske gråter och klagar derwid — eller ock gifwer Han dig det, som du begär, men låter det blifwa din största bedröfwelse. Kan du icke hållas i ödmjukhet, utan börjar tänka något stort om dig, släpper Han på dig en djefwul, låter dig råka i swåra frestelser, ja falla i synd och skämmas. Dermed är mindre förloradt, än om du blefwe liggande i högmod, ty derigenom wore allt förloradt — hwarföre regeln är: så mycket ödmjukhet en menniska winner, så mycket af helighet och nådegåfwor får hon ock. Börjar du akta ordet ringa och blifwa det olydig, då låter Gud dig falla i den helweteselden att betwifla dess gudomliga ursprung o. s. w. Blott du är redlig i wiljan att warda helgad, så skall din Gud wäl göra det, ehuru på annat sätt än du menade.

Märk: Wisshet i trone att wara Guds barn Är starkaste wärnet mot alla de garn, Som satan och werlden utlägga.

Den 9 Augusti.

Förmana tjenarena, att de äro sina herrar underdåniga, uti allting behagliga ... på det de må pryda Guds wår Frälsares lärdom i alla stycken. Tit. 2: 9,10.

Märk här den bewekelsegrund, apostelen framställer för sin förmaning till tjenare: "På det de må pryda Guds wår Frälsares lärdom i alla stycken." Och märk: "i alla ting behagliga". Tjenarena skola rätta sig efter sitt husbondfolks behag och icke efter sina egna tycken och wanor; de skola söka i allt behaga sitt husbondfolk. Så har det tillgått i den gamla frommare tidsåldern bland de trogna i Israel, då David kunde taga detta förhållande af tjenare till bild för de heligas lif inför Gud — dermed han ock wisar, huru trogna tjenare skola wara. Han säger så skönt i Ps. 123: "Såsom tjenarenas ögon se uppå deras herrars händer, och såsom tjenarinnornas ögon uppå deras fruars händer; alltså se wåra ögon uppå dig." Tjenarenas ögon se uppå deras herrars händer, d. ä. de gifwa blott akt på sin herre, huru han will hafwa det; och likaså söka tjenarinnorna blott att göra sin fru till nöjes. Men i Col. 3:22 säger apostelen widare, att detta derjemte bör ske med hjertans lust för **Herrens skull** och med **uppriktighet**, alldeles lika om husbondfolket ser det eller icke. Han säger: "Icke med tjenst för ögonen, såsom menniskor till wiljes, utan med hjertans enfaldighet och med gudsfruktan." — Ögontjensten, eller att tjenaren under sin herres ögon är arbetsam, trogen och omforgsfull, men wid hans frånwaro försumlig, otrogen, wårdslös, är ett sådant skrymteri och förakt för Guds närwaro, att Herren sjelf måste hemsöka sådant. Tjenen derföre, säger apostelen, med **hjertats enfaldighet**, d. ä. med uppriktighet, **och med gudsfruktan**, d. ä. för Herrens skull, såsom inför Herrens ansigte, hwilken allestädes ser edra gerningar, hör edert tal och skall allt wedergälla. Derföre säger apostelen åter: "Allt hwad I gören, det gören af hjertat, såsom för Herren och icke för menniskor." Men han wisar genast, att hans mening är, icke blott att wi skola tjena så, som om wi tjenade Herren; nej, utan tjenare skola besinna, att de verkligen tjena Herren sjelf, när de på hans befallning tjena sitt husbondfolk. Apostelen säger: "Och weten, att I af Herren skolen få arfwets lön, **ty I tjenen Herren Christus**."

Här hafwa wi nu den stora grundwalen för tjenares både pligter och uppmuntringar: **I tjenen Herren**. Ack, om det en gång blefwe oss gifwet att se detta! Det är en hård och tjock hinna öfwer wåra ögon, så snart det gäller att se Herrens ord och wägar; det är endjefwulens makt öfwer wåra sinnen, att wi icke få lof att se dessa herrliga

ting. Här säger apostelen, att tjenare och tjenarinnor, då de på Herrens bud tjena sitt husbondfolk, tjena **Herren Christus**, att de med de simplaste hussysslor tjena **Herren**! Men hwem kan se sådant? Är det icke en dårskap för förnuftet, det apostelen här säger? — Tjena Herren? säger du; nej, en simpel bonde, en fattig torpare, en elak matmoder, ja, kor, får och hästar tjenar jag, och icke Herren, icke ens en ängel! Att jag skulle få tjena en ängel, wore redan något alltför stort; icke skulle jag begära så mycket som att få tjena sjelfwa Herren Christus! o. s. w. Men bida litet, du anspråkslöse tjenare! Du säger, att du tjenar kor, hästar, får. Det är sannt. Och hwem har befallt dig det? Månne icke ditt husbondfolk? Wisserligen. Men tjenar du icke då dessa, som befallt dig det, just dermed att du tjenar deras kreatur? **Man tjenar ju den, hwilkens befallning man fullgör**! Men då frågas åter: Hwem har då befallt dig att tjena och lyda husbondfolket? Wisserligen Herren i himmelen. Tjenar du icke då Honom, emedan Han befallt dig det? — Tjenar du icke då Herren just dermed, att du tjenar dessa hans kreatur, nemligen din husbonde, din matmoder? Dessa äro wäl lika wisst Guds kreatur, som de nämnda husdjuren äro husbondens. Skall icke Gud, som skapat din husbonde, lika mycket nitälska om hans tjenande, som husbonden nitälskar om sina kor och får? Om dina ögon rätt öppnades, och du finge nåd att endast se på Guds ord och ordning, så skulle du se, att du icke blott har så stor ära, som att få tjena änglar, utan att du werkligen tjenar Gud sjelf i dina ringaste hussysslor, emedan det är Gud, som befallt dig tjena och lyda ditt husbondfolk.

Häraf följa dyrbara lärdomar för tjenare. Den första lärdomen är denna: När det är Gud, som befallt dig tjena och lyda ditt husbondfolk, får du icke fråga efter, hurudana dessa äro, eller huruwida ock de fullgöra sin pligt. Din pligt blir i alla fall densamma; **ty du tjenar Herren**. För det andra, om du är en christen och gerna wille göra några goda gerningar, men tycker det du saknar alla tillfällen dertill för den trägna tjenstens skull, hwarigenom ditt lif förgår så onyttigt, så skall du lära besinna, att du just i din tjenst gör de bästa gerningar, när du för Herrens skull underkastar dig alla tjenstens obehag, är tålig, lydig, ödmjuk och trogen emot ditt husbondfolk; "ty du tjenar Herren Christus".

Du, Herre, afskilt har min lott; Gif, att jag, nöjd med hwad jag fått, Gör allt det goda, som jag kan, Och söker frid med hwarje man, Men ock på deras bästa står, I hwilkas tjenst mitt bröd jag får.

Lär mig så lyda deras bud, Att främst jag tjenar dig, o Gud, Hwars klara blickar skåda ner, Dit intet menskoöga ser. Ja, hjelp mig alltid wandra så, Att jag din lära pryda må.

Den 10 Augusti.

Låten Christi ord rikligen bo uti eder. Col. 3:16.

Så tillgår det werkligen, der lifwet i Christus är friskt och warmt Och så bör det ju alltid wara! På sådan tid är denna förmaning icke mycket behöflig. Men det kommer andra tider — "då brudgummen dröjde, blefwo de alla sömniga och sofwo" — då tiden blir lång och enformig och christendomen en gammal hwardagssak, då tröghet, kallsinnighet och försumlighet både för egen och för brödernas själar infinna sig — det är isynnerhet då, som denna förmaning behöfwes. Så länge ännu någon olja är i lampan, **älska** dock de trogna denna förmaning och skiljas derigenom ifrån dem, som äro **köttsligen sinnade**, hwilka rentaf strida mot denna apostelens lära. Men likwäl, ehuru anden är willig hos de trogna, är dock köttet så swagt och trögt, att de icke heller efter denna förmaning kunna "göra, hwad de wilja", att den icke så efterlefwes, som den älskas och erkännes. O, när man å ena sidan känner och betänker detta, nemligen huru Christi ord, som skulle bo rikligen i alla christnas hjertan och hus, twärtom bor der ganska torftigt; huru det inbördes lärandet och förmanandet hos många nästan helt upphört; huru psalmerna och lofsångerna och de andliga wisorna der hafwa tystnat, eller wäl sjungas, men icke nu till **Herren** och **i hjertat**, utan blott för menniskor och med munnen — och man å den andra sidan känner och betänker sakens öfwermåttan stora wigt, betänker, att just detta, nemligen att Christi ord bor rikligen uti oss, utgör det sanna "universalmedlet" emot allt andligt ondt, både hos enskilda christna och hos församlingar af sådana, ja, för hela Christi kyrka på jorden; när man besinnar, huru stor wälsignelse det wore, så wäl för enskilda christna som för all deras omgifning, om Christi ord rikligen bodde hos dem, och deremot hwilken stor skada och förlust det är, när detta icke sker; då betages man af en wiss ängslan och nedslagenhet, när man betraktar denna

förmaning och känner, att inga ord äro härom nog starkt talande, och inga hjertan nog öppna för en sak af sådan wigt. Men hwad skall man göra? Den som kan taga det, han tage det!

Wi wilja nu se, hwad apostelen menar med sin förmaning. Apostelen förmanar oss här just till det, som man, Gud ske lof, får skåda på sådana tider och orter, der en Andens wäckelse och ett evangeliskt troslif upplågar, der en Guds plantering blomstras, nemligen huru rikligen Christi ord då bor i själarna, huru det blir ett läsande, talande, sjungande, inbördes underwisande och förmanande, gladt och förtroligt och med hjertans fröjd och smak, och detta på alla tider och rum, så attwerlden står der ännu i dag lika häpen och förbittrad och smädefull, som judarna på den stora pingstdagen, då apostlarna började med nya tungor tala om Guds dråpliga werk, och de sade: "Dessa äro druckna af sött win!" Der ser man då, hwad apostelen menar, när han säger: "Låten Christi ord rikligen bo uti eder med all wisdom; lären och förmanen eder inbördes med psalmer och lofsånger och andliga wisor." Om wi alltid förblefwe lika brinnande i anden, om den första kärleken aldrig kallnade, så wore detta just, hwad apostelen härmed förmanar. Wårt andliga och ewiga wäl fordrar det, att wi skola städse fortfara och tillwäxa i nåden och Christi kunskap, derföre aldrig blifwa försumliga och låta ordet sättas å sido, utan alltid med läsande, talande, sjungande, inbördes lärande och förmanande underhålla och utbreda den heliga elden; ty i annat fall går det, såsom Jesus sade till församlingens ängel i Ephefus, att om han icke återwände till **den första kärleken**, skulle Herren bortstöta ljusstaken af dess rum. Detta är derföre icke en fri sak, som man efter sitt behag kan göra eller låta och likwäl behålla lifwet, utan om wi icke wilja lykta i köttet och i den ewiga döden, nödgas wi alltjemt underhålla det andliga lifwet med ett dagligt umgänge med Guds ord. Såsom ett barn uppfödes med mjölk, så måste ock den nya menniskan hafwa sin mjölk, och denna är "Christi ord". En christen måste derföre med beständig flit umgås med bibeln och der spisa sin själ. Apostelen säger: "Låten Christi ord bo uti eder!" Icke såsom en gäst blott hafwa herberge hos eder en kort tid, utan för alltid **bo uti eder**, säger han. Christi ord skall helt förena sig med wårt innersta, der beständigt bo och regera. — Han säger också: **rikligen**, icke blott wissa korta stunder, utan beständigt, allestädes och på mångahanda sätt. Om du icke har tillfälle att så mycket höra eller läsa det, kan du dock **tänka** derpå, **tala** eller **sjunga** något Guds ord; såsom Herren bjuder, att wi skola med sådan flit allestädes inskärpa ordet hos wåra barn, "när du sitter i ditt hus, säger Han, eller "när du går på wägen, när du nedlägger dig eller uppstår". På samma sätt skola wi ock alltid och allestädes öfwa oss sjelfwa i Christi ord, äfwen då wårt lekamliga arbete icke tillåter oss att särskildt deråt egna oss.

Ditt ord är i wår nöd ock sorg Wår säkra tröst och fasta borg; Derwid behåll din kyrka ren Och skydda henne från allt mehn.

Gif, att ditt ord oss lyser så, Att wi i mörkret icke gå, Men genom denna jämmerdal Må wandra till din himmelssal. Den 11 Augusti.

Om någon syndar, då hafwa wi en förswarare när Fadren, Jesus Christus, den rättfärdig är. 1 Joh. 2:1.

Här talar apostelen till de trogna, hwilka han kallar: "Mina barn". Han förmanar dem, att **de skola icke synda**; men i detsamma sätter han i fråga, att det ändå kan hända dem, att de synda — "om någon syndar". Men hwad säger han nu om en sådan? Hwad skall en sådan tänka och göra? Apostelen säger, att han i det ögonblicket har en förswarare när Fadren, samt bör då ihågkomma det. "Och om någon syndar, **då** hafwa wi en förswarare när Fadren, Jesus Christus, den rättfärdig är." Anden af apostelens ord tyckes wara: Mina barn, jag skrifwer eder detta, att I skolen icke synda, icke wara wårdslösa, nu då I hafwen blifwit renade i Jesu Christi blod och fått syndernas förlåtelse (ty så har han näst förut talat), utan I skolen nu desto trognare waka, bedja och strida mot all synd. Men om ännu så illa sker, att I synden, af köttslig swaghet, werldens förförelse och djefwulens list — hwilket lätt sker, ty I kunnen aldrig så troget waka, att icke dessa fiender skulle stundom kullkasta eder — så är detta wisserligen beklagligt, och hade det warit bättre, att I aldrig haden så syndat, ja, I hafwen werkligen förtjent Guds onåd och förkastelse; men nu skall detta likwäl icke ske, att Gud skall warda eder onådig, ty I hafwen en förswarare när Fadren, som tjenar eder just då, när I hafwen syndat, ja, eljest aldrig. Ty den, som icke syndat, behöfwer icke en medlare, försonare och förswarare. Således: Gud will ingalunda, att I skolen synda, men ännu mindre, att I skolen misströsta och förgås, derföre har Han sjelf gifwit eder en förswarare.

Men Johannes brukar widare om Christus det ordet: **den rättfärdig är**. Hwad bör jag derwid tänka? Jo sålunda: Är jag syndig, så är Christus rättfärdig och helig; och det är nog. Hans rättfärdighet är min rättfärdighet. Widare: "Och Han **är** försoningen för wåra synder." För **hwilka** synder? — Wisserligen för **alla**; ty eljest wore Han oss icke nyttig, wore Han fåfängt död. Men Christus har med sitt blod försonat sannerligen icke blott några synder, utan alla; och icke blott tänkta och diktade, utan werkliga synder; icke blott de små, utan ock de stora; icke blott handens eller tungans synder, utan ock hjertats och tankarnas; icke blott de fordna, utan ock de närwarande, eller såsom Luther dristar säga: "Icke blott de öfwerwunna och bortlagda, utan ock de ännu starka och mäktiga synder."

Säger du nu: Ja, Christus är en försoning för de heligas synder, såsom för Johannis, Petri, Pauli och andra sådanas, men hwem wet omäfwen för mina, så säger Johannes här: **Icke allenast för wåra, utan ock för hela werldens.** Nu betyder "hela werlden" icke blott Johannes, Petrus, Paulus och andra heliga, utan till werlden hörer allt, hwad menniska heter. Undersök allenast, om du är en menniska, så wet du, att äfwen dina synder äro försonade och borttagna i Christi död.

Men, torde du säga, detta får jag dock icke trösta mig med eljest än när jag warit from, gjort, hwad Guds ord kräfwer, och icke syndat! — Twärtom säger apostelen: "Och om någon syndar, då hafwa wi en förswarare när Fadren." Märk noga detta lilla ordet **då**, ty derpå hwilar hela språkets wigt och wärde. Wi wilja gerna tro och wärdera försoningsnåden, men blott då, när wi sjelfwa warit bättre, mer andägtiga, bedit, läst, gjort något godt o. s. w. Men så snart wi råkat falla och synda eller försummat bönen och warit kallsinniga, hwilket allt är swåra synder, då får icke Christus med sin försoning gälla något, då är man, som om man ingen frälsare och förswarare hade, eller såsom denne endast wore kommen för de rättfärdiga, endast tjenade oss, då wi sjelfwa äro, hwad wi böra. Men apostelen säger här motsatsen: det är just, då wi syndat, som förswararen tjenar oss. Häraf följer, att de, som tro på Christus, äro uti en beständig nåd, hwilken icke wacklar och skiftar, såsom deras egen fromhet skiftar.

Detta är nu den i allt Herrens ord uppenbarade läran om den dagliga och ewiga syndaförlåtelsen — en så ljuflig och tröstfull lära, att ingen skrymtare eller falsk christen borde få höra den, hwilket wanligen sker till deras förtappelse, ty "de draga wår Guds nåd till lösaktighet". Och dock hafwa wi icke lof förtiga den, utan till de arma, förtwiflade och fattiga hjertans tröst och salighet måste den uttalas. Sådana hjertan hemta ock af den öfwerflödade nåden endast förnyad lust och kraft till helgelse. De deremot, som deraf taga anledning till säkerhet, till att blifwa i synden, d. ä. de som söka icke öfwerwinna och bortkasta synden, utan hellre att ursägta och förswara den, de äro **de**, som "draga wår Guds nåd till lösaktighet" och som **göra synd**, hwarom samme ljuflige Johannes i samma bref tillkännagifwer, att den som gör synd, han är af djefwulen — den, som är född af Gud, gör icke synd, han kan icke synda (göra synd), ty han är född af Gud. "Säga wi, att wi **hafwa** ingen synd, då bedraga wi oss sjelfwa och sanningen är icke i oss. Men om wi bekänna wåra synder, Han är trofast och rättwis, att Han **förlåter** oss synderna och **renar** oss af all orättfärdighet."

Blott Frälsarens rättfärdighet Min prydnad är i ewighet; Dermed will jag för Gud bestå, När jag skall fram för Honom gå.

Jag tror, att Jesu dyra blod Är mot all synd en reningsflod, En orsak till all salighet Samt gällande i ewighet.

Och derför skall hans blod och död Nu bli min enda tröst och stöd. I lif och död jag lita får På Jesu dyra blod och sår. Den 12 Augusti.

Såsom Christi lidande är mycket kommet öfwer oss, så kommer ock mycken hugswalelse öfwer oss genom Christus. 2 Cor. 1:5.

För att icke i denna onda, jämmerliga werld alldeles "uppslukas af bedröfwelse" och förlora den så wigtiga friden, huru nödigt blir det icke för en christen att hafwa sitt hjertas fäste, skatt och glädje i Herren allena — samt att beständigt underhålla och styrka hjertat med wåra höga himmelska fröjdämnen, wår höga lycka, wåra

herrligheter och rikedomar i Herren. Det får icke nekas, att outsägligen bittra erfarenheter kunna drabba en christens hjerta i denna onda werld, som med skäl kallas en jämmerdal. Huru mycket lidande och bedröfwelse har icke syndafallet utbredt öfwer worden: de mest hjertslitande förluster och sorger, den mest tryckande nöd och smärta! Och för en själ som lefwer under Andens tuktan, huru mycken bedröfwelse medför icke den inneboende synden, det oroliga samwetet och alla satans glödande skott i det skrämda och blödiga hjertat. Derjemte äro wi omgifna af hela massan onda själar, som stå i fiendens förbund; och huru mångfaldig ledsamhet och hjertepina kan icke den hopen tillfoga en arm flykting, som wågat gå ut från Babel och wittna om dess förderf! Wisst äro här sorger och anfäktningar nog! Wisst fordras här en öfwermensklig och öfwerjordisk hugswalelse, om wi under allt detta ännu skola behålla någon tröst och icke uppgifwas i wägen. Och dock säger Paulus, att han icke blott hade tröst, utan ock "outsäglig glädje i all sin bedröfwelse".

Huru går nu detta till? Huru kommer man till ett så besynnerligt sinne, att man kan hafwa glädje i bedröfwelsen, ja, en outsäglig glädje? Wi hafwa sett otaliga exempel derpå i alla tider — exempel af swaga, skröpliga christna, som kunnat förlora allting, till och med sitt lif, och det med leende, gladt ansigte och fröjdefullt hjerta. Hwad är hemligheten och konsten att få ett så öfwer allt jordiskt upphöjdt sinne, att komma till en så oberoende ställning, att hela werldens ondska och alla helwetets makter icke kunna beröfwa oss wår frid och glädje? Hör och märk! Det sker blott genom att ega och i hjertat lefwande fasthålla en så stor lycka, hwilken tillräckligen öfwerwäger allt det bittra, som här kan möta oss. Här är hemligheten: att hafwa en tillräcklig och allt öfwerwägande lycka, men detta icke blott i ett kallt förståndets wetande, utan med en lefwande hjertats tro och i full wisshet. Jemte den stora lyckan fordras således äfwen den Helige Andes nåd i hjertat; hwarföre apostelen helt kort förklarar, att fröjd och frid äro **Andensfrukter**. Men grunden och sättet för deras winnande är **detta**, att hjertat uppfylles af sin stora lycka.

Gif blott akt på följande bild: En rätt lycklig brud, som blifwit upptagen ur den djupaste fattigdom och låghet och har blifwit föremål för en rik, förnäm och i alla måtto älskwärd herres kärlek, och hwilken hon mer än sitt lif älskar, om hon nu är på wägen till hans palats, för att der med honom förenas och der emottaga all den rikedom, lycka och glädje, som wäntar henne, huru lätt fördrager icke **hon** alla resans beswärligheter! Huru glädtigt ler hon icke åt en liten förlust! Om en wild menniska wid wägen kastar på henne en wred blick och ett förolämpande ord, det gör henne ingen lång bedröfwelse, hennes mans kärlek och leende mot henne är henne nog, och hennes stora lycka uppfyller så helt hennes hjerta. — Se här! Det fordras blott, att hjertat är uppfyldt af den stora, allt öfwerwägande lyckan att stå i förening och wänskap med den Allsmäktige, weta sig wara utkorad till ewinnerligt lif, till barn och arfwinge i himmelen, till herrlighetens Herres brud. Att i hjertlig tillförsigt kunna luta sitt hufwud till Frälsarens bröst och med full troswisshet säga: **Min wän är min och jag är hans**— si, detta är något, som kan göra wår glädje "fullkommen", det will säga: icke sådan som den i himmelen skall blifwa, utan sådan som den här i trons rike kan wara, der wi ännu äro på wägen till wår Herres palats och ännu i denna jordiska hyddan blott se och känna det, som är för ögonen, uti oss och omkring oss. Då wi likwäl redan wunnit och kunna glädja oss åt det, som wårt hjerta hufwudsakligen önskar och söker, så att wi sjunga: "Min högsta sällhet grönskar, jag har allt, hwad jag önskar; ty hela Frälsarens person är min igenom tron"— då heter det en "fullkommen glädje".

Aldrig är jag utan fara, Kan dock alltid säker wara; Alltid någon nöd, men se, Alltid ock en frälsare.

Aldrig fri från syndens smärta, Men dock tröstad wid Guds hjerta; Aldrig utan kamp och strid, Alltid dock på djupet frid.

Ofta jagad, ofta fången, Men dock aldrig helt förgången; Ofta utan kraft och råd, Aldrig utan hjelp och nåd.

Alltid täck för Fadrens öga, Jesu, fast jag tror det föga; **Alltid helt fördömd i mig, Alltid salig blott i dig**.

Den 13 Augusti.

Jag wet dina gerningar; ty du har namnet, att du lefwer, och är död. Uppb. 3:1.

Detta är ett fruktanswärdt förhållande. Herren talar här om den finare och doldare arten af skrymteri, hwarigenom en menniska kan wara uti all christendomens bewisning oklanderlig, ja kanske en bland bröderna utmärkt christen, som wet tala både om bättring och tro, om nåden och helgelsen, och dessutom lefwer i enlighet med sin bekännelse och med christliga plägseder, så att hon skäligen räknas för rättsinnig af menniskor, hwilka blott se det, som är för ögonen; men under allt detta kan i hennes dolda, tysta inre finnas en wigtig brist, nemligen den på erfarenhet af andligt lif, så att hon t. ex. icke igenkänner den, de lefwande christna utmärkande, räddhågans eller Herrens fruktans ande, som yttrar sig uti misstankar på sig sjelf, rädsla att bedraga sig, missnöje och bedröfwelse öfwer sitt inre onda, hwilket allt är lagens werk i hwarje sann christen. I följd deraf erfar hon icke heller den wederqwickelse och ro, som Jesus gifwer de arbetande och betungade; hon smakar aldrig det öfwer begånget fel bedröfwad barnets fördubblade hugswalelse wid förlåtelsens undfående; hon har aldrig den barnsliga glädjen i evangelium, som till hennes förundran lyser ur de enfaldiga, men rättroende barnens ögon och utmärker lif. Men si, hon läser likwäl om alla dessa lifstecken, dessa Andens frukter, i den heliga Skrift, såsom utmärkande **sannt** lif, och dock, ehuru hon sjelf saknar dem, fortfar hon att tro det bästa om sig, låter icke sjelfwa Skriftens utsatta tecken warna sig, utan tror mer på sig sjelf än på dessa, och förblir orörlig — detta må man wäl kalla att draga nåden till lösaktighet. Att icke igenkänna uti egen erfarenhet de beskrifningar på ett sannt nådelif, som Guds Ande i Skriften gifwit oss, och likwäl fortfarande förblifwa lugn, menande att den stora, rika nåden skall öfwertäcka äfwen den bristen, det är att på ett finare och doldare sätt, men lika olyckligt, draga nåden till lösaktighet, som att under nådens täckmantel framlefwa i grofva köttets gerningar. Det är icke fråga om, att icke nåden är så stor, att allt kunde förlåtas, men saken är: ditt hjerta är icke rätt för Gud, du lefwer i en dold andlig död. Det är denna finare art af nådens missbruk till lösaktighet, som Jesus så häpnadswäckande förekastar församlingens ängel i Sardis: "Jag wet dina gerningar; ty du har namnet, att du lefwer, och är död." Märk: "**du har namnet, att du lefwer**", du förer sådan bekännelse och wandel, att du anses och helsas för en af de lefwande christna; du är icke af werlden, hwilken icke har namnet att lefwa, utandu tillhör de lefwande christnas hop; men — du är **död**. Samma fördolda död omtalar Jesus i Matth. 25, om de tio jungfrur, af hwilka fem woro wisa och fem fåwitska. Märk! dessa **tio** woro i allt synbart helt lika, de woro alla jungfrur, d. ä. afskilda från werlden och från besmittelse med laster; de hade alla sina lampor, gingo alla ut emot brudgummen, och ingen anade någon wigtig brist. Så skildrar Herren Jesus här ett själstillstånd! Men der inne i lampan, der war bristen, och en så betydande brist, att de blefwo utestängda från bröllopet för ewigt; de hade ingen olja, det tog icke eld, det brann icke, det war dödt. Hade de olyckliga jungfrurna sådant förmodat, förwisso hade de pröfwat sina lampors inre förut.

För detta nådens dolda missbruk till lösaktighet är äfwen en rättsinnig christen i fara, om han förlorar "Herrens fruktans ande", så att han **upphör att undersöka sin tros** inre lif och kraft, tjusad och nöjd genom kunskap och sken, belåten med att det finnes tillgång på nåd i Guds hjerta, liknöjd om han har nådens lif i eget hjerta - ja om han börjar blifwa nöjd med sig sjelf, förlorar känslan af synd och strid inwärtes och har alltid lätt för att tro. Härtill kan han lätt komma, då han warseblifwit faran af den motsatta sidan, nemligen att göra detta inre lif, denna nåd i eget hjerta till grund för tro och tröst, genom den förfinade egenrättfärdighetens willfarelse, att man icke får fly till Christi förtjenst, förrän man har nådens werk och lif i sitt hjerta — när han lärt förstå denna willfarelse, då kan han lätt öfwergå till denna motsatta, att han i köttslig säkerhet föraktar apostelens förmaning: "Pröfwen eder sjelfwa, om I ären i tron." Men denna hemliga död och köld, som medför **ewig** död, är den, att du icke så mycket **känner** din köld och ogudaktighet, att du deraf drifwes att werkligen fly till Christus, utan du nalkas Honom blott med munnen och hedrar Honom med läpparna och med en stark död tro, som icke har uti sig någon hjertats hunger och törst efter Honom, ingen glädje uti Honom. Af allt detta kunna wi märka, att wägen är smal och gudaktighetens hemlighet stor.

O, Herre, mig bewara, jag kan ej wärna mig, **Och farorna i werlden äro många**, Jag är ej ännu hemma för ewig tid hos dig! **Så låt blott intet taga mig till fånga**. Ack låt mig aldrig tycka, att sjelf jag något är Och låt mig aldrig trifwas i främlingslandet här Men wänta glad i tron ditt sälla möte. Den 14 Augusti.

Jesu Christi Guds Sons blod renar oss af alla synder.

1 Joh. 1: 7.

Du som är en rätt swår syndare, tänk, hwad wäger du emot detta? Gif akt på, huru apostelen här talar! Att du måtte till någon del märka, hwad detta stora försoningsmedel gäller, wilja wi betrakta hwarje ord i detta dyra språk. Betrakta först, hwilken personen är, som här omtalas. **Jesu Christi Guds Sons blod**. Tänk — **Jesus Christus** — den så länge förut utlofwade "qwinnans säd", "Herrens Smorde" (Christus), "hwilkens utgång har warit af begynnelsen och af ewighet", men hwilken dock föddes i Bethlehem, då änglar sjöngo i skyn: "I dag är eder född Frälsaren, Herren", och åter: "Han skall heta **Jesus**; ty Han skall frälsa sitt folk ifrån deras synder." Denne Herrens **Jesu Christi blod** — tänk, hwad det gäller! Hwilken kraft skulle icke detta språk hafwa, om det ock stode endast så! Men det står ännu något herrligare deri. Apostelen will med flit påpeka personens wärde och betydenhet, derföre har han ännu inlagt twå wigtiga ord: **Guds Sons** — "Jesu Christi Guds Sons blod". Så följ då apostelens fingerwisning och se på de orden: **Guds Sons!** O, är det möjligt! är det sanning! — **Guds Son!** Och Guds Son utgjuter sitt blod för oss! Är det sanning, ja, är icke detta sanning, då är ingenting sannt i Guds ord, då skola wi stå alltsammans i wädret. Nej, du känner, att det är sanning. O, så betänk då, hwad detta wäger! Den store, allsmäktige Herren Gud, som i tidens begynnelse skapade hela werlden och skapade detta slägte, menniskan, Han har så älskat werlden, att Han utgifwit sin ende Son, sitt eget wäsende, låter Honom ikläda sig wårt kött, blifwa wår broder och medlare. Tänk, hwilken person! Herren Gud gaf oss icke en ängel eller ett helgon — ty något sådant förslog icke — utan ende Sonen, sann Gud af Gud, jemlik Fadren i gudomsmakt och herrlighet. En sådan person utgifwes till de fallna barnens frälsning. Och det är märkligt, att denna Sonens antagna mandom är på ett sådant sätt förenad med gudomen, att hans blod i Skriften också kallas **Guds blod**; såsom då Paulus säger: "Den Helige Ande har satt eder till biskopar att regera **Guds församling**, hwilken **Han** har förwärfwat med sitt blod." Tänk, hwilken dyr lösepenning! Himlarna äro hans händers werk, jorden och allt, hwad deruppå är, har Han gjort, så att emot Honom "alla menniskor äro blott såsom en droppe i ämbaret och ett grand i wågskålen", och en sådan person utgifwer sig sjelf, samt sitt lif och blod till menniskors frälsning.Om detta blod säger nu apostelen, att det "renar oss af alla synder. Hwad menas med detta "renande"? "Hjelper det oss att blifwa rena?" Nej, det **renar** oss, säger han. — "Renar det oss från **lusten** till synd?" Icke så; det renar oss från **synden**. — "Ja, från den andliga sömnaktighetens och tröghetens synd!" Nej, begagna blott ögonen: "från alla synder", säger han. — Och det gör "blodet"? Ja, blodet. — Men lärer icke Johannes sjelf, att **Anden renar oss**. Ja, men icke i samma mening, som Guds Sons blod gör det. Det är alldeles nödwändigt, att du först förstår och tror, hwad detta blodet gör, innan du kan få någon Andens rening. Hade här talats om Anden, så hade renandet betecknat helgelsen; men här talas om **blodet**, försoningsmedlet. Det är således försoningens renande, det är skuldens utplånande, som här omtalas. Det är, hwad Christus sjelf sade om sitt blod: "hwilket warder utgjutet till syndernas **förlåtelse**." Det skulle gifwa lif och ande i ditt hjerta, om du finge nåd att se, huru Guds Sons blod ensamt renar oss inför Gud af alla synder, så att Gud sjelf säger: "I ären rena." Först utplånades alla werldens synder i Christi död; såsom apostelen uttryckligt säger, att Christus "tillfredsställde genom blodet på sitt kors både det, som är i himmelen och på jorden" — hwarföre Gud, tillfredsställd, ser alla menniskor såsom dyrt försonade, och hans sändebud nu endast bedja: "Låten försona **eder** med Gud." Men för det andra följer häraf — och detta är, hwad wår text egentligen åsyftar — att hwar och en, som håller sig till Christus, som låter straffa sig för synden, men dock håller sig wid nådestolen, och således "wandrar i ljuset", är för samma blods skull inför Guds ögon beständigt ren från alla sina synder, så att allt det orena och syndiga, som ännu bor i hans kött och dagligen, tywärr, rörer sig i tankar, ord och gerningar, aldrig tillräknas honom, utan han är för Guds ögon alla stunder ren, blott genom detta ewigt gällande blodets försoningskraft; han är såsom under ett beständigt nåderegn. Det är hos Gud afgjordt, att honom skall aldrig tillräknas någon synd, ty han har blodets försoning för sig, och derför är han ren. Här märka wi, att detta blodet gäller något mer inför Guds ögon än inför wåra — att för Guds ögon är allt rent, der wi se idel orenlighet, så snart någon är i Christus; att om ock icke wi mycket se och tro af blodets försonande kraft, det dock gäller inför Gud.

Har du mycken skuld, Dock är Gud dig huld, Här, wid Jesu kors, Han slagit Skuldregistret, dig upptagit. Se Guds rena Lam Och gå dristigt fram.

Är du sargadt lam, Kom till korsets stam! Se det blodet, som der runnit, Just för dig det seger wunnit. Se Guds rena Lam Och gå dristigt fram. Den 15 Augusti.

Waren tacksamma i allting, ty det är Guds wilja om eder genom Jesus Christus. 1 Thess. 5: 18.

Hwilken menniskotanke kan räcka till, hwilken tunga kan uttala allt, hwarföre wi borde wara tacksamma, prisa och lofwa wår Gud! **Hela jorden är full med hans ära.** Allt, hwad ögat möter, wittnar om Guds godhet och storhet och om hans kärlek till menniskan, då allt, hwad som är på jorden, är skapadt för oss. Och sedan tro och bekänna wi, att Han ock utgifwit sin ende Son för oss alla, att wi skulle såsom en fri gåfwa emottaga det ewiga lifwet, "det riket, som är oss tillredt ifrån werldens begynnelse". Huru skulle icke wåra hjertan för allt detta wara blott ett ewigt och oupphörligt lof och pris och tack! Sannerligen, wårt hela lif skulle icke wara något annat än lof, pris och tack. Allt det uti mig är, själ och sinnen, hjerta och tankar, ord och gerningar, allt skulle lofwa Herren. Är icke detta billigt? När nu detta icke sker, utan du går twärtom alldeles kall och otacksam och kanske missnöjd och otålig för de allraminsta obehag, är det icke då rätt, att du wäl förtjent, det Gud med ewig wrede på ögonblicket kastar dig till helwetet? Ja, sådant se och känna de trogna, så att de af hjertat betyga, att de blott för denna synd alla dagar förtjena helwetet.

Men nu, de som icke blott äro kallsinniga och försumliga uti att prisa wår Gud, utan ock rentaf äro missnöjda och otåliga med hwad Han tilldelat dem, de skola wäl akta sig, att icke Herren werkligen gifwer dem efter förtjenst, när de icke äro nöjda och tacksamma för det de hafwa fått. Otacksamheten är en så wederstygglig synd, både inför Gud och menniskor, att man sagt, det en otacksam menniska skall wara den tyngsta börda jorden bär. Otacksamheten är det uttorkande wäder, för hwilket alla Guds nådeskällor för dig utsina. Herren Gud kan ju icke rättwisare och lämpligare löna otacksamheten, än genom att taga ifrån dig det goda, du så ringa aktar. Derföre böra wi i tid wakna öfwer denna swåra synd, bedja Gud om förlåtelse och om nåd till bättring. Ty, såsom redan är sagdt, så många och stora äro dock Guds wälgerningar emot oss, att hela wårt lif borde wara ett ewigt och oupphörligt tack och lof.

Utom det att tacksamheten är din heligaste pligt emot Gud, så skulle den ock göra dig sjelf till en lyckligare menniska, göra ditt sinne förnöjdt, din bön warm och tröstefull. Wi wilja blott tala om detta sista. Hwad är orsaken, att mången eljest allwarlig själ är så kall, död och nedslagen i sin bön, har så liten tröst och tillförsigt derwid under

bekymrets stunder? Utan twifwel den, att man begynner direkt att bedja, utan att hafwa först tackat och lofwat. "Jag undrade", säger en man, "när jag läste Luthers allwarsamma anmärkning öfwer denna förwända ordning, att man börjar först bedja och icke först tackar och lofwar; men jag har nu lifligt erfarit, hwilken förträfflig anmärkning det war." Luther talar öfwer Ps. 18: 4: "Jag will lofwa och åkalla Herren", och säger: "Man kan icke tro, hwad Guds lof är för ett kraftigt medel wid tillstötande fara. Ty så snart du begynner lofwa Gud, blir det onda genast mildradt, det tröstliga modet wäxer, och derpå följer Guds åkallande med tillförsigt. Fördenskull hafwa alla rätta Guds tjenare sett sig wäl före, att de icke begynt på något annat sätt, eller i någon annan ordning sökt tröst och hjelp emot det onda, än denna vers lär oss: **man skall icke först åkalla Herren, utan först lofwa Honom.** Det finnes menniskor, som jämra sig inför Herren, men blifwa icke hörda. De ropa, men der är ingen hjelpare, till Herren, men Han swarar dem intet. Hwarföre det? Emedan de, då de ropade till Herren, icke lofwade Honom, utan woro harmsna på Honom; de hafwa icke föreställt sig Herren, huru ljuflig Han är, utan endast tänkt på sin bittra erfarenhet. Men ingen blir befriad från det onda derigenom, att han endast ser på sitt elände och förskräckes för detsamma, utan derigenom, att han sluter sig till Herren och ser på hans godhet."

Det tyckes dock wara ett swårföljdt råd, att man skall i nödens stund begynna med att lofwa Gud. Men detta är ock något, som skall utmärka den renare tron och den äkta bruden, som håller brudgummen för mer än alla hans gåfwor, som wördar och prisar Herren sjelf, icke blott när Han gör, hwad oss behagar, utan i all tid, för hwad

Han är i sig sjelf. Skökokärleken kan blott tacka för gåfwor, men icke lofwa för Herrens egen förträfflighet. Dock blir det äfwen för trogna en swår konst, att midt i nödens och bekymrets mörker höja sig till Guds egen ewiga godhet och trohet; men försök endast, när du är i detta mörker, och grip till Guds lof, försänk dig i Guds egenskaper och de stora prof deraf, som du och alla heliga haft förut, så skall du snart erfara lättnad och omsider besanna Davids ord: "Att lofwa wår Gud är en kostlig ting; det lofwet är ljufligt och dägligt".

Lofwen då Herren! ty Herren att lofwa Det är en kostelig, dägelig ting; Ty de elända med nåd Han upprättar, Sjungom till skiftes med harpor hans lof.

Han har ej lust till de stolta och starka, Men till de fattiga har Han behag; Dem Honom frukta och hoppas på Honom, Dem Han wälsignar och skaffar dem frid.

Den 16 Augusti.

I dygden beskedlighet. 2 Petr. 1:5

Då apostelen Petrus i sitt andra bref förmanat de troende: "Så läggen eder nu derom all winning, att I uti eder tro låten finnas dygd", tillägger han: "Och i dygden beskedlighet." Ett besynnerligt ord, men rikt på helsosam lärdom, och det äfwen för de mest nitiska christna. Hwad betyder då detta: "i dygden **beskedlighet?"** Ordet betyder egentligen kunskap, wisdom, förståndighet. Se här är lärdomen! En sann christen skall icke blott utöfwa "dygd", heligt nit och kraft, utan skall ock se till, att han utöfwar den på det förståndigaste sätt, med wisdom och urskiljning; han får icke gå blindwis till wäga, utan, med bön om upplysning af Herrens Ande, beständigt eftersinna, hwad som för hwarje tillfälle är det wisaste och mest tjenliga för befrämjandet af Guds ära och menniskors wälfärd. Är icke äfwen detta en högst wigtig förmaning! Ja, när wi rätt betänka, huru mångkonstig satan är till att förwilla oss, och huru stor skada och förargelse det åstadkommer, då en christen i wälment, men owist nit begår någon "galenskap i Israel", gifwer lastarena rum och swaga själar anstöt — o, huru wigtigt det då bör blifwa oss, att med rädsla för wår egen ande oupphörligt bedja Gud om hans ljus, oupphörligt söka erhålla mer och mer kunskap om, hwad som är Guds goda, behagliga och fullkomliga wilja.

Men o, hwilken uppriktig ande och sträng uppmärksamhet på hjertat här fordras, att icke en skalk gömmer sig under föregifwandet af denna wisdom, då det likwäl i werkligheten icke är Guds ära och själars wäl, man söker, utan endast menniskogunst och köttslig ro, så att din wisdom och försigtighet egentligen utgör ett naturens slingrande undan korset, undan menniskors hat och förföljelse. O, hwad hjertat är falskt, hwad wägen är smal! Den ene föraktar ordets lära om wisdom och ödmjukhet, med förebärande af "uppriktighet" och heligt nit; den andre är ett kraftlöst salt, som mistat sin sälta och derföre har så lätt att böja sig efter allas smak, men kallar detta wishet och försigtighet. O, huru nödigt det är att strängt gifwa akt på hjertat, på **bevekelsegrunderna**, om det werkligen är Guds ära och menniskors wäl, du söker och werkligen befrämjar, eller om det är blott menniskogunst och köttslig ro.

Wi wilja nu med några exempel ur närwarande förhållanden wisa, hwad det är: "i dygden "**beskedlighet**". Det är dygd, det är ett heligt nit och kraft, att du nitälskar om Guds ära och hans rikes tillwäxt, söker wäcka de sofwande och förmana de osediga; men "beskedlighet", förstånd och urskiljning är, att du ock gifwer akt på det rätta sättet och den

rätta stunden. Den rätta "stunden" är i allmänhet den **första** stunden, eller att du **genast** straffar den synd du ser; men wisheten kräfwer ofta, att du icke skall göra så — t. ex. då din nästa är i ett retadt tillstånd, eller då han nyss förgått sig emot dig, ty då skall din förmaning alltid tagas såsom en yttring af din egen förtrytelse; utan wälj twärtom ett tillfälle, då mellan dig och honom råder det bästa förhållande, att han må inse, att du drifwes af kärlek. Det rätta "sättet" är i allmänhet att afpassa bestraffningen efter förseelsen, att hårdare bestraffa ett swårare fel och lindrigare ett mindre. Men wisheten lär ofta, att man icke får göra så, utan afpassa bestraffningen efter personens tillstånd; så att, om det är en mer stark och sjelfbelåten person, du straffar det minsta fel, men deremot om det är en swag, ömtålig lärjunge, att du antingen helt tiger, eller ock brukar de allralindrigaste ord, låter förstå, att du sjelf känner frestarens makt och din egen swaghet, att du erkänner det goda, som finnes hos din

broder, samt äfwen tröstar honom i hans sorg öfwer sin synd, men endast warnar honom för sjelfwa synden.

Men ännu ett exempel: det är dygd, det är ett heligt nit och kraft, att du afskyr allt fåfängligt och lösligt wäsende, såsom flärd och öfwerflöd i mat, kläder och husgeråd, lättsinne och obetänksamhet i umgängesättet m. m. och allwarligt winnlägger dig om den gamla menniskans späkande, samt derom nitälskar bland medchristna — detta är dygd, heligt nit och kraft. Men äfwen här gäller det: **i dygden beskedlighet** — äfwen i detta afseende skall du bruka förstånd och urskiljning, så att du ser på **nyttan** och **ändamålet,** nemligen Guds ära samt ditt och andra menniskors gagn, och derefter rättar måttet och graden af det ena och andra för hwarje fall; så att du icke råkar in i ett blindt formwäsende, sådant som fariseernas, munkarnas och dylika helgons andlighet är. Ser jag på ändamålet med t. ex. fasta och måttlighet i mat, kläder, sömn, husgeråd m. m., så måste jag stundom wara mer sträng, stundom mindre, allt efter som omständigheterna fordra — således lefwa strängare, då det behöfwes, t. ex. för mitt eget kötts späkande, eller för de frommas sed på orten, eller för mina timliga tillgångar o.s.w., men deremot mindre strängt, när omständigheterna fordra den förändringen, d. ä. när en sådan förändring bättre tjenar att befordra Herrens sak, samt mitt eller mina medmenniskors wäl. Apostelen förmanar: "Allt det I gören, ehwad I äten eller dricken, det gören allt i Herrens Jesu namn". Se, ett sådant aktgifwande på omständigheter, på ändamålet, på kärlekens och wishetens föreskrift i hwarje fall, det är "i dygden **beskedlighet**". Att **göra godt, göra gagn**, det är således, hwad Gud ser efter, då det gäller wårt lefwerne.

Lär mig att i din fruktan wandra Och gladt och willigt tjena andra På alla sätt. Men, Jesu, mig derwid bewara För hwarje känd och okänd snara. Led du mig rätt. Den 17 Augusti.

Wårt sällskap skall wara med Fadren och hans Son, Jesus Christus. 1 Joh. 1:3.

Detta är en stor förborgad hemlighet, såsom den ock plägar kallas den "hemlighetsfulla föreningen", men är dock en lika stor werklighet. Den är grundad redan i Guds ewighetsråd om menniskan och i hennes skapelse. Apostelen säger: "Wi äro Guds slägte". Detta är den första grunden. Men denna förening med Gud, hwilken upplöstes genom syndafallet, fick en ny, ännu herrligare grund uti Christi mandomsannammelse. I Honom blef Gud och menniskan förenad i en person. Han skall heta Immanuel, Gud med oss, Gud i wårt kött. Dermed är menniskan upphöjd till den ära och wärdighet, att hon kan wara Guds boning och sällskap, en kropp och en ande med Herren. Denna förening börjar då, när en förkrossad ande hungrar och törstar efter Herren och hans rättfärdighet. Då är hjertats dörr upplåten, och "då", säger Herren, "**will jag ingå** och hålla nattward med honom, och han med mig". Brudgummen söker bruden, och bruden söker Honom — hwem skulle då kunna förhindra föreningen? Och Christus säger, att Han skall "blifwa boende" i en sådan själ. O, hwem kan tro en sådan herrlighet? Den är alldeles för stor, och wåra hjertan allt för små och trånga; förnuftet ropar: Nej, nej, omöjligt! Men hwad hjelper! Det är Herrens eget underliga råd. Och Han sjelf har sagt det. "Den mig älskar", säger Han, "han warder hållande mina ord, och min Fader skall älska honom; och wi skola komma till honom och **blifwa boende när honom."** Kan du icke begripa, huru det är möjligt, så betänk blott, hwilken den Herren är, som säger det. "För Honom är ingenting omöjligt." Hwad är lättare för den allsmäktige än att göra, hwad Han will! Nu är det hans egen wiljas råd och hans fria wälbehag, att Han will återförena sig med menniskan, bo och lefwa i sina barn på jorden. I Joh. 17, då Jesus talar med sin Fader, säger Han: "Jag i dem och du i mig, att de skola wara fullkomna uti ett." Ja det står uttryckligen så. Kan någonting wara tydligare? Och Paulus säger: "I ären lefwande Guds tempel, såsom Gud säger: Jag will bo uti dem och wandra uti dem." Det är genom denna innerliga förening, som wi, enligt Petri ord, warda delaktiga af Guds natur.

Se, detta är nu det första, som hörer till wårt sällskap med Fadren och hans Son Jesus Christus! Med denna förening följer, för det andra, också **delaktighet i Christi goda, hans rike och hans skatter**. Wi weta af allt Guds evangelium "wår Herres Jesu Christi godwillighet,att ändock Han war rik, wardt Han likwäl fattig för wår skull, på det wi genom hans fattigdom skulle warda rika." Han kom ju sannerligen icke för sin egen skull och blef menniska; det skedde ju allt för wår skull och oss till godo. Såsom Skriften så tydligt wittnar och säger: "Den der af ingen synd wisste, Honom har Gud för oss gjort till synd, på det wi skulle warda Guds rättfärdighet

genom Honom." Se hwilket kostligt byte! Han tager wåra synder och gifwer oss sin rättfärdighet. Bruden war fattig och skuldkräfd; men brudgummen tager hennes skulder och gifwer henne sina rikedomar. Detta är ju hela evangelii hufwudinnehåll. Men för det andra innehåller det, att hwar och en, som nu tror på Christus och blir förenad med Honom, är ock i samma stund delaktig af allt detta, som Christus förwärfwat oss: hans lydnad, hans helighet och rättfärdighet, hans lidande och döds förtjenst, allt blir så alldeles wårt eget, som om wi sjelfwa hade gjort och warit och lidit, hwad Han gjorde och led. Då en arm syndare börjar hungra och törsta efter denna nåd och med någon hjertats tro omfattar den, då warder all denna Christi förtjenst honom skänkt och tillräknad såsom hans egen förtjenst och rättfärdighet, hwaraf han skall i alla sina lifsdagar trösta och berömma sig emot sina dagliga synder och uselheter. Märk: det är alldeles icke nog, att du wet detta och ofta har hört det, utan det måste få länge behjertas, beskådas och betraktas, att ditt hjerta får tröst deraf och kan med allwar säga: **Det är mitt**! Då först ger det lif, och då först börjar en salig umgängelse mellan bruden och brudgummen. O, hwilken underlig och hög tröst att kunna med hjertats tro säga: "Allt mitt är hans, och hans är mitt. Min synd är hans synd; min nöd blef hans nöd; men hans rättfärdighet är min rättfärdighet; hans lydnad min lydnad; hans blod min renhet; hans död mitt lif! Lofwadt ware hans namn! Mot min synd sätter jag hans rättfärdighet; mot min köld hans kärlek; mot min swaghet hans starkhet — och säger så: Är jag syndig, så är Christus rättfärdig; är jag kall, så är Christus warm; är jag försagd och ängslig, så är Christus allsintet försagd, Han wet råd. Kortligen, allt hans är mitt, och mitt är hans." Si, så will Han sjelf, att wi skola tro!

Nu på Jesus jag tror, Och hos Honom jag bor, I hans sköte jag hwilar så godt; Jag är hans, Han är min, Han mig tagit till sin, Uti Honom all sällhet jag fått.

O, min Jesus, så blif I mitt hjerta och drif Derur allt, som kan störa min frid! Nu ej annat jag will Än blott höra dig till, Du min brudgum och frälsare blid! Den 18 Augusti.

Öfwer allt detta ikläden eder kärleken, hwilken är fullkomlighetens band. Col. 3:14.

Summan af allt, hwartill apostelen i detta kapitel (Col. 3) förmanar, är **kärleken**. För att icke widare uppräkna enskilda dygder, will han säga, så ikläden eder kärleken. Denna är fullkomlighetens band, denna innefattar alla andra Andens frukter och christliga dygder — såsom han säger i Rom. 13: "Den som älskar, han har fullbordat lagen. Kärleken gör sin nästa intet ondt. Så är nu kärleken lagens fullbordan." Derföre kallar han honom ock här **fullkomlighetens band**, "fullkomlighetsknippet", alla fullkomligheters sammanfattning, kärleken gör allt godt och intet ondt; såsom åter samme apostel säger: "Kärleken är tålig och mild; kärleken afundas icke; kärleken skalkas icke, han uppblåses icke, han söker icke sitt, han tänker intet argt; han fördrager allting, han tror allting, han hoppas allting, han lider allting." Kortligen: Slutet af den kostliga klädnad, som apostelen här utbredt för oss, är **kärleken**. Kärleken är det strålande perlbandet, som sist upplyser hela beklädnaden, eller det gyllene bältet, som omfattar och sammanhåller alla andra en christens prydnader, den är **fullkomlighetens band**.

Se nu här, i hwilken skön klädnad Guds barn skola wandra! Och likwäl utgör icke denna deras "högtidskläder", hwarmed de skola stå inför konungen. Dertill fordras en wida fullkomligare klädnad, nemligen det hwita silket, som är twaget i Lammets blod. Utan detta är ännu blott hwardagsklädnaden, med hwilken wi skola wandra och arbeta inför menniskor. För Gud gäller icke ens de heligas största helighet, för Honom äro icke ens himlarna rena. "Si, ibland sina tjenare finner Han otrohet, och i sina änglar finner Han dårhet." För Gud gäller endast Christi rättfärdighetskjortel, hwilken Han sjelf till slut måste draga öfwer äfwen wårt bästa och mest wälmenta lefwerne och säga: Det kan wara godt inför menniskor, men icke för Gud; men — "jag, jag utstryker dina öfwerträdelser för min skull; jag har tagit dina synder ifrån dig och klädt dig i högtidskläder".

Om nu någon säger: "Ja, det är detta, som jag tror: wårt lefwerne kan icke bestå inför Gud, derföre är det icke wärdt att göra så stor affär deraf" — och lemnar så sin natur full frihet, talar om tron och nåden, men lemnar köttet frihet, emedan wi dock icke kunna annat än blifwa brottsliga — så är hos den menniskan icke något godt tecken, att Guds Ande skulle bo i hennes hjerta. Nej, der Guds Ande med nåd och frid fått rum i hjertat, der måste det dock blifwa ett **nyttförhållande**. Den Helige Ande kan omöjligt wara owerksam. Åtminstone

uppenbarar Han sig dermed, att om ock naturens hetta öfwerrumplar nådebarnet, skall det likwäl deröfwer hafwa en förkrossad ande, erkänna sådana sina swagheter, straffa sig sjelf och bedja både Gud och menniskor om tålamod och hjelp. Der Guds Ande bor, måste man åtminstone stå i något farande efter det goda, om ock med mycken möda och strid och swaghet, men man kan dock icke lemna saken. Kortligen: Den gren, som bär frukt, den rensas; den, som icke bär frukt, rensas icke, får wara fri och wäxa efter behag, men — skall brännas. Gud hjelpe hwar och en att wara uppriktig!

Här torde en annan säga: "Detta är just, hwad jag tänkt. Derföre bekräftas, att jag är hwarken inför Gud eller inför menniskor, hwad apostelen här sagt. Det är just min fördömelse, att jag i detta fall icke kan wara, såsom jag bör, men derföre är jag ock icke af Guds utkorade." Säga wi då: Du **måste** wara, såsom apostelen här förmanar; du **får** icke wara efter din natur, du **måste** bättra dig, du **måste** wara efter ordet, så swarar själen: "Det är just detta, jag tror; men ju mer jag beder Gud om nåd att warda annorlunda, desto wärre blir jag, så att jag omsider icke ens är rätt allwarlig, icke ens strider, ångrar och beder rätt". Så märker jag då, att du icke **tror**, icke har frid med Gud och är salig i Herren? Du ligger ju nere i lagens träldom, du är icke **död ifrån lagen** och uppstånden i Christi rättfärdighet, du är icke fri och salig i tron; och huru war det då möjligt, att du skulle hafwa trons frukter. Märk, det är icke skämt, när evangelium talar; det är icke blott för att wara ljufligt och behaga, utan det är högsta nöd och allwar, som kräfwer lydnad för evangelium lika wäl som för lagen, såwida själen skall frälsas. Och det bjuder: **Hwila dig ifrån ditt arbete**. Annars blir du ewigt olycksalig. Hwila och låt öfwertyga dig, att du är en alldeles förtappad syndare, som nu måste upptagas ur syndablodet sådan som du är. När du så blifwit salig och helig af idel nåd och glad och fri i ditt hjerta, då, först då, kan någon kraft, någon trons frukt wäntas.

Ack, har du blott förfarit, att Herren Gud är god Och fått ditt hjerta twaget i Jesu dyra blod, Nog will du lefwa Honom i tro och tålamod.

Men will du tjena Honom, o, tjena Honom då Uti din arma nästa — och gläds, när du får gå Ett ärende åt Honom, som ser ock till de små. Den 19 Augusti.

Detta är domen, att ljuset är kommet i werlden, men menniskorna älskade mer mörkret än ljuset. Joh. 3: 19.

Då Herren för sista gången intågar i Jerusalem och wid en blick öfwer staden gråter öfwer honom och ännu en gång deröfwer uttalar den oåterkalleliga domen, då uttrycker Han orsaken dertill med dessa ord: "Derföre att du icke kunde känna den tiden, deruti du wardt sökt." Då wingårdsmännen först på mångfaldigt sätt misshandlat husbondens tjenare, och de slutligen, när han sände sin son, sade: "Denne är arfwingen, kommen, låtom oss slå honom ihjel;" då de, som woro bjudna till bröllopet, icke blott försummade det, utan ock togo fatt på hans tjenare, hädade och dräpte dem, "då wardt konungen wred och sände ut sina härar och förgjorde de dråpare och brände upp deras stad". Så länge judarna läto "hyfla sig af profeterna" och wördade ordet, fastän de ock syndade deremot, så tuktade och uppfostrade Herren dem såsom en fader sina barn; men då de icke mer wille höra hans röst, utan kastade hans ord bakom sig och omsider förgrepo sig på hans älsklige och förkastade det enda försoningsoffret, då stod dem intet mer offer igen för synderna, utan en förskräcklig domens förbidelse och det eldsnitet, som skall förtära **motståndarena**.

Och så säger Herren åter: "Detta är domen — eller fördömelsens wäg och orsak — att ljuset är kommet i werlden, men menniskorna älskade mer mörkret än ljuset." Detta är den otro, som fördömer, nemligen att menniskan är genom ljuset utan ursägt; att hon icke will stanna för dess förmaning, utan står emot och förbittrar Guds Helige Ande; såsom wi läsa i Es. 63: "De bedröfwade och förbittrade hans Helige Ande, derföre wardt Han deras fiende och stridde emot dem."

"Men om wi sjelfwa dömde oss, då blefwe wi icke dömda", säger apostelen. Den menniska, som stannar för Herrens röst, känner och erkänner sin synd, wille gerna wara den qwitt, men känner, att hon är bunden och wanmäktig under synden, ja, wanmäktig och förtappad, och derföre söker barmhertighet och frälsning blott i Christus — med den menniskan har Gud ett beständigt tålamod — ja, "såsom en fader förbarmar sig öfwer

barnen, så förbarmar sig Herren öfwer **dem, som frukta** Honom" — tillräknar den menniskan ingen synd till fördömelse, utan skådar henne blott i sin älsklige Son, såsom sitt täcka och älskliga barn. Så säger Herren och bedyrar det wid sitt ewiga wäsende, då Han ingen större hade, wid hwilken Han kunde swärja: "Så sannt som jag lefwer, jag har icke lust till den ogudaktiges död, utan att han omwänder sigoch lefwer." Och åter: "Jag är A och O, begynnelsen och änden; jag skall gifwa honom, som törstar, af lefwande wattens källa för intet." Hör! för intet! Eho du är, som läser desda majestätiska ord, och om du har märkt af det föregående, att en lefwande och närwarande Gud och helig nitälskare talar i sådana ord, böj dig skyndsamt inför Honom! Känn den tid, deruti du warder sökt! Om du har det på något sätt illa med din själ, bunden under synden och främmande för din Gud, skynda till Honom, till Honom, som blott ropar: Kom, jag will förlåta dig allt! Allenast känn din missgerning, att du har fyndat emot Herren din Gud. Och om dina synder äro blodröda, skola de dock warda snöhwita." "Icke att du har kallat mig, eller arbetat om mig, eller med dina offer behagat mig; nej, mig har du gjort arbete uti dina synder och gjort mig möda uti dina missgerningar. Jag, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull och kommer intet ihåg dina synder." O, hwilka nådefulla ord! Gud förläne oss sin Andes nåd till att tro och frälsa själen!

Och I, som stån i Guds förbund, fröjden eder, att I hafwen "det rike, som icke kan bäfwa"! På denna tid af besynnerlig oro och owisshet, då nästan hela werlden börjar märka sitt rikes bedräglighet och wansklighet, och då uti det andliga de mångahanda lärdomswädren pröfwa hwarje själ, om hon will öfwergifwa "det gamla ordet" — hwilken nåd att få luta ett tröttadt hufwud till hans bröst, som heter "den Gamle" och "Ewig Fader", som är, och som war, och som skall blifwa; hwilken nåd, att hans eget ord är så tydligt i frågan, **om huru wi warda saliga**. Gud ware ewigt lof, att wi icke behöfwa wara owissa i den frågan! Låt sedan ingenting i denna werld mycket bekymra dig. Allt är wanskligt, allt är fåfängligt, utom detta enda att hafwa Guds wänskap och wisshet om det ewiga lifwet. "Tiden är kort; de, som fröjda sig, ware, såsom de fröjdade sig icke; och de som gråta, såsom de gräte icke; och de som köpa, såsom behölle de det icke; ty denna werldens wäsende förgås" — snart hafwa wi alla lika. Saliga då alla de, som trösta uppå Honom! Och redan i tiden, hwilken himmelsk tröst i alla wederwärdigheter, att icke det allraminsta händer mig, icke så mycket som på ett hår af mitt hufwud, utan min Faders tillskickelse! "Det allraminsta, som gläder mitt hjerta, det är skickadt af min Fader; det allraminsta, som oroar och bedröfwar mig, det är ock skickadt af min Fader. Detta är den enda grunden för ett fridfullt hjerta i denna oroliga werld. Derföre, ännu en gång: "Fröjden eder och waren glada, alla I, som Herren förbiden! **Han** är när oss alla dagar intill werldens ända."

Jesu, hjelp oss alltid lyssna Till din Helge Andes röst, Stilla med din ljufwa närhet Oron inom wåra bröst.

Må wi **böjas** icke **brytas**, Må wi, Herre Jesu Christ, Wandra inför dig i ljuset Utan swek och utan list. Den 20 Augusti.

Då tiden wardt fullkommen, sände Gud sin Son, född af qwinna, gjord under lagen. Gal. 4:4.

Märk här den höga, ewiga grunden för wår frihet ifrån lagen! Gud sände sin Son under lagen! Och det för att förlossa dem, som woro under lagen. Märk, det står ju så: "På det Han skulle förlossa dem, som woro under lagen." I fattiga själar, prisen och upphöjen Honom ewinnerligen! Detta tröstrika hufwudinnehåll af språket är så framstående, att hwar och en måste se det.

Den helige apostelen har med mycken eftertanke och djup ande författat sina ord, så att de fordra en noggrann eftersinning. Först säger han: "Då tiden wardt fullkommen" — nemligen "den tid, som war af Fadren förelagd", då gamla testamentets förmyndarregering skulle hafwa sin ända och alla profetians löften och förebilder gå i fullbordan. Dessa orden, "då tiden wardt fullkommen", föra således wåra ögon på hela det gamla testamentets långa gyllene kedja af gudomliga löften, förebilder och målningar, allt ifrån det första löftet, som gafs på syndafallets dag om "qwinnans säd, som skulle söndertrampa ormens hufwud" — på alla dessa gudomliga förutsägelser och förebilder uti den widlyftiga levitiska gudstjensten, der så många tusende offerdjur, jemte offerpresterna, alla förebildade den store öfwerstepresten och det stora försoningsoffret. Sannerligen, ett oändligt starkt, ett tusenfaldigt wittnesbörd af Gud, mot hwilket alla wåra tankar, tycken, känslor och motsägelser måste

förblekna och blifwa till intet. Hwad förslå wi emot en hel lång werldsålders tusenfaldiga förebilder och löften af Gud sjelf?

Och hwad säga nu alla dessa löften och alla dessa blodiga offerdjur i den förebildande gudstjensten? Uti Ebr. 10 läsa wi: "Lagen hade skuggan till det tillkommande goda och icke sjelfwa warelsen. Årligen måste man offra alltid enahanda offer, som aldrig kunde göra dem fullbordade, som det offra — ty omöjligt är genom oxablod och bockablod borttaga synder. Derföre, då Han (Christus) kommer i werlden, säger Han (till Fadren): Offer och gåfwor har du icke welat, men kroppen har du mig beredt. Si, jag kommer; i boken är skrifwet om mig, att jag skall göra din wilja, o Gud." Så talar Guds Son, då Han kommer i werlden! "I boken är skrifwet om mig; hela gamla testamentets heliga bok handlar om mig, att jag skall göra din wilja, o Gud. Det war icke sjelfwa offerdjuren, du wille hafwa, o Fader; nej, kroppen har du mig beredt — det war min kropp, som de allesammans förebildade; det är min kropp, som skall blifwa offret, hwilket du welat hafwa, o Gud."Gud öppne wåra sinnen för en så outsägligt herrlig text! Här se wi grunden för wår frihet ifrån lagen. Här se wi förklaringen af orden: Christus är lagens ände och Guds lam. Gud öppne wåra sinnen och hjertan!

"Gud sände sin Son, född af qwinna, gjord under lagen." Allt ifrån åttonde dagen, då Han enligt lagen tog omskärelsen, war hela hans lif blott lagfullbordan för oss. Lagen kräfwer så billigt och så idkeligt, att wi skola älska Gud af allt wårt hjerta, af all wår själ, af alla wåra krafter och af all wår håg, och wår nästa såsom oss sjelfwa; men ingen af oss fullgör detta. Då kom Christus och gjorde det för oss: Han älskade Gud af allt sitt hjerta och af all sin själ; det war hans mat, att Han gjorde Fadrens wilja; och Han älskade sin nästa såsom sig sjelf, Han gaf sitt lif för bröderna, ja, för sina owänner. Och apostelen säger uttryckligt, att allt detta skedde för oss, skedde "för att förlossa dem, som woro under lagen". Betänk allt detta wäl, så skall du till stor salig förundran finna, att wi aldrig behöfwa hålla lagen för att derigenom ega Guds nåd och saligheten, utan att den saken är af Guds stora barmhertighet alldeles lagd på en annan, på wår medlare och lagfullgörare. "Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son." Syndafallet war så grundförstörande för alla wåra krafter, att i oss fanns icke det minsta, som icke war förgiftadt, uppfyldt af synd och ondska, så att icke en enda warelse af hela slägtet kunde fullgöra Herrens lag, utan allt, hwad som är i oss, strider emot densamma i alla dess bud; hwilket ock de djupt och bittert känna, som blifwit af Guds helighet berörda, så att de kämpa och arbeta med att fullgöra lagen. Och då nu Gud för sin ewiga sanning och rättfärdighet icke kunde efterskänka en bokstaf eller prick af lagen, hwarföre allt kött låg under en ewig förbannelse, såsom wi ock dagligen känna, då fattade Gud, drifwen af sin oföränderliga barmhertighet och kärlek till menniskan, det nådefulla rådet att sända sin egen Son till att för oss fullgöra lagen. Sådant ligger i det dyra språket: "Då tiden wardt fullkommen, sände Gud sin Son, född af qwinna, gjord under lagen; på det Han skulle förlossa dem, som woro under lagen." Och detta är grunden, hwarföre Gud icke ser på oss och dömer oss efter lagen, hwarföre "ingen fördömelse är för **dem**, som äro i **Christus Jesus**", utan de äro i **Honom** så "täcka" för Gud, som om de aldrig gjort en enda synd.

Han fullgjorde, hwad wi borde, Och blef wår rättfärdighet. Han afwände wårt elände För båd´ tid och ewighet, Han förwärfde, att wi ärfde Ljus och frid och salighet.

Wi förlossas, ormen krossas, Afgrundens och dödens makt Nu är bunden. Från den stunden **Allt är Sonen underlagdt**. Nu är heladt, hwad wi felat, Och Guds nåd i ljuset bragt. Den 21 Augusti.

Herre, du wet allting, du wet, att jag älskar dig. Joh. 21:17.

Måtte nu hwar och en wara så uppriktig mot sin själ, att wi inför Jesu ansigte se till, om wi kunna wara med om denna Petri bekännelse. **Dig,** som detta läser, frågar Herren: **Älskar du mig?** Swara inför Honom, blott såsom det werkligen är, och tag dig icke före att försöka böja ditt hjerta att älska Jesus, ty denna kärlek kan icke tagas, endast födas. Utan här är frågan: Har du genomgått sådana erfarenheter, att det nu blifwit dig så i hjertat, att Christus sjelf, eller hwad Han är i sin egen person, blifwit din högsta glädje, tröst och skatt, så att du icke kan låta bli att älska Honom, hungra och törsta efter Honom? På denna fråga skola mycket olika swar gifwas. För att icke tala om de tjusta, sjelfförnöjda helgon, som aldrig kunna frukta för sig sjelfwa och derföre icke taga frågan till

sig, utan tänka blott på andra, wilja wi i stället tala om de trogna och allwarliga jälars olika swar på denna fråga. Många trogna nådebarn kunna med liflig känsla genast swara såsom Petrus: "Ja, Herre, du wet, att jag älskar dig." Andra åter blifwa af denna Jesu fråga helt förskräckta och wille swara blott så: "Herre, du wet, att jag icke älskar dig; du wet min grufliga kallsinnighet, hårdhet och liknöjdhet. O, det är förskräckligt!" Si, på detta sätt skola många trogna christna wilja swara.

Låtom oss då en stund tala med dessa sistnämnda. Hwad skall en sådan christen göra, som intet annat känner än sin stora kallsinnighet? Och antagom, att någon, som werkligen icke älskat Jesus, utan warit ljnm, eller ock, under allt sitt lagarbete, helt **kall** för Frälsaren, med förskräckelse waknar öfwer detta förhållande — hwad skall en sådan göra? Prisad ware den ewiga kärleken, att Han har sjelf swarat på denna fråga! Annars hade jag aldrig blifwit riktigt wiss i mitt sinne. Herren Christus har twenne särskilda gånger talat just till sådana, som nu äro i fråga. Om den ene af dem säger Han, att han hade "öfwergifwit den första kärleken", och om den andre, att han war "hwarken kall eller warm, utan ljum". Gud ware ewinnerligen prisad, att wi få se, hwad Han säger till sådana! Hwem skulle wi tro, om icke Honom sjelf! Nu, hwad säger Han? Hans egna ord stå för allas ögon i Uppb. 2: 1—5 och 3: 14—22. Det första, wi dock böra anmärka, är, att Han likwäl der talar egentligen till sådana, som icke sjelfwa woro bekymrade öfwer sig, utan twärtom sade: "Jag är rik, har nog och behöfwer intet;" derföre tilltalar Han dem med allwarsamma hotelser, såsom att Han wille "bortstöta ljusstaken" i Ephesus, och att Han wille ur sin mun "utspy" den ljumme i Laodicea — då wi deremot aldrig i hela bibelnfinna ett enda exempel på, att Han med hotelser och stränghet tilltalat någon, som sjelf dömt och straffat sig och warit färdig att misströsta. Men märk nu det herrliga, som kan komma oss att af glädje ropa, eller ock ljufligt gråta, om wi få nåd att besinna det! Jo, att midt i det förskräckliga talet till den ljumme i Laodicea, der Han hotar att "utspy honom utur sin mun", midt i det stränga tilltalet inlägger Herren det obegripligt ljufwa ordet: "De jag älskar, dem agar jag och näpser. Så war nu flitig och bättra dig!" O, min Herre och Gud! War detta din mening med det förskräckliga tilltalet? Kom det deraf, att du älskade honom, en "ljum", owärdig lärjunge? O, då kan man riktigt begynna att älska dig, när du har ett sådant hjerta, en sådan mening i det mest förskräckande tilltal. Då wet jag, hwad det betyder, när du äfwen i dag förskräcker wåra hjertan: du älskar — de jag älskar, dem agar jag. Du will då blott wår frälsning, icke wår död, icke att wi skola förtwifla och fly bort ifrån dig.

Skall jag få kärlek till Herren Jesus, måste jag derföre på något sådant sätt lära känna Honom, att jag blir intagen af Honom. Wi weta, att hjertat är så beskaffadt, att det ofta är lika swårt blifwa fri från en kärlek, hwilken man ogillar, som att erhålla den kärlek, man önskar sig. Nu, kärleken till Jesus kan du aldrig ogilla — den blir tywärr alltid för swag — men wi anföra detta, att du må en gång besinna, huru det tillgår att få kärlek, nemligen att det sker endast så, att någonting intager mitt hjerta. Att få kärlek till Jesus, sker aldrig genom att arbeta på sjelfwa hjertat, utan endast genom sådana erfarenheter af hans kärlek, att du blir intagen af Honom. "Den mycket förlåtes, den älskar mycket." Sådant förstod den gamle läraren, hwilken fick besök af en nära till förtwiflan bedröfwad man, som just hade detta bekymmer, att han icke älskade Jesus, ty han sade, att han på Jesu fråga: "Älskar du mig?" icke kunde annat swara än: Du wet, att jag icke älskar dig. Den gamle själasörjaren swarade: "Då wet jag intet bättre råd, än att du genast wänder frågan tillbaka till Frälsaren och frågar Honom: Älskar du mig? Ty det är dock icke din kärlek till Honom, utan hans kärlek till dig, som här kan hjelpa; såsom Johannes säger: Deruti står kärleken: icke det wi hafwa älskat Gud, utan det att Han har älskat oss och sändt sin Son till en försoning för wåra synder." Och när läraren en stund hade talat i denna ton, då brast den nedslagna mannen i glädjegråt och sade: Nu kan ock jag säga: "Herre, du wet att jag älskar dig."

Själ, säg om du älskar Jesus? Han älskar dig. Will du komma hem till Jesus? Han älskar dig. Will du Honom blott tillhöra, Skall Han ewigt godt dig göra, Genom faror tryggt dig föra, Han älskar dig.

Jesu god, hwad salig lycka! **Du älskar mig**. Låt då intet, intet rycka Mig bort från dig! Låt mig uti dig få wara, Wäl mig rensa, tukt ej spara! Men min arfwedel bewara, Göm mig hos dig.

Den 22 Augusti.

Jag skall göra ett nytt förbund med Israels hus ... Jag skall gifwa min lag uti deras hjertan. Jer. 31: 31—33.

Redan det borde wäcka allas uppmärksamhet, att Herren Gud här säger: "Jag skall göra ett nytt förbund" — och säger uttryckligt: icke sådant som det förra förbundet war, det jag gjorde med deras fäder, då jag förde dem utur Egypti land och kom med dem till det berget Sinai. Märk dock, att Herren säger, att Han wille göra ett förbund, som icke skulle wara sådant som lagförbundet — icke sådant — icke sådant, säger Han. — O, så besynnerligt, att likwäl ingen menniska tror detta, nästan ingen på ett lefwande sätt wet af något annat än lagförbundet.

Men Herren Gud säger ock uttryckligt, hwaruti **skilnaden** mellan de twå förbunden skulle bestå. Det war isynnerhet i trenne punkter. Först att då i det förra förbundet lagen war skrifwen på sten, och menniskornas hjertan woro owilliga, så att Herren "måste **twinga** dem", skulle nu lagen skrifwas i sjelfwa hjertat och sinnet, d. ä. Han skall gifwa oss den Helige Andes innerliga lust och kärlek till det goda, som blir i oss en **inre, lefwande lag**. För det andra, att då det förra förbunders lagar kunde genom en menniska meddelas den andra, emedan den moraliska lagen, ehuru fördunklad, ligger i sjelfwa naturen äfwen hos hedningarna, så skulle det nya förbundet wara sådant, att ingen kunde inkomma i detsamma genom all den underwisning, en broder kan gifwa den andra, utan, såsom Jesus utlägger detta, de måste "alla warda **lärda af Gud**". Detta är, hwad Jesus ofta sade: "Ingen kommer till mig, utan Fadren drager honom ;" "ingen känner Fadren utom Sonen och **den, som Sonen will uppenbara det**." Men den tredje skiljepunkten war, att då **synderna** skulle efter det förra förbundet alltid utkräfwas, alltid afstraffas på syndaren, skulle de deremot efter det nya förbundet **förlåtas**, efterskänkas, icke tillräknas. Och denna punkt inledes med ett betydelsefullt **ty — ty jag will förlåta dem** — hwilket wisar, att denna förlåtelse är grunden och orsaken till de twå föregående punkterna. Ja, så är det ock. Så lär hela Skriften, och så all erfarenhet, att först då lär menniskan känna Gud, och först då blir lagen skrifwen i hjertat, genom en innerlig lust till Herrens budords wäg, när Han förlåter henne alla synder och tröstar hennes hjerta.

Detta är, hwad apostelen så starkt betygar emot dem, som äfwen på hans tid menade, att den tröstfulla "trons predikan" skulle göra lagen om intet, och att deremot lagen skulle werka helgelse. Han säger till dem: "I oförståndiga galater! Detta will jag allenast weta af eder:hafwen I undfått Anden genom lagens gerningar eller genom trons predikan?" Och så säger han ock till de romare: "Göra wi då lagen om intet med tron? Bort det, utan wi upprätta lagen." Och så säger Herren Gud nu här: Lagen skall inskrifwas i deras hjerta och sinne; "ty jag will förlåta dem deras missgerningar och aldrig mer komma ihåg deras synder". Och så säger händelsen i Apg. 10, att just då Petrus uttalade det ordet: "Honom bära alla profeterna wittnesbörd, att hwar och en som tror på **Honom**, han skall få **syndernas förlåtelse** genom hans namn" — just "wid det Petrus talade dessa ord, föll den Helige Ande på alla dem, som hörde talet". Wi skola derföre lära att i grund förkasta den meningen, att det jemte trons predikan ännu är en annan predikan, som skall gifwa den Helige Ande och helgelsen. Nej, det är just denna trons predikan **allena**, som gifwer den Helige Ande. Ingen menniska blir troende och rättfärdiggjord i Christus utan den Helige Ande; och der den Helige Ande bor, der werkar Han helgelse. Och all fromhet, som icke födes af nåden och tron, utgör blott naturens "döda gerningar", eller framtwungna "lagens gerningar^, hwilket allt är under förbannelsen. Derföre säger apostelen uttryckligt: "Jag är genom lag död ifrån lagen, på det jag skall lefwa för Gud." Och åter: "Nu äro wi friade ifrån lagen, så att wi skola tjena uti ett nytt wäsende efter Anden; och icke uti det gamla wäsendet efter bokstafwen." Sådant menar Herren Gud, då Han säger: "Jag skall gifwa min lag i deras **hjerta**, och i deras **sinne** skall jag skrifwa den; ty jag will förlåta dem deras missgerningar och aldrig mer komma ihåg deras synder." Och denna Guds helgelselära utesluter aldrig den hulda och allwarliga **förmaningens** bruk eller den trogne wingårdsmannens rensande af grenarna, men den uppenbarar blott det fåwitska uti att rensa de **döda** grenarna, hwilka ju i alla fall skola brännas, äfwen om de äro än så wäl rensade. Men detta **inre** lif, denna **kärlek** och **lust** till det goda, kommer endast genom den på en tillintetgjord syndare öfwerflödande nåden, som smälter hjertat och gifwer den Helige Ande. Så förstå wi då de orden af Herren Gud: "Jag skall gifwa min lag i deras **hjerta — ty, ty jag will förlåta dem deras synder** och aldrig mer komma ihåg dem."

Gud wärdes i mig stärka Den nya menniskan; Att trones frukter werka Din Ande endast kan. Skall ditt behag jag göra, Du måste sjelf mig föra **Till nådens hemlighet**.

Du källa af all nåde, O Herre Jesu Christ, Afwänd all själawåde, Förlåt all synd och brist. Hjelp mig, du lifwets källa, Din wilja att werkställa, Mig bistå med din kraft.

Den 23 Augusti.

Du skall icke begära din nästas hustru, ej heller hans tjenare . . . ej heller något, som din nästa har. 2 Mos. 20: 17.

Här har nu det gudomliga majestätet slutligen uttalat, hwad Han egentligen will och menar i alla sina bud, nemligen att wi skola wara helt rena och heliga, såsom Han är helig. Här har det gudomliga majestätet förbjudit den första rörelsen, ja blotta **tillwaron** af ett syndigt begär i hjertat. Märk likwäl "syndigt" begär. Det kan icke nekas, att det ock finns oskyldiga begär, nemligen först de rent **naturliga**, såsom till mat, dryck, sömn m.fl., när dessa blott hållas inom måttlighetens gränser; för det andra de **andliga,** såsom längtan och begär efter Gud och allt godt, hwarom David så ofta talar: "Min själ längtar och trängtar efter Herrens gårdar och efter den lefwande Gud, såsom hjorten törstar efter friskt watten." Men syndiga äro alla de begär, som på något sätt strida emot Guds bud och förordnande, såsom t. ex. dessa begär, hwilka Herren här nämner: Begär till **nästans** hustru (eller den orena wällustens begär), eller efter **hans tjenare** (som kan wara egennyttans begär) eller efter hans oxe eller hans åsna (girighetens begär), eller efter något, som **din nästa** har, d. ä. allt hwad Gud icke gifwit åt **dig**, utan åt **din nästa**, ehwad det är jordiska egodelar eller ära och utmärkelse eller något annat företräde — till sådant skall du, endast af wördnad för Guds delning och wälbehag, icke hafwa begär. Kortligen, begäret är syndigt, så snart du icke är underdånig för Gud och hans wälbehag — begäret är då syndigt, om ock föremålet för detsamma är oskyldigt; såsom wi se, då Israels barn i öknen hade begärelse till det, som war ondt, så war föremålet i sig sjelft alldeles oskyldigt, nemligen kött, fisk och kryddor. Men att de icke böjde sig för Guds wilja och förordning för deras ökenlif, utan nu wille hafwa detsamma som i Egypten, och icke läto säga sig, när Guds wilja förehölls dem, deri låg det onda, hwaröfwer Guds wrede så drabbade dem, att det rummet heter "lustgrifter" än i dag, derföre att man der begrof det lystna folket.

Wi finna häraf, att summan och hemligheten af detta bud är denna: Wi skola såsom goda barn ingenting begära mer än **Gud och hans behag**. Om Gud will gifwa oss mat, dryck, kläder, wänner, ära och anseende, så må wi njuta deraf till wårt bästa och tacka Herren, så länge Han förunnar oss det; men om Gud behagar taga dessa ting ifrån oss, då skola wi wara lika förnöjda, som då Han skänkte oss dem, emedan wiändå få hafwa Honom och hans wälbehag, som skall wara wårt enda nödwändiga.

Och häraf finna wi nu, att det **sista** budet sammanlöper med det **första** alldeles såsom i en ring; så att det egentligen fordrar blott, att Herren Gud får wara hjertats enda Gud, enda föremålet för wårt begär, wår kärlek, wår törst och trängtan. Och detta war ju det gudomliga majestätets mening, då Han skapade menniskan till sitt beläte, nemligen att hon skulle i allting blott se på **Honom**, lefwa i **Honom** och **af Honom,** såsom sitt ursprung och element. Till Guds beläte och det sanna lifwet hörde förnämligast det, att menniskan hade ett hjerta, i hwilket Gud bodde, ett hjerta, som icke kunde lefwa utan Honom, som törstade efter och närde sig med Honom, liksom barnet när sig med sin moders mjölk. Ja, denna törst efter Gud inplantade Han så djupt i menniskan uti skapelsen, att wårt hjerta skulle wara utan lugn, ro och frid, så länge det icke omfattade Honom, den lefwande Guden, och i Honom allena hade sin lust och fulla förnöjelse. Ingen jordisk lust eller fröjd, intet silfwer eller guld, ingen konst eller wetenskap, ingen ära, intet herrawälde, ingen werld och ingen himmel med alla sina härar skulle tillfredsställa menniskohjertats innersta åstundan eller längtan. Menniskohjertat skulle midt i besittningen af alla dessa ting wara fattigt och eländigt utan Honom, den lefwande Guden, det högsta goda. Allt annat, hwad namn det ock måtte hafwa, skulle menniskan akta owärdigt sitt begär. Hela werlden, med allt hwad hon är och har, skulle icke gifwa oss så mycket som en droppe af tillfredsställelse för wårt törstande hjerta. Efter det allrastörsta, det allrahögsta, efter det oändliga och ewiga, efter Honom allena, wår Herre och Gud, skulle wi törsta. Han allena wille wara wår wederqwickelse, wår ro och wår uppfyllelse. Detta war Guds wilja, när Han skapade menniskan till sin afbild. Derföre danade Han wårt hjerta så, att det är fullt af oändlig trängtan, begär

och åstundan. Men hans mening war, att Han sjelf skulle wara föremålet derför. Nu frågas: Har icke den store Guden ännu i dag samma wilja och mening? Jo, sannerligen, hans första och sista bud gå ännu i dag ut på detsamma: "Du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjerta, af all din själ, af alla dina krafter och af all din håg."

Du har igenlöst mig, Jesus, med ditt blod och gjort mig fri, Att jag skulle lefwa Gudi och hans egen ewigt bli; Att jag skulle Honom älska i rättfärdighet och frid, Först på jorden, se´n i himlen, efter wäl fulländad strid.

Tag du då mitt arma hjerta, dyre Herre Jesu Christ! **Det är ondt från moderlifvet, fullt med skrymteri och list.** Tag det, tag det dock till godo och förnya det alltmer Efter det beläte, Herre, som med wälbehag du ser. Den 24 Augusti.

Hwar och en som tror på Jesus, han skall få syndernas förlåtelse genom hans namn. Apg. 10:43.

Hwad bör jag tro och weta om denna förlåtelse? Swar: Det bör du weta och på Guds egna ewiga ord tro, att om dina synder äro än så swåra, ja "blodröda", så är dock syndernas förlåtelse genom Christus en alldeles särskild sak, hwilken af all synd icke kan till en hårsmån förminskas, rubbas eller ryggas. Dertill är synden för swag, att hon skulle öfwerwinna den store, allsmäktige Frälsarens rättfärdighet och förswar för oss; nej, hon må utgöra ojemnheter här nere på jorden, d. ä. i wår jordiska rättfärdighet, men himmelen når och rubbar hon icke. David säger nemligen: "Så hög som himmelen är öfwer jorden, så låter Han sin nåd wara wäldig öfwer oss". Och här blir fråga om, hwilken som är mer wäldig, antingen **wår synd eller Christi rättfärdighet**; men Paulus säger, "att såsom synden har warit wäldig till döden (i Adam), så skulle ock nåden wara wäldig genom rättfärdigheten till ewinnerligt lif genom Jesus Christus. Ty om döden har för ens synd skull warit wäldig igenom en (Adam); mycket mer skola de, som undfå nådens och gåfwans fullhet till rättfärdighet, wara wäldiga i lifwet genom en, Jesus Christus." Nåden är likwäl wäldig öfwer synden. Wi äro dock emot den store Herren Christus alltför små och swaga warelser; wårt werk, synden, kan dock icke öfwerwinna hans werk, nåden, förlåtelsen. Skulle jag, som tror på Christus, hafwa nåden den stund, då jag sjelf är from, och förlora nåden, den stund jag syndar och förgår mig, då wore ju Christi rike ett gerningsrike, som wore wäldigt öfwer nåden, icke ett nåderike, som är wäldigt öfwer gerningarna. Hwartill wore oss Christus då nyttig? Om jag skulle hafwa nåd, den stund jag är from, men icke längre; då wore ju sannerligen rättfärdigheten af gerningarna! Men då wore Christus fåfängt död! För en sådan ostadig nåd har Han icke blifwit menniska och offrat sitt blod. "Så är nu ingen fördömelse för dem, som äro i Christus Jesus." "Detta skrifwer jag eder, kära barn, att I skolen icke synda; men om någon syndar, då hafwa wi en förswarare när Fadren, Jesus Christus, som är rättfärdig."

Wi skola derföre weta, att när Gud i sitt ord straffande och hotande talar om wåra synder och pligter, sker sådant endast till att wäcka och förskräcka de säkra och lättsinniga själar, som aldrig wilja omwända sig, för att sålunda drifwa dem till Christus, samt att äfwen hålla de trogna wakna och i öfning, men aldrig till att rygga sjelfwa nåden, ty då **wore lagen emot Guds löfte! Bort det!** Utan hwar och en, somtror på Christus, är för ewigt fri från all lagens förbannelse, lefwer nu i den fristad och på den plats, der ingen synd kommer åt honom, eller **tillräknas honom**. Såsom det står skrifwet: "Salig är den man, som Gud ingen synd tillräknar." Märk: **ingen synd tillräknar!** Detta är Christi rike, en ewig, stundlig och oaflåtlig förlåtelses rike, om hwilket Herren högtidligt säger: "Folket, som bor derinne, skall hafwa syndernas förlåtelse." Således: hwad helst jag känner eller ser hos mig, som är ondt, ware sig kallsinnighet och tröghet, eller feghet och menniskofruktan, eller otålighet och wrede, eller orena lustar, eller hwad det må wara, så är det allt synder, hwilka wäl förtjena att straffas, ångras och afbedjas. Men **nåden, förlåtelsen**, den ryggas icke till en hårsmån, utan den har jag i Christus alldeles oförminskad, så länge jag håller mig till Honom genom tron; då jag också genom samma tro alltid har det sinne, att jag straffar mig sjelf, lider af det onda och håller med Anden. Således bör jag wäl med allwar erkänna och straffa synden hos mig och förbättra **lefwernet** men hwad **samwetet** angår, eller mitt förhållande till Gud, bör jag lefwa i en sådan frihet, likasom ingenting wore synd, likasom ingen lag funnes, hwarken ett eller tio bud, utan såsom wore jag redan i himmelen — ty alldeles så står min sak inför Gud; ty der Gud talar om syndernas förlåtelse, om att ingen synd tillräknas m. m., der är det icke ordlek utan fullt allwar, gudomligt allwar och

sanning. Detta är den frihet, till hwilken Christus har friat oss. Icke så att förstås, att ingen synd finnes hos en christen, eller att ingenting wore synd, hwad han gör; utan såsom sagdt är, han är nu i det rike, der ingen synd tillräknas honom för Christi skull, på hwilken han tror, och hwilken tagit all synd på sig — det rike, i hwilket lagen icke har någon fördömande **kraft**. Oroa och bekymra oss, kan hon wäl, men fördöma oss, kan hon icke. Lofwad ware Guds barmhertighet!

Härom har Luther de förträffliga orden: "Emedan uti wårt kött häftar en ständig synd, så länge wi lefwa här på jorden, och ingen ända och återwändning är på fel och förseelser, så är sannerligen af nöden, att wi deremot hafwa en ewig förlåtelse, på det wi icke måtte för syndens skull komma under Guds wrede, utan för förlåtelsens skull lefwa under nåden. Si detta är hans **ewiga förbund**, som står fast och icke wacklar, så att wåra hjertan må derom wara förwissade, att synden icke kan fördöma oss."

Ja, wore din synd än som sanden i haf, Så säger Guds heliga ord, Att Jesus dem alla dock planade af, När Han blef till synd för oss gjord; Och wet, att hwad en gång Han tagit på sig, Det kastar Han aldrig tillbaka på dig — Det är borta. Den 25 Augusti.

Wi hafwa en Gud, en Gud, den der hjelper, och Herren, Herren, den ifrån döden frälsar. Ps. 68: 21.

Att också Guds barn, som ofta hjerteligen glädja sig i hoppet på den saliga stund, då de skola gå från uselheten in i herrligheten, likwäl stundom bäfwa och sky för döden, kommer helt naturligt blott deraf, att de ännu icke äro idel ande, utan ock kött, och att, såsom Luther säger, "det dumma köttet" icke wet bättre. Är du främmande för Gud, är samwetet sjukt och du icke har wisshet om Guds wänskap, då är det icke underligt, att du bäfwar wid dödens anblick — och då är det högsta skäl, att du söker snart få denna wisshet; men då äfwen de, som annars stå i ett godt förhållande till sin Gud, stundom gripas af en besynnerlig bäfwan för döden, borde de dock märka, hwadan denna kommer, nemligen endast af den arge satans "glödande skott", hwarmed den fienden, så länge han kan, söker sarga de trognas blödiga hjertan. Der hjelper då intet annat än anropa Honom, som med makt utdref djeflar. Annars är det i tider af dödsfruktan isynnerhet twenne ting, wi borde wäl besinna. Det första: att **ingenting kan hända oss, som icke wår trofaste Fader tillsändt oss** — icke ens så mycket som att ett hår faller af wårt hufwud — mycket mindre det stora, att wi skulle flyttas ur tiden in i ewigheten. Wi borde dock icke så alldeles förglömma, att wår Frälsare, den trofaste och sannfärdige, har sagt: "Äro ock edra hufwudhår alla räknade. Säljas icke twå sparfwar för en penning; och en af dem faller icke till jorden eder Fader förutan. I ären mer wärda än många sparfwar." Ja, Herre! du håller oss wisst något mer wärda än en sparf! Tack och lof! Då skall ingenting hända oss utan din befallning. "Ingen dör af en händelse", yttrar Krummacher, "utan man dör just i det ögonblick, då man skall dö, hwarken förr eller sednare." "Alla mina dagar woro skrifna i din bok, förrän någon af dem war kommen", säger David. Och Job: "Du, Herre, har satt ett mål, hwilket ingen menniska öfwerskrider." Döden är icke ett sjukdomens eller swärdets, utan ett Guds werk. Huru otillbörligt är det icke derföre, när de christna mycket frukta för döden! Ingen olyckshändelse, ingen menniskohand, ingen farsot kan skada dem, så länge icke den timme slagit, som bredwid deras namn står införd i den stora boken i himmelen.

För det andra: **Om ock köttet stretar emot, är det likwäl godt, när Herrens stund kommer, att Han kallar oss**. Fastän en moder ofta måste twinga ett barn till sömns och hålla på dess små armar, tilldess det, tröttadt af gråt, somnar, så gör det ändå barnet godt, att det fick

sofwa. Så är det äfwen för en christen ett oändligt godt, när han somnar in i tron från en werld full af uselhet, faror, synder och sorger, fastän köttet icke älskar den sömnen. Wi få ock tacka Gud, att denna wår obenägenhet för döden icke fördömer oss, då wi ju i allting lefwa på förlåtelse! — nej, wår benådning står på en wida fastare grund, än att den skulle rubbas genom någon slags swaghet eller synd, så länge wi i allt hafwa wårt hopp under Christi wingar. Och nu, hwad händer då, när Herren kallar oss? O, då händer det stora, hwarpå wi så länge tänkt, det högtidliga inträdet i Herrens rolighet, i en werld, hwars herrlighet intet öga förut sett, och intet öra hört. Tänk, då wi skola förlossas från allt ondt i denna syndens och sorgernas onda werld och emottaga allt det goda, som en allsmäktig Gud kan i sitt salighetsrike bereda sina wänner, när Han just företager sig att göra dem godt!

Så finna wi då, att fastän naturen icke älskar döden, utan kröker sig och skyr för honom, är han likwäl mycket god och wälgörande, när man blott insomnar under Christi wingar. Derföre böra de christna stilla sitt hjerta för Gud och söka få en mild och försonad stämning emot döden, att de icke falla i djefwulens snara och börja egenwilligt sky för sin hulde Faders wisa och goda wilja med dem. Likwäl är det alldeles i sin ordning, att en christen blir något underlig till mods, när den sista gästen helsar honom. Att gå från en werld till en annan, o — hwad är det icke för ett steg! Att ur sitt sofrum framträda inför den Högstes ansigte, i kretsen af de heliga änglarna — tänk, hwilken förändring! Af hwilken sällsam känsla måste icke hjertat klappa wid en sådan stund! Men hwad som är otillbörligt för ett benådadt Guds barn, är denna egenwilliga afsky och otrosbäfwan, hwarigenom man betraktar dödens inbrott såsom ett fiendtligt anfall, då den likwäl kommer för att befria oss från allt ondt och bereda oss en god hwila. Skulle man wäl anse det som ett fiendtligt anfall, när en moder lägger sitt späda barn i waggan? Eller om jag wore inspärrad af fiender i ett torn, och min konung komme med krigsmakt för att befria mig — der blefwe wisst strid och buller, men skulle wäl jag då bäfwa, såsom för ett fiendtligt angrepp? Skulle jag icke betänka, att det war mig till godo! — Skall jag blifwa ängslig, då ett högtidligt tåg af änglar nalkas, för att rycka mig från mina fiender och på mitt hufwud sätta lifwets krona? Allt detta händer ju sannerligen hwarje Guds barn i dess död, så wisst som wår Frälsare sjelf sade wid sitt hulda afsked: "Jag kommer åter till eder, för att taga eder till mig, att hwar jag är, der skolen I ock wara."

Uppswulgen i segren är döden förwisst, Så står det, ja, så står det skrifwet. Sitt wälde "förskräckelsens konung" har mist, Besegrad för ewigt af lifwet. Hwad fruktar jag ännu och ängslar mig? Hwad? Nej, hellre jag sjunger, frimodig och glad, Uppswulgen i segren är döden! Den 26 Augusti.

Den som blir fast intill ändan, han skall blifwa salig.

Matth. 24: 13.

Skriften gifwer wid handen, att wi ännu hafwa att wänta mycken **yttre** förföljelse, att wår fiende djefwulen skall på det yttersta hafwa en stor wrede, wetande, att han icke har lång tid. Men för att icke tala om kommande tider — förföljelsen afskräcker, jagar och böjer redan nu mången själ ifrån Christi fotspår. Förföljelsen har många wägar och grader. Sedan ormens fiendskap emot qwinnans säd i kyrkans första tider så fruktlöst försökte sin makt genom blodig förföljelse, går han nu wanligen finare och försigtigare till wäga, men kan dock outsägligen pina och förskräcka wårt swaga kött. Huru bittert få icke ofta trogna barn och tjenare i husen lida för Christi namns skull, blott genom bittra ord och blickar! Huru blir icke en christlig handtwerkare eller handlande, som har hustru och barn att försörja, förskräckt och plågad i sitt hjerta blott genom att se, huru de gamla kunderna draga sig tillbaka i följd af deras christliga nit och bekännelse! Huru bittert får icke ofta en trogen lärare både hos förmän och åhörare uppbära, att han störer den gamla friden och icke lemnar syndasäkerheten, otron och ogudaktigheten i ro! Då grufwar sig det swaga köttet för lidandet; då är det fara, att man wiker undan och gör sig en egen beqwämare fromhetswäg för att njuta ro och följer de förnuftiga rådgifware, som säga: **Skona dig sjelf**, detta wederfares dig icke. Denna frestelse blir isynnerhet då mäktig, när man först blifwit på ett kännbarare sätt förföljd och af förföljelsen tröttad, och derpå följer ett stilla lugn, då werlden wisar ett blidt ansigte. Detta är för det tröttade sinnet en så mäktig tjusning, att det är ett Guds under, om man icke då öfwerwinnes. Men att någon öfwerwinnes, behöfwer icke yttra sig uti en hel och öppen återgång till werlden, utan endast uti dessa nya jemknings- och klokhets-principer, hwarigenom man nu skall kunna på en gång wara både Guds och werldens wän. Då skall man icke göra det och icke det, som werlden misstycker — och hwad Christus will, hwad själars wäl fordrar, det efterfrågas icke. Deremot kan man nu deltaga i det och det, som werlden älskar, och om Christi ord och exempel, om enfaldiga själars anstöt bekymrar man sig icke. Så ser det ut, då den inre kraften är förswagad, och man börjar följa med windarna. Men hwad säger Skriften? Så säger apostelen: "Ingen ibland eder lide såsom en mördare, tjuf, illgerningsman, eller som den der träder in i en annans embete. Men lider någon såsom en christen, skämme sig intet, utan prise Gud för den delen"."Lider någon såsom en christen", det är, då han lider blott för Christi skull, för tron, bekännelsen och Christi efterföljelse, för det som klara, otwetydiga Guds ord fordra. Om han deremot gör något ondt och galet, eller träder in i en annans embete, då lider han icke för

Christi skull. Men de, som lida för Christi skull, hafwa den största uppmuntran och tröst i Skriften. Huru ljufligt och styrkande är det icke, då Christus säger: "Saliga ären I, när menniskorna försmäda och förfölja eder och säga allt ondt emot eder, ljugande för min skull. Glädjens och fröjden eder." "Ty hwar och en, som bekänner mig för menniskorna, honom will jag ock bekänna för min Fader, som är i himmelen. Men den som wedersakar mig för menniskorna, honom skall jag ock wedersaka för min Fader, som är i himmelen." "Och om werlden hatar eder, så weten, att hon har hatat mig förr än eder. Woren I af werlden, så älskade werlden det, som wore hennes; men efter det I icke ären af werlden, utan jag har utwalt eder ifrån werlden, derföre hatar werlden eder."

Dessa äro hulda och ljufliga ord af Frälsaren. De skola ock tillräckligen trösta och styrka oss, om wi blott tro dem och stå i en werklig bekantskap med den trogne Herren. Och här är nu hela hufwudsaken, eller hwad som egentligen behöfwes för alla mötande strider och faror. — Wi fråga ofta med ängslan: "Hwar får jag **kraft** till allt? Jag ser, hwad jag bör göra, men hela nöden består deri, att jag har ingen kraft dertill." O, att wi en gång lärde och trodde detta, som så ofta i Guds ord upprepas, att all kraft beror af den innerliga föreningen och bekantskapen med Frälsaren. Det är aldrig wärdt, att du strider — tänk aldrig på att segra i frestelsens stund — det skall blott blifwa wanmakt, nöd och död, så länge du icke står i en förtrolig bekantskap med Frälsaren, utan ännu är sjuk i samwetet, bunden under lagen och främmande för Gud. Derföre är ingenting så nödigt som att komma till en hel troswisshet; såsom Skriften ju så uttryckligt betygar i de ofta upprepade orden: "Segren, som öfwerwinner werlden, är wår tro. Fröjd i Herren skall wara eder starkhet. Genom tron äro de gamla wordna kraftiga af swagheten, äro wordna starka i striden" o. s. w. Endast en hel troswisshet och förening med Christus, hwarigenom ni uppfyllas med den Helige Ande, ger oss den rätta **lusten** och **kraften** att kämpa och öfwerwinna i allt, som kan möta oss.

Den, som till änden trogen är, Skall lifwet få att ärfwa; Det lif, som döden ej blir när, Månd´ Jesus oss förwärfwa.

Gif oss, o Gud, en stadig tro Att Jesus här omfamna Och sedan hamna, der själen hafwer ro Du oss till dig annamma! Den 27 Augusti.

Jag utstryker dina missgerningar såsom ett moln och dina synder såsom en dimma. Wänd dig till mig, ty jag förlossar dig. Es. 44:22.

I elända själar, som aldrig finnen edert bättringsarbete, eder förkrosselse, ånger, bön och helgelse, sådana de borde wara, och derföre beständigt stån tillbaka ifrån den fulla trösten i Christus — hören här, hwad Frälsaren säger eder: "Jag utstryker dina missgerningar såsom ett moln och dina synder såsom en dimma. Wänd dig **till mig**; ty jag förlossar dig." — Det är sannt, allt Guds ord talar om bättringens nödwändighet, om ånger och bön m. m.; men att man will göra bättringen, ångern och bönen till en ny försoning, att man för de många stora bristerna i ånger, bättring och bön icke wågar tro den fria nåden i Christus — "det är en smitta i dens mod, som ej wärderar Jesu blod". Det är bättring, ånger och förkrosselse nog der, hwarest man icke mer kan få ro i werlden eller sin egen fromhet; det är förkrosselse nog der, hwarest man för sin owärdighet icke wågar tillegna sig den stora oförskyllda nåden, wore det ock endast din bristande förkrosselse, din hårdhet och lättsinnighet, som förkrossar dig. Det är just bristen i ångern, bättringen, bönen, som ofta allramest förkrossar och utblottar oss. Att då icke wilja, så oskicklig och owärdig, fly till Christus och omfatta hans förtjenst — o, "det är en smitta i dens mod, som ej wärderar Jesu blod" — det är att göra sig sjelf alltför wigtig. Du gäller icke så mycket, hwarken med dina synder eller din bättring; du följer med på det stora köpet, om du nu blott will emottaga och tro Guds stora nåd.

O, förstode wi Guds gåfwa! Förstode wi, hwad som ligger under de orden: "Jag utstryker dina missgerningar." Först ser jag der åter, hwad allt Guds evangelium från werldens begynnelse förkunnat, att det war Guds stora ewighetsråd, att all werldens synd skulle läggas på en och med "ens lydnad", lidande och död försonas, afplanas och borttagas. "Honom, som af ingen synd wisste, har Gud gjort till synd **för oss**." Si, det är hemligheten, att all synd är till sin fördömande kraft redan i Christi död borttagen, alldeles "i hafwets djup kastad", så att den aldrig mer gör hinder för nåden, så att ingen fördömes egentligen för synden, utan endast för sitt bortoblifwande från

nåderiket. O, att menniskor wisste, att deras synder redan äro borttagna! O, att de wisste, att de allt ifrån Christi död haft syndernas förlåtelse sig förwärfwad! Detta är det första. För det andra ser jag åter här det **brinnande kärlekshjertat** i Christus. Jag ser, att den käre syndabäraren icke ärmissnöjd deröfwer, att Han arbetat med wåra synder. Han har gjort det i öfwerflödade kärlek. Låtom oss då icke så alldeles förgäta wår Herres Christi kärlek! "Blifwen i min kärlek", säger Han, "ingen har större kärlek, än att en låter sitt lif för sina wänner." Men Paulus anmärker, att Han låtit sitt lif för sina owänner. Gör så en sund slutsats och säg, om icke hans kärlek då måste wara alldeles fri och oberoende af oss och wårt förhållande?

Kortligen: då du åter uppfylles med dessa tankar: "Om jag blott wore så och så; jag är icke, såsom jag bör, icke så förkrossad och allwarlig; jag är så hård, kallsinnig, lättsinnig, skrymtaktig, syndfull, och huru kan jag då tro, att jag har Guds nåd?" — så märk en gång, hwad som uti allt detta ditt tal är medelpunkten, omkring hwilken alla dina tankar wända sig, och hwarpå din **tro** beror, nemligen det lilla ordet: **jag** — "om **jag** wore", "om **jag** kunde", heter det — det är ditt **jag**, som är så betydande; du will sjelf wara rättfärdig och så blifwa din egen frälsare. Wakta dig för den smittan! Paulus war så rädd för den ringaste inblandning af någon egen tröst, att han höll sin högsta rättfärdighet för **skada och träck**, säger han — på det jag må warda funnen i Christus, icke hafwande min rättfärdighet, som kommer af lagen, utan endast den, som kommer af Christi tro. Och märk här, att då wi så idkeligen säga: jag, jag, upprepar ock Herren sitt **jag** och säger: "Det är sannt, du är icke, såsom du bör, du är i allt brottslig och owärdig; men **jag, jag, jag utstryker** din öfwerträdelse såsom ett moln." Prisadt ware hans namn! Derföre, då du säger: "Jag **ångrar** icke synden rätt!" så säger Han: "Nej, icke att du har rätt ångrat; jag har ångrat för dig (i örtagården); **jag, jag** utstryker." — Du säger: "Jag **beder** icke rätt." Han säger: "Nej, icke att du har bedit rätt! **jag, jag** har offrat bön och åkallan med starkt rop och tårar; **jag** utstryker." Du säger: "Jag är icke rätt angelägen." Han säger: "Nej, icke att du har kallat mig; men jag har warit angelägen om dig, jag har arbetat, jag, jag utstryker dina missgerningar såsom ett moln och dina synder såsom en dimma." — O, skulle wi icke wörda hans nådefulla tillsägelser, ödmjukt falla ned för Honom och tacka och bekänna: Icke oss, icke oss, Herre, utan ditt namn gif äran! Du, du allena är rättfärdig och gör den rättfärdig, som tror på dig. Herre föröka oss tron!

Pris ware dig, som mandom tog Att lif åt werlden gifwa! Din kärlek blott dig dertill drog, Wårt hopp du wille blifwa. Du såg wår synd och stora nöd, Oss förestod en ewig död, Och helwetet låg öppet.

Då täcktes du förbarma dig Och kunde icke lida, Att mörkrets makt oss tog till sig; Du wille för oss strida. Du kom till oss i werlden ned, Beredde oss en ewig fred Med blod och död och pina. Den 28 Augusti.

I hustrur, waren edra män underdåniga, såsom tillbörligt är i Herren. Col. 3:18.

Grunden till hustruns alla pligter emot sin man består i **underdånigheten**. Apostelen hade kunnat nämna flera pligter, såsom wänlighet, trohet, husaktighet m. fl., men han nämner blott den, som är hustruns särskilda pligt: **waren underdåniga**. Detta war ock det enda bud, som Herren Gud i begynnelsen gaf qwinnan, då Han sade: "Din wilja skall wara din man undergifwen, att han skall wara din herre." Sedan kan mannen alltid påminna om, hwad han widare äskar; derföre kunde apostelen så kort uttrycka hustruns pligter. Men här höra wi genast mången hustru fråga: Skall då mannen regera, huru helst han will? — Swar: Icke så! Äfwen han får sina regler att rätta sig efter. Men om han icke rättar sig efter dem, så se då, hwilket tillägg apostelen genast här gör, då han säger: "Såsom tillbörligt är i Herren." Det är icke för mannens skull, eller med afseende på hans fullkomlighet, som hustrun skall wara underdånig, utan: "såsom tillbörligt är i Herren", således för Herrens skull, ehwad mannen fullgör sina pligter eller icke. Apostelen Petrus säger redan om blott mensklig ordning, att man bör wara den underdånig för Herrens skull, huru mycket mer en rent gudomlig ordning, såsom denna är. De orden: såsom tillbörligt är i Herren, innefatta twå ting. Först att hustrun skall wara sin man underdånig för Herrens skull, af christlig grund, såsom redan är sagdt; för det andra att det bör ske på ett christligt sätt, på ett sätt, som öfwerensstämmer med Herrens ord: att hon är så underdånig, som Herren befallt; att hon således låter mannen wara sin herre, och att icke blott hennes ord och gerningar, utan hennes wilja är honom undergifwen — "din

wilja skall wara din man undergifwen" — att hon med hjertans lust, "för Herrens skull", gör sin mans wilja till sin wilja. Men hit hörer då också å andra sidan, att då du gör allt för Herrens skull, du aldrig låter förmå dig att wara din man så lydig, att du skulle blifwa din Gud olydig. Utan ifall mannen äskar något emot Guds bud, då gäller den allmänna regeln: Man måste mer lyda Gud än menniskor; hwarom ock kyrkoläraren Gregorius säger: "Hustrun skall så wara sin man till behag, att bon icke blir sin Skapare till missbehag." Men i allt öfrigt lärer Skriften uttryckligt, att hustrun skall wara sin man underdånig uti **allt;** såsom apostelens ord lyda: "Hustrurna ware sina män underdåniga, såsom Herren; ty mannen är hustruns hufwud, såsom ock Christus är församlingens hufwud. Såsom nu församlingen är Christus underdånig, så

skola ock hustrurna uti allting wara sina män underdåniga." Detta är ju höga och herrliga bewekelsegrunder! Såsom **Christus är församlingens hufwud**, och församlingen, hans brud, "Lammets hustru", är Honom underdånig; så är **mannen hustruns hufwud**, af Gud dertill förordnad, och så bör hustrun wara mannen underdånig. Så säger ock Petrus: "Hustrurna ware sina män underdåniga, på det ock de, som icke tro på ordet, må af hustrurnas umgängelse blifwa wunna utan ord, när de förmärka eder kyska umgängelse med fruktan." Här talar apostelen om hustrur, som hade rentaf hedningar till män, hwilket i apostelens tid ofta war fallet, då evangelium första gången predikades och af twå hedniska makar den ena blef omwänd. Fastän nu den christna och upplysta hustrun hade en hedning till man, bjuder dock apostelen, att hon skall wara honom underdånig. O, att hwarje christlig hustru wille märka på detta! Om **du** är omwänd och din man icke; om du ock är förståndigare och skickligare än din man, din pligt blir dock densamma att wara honom underdånig, så länge han icke kräfwer en bestämd synd af dig. Tänk, hwilket groft och ogudaktigt wäsende måste råda hos en **hedning**! Och dock bjuder apostelen, att en christlig hustru skall wara honom underdånig, och will, att om hon icke med ord får predika för honom, hon dock må göra det med sin christliga undergifwenhet, mildhet, wänlighet, trohet, då möjligen äfwen han, bewekt af ödmjukhetens och kärlekens försmältande kraft, stannar för Guds ord, besinnar sig och säger: Jag ser på min hustru, att de christna äro ett godt folk; Gud hjelpe ock mig att blifwa en christen!

Gifwe Gud, att hwarje christen hustru besinnade detta och allt, hwad wi nu sett om hennes pligter! Det är wisserligen påkostande för kött och blod, hwilket gerna will resa sig emot Guds ordning och säga: Skall **jag** alltid wara underdånig? Men der Christi Ande bor, der måste köttet korsfästas, och der bör det wara öfwermåttan ljuft för anden att få weta, hwilka gerningar Gud will hafwa af oss, och att få göra det, som man med wisshet wet behagar Honom. Såsom Luther härom säger: "Det är en hög och ädel skatt, som en hustru kan hafwa, när hon så skickar sig, att hon är mannen underdånig, att hon nemligen då är säker, att hennes gerning behagar Gud. Hwad större glädje kan wäl wederfaras henne? Derföre, den som will wara en christlig hustru, hon bör tänka så: Jag will icke se på, hurudan man jag har, om han är god eller ond; utan derpå wlll jag se, att Gud har satt mig uti äktaståndet, och derföre will jag wara min man underdånig och lydig."

Troende qwinna, christliga maka, Herren har bjudit: **din wilja försaka**! Gör det åt **Honom**, om känslan än lider, Fröjden och lönen Han gifwer omsider.

Blif i det dyra namn, som allena Friden kan gifwa — och hjertan förena! Omsorg, bekymmer i hemmet, det kära, Ensam du bär ej, **ty Herren är nära**. Den 29 Augusti

I män, älsken edra hustrur och waren icke bittra emot dem. Col. 3:19.

Såsom grunden till hustruns pligter är underdånighet, så är grunden till mannens pligter: kärleken. "I män, älsken edra hustrur". Der blott kärlek är, der följer ock allt annat af sig sjelft; såsom apostelen säger: "Kärleken är tålig och mild, han fördrager allting, tror allting, hoppas allting, han tänker intet argt" o. s. w. Men för att betrakta den äkta mannens kärlek till sin hustru, låtom oss särskildt samla wår uppmärksamhet omkring den högtidliga framställningen derom i Eph. 5. Apostelen säger: "I män, älsken edra hustrur, såsom ock Christus älskade församlingen och har utgifwit sig sjelf för henne. Så skola ock männerna älska sina hustrur såsom sina egna kroppar. Den som älskar sin hustru, han älskar sig sjelf. Ingen har någon tid hatat sitt eget kött, utan hellre föder och fodrar det, såsom ock Herren församlingen." Se hwilken hög bild — till hög ära för äktakärleken — att den

afbildas med Christi kärlek, hwilken öfwergår all kunskap! Låtom oss nu bese lärdomarna häraf. Det mest utmärkande i Christi kärlek till församlingen är, först, att Han älskar oförskyldt, utan wår förtjenst eller wärdighet, blott på Fadrens ewiga utkorelse; hwarom Han sjelf säger: "De woro dina, och du har gifwit mig dem. Allt, det du har gifwit mig, har jag förwarat. Och ingen skall rycka dem utur min hand; ty Fadren, som har gifwit mig dem, är större än alla." Så skall ock mannen älska sin hustru för Fadrens wiljas skull, utan afseende på hennes större eller mindre fullkomligheter, blott derföre att Fadren gifwit honom henne, att hon är hans hustru. Den kärlek, som beror af egenskaper, af bättre och sämre stunder, är en flyktig, obeständig och ytlig kärlek. Om Christus hade älskat oss så, då hade Han icke gifwit sig sjelf ut för oss. Nej, att Gud gifwit dig denna maka, fört henne i din famn och sagt: Denna skall wara din, älska denna, håll dig till denna — si, det är tusen gånger mer än alla de skönaste egenskaper hos en qwinna! För det andra, Christi kärlek gjorde Honom och församlingen till ett; såsom apostelen här genast anmärker: "Wi äro ledamöter af hans kropp, af hans kött och af hans ben." Så, tillägger apostelen, äro ock äkta makar wordna ett, af de twå warder ett kött. Detta sker dock icke blott genom kärleken, utan grundar sig egentligen på en Guds tanke wid qwinnans skapelse. Öfwerwägom blott den märkliga berättelsen derom i 1 Mos. 2. Först omtalas, huru Gud skapade qwinnan af ett refben af mannen, och huru mannens första utrop, då han såg qwinnan, war: "Detta är dock ben af mina ben ochkött af mitt kött." Då följer just derpå Guds första ord om den äktenskapliga föreningen, så lydande: "Fördenskull skall en man öfwergifwa fader och moder och blifwa wid sin hustru, att de skola warda till ett kött." Så har Herren Christus sjelf förklarat saken, då Han påminte fariseerna om denna Guds stiftelse och sade om äkta makars oupplösliga förening: "Så äro de nu icke tu utan ett kött." Derpå grundar sig nu det apostelen här säger, att männerna skola älska sina hustrur såsom sina egna kroppar, nemligen såsom werkligt warande deras egna kroppar; ty märk, hwad som följer: "Den som älskar sin hustru, han älskar sig sjelf; och ingen har wäl någonsin hatat sitt eget kött" m. m. Borde icke denna omständighet wäcka mången man till besinning och mer kärlek till sin äkta hustru? För det tredje, Christi kärlek war en uppoffrande kärlek; Christus har älskat församlingen och gifwit sig ut för henne, derjemte föder och fodrar Han henne; och icke det allenast, utan Han gifwer henne också hennes gladare stunder, hennes fröjder och wederqwickelser. Så skall ock mannen göra allt, för att icke blott försörja sin hustru, utan ock bereda henne trefnad och wederqwickelser, såsom kärleken ju sjelfmant gör. Kortligen, alla mannens pligter innefattas i kärleken. "I män, älsken edra hustrur!"

Men apostelen tillägger widare: "Och waren icke bittra mot dem." Det är sannt, Gud har gifwit **eder** herradömet, hustrurna äro skyldiga underdånighet; men tänken icke derföre, att I mån efter behag fritt följa ett wredgadt sinne, wara wresiga och hårda i ord och bemötande mot edra hustrur, utan waken öfwer eder sjelfwa! Apostelen Petrus säger: "I män, bon när edra hustrur med förnuft och gifwen det qwinliga kärilet, såsom det der är swagast, sin ära, såsom ock medarfwingar till lifwets nåd, på det edra böner icke blifwa förhindrade." Wi äro alla swaga käril, "lerkar", men likwäl är qwinnan det swagare kärilet; huru kan då mannen wänta en sådan fullkomlighet af henne, att han aldrig skulle fördraga något fel? Han bör derföre anwända sin makt "med förnuft" och aldrig glömma, att qwinnan är för Gud lika högt aktad, ty äfwen hon är **medarfwinge till lifwets nåd**. Ännu en gång sagdt: Hon är skyldig att wara underdånig, det är sannt, och du har makt att befalla; men anwänd din makt så, att du icke gör skada på det swaga kärilet eller werktyget, att icke hennes sinne helt nedstämmes och förslöas för dig.

Är dig en maka beskärd, Älska och wårda den gåfwan; Bristerna grannlaga fyll, Swagheten wärna och stöd!

Wet, att din maka dock bär Skönaste smycket bland alla. G1öm ej, att sådan hon är, **Är hon en gåfwa af Gud**. Den 30 Augusti.

Waren nyktra och waken. 1 Petr. 5:8.

En wäg, på hwilken många saliga Guds barn förlora lifwet, är: **den andliga lättjan** — bortläggandet af wapnen, försumlighet i nådemedlens bruk, samt i trons och goda gerningars öfwande. I början af nådewägen war det så kärt att få umgås med ordet, läsa, höra, tala, skrifwa om Christus, om tron, om nåden, om kärlek och goda gerningar, samt att i bönen tala med sin Gud och wid nattwardsbordet bespisas af Honom. Då woro ock alla dessa

stycken lifliga och dyrbara för hjertat, och hela wäsendet war christligt. Men efter något år blef detta allt mindre angeläget, då kommo till äfwentyrs nya göromål och hinder; djefwulen gjorde dessa mycket wigtiga och ingaf själen dessutom, att hon ju wisste, hwad hon behöfde weta, kunde nu någon tid lefwa af minnet och hoppas, att Gud wäl skulle uppehålla lifwet. Kan han nu blott föra själen ifrån ordet, då kan han sedan föra henne, hwart han will, ingifwa henne hwad som helst. Detta är en wäg till allehanda afwägar, sjukligheter och fall. Snart ser själen icke flera synder hos sig, än dem förnuftet straffar; snart tror hon icke mer om nåden, än hwad hon anser sig wärd att få tro; men då syndakänslan utdör, har hon nog tröst ändå. Och så står hon snart åter blott i ett naturtillstånd.

Till den andliga lättjan hör också att försumma ordets efterlefnad och att icke gifwa akt på Andens röst. I början wille själen göra allt, hwad Herren har befallt oss, war uppmärksam på alla christliga pligter. Wisst icke kunde hon fullgöra dem alla, dock stod hon i uppsåt och sträfwan derefter och höll hwarje brist deruti såsom en synd, den hon inför Gud beklagade, bedjande om förlåtelse derför samt om nåd och kraft till förbättring. Nu deremot börjar hon föresätta sig sjelf ett wisst mått, huru mycket hon kan och skall göra; och allt det öfriga lemnar hon alldeles, sträfwar icke derefter, tänker icke derpå. Och när hon sålunda icke far efter mer, än hwad hon redan gör, blir deraf en naturlig följd, att hon icke får någon brist att ångra, att hon snart är så god, som hon will. All sjelfbelåtenhet kommer nemligen blott af lättja och utaf förgätande af Guds helighet, Guds buds andliga kraf. Och när nu menniskan är nöjd med sig, icke mer känner skuld och brist, hwad är då tron och hela det andliga lifwet? Hwad är då Christus för henne? En drömbild, eller wäl en heliggörare, men icke en förswarare när Fadren; en konung, hwilken man skall bekänna, hylla och hedra, men hwilken i sanning i hjertats djup icke är så wigtig, kär och oumbärlig, som en förswarare wore, hwilken står i Guds åsyn för oss och stundligen är wårenda rättfärdighet. Kortligen, Frälsaren, Försonaren har för hjertat förlorat sitt rätta och egentliga embete och wärde, är icke i sanning hjertats lif och tröst, utan är det endast i inbillningen och i munnen. När första stycket, bättringen, syndens känsla, är förloradt, så är både det andra och det tredje falskt. Det är på denna wäg, som det af en christen blir en farise.

Af denna lättja kommer äfwen en annan olycklig följd, nemligen denna **tomhet** i själen, denna ledighet, ledsnad, ljumhet och säkerhet, hwarigenom alla portar öppnas för djefwulen och hans sällskap. Då der icke mer är någon strid eller någon segerfröjd, ingen synd, ingen nöd, ingen bön, ingen glädje öfwer nåden, kortligen ingen öfning, så är christendomen snart utlärd, har intet synnerligt uti sig, endast ledsnad och tyngd. Detta är det tillstånd, som Christus kallar, att huset är rensopadt och wäl tillpyntadt. Dit går djefwulen och gifwer själen en sysselsättning i ledsnaden, en uppfyllelse i tomheten — någon afgud, eller någon syndalusta, som han framställer mycket behaglig och ljuflig och intet farlig. Denna smakar nu owanligt wäl efter fastandet, emedan der är förut så tomt, så ledigt, der war ingen öfning, ingen skatt, intet kärt sällskap för hjertat; och menniskohjertat är så danadt, att det alltid will hafwa någon uppfyllelse, någon skatt, något sällskap — då nu skatten saknas, glädjen öfwer nåd, umgänget med Gud och abbaropandet upphört, då smaka och intaga de nya sakerna, då super hjertat i sig, hwad djefwulen erbjuder, såsom en tom swamp suger i sig watten. Och med denna lustan eller afguden, t. ex. werldswänskap, eller werldsära och utmärkelse, eller jordisk winning, eller wällust, eller någon annan afgud — med denna går den gamle "starke" med sina sju ännu skadligare andar der in, "och de bo der".

Det är sannt, wäl får hwarje christen förebrå sig mycken andlig lättja och försumlighet; men derwid bör den åtskilnad märkas, dels att deras öfwerklagade tröghet ofta är blott en saknad af **känslans** liflighet, under det de dock dagligen stå i öfning, bruka nådemedlen och fara efter att både tro och älska; dels att äfwen om werklig lättja inträffar, men de likwäl låta Herrens Ande straffa och uppwäcka sig, så att de rädas derför, begynna taga till ordet och hos Gud söka nåd att blifwa bättre, så blir dock der icke död. Men går det deremot så, att man icke har några bestraffningar för sin lättja, eller icke får tid att lyssna till Andens wäckelser, utan det får gå an och gå fram, så illa det är, då lutar det till fall och död.

Herre, må jag städse Uti öfning stå, Så att intet hindrar Mig din wäg att gå. Ware du så dag som natt Hjertats enda skatt.

Låt mig aldrig finna Ro förutom dig. Blif allt mer omistlig, Kär ock dyr för mig, Tills jag nått min wandrings slut Och får hwila ut. Den 31 Augusti.

Guds frid regere i edra hjertan. Col. 3:15.

Att wi skulle hafwa frid med Gud, war det förnämsta målet för hela Christi försoning. "Näpsten ligger uppå Honom, på det wi skulle hafwa frid. Rättfärdighetens frukt skall wara frid, och rättfärdigbetens nytta skall wara ewig stillhet och säkerhet. Så att mitt folk skall bo uti fridshus uti trygga boningar och i skön rolighet." Och Paulus förklarar det så: "Då wi äro wordna rättfärdiga af tron, hafwa wi frid med Gud genom wår Herre Jesus Christus." Nu, så talar Skriften. Skulle icke då Guds frid regera i hwarje troende hjerta? Eller är det icke sannt, hwad Skriften säger, att då wi blifwit rättfärdiga af tron, hafwa wi frid med Gud? Skriften kan icke ljuga. Hwadan kommer det då, och hwad betyder det, att likwäl denna werkliga frid med Gud är en så sällsynt gäst ibland oss? Wi tala icke om dem, som aldrig ens weta, hwad en sann frid med Gud will säga. Dessa hafwa antingen så mycken frid af annan art, att de aldig kunna få Guds frid, de lefwa i säkerhetens frid, en frid, som kommer af ett friskt, lätt blod, eller af god lekamlig ställning och dylikt. Eller ock äro de wäckta, jagade och marterade trälar under otro och lagarbete, inwärtes gnagna af en pinsam oro, af fruktan och styng i samwetet. Dessa borde blott märka, att det fattas dem ett wigtigt stycke, ty Skriften säger ju uttryckligt, att då wi äro wordna rättfärdiga af tron, hafwa wi frid med Gud. Eller månne Skriften ljuger! Förstår du icke, att det fattas dig den werkliga tron?

Men wi wilja tala om dem, som hafwa kommit till tro och frid, men åter nedsjunkit i ofrid, räddhåga, mörker och trälsinne, och hwilka sucka: "Min näpst är hwar morgon för handen; waknar jag, så är det räddhåga; somnar jag, så är det ängslan; mitt lif är suckan." Då frågas: Hwad är orsaken, att äfwen troende själar ofta gå i ofrid och qwal? Swar: Att en christen blott saknar känslans frid, under det han dock ser på Christus och evangelium, men han får det icke så in i hjertat, att det ger lif och frid, detta är mer pinsamt än farligt. Ty om han dock kan säga: "Likwäl blir jag, Herre, städse wid dig; om mig än kropp och själ försmäktade, är du, Gud, alltid mitt hjertas tröst och min del. Om du än låter mig wandra i en mörk dal, så är du dock trofast, och det blir efter ditt ord." Si, om jag ännu kan tala så med min Gud, då är det icke farligt, då är den ofriden icke till döds, utan till Guds ära; då kan den bestå blott uti ett Guds fördöljande, en behöflig tuktan, eller ock uti en naturlig sjuklighet, som icke alls rör själen. Men då man är **utan allt fäste i ordet**, tänker hit och dit, serpå sina synder och sina pligter och sina företag att hjelpa sig, men allt är träldom och räddhåga; då är det fara på färde, då är det en otro och ett trälsinne, som kan blifwa till döds, om der icke snart blir hjelp och tröst. Hwad böra då sådana själar göra? Först böra de upphöra med allt eget görande; de böra låta straffa sig för sin otro och sjelfrättfärdighet och besinna, huru de dermed försmäda den käre Frälsaren för allt, hwad Han så rikligen har gjort och lidit för oss samt i ordet och sakramenterna skänkt och tillsagt oss. De böra wakna och besinna sig, att de gå och skåda blott på sig sjelfwa, sina synder och sina känslor, liksom deras synder nu gällde mer än hela Christi förtjenst, och deras tankar, känslor och tycken gällde mer än alla Guds wittnesbörd, både Andens, wattnets och blodets! De böra besinna sig, att de gå och tänka, gissa och mena hit och dit och wänta swar på sitt hjertas frågor ur luften, då Herren lemnat swaret i sitt ord och sina sakramenter. Derföre när dig fattas frid med Gud, när i ditt hjerta är mörkt och ängsligt, sätt dig icke ned att blott tänka hit och dit, huru det må wara med din själ och med Guds nåd emot dig. Tag dig icke heller före att blott arbeta på ditt hjerta, att det må tänka godt om Gud. Nej, hör, läs, betrakta evangelii ord, under suckan till Gud om öppnade sinnen, om trons gåfwa. Och si, om du blott får ögonen öppnade, så att du ser Guds herrlighet i hans evangelium, så skall du få stor, outsäglig frid. Den wärsta fridstöraren och anfäktningen består i wåra synder samt i twiflen på wår omwändelse och rättsinnighet. Men nu säger apostelen: "Wi wordo förlikta med Gud genom hans Sons död, den stund wi ännu woro owänner." Om jag är i den anfäktningen och sorgen, att jag icke är rättligen omwänd och derföre icke får tro, så säger apostelen, att wi blefwo förlikta med Gud, den stund wi ännu woro owänner — icke den stund wi blefwo omwända och Guds wänner — och genom hans Sons död, icke genom wår bättring, ånger och tro. Kunde jag blott tro detta, att hela werlden blef i Christi död förlikt med Gud, och att på ögonblicket när denna nåd blir mitt hjertas föremål, dess tröst eller åtminstone längtan, jag genast är rättfärdig och salig, att jag således bör tro på en nåd, som finnes till, förrän jag tror, som

finnes till för hela werlden; då måste jag ju få en stor, hög och salig frid för den nämnda anfäktningen. Och när en om sin synd och sin bättring bekymrad själ får denna tröst, då är der både omwändelse, bättring och tro af rätta slaget.

Lofwa Herren, min själ, Allt är godt, allt är wäl, Du behöfwer ej sörja nu mer, **Det är färdigt och gjordt, Hwad du göra har bort,** Gud till dig i barmhertighet ser.

O, hwad under af nåd I Guds ewiga råd, Att wi sådant få lita uppå. När **Guds Son är wår frid** I all möda och strid, O, hwi frukta och ängslas wi då? Den 1 September.

Derföre beprisar Gud sin kärlek till oss, att Christus är död för oss, när wi ännu woro syndare. Rom. 5:8.

Gud "**beprisar** dermed sin kärlek", säger apostelen, "**framställer** sin kärlek", d. ä. förklarar och bewisar den inför hela werlden, "gör den så sior, så wiss och uppenbar, att det icke är möjligt, att en menniska, som rätt betänker detta kärleksbewis, kunde twifla derpå" (Luther). Den som ock eljest wore full med twifwel på Guds kärlek, full med samwetsoro och bäfwan för Guds wrede öfwer synden, borde dock wid detta bewis begynna att ana något om Guds hjertelag, begynna inse och förstå, att med allt Guds heliga nit emot synden Han likwäl måste hafwa i sitt hjerta en oändlig kärlek och warkunsamhet öfwer syndarena. Sådant hade wi aldrig kunnat tänka, om icke Gud sjelf genom detta stora bewis uppenbarat det. Dermed beprisar Gud sin kärlek till oss; såsom ock Christus anför endast detta bewis, då Han will förklara sin Faders kärlek till oss: "Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son." Så säger ock Johannes, att detta är det egentliga bewiset: "Derpå känna wi Guds kärlek, att Han har låtit sitt lif för oss." Och åter: "Derpå är Guds kärlek till oss worden uppenbar, att Gud har sändt sin ende Son i werlden, att wi skola lefwa genom Honom." Och wi hade eljest aldrig kunnat tänka något sådant om Guds hjertelag. Derföre heter det ock rätteligen, att Gud har sålunda framställt sin egen kärlek — det är endast Guds egen exempellösa kärlek, som på detta sätt bewisat sig. När wi älska någon, måste det wara en wän, eller åtminstone en god, älskwärd menniska; se wi twärtom något förhatligt hos en menniska, eller hon är wår owän och belackare, då pläga wi icke älska, utan hata en sådan. Så är det med wår kärlek efter naturen. Men Gud, som har det högsta hat till synden och derjemte ser oss allesammans fulla med synd, Han har dock en sådan kärlek till syndaren, att Han hellre gaf sin älsklige Son i döden, än Han wille se syndarens död.

Och när wi rätt betänka, hwad apostelen så ofta upprepat, nemligen att Gud gjorde detta för ogudaktiga, för syndare, för owänner, måste wi wäl med stor förundran fråga: O du milde Gud, hwadan har du dock en sådan kärlek? Är det sannt, att du så älskar? Och hwad är det, som bewekt dig till en sådan kärlek? Så bekänner en gammal och till himmelriket lärd Guds tjenare, att han länge hade fördjupat sig i den frågan, hwad som kunde wara den egentliga bewekande orsaken och grunden för Guds kärlek till syndare; och han säger sig omsider hafwa kommit till detta slut i frågan: "Gud älskade, derföre älskade Han." Orsaken låg just iGuds egen kärlek; Han hade ett sådant hjerta, som älskade, derföre älskade Han. Gud har sjelf förklarat sin kärlek med bilden af en moders kärlek. Då du ser en moder med outtröttlig kärlek bära och sköta sitt sjuka barn den ena dagen efter den andra, och äfwen under natten, då andra menniskor sofwa, lika oförtröttligt waka wid dess bädd eller bära det på sina armar, ett barn som ännu intet annat gjort än med alla sina behof af hjelp, af ans och skötsel utmatta sin moder, och du frågar henne, hwarföre hon ännu så älskar det; så kan hon intet annat skäl gifwa, än att hon känner det så i hjertat, hon skall undra på din fråga och säga: Det är ju mitt barn. Att hon älskar sitt barn, är således en naturens lag för modershjertat; hon behöfwer icke ålägga sig det, och det betecknar icke ens en from moder, utan endast en moder. Och denna modershjertats natur är så mäktig, att om barnet ock framdeles blir ett sådant sorgebarn, som för sina brott faller i den borgerliga rättwisans händer och måste straffas, kan en naturlig moder icke med likgiltighet tänka derpå, utan har derwid ännu det bittraste lidande. Sådant är modershjertats natur. Tänk, om det ock är så med Guds hjerta! Tänk, om Gud har en lika djup kärlek till oss, som en moder har till sitt barn! Men Herren Gud säger sjelf, att Han har en ännu djupare kärlek. Så säger Herren: "Månne ock en qwinna kan förgäta sitt barn, så att hon icke förbarmar sig öfwer sitt lifs son? Och om hon än förgåte honom, så will jag dock icke förgäta dig." "Och derpå känna wi Guds kärlek, att Han har låtit sitt lif för oss."

Men härwid hafwa wi dock widrört ännu en omständighet, som kan förklara Guds kärlek till menniskan. Det är en kärlek till barnet. Sådant antyder Herren dermed, att, då Han talar om sig sjelf, Han frågar: "Månne ock en qwinna kunna förgäta sitt barn?" Huru djupt fallna och ömkligt wanställda barn wi ock äro, och huru långt bortkomna i synd och ogudaktighet, kan Gud dock icke förgäta, att menniskan är hans barn. Han säger sig hafwa en moders kärlek till oss. Herren Gud har dock skapat oss till sina barn och arfwingar. Och då djefwulen förförde oss, wille Gud dock icke dermed lemna honom rofwet. Han wille ännu göra något för att frälsa barnet. Detta kan till någon del förklara denna annars obegripliga Guds kärlek, att Christus är död för oss, då wi ännu woro syndare.

Jag wet, att Herren är **min Far** Och jag hans kära barn, Ty Han är den, som sjelf mig har Gjort fri från syndens garn.

Jag wet, hans kärlek är så stor Att den tar aldrig slut; Så länge jag hos Honom bor Han ej mig drifwer ut. Den 2 September.

Hwilken är Gud öfwer allting, högtlofwad ewinnerligen. Amen.

Rom. 9: 5.

Då detta säges uttryckligen om Christus, nemligen att Han är "Gud öfwer allting, högtlofwad från ewighet till ewighet", så hafwa wi här ett af de märkwärdigare språken om wår Herres Jesu Christi ewiga gudom. Apostelen hade först talat om Christi menskliga härkomst, och då war det just nu på sitt ställe att också erinra om hans gudomliga natur. Och här gör han det med så klara och otwetydiga ord, att detta ställe alltid medfört ett swårt bekymmer för dem af wår Herres fiender och hans gudoms förnekare, hwilka i sin dårskap dock icke kunnat bortkasta hela Skriften. Men desto mer dyrbart är detta språk för alla troende, särdeles för dem som blifwit wäl beskjutna med twiflens glödande skott. Har du ock aldrig twiflat på Christi gudom, så betänk likwäl storheten och wärdet af den tro, som du då bekänner! Tror du werkligen, att den ewige Guden blifwit menniska som wi, synden undantagen? Betänk en gång, hwad det innebär och medför. Och tänk, om wi icke hade tillräckliga wittnesbörd härom! Prisom då Gud, att Skriftens wittnesbörd i denna wår högsta lifsfråga äro så tillräckliga och otwetydiga. Wi wilja erinra oss några ibland dem. Ibland mängden af dessa wittnesbörd upptaga wi nu endast sådana, som tala om, hwad Christus warit och gjort före sitt menniskoblifwande. Sådana äro följande. Han framställes säga till Fadren: "Brännoffer och syndoffer behaga dig icke; då sade jag: **Si jag kommer**; i boken är skrifwet om mig, att jag skall göra din wilja, o Gud." Och åter: "Efter barnen hafwa kött och blod, är ock Han worden delaktig deraf." Uti dessa ställen uttryckes, att Han warit till före sitt menniskoblifwande. Så ock i det märkwärdiga stället Joh. 1: **"I begynnelsen war Ordet**, och Ordet war när Gud, och Gud war Ordet. Genom det äro alla ting gjorda, och det förutan är intet gjordt, dom är gjordt. Och Ordet wardt kött och bodde ibland oss; och wi dågo hans herrlighet, dåsom enda Sonens herrlighet af Fadren, full med nåd och sanning." Här säges uttryckligt, att densamme, som i begynnelsen skapade allting, wardt kött och bodde ibland oss. Så ock i Phil. 2, der det säges om Christus, att "ändock Han war i Guds skepelse, räknade Han icke för rof att wara Gud jemlik, utan förnedrade sig sjelf, tagande på sig en tjenares skepelse och wardt lika som en annan menniska och i åthäfwor funnen som en menniska." Här säges ock, att Christus sjelf antog tjenareskepelsen och wardt såsom en annan menniska, följaktligen att Han war till,förrän Han gjorde sådant. Så säger Han ock sjelf, att Han warit i himmelen, förrän Han kom till jorden. "Ingen far upp i himmelen, utom den som for ned af himmelen, menniskans Son, som är i himmelen;" och i v. 31 säger Döparen om Honom detsamma: "Den af himmelen kommer, Han är öfwer alla." Och åter säger Christus: "Jag är nedkommen af himmelen, icke att jag skall göra min wilja, utan hans wilja, som har sändt mig." Och åter: "Huru skall då ske, när I warden seende menniskans Son uppstiga, dit Han förr war." Och åter: "Fader, förklara du mig när dig sjelf med den klarhet, som jag hade när dig, förr än denna werlden war." Hör dock sådana ord! Han war hos Fadren, förr än denna werlden fanns. Äfwen säges på många ställen, att allting är skapadt genom Sonen. Utom det redan anförda Joh. 1, säges ock i Col. 1 om "Guds älskelige Son": "Genom Honom äro alla ting skapade, som äro i himmelen och på jorden, synliga och osynliga, ware sig thron, eller herrskap, eller förstadöme; allt är skapadt genom Honom och till Honom;" och i Ebr. 1: "Genom hwilken

Han ock har gjort werlden." Uti sådana ställen säges uttryckligt, att Jesus Christus, som gick här på jorden, har skapat allting, och att sådant skett, förrän Han blef menniska. En sådan person måste wara den ewige Guden sjelf. Så säges ock i Mich. 5, att densamme, som skulle födas i Bethlehem, hade sin tillwaro ifrån ewighet: "Och du, Bethlehem Ephrata, som är liten bland de tusende i Juda, utaf dig skall mig den komma, som skall wara en Herre i Israel; hwilkens utgång har warit af begynnelsen och af ewighet." Så sade ock Herren Jesus med majestätiskt lugn till judarna: "Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Förr än Abraham war född, är jag." Men huru kunna wi uppräkna alla sådana wittnesbörd? Låtom oss endast prisa och tillbedja!

Och till denna förklaring, att Christus war Gud, högtlofwad i ewigheterna, sätter nu apostelen Amen. Amen war ett bekräftelseord, som betecknade, att det sagda war en wigtig och en orubblig sanning. Den sanningen, att Jesus Christus war den ewige Guden, bekräftades ock rätteligen med Amen. Det hafwa wi sett i de anförda bibelställena. Christus är Gud öfwer allting, högtlofwad ewinnerligen. Amen.

O högsta gudomshemlighet Af allt, hwad jord och himmel wet, Att Gud är menska worden; Guds egen Son är menskobarn. Gud öfwerallt, bland hö och skarn,

Nedbäddas — märk de orden. Ingen man nånsin kan Det utgrunda, nej, wi blunda Sitta tysta. Änglarna det skåda lysta. Den 3 September.

Waren glada i hoppet. Rom. 12:12.

Med hoppet menar apostelen de trognas förwäntan af den tillkomande herrligheten. Tron omfattar Guds närwarande nåd, men hoppet ser upp till "den herrlighet, som Gud skall gifwa". Nu säger apostelen, att wi i detta hopp skola **wara glada**. Apostelen bjuder icke, att wi skola wara glada öfwer ingenting — icke heller öfwer något ringa eller förgängligt, utan han föreställer oss hela den ewiga salighetens hopp till glädjeämne. Om wi rätt besinnade detta, nemligen till hwilket hopp wi äro kallade, och sedan rätt lefwande trodde, hwad Gud lofwat, skulle wi säkert wara fulla med fröjd — och det icke blott i de dagar, då det går oss wäl, utan äfwen wid våra bedröfligaste erfarenheter på jorden. Och denna glädje, glädjen i hoppet, är af en wida större wigt och wälsignelse, än wi wanligen tänka; den medför en ny kraft i hela wår christendom. Må wi derföre något närmare betrakta detta ämne.

Hwad nu angår **hoppets föremål**, eller de herrliga ting wi af Gud förbida, skola wi wäl aldrig i tiden kunna rätt fatta dem; ty "hwad intet öga sett, och hwad intet öra hört, det har Gud beredt dem, som Honom älska". Men redan det, som wi uti Guds löften se och ana, är så stort och herrligt, att ingen menniska kan utsäga det. Hwem kan säga, huru mycket det innebär, att wi skola warda Guds arfwingar och Christi medarfwingar? Och hwilka äro de, som skola blifwa så årofulla och saliga? Uttryckligen alla de, som häri tiden äro Guds barn; ty så lyder ordet: "Äro wi nu barn, så äro wi ock Guds arfwingar och Christi medarfwingar" — således, hwar och en som blifwit uttagen från werlden, som genom Guds ord och Ande blifwit uppwäckt ur syndasömnen och funnit sin salighet blott i Christus samt ännu städse, med alla sina skröpligheter, hänger wid Honom, icke kan umbära hans nåd och wänskap, ja, hans kött och hans blod, d. ä. hans försoning, utan har deruti sin mat, sitt lifsbehof för själen. Så säger Herren Christus: "Hwilken som äter mitt kött och dricker mitt blod, han har ewinnerligt lif, och jag skall uppwäcka honom på yttersta dagen." Tänk, att Herren Christus säger sjelf om alla sådana fattiga själar, som blott i hans försoning hafwa sin tröst, att de skola hafwa det ewiga lifwets salighet. Och det säger Han alldeles bestämdt och upprepar det många gånger. Hwem kan då säga, huru lycklig en sådan menniska är? Hwem kan utsäga, huru mycket som ligger i Christi egna ord: "Då skola de rättfärdiga skina såsom solen i deras Faders rike." Hwem kan utsäga, huru mycket det innebär, som Johannes säger: "Då warda wi Honom lika;ty wi få se Honom, såsom Han är." Och detta hopp hade redan David,. då han sade: "Jag will skåda ditt ansigte uti rättfärdighet; jag will warda mätt, när jag uppwaknar efter ditt beläte." Herren Christus har ock uttryckligt förklarat: "Fader, jag will, att der jag är, skola ock de wara med mig, som du har gifwit mig, att de skola se min herrlighet, den du har gifwit mig." Hwad kan wara wissare, än det Herren Christus sjelf säger? Wårt salighetshopp har således en alldeles oswiklig grund, hwarföre det ock kallas ett "säkert och fast wår själs ankare".

Hafwa wi nu ett så herrligt och så fast grundadt hopp om den ewiga glädjen, wisst borde wi då taga afsked från alla jordiska sorger och säga: Bort bedröfwelse, bort ängslan och oro! Jag har en ewig lycka; jag går mot en ewig glädje — så sannt salighetens hopp icke är grundadt på **wår** wärdighet eller wåra tankar, utan på Guds egna gerningar och ewiga råd. Det är både owärdigt för Christi bekännare och äfwen stor skada för wår christendom, att wi glömma wårt salighetshopp och icke glädjas deraf, utan gå med tunga steg och suckar emot himmelens glädje. Om wi med mer allwar och flit winnlade oss om wårt salighetshopp, skulle det, såsom nyss sades, gifwa styrka åt hela wår christendom; det skulle göra oss mer angelägna om den rätta wägen till lifwet och mer liknöjda för det jordiska; det skulle lifwa oss till mer tålamod och uthållighet i striderna för **kronan**. Derföre blir ock salighetens hopp kalladt en **hjelm**. Hjelmen är en wigtig del af wapenrustningen; den gör, att wi med mera mod löpa fram i striden. Och då apostelen kallar hoppet ett "säkert och fast wår själs ankare, har han dermed uttryckt, att salighetens hopp skall under alla frestelsestormar qwarhålla oss hos Herren, att wi icke helt bortföras på werldens wilda haf. Ett lefwande och fast hopp skall i lidandets och nödens tid införa oss uti himmelens ewiga hugswalelser och i den jordiska lyckans och glädjens dag hålla oss nyktra och förståndiga, så att wi ännu med apostelen säga: "Jag åstundar att skiljas hädan och wara när Christus, hwilket ock wore mycket bättre." O, måtte Herren förlåta wår otro, att wi så litet glädjas i hoppet! Och måtte Han hjelpa oss till någon förbättring äfwen häruti!

I himmelen, i himmelen Der Herren Gud sjelf bor, Hur herrlig blifwer sällheten, Hur outsägligt stor! Der ansigte mot ansigte Jag ewigt, ewigt Gud får se, Se Herren Zebaoth.

O, Fader, Son och Ande dig Ske ewigt lof och pris! Ack, öppna ock en gång för mig Din himmels paradis! Ja, då jag göms i dina sår, Jag af din nåd min krona får, O, Herre Zebaoth. — 495 —

Den 4 September.

Kreaturens högliga åstundan wäntar efter, att Guds barn skola uppenbaras . . . .Ty kreaturen skola ock warda fria af förgänglighetens träldom till Guds barns herrliga frihet. Rom. 8:19,21.

Med en hög och storartad framställning om skapelsens suckan efter förlossning will apostelen här gifwa Guds barn en ytterligare grund för **wissheten** och **storheten** af deras tillkommande herrlighet, hwarom han förut talat. Emedan Gud i begynnelsen skapade allt, hwad som är på jorden, till sina barns tjenst och glädje, och dermed till sitt herrliga namns lof och ära, men denna skapelse wid wårt syndafall fick sin del af förbannelsen, så att den nu icke uppfyller denna sin ursprungliga bestämmelse, i det den dels icke tjenar Guds barn så, som den skulle hafwa tjenat dem, om synden icke tillkommit, dels ock till största delen tjenar Skaparens fiender och försmädare, ja, tjenar synden, emedan den af de flesta menniskor missbrukas till synd; så är dock detta ett förtryck, en träldom, som skapelsen lider emot sin wilja eller utan sin skuld, men för hans skull, som underkastat den sådan träldom. Detta missförhållande skall dock icke alltid wara; skapelsen är underkastad förgänglighetens träldom "på en förhoppning" att också den en gång skall warda fri derifrån till Guds barns herrliga frihet. Detta är den egentliga saken, som här framställes. Men likasom profeterna ofta tala om den förnuftslösa skapelsen såsom om förnuftiga warelser, då de t.ex. säga, att berg och högar fröjdas, att träd på marken klappa med händerna, att sol och måne, wilddjur och fiskar lofwa Herren; så ser ock apostelens andliga öga hela skapelsen uti en lidande, en orolig längtan att komma till sitt mål; han hörer skapelsen sucka och ängslas i wäntan efter Guds barns och sin egen förlossning från den närwarande träldomen. Och detta framställer apostelen till att styrka och uppmuntra alla christna, för det första med den **wisshet,** den **borgen** för wår herrlighets uppenbarelse, som ligger deruti, att hela skapelsen skall först med Guds barns herrliga frihet komma till sin bestämmelse; ty de måste då wisserligen hafwa ett annat och bättre lif att wänta, efter den närwarande werldsordningen icke kan wara den rätta, eller den som Gud i begynnelsen åsyftade, utan wi hafwa efter hans löfte att wänta nya himlar och en ny jord. Och för det andra skulle de besinna **storheten** af den herrlighet, som då kommer att uppenbaras, när hela skapelsen skall förnyas och förherrligas till deras herrlighets uppenbarelse, när alla Guds skapade werk, de, som skola tillhöra den nya himmelen och den nya jorden, skola renas,förnyas och förskönas blott derföre, att Guds barns herrlighet

skall desto mer framstå.

Apostelen will säga, att skapelsen, hwilken för syndens skull blef genom Guds dom underkastad wanskligheten, skall återställas från sin närwarande förnedring, under hwilken den suckar, och att den, enligt Guds löften om en förnyelse, wäntar att tillika med Guds barn få del i befrielsen från förgänglighet och förderf och att med dem iklädas den herrlighet och skönhet, i hwilken den en gång ur Skaparens hand framträdde. När endast en dotter i ett rikt hus skall stå brud, så blir hela huset renadt, prydt och siradt för högtidligheten; alla gäster, ja, äfwen tjenstefolket skola då bära sina högtidskläder. Skapelsen är det rika hus, i hwilket Gud insatte menniskan till barn och arfwinge. När Christi brud skall ingå i sin brudgums herrlighet, när Guds barn skola aflägga den ringhet och det förakt, hwarunder de i tiden warit fördolda, och uppenbaras i deras sanna höghet och herrlighet, då skall ock allt, som tillhört deras boning, förnyas, renas och prydas; hwarom Petrus säger, att elementen skola smälta af hetta, och jorden med de werk, som äro derpå, skola afbrännas; men nya himlar och en ny jord wänta wi efter hans löfte, deruti rättfärdighet bor. De ting, som skola tillhöra den nya himmelen och den nya jorden, tillredda för Guds barn, skola befrias ifrån förbannelsen och återställas i det tillstånd af fullkomlighet, i hwilket de woro, då Gud i begynnelsen såg på allt, det Han hade gjort, och förklarade, att "det war allt ganska godt".

Gr.-textens ord på **högliga åstundan** betecknar egentligen en wäntan, deri man med uppräckt hufwud skådar ut efter den wäntade. Lutkeman ser derföre här bilden tagen af en hop menniskor, som så innerligt längta att få se sin älskade konung komma, att de med uppsträckt hals höja sig öfwer hwarandra för att se, om han ännu närmar sig. Så wäntar ock hela skapelsen med innerlig åstundan efter något. Och hwad är då det, som den så innerligt efterlängtar? Apostelen säger: Guds barns uppenbarelse; den wäntar efter, "att Guds barn skola uppenbaras". Här äro Guds barn så fördolda dels under allehanda sin egen skröplighet, dels ock under tidens wedermöda, kors och lidande, att de icke ens sjelfwa weta, hwilka de äro. Mycket mindre kan werlden känna dem. Men en gång skall deras fördolda herrlighet framlysa; och derefter wäntar hela skapelsen med innerlig åstundan.

Nya himlar och den nya jorden Wänta wi — de dyra löftesorden Skola i sin tid fullbordan nå. Herrens wänner längta till den stunden, Skapelsen ock längtar, ännu bunden Wid förgänglighetens band också.

Snart, ja snart skall Herren Jesus komma, Samla sina kära, sina fromma, Helt bekläda dem med herrlighet. Och med dem skall skapelsen förklaras Och till samma frihet uppenbaras, Njuta den med dem i ewighet. Den 5 September.

Gifwen icke synden edra lemmar till orättfärdighetens wapen, utan gifwen eder sjelfwa åt Gud. Rom. 6:13.

Apostelns förmaning är här, att om wi ock icke kunna undkomma syndens inre rörelse i onda tankar och lustar, wi dock icke måtte äfwen med wår kropps lemmar utföra det onda, utan ännu, twärtemot den inre ondskan, tala och lefwa efter Guds ord. Derföre menar han werkligen här wår dödliga **kropp** och dess **lemmar**, ögon, öron, tunga, hand, fot o.s.w. Till exempel: Ditt **öga** känner sig retadt antingen af jordens förgängliga skatter, eller af en förförande kroppsfägring, eller af werldens flärd och prål. Dessa synliga föremål wilja då draga dig till synden. Då gäller det att fly den uppstigande lustan och icke ens låta ögat sysselsätta sig med de förledande föremålen; annars lemnar du det åt synden till ett orättfärdighetens wapen. Genom ditt **öra** emottager du frestelser af syndigt och förledande tal; stannar du likwäl och lyssnar, då gifwer du ditt öra åt synden till ett orättfärdighetens wapen. Du frestas af wreden att med din **tunga** såra, sticka eller rifwa din medmenniska; du frestas af hemligt agg eller afund att förtala eller illa berykta din frånwarande nästa och till det wärsta uttyda hans ord och gerningar. Lemnar du nu i sådana frestelser tungan frihet, då gifwer du henne åt synden till ett orättfärdighetens wapen.

Utan gifwen eder sjelfwa, d. ä. själ och kropp, med alla inre och yttre krafter, **åt Gud**. Först hjertats fruktan, förtröstan och kärlek, och sedan all lydnad och tjenst med görande och lidande: detta är, hwad wi skola gifwa åt Gud. Honom skola wi gifwa oss sjelfwa, med allt hwad som är i oss; åt Honom skola wi egna hela wårt l1f, med alla wåra förmögenheter; wi skola icke undandraga oss något arbete, som Han will hafwa af oss; intet lidande eller kors, som Han pålägger oss; för Honom skola wi icke hålla wårt lif för kärt. O, hwilken nåd, att så få gifwa sig åt Gud, att Han will hafwa oss till sina egna, att Han will säga till en arm syndare: "Gif mig, mitt barn, ditt

hjerta."

Och då wi så gifwit oss sjelfwa åt Gud med allt, hwad som är i oss, måste wi ock egna åt Honom wåra lemmars tjenst till rättfärdighetens wapen. Här finna wi, att **den** fromheten är icke den rätta, då man will gifwa åt Gud endast hjertats inre dyrkan och äfwen afhålla sina lemmar från synden, men will sedan förblifwa owerksam och ingenting göra till Herrens tjenst. Apostelen säger här, att wi ock skola tjena Honom med wår utwärtes menniska — han säger, att wi skola "gifwa Honom wåra **lemmar** till rättfärdighetens wapen". Wi skola icke blott

wara fromma och intet ondt göra, utan ock wara werksamma och anwända wåra lemmar i Herrens tjenst. Till **wapen**, säger apostelen Det antyder, att äfwen **wår** konung förer ett krig på jorden, uti hwilket wåra lemmar skola tjena såsom wapen. Och till **rättfärdighetens** wapen, säger han. Wår konung skall "upprätta rätt och rättfärdighet på jorden", d. ä. allt hwad sannt, godt och heligt är, och dertill skola wi få bidraga.

Detta kunna wi göra på mångahanda sätt, "hwar och en med den gåfwa, som han har fått". Wi skola bruka wåra lemmar, ögon, öron, hand, tunga, icke blott till det man wanligen kallar gudstjenst, höra och betrakta hans ord, tillbedja och bekänna Honom, utan ock till allt hwad kärleken kräfwer i wårt dagliga lefwerne, i huset och den jordiska sysslan, då wi af Christi kärlek bewekta gerna tjena wår nästa. När du för Herrens skull tåligt och ärligt arbetar, eller gifmild utdelar af ditt jordiska goda, då gifwer du dina händer åt Gud till rättfärdighetens wapen. När du för Herrens stora nåds skull gerna går kärlekens ärenden, då gifwer du Honom dina fötter. När du af kärlek talar det, som är godt och nyttigt, antingen förmanar, tröstar och lärer menniskor i allmänhet, eller wårdar dig om barn, sjuka och bedröfwade, då helgar du åt Gud din tunga till ett rättfärdighetens wapen. Ja, när en arbetare på fältet eller i werkstaden, när en fattig tjenare och tjenarinna, lifwade af nåden, troget göra sina sysslor och med tålamod fördraga sina beswärligheter, skola de hafwa den uppmuntran, att de icke blott tjenat menniskor, utan **Gud sjelf**. Ty om alla, som i tron och kärleken för Christi skull tjenat sin nästa, på hwad sätt de kunnat, skall den store, trofaste Herren en dag högtidligt betyga: "I hafwen gjort det åt mig."

Hwilken mäktig tröst och uppmuntran, om wi alltid besinnade detta! Hwilken salig kallelse, att då hela werlden tjenar synden, wi få egna wårt lif med alla wåra krafter och gåfwor åt den store Herrens tjenst och deltaga i hans heliga krig på jorden! Det är då en för anden öfwermåttan ljuflig uppfordran: "Gifwen eder sjelfwa åt Gud och edra lemmar åt Gud till rättfärdighetens wapen." Saliga de, som så werkligt lefwa i tron, att både deras ande och deras wandel härtill swara ja och amen!

Lär mig att **dö** ifrån synden och werlden, Lär mig att **lefwa**, o Jesu, för dig: Lifwet i lustarna, synden och flärden, O i hwad jämmer förbyta de sig! Jesu, min Jesu, wälsigna mig nu, **Kom till mitt hjerta och uppfyll det du!** Den 6 September.

Du säger det; jag är en konung, dertill är jag född. Joh. 18: 37.

Jag är en konung, bekänner här Herren inför Pilatus. Och si, den af hela werlden okände och föraktade Christus skall omsider finnas wara en stor och mäktig konung, som har ett wäldigt rike på jorden, som lägger alla folk och länder under sin spira. De blinda otrogna höra och sjunga derom, men se intet, förnimma intet deraf, Christi rike är för dem såsom en drömbild, ett intet, blott en inbillning hos några förwillade menniskor. Men skåda dock, hwilken utomordentlig **makt** det riket utöfwar i werlden; se, huru alla folk och länder blifwit alldeles omskapade, så snart Christi evangelium blir rådande ibland dem; se, huru det utan swärdsmakt gör segrar midt ibland sina fiendtligaste motståndare; och sedan, huru ingen mensklig makt kan bekämpa det, utan när denne konung hade åt sina fattiga wittnen blott gifwit den befallningen: "Gån ut i hela werlden och prediken evangelium för alla kreatur", så gingo de — och frågade ingen kejsare om tillåtelse, utan trotsade alla kejsares strängaste förbud och wåldsammaste motstånd; kejsarena hade mot Christi rike ingen makt i alla sina rustkammare och pinowerktyg, alla bål och bilor och swärd blefwo här wanmäktiga. Christi rike är ingen drömbild, såsom werlden menar, då antalet af egentliga martyrer, hwilka icke endast blifwit andligt omskapade, utan ock welat lida de grymmaste marter för Christi sak, är så stort, att det uppgår till flera millioner. Christi rike är ingen drömbild, då t.ex. hela bibeln är öfwersatt på öfwer twå hundrade särskilda tungomål o.s.w.

Wår Herres Christi rike är då ingen drömbild, då du kanske sett med dina ögon, att menniskor, som af ingen mensklig makt eller konst kunde i hjerta och håg förändra från sitt köttsliga och ogudaktiga sinne, blifwit endast genom Christi evangelium så förwandlade, att den menniska, som förut lefde af idel fåfänglighet blott i jordiska tankar, ord och sysselsättningar ifrån morgon till qwäll och dag från dag, har nu fått ett andligt sinne, hjerta och förstånd, så att hon med hjertlig glädje och kärlek tänker och talar om Christus och det, som tillhör Honom, och will både med ord och gerningar tjena Honom; och detta icke af något twång, utan af sitt eget hjertas innersta lust och håg. Du har kanske med ögonen sett någon menniska, som förut alltid war säker och nöjd med sig sjelf, men nu är beständigt missnöjd med sig och rädd för sitt hjerta, egande all sin tröst endast i Christus — att en menniska, som förut war beständigt olycklig och missbelåten med både Gud och menniskor, nu fått en djup hjertats frid och fröjd i sin Frälsare — eller att enmänniska, som förr aldrig brydde sig om sin nästas ewiga wäl eller we, har nu en sådan kärlek, att hon oupphörligt tänker på, huru den och den själen skall blifwa frälst o.s.w. Är icke allt sådant tecken af en stor, underlig makt, som kan så omskapa menniskors innersta wäsende? Och stå icke sådana tecken uppenbara för wåra ögon? Se då, hwad Christi rike är, och att Han werkligen är en konung — en stor och mäktig konung, som går fram med sin sak i trots af alla konungars motstånd och werkar sådant, som för alla menniskors makt och klokhet är omöjligt.

Men allt detta, som wi endels se med ögonen, är ju alldeles, hwad wi kunna wänta af denne konungens **person** och **wäsende**. Det kunde ju icke annorlunda wara, när wi betänka, hwem denne konung egentligen är, samt att Han tidigt uppenbarat, att Han skulle på jorden werka ett sådant werk. "Dertill är jag född och är dertill kommen i werlden", säger Han. Hwem är Han? De orden, "kommen i werlden", måste tagas i den betydelse, som de i hans mun werkligen ega, och som wi se i andra ställen af hans tal, t. ex. då Han sade: "Jag gick ut af Fadren och kom i werlden, åter öfwergifwer jag werlden och går till Fadren." Uti Bethlehem skulle den födas, "hwilkens utgång har warit af begynnelsen och af ewighet". Det är en konung, som war hos Fadren, förrän werlden war skapad.

Tänk nu, skulle icke denne konung regera och hafwa ett stort och mäktigt rike! Sådant war ock genom hela gamla testamentet förutsagdt. Så talar Fadren till Sonen: "Äska af mig, så will jag gifwa dig hedningarna till arf och werldens ändar till egendom." Och åter: "Det är en ringa ting, att du är min tjenare till att upprätta Jacobs slägter och igenföra det förskingrade i Israel; utan jag har ock gjort dig till hedningarnas ljus, att du skall wara min salighet intill werldens ända." "Hans herradöme skall warda stort, och på friden ingen ände." Så framställes Han ock i Daniels syn, nemligen först såsom en menniskas Son, som kom i skyn, och sedan säges: "Honom gaf Han wälde, ära och rike, att alla land och folk och tungomål skulle tjena Honom; hans wälde är ewigt, det icke förgås, och hans rike har ingen ände." Derföre framställes Han ock i Uppb. 19 såsom en konung, på hwilkens hufwud äro många kronor, och på hwilkens kläder och länd war ett namn skrifwet alltså: honung öfwer alla konungar och Herre öfwer alla herrar.

O, du ärans konung, Herre Jesu Christe, Du den förste och den siste, Du som ingen wexling och förwandling lider Såsom wi af år ock tider, Pris ske dig, innerlig! Må hwar själ och tunga blott ditt namn lofsjunga.

Äfwen jag will prisa, prisa dig allena, Dig, Guds Lam, du dyra, rena, Dig, du ärans konung, konung utan like, **Som mig kallat till ditt rike**. Pris ske dig! Lär du mig Sjelf åt dig hembära ewigt lof och ära! Den 7 September.

Om husbonden wisste, på hwad stund tjufwen skulle komma, förwisso wakade han och icke tillstadde uppbryta sitt hus. Luc. 12:39.

Med denna liknelse om tjufwen will Herren Christus framställa: **Faran af att icke wara beredd för hans ankomst**, samt att, då wi säkert skulle waka, om wi wisste stunden för hans ankomst, det är skäl att wara **alla stunder** beredda. Att detta är liknelsens syfte, det se wi af Herrens egen tillämpning: "Derföre waren ock I redo, ty den stund I icke tänken, skall menniskans Son komma."

Först se wi, huru detta Christi tal i grund nedslår den drömmen, att med hans synliga ankomst skall blott en ny herrligare **nådetid** börja på jorden och icke den yttersta domen. En sådan Christi ankomst wore ju icke farlig

såsom tjufwens. Herren sjelf säger, att när Han kommer i sitt majestät, skall Han döma allt folk och på det sättet, att de rättfärdiga skola blott inbjudas att besitta det riket, som är dem tillredt ifrån werldens begynnelse, men de andra bortwisas i ewinnerlig eld. Så har ock den apostoliska tron af begynnelsen warit: "Uppstigen till himmelen — **dädan igenkommande till att döma lefwande och döda**." Huru lärda, fromma eller wälmenande de tolkare må wara, som motsäga de många och tydliga förklaringarna af Christus sjelf, att när Han återkommer synlig i skyn, Han kommer till den yttersta domen, må wi frimodigt förkasta och bortwisa deras tydning, såsom hwarje annan motsägelse mot Christi tydliga ord. Likaså nedslår denna wår text den andra drömmen, hwarmed fåfänga själar trösta sig, nemligen den, att om man icke i tiden kommit i godt förhållande till Gud, skall det kunna ske efter döden; att i andewerlden skall också wara en nådetid. Wore detta sanning, skulle icke Christus göra det så angeläget att **wara redo, när Han kommer.** Ja, då skulle det wara idel fåfänga ord, när Skriften säger: **I dag, i dag**, om I fån höra hans röst" — "**i dag** är den behagliga tiden, **nu är salighetens dag".**

Herren Christus lär alltså, att när Han kommer antingen med döden eller med sin egen synliga uppenbarelse, då är det **slut med nådetiden,** då återstår blott den afgörande domen och ewigheten. "Waren derföre **redo då, när menniskans Son kommer**", säger Han, **redo, färdiga** att **då** ingå med Honom i bröllopssalen. De, som icke då äro redo, icke då hafwa olja för sina lampor, utan wilja nu skaffa den, blifwa för ewigt utestängda. Så lär Herren sjelf i Matth. 25:1—12. Och de jungfrurna ropade och bådo: "Herre, Herre, låt upp för oss!" Men nej, här gafs nu ingen nåd — det war slut på nådetiden. Ja,så lär Herren. Derföre tillägger Han äfwen der: "Waken fördenskull, ty I weten hwarken dag eller stund, när menniskans Son är kommande."

O, är det sannt, hwad Herren här förkunnat, att det är för ewigt slut med all nåd och alldeles förloradt med den menniskans salighet, som icke är redo, när Han kommer, eller när Han kallar hennes själ bort genom döden? Huru helst wårt blinda förnuft må tycka derom, så har dock Han sagt det, hwilken är den ewige domaren. Hwem skall jag tro om icke Honom? Men då är det ju alldeles förskräckligt, att en enda stund wara oberedd — en enda afton somna, utan att med wisshet weta sig wara i Guds wänskap. Tänk, om döden öfwerraskar dig (han kommer ju ofta såsom en tjuf om natten), så att du icke mer waknar i tiden, och du har gått in i ewigheten osalig! Här finnas inga ord att uttrycka förskräckligheten af en sådan händelse. För ewigt osalig — för ewigt förtappad! Det är för den händelsen, Herren Christus här warnar.

Och hwad råd gifwer Han då, att wi må undgå den förskräckliga händelsen? **Waren redo**, säger Han, **waken**! Men hwad är då det att **wara redo**? Det måste ju nödwändigt betyda, att wi hafwa det så med Gud och wår själ, som Herrens eget ord lär om det för saligheten alldeles nödwändiga. Och detta är ju då, att wi äro "klädda och icke finnas nakna", klädda i "bröllopskläderna". Det är ju en outsäglig, tänkwärd förkunnelse, då Herren Christus säger, att äfwen ibland dem, som genomträngt hindren af köpenskap och afwelsgård, likwäl finnas sådana, som sist skola kastas i det yttersta mörkret! Och det blott derföre, att de icke haft **den erfarenheten, den slags bättringen**, hwarigenom man så afklädes och beröfwas all tröst i sin egen fromhet, att man icke kan umbära Christi rättfärdighet och evangelii ord om Honom. Om du icke har "gjort ett förbund med döden och förwetat dig med helwetet", måste du ju taga sådana Herrens egna ord till hjertat och fråga dig inför Honom: Är **jag** i en så beskaffad erfarenhet? Har jag till mitt lifsbehof Christus, hans försoning, hans rättfärdighet, så att jag icke blott **förstår** och **wet**, att det så skall wara, utan werkligen **lefwer** deri, werkligen af min syndanöd twingas att "twå mina kläder i **Lammets blod**". Si, kära själ, har du det så, böj dig då för Gud och tillbed. Ty då är du wisserligen "klädd i bröllopskläderna".

Si nu är salighetens dag, si, nu Står himlen dig till buds! Hwi dröjer du? Tänk, om du snart inför din Herre träder, Och Han får se dig utan bröllopskläder?

Ack, fly i tid till Herren Jesus Christ, Han ensam är din Frälsare förwisst; Han ensam kan ditt onda hjerta rena, Och reningsmedlet är hans blod allena. Den 8 September.

Då sade ormen till qwinnan. Ingalunda skolen I dö. 1 Mos. 3:4.

Märk här, huru djefwulen börjar sina anfall. Han börjar med att sakta lossa på det band, som höll menniskan, nemligen tron på Guds ord. Han säger allraförst: **Ja, skulle Gud hafwa sagt, I skolen icke äta af allehanda träd i lustgården?** Han talar ännu försigtigt. Han säger ännu intet bestämdt, han hemställer det till Evas egen eftertanke, will, att hon skall bruka sitt förnuft och eftersinna, om ett sådant Guds bud kunde wara rimligt, eller om de icke tilläfwentyrs hade missförstått det. Så snart Eva inlät sig i samtal, steg genast hans dristighet, så att han sedan säger bestämdt: **Ingalunda skolen I dö**. Så brukar djefwulen. Han börjar med att rubba tron, förwirra förståndet om Guds ord och gör menniskan owiss om Guds mening. Winner han deruti, då winner han allt. Förblir menniskan deremot fast i en lefwande tro på ordet, då är ingen begärelse så mäktig, intet fall så djupt, att icke allt ännu hjelpes. Detta wet djefwulen. "Derföre", såsom Luther säger, "umgicks han dermed, att han genom sitt tal skulle föra Eva ifrån det, som **Gud hade sagt**, och har således, sedan han röjt ordet ur wägen, förderfwat den bästa wilja, hwilken menniskan förut hade, så att hon uppreste sig emot Gud; har ock förwridit och förderfwat förståndet, så att det twiflade på Guds wilja. Deraf följer då en olydig och Gud motsträfwig hand, som utsträcker sig mot Guds bud att plocka äpplet; derefter äfwen en olydig, motsträfwig mun och tänder. Kortligen, på **otro** eller twifwel om Gud och hans ord följer allt ondt. Ty hwad kan wara mer ondt än att blifwa Gud ohörsam och lyda djefwulen?" Sådant åsyftade han nu med sin första fräcka och försåtliga fråga: **Ja, skulle Gud hafwa sagt?** såwäl som ock med dessa ord: **Ingalunda skolen I dö**. Som wille han säga: I ären sannerligen goda narrar, om I tron, att Gud har så sagt; ty Gud är ingalunda en sådan, som synnerligen frågar efter, om I äten eller icke äten. Och dessutom, skullen I, som ären insatta till herrskare öfwer hela jorden, stå under ett sådant band, att I icke skullen hafwa frihet att äta af allehanda träd i lustgården? Wore icke detta en motsägelse, mot hwad Gud har sagt till eder: **Si, jag har gifwit eder allehanda fruktsamma träd, eder till mat**. På detta sätt arbetar den gamle ormen på att förbrylla qwinnan samt föra henne i owisshet och otro på Guds ord.

Samma sätt brukar han ännu i dag. Är det icke märkwärdigt, att man ännu ofta hör alldeles amma ord af mången listig orm, genom hwilken djefwulen söker bortrycka tron ur enfaldiga själar! "SkulleGud hafwa sagt?" — t. ex. skulle Gud hafwa sagt, att den, som icke håller hela lagen, skall wara fördömd? Eller skulle Gud hafwa satt menniskan på jorden, då Han såg, att hon skulle falla, och Han till slut skulle fördöma henne? Eller skulle Gud låta en oskyldig lida för de skyldiga? Eller skulle Gud hafwa sagt, att Han skall icke låta den blifwa ostraffad, som blott missbrukar hans namn? Skulle Gud, som är sjelfwa kärleken, wara så nogräknad? o.s.w. På detta sätt styrker djefwulen de ogudaktiga i deras säkerhet. Dem hjelper han till en orubblig tro på Guds godhet, att intet ondt skall drabba dem. **Ingalunda skolen I döden dö,** heter det. Men de trogna åter — deras förtröstan anfäktar han oupphörligt. Då heter det åter: **Skulle Gud hafwa sagt**? t. ex. skulle Gud hafwa sagt, att Han icke tillräknar mig synden, den jag werkligen har och känner hos mig — och deremot tillräknar mig en rättfärdighet, som jag icke har och känner hos mig? Skulle Gud hafwa sagt, att jag, som tywärr syndar alla dagar, skall likwäl wara hans kära barn, liksom om jag aldrig syndade? och allt detta blott för hans egen Sons skull, som gaf sig sjelf ut för wåra synder? Eller, skulle Gud hafwa sagt, att Han är när oss alla dagar — således är äfwen i mitt lilla rum och hör allt, hwad jag beder eller suckar o.s.w. På detta sätt anfäktar den gamle ormen i alla stycken wår tro på Guds ord, för att göra oss owissa och swäfwande i wåra tankar, hwarigenom han sedan kan föra oss, hwart han will. Sådant skola wi alltid bereda oss på och wara på wår wakt.

Jesu, hjelp segra! jag jemt står i fara För själafienden, listig i allt, Hwem kan undwika hans frestelsesnara, Då han framträder i ljusets gestalt? Om du bortwiker, hwad will jag då göra, När mig hans ormalist söker förföra.

Jesu, hjelp segra! mig styrk i all möda, Att jag må winna och kronan undfå; Så skall ur hjertat tacksägelsen flöda, Då wid din thron jag inför dig skall stå. Ewigt ditt herrliga namn skall bli prisadt, Att du din nåd mig så mäktigt bewisat. Den 9 September.

Lagen är med inkommen, att synden skulle öfwerflöda; men der synden öfwerflödade, der öfwerflödade nåden mycket mer.

Rom. 5:20.

Det hjelper icke annat! Menniskan kan aldrig förmås att rätt hylla Syndborttagaren, med mindre hon jagas och twingas af synd och lag. Gud är försonad — "förblidkad öfwer wåra orättfärdigheter" — hans förbarmande hjerta brinner af kärlek till alla sina dyrköpta; men de kunna icke frälsas, de kunna icke förmås att fly till fristäderna, med mindre de jagas och drifwas af blodhämnaren. Derföre måste Han alltid plåga, förskräcka och utmatta oss med lagens bud och domar. Likasom Joseph brann af kärlek, när hans bröder kommo till Egypten, och genast beslöt att göra dem godt, men likwäl genom sin tolk "talade skarpt" till dem, lät binda och fängsla, förskräcka och bedröfwa dem, för att göra deras hårda hjertan mjuka; så måste ock Herren genom sin tjenare och tolk, Moses, förskräcka, fängsla, twinga och bedröfwa oss. Men Han bedröfwar icke menniskorna **utaf hjertat** — allt det lagen säger, det säger han derföre, att hwar och en mun **skall tillstoppas**, och all werlden skall för Gud **warda brottslig** — att **synden skall öfwerflöda**. Huru syndens öfwerflödade werkas af lagen, wisar apostelen i Rom. 7, nemligen att lagen icke blott såsom en spegel **wisar oss** synden, utan ock genom förbudet **uppwäcker** den slumrande synden till werksamhet och strid, på det hon icke skall ligga fördold och syndaren anse sig syndfri. "Jag lefde fordom utan lag, och då war synden död; men när budordet kom, då fick synden lif och uppwäckte i mig all begärelse." Och nu är syndaren straxt eländig och jämmerlig, som förut war så sjelfbelåten, säker, stolt och dygderak — nu är han eländig och jämmerlig, wanmäktig och rådlös, så att hela werlden blir honom för trång. Nu blir det förut så kära syndalifwet bittert, främmandelandet ödsligt, fadershuset ljufligt, ja till och med drängtjensten der! O, huru mycket godt, som kommer af detta ömkliga **syndens öfwerflödade**! Och sådant werkades icke genom laglöshet, utan genom lagen. Dertill är lagen god, och icke till att göra menniskan from. Märk och mins det en gång för alla, att Skriften säger: "Lagen är kommen, **på det synden skall öfwerflöda**." Märk — icke öfwerwinnas utan "öfwerflöda" — så att, just när du will blifwa bättre, blir du wärre. Då du will wara hygglig och helig, då blir du ohygglig, synden "öfwerflödar". Du will älska Gud, då känner du hat, åtminstone en odräglig köld i hjertat. Du will wara mild, saktmodig, då kokar bitterhet hos dig. Du will wara ren i tankar och hjerta, då "uppwäckes i dig all begärelse". Du will wara förkrossadoch ödmjuk, då är du stenhård, styf och full af högmod. Sådant kallar Paulus, att "budordet, som war mig gifwet till lifs, wardt mig till döds" — att "synden wardt **öfwermåttan syndig genom budordet**". Sådana äro de rätta werkningarna af lagen, när den träffar **hj**ertat. Men nu blir det alltför orimligt och halsbrytande att midt i ett sådant syndaelände emottaga nåd. Derför kröker sig själen åt alla sidor och söker andra utwägar. Har lagen icke träffat rätt djupt, så kan menniskan finna lättnad och tröst i sina egna gerningar, sin ånger, sina böner, sin förbättring, sin seger öfwer wissa synder, sitt nya religiösa lif. Så danas en farise. Den ene företager sig yttre gerningar, barmhertighetswerk, religiös werksamhet; den andre söker sin frälsning i botöfningar, tårar, böner, försakelse, ödmjukhet, afdöende från werlden; en tredje kan stilla det wäckta bekymret genom att sysselsätta sitt hufwud med ett andligt studium, att samla kunskap, klara och sköna insigter, utan att sjelf i sanning ega och öfwa, hwad kunskapen omfattar o.s.w. Nu är tiden för Andens straffembete. Alla dessa helgon skall Anden straffa. För hwad nu? — **För synd; ty de tro icke på mig.** Anden skall uppenbara, att då de ändtligen gjort allt, hwad någon dödlig gjort: då de ångrat synden, så att de kunnat gråta blod; då de bedit dag och natt på sina bara knän; då de på det strängaste späkt sin lekamen, "intill blods kämpande mot synden"; förbjudit sina ögon att se, sina öron att höra och sin tunga att tala något fåfängligt; förbjudit sin mun att smaka och sin hela warelse att njuta något öfwerflödigt; då de gifwit alla sina egodelar åt de fattiga och anwändt alla sina levnadsstunder för nästans wäl; då de profeterat i Jesu namn och i Jesu namn gjort många kraftiga gerningar — då skall den Herren med såren i händerna och sidan fördöma dem, sägande: "Gån ifrån mig, I ogerningsmän — för synd, ty I trodden icke på mig." Anden skall uppenbara, att de med all denna sin helighet skola kastas i det yttersta mörkret, emedan de icke äro klädda i Christi rättfärdighets bröllopskläder, emedan de icke i den blodige Frälsaren på Golgatha haft sin enda tröst — icke med Honom gjort det bytet, att såsom Han tagit deras synder på sig, de ock emottagit hans rättfärdighet. O, märk en gång, kära själ! att om icke hans gerningar äro dina gerningar, om icke hans ånger, hans böner, hans lidande och död äro dina, så är du ewigt förlorad.

O Jesu min starkhet, min helsa, min frid, Min ewiga salighetsgrund, Behåll och bewara mig städse derwid Jemwäl uti sållningens stund: Att såsom det allt är förloradt i mig, Så är allt **fullkomnadt — fullkomnadt i dig,**

Ja, för ewigt.

Den 10 September.

Si, Guds Lam, som borttager werldens synd. Joh. 1.29.

Detta är det språk, som Christi förelöpare, sänd af Fadren att utwisa Sonen och förkunna hans werk för werlden, i helig glädje utropade, när han fick se Jesus komma till sig, nemligen de orden: "Si, Guds Lam, som borttager werldens synd." Detta är det stora kärnspråket om Christi egentliga werk på jorden, ett språk, som wäl wore wärdt, att man wid dess utropande läte ringa i alla klockor; det kärnspråket, som i alla wåra tempel sjunges öfwer wåra hufwuden, när wi böja wåra knän wid altaret för att emottaga Jesu lekamen och blod, då man trefaldigt upprepar: "O, Guds Lam, som borttager werldens synder." Låtom oss då wäl betrakta detta djupa språk!

Lammet, Guds Lammet, heter det egentligen i gr.-t. Och då Johannes i denna bestämda form talar om Lammet, påminner han wisserligen om alla de lam, som i den föremålande gudstjensten i Israel warit offrade, bland hwilka de märkwärdigaste woro påskalammen, en oräknelig mängd förebilder, då man årligen offrade ett lam i hwarje hus i hela folket. Men då Johannes här icke blott säger Lammet, utan: "Guds Lam, som borttager werldens synd", synes han särskildt hafwa åsyftat Es.53, der wi återfinna både saken och ordet i detta språk. Ty der säges, icke blott att Christus skulle wara "såsom ett lam, hwilket ledes till slagtning, och såsom ett får, det stilla tiger för sin klippare och låter icke upp sin mun", utan äfwen att Han skulle bära werldens synder. Der förekomma de dyra orden: "Wi gingo alla uti willfarelse såsom får, hwar och en såg uppå sin wäg; men Herren kastade allas wåra synder uppå Honom." Och åter: "Han bär deras synder;" "Han är sargad för wåra missgerningars skull och slagen för wåra synders skull; näpsten ligger uppå Honom, på det wi skulle hafwa frid, och genom hans sår äro wi helade." Sådant allt uttrycker nu här Johannes med detta korta, rika ord, i det han wisar med handen på Jesus och utropar: "Si, Guds Lam, som borttager werldens synd."

Undrar nu någon, huru detta werkligen skett, när wi ännu oupphörligt se, huru synden är qwar i hela werlden, och känna den hos oss sjelfwa såsom ännu inneboende, så böra wi betänka, att här talas om ett borttagande, som sker genom ett offer. Men genom de förebildande offren betecknades endast skuldens och straffets borttagande eller flyttande från den skyldiga menniskan till det framförda offerdjuret, hwilket ock derföre slagtades. Sådant säger ock Esaias med de orden: "Herren kastade allas wåra synder uppå Honom." Och åter: "Han är sargad för wåra missgerningar skull; näpsten ligger uppå Honom." Hwarken i dessaord eller i offrens förebildande handling ligger någon antydning om syndasmittans borttagande ur den syndiga menniskan, utan der säges endast om **näpsten** och straffet, att det lades uppå Honom. Men, **på det wi skulle hafva frid**, säger Esaias. Så säger ock Ebreer-epistelen, att om offret werkligen borttager synderna, skola wi icke bära dem på samwetet; ty der säges, huru det war ett bewis, att de levitiska offren icke borttogo synderna, att de, som så offrade, ännu hade dem qwar på samwetet. Till denna samwetets frihet från synderna fordras nu blott, att wi werkligen tro och weta, hwad Lammets offer har uträttat. Här blir det således fråga om wår tro. Här beror det endast på, huruwida wi tro. På Christi werk felas det icke. Nej, derpå felar det icke, att icke Guds Lam med sitt offer werkligen borttagit werldens synder. Utan om wi ännu sjelfwa bära på wåra synder och sakna samwetets frid och frihet, är hela felet, att wi icke tro, hwad Gud wittnat om sin Son, att Han kastade allas wåra synder uppå Honom. Och här skola wi se, hwad tro är, och äfwen hwilken fördömlig synd otron är. Med detta språk för ögonen är tron en så enkel sak som blott att hålla det ordet för sannt, att Guds Lam bär werldens synd, eller såsom Esaie ord lydde, att Herren kastade allas wåra synder uppå Honom. Wår fulla frihet från syndens skuld och dom inför Gud och wårt samwete beror på en så enkel sanning som denna, att om någon sak tages ifrån sitt rum och lägges på ett annat ställe, så ligger den icke qwar på det förra. Om dina synder äro lagda på Guds Lam, ligga de icke på dig. Har Herren Gud kastat, tillräknat och afstraffat dina synder på Lammet, stå de icke mer qwar på din räkning. Det är wisserligen du, som begått dem och brutit emot Guds lag; men då Herren Gud af stor barmhertighet tagit dem ifrån dig och kastat dem på sitt Lam, skall Han sannerligen icke tillräkna dig desamma synderna. Härom har Luther talat på följande tröstliga sätt: "Herren Gud sade: Jag wet, att dina synder äro dig för swåra att bära, si, jag will fördenskull lägga dem på mitt Lam och borttaga dem. Tro du häruppå, ty när du det gör, är du fri från synderna.

Synden har endast twå ställen, der den kan wara; antingen är den hos dig, att den ligger dig på halsen, eller är den hos Christus, Guds Lam. Om den hwilar på dina skuldror, är du förlorad, men om den hwilar på Christus, är du fri och blir salig. Wälj nu, hwilketdera du will. Att synderna blefwe på dig, det wore efter lag och rätt, men af nåd äro de kastade på Christus, Lammet. Eljest, och om Gud wille gå till rätta med oss, wore det med oss förloradt."

Fruktar du Guds dom, Kära själ, då kom! Skåda här Guds kärleksunder Uti Jesu sista stunder. Se Guds rena Lam Och gå dristigt fram!

Se, **för dig** det är, Som Guds Son sig här Så i dödens wånda gifwer Och ett skuldoffer blifwer. Se Guds rena Lam Och gå dristigt fram. Den 11 September.

Densamme skall söndertrampa ditt hufwud, och du skall stinga Honom i hans häl. 1 Mos. 3: 15.

I dessa ord ligger det första frökornet till icke blott de första menniskornas tröst och salighet, utan ock till allt Guds evangelium, till hela Guds nåderike på jorden. Det första, wi här skola betrakta, är, att då Herren börjar sitt strafftal till satan, med de orden: "Efter du har gjort detta" (nemligen beswikit menniskan, fört henne i synd och förbannelse), slutar Han med de orden: "Densamme skall söndertrampa ditt hufwud". Här ser jag, att det är för wårt syndafall, som Herren här brinner, att det war detta, som skulle hämnas — och så kraftfullt, att Han säger till förföraren: Ditt hufwud skall sönderkrossas, söndertrampas — efter du har gjort detta. Här ser jag, att Herren Gud sjelf antagit sig wår sak och står på wår sida emot satan, att hämnas på honom och frälsa oss — och det med så brinnande hjerta, att han brukar de starkaste hotelseord, som kunna tänkas; ty hwad kan tänkas mer förskräckligt och dödande för ormen, än att hans hufwud skall söndertrampas, sönderkrossas. Detta har wisserligen för den listige satan warit ett förfärligt ord. Så se wi åter här, att Gud brinner af nit för sin förlorade son, menniskan. Likaså se wi, huru Christus upptändes, när Han talade om dem, som **förarga** (d. ä. förleda, förderfwa) de små, som tro på Honom; man har aldrig hört af den milde Frälsarens mun så hårda ord, som då Han talar om en **qwarnsten**, som borde **bindas wid halsen** på sådana förförare och i hast föra dem i **hafwets djup**. Af sådana ord borde man dock märka Guds brinnande hjerta för själarna, borde man åtminstone märka, att Gud icke är så liknöjd om oss, som wårt arga, otrogna hjerta utmålar Honom. Wi hafwa wisserligen hans bestämda försäkringar om detta hans kärleksnit — wi hafwa ännu mer bewis deraf i werk och gerning, i allt hwad Han gjort för wår frälsning; men wåra hjertan äro sådana, att wi ofta icke tro eller besinna dessa stora bewis. Då kunna wi ofta lättare tro, hwad wi sjelfwa upptäcka, när Herren icke talar till oss. Här få wi liksom lyssna — lyssna på Herrens tal till ormen, och sjelfwa deraf upptäcka hans innersta tankar om oss. Efter du har gjort detta, förbannad ware du öfwer allt det, som har lif — och qwinnans säd skall söndertrampa ditt hufwud.

Det andra, som jag här märker, är, att Herren gör wår sak till **en affär mellan Christus och djefwulen**. Han säger, att qwinnans säd skall krossa ormens hufwud, och ormen skall krossa qwinnosädens häl. Det förtjenar märkas, att i grundtexten står samma ord om ormens

anfall på qwinnosädens häl, som om dennes förstörande af ormens hufwud, fastän det i wår bibel är öfwersatt med **stinga**, när det talas om ormen. Det hebreiska ordet betecknar egentligen allt slags ondt, som fiendtligt tillfogas, och dess närmare betydelse beror, dels af hwem som tillfogar det onda, dels af den lem på hwilken det tillfogas. Deraf förstår man, hwarföre det på förra stället blifwit öfwersatt med **söndertrampa**, på det sednare med **stinga**. Men här är det en märkwärdig antydning, huru också Christus skulle krossas i denna strid, huru ormen skulle också anwända allt wåld emot Christus och krossa Honom, dock endast till hälen — hans lägre del, hans mandom, som ock blef krossad i hans död, då Han deremot till sin högre del behöll segren och lifwet. Det hela uttrycker, att det skulle blifwa en hård kamp, en strid på lif och död emellan qwinnans säd och ormen. Så talar Herren — och talar deremot icke ett ord om oss, om något wårt tillgörande i denna stora affär, wår frälsning från synden, döden och djefwulen. Så alldeles har Herren tagit denna sak från oss; så alldeles är den gjord till Christi egen. Wi wore ock eljest ewigt förtappade; ty att bota syndafallet, fria oss ifrån synden, djefwulen och döden, är ett werk, som wida öfwergår alla wåra krafter, "wi äro der alltför swaga i harnesket"; derföre har den nådige Herren gjort det till sin egen sak, prisadt ware hans namn! "Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin

ende Son." — "Såsom igenom en menniskas olydnad synden och döden är kommen i werlden, så kommer ock igenom ens lydnad lifwet och rättfärdigheten." Alltså säger Herren: "I ären sålda för intet, I skolen ock warda lösta utan penningar." "Honom, som af ingen synd wisste, har Gud gjort till synd för oss." Och hwad blifwer frukten för oss? Att wi skola alls intet behöfwa göra till wåra synders afplanande, utan wi skola få allt helt till skänks af Guds alldeles fria, oförskyllda nåd, blott wi wilja taga emot den, blott wi wilja komma till hans nådesbröllop, när Han kallar, och låta Honom göra oss godt. Och då skola wi blifwa icke något mindre än sjelfwa **Guds rättfärdighet genom Honom**. O Gud, föröka oss tron! Här sannas Mose ord: "Herren warder stridande för eder, och I skolen stå stilla dertill. Frukten eder icke, stån och sen till, hwilken en salighet Herren warder görande med eder." Herren föröke oss tron!

Allt hwad oss Adam i fallet ådragit, Det är nu botadt af "qwinnones säd". Christus har werldenes synder borttagit Just på den dagen, Han dog uppå träd. Han, som war ren, gjort det allen´, En dog för alla och alla i en.

"Si, min lekamen och blod jag för eder Till edra synders förlåtelse ger", Sjelf Han ju sade och bjuder och beder "Tagen det, låten det gälla för er. Allt hwad jag gör, lider och dör, Gör jag för eder, för eder, ack hör."

Den 12 September.

Ditt ord håller oss uppe, då wi det få; och det samma ditt ord är wårt hjertas fröjd och tröst. Jer. 15: 16.

Här wisar oss profeten **nyttan** och **nödvändigheten** af Guds ords bruk. Men wid tanken på omöjligheten att om denna sak tala, såsom det bör sig, wid tanken på ämnets wigt samt de mäktiga motståndare, som här möta, nemligen det tröga köttet, den fängslande werlden, den arge satan, will handen sjunka ned af wanmakt. Här borde orden skrifwas med eld i hwarje hjerta, och det wore dock för swagt taladt. Ty hwem besinnar wäl, att det är Guds ords försummande, som är egentliga skulden till allt andligt elände i werlden, all swaghet inom kyrkan och inom dess enskilda lemmar, och att Guds ords flitiga och rätta bruk är orsaken till allt andligt godt i werlden? Det är sannt, menniskan är fallen; och bedröfliga äro syndafallets följder: otro, synd, mörker, säkerhet, hårdhet m. m. Men allt detta kunde botas. Guds barmhertighet och rättfärdighet kunde icke lemna menniskan i detta tillstånd utan medel till upprättelse. Han gaf oss derföre från himmelen ett botemedel, ett heligt säde, som, nedlagdt i menniskohjertat, skulle der återställa det förlorade Guds belätet, ljus i förståndet, helighet i wiljan samt nya andliga krafter. Du är blind, du är hård, otrogen, osalig och bunden i synden; men allt detta kan botas genom det botemedel, som Gud gifwit oss från himmelen; du kan genom detta medel blifwa seende, förkrossad, troende, salig och fri i Christus. Men utan detta medlets bruk är det dig omöjligt att öfwerwinna ditt onda och upprättas, om du ock på det hjertligaste beder Gud om nåd dertill, om du ock wakar och strider dig till döds mot det onda. Det är allt förgäfwes, syndafloden bryter fram med oemotståndlig kraft.

Allt detta bekräftar ock erfarenheten. Det finns städer och församlingar, som hafwa trogna lärare, hwilka med oupphörligt predikande plöja och utså och med förböner och tårar wattna utsädet; men der står dock helt jämmerligt till ibland folket, der förspörjes ingen waraktig christendomens kraft och bewisning, ingen öfning i tro och gudaktighet, utan blott något löst förstånds- och känsloprål. Hwad är då orsaken? Undersök, och du skall finna, att der har folket icke ännu börjat sjelfwa begagna Guds ord, och så länge förflyger allt det goda, de höra från predikstolen, och bär ingen frukt. Det är orter och tider, på hwilka det sker kraftiga wäckelser, mycket folk är i rörelse, det börjar grönska och blomstra öfwerallt, och man fröjdar sig i hoppet om rika frukter af denna sköna Herrens plantering. Men några år gå förbi, och du besöker detta

fält och igenkänner det icke. Du skådar med sorg det förödda landet, ser blott tistel och törne, förökad fräckhet och ogudaktighet. Och hwad menar du war orsaken? Jo, en kraftig arbetare borttogs, och det war nu ingen, som wårdade sig om folket, och sjelfwa hade de icke kommit in i ordet, att på egen hand begagna det. Deremot finner du andra orter, der kanske ingen utmärkt personlighet stått ledande i spetsen för Guds werk, men der folket sjelfwa hade börjat uppbygga sig inbördes med Guds ord. Och du fröjdas och förundras att se Guds werk icke blott bibehållet, utan märkligen förökadt, utwidgadt och mognadt. Dessa händelser äro blott wanliga, dem hwar och en med någon insigt i Guds rikes tillstånd skådar. Och huru skola de förklaras? Jo, tänk på din egen

erfarenhet, om du är en christen, som någon tid gått i Andens skola. Hwad har du att berömma dig af såsom medel till ditt andliga lifs uppehälle och tillwäxt? Har du warit så stark, så trogen, så waksam, så upplyst, att du derigenom stått fast i alla bepröfwelser? Nej, intet annat än **Guds trofasthet** will du berömma. Men nu är Gud lika trofast mot alla; det har icke warit brist på Guds trofasthet, der christendomen dött ut. Nej, skilnaden har warit den, att der har nådemedlet försummats, men af dig har det blifwit begagnadt. Så trög och glömsk du ock är, har du dock alltid under tiden umgåtts med ordet, gerna läst och hört det, ehuru du har ock häruti mycken försummelse att förebrå dig. Du har ock erfarit olika werkningar af olika förhållanden i den delen. Har du icke ofta erfarit, huru du stundom efter långwarigare saknad af ordet eller försummelse deri blifwit kall, död, olustig till din inwärtes menniska, swag för hwarje frestelse, werldslig och köttslig? Men deremot, att de tider, då du flitigare umgåtts med ordet, har du ock mått bättre till din inwärtes menniska. Och åter, war det icke mången gång du war nära att falla i säkerhet och synd, men ett bibelspråk, en predikan, kortligen, något Guds ord wäckte dig utur slummern och frälste dig? War det icke mången gång, du war kall och död, hela werlden war dig mörk och dyster; men du kom att läsa i bibeln en vers, ett kapitel, eller ett stycke ur en god bok, eller du träffade en wän, som hade Guds ord i sin mun, och du fick nytt lif, ny wärma, och du ljusnade upp? Har du icke då Davids erfarenhet och bekännelse: "Herre, om icke ditt ord hade warit min tröst, så wore jag förgången i mitt elände?" Så ser du, huru **ordet** war medlet, hwarigenom Gud uppehållit ditt nådelif. På samma sätt är det med alla andra christna. Guds ord kallas icke förgäfwes **nådemedel**; och det förutan är det omöjligt att behålla **nådelifwet**.

Jesu, du är sjelfva lifwet, Och ditt ord är sannt och rätt. Du af nåd oss det har gifwit, Att wi skulle gömma det I wårt hjerta; hjelp oss bruka Städse så ditt dyra ord, **Att dess kraft i oss blir spord**.

Den 13 September.

Af nåden ären I frälsta genom tron; och det icke af eder, Guds gåfwa är det. Eph. 2:8.

Nåd är ett wigtigt hufwudord i salighetsläran; derföre må wi wäl betrakta det. Det tyckes wara mycket lätt att förstå, så länge det ännu blott gäller att tänka och tala derom; men så snart det gäller tillämpning, när wår ewiga salighet eller fördömelse beror deraf, då är intet ord swårare att rätt fatta och tro än det korta ordet **nåd.** Läran om nåden är en wigtig del af läran om **Gud**. Men att rätt känna Gud uti hans nåd, det är ewinnerligt lif.

Först är hela werlden i ett tjockt mörker i fråga om Guds nåd, då hon anser den wara något sådant, som att Gud icke skall wara så nogräknad med menniskan, efter hon är swag och icke kan wara fullkomlig; "men Gud är nådig", säger man då, "Han räknar icke så noga med oss." Detta är den nådespredikan, med hwilken den gamle ormen söfwer och bedrager hela werlden. Guds nåd är på detta sätt ett slags **flathet**, som alldeles tillintetgör hans rättfärdighet och sanning uti hans domar. Men något annat lärer Skriften om Guds nåd. Något annat skall du lära wid Christi blodswettning, hudflängning och hårda rop på korset. Sedan ock wid Jerusalems förstöring och allt det gräsliga, som derwid öfwergick Guds egendomsfolk, då likwäl ingen fågel får falla till jorden Honom förutan. Guds nåd är icke eftergift eller flathet. Gud har wisserligen uti sitt hjerta en för oss obegripligt stor kärlek och barmhärtighet; men denna kan icke utöfwas i strid med hans lika stora och fullkomliga rättfärdighet. "Rättfärdighet och dom äro hans stols stadfästelse; nåd och sanning äro för hans ansigte." Ingen kan få Guds nåd utan i den fullkomligaste öfwerensstämmelse med hans rättfärdighet. Christus kan gråta öfwer Jerusalem, men kan icke frälsa det, då det icke will höra hans röst.

Tala wi om Guds förlåtande nåd, hwarigenom menniskan upptages i hans förbund och wänskap, så måste wi alltid weta, att denna nåd aldrig gifwes utom Christus. Men är hon i Honom och eger allt, hwad Han för oss gjort och är, då är der ock en alldeles fullkomlig nåd och den allrahögsta wänskap och kärlek. Ty likasom utom Christus gifwes ingen nåd, utan blott efter förtjenst, så gäller twärtom ingen gerning, ingen synd, ingen owärdighet hos dem, som äro i Christus Jesus. Sådant betyder **nåd**. Nåden är alldeles motsatsen mot allt afseende gerning och förtjenst. Detta är en mycket wigtig anmärkning, om man will förstå, hwad nåd är. Apostelen säger: Är det nu af **nåd**, så är det icke af **gerningar** annars **wore nåd icke nåd**. Är det ock af

gärningarna, så är det nu icke nåd, annars wore gerning icke gerning." Och åter säger han: "Honom, som håller

sig wid gerningarne warder lönen icke räknad **af nåd**, utan **af pligt**." Der blifwa nåd och pligt ställda emot hwarandra såsom **motsatser**. Och åter: "Af nåden **ären I frälsta genom tron;** och det icke **af eder**, Guds **gåfwa** är det; icke af gerningar, på det ingen skall berömma sig." Af alla sådana ställen märka wi, att nåd och gerningar, nåd och förtjenst, äro alldeles motsatta ting, så att det ena nödwändigt utesluter det andra. När det i Skriften läres, att menniskan warder rättfärdig och salig blott af nåd, så blifwa de, hwilka åtnjuta denna nåd, betraktade, såsom de der icke blott ingen rätt ega till denna gåfwa, utan twärtom såsom sådana, hwilka blott förtjent Guds straff och wrede och ännu, så länge de lefwa på jorden, ingenting annat förtjena, om Gud skulle handla efter wår förtjenst, emedan den fullkomliga rättfärdigheten kräfwer en fullkomlig helighet, och i oss är beständigt synd.

Allt detta är nu ganska lätt att förstå, när det gäller blott läran derom; men när Gud besökt och wäckt en menniska ur sömnen, så att hon nu ser och känner det djupa, oändliga syndaförderfwet i själens innersta wäsende, i tankar, begär, sinnesrörelser, och det gamla hjertat alltid will den orätta wägen, och köttet är fullt med syndiga böjelser, hwilket allt blir mer och mer belyst och kännbart genom den inneboende Anden — o, då blir det en swår konst att förstå, det nåden är sådan, att allt detta förderf icke det minsta hindrar och rubbar den. Ty när lagen dock är skrifwen i menniskans wäsende, och Guds stora bewista nåd gör alla dess kraf så mycket mer billiga och wigtiga för själen, så blir den inre anklagelsen för synd allt mer kännbar. I samma mån Gud är nådig, blir all synd dessmer owärdig och kränkande. Och när nu fienden icke längre kan behålla menniskan i sömn och säkerhet, är det ock hans beständiga arbete att söka bringa henne i misströstan och oro, hwartill han nu anwänder alla medel: först att beständigt uppwäcka den qwarboende synden, och sedan att med alla hotande Guds ord förskräcka och pina själen, förmörka förståndet om Guds nåd och idkeligen framhålla Guds helighet och wrede öfwer synden. Att nu behålla ordet **nåd** i sin sanna och fulla betydelse, det är en wisdom, som öfwergår allt menskligt förstånd. Måtte då Gud bewara hwarje christen från den försoffningen, hwarigenom han skall blifwa utlärd i detta ämne! — då likwäl alla sanna helgon alltid häruti förblifwit späda lärjungar, såsom wi wäl se uti all den klagan, förskräckelse, ångest och nöd, hwarom wi läsa i Davids psalmer och alla heligas historia.

Pris dig, o Gud, som lärt mig Ditt råd att nu förstå, Och säker grund beskärt mig Att nu få hwila på:

På nåden i ditt hjerta, Den Jesus bragt oss fram, Då Han för oss i smärta Blef död på korsets stam. Den 14 September.

De förstodo Gud och hafwa icke prisat Honom som en Gud, och icke heller tackat; utan de wordo fåfängliga i sina tankar, och deras oförnuftiga hjerta är wordet mörkt. Rom. 1:21.

Här lära wi, huru allwarligt Gud äskar af menniskan, att hon skall prisa Honom, i den mån hon känner Honom. Känna wi Honom ock blott såsom en wis och allsmäktig skapare, så will Han, att wi dock skola dyrka Honom såsom en sådan; wi äro redan då skyldiga Honom allt wårt hjertas kärlek, wördnad och lydnad. De hafwa "icke heller **tackat** Honom", tillägger apostelen. Wi böra oaflåtligen påminna oss, att Gud är källan till allt, det wi äro och hafwa; "i Honom lefwa wi, röras och hafwa wår warelse." Derföre är det ock en hufwuddel af wår gudsdyrkan, att wi beständigt tacka Honom, erkänna wårt beroende af Honom och uti allting gifwa Honom äran. Och tänk, då äfwen hedningarna, som sakna evangelii ljus, likwäl äro utan ursäkt, när de icke sålunda förherrliga och tacka Gud, huru will det då gå oss, till hwilka Han talat genom sina profeter och omsider genom sjelfwa Sonen, om wi icke förherrliga och tacka wår Gud!

Men hwad det är att förherrliga Honom såsom en Gud, det förtjenar wäl att ännu bättre betänkas. Det sker icke blott med ord, åthäfwor och wackra gerningar, utan de som förstå, att Gud är en Ande, de skola ock tillbedja Honom i anda och sanning. Såsom redan är anmärkt, will Gud, att wi skola **dyrka Honom i samma mån, som Han uppenbarat sig för oss:** älska Honom så, som wi förstå, att Han är älskwärd; frukta Honom så, som wi förstå, att Han är fruktanswärd; tro på Honom så, som wi förstå, att Han är trofast och sannfärdig; uti allting så lyda Honom, som wi förstå, att Han har makt och rätt att i allting befalla öfwer oss. Detta heter att prisa Honom **såsom en Gud**. Om wi nu allwarligt wilja så prisa Honom, då måste wi förkrossas inför Honom, för alla de brister och synder, wi då finna hos oss, och bekänna, att Han dömer alldeles rätt, om Han kastar oss till helwetet.

Då prisa wi Honom såsom en Gud — då återfår Gud den ära, som i syndafallet beröfwades Honom, när ormen ingaf menniskan: "Skulle Gud hafwa sagt, att I skolen dö." När wi nu gifwa oss skyldiga till döden, då prisa wi Honom såsom en Gud. Men har Han också uppenbarat oss sitt råd om wår salighet — uppenbarat oss sin Son och sin allwarliga wilja att saliggöra alla dem, som hylla Sonen — då fordras, att wi ock låta Honom häruti wara sannfärdig, så att wi icke bortkasta Guds nåd, utan böja oss för hans ord och tro på hansbarmhertighet. Sådant heter att prisa Honom såsom en Gud. Förstå wi widare, att det är hans allwarliga wilja, att "de, som nu lefwa genom hans Sons död, skola icke lefwa sig sjelfwa, utan Honom, som är för dem död och uppstånden"; att de skola taga afsked från allt, som misshagar Gud, och göra, hwad Honom täckes — då fordras, att wi ock med glada, tacksamma och williga hjertan göra detta och, hwadhelst som derwid ännu brister, alltid tro på den ewiga förlåtelsen, som Han så dyrt förwärfwat och så allwarligt tillsagt oss. Allt detta hörer till att prisa Honom såsom en Gud. Sker nu icke detta, utan wi blifwa "fåfängliga i wåra tankar" och börja fritt lefwa emot wårt förstånd om Gud, då följer, såsom ett rättwist straff, att Gud tager sitt ljus ifrån oss och låter wåra oförståndiga hjertan förmörkas och falla i allehanda galenskaper, såsom apostelen här säger om hedningarna.

Detta är den allwarsamma lärdom, som denna text gifwer oss, och hwilken isynnerhet bör wara gripande för oss, åt hwilka Gud gifwit sitt evangelium. Då Gud har så högt benådat oss, att Han icke blott ställt för wåra ögon hela skapelsen, full med wittnesbörd om hans ewiga kraft och gudom, utan ock gifwit oss sin Son från himmelen, som blifwit wår broder och trofaste medlare, som med sin lagsuppfyllelse och sitt blods utgjutelse förlossat oss från synden och lagens förbannelse; widare, gifwit oss sitt ord om allt detta och ännu dagligen sänder oss den Helige Ande, som sjelf werkar, allt hwad som är nödigt till lif och gudaktighet, kallar, wäcker, upplyser, tuktar och hugswalar oss, allt efter som wi behöfwa det — tänk, då Gud gifwit och gifwer oss allt detta, men werlden ändå går sin wäg fram, är säker och ogudaktig, icke fruktar Gud, icke prisar och tackar Honom för all hans nåd, utan lefwer fri i sina synder, sin fåfänglighet och afgudadyrkan: hwem kan undra, att wår Gud då låter werlden fara, ja, låter henne så förblindas och förstockas, att hon knappt fruktar ett ögonblick för helwetet? Men mycket mer, om ock wi, som äfwen warit benådade med Andens lif och ljus, smakat Guds godhet och begynt wandra i Anden, skulle på nytt affalla, blifwa fåfängliga i wåra tankar och åter lefwa i säkerhet och uppsåtliga synder; huru billig men förskräcklig måste icke då Guds dom blifwa! Wore wi ock än så swaga och syndiga, men wi allenast gåfwe Honom äran, bekände inför Honom wår synd, dömde oss sjelfwa och sökte hans nåd, så blefwe ju allting botadt; men då wi förakta Honom, missbruka och trotsa det ljus, Han gifwit oss, och börja att förhålla sanningen i orättfärdighet: hwem kan då undra, säga wi åter, att Gud i sin majestätiska rättfärdighet nu handlar med oss så, som denna text lärer!

O, Helge And´ gör själen from, Rätt waken, oförfärad: Gör hjertat till en helgedom, **Der Gud i allt blir ärad**. Gif stöd, gif tröst i all wår brist, Hjelp, att wi tro på Jesus Christ, Båd´ nu och alltid. Amen. Den 15 September.

Sammaledes hjelper ock Anden wår skröplighet. Rom. 8: 26.

Här är nu den djupa källan till alla Guds barns outsägliga suckar: **wår skröplighet**. Detta är dock något, som wi igenkänna, ett ord taget ur wåra hjertan — "wår skröplighet". Och tänk, att apostelen sjelf säger det och säger "**wår** skröplighet", dermed inneslutande äfwen sig sjelf ibland dem, som widkännas skröplighet. Ja, ju längre wi lefwa under Andens tuktan, desto djupare känna wi wår skröplighet, så att wi omsider säga: Allt, hwad som är i oss, är idel skröplighet. Hwad Gud är och gör, är något annat; men i oss sjelfwa är idel skröplighet, och det förnimma wi kännbarast uti allt, hwad som är oss mest dyrt och wigtigt, såsom i wårt andliga förstånd, i wår **tro**, i wårt hopp, i wår kärlek, i wårt christliga allwar, i wår waksamhet, wår bön o. s. w. Uti allt sådant känna wi den största skröplighet. Fastän Gud har gifwit oss ett nytt andligt förstånd, så äro wi dock wissa tider såsom alldeles blinda; wi se icke det mest tydliga i ordet. Der stå för wåra ögon de allrastarkaste tröstegrunder, och just för rådlösa syndare, och det är dock, såsom wi icke såge dem; wi likna en man, som står midt framför en wägg och dock icke ser den. Wi icke blott tro, att Gud är allestädes närwarande, utan wi känna det ock i wårt samwete, wi känna, att Han ser äfwen wåra hemligaste tankar; och dock genomlefwa wi timmar och dagar så, som wore Gud icke till; wi hwarken frukta Honom i frestelsestunder, eller hafwa tröst af hans närwaro i **nödens** eller bönens

stund. Huru hänger sådant tillsammans? Sådant måste wisst heta "skröplighet". Fastän Gud har förklarat oss sin Son, så att wi hålla ingenting så stort och dyrt som Christus, hafwa wi det likwäl wissa tider så, som wore ingen Christus till, utan wi måste ännu bestå för Gud med wår egen rättfärdighet. Fastän Gud gifwit oss de starkaste grunder för wårt salighetshopp, är det dock med wårt hopp och wår wäntan ofta så skröpligt, att wi framlefwa långa tider utan någon tanke derpå, att wi gå mot en ewig herrlighet; nej, det hoppet är oss blott såsom en dröm; det är oss i hjertat och känslan så, som wore det med detta lifwet slut med oss. Fastän Gud werkat i wårt hjerta en ny kärlek, märka wi dock ofta, att wi först och sist tänka på wårt eget bästa. Fastän wisserligen med barnaskapet en bönens Ande är född i wåra hjertan, och bönen dessutom borde wara, hwad den wäl wissa tider är, det allrakäraste för Guds barn, hafwa wi dock andra tider rent af en leda wid bönen och kunna midt i wår bön upptagas af fåfängliga tankar. Sådant allt är wisserligen en stor skröplighet.När wi nu icke blott inse och erkänna, utan werkligt erfara, att wår swaghet är så stor, då äro wi böjda att alldeles misströsta. Men då säger apostelen: Misströstom icke; wi hafwa en hjelpare: "Anden hjelper wår skröplighet". **Anden sjelf**, säger apostelen. Denne är nu den store hjelparen, ledaren, hugswalaren, förespråkaren, åt hwilken den himmelske Fadren, på Sonens förtjenst och förbön, gifwit uppdraget att följa och sköta barnen under deras wandring på jorden. Med allt hwad Gud gifwit oss genom Christus och med alla nådens medel och allt Andens werk i wåra hjertan, kunna wi dock icke komma lyckligt igenom de faror och swårigheter, som äro i wår wäg, om icke äfwen "Anden sjelf" sköter oss, leder, warnar och hugswalar oss. Sådant antydde äfwen Christus sina lärjungar, då Han förberedde dem på sin bortgång ifrån dem och just nu så ofta upprepade löftet om en annan hugswalare. Han hade ock dessutom gifwit dem de herrligaste löften: Han hade försäkrat dem, att fastän Han nu fore ifrån dem, skulle Han icke låta dem wara faderlösa; de skulle ock åter se Honom och få en glädje, som ingen skulle kunna taga ifrån dem; Han hade sagt dem, att i hans Faders hus woro många boningar, och att Han nu ginge att bereda dem rum; att de wisste wägen, nemligen att Han sjelf war wägen, samt att Han skulle återkomma och taga dem till sig m. m. Men med allt detta förklarade Han, att de ännu icke wore rätt betryggade för alla faror; Han gaf dem ännu ett löfte, hwilket Han ofta upprepade, att Han ock skulle sända dem en annan hugswalare, sanningens Ande, som skulle alltid blifwa hos dem, leda dem i all sanning och påminna dem allt, det Han hade sagt dem. Detta böra wi alla djupt inskrifwa i wåra hjertan, att wi alldeles icke äro lemnade åt oss sjelfwa, åt wår egen omsorg, eller att wår seger i striderna skall bero af wår egen styrka. Nej, då wore wi alldeles förlorade. "Anden sjelf hjelper wår skröplighet." — Ordet **hjelper** är i gr.-t. mycket betydelsefullt. Det betecknar egentligen "fatta med uti" eller "med någon, som man will hjelpa, lägga hand wid werket"; således att Anden sjelf med oss fattar uti wåra skröpligheter, icke till att ännu helt borttaga dem, utan till att så leda dem, att hans kraft skall blifwa uppenbar i wår swaghet, och wi till slut skola endast beundra och prisa Honom, hans wishet, trohet och makt.

Gamla, unga Må lofsjunga Fadrens makt och herrlighet;

Och hembära Sonen ära För så stor barmhertighet;

Prisa Anden, Som wid handen Förer oss till salighet. Den 16 September.

Låten edra länder wara omgjordade och edra ljus brinnande.

Luc. 12: 36.

Dessa ord uttala i bildspråk just detsamma, som Herren straxt derpå tillägger: "Waren lika de menniskor, som wänta sin herre, då han skall igenkomma från bröllopet, att när han kommer och klappar, låta de honom straxt upp." Och hwad sjelfwa saken eller den andliga meningen deraf beträffar, will Herren säga: Waren hwar stund beredda för min ankomst, låten mig och min tjenst wara edert beständiga ögonmål, wakten eder, att edra hjertan icke försjunka i någonting annat och blifwa försoffade, beherskade af werlden eller köttet och således oskickliga att rätt tjena mig och med fröjd emottaga mig. Jag är till min synliga umgängelse borta ifrån eder, tills jag wunnit min brud (det är, den församling eller hela det antal af menniskoslägtet, som skall winnas); men då skall jag återkomma i stor herrlighet till att döma lefwande och döda. Sen till, att I beständigt ären beredda för den dagen.

Men till att wara beredd för den dagen fordras isynnerhet twenne stycken: Det första är, att wi äro beständigt

klädda i bröllopskläderna, det är, lefwa i tron, i dagligt iklädande af Christi rättfärdighet, således att wi icke afsomnat från den syndakänsla, som werkligen drifwer oss till Christus, utan alltid hafwa en sådan nöd af wåra synder, att wi icke kunna lefwa utan Christus och ordet om Honom. Detta är den stora hufwudsaken för att med fröjd möta domaren, ty "den som har Sonen, han har lifwet"; den som lefwer af hans kött och blod, det är, af hans försoning, den eger alldeles bestämda försäkringar om det ewiga lifwet. Detta är det första wilkoret för att kunna saligt dö och stå för Christi domstol. Men sedan, på det wi måtte hafwa en "riklig", en fri och fridfull "ingång i wår Herres och Frälsares ewiga rike" och icke inkomma blott "såsom genom eld", är ock nödigt se till, att wi lefwa i en frisk kärlekens ande, att wi med lust och glädje tjena Honom och fara efter det, som är ofwantill, att icke wåra hjertan äro förtungade af lefwernets omsorger, af girighet och andra herrskande synder eller af hat och oförsonlighet mot någon medmenniska, hwarigenom det förtroliga framgåendet till Gud förhindras. Att alla sådana hinder undanrödjas och kärlekens tjenst är i öfning, det är, hwad som närmast åsyftas med de orden, "att länderna äro omgjordade" och "ljusen brinnande". Herren Christus wille härmed isynnerhet förmana oss, att icke låta det köttsliga, säkra och fåfängliga lefwernet åter taga öfwerhand. Detta se wi ännu tydligare genom hans tillägg i v. 45, 46, der Han säger:"Men om den tjenaren sade i sitt hjerta: Min herre dröjer fast att komma igen, och begynte slå tjenarena och tjenarinnorna och äta och dricka och warda drucken; så kommer den tjenarens herre, på den dagen han det sig icke förmodar." Denne tjenare betecknar wisserligen en icke blott wårdslös utan helt affallen christen, såsom wi se deraf, att sjelfwa den ewiga wredens dom drabbade honom, hwarom Herren säger: "Han skall hugga honom i stycken och skall sätta hans lott med de otrogna." Men wi skola aldrig glömma, att det är just till detta förskräckliga slut, det kan leda, när en christen blott börjar wara så wårdslös och säker, att han icke fruktar för farorna och icke låter warna sig. En sådan säkerhet leder just till ett helt affall, till andlig död och till ewig fördömelse. Derföre är det alldeles säkert, att såwida wi skola frälsas, måste wi owilkorligt taga Christi warning till hjertat och, om wi börjat blifwa werldsliga, fåfängliga och säkra, bryta upp från detta säkerhetens läger och söka all Guds barmhertighet och nåd att återkomma till en första, gudfruktiga och waksamma anden, hwaruti wi från början lefde, då Gud omwände oss.

Wi skola i hela den heliga Skrift ifrån dess första sida till den sista icke finna ett enda ställe, som gifwer hopp åt en säker menniska, att det skall gå wäl äfwen för henne. Det står aldrig ett enda ord, som innehåller: Gud är så nådig och trofast, att äfwen om du icke rädes för synden och djefwulen, äfwen om du är sorglös, så skall dock Herren genom sin nåd hjelpa dig. Nej tänk, något sådant löfte finnes aldrig i Skriften. Der äro underbart nådefulla löften för syndare, ja wid de allraswåraste frestelser, fall och synder, men märk, alltid blott för den händelsen, att syndaren låter tukta sig, kommer till bättring, ånger, räddhåga, strid, bön; då hjelpes allting — men eljest icke. Själafiendens härar skola bestämdt förderfwa de säkra. Uti detta fiendeland skall menniskan antingen wara i kamp och räddhåga och då endast genom Guds starkhets makt frälsas, eller ock blifwa säker och obekymrad och då förgås. Så tillgår det alltid i ett werkligt krig. Så tillgår det ock för den, som har att sträfwa upp mot en strid flod, för att icke föras ned i det branta fallet; lägger han sig att sofwa i sin båt, så skall han genast börja wräka och snart förgås i djupet. Och wi hafwa ju i hela wår natur ett förderf, som beständigt drager bort från salighetens wäg; och dertill kommer werldens och djefwulens oförtrutna arbete i samma syfte. Allt detta kan förklara, hwarföre wi nödwändigt måste hörsamma denna, Herrens förmaning: "Låten edra länder wara omgjordade och edra ljus brinnande."

Dyre Jesu, lär du mig rätt vedja, waka, Löpa i min kamp och ej se tillbaka, Att allsintet må min själ kunna söfwa, Den dess skrud beröfwa. Den 17 September.

Allt det I bedjen i mitt namn, det skall jag göra, på det att Fadren skall warda prisad i Sonen. Joh. 14: 13.

Här skola wi wäl märka, bwad det will säga att **bedja i Jesu namn**. Att bedja i Jesu namn betyder egentligen att bedja på grund af Jesu medlareförtjenst, att i bönen troende åberopa medlaren. Detta är, hwad sjelfwa uttrycket, bedja i en annans namn, ännu alltid betyder, och hwilket är oss wäl bekant genom det, som dagligen i det menskliga lifwet förekommer, då en rik och betrodd man gifwer en fattig hjelpbehöfwande blott sitt namn och förord hos den, som innehafwer de medel, hwilka den fattige behöfwer. Med ett sådant namn och förord från en

rik och ansedd person går den fattige alltid med stor tillförsigt till den, som skall lemna den behöfliga hjelpen; och denne hjelpare är derwid så trygg och färdig att lemna denna hjelp, att han icke ens frågar efter den fattiges försäkran om ordentlig återbetalning, utan swarar: Jag behöfwer icke mer än detta namn. Så går det, när man får komma i en annans namn. Häraf kunna wi wäl till någon del fatta, hwad det i allmänhet är att bedja i Jesu namn, och hwilket i wåra kyrkoböner wanligen uttryckes med slutorden: "Genom din Son Jesus Christus, wår Herre." Men se wi på det sammanhang, hwari textorden förekomma i Joh. 14, så ligger wäl i detta sammanhang också någon grund för deras mening, hwilka förklara bedjandet i Jesu namn äfwen åsyfta, att man beder **i enlighet med Jesu sinne**.

Men för att kunna rätt **bedja på Jesu förtjenst** och **bedja i Jesu sinne** fordras nödwändigt det Andens werk i själen, hwarigenom wi blifwa sanna Jesu lärjungar och Guds barn. Så djupt ligger den smittan i all menniskonatur, att Gud skall se på oss och wår wärdighet och wara oss nådig, då wi warit rätt fromma och lydiga; men deremot att wi icke kunna wänta, att Han skall i nåd se till oss och höra wåra böner, då wi hafwa samwetets förebråelse för synd och owärdighet — så djupt sitter den sjelfrättfärdighetssmittan i allas wår natur, att äfwen sanna Guds barn, som i den första stora sinnesändringen warit af lagen så tillintetgjorda och förkrossade, att de endast med stor nöd kommit igenom den trånga porten af tro på idel nåd på Christi förtjenst allena, men blifwit genom denna tro alldeles saliga i Christus, att de samma ännu tusende gånger, ja så länge de lefwa på jorden, åter falla i samma willfarelse, att Gud skall wara dem nådig och höra deras bön, endast i den mån de warit lydiga och fromma, och deremot wara wred och icke wilja höra dem, när de hafwa blifwit öfwerrumplade af synden och känna stor

owärdighet. Men att framkomma i bönen med den tanken, att Gud skall höra oss, i den mån wi sjelfwa äro wärdiga, det är just motsatsen mot att **bedja i Jesu namn** eller med tröst endast till hans medlareförtjenst. O, huru mycken nöd och hwilka förödmjukande erfarenheter fordras icke, för att wi omsider skola alldeles mena det sannt och rent: **bara på Jesu värdighet, bara i Jesu namn, bara för Jesu skull** war mig nådig och gif mig det goda, fastän jag förtjent blott det onda. Men är nu detta den swåraste konst äfwen för pånyttfödda Guds barn, huru omöjligt är det icke då för de oomwända att kunna rätteligen bedja en enda bön på Jesu förtjenst allena!

Lika omöjligt är det ock i det opånyttfödda tillståndet att kunna bedja i **Jesu sinne**, att hafwa af hjertat samma angelägenheter och böner som Herren Jesus sjelf, hwilket war det andra, som hörde till att bedja **i Jesu namn**, ty till **bön** hör sjelfwa **hjertats** begär och angelägenhet. Men tänk, hwilket nådens underwerk när jag upptäcker, att jag **genom tron** fått ett **sådant hjerta**, att äfwen när jag icke tänker på Jesu föreskrift eller exempel för bön, utan går i mitt hwardagliga arbete, jag likwäl har i mitt hjerta samma bekymmer, samma omsorg, önskningar och suckar, som jag återfinner i Herrens bön och i andra uttryck af Jesu sinne. Jag går och tänker och tänker och suckar, att Gud må gifwa sin nåd till sitt rikes förökelse i mitt eget och andras hjertan — jag har ett sådant sinne, att ingen större glädje wederfares mig, än när jag förspörjer Guds werk i en menniskas själ, när jag märker, att Guds rike tillwäxer på något ställe, att Guds namn blir kändt och äradt. Si, der har jag då samma sak, som ligger i de twå första bönerna af Fader wår: "Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike." Detta war ock summan af allt, hwad Jesus här sökte, för hwilket Han smakade döden och anwände alla krafter att frälsa själar och utbreda salighetens rike på jorden. Du, som nu går kanske med ängslan och suckan och tänker på samma sak, själars frälsning och salighet, gläds och häpna öfwer den nåd som är dig wederfaren, att samma sinne är i dig som i Jesus. Må då hela werlden för öfrigt wara dig mörk och trång, det är ett nådens under werkadt i din själ, som tusenfaldigt öfwerwäger allt, hwad på jorden eljest kan tänkas. När du, utan någon tanke på Jesu föreskrifter eller på bönerna i Fader wår, kanske både dag och natt umgås med denna suckan: Ack, att Gud måtte genomdrifwa sin wilja med mig, äfwen om hans wilja skulle förhindra och döda min egenwilja, blott att hans wilja sker! Ack, att jag kunde göra Guds wilja! — då är i ditt hjerta samma sinne som i den tredje bönen: "Ske din wilja". Wakna med fröjd och häpnad öfwer det underwerket i ditt hjerta, att samma sinne är i dig som uti Jesus. Hwilken nåd, hwilken herrlighet, att samma Ande bor i oss som i Gud! Är icke detta ett bewis på en "delaktighet af Guds natur"?

Jesus, Jesus nu allena, Jesus, som mig återlöst, Jesus, Han, Guds Lam det rena, Han är nu min enda tröst.

Är jag trög till bönen, ropar Han med stark och wäldig röst Och sin Fader öfwerhopar Med sin bön, allt mig till tröst.

Har jag syndat, Han förlåter, Ej med mig tillrätta går, Är jag fridlös, Han mig låter Finna ro i sina sår.

Så i Jesus trygg jag hwilar, Jag ej heller mer begär. Tills jag saligt hädan ilar För att blifwa der Han är.

Den 18 September.

Lydnad är bättre än offer, och höra till är bättre än det feta af wädrar. 1 Sam. 15: 22.

Här höra wi, att för Gud är det blott fråga om **lydnad**. Deraf skola wi lära, att den ena gerningen är för Honom lika stor som den andra, att en gernings wärde beror endast af Guds bud; att om Gud har befallt en sak, så är den en stor och wigtig gerning, wore den ock så liten som att upptaga ett halmstrå; men om Gud icke befallt den, är den mindre än intet, wore den ock så stor, som att uppwäcka de döda eller att omwända hela werlden. Så blir då endast **Guds uppenbarade ord** och **bud** wåra fötters lykta, wår wandrings rättesnöre.

Måtte wi då hwar och en wäl eftersinna, **hwad Gud har befallt oss**. Hvarje christen har alltid twenne slags pligter, af Gud oss ålagda: först några **enskilda** eller **kallelsens**; för det andra de **allmänna** eller de tillfälliga kärlekstjensternas emot nästan. Om de första säger Skriften: "Så förmanar jag nu eder, att I wandren såsom tillbörligt är uti den kallelse, deruti I ären kallade — alla lemmar hafwa icke allt samma embete. Hwar och en såsom Herren har kallat honom, så wandre han. Omskärelsen är intet och förhuden intet, utan **hålla Guds bud**. Hwar och en blifwe uti den kallelse, i hwilken han är kallad" o. s. w. Om de gemensamma pligterna heter det: "Allt det I wiljen, att menniskorna skola göra eder, det gören I ock dem. Älska din nästa såsom dig sjelf. Så är nu kärleken lagens fullbordan." Likwäl bör märkas, att just i kallelsens werk utöfwas wanligen de flesta kärlekstjenster emot nästan. Hwad kallelsen angår, är det få menniskor, som rätt besinna, huru Gud just der nedlagt sin första och förnämsta fordran på oss. Man bör derföre öppna sina ögon och se, huru ända uppifrån Guds thron i himmelen och ned till det nedersta jordens rum råder uti allt en **Guds ordning** och **inrättning**. Gud, som är "ordningens Gud", har så förordnat, att den ena skall wara regent, den andra undersåte; den ena husherre, den andra tjenare; den ena fader eller moder, den andra barn; den ena rik, den andra fattig; den ena gift, den andra ogift; liksom uti kroppen den ena lemmen skall wara öga, en annan öra, en tredje hand, en fjerde fot. Nu är Guds första wilja och fordran, att hwar och en sköter sin syssla, att den regerande wäl regerar, den lydande troget lyder; att ögat ser och lemnar åt örat att höra; att foten går och lemnar åt handen att arbeta. O, hwilken salig lefnad då skulle inträda på jorden, om hwar och en besinnade, att det är Guds första wilja och fordran angående lefwernet, att hwar och en gör sin kallelses werk, att

detta är en sann och helig gudstjenst, som behagar Herren wäl, att man midt i hushållet, i de enklaste gerningar står i ett heligt tempel och förrättar den behagligaste gudstjenst. Men ack, härtill fordras ett andligt öga, som icke blott ser, det som är för ögonen, utan ser Guds ordning och befallning. Om wi med lekamliga ögon såge Gud framför oss och hörde Honom begära en tjenst af oss, om också den allraringaste, så wore den oss icke mer ringa, utan finge straxt ett högre wärde, och wi skulle med största lust utöfwa den, blott derföre att wi finge tjena Gud dermed. Såsom Luther säger: "Om Gud med sina änglar en dag besökte dig och befallte dig sopa golfwet, skulle du wäl blifwa så glad deråt, att du icke wisste, huru du skulle ställa dig derwid — sannerligen icke för gerningens skull, som i sig sjelf war ringa, utan för hans skull, som befallt dig densamma." Och nu har Gud werkligen gifwit dig sådana befallningar, då Han t. ex. låtit dig blifwa en tjenstepiga eller ett barn i huset, ty till dem har Han sagt: "Waren edra herrar hörsamma och lyden dem. — Hedra din fader och din moder" — alltså: Gör, hwad de sätta dig att göra! Detta är således Guds befallning. Så ser du då, att när din fader, moder, husbonde eller matmoder bjuder dig göra något, så står Gud bredwid med sitt fjerde bud och säger: Ja, gå och gör det! Derföre säger apostelen: "Waren all mensklig ordning underdåniga för **Herrens skull**." Märk: **för Herrens skull — för Herrens skull!** Hwad betyder detta ordet, om icke just det, att denna menskliga ordning i grunden är en Guds

ordning, en Guds befallning — nemligen så länge den är en ordentlig mensklig ordning och icke en djefwulsk uppresning emot något Guds bud. Den är en Guds ordning, alldenstund Gud har inrättat densamma. Det är wigtigt och nödigt att christna wäl gifwa akt på sådana ställen i Skriften och ofta betänka detta ämne; ty huru hårdt ansätter oss icke satan i detta fall och werkar hos den ena tröghet och försumlighet, hos en annan de grufligaste anfäktningar, missnöje och frestelser, som med makt och wåld wilja föra honom bort ifrån sin kallelse, göra honom afundsjuk och ostadig, så att han med ingenting trifwes, utan kastas hit och dit. Må wi då i hwarje förhållande wäl besinna dessa Herrens ord: **Lydnad är bättre än offer.**

O, Jesu, tala du till mig Och lär mig dag från dag Att **höra, följa, lyda** dig Och ej mitt eget "jag".

Ja, hjelp mig i min kallelse Städs wandra **inför dig** Och endast på din wilja se Och wandra på din stig.

Ack, uppryck egenwiljans rot, Slå ned min sjelfwiskhet, Böj mig alltmer — wid korsets fot - Till hjertlig ödmjukhet.

Den 19 September.

Si, uppå händerna har jag upptecknat dig. Es. 49: 16.

Si, uppå händerna har jag upptecknat dig, säger Herren. Härmed will Herren fulleligen öfwertyga sitt bedröfwade Sion, sina arma barn på jorden, att om Han ock wille — hwilket Han dock uttryckligen nekar — så kan Han likwäl icke förgäta dem; ty, säger Han, **uppå händerna har jag upptecknat dig**. Hwar skulle jag då göra af mina händer, om jag skulle förgäta dig, då du står der inskrifwen och således står såsom en tänkeskrift städse för mina ögon? Men det är icke blott denna bild, som Herren afser. Här är något djupare. Herren har oss tecknade på sina händer icke blott så, som man kan der bära en mans namn infattadt uti en ring, utan ordet i grundspråket betecknar det flata i handen; derföre, och då Herrens Ande äfwen i gamla testamentet, långt förrän dessa ord talades, förkunnat Christi händers och fötters genomborrande såsom i Davids tjuguandra psalm, der Messias klagar: "Mina händer och fötter hafwa de genomborrat", så är det på goda grunder, som biskop Hersleb menar, att de orden: **si, uppå mina händer har jag upptecknat dig**, hafwa afseende på den handteckning, som Herren Christus fick af spikarna i sina händer, hwilka Han ock med en synnerlig omsorg ofta wisade sina lärjungar efter sin uppståndelse. Hersleb tillägger: "Hålen efter spikarna uti Christi händer äro Honom en stadigwarande påminnelse om dem, för hwilka Han så låtit genomborra sig. Der har Han upptecknat oss icke med bläck, utan med sitt eget blod; icke så lösligen, utan alldeles twärtigenom; icke med penna eller griffel, utan med jernstil, jernnaglar eller spikar — på det Han aldrig skall kunna, hwad Han dessutom aldrig will, förgäta oss utan det skall heta, såsom David säger: "Om jag förgäter dig, Jerusalem, så warde min högra hand förgäten!" Så will ock Herren här säga: "Du behöfwer icke frukta, du suckande själ, att jag skall förgäta dig, så länge jag icke förgäter min högra hand, mina begge händer, på hwilka du står upptecknad; jag måste först förglömma mina egna händer, om jag skall förgäta dig." Sannerligen menar Herren något stort med sina ord: **Si, uppå händerna har jag upptecknat dig** — och något stort war ock det, att Christus uppfor från jorden med genomborrade händer till himmelen. Men hwad som för oss är det begripligaste, säkraste och nyttigaste är, att wi alla äro för ewigt intecknade i de såren, såsom delegare i den försoning, som är skedd i Christus Jesus; **att wi hafwa alla del deri**, det är, hwad Skriften tydligast uppenbarat. Och från den delaktigheten kunna wi aldrig skiljas, huru förtwifladt illa det kan se ut för oss. Ja, äfwen om wi äroaffallna och borta från Herren och derföre icke stå tecknade i de lefwandes bok, stå wi dock ännu tecknade i Christi försoningstecken, d. ä. den försoningen är dock skedd **för oss** och kan aldrig blifwa om intet, utan gäller ewinnerligen och medför alltid salighet, så snart wi åter annamma den. Sådant förstod den evangeliske sångaren, som skref: "Gud ware lof, jag min oro fått slippa, se´n jag mig inskrifwen ser i din´ sår. Förr skall du neka dig sjelf och din Fader, förrän jag nånsin utstruken skall bli." Huru kan det så wara? Om jag affaller då? — Swar: Jag kan wäl saknas i de lefwandes bok, men jag står dock alltid tecknad i Christi sår, såsom delegare i den ewigt gällande försoningen. Denna är den fasta grunden, hwarföre allt kan botas och jag aldrig kan af Gud förgätas. Sådant gäller att fasthålla, då allt ser förtwifladt ut. Så skall man göra wåld på Guds rike genom att — **icke se och dock tro**.

Hwad fruktar jag än? Se, Jesus är min Och står i Guds åsyn för mig. Han känner ännu min nöd såsom sin, Ty en gång Han tog den på sig. **Och ännu i himlen ärren Han bär efter såren**.

På händerna har Han tecknat mitt namn Och ser det beständigt för sig, Jag hwilar alltjemt så trygg i hans famn, Och aldrig förgäter Han mig, **Ty ännu i himlen ärren Han bär efter såren**.

Wisst brusar ett djup än här och än der, Men floden, den hinner mig ej, Ty starkare min Immanuel är, Och Han kan ej swika, o nej! **Ty ännu i himlen ärren Han bär efter såren**. Den 20 September.

Guds frid, som öfwergår allt förstånd, förware edra hjertan och sinnen i Christus Jesus. Phil. 4: 7.

Den, som under alla det christliga lifwets wexlande erfarenheter will blifwa beståndande samt behålla och förstärka friden uti sitt hjerta, måste framför allt flitigt och enfaldigt umgås med **fridens evangelium**. Detta är rätta källan till Guds frid. Evangelium måste beständigt hålla oss uppe öfwer de anfäktningar, qwal och sorger, i hwilka förnuftet, känslan, samwetet och satan oupphörligt wilja neddraga oss. Emot alla dessa fridstörare hafwa wi endast ordet och sakramenterna till wärn och murar. Der bor Hugswalaren och talar med oss, tröstar oss och säger: Frukta dig intet! War wid god tröst! Är du syndig, så är Christus rättfärdig; du är nu i det rike, der synden aldrig **tillräknas** dig; du är nu icke i ett gerningsrike, som är wäldigt öfwer nåden, utan i ett nådrike, som är wäldigt öfwer gerningarna; du är till ewig tid försonad med Gud, och Han har swurit, att Han icke will wredgas öfwer dig till ewig tid. Detta är Guds rikes rätta fridsbasun, som måste oupphörligt ljuda i våra öron och hjertan, om wi här skola hafwa någon frid. — Men jemte ordet behöfwa wi äfwen Herren sjelf, det är, wi skola flitigt bedja den Helige Ande om dess kraft på hjertat. "En christen bör", såsom Pretorius säger, "hwarje morgon, då han uppwaknar, samt ofta under dagen sucka: Guds frid, som öfwergår allt förstånd, förware i dag mitt arma hjerta för all ofrid, som af djefwulens tyranni, af werldens ondska och andra wederwärdigheter kunna påkomma mig".

Och nu — huru önskligt wore det icke, att hos alla christna Guds frid mera regerade i hjerta och sinnen! Först är det ju den barmhertige Gudens hjertliga wilja om oss, att wi icke skola förnöta wåra dagar i mörker och qwal — när wi dock äro så dyrt köpta, äro ock för Guds ögon så dyrt aktade, så herrligt klädda, så mycket rika och lyckliga i Christus — utan att wi skulle hafwa stor frid i Honom. Apostelen säger uttryckligt: "Waren alltid glada, ty det är Guds wilja om eder." Och Christus sjelf: "Jag är kommen, på det mina får skola hafwa lif och hafwa öfwer nog." Märk: denna frid war ett hufwudändamål för hela Christi försoning; såsom uttryckligt står: "Näpsten ligger uppå Honom, på det wi skulle hafwa frid, och genom hans sår äro wi helade." Och åter: "Rättfärdighetens frukt skall wara frid, och rättfärdighetens nytta skall wara ewig stillhet och säkerhet." Derföre, ju gladare och fridfullare någon är i Christus, desto kärare är det för Gud; och destomer äras och upphöjes dermed Christus, som är grunden till denna frid och glädje. Så har ock en christen för öfrigt icke just mycken glädje på jorden; det behöfwes wäl i denna onda werlden, der intet annat är än strid och anfäktning af köttets, djefwulens och werldens ondska, att han är wäl utrustad med en hög, orubblig Guds frid uti sitt hjerta; såsom Jesus säger, då Han slutar sitt afskedstal till lärjungarna natten före sin död: "Detta har jag talat med eder, att I skolen hafwa **frid i mig; i werlden hafwen I twång;** men waren wid en god tröst, jag har öfwerwunnit werlden." Det war således Frälsarens allwarliga wilja, att wi skulle hafwa frid i Honom, oaktadt ingen bättre än Han wisste, huru syndiga och owärdiga wi äro! När nu Han ändå unnar oss att hafwa frid, ja, derföre lider och dör för oss, tröstar och talar wänligt med oss, på det wi skola hafwa frid i Honom, så wore det ju billigt, att wi ock gåfwe oss wäl tillfreds på hans räkning, såsom små barn wid sin moders sköte. Ändtligen är det ock just denna frid, som framför något annat styrker och bewarar wåra hjertan i Christus, gifwer lif, lust och kraft till allt godt; såsom det står skrifwet: "Guds frid, som öfwergår allt förstånd, förware edra hjertan och sinnen i Christus Jesus;" och åter: "Fröjd i Herren är eder starkhet." Då jag i tron har frid med Gud, då kan jag allting göra och lida; då kan hwem som will få wara owänlig mot mig, när jag är wiss om Guds wänskap: då kan jag lida en jordisk förlust, när jag är glad öfwer den himmelska skatten. Deremot när hjertat är tomt på Guds frid, då är jag swag i allt, öppen för hwarje frestelse. Det är derföre en sanning, som hwarje christen må wäl minnas, att Guds frid förwarar hjertat, att

fröjd i Herren är wår starkhet.

O, hwad är wäl all fröjd på jorden Mot en droppe af Jesu frid! Är jag deraf delaktig worden, Rör mig föga all werldens strid. **Han är friden**, de dyra orden Trösta städse i nödens tid.

Får jag alltid ej kännbart smaka Denna himmelska, ljufwa frid, Kan jag öfwer den rätt ej waka Under andens och köttets strid, Står den trösten mig dock tillbaka; Jesus, Jesus **Han är min frid**. Den 21 September.

Si, Herrens hand är icke för kort, så att Han icke kan hjelpa och hans öron icke lomhörda wordna, att Han intet hörer. Es. 59: 1.

Det är många menniskor, som eljest i allt bewisa sig såsom rätta kristna, men gå i någon wiss sorg, nöd eller förlägenhet så fördjupade, liksom stode denna aldrig till att hjelpa, liksom funnes det en nöd, hwari wår Gud icke kunde hjelpa, liksom wore Gud död, eller hade Han blifwit wanmäktig, och den Högstes barn behöfde i någonting wara olyckliga. De tyckas för öfrigt hafwa både tro och förstånd nog: men i en wiss nöd eller swårighet ängslas, sucka och sörja de på sådant sätt, som om de icke hade någon Gud och Frälsare. Påminnas de om att förtrösta på Gud, swara de: "Nog wet jag, att Gud är mäktig och trofast m. m., men här är ju ett sådant förhållande, som icke kan hjelpas." Ja denna sorgens ande kan på sina tider angripa hwilken christen som helst; men det är endast mörker, otro och willfarelse deri, att en kristen anser sig olycklig, anser något förhållande ohjelpligt. Herren swarar ännu alltid: "Är min hand nu worden så kort, att hon icke kan förlossa, eller är med mig ingen kraft till att frälsa?" Eller har jag icke mer något hjerta för eder? "Hwar är eder moders skiljobref, med hwilket jag har öfwergifwit eder? Eller ho är min ockrare, till hwilken jag har sålt eder?" Det är alltså idel mörker och willfarelse i den tanken, att en christen behöfver i något fall wara olycklig — ett Guds barn är aldrig olyckligt, kan icke wara i werkligheten olyckligt. Ty först är redan det att wara ett Guds barn i sig sjelft en sådan olycka, att hwarje lifwets olycka, äfwen om den icke kunde afhjelpas, är deremot blott såsom ett litet sandkorn emot hela jordklotet, blott såsom ett runstyckes förlust emot winsten af millioner riksdaler; och för det andra kan wår Gud hjelpa allting, "Herrens högra hand kan förwandla allting" — och det Herren icke will eller finner för godt att hjelpa eller förwandla, bör aldrig göra Guds barn olyckliga; ty det är då säkert till deras största lycka, att det får fortfara, enligt apostelens ord: "Wi weta, att dem, som hafwa Gud kär, tjenar allting till det bästa." Det är den stora förmån, som Guds barn hafwa framför andra menniskor, att hwad helst som händer dem, skall det nödwändigt tjena till deras bästa. Werlden kan wäl hafwa mer guld och silfwer, mer hus och gårdar, mer mat och kläder, mer skämt och löje; men det lyckliga förhållande kan hon aldrig åtkomma, i hwilket Guds barn lefwa, att allting skall tjena till deras bästa, utan twärtom anwänder hon allting till sinskada. Och då hon har allt som bäst och kommit som högst, är det icke mer, än att hon är djefwulens slafwinna och medarfwinge till ewinnerlig eld. Deremot, när Guds barn hafwa det som wärst och kommit som djupast ned i lidandets och försökelsens jämmerdal — då Job sitter i säck och aska och qwidande skrapar sina sår; då Jeremias ligger i träckgropen, Daniel i lejonkulan, och den fattige Lazarus i sår och trasor för den rikes dörr — är det intet wärre med dem, än att de midt under detsamma äro Herrens "ögonstenar", hans hjertas lust, rättfärdighetens barn, det heliga folket och det egendomsfolket, som sist skall bäras af änglar till Abrahams sköte.

Si, på detta sätt kunna ju Guds barn aldrig wara olyckliga; sjelfwa **olyckan** måste tjena dem till gagns — och hwad ännu mer är, sjelfwa **synden**, som är det största onda, skall icke fördöma dem, **djefwulen** icke öfwerwinna dem, **döden** icke skada dem, utan twärtom måste alla dessa grufliga fiender på Herrens wink tjena dem till något gagn.

Häraf se wi då, att det finns ingen nöd, deri wår Gud icke kan hjelpa; finns ingen makt, som kan skilja oss ifrån Guds kärlek, som är i Christus Jesus, wår Herre; finns ingen fiende, som kan rycka Christi får ifrån Honom. För att någonsin kunna förloras, skola dessa, så wäl som wåra första föräldrar, "sjelfwiljande" **gå bort** ifrån Christus, sjelfwiljande blifwa **ohörsamma hans röst**, förtjusta af ormens röst och syndens bedragelse. Här är grunden till den wigtiga sanningen, att ingen christen förloras, så länge han fruktar derför, wördar och hör Guds ord och will låta säga sig. Nej, så länge kan icke något wåld skilja honom ifrån Christi kärlek, wore han ock än så swag, såge

det ock än så illa ut, låge han ock än så djupt nere i elände. Allting kan hjelpas, så länge han söker hjelp när Herren och enligt det sätt, hwarpå Herren lofwat hjelpa; ty det är omöjligt, att någon, som förtröstar på Herren och i tron åkallar Honom, skulle ändå till slut komma på skam. Ransaken Skrifterna ifrån tidens begynnelse och undersöken, om någon som förtröstat på Herren och åkallat Honom, någonsin kommit på skam. Nej, det är blott en ömklig otro, att en christen i något mål sörjer, såsom hade han intet hopp; ty allting kan wår Gud hjelpa. Han är *i allt* en **Fader**, en allsmäktig och trofast Fader, som *i allting* sörjer för sina barn, tager del i allt, hwad dem händer, samt hjelper, wärnar och wårdar, såsom skrifwet står: **Så säger Herren Zebaoth: Den eder rör, han rör hans ögonsten.**

O Herre, jag ej släpper dig, Förrän du har wälsignat mig. Du wisst skall frälsa själen min, Du har den köpt, den är ju din.

För dina fötter jag helt still, Tills du mig hjelper, ligga will. Sjelf har du sagt: "Åkalla mig I nöden: Jag will frälsa dig".

Ditt löfte måste wara sannt, Derpå din ära är en pant. **Förr himmel skall förgås och jord Än minsta prick utaf ditt ord**.

Den 22 September.

Detta är nåd, om någon för samwetets skull till Gud fördrager bedröfwelse och lider orätt. 1 Petr. 2: 19.

I en predikan på femtonde sönd. eft. Trin. säger Luther: "Det heter i allmänhet att tjena Gud, när man gör, hwad Gud befallt, och underlåter, hwad Gud förbjudit. Och på det sättet kunde hela werlden wara full af gudstjenst, icke allenast i kyrkan, utan ock i huset, i köket, i källaren, i werkstaden, på åkern, hos borgare och bönder, om wi blott wille skicka oss rätt deruti. Ty wisst är det, att Gud har förordnat och will uppehålla icke blott kyrkan och det werldsliga regementet, utan ock hushållet. Hwar och en derföre, som dertill tjenar, fader och moder först och främst, dernäst barnen och slutligen tjenstfolk och grannar, alla tillsammans tjena Gud; ty det är hans wilja och befallning. Så kunde en menniska wid all sin möda wara glad och wid godt mod, och ingenting skulle warda henne beswärligt, om hon så skickade sig i sin tjenst och kallelse. Men djefwulen sträfwar med händer och fötter deremot, att man icke må komma till denna fröjd, utan att hwar och en må hafwa en owilja, till det han skall göra och till det, som är honom befaldt, på det menniskorna ingen kärlek måtte få dertill och Gud ingen tjenst." Så långt Luther.

Här är nu endast af nöden, att hwar och en af oss hade ett **willigt hjerta** och **andliga ögon**, tro och kärlek och lust till Guds lag — andliga ögon, att hwar och en i sitt stånd och kallelse må se Gud, se Gud framför sig, se Guds bud och wilja, och icke stanna wid gerningens eget anseende. För det andra fordras här ock ofta ett outtröttligt **tålamod**, då djefwulen gör oss wårt stånd och wåra omständigheter rätt bittra och widriga. O hwilken nåd att då hafwa den kärlek till Gud, hwarigenom wårt misshag kan fördränkas i hans wälbehag, så att wi blott för hans wiljas skull lida och framhärda med tålamod! Apostelen Petrus säger: "I tjenare, waren underdåniga edra herrar med all fruktan, icke allenast de goda och saktmodiga, utan ock de genwördiga. Ty detta är nåd, om någon för samwetets skull till Gud fördrager bedröfwelse och lider orätt. När I för wälgerningars skull liden och hafwen tålamod, det är nåd för Gud. Ty dertill ären I kallade, efter ock Christus led för oss, lemnande oss en efterdömelse." I tjenare och barn, märken de orden: Icke allenast de goda och saktmodiga, utan ock de genwördiga! Märkom de orden: För samwetets skull till Gud — fördraga bedröfwelse och lida orätt — det är nåd för Gud — dertill ären I kallade — efter ock Christus led för oss.

Ja, detta är nåd, när ett barn, som tror på Frälsaren, liderogudaktiga föräldrars och syskons afwighet, men lider det ödmjukt, tåligt och uthärdande, "för samwetets skull till Gud" - hwarken reser sig upp till otillbörlig genswarighet, icke heller gifwer sig utöfwer i sorg och wemod, eller återwänder till werlden, utan lider och har tålamod, bidande efter Herren, hafwande sin tröst, sin wän och tillflykt i Frälsaren allena — detta är nåd för Gud.

Detta är nåd, när en trogen christen, som har en ogudaktig och swår make, "för samwetets skull till Gud" tåligt

fördrager sin bedröfwelse, lider orätt och bewisar kärlek och tjenar sin make med ett oaflåtligt förlåtande.

Detta är nåd, när en from fader eller moder, som har ogudaktiga och wanartiga barn, med outtröttlig fasthet, tålamod och kärlek arbetar på deras uppfostran, förmanar, straffar, förlåter, påminner och först och sist befaller dem åt Gud i bönen.

Detta är nåd, när en trogen lärare, som har en ofruktsam jordmån, ändå med kärlek arbetar och har tålamod och icke warder trött — nitiskt och kärleksfullt, offentligt och enskildt, i tid och i otid håller på, straffar, trugar, förmanar med all saktmodighet och lärdom, och för allt detta willigt lider hela werldens, sina embetsbröders och alla onda andars fiendskap — först och sist öfwande sig sjelf i gudaktighet, underhållande sitt eget nådelif.

Detta är nåd, när en **from** studerande med tålamod lider sina ogudaktiga kamraters bespottelser, håller sig obesmittad af werlden och gerna aktas för en dåre för Christi skull, gerna offrar åt Honom sina förmögenheter och endast för sin kallelse och af pligt studerar sina hedniska auktorer, historier och andra wetenskap, hafwande den himmelska till sitt hjertas älsklingsämne.

Detta är nåd, när en **from** handtwerkare, "för samwetets skull till Gud", är redlig och trofast i sitt yrke, hellre lider fattigdom och afsaknad, än att han skulle betjena sig af de konstgrepp och det swek, hwarmed hans bröder i yrket göra sig winning o. s. w.

Si, på detta sätt har hwar och en i sitt stånd sina prof och swårigheter; här fordras då tålamod och andliga ögon och hjertan till att både se och älska Guds wälbehag, blifwa fast och owiklig, trogen och flitig i sin kallelse, så tjena sin nästa och dermed göra Guds wilja — detta är nåd för Gud och den rätta wägen för lefwernet.

Hjelp mig, o Jesu, i din fruktan wandra Och lefwa heligt, som du mig befallt. Hjelp mig att ocksa willigt tjena andra Och prisa dig med ord och werk i allt.

O du, som icke blott all synd förlåter. Men helar ock all brist — o, kom till mig, Förnya håg och kraft och wilja åter Och lär mig rätt af hjertat älska dig. Den 23 September.

Jag råder dig, att du köper guld af mig, det genomeldadt och bepröfwadt är, att du må blifwa rik. Uppb. 3: 18.

Märk, hwad Herren här säger: "Köp af **mig**!" Tänk en stund på, hwad det will säga, att Herren i denna brinnande ande, i hög, majestätisk, allwarsamt förmanande ton säger: **Jag råder dig, att du köper af mig! af mig**! Det är ju att kraftigt bortwisa alla våra egna werk, allt sjelfgjordt, att kraftigt inprägla, att ingenting gäller för Gud, utom det som är af Sonen. Men "köpa"? Huru sker det? Så säger Herren: "Nu wäl, alla I, som ären törstiga, kommen hit till watten! Och I, som icke hafwen penningar, kommen hit, köpen och äten, köpen utan penningar och för intet både win och mjölk." Och åter: "Den der törstar, han komme, och den der will, han tage lifwets watten för intet." Märk: för intet! Om sådant köpande säger Han här: "Jag råder dig, att du köper guld af mig;" d. ä. jag råder dig, att du upphör med ditt eget arbete och blott tror, blott tager emot af mig. Wisst talar Han i en halft straffande ton, en allwarsam förmanande ande; men desto ljufligare är det, såsom om Han sade: Jag befaller dig, att du icke sjelf gör det ringaste till att göra mig nådig, eller dig warm; jag befaller dig, att du afstår med din sjelfwerksamhet, utan blott tager emot; jag befaller dig, att du **tror**, att hwad jag har gjort, är tillräckligt för dig!

Den, som får nåd till besinning samt att med tro och tillegnelse betrakta dessa Herrens majestätiska ord: "Jag råder dig, att du köper guld af mig, det genomeldadt och bepröfwadt är, att du må warda rik", skall erfara, att de werkligen kunna göra en ljum själ brinnande, en kall och död lefwande och warm. Ty här är allting stort och herrligt. Först att Herren näst förut gjorde den starkaste beskrifning på den **personens elände och owärdighet**, hwilken dock allt detta erbjudes, sa att här ingen enda själ bör kunna draga sig undan, stå lottlös eller wara för owärdig; sedan, att detta är den store Herrens egna allwarligaste råd och majestätiska ord till en sådan owärdig syndare, mot hwilka råd och ord alla wåra tankar, tycken och känslor äro blott såsom flygande strå och sandkorn mot ett stort, högt berg.

Men hwad månne Christus mena med detta "guld", som Han bjuder? Några hafwa menat, att det wore tron, men detta är orätt, det duger alls icke här. **Tron** är här betecknad med sjelfwa **köpandet**, som innefattar begära och tro; men **guldet**, som skall köpas, och hwilket skulle utgöra sjelfwa rikedomen, betecknar det, som med tron omfattas,nemligen Christi dyra blod eller hela förtjenst, som i hans pinas eld är genomeldad och bepröfwad; hwarom Petrus säger: "Weten, att I icke ären igenlösta med förgängligt silfwer eller guld, utan med Christi dyra blod såsom med ett menlöst och obesmittadt lams." Apostelen will säga: Till att igenlösa någon fordras silfwer och guld; men det guld, hwarmed wi äro igenlösta, är icke det förgängliga, utan det oförgängliga, nemligen **Christi dyra blod**. Detta blod, eller Christi förtjenst, är det enda, som utgör en fattig syndares rikedom. Sjelfwa tron är icke den rikedom, som gäller för Gud. Den som will bestå för Gud, honom är det icke nog, att han framställer sin egen tro eller sin ånger, sin bön, sin kärlek, sin ödmjukhet; ty icke ens detta, som den Helige Ande i oss werkat, kan förswara oss eller bestå i domselden, det är ännu alltid ofullkomligt genom kärilets skröplighet; utan den, som will bestå för Guds dom och kallas "rik" för Gud, måste hafwa något ännu högre och förträffligare, nemligen det guld, som förut i Guds dom är genomeldadt och bepröfwadt. Detta är endast Christi egen rättfärdighet.

Och betänk allwarligt, hwad wärde detta guld har, som Christus här erbjuder, nemligen sitt dyra blod. Du är mycket syndig och fattig, du är skyldig tiotusen pund, du har syndat så ofta, så groft och så otillbörligt, men lägg allt detta elände i den ena wågskålen och i den andra **Guds Sons utgjutna blod**, och säg, hwilket som gäller mer. Wisst äro de stora och otillbörliga wåra synder; men sedan jag har hört af hans egen mun: "Detta är mitt blod, som warder utgjutet till syndernas förlåtelse", och af hans apostel: **Jesu Christi Guds Sons blod renar oss af alla wåra synder**, o, då är min fattiga, syndiga, bedröfwade själ full af tröst och frimodighet; då börjar jag åter att lefwa upp, ja, att warda brinnande i min ande. Ty hwad kan wara en tillräckligare försoning än Christi blod? Hwilken synd af ett ändligt wäsende kan öfwerwäga den Oändliges blods wärde? Och Christus säger här till den mest owärdiga, från sin förra nåd djupt sjunkne mannen: "Jag råder dig, att du köper guld af mig, **att du må warda rik**." Han betygar, således, att denne skulle warda **rik**, icke blott **skuldfri**, utan ock **rik,** blott genom detta guld!

Jesus, Jesus, Han allena, Jesus, själawännen huld, Har i blodet gjort oss rena Och med blod betalt wår skuld. Allt det onda, som wår första Fader Adam på oss drog, Från det minsta till det största, Blef allt godt, när Jesus dog.

Så är werlden salig worden, Så är slägtet köpt åt Gud, Så är nu hwar själ på jorden Jesu egendom och brud. Låt då, själ, dig ej förwilla, **Wåga fritt på blodets pant**. Tror du ej, så går dig illa, Men Guds ord är lika sannt.

Den 24 September.

Låtom oss bortkasta mörkrets gerningar och ikläda oss ljusets wapen. Rom. 13: 12.

Hwad apostelen menar med "mörkrets gerningar", se wi af nästa vers, der han uppräknar några af dem, såsom frosseri, dryckenskap, otukt, kif, o. s. w. Och att han kallar sådana synder "**mörkrets** gerningar", betyder icke blott, att man för deras begående skyr det nattliga ljuset, ty om naturligt ljus eller mörker talas icke här, utan egentligen att de tillhöra det **andliga** mörkret, den köttsliga säkerhetens och ogudaktighetens mörker, under hwilket man lefwer fri i alla synder och laster. Men hwad wi isynnerhet böra märka, är, att apostelen säger: "Låtom oss **bortkasta**", eller "aflägga" dessa mörkrets gerningar — och säger sådant till de troende. Deraf lära wi först, att de trogna icke äro belt fria från hwarje grad eller form af sådana synder, utan om wi ock icke kunna lefwa i dem såsom werlden, hwilken sjelfwiljande syndar, utan bättring öfwar synden, kunna wi dock besmittas och under tider af sömnaktighet eller hårda frestelser mer eller mindre fängslas af lustarna, såsom många heligas historia wisar. Deraf lära wi först, att icke genast förtwifla och fördöma oss sjelfwa eller andra christna, när något sådant egt rum. Nej, om själen ännu i bättring och tro håller sig till sin Frälsare och söker hans nåd både till förlåtelse och till förlossning, så är dock nåden ännu wäldig öfwer henne. Det hafwa wi att tacka Herren Christus för, hwilken förskaffat oss en fullkomlig nåd öfwer werkliga synder. Men det andra, wi här skola märka, är

apostelens egentliga förmaning, att wi skola **bortkasta** dessa mörkrets gerningar; wi skola för all denna nåd fara efter att alldeles aflägga dem. Apostelen säger icke: Låtom oss blott **känna** och **erkänna** dem; utan han säger: Låtom oss **aflägga** dem. Här är nu det rätta profwet, som skiljer en sann christen ifrån en falsk. Då den förre hjertligen förskräckes öfwer sin synd och söker all Guds nåd och alla nådens medel för att blifwa henne qwitt, gör den sednare ett hemligt förbund med synden, tänker att behålla henne; han ursäktar henne för sig sjelf, om han ock med munnen stundom erkänner henne. Wäl kan den trogne äfwen i sållningens stunder glömma Gud och wara alldeles såsom öfwergifwen af Anden, hwilket wi se hos Petrus, då han tre gånger förnekade sin Herre; men likasom Petrus straxt derpå gick ut och grät bitterligen, så är ock hwarje sann christen i sin ande djupt fiendtlig mot sin egen synd. Men huru går det dock att egentligen **aflägga** henne? Dermed går det olika. Somliga synder kunna wi genast aflägga; och då må wi fröjdas och icke tala om swaghet, utan prisa Guds nåd. Menandra synder åter blifwa wåra tuktoris för långa tider, kanske för hela lifwet — eljest blefwe wi wekligt syndfria; ty ingenting mindre söka wi efter Anden, hwilken ingen enda synd tillåter. Att wi dock bekämpa wåra widlådande synder, så att de icke få herrawäldet, såsom hos werlden, det sker icke heller med wår egen kraft, utan endast med flyende till "Guds starkhets makt".

Och ikläda oss ljusets wapen. "Ljusets wapen" äro motsatsen till "mörkrets gerningar"; och då dessa bestodo i synder och laster, bestå ljusets wapen uti den sinnets och lefwernets renhet, nykterhet, waksamhet, samt framför allt den tro, den kärlek och det hopp, hwarmed wi kämpa emot köttets frestelser, emot werldens och djefwulens förförelser. Och att apostelen nu, då han nyss talat om "mörkrets **gerningar**", likwäl, såsom deras motsats, brukar orden "ljusets **wapen**" och icke säger "ljusets gerningar", dermed har han låtit förstå, att här skall blifwa **strid och kamp**, här skall fordras **wapen**, för att kunna alltid förblifwa i tro och gudaktighet. Det christliga lefwernet skall icke blifwa ett lätt och lugnt lif såsom deras, hwilka "sofwa om natten", utan en ofta hård, långwarig och äfwentyrlig strid, der det gäller kämpa för sjelfwa lifwet, eller ock dö och förlora allt — der det tillgår såsom uti krig. Uti krig är icke lugn och säkerhet, utan beständig oro, lifsfara och räddhåga; man måste der beständigt waka och wara rustad till nya strider. Än anfalles tron och samwetet, så att wi äro i fara att på nytt "fångas under träldomens ok"; än det yttre lefwernet, då djefwulen will kasta oss i synd och skam; än åter kärleken, då wi äro nära att stanna i hat och owänskap o. s. w. Mot alla sådana anfall mäste wi nu wara rustade och iklädda ljusets wapen. Och här kan striden ofta blifwa så hård och äfwentyrlig, att wi äro nära att förtwifla, att wi endast genom "stora under" af den allsmäktige och trofaste Herren blifwa frälsta. Derföre säger ock Petrus, att "den rättfärdige warder med plats salig". Huru skall det då gå med dem, hwilka wilja wara christna och dock lefwa i sådant lugn, som wore de i det tryggaste hem, som hade de icke mer någon andlig fiende, som hade djefwulen icke mer något ondt i sinnet emot dem, som wore köttet och werlden icke mer farliga fiender? Både ordet och erfarenheten wittna, att ingen christen utan räddhåga och strid kommit lyckligt igenom detta fiendeland. Är jag icke i fruktan, så är jag i fara. Att midt ibland beständigt påträngande fiender anse sig utan fara, är blott bedrägeri. Antingen skall jag wara i räddhåga och **kamp**, och då med Guds makt frälsas, eller ock säker och sorglös, och då förloras. Derföre har ock Herren Christus så troget förmanat: "Waken och bedjen" — "och det jag säger eder, det säger jag alla: **waken!"**

Herre, lär mig taga wara På den nåd, mig gifwen är. Led mig i ditt ljus, det klara, På den wäg som till dig bär.

Lär mig **waka, strida, bida**, Hjelp mig **blifwa** städs wid dig, Att jag en gång wid din sida Lofwar dig ewinnerlig.
Den 25 September.

Låt dig icke warda öfwerwunnen af det onda, utan öfwerwinn det onda med det goda. Rom. 12: 21.

Då dessa ord betraktas i sammanhang med föregående vers, tyckes meningen allraförst wara denna: Låt icke din owäns ondska öfwerwinna dig, så att också du blir ond, utan öfwerwinn hans ondska med din oaflåtliga kärlek, så att du förwandlar honom till din wän. Men härtill fordras då, att öfwerwinna sitt eget hjertas ondska, att icke denna får öfwermakt öfwer den förlåtande kärleken. Den, som stannar i hat och hämndlystnad, har blifwit "öfwerwunnen af det onda", nemligen af ett twåfaldigt ondt. Det onda hos hans owän och det onda i hans eget

hjerta hafwa förenat sig att fresta honom till hat och hämndbegär; och de hafwa då wunnit seger öfwer honom, när han hyllar sin egen ondska och icke will förlåta, älska och göra sin nästa godt. Och när du så är öfwerwunnen af det onda, då är du ock på ett twåfaldigt sätt olycklig. Icke dermed nog, att du ligger i hat och owänskap med din medmenniska, hwilket redan i sig sjelft är ett olyckligt och fridlöst tillstånd, utan du är ock genom samma hat och oförsonlighet utestängd ifrån Guds nåd och wänskap, så sannt Herren Christus förklarat: "Om I icke af hjertat förlåten hwar och en sin nästa, det han bryter, så skall icke heller eder himmelske Fader förlåta eder." Det är då en ganska angelägen sak, att wi icke låta öfwerwinna oss af detta onda och stanna i hat och oförsonlighet, ja, det är alldeles nödwändigt till salighet. Det är ett alldeles särskildt förhållande med detta onda, nemligen **hatet**, emedan det wittnar om din själs ställning till Gud, till synden och nåden. Ty om du blott säger, att du icke kan förlåta en wiss menniska, förklarar du dermed, att du kan umbära Guds nåd och dina synders förlåtelse, ja du kan umbära din själs ewiga salighet. Om blott din egen synd blir rätt kännbar och Guds nåd rätt oumbärlig, då kan du förlåta de allraswåraste lidna oförrätter. Kan du icke detta, bed då Gud, att Han förbarmar sig öfwer dig och gör dig waken, både öfwer dina synder och öfwer Guds dyra nåd, så skall du kunna förlåta hwad som helst och icke låta öfwerwinna dig af detta dödliga onda, det oförsonliga hatet.

Utan öfwerwinn det onda med det goda. Detta will då allraförst säga: Öfwerwinn din owäns ondska med din fortsatta kärlek och wälgörenhet emot honom. För ett "hårdt ord" gif du ett "mjukt swar". så stillar du wreden. För en owänlig blick gif du en huld och wänlig. När du spörjer, att din granne talat något illa om dig, omtala du något godt, som du wet om honom, så kan äfwen han spörja det efterdig och blifwa böjd till wänskap. När han nekat dig en tjenst, passa du på att få tjena honom i något, som äfwen han kan behöfwa o. s. w. På detta sätt "öfwerwinnes det onda med det goda". Din owäns ondska är såsom i en täflingskamp emot ditt tålamod, din kärlek och wälgörenhet. Se då till, att detta goda hos dig icke dukar under, utan twärtom öfwerwinner owännens ondska. Och kan endast det goda hos dig icke öfwerwinnas och återwända, utan du ännu alltid fortfar med kärlek och wälgörenhet, skall wisserligen i de flesta fall owännens ondska deraf öfwerwinnas. Men om nu ock icke det sker, har du dock öfwerwunnit det farligaste onda, när du blott öfwerwunnit ditt eget hjerta och kan förblifwa i kärleken. Men äfwen detta onda, det som rörer sig i ditt eget hjerta, skall också endast genom en annans godhet öfwerwinnas, **genom nåden i Guds hjerta**. Kämpar du blott med egna krafter emot ditt hjertas ondska, blir du snart öfwerwunnen; men om Guds stora kärlek, hwarmed Han beständigt förlåter dig alla dina synder, blir uppenbar för ditt hjerta, blir der beständigt regerande, då skall du ock alltid wara innerligt bewekt till förbarmande kärlek emot din nästa, och dä har du dock i högsta mening "öfwerwunnit det onda med det goda".

Sådana äro de christnas strider och segrar. Werlden kallar det att segra, när man kunnat hämnas på sin fiende; i Christi rike består segren deruti, att man icke hämnas, att man öfwerwinner sitt begär att hämnas. De christna strida först mot sin egen ondska, och att denna kan bekämpas, utgör deras dyrbaraste seger. Men när de ock strida mot andras ondska, anwända de kärlek och wälgerningar till att bekämpa den. Måtte Gud med sin stora, ewiga kärlek allt mer lifwa war håg till sådan strid och kamp — att "öfwerwinna det onda med det goda"!

O Herre Jesu, lär du mig Att uti kärlek likna dig, Förlåta, älska, om jag än Får hat och bitterhet igen. Ja lär mig **löna ondt med godt** Och se på dig, min Jesus, blott. Den 26 September.

Edert lif är fördoldt med Christus i Gud. Col. 3: 3.

Märk: wårt lif i Gud är **fördoldt!** — och **fördoldt med Christus**! Christus är wårt lif, men Christus är fördold; derföre är wårt lif fördoldt. Så talar här apostelen. Sådant bekräftar ock alla heligas erfarenhet. Men wi — wi wilja icke låta detta wara sannt och riktigt taladt, utan wi säga: Wore det ett werkligt lif med Christus i Gud, skulle det wäl icke wara så fördoldt, utan lysa fram, förnimmas, synas och kännas något mer. Nu, låtom oss se, huru härmed förhåller sig. Sannt är det, att "den som tror på Guds Son, han har wittnesbörd i sig sjelf" att "Guds Ande wittnar med wår ande, att wi äro Guds barn". Sannt är det, hwad Johannes så ofta upprepar: **wi weta** — wi weta, att wi äro af Gud; wi weta, att wi äro Guds barn; wi weta, att Gud blir i oss. Sannt är det, att den menniska, som icke wet med sig någon omwändelse, någon wäckelse ur syndasömnen, något arbete under lagen, någon förlossning i Christus, något nytt lif med Christus och ny wandring efter Honom, utan ännu är ett med werlden,

om ock icke i hennes gröfre wäsende — sannt är det, att en sådan bedrager sig sjelf, om hon menar sig ändå kunna lefwa det fördolda lifwet med Christus i Gud, om hon så will förstå detta språk, som skulle lifwet i Christus icke hafwa några bestämda tecken, icke någon wiss kraft och bewisning. Nej, nog står det fast, hwad Skriften lärer om **Andens frukter**, hwaraf det goda trädet skall igenkännas. Men att det andliga lifwet dock på samma gång är så fördoldt, det kommer af följande omständigheter: först att wårt fallna, blinda förnuft dels aldrig rätt förstår sig på Andens werk och frukter, dels icke aktar dessa, utan wi wilja liksom med händerna gripa sjelfwa lifwet, se och förnimma detsamma. Stundom äro wi icke nöjda med de Andens frukter, som Skriften uppgifwer, utan wilja sjelfwa bestämma, huru det andliga lifwet skulle uppenbara sig; så att t. ex. då Skriften nämner, såsom de förnämsta Andens frukter: **kärlek, fröjd, frid** etc., så säger mången: "Ja, hwad är detta? Wisst blef det en ny kärlek i mitt hjerta, då jag fick förlåtelse för alla mina synder, wisst fick jag en fröjd och en frid med Gud, som jag aldrig förr haft; men, hwad är detta? De äro ju så swaga och obeständiga dessa ting hos mig. Jag borde ju hafwa en wida större och beständigare kärlek, fröjd, frid, saktmodighet" o. s. w. Eller ock tråna wi efter några inre förnimmelser och känslor af sjelfwa lifwet uti oss, och när sådan känsla saknas, genast twifla wi på lifwet. För det andra är wårt lif i Gud allradjupast fördoldt då, när Gudicke blott undandrager oss all känsla och kraft af tron, utan ock låter mycken synd och skröplighet öfwerfalla oss, tillstäder satan på det grufligaste sålla oss, fresta och plåga oss med syndiga tankar, lustar och begärelser, ja, så att wi ock under tiden förgå oss, så att Petrus förnekar sin Herre, ljuger och bannas; så att Paulus och Barnabas träta. Si, när något sådant händer oss — o, hwar är då wårt lif med Christus i Gud, mena wi. O, nej? Att tro det Guds Ande skulle bo i mig — det är gröfsta galenskap! Nej, icke Guds Ande, utan djefwulens. Si, nu är sannerligen wårt lif med Christus rätt djupt fördoldt. Ändtligen kommer ock härtill, att Gud låter hwarjehanda widriga erfarenheter, olyckor och lidanden möta oss, ja, såsom en störtflod öfwerskölja oss; så att mot en from Job förena sig på en gång alla krafter, naturen, menniskor och andar, då röfware, stormwädret och åskan fråntaga honom allt, det han eger, ända till barnen; djefwulen rifwer hans kropp, hans hustru begabbar hans tro, hans arma hugswalare wälta nya stenar på hans börda, och hans eget hjerta rasar i hädelse, så att han förbannar sin födelsedag. O, hwar är nu den högt benådade mannen, hwars like icke fanns i landet? Hwar är nu den synnerliga Guds wänskap, som han skulle ega? Sådant må wäl heta att djupt, djupt fördölja wår herrlighet.

Af allt detta onda, som öfwertäcker och fördöljer wårt lif med Christus, är likwäl icke något att likna wid synden. Yttre lidanden äro deremot gyllene lidanden. Man kan snart nog låta lära sig, att dessa äro ett faderligt ris, att "den Herren älskar, den agar Han"; men synden, djefwulens rasande i köttet, ihärdiga syndalustar och den derpå följande döda känslan och föreställningen om Guds rättwisa öfwergifwelse, om Andens bortwikande m. m. — si, dessa äro de rätta dödsstötar, som gå oss genom märg och ben och i grund förmörka wårt nådelif. Då hjelper wanligen intet annat än öfwergifwa all tanke på sitt eget nådelif och blott se på den ewige, oföränderlige Guden sjelf, om icke Han kan frälsa och ännu hjelpa saken. Men när det åter klarnar, kan man wäl få se, att midt i det swarta mörkret fördolde sig icke blott ett oförändradt fadershjerta i Gud och wår oförminskade rättfärdighet i Christus, utan ock ett sannt, lefwande, kämpande nådelif i wårt hjerta. Att wäl weta, huru Gud förer sina heliga underligen och på detta sätt fördöljer lifwet under döden, rättfärdigheten under synden, nåden under wreden, ja, himmel under helwete, det är den höga Guds wisdom, som framför allt annat är oss nödig, om wi skola hålla ut med denne Herren.

Hwad är wårt lif? En liten tid af möda, kamp och strid, I wäntan på den "rolighet", som kröner oss med frid, En liten tid af brist och nöd och ofullkomlighet, **Men ock en glad förbidan af Guds rikes herrlighet**. Den 27 September.

Stån nu omgjordade kring om edra länder med sanningen.

Eph. 6: 14.

Detta talesätt är lånadt ifrån den tidens stridssätt, när apostelen skref. Krigaren skulle nemligen med en gördel eller bälte omlinda sina länder, hwilket tjenade icke blott till att uppfästa de långa kläder, som den tiden brukades, och hwilka eljest fladdrade omkring och hindrade löpandet, utan ock att gifwa kroppen en wiss fasthet

och hållning. Men hwad är nu sjelfwa gördeln, med hwilken wi skola omlinda oss? Apostelen säger: "med **sanningen**." O, den gudomliga wisheten! Här talar Herrens Ande. Wi skola omgjorda wåra sinnens länder med **sanningen**. Liksom wår fiendes egentliga wäsende och kraft är **lögnen** — falskhet, lögn och förställning — så skall wårt första wapen emot honom wara **sanningen.** Men ordet **sanning** har i Skriften en twåfaldig betydelse, nemligen först **lärans sanning** eller **Guds ord**, och det skulle då beteckna, att wi böra rusta oss med en klar och wiss kunskap i Guds ord, så att wi icke låta oss omföras med mångahanda och främmande lärdom. Men för det andra betecknar ordet också sanning i wårt wäsende, d. ä. uppriktighet, allwar, werklig mening, att wi uti allt wilja endast weta, hwad Gud will, för att ock göra derefter. Och utan twifwel böra wi omgjorda oss med sanningen i **båda bemärkelserna**.

Emot alla djefwulens förförelser finnes intet kraftigare medel än att hårdt fasthålla, **hwad Gud talat i sitt ord**. Likasom krigarens eljest kringfladdrande kläder fastbundos med stridsgördeln, skola wåra kringswäfwande tankar hårdt fästas med sanningen, så att wi alltid säga: Det och det **har Gud sagt**; och himmel och jord skola förgås, men icke ett ord af hans mun.**Det Gud sjelf** talat, det är wisst och fast; derwid blir jag. O, hwilken salig trygghet, att så få omgjorda sig med Guds egen sanning! Och detta är det första och nödwändigaste, om wi skola stå fast i förförelsens onda dag.

Men hwad är all fasthet i läran, om wi icke hafwa ett af Guds Ande werkadt **allwar uti sinnet**, så att wi uti allt endast wilja weta, hwad Gud will, för att derefter göra? Hwad hjelper krigarens wapen, om icke lifskraft finnes i hans lemmar? Då faller swärdet af sig sjelft ur hans hand. Så lemnar man ock ordets sanning af sig sjelf, om icke den af Guds Ande werkade **sanningen i hjertat, uppriktigheten i sinnet** qwarblifwa. Hwarje menniskas hjerta är af naturen fullt af skrymteri och falskhet, **alla menniskor äro lögnaktiga**. Det är endast i den nya födelsen, Herrens Ande skapar i oss detta heliga allwar i sinnet,

att man säger: Kosta, hwad det kosta will, om jag ock skall dö derför, blott jag får weta, hwad Gud menar, huru Han will hafwa det. Hans wilja skall wara mitt rättesnöre." Då will jag gifwa akt på **allt** Guds ord; då will jag icke utwälja några wissa gerningar och iakttagelser, då aktar jag äfwen på det innersta, på hjerta, tankar, begär och hemliga böjelser, som ingen menniska ser. Derigenom blir jag wäl i allt straffad och nedslagen öfwer mig; men då äfwen Christus blifwit förklarad för min själ, och jag har förlåtelse för allt, så att jag fröjdas åt en beständig nåd, har jag ock en innerlig **kärlek** till allt, hwad Gud will, och då är det **sanning i min gudaktighet**, när jag gör det goda af **hjertats lust** och icke af twång. Jag wandrar nu inför Guds ansigte med både min inre och yttre menniska och blir derigenom alltmer rensad, uppriktig och sann i tankar, ord och allt mitt wäsende. Detta är helt och hållet ett werk af Herrens Ande, som ock derföre, att Han werkar **sanning i wårt wäsende**, kallas **sanningens Ande**; och hela nya födelsens werk i oss kallas derföre att **wara af sanningen och wandra i sanningen**. Men allt, hwad Gud werkat, will djefwulen förstöra; derföre arbetar han beständigt derpå att ånyo göra själen falsk och slapp, att den icke skall wara så noga uti att akta på Guds mening och wilja. Då fordras, att genom den erhållna nåden allwarligt rädas för detta hans swek och wara synnerligen nogräknad, att icke någon falskhet i sinnet inrymmes, utan wid första förnimmelse deraf genast ropa till Gud: Låt hellre **allt** annat ondt hända mig, blott jag icke blir falsk inför dig! Anwänd hellre de bittraste medel, o Gud, blott du gör mig rätt uppriktig inför dig. Detta är ock att omgjorda sinnets länder med sanningen. Och öfwas icke detta, så är allt förloradt. Att en christen ännu känner ormasäden hos sig krypa i naturen uti alla onda böjelser, äfwen falskhetens, det är icke till döds, så länge den uppriktiga Anden kämpar deremot, förbannar detta ormayngel och åkallar Gud — ja, den, som ingen falskhet känner hos sig, utan tycker sig wara alldeles ren derifrån, är redan söfd af dess anda. Men då blir falskheten till döds, när man börjar hylla den, gör hemligt förbund med honom och ärnar följa honom. Då är sjelfwa anden och wäsendet falskt. En sådan christen kan icke föra Andens strid. Nej, wore det ock blott i en enda sak, han wet med sig, att han hyllar falskheten, är han genast wanmäktig, skygg för Gud, feg i striden och ostadig i all sin wandel. Deremot, der uppriktigheten bor, kan djefwulen ingenting uträtta, ty der göra alla frestelser till synd blott förökad bön och gudsfruktan.

O, sannings Ande dyre, Min arma själ du styre Och lär att blifwa barn. Lär mig att jemt blott ligga Wid korset, be och tigga, Så undflyr jag wisst satans garn. Den 28 September.

Förakta icke Herrens aga och gif dig icke utöfwer, då du näpses af Honom. Ebr. 12: 5.

Du som har den nåden att tro dina synders förlåtelse och hålla dig för ett Guds barn, men ändå är färdig att blifwa otålig och missnöjd öfwer den himmelske Fadrens hushållning, derföre att det icke gått dig efter ditt hjertas önskan, plan och uträkning, utan du har gått miste om något, som du hade mycket önskat dig, och deremot har något drabbat dig, som du mest fruktade — med dig wilja wi tala några ord. Många kortare pröfningar och bedröfwelser kunna ock göra hjertat ondt, såsom att den ene förföljes af menniskor till någon tid; den andre blir sjuk, men blir åter frisk; den tredje har gjort en förlust, som dock icke rörde hans framtid o. s. w. Men detta allt är små barnaöfningar, mot hwilka man lätteligen blir tröstad. De rätt djupgående lidanden äro de, hwilka synas röra hela ditt lif och din framtid, då du ser dina käraste lifsönskningar och förhoppningar felslagna; du sökte blifwa lycklig och tyckes hafwa blifwit olycklig; du är behäftad med något, från hwilket du icke kan hoppas någon befrielse i tiden, t. ex. en så beskaffad sjukdom, eller en person, wid hwilken du är fäst för hela lifwet och hwilken är dig ett kors; eller du hade fästat ditt hjertas hela lycka wid en person, och denna är tagen ifrån dig o. s. w. Du, som nu i tysthet sörjer och anser dig olycklig — lyft dock upp dina ögon en gång och se rätt fram mot den oändliga ewigheten! Är du alldeles wiss, att du ej behöfwer Guds underliga och hårda wägar för att komma lyckligt fram? Har du så förgätit, hwilken stor och häpnadswäckande strid det gäller, om du skall warda frälst och komma till himmelen, då hela werlden är stadd i det onda, och du tror, att **de äro få, som warda saliga**, ja, att "den rättfärdige warder med plats salig"? Du tror och erfar kanske, huru hela ditt wäsende är genomdränkt af den gamle ormens gift, ty så är det i sanning med **hwarje** menniska; ditt hjerta är ett argt och illfundigt ting, som alltid will den orätta wägen; ditt kött är fullt med lustar och begärelser; du tror och ser, huru hela werlden omkrlng dig är full med förförelser, och huru djefwulens makt och list är så stor och mångfaldig, att många stora helgon blifwit förförda, hemligen bedragna och förtjusta, så att de blifwit ewigt borta. Detta är ju förskräckliga ting att skåda. Och dock kan du mena, att endast du skulle wara fritagen från all fara! **Dig** kan det falska hjertat och den gamla ormen aldrig bedraga, menar du. Du är säker, att det bestämdt skall gå wäl för dig, att komma igenom alla faror i denna werld? -"O!" säger du, "hwad har allt detta för sammanhang? Att jag håller mig olycklig, är wäl icke detsamma, som att jag är säker och anser mig fritagen från en ewig fara?" Swar: Här är ett djupare sammanhang, än du menar. War wiss, att Gud icke plågar menniskorna af **hjertat**, utan endast **hwar så behöfwes**. War wiss, att om icke lidandet behöfdes för ditt ewiga wäl, skulle den oändliga kärleken i Guds hjerta hellre gifwit dig ett paradis på jorden.

Och om det icke alltid är fråga om sjelfwa den ewiga dödens undflyende, borde det wara dig nog, att Herren will ännu mer helga dig, döda din gamla menniska och göra dig mer rik på andlig kraft, lif och anda, tro, bön, kärlek, waksamhet, ödmjukhet. Håller du sådant för ett intet? Håller du synden och din köttslighet för så likgiltiga ting, att det är dig okärt, att Gud dödar dem? Huru aktar du då Gud och hans wälbehag? Om Gud will winna mer ära på dig, skall detta wara dig okärt? Är du mer mån om din jordiska trefnad än om Guds ära? Betänk dock, o menniska, hwem som skapat dig till denna werld med en odödlig själ, och icke det allena, utan gifwit ut sin egen älsklige Son i en blodig död för din frälsning! Har Han icke rättighet att göra af dig "ett käril till heder"? — att så göra, att du blir till hans ära? Och det skall wara dig okärt, så att du förargas derpå? "O! nej", säger du, "derpå förargas jag icke; twärtom är det min innerliga bön, atr Gud måtte göra mig rätt allwarlig och helig till sitt namns ära. Och huru ofta har jag icke bedit, att Han måtte döda mitt kött, då jag känt min egen stora försumlighet och wanmakt dertill. Dermed att Han dödar mitt kött, är jag icke missnöjd; men jag talar om mina bittra erfarenheter, det är dessa, som göra mig olycklig." — Swar: Du will således blifwa korsfäst och dödad, men utan lidande; du will lida korsdöden leende, hafwa spikar genom händer och fötter, men utan smärta. O ja, så galet går det omkring i wåra tankar. Besinna derföre nu, att den gamla menniskan **kan** icke warda dödad utan lidande. När du bedit Gud döda ditt kött, undra då icke, att mycket bittert drabbar dig. Du har sjelf med sådan bön dragit det öfwer dig. Gud är mycket benägen att höra, när du beder om köttets dödande och nådens förökande, men Han wet

då intet bättre sätt, än lidanden, widrigheter, frestelser, kors och bedröfwelser.

Alltid salig, om ej alltid glad, Wandrar jag till Salems nya stad; Och hur arm och swag jag wara må, Wet jag, Jesus älskar mig ändå.

Alltid salig, om än mången gång Tryckt och nedtyngd under tidens twång. **Alltid salig** - hwad än med mig sker; **Alltid salig** - o hwad will jag mer? Den 29 September.

Efter sin barmhertighet gjorde Han oss saliga genom den nya födelsens bad. Tit. 3: 5.

Här se wi, **hwilka** nådeskatter Herren fästat wid dopet, **hwad** och **huru mycket** wi der undfå. Det heter nemligen intet mindre än: **warda salig**. Att **warda salig** åter, innebär att befrias ifrån alla sina synder, ifrån dödens och djefwulens wåld och deremot insättas uti det ewiga lifwets oändliga arf och håfwor; att på en gång återfå all den nåd, det barnaskap hos Gud, den ära och herrlighet, hwartill wi uti skapelsen woro ämnade, hwarifrån wi genom synden woro fallna, men hwartill Christus med allt sitt görande och lidande, ja, med sin död och uppståndelse åter förwärfwade oss rättighet. O, makalösa kärleksråd! Allt detta wille Christus sammanbinda med och likasom nedlägga uti döpelsens watten, för att sålunda med ett synligt tecken i sin församling kunna utmärka den enskilda egaren af all denna nåd och dermedelst ändtligen förmå oss till att omfatta hans stora, men andliga och osynliga gåfwa och taga tröst åt oss. Döpelsens watten, så ringa det än synes för utwärtes ögon, är då likwäl ett öfwermåttan rikt och dyrbart watten. Det är härmed, likasom om en stor egendomsherre sade om en ringa guldring: "Hwilken som får och emottager denna ring, den skall ega mig sjelf och all min egendom." Då wore den ringen, om ock i sig sjelf blott af några få riksdalers wärde, likwäl nu en underbart dyr ring; ty den innebure icke blott sitt eget wärde af några riksdaler, utan nu wore hela personen, som gjorde löftet, jemte alla hans stora egodelar inneslutna i denna ringens wärde. Och hwarföre så? Jo, endast för det löftesord, som war fästadt wid denna ring, nemligen att den, som finge och annammade honom, skulle få ega allt detta. Så är det ock med dopet: Utan Guds ord är det blott watten och af intet wärde, men genom det löftesord, Christus fästade wid detta watten, är det ett sakrament, hwari all nåd och salighet äro nedlagda.

Det är lärorikt att betrakta, huru Gud ofta brukat detta sätt att wid jordiska och synliga ting och tecken sammanknyta osynliga och himmelska nådegåfwor. Det swaga, sinnliga, klentrogna menniskohjertat har alltid behöft sådant. Wi hafwa härpå många exempel i gamla testamentet — exempel hwilka just förebilda wår frälsning genom Christus. När Israels barn skulle skonas för mordängelns swärd, skedde det genom det synliga tecknet, att dörrträden skulle bestrykas med påskalammets blod. Och när de i öknen woro bitna af de brännande ormarna, skulle de frälsas från döden genom den upphöjda kopparormens

åskådande - om hwilket räddningstecken uttryckligen står: "De, som wände sig till detsamma tecknet, blefwo helbregda, icke genom det, som de skådade, utan genom dig, som är allas Frälsare. Ty hwarken örter eller plåster helade dem, utan ditt ord, Herre, som helar alla." — Uti 2 Kon. hafwa wi äfwen en träffande förebild till dopet, samt huru wårt förnuft förhåller sig deremot. När den syrlske höfwitsmannen Naaman kom till profeten Elisa för att söka rening och bot för sin spetelska, erhöll han endast genom en tjenare profetens tillsägelse: "Twå dig sju gånger i Jordan, så warder du ren." Då blef Naaman wred och wille resa sin wäg, derföre att profeten icke sjelf kom och brukade några högtidliga ceremonier, utan endast skickade en tjenare med ett simpelt bud. Men när han ändtligen lät förmå sig att på profetens ord nedstiga i Jordan, blef han ock genast, enligt tillsägelsen, alldeles frisk och ren. Och hwarföre det? Wisserligen icke för någon egenskap hos Jordans watten, utan endast för det derwid fästade löftesordet: "Twå dig, så warder du ren!" Se nu här en bild af dopet — och af oss. Först se wi blott en ringa ordets tjenare förrätta dopet, och det med så enkla, oansenliga åtbörder. Om wi dock såge Gud sjelf med himmelsk högtidlighet döpa och hörde Honom sjelf tillsäga oss salighet, då skulle wi tro, då wore det af wigt och wärde, men nu är det en så gammal och långwäga tillsägelse, nu se wi ingenting för ögonen. För det andra stirra wi på sjelfwa wattnet och tänka: Äro då icke t. ex. mina ångerfulla tårars watten bättre att aftwå synden än detta, som är taget blott ur brunnen och gjutes på kroppen? Men om wi så fortfara att blott se på wattnet och förgäta tillsägelsens ord, blifwa wi dopets och Christi lättsinniga föraktare och förblifwa i wår

syndaspetelska. Kunna wi deremot i tron se på Christi tillsägelse om detta watten, då skall det ske oss alldeles efter orden, att wi också warda rena och saliga. Ty det är ju likwäl icke en dröm eller dikt, utan det är en ewig, gudomlig sanning. Han kan ju icke ljuga, Han, som sade: "Den som tror och blir döpt, han skall warda salig." När denne Herre säger ett ord, gäller likwäl det tusen gånger mer än alla wåra tycken och tankar. Låtom oss derföre, utan ringaste sidoblickar, hålla ögonen hårdt fästade endast wid Herrens ord; ty ingenting i hela werlden är wisst och pålitligt mer än detta.

O, dyraste Jesu, nu är mig allt wäl, Hwad will jag nu mer, då min fattiga själ Ur djupa förderfwet du dragit Och ren i ditt blod henne twagit! Den 30 September.

Han handlar 1cke med oss efter wåra synder och wedergäller oss icke efter wåra missgerningar. Ps. 103: 10.

Här äro nu orden så nådefulla och tröstliga och så tydliga, att man kan aldrig nog fröjdas deråt, prisa och tacka, och aldrig nog behjerta dem! Först är det **hela evangelii innehåll**, att Gud icke handlar med oss efter wåra synder, utan efter sin Sons förtjenst. Herren har en gång handlat med en efter wåra synder och wedergällt Honom efter wåra missgerningar. "Ty Honom, som af ingen synd wisste, har Gud för oss gjort till synd." "Sannerligen Han bar wår krankhet och lade uppå sig wår sweda, Herren kastade allas wåra synder uppå Honom. Han, Han är sargad för wåra missgerningar skull och slagen för wåra synders skull." "Ty Gud war i Christus och försonade werlden med sig sjelf och förebrådde dem icke deras synder." Här är grunden, hwarföre Han icke handlar med oss efter wåra synder, hwarföre de största syndare fått nåd och de största helgon, i gerningarne blifwit fördömda. Men det är sannt, Herren will med ett wisst folk handla efter deras synder. Det står i Rom. 4: 4: "Honom, som håller sig wid gerningarna, warder lönen icke räknad af nåd, utan af pligt", d. ä. de skola få efter förtjenst, derföre att de så wilja, och således icke i sanning hyllat Sonen. "Men honom, som icke håller sig wid gerningarne utan tror på Honom, som gör den ogudaktiga rättfärdig, hans tro warder honom räknad till rättfärdighet." Kortligen: Att Gud icke handlar med oss efter wåra synder, är hela evangelii innehåll; och likwäl sitter den smittan outplånlig i alla menniskor, äfwen de trogna, att Gud ändå skall wara oss nådigare, då wi warit frommare, och mindre nådig, då wi försyndat oss. Men wore det så, då wore rättfärdigheten sannerligen af gerningarna, och **då är Christus fåfängt död**. "Men är det nu **af nåd**, så är det icke af **gerningar**; annars wore nåd icke nåd! Är det åter **af gerningar**, då är det icke nåd; annars wore gerning icke gerning."

Men se nu widare, huru hög denna tillräknade rättfärdighet är. O, underbara ord, som nu följa i wår psalm: "Så hög som himmelen är öfwer jorden, låter Han sin nåd wara wäldig öfwer dem, som frukta Honom." Måtte hwarje christen djupt inskrifwa i sitt hjerta dessa herrliga ord, denna stora bild, som Herrens Ande sjelf brukat, och de skola göra ett himmelskt paradis i hans hjerta. Tänk: Så hög som himmelen är öfwer jorden — det kan ju intet menskligt öga mäta; och dock står här, att lika högt **låter Herren sin nåd wara wäldig öfweross**. Nu är himmelen så hög öfwer jorden, att för alla de ojemnheter, som äro på jorden, icke den minsta ojemnhet deraf uppkommer på himmelen. Wisst är det för oss här nere ett stort afstånd mellan dalbottnen och de högsta bergspetsarna; för oss här nere äro således på jorden stora ojemnheter. Men war wiss, att ingen bergspets når till himmelen att der göra någon ojemnhet. Så är det ock med synderna och nåden. För oss äro wåra synder ofta såsom höga berg; men Guds nåd är så hög öfwer dem alla, som himmelen är hög öfwer jorden, så att alla wåra synder icke ens skola göra den minsta ojemnhet i nåden. Och tänk: Skulle synderna göra en ojemnhet i nåden, så att wi hade nåd hos Gud, då wi gjort några bättre gerningar, och icke hade samma nåd, då några brister wisat sig, då wore ju rättfärdigheten sannerligen af gerningarna, och allt wore falskt, hwad evangelium lärer om försoningen och nåden. Men känn här, huru förnuft och känsla hisna wid denna tanke! Och **Christus**, som säger om de skröpliga lärjungarna: "Nu ären I rena, och alldeles rena", och Paulus, som säger: "Är det af nåd, så är det icke af gerningar", och David, som här säger, att nåden är så hög öfwer oss, som himmelen är hög öfwer jorden, de måste alla wara dårar och lögnare! Så djupt sitter den smittan i oss, att nåden måste bero af gerningarna. Men den, som skall kunna stå fast i sådan **trons kamp**, måste djupt inskrifwa den Helige Andes ord i sitt hjerta och rätt allwarligt bedja Gud om tron.

Wisst eländig jag är, Men se Jesus mig bär, Han mig skyddar, min Frälsare god; Se´n Han synderna tog Och wid korset dem slog, Är jag salig och frälst i hans blod.

Huru med mig det än är, Hur än synden mig tär, Är jag salig likwäl och har ro; Allt i Jesus jag fått, Nu jag har det så godt; Ack, hur saligt det är att få tro.

Under sorger och strid Jag i Honom har frid, I min nöd jag hos Honom får bo; Kommer synd eller död, Dock det har ingen nöd, Ty i Jesus jag hafver min ro.

När på Honom jag ser, Emot döden jag ler Och går lugn emot gapande graf; Ty jag wet nu, att Han I sin död öfwerwann Ock min död, och dess glafwen bröt af. Den 1 Oktober.

Förlåt oss wåra skulder. Matth. 6: 12.

Denna bön: **Förlåt oss wåra skulder**, är den nya menniskans hjertearbete, hwarigenom alla öfriga krafter i henne sättas i rörelse. Då hjertat i kroppen stannar och icke mer drifwer blodet genom ådrorna, då är det slut med lifwet, då flyktar själen; så ock, då denna bön upphör, så att man icke mer suckar om förlåtelse, icke mer behöfwer komma till nådestolen, då är det slut med nådelifwet, då flyr Guds Ande. Wi weta ju, att hela det andliga lifwet beror af twenne hufwudsakliga nådewerk, hwilka i korta ord kallas **bättring** och **tro**, eller å ena sidan **syndens** lefwande kännedom, som drifwer menniskan till bön både om förlåtelse och hjelp mot densamma, och å andra sidan den nådens kännedom, hwarigenom menniskan kommer till nådestolen och begär och emottager denna förlåtelse. Det är för denna allrawigtigaste punkt i wårt andliga lif, som Herren lärde oss denna bön. Wi weta, att om allt annat, som tjenar till lif och gudaktighet, finns hos en menniska, men denna umgängelse wid nådestolen saknas, så är allt falskt och dödt; såsom Herren Christus gifwer tillkänna, då Han säger till församlingens ängel i Ephesus: "Jag har emot dig, att du har öfwergifwit den första din kärlek". "Den första kärleken" är trolofningskärleken, den nyss benådades kärlek för erhållen förlåtelse, hwarom Herren sade: "Den som mycket förlåtes, han älskar mycket."

Detta är det första, denna bön will lära oss. Ty då Herren lärde sina barn i denna dagliga bön bedja: **Förlåt oss wåra skulder**, märker jag deraf allraförst, att hans barn skola wara sådana, som allt framgent känna behof af förlåtelse och således känna synder, hwilka bekymra dem; ty icke kan Han hafwa ämnat sin bön till ett tomt uttryck af något, hwarom man icke mer bekymras, således till skrymteri, utan sannerligen till uttryck för ett werkligt bekymmer. Gud förskräcke oss för det skrymteriet, att wi skulle fortfara att bedja denna bön, under det wi inga bekymrande synder wisste med oss! — Så finna wi då, att denna bön wittnar, att de rätta christna skola hafwa en fortfarande syndakänsla och fortfarande behof af förwissning omsfyndernas förlåtelse. Detta war det första, wi här borde lära och allwarligt betänka.

Men det andra, wi här finna, är, att det icke lär bewisa något emot wår christendom, att wi weta med oss bekymrande synder. Det finns några christna, som med allt sitt ljus i evangelium och sitt flitiga bruk af detsamma äro sällan rätt fria i sin ande, blott derigenom att de icke erhållit den kraft och befrielse från sina synder, som de anse, attden rätta tron skall medföra. De weta wäl, ty de se det i hela Skriften, att de trogna också hafwa synd, att köttet strider emot anden o. s. w., men icke dessmindre, så snart några werkliga synder framträda hos dem sjelfwa, blifwa de förbryllade och förlora sin frimodighet genom den tanken, att sådana icke skulle ega rum hos dem, om de wore rätta christna; och dermed förråda de, att i deras innersta dock gömmer sig den föreställningen om de rätta christna, att de äro fria från werkliga synder. Sådana borde likwäl, hwarje gång de bedja denna bön, wäckas ur sin förwillelse och besinna, att det måste ännu finnas werkliga synder hos de rätta christna; ty icke behöfwa wi bedja om förlåtelse för några synder, som icke werkligen finnas hos oss. Nej, då Herren Christus här lärer sina bästa lärjungar en bön, som de och alla rätta christna skulle dagligen bedja, och i denna bön lärer dem säga: "Förlåt oss wåra skulder, såsom ock wi förlåta dem, oss skyldiga äro", då märker jag, att hans sanna barn ännu hafwa werkliga synder att dragas med; då märker jag, att Han icke föreställt sig några barn, som skulle wara fria ifrån synder, utan twärtom, att synden skulle ännu alltid bekymra dem.

Det tredje jag märker deraf, att Herren lärde oss bedja denna bön, är, att Han **ärnade** och **wille werkligen förlåta** oss synderna, att Han beredde sig på ett **beständigt förlåtande** med sina barn. Tänk, när den trofaste Frälsaren sjelf sade: "Bedjen alltså: Fader wår, **förlåt oss wåra skulder"**, då will Han ju sannerligen förlåta dem. Här hafwa wi åter den wäldiga tröst, som ligger i den omständigheten, att Herren lärt oss bedja om något wisst. Då weta wi ju alltid, att åtminstone den saken, som Han sjelf lärt oss begära, måste Han wilja gifwa oss. Eller skulle wi föreställa oss, att den trofaste Herren och Frälsaren, som utgaf sitt blod till syndernas förlåtelse, skulle, när Han derjemte lagt orden i wår mun, huru wi böra begära denna förlåtelse, likwäl icke gifwa den, när wi komma och göra, just såsom Han sjelf lärt oss, och bedja derom? Skulle Han i denna allra allwarsammaste angelägenhet för wåra själar så gäcka oss — Han, som kommit af stor kärlek och gifwit sitt blod ut för oss? Hwem är det då, som likwäl gör oss denna sak så owiss, som qwäljer wåra hjertan med ett dunkel och en owisshet om Guds nåd, hwarigenom wi nästan aldrig äro rätt tillfreds och wissa derom? Skola wi icke märka, att det är wåra själars fiende, och derföre begynna på Christi trofasthet wara på det högsta wissa om denna förlåtelse!

I synd jag född och aflad är, I synd jag lefwat har, Och full jag är af ondt begär, Dock will jag hålla qwar, **Att synden är förlåten**.

Och derwid städs jag lefwa will — Det är min enda tröst — Och när jag syndar, lyssna till Den gode Herdens röst, **Att synden är förlåten**. Den 2 Oktober.

Såsom ock wi förlåta dem, oss skyldiga äro. Matth. 6: 12.

Detta tillägg till den femte bönen anses af många fromma själar mycket förskräckligt, så att de häraf ofta blifwa modfällda; men det beror af missförstånd. Detta tillägg skall twärtom bidraga till en förwissning i tron, om wi rätt förstå det. För några falska christna, som kunna lefwa i oförsonlighet och hat, är det med rätta förskräckligt och är för dem den bindenyckel, hwarmed de sannerligen äro bundna till ewig fördömelse.

Låtom oss då betrakta detta tillägg: **Såsom ock wi förlåta dem, oss skyldiga äro**. Mången har undrat, om Herren Christus werkligen wille säga, att endast så wida wi förlåta wår nästa, skall Han förlåta oss, och man har tänkt: Han är ju Gud och icke menniska och dömer ju icke, såsom ögonen se; och huru kunde wi någonsin wara rätt trygga om förlåtelse, om Gud icke förlåter, mer än wi förlåta? — men wi behöfwa icke wara i owisshet om meningen af detta tillägg, då wi ju se, huru Herren sjelf förklarade det, så snart Han hade förestafwat Fader wår. Det första, Han då talade, war just till förklarande af detta stycke, och Han sade: "Ty om I förlåten menniskorna deras brott, så förlåter ock eder himmelske Fader eder. Men om I icke förlåten menniskorna deras brott, så skall eder Fader icke heller förlåta eder edra brott." Och i Matth. 18 gör Herren en särskild liknelse att inskärpa detta förhållande, nemligen om den tjenaren, som war skyldig tiotusen pund och fick allt eftergifwet, men sedan utkräfde till yttersta skärfwen sin medtjenares skuld om hundra penningar och för denna obarmhertighet åter föll under sin egen stora skuld, som nu skulle också betalas till yttersta skärfwen. Då förklarar Herren: "Så skall ock min himmelske Fader göra eder, om I icke förlåten af edert hjerta hwar och en sin broder, det de bryta." Af allt detta märka wi wäl Herrens allwarliga mening med detta tillägg. Men af denna liknelse finna wi ock, att denna punkt alls icke angår werlden. Den will säga: Om en god menniska, som dock icke för egen del gjort räkenskap med Konungen, d. ä. icke genom bättring och tro kommit i förening med Gud, utan lefwer i det naturliga tillståndet — om en sådan är än så säll i medwetandet, att ingen owän hafwa på jorden, utan att hon hjertligen gerna förlåter alla elaka menniskor deras brott emot henne, så blir hon dock kastad till afgrundens yttersta mörker, blott derföre att hon icke hade för egen del gjort räkenskap med Konungen. Detta är det första, som här må betänkas. Men å andra sidan: om en menniska genom Guds stora nåd och Fadrensdragande werkligen kommit till bättring och förlikning med Gud, men sedan åter, när hon kommer ut i werlden, blir förd i sådana widlyftigheter att den der ena punkten, som i omwändelsen war hennes ögonmål, nemligen Guds nåd och wänskap, blir bortblandad, så att hon kan, t. ex. för någon mycket stor ondska och orättfärdighet af menniskor, stanna i hat till dessa och icke kan af hjertat förlåta, då har den själen åter förlorat sin erhållna benådning hos Gud och har då lidit en grufligt sior förlust på de menniskornas ondska — eller egentligen genom sin andes affall.

"Men är det möjligt", säger du, "att Gud så dömer en swag menniska, för det hon icke kan förlåta alla onda menniskor?" Ja, det är icke blott möjligt, utan det är just, hwad Christus med uttryckliga ord och den anförda liknelsen sagt oss; och derföre har Han om detta märkliga förhållande inlagt en påminnelse i denna dagliga bön. Si, saken är den: wisst blifwa äfwen de orättfärdiga, som retat dig till hat, straffade; och wisst har Christi blod afplanat så stora synder som ditt hat. Men att du kan stanna i hat, det bewisar, att du är fallen, att du icke mer står i nya födelsens nåd; ty allt det som är födt af Gud, det öfwerwinner werlden, öfwerwinner äfwen hennes största ondska, såsom wi se, att de heliga martyrer kunde med gladt och mildt hjerta låta sig stekas o. s. w. Och segren, som öfwerwinner werlden, är wår tro. Saken är, att den rätta Guds nåd, hwarigenom dina egna synder en gång woro dig ett så stort ondt, att deremot alla andra menniskors ondska blefwo dig ringa, och Guds wänskap war dig ett så stort godt, att allt annat fick för detta goda fara — att detta sinne är nu förloradt, efter du kan så öfwerwinnas af det onda, att du stannar i hat. Ty detta beror alltid af, huru högt man uppskattar sin egen synd och Guds nåd. Blir din egen synd rätt stor för dig, då blir dig andra menniskors ondska ringa; blir Guds nåd rätt dyrbar för dig, då lemnar du med lätthet allt annat. Deraf kommer, att de swagaste, uslaste christna, som gå nedtryckta under sina egna synder och uselheter, kunna mycket lätt stå detta profwet att förlåta andra; ja, ju swagare och uslare de äro i egna ögon, desto lättare går det att förlåta andra. Se nu här hemligheten af detta tillägg. O, det är så fint, så skönt, att det wäl förråder sin Mästare!

Will **du** ej lefwa **Honom**, som dött **för dig**, ja, dig, Som tagit **dina** synder och deras straff på sig, Will du ej fritt förlåta din broder?

Ja, har du rätt erfarit, hur ondt **ditt hjerta** är, Och huru ömt din Jesus dig på sitt hjerta bär, Nog kan du se´n förlåta din broder. Den 3 Oktober.

Christus är uppstånden på tredje dagen efter Skrifterna

1 Cor. 15: 4.

Med denna erinran om Christus har apostelen i 1 Cor. 15 helt oförmärkt lagt den fastaste grunden för hela sin bewisning af läran om **de dödas uppståndelse**, förrän han ännu hade sagt corinthierna, hwad han ernade bewisa. För det första hade han härmed fört dem ifrån deras egna tankars och tyckens ostadiga drifsand till den fasta grunden för all sann tro, nemligen att **Gud har talat — Gud har talat på jorden** — och hwad Gud har talat, måste ewinnerligen gälla, trots allt hwad wåra arma hufwuden och hjertan inwända. Himmel och jord skola förgås, men icke en bokstaf eller prick af Guds ord. Detta är här wigtigt att märka; ty hela grunden för alla wåra twifwel i denna och hwarje trosartikel är endast den, att wi icke begripa, huru det är möjligt. Wårt lilla hufwud reser sig upp emot den store Guden och will, såsom Luther säger, "taga Honom i kragen och fråga, huru Han kan säga så". Och wi betänka icke i wår blindhet, att wi icke ens begripa wår egen kropp och själ, hwilka wi hafwa så nära; wi kunna icke begripa wåra egna förmögenheter, t. ex. wårt minne, wår tanke, wår syn, wår förmåga att tala. Om man tänker grundligt blott på dessa förmögenheter, måste wi bekänna, att de äro underbara Guds skapelser, hwilka wi icke begripa. Och dock wilja wi förstå sjelfwa Skaparen, eller mästra Honom och göra Honom till ljugare, så snart Han säger oss något, som wi icke förstå. Hwilken af oss war hans rådgifware, då Han skapade det första menniskohufwudet på jorden? Gud ware oss nådig, låt oss icke blifwa dårar!

Si, då nu apostelen började med att påminna corinthierna, hwad som war dem förkunnadt **efter Skrifterna**, wille Han på en gång taga hela frågan ifrån förnuftets afgörande och föra dem direkt till **ordet**. Tron skall alls intet annat hafwa för sig än ordet och icke tillåta förnuftets **mästrande** af heliga trosartiklar; ty eljest skola wi snart förlora allt sannt ljus och omsider intet annat tro, än hwad wi se med ögonen och känna med händerna. Såsom i den artikeln, att jag skall tro de dödas uppståndelse, att alla menniskor skola på en dag warda åter lefwande, och wår kropp och själ komma tillsammans, såsom de nu äro, det kan sannerligen icke förnuftet begripa. Ty det ser blott, hwad som är för ögonen, att werlden stått så länge, och den ena dör efter den andra, och alltsammans blir dödt, förmultnadt och alldeles till stoft i grafwen, och att ännu ingen enda är återkommen; derjemte, att somliga kroppar blifwit förbrända till aska, och askan förskingrad, och andra hafwa fallit i hafwet och blifwit uppätna af

fiskar. När nu förnuftet willutgrunda, huru wår Herre Gud skall hafwa reda på alla dessa och på en dag göra nya kroppar af dem, då är det sannerligen ute med hela trosartikeln. Och så går det alltid, när förnuftet skall bedöma en ren trosartikel, och menniskan icke håller sig blott till ordet. Såsom när jag oroas af mina synder, af lagens och samwetets domar, måste jag ju förlora all wiss tillförsigt om Guds nåd och wälbehag, om jag icke strängt håller mitt öga fästadt wid Guds nådeförbund i Christus och hans försäkringar derom. Släpper jag detta fäste och kommer blott in i mina egna tankar och känslor, då är det snart ute med tron. Så har det ock ofta gått med sjelfwa läran om **Christus**, då man har welat förstå, huru Gud kunde bestämma sin Son till wår försoning, eller huru Guds Son kunde blifwa menniska, gråta, bedja, lida, dö, eller huru Gud kunnat lemna en stor del af werlden i okunnighet härom och icke med sin allmakt, t. ex. genom änglar, utbredt sitt evangelium o. s. w.; då har man fallit på allehanda underliga och galna tankar och slutat med att tro ingenting. Ja, så går det ock ännu i dag för många i affeende på sakramenterna; man ser i dopet, att wattnet är watten, hwilket ock ett djur ser; man ser i nattwarden, att brödet är bröd och winet win o. s. w., och när man då förgäter, att Gud är allsmäktig, eller ock med munnen erkänner detta, men i hjertat tänker: Det och det kan Han icke göra — då har man snart borttappat de herrligaste trossanningar blott för det blinda och förmätna förnuftets inblandande. **Gud har talat**, det skall då wara allt. Ty att jag skall blifwa ståndande i den tron, att jag skall få ett ewigt lif med en skön och herrlig lekamen, när jag ligger under jorden, förmultnar och blir stoft, dertill fordras en gudomlig och himmelsk försäkran och wisshet, som icke rättar sig efter något kännande och seende, utan kan se upp öfwer allt sådant till Honom, som talat det, och hwilken rikligen förmår göra öfwer allt, det wi bedja eller tänka. Det såg icke heller likt ut, att Christus skulle uppstå, när Han war så jämmerligen dödad och låg nere i grafwen under den förseglade stenen; då war det sannerligen allt för swårt att tro, att Han nu skulle wara en Herre öfwer död och graf. Men efter Han hade sagt det, Han, hwilken "bär hela jorden med tre fingers mått", så måste det dock ske. På detta måste äfwen wår uppståndelse, så orimlig, ja, omöjlig den synes för allt förnuft, likwäl en dag blifwa en werklighet, så sannt Gud sjelf har sagt det och icke kan ljuga. Si, så wigtigt war det, att apostelen här förde corinthierna in på det gudomliga ordets grund.

Uppstånden är Christus, gudomliga lif! För oss Han då dödade döden. Uppstånden är Christus, min fröjdesång blif Mot synden och yttersta nöden. O Jesu, i hjertat jag gömmer **ditt ord**, Mer högt och mer dyrbart än himmel och jord: **Jag lefwer, I skolen ock lefwa**. Den 4 Oktober.

Om I lefwen efter köttet, skolen I dö. Rom. 8: 13.

Här afsäger apostelen domen helt kort och rakt fram öfwer alla dem, som lefwa efter köttet. Härmed will han isynnerhet wäcka **dem** till besinning, som under föregifwande af **evangelii frihet** wilja följa köttets lustar; ty apostelen talar här till en hop christna. Han will om möjligt wäcka dem ifrån en sådan willfarande inbillning, att de icke måtte i stället för lif och nåd, hwaraf de berömma sig, stanna i den ewiga döden. Det rimmar sig alldeles intet, will han säga, att I, som nu ären frälsta från synden och döden och delaktiga af Christi nåd, skullen fortsätta edert förra köttsliga lefwerne; ty om I det gören, skolen I icke tänka, att I ändå kunnen behålla lifwet och warda saliga, utan I måsten då stanna i den ewiga döden. Christi förtjenst skall sannerligen icke tjena dem, som **wilja blifva** i sina synder; nej, Christi död är gifwen till att tjena endast dem, hwilka gerna wille wara fria ifrån sina synder, men icke sjelfwa kunna befria sig ifrån desamma.

Men här fordras nu att något bestämdare fatta, hwad det will säga att **lefva efter köttet**. Utom det att hjertat wanligen will tyda den frågan efter sitt tillstånd, så att skrymtaktiga själar wilja, att det skall beteckna endast ett groft lefwerne i uppenbara laster, och deremot allwarliga och rädda själar frukta, det hwarje swaghetssynd antyder detta lefwerne efter köttet; så har man ock ofta wid utläggningen af dessa ord warit nog swäfwande och owarsam, hwilket är särskildt farligt, när frågan gäller lif och död, såsom här är händelsen. Hwad menas då här med att **lefwa efter köttet**? Först märka wi då, att med **köttet** icke menas någon wiss synd eller lusta, utan **hela wår förderfwade natur**, sådan den är från wår födelse af fader och moder; såsom Christus säger: "Det som är födt af kött, det är kött." Men nu säga somliga: Att lefwa efter köttet, är att gifwa köttet frihet, att göra, hwad köttet lyster. Detta är blott så obestämdt uttryckt, att det lätteligen kan missförstås. Knappt finnes någon

ogudaktig, som icke i **något** fall strider emot sitt kött och skulle då kunna tänka: Jag gifwer icke köttet **all** frihet och måste derföre icke lefwa efter köttet. Å andra sidan finnes ingen troende christen, som icke måste med ånger bekänna, att han äfwen i ord och gerning försyndar sig; men sådant förutsätter ju alltid, att köttet fått **någon** frihet. Derföre fordras här ett mera bestämdt begrepp om saken. De som med christligt förstånd och mer utförligt tolkat detta språk, hafwa ofta sagt: Apostelen will säga, att om de christna blifwa wårdslösa och gifwa efter för köttet, så kunna de derigenom andligen dö, då syndenwerkar antingen sömn och förhärdelse, eller otro och förtwiflan. Detta är wisserligen en christlig tolkning, men dock är utan twifwel ännu en annan riktigare. Apostelens ord äro nemligen mycket mer bestämda än nyssnämnda tolkning. Att wara wårdslös och gifwa efter för köttet, är wäl fruktanswärdt farligt, men icke ännu detsamma som att lefwa efter köttet; och orden, I skolen dö, beteckna, efter apostelens talesätt, något mer än detta, att I kunnen andligen dö. Wi finna nemligen af andra ställen, der apostelen anwänder detta hotande språk till de christna, att han afkunnar den egentliga dödsdomen, talar om den ewiga döden, såsom syndens lön. Just detta, apostelens talesätt, är den wigtigaste förklaringsgrunden. Så heter ock att "lefwa efter köttet", såsom ordet lefwa wisar, icke att blott tillfälligt förgå sig, utan att föra ett lif, som är enligt med köttet eller den fallna naturen.

Att lefwa efter köttet måste alltså betyda detsamma som att "wandra efter köttet", att både till sinnet och lefwernet följa den fallna naturen. Nu weta wi, att affallet stundom sker till högra sidan, eller till egen rättfärdighet, till lagens gerningar, såsom de galaters fall, hwarom apostelen säger: "I hafwen mist Christus, I, som wiljen warda rättfärdiga genom lagen, och I ären fallna ifrån nåden." Och just om detta fall säger han: "I hafwen begynt i Anden; wiljen I nu lykta i köttet?" Stundom åter sker fallet till wenstra sidan, i syndens orenlighet; hwarom Petrus säger, att de, som hafwa en gång "genom Christi kunskap undflytt werldens orenlighet, hafwa åter bewefwat sig deruti och äro öfwerwunna". De hafwa nu antingen uppsökt en falsk tröst för synden och börjat "sjelfwiljande" lefwa i densamma, såsom Judas; och de hafwa då alltid samma tecken som denne, att de icke mer bekänna för Herren sin synd och söka förlossning, utan hylla och förswara henne. Eller ock lefwa de under en dold förtwiflan, då de hafwa "bortdrifwit ett godt samwete och äro skeppsbrutna i tron", så att de icke mer lefwa wid nådestolen. Allt sådant heter att "lefwa efter köttet" och är något helt annat än att tillfälligt "gripas fången af syndens lag i lemmarna", hwarunder anden kämpar emot synden och ännu kan "tacka Gud genom Jesus Christus, wår Herre".

Hjelp mig tro, att fastän synd och strid Nedslå modet och bedröfwa mig, Att jag mången gång ej ser min stig, Är jag likwäl salig.

Men då, Herre, will jag icke mer **Synda bort den tid, som du mig ger;** Jesu god, om blott din wilje sker, Är jag alltid salig. Den 5 Oktober.

Om I döden köttets gerningar med Anden, så skolen I lefwa.

Rom. 8: 13.

Här wisar oss nu apostelen den rätta segerkraften öfwer köttet till tröst och ledning för dem, som känna sin egen swaghet och wanmakt i striden. Till att öfwerwinna och döda köttets mäktiga lustar, dertill fordras något annat än blott menskliga krafter. Såsom ock Luther anmärker, då han om köttets dödande med Anden säger, att wi uti frestelsestunden skola "komma ihåg Guds ord och **genom tron på syndernas förlåtelse** styrka oss deremot". O, att wi alla kunde minnas detta, att när det blir mycket illa med oss, då wi sakna all kraft i striden och känna endast köttet mäktigt, så att wi ofta falla och förgå oss, och det tyckes oss, såsom Gud wore alldeles död och förswunnen ur werlden — om wi dock kunde minnas detta, att då är tid att upphöra med wår egen strid och nu wända oss blott till att höra om Guds stora nåd i Christus, nu wända oss till evangelium och alla nådens medel, för att återställa wår rubbade trosfrid; nu lemna all tanke på wår egen kraft eller swaghet och företaga blott en enda fråga: Gud, får jag din nåd? Får jag din förlåtelse för allt? På denna fråga måste wi hafwa ett bestämdt swar, innan wi kunna få någon kraft. Men då gäller att 1cke söka detta swar i känslan, utan endast i Guds eget ord. Om du nu får den trösten, att Gud är din wän och Fader, lemna då åt Honom äfwen den omsorgen om dina frestelsers

öfwerwinnande. Detta är segerkraftens hemlighet. Så länge du tror dig sjelf kunna något göra, får du idkeligen falla. Ty så stor är Herrens nitälskan om sin nåds förherrligande, att Han hellre låter wår skönaste wandel förstöras, än att hans ära skulle gifwas åt kreaturet. Slutlärdomen af alla wåra strider för köttets dödande är, att det är allenast **Herren**, som har makt härtill, att det är Herren, som gör det, ehuru på det sättet, att Han hos oss uppwäcker omsorg derom, hos oss werkar en fattig ande samt tro, willighet och bön, och derföre tilltalar oss, på det wi måtte söka det allt hos Honom. Och när det kommit dertill, att wi i tron innerligen önska af Honom all nåd och kraft, då utförer Han alltid sitt werk till wårt kötts dödande, huru helst Han nu förer oss. Hörer Han wår bön och gifwer oss nåd och kraft att försaka all ogudaktighet och werldslig lusta, då dödas wårt kött; men undandrager Han oss sin kraft och lemnar oss att sållas af satan, då dödas också wårt kött — då dödas det innersta i den gamla menniskan, den djupa inbillningen om wår egen kraft.

Köttets gerningar, som skola dödas, äro allehanda **yttringar** af detinneboende förderfwet, hwilket inblandar sig i wåra tankar, sinnesrörelser, ord och handlingar, så att tillfällen för köttets dödande saknas aldrig. Uti Gal. 5 uppräknas ett stort antal af "köttets gerningar". Men är du ock icke i frestelse till grofwa synder, så har du en djup och oändlig egensinnighet, eget tycke, egen wilja och egen ära att beständigt waka emot. Detta finare inre förderf blir hellre bortglömdt än det yttre och gröfre, men är likwäl sjelfwa källan till allt ondt; derföre fordrar det en särskild allwarlig uppmärksamhet. Betänk derföre ofta, att hwad du sjelf tänker, will och tycker, är det första, som bör misstänkas, wid Guds ord pröfwas och med Andens kraft dödas. Sedan frestas du t. ex. till wrede och otålighet emot menniskor; då gäller det att ihågkomma, huru mycket Gud förlåter dig, och huru du derföre bör förlåta din nästa. Du frestas kanske till högmod öfwer ditt förstånd, din lärdom, konst, skicklighet; kom då ihåg, att Gud står emot de högfärdiga, men de ödmjuka gifwer Han nåd. Du frestas kanske af wällust och orena begärelser; då måste du ihågkomma, att du är ett heligt Guds tempel, hwilket icke bör orenas — men först och sist, att du är i Guds ewiga nåd och sällskap och bör derföre wandra Honom wärdigt. Du frestas kanske till girighet och egennytta i handel och arbete; kom då ihåg, att du är en himmelens arfwinge, som bör fara efter det, som är ofwantill. På detta sätt fordras här wisserligen ett beständigt köttets dödande, hwilket ofta blir oss ett bittert lidande och fordrar derföre ett oändligt tålamod. Men saliga de menniskor, som härmed hålla ut intill ändan! De äro Guds barn och himmelens arfwingar. Det blir ofta bittert, men är för Gud, änglar och helgon en ljuflig syn, när t. ex. en ung menniska, som mycket älskade werlden och dess nöjen, nu för Herrens skull försakar det allt; eller när ett barn, som war af naturen mycket egensinnigt, nu strider mot sig sjelft och underkufwar sin egen wilja under Guds och föräldrars; när en menniska, som war mycket böjd för högfärd och flärd, har nu genom Andens tuktan blifwit anspråkslös och enkel; ja hwilken skön syn, när den stolta och wredsinta börjar tukta sig sjelf och wara mild, ödmjuk och saktmodig o. s. w. När menniskan sålunda börjar för nådens skull gå rakt emot sin natur och strida emot sig sjelf: sådant heter wisserligen att döda köttets gerningar med Anden. — Och sådana **skola lefwa**, säger apostelen; sådana skola intaga himmelen, skola, efter en kort tids dödande af köttet, hafwa det ewiga lifwet hos Gud, änglar och helgon i en oändlig salighet.

All sällhet Jesus med sig för, All nåd Han mig af hjertat gör; Hans krona är af helighet, Hans spira af barmhertighet.

På all min jämmer gör Han slut, **Och all min synd Han plånar ut**. Dig ware pris, o Jesu Christ, Som hjelper mig af all min brist. Den 6 Oktober.

Hwilken will åklaga dem, som Gud har utkorat? Gud är den, som rättfärdigar. Rom. 8: 33.

Mer kort och ordagrannt: "Hwilken will åklaga **Guds utwalda**?" "Guds utwalda" äro de, som "äro i Christus Jesus", i hwilken Gud har allt sitt behag, och "i hwilken Han har utwalt oss före werldens grundläggning". Dessa äro de, hwilka Han ock i tiden uttagit från werlden eller afskiljt till sina barn och arfwingar; hwarom Herren sade: "Jag har utwalt eder ifrån werlden." Detta är den enda sanna och helsosamma anwändningen af ordet "utwalda", hwilken anwändning står tillsammans med allt Guds ord och ingifwer både tröst och gudsfruktan. Skulle jag deremot wända mina tankar på Guds för oss hemliga **förutseende** och göra mig antingen den tanken, att Han sett, det jag skall blifwa i tron intill ändan, eller ock att jag icke skall blifwa det, så wore detta att bruka ett för

christna owärdigt lättsinne i heliga och allwarsamma frågor, ja, att grunda sin tröst eller sin oro på lösa tankar och föreställningar. Det enda säkra är, att så länge wi icke "sjelfwiljande synda" eller affalla, utan **frukta för att förlora Christus**, skall ingenting kunna skilja oss ifrån hans kärlek, och då äro wi alla stunder Guds utwalda. Likasom Petrus säger: "I ären det **utwalda slägtet**", så betecknar wår apostel här de trogna såsom **Guds utwalda**, men anförer dock en annan och särskild grund för den trösten, att ingen anklagelse skall drabba dem, nemligen denna: Gud är den, som rättfärdigar. Deraf märka wi, att han i denna fråga icke grundar wår tröst på Guds förutseende, hwilket alltid är för oss förborgadt. Men emot "anklaga" swarar "rättfärdiga", såsom en fullkomligt motsatt handling. Då Gud rättfärdigar, gäller ingen anklagelse. Sådan är apostelens tröst på detta ställe.

Gud är den, som rättfärdigar. Gud är den ende domaren, Gud är den, som wi med wåra synder förolämpat; såsom David säger: "Mot dig allena har jag syndat". Då nu Gud rättfärdigar, hwilken will då anklaga? Hwad gälla då hjertats eller samwetets anklagelser? Det ligger en besynnerligt mäktig tröst i den omständigheten, som många förbise, att under det Gud är den ende, wi hafwa att frukta, det är Gud sjelf, som rättfärdigar, Gud sjelf, som förswarar oss, Gud sjelf, som tagit wår sak på sitt hjerta, Gud sjelf, som brukar så många ord för att öfwertyga oss om sin nåds fasthet. Tänk, då Herren Gud alltifrån ewighet haft detta uppsåt och från werldens begynnelse förkunnat, att Han sjelf wille gifwa en hjelp för wåra synder, och har i tidensfullbordan utgifwit sin egen Son till att fullgöra allt, hwad lagen icke kunde åstadkomma, hwarföre Han ock rättfärdiggör alla dem, som tro på Honom: huru kunna då synderna inför Gud något gälla till wår fördömelse? Då skulle Gud sjelf hafwa ogillat sitt eget ewiga råd och sin egen dyraste gerning. Wi må aldrig glömma detta, att wår rättfärdiggörelse är Guds egen fria gerning; såsom apostelen säger: "Han har tagit oss sig sjelf till barn efter sin wiljas goda behag." Så säger ock Herren Gud sjelf: "Jag, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull." Det är ock ingen, som kan rättfärdiga eller frisäga en syndare för hans skuld och förklara honom rättfärdig, utom Gud allena. Det är Gud allena, som rättfärdigar. Huru kan då någon anklagelse gälla emot dem, som Gud rättfärdigar? Apostelen talar här i samma tröstfulla, trotsande ton, som Christus i liknelsen om arbetarena i wingården, deri husbonden säger: "Må jag icke göra i mina ting, hwad jag will? Att jag will gifwa denne en oförtjent gåfwa, hwad kommer det dig wid?" Så will ock apostelen här säga: Det är Guds egen fria sak att rättfärdiga, hwem Han will. Nu will Han rättfärdiga alla dem, som hylla Sonen; dem bekläder Han med gudomlig rättfärdighet och dömer, att inga synder skola dem tillräknas till fördömelse; Han dömer, att alla de synder, som ännu beswära dessa, skola alltid wara dem förlåtna; må Han icke göra i sina ting, hwad Han will? Han är ju ensam menniskornas Herre och domare. Om ock icke wi rätt förstå och uppskatta Guds Sons förtjenst, eller Guds rättfärdiggörande nåd, uppskattas den dock af Honom sjelf; Han håller dock sjelf sitt eget werk stort och dyrt. Om nu mitt hjerta och samwete, hwilka icke förstå och akta, hwad Gud i sin Son gjort för oss, blott känna och uppskatta mina synder, är dock detta något, som icke gäller inför Gud. Och när det icke gäller inför Gud, utan endast i min känsla, mitt otrogna hjerta och tycke, uträttar all sådan anklagelse ingenting; den kan endast en stund oroa mig, men kan icke fördöma mig. Sådant menar här apostelen, då han säger: "Hwilken will anklaga Guds utwalda? Gud är den, som rättfärdigar." Då Gud således sjelf måste hålla denna wår rättfärdiggörelse fullkomlig, böra wisserligen wi blott i salig tröst och trygghet prisa detta hans stora nådewerk och säga: Allt är wäl, allt är fullkomnadt! Om ock mina synder wore tusenfaldt flere och större, wäga de dock intet emot den store Gudens gifna rättfärdiggörelse. Lofwadt ware hans namn!

Hwem will nu mer åklaga mig? Guds Lam sig underkastat Min död och tagit uppå sig Den synd, som mig belastat.

Så är jag nöjd. Mitt qwal och we, Min dom, mitt straff, min wånda, Allt ser jag i Gethsemane Guds Lam för mig utstånda.

Uti hans blod min syndanöd Jag ser som stoft förrinna, Uppå hans kors jag ser min död I lifwets flod förswinna. Den 7 Oktober.

Öfwer allting tagen trons sköld, med hwilken I kunnen utsläcka alla den ondes glödande skott. Eph. 6: 16.

Uti de forntida krigares bewäpning war skölden, som bars med wenstra handen och armen, egnad att skydda hela kroppen emot pilar och kastspjut, ty en sådan ställning kunde krigaren taga bakom sin sköld. Men sådan är ock trons sköld — tron, som endast framhåller Christus och hans ord, ja, som emot alla satans anfäktelser, då intet annat hjelper, ställer sjelfwa Guds Son framför sig och skyler sig bakom Honom — denna tro är ock en sådan **sköld, som skyddar wårt hela wäsende**, huru många och swåra fel och synder wi än må hafwa.

Hwem helst du är, som detta läser, och will wara en christen, lägg wäl denna lärdom på hjertat. Ty war derom öfwertygad, att huru sannt Guds werk än må wara uti oss, och huru allwarligt wi ock ikläda oss allt Guds harnesk och waka och bedja, komma wi dock alltid att känna och se hos oss mycket mer synd och otrohet än fromhet och rättfärdighet, så framt wi icke äro helt förtjusta och sofwande — och så blir dock i allt, hwad som från Adam finns qwar uti oss, ett outtömligt förderf, så att wi måste dock till slut blifwa saliga alldeles lika oförskyldt som en stråtröfware, hwilken kommer direkt från röfwarskogen till Jesus. Wi arbeta wäl derpå, wi predika, förmana, bestraffa, warna, bedja, uppmuntra, att de christnas hela wäsende måtte warda heligt; och alla uppriktiga själar ligga för ingenting så träget inför nådestolen som för den saken, att de måtte blifwa fria från sitt onda. Men det blir dock aldrig här på jorden annorlunda, än att många brister ännu äro qwar, att köttet är fullt med ondska och synder, hwilka tywärr ofta sticka fram i gerning, och att allt Andens werk, tron, kärleken, bönen, ännu är besmittadt och uppblandadt med kärilets orenhet. Derföre måste wi till slut begära blott oförskylld nåd, såsom andra stora syndare, eller att Christus måtte med sin förtjenst öfwertäcka, skyla och förswara oss, annars äro wi förlorade, och detta äfwen då wi lefwat som bäst.

Så måste wi alltid hålla den punkten öfwer alla andra hög, stor och oförkränkt, att wi warda saliga endast för Christi skull, och måste alltid ställa Christi egen rättfärdighet framför oss inför Gud. Ty icke ens tron i sig sjelf, såsom en dygd hos oss, kan skydda oss för wreden, utan det är egentligen trons föremål, **Christus**, med sin lydnad och blodiga död för oss, som utgör den sköld, mot hwilken alla satans glödande skott stanna och utsläckas. Måtte då hwarje christen framför allt annat, som kan tänkas och nämnas, wäl wänja sig att i alla möjliga fall bruka denna trons sköld, nemligen sålunda, att så snart Gud warnar, bjuder eller förbjuder något, du på det gudfruktigaste wördar allt detta och anropar Honom omnåd att kunna göra derefter; men så snart du åter ser din stora brist och uselhet, att du icke fullgjort eller kan fullgöra, hwad Gud befallt, du genast låter det wara en sak för sig, att du dock är skyddad för wreden genom Christi kött allena. Nådeförbundet i Christus, det är en sak för sig, som består ewinnerligen, det må gå bättre eller sämre med wår lydaktighet och fromhet, så länge wi dock ännu förblifwa wid nådestolen. Det är oändligt olika grader i fromhet och wandel hos christna, men saligheten ligger i ett allena, att wi äro i Christus genom tron; såsom Johannes säger: "Den som har Sonen, han har lifwet." Derföre, hwad helst som brister hos dig, säg genast: Gud förlåte och hjelpe mig, arma syndare! Det är jämmerligt, det är grufligt, att jag ännu skall wara så eländig; men Gud, den ewige honungen, ware oändlig tack och pris, att jag dock har en annan, som inför Honom är min rättfärdighet! Du arge satan, som uppfyllt mitt hela wäsende med så mycket ondt, du will dermed nu till döds förskräcka och alldeles fördöma mig; men det skall en annan man förbjuda, som heter **Jesus Christus**. Han är min ewige och trofaste Frälsare, samt min fulla och tillräckliga rättfärdighet. Är icke Han det, så är jag och hwarje christen ewinnerligen förlorad. Du har rätt t. ex. deri, att jag icke är så wäl omgjordad med sanningen, som jag borde; det är, tywärr, ännu mycken falskhet i mitt hjerta; men jag känner en man, hwars sida uppstacks med ett spjut — i den sidan allena är det hjerta, som är fullkomligt uppfyldt med sanningen; den sidan är min sköld mot dina glödande skott. Det är sannt, och det är jämmerligt, att mina gerningar och min wandel ännu äro så skröpliga och ostadiga; men jag har sett en man med genomborrade händer och fötter — i de händerna äro mina goda gerningar; i de fötterna min goda wandel. Om icke Christi gerningar äro mina, är jag ewinnerligen förlorad. Det är sannt och är min dagliga plåga, att jag ännu har så många onda tankar; men jag har sett ett heligt hufwud med törnekrona — i det hufwudet äro mina goda tankar. Jag wille så innerligen gerna, att min egen christendom wore fullkomlig, jag har om ingenting så mycket bedit som derom; men gäller det min salighet, då säger jag så: Jag will ingen annan rättfärdighet hafwa än min Herres Christi. Håller icke min christendom profwet, då håller min Herre Christus. Derföre är Han mig ock kär, kostlig och oumbärlig. Si, så kunna wi med endast denna sköld möta och utsläcka "alla den ondes glödande

skott".

Jesus lefwer - jag skall lefwa! Satan, ligg der nu och frät! Intet, intet mig skall wefwa Mera in uti ditt nät.

Jesus gått att mig bereda Rum på Fadrens högra hand; Nu han sitter för att leda Mig till Kanaans sälla land.

Han skall mig alltfort bewara Med sitt lif från död och fall, Han skall skydda i all fara Mig, ja mig Han skydda skall.

Får jag lefwa, trygg jag hwilar I hans hulda herdefamn, Kommer döden, glad jag ilar Hem till fridens sälla hamn.

Den 8 Oktober

Tagen på eder salighetens hjelm. Eph. 6: 17.

Hwad salighetens hjelm är, se wi af parallelstället, 1 Thess. 5: 8, der det heter: **Iklädda salighetens hopp för en hjelm**. Det är således **salighetens hopp**, eller ett fast och lefwande hopp om den ewiga saligheten i himmelen, som utgör wår hjelm. **Hjelmen**, eller stridshatten, war hos forntidens kämpar en metallbetäckning på hufwudet, hwilken således skyddade en mycket wigtig del; ty ett enda swärdshugg på hufwudet kunde genast medföra döden eller göra krigaren obeqwäm att widare strida. Så wigtig är ock wår andliga hjelm: borttag endast saligtens hopp, och all andlig kraft är borta, allt Guds ord är utan wigt, menniskan ser nu blott "de ting, som synas", och duger då hwarken i görande eller i lidande. Men likasom metallbetäckningen på krigarens hufwud gjorde, att han med fördubblad dristighet ilade fram i striden och icke war rädd för swärdshuggen, så gör ock ett fast och lefwande salighetshopp, att man icke så noga ger akt på, hwad som kan möta oss här i tiden, utan att wi med enfaldigt öga blott se efter Herrens wälbehag, emedan wi weta, att då striden är slut, wänta oss så herrliga ting, att allt lidande är deremot allsintet att akta.

Men skall salighetens hopp werkligen blifwa oss en sådan hjelm och kraft i striden, fordras här något annat än en hop ord och wackra tankar — här fordras ett djupt begrundande och werklig tro. Medan ännu solen skiner och allt går wäl och wackert på wår wäg, kan man lätt tala och sjunga äfwen om himmelens salighet, men ock på samma tid allraminst behöfwa den trösten. Men bered dig på, att andra tider komma, nemligen de onda, mörka dagar, då hela werlden blir dig för trång, då ditt hjerta will brista af obeskrifliga qwal, så att du wille "uppgräfwa döden utur fördolda rum", då hela ditt lifs sällhet är förspilld, och du skulle förgås för den tanken, att du skulle helt upphöra att wara. Gör dig derföre wäl reda för detta stycke; undersök på det allwarligaste, om wi hafwa någon werklig och säker grund för wårt hopp, och bed Gud om hans Helige Ande att få det djupt inskrifwet i ditt innersta wäsende, så att det blir din ledande hufwudtanke genom hela lifwet. Ett wisst och fast salighetens hopp skall grunda i din själ den rätta lefnadswisheten i alla jordelifwets skiften, en djup orubblig tröst i alla bedröfwelser, en gudomlig frid och kraft i alla strider och pröfningar.

Men detta är icke ett ämne för hwem som helst. Först kan det ju icke smaka annorlunda än såsom ljumt watten i munnen för dem, som wilja hafwa sitt goda här, som äro denna werldens barn. "Himmelen! — hwad? — himmelen? Nej, säg oss något om helsa och glädje här",så lyder det i deras hjertan. "Säg oss något om mat, kläder ära, nöjen; himmelen — himmelen, den kommer wäl på sin tid. Den behöfwa wi icke nu." Men äfwen ibland dem, som börjat söka det, som är ofwantill, och stå i Guds förbund, äro många ännu alldeles obeqwäma att känna wärdet och kraften af salighetens hopp, nemligen de, som icke ännu blifwit mycket dödade, af jordlifwet beswikna, sårade, nedslagna och tröttade, utan hafwa ännu hwarjehanda wackra planer och förhoppningar för detta lifwet. Men bered dig derpå, att så framt du skall beredas för himmelen, det kommer andra tider, då du i hela den heliga Skrift icke finner ljufligare ord, än de som handla om en salig hädanfärd. Så sannt du tillhör Christus, skall din gamla menniskan wara **korsfäst**, tillika med dess lustar och begärelser; och ett korsfäst lif är ett ängsligt, hängande lif, ett beständigt döende. Hwad glädje kan man bereda den, som hänger på korset? Ja, en tillfällig lindring och hwila

kan wäl genom Guds nåd gifwas honom, såsom en ängel sändes äfwen till Gethsemane och styrkte Jesus; men denna lindring afbrytes snart af någon ny anstöt, wärk och bitterhet, tårar och rop. Ju längre wi lefwa såsom

christna, desto mer besanna wi apostelens ord: "Om wi allenast för detta lifwet hafwa hoppet till Christus, så äro wi uslast ibland alla menniskor." Ju längre desto mer besanna wi den gamla Skriftens ord om hela detta lifwet: "Då det har warit som bäst, har det warit möda och arbete;" och åter: "En usel och jämmerlig ting är det med alla menniskors lefwerne allt ifrån moderlifwet, intill dess de warda begrafna i jorden, allas wår moder. Här är alltid sorg, fruktan, wäntan och på sistone döden; så wäl när den, som sitter i stor ära, som när den ringaste på jorden. Här är alltid wrede, nit, wedermöda, ofrid och dödsfara."

Det skall då mäktigt stärka ditt salighetshopp, om du wäl betänker, att det djupa, oändliga sällhetsbegäret hos menniskan aldrig kan på denna jord tillfredsställas, att hela detta lifwet är blott ett stort bedrägeri. Då den rikaste och lyckligaste konung i Israel hade under en lång och herrlig lefnad oupphörligt sökt efter sällhet uti allt, hwad på jorden kan gifwas, stannade han slutligen i den nedslående erfarenheten, att allt war bedrägeri, allt fåfänglighet. Jorden har icke, hwad som kan göra den odödliga själen lycklig. Den, som får mest af hennes lycka och glädje, får alltid derjemte ett hjerta, som icke kan njuta deraf. Och så kommer dertill omsider den ledsamma tanken, att det skall snart wara slut med alltsammans.

Snart får jag gå till Jesus, Min dyre Frälsare, Och lefwa i hans rike Och Honom ewigt se! En gäst som mina fäder, Jag är ej hemma här, Men längtar till det landet, Der sjelf han solen är.

Snart får jag gå till Jesus, Och löst ur tidens twång För ewigt stå för Honom Och sjunga Lammets sång! Dit upp står all min längtan, Dit upp står mitt begär; Snart får jag gå till Jesus Och wara, der han är. Den 9 Oktober.

Kära bröder, jag kan icke säga, att jag ännu sjelf har fattat det

Phil. 3: 13.

Här kunna wi skåda, hwad det heter att wara frisk och sund till den inwärtes menniskan! Hör här, hwad den store apostelen Paulus säger, att han ännu icke sjelf fattat det. Hwad menar apostelen? War han ännu icke kommen till tron, till den evangeliska friheten, till lif och salighet i Christus? O, wi weta det, han skref denna epistel, då han redan hade uppfyllt hela landet med sin lärdom.

När wi besinna detta och höra honom likwäl här säga: "Icke att jag allaredan har fattat det", då förundras wi ännu mer och fråga: Huru hade apostelen det till sin inwärtes menniska? Eller kanske han talar i andras namn; kanske han uttrycker, huru en nybörjare i christendomen har det — en menniska, som ännu icke är wiss om sitt nådestånd, eller en, som icke alls kommit genom den trånga porten? Men nej! Han har i detta kapitel, v. 1—14, just berättat sin egen andliga historia, talat blott om sig sjelf och säger nu här uttryckligt: "Kära bröder, jag kan icke säga, att jag ännu sjelf har fattat det." Dessa ord talar således en man, som icke är någon nybörjare i christendomen, utan just står på en sådan höjd af det evangeliska troslifwet, som wisserligen ingen af oss. Sådana ord talar densamme apostel, som kunde säga: "Jag lefwer, dock icke nu jag, utan Christus lefwer i mig!" — densamme troshjelten, som triumferande kunde utropa: "Hwem skall skilja mig ifrån Christi kärlek?" — densamme helige, i hwilken Christus hade wunnit en gestalt såsom i ingen annan efter honom, och som till Guds ära kunde med sanning utropa: "Waren mina efterföljare och sen på dem, som wandra så, som I hafwen oss för **en** efterdömelse" — den manen bekänner här fritt och öppet, att äfwen han icke ännu helt fattat det eller war fullkommen. Här lär mången evangelisk christen bland oss studsa och förundras. Det mån I ock med skäl göra, men tillika se till, att I fatten det rätt. Då Paulus här talar om ofullkomlighet, talar han icke om, hwad han är i Christus inför Gud. När han handlar **derom**, då för han sannerligen ett annat språk. Då heter det: "Hwilken will åklaga! Hwilken will fördöma?" "Wi äro wordna rättfärdiga af tron." "Med **ett offer har** Han ewinnerligen **fullkomnat** oss". Här war Paulus "fullkomnad". Men då han talar om ofullkomlighet, då talar han om **sitt hjertas tillstånd**, om sin **inre ställning** till Herren, om sitt **troslif**, och endast med blicken **derpå** tillstår han, att han ännu icke fattat det, ännu icke war kommen till målet för sitt sträfwande; han hade icke ännu det ljus i Christi försonings hemlighet, som han åstundade, ännu icke den fasthet i tron och den tröst deraf i sitt hjerta, som han sökte. — "Ack ja", sägen I, "hwad är då så underligt i dennaödmjuka bekännelse? Ty hwilken skulle wäl i afseende på sitt eget troslif anse sig fullkomlig och redan stå wid målet!" — Sägen icke det! Wisst måste man

anse sig fullkomlig eller befinna sig wid målet för sitt sträfwande, när man icke söker något mer, när man är nöjd med den punkt man uppnått i det andliga. Tagen det icke illa, utan tagen det till sjelfpröfning, såsom inför Guds ansigte! Wi hafwa alla ett argt och illfundigt hjerta. Wi hafwa alla en fiende, som har swurit oss döden, och som tänker utföra det. När han icke längre kan behålla oss i uppenbar synd och otro, då wänder han saken på en annan sida och hjelper till att ingjuta i wårt falska hjerta en tröst och hwila, som lika säkert leder till hans mål, nemligen denna tröst: Du är nu en upplyst och evangelisk christen, du behöfver nu intet mer, det är nu **allt** wäl. Och om han ock icke i så utredda tankar säger oss det, blåser han dock på själens öga sin sömngifwande andedrägt, bringar henne till slummer och liknöjdhet, så att följden blir densamma, nemligen att själen är mätt och belåten med sin ståndpunkt och bekymras icke widare om någon förnyelse och tillwäxt i nåden och wår Herres Christi kunskap.

Men den som werkligen anwänder evangelii lärdom, icke har den blott i förståndet och i munnen, uran will hafwa dess kraft till tro, frid, fröjd, kärlek och gudaktighet, den skall aldrig blifwa utlärd, utan blott mer och mer känna, huru mycket som fattas honom. Och här är just orsaken, hwarföre wi göra så stor affär af den andliga mättheten, nemligen att den wittnar om något — wittnar om ett stillastående, ett börjadt utdöende af sjelfwa nådelifwet. Du för tilläfwentyrs en s. k. christlig wandel, du håller din gudstjenstliga dagordning med dina bestämda andaktsöfningar och goda gerningar; du kan ock med sanning bekänna: Mina synder äro mig förlåtna, den och den tiden fick jag trons förwissning derom — och så är du nöjd, allt är wäl, du är wid målet? — "Ja", säger du, "äro wi icke werkligen då wid målet? År icke werkligen då allt wäl?" Jo, om du ock nu står i tron och lefwer i Christus, då är wisserligen allt wäl med din rättfärdighet inför Gud! Märk, kära själ, inför Gud, uti Christus, är du så fullkomnad, att du aldrig kan nog tro det? Gud gifwe dig nåd att alltid kunna hålla den punkten skär! Men äfwen då, och just då, när det är rätt med ditt nådelif och fullkomligt wäl inför Gud, då måste du sjelf känna, att ännu beständigt något fattas dig; då måste du hafwa Pauli sinne, som säger: "Jag är icke ännu wid målet, jag far fast derefter" — då måste du känna de många bristerna i ditt nådelif, din tro, din fröjd i Herren, din kärlek och gudaktighet; då måste du stå i en daglig hunger och törst efter rättfärdigheten, såsom du här ser det hos Paulus.

Hjelp mig, o Jesu, att framåt jag ilar Se´n du mig twagit helt ren i ditt blod. Lös mig från allt, att wid intet jag hwilar, Utom wid dig, o min Frälsare god. Den 10 Oktober.

Den som owärdigt äter och dricker, han äter och dricker sig sjelf domen. 1 Cor. 11: 29.

En ibland de grufligaste willfarelser med afseende på den heliga nattwarden är den, att hwilken menniska som helst skall genom en s. k. "christlig beredelse" kunna blifwa en wärdig nattwardsgäst, utan afseende på om hon är en sann Jesu wän och lärjunge; att äfwen de, som både före och efter sin nattwardsgång genom hela sitt lif tillhöra den allmänna, oomwända hopen skola **genom en för tillfället gjord beredelse** kunna gå wärdigt till Herrens heliga nattward. O, en gruflig willfarelse, hwarwid håren kunna resa sig hos hwarje upplyst christen! — Hwar finnes ett enda ord i Skriften, som antyder något sådant, att äfwen **de** skola bereda sig till Herrens nattward, och derigenom blifwa wärdiga, som icke förut äro omwända till Herren, icke äro Jesu wänner och lärjungar och alla dagar hela lifwet igenom lefwa af Christus och med Christus? O, att alla, som hafwa öron, måtte höra, och alla, som hafwa röst, måtte ropa öfwer denna willfarelse! Eller månne Christus låter bedraga sig med en **tillfällig** beredelse, med en för tillfället antagen fromhet att hålla dig för sin wän? Månne den Helige låter så bedraga sig af en påtwingad och sjelfgjord fromhet, ånger, syndabekännelse och bön, hwarefter du genast återgår till samma fåfängliga lefwerne som förut, när du blott undangjort din årliga nattwardsgång? Gud förbarme sig! Och Gud wäcke alla lärare ur slummern, hwilka icke ärligt säga folk sådant! Skulle icke de i korta, tydliga och ärliga ord utsäga den sanningen, att här är endast fråga om ett, för att wara en wärdig nattwardsgäst, nemligen **om du är en Jesu wän och lärjunge**, eller åtminstone är **stadd i bekymmer och sökande efter att blifwa det** för hela din lifstid? Genom en **tillfällig beredelse** blir ingen en wärdig nattwardsgäst, utan endast genom en **hel omwändelse**, hwarigenom han för **hela sitt lif** blir en Jesu wän och lärjunge. Är du detta, då är du en wärdig nattwardsgäst; är du icke detta, då är du owärdig. Man må icke beswära sig med någon blott tillfällig

beredelse, utan weta, att man i alla fall "äter och dricker sig sjelf en dom", om man ock, icke blott ett dygn, utan en wecka, en månad arbetar på sin nattwardsberedelse så nitiskt, att man ock på sina böjda knän derunder badade i tårar — man är lika wäl en owärdig gäst, äter och dricker sig sjelf en dom, så länge man blott will göra en nattwardsberedelse och icke för hela sitt lif warder Herrens egen, blir och lefwer under Honom i hans rike. Här är saken! Christus stiftade denna höga måltidför sina wänner. Den innerliga förening, som uti nattwarden sker emellan Christus och hans trogna, är densamma, om hwilken Han samma afton, som Han instiftade nattwarden, sade i sin bön: "Jag i dem och de i mig, att de skola wara fullkomna uti ett, såsom du, Fader, i mig, och jag i dig!" Och om den bönen tillade Han: "Jag beder för dem, som du har gifwit mig, för werlden beder jag icke." Och huru war det möjligt, att Han kunde bedja något sådant för werlden? Huru är det möjligt, att Han kunde bjuda werlden fira sin dödsåminnelse, bjuda sina föraktare att äta hans kött och dricka hans blod? O, det är förskräckligt, när man betänker, hwad det will säga, att en menniska, som i alla sina dagar "lefwer utan Gud i werlden" och bergar sig så wäl Honom förutan, skall en gång om året träda Gud under ansigtet, i denna hans wänners heliga kärleksmåltid, och skall nu antyda den innerligaste wänskap med Honom — för att straxt derpå återgå till samma fåfängliga wäsende och ogudaktiga lefwerne som förut! Är icke detta alldeles detsamma, som när .udas wid Örtagården framträdde och helsade Jesus: "Hel Rabbi!" och kysste Honom? Skall icke Herren säga äfwen till sådana nattwardsgäster: "Min wän, hwarefter kommer du? förråder du menniskans Son med kyssande?" Skulle du icke bäfwa genom hela din själ och kropp för att med ett sådant sinne träda Gud under ansigtet! Förstår du icke, att den store, helige Herren då skall säga till dig: "Du skrymtare, jag wet dina gerningar! du är icke **min** utan **werldens** wän; hwarefter kommer du hit, der mina wänner fira min dödsåminnelse? Jag wet, att du i morgon skall gå bort till samma werldens och syndens tjenst som härtills. Gå bort, du skrymtare!" Skulle du icke wänta dig ett sådant swar af den Helige, hwars ögon äro såsom eldslågor — du, som blott gör en nattwardsberedelse, som eljest alla dina lifsdagar igenom icke bryr dig om att tillhöra och följa. Honom?

Säll är här hwarje wärdig gäst, Som är wid Jesu löfte fäst! Ty Jesus sjelf med kärlek bor Hos den, på Honom werkligt tror.

Men den owärdig går härtill, Ej tror, ej sig omwända will, Han finner ingen frälsning här. **På Herrens blod han saker är**.

O Jesu Christ, wår broder kär, Som för wår skull korsfästad är, Med dina sår du helar wäl **En sargad och bedröfwad själ**. Den 11 Oktober.

Waren alltid glada. 1 Thess. 5: 16.

Här säger någon: "Fröjd i Herren är en trons och Andens frukt: man kan icke taga den, förrän den warder gifwen; den kan icke frambringas genom förmaningar." — Det är sannt. Men liksom kärlek, ödmjukhet, mildhet också äro Andens frukter, och apostlarna likwäl förmana till deras öfwande, så hafwa de också förmanat oss till denna Andens frukt, fröjden i Herren, och sagt: "Waren alltid glada, ty det är Guds wilja om eder; fröjden eder i Herren alltid" — och så böra wi fara efter den nåden och anwända alla medel, som befordra densamma. Förloras trons glädje, då förloras ock alla andra gåfwor och krafter.

Men en annan säger: "Glädjen beror af omständigheterna; då jag har skäl till glädje, då är jag glad, men huru kan jag glädjas, då nöd och bedröfwelse tillstöta?" Dessa äro riktiga uttryck blott för den menskliga och köttsliga glädjen. Men apostelen säger: "Såsom bedröfwade och dock alltid glada." Han säger: "Jag är uti outsäglig glädje i all wår bedröfwelse." Han säger: "Fröjden eder i Herren alltid, och åter säger jag: fröjden eder." Är du ännu en otrogen, då kan du wisst icke glädjas i Herren, och då är din glädje beroende af tillfälliga omständigheter; men en trogen har en hög och besynnerlig frid, så att han äfwen kan glädjas i bedröfwelsen! Må dock ingen tänka, att de yttre omständigheterna icke inwerka på de trognas hjertan; nej, så länge de omföra denna hyddan, känna de wäl, hwar det swider. Assaph bekänner om sig: "Det gör mig ondt i hjertat och stinger mig i mina njurar, att jag måste wara såsom en dåre och ett wilddjur för dig." Men hör, hwilken djup glädjekälla han ännu hade qwar! Han tillägger: "Likwäl, Herre, blir jag städse wid dig. När jag har dig, frågar jag intet efter himmel och jord. Om mig

än kropp och själ försmäktade, så är du dock, Gud, alltid mitt hjertas tröst och min del." Om ett sådant hjerta talas här. En otrogen själ är alldeles obeqwäm för glädjen i Herren; antingen är hon uppfylld med afgudar, helt lättsinnig och jordisk, eller ock tryckt af lagen, trälaktig och förskräckt för Gud — och att uppmuntra en sådan själ till glädje i Gud, det wore såsom att wilja förmå wattnet att brinna. En otrogen har ock allsintet skäl till glädje. Det är endast det ömkligaste wansinne, att ett werldens barn en enda stund kan le, då det lefwer under den Allsmäktiges wrede och går mot den ewiga döden. Sådana olyckliga själar har icke någon apostel uppmanat till glädje, utan till dem heter det: "Gråten och tjuten öfwer eder uselhet, som skall öfwerkomma eder".Men här talas till de pånyttfödda nådebarnen, som stå i den Allsmäktiges wänskap; och dessa hafwa i sanning skäl, ja, de allrastörsta skäl att beständigt glädjas och fröjdas, äfwen om de swåraste jordiska olyckor och sorger drabbat dem. De äro dock alla stunder lyckliga — ja, om icke alltid glada, dock alltid lyckliga; deråt borde de alltid glädja sig. Ingen christen kan redan den konsten att beständigt glädjas - känslan går sin wäg och omwexlar såsom skyhimmelen; men skäl har han att beständigt glädjas, ty lycklig är han. "Si, wi hålla dem saliga, som hafwa lidit." Och för det andra finns det ock en djupare glädje än känslans, en medwetandets, en trons glädje, som säger: Dock likwäl är jag glad! - fastän jag icke nu känner synnerlig glädje, är jag dock glad, att jag har en Herre, en wän, en skatt, som wida öfwerwäger allt. En sådan glädje böra de christna hafwa. Derom förmanar apostelen, då han säger: "Fröjden eder alltid!" Men han uppgifwer ock grunden dertill, då han säger: **i Herren**, märk! i Herren, icke i silfwer och guld, icke i yppighet och sång, icke i helsa och starkhet, icke i konst och wishet, icke i wälde och ära, icke i wänskap och gunst, ja, icke heller i goda gerningar och helighet; ty sådant gifwer blott en bedräglig och falsk fröjd, uti sådant skolen I icke länge få glädjas, om I ären äkta barn, under Guds Helige Andes aga. Dels är detta en farlig glädje, som drager hjertat från Herren, hwilken will ensam wara sina barns glädje, skatt och förnöjelse; dels ock ger allt sådant en kort och vansklig fröjd, som snart tager ända. Derföre om I wiljen fröjdas "alltid", ja, ewinnerligen, skall eder fröjd wara "i Herren". Att all annan fröjd, äfwen den öfwer Andens gåfwor, såsom öfwer sin helgelse, kraft och goda gerningar, är en farlig fröjd, derom hafwa wi en tänkwärd lärdom i den hulde, waksamme Herrens hastiga warning till sina lärjungar, då de med fägnad omtala, huru de i Jesu namn utdrifwit djeflar: "Fröjdens icke, att andarna äro eder underdåniga, men fröjdens, att edra namn äro inskrifna i himmelen". Så warnar ock Herrens Ande genom profeten: "En wis berömme sig icke af sin wishet, en stark berömme sig icke af sin starkhet, en rik berömme sig icke af sin rikedom; utan den som will berömma sig, han berömme sig deraf, att han wet och känner mig". Herren är en stor nitälskare; Han tål icke, att hans brud har sin egentliga hjerteglädje och skatt i något annat än i Honom.

Dig jag prisar, min Gud, Wandrar glad i ditt bud Och mig fägnar af din rikedom. För min synd tar jag nåd, För min nöd du wet råd, Si, så wandrar jag "rättsligen fram".

Så jag tågar framåt Uppå himmelens stråt, Tills jag hamnar **helt trygg** i din famn, Under tiden jag här Uti alla beswär Har mitt lif och min frid i ditt namn. Den 12 Oktober.

Synden skall icke warda wäldig öfwer eder, efter I ären icke under lagen utan under nåden. Rom. 6: 14.

Apostelen säger, att de som lefwa under nåden och icke under lagen, öfwer dem skall synden icke warda wäldig. Detta är ju en besynnerlig försäkran. Men hwaraf beror då detta förhållande, att synden icke skall få herrawäldet öfwer oss, derföre att wi icke äro under lagen, utan under nåden? Detta grundar sig på twenne omständigheter. Den första grunden ligger i det af nåden pånyttfödda hjertats art; den andra åter i Guds hjerta och regering. Då en själ är "genom lagen dödad ifrån lagen" och nu lefwer blott af nåd, har hon dermed äfwen fått ett nytt hjerta, som nu innerligen älskar Gud och hans wilja och werkligen hatar synden; då hon deremot förut, när hon gick under lagens träldomsok och icke trodde denna förlåtelse, utan såg Gud hotande och wred för hennes synder, icke kunde af hjertat älska Honom och hata synden. Hon kunde wäl för Guds hotelser ängslas öfwer synden och lida af henne, men icke werkligt hata och förbanna henne, utan förhöll sig till synden såsom en förjagad älskare, hwilken med sorg sliter sig från det älskade föremålet, blott för fadrens stränghet. Emedan Gud stod för själens öga blott såsom hotande och wred, kunde hon icke få kärlek, lust och fröjd i Honom, och derföre hade hon sin kärlek fästad wid den synd, Han fördömde. Det är, såsom en Andens man rätteligen anmärkt: "Oförlåten synd är

älskad; blott förlåten synd är hatad". Men kärleken är den mäktigaste kraft i menniskan; det som är föremål för min kärlek, det beherrskar mig. Den kärlek och fröjd i Herren och det hat till synden, som uppstår i en själ, hwilken ifrån lagens träldom försättes i nådens rike, är dessutom icke blott en naturlig genkärlek, utan werkligen "Guds säd" i den pånyttfödda, Guds Helige Ande, boende i den troendes hjerta; och det är endast denna Guds säd, som öfwerwinner, beherrskar och dödar synden, ja, som t. o. med gör, att wi "icke kunna synda", såsom Johannes säger, icke kunna trifwas med synden och derföre icke kunna "gifwa oss till att tjena" henne — och så länge har hon icke herrawälde. Detta är det första, som här är att märka, för att förstå wårt språk.

Dessutom är här ännu en annan hemlighet. Då apostelen säger, att "synden **skall icke warda** wäldig öfwer dem, som icke äro under lagen, utan under nåden", grundar sig denna försäkran på något mer än wårt nya heliga sinne; den grundar sig ock på **Gud sjelf**. Hemligheten är den, att då en menniska är "genom lag dödad ifrån lagen"och har all sin tröst blott i Gud och hans nåd, är hon i det swaga och beroende barnatillstånd, hwilket Gud sjelf åtagit sig att swara för. Då apostelen i 2 Cor. 12 säger: "När jag är swag, så är jag stark", då uttalar han hemligheten. "När jag är swag, så är jag stark." Detta grundar sig nemligen på det förhållande, Herren hade uttalat med de orden: "Min kraft är mäktig i de swaga." Guds kraft bewisar sig endast på de swaga. Gud will icke gifwa sin kraft åt de starka, åt dem som sjelfwa ännu tilltro sig någon kraft, utan endast åt dem, som med allt sitt arbete blifwit till skam och intet och derföre nu lefwa endast af nåd. Men de som äro under lagen, hwilka ännu icke blifwit utmattade och tillintetgjorda, utan ännu tro sig kunna sjelfwa något göra till syndens beherrskare, de arbeta ännu med egna krafter. Om de ock bedja till Gud om hans kraft, strider det emot hans wishet och nådeslagar att förläna dem denna på en tid, då de ännu innerst hoppas på sin egen kraft, icke blifwit dödade af lagen och lefwa blott på nåden. Den, som mer ytligt ser på en sjelfstark menniskas fromhet, kan tycka, att äfwen hon eger Guds kraft emot synden; men Herren säger, att det är en blott utwärtes renhet och dägelighet, lik de hwitmenade grafwars. Sjelfwa syndens inre makt har ännu icke blifwit henne uppenbarad, efter hon ännu kan hoppas på egna krafter och iakttagelser, derföre är ännu det inre förderfwet i sin obrutna kraft. Helt annorlunda är det med dem, som förtwiflat på sig sjelfwa och hafwa all sin rättfärdighet och starkhet endast uti Christus. Och för sådana tillintetgjorda själar, dessa swaga och beroende barn, answarar nu Herren sjelf — dem tröstar Han och säger: "Låt dig nöja åt min nåd; min kraft är mäktig i de swaga." Detta är den andra omständigheten, hwarföre apostelen kan försäkra, att synden icke skall warda wäldig öfwer dem, som icke äro under lagen, utan under nåden.

Men då detta är en hemlighet för allas wårt förnuft, behöfwa wi synnerligen gifwa akt på den lärdom, apostelen här gifwer oss, nemligen att synden endast då kan beherrskas, när wi äro icke under lagen, utan under nåden.

Gud ware pris i ewighet och lof förutan ände, Att Han af sin barmhertighet med ende Sonen sände Sin Helge Ande i min själ, att jag ej mer är syndens träl Se´n jag på Jesus trodde. Den 13 Oktober.

Honom, som håller sig wid gerningarna, warder lönen icke räknad af nåd utan af pligt. Rom. 4: 4.

Uti gr.-texten lyder det egentligen så: "Honom som **werkar**, som **arbetar**, eller såsom Luther träffande återgifwer det: "som umgås med gerningar." Meningen är wisserligen den, som wår bibelöfwersättning uttrycker: "Den som håller sig wid gerningarne" Att ordet "werka" i wår text betecknar **hjertats förlitande på gerningarne** det se wi af det, som apostelen uttrycker såsom dess motsats, då han säger: "Men honom som icke werkar, utan tror på Honom, som gör den ogudaktiga rättfärdig." Der märka wi att ordet "werka" här betecknar, att hjertat har sitt hopp på werkandet. Wi förstå dessutom, att om hjertat wore fritt, wore dödadt ifrån lagen och troende på Christus, så utgjorde werkandet intet hinder för rättfärdigheten inför Gud, utan wore twärtom en frukt och bewisning af densamma. Saken är denna: Huru än ditt förstånd och din bekännelse äro, kan dock hjertat icke annat än hafwa sitt hopp på ett af dessa twå: Antingen på ditt eget werkande, warande, görande, eller ock på Honom, som gör den ogudaktiga rättfärdig. Wår egen werkförtjenst och Guds nåd genom Christus äro rakt emot hwarandra. Har jag nu mitt hopp på mitt eget werkande, så kan jag omöjligt hafwa det på Christus, och då utgör alltid mitt werkande hufwudsaken för mitt hjerta och mina tankar, hwadhelst förståndet och munnen säga, och då kallas jag här **en werkare** och får inför Gud endast efter min förtjenst, endast det mig tillhörer.

Honom warder lönen icke räknad af nåd, utan af pligt. Märk: den, som werkar, får "lön" — icke nåd, utan "lön". Har han till alla delar fullgjort det, som husbonden fordrat, så får han den betingade lönen och behöfwer då icke tacka derför, såsom för någon nådegåfwa, utan det är nu hans egen förtjenst; men brister det åter i hans fullgörande af sin skyldighet, då warder han straffad, han får intet af nåd. Sådan är lagen. Den, som håller sig till lagens wilkor, blir ock dömd endast efter dessa. Så hafwa wi redan sett Herren Christus förklara det med arbetarena i wingården. Och i denna Guds regering är en obeweklig bestämdhet; der är intet skonsmål. Den, som håller sig wid gerningarne, skall lönas endast efter sin egen förtjenst och får intet af nåd. Då likwäl en sådan kanske gjort mycket flere gerningar, än den som söker och får nåd, så tyckes detta wara mycket hårdt. Men här hjelper intet; det ligger en sträng och obeweklig ton i Skriftens ord härom. Då en af arbetarena knorrade, war der intet undfallande hoshusbonden, han wek icke ett ögonblick för hans knorrande, utan swarade så: "War du icke öfwerens med mig om en wiss dagspenning? Tag det dig tillhörer och gå." Samma förkrossande språk förer ock apostelen i Rom. 9. Bekymrad öfwer judarnas enträtna sjelfrättfärdighet och deraf oskiljaktiga fördömelse, talar han der i denna ton: Det hjelper icke, huru I arbeten och löpen för att warda rättfärdiga; I hafwen Guds utkorelse emot eder; Gud har utwalt endast dem, som tro, och har förkastat dem, som umgås med gerningar; och det är Guds egen sak; "det står icke till någon mans wilja eller lopp, utan till Guds barmhertighet", hwilken som skall warda salig. "De, som farit efter rättfärdigheten, hafwa icke fått den; men de, som icke farit derefter, hafwa fått den." Och hwarföre så? Derföre, att de förra sökte rättfärdigheten af gerningarna — de fingo den icke; de andra åter, som annammade den af tron, de fingo den. På samma sätt talar han i Gal. 4, der han skiljer de salighetssökande i twenne slag, betecknade med Abrahams twenne söner, tjensteqwinnans son och den frias, således i trälar och i barn, hwilka sednare han äfwen kallar "löftets söner". Och då förkunnar han, att det skall utan skonsmål gå de förra efter det ordet: "Drif ut tjensteqwinnan med hennes son; ty tjensteqwinnans son skall icke blifwa arfwinge med den frias son." Huru hårdt tyckes detta icke wara! Då de hafwa länge arbetat och trälat, då skola de sist utdrifwas! Menniskor, som warit medlemmar i himmelrikets bröllop på jorden och så winnlagt sig om gerningar och wandel — betecknade med händer och fötter — att de derföre slutligen icke hafwa "bröllopskläder", skola "kastas i det yttersta mörkret". Men så stor är Herrens nitälskan om sin lags rättfärdighet och om sin Sons ära! O, att alla menniskor, som wilja wara eller blifwa christna, wäl betänkte detta, att det i denna fråga icke går an att swäfwa hit och dit med sina tankar och sjelf uppgöra en salighetswäg efter eget tycke, utan att här är en obeweklig dom, som ingen menniska uppgjort, och ingen menniska kan ändra, utan är den allsmäktige Gudens eget fastställda råd och beslut, att hwilken, som wlll warda salig, skall wara en fattig och förtappad syndare, som misströstar på all sin egen rättfärdighet och förmåga, och som endast i Christi rättfärdighet söker sin frälsning.

O, wakna upp och förskräcks för faran På **lagens** wäg! Hwi will du längre bli qwar i snaran? Nej, hellre säg: **Jag är en syndare inför dig, O, Gud miskunda dig öfwer mig!**

När Jesus kallar och wänligt bjuder: **O, kom till mig!** Hans milda stämma i ordet ljuder: **Besinna dig!** Ack, lyssna snart till hans hulda röst, Det är ju **hans**, som dig återlöst. Den 14 Oktober.

Och han (Abraham) wardt icke swag i tron. Rom. 4: 19.

Icke swag i tron. Detta är ett wanligt sätt att uttrycka motsatsen och betyder således, att han hade en mycket stark tro. Detta må dock icke så förstås, som hade Abraham aldrig haft att kämpa med otro, eller att han aldrig kännt någon swaghet i tron, hwaraf andra helgon wanligen lidit. Apostelen wisste wäl af historien, att äfwen Abraham wid löftets förnyande, 1 Mos. 17, icke kunde undgå att tänka på sin och Saras höga ålder, såsom wi märka, då han med ett leende sade i sitt hjerta: "Skulle mig, som är hundrade år gammal, födas en son", och då han just nu började att tala för Ismael, likasom han förut welat föreslå, att Eleasars son kunde få blifwa hans arfwinge. Men då apostelen likwäl säger: "Han wardt icke swag i tron", gifwer han oss dermed en ganska nyttig lärdom om trons natur, dess styrka och swaghet. Wi mena wanligen, att trons styrka skall bewisa sig i en beständigt glad och frimodig anda, och deremot att känslan af swaghet, räddhåga och bekymmer skall beteckna en swag tro. Här kunna wi nu lära något annat. Abraham har haft en stark tro och dock kunnat försättas i fruktan och bäfwan.

Sanna förhållandet är, att trons styrka bewisar sig egentligen under mörker och anfäktning — icke i glada och ljusa dagar. Ett gladt och frimodigt sinne kan ofta endast beteckna, att man lättsinnigt förbiser heliga pligter och hotande faror, eller ock att man gynnas med ljufliga nådekänslor. Men att med waken uppmärksamhet på bekymrande förhållanden och under saknad af all kännbar nåd likwäl kunna fasthålla Herrens löften och på grund af dessa wara frimodig och glad, det är wisst ett tecken till en stark tro. Men äfwen om man icke kan wara glad och frimodig under mörkret och kampen, men dock kan behålla fästet i Guds makt och trohet, så är detta icke mindre ett tecken af en stark tro. Då här säges, att Abraham war icke swag i tron, will det säga, att han i striden med sitt förnuft, hwilket har welat beröfwa honom hoppet, har genom Guds kraft behållit segren, så att han dock uthärdat i denna kamp, icke lemnat Guds löfte och hoppet ur sitt hjerta, utan ännu alltid, huru orimligt det än syntes, wäntat på löftets fullbordan, tilldess omsider förnuftets leende förwandlades till ett saligt leende af åskådning, då Saras barn låg för hans ögon, och den lyckliga modren utbrast: "Gud har gjort mig ett löje." Men apostelen förklarar ytterligare, hwari Abrahams trosstyrka wisade sig, då han säger:

Han aktade icke sin halfdöda kropp, ty han war nära hundrade år gammal, ej heller Saras halfdöda qwed. Han har wäl känttyngden af sin halfdöda kropp och sina hundrade år; fienden och förnuftet hafwa wäl påminnt honom om Saras ofruktsamhet; men hans trosstyrka bestod deruti, att han icke "aktade" detta, icke lät sin blick stanna på dessa nedslående förhållanden, icke lät af dessa taga sig till fånga, om han ock måste strida med tankarna derpå. Han satte alltid Guds allmakt och sannfärdighet emot förnuftets inwändningar. Hans styrka war detta: **Gud har sagt det**, "Han, som gör de döda lefwande och kallar de ting, som icke äro, likasom de wore"; **Gud har sagt det**, Han, som skapat werldarna af intet, och som icke kan ljuga. Detta gällde mer än hans och Saras "halfdöda" kropp. Det war icke på dessa halfdöda kroppars kraft, utan på Guds allmakt och sannfärdighet han trodde.

O, ett förträffligt exempel af tro! Måtte wi ock en gång lära att göra något dylikt! Ja den, som will wara en christen och hålla ut i tron under all Guds underliga hushållning, skall wisserligen behöfwa att häruti öfwa sig, att icke akta sin "halfdöda" christendom, sin halfdöda tro, kärlek, bön, utan oaflåtligen hålla ögat på något, som är utom oss, på **Gud**, på **Guds egenskaper och tillsägelser**. Så t. ex. fordras, att du icke ser på din halfdöda **tro**, utan på **Guds trofasthet**; icke på **din** halfdöda kärlek, utan på **Christi** kärlek; icke på din kalla och skröpliga **bön**, utan på **Guds fasta löfte**; icke på din wanmäktiga strid i frestelsen, utan på "Guds starkhets makt", Guds trofasthet, "som icke låter oss frestas öfwer förmågan".

Men war wiss derpå, att detta skall icke aflöpa så lätt, utan fordra en hård trons kamp att så döda förnuftet, hwilket beständigt wisar oss på, hwad wi sjelfwa äro, göra eller förmå. Derföre är intet twifwel, att tron och förnuftet hafwa öfwer denna sak hållit en häftig strid inom Abrahams hjerta; dock har tron ändtligen segrat och behållit fältet, öfwerwunnit och nedergjort denna allragrufligaste och skadligaste Guds fiende, förnuftet. Så måste ock alla andra trogna menniskor göra, hwilka med Abraham ingå i trons dunkel och förborgade mörker. Och dermed göra de åt wår Herre Gud det allraangenämaste offer och gudstjenst, som Han någonsin kan få.

När synd och otro tränga på, Då har jag frihet att få gå Med allt till nådestolen; Der får jag tröst och frid igen I nåden och förlåtelsen. Gud ware lof och ära.

När satan med all mörkrets här, Förnuftet, och hwad detta lär, Mig grufligt öfwerfaller; Då håller Gud omkring mig wakt Och skyddar mig med all sin makt. Gud ware pris och ära. Den 15 Oktober.

Såsom för en menniskas olydnad många äro wordna syndare, så warda ock för ens lydnads skull många rättfardiga.

Rom. 5: 19.

Såsom alla Adams barn blefwo dömda till syndare blott genom hans olydnad; så dömes ock all Christi säd för rättfärdig blott genom hans lydnad. **För ens lydnads skull**. Här säger nu apostelen uttryckligt, **hwaruti Christi rättfärdighet består**; han säger: Det war hans **lydnad**, hans eget personliga fullgörande af all Fadrens wilja.

Såsom syndafallet bestod uti "ens olydnad", så skulle dess godtgörande ske genom "ens **lydnad**". Hela Christi lif på jorden, ifrån krubban till korset, war idel lydnad. "kärleken är lagens fullbordan", säger apostelen. Christus hade en fullkomlig kärlek både till sin Fader och till oss menniskor. Af kärlek till oss och lydnad för sin Fader kom Han till jorden och blef wår broder; i samma kärlek och lydnad gick Han omkring, görande wäl och hjelpande alla; af kärlek till oss och lydnad för sin Fader wille Han ock "smaka döden för alla". Han war "lydig intill döden, ja, intill korsets död". Och ingenting mindre än en sådan hög och fullkomlig lydnad kunde frälsa menniskan från den fördömelse, som för ens olydnad war kommen öfwer oss. Men se nu här, i denna Christi fullkomliga lydnad, hwad som betäcker allas wår beständiga olydnad. All de heligas andliga nöd och klagan är just den, att de icke kunna rätteligen lyda Gud, utan ännu beständigt bryta Honom emot. Der anden är willig och helig, der är det medfödda förderfwet blott destomer kännbart och tryckande, och alltid såsom en **olydnad**. All synd i hjertat eller i lefwernet, i tankar, begär, ord och gerningar, utgör alltid en olydnad emot Gud, hwilken i sin heliga lag förbjuder allt detta onda. Då ängslas, qwida och förskräckas de trogna, såsom olydiga emot sin Gud. Men se nu här! Mot all denna wår olydnad har Gud satt sin Sons lydnad. **Hans** lydnad skall wara **wår** lydnad. Så säger denna text: "Genom ens lydnad warda många rättfärdiga." Just dertill sände Gud sin Son **under lagen**, att Han skulle **förlossa dem, som woro under lagen.** Då Gud af ewighet såg alla menniskor fallna under synden och domen och uppfyllda med ett sådant förderf, att ingen enda kunde fullkomligt lyda eller fullgöra lagen, beslöt Han i sin ewiga barmhertighet att sjelf bota allt detta: Hans Son skulle blifwa en sann menniska, men med fullkomlig lydnad, och såsom en ny stamfader för oss fullgöra lagen och utstå dess förbannelse; på det att såsom wi blifwit syndare genom den förste stamfadrens olydnad, wiockså skulle blifwa rättfärdiga endast genom den andres lydnad. Och det är just denna Christi fullkomliga lydnad, som egentligen **utgör sjelfwa rättfärdigheten**, hwarmed wi bestå för Gud. "Derföre ser tron", säger Concordieformeln, "på Christi person, såsom den der för oss är gjord under lagen, burit wår synd och i sin gång till Fadren för oss, arma syndare, bewisat sin himmelske Fader den fullkomliga lydnaden och dermed betäckt allas wår olydnad, som bor i wår natur och framsticker i dess tankar, ord och gerningar, så att denna wår olydnad icke tillräknas oss till förömelse, utan af ren nåd allenast för Christi skull warder oss tillgifwen och förlåten".

Derföre skall hwar och en, som gerna will wara en christen och tro Guds nåd, men förhindras och tryckes af sin egen mångfaldiga olydnad, med allwar fatta denna tröst och säga: Christi lydnad är **min** lydnad. Med **min** egen lydnad och rättfärdighet är det så alldeles förloradt, att jag måste helt förtwifla och aldrig mer tänka på saligheten, om jag skall dömas efter lagen; men derföre har Herren Christus warit under lagen och bewisat en fullkomlig lydnad, att Han skulle dermed "förlossa oss, som woro under lagen". Ty Han behöfde ju sannerligen icke wara under lagen för sin egen person, utan gjorde det ju alltsammans för oss, i wårt ställe och oss till godo. Detta är då min enda rättfärdighet, nemligen icke **min** lydnad, utan **hans** lydnad; ty äfwen då min nya menniska will wara lydig, är likwäl den gamla naturen i mig full med olydnad. Derföre är nu det min enda tröst, att Christus war lydig för oss. På detta sätt skola wi göra oss gagn af denna tröstrika text. Ty säger någon: Hwad hjelper mig det, att Christus war lydig, då jag icke sjelf kan wara det? så swaras: Om icke Christi lydnad är **din** lydnad, är du ewigt förlorad. Här säger oss Herrens apostel, att wi skola endast "genom ens lydnad warda rättfärdiga". Wi skola då med mycket nit och allwar inprägla i wåra hjertan dessa dyra orden: "genom **ens lydnad**." Annars måste wi alltid för känslan, samwetet och otrons ingifwelser kringföras såsom spånor på det wilda hafwet. Deremot, hwilken salig tröst och trygghet för en arm, uttröttad syndare att få hwila wid denna fasta klippa: **Guds ewiga rådslut,** att såsom wi alla blefwo syndare genom ens olydnad, wi ock skola warda rättfärdiga endast genom ens lydnad.

Min äreklädning, bröllopsskrud, Mitt hjertas enda prydnad, Hwarmed jag will bestå för Gud, **Är Christi blod och lydnad**. Uti Guds dom jag blir ej dömd, Ty skulden är betald och glömd, Och jag är fri för ewigt. Den 16 Oktober.

Gud har icke kallat oss till orenlighet, utan till helgelse.

1 Thess. 4: 7.

Detta stora hufwudstycke om helgelsen är näst det om **Christi försoning** och dess annammande med **tron** det wigtigaste och angelägnaste för det andliga lifwets widmakthållande, eller, rättare sagdt, det andliga, ja, det ewiga lifwet ligger i dessa twenne hufwudstycken: Christi rättfärdighet för oss och Andens helgelse uti oss. De förhålla sig till hwarandra i nådens rike som **skapelsen och uppehållelsen** i naturens. Tusen själar, som "börjat i Anden, hafwa lyktat i köttet", blott derföre att de icke nog tidigt och nog allwarligt behjertade detta stycke, icke nog gåfwo akt på Herrens ord och Ande, då Han wille werka helgelsen uti dem. Se här en händelse: En menniska blir wäckt och börjar med bekymmer söka sin frälsning. Wanligen kommer hon först under lagens träldom och olyckliga arbete att upprätta sin egen rättfärdighet; hon söker bättra sig, aflägga synder, waka, bedja och strida emot dem, för att, när detta en gång lyckats, taga nåd och tröst i Christus. Men det misslyckas så alltjemt; synden blir henne öfwermäktig, hon faller, står wäl åter upp, men faller på nytt, hon gör sådant, som hon förr har skytt; hon blir så säker, hård, lättsinnig, att hon förskräckes och förtwiflar — kortligen: "synden öfwerflödar". I denna olyckliga belägenhet får hon höra evangelium, huru Christus är kommen att frälsa **syndare**, att **göra den ogudaktiga rättfärdig**, att wi warda rättfärdiga utan förskyllan, utan gerningar, utan lagens tillhjelp, af nåden, af tron allena. Här får hon lif, här bir hon frälst, i detta nådens ord finner hon sin förlossning, sin tröst, sitt himmelrike på jorden, och börjar nu sannfärdeligen lefwa i Guds barns herrliga frihet; "ty den Sonen gjort fri, han är rätteligen fri". Nu följer genast med detta trons lif ett nytt, heligt sinne, willigt och färdigt till alla goda gerningar; hon har nu en ny kraft eller lätthet att wandra i Christi efterföljd; och så är den rätta helgelsen sannfärdeligen började; hon är nu planterad på det rätta stället såsom de palmträd wid wattubäckar, nemligen inympad i Christus och lefwande i hans försoning.

Hwem skulle tro, att just här wid denna ljufliga wårblomstring, under det evangeliska ordets wäxtgifwande regn och solwärme, den mask eller röta skulle kunna alstras, som snart skall kunna göra hela den sköna planteringen till intet? Så sker det likwäl bedröfligt ofta. Och huru sker det? Jo, tilläfwentyrs på följande sätt: Först och främst infinner sig tidigt den gamla ormen, som beswek Eva med sin illfundighet, denarglistige satan, och will nu, efter han icke kunde med lagen förwilla och fasthålla menniskan, försöka henne på motsatta sidan och ingifwer henne en tröst, som aldrig ordet gifwit, nemligen den, att som hon nu är frigjord från all syndens skuld och dom, från lagens förbannelse, från dödens och djefwulens wåld, så är hon ock undkommen all fara, så har hon intet att frukta, utan bör hafwa idel rolighet. Men nu är detta en lika skadlig som falsk ingifwelse; ty den rättfärdiggjorda själen är icke undkommen all fara; och faran är dubbelt större och närmare, när man icke fruktar den. Den rättfärdiggjorda menniskan är wisserligen fri från syndens skuld och dom och förbannelse, men hon har qwar en annan fiende, som snart kunde göra hela den wunna skatten om intet, nemligen det onda köttet, det inneboende förderfwet, som oaflåtligen will hålla förbund med djefwulen och werlden. Fastän nu denna inneboende synd icke tillräknas eller fördömer dig, så länge du blir i Christus, kan den dock göra något annat ondt, om den icke i tid angripes och under daglig bättring korsfästes och dödas — ja, ett förskräckligt ondt, som heter: **qwäfwa och döda ditt andliga lif**, såsom Jesus uttryckligen sade om de törnen, hwilka wäxte upp tillika med den goda säden och förqwäfde den — och då är ju åter hela skatten likwäl förlorad, som om du aldrig hade wunnit den.

Men till nämnda förwillelse af satan komma ock några bidragande omständigheter från menniskans sida. Hon läser i Guds ord allwarliga warningar att icke låta sig på nytt fångas under träldomens ok, utan blifwa ståndande uti den frihet, med hwilken Christus har friat oss. Af detta tager hon jemte den goda lardomen äfwen den falska meningen, att hon nu icke mycket bör bry sig om det ord, som kräfwer något af oss, utan uteslutande hålla sig till det ljufliga evangelium — förblandar sålunda (i afseende på friheten ifrån lagen) **samwetet** med **köttet**, **rättfärdigheten inför Gud** med **lefwernet på jorden**, och drager friheten in på begge dessa widt åtskilda förhållanden. Ja, tywärr! hon ger wäl mycket mer frihet åt köttet och lefwernet än åt samwetet; ty den smittan och oarten ligger i wår natur, att wi wilja i samwetet wara lagiska och trälaktiga, men i köttet och lefwernet fria och laglösa. Då nu ordet äfwen talar om frihet ifrån lagen, och hon icke wäl åtskiljer, hwad som skulle wara fritt och hwad som skulle wara bundet, och derjemte särskilda frestelser till synd påkomma, då sker det lätt, att hon

"låter friheten gifwa köttet tillfälle" och "drager wår Guds nåd till lösaktighet".

Jesu, mig bewara Uti **hwarje** fara, Håll mig tätt wid dig,

Att ej köttet, werlden, Sinnligheten, flärden Må intaga mig.

Låt din Ande dyra Mig alljemt få styra In på lifwets wäg. Den 17 Oktober.

Läggen bort ifrån eder den gamla menniskan ... och ikläden eder den nya, som är skapad efter Gud. Eph. 4: 22, 24.

Hwaruti denna nya menniska, skapad efter Gud, eller Guds beläte, egentligen består, tyckes icke wara så lätt att säga. Men, lofwad ware Gud! Han har gifwit oss en menniska, som hade Guds beläte fullkomligt, att wi skola se uppå och efterfölja Honom, "den menniskan Jesus Christus", som war "hans herrlighets sken och hans wäsendes rätta beläte". Wilja wi se Guds beläte, se, huru wi skola wara och blifwa, så skola wi blott se på Jesus, icke sådan Han war såsom Guds Son eller Guds Lam, wår försonare, utan sådan Han war såsom menniska. Så har då Gud gifwit oss icke blott den allrafullkomligaste och skönaste förebild att åskåda och efterfölja, utan ock den för oss käraste, i det Han är på samma gång wårt salighetshopp, wår frälsare och förswarare när Fadren.

Den gamla menniskan deremot, som skall afklädas, korsfästas och dödas, består i allt det förderf, som Adams fall medförde, t. ex. först det köttsliga sinnet, som är en fiendskap emot Gud, den djupa egenkärleken, den egna wiljan och egensinnigheten, hwarigenom man i allt söker sig, menar sig, är mån om sig; det oändliga högmodet, som will något wara; högfärden, som will något synas och höras; den djupa otron med alla dess telningar: förakt för Guds ord, säkerhet i wälgången, misströstan i motgången, jordisk sorg, hårdhet och kallsinnighet emot Gud och nästan, olust till ordet och bönen, onda tankar, orena lustar och begärelser o. s. w. sedermera allehanda utbrottssynder: fåfängligt tal, slarfaktigt lefwerne, skrymteri, lögn, oredlighet i handel och arbete, wällust, lösaktighet, otukt, girighet, barmhertighet, wrede, hat m. fl. synder och laster, som knappt kunna räknas. Sådant är det stygga beläte, som skall afklädas, korsfästas och dödas. Icke skulle wi wara så säkra, fria, fräcka och nöjda med oss, om wi rätt sysselsatte oss med detta.

Wi hafwa här saken för ögonen; nu återstår blott att wi hafwa den i öfning. Härom är Guds wilje och råd, ja, ordets och Andens hulda röst till de trogna af följande innehåll: Efter du är worden fri från dina synder, så att du slipper tänka på detta allraswåraste bekymmer, nemligen att befria dig från dina synder, tag då med glädje och tacksamhet denna lättare omsorg till hjertat, nemligen att blott följa Jesu fotspår, att förnyas till hans beläte, som har älskat, köpt och friat dig, att likna Honom och i alla dina lifsdagar hata, det Han hatar, och älska, det Han älskar. Efter du är fri från dina synder och slippersörja för dem, efter du är ett Guds barn och Christi broder, war då, som Han war, och wandra, som Han wandrade. T. ex. Han war innerligt förenad med sin Fader; Han war full af kärlek till Gud och menniskor; det war hans lif och mat att göra Fadrens wilja o. s. w. War ock du innerligt förenad med din Fader, umgås flitigt och förtroligt med Honom, låt det wara äfwen **din** mat och **ditt** lif att få göra hans wilja, att tjena din nästa, att döda ditt kött. Efter du är den "Helige Andes tempel", så att samme Ande bor i dig som uti din Frälsare, bortdrif icke denna dufwan; bedröfwa icke Guds Ande med ohörsamhet för hans påminnelser, med fåfängliga ord eller andra synder; förderfwa eller orena icke Guds tempel med köttets lustar eller köttets gerningar, utan lid hellre allt, förrän du skulle göra emot din Gud. Christus bekände sanningen, äfwen då det kostade Honom lifwet; bekänn ock du Christus, äfwen om det kostar dig menniskors aktning, ditt namn och rykte, ja, lif och gods. Christus war nöjd i hwarje sin belägenhet för Fadrens behags skull; war ock du nöjd i din ställning och låt ditt obehag förlora sig i Guds wälbehag. Christus syntes aldrig lättsinnigt skämta, men Han war glad med gudsfruktan. Dig, som är Guds barn och Christi broder, pryder bäst detsamma sättet.

Men hwem är härtill skicklig? torde du säga. Om jag blott kunde allt detta! Swar: Att du skulle göra detta sjelf, war aldrig meningen, eller att du skulle straxt blifwa fullkommen, utan att du skulle börja winnlägga dig derom och under det winnläggandet grundligen lära, att du icke kan det, samt då nödgas sucka och ropa efter Herren, som sjelf — och på detta sätt — utför helgelsens werk. Helgelsen är icke menniskans werk, utan Herrens; men det werket utföres genom detta pådrifwande och warnande samt tröstande ordets kraft. "Wi äro icke ens

beqwäma att något tänka, såsom af oss sjelfwa." "Gud är den, som werkar i eder både wilja och gerning — märk — efter sitt goda behag." Hwad som nu icke kan uträttas med ordet samt inre påminnelser och bewekelser, det gör Herren med riset, med bedröfwelsens ugn, "hwar så behöfwes" — ty "tuktans ris lärer gifwa akt på orden". Och de trogna säga af hjertat: "Lika godt, bruka, Gud, hwad sätt du finner, endast du mitt hjerta winner;" ty ett är nödwändigt. Och utan helgelse får ingen se Herren, hållande dock först och sist den punkten skär: "Han har med ett offer ewinnerligen fullkomnat dem, som warda heliga."

O Jesu kär, dig ware pris! **hos Gud** du allt gjort wäl, **Förnya nu ock allt hos mig**, min ande, kropp och själ, Fullborda så det nådewerk, som du begynt hos mig, Och hjelp mig dagligt kläda af allt, som misshagar dig. Den 18 Oktober.

Kommen och låtom oss gå med hwarandra tillrätta, säger Herren. Om edra synder wore blodröda, skola de dock warda snöhwita.

Es. 1: 18.

Så snart syndaren är utblottad och afklädd all egen berömmelse, will Gud intet mer — Han will nu endast förlåta och trösta honom för allt. Ty det är ju genom allt Guds ord uppenbart, att synden är afplanad och Gud nådig och brinnande af oändlig kärleks nitälskan att så förlåta och trösta syndaren. Men denne will ingen nåd hafwa, utan i sitt adamitiskt styfwa sinne tänker han sjelf bestå inför Herren. **Detta sinne är den enda dammen mot Guds nåd**. Men är blott den dammen borta, då har Guds nåd fritt lopp, och då blir allt wäl. Kan Adamsbarnet blott förödmjukas, så att det **will hafwa nåd**, will icke blott återwända och förlika sig med Gud, utan ock öfwergifwa allt eget tillgörande och taga nåd som nåd — o, då får det genast förlåtelse och mycken förlåtelse; då kommer syndaren tillsammans med den store förlåtande Gudens barmhertighet, på hwilken icke är någon gräns eller ände.

Du har synder på samwetet, går tryckt och fördömd och kan icke göra det minsta till sakens botande. Men hör! Du slipper. Du slipper göra det minsta dertill, och slipper äfwen förtwifla och förgås. Lofwa Herren, o själ, "den dig alla dina synder förlåter!" Du har förtjent att aldrig tröstas, utan att alltid och ewigt gå sorgsen och fördömd, men du slipper! Du får wara glad; du får kasta din börda bort och wara alldeles fri och glad, liksom du allsintet hade syndat. Lofwa Herren, min själ, den dig alla dina synder förlåter! Gud förlåter synder, förlåter **alla** synder och i **alla** omständigheter och **alla** tider och förlåter **alldeles oförskyldt** och förlåter **grundligt**. Lär blott känna det gudomliga förlåtandet, eller bed Gud om tron, så skall allt blifwa wäl! — Många tro sig rätt wäl förstå Guds förlåtande, men förstå dock intet deraf. Först bör märkas, att **förlåtelse** eller **nåd** utgör motsatsen till all **förtjenst**; såsom Paulus säger: "Är det nu af nåd, så är det icke af gerningar; annars wore nåd icke nåd. Är det ock af gerningar, så är det nu icke nåd; annars är gerning icke gerning!" — Förlåtelse är ock helt annat än ursäkt. Gud ursäktar icke synden, men förlåter den, hwarföre ock sådant, som är alldeles oursäktligt, likwäl kan förlåtas; ty förlåtelse innebär ren nåd, eller att en menniska, som efter all rätt icke skulle skonas, utan dömas och straffas, likwäl nu warder af idel barmhertighet benådad och fri från alltsammans. Förlåtelsen innebär, **att Gud icke handlar med oss efter våra synder och icke wedergäller ossefter våra missgerningar**. Och si, sådan är Gud! Han handlar alldeles icke med oss efter wåra synder; om Gud en enda stund handladt med oss efter wåra synder, så blefwe intet kött frälst! Men hela Christi rike på jorden är idel förlåtelse öfwer alla, som i tron hålla sig till Christus, ja, ett beständigt förlåtande, ett alldeles oförskyldt förlåtande och ett grundligt förlåtande.

Eller är det icke nog säkert och bekräftadt, att Gud förlåter alla dina synder? Har icke himmel, jord och helwete, ja menniskor och andar wäl och eftertryckligen fått weta, att Gud förlåter alla synder, och att ingen warder fördömd för **syndens** storlek, utan endast för nådens förakt. Gud har sjelf i egen person, samt genom profeter och änglar, ja, genom ende Sonen och hans apostlar och genom en stor evangelisters skara, med tusende fasta försäkringar betygat, att Han will förlåta synder. Alla helwetets portar skola icke kullslå wittnesbördet af denna lysande här, eller beröfwa oss wår wisshet om syndernas förlåtelse. Hela bibeln, från början till slut, innehåller egentligen intet annat än Guds stora anstalter till syndernas förlåtelse. Sjelfwa lagen war utgifwen förnämligast derföre, att wi måtte lära wärdera och emottaga förlåtelsen. Och allt, hwad Guds Son gjorde på jorden, det

skedde allt till wåra synders förlåtelse. Han blef ett menniskobarn, blef wår broder och medlare, uttryckligen derföre, såsom ängelen sade, att Han skulle frälsa sitt folk ifrån deras synder. Han utgöt sitt heliga blod uttryckligen derföre, att Han skulle försona werldens synder, såsom Han sjelf sade: "Mitt blod warder utgjutet till syndernas förlåtelse." Han instiftade döpelsen, deruti Han upptager oss i ett ewigt nådeförbund. Han instiftade nattwarden, för att der kunna ofta under wår wandring gifwa oss en ny försäkran om syndernas förlåtelse; Han lärde oss i Fader wår dagligen och bestämdt bedja: **Förlåt oss wåra skulder**. Hwarföre skulle Han göra allt detta, om det icke warit hans allwarliga mening och wilja att förlåta synder? Gud har sannerligen icke gifwit oss sin Son från himmelen för att fördöma werlden, eller blott för något kort, timligt godt! Allt, hwad Herren gjort, försäkrar oss, att Han har en werklig och allwarlig wilja att förlåta oss wåra synder, återtaga oss till sina barn och käraste wänner, såsom Han ock dertill skapat oss och af idel nåd gifwit oss det ewiga lifwet.

O, själ dig besinna, säg, är det ej nog, Att Jesus på sig nu har tagit Din synd? Att för dig uppå korset Han dog, Att Han din förbannelse dragit?

Säg, är det ej nog och tillräckligt, att här Du funnit för domen förskoning, Att frälst och förlossad och frigjord du är Och salig i Jesu försoning? Den 19 Oktober.

Den ditt lif förlöser ifrån förderf och kröner dig med nåd och barmhertighet. Ps. 103: 4.

Då Gud förlåter en menniska alla hennes synder och helar alla hennes brister, så är den menniskan icke blott förskonad från wreden och fördömelsen, utan hon är ock med detsamma ett föremål för den obegripligaste kärlek af Gud — den stora gudomliga kärleken — den all kunskap öfwergår. Han håller henne hjertligen kär med sådan kärlek, som en öm moders mot sitt späda barn, eller en älskande brudgums till sin brud. Detta är den underbaraste och herrligaste sak, som Gud i den heliga Skrift uppenbarat. Skriften har många underbara ord härom, såsom när Christus sjelf uttryckligt säger, att "det warder glädje för Gud öfwer en syndare, som bättrar sig, såsom det blef för den förlorade sonens fader, då han åter fick se sin son. Och i Es. 62 står: "Såsom en brudgum gläder sig öfwer bruden, så skall ock din Gud glädja sig öfwer dig". Och åter: "Du skall kallas: min lust i henne; ty Herren har lust i dig." Och Herren sjelf säger uttryckligen om sina trogna: "Det skall wara min lust, att jag må göra dem godt." Eller förut: "Jag skall göra ett ewigt förbund med dem, så att jag icke will aflåta att göra dem godt; och jag skall gifwa dem min fruktan i hjertat, att de icke skola wika ifrån mig. Och det skall wara min lust, att jag må göra dem godt." Och åter säger Herren: "O, huru wäl will jag göra emot dig, Ephraim! O, huru wäl will jag göra mot dig, Juda! Jag har lust till kärlek och icke till offer." Och att Guds hjerta med sådan kärlek omfattar alla, som komma till Honom, äfwen de owärdigaste syndare, wisade Christus tydligt i Matth. 9. Ty då de fariseer knorrade öfwer hans stora wänlighet emot publikaner och syndare, swarade Han: "Gån och lären, hwad det är: Jag har lust till barmhertighet och icke till offer!" Den som då tror på Honom, om Han ock är den orenaste publikan och syndare, är genast på det innerligaste sätt älskad; och nu — nu blir den menniskan i alla sina lifsdagar på det huldaste buren och för allt ondt bewarad i Guds barmhertighets sköte; hennes själ är för ewigt fri från det ewiga förderfwet, återlöst af en närskylld; och hennes timliga lif skall njuta en särskild huld omwårdnad af samme slägtinge, "Goel", wår Frälsare. Ja, hon skall på alla sidor omgifwas af Guds wälgerningar och barmhertighet, såsom en gyllene krona omgifwer, betäcker och pryder hufwudet. Detta är meningen af orden: "Den ditt lif förlöser från förderf och kröner dig med nåd och barmhertighet; tydet hebreiska ordet på förlöser handlar om en slägtinges förlösande och omsorg om sina närskyllda.

Till samma Guds hulda omwårdnad hörer ock, hwad som närmast följer i wår psalm: Den dig uppfyller med tröst, eller: den din mun med goda ting mättar, att du warder dägelig, och gör dig ung och frisk såsom en örn; ty örnen blir liksom förnyad, då hans gamla fjädrar bortfalla, och han får nya igen. Så förnyas ock wi, då Herren wederqwicker wår själ med tröst. Och om icke Herren gifwer trons gåfwa, så kunna wi omöjligt taga en werklig tröst och frid. Han är trons begynnare och fullkomnare. — Widare: Om någon förtrycker eller orättwist dömer oss, är Herren den, som dömer rätt, beskyddar och hjelper wår sak, såsom här står: "Herren skaffar rättfärdighet och dom åt alla dem, som lida orätt." Deraf kommer t. ex. att fastän wåra mest ansedda fiender på det bittraste försmäda oss, mästerligt förwränga wåra ord och modigt utropa oss för willfarande eller falska christna, och wi

tiga, fastän wi ofta kunde på det klaraste wederlägga deras smädelser — wi tiga och förhålla oss "såsom en döf, den intet hörer, och en dumbe, uti hwilkens mun är intet genswar" — likwäl utför Gud så herrligt wår sak, att den mer och mer tillwäxer och wåra motståndare blifwa mer och mer allmänt kända, för hwad de äro. Detta kommer allt af Herrens trofasthet, blott man kan tro och blifwa stilla och bida efter Honom. "Herren skaffar rättfärdighet och dom åt alla dem, som lida orätt." Huru huld och trofast och wänligt betedde sig icke Herren mot Moses och Israels barn? "Herren har låtit Moses weta sina wägar; Israels barn sina werk." Deraf hafwa wi nu den stora lyckan, att wi icke behöfwa wara owissa om, hwad som är Guds wilja och mening. Den som blott besinnar, att Gud sjelf uppenbarat sig på jorden, sjelf talat och sagt, hwad som är hans wilja samt hans råd om wår salighet; derjemte med herrliga gerningar wisat, hwem Han war, wisat sig wara sjelfwa den Allsmäktige, sjelfwa Skaparen; den skall då icke gissa och tänka i wädret om Guds wilja och mening med oss, utan blott och allenast se ned i Guds ord, der se hans wägar och hans hjerta och der blifwa lika wiss om, hwad Gud tänker om oss, som om domen redan wore hållen. O, en stor nåd!

Ack, hwi gråter jag nu mer, Då i nåd Gud till mig ser? Då Han intet annat kan Än mig hjertligt taga an.

Hwad jag här behöfwa må, Allt jag skall af Honom få. Ära ware Gud derför, O, hwad nåd med mig Han gör.

Den 20 Oktober.

Den tid wi ännu woro döda i synderna. Eph. 2: 5.

Märk här det ord, som apostelen brukar om det naturliga tillståndet — det korta men mycket sägande ordet: **döda — döda i synderna**. Det är det djupa olycksdigra ordet om hela syndafallets påföljd: "På hwad dag du deraf äter, skall du **döden dö**." Lifwet af Gud är borta, menniskan är andligen ett lik. Så har Herren Christus sjelf talat: "Låt de **döda** begrafwa sina **döda**." Många mena, att det är ett hårdt tal, som icke har en så full betydelse, som ordet **död** wanligen eger; men utom det att ingen borde misstänka, att Herren Christus brukat ett öfwerdrifwet uttryck — och wi se, att Han i nyssnämnda ord sammanställt den lekamligen och den andligen döde såsom twenne slags lik — skola wi blott se på **sjelfva saken** och med förwåning warseblifwa hwilken betydelse som ligger i det ordet: **döda**. Den lekamligen döda igenkännes deraf, att han icke blott ingenting förnimmer, intet ser, hör, känner, utan ock att han icke ens har den ringaste andedrägt — och detta allt oaktadt han eger sjelfwa organerna, ögon, öron, mun, lungor likasom de lefwande. Är det icke alldeles så med den andligen döda? Han kan hafwa alla yttre sinnen friska och lifliga, kan hafwa ett ljust förstånd, ett känsligt hjerta, mycken kunskap, ädla grundsatser, wackra ord och gerningar; men lifwet i Christus — det är endast detta, som fattas honom, blott föreningen med Gud, blott sinnet för Gud, för hans wilja, hans ord, hans nåd. Han ser, hör, tänker och känner på det lifligaste allt, hwad som är jordiskt och sinnligt, men förnimmer intet af det, som tillhör Guds Ande. Wi skola se några bewis härpå. Han läser, hör, förstår och tror på ett wisst sätt Guds ord, men kan ock läsa och höra Guds bestämdaste domar öfwer sitt eget wäsende och likwäl förblifwa alldeles lugn derwid. Han läser och hör om Guds rike, om Guds nåd och wänskap, om den saliga föreningen med Gud, men det wäcker hos honom icke ens den ringaste **längtan** derefter — liksom hos ett lik det icke ens finns **andedrägt**. Hans hjerta är uppfyldt blott med afgudar, med jordiska och fåfängliga ting, och: hwad skola wi **äta, dricka**, **kläda oss med?** Hwad skola wi få se, höra, njuta? Men Gud — Gud — hwad? Hwad will Gud? Derom bryr han sig intet. Ja märk, han har en wiss tro på Guds ords sanning, så att han kanske aldrig derpå twiflat, han har ett wisst inre wittne derom; och då ser och hör han i samma Guds ord den bestämdaste fördömelsedom öfwer **hwar och en**, som icke är **född af Gud, född på nytt** — och nu wet han icke af någon födelse hos sig; men, han fruktar icke det ringaste! Och hanhåller likwäl detta för Guds ord! Han ser, läser, hör i detta Guds ord om **twenne wägar**: den **breda**, som drager till fördömelsen, och på hwilken "många" gå, och den **smala**, som för till lifwet, och hwilken blott "få" bewandra; men han bekymrar sig icke en enda dag om, hwilkendera wägen han sjelf wandrar. Och likwäl anser han bibeln innehålla Guds ord! Men hwarföre fruktar han då icke? Ja säg det! Si, detta heter **död**. Se då här, hwad det will säga: **döda** — **döda i öfverträdelser och synder.**

Men då menniskan är andligen död, hwad är det då, som leder hennes wäg genom lifwet? Apostelen säger, v. 2: "Denna werldens lopp, och den fursten, som har makt i wädret, nemligen den anden, som werkar i otrons barn." Först: Denna werldens lopp. Hon följer då med strömmen, gör, såsom andra göra, ser på werlden och den rådande seden; är denna mer grof, blir ock hon mer grof, men är seden finare, lefwer ock hon wackrare; hon kan således framstå i olika gestalter, men hör i alla former dock till werlden, till de många, som gå på den breda wägen. Men är då werlden sin egen? Är hon den egentligen styrande? Nej, säger apostelen; werldens lopp bestämmes af fursten — fursten, som har makt i wädret. Christus kallar honom ock werldens furste, och Herren lär icke heller i det ordet blifwa ljugare. Wi skola aldrig glömma, att det är twenne andliga riken och twenne furstar, som kämpa om menniskosjälarna: Christus och Belial, Michael och draken, ormen och qwinnans säd, den starke och den starkare. "Michael och hans änglar stridde med draken, och draken stridde och hans änglar." Det är en strid, som fortgår, så länge werlden warar. Regeringsformen i mörkrets rike är lögn och mord, bedragelse, synd och död, såsom Christus säger, att werldens furste är lögnens fader och en mandråpare af begynnelsen. Och undersåtarna i det riket äro, jemte de fallna änglarna, alla otrogna menniskor på jorden och i helwetet. Regeringsformen i Christi rike är sanning och nåd — rättfärdighet, frid och fröjd i den Helige Ande; såsom Skriften säger: "Rättfärdighet och dom är din stols stadfästelse, nåd och sanning äro för ditt ansigte." Och undersåtarna i det riket äro, jemte de goda änglar, alla trogna menniskor på jorden och i himmelen.

O själ dig besinna, ja, stanna och säg: Hwart ämnar du dig, och hwart leder din wäg? Hwad slut skall wäl en gång du taga? Ack stanna! Hwi rusar du blindwis framåt? O bäfwa tillbaka för satans försåt, Wänd om! Låt dig icke bedraga! Den 21 Oktober.

Tjensteqwinnans son skall icke blifwa arfwinge med den frias son.

Gal. 4: 30.

Tusende annars ganska upplysta menniskor weta icke, att i christenheten äro twenne andliga riken: först ett lagrike, der man har allt efter sin egen förtjenst, enligt apostelens ord: "Honom, som håller sig wid gerningarne warder lönen icke räknad af nåd, utan af pligt", och hwilket Christus wille wisa oss, då Han säger, att de, som hade arbetat hela dagen och dragit dess tunga och hetta i wingården, fingo ingen nåd, utan blott efter förtjenst, blott "dagspenningarna", emedan de "höllo sig wid gerningarna". Sådana menniskor kallas i Skriften tjenare, trälar, tjensteqwinnans söner, hwilka blott få, hwad de förtjent. För det andra finns det ett nådrike, der det aldrig går efter wår förtjenst, utan de, som höra dit, hafwa en beständig nåd, i bättre och sämre stunder samma nådestånd, af orsak att de hafwa en borgesman, hwilken utwerkat, att de icke dömas efter lagen, att inga synder dem tillräknas. Såsom det heter i Rom. 4: "Men honom, som icke håller sig wid gerningarna, utan tror på Honom, som gör den ogudaktiga rättfärdig, hans tro warder honom räknad till rättfärdighet;" såsom ock David säger: "Saligheten är den menniskas, hwilken Gud tillräknar rättfärdigheten utan gerningar" — och hwilken Gud "ingen synd tillräknar". Dessa kallas i Skriften barn, söner och den frias söner, hwilka skola "blifwa i huset" och hafwa arfwet. Med dessa ord om tjenare och barn i huset, särskildt i det wigtiga och förebildande Abrahams hus, har Paulus påpekat ett förhållande, som är mycket lärorikt, men hwilket många icke betänkt, nemligen huru Gud midt i wåra familjer ställt en talande bild af sina nådesanstalter. Är det icke sannt, att de kära barnen i huset lefwa i lekamligt afseende under en sådan nådesförfattning, att de aldrig blifwa skyldiga, huru mycket de än dagligen anwända, och huru litet de än arbeta; att de hafwa allt, hwad de behöfwa, fritt och för intet; de få sin mat och dryck, sina kläder, sin skötsel, sin säng, sin uppfostran. Och dock, ehuru de kanske icke förwärfwa det ringaste, utan endast förbruka, blifwa de aldrig skyldiga, utan till slut, när de i många år emottagit sådant godt, skola de också hafwa arfwet. Och tjenarena i huset, hwilka med tungt och troget arbete kanske inbringa allt, som huset lefwer af, med dem håller man räkning, så att, om de under året tagit ut mer, än den betingade lönen utgör, äro de slutligen i skuld — och att ärfwa i huset, det kommer icke i fråga. Men barnen, än en gång sagdt, för allt bwad de anwända och intet förwärfwa, blifwa aldrig skyldiga.Är det icke en besynnerlig regering? Och hwaraf kommer detta, att icke barnen blifwa skyldiga? Det kommer blott deraf, att man aldrig håller räkning med dem. "Det är ju barnen", säger man; "hwem håller wäl räkning med barnen, så länge de lefwa i fadrens bröd, eller lefwa på barnafot?" Se der Guds rikes hemlighet! Med barnen föres aldrig räkning. Wår skuld eller skuldfrihet beror blott

deraf, om wi äro tjenare eller barn, "tjensteqwinnans söner", eller "den frias". Se i din egen familj den sanna bilden af nådriket, den bild, som Skriften så ofta anwände. Just såsom med dina barn, så är det med dem, som äro i Christus och "lefwa på barnafot" hos Gud: de hafwa ingen räkning; de äro det folk, som Gud ingen synd tillräknar, de lefwa af nåd för deras förstfödde broders förtjenst; derföre äro de uti en beständig barnaskapsnåd. O, är det sannt, är det möjligt, att det också finnes ett sådant nådrike på jorden? Ja, sannt är det? Skriften kan icke warda om intet, fastän wåra ostadiga och med lagsinne genomdränkta hjertan icke kunna behålla denna saliga tröst. Men så sannt Skriften icke ljuger, är detta förhållandet med alla trogna, att Gud ingen synd tillräknar dem till fördömelse, att de äro Guds älskliga barn, uti samma nåd hos Gud i den sämre som i den bättre stunden, då de fröjdas öfwer erhållen kraft att göra något godt, och då de ängslas för sina synder och dårskaper, så att de "ryta för sitt hjertas oro skull"; i samma nåd, då de smaka och se, huru ljuflig Herren är, och då de under långwarig torka bespisas med malört och galla. Ty är det icke så, utan wi äro för Gud täcka blott de stunder, då wi få nåd att wara mera fromma och heliga, då är ju rättfärdigheten af wåra gerningar, och Christus fåfängt död; då äro wi i ett gerningsrike, som är wäldigt öfwer nåden, och icke i ett nådrike, som är wäldigt öfwer gerningarna. Det nekas icke, att detta är den grufligaste galenskap för wårt förnuft, emedan allt hwad i oss är, känsla, förnuft, samwete, är så uppfyldt af lagsinnet, att wi oupphörligen neddragas i dess föreställningar. Men skola wi ock på allwar tro så, som wi efter naturen tycka och känna? Det wore ju att affalla från tron. Nej nådriket, der ingen synd tillräknas, är summan af all Christi förtjenst och af allt Skriftens wittnesbörd derom. Gud ware ewinnerligen prisad för sin outsägliga gåfwa!

Ja, dig, o Gud, ske lof och pris, Att wi som barn på barnawis Få tro ditt ord för intet; Att syndare få komma fram Och se sig sälla i Guds Lam, Och detta allt för intet.

För all den synd, som i oss bor, Wi hafwa städs en nåd så stor, Att den all synd betäcker, Och om wi lida nederlag, Så räcker ändock nådens dag Hos Gud — och det för intet. Den 22 Oktober.

Du dåre, det du sår, det får icke lif, utan det warder dödt... Meu Gud gifwer det en kropp, såsom Han will.

1 Cor. 15: 36, 38.

Såsom wille apostelen här säga: Du dåre, som kan ett ögonblick anse för orimligt och omöjligt, hwad du dock dagligen ser för dina ögon i ett mycket mindre wigtigt fall, nemligen att Gud gör de döda, torra frökornen just i sin förmultning i jorden fruktbärande, så att de uppstå i nya, lefwande och blott skönare gestalter. Du kan icke begripa, att Gud kan gifwa wåra nedmyllade och förmultnade kroppar en uppståndelse, då du likwäl ser de obetydliga frökornen af hwete eller annat sådant wara bewärdigade med uppståndelse. Du ser hwarje wår uppståndelsen för dina ögon — du ser, huru den säd, som på hösten helt torr nedlägges i jorden, ligger der såsom bortkastad, förmultnad och under wintren stelfrusen, under ett stort, tjockt swepkläde af snö och is, och hårda kalla winterstormar gå öfwer den wida grafwen, och under winterns långa månader och mörka nätter är den säden för dig liksom alldeles borta och förlorad. Men huru går det? Omsider inträder den efterlängtade wåren, solen återkommer i sin strålprakt — och genom hennes wärma upplöser nu Skaparen swepklädet och bjuder derpå de döda uppstå. Nu uppkomma ur jorden tusentals nya, lefwande och friska gestalter af gröna strån, som sedan mångdubbelt återskänka åkermannen dess utkastade säd. Sådant har Gud ställt midtför allas ögon, och ingen menniska undrar längre, blott derföre att wi årligen se det. Sannerligen, om wi icke hade allt ifrån wår födelse uppwäxt med wanan att se, huru denna döda, torra, bortkastade säd åter uppstår på sommaren, så skulle wi wäl finna äfwen detta högst besynnerligt och otroligt. Nu åter är man genom den gamla wanan derwid knappt i stånd att besinna, att det är ett underwerk; nej, man säger blott: "Det wäxer", och besinnar icke, att detta wäxande dock är ett egentligt skaparewerk, då hela werlden med all sin konst icke kan göra ett enda grässtrå. Men broddens uppkomst ur jorden är en sådan skapelse, som har sitt frö i den samma säd, som i jorden förmultnat — är således en de dödas uppståndelse. Nu, hela werlden kan icke göra något sådant, det är den allsmäktige Skaparens eget werk. Men om nu densamme Guden uppenbarar för oss, att Han will göra på samma sätt med wåra kroppar, will låta också dem i jorden nedgräfwas och förmultna, men åter en dag uppstå, nemligen då den stora ewighetens sommar nalkas, och "rättfärdighetens sol med salighet under sina wingar" återkommer till oss -

om denne allsmäktige Guden säger oss, att Han då will bjuda wåra döda kroppar uppstå, då finna wi det orimligt och omöjligt. Förtjena icke wi det tilltalet: "Du dåre?" Tänk ännu en gång: då wi kunna se, att de obetydliga frökornen af råg, hwete och dylikt uppstå, och dock wilja tänka, att de stora, dyra, så underbart skapade och så dyrt påkostade frökornen, wåra kroppar, som äro så högt ärade, att Guds egen Son antog en menniskokropp — de skola icke hafwa den äran som hwete och råg, att de skola uppstå! Och hwarföre? Endast derföre att wårt arma förnuft icke begriper, huru det är möjligt, att den Allsmäktige derwid kan göra, hwad Han sagt. Förtjena icke wi att kallas dårar?

Men den egentliga och stora dårskapen består deruti, att wi icke stanna och besinna, att här är fråga om ett nytt, stort skapelsewerk af den allsmäktige Guden, såsom apostelen här anmärker: "Gud gifwer det en kropp, såsom Han will" — Gud, icke du, o menniska, icke frökornet sjelft, utan Gud, Skaparen, som en gång skapat hela jorden och alla werldskropparna af intet — du dåre! det är om Honom, som här talas. "Gud gifwer det en kropp, såsom Han will". Det är blott på hans fria behag, det beror. Hwad är lättare för den allsmäktige Skaparen, än att göra hwad Han will? Men se här, huru wi helt oförmärkt blifwa dårar, när wi blott förakta Gud, hans makt och hans ord! Wi hinna då icke märka det, förrän wi uti andliga ting äro så blinda, att de första begreppen om Gud, hwilka sjelfwa hedningen eger blott genom skapelsens åskådande, äro oss fråntagna, så att wi undra, om det och det är möjligt, då wi likwäl tala om den allsmäktige Guden. Si, wi skola akta oss för förblindelsens straffdom. Gud är stor och helig. Den som icke will ödmjukt böja sig under hans sanning och makt, den förblindar Han. "Gud gör de wisas wisdom till galenskap." "Då de höllo sig för wisa, äro de wordna dårar", werkliga dårar, som nu kunna förneka, det wi eljest se med ögonen, nemligen att Gud kan med lätthet göra allt, hwad Han will.

Det höstliga kornet, som jordas, Ej wintriga månar föröda; Wid wårsolens blick det fullbordas Till sommarens gyllene gröda.

Så, wärmd af det ewiga ljuset Och wårdad för sällare tider, Den trognes lekamen ur gruset Skall uppstå förskönad omsider.

Så hägna med nattliga friden De döda, o jord, i din gömma, När natten en gång är förliden, Skall Gud det betrodda ej glömma

När jordenes grundwalar bäfwa Och tidernas lopp är fullbordadt, Skall Skaparen sjelf af dig kräfwa, Hwad här blef i skröplighet jordadt. Den 23 Oktober.

Så läggen nu bort all ondska, allt swek, skrymteri, afund och allt förtal. 1 Petr. 2: 1.

Det är ju ett förskräckligt tecken af wårt djupa förderf, att man, ofta utan att weta en egentlig orsak, hellre hör och talar om det, som är ondt hos nästan, än om hans berömliga egenskaper; och fastän wi sjelfwa äro så ömma om wårt eget namn, att wi icke lätteligen kunna fördraga, att någon talar det minsta illa om oss, utan hwar och en gerna wille, att hela werlden hade allt godt att säga om honom, kunna wi likwäl icke höra, att man om andra yttrar sig till det bästa. Från denna den gamla ormens säd i menniskan har ett sådant syndawäsende utflutit och blifwit allmänt, att knappt twå eller tre kunna komma tillsammans, utan att snart någon menniska blir föremål för ett kärlekslöst och mindre grannlaga samtal. Ja, finns det icke s. k. wänner och bekanta, till och med slägtingar, som rentaf besöka hwarandra blott för att hemta ämnen till onda tankar och berättelser om hwarandra. Finner man då något werkligt ondt att säga, blir detta på ett mycket utförligt och omständligt sätt nagelfaret, begrundadt, utlagdt och utmåladt, hwilket heter att **förråda** och **baktala** sin nästa. Detta är redan en uppenbar synd mot den heliga kärlekslagen: "Hwad I icke wiljen, att menniskorna skola göra eder, det gören icke heller I dem." Men det är wanligen icke dermed nog, att man omtalar, utlägger och utsprider det werkliga onda, utan dermed plägar ock följa, att man gör sina små tillägg och widare uträkningar, äfwen öfwer inre bewekelsegrunder och afsigter, som skulle göra det onda ännu swårare; och när nu hwar och en wid ett förnyadt berättande har samma det onda hjertats art att tillägga och förstora nästans fel, sker derigenom, att ju längre berättelsen löper, desto större wäxer och utbildas den, så att man slutligen knappt kan igenkänna den lilla smula af sanning, som utgjorde första frökornet eller upprinnelsen till den nu oformligt utbildade berättelsen. Sådant är ju, hwad wi nästan alla dagar

erfara. Må hwar och en, som ännu har någon fruktan för Gud och för synden, wäl wakta sig att deltaga i sådana tillskapelser. Man kan annars ganska lätt komma att eftersäga något, som ursprungligen war intet mindre än en af hämnd och owilja uppdiktad lögn. Månne Gud skall hålla dig till godo, att du, antingen i godmodig tanklöshet, eller ock af någon hemlig illwilja, genast tror och eftersäger allt, hwad menniskor berätta? På det sättet blir mången, utan att han egentligen hade welat det, en afskywärd belackare.

Men nu, allt hwad som är herrskande hos werlden och skrymtare,

det blir frestelse för Guds barn — så ock denna benägenhet att tänka och tala illa om wissa menniskor. Ty äfwen der den goda, williga anden och kärleken bor, har man dock äfwen qwar det förderfwade köttet, det gamla hjertats ondska. Deraf kommer, hwad de gudfruktiga så ofta med smärta känna och erkänna, men hwilket de owaksamma förbise, att deras tycke, omdöme eller blick på en menniska ofta blott beror på hennes förhållande mot **dem sjelfwa** — att om en menniska blott är **mig** benägen, tänker och talar wäl om mig, kan jag så lätt tyda allt hos den menniskan till det bästa, äfwen fastän hon eljest icke är den bästa menniska; då deremot om en eljest wida fullkomligare menniska blott råkat att **förnärma mig**, t. ex. gjort mig någon obehaglig anmärkning, eller wisat mig någon missaktning, eller genom något företräde fördunklat min ära o. s. w., straxt bar mitt arga hjerta en wiss hemlig benägenhet att söka fel hos henne och, om möjligt, förstora och utsprida dem. Hwilket wederstyggligt odjur är icke det fallna menniskohjertat! Blott derföre, att t. ex. ditt högmod blifwit såradt genom en anmärkning, skall du söka att upptänka och säga allt ondt om din nästa! Kan hon icke ändå wara en hederlig menniska, fastän hon gjort dig en rättelse? Eller om Gud behagat wälsigna henne med någon wiss gåfwa eller utmärkelse framför dig, kan hon icke ändå wara en hederlig menniska? Hwarföre skall du söka sak med din granne blott derföre, att hans åker eller handel synes mera wälsignad än din? Huru mången har icke för en sådan enskild och hemlig orsak inom det arga hjertat börjat tänka och tala ondt om samma menniska, som han förut i flera år älskat, och hos hwilken han på den tiden såg allt godt. Det är mycket nyttigt för en christen att i tid gifwa akt på denna det arga hjertats falskhet och illfundighet. Wi se ju oupphörliga exempel deraf, att onda eller goda omdömen beror af ens wilja och uttydning. Samma sak, som för en illwillig menniska kan blifwa alldeles swart, är för en annan, som har god wilja för personen, en obetydlighet, eller kanske något alldeles oskyldigt, ja berömligt. Så kan omdömet bero af uttydningen. Låtom oss wäl betänka detta och wakta oss för wårt hjerta, wakta oss för att följa de tankar och känslor, som uppkomma hos oss för dem, hwilka på något sätt förnärmat oss. Ja, sannerligen! rör sig afund och hat emot din nästa i din själ, känner du i ditt hjerta en åtrå att falla öfwer honom och bränner dig den och den historien om honom på själen — o, wakta dig då! då är en mörkrets makt för handen.

Mitt hjerta är så ondt, o Jesu Christ, Så fullt af lögn, bedrägeri och list, Ack, **skapa om det** och förnya det, Du ensam kan det, Herre, som du wet.

Lär mig att lefwa uti allt för dig Och älska här min nästa såsom mig. Haf du på alla mina wägar akt Och fräls mig ifrån satans list och makt. Den 24 Oktober.

Detta gören till min åminnelse. Luc. 22: 19.

Nu frågas: Hwad har den käre Herren åsyftat med den heliga nattwarden, denna underliga och höga stiftelse? Hwad war hans egentliga ändamål dermed? Det är många christna, som aldrig få något rätt förstånd om nattwarden eller om dess wärdiga åtnjutande, icke heller få den tröst, glädje och fröjd, som nattwarden eljest skänker, blott derföre att de icke weta eller icke besinna, hwad som war Christi mening och ändamål med denna stiftelse. Att nu säga allt, hwad Herren härmed åsyftat, lär wäl först i den allt förklarande ewigheten blifwa möjligt; dock kunna wi förstå något deraf. Wi wilja denna gång blott betrakta nattwardens egenskap af att wara en åminnelse af Christi försoningsdöd. Herren sade:

Gören det till min åminnelse. Nu kunna wi först wäl förstå, att Han icke stiftade denna åminnelse **sig sjelf**, utan **oss** till tjenst; ty allt hwad Christus gjorde på jorden, det skedde för oss, såsom Han sjelf säger: "Menniskans Son är icke kommen, att Han will låta tjena sig, utan att Han will tjena och gifwa sitt lif till återlösning för många."

Så märk då, hwilken nådefull mening wi redan deruti upptäcka, att Han stiftade en åminnelse af sig. Christus kände nemligen sina barns swaghet samt den mödosamma wäg, de hade att wandra genom detta lifwets öken och jämmerdal; wisste, huru de ofta skulle wara nära att uppgifwas i wägen, huru de, med sina swaga, blödiga, rädda hjertan och under en daglig och oaflåtlig fejd med kött, werld och satans list och pilar, skulle blifwa trötta, sjuka, sargade, matta och misströstande. Han wisste derjemte, att de dock i **Honom** skulle hafwa all sin tröst, kraft och wederqwickelse; att blott de lifligt tänkte på **Honom**, skulle de åter få nytt lif, mod, styrka och munterhet att fortsätta wandringen. Han wisste widare, att hwad som mest skulle nedslå deras mod, göra dem försagda och ängsliga, skulle wara deras egna **synder**, fel och skröpligheter; men ock, att emot alla synder intet annat skulle wara deras tröst än hans lidande och död, hans offrade lekamen och blod, som woro utgifna till syndernas förlåtelse. Då instiftade Han denna åminnelse af sin försoningsdöd och sade: Barn, kommen ofta hit tillsammans; då det börjar mörkna för edra ögon, och I börjen uppgifwas, kommen då tillhopa till min lekamens och blods åtnjutande och tänken på mig. Kortligen, Han wille sätta hwilohyddor wid wår wäg, der de trötta wandrarena skulle få gå in att stärka och wederqwicka sig med detta himlabröd, hans lekamen och blod, och med åtanken af Honom.Denna åminnelse af försoningens under är wisserligen nyttig till allting för den inwärtes menniskan: den uppwäcker oss från wår glömska och slummeraktighet; den rensar wåra ögon från det dam, som under wandringen fördunklar dem; den målar både synden och nåden med sina rätta färger; den tröstar, hugswalar, styrker och återställer barnaförtröstans frid och fröjd i wåra nedslagna hjertan; den lyfter wåra själar ifrån jorden och riktar dem mot himmelen. Men af den omständigheten, att Christus i sin nattward icke blott instiftade en åminnelsefest, utan att Han ock gifwer oss sin lekamen och blod att äta och dricka, samt utaf de ord, som Han talade, just i det Han framräckte wälsignelsens kalk, märka wi, att det war isynnerhet en wälgerning, Han hufwudsakligen åsyftade. Hans ord woro: "Detta är mitt blod, det nya testamentets, som för eder och för många utgjutet warder till syndernas förlåtelse." Af dessa ord märka wi, hwad som war det hufwudsakliga, det war nemligen att trösta oss emot wåra synder, att tillfredsställa betungade samweten. Ty det enda, Han sade om sitt blod, war, att det war det nya testamentets — och att det utgöts till syndernas förlåtelse. Märk då Herrens mening och hjertelag! Det war Honom icke nog att blott utgjuta sitt blod till syndernas förlåtelse, Han wille också på det kraftigaste och djupaste förwissa oss om delaktigheten i denna försoning, wille hafwa oss riktigt tröstade och glada deröfwer; och Han är derom så angelägen, att Han ock lägger samma sitt blod i wår mun och säger: "Tagen, dricken häraf alla. Drick här ett kraftigt motgift emot dina synder, emot deras fördömande kraft, emottag här sjelf lösepenningen, att du må weta, att du, du, du är deraf delaktig — detta är mitt blod, det nya testamentets, som warder utgjutet (blott) till syndernas förlåtelse. I detta blod upprättas ett nytt testamente, ett nytt förbund emellan Gud och eder; icke sådant som det gamla — det gamla kräfde och fördömde, det nya skänker och försonar; det gamla sade: Gör, gif, det nya säger: Tro, tag emot. Och det gamla förbundets blod war bockablod och kalfwablod; det nya förbundets är Guds Sons blod; och detta mitt blod utgjutes till syndernas förlåtelse." Si, sådant will Herren säga. Här är nu en outöslig tröstekälla för alla af synd och samwetsqwal plågade själar, om de blott kunde stanna, sansa sig, stilla och grundligt betänka, hwad Herren här gör och talar.

Hör mitt hjerta, hwarför gråter, Hwarför qwider du wäl än? Hwarför ängslas du wäl åter, Då du har en sådan wän?

Är Han icke mer densamma? Är Han ej din Frälsare? Will Han icke mer annamma Dig med andra syndare?

Gaf Han ej sitt hjertblod för dig? Har du ej hans kärlek sport? Är det intet då, som rör dig Utaf allt, hwad Han dig gjort? Den 25 Oktober.

De, som Christus tillhöra, korsfästa sitt kött samt med lustar och begärelser. Gal. 5: 24.

Detta är ett ängsligt, ja, förskräckligt kapitel för den, som icke blifwit något mer dödad från sitt gamla jag och mer helt inswept sig i Christus, utan ännu tänker på, att wi skola göra detta sjelfwa — för att icke tala om dem, som ingen Andens förstling hafwa, utan äro köttsliga äfwen till sinnet, hwilket då är en **fiendskap emot Gud och hans lag.** Wi skola derföre aldrig glömma, att grunden och begynnelsen till den gamla menniskans dödande och den nyas uppkomst är, att wi först måste wara dödade **ifrån lagen i samwetet** och frigjorda, glada och saliga

i Christus, hafwa i Honom både wår rättfärdighet och wår helgelse. Si, detta är begynnelsen. Förut, då man wäl är wäckt, men icke troende och frigjord, är allt fåfängt, ängsligt, tungt, trögt, swårt, omöjligt, man är en ängslig träl; såsom Paulus wisar, att wi icke förr **göra Gud frukt,** icke förr kunna wandra i det nya wäsendet efter Anden, än wi först äro dödade ifrån lagen, friade från honom, som höll oss fångna. Men si, när jag kan i tron säga med Paulus: "Jag är genom lag död ifrån lagen, på det jag skall lefwa för Gud" — jag har försökt göra lagen fyllest för att warda rättfärdig, men kommit på skam, jag blef mer och mer fördömd, rådlös, maktlös, hjelplös, förlägen, "jag wardt död". Men allt, hwad jag sökte, fann jag i en annan, i Christus; i Honom är jag rättfärdig, ren, salig. Han är min **rättfärdighet.** Och ännu mer, jag tänkte sedan, att det wore min sak att helga mig, försökte dertill göra mycket: jag skulle bedja, jag skulle strida, och gjorde allt detta till en egen omsorg, ett eget arbete; men äfwen detta slog mig felt, jag förmådde intet, kunde icke tro, icke bedja, ja, jag war "icke ens beqwäm att något tänka", mer än det min Herre för hwar stund werkade i mig. Då märkte jag, att äfwen min helgelse war Herrens fria nåd och gåfwa, och jag blef intet, "jag wardt död". Men jag lefwer, dock icke nu jag, utan Christus lefwer i mig; ty det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i Guds Sons tro, som har älskat mig och gifwit sig sjelf ut för mig — si, när på detta sätt Christus blifwit både min rättfärdighet och min helgelse, och jag i allt beror hwar stund af Honom, då, och först då, blir det sanning i min helgelse och min gamla menniskas dödande; då blifwa icke blott hennes utbrott hämmade, utan då dödas det inre, dödas sjelfwa hjertat och lifwet i gamla menniskan, den djupa, oändliga sjelfwiskheten, sjelfinbillningen, egenkärleken.

Med gamla menniskan menas allt det onda, som är oss medfödt af

naturen, såsom arf af Adam. Det första och wäsendtligaste, som dertill hör, är den nyssnämnda sjelfwiskheten, egenkärleken och inbillningen om sig sjelf; ty dertill inlade ormen särskildta frön, då han till wåra första föräldrar sade: "Och I warden såsom Gud". Från denna källa flyter en gruflig syndaflod i alla naturens krafter, som sedan wisar sig i sinnelag, begärelser, tankar, ord och gerningar, såsom högmod, gudförgätenhet, säkerhet, otro, kallsinnighet, olydnad, sjelfswåld, lättja, wällust, orenlighet, högfärd, wrede, otålighet, wrånghet, hat, afund, girighet, falskhet, lögn, förtal m. fl. synder och odygder. Så ser den gamla menniskan ut. Den nya menniskan åter, som skall uppkomma och tillwäxa i oss, är det nya wäsende, som genom tron af den Helige Ande födes i hjertat — är egentligen **en delaktighet af Guds natur** — och wisar sig hos oss uti ett nytt barnaförhållande till Gud, barnaförtröstan, kärlek mildhet, ödmjukhet, gudsfruktan och rädsla för synden, kärlek till Guds lag, till helighet och rättfärdighet, till försakelse, till renlefnad, till saktmod, tålamod, uppriktighet m. m., hwilket wi isynnerhet kunna skåda i all sin fullkomlighet uti Christus, som war "Guds wäsendes rätta beläte" Hwad nu denna nya menniskan i oss angår, är wäl barnet litet, då det är nyss födt, men likwäl heligt och Gud behagligt; likasom Christus, då Han låg i krubban, också war liten och oansenlig, men war dock Guds Son, aflad af den Helige Ande, dyr och älsklig för Gud, änglar och menniskor. Och såsom detta heliga barn, midt i ett syndigt Nazareth, fostrades och tillwäxte i wisdom, ålder och nåd för Gud och menniskor, ja, omsider under många strider, lidande och försökelser skred till sitt lifs mål; så skall ock den nya menniskan i oss, Christus uti oss, midt i omgifningen af gamle Adams qwarlefwor, af werldens och onda andars försökelser, fostras och tillwäxa i nåden, tilldess Christus warder mer och mer **ensam** werkande och rådande uti oss, mer och mer wårt allt i alla — under det den gamla menniskan, fästad wid korset, dagligen lider, mer och mer afmattas, förqwäfwes och dödas.

Trötta hjerta, du som lider Korsets börda, hårda strider, Syndens tyngd och bitterhet; Du elända, klena, swaga, Du som ofta måste klaga Öfwer synd och uselhet.

Med all synd till Jesus ila! Sök hos Honom blott din hwila I all glädje, i all sorg! Om det går dig wäl, om illa, Blif alltmer för Honom stilla! Han är dig en säker borg.

Den 26 Oktober.

Alla de som drifwas af Guds Ande, de äro Guds barn.

Rom. 8: 14.

Detta är det stora afgörande kännetecknet. Af alla menniskor på jorden äro blott de Guds barn, som drifwas, regeras och ledas genom tiden af Guds Ande. Guds Andes barn äro Guds barn. Alla de som äro Guds barn, de drifwas af Guds Ande. De som icke drifwas af Guds Ande, de äro icke Guds barn. Således säger oss detta språk det stora, allmänna kännetecken, hwarigenom Guds barn skiljas från alla andra menniskor. Wi skola i hela werlden se den stora skilnaden, att då mängden af menniskor lefwa blott efter köttet, antingen på ett fritt och groft sätt, efter deras egna lustars och efter denna werldens lopp, eller ock pä ett finare sätt, i någon egen rättfärdighets upprättande, men utan att regeras af ordet och Anden; så finnes härjemte, der man dock eger Christi evangelium, också ett annat folk, ett folk, som idkeligen umgås med den frågan, huru man skall rätteligen tro och wandra efter Christus, ett folk, som med alla sina skröpligheter och sin klagan deröfwer, dock har det sträfwandet till fin hufwudsak att tro och lefwa efter Christus, att döda sitt kött och med både ord och gerning bekänna sin Herre, så att hela deras lif går i motsatt riktning mot hela werldens. Sådant werkar aldrig kött och blod, sådant sker endast genom Guds Ande; och "de som drifwas af Guds Ande, de äro Guds barn".

Guds barn, egentligen "Guds **söner**"! Hwilken menniska kan tro och besinna något så stort? De, som lätteligen kunna tro detta, besinna wisst icke, hwad orden innebära; de, som kunna besinna, hwad orden innebära, kunna aldrig på jorden fullkomligt tro det; det är alldeles för stort, det går icke in i våra trånga hjertan. Tänk, den store, allsmäktige Skaparens, icke tjenare eller tjenarinnor, utan **barn, söner och döttrar**! Huru stort detta är, kan någorlunda inses, då wi betrakta de ord apostelen här brukar, när han säger, att om wi äro barn, wi också äro den enfödde Sonens medarfwingar — "Christi medarfwingar", och sedan, att Christus skall wara "den förstfödde ibland **många bröder**". Men huru skola wi dock förstå detta? Att i sann mening wara någons barn, plägar ju wanligen beteckna, att wara född af honom. Icke kunna wi wäl i denna mening wara Guds barn? Uti en wiss mening är wäl Fadrens "enfödde" ensam Guds Son, såsom född af Fadren i ewighet och till **naturen** Gud; men i en annan mening äro ock alla Guds barn på jorden **födda af Gud**, då de genom Anden blifwit "nya kreatur", nya Skapelser. Det är wanligen på twenne sätt, wi blifwa någons söner:Det första är genom **födelse**; det andra är genom **upptagelse**. Det har behagat den store Guden, att wi skulle wara hans barn genom båda dessa sätt. Om det sednare talar apostelen i Eph. 1, då han säger: "Han har tagit oss sig sjelf till barn genom Jesus Christus, efter sin wiljas goda behag." Om det förra sättet talar Johannes ofta, såsom då han säger: "Guds barn, hwilka icke äro födda af blod, icke heller af köttslig wilja, icke heller af någon mans wilja, utan**af Gud**." Och åter: "Hwar och en som är **född af Gud**, han gör icke synd, ty hans säd blir i honom; och han kan icke synda, ty han är **född af Gud**." Hwilka himmelens under på wår syndiga jord! Den bär ännu lefwande Guds barn, som är födda af Gud. "O, hwilken djuphet af den rikedom, som äro både i Guds wisdom och kunskap; huru obegripliga äro hans domar och oransakliga hans wägar!" Att wi äro Guds barn, det är summan af allt, hwad den treenige Guden gjort för menniskan, såsom Skapare, Försonare och Heliggörare. Är det alldeles för mycket, att du skulle wara ett Guds barn, så betänk dock, att Gud dertill skapade menniskan af begynnelsen, då Han gjorde henne till sin afbild och till arfwinge öfwer allt, det Han hade gjort, ja, äfwen tillredde himmelens boningar för henne. Men, säger du, wi äro ju fallna, wi äro fulla med synd! Betänk då, att derföre utgaf Gud sin enfödde Son, att blifwa menniska såsom wi och med sin lydnad intill döden återförwärfwa det förlorade barnaskapet. Är det orimligt, att du skulle wara Guds barn, när du känner så mycken synd, så tänk då på allt, hwad Christus gjort derför. Men säger du åter: Icke äro derföre alla menniskor Guds barn i ordets rätta betydelse; så swaras: Derföre blifwa wi ock födda af Gud, födda af Anden. Om du med all köttets ondska och strid likwäl aldrig kan wara fri att synda, icke kan **göra** synd, emedan "Guds säd" blir i dig, Guds Ande strider emot synden, straffar, hugswalar och leder dig, så tänk på orden i wår text: "Alla de som drifwas af Guds Ande, de äro Guds barn." Således, om wi se på grunderna för wårt barnaskap, nemligen den treenige Gudens egna gerningar, då skola wi ännu med all wår skröplighet och alla hjertats motsägelser bekänna, att så sannt Gud är större än wårt hjerta, wi dock i sanning äro Guds barn, så **många** som drifwas af Guds Ande.

Pris ware dig ewinnerlig, Som oss din nåd bewiste. Wi äro nu **Guds barn med dig**, O, Herre Jesu Christe! Så må nu hwar man wara glad, Och prisa Gud i allan stad: **Han är wår käre Fader**! Den 27 Oktober.

Jag skämmes icke wid Christi evangelium. Rom. 1: 16.

Man kunde fråga, hwarföre apostelen gör denna anmärkning, då evangelium ju icke är något att skämmas wid, är af Gud från himmelen gifwet och således det ärofullaste, som finns på jorden. Hwarföre säger då apostelen, att han **icke skämmes dervid**? Utan twifwel derföre, att menniskor dock pläga skämmas derwid. Härwid skola säkert många mena, att detta kunde endast wara händelsen i apostelens tid, då otrogna judar och hedningar icke kände evangelii herrlighet och i sin falska wisdom föraktade det. Det är wisserligen sannt, att det war så i apostelens tid, att Guds evangelium war "för judarna **en förargelse** och för grekerna **en galenskap**"; "efter det judarna begärde tecken, och grekerna sökte efter wishet". Men alldeles så går det ock nu, att Christi evangelium är en förargelse och galenskap för största mängden af dem, som dock äro döpta till hans namn. Den menskliga naturen är i alla tider och på alla orter densamma, oaktadt alla yttre förändringar; derföre har ock allt Guds ord sin tillämplighet i alla tider och på alla folk, det ware judar eller hedningar, muhamedaner eller namnchristna. Det inträffar öfwerallt, hwad apostelen säger: ^Den naturliga menniskan förnimmer intet, af det Guds Ande tillhörer; det är henne en galenskap; hon kan icke begripa det." Och icke det allenast, utan Christi evangelium är ock i alla afseenden uti den hårdaste strid emot allt, hwad som ligger djupast i wår natur; i evangelium angripes, hwad menniskan allramest älskar, sitt **oberoende**; der fordras ett owilkorligt underkastande af både förstånd och wilja under Christi ord; der blir all högmodsinbillning och sjelfförtröstan i grund nedslagen; der blir blott Gud stor och menniskan endast en fattig tiggare. Sådant kan aldrig behaga menniskonaturen, utan är för densamma blott pina och död. Här är grunden, hwarföre Christi ord och Christi sanna wittnen alltid måste wara hatade af allt, som icke är födt af Gud. Derföre sade ock Herren så ofta till sina lärjungar att de skulle bereda sig på att warda hatade af alla menniskor för hans namns skull; och Han förklarade, att det war icke rätt med dem, de woro icke hans sanna lärjungar, om de icke fingo detta hans tecken, om det icke gick dem såsom Mästaren. Der är icke Christi evangelium i sanning och renhet, om werlden kan älska det, om det icke blir försmädadt och antastadt. Men då nu aldrig någon evangelii fiende will synas hata det goda och rätta, måste alltid fiendskapen bekläda sig med skenet af nit om sanningen och derföre försmäda Christi sak såsom **dårskap** eller såsom något **falskt** och **ondt**, som förtjenar att tadlas ochafskys. Då nu Christi lärjungar och wänner alltid utgöra den minsta hopen, blott några få föraktade själar, och hela werlden, som försmädar dem, är den stora, tongifwande och ansedda hopen, då kan man lätt förstå, att det alltid blir en swår frestelse att blygas wid Honom och hans ord. O, det blir för mången christen en outsägligt hård kamp, att för Christi skull afsäga sig all werldens aktning, blifwa en dåre, se sig föraktad och på det wärsta utmålad af sina närmaste och wänner och af hela samhället — då wi likwäl hade ingenting så dyrbart på jorden som menniskors aktning, wänskap och förtroende. Nu skola wi försaka allt detta. Det fordras ett gudomligt werk i själen, till att allt framgent utstå detta. Ty wi tala här icke om den gudaktighet, som werlden kan gilla och akta, utan om den sanna, äkta Christi efterföljelse, som nödwändigt måste wara en förargelse och galenskap för all werlden, så sannt Christus har sagt: "Tjenaren är icke öfwer sin Mästare; hafwa de förföljt mig, så skola de ock förfölja eder." Såsom wille Han säga: Föregifwa de, att de hata eder för något fel, t. ex. någon brist på ödmjukhet, mildhet m. m., så weten, att **jag** war "mild och ödmjuk af hjertat", och dock hafwa de hatat mig.

Blyges du för Herren Jesus, för hans kors, hans marterstig? Se, Han blygdes likwäl icke att af kärlek dö för dig. Wågar du ej låta märka, att du håller kärt hans namn? Han på korset wågat mera, när Han öppnat dig sin famn.

Räds du för en liten smälek, när dock det kan bli din död? Se, Han räddes ej för hånet, när Han tog på sig din nöd, Will din själ sig undandraga, för att blott ha ostörd frid, Ack, Han drog sig icke undan, när det gällde kamp och strid.

Den ej wågar, kan ej winna, den är mot, som ej är med; Är du rädd att offra något, träd då straxt ur stridens led Har du hittills kunnat blygas för en Frälsare så god, **Blygs då ej att återwända och bli salig i hans bl**od. Den 28 Oktober.

Genom Jesus Christus hafwa wi en tillgång i tron till den nåd, i hwilken wi stå. Rom. 5: 2.

Ordet tillgång, tillträde till nåden, är ett ord, fullt af himmelsk tröst för arma syndare. Skriften lärer, att wi hafwa en beständig tillgång till denna nåd. Apostelen säger på andra ställen: "tillgång till Gud", eller "till Fadren genom Christus", och i Ebr. 10 kallar han det "frihet till att ingå uti det heliga genom Jesu blod; hwilken Han har beredt oss till en ny och lefwande wäg genom förlåten, d. ä. genom sitt kött". O, en ewig tröst, att denna tillgång, denna frihet att ingå till nådestolen, denna nya och lefwande wäg genom förlåten, står oss beständigt öppen! Det är detta, som hjelper i alla händelser, hwadhelst jag kan upptäcka om mitt tillstånd, äfwen om jag finner, att jag härtills icke trott, utan warit falsk och bedragen, som Judas eller trollkarlen — äfwen han, som war "full af bitter galla och bebunden i wrånghet", hade tillgång till nåden, efter apostelen sade: "Bättra dig och bed Gud, att ditt hjertas tankar må warda dig förlåtna;" äfwen den "ljumme", som fick ett så hårdt tilltal: "Jag skall utspy dig utur min mun", hade dock tillträde till nåden, efter Herren tillade: "Jag råder dig, att du köper guld af mig." Så länge det ännu heter **i dag**, kan derföre allting hjelpas, emedan wi hafwa alltid tillgång till nåden, wi kunna i dag begynna att fly till denna nåd; såsom apostelen på grund af denna tillgång förmanar: "Derföre, låtom oss tröstligen framgå till nådestolen, att wi wåga få barmhertighet och finna nåd, på den tid oss hjelp behöfwes." Allt grundar sig derpå, att wi hafwa denna tillgång endast "genom Jesus Christus", att wi hafwa en öfwersteprest, som kan warkunna sig öfwer wår swaghet, en "ewig öfwersteprest", som "har ett oförgängligt presterskap; hwarföre Han ock kan ewinnerligen göra dem saliga, som genom Honom komma till Gud, och lefwer alltid och beder alltid för dem". Det är dels af den beständiga tillgången till nåden, dels deraf att wi hafwa nåden endast "genom Jesus Christus, wår Herre", som det kommer, att wi kunna genom tron beständigt förblifwa i nåden.

Härmed är då den stora, tröstliga sanningen wiss och bekräftad ur Skriften, att inga brister och skröpligheter, inga skiften af bättre eller sämre stunder, upphäfwa eller rubba wårt nådestånd, så länge wi blifwa i tron på Christus och icke helt affalla från Honom; utan allt, hwad syndigt som någonsin kan inträffa under wandringen, skall just botas och motwägas af en gudomlig nådesanstalt, det i Christus grundade

nådeförbundet - allt skall botas af den ewige öfwerstepresten, som är just dertill ingången med sitt eget blod i himmelen, att Han skall wara wår Förswarare hos Fadren, såsom Johannes säger: "Detta skrifwer jag eder, kära barn, att I skolen icke synda; men om någon syndar, då hafwa wi en Förswarare när Fadren, Jesus Christus, som är rättfärdig." Denne förswarare och detta nådeförbund äro mäktigare, än allt hwad möjligen kan inträffa i hela wårt lif. Då Andens ljus hos de trogna uppenbarar och bestraffar allt, hwad som är syndigt, uppkomma hos dem mångahanda och swåra pröfningar för denna tro. Den ene har af swåra frestelser blifwit kullkastad, känner nu grufliga hotelser i samwetet och klagar: Jag har gjort ett uppenbart fall, jag är skild ifrån nåden. Den andra klagar under ihärdiga frestelser: Mitt hjerta är falskt, det älskar synden, det är ostadigt och lösligt, jag wakar icke rätt o. s. w. En tredje går under långwarig torka, inwärtes känslolös och död, såsom en sofwande, klagar och wet intet råd, för att blifwa rätt waken och gudfruktig. Allt det förderf, som wi ärft af Adam, låter på mångahanda sätt känna sig, när Anden belyser och straffar detsamma. Är det möjligt, att allt detta elände kan öfwerskylas af nåden? - Ja, berodde nåden till minsta del på oss, wore det omöjligt. Här skall det wisa sig, om du tror de orden, att wi stå i nåden endast "genom wår Herre Jesus Christus". Twiflar du, att allt detta elände, med hwilket du ligger wid nådestolen, kan öfwertäckas af nåden, då måste du antingen grunda din tro till en del på något godt hos dig sjelf, eller ock måste du säga, att Guds Son icke är en fullkomlig Frälsare och Förswarare hos Fadren. Denna punkt är derföre öfwermåttan wigtig, nemligen att wäl fasthålla de orden: "Genom Jesus Christus", och djupt inskrifwa i hjertat den sanningen, att wår rättfärdighet och frid hos Gud är **allenast** i Honom, som är i Guds åsyn för oss — eller ock är allt förloradt och allt falskt, hwad Skriften wittnar härom. Om rättfärdigheten blott till en del kommer af lagen, "så är Christus fåfängt död". "Om arfwet förtjenas genom lagen, så är tron worden onyttig, och löftet är blifwet omintet." Så hafwa wi då sannerligen en **ewig nåd** hos Gud, så sannt det sker endast "genom Jesus Christus, wår Herre".

Ja, lycklig hwar själ, som på nåden alltid I lifwet och döden har dristat; Ty deruti blott har en syndare frid. Som all sin berömmelse mistat. **Så tacka då ewigt för nåden!** Den 29 Oktober

Om Christus är i eder, så är wäl lekamen död för syndens skull, men anden är lifwet för rättfärdighetens

skull. Rom. 8: 10.

Här kunde nu frågas: Hwarföre skola de trogna dö, då Gud har förlåtit dem deras synder, och döden är ett syndens straff? Swar: De trognas död bör icke anses i ringaste mån förringa Christi fullkomliga tillfyllestgörelse och wår fulla frihet från lagens förbannelse, emedan deras död icke utgör ett straff enligt den hämnande rättwisan. För dem, som äro i Christus Jesus, äro döden och alla lidanden endast helsosamma reningsmedel i deras Faders hand, endast pröfningar för tron, luttringar för anden och förstörelser af deras fiender och bojor; allt skall tjena dem till det bästa; "allt är det deras, ware sig lifwet eller döden". Sådant har Christi död uträttat, genom hwilken all Guds lag fått sin fulla rätt, och genom hwilken ett nytt förbund blifwit upprättadt, enligt hwilket alla de, som äro i Christus, äro fria från syndens lön, döden, och från all lagens förbannelse. För dem är döden "uppswulgen uti segren", och deras dödsdag är förwandlad, ifrån att wara ett syndens straff, till att twärtom wara deras förlossningsdag ifrån döden och allt elände. Grafwen är för dem en lönngång till Guds paradis. Deras kroppars nedmyllande är en sådd för det andra lifwet. Likasom höstsäden, som lägges i jorden, skall en annan sommar uppkomma i en ny, föryngrad och skön skepnad, så att, när den är i jorden, den icke är förlorad; på samma sätt äro de trognas kroppar genom döden icke förstörda, utan endast nedlagda för att uppstå i nya, skönare gestalter. "Det warder sådt i förgänglighet och skall uppstå i oförgänglighet; det warder sådt i wanära och skall uppstå i herrlighet; det warder sådt i skröplighet och skall uppstå i kraft; det warder sådt en naturlig lekamen och skall uppstå en andlig lekamen." Kan wäl en sådan död kallas syndens straff eller lagens förbannelse? Twärtom är den ju en alltför stor nåd och wälsignelse. Dess ändamål och nytta för de pånyttfödas kroppar är att utrota och förstöra synden, som bor uti dem — de måste dö, för att blifwa helt renade. Syndens gift har så genomträngt och förderfwat deras kroppar, att de, likasom de spetälska husen i Israel, måste nedrifwas och förnyas för att blifwa renade. Och såsom hwetekornet icke blir lefwande, förrän det nedmyllats i jorden, så skola ock wåra kroppar dö och förmultna i stoftet för att blifwa rätt lefwande och heliga.

Nu kunde man wäl anmärka: De, som lefwa wid Herrens tillkommelse, skola aldrig dö, utan blifwa i ett ögonblick förwandlade;hwarföre kunde icke Herren göra så med allt sitt folk och endast i ett ögonblick förwandla dem, så att de icke behöfde dö? Derpå må endast swaras: Gud är wisare än menniskor. Huru många djupa, helsosamma lärdomar och intryck wore wi icke beröfwade, om döden ej mer stode oss för ögonen. De trogna behöfwa ju all hjelp emot synden. Med dödens wisshet stäfjas dock ofta det köttsliga och werldsliga sinnet; dermed wisas oss både Guds godhet och stränghet — Guds stränghet och hat till synden, då Han, lifwets och salighetens Gud, låtit för syndens skull döden komma i werlden; och hans godhet, hans innerliga barmhertighet, då Han gifwit sin Son i wår död för att afbryta dennas udd och förwandla honom till en god sömn. Så länge synden är i werlden, är döden för de trogna en wälgerning. De behöfwa ännu bedja: "Herre, lär oss betänka, att wi måste dö, på det wi måga warda förståndiga."

Ändtligen skola de trogna dö också derföre, att de skola i allt efterfölja sitt Hufwud. När **Han** blef död, skulle **wi**, hans lemmar, wara från denna ordning undantagna? När Han gått denna wäg till herrlighet, skulle hans lemmar gå en annan wäg dertill? Det är en stor tröst, att när wi dö, följa wi wår Herre och Frälsare, som gått före oss den wägen. Och när naturen likwäl alltid har sin art, att rysa för döden, såsom äfwen många heliga erfarit, så är det mycket nödigt och nyttigt, att trogna själar wäl besinna detta och först och sist minnas, att **de äro i Guds hand**, i den trogne Fadrens och Frälsarens armar; att icke ett hår skall falla af deras hufwud hans wilja förutan; att fastän döden har en förskräckande gestalt, det likwäl är deras hulde och kände Frälsare, som i döden kommer till dem. Det går oss i döden, såsom det gick lärjungarna, när de woro i skeppet, och Jesus kom till dem på wattnet; de förskräcktes och sade: "Det är ett spökelse;" men Han sade: "Det är jag; waren icke förfärade." Och Han, som allt härtills skött oss med så stor huldhet, skall icke i döden lemna sina kära eller låta något hända oss, som icke hans kärlek föreskrifwit. Han skall genom döden endast gifwa oss det, som wi så länge suckat efter, nemligen förlossning ifrån allt ondt, en fullkomlig helighet och trygghet, wi skola aldrig mer synda emot Honom, aldrig mer beswäras af något dunkel i tron, aldrig mer anfäktas af djefwulen, aldrig mer sakna wår Frälsare, utan nu se Honom, såsom Han är, i Guds paradis. Då wi alltid warit främmande på jorden, fattiga, skrämda och otrygga, skola wi nu införas i wårt himmelska arfrike, i den ewiga roligheten.

Jag längtar, min Jesus, att, iklädd den skrud, Som du åt mig wunnit, få stå inför Gud; Att uppstå förklarad ur grafwen en gång Och sjunga din nya, din ewiga sång. O, wore jag der, deruppe, der Jesus, min Frälsare, är. Den 30 Oktober.

Frukta dig icke, du klena hjord, ty eder Faders godwilje är så, att Han will gifwa eder riket. Luc. 12: 32.

Hwilken wäldig tröst och trygghet för dem, som söka efter Guds rike, men derwid känna mycken fruktan, swaghet och rädsla, att de icke skola kunna uppnå detta rike — hwilken wäldig tröst, om de blott kunde wakna upp öfwer betydelsen af ett sådant trösteord af denne Herren. Ty de orden: "Frukta dig icke", af Honom som har all makt, måste ju innebära det löftet, att Han skall hjelpa oss fram, huru illa det än ser ut för oss.

Men här må dock noga märkas, att Han icke talar så utan åtskilnad till alla menniskor. Han säger icke, att ingen menniska må frukta sig; nej, Han säger uttryckligt, hwilka som skola hafwa den trösten. Han säger: "Du klena hjord." Wisst är Herren i sig sjelf nådefull mot alla menniskor, det kan icke nekas; men likwäl äro många i ett sådant tillstånd, att de werkligen hafwa skäl att frukta, och att frukta det allrawärsta, som kan tänkas, nemligen att de rentaf skola blifwa fördömda och aldrig få se Guds rike. Till sådana säger icke Herren: "Frukta dig icke." Här blir återigen nödigt att skilja på olika själstillstånd, medan det heter i dag, då ännu allting kan hjelpas, om wi wilja höra Herrens röst. Detta trösteord: "Frukta dig icke", tillsäger Herren endast sin klena hjord, endast de själar, som Han betecknar såsom sina får. Och wi se af Joh. 10, huru alldeles särskildt Han talar om fåren och säger: "Jag känner mina får, och mina känna mig;" "de höra min röst och följa mig", och "ingen kan rycka dem utur min hand". Och i texten om den yttersta dagen säger Han, huru Han då skall skilja alla menniskor, den ena ifrån den andra, såsom en herde skiljer fåren ifrån getterna; och fåren skall Han ställa på sin högra sida och getterna på den wenstra. Allt går derpå ut, huru Herren i sina domar skiljer emellan olika själar. Han talar allt ljuft och tröstrikt till dem, Han kallar sina får, och deremot till dem, som äro på den wenstra sidan, säger Han de allraförskräckligaste ord: "Gån bort ifrån mig, I förbannade, uti ewinnerlig eld, som är tillredd för djefwulen och hans änglar!" Derföre, så tröstliga och ljufliga dessa ord än äro, måste wi dock för att icke bedragas eller bedraga någon märka, att denna tröst tillhör endast dem, som Christus känner såsom sina får, och hwilka Han så betecknar: "De höra min röst", "de följa mig"! Han säger icke, att de äro så goda, så trogna och så starka, som de borde wara; allraminst att de äro syndfria helgon. Nej, nog äro de syndare, såsom de sjelfwa bittert beklaga, menderuti skilja de sig från andra menniskor, att när hela werlden lefwer fritt efter sitt eget hjertas lustar och tankar, äro Jesu får sådana själar, som med alla sina skröpligheter dock regeras af hans röst, idkeligen fråga efter hans ord och hans behag; de hänga wid Honom, blifwa af hans ord straffade och tuktade, men äfwen af samma hans ord tröstade och ledda genom hela lifwet.

Du som gerna wille wara en rätt christen och icke kan umbära din Frälsare och hans evangelium, men lider af så mycken och otillbörlig synd, att du fruktar, det du aldrig skall få se Guds rike, att du ofta är färdig att helt misströsta och lemna allt, men genom en besynnerlig Guds nåd ännu alltid hänger wid din Frälsare och icke kan helt öfwergifwa Honom och det ewiga lifwet — hör då, hwad Herren sjelf i wår text säger, den Herren, som skall sist döma alla på den yttersta dagen, den ende wi hafwa att fråga efter. Ty hwem skall jag tro om icke Honom sjelf, och Han säger nu här: "Frukta dig icke, du klena hjord; ty eder Faders godwilje är så, att Han will gifwa eder riket." Hör, hwilken wäldig grund för wår tröst: Eder Faders godwilje eller wälbehag! Här begges nu åter wår tröst och wårt hopp endast på det gudomliga majestätets egen goda wilja och fria gifwande. Tro wisst, att detta är också den enda rätta grunden. Derföre, så snart du blott är ett af fåren i hans klena hjord, så gifwer Han dig riket. Detta war Fadrens fria behag och goda wilja. Ty "Han har tagit oss sig fjelf till barn genom Jesus Christus efter sin wiljas goda behag". Och hwad är nu den ewige Fadrens wilja och wälbehag? Så säger Herren: Att Han will gifwa eder riket. Åt hwilka will Han gifwa riket? Åt eder, som ären en klen hjord, fulla med brister i tro och lydnad, i mod och förstånd. Derföre will Han gifwa eder riket såsom en fri skänk och gåfwa; "ty af nåden ären I frälsta genom tron, och det icke af eder, Guds gåfwa är det." Gåfwa är det. Icke af gerningar, på det ingen skall berömma sig. Men just derföre gifwer Han det åt dem, som äro en klen hjord, icke åt de starka och modiga, om ock dessa sednare i afseende på gerningarna hafwa mindre att ångra och begråta. "Ty är det af nåd, så är det

icke af gerningar; annars wore nåd icke nåd." Och nu är det Fadrens wälbehag, att emedan wi i werkligheten alla äro syndare, will Han gifwa riket åt dem, som känna sina synder och endast söka nåd och lefwa af tron.

Frukta ej för Herren — i din nöd och strid Är Han icke fjerran; se Han är din frid. Göm dig wid det hjerta, som ju brast för dig, Som har tröst i sig. Den 31 Oktober.

Jag ser en annan lag i mina lemmar, som strider emot den lag, som är i min håg, och griper mig fången i syndens lag.

Rom. 7: 23.

Härpå hafwa wi tywärr alltför många exempel i wårt skröpliga lefwerne, både i afseende på tron och på wandringen. Jag har uti min håg äfwen den lagen, att jag will **tro allt, det min allsmäktige Herre sagt**, om det ock wore än så orimligt för mitt blinda förnuft. Men huru går det? Uti mitt blinda och högmodiga förnuft är en annan lag, som griper mig fången och säger: Det och det är orimligt, ja, omöjligt — och då nu icke **jag ser** sakens möjlighet, så twiflar jag på Guds ord och "gör Honom till en ljugare". Detta är ju en gruflig synd, den jag aldrig will begå; men att jag dock begår den, det betecknar wisst, att jag "gripes fången af syndens lag". Eller huru går det dig t. ex. att tro artikeln om **wåra kroppars uppståndelse**. Efter sinnet håller du Herrens ord härom heliga och sannfärdiga, och du håller Gud mäktig att kunna göra allt, hwad Han will och sagt, men en stund kommer, då du fäster ögonen på några multnade ben, och du tänker: Skola ock wåra kroppar uppstå? Nej, det är orimligt. Då har den lag, som är i dina lemmar, ögon och förnuft, gripit dig fången. Ja, med sjelfwa den stora hufwudartikeln om syndernas förlåtelse händer ju oupphörligt detsamma. Du har all din salighet i tron på Jesu blod, att detta renar oss från **alla** wåra synder; men förr än du hinner tänka det, har du börjat se på någon wiss synd, som du mest lider af, hennes otillbörlighet och oändlighet, och du tänker: Det borde dock en gång blifwa slut med synden; jag syndar ju ännu alltjemt; huru kan jag då tro Guds nåd? — och så är du snart fången i otrons och förnuftets lag. Likaså när annan nöd, brist och bekymmer uppstå, då säger dig den lag, som är i din håg: Hoppas på Gud. Han är en allsmäktig och trofast Fader. Frukta intet, tro allenast. Men då hörer du genast en annan lag från ditt otrogna hjerta, som säger: Detta kan dock icke hjelpas, det är omöjligt, det är förbi o. s. w. På detta sätt erfara wi oupphörligt i wår klena tro, huru lagen i lemmarna griper oss fångna.

Och detta sker oss icke blott med tron och hoppet, utan ock med lefwernet. Efter den lag, som är i min håg, håller jag Guds bud icke blott heliga och sanna, utan ock hjertligen kära; men på ett ögonblick blifwa de mig såsom ett intet, jag kan icke besinna och wörda Guds närwaro, det är mig så, som wore Gud icke till; det går mig så, som apostelen säger: "Jag wet icke, hwad jag gör; ty jag gör icke, hwad

jag will, utan det jag hatar, det gör jag". Jag wille wara orubbligt saktmodig och mild, men gripes i ett ögonblick af wrede och otålighet. Jag wille wara beständigt ren och fri från alla syndiga begärelser, men gripes fången af syndens lag, så att jag gör, det jag hatar. Jag wille wara ödmjuk mot alla menniskor, tålig i bedröfwelsen, oegennyttig och himmelskt sinnad; men på ett ögonblick är jag förd från mitt rätta sinne till ett tillstånd, som är mig en gåta och en förskräckelse. Hwad är nu allt sådant, om icke just det apostelen här säger: Jag gripes fången i syndens lag, som är i mina lemmar. Och hwem kan säga, huru illa det då kan tillgå?

Att nu Anden likwäl behåller segren, det beror derpå, att själen under allt förblir i den heliga håg, som ännu fortfarande uppreser sig emot köttet, strider emot synden och med ånger och tro åter upprättas wid nådestolen, åter får förnyad tröst, håg och kraft att fortsätta wandringen efter Anden; det beror derpå, att själen genom alla förödmjukande erfarenheter blir blott desto mer gudfruktig, alltmer lärer känna sin swaghet och syndens fruktanswärda makt, samt alltmer drifwes till bönen och ordet, att der söka hjelp. Huru härmed går, det är ett mycket wigtigt förhållande att gifwa akt uppå; ty går det twärtom så, att själen börjar alltmer blifwa borta från nådestolen, trifwas i synden och ursäkta henne, då wittnar detta om ett tillbakagående, ja, om sömn eller död. Men blir synden twärtom alltmer förskräcklig för anden, och just **den** synd, som mitt kött mest älskar, så att jag omsider håller alla andra synder ringa emot denna, håller mig sjelf för den owärdigaste syndare, men nåden och Christus alltmer oumbärliga: då wittnar detta, att anden under alla strider blir alltmer gudfruktig och helgad.

Skulle det åter hafwa kommit derhän, att all strid upphört, att själen nu finner sig så god och from, som hon will wara, då är detta wisst ett tecken, att hon somnat och stilla gifwit sig åt fienden. När det går som bäst i detta lifwet, går det så, att synden icke är död och fåfäng, utan beswärlig och tryckande, emedan jag icke lemnar mig åt hennes wilja, utan wakande och bedjande kämpar emot henne. Men då blir ofta striden hård och nöden stor. Detta är, hwad de tjusta och sofwande själar icke weta af; detta är den strid, som föres af dem, hwilka kämpa för en krona, och hos hwilka lagen uppwäckt all begärelse.

Jag arma menska, ho skall lösa mig Från denna dödens kropp, som så mig trycker? Det gamla sinnet rörer åter sig, Just när jag nyss det öfwerwunnet tycker.

Men Gudi ware tack, som segren ger! Uti **hans kraft** skall jag allt framgent strida; Så tjenar jag nu icke syndens lag, Men skall i allting öfwerwinna wida. Den 1 November,

Fader, är så din wilje, tag denna drycken ifrån mig; dock likwäl ske icke min wilje utan din. Luc. 22: 42.

O, när någon gång ögonen öppnas, att jag får se — får se Guds stora hufwudangelägenhet, Guds allraömmaste hjertesak, hans angelägenhet om själars frälsning, så att Han för den blir en menniska, för den blir ett offerlam, swettas blod, låter sig gisslas, korsfästas och dödas — hwilken outsäglig, wäldig tröst att då bedja: "Ske icke min wilje utan din". Det är framför allt nödigt, att wi weta och sannfärdeligen tro, ja, i wårt hjertas innersta grund äro derom försäkrade, att Gud will — och will i ewighet aldrig något annat, än att wi skola blifwa saliga. I dag och i morgon och alla dagar skall Han intet annat wilja. För denna sin allwarligaste hjertewilja, din själs frälsning, kan Han låta mycket bittert lidande drabba dig. Blott för din själs ewiga wälfärd låter Han din utwärtes menniska förgås, låter Han mycken timlig bedröfwelse drabba dig, ja, stundom de allrabittraste erfarenheter, såsom förlust af dina käraste föremål på jorden, föremål som woro sammanwäxta med ditt hjerta, woro dig kärare än ditt lif; här bortrycker döden en kär hjertewän, kanske din dyra make, eller ditt käraste barn; här förlorar en annan i hast all sin egendom; här beröfwa dig onda menniskor något ändå dyrare, ditt goda namn, der får en annan en obotlig sjukdom o. s. w. Hwilka oändligt bittra erfarenheter har icke jämmerdalen för dess wandringsmän! Då kan ett hjerta alldeles förgås, om det blott ser på det, som är för ögonen. Men kan du med Assaph "gå in uti Guds helgedom" och få syn på detta lifwets sanna betydelse, pä ewighetens allwar och på den trofaste Gudens hulda mening, då Han tillsändt dig detta, nemligen att Han tänker på din själ; då skall du med tillbedjan "stilla ditt hjerta för Gud" och hålla din bittraste erfarenhet för den allrahögsta nåd. Eller wet du, huru mycket lidande som kan behöfwas, för att din själ skall frälsas? Wi fråga åter: Wet du, huru mycket lidande som kan behöfwas för din själs frälsning? Stanna här! — Om nu din trofaste Gud har någon sådan huld tanke på dig, att Han ärnar göra dig ewigt salig i himmelen, skulle du då wara missnöjd, att Han brukar så bittra medel? Och kanske du sjelf, wid känslan af din ömkliga tröghet och swaghet i helgelse och köttets dödande, har ofta ur djupet ropat: "Gud, jag kan icke waka och strida och döda mitt kött, såsom jag bör; gör det du. O Herre, döda du mitt kött, befordra du sjelf min helgelse!" Och nu har Herren bewisat dig den nåden och hört din bön; nu har Han börjat döda ditt kött och har icke funnit bättremedel dertill än just detta lidande. Will du då wara missnöjd? O nej! bed Gud om en undergifwen och stilla ande, att du i din gamla menniskas hårdaste dödskamp kan bedja: "Fader, icke som jag will, utan som du will!" Det är blott derpå det beror, att man kan gifwa sig — gifwa sig i döden, taga afsked från detta lifwet, från all tanke på en jordisk sällhet, och wända sin själ emot ewigheten. Denna bönen skall man lära i Getsemane. Då marternas och dödens fasor afpressa det fromma hjertat Jesus den bönen: "Är det möjligt, så gånge denna kalken ifrån mig", tillägger Han likwäl: "Dock icke som jag will, utan som du will." Detta war segren. Sedan sade Han med lättad ande: "Skall jag icke dricka den kalk, som min Fader har gifwit mig?" När man blott gifwit sig i döden, lindras lidandet.

"Men", säger du, "blott det wore min Fader, som tillsändt mig mitt lidande; men jag ser den och den onda menniskan såsom orsak dertill." — Swar: Detta har du deraf, att du icke tror blott en Gud. Detta är hedningen i ditt hjerta, som har flera gudar: först Skaparen, sedan djefwulen, så en ond menniska o. s. w. Om du i dess ställe trodde, hwad Skriften lär, att det är blott en Gud, som regerar öfwer alla andra makter i himmelen, på jorden och i helwetet; att djefwulen icke kan röra Job, utan att han fått lof dertill; att werlden icke kan röra "ett hår på wårt

hufwud, den himmelske Fadren förutan"; så skulle du se, att äfwen det, som onda menniskor göra dig, är af den wise Fadren till arten och graden bestämdt, så skulle du icke se på kött, utan se blott Gud uti allting. Skriften lär, att det är Herren, som tillsänder oss lidandet, äfwen då det tillfogas oss af onda menniskor. Sådan blick hade David, då den onda menniskan Simei bannade honom. "Låt honom banna (sade han), ty Herren har bjudit honom banna David. Ho kan då säga: Hwi gör du så?" Det war ock onda menniskor, som marterade Christus, dock sade Han, att "Fadren hade gifwit Honom den kalken". Och tänk, när Herren Christus säger: "Ett hår af edert hufwud faller icke till jorden, eder Fader förutan." Hwad kan då ske oss utan Guds wilja? Hwad kan wara mindre wigtigt än ett hår? Förskräckliga otro, när wi icke betänka fådana ord af Christi egen mun! Han har ju härmed uttryckt, att wår himmelske Fader har omsorg om wåra allraminsta angelägenheter; att icke det minsta kan hända oss, Honom förutan. Skulle wi icke då med glad undergifwenhet anbefalla Honom allting och blott säga: "Icke som jag will, utan som du will."

Frukta icke! Herren leder Dina steg, och Jesus beder Hos sin Fader för din själ. Om du också stundom tycker, Att för hårdt dig korset trycker, Tänk! en gång skall allt bli wäl.

Derför blif i Herrens fruktan Och förakta ej hans tuktan. Bida än en liten tid, Tills det Honom kan behaga Att från kämpaplatsen taga Hem din själ till ewig frid. Den 2 November.

Salig är den man, som tåligt lider frestelse. Jac. 1:12.

Detta är wigtigt att märka. Wi wilja derföre något bättre betrakta denna sak. Många fromma nådebarn pläga alldeles fälla modet blott för sjelfwa **frestelsen**, och det isynnerhet genom följande tanke. De säga: "Om jag ock hade **fallit** i synd, skulle jag icke förtwifla om nåd; men jag känner hos mig något ännu mycket swårare: jag känner nemligen **kärlek till synden** — detta är ju alldeles förskräckligt!" Derpå swaras: Älskar du, är du nöjd med denna kärlek till synden? "Nöjd med den! Huru kan jag det wara? Det är twärtom det afskywärdaste jag wet med mig." Nu, detta **jag**, som afskyr, som hatar denna kärlek till synden, det är ditt rätta **jag**, det är den nya menniskan; då kallas det icke i Skriften att älska synden, utan det som du så kallar, det heter i Skriften: "köttet med dess lustar och begärelser." Det är således **köttets kärlek** till synden, som du känner. Och huru skulle wi kunna förnimma en frestelse, om wi icke kände köttets lustar och begärelser? Det är således en **frestelse**, du känner. Se då allenast till, att du icke gifwer din frestelse **bifall**, så att du begynner gilla, hylla och följa densamma, utan med trons bön står köttet och djefwulen emot och emellertid, huru helst det går dig, blir wid nådestolen och den oförskyllda nåden i Christus, så har du dock alltid i Honom det ewiga lifwet, det må för öfrigt se ut, huru illa och besynnerligt det kan — ja, om du ock skulle tidtals se dig alldeles öfwerwäldigad af det onda, så att, såsom Luther säger, "djefwulen springer öfwer dig med fötterna och trampar dig på halsen", eller han synes alldeles fritt regera öfwer dig, och all kraft, all den Helige Andes nåd synes wara alldeles förswunnen. O, att här ännu blifwa stilla och midt i det swarta mörkret förbida Herren, det är "wisdom när de fullkomliga", det är en stor wisdom, en underbar nåd; ty hwad Herren i sådana mörka sållningstider gör med sitt barn, det är en alltför djup hemlighet. Den som då will följa känslan och utseendet, den måste förtwifla. Det är just ett af ändamålen med dessa djupgående och ruinerande frestelser, att wi **skola** förlora all bitröst af någon egen fromhet och starkhet; derföre måste det gå så till det yttersta och blifwa så kolswart för själen, att det icke finns det ringaste till tröst, som hon kan se eller förnimma hos sig sjelf, utan blott Herrens gudomliga wäsende. Hans egen gudomliga trohet och makt skall wara allt, hwad som återstår att hoppas uppå. Äfwen om sådana frestelser gälla Jacobs ord: "Håll det för all glädje, när I fallen i mångahanda frestelser, (märk: **mångahanda**!) och weten, att eder trosbepröfwelse gör tålamod;" och åter: "Salig är den man, som tåligt lider frestelse; ty då han är bepröfwad, skall han få lifwets krona" etc. Att apostelen här talar om syndafrestelser, se wi tydligt, af hwad han genast tillägger: "Ingen säge, då han warder frestad, att han warder frestad af Gud; ty Gud frestas icke af ondt, Han frestar ock ingen; men hwar och en warder frestad, då han warder dragen och lockad af sin egen begärelse." Men märk orden: "tåligt lider frestelse;" det will säga att icke upptröttna och gifwa sig för frestelsen till att följa henne, icke heller förtwifla och öfwergifwa nådestolen, utan ännu städse fortfara att med stark tro och lidande bedja: "Inled oss icke i frestelse." Så lär oss äfwen Petrus att göra wid djefwulens frestelser: "Stån honom emot,

stadiga i tron." Märk: "stadiga i tron!" Då man icke mer tror Guds nåd, samt hans **wilja och makt** att hjelpa, då upphör man att bedja och bida efter Herren, då gifwer man sig åt fienden. Men skall jag åter bida efter Herren, måste jag bereda mig på att bida länge och "tåligt" — det förefaller åtminstone oss såsom alldeles oändligt och ohjelpligt, så att wi äro färdiga att säga: "Det är förloradt, det är icke wärdt längre wänta någon hjelp, jag känner och ser ju bestämdt, att jag är lemnad åt satan." Och kan man stanna wid det beslutet, då upphör bönen, såsom nyss är sagdt. Dertill bidrager ock wår naturliga lättja, att wi förtröttas wid att bedja, då wi icke straxt warda hörda, eller "förargas på Christus", då Han icke förer oss på det sätt, som wi tänkt. Men Gud sjelf skulle ju blifwa ljugare, om Han läte oss komma på skam i wår tro och bön på hans löften. Sedan Gud genom allt sitt ord sagt oss: "Åkalla mig i nöden, så will jag hjelpa dig, och du skall prisa mig", måste hans ära och sanning blifwa till intet, om Han icke gör efter dessa sina ord. Wakna derföre och inprägla djupt i ditt hjerta, att det är alldeles omöjligt, att den själ, som så försökt sina egna krafter, att hon lärt misströsta på dessa och endast ropar till Herren — det är alldeles omöjligt, att en sådan skulle komma på skam, huru förtwifladt illa det än må se ut. Ty här är Herrens eget hela gudomliga wäsende, hans hela gudomliga trohet, sanning och makt i borgen för min räddning.

Ej förtwifla du behöfwer, Ej du bör dig gifwa öfwer, Ty du är i säker hand! Jesus dig skall wäl bewara Och dig frälsa ur all fara Hem till lifwets sälla land.

Ingen än Han öfwergifwit, Som hos Honom stilla blifwit, Fastän usel, arm och swag; Om det barn, hwars hjerta gråter I hans sköte, Han sig låter Troget wårda natt och dag. Den 3 November.

Waren fasta, owikliga och rika uti Herrens werk alltid.

1 Cor. 15: 58.

Du, som detta läser, du är kanske lycklig att hafwa blifwit utwald af werlden" till en Jesu efterföljare — lycklig att nu stå i en innerlig förening med din Frälsare: O, håll, det du har, att ingen tager din krona! Djefwulen har swurit oss döden och går omkring, än såsom ett rytande lejon, än såsom en ljusets ängel. Många, som "begynt i Anden, lykta i köttet", än genom werlden och lustarna, som på nytt återtaga dem — de tröttnade wid striden och köttets dödande och gåfwo sig på nytt i syndens tjenst — än genom att för någon mäktig och ihärdig frestelse drunkna i misströstan; än genom nya lärors tjusande makt, hwarigenom de fördes ut från enfaldigheten i Christus och i sjelfwa lifwet borttorkade — "då jag icke satt och stillade min själ", säger David, "så wardt min själ afwand, såsom en warder afwand från sin moder" — än genom högmodsinbillningar, som äro all inneboende nåds död. Somliga affallna igenkännas lätt, då de rentaf återgå till werlden och synden och icke mer umgås med Guds ord; andra åter behålla ett sken af gudaktighet, men det är ingen ande uti dem, intet lif, intet behof af nåden och evangelium, utan blott "formen af det, som är wetande och rätt i lagen". "Och hade det warit dem bättre, att de aldrig förstått salighetens wäg ... och är det yttersta wordet dem wärre än det första." O bed, att Gud nådigt förskonar dig för en så olycklig ändalykt! Och känn wigten af apostelens förmaning: **Waren fasta och owikliga**. War fast **i tron**, håll dagligen wänskap med din Frälsare; låt ingenting wara dig så angeläget som att för hwar dag wara förwissad om din Guds wänskap, att städse och alltid warda funnen i Christus. War fast i kärleken och gudaktighetens öfning, att du icke låter trötta dig, hwarken af menniskors ondska och otacksamhet, eller af ditt eget onda, så att du blir slapp och efterlåten, när kampen blir mycket hård och långwarig. Håll ut ännu en liten tid med köttets dödande; nu gäller det; nu pågår striden för kronan. "War trofast", säger Herren, "war trofast intill döden, så skall jag gifwa dig lifwets krona." War fast i hoppet och i tålamodet under ett bittert kors och lidande. Håll ut, nu gäller det! det är blott en liten ond stund till görande. Affalla kan man lätt, men uthärda och intaga himmelens borg, det fordrar en kamp.

Fasta och **owikliga**, säger apostelen. War "owiklig" från det gamla ordet! Låt dig icke omföras af mångahanda lärdomswäder, såsom deweka rör, hwilka drifwas hit och dit af winden. Wi lefwa i en tid, då alla möjliga nyheter i det andliga utbjudas; den ena uppkommer med ett, en annan med något annat. Och menniskonaturen är sådan, att det gamla är snart osmakligt och af intet wärde, och det nya lifwar. Wakta dig att följa denna naturens art. Och war icke nog inbilsk att tro, att ingen kan förwilla dig, att du skall sjelf alltid märka, hwad som är rätt eller

orätt. War icke heller så otacksam mot den gudomlige Anden och sanningen, som har födt dig på nytt, att du skulle anse ännu en annan lära kunna wara bättre — eller att något nytt behöfwes för den, som redan "är i Christus". Apostelen säger: I ären i Honom fullkomna; och nu will du fullkomna det nådeståndet med någon ny egen gerning! Huru will du då swara din Frälsare, när Han frågar: War du icke redan i mig salig? Wi skola icke wara barn och låta oss bewekas och omföras af allehanda lärdomswäder. Nej, såsom I hafwen annammat Herren Jesus Christus, så wandren i Honom — och waren rotade och uppbyggda i Honom och waren fasta i tron, såsom I ären lärda, och waren i henne rikligen tacksamma.

Waren rika uti Herrens werk alltid. War mer och mer flitig uti Herrens tjenst den lilla tid, som återstår att lefwa i köttet, att du icke, i andlig lättja, "lefwer dig sjelf, utan Honom, som för oss är död och uppstånden". Uti allt, hwarmed du kan befordra Herrens ära eller hans dyrköptas wälfärd, må du flitigt och rikligen bewisa din tjenst och icke tröttna och aftaga i det goda, utan twärtom blifwa mer och mer flitig deri. Somliga börja så lofwande, att med glad och willig håg tjena Gud och bröderna; men efter några år äro de slappa och kallsinniga, der är ingen drifwande håg och kraft mer. Detta är en bedröflig utgång af en så wacker början. Låtom oss waka! Låtom oss wäl akta oss, att icke naturen bedrager oss! "När wi göra godt, låt oss icke ledas derwid; ty wi skola ock i sin tid uppskära utan återwändo." "Den som sår i sitt kött, han skall af köttet uppskära förgänglighet; men den som sår i Anden, han skall uppskära af Anden ewinnerligt lif." O, ditt arbete i Herren är icke fåfängt. Wakna upp, besinna dig! Det kommer ännu allt det, som skall komma. Wi hafwa icke efterföljt några kloka fabler. Det kommer ännu, nemligen "pris och ära och oförgängligt wäsende dem, som med tålamod uti goda gerningar fara efter ewigt lif".

O du, som satt din hand till plogen, Gå glad framåt med helig id! Blif **fast, owiklig, rik och trogen** I Herrens werk den lilla tid,

Han täckes dig ännu förläna! Snart sänka qwällens skuggor sig — O, det är **nåd** få **Honom** tjena, Som först har älskat, tjenat dig. Den 4 November.

Den som gör synd, han är af djefwulen. 1 Joh. 3: 8.

Märk här skilnaden emellan att **hafwa** synd eller **göra** synd. Wi läsa uti 1 Joh. 1: "Säga wi, att wi hafwa icke synd, då bedraga wi oss sjelfwa." Och i samma epistel: "Den som gör synd, han är af djefwulen. Den, som är född af Gud, gör icke synd." Men att hafwa synd betyder, att synden bor och rör sig i en christens kött, att han äfwen kan i striden öfwerrumplas af henne och falla, men med smärta, med strid — att han således har synden såsom ett lidande, ja det swåraste lidande, det han gerna wore qwitt; då deremot göra synd betyder att hafwa henne som ett göromål, till sin wana, icke tänka aflägga henne, utan hellre förswara och hylla henne — ehuru skrymtaren likwäl kan med orden ogilla henne, men dock i gerning fortfara och hylla henne. Många menniskor kunna mästerligen klaga och tala på synden, men företaga aldrig dess werkliga afläggande, utan hafwa en hemlig lust att få behålla henne, eller ock besluta de aflägga henne, men icke ännu; eller ock aflägga de många synder för att få behålla blott en eller annan, som är kärast, och hwilken de derföre ofta söka med goda förklaringar förswara eller dölja. Den redliga själen söker i ordet efter råd och hjelp att blifwa sin synd qwitt; den andra söker i ordet efter något, som kan ursäkta hans synd. Se der skilnaden emellan att **hafwa** synd och **göra** synd, mellan en redlig och en falsk ande.

Hit hörer äfwen att märka en åtskilnad på sjelfwa synderna. De äro nemligen af twåfaldigt slag: det ena består af sådana, som kunna helt utdrifwas eller afläggas, såsom swordom, Guds namns missbruk, sabbatsohelgande, dryckenskap, werldsliga och för christna owärdiga nöjen, för öfrigt herrskande utbrottsynder i allmänhet, såsom hor, tjufweri, lögn, oförsonlighet m. fl., hwilka aldrig kunna stå tillsammans med sann tro och godt samwete; utan om en christen **faller** i någon sådan synd, såsom de heligas exempel wäl wisa, att det är möjligt, falla ock med detsamma hans tro och frid, hwilka då endast med bättring och syndernas förlåtelse upprättas. I afseende på dessa synder kan deremot skrymtaren fortfara i en eller annan, dölja eller ursäkta den och låta den wara sin wana. Detta är att "göra synd"; och den som så gör synd, han är af djefwulen. Detta är att "lefwa efter köttet". Men om I

lefwen efter köttet, skolen I dö. Det är om sådana synder, apostelen säger: "De, som sådana göra, skola icke ärfwa Guds rike."

Det andra slaget af synder äro de, som ligga i sjelfwa köttet såsom frön och rötter till allt ondt och hwilka aldrig kunna helt utrotas,

så länge wi wandra i pröfwotiden; ty när dessa äro helt utplånade, då behöfwa wi icke mer waka och strida — hwilket icke inträffar förrän i grafwen. Synder af detta slag äro t. ex. bristande kärlek mot Gud, feghet i bekännelsen, tröghet till bönen och ordet, missnöje och olust i kallelsen, otålighet, wrede, orena tankar och begärelser, girighet, otro, sorg o. s. w. I afseende på dessa framstår skilnaden emellan att hafwa synd och göra synd, skilnaden mellan en redlig själ och en skrymtare, deruti, att den sednare, då han lärt, att ingen är ren, att wi alla äro swaga och syndare, ger sig dermed till freds och will då icke möda sig med någon waksamhet och strid mot dessa synder, hwilka han likwäl aldrig blir fri, och ger derföre synden fritt lopp. Ja det händer ock, att han will, att dessa icke ens skola kallas **synder**, utan att han helt öfwerser med dem, som wore de ett intet — såsom wore t. ex. kallsinnighet mot Gud, olust till ordet och bönen icke swåra synder! Den redliga själen deremot är i beständig strid — i **lidande** af dessa synder, i suckan och missnöje med sig sjelf, i bön och waksamhet emot det onda. "De, som tillhöra Christus, korsfästa sitt kött samt med lustar och begärelser." Då kan wäl det "korsfästade" köttet ännu lefwa och wrida sig på korset, med missnöje och raseri att komma löst, men emellertid sitter det der och får icke sin önskade frihet. De åter, hwilka icke korsfästa sitt kött, äro enligt detta språk de, som icke tillhöra Christus.

Men såsom anden är willig och redlig uti det ondas undflyende, så är den det ock uti det godas eftersträvande och skiljer sig deruti åter från den falska anden. Det är ett slags fromma menniskor, som uti sin gudaktighet, sin bön, tro, kärlek och goda gerningar hafwa liksom ett wisst mått; och när de fullgöra detta, sträfwa de icke längre, bekymra sig icke om någon **tillwäxt** i nåden, utan anse allt nog, om de blott kunna bibehålla sig på den punkt de uppnått. Detta är en inwärtes död och obotfärdig ande. Den redliga anden åter sträfwar alltid efter att tillwäxa i det goda, t. ex. i mer ödmjukhet, mer tro och kärlek, mer angelägenhet och mer kraft att wandra Gud till behag. Det är wissa goda gerningar och trosfrukter, som för en falsk christen äro för swåra att werkställa; då förråder sig hans andes falskhet deruti, att han wäl stundom kan gilla och berömma dem och wackert **tala** om dem, men blir aldrig sjelf färdig att börja sätta dem i werket.

O Jesu, utransaka, bepröfwa, wärna mig, Jag är i ständig fara, ack, håll mig hårdt wid dig! Se fienden är listig och mäktig, Herre kär, Mitt eget onda hjerta ock högst bedrägligt är. Led du mig sjelf i sanningen och ljuset. Den 5 November.

Om hans barn öfwergifwa min lag ... så will jag hemsöka deras synd med ris ... Men min nåd will jag icke wända irån Honom. Ps. 89: 31—34.

Hwad betyder detta? Här är något besynnerligt! Här talas om, när barnen synda och derföre hemsökas med ris och plågor, att nåden ändå icke skall tagas ifrån **Honom**! Hwilken "Honom"? Det skall man se af sammanhanget. Närmaste orden före dessa äro: "Jag will behålla Honom ("förste Sonen") min nåd ewinnerligen, och mitt förbund skall Honom fast blifwa. Jag skall gifwa Honom en ewig säd och uppehålla hans stol, så länge himmelen warar." Derpå följer: "Men om hans barn öfwergifwa min lag." Men huru kan den nåd, som war Sonen lofwad, sättas i fråga, när hans barn syndade? Swar: Jo, ty det war en nåd öfwer barnen, men den war påtingad af Sonen; det war en nåd öfwer barnen, men förbundet eller kontraktet om denna nåd war uppgjordt med Sonen, "förste Sonen". Han är wår herre och löftesman, wår medlare och förswarare när Fadren; Han har 1agt sig ut för oss, Han har betalat skulderna och tillfredsställt rättfärdigheten, derföre skall nåden för hans skull wara orygglig, äfwen när barnen synda. Men märk, det står: **Hans barn** d. ä. de som tillfallit Honom, de som tro på Honom och genom tron "äro omkring Honom", med tron hänga wid Honom såsom barnet wid sin moder, för att i hans rättfärdighet hafwa sitt skydd, sin tröst och sin rättfärdighet; desamma hafwa äfwen barnahjertan till Honom, wilja icke gå bort ifrån Honom, ångra sina synder inför Honom och wille gerna, att de wore ogjorda. Dessa äro

hans barn. Men äfwen dessa kunna under tiden så grufligen falla och försynda sig, som här står, att de öfwergifwa hans lag (för tillfället) "och icke hålla hans bud". Hwad gör Han då? Jo, säger Han, då will jag hemsöka deras synd med ris och deras missgerningar med plågor, men icke fråntaga dem nåden; ty det wore att wända sin nåd ifrån Honom, som köpt och påtingat densamma, såsom Luther säger: "När Gud synes mig wred, såsom wille Han förkasta mig, så will jag swara: Helige Fader, innan du kan förkasta mig, måste du först förkasta din älsklige Son, Jesus Christus; ty Han är min borgen, min löftesman, ja min lösen. Gillar du Honom, så måste ock jag wara fri och behållen."

Tillämpning: Du som wäl kommit till Jesus, börjat tro på Honom och gerna wille wara hans rättsinniga barn, men nu under tiden är så syndig eller faller och förgår dig så swårligen, att du tyckerdet Gud nödwändigt måste öfwergifwa dig i ett wrångt sinne, minns då detta, att hwad Han will göra dig för dina synder är: hemsöka dem med ris och plågor, först inwärtes i samwetet, så länge det är nog till din tuktan, och sedan äfwen utwärtes med bedröfwelse i mångahanda försökelse, hwar så behöfwes. Han will hemsöka dina synder med ris och plågor, men sin nåd will Han icke rygga, ty om nåden har Han att handla med Sonen — om **nåden** talar Han icke med dig, utan med Honom, som förwärfwat den och som är din medlare, förswarare och borgesman, nåden står på en annan grund än din fromhet och kan derföre icke ryggas genom dina synder; ja, då wore det icke heller nåd. Och när du **erfar** sanningen af hans hotelse, nemligen ris och plågor, fruktan och ångest, så bör du likawisst **tro** sanningen af hans löfte, nemligen en ewig nåd. Du skall icke, då du syndat, och Han derpå hemsöker dig med ris och plågor, missförstå Honom och mena, att Han är wred på dig! Han har ju sagt dig det förut, att Han skall hemsöka din synd med ris och dina missgerningar med plågor, utan att wara wred på dig. Detta bör du då weta, såsom en mellan Honom och dig aftalad sak, nemligen att både synder och plågor skola infinna sig, men att **nåden** derunder skall ewinnerligen blifwa fast. Derföre, när du är syndig och plågad, genomträng det swarta molnet och säg ännu med förtröstan: Fromme Gud, ställ dig ännu wredare, risa mig ännu wärre och långwarigare, jag will aldrig missförstå dig, du har förutsagt detta, att du skulle hemsöka synden med ris och plågor, men icke rygga nåden. Och då will jag gerna lida. Si, detta wore en wacker, christlig tro och erfarenhet. Men deremot, den som icke erfar denna faderliga aga på synden, dessa inre ris och plågor, räddhåga och fruktan, utan lefwer hela dagar och weckor utan beswär och lidande af någon synd, eller ock kan lefwa säker och fri i en och annan medweten köttslighet, han är wisserligen **oäkta** och icke **barn**, han är en död skrymtare, en fåwitsk jungfru, med en torr och lätt lampa. Här talas således om **barnen**, hwilka ofta hafwa swårt för att tro, hafwa swaga, skröpliga, fruktande hjertan, men i Christus söka sitt skydd, sin rättfärdighet, på det att sådana skola weta, att de under all sin skröplighet hafwa nåd, så länge deras medlare har nåd, så länge deras lösen är gillad, en beständig, en ewig nåd.

Hwarför sucka, hwarför klaga, Om ej allt är dig i lag? Nåd, förlåtelse och aga Höfwes barnen hwarje dag. War blott stilla Under Herrens kärleksslag.

Agan är ju ock bewiset, Att du är en äkta son. O, så fly då ej för riset, Löp ej undan derifrån, Se din Fader Om din wälfärd helt är mån.

Ja så må wår Fader råda, Han, som hitintills oss ledt! Nåd och aga äro båda Samma sak, som wi nu sett. Nåd och aga Äro för Guds barn blott ett. Den 6 November.

Hwad är en menniska, att hon skulle wara ren; och att han skulle wara rättfärdig, som är född af qwinna? Job 15: 14.

Syndens kännedom beror deraf, huru mycket Gud betyder för menniskan. Har hon en werklig, sannfärdig och helig Gud inpå sig, då kan hon förtäras, såsom alla heligas exempel wisar. Eller finns det en enda så helig och allwarlig christen, som blott en enda timme fullgör, hwad det största och yppersta budet fordrar? Wi fråga dem, som äro mest allwarliga och hafwa mest af Guds Ande och kraft. Men hwad är all fromhet, om du icke håller det största och yppersta budet? Det budet fordrar, att du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjerta, af all din själ, af alla dina krafter och af all din håg; derjemte, att du skall så helt och hållet **förtrösta** på Honom allena och

Honom allena **frukta**, som hans gudomliga trofasthet och makt förtjena. Är det icke sannt, att om du så älskar Gud af allt ditt hjerta och förtröstar på Honom allena, så att Gud allena är det enda föremålet för din **kärlek**, din **förtröstan** och **fruktan**, måste din själ wara uti ett ewigt lugn, i det orubbliga åtnjutandet af detta enda goda, som du begär, den oförgänglige Guden? Då måste du tro, att icke ett hår faller af ditt hufwud den himmelske Fadrens wilja förutan; att icke det minsta kan hända dig, icke ett ord, icke en blick såra dig, utan din Faders wilja. När du då ingenting annat älskar än Honom och hans wälbehag, måste ju följa, att du är alla stunder lika lugn och lycklig, hwadhelst som kan wederfaras dig, blott derföre att du wet, att allt kommer ifrån din Gud, och du älskar ingenting annat än hans wälbehag. Hwar är den heliga menniska, som håller detta bud?

Wi wilja nu tala med en sådan. Är du lika lugn och lycklig, om någon beröfwar dig det käraste du har på jorden? — lika lugn och lycklig, om någon tager ifrån dig all din egendom, och du försättes i fattigdom och brist? — lika lugn och lycklig, om någon beröfwar dig ditt goda namn och rykte, om du blir ärelös, föraktad och afskydd af alla menniskor för hela din återstående lefnad? — lika lugn och lycklig, om en swår sjukdom, ja, en mördare förkortar ditt lif? Om det är sannt, att du älskar Gud af allt ditt hjerta, af all din håg, af alla de krafter, som äro i dig, och derjemte tror på Honom allena, att ingenting händer dig utan hans wilja, då måste du nödwändigt wara lika lugn och lycklig wid alla dessa händelser. Men kanske det är så långt derifrån, att du twärtom blir oroad för en ganska ringa förlust? — att om du blott spörjer, huru man talat illa om dig eller blottat någon din swaghet, detta stör ditt lugn för hela timmar och dagar? Ja, kanske blott en föraktlig blick oroar dig? Huru älskar du då ensamt Gud och hanswälbehag? Ja, känner du, att du riktigt warmt älskar din Gud, så att dina tankar beständigt äro hos Honom? Kanske du twärtom mycket lifligare älskar och tänker på någon menniska? — Men widare: Är det icke sannt, att wi, som äro igenlösta med Guds Sons blod från alla wåra synder, från döden och djefwulens wåld, skulle icke hafwa något högre mål för wårt lif än att förherrliga Honom, som är för oss död och uppstånden? Är nu werkligen detta i alla stunder din sträfwan? — är det icke sannt, att om du älskar Gud af allt ditt hjerta, skulle du aldrig med någonting så trifwas som med din Gud, i böner och förtroliga samtal? Har du det werkligen så, att du beständigt will umgås med Honom i bönen? Kanske är det så långt derifrån, att du hellre förrättar åtskilliga hussysslor än umgås med Gud i bönen? Ack, huru är det då med ditt förhållande till det första och yppersta budet?

Sedan skulle du ock älska din nästa såsom dig sjelf. Tänk alltid allwarligt på de största buden af Herren din Gud. Hwad är all fromhet, om wi icke först hålla de wigtigare buden. Är det werkligt sanning, att du har lika mycken omsorg om din nästas bästa som om ditt eget? Betänk, att med din **nästa** menas icke blott en och annan **wän**, utan **alla menniskor**, wänner och owänner. Är du lika mån om hwarje menniskas winning som om din egen? — lika ömtålig för ett förklenande ord om din nästa, som när du hör, att man talar illa om **dig**? Widare: du tror, att hwar och en, som dör oomwänd, blir ewigt fördömd. Om du älskar din nästa såsom dig sjelf, måste du med samma flit och ifwer nitälska för hwarje menniskas omwändelse, som om det gällde din egen salighet eller fördömelse. Du bemödar dig för några få, men kanske du dagligen ser många oomwända, för hwilkas wäckande du icke gör dig den minsta möda. Huru är det då med din kärlek till nästan? Och huru ser det ut med alla de öfriga budens efterlefnad? Är det icke sannt, att för en ganska liten anledning röra sig i ditt hjerta många oheliga saker, som Herren Gud hatar och fördömer, antingen wrede, afund, hat, eller högfärd och egenkärlek, eller orena lustar, eller begär till andras egendom m. m. Och wi tala likwäl ännu om de christtrogna, som äro wakande och känna sin synd. Det finns intet folk, som så mycket jämra sig för synden som de heliga. Måste icke de heliga bedja. "Gå icke till doms med oss! För dig är ingen lefwande rättfärdig." Så wittnar Skriften: "Si, ibland hans heliga är ingen ostrafflig." "Hwad är en menniska, att hon skulle wara ren; och att **han** skulle wara rättfärdig, som är född af en qwinna! Himlarna äro icke rena för Honom. Huru mycket mindre menniskan, som är stygg och ond, som dricker orättfärdigheten såsom watten."

Jag behöfwer dig, o Jesu, ty jag har blott synd i mig, Hjertat är så mörkt och öde, är så kallt och dödt i sig, I ditt dyra blod allena kan det blifwa rent och godt! I den källan will jag bada, i den enda källan blott. Den 7 November.

Christus är lagens ände till rättfärdighet för hwar och en, som tror. Rom 10: 4.

Hwilken outsäglig tröst ligger icke häri för alla fattiga syndare! Du will omwända dig till Herren och få förbättra ditt hjerta och ditt lefwerne, att du skall blifwa efter lagen rättfärdig och då winna Guds nåd. Detta är willfarelse. Dels skall du aldrig i tiden blifwa i dig sjelf rättfärdig inför lagen, dels war det just, "det lagen icke kunde åstadkomma", som Christus för oss fullgjort. Du wet icke, att det nu är slut med lagens salighetswäg. Hör och betänk, att Christus är lagens ände till rättfärdighet för hwar och en, som tror. Christus, Guds ewige Son, wår Frälsare, har för oss warit under lagen, för oss uppfyllt alla dess bud: älskat Gud öfwer allting och sin nästa som sig sjelf, samt slutligen för oss lidit lagens förbannelse. Allt detta gjorde han ju sannerligen icke åt sig sjelf, ty **Han** behöfde det icke, utan åt oss — "till rättfärdighet för hwar och en, som tror". Detta skola wi aldrig glömma. Ja, du har kanske någon gång börjat tro på Honom, men åter funnit dig så brottslig och dömd af lagen, att du misströstar, emedan lagen också är Guds ord och den fordrar mycket, som du icke kommer ut med: du skulle t. ex. åtminstone nu älska Gud af allt ditt hjerta, du skulle wara rätt gudfruktig och alla stunder hafwa Herren för ögonen, du skulle wara warm och trägen i bönen, wara rätt tacksam för all Guds nåd, wara rätt allwarlig i köttets dödande; men du finner mycket af motsatta ting hos dig, kallsinnighet, ogudaktigt, lättsinne, och då kan du icke tycka, att Gud skall wara dig nådig och se med wälbehag på dig. Detta är att åter söka din egen rättfärdighet, söka att i egen person kunna bestå inför lagen. Detta är willfarelse, Du skall aldrig i tiden kunna blifwa i dig sjelf rättfärdig inför lagen. Men **Christus** är lagens ände **till rättfärdighet** för hwar och en, som tror. Du eger nu i Honom samma rättfärdighet och samma wälbehag för Guds ögon, som wore du sjelf alldeles fullkomlig efter lagen. Betänk och glöm aldrig, att Christus är de troendes rättfärdighet, och att lagens salighetswäg är slut. Det är endast såsom ett kärt rättesnöre för lefwernet och en nödig tuktan för köttet, lagen ännu är till för de troende; men i salighetsfrågan, eller när det gäller wår rättfärdighet, wårt wälbehag inför Gud, då är det alldeles slut med honom. Ty det är redan afgjordt, att wi i oss sjelfwa alltid äro fördömda inför lagen, och wi hafwa redan wår fullkomliga rättfärdighet i Christus.

Men o, är detta sanning, då borde ju wi wakna häröfwer, med stor fröjd upplyfta wåra hufwuden och ewinnerligen prisa en sådan nådoch frihet. Ja, det är ock alldeles icke nog att endast förstå detta, wi måste ock beständigt öfwa oss att i samwetet tillämpa det. Härom skrifwer Luther: "Med dessa ord skulle en menniska kunna wärja sig och bestå emot djefwulens ingifwelse och anfäktning, det ware sig af förr begångna eller närwarande synder; så nemligen, att man skiljer wida från hwartannat dessa twå, **samwete** och **utwärtes lefwerne**, **tro** och **gerning**. Således om lagen will tränga sig på mig och förskräcka mitt hjerta, så är hög tid, att jag gifwer den kära lagen orlof, och om han det icke will, jag då dristeligen slår ifrån mig hans hot och säger: Jag will gerna göra och främja goda gerningar, hwar jag kan, i sin tid, när wi komma ibland menniskor; men här, hwarest mitt samwete skall stå inför Gud, will jag intet weta deraf; låt mig här wara i fred och säg mig intet om mitt görande eller låtande; här hörer jag hwarken Moses eller fariseerna, utan här skall Christus ensam regera och wara mitt allt. Men huru? Om jag ännu alltid har synd hos mig, så är det ju icke rätt? Swar: Ja, det är sannt, jag är ju en syndare och gör orätt; men derfore må jag icke förtwifla eller fara till helwetet eller fly för lagen. Ty jag har ännu en rätt och en gerning utöfwer Moses, hwarigenom jag fattar Honom, som har fattat mig, och håller mig wid Honom, som har i dopet undfått mig och lagt mig i sitt sköte, samt genom evangelium försatt mig i delaktighet af alla sina egodelar och bjuder mig att tro på sig.

"Detta är endast de **christnas** konst och lärdom och hörer endast dit, der Christus allena bör regera, och samwetet har att handla med Gud. Det predikas icke för grofwa, fräcka och lösaktiga menniskor." Ty märk slutligen, att här åter står: "**Hwar och en** som tror." Det är endast för den, som tror, Christus är till rättfärdighet. Du tänker: Saken är öfwermåttan tröstlig; men huru skall jag ock weta, att allt detta tillhör **mig**? Swar: Här står uttryckligt: **Hwar och en som tror**. Är du en sådan, som lefwer antingen i sorglös fåfänglighet, eller under lagisk träldom, och ännu kan berga dig Christus förutan, så hörer wisst denna nåd icke dig till; men har det kommit derhän med dig, att du icke mer kan finna ro i allt, hwad du sjelf gör, utan med all din stora uselhet hänger wid Christus, hungrar och törstar efter Christus, har din enda tröst i Christus och ordet om Honom, så är du wisserligen en troende. Och

då gäller allt detta äfwen om dig, nemligen att det nu är slut med lagens domsrätt öfwer dig; Gud skall aldrig mer döma dig efter lagen, så sannt **Christus är lagens ände till rättfärdighet för hwar och en, som tror**. Prisadt ware hans namn ewinnerligen!

O,hwilken skatt jag fått, Jesus är min! Det är så tryggt, så godt, Jesus är min;

Wäl har jag daglig brist, Men **bördan** har jag mist, Ty den tog Jesus Christ, Och Han är min. Den 8 November.

Hwar och en, som tror på Honom, skall icke komma på skam.

Rom. 10: 11.

Hör! Du skall icke blifwa bedragen i ditt hopp om salighet, du, som sökt den hos Christus. Huru mörkt och twifwelaktigt det än ofta ser ut under wandringen, skall slutet alltid kröna ditt hopp, när du blott lefwat i tron på Honom. Detta är nu ganska snart fattadt med förståndet, men måtte Gud wäcka oss att besinna det! Denna fråga, om att icke "komma på skam", är en ewighetswigtig fråga. Den bör tjena somliga till wäckelse, somliga till stor tröst. Hoppet på den slutliga saligheten kan wara antingen sannt eller falskt. Wi skola betänka, att nästan alla menniskor hafwa något hopp för ewigheten. Grunderna för menniskornas sista förhoppning äro mångfaldiga. Utom den allmänna grunden, nemligen en blandning af Guds barmhertighet och egen förtjenst, har ock hwarje otrogen wanligen något särskildt, hwarpå han hoppas, som skall mildra hans skuld, eller rentaf innebära en förtjenst. Men må detta wara, hwadhelst någonsin kan nämnas eller tänkas, så skall alltid deras hopp på den yttersta dagen komma på skam. Endast de, som i biblens mening "tro på Sonen", skola krönas med salighet i hans tillkommelse.

Men nu är det just dessa, hwilka under pröfwotiden så ofta anfäktas med denna fruktan: "Blott jag icke ändå, efter allt hwad jag trott på Herren Jesus, till slut kommer på skam." Så många och swåra äro de trognas pröfningar, så mäktigt deras inneboende förderf, så bekymrande deras brister och swagheter, så underlig och dold deras Herres nåd, så olika och förbryllande hans regering och slutligen så grymma djefwulens glödande skott, att mången trogen själ har med oro tänkt: "Ho wet, om jag icke tror och tror så länge, tilldess jag stannar i fördömelsen." Den ena har sin wärsta anfäktelsekälla i någon mycket ihärdig frestelse, som han med all bön och andra nådens medel aldrig blir rätt fri, utan ännu alltid drages med; den andra ser sitt hela lif så fullt med synd, försumlighet och otrohet, att han icke kan anse det möjligt, det Guds Ande bor hos honom; den tredje lider af en så bekymrande torrhet och kallsinnighet, en så stor brist på allwar, angelägenhet, syndasorg, bön m. m., att han fruktar, det han är en skrymtare, afsomnad, andligen död. Då blir frågan: Månne blott det enda, att jag ännu tror på Jesus, hänger wid Honom, icke kan umbära Honom, skall betrygga mig mot all fara? Swar: Då du genom tron blifwit en ny menniska, som ännu alltid hänger wid Christus, kan wäl ännu mycket wara hos dig att bestraffa, beklaga och förbättra; med det enda, att du likwällefwer i tron på Christus, är du dock ett nådebarn, intager du dock himmelen. Måste du ock ännu alltid känna en så mäktig strid emellan köttet och Anden, som apostelen omtalar i Rom. 7: 15—25, och du måste med honom utropa: "Jag arma menniska, ho skall lösa mig från denna dödens kropp ?" så kan allt detta elände dock icke bewisa, att tron är falsk, ej heller tillintetgöra det ewiga nådeförbund, i hwilket du står endast genom tron på Christus, och genom hwilket allt elände skall wara under förlåtelse. Det är dock "ingen fördömelse för dem, som äro i Christus Jesus". Med **det enda** att någon "har Sonen, har han lifwet". Ja, apostelen säger, att då någon med hjertats tro bygger på den enda grunden, Christus, om han ock derpå bygger så illa, att hans werk warder förbrändt, och han "lider skada", han mister sin lön för sitt byggande, "warder han likwäl **sjelf salig** — dock såsom genom eld". Märk! för den enda omständigheten, att han med hjertats tro byggde på den rätta grunden, måste han dock blifwa salig, fastän han byggt så illa, ja, fastän han t. o. med i läran byggt så illa. Mycket mer skall all den brist, som wi sjelfwa (ej blott efter den sanna läran, utan ock efter ett heligt sinne) ogilla, fördöma, begråta, hos oss sjelfwa bestraffa, wara under en beständig förlåtelse för den Herrens Christi förtjenst och förswar, på hwilken wi tro. Sådant wittnar Skriften öfwerallt. Sådant säger oss detta språk: "Hwar och en, som **tror på Honom**, skall icke komma på skam." Wi hafwa **endast genom Honom** en ewig nåd, ja ett nåderike, hwilket skall wara wäldigt öfwer alla de brister, som ännu widlåda och

bekymra oss. Dertill är Christus gifwen, att Han skall wara en werklig frälsare och förswarare, och då icke för några blott tänkta och inbillade, utan för werkliga synder. Prisadt ware hans **namn**! "Hwar och en, som tror på **Honom**, skall icke **komma på skam**."

I Jesu namn jag funnit frid Mot jordelifwets sorg och strid, Mot mina synder många. Jag sökte wäl först andra stöd, Men fann blott sorg, blott qwal och nöd, Ehwart jag mig än wände.

I Jesu namn jag ännu ser, Hur nåden öfwerflödar mer Än alla mina synder. Hur Herren Gud förbarmar sig, Hur innerligt Han älskar mig, Fast döden jag förtjenat.

Den 9 November.

Si, jag gör allting nytt. Uppb. 21:5.

Då allt det nya, hwilket Herren werkar uti oss genom evangelium, utgör det påtagliga bewiset på en werkligt skedd **födelse** af Anden, på ett "nytt kreatur", en ny skapelse, är det ganska wigtigt att wäl betrakta det. Må wi derföre något närmare beskåda dessa nya ting, som hos hwarje pånyttfödd menniska wisa sig. De bestå icke blott i en ny andlig syn och hörsel, utan ock i ett nytt hjerta, nya tankar och nytt tal, nytt lefwerne och nytt förhållande till hela werlden. Förut sågo och hörde wi t. ex. Guds domar och tillsägelser alldeles så, som hade wi icke sett eller hört dem; och detta äfwen då, när wi höllo ordet för Guds eget ord. Wi sågo med ögonen, hwad det sade oss, wi hörde det med öronen, men wi kunde icke förnimma det. Wi kunde se och höra det, som innebar wår dom till ewig död, och kunde dock genast förgäta det, kunde dock äta, dricka och sofwa derpå. Och likwäl höllo wi det för Guds ord! Nu åter se och höra wi så, att det tager uti oss, att wi blifwa både förskräckta och tröstade, både bedröfwade och glada, ja, att det gifwer riktningen åt hela wårt lif. Förut kunde wi tänka fritt och efter eget tycke äfwen i andliga ting; nu åter hafwa wi ett alltid afgörande rättesnöre för wåra meningar derom, nemligen Guds ord. Förut kunde wi hysa ganska goda tankar om oss sjelfwa och hade tröst och mod, äfwen utan att nära oss med evangelii ord; nu åter blifwa wi alltid nedslagna, när wi tänka på oss sjelfwa, och hafwa tröst endast genom evangelium. Men icke blott syn, hörsel och tankar äro förändrade, utan ock sjelfwa **hjertat**, så att wi nu hafwa wår största lust och glädje i sådant, som förut war oss obehagligt och widrigt; hwaremot wi nu lida och beswäras af sådant, som förut war wår högsta lust och käraste underhållning. Men "dermed hjertat är fullt, deraf talar ock munnen". Förut kunde wi tala millioner ord om idel fåfängliga ting, och detta med all lust och lätthet, men kunde på hela år icke tala en half timme om Frälsaren och allt hans himmelska goda — wi woro andliga dumbar; nu åter är oss intet ämne kärare än att tala om Gud, hans ord och hans nåd. Men så är ock wårt **lefwerne** förändradt. Förut lefde wi fritt efter wårt eget tycke och egna lustar, så långt wår egen fördel och ära tilläto; nu hafwa wi fått både en helig håg och en helig tuktan öfwer allt wårt lefwerne. Kortligen, wi äro såsom i en ny werld, med nya sorger och nya fröjder, med nya sträfwanden och nya farhågor. Wi hafwa kommit i ett nytt förhållande till Gud, till oss sjelfwa och till alla menniskor: **till Gud**, ty då Han förut war oss enokänd Gud eller en fruktad domare, är Han nu wår käre Fader; **till oss sjelfwa**, ty då wi förut woro ense med wårt eget köttsliga hjerta, hafwa wi nu en beständig strid med detsamma; till **werlden**, ty då wi förut stodo med henne i förtroligt förhållande, frukta wi henne nu som en fiende — såsom ock ordet lärer, att hon är en af de tre hufwudfienderna, "djefwulen, werlden och wårt eget kött". Så är "det gamla förgånget, och allting är wordet nytt". Detta är ju dock öfwermåttan tänkwärdt och tröstrikt. Tänk, när wi kunna med ögonen se sådana nya skapelser, ja, sjelfwa hjertats omskapelse, hwilken ingen menniskomakt i werlden kan åstadkomma! Skulle wi icke wakna och prisa den store nådefulle Guden, som gör sådana under ibland oss! Och du, som ännu icke erfarit denna andliga omskapelse, men ser den hos andra, skulle du icke börja att ana, det en sådan andlig omskapelse måste wara nödwändig till salighet för hwarje menniska?

Och allt detta nya föddes uti oss endast genom nåden, genom evangelii löfte — lagen kunde icke åstadkomma det, såsom apostelen säger: "Han som nu gifwer eder Anden och gör sådana krafter ibland eder, gör Han det genom lagens gerningar, eller genom trons predikan?" Nej, endast genom löftet föddes detta nya uti oss, och det just då, när wi förtwiflade på oss sjelfwa och allt eget görande. Derföre kallas wi med rätta "löftets barn". Och

dessa allena äro **Guds barn**, säger apostelen. Detta är, hwad han öfwerallt inpräglar till bewis derpå, att Gud är trofast i sina ord, fastän de otrogna förkastas; ty Guds löften gälla allenast de sanna israeliter, och icke dem som endast "efter köttet äro Abrahams säd". "Och hwar någon är i Christus, så är han **ett nytt kreatur**." Så säger ock Johannes i första kapitlet af sitt evangelium om Guds barn: "Hwilka **icke äro födda af blod**, icke heller af köttslig wilja, icke heller af någon mans wilja, utan **af Gud**."

Välsignad min trofaste Herre och Gud, Som tagit mig arma af nåd till sin brud, Som födt mig på nytt till ett hopp utan like Och skänkt mig ett ewigt bestående rike. Den 10 November.

Då sade Adam: Qwinnan, som du har gifwit mig, gaf mig af trädet, så att jag åt. 1 Mos. 3: 12.

Här träder Adams förderf och ondska rätt i dagen. Han har fått en bestämd fråga, om han icke syndat; han kan derföre icke undgå att tala om sjelfwa saken; men hwad gör han? Han har icke ett ord af sann erkänsla, utan söker endast att undskylla sig: "Qwinnan, som du har gifwit till mig, war orsaken, att jag åt." Detta är det första, som utmärker de fallna menniskorna, att de icke wilja widkännas sin synd, utan wilja göra sig oskyldiga. När Herren genast wände sig till qwinnan och frågade: "Hwi har du gjort det?" hade hon samma art som Adam, hon för samma tal, nemligen att hon hade blifwit förledd af en annan — hon sade: "Ormen beswek mig, så att jag åt." Denna art är så utmärkande för menniskans natur, att wi ock finna den hos späda barn, så snart de börjat tala. Är något litet fel begånget genast söka de att skylla det från sig på någon annan. Denna odygd finnes hos dem, förr än de någonsin lärt den utifrån, det är dem medfödt. Denna wår natur uppenbarar sig beständigt i större och mindre ting: först inför menniskor, att ingen will taga skulden på sig, ingen will bekänna sina oarter, utan öfwerhölja eller förswara dem, äfwen fastän man inwärtes känner sig skyldig; för det andra inför Gud, att man aldrig will stanna för hans domar och gifwa dem rätt öfwer sig, utan alltid söker urskulda och ursäkta sig, hwilket är grunden till all säkerhet, obotfärdighet och osalighet. Men blir menniskan då hårdare angripen och pressad af Guds lag, då stiger ondskan ännu högre — då blir hon ock bitter mot Gud sjelf, som skapat oss och gifwit oss sin lag. Detta är det andra, som wi finna i Adams swar. Han icke blott urskuldar sig sjelf, utan will ock skjuta skulden på sjelfwa Herren Gud, då han säger: "Qwinnan, som du har gifwit mig, gaf mig" etc. Här märkes tydligt, att han dermed will förekasta Gud, att Han gifwit honom qwinnan. Han hade eljest kunnat säga blott: **qwinnan** eller **min hustru** — helst nu icke fanns någon mer qwinna — men han tillägger med flit: **som du gifwit till mig**. "Derföre", såsom Luther säger, "äro dessa ord fulla af owilja och wrede mot Gud, såsom wille han säga: Denna smuts har du sjelf kastat på mig. Hade icke du gifwit mig qwinnan, utan gifwit henne en egen lustgård, så att hon icke bott hos mig, skulle wäl jag hafwa blifwit utan synd; men att jag nu har syndat, är din egen skuld, emedan du har gifwit mig qwinnan." Se nu, hwilken gruflig ondska, som intagit den nyss så rena och goda menniskan. Då Adamhade bort löpa den barmhertige Fadren tillmötes, kasta sig ned för hans fötter, med bittra tårar bekänna sin grufliga synd och bedja om förlåtelse, då börjar han först med att gifwa falska och undwikande swar, börjar skylla på Guds röst och den af Gud skapade nakna kroppen, såsom orsaken till hans flykt. Sedan när Herren rakt frågar honom, om han icke syndat, då börjar han med bestämda ord urskulda sig, ja, till och med förekasta Gud, att **Han** wore skulden till hans fall, emedan Han gifwit honom qwinnan. I stället för att säga: Jag har syndat, säger han härmed: Du, Gud, har syndat, som gaf mig qwinnan. Här se wi uti Adam, huru alla menniskor äro och göra, när de syndat och förnimma lagens röst i samwetet, men ännu intet evangelium och ingen tro intagit och förändrat deras hjertan. Hade Gud genast ropat: Adam, du har förlåtelse. Jag wet, huru du syndat, men jag har förlåtit det, då skulle Adam med innerlig förödmjukelse hafwa ångrat och bekänt och på det högsta förbannat sin synd och sagt: Jag har syndat, jag har syndat! Barmhertige Fader, förlåt mig! Men emedan hoppet om förlåtelse ännu icke fanns hos honom, utan endast Guds dom, fruktan och bäfwan, war hans hjerta tillslutet, hårdt och bittert emot Gud. Och här hjelper icke, att man ser, att allt detta är illa — man **kan dock icke annat**, så länge icke nåden eller Guds förlåtelse uppwärmt och förödmjukat hjertat. Eva såg utan twifwel, huru illa Adams urskuldande lyckades, och hade bort deraf taga lärdom, så att hon hade gifwit Gud äran, bekänt synden och i ödmjukhet bedt om nåd och förlåtelse. Men nej! hon gör straxt derefter på samma sätt som Adam, hon är alls icke bättre. Liksom **han** hade skjutit skulden på qwinnan, skjuter hon skulden på ormen, hwilken ock

war Guds kreatur. Som wille hon säga: Ormen, hwilken du, Gud, har skapat och låtit gå omkring i paradiset, beswek mig. Så anklaga de Skaparen och urskulda sig sjelfwa. Så går det ännu alltid: på otron följer alla våra krafters och lemmars olydnad; på olydnad följer urskuldande. Synden will icke wara synd, eller straffas såfom synd, utan will heta oskyldighet; och när hon icke det får, då straffar hon Gud för lögn och blir så, ifrån en **mensklig** synd, helt och hållet en djefwulsk; och sålunda öfwergår otron till Guds hädande och olydnad till Skaparens anklagande. Och detta är då sista graden af synden, nemligen att häda Gud och tillräkna Honom synden, likasom den komme ifrån Honom. Sådant finna wi här hos Adam och Eva.

Hwart flyr jag för Gud och hans heliga lag? Den drabbar mig nära och fjerran. Hur skall jag på domens förfärliga dag Wäl kunna bestå inför Herran? **Gud ware mig syndare nådig**.

O, Jesu, ditt blod, hwilket talar så mildt, Ditt blod, som från korset flöt neder, Gif, att det på mig ej må blifwa förspildt! På dig jag förtröstar och beder: **Gud ware mig syndare nådig**. Den 11 November.

Efter wi hafwa densamma trons ande, som skrifwet är: Jag tror, derföre talar jag; så tro wi ock, derföre tala wi ock.

2 Cor. 4: 13.

Här säger kanske någon: "Men det finns ju likwäl så många fromma christna, hwilka aldrig hafwa denna art att wilja **tala om, det de tro**, men bewisa sin tro med sina gerningar." Derpå swaras endast: Hwar står det skrifwet? Hwar står det i Guds ord, att sådana äro christna, hwilka aldrig hafwa lust att tala om Christus? — "Men de äro ju så **fromma**?" — Jo, och dock: Hwar står det skrifwet, att de äro **christna**? Fromhet, en stilla, redlig och menniskowänlig wandel, kan komma från många källor, utan att wara trons frukt. Hwar står det skrifwet, att de, som fått en så stor skatt i hjertat, som Christus är, kunna tiga om Honom? Med Skriftens ord och exempel för ögonen kan endast så mycket medgifwas, att wissa späda och eljest swaga barn i nåden kunna till en tid, eller wissa tider, wara andligen stumma; men aldrig war det Guds mening, att de skulle alltid så förblifwa. Till en tid kunde Joseph af Arimathia wara Jesu lärjunge "**lönligen**, af rädsla för judarna"; det war ock en tid, då Nicodemus gick endast under nattens slöja till Jesus; men på en annan tid framträdde de båda med en öppen bekännelse. Det är helt annat, om wi af swaghet, för menniskofruktan eller köttets tröghet, stundom tiga om Herren; sådant kan ännu alltid hända de trogna och står äfwen alltid under förlåtelse, emedan de för all synd och brist söka både förlåtelse och ny kraft wid nådestolen. Men helt annat är det, om wår tro och andlighet är af sådan art, att den aldrig medfört denna inre lust och drift att bekänna Jesus. Här måste Guds ord gälla mer än alla menniskors tankar och tycken. Och nu lärer Guds ord uttryckligt, såsom wi redan sett, först att det ligger i sjelfwa naturen, att wi gerna tala om det, som uppfyller hjertat; för det andra att den sanna tron uppfyller hjertat med stora, himmelska skatter, samt med nit om Herrens ära och själars wäl, och att allt sådant då måste wilja framträda äfwen i wårt tal. Widare lärer Guds ord, att de trogna i alla tider bekänt Jesus, icke blott med gerningar, utan också **med munnen** — "deraf talar **munnen**", sade Herren Christus. Och Skriften lärer, att de talat icke blott på uppfordran, utan af **hjertats fullhet** — "dermed **hjertat är fullt**, deraf talar munnen". Så säger Herren.

Af allt detta följa nu isynnerhet trenne wigtiga lärdomar. Den första: Har du ännu aldrig fått den arten, att det blifwit din lust atttala om det andliga; har du ej heller det kärleksnitet om Herrens ära och andras frälsning, att du önskar dig kunna tala något, som kunde tjena dessa wigtiga ändamål, så tag för afgjordt, att du icke ännu erfarit, hwad den lefwande tron är, utan att, om du ock af alla anses för en christen, du är i någon falsk, sjelfgjord fromhet. Will du då hjelpa saken på det sättet, att du nu börjar bemöda dig att tala om Jesus, för att så erhålla det tecknet på den lefwande tron, så heter detta: att endast göra något för att bedraga sig sjelf. Skriften talar om en bekännelse, som går af den **inre håg och drift**, hwilken werkas af sjelfwa tron, icke en bekännelse som kommer af ett framtwingadt bemödande. Nej, låt öfwertyga dig, att du saknar sjelfwa **källan** till bekännelsen, den lefwande tron. Klaga då denna nöd för Herren och gif dig icke tillfreds, förrän du kommit till en sådan tro, som sjelf medför de werkningar, hwilka du i hela Skriften finner i alla tider hafwa följt af den sanna tron. — Den andra lärdomen är denna: Har du genom Guds stora nåd kommit till en sådan tro på Jesus, att det blifwit din lust

att tala om Honom med dina wänner och att kunna wittna om Honom till andras wäl och till hans ära, om du ock dagligen förödmjukas af stor swaghet och försumlighet häri; men märk, om det dock är din **lust**, och du har den arten, att när du upplifwas i din tro, du ock får en förökad lust och kraft i bekännelsen — så wet, att alla dina brister oaktadt detta wittnar, att Herren gjort nåd med dig och werkat i dig den tro, som wår text och hela Skriften omtalar. Uti kött och blod ligger aldrig denna lust att tala om Jesus, detta kärleksnit om själars frälsning och Herrens ära. Så skall Guds werk igenkännas af dess frukt, äfwen af "läpparnas frukt, de hans namn bekänna". — Den tredje lärdomen är: Om du erfarit allt detta och ännu efter anden har lust att wittna om Herren, men köttets tröghet, werldens fiendskap eller wänskap, med flera omständigheter, förhindra dig: **waka** då och **bed**, att du icke här följer köttet och blir **Anden** olydig; ty då kan åter Guds werk i dig förqwäfwas.

Har du mod att följa Jesus, Hwad det än må kosta dig? Har du mod, när werlden hånar Och till motstånd reser sig?

Ack, har **Christus** endast blifwit För ditt hjerta **riktigt stor**, Se då måste du bekänna Inför werlden, hwad du tror.

Pröfwa dig — det gäller lifwet. Den, som ej är **med**, är **mot**! Har du hittills motstått Herren, Fall i dag till korsets fot.

Bed om tillgift, bed om rening Uti Jesu Christi blod! Bed om nåd att följa Honom, Bed om heligt hjeltemod. Den 12 November.

Mitt rike är icke af denna werlden. Joh. 18: 36.

Hwad ett rike af denna werlden är, det se wi med ögonen, det "kommer med utwärtes åthäfwor", med yttre prakt och anseende, makt, härar, wapen, ära, titlar och allehanda anstalter, som tjena för detta yttre lekamliga lifwet. Christi rike åter är ett andligt och osynligt rike, för menniskoögon föraktligt och eländigt, och tjenar icke för detta lifwet, utan för wårt ewiga goda och för en annan tid. Emot wårt allrastörsta onda, det andliga och ewiga, hafwa alla werldens riken ingen hjelp. **Synden** böjer de mäktigaste konungar under sitt wälde; **djefvulen**, "denna werldens furste", twingar alla konungar och furstar att tjena sig, då de icke flytt till Christus och blifwit af Honom förlossade; för **döden** nedlägger hwarje konung sin spira och låter stilla bortföra sig, ja, den ewiga **fördömelsen** drabbar lika wisst en obotfärdig konung som någon annan menniska. Således, för detta ewiga onda hafwa werldens riken ingen hjelp, men här är det, som Christi rike skall tjena oss. Christi rike har wäl i werlden intet anseende, det är för menniskors ögon eländigt och jämmerligt, såsom dess konung war, då Han stod kindpustad, bespottad och försmädad inför Pilatus. Hans rike synes alltså högst eländigt, det skyddar icke mot förakt af werlden, icke mot förtryck af menniskor, icke mot kors och lidande, icke ens mot frestelser och anfäktningar af synden och satan, nej, det drager hellre allt sådant öfwer oss. Men för Guds wrede och den ewiga döden skyddar det; från synden, både dess straff och herrawälde, befriar det; från djefwulens hela regering och öfwermakt frälsar det; mot helwetet och den ewiga elden bewarar det. De menniskor, som tro på Christus och äro i hans rike, skola icke dö ewinnerligen, utan när den lekamliga döden gör slut med det eländiga jordelifwet, då skola de först börja att rätteligen lefwa — likasom Christus just då ingick i sin herrlighet, när han blef dödad. Sådant är Christi rike, sådan hans mening i de orden: "Mitt rike är icke af denna werlden".

Men detta skola wi isynnerhet inprägla hos oss genom bilden af sjelfwa **konungen**; ty äfwen dertill skulle Christi djupa förnedring och lidande i så gripande drag framställas för wåra ögon, att de trogna i alla tider skulle uti Honom se en föreblid till deras egen wäg genom lidande till herrlighet. Och så nedslående och besynnerlig blir oss ofta den wägen, eller Christi rike på jorden, att också dess egna mest upplysta medlemmar oupphörligt förbryllas deröfwer. Derföre måste du wäl och flitigt betrakta konungen såsom ett exempel på rikets art och beskaffenhet. Öfwa dig då isynnerhet uti att wäl **sammanhålla de stora motsatserna**hos Christus, motsatserna mellan **väsendet** och **utseendet**. Se, hwilken stor och herrlig person! Och se, hwilken djup förnedring, hwilket ömkligt utseende! Till personen och i werkligheten är Han den store "ärans konung", Fadrens enfödde Son, åt

hwilken äfwen såsom menniska Fadren "gifwit all makt i himmelen och på jorden" och gifwit "ett namn, som är öfwer alla namn, att i Jesu namn alla knän skola böja sig, deras som äro i himmelen, på jorden och under jorden, och alla tungor skola bekänna, att Jesus Christus är Herren, Gud Fader till ära". Sådan är konungen i werkligheten. Men se, hwad deraf synes på Honom. Han födes i en stallkrubba, Han är genom hela sitt lif den mest "föraktade och wanwördade, full med wärk och krankhet", så fattig, att när "räfwarna hade kulor och fåglarna under himmelen nästen, hade menniskans Son intet, der Han kunde luta sitt hufwud till"; och när Han håller sitt betydelsefulla, hos profeterna förebådade intåg i Jerusalem, då rider Han på en lånad arbetsåsna med sina fattiga lärjungars kläder till sadel. Är detta den store ärans konung, om hwilken profeterna sjungit ifrån werldens begynnelse? Ja, Han är densamme, "ärans konung, Herren, mäktig i strid". Men så alls intet synes det nu, att man icke kunnat undra, om alla menniskor frestats att hånle åt hans konunganamn och säga: Det är då wisst en tiggarkonung.

Läggom nu härtill den åsyftade lärdomen, att **sådan som konungen är, sådant är hans rike** — ett rike af de skarpaste motsatser, den största ära och herrlighet inför Gud, men under den största uselhet inför oss sjelfwa och alla menniskor. Hans rike är ett **rättfärdighetens och fridens rike**, och då är der på samma gång också en beständig synd och strid och oro. Hans trogna äro i den allrahögsta nåd och ära inför Gud, äro icke mindre än Guds barn, "söner och döttrar, säger allswåldige Herren", ja, wi äro Christi bröder och medarfwingar, som skola "skina såsom solen i wår Faders rike"; och då gå wi här på jorden ofta såsom alldeles öfwergifna af Gud, såsom wore wi under hans wrede för wåra synder. Då skola wi ihågkomma wår konungs gestalt, och att det just tillhör hans rike, att den stora nåden och herrligheten skola här i tiden wara fördolda under all jämmer och uselhet, på det **tron** skall hafwa en beständig öfning.

Ditt helga rike är ju ej Af denna werlden, Herre, Och aktas ej af werlden — nej, Hon ser det ej — dess wärre! Hon ser de christnas skröplighet, Men aldrig deras herrlighet Och deras konungs ära.

Pris dig, pris dig, o Jesu kär, Du konung utan like, Att jag, så arm och swag jag är, Fått syn på detta rike, Att jag får, ewigt glad och fri, En innebyggare deri Om dina under sjunga. Den 13 November.

Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på mina wägar. Ps. 119: 105.

Betänk då, huru grymt de behandla sina själar, hwilka förneka dem detta gudomliga ljus, Guds ord. Gud har nådeligen skänkt oss af himmelen ett synligt medel, hwaruti Han sjelf bor och werkar, och på hwars rätta och flitiga bruk hela den ewiga saligheten hwilar. Och likwäl ser man icke blott den blinda, grofwa werlden förakta och trampa dessa perlor, utan, hwad som är än förskräckligare, de som en gång warit upplysta och smakat det goda Guds ord, de låta ofta werlden och köttet så hindra sig från ordet, att kanske hela dagen går förbi, utan att de anwända en enda stund till själens spisande, för att icke säga hela weckan. Eller om de en stund hastigt slå sig ned wid ordet, äro tankarna och hjertat så uppfyllda af de werldsliga tingen, att såsom ett stormigt och swallande haf omöjligen kan uppwärmas af solens strålar, hela frukten af ett sådant umgänge med ordet blir endast förökad ledsnad derwid. Guds ord will annammas med en stilla, betraktande ande, om det skall uppwärma hjertat. Men hindret är: det myckna jordiska, eller hwad Jesus menade med de "törnen, som förqwäfde den goda säden", nemligen "lifwets wällust och lefwernets omsorger", köttslighet, tröghet och de mångahanda bekymren och göromålen, hwilket allt nu är för den tjusta själens öga wigtigare än det himmelska. Nu heter det: "Jag har icke tid att så flitigt öfwa ordet, ty det och det måste göras." Och märk, detta, som måste göras, är något jordiskt, och det, som kan uraktlåtas, är det himmelska, som nu betyder mindre! Så är nu själen tjust och förblindad! Du säger: "Kallelsens pligt är en helig pligt, som icke får försummas; och den, som icke försörjer sitt hus, är wärre än en hedning". Men Jesus säger: "Det ena skall du göra, och det andra icke låta". Om du skött ditt embete och ditt hus på det fullkomligaste, men låtit nådens lif bortdö, kan det troget skötta embetet icke frälsa dig i döden och domen. Och den, som föregifwer, att ditt hus eller ditt embete skall lida på de stunder, du egnat åt Guds ord och bönen, är blott tjusaren, den gamle ormen, samt hedningen i ditt bröst, ditt hjertas otro, som icke wet af någon Guds wälsignelse, som icke aktar det himmelska, som hellre bortleker och bortpratar tio stunder än anwänder **en** till Guds ords betraktande. O, hwilket hedniskt förakt för Gud och din odödliga själ! Du har tillfälle till det saliga,

höga och ärofulla umgänget med himmelens och jordens Herre, din frälsare och saliggörare, att höra Honom tala, hwilket sker i ordet, och att tala till Honom, hwilket sker i bönen; och du säger, att du har icke tid dertill- men att höra och tala fåfängliga ting bland menniskor, dertill har du tid! Detta må wäl heta att wara tjust af djefwulen. Du har nu för dina göromål icke tid att till själens näring anwända **en** timme af dygnets tjugofyra. Men tänk, om Gud slår dig och låter dig ligga sjuk ett år, nog står werlden ändå! Då har du ringa tacksamhet af det werldsliga, som du så troget skött; det kan nu icke hjelpa dig. Och Gud och hans ord har du föraktat — icke will du wäl nu anlita detta föraktade om hjelp?

När följden af Guds ords försummande blir den, att du dagligen afmattas till den inwärtes menniskan, tron fördunklas, gudsfruktan och alla nådekrafter förswagas, då klagar du kanske öfwer swaghet och frestelser, dem du icke öfwerwinner; men huru war detta att wänta? Att du skall öfwerwinna det onda i dig, nådens medel förutan, det wäntar hwarken Gud eller menniskor. Nej, sådana krafter ligga icke i menniskan; och det är derföre, Gud gaf oss medlet ofwanefter. Men deremot om du rätt brukade detta medel, skulle ingenting, som tjenar till lif och gudaktighet, wara omöjligt. Om du säger, att du försökt och läst Guds ord, men ändå icke blifwit bättre, måste händelsen wara en af dessa twå: Antingen förstår du icke, hwad bättring är; du menade, att du skulle i hast uppnå en wiss höjd af kraft, fromhet och helighet, och wisste icke, att wägen dertill gick genom förnedringens och fattigdomens dal, samt att dertill hörer, att du icke skall se dig sjelf bättre och bättre, utan twärtom. Eller ock, om du werkligen ännu är slaf under synden, ännu icke fått nytt lif, ny lust, nya andliga krafter, då har du wisst icke **rätteligen** brukat ordet. Tilläfwentyrs har du förwandlat Guds ordning och sökt först öfwerwinna det onda i dig, innan du skulle tillegna dig Christi förtjenst; först bära frukt, innan du skulle inympas i Christus. Begynn nu lyda ordet, som säger: "Fly först till Jesus, tigg om nåd, mot syndens makt skall se´n bli råd." Låt den djupa egenrättfärdigheten fara och kasta dig, sådan du är, med **alla** brister och motsägelser i nådens famn, och du skall så erfara, "att der synden öfwerflödade, der öfwerflödade då nåden mycket mer". Och si nu, nu skall denna öfwerflödade nåden så glädja, smälta och förwandla ditt arma hjerta, att det icke mer skall hafwa smak på det onda, som nyss höll dig fången; att det goda, som du icke förmådde, skall nu blifwa din lust. Så lärer ordet. Anwänd det med lydaktighet, så är dig ingenting omöjligt, som är nödigt till salighet.

Ditt ord, o Jesu, skall bestå, Dess wärde kan ej falla; Hur wildt än otron rasa må Och syndens wågor swalla, Du har ändock för ewig tid Uti rättfärdighet och frid Ditt rike derpå grundat.

Wisst synes det, o Jesu kär, Som skulle det gå under, Wisst stormar det än här, än der, Som bäfwade dess grunder. Men ack, det **synes** endast så - Ditt **ord** det står och skall bestå, När jord och himmel falla. Den 14 November.

Så kläden eder nu såsom Guds utkorade, helgon och älskliga, uti hjertans barmhertighet, wänlighet, ödmjukhet, saktmodighet, långmodighet. Col. 3: 12.

Se nu hwilka kostliga saker, som skola pryda Guds utkorade, helgon och älskliga! Först erinrar apostelen om de höga titlar, som tillhöra de trogna, och will, att wi skola wara klädda efter wårt stånd, nemligen såsom det egnar och anstår Guds utkorade, helgon och älskliga. Sådan är ock samma apostels förmaning i Eph. 4, då han säger: "Så förmanar jag nu eder, att I wandren, såsom tillbörligt är i den kallelse, deruti I ären kallade, med all ödmjukhet, tålamod. Märk: "såsom tillbörligt är i eder kallelse." Det, som är mycket tillbörligt eller passande för werldens barn, kan wara alldeles otillbörligt och opassande för ett Guds barn. T. ex. att behålla sitt goda för sig, eller att wara högfärdig och flärdfull, eller gå till rätta med en trätobroder, eller tala många fåfängliga ord, det är något, som är en allmän sed i werlden, och något, hwarpå ingen undrar. Men för ljusets barn wore det otillbörligt; de skola gå en motsatt wäg mot werldens barn. Det anstår icke konungabarn att gå klädda såsom tiggarbarn. Efter I nu ären Guds utkorade, helgon och älskliga, säger apostelen, kläden eder så, som det anstår och egnar sådana.

Wi wilja nu beskåda sjelfwa klädnaden. Först nämnes hjertans barmhertighet eller barmhertighetens innersta, hwilket betecknar en innerlig och brinnande barmhertighetsrörelse i hjertat, hwaraf sedan följer warkunsamhet, dels uti att förlåta en felande, dels uti att hjelpa en behöfwande eller nödställd. Detta är således motsatsen mot det

kalla, sjelfwiska sinnet, som blott ser på sin rätt. Detta är i de trognas hjertan egentligen en delaktighet af Guds natur och af just det innersta och mest utmärkande i Gud, hwilken innerliga barmhertighet Gud sjelf på många ställen uttrycker, t. ex. då Han säger: "Är icke Ephraim min älsklige son och mitt kära barn? Jag kommer ihåg, hwad jag har talat med honom; derföre brister mig mitt hjerta för hans skull, att jag måste förbarma mig öfwer honom, säger Herren." Detta är wår Guds innerliga barmhertighet, hwilken i alla hans barn bör återspeglas, såsom Christus säger: "Waren barmhertiga, såsom eder Fader är barmhertig", och åter: "På det I skolen wara eder Faders barn (eller afbilder), ty Han låter sin sol uppgå öfwer onda och goda och låter regna öfwer rättfärdiga och orättfärdiga." — Det andra stycket af wår drägt war vänlighet, eller godhet, wälwillighet. Detta är: en benägenhet att wara menniskor till tjenst och nytta, och som utgör en sådan skönprydnad på Guds utkorade, att många blott för denna egenskap blifwit dragna till Gud och hans folk. Guds barn böra wara de wänligaste och wälwilligaste menniskor på jorden. Det som ingen predikan förmått, det har ofta denna egenskap uträttat. Derföre war ock hela Christi lif på jorden idel wänlighet och wälgörenhet. Han gick omkring, görande wäl och hjelpande alla. Den högsta upplysning och de ståtligaste ord göra intet gagn, utan blott förbittring, der ett kallt, owänligt wäsende stöter tillbaka. O, buru bedröfligt sådant är! Nej, de, som hafwa den dyrbaraste kunskap att meddela, böra hafwa den inswept i det älskligaste, wänligaste wäsende. — Det tredje stycket, ödmjukhet, som hwar och en lätt förstår, hänger härmed nära tillhopa. När en christen, drifwen af hjertats barmhertighet, ofta måste säga sin nästa ett warningens ord till wäckelse, är detta i sig sjelft ett göromål, hwilket nödwändigt måste uttydas såsom andligt högmod, hwarföre ock werldens allmännaste beskyllning mot de trogna är, att de äro högmodiga — ehuru det är inga menniskor, som så mycket känna och beklaga sin egen uselhet som just de christna. Men när sjelfwa innehållet af en trogens bekännelse nödgas, såwida wi skola tala sanning, wara af den beskaffenhet, att det förekommer werldens barn såsom högmod, är det desto mer nödwändigt, att wi på allt möjligt sätt uttrycka och bewisa, att wi icke drifwas dertill af högmod — det är nödigt, att wi icke blott i hjertat ega utan ock kläda oss i ödmjukhet. Skulle i hjertat uppstå högmod och tycke för oss sjelfwa, skulle wi hylla och behålla sådant, då är en större fara på färde, då är ett djupt fall eller någon annan galenskap snart för dörren; ty Gud står emot de högfärdiga, och då hjelper det icke med något förstånd eller någon waksamhet att undfly den fallgrop, som sättes i wår wäg. Derföre säger apostelen: "Hållen eder hårdt wid ödmjukheten, det skall ändå knappt wara eder möjligt att blifwa deruti, hållen icke mycket af eder sjelfwa, utan hållen eder lika med dem, som äro ringa; hållen eder icke sjelfwa för kloka." — Det fjerde stycket, som wi skulle ikläda oss, war saktmodighet, eller att man icke snart låter förtörna sig; och det femte, långmodighet, att man icke låter uttrötta sig i det förlåtande saktmodet, så att man skulle alldeles upphöra att tänka på någon wänskap med den medmenniska, som pröfwar wårt tålamod.

Du will hjertat skapa om, Derför kom, o Jesu, kom, Drag oss du från syndens stig Helt till dig.

Kläd oss sjelf uti den skrud, Hwilken höfwes här din brud. Gör oss lika med din bild, Jesu mild. Den 15 November.

Saliga äro de tjenare, hwilka Herren finner wakande, då Han kommer. Luc. 12: 37.

Saliga äro de tjenarena, säger Herren. Och till hwilken hög grad saliga, det antyder Han med denna utomordentliga förklaring: "Sannerligen säger jag eder: Han skall uppskörta sig och låta dem sitta till bords, och Han skall då gå och tjena dem." Huru mycket detta i sjelfwa werket innebär, det skall endast himmelens ewiga herrlighet förklara för oss. Men något öfwermåttan stort är det; och något lika fullkomligt sannt och werkligt är det, då denne Herre säger det — och äfwen bedyrar det med de orden: "Sannerligen säger jag eder." Himmelens salighet framställes på åtskilliga ställen i Skriften under bilden af ett gästabud eller ätande wid wår Herres bord. Det är denna bild, Herren här begagnar. Att sjelfwa saken, som härmed betecknas, är den, att Herren skall i den ewiga herrligheten uppfylla alla sina trogna med en oändlig salighet, med "hans huses rika håfwor", det är nog säkert; men utan twifwel böra denne Herrens **uttryck för saken** äfwen betänkas, då Han alltid dermed gifwer oss några djupare blickar in uti både sitt eget hjertelag och den sak, Han med bilden målar.

Må wi då först påminna oss den anmärkningen, man gjort wid denna bild, deri Christus säger, att brudgummen nu skall uppskörta sig och göra en uppassares syssla wid bordet, skall låta tjenarena sitta till bords, och han skall

gå och tjena dem — man har gjort den anmärkningen derwid, att bilden öfwerstiger werkligheten i det menskliga lifwet, der hellre det förhållande eger rum, som Christus omtalar i Luc. 17: 7—9, att äfwen då tjenaren hela dagen arbetat på åkern eller i marken, man likwäl slutligen också låter honom tjena wid bordet. Det har synts wara en alltför stark målning att nu säga, det brudgummen skall låta sina tjenare sitta såsom herrar wid bordet, då wi se, att Christus här med brudgummen betecknar sig sjelf, att Han skall nu uppskörta sig och tjena sina tjenare. Men på denna anmärkning har ock ett godt och riktigt swar blifwit gifwet. Och swaret är detta: Orsaken, hwarföre bilden och målningen här öfwerstiger werkligheten i det menskliga lifwet, är den, att Christus har målat efter sjelfwa den åsyftade **saken**, den kommande motswarigheten, **det himmelska gästabudet**, och efter sitt hjerta, sitt ewiga råd, huru Han werkligen skall hedra och fröjda dem, som blifwa Honom trogna. Då nu hans hjertelag och höga afsigter med oss wida öfwerstiga allt, hwad man någonsin på jorden sett, är detta en naturlig orsak till den för wåra ögon öfwerdrifna bilden. Wiskola wänta af Christus i den himmelska herrligheten icke något måttligt och tänkbart, utan något, som öfwerstiger alla menniskotankar; ty "hwad intet öga sett, och intet öra hört, och uti ingen menniskas hjerta är uppstiget, det har Gud beredt dem, som älska Honom". Likasom Gud redan i skapelsen gjort så utomordentligt stora ting, att inga menniskotankar förmå deruti följa Honom, så skall Han ock bewisa sig lika utomordentligt stor uti den nåd och salighet, Han skall skänka sina wänner, när Han företager sig att rätt uppfriska och fröjda dem efter mödorna.

Och hwad särskildt detta löfte angår, att Han skall låta sina tjenare sitta wid bordet, och Han skall uppskörta sig och tjena dem, har Herren redan gifwit exempel derpå under sin synliga wistelse på jorden, och det isynnerhet wid twenne tillfällen. Det förra war, då Han för sista gången hade församlat sina lärjungar för att med dem äta påskalammet och derwid talade om, huru Han skulle en annan gång i sin Faders rike på nytt dela med dem dess himmelska rätter, hwarpå Han också instiftade nattwarden. Då war **Han** den **tjenande**, **Han** utdelade till lärjungarna både af brödet och winet, och de mottogo det af hans hand — liksom Han då ock uppskörtade sig med linneklädet och gick omkring med wattenbäckenet till deras fötter. Detta allt war äfwen en yttre förebild till, hwad Han en gång i den ewiga bröllopssalen skall göra med alla sina trogna. Det andra tillfället war den morgonen wid Tiberias haf, då Herren hade för sina hungriga lärjungar stekt fisk på stranden och äfwen då gick omkring och gaf dem både af fisken och brödet. På detta sätt har Han welat redan på jorden wisa, huru Han en gång, då wår förnedringstid i werlden är slut, skall i sitt herrlighetsrike fullkomligt förnöja, ära och fröjda sina wänner. Då **de** på jorden en liten tid sökt hans ära, skall **Han** i himmelen gifwa dem en ewig ära; då **de** hafwa här en tid uppskörtat sig till hans tjenst, skall **Han** nu der uppskörta sig och tjena dem; då **de** hafwa här bekänt Honom inför menniskor, skall **Han** nu bekänna dem inför sin Fader och hans änglar. O, underbara byte! O, höga, utomordentliga ära! Och hwem är den personen, som sagt oss detta? Skola wi tro Honom? Kunna ock så herrliga löften wara sanna? Han sjelf, som heter **trofast** och **sannfärdig**, har sagt det! Lofwadt ware hans namn ewinnerligen!

O, hwad salighet Gud will skänka Åt sina barn i himmelen! Här kan ej något hjerta tänka, Ej någon tunga utsäga den. Der är herrlighet, hwart wårt öga, Undrande kring sig blicka må, Der man ewigt skall Herrens höga, Ljufliga kärlek smaka få.

Himlens manna och ljufwa honung Får man i ewighet smaka der; Sjelfwa lifwets och ärans konung Se med sin´ ögon, just som Han. Brist och fattigdom ha en ände, Trycka ej längre sinnet ner; Själens wanmakt och dess elände Samwetet ej skall gnaga mer.

Den 16 November.

Hwilken är för våra synders skull utgifwen och för wår rättfärdighets skull uppwäckt. Rom. 4: 25.

Det är detta språk, som Luther kallar ett "knippe, hwari hela den kristna tron är sammanfattadt"; hwarföre han ock satte detta språk till öfwerskrift i de schmalkaldiska artiklarna såsom grund för "den första och förnämsta artikeln, från hwilken ingen christen kan wika eller något efterskänka, om än himmel och jord och allt annat störtade samman". Apostelen har med en djup eftersinning författat detta språk, hwarför det ock af oss fordrar

djupt begrundande. Det innehåller, som redan är anmärkt, en kort sammanfattning af de stora hufwudstyckena af Christi försoningswerk och är särskildt tänkwärdt för den fördelning deraf, som här förekommer. Apostelen säger, att Christus är för wåra synders skull utgifwen och för wår rättfärdighets (ordagrannt: wår rättfärdiggörelses) skull uppwäckt. När han sätter emot hwarandra utgifwen och uppwäckt, märka wi, att med ordet "utgifwen" menas: utgifwen i döden. Då wi nu weta, att Skriften annars öfwerallt framställer Christi död såsom grund för wår rättfärdiggörelse, samt att hans försoningswerk dermed werkligen war fullbordadt, såsom Christus på korset lät förstå med det utropet: "Det är fullkomnadt", är det något besynnerligt och eftersinningswärdt, hwad apostelen här kan mena, då han säger, att Christus är för wåra synders skull utgifwen och för wår rättfärdighets skull uppwäckt. Meningen är utan twifwel denna: Uti sin död war Kristus en syndabärare, belagd med alla werldens synder, hwilka Han betalade med sitt lif; uti sin uppståndelse war Han såsom wår borgesman rättfärdigad och framhade åt werlden den ewiga rättfärdigheten, lifwet och ett oförgängligt wäsende. Uti sin död war Han "gjord till synd för oss" och förlossade oss då ifrån syndens skuld och lagens förbannelse, i det Han tillfredsställde den gudomliga rättfärdigheten och utstod den död, som war syndens lön; men hans uppståndelse utgjorde den rättfärdighetens och lifwets seger öfwer synden och döden, som för alla menniskor och andar krönte och beseglade hans fullbordade försoningswerk. Såsom wår medlare och borgesman, den andre Adam, hade Han åtagit sig att swara för alla wåra synder, att lida wårt förtjenta straff, att fullgöra, hwad den gudomliga straffrättfärdigheten kräfde. Allt detta fullgjorde Han, då Han gaf sig till ett offer och igenlöste oss med sitt blod. Men med sin uppståndelse har Han icke allenast gifwit alla menniskor ett bewis, att Han led och dog såsom helig och Guds Son, för andras synder och icke för någon sin egen skuld; utan ock, att dengodtgörelse för wåra synder, som Han åtagit sig, war af Fadren fullkomligt godkänd och gillad, såsom Skiften säger, att Han är "lefwandegjord efter Anden" och dermed äfwen "rättfärdigad i Anden", d. ä. frisagd från alla de skulder, straff och domar, hwilka Han såsom menniskornas borgesman hade påtagit sig. Men då wår borgesman war så alldeles i wårt ställe inför Guds dom, som om hela menskligheten gjort och lidit, hwad Han gjorde och led — "efter wi det hålla, att om en är död för alla, så äro de alla döda" — gäller detta också om hans uppståndelse: wi woro alla i Honom innefattade för Guds ögon, så att Han uppstod rättfärdig för alla, såsom om wi alla uppstått rättfärdiga; hwarföre Han ock kallas: Herren, wår rättfärdighet. Derföre är ock Christi uppståndelse i den egentligaste mening grunden för wår rättfärdiggörelse. Sådant har apostelen wisserligen welat säga med de orden, att Christus är för wåra synders skull utgifwen och för wår rättfärdighets skull uppwäckt.

Men Christus har igenom sin uppståndelse också inträdt uti det ewiga prestembete, genom hwilket Han beständigt "är i Guds åsyn för oss", är i wårt ställe, "rättfärdig för orättfärdiga". "Wi hafwa en öfwersteprest, som sitter på högra handen på majestätets stol i himmelen och är en skaffare öfwer de heliga håfwor och öfwer det sannskyldiga tabernaklet." Ty "Christus är icke ingången i det heliga, som är gjordt med händer, hwilket är en eftersyn till det sannskyldiga, utan in uti sjelfwa himmelen, på det Han skall nu wara i Guds åsyn för oss". Märk! "Han skall nu wara i Guds åsyn för oss". Detta är wisst wår fullkomliga rättfärdighet inför Gud. Men hwad höra wi här? Är Christus i Guds åsyn för oss? Är detta sannt? Då gälla wi säkert något mer för Gud, än wi tänkt; då äro wi wisst i en hög och fullkomlig rättfärdighet inför hans ögon. Att Christus är beständigt i wårt ställe inför Fadren och sköter gudstjensten för oss såsom wår öfwersteprest, det är wisst, säga wi åter, wår fullkomliga rättfärdighet. Sålunda se wi, att wår rättfärdiggörelse är i alla afseenden grundad på Christi uppståndelse.

Nu lof och pris! Jag wet ej mer, Som återstår, så allt är färdigt. Hwadhelst hos mig jag känner, ser, Är Lammet dock den äran wärdigt, Att det för mig försonat allt Och gäller ewigt tusenfaldt Mer än allt.

När jag är skröplig, kall och swag, Förströdd af allt, som ögat möter, Då har jag En, som natt och dag, I himmelen min gudstjenst sköter; **Som i Guds åsyn står för mig Och uti allt framställer sig Ock för mig.** Den 17 November.

Men nu äro wi friade från lagen, döda ifrån honom, som höll oss fångna. Rom. 7: 6.

Apostelen framställer här lagen såsom ett fängelse, i hwilket wi hållits fångna. Dess bud och domar woro de jerngaller, dörrar och lås, som höllo oss förwarade till döden. Ty först bör märkas, att lagen redan dömer oss till

döden för den synd, som blott ligger i wår natur, ja, wi hafwa synden och döden i arf från Adam — och lagen säger: "Förbannad är hwar och en, som icke fullkomnar **allt** det, som är skrifwet i lagboken, så att han gör det." Men för det andra, när wi icke tro detta, nemligen att wi redan äro dömda, om wi ock aldrig mer syndade, utan wi försöka att nu med wår bättring minska wår skuld för att winna Guds nåd, så är hela wår natur så uppfylld af ondska och förderf, att wi oupphörligt på nytt synda och öka wår skuld, hwarigenom samwetet beständigt stöter emot och fängslas af lagens domar, såsom af jerngaller och lås; hwarthelst wi wända oss, blifwa wi dock alltid "fasthållna". Ett sådant fängelse är lagen. Så säger apostelen äfwen i Gal. 3: 23: "Förrän tron kom, woro wi förwarade ("bewakade") under lagen, beslutna ("inneslutna") till den tro, som skulle uppenbaras." Men uti denna bild, att lagen är ett fängelse, ligger icke blott det, att wi äro dödsfångar under dess domar, utan wi påminnas ock häraf om arten af den fromhet, som lagen werkar. Derom talar Luther på följande sätt: "Lagens embete är att förwara oss såsom i ett fängelse. Detta är en ganska träffande bild, som wisar, hwad lagen uträttar, och huru fromma han gör menniskorna. Ingen tjuf, mördare eller röfware, som blifwit tillfångatagen, älskar sina bojor och det dystra fängelset, der han hålles bunden. Twärtom skulle han gerna, om han kunde, wilja nedrifwa fängelset med dess jernbojor, ja lägga det i aska. I fängelset afhåller han sig wäl från illgerningar, dock icke af god wilja eller kärlek till rättfärdigheten, utan derföre, att fängelset hindrar honom. Och medan han så är innesluten, afskyr och hatar han ännu icke synden och sitt tjufweri (twärtom sörjer han hjertligen deröfwer, att han icke är fri och får stjäla); men fängelset hatar han, och om det tillätes honom att utgå, skulle han stjäla såsom förut. Lagen innesluter menniskorna både i borgerligt och andligt hänseende inom wissa skrankor. Sådan är lagens förmåga och rättfärdigheten af lagen, att den twingar oss till en utwärtes fromhet, i det att han hotar öfwerträdarena med straff och plågor. Det lyda wi då wisserligen lagen af fruktan för straff, men owilligt och med stort missnöje. Men hurudan

är wäl en sådan fromhet, då den underlåter det onda af fruktan för straff? Derföre är denna gerningsrättfärdighet i sjelfwa werket intet annat än att älska synden, hata rättfärdigheten, afsky Gud och hans lag samt tillbedja och ära den högsta ondska. Ty lika hjertligt som tjufwen älskar fängelset och hatar stölden, lika hjertligt lyda wi lagen, göra, hwad han befaller, och underlåta, hwad han förbjuder, då wi äro fångna i honom."

Sådan är wår fromhet under lagen. Huru helt annorlunda blir det icke i hjertat, när en i detta lagfängelse utpinad, fördömd och förlägen själ på en gång får allt till skänks, då allt, hwad hon under lagen arbetat på och sökt efter hos sig sjelf, skänkes henne af en annan, och hon får nu se Gud i ett alldeles nytt ljus, såsom en huld Fader, hwilken endast wäntar att få göra oss godt, och derföre äfwen på detta sätt utmattat oss under lagen. När en själ förstår, att alla lagens kraf och domar hufvudsakligen åsyftade att utmatta och nedslå oss, på det wi skulle öfwergifwa det fruktlösa sträfwandet att med egen rättfärdighet bestå inför Gud; att Han will gifwa allting såsom en fri gåfwa, både rättfärdighet och helgelse — när en utmattad själ förstår sådant och nu i Andens ljus ser sig helt befriad ifrån lagen, tror och ser Guds stora kärlek i Christus; då får hon ett alldeles nytt hjerta för Gud och lagen; då förwandlas hatet till kärlek; då kan hon tjena Gud med innerlig håg och lust. Nu säger hon af hjertat: "Hans bud äro icke swåra;" "jag har lust till Guds lag efter den inwärtes menniskan." Nu är fängelset förvandladt till ett palats. Sådant gör friheten ifrån lagen: wi älska nu Herrens bud och rätter så, att hwarje wårt snafwande är wår smärta, och att det skulle hjertligen gräma oss, om någon skulle rubba eller borttyda de heliga buden. Sådant gör Anden, när själen frigöres från lagens hot och domar och förwissas om en ewig nåd.

O syndare, så skynda då Att ro du äfwen finna må, Ty du behöfwer den så wäl, Så wisst du rädda will din själ.

Hwi will du längre borta gå Och sådan salighet försmå, Att frälst från lagens hot och dom Helt wara Jesu egendom!

Så wåga icke längre då Att främmande för Jesus gå. Hwad du har syndat, brutit — allt Har Han försonat och betalt.

Den 18 November.

Om wi annars lida med Honom, att wi ock må komma med Honom till herrligheten. Rom. 8: 17.

Om wi annars lida med Honom. Detta är löparebanan till herrligheten. Wi hafwa wäl arfsrätten endast genom barnaskapet, den är wäl förwärfwad endast genom **Christi** lidande, men "wädjobanan" till arfwets emottagande är denna: **lida med Honom**. Detta är af synnerlig wigt, såsom ett utmärkande kännetecken på de sanna arfvingarna, de äkta barnen, dels till att **wäcka** och **afskilja** ifrån Guds barns antal dem, som falskeligen inbilla sig ega delaktighet i arfwet, då de likwäl icke äro Christi efterföljare, dels ock till **tröst** för dem som lida med Honom, men lida så, att de ofta äro färdiga att misströsta. Låtom oss då wäl betänka dessa ord: "Om wi annars lida med Honom." Här säger oss apostelen, att wi äfwen i lidandet skola hafwa delaktighet med Christus, hwilken gick genom lidande till herrlighet. Det är en så afgjord och bestämd Guds ordning, att lidande skall föregå herrligheten, att äfwen Christus såsom wår föregångare och föresyn i allting har gått denna wäg och uttryckligt förklarat, att wi deruti skola efterfölja Honom. Hwad Christus på jorden led, måste betraktas i twenne särskilda afseenden. Först led Han såsom **försonare** för wåra synder; för det andra war lidandet hans **wäg till herrlighet**. Hwad försoningslidandet angår, deri war Han alldeles ensam. Han "trampade winpressen allena, och ingen af folket war med Honom". **Han** allena tillfredsställde den gudomliga rättfärdighetens kraf; **Han** allena förtjente åt oss rättfärdighetens lön, det ewiga arfwet. Men i det andra afseendet war Han **wår föresyn** och wägwisare; i det afseendet måste wi "följa hans fotspår" och wara Honom lika. Skiften lärer uttryckligt äfwen om Honom, att Han haft att kämpa och segra för sin upphöjelse, och att Han häruti skall wara wårt föredöme och mönster; såsom då Han sjelf säger: "Den der winner, honom skall jag låta sitta med mig på min stol, såsom ock jag har wunnit och är worden sittande med min Fader på hans stol." Lidandet är således den lott, som alla Christi medarfwingar här på jorden hafwa gemensam med de "förstfödde". Alla arfwingarna måste komma till sitt arf genom bedröfwelse — somliga "genom **mycken** bedröfwelse".

Men här bör noga märkas, att apostelen icke blott säger: Om wi **lida**; utan så säger han: "Om wi **lida med Honom**." Ty icke utgör hwarje lidande ett tecken på Christi medarfwingar — "den ogudaktige måste ock mycket lida"; och allt, hwad som är lewande på jorden, lider;utan här är fråga endast om det lidande, som wi hafwa genom föreningen med Christus och i hans efterföljelse, icke blott werldens fiendskap och försmädelse, utan ock all den anfäktning af synden, köttet och satan, som är en följd just af wår förening med Christus. Och ändtligen det lidande, som utgör Fadrens aga, hwilken alltid utmärker hans äkta barn. Först är det en i ordet afgjord sak, att "alla de, som wilja lefwa gudeligen i Christus Jesus, måste lida förföljelse". Såsom Christus uttryckligt säger: "Lärjungen är icke förmer än hans mästare; hafwa de förföljt mig, så skola de ock förfölja eder." Derföre, om någon will wara en christen, berömmer sig af tron och hoppet på den ewiga saligheten, men har en så beskaffad christendom och gudaktighet, att han på samma gång kan stå wäl med werlden, wara aktad och älskad af den allmänna hopen, så ligger blott deruti ett hemskt och afgörande tecken på arten af hans gudaktighet — ett tecken, att han icke är en sann och trogen Christi efterföljare. Herren har sagt det. Widare hörer till lidandet med Christus allt det lidande af synden och satan, som wi hafwa blott derföre, att wi kommit i förening med Christus. Såsom Christus bar werldens synder med ångest och nöd, så att Han kämpade, bad och swettades i örtagården, så måste ock alla de, som hafwa Christi Ande, hafwa ångest, kämpa och bedja för den inneboende synden. Såsom Christus war frestad och anfäktad af djefwulen, så måste ock alla trogna här warda af samma fiende förföljda med pinsamma frestelser och glödande skott. Om någon will wara en christen, men har en så beskaffad tro och gudaktighet, att synden icke plågar honom, djefwulen icke frestar och anfäktar honom, utan han är alltid stark, modig och lugn; så har han deri ett betänkligt tecken, att hans tro och gudaktighet äro falska. Alla heligas historia bekräftar detta.

Lidandet **med Christus** kan dock aldrig rätt igenkännas, om wi icke först iakttaga, att personen måste wara ett Guds barn, en själ, som icke lefwer och wandrar efter köttet, utan efter Anden, ja drifwes af Guds Ande, och i denna Ande ropar: Abba, käre Fader. En sådan själ erfar, att hon har fått en hel mängd nya lidanden, såwäl af sin egen inneboende ondska, som af djefwulen och werlden — lidanden, som hon förut icke wisste af. Alla sådana lidanden har hon således blott derföre, att Christus är i henne; och då utgöra de wisserligen säkra tecken på en Christi medarfwinge, som nu uppfostras för det arf, han skall emottaga.

Fullkommen genom lidande, Igenom stor bedröfwelse Går wägen till Guds rike än, Guds barn ha alla wandrat den.

Fullkommen genom lidande, Den wägen gick min Frälsare, Den anstår ock en Jesu brud Och leder slutligt hem till Gud

Den 19 November

Uträtta alla dina saker efter Guds ord. Syr. 9: 22.

Allt hwad Gud uti sitt ord förkunnat menniskan, går hufwudsakligen ut på att lära henne twenne ting: Först huru hon skall få hans nåd, få förlåtelse för sina synder och blifwa hans barn; för det andra huru hon såsom ett Guds barn skall lefwa här på jorden för att tjena sin himmelske Fader och göra hans wilja. Men som dessa äro de hufwudstycken, på hwilka Guds rike ibland oss står eller faller, så äro de ock de punkter, som djefwulen i alla tider mest angriper och will beröfwa oss, och i hwilka så wäl hela kyrkosamfund som enskildta wäckta själar oftast farit wilse. När Christus uppträdde, war det i twenne hufwudpunkter Han straffade sitt folk och lärde dem den rätta wägen: straffade nemligen först deras falska rättfärdiggörelse, deras sjelfrättfärdning, för det andra deras falska gudstjenst, deras sjelfwalda goda gerningar — sägande dem till ex., huru de gjorde "tionde af mynta och ruta och allehanda kål, men det, som war wigtigast i lagen, domen, barmhertigheten och tron, läto de blifwa tillbaka". När kyrkans reformation genom Luther genomdrefs, skedde det hufwudsakligen genom twenne läropunkters upprättande och framhållande, hwilka Luther idkeligen predikade, nemligen först: den rätta, inför Gud gällande rättfärdigheten, Christi rättfärdighet, trons rättfärdighet; och för det andra: hwad som utgör sanna goda gerningar, sann gudstjenst, heligt och för Gud behagligt lefwerne, nemligen blott det, som Gud sjelf i sitt ord befallt oss att göra. Dermed angrep och bestraffade han först den påfwiska rättfärdiggörelseläran, som war, att menniskan blir rättfärdig, i den grad hon blir helig; och för det andra det falska begreppet om ett heligt och för Gud behagligt lefwerne, som war, att man borde gå i kloster, lefwa ogift, fasta, waka, plåga kroppen, göra pilgrimsresor etc. Man har derföre rätteligen anmärkt, att det war twenne läropunkter, som tillwägabragte reformationen; och åter, att man har reformationen att tacka för återställandet af twenne hufwudläror, nemligen de nu berördas om den rätta rättfärdigheten för Gud och den rätta heligheten i lefwernet.

Såsom redan är sagdt: Dessa äro ock de punkter, som djefwulen i alla tider angripit och förwändt — och det så fint, så tyst, småningom och gradwis, att man icke märkt det, förrän man redan warit förd ifrån wägen. Så äro ock förnuftet, känslan och tycket fiendtliga mot dessa båda lärostycken. Likasom ingenting mera strider emot förnuftet och tycket, än att jag skall wara rättfärdig och täck för Gud, på samma gång jag sjelf ser och känner mig full af synd - wara rättfärdig ochtäck blott genom en tillräknad rättfärdighet; så kan jag ock omöjligen tycka, att jag gör åt Gud de mest behagliga gerningar och en sann, en helig gudstjenst, när jag inom huset och samhället gör blott sådant, som antingen min lekamliga, husliga och borgerliga kallelse eller en arm, eländig menniskas nöd fordrar — gör samma gerningar, som också en from hedning, en ärbar werldsmenniska kan göra. Jag kan icke heller tycka, att det wore någon synnerlig fara uti att följa de fromma ingifwelser, som tyckas wara Guds Andes egna röster i mitt hjerta, och som endast gå ut på att mana mig till heligare gerningar, att det skall wara någon stor fara att genast följa sådana ingifwelser och wara så nödigt att först tillfråga det i Skriften uppenbarade Guds ord — det kan känslan och förnuftet icke finna.

Men att både djefwulen och förnuftet wilja med all makt föra oss ifrån ordet äfwen angående lefwernet, det lära wi isynnerhet af erfarenheten. Huru många grofwa galenskaper och stora skador har icke djefwulen dermed åstadkommit i Christi kyrka, att han i detta stycke fört menniskor ifrån ordet! Den skada, som häraf kommit och ännu dagligen uppkommer, är isynnerhet af twenne slag: Först att några wäckta och sökande själar (som under tiden hafwa ett stort allwar med sin gudaktighet, så att de icke spara någon möda, blott de kunde tjena Herren) hafwa blifwit förda till allehanda egna företag, gerningar och lefnadssätt, som dels förnuftet, dels en förment Guds röst i hjertat påyrkat, men som hwarken Guds uppenbarade ord påbjudit, icke heller den behöfwande nästan haft gagn utaf. Den andra skadan har warit den, som wi alla dagligen få erfara, nemligen att om wi ock utöfwa de rätta goda gerningarne det likwäl sker med olust, tröghet och försumlighet, så snart wi förgäta ordet, förgäta,

hwilka gerningar ordet af oss äskar; då wi deremot skulle med största lust och flit utöfwa dem, om wi flitigt såge på ordet, såge och betänkte, att wi med dessa enklaste kallelsens werk tjena Gud sjelf, stå inför Guds ögon och uträtta hans befallningar.

Hjelp mig, o Jesu, blifwa wid det ena, Att **tro på dig** och **nästan willigt tjena** I lydnad för ditt ord, ditt dyra ord. Den 20 November.

Nu sedan tron är kommen äro wi icke längre under tuktomästaren. Gal. 3: 25.

Luther säger: "En christen är icke en sådan menniska, som ingen synd har, utan en sådan, hwilken ingen synd warder tillräknad" — en sådan, som har det särskildta privilegiet, icke att göra synd, utan att, om så illa sker, att hon förgår sig, hon aldrig skall dömas efter lagen; ty skulle wi ännu swara inför lagen och dömas efter denna, så blefwe intet kött frälst, och då wore det bäst att genast taga afsked ifrån all tanke på saligheten. Men då wore allt Guds evangelium falskt, då wore Christus fåfängt död, och alla trogna förtappade i synder. Men Skriften säger, att "just det lagen icke kunde åstadkomma, i det han wardt förswagad af köttet, det gjorde Gud, sändande sin Son i syndeligt kötts liknelse". Skriften säger, att Christus har förlossat oss ifrån lagens förbannelse, då Han wardt en förbannelse för oss". Skriften säger: "Nu sedan tron är kommen, äro wi icke längre under tuktomästaren", lagen. Detta är orsaken, hwarföre ingen synd tillräknas de trogna; såsom David och Paulus uttryckligen wittna, att saligheten är den menniskas, hwilken Gud ingen synd tillräknar. Märk, de säga icke: Hos hwilken ingen synd finnes, utan hwilken ingen synd tillräknas.

Men det är icke nog dermed, att wi äro fria ifrån lagen och att ingen synd tillräknas oss, utan dertill kommer ännu, att twärtom en rättfärdighet tillräknas oss, som icke finnes i oss, en hög, fullkomlig och ewig rättfärdighet, nemligen CHristi oss förwärfwade rättfärdighet. Såsom åter Skriften wittnar: "Christus är lagens ände till rättfärdighet för hwar och en, som tror;" och åter: "Saligheten är den menniskas, hwilken Gud tillräknar rättfärdigheten utan gerningar." Häraf kommer, att wi för Guds ögon icke blott äro fria från all synd, utan ock twärtom fullkomligt rättfärdiga, ja, äro sjelfwa rättfärdigheten och alla stunder täcka i Honom, som är kärkommen, så att Gud nu kan helt obehindradt älska oss med hela sitt hjertas kärlek. Allt detta kommer deraf, att wi äro iklädda Christus med allt, hwad Han war och gjorde för oss, så att Gud ser oss an blott i sin älsklige Son. — Se nu, säger Luther, "hwad den christliga tron har för en öfwerfwinnelig rikedom, åt hwilken alla Christi werk och lidanden warda gifna till egendom, att hon kan lika så fullt förlita sig derpå, som om hon hade sjelf gjort dem. Ty Christus har sannerligen icke gjort dem för sig sjelf, utan för oss. Han behöfde intet af dem, utan Han har samlat oss denna skatt, att wi skola tro och ega Honom". Och åter: "Emedan Christus är min genom tron, ochjag är hans tillbaka, kan ingen lag beskylla mig mer än **Christus**. Och om än lagen kommer och angriper mig, kastar jag dock sådant emot honom och säger: Jag har ju gjort allt och mer, än du ens will hafwa (genom min borgesman, Christus); och änskönt jag ännu har synd i mitt kött, har jag dock min rättfärdighet uti Christus; Han är min och gifwer mig allt, hwad Han har, alltså är jemwäl hans renhet min — sålunda kan lagen intet uträtta emot mig. Men ser jag ned på mig sjelf, finner jag ännu mycket orent på mig, dertill lagen har rätt. Lagen säger: Du har synder (inför Gud). Swarar jag: **ja**, så är jag förlorad. Säger jag: **nej**, måste jag hafwa en stark grund att stå på. Hwarifrån will jag wäl taga detta mitt **nej**? Uti min egen barm lär jag sannerligen icke finna det, utan i Christus; der måste jag hemta det och kasta det för lagen. Han kan säga **nej** emot lagen, har ock dertill grund, ty Han är helig och utan synd. Och detta sitt **nej** skänker Han mig, emedan Han skänker mig sin rättfärdighet."

Si, sådant menar Skriften, då hon säger: "I ären döda ifrån lagen genom Christi lekamen", eller att Christus är lagens ände till rättfärdighet för hwar och en, som tror; att det är ingen fördömelse i dem, som äro i Christus Jesus; och att dem ingen synd tillräknas. O, wi skulle dock här stanna och besinna oss — besinna wåra konungsliga fri-och rättigheter — besinna, om allt detta är sanning eller icke. Antingen måste ju allt detta wara sanning, eller är det lögn. Är det sannt, att intet är fördömligt i dem, som äro i Christus Jesus, att fastän synden ännu bor i dem, ja, öfwerrumplar och kullkastar dem, den dock **aldrig tillräknas dem**, emedan de **äro icke under lagen, utan under nåden**, och att de således aldrig skola stå till rätta inför lagen, så länge de hålla sig till

Christus i tron. Är detta sanning, så är det en förwånande herrlig sanning. O, en förwånande sanning! Och dock, sanning är det, så wisst som Guds ord icke kan ljuga. Sanning är det, trots allt hwad djefwulen, werkhelgonen och wårt eget förnuft må säga derom. Sanning är det, om jag ock nu icke har den ringaste känsla deraf. O, här wilja wi stanna, här förlusta oss och fröjdas midt i jämmerdalen, att Herren wår **Immanuel** har grundat ett sådant saligt rike på jorden, att syndare skola wara för Gud icke syndare, utan heliga, täcka och älskliga.

I Jesu namn jag räddning såg, När under lagens dom jag låg Och war fast när förtwiflan. Jag skyndade till detta namn Och fann deri en säker hamn Mot alla lagens domar.

I Jesu namn jag läste nåd, Då jag låg utan hjelp och råd Och trodde mig förtappad. Min stora skuld jag såg betald; Den synd, hwaraf jag städs war qwald, Jag såg der helt borttagen. Den 21 November.

Såsom Han är, så äro ock wi i denna werld. 1 Joh 4: 17.

Låtom oss wäl betänka dessa Johannis ord, att "såsom Han (Christus) war, så äro ock wi i denna werld". Huru fördold war icke Han i denna werlden? — Fadrens enfödde, Guds herrlighets sken och hans wäsendes rätta beläte, Gud af Gud - huru hemligt kröp Han icke in under wår skepnad! Huru djupt fördold war icke hans herrlighet under "syndeligt kötts liknelse"! Sannt war det, wisst skulle tron hafwa tillräcklig grund för sin trygghet; wisst sjöngo änglar i skyn på hans födelses morgon; wisst gjorde Han gerningar, som ingen annan än Gud kunde göra; wisst fick Han af Gud Fader ära och pris genom en röst, som skedde till Honom, af den stora herrligheten: **Denne är min älsklige Son!** — Wisst hade Han alla profetiornas kännetecken. "Men", sade Han, "till en dom är jag kommen i denna werld, att de, som icke se, skola warda seende; och de, som se, skola warda blinda." På det att otrons stolta sinne, som ständigt will se tecken, skulle straffas med blindhet, och att Han, efter Fadrens wilja, skulle warda bröderna lik och bära deras bördor, war Han på jorden den allramest föraktade och wanwördade, full med wärk och krankhet, så att man bortgömde ansigtet för Honom. Tänk, huru fördoldt, huru orimligt för allt förnuft detta är: Guds Son, född i en stallkrubba bland kreaturen, uppfödd i en stad, som hade ett sådant rykte i landet, att en menlös Nathanael frågar: "Kan något godt komma af Nazareth?" Guds Son på jorden, fattigare än fåglarna under himmelen, egande intet, som Han kunde luta sitt hufwud till; föraktad, bespottad, förföljd, såsom den "hinden, som wardt bittida jagad"; och slutligen bunden med rep, hudflängd, sargad, i ansigtet spottad och kindpustad af usla drängar; mellan röfware hängd på trä utom staden, under bödlars hånande trots: "Är du Guds Son, så hjelp dig sjelf." Och sist, ropande att Han war af Gud öfwergifwen, dör och begrafwes Han! Hwar syntes här något gudomligt majestät, någon Skaparens makt och herrlighet? Finns wäl någonting på hela jorden mer orimligt, än att denne war Guds Son? Men Han uppstod dock på den tid, Han hade förutsagt; wisar sig i fyratio dagar och för femhundrade på en gång och uppfar i mångas åsyn till himmelen. Så dolde sig dock ett gudomligt majestät under den yttre skröpliga skepnaden. Och nu: "Såsom Han war, så äro ock wi i denna werlden." Såsom hufwudet, så äro ock lemmarna; såsom brudgummen, så är ock bruden. Eländig och jämmerlig syntes brudgummen, eländig och jämmerlig synes bruden. Men under hennes elände skall dölja sig gudomlig herrlighet,under fattigdomen himmelsk rikedom, under synd och skröplighet en hög, ewig rättfärdighet. Här gäller blott att icke låta förwilla sig, af hwad som synes och kännes. Det kan knappt en enda gång synas orimligare, att wi äro Guds barn, "Guds utkorade, helgon och älskliga", än det syntes, att Jesus skulle wara Guds Son. Skulle wi icke då åtnöjas att med Honom, wårt hufwud, wara fördolda i denna tiden! Att gå med Honom i förnedringstillståndet i jämmerdalen! Då wi nu hafwa Guds bestämda ord derpå, att wi blott genom tron på Christus dock äro Guds barn, rättfärdiga och täcka för Gud, skola wi så wisst och fast tro det, som om wi redan wore i himmelen, ja, så wisst som att Gud sjelf icke kan ljuga. Så wisst är det likwäl, om ock wi nu icke känna det allraringaste deraf i wårt hjerta.

Hufwudgrunden till allt detta fördolda i wårt lif är den, att Christi rike skall wara ett **trons rike**, en förödmjukande, trång och låg port för Adams styfwa barn; att Christus skall i alla tider wara **till en dom i denna werlden**, att de, som wilja se, skola warda blinda, och de, som åtnöjas att icke se, skola warda seende — på det inga andra skola komma i detta rike och kunna följa wår **Gideon**, än de, som åtnöjas med, hwad helst Han behagar anordna. Gideons här bestämdes icke genom fritt wal, utan genom ett förödmjukande prof, nemligen

detta: "Den som böjer sig ned och läppjar wattnet såsom en hund, den skall gå med Gideon; alla andra skola återwända." Så ock här: Den som kan wara en hund, den som kan låta sig behaga, hwad som helst han får erfara, se eller förnimma, blott den kan följa Jesus; den åter, som nödwändigt will se, känna och smaka Guds ljuflighet; den som nödwändigt skall hafwa sitt lif i Gud klart och uppenbart, så att allt skall tillgå wäl och riktigt, hans eget inre alltid wara warmt och gudligt, hans wandel alltid stark och helig, hans lycka i werlden wälsignad; att alla christna skola wara helt rena och utan wank, ingen skröplighet, ingen oenighet, intet fel i förstånd eller lefwerne får finnas hos dem, om de skola hållas för christna - si, den som skall hafwa lifwet i Gud sådant och icke åtnöjer sig med, att det är fördoldt, ja, af synd och elände understundom alldeles öfwertäckt, den wände tillbaka när som helst ifrån denna här, den duger icke till detta fälttåg. Den korsfästes folk skall åtnöja sig med att wandra i trons tjocka swarta dimma, ofta på långa tider alls intet se och känna af Guds nåd, likasom wore de alldeles öfwergifna.

Fastän du icke kan känna och se det, Fast du är syndig och skröplig — likwäl Christus har köpt dig, twagit och döpt dig, Bär och bewarar dock ännu din själ.

Midt under syndens dagliga plåga Dock du en ewig rättfärdighet har. Äfwen den timma tjockaste dimma Solen fördöljer, är solen dock qwar.

Den 22 November.

Efter du är ljum och hwarken kall eller warm, skall jag utspy dig utur min mun. Uppb. 3: 16.

Detta är ett förskräckligt ord af den milde Frälsaren! Herren Gud hjelpe oss alla, att hwar och en måtte wara uppriktig mot sig sjelf, så att han icke hemligen och utan att weta det står under en sådan dom, tilldess den drabbar! Hufwudsaken, som här är att undersöka, är nu ljumheten, eller hwad Christus dermed menar.

I detta Herrens tal om de ljumma är något, som alla se och förstå, men också något, som blott få märka. Alla inse, att när Herren säger: "du är hwarken kall eller warm", menar Han: Icke är du en blott wanlig werldsmenniska, helt likgiltig och främmande för det andliga; wisst är du något annat än den stora hopen; du känner mina wägar, du predikar mitt ord och lärer andra; "jag wet dina **gerningar**", sådana har du. Men du är icke heller **warm**, ditt hjerta är icke rätt för Gud, den rätta **kärleken**, lifwet och umgängelsen med mig fattas dig; du talar hellre **om** mig, än **med** mig; du umgås hellre med andras själsangelägenheter, än med dina egna o. s. w. Sådant heter ju att wara hwarken kall eller warm, ty hwad "kall" betyder, det se wi på **werlden** i hennes alldeles jordiska, för allt andligt likgiltiga wäsende. Men hwad "warm" är, det se wi på sådana trogna själar, hwilka i allt sitt wäsende alltid hafwa samma föremål för sig: **Frälsaren och hans nåd**; så att då de äro mest glada, är det öfwer Frälsaren och hans wänskap; då de äro mest bedröfwade, är det öfwer sin synd och saknad af Frälsaren; då de tala, sjunga eller skrifwa om det, som mest behagar dem, är det om Frälsaren. Detta är klart och för alla begripligt.

Men då uppstår i tillämpningen en dunkel och swår fråga: När likwäl alla christna under en tilltagande eländets kännedom wid Herrens fördöljande och de ljufwa känslornas undandragande sucka och klaga öfwer sin stora kallsinnighet, att de kunna icke så älska Frälsaren, som de wille, icke så warmt bedja som förr, de angripas af frestelser, beswäras af främmande, ja syndiga tankar, blifwa förströdda till sinnet, försumliga och bristfälliga i kärleken — hwad kunna de då annat tycka, än att de just här i Christi tal om de "ljumma" finna sig alldeles beskrifna? Ty icke äro de riktigt **kalla** mena de, och icke heller riktigt **warma** — hwad återstår då annat, än att de äro **ljumma**? Ja, hwad skola wi härom säga? Är det werkligen om ett sådant själstillstånd, Herren här talar, som det dessa bekymrade själar beklaga? Lofwad ware Herren att Han sjelf förklarade, hwad som utmärker de ljumma! Eljest hade

wi alla måst förtwifla för denna text. Läs då följande vers. Der förklarar Herren, hwad som war ljumhetens tecken och bewis. Det lyder så: "Ty du säger: jag är rik och har nog och behöfwer intet; och wet icke, att du är eländig och jämmerlig och fattig och blind och naken." Si, här är tecknet på de ljumma, som Herren will utspy utur sin mun! Herren säger ju här uttryckligt, hwaraf den ljumme igenkännes. "Du är ljum; ty du säger: jag är rik,

har nog" m. m. Ordet "ty" brukas alltid, när en bewisning följer. Således, att du är ljum, will Herren säga, det uppenbaras derigenom, att du säger: "Jag är rik", d. ä. att du är så nöjd med dig. Wore du warm, kunde du icke wara nöjd med dig sjelf. Ordet: "du säger", bör icke förstås blott om munnens sägande; ty mången ljum är wäl så fin och klok, att han icke så groft uttalar det inför menniskor, utan det bör förstås om hjertats eller det inre tyckets sägande; såsom ock Skriften brukar ordet: du "säger i ditt hjerta". Det betyder således att i sitt tysta inre wara nöjd med sig sjelf, eller icke känna sig eländig och jämmerlig m. m. Detta är ett alldeles märkwärdigt och dyrbart tecken i afseende på den rätta bättringen i hjertat — ett tecken, som går mycket djupare och finare än alla andra tecken och uppenbarar ofta, hwad man på intet annat sätt kan få fram i dagen. Det må nemligen med allt annat wara huru som helst, det är dock säkert, att den christen, som är nöjd med sig sjelf, som icke understundom plägar bekymras, ja, förskräckas och ängslas öfwer sig sjelf, utan har alltid lugn i det afseendet, den själen är bestämdt stadd i den laodiceiska lärarens ljumhet. Wi tala icke derom, att en christen kan för wissa tillfällen, antingen under mycken andlig förnöjelse eller under en tillfällig slummeraktighet, wara mer nöjd med sig; han får åter snart lika stor sorg öfwer sig och är dock wanligen äfwen midt under största tröst och glädje i Christus ändå missnöjd öfwer sig sjelf; detta missnöje med sig sjelf är således ändå det **wanliga** i en christens lif. Så kan ock den ljumme af en tillfällig gröfre förseelse, helst om denna fallit menniskor i ögonen, blifwa för tillfället ledsen öfwer sig, eller öfwer den **gerningen**, men är dock i allmänhet nöjd med sig sjelf, stolt och obruten. Här är således att gifwa akt på, hwad som är en menniskas allmänna eller wanliga tycke om sig. Detta är det tecken, som Herren Christus här framställer.

Hur är det? Kanske wandrar du ännu Med hjertat wändt från Herren, så att du Blott fången går i werldens falska hopp Och ännu aldrig riktigt waknat opp.

Kom då **till Jesus**, ty Han wet så wäl, Hwad synd och falskhet bor i meniskans själ, Derför ock rätt dig hjelpa kan blott **Han** Och will det hellre, än du tänka kan. Den 23 November

Wi äro wordna saliga, dock i hoppet. Rom, 8:24.

Wi äro wordna saliga, säger här apostelen. Detta är både för mycket tröstfullt och för mycket hemligt, för att wi skulle kunna riktigt tro det; detta är, hwad endast den store Gudens ord, ja, hans ed och hans Ande måste säga oss, och det kommer dock icke riktigt in i wåra hjertan. Och likwäl är det ju en gudomlig sanning, hwad apostelen här säger, att wi äro redan här "saliga" — wi som hafwa Andens förstling; wi **äro** saliga, ehuru på ett sådant sätt, att det icke i denna tiden synes och kännes. Gr-textens ord på "wordna saliga" är ock derföre egentligen "räddade", "frälsta", undkomna fördömelsen, bergade för himmelen, i hwilket begrepp icke ingår någon **wår känsla**, wårt åtnjutande af saligheten. Det är något, som skall endast tros. Derföre säger apostelen, att wi äro wordna saliga "i hoppet". "Frälsta", "räddade", "saliggjorda", är just det ord, hwaraf sjelfwa Frälsaren har sitt namn, och innefattar i sig delaktighet af allt det goda, som Han förskaffade oss; således: att wi nu hafwa syndernas förlåtelse och Guds ewiga wänskap, äro Guds barn, inskrifna i lifwets bok, i himmelen kända, älskade och wäntade; att wi stå i en innerlig förening med Gud, hafwa den Helige Ande i hjertat, hwilken upplyser, helgar och leder oss i all sanning, tilldess wi hemförlofwas. Detta allt heter ju wisserligen att wara salig. Och detta äro wi redan, säger apostelen. Werlden menar, att wi skola warda saliga, då wi dö. Detta är wäl i en annan betydelse sannt, nemligen om man talar derom, att de trogna då först skola åtnjuta sin salighet; men hwad i texten omtalas är, att dessa äro redan här "saliga", nemligen i den betydelsen, att de redan äro inför Gud **barn**, arfwingar och rätta egare till salighetens skatter. Abraham blef icke Guds wän derigenom, att han dog; han war det redan förut, den tid han bodde i tjell på jorden. Men samma Guds wänskap, som han då åtnjöt, följde honom äfwen i döden och i ewigheten. Ingen blir Guds wän i den stunden, då han dör, då själen skiljes från kroppen; nej, redan här måste man wara det för att wara det i ewigheten. Den som icke här genom tron har Sonen, han "skall icke få se lifwet", såsom redan är anfördt. Men de, som här hafwa Andens förstling, skola ock en gång få **fullheten**; de, som här stå i förening med Christus, skola ock wara med Honom i ewigheten; derföre äro de ock redan här saliga. Eller är icke den menniska salig, som är Guds älskade barn och kan tala med Gud såsom med sin Fader? Är icke den menniska salig, om hwilken Christus säger: "Sannerligen, sannerligen säger jag eder,hwilken

som tror mig, han har ewinnerligt lif och kommer icke i domen, utan är gången ifrån döden till lifwet." Äro icke de saliga, om hwilka apostelen skrifwer: "I ären komna till Zions berg och till lefwande Guds stad, det himmelska Jerusalem, och till den otaliga änglaskaran och till de förstföddas församling, som äro beskrifna i himmelen; och till Gud, som dömer alla; och till de fullkomliga rättfärdigas andar; och till nya testamentets medlare, Jesus, och till stänkelseblodet, som talar bättre än Abels blod" — äro icke de saliga? Och dessa, till hwilka apostelen kunde skrifwa så, gingo ännu på jorden, buro ännu denna syndens och dödens kropp och woro ännu omgifna af alla andliga fiender; de hade ännu att kämpa med sitt förderf och att sucka efter förlossning. Och dock säger apostelen, att de woro komna "till Zions berg, till lefwande Guds stad, det himmelska Jerusalem, och till de förströddas församling och till de fullkomliga rättfärdigas andar". Aposteln ser här blott en enda stor och salig församling, af hwilka somliga woro inkomna i himmelen, "de fullkomnade rättfärdigas andar", och somliga woro ännu på jorden, ännu i behof af "stänkelseblodet". Så är det ock werkligen med de trogna. Såsom Guds barn och wänner utgöra de en enda församling med de redan i himmelen ingångna, det är, likasom då wi på sabbaten se en stor folkmassa intåga i ett tempel, och somliga äro redan inkomna, somliga äro just i dörren och andra äro ännu utanföre, dock utgöra de egentligen allesammans blott en enda stor församling. Så är det ock med de trogna. Wi som ännu äro ute wandrande, tillhöra likawisst de saligas församling som de, hwilka redan äro i himmelen, ehuru wi ännu icke äro inkomna. Sådant ligger ock i wår text, då här säges, att wi redan äro "**wordna** saliga dock i hoppet". O, hwilken mångfaldig wälsignelse, om wi hade denna sanning djupt inpräglad i wåra hjertan, att wi redan här äro saliga, redan här Guds barn och arfwingar, som nu endast gå och wänta på den saliga hemförlofningen! Denna trons och hoppets tröst utgör den egentliga styrkan i hela wår christendom.

Jag **är** frälst — så ordet säger - Jag **är frälst** ock skall så bli, Nu min synd som intet wäger; Jag är fri, ack, jag är fri!

Allt fullkomnadt! lyda orden; Sanning är det, sanning blott, Offret Jesus sjelf är worden För min synd — nu är allt är godt. Den 24 November.

Den, som war sådd ibland törne, är den, som hör ordet, och denna werldens bekymmer och rikedomens swek förqwäfwa ordet, och han blir utan frukt. Matth. 13: 22

Då Christus säger, hwad som förqwäfwer ordets goda säd i hjertan, der den redan uppgått, nämner Han blott: **Lefwernets omsorger och rikedomens swek och lifwets wällust**. Han nämner inga grofwa synder eller brott, ingen oärlighet, stöld, bedrägeri etc., såsom orsaker till själens förtappelse, utan endast att **ordets werk i hjertat förqwäfwes**. Här kunna wi nu lära **graden**, då en eljest loflig omsorg om det jordiska icke blott öfwergår till girighet, utan ock medförer döden. Detta är ett mycket märkwärdigt stycke. En redlig christen känner med bekymmer, att han icke är fri från jordiska omsorger. Då frågar han: "Kan jag dock ännu hafwa lif i Gud? Eller när är mig detta jordiska till döds?" — Märk då Christi swar: När det förqwäfwer den goda säden i ditt hjerta, då är det dig till döds. Men huru och när sker detta? - Swar: Efter den goda säden är Guds ord, och detta hade börjat uppgå, så betänk först, hwad det är, som af Guds ord uppgår i hjertat. Såsom ordet är twåfaldigt, lag och evangelium, så är ock dess werk i hjertat twåfaldigt: Lagens werk är ju ett waket och förkrossadt hjerta, som känner synden och känner den så, att den gör oss hela werlden för trång, jagar och drifwer oss att söka räddning och frid i Christus. Äfwen sedan tron uppgått, är ju det den dagliga bättringen, att man icke kan lefwa som werlden, lustig och fri i synden, icke kan lefwa i wädret, utan att man tyglas, tuktas och korsfästes af Anden, ja, att man ännu alltid så känner sin synd, att man ofta har högsta möda att kunna tro, och att Christus och evangelium alltid blifwa oss oumbärliga och ljufwa. Detta är både lagens och evangelii werk. Evangelii egna och särskilda werk är, att den förkrossade själen får frid i Christus, får lif, tröst och glädje af evangelium, får deraf också en ny kärlek, som brister ut i en glad, enfaldig bekännelse och kärlekswerksamhet. Kortligen: bättring, tro och helgelse äro ju ordets werk i hjertat. Då nu detta är gifwet, är det lätt att förstå, hwad det är, att den goda säden af lefwernets bekymmer eller ock af rikedomar och lifwets wällust förqwäfwes. Det sker då, när du får så mycket att tänka på — ehwad det är af bekymmer i fattigdomen, eller med fägnad och förnöjelse i winst och rikedom —— du får så mycket att tänka på, ditt hjerta blir så intaget, uppfyldt och sysselsatt af detta jordiska, att

omsorgen om Guds nåd och wänskap deraf tränges åt sidan, och då har ordet snart ingen werksam kraft på

ditt hjerta. Snart har synden ingen kraft att bekymra och nedkrossa dig; du märker den knappt, den är dig lätt som en fjäder; ty du har andra angelägenheter, andra sorger eller fröjder; du har icke tid att fördjupa dig i något andligt bekymmer, du har ett djupt underlag af jordisk glädje, en tjock, mjuk dunbädd under din frid, nemligen din jordiska lycka! Derföre är du alltid stark och modig i din christendom, eller åtminstone blir du icke nedbruten och eländig öfwer synden nu mera. Samma saker, som förr bekymrade dig, och som werkligen äro synder, kunna nu fritt passera, och du blir icke modfälld, nej, du börjar efter hand ursäkta och förswara dem. Så är nu lagens werk förqwäfdt, ditt hjerta och samwete insöfda och förhärdade. Men när sålunda lagen förlorat sin kraft på dig, när synden icke mer kan nedkrossa och bekymra dig — hwad är då tron? hwad är då evangelium och Christus för dig? Intet annat än en gammal lexa i hufwudet och munnen, som du nu ganska wäl kan, men som ingenting werkar hos dig. Ty der lagen icke förkrossar och dödar, der kan icke evangelium gifwa något lif och kraft. Derföre blir du nu hwarken rätt nedbruten och klen öfwer dig sjelf, icke heller rätt glad och stark i Herren. Och will du derjemte icke erkänna detta förhållande, utan fortfar att berömma dig af evangelium, då inträder det hemska skrymteriet, som fulländar förhärdelsen och gör slut på den sista gnistan af nådens werk. Sådana hjertan likna då dessa hala, glatta och hårda flintstenar, som wid sjöstranden blifwit slipade af hafwets wågor och sand. När hjertat af brusande werldsomrger å ena sidan och ett skrymtaktigt umgänge med ordet å den andra blifwit wäl tillskafwet och slipadt, är det omsider så hårdt och halt, att ingenting mer biter derpå. Och detta war likwäl ett hjerta, som en gång war öppet för nådens Ande, kände synden bittert, men nåden i Christus mycket mer öfwerflödade. Och nu är denna himmelska säd förqwäfd af jordens törnen. O, huru är du fallen af himmelen, du sköna morgonstjerna!

All jordens lust och smärta den är ju dock så kort, Låt då, o Jesu, intet mig draga från dig bort; Du wet, jag wiker af så lätt, Ack led mig, led mig rätt. Den 25 November.

Det är icke än uppenbaradt, hwad wi skola blifwa; men del weta wi, att då Han warder uppenbar, då warda wi Honom lika, ty wi få se Honom, såsom Han är. 1 Joh. 3: 2.

Johannes säger, att wi genom Guds åskådande skola **warda Honom lika**. Apostelen antyder, att Guds saliga åskådande skall hafwa den werkan på oss, att wi warda Honom lika, såsom om wi i wåra personer då skola upptaga en återglans af den herrlighet, som från Honom utstrålar. Ja, kunde Mose ansigte blifwa skinande blott derigenom, att han på Sinai stod inför Guds ansigte; och kunna wi redan här, blott genom att i tron och Anden skåda Gud, "warda förklarade (för-wandlade) uti **samma beläte** ifrån den ena klarheten till den andra", wisserligen måste då, när wi få se Honom ansigte mot ansigte, hans bild afprägla sig på oss uti en helt annan fullkomlighet än här. Men sättet, huru wi skola göras Honom lika, må nu wara åt Gud anbefaldt. Så mycket är dock wisst, att Han då skall fullkomligt återställa det **beläte af sig**, hwartill Han i begynnelsen skapade menniskan, och hwilket i syndafallet förlorades. Skriften säger uttryckligt: "Såsom wi hafwa burit den jordiskas (Adams) liknelse, så skola wi ock bära den Himmelskas liknelse." Wårt **hjerta** skall då icke wara, såsom nu, en outtömlig källa af synder och qwal, utan Christi helighet och kärlek skola bo uti oss. Wårt **förstånd** skall då icke mer wara omhöljdt af den fallna naturens mörker, utan uppfyldt med ljus af Guds eget ljus. Wårt **samwete** skall då icke mer hafwa denna oro, anklagelse och rädsla uti sig, som här plågade oss, utan det skall då wara alldeles lugnt och fridfullt i Guds kärlek och i känslan af wår då inneboende helighet. Wi skola då aldrig mer synda emot wår Gud, aldrig mer föra denna klagan: "Det goda som jag will, det gör jag icke; det onda som jag icke will, det gör jag;" utan wi skola då fullkomligt kunna wara så goda, fromma och heliga, som wi här önskat, och ännu mycket mer än wi här i tiden kunna önska. Wår **kropp** skall då icke mer wara behäftad med skadliga begärelser, eller med sjukdom och swaghet, utan alltid ren och skön, frisk och stark och lätt; ty den skall nu wara lik Christi förklarade lekamen. Herren säger uttryckligt. "Då skola de rättfärdiga **skina såsom solen** i deras Faders rike". Wi skola warda Honom lika, då Guds egna fullkomligheter afspegla sig i wåra själar och kroppar och hafwa öfwer dem ett fullkomligt herrawälde; då wi åter hafwa de egenskaper, som tillhörde Guds beläte och wäsendtligen tillhöra hwarje god ande - såsom Gud sjelf måste hafwa skapat oss. Och i stället för den oro,

slitning och smärta, som oheliga sinnesrörelser och begär medföra, skall nu i wåra hjertan wara en outtömlig springkälla af heliga, rena och aldrig grumlade wederqwickelser. Sådant och mycket mer måste höra dertill, att wi skola wara lika den helige och salige Guden.

Men särskildt säger oss Skriften, att wi skola warda Gud lika i **kärleken**, såsom ock kärleken är en sådan hufwudegenskap hos Gud, att Johannes säger: **Gud är kärleken**. Warda wi nu Gud lika i kärleken, då måste wisst wår salighet till en betydande del skola bestå uti den sanna kärlekens tillfredsställde, nemligen att se hela den oräkneliga skaran af frälsta själar åtnjuta samma ära, salighet och trygghet som wi. Om denna kärlekens fröjd att se så många saliga kunna de trogna göra sig en föreställning genom den började erfarenhet deraf, som de redan här hafwa, när de se Guds nåd blifwa mäktig öfwer själar. Tänk då, när wi i Guds paradis skola skåda ut öfwer de oräkneliga skarorna af menniskor, som alla förut kämpat med synd, faror och räddhåga, men nu stå saliga och trygga i Guds rolighet, och då denna salighet genom kärleken wexlas och sprides till alla, genom det glada inbördes meddelandet och genom själs inwerkan på själ — ja, ännu en gång sagdt: tänk, när alla Guds barn, som warit förströdda i de fyra wäder, äro församlade i sin Faders rike och alla med samma erfarenheter i det wäsendtliga, nemligen af sin egen myckna synd och af Guds stora barmhertighet, tålsamhet och trohet; och då wi nu med förklarade och fullkomnade själsförmögenheter skola på det lifligaste minnas alla de prof af Guds hjelp och långmodighet, som wi i tiden upplefde, och skola nu förstå hela sammanhanget i alla dessa erfarenheter: wisserligen skall allt detta uppfylla wåra hjertan med en outsäglig salighet. Skriften säger oss, att wi då skola icke kunna sakta lofwa Guds nåd, utan skola **med hög röst ropa**: "Salighet Honom, som sitter på stolen, wår Gud och Lammet!" Då skola wi wid minnet af den tillryggalagda wandringen och i åtnjutande af Guds salighet utbrista: "Är detta det arf, som kostade Jesu Christi blod! O, wälsignade lösepenning och wälsignade kärlek! Är detta trons ändalykt? Är detta den herrlighet, som Skriften talade om? Är detta slutet på mina bedröfwelser, mina förödmjukelser, mina böner och strider? Då war wisserligen mödan ringa mot en sådan winning. Och ingen död skall sedan wara; icke heller gråt, icke heller rop, icke heller någon wärk warder mer; ty det första är förgånget."

Låt mig gå, Att min Jesus se jag må, Själen längtar innerlig, Herre Jesus, upp till dig. Låt mig snart för thronen stå.

Trängtande Är min håg att dig få se. O, när skall jag dertill komma Att med dig och alla fromma Skåda få ditt anlete?

Ack hur stort, Komma genom Salems port! Och på gyllne gator gå! Jag kan nu det ej förstå, Hwilken boning! O,hur stort! Den 26 November.

Christus är ingången uti sjelfwa himmelen, på det Han nu skall wara i Guds åsyn för oss. Ebr. 9: 24.

Christus war af Fadren gifwen och förordnad att såsom den **andre Adam** stå i wårt ställe inför lagen. Ifrån krubban till sin graf war och handlade Han i wårt ställe. Detta lärer Skriften uttryckligare än något. "Honom, som af ingen synd wisste, har Gud gjort till synd för oss." Han öfwertog wåra pligter och skulder — "worden under lagen för att förlossa dem, som woro under lagen". Hwad Han gjorde, det gjorde **wi**, hwad Han led, ledo **wi** — "efter wi det hålla, att om en är död för **alla**, så äro de alla **döda**." Sedan Han nu uppfyllt all rättfärdighet för oss, och **wi** uti Honom uppfyllt den, återwände Han under hela himmelens fröjderop dit upp igen, hwarifrån Han war kommen. Och hwad gör Han nu för oss i himmelen? Apostelen säger: "På det Han skall nu wara, wisa sig, framställa sig, i Guds åsyn för oss." Han framställer sig för Fadren, icke blott med de förklarade såren, såsom tecken af sin oändliga lydnad, utan i hela den sköna skruden af all lagens uppfyllelse för oss och är, såsom sådan, Fadrens hela wälbehag, fröjd och förnöjelse. Men det har Han ju warit af ewighet? torde du säga. Nej märk! Han är det icke blott såsom det ewiga Ordet, som war af begynnelsen när Gud, utan nu är Han allt detta såsom en menniskans Son, såsom den andre Adam, såsom sin menskliga slägts hufwud och borgesman. Han icke allenast framställer sig för Fadren, utan Han föreställer eller företräder inför Fadren i sin person alla sina lemmar. Märk, huru apostelen talar: Han är i Guds åsyn för oss — för oss — märk, för oss! Såsom den ewige Fadren en gång såg hela det menskliga slägtet uti den ene Adam, så ser Han nu alla Christi lemmar i Christus allena. I Christi

gestalt ser Han wår gestalt, i Christi renhet, skönhet och älskwärdhet ser Han wår. Såsom Christus sjelf uttryckligen säger: "Jag helgar mig sjelf för dem, att de skola ock warda helgade i sanningen", och Paulus: "Han har gjort oss täcka i Honom, som är kärkommen." Men när Fadren ser oss i Christus, följer ock, att Han äfwen älskar oss i Christus "med den kärlek, som Han älskar Honom med", och som derföre i Skriften kallas hans "kärlek i Christus Jesus".

O, detta himmelska råd, detta herrliga förhållande, det kan icke med någon jordisk bild förliknas! Föreställom oss dock, såsom ett swagt exempel: Om konung Pharao, för hwilken Jofeph war allt i alla, hans högra hand och folkets räddare, kunnat få för sitt öga samma bild pa alla de öfriga Jacobs söner — samma bild som han hade af Joseph.Han tänkte sig dem alla i lika mått älskwärda som denne, älskade dem derföre med samma innerlighet, bestämde för dem alla samma wälgerningar, ära och förmåner, som han skänkt Jofeph. Då hade ju Pharao skådat Ruben, Simeon, Benjamin etc. uti Joseph; uti Joseph älskat dem, uti Joseph omfamnat dem, och Joseph har inför konungen företrädt sina bröder, har i sin egen person bragt dem för hans ögon. Nu, på sådant sätt företräder Christus oss inför Fadren, ehuru med den stora åtskilnaden, att den himmelske Fadren icke bildar sig i tanken wår likhet med Christus, utan att wi werkligen ega densamma, nemligen efter den stora gudomliga tillräknelselagen och genom Christi werkliga företrädande af wårt ställe, hans werkliga uppfyllande af all rättfärdighet för wår räkning. Må ingen göra sig en så fåwitsk föreställning af saken, som skulle Gud icke weta, att wi äro orena syndare. Det wet Han wäl; det är derföre, Han förer oss i alla de reningseldar, i hwilka wi så ofta wilja helt försmäkta. Men Han betraktar, Han bedömer oss icke mer, efter hwad wi äro i oss sjelfwa, utan efter hwad wi äro i hans kärkomne, hans älsklige Son. Derföre älskar Han oss ock öfwer allt, hwad wårt förstånd kan fatta, äfwen midt i de mångfaldiga swagheter och syndaskröpligheter, som plåga oss; så att under det wi gå och sucka och tänka, att wi äro högst wederstyggliga inför Honom, då ser Han sina ögons lust **på oss** — allt derföre att Christus är i Guds åsyn för oss.

Nu beror det blott derpå, att wi härmed åtnöja oss och icke wilja warda funna i något annat än i Christus. Will du icke låta trösta dig, förrän du sjelf är helig, så will du wara funnen i din egen helighet. Will du twifla på Guds wänskap, emedan du icke finner din tro, sådan den bör wara, så will du wara funnen i din tro. Tror du, att Gud icke kan älska dig, emedan du känner dig så torr och kall i hjertat, så will du wara funnen i dina warma känslor. Menar du, att Gud skulle mer älska dig, om den och den dygden en gång hunne till en mer fulländad skönhet, så är det i dina dygder, du will warda funnen. Du will sjelf wara din öfwersteprest, du will warda salig i ditt eget namn! Wakta dig för otrons uppror emot Herrens Smorda! "Det finnes intet namn under himmelen, menniskorna gifwet, i hwilket wi warda saliga, utom i Jesu Christi namn."

Se ej pä mig, o Gud, min Gud, se på ditt fridsförbund, Samt lär ock mig att se mig täck i Jesus hwarje stund! Han är min frid, min salighet, med Honom allt jag fått; Se på din Son, se på din Son och mig i **Honom** blott. Den 27 November.

Nåd ware med eder och frid af Gud, wår Fader, och Herren Jesus Christus. Rom. 1: 7.

Dessa twå korta ord, nåd och frid, innefatta hela det christliga lifwet: **nåden**, syndernas förlåtelse; **friden**, ett gladt och roligt samwete. Men friden innefattar också, i sin widsträcktare bemärkelse, allt det goda och all den hjertliga trygghet och sällhet, som följer med detta goda förhållande till Gud; så att apostelen förklarar, att wi då berömma oss icke blott af den närwarande nåd, i hwilken wi stå, utan ock af hoppet om den herrlighet, som Gud skall gifwa; och icke det allenast, utan wi berömma oss ock i bedröfwelsen, wetande, att äfwen sjelfwa bedröfwelsen måste tjena oss till allehanda godt. Ja, säger han slutligen: Wi berömma oss af Gud — wi berömma oss af sjelfwa Gud, att Han nu är wår Fader, och då måste wi nödwändigt hafwa allt godt; ty är Gud för oss, ho kan wara emot oss! Tänk, Gud, hwilken icke har skonat sin egen Son, utan gifwit Honom ut för oss alla, skulle Han icke gifwa oss allting med Honom? Så mycket ligger i ordet frid. Och tänk, då Gud har gjort det nådewerket i en menniska, att Han öppnat hennes andliga sinnen, så att hon ser, hwad det will säga, att bimmelens och jordens Herre är hennes wän; och det på en sådan grund, att all hennes qwarboende synd icke det minsta rubbar detta förhållande: wisst måste det wara en hög och salig frid. När jag derjemte fått syn på den sanningen, att icke

ett hår kan falla af mitt hufwud den hulde och mäktige Fadrens wilja föutan; att det finns intet ondt, som icke Han kan bota, så snart det behagar Honom; och att Han nu omöjligt kan låta något ondt mig wederfaras, som icke är mig alldeles nödigt: wisst är detta en hög och salig frid.

Men denna frid heter wisst med rätta frid af Gud wår Fader och Herren Jesus Christus, såsom apostelen här säger. Det skola wi förstå, att denna frid icke blott är en gåfwa, som endast Gud gifwer, utan ock, att friden måste bestå i sjelfwa Gud, hans wänskap och hans makt. Märk detta wäl! Han säger icke: frid af werlden — ty "i werlden hafwen I twång", säger Christus; "werlden hater eder". Han säger icke: frid af köttet — ty köttet skall "strida emot Anden", säger han. Han säger icke: frid af djefwulen — ty "eder fiende djefwulen har en swår wrede", säger Johannes. Ja, han säger icke heller: frid af goda omständigheter, frid af de goda wännerna, frid af ett godt rykte, af god helsa etc., ty allt detta är en ostadig frid, utan så säger han: frid af Gud wår Fader och Herren Jesus Christus. Det är, han önskar oss

en gudomllg och himmelsk frid. Såsom ock Christus säger: "Min frid gifwer jag eder; icke gifwer jag så, som werlden gifwer." Werldens frid består deruti, att det utwärtes onda, som oroar oss, blir borttaget; såsom när en fiende ligger för en stad, då är der ofrid, men frid åter, när fienden är borta. Så är det ock ofrid, när fattigdom eller sjukdom trycker dig; men när detta onda är borta, då har du åter frid. Widare, när onda tungor angripa dig med lögn och smädelse, då har du ofrid; men när smädelsen upphör, då har du åter frid. Sådan är werldens frid. Men Guds frid består deruti, att fastän allt detta utwärtes onda ännu fortfar och anfäktar dig, du ändå har din hjertefrid blott deruti, att Gud är din wän, och att Gud är allsmäktig, att Han hörer dina böner, räknar dina tårar och kan på ögonblicket, då Han **will**, näpsa stormen och åter gifwa dig hwila. Guds frid består deruti, att äfwen medan ditt kött ännu är fullt med synd, och djefwulen med frestelser eller samwetsanklagelser anfäktar dig, du ändå wet, att Christus med sin rättfärdighet och nåd är mycket större än allt detta och är din mäktige förswarare när Fadren. Guds frid består deruti, att fastän allt ondt i werlden ännu kan plåga dig, sjukdom, fattigdom, onda tungor m. m., du likwäl wet, att Gud och hans wänskap är tusenfaldigt större än allt detta, och att Han skall snart komma och taga dig från denna jämmerdal till sig i himmelen, der du skall wara för ewigt fri från allt ondt, trygg och salig med Gud och hans helgon. Detta är Guds frid. Men som denna frid beror af nåden i hjertat, kan den både ökas och minskas; och då hela wår christendom beror af nåden och friden i hjertat: hwilka wigtiga föremål äro de ej då, icke blott för tillönskan, utan ock för en flitig omwårdnad! Men medlet, hwarmed nåden och friden förökas, är endast det, som Petrus nämner: Guds och wår Herres Jesu Christi kunskap. Ju mer wi känna Gud och wår Herre Jesus Christus, desto mer nåd och frid i hjertat. Måtte derföre hwarje christen flitigt underhålla dessa dyra skatter i sitt hjerta! Ja, måtte Gud sjelf gifwa oss sin nåd dertill!

Låt ej något mig från dig förwilla, Eller, Jesus, röfwa bort min frid, Låt mig ej i öfwerdåd förspilla Nådens korta men så dyra tid!

Håll mig alltid i din sanna fruktan, Du, som ewigt, ewigt har mig kär. Led mig troget med din Andes tuktan, Tills jag ewigt, Jesus, blir dig när. Den 28 November.

Om wi samt med Christus warda inplantade till en lika död, så warda wi ock uppståndelsen lika. Rom. 6: 5.

Måtte hwar och en här märka, hwad som är den sanna helgelsens hemlighet. Apostelen säger icke, att wi skola blott fara efter Christi döds och uppståndelses likhet, utan han säger, att wi äro "inplantade, sammanplanterade med Christus till hans döds och uppståndelses likhet". Ordet sammanplanterade eller sammanwäxta betecknar den innerligaste förening med Christus. Hwad kan utgöra en innerligare förening, än den emellan en wäxande gren och dess stam? De äro ju alldeles en kropp; samma lif och safter, som äro i stammen, äro också i grenen. De äro till sjelfwa wäsendet ett. Hwilket under af Guds nåd! Herren Christus har sjelf så beskrifwit föreningen emellan sig och de trogna, nemligen med bilden af grenarna i winträdet (Joh. 15). Der talar Han om detta "sammanwäxande" med Honom och säger: Jag är winträdet, I ären grenarna; den som blir i mig och jag i honom." Han sade ock samma afton till sin himmelske Fader uttryckligt så: "Jag i dem och du i mig; att de skola warda fullkomna uti ett." Detta är wisst ett nådesunder, som öfwerstiger alla wåra tankar. Och såsom apostelen

här framhåller denna innerliga förening med Christus, detta "sammanwäxande", såsom grunden till den rätta helgelsen, till köttets dödande och till wandringen i det nya lefwernet, så säger ock Herren Christus: "Den som blir i mig och jag i honom, han bär mycken frukt; mig förutan kunnen I intet göra. Såsom grenen kan icke bära frukt af sig sjelf, med mindre han blir i winträdet; så kunnen icke heller I, utan I blifwen i mig." Wi borde dock höra och tro Herren sjelf och hans apostel. Hur många tala icke om helgelsen, hwilka dock hafwa en helt annan lära derom, då de endast med bud, reglor och pådrifwande wilja göra menniskor heliga, utan afseende på om de stå i förening med Christus, äro döda från lagen och lefwa i tron. Må hwar och en akta sig för denna mäktiga förförelse, hwilken skapar endast "hwitmenade grafwar", skrymtare och werkhelgon, och hwilken derjemte ligger grundad i allas natur, då wi alltid äro böjda att anse oss sjelfwa ega krafter att göra Guds wilja, om wi endast anstränga oss. Minns då i alla dina lifsdagar, att när apostelen wille företaga den läran om helgelsen, han icke började med att endast gifwa bud och reglor, icke heller med att endast straffa, förmana och pådrifwa, utan skrifwer först om grunden och wilkoret för all sann helgelse, nemligen en innerlig förening med Christus. Wi äro "sammanplanterade", wi äro "döda medChristus", samt med Honom "begrafna" och "uppståndna" — sådant måste gå förut, säger han. Såsom han ock i epistelen till de colosser börjar förmaningsafdelningen med de orden: "Om I nu ären uppståndna med Christus", "ty I ären döda". Och när Herren sjelf förklarar, huru wi skola kunna bära frukt, säger Han: "Om I blifwen i mig. Såsom grenen icke kan bära frukt af sig sjelf."

När skola wi dock warda fria från den olyckliga dårskapen att wänta frukt, innan trädet ännu är planteradt? — den djupa inbillningen, att wi i oss sjelfwa ega krafter att bära goda frukter!

Är du icke sammanplanterad med Christus, så är det omöjligt, att du kan bära god frukt. Deremot är det ock lika omöjligt, att du kan blifwa utan frukt, om du är i werklig förening med Christus; såsom Han sjelf säger: "Hwilken som blir i mig, och jag i honom, han bär mycken frukt." Då Han säger: "en gren i mig, som icke bär frukt", talar Han om dem, som "hafwa namnet, att de lefwa, och äro döda". Men om allt, som werkligt lefwer i Honom, säger Han, att det bär frukt, somt hundradefaldt, somt sextiofaldt och somt trettiofaldt. Det är omöjligt, att Christus och hans Ande, boende uti oss, skulle ingenting uträtta. Derföre, om du lefwer blott "dig sjelf", efter denna werldens lopp, och gör, hwad köttet och sinnet lyster, främmande för det sinne, som älskar Guds lag, det sinne, som angriper och kufwar den gamla menniskan, kan du deraf weta, att du icke lefwer i förening med Christus. Och att du i dopet är en gång inplanterad i Honom, eller att du nu bekänner dig tro och tillhöra Honom, det hjelper dig då icke, när du fortfarande lefwer utan förening med Christus; du har förnekat ditt dopsförbund och är en ifrån Christus afbruten gren, som på detta sätt alltmer förtorkas. Men Gud, "som gör de döda lefwande och kallar de ting, som icke äro, likasom de wore", Han gör ännu alltid stora underwerk. Just "då wi woro så döda i synderna, har Han gjort oss lefwande samt med Christus". Han är "rik i barmhertigheten för sin stora kärleks skull". Han will ännu, äfwen med dig, göra det underwerket, hwarom Christus sade: "De döda skola höra Guds Sons röst; och de henne höra, de skola lefwa."

Helge Ande, du, Guds dyra gåfwa, Kom, ja, kom till hwar och en af oss! Wäck oss upp, nu är ej tid att sofwa, Wäck oss upp, att wi ej må förgås.

Låt det bli en full, en hel förwandling I förståndet, wiljan, hågen, allt! Wäck oss upp till lif och kraft och handling, Gif oss nåd att blifwa jordens salt.

Led oss så uti all sanning, lär oss, Straffa, tukta, trösta — allt är godt! Allt är nåd och trohet; war blott när oss. Tills wi wäl det goda landet nått.

Den 29 November.

Nåd och frid föröke sig i eder genom Guds och wår Herres Jesu Christi kunskap. 2 Petr. 1: 2.

Wakten eder, I lefwande christna, för att afsomna, försoffas, afstanna, bortdö! Wäxen till, söken alltid mer — mer tro och Christi kunskap, mer kärlek, mer himmelskt sinne, mer ödmjukhet och gudsfruktan! Om någon sade: Jag har tillräckligt af tro, tillräckligt af kärlek till både Gud och menniskor, tillräcklig frid och fröjd i den Helige Ande, tillräckligt af ödmjukhet och gudsfruktan m. m. så skulle wi rysa för ett sådant själstillstånd, en sådan

mörkrets makt öfwer sinnet, en sådan säkerhet och förtjusning. Men när en christen, som wäl icke med munnen talar så, dock alls icke söker någon förökelse i dessa stycken, är fara wärdt, att han då med hela sin själ säger just detsamma: Jag har tillräckligt af tro, kärlek, gudsfruktan! Ja, det är sannerligen icke rätt wäl, när en christen alls icke bekymras om denna sak. Frågan om tillwäxten i nåden är derföre bland de ämnen, som pröfwar och uppenbarar wårt tillstånd, förrän wi mena det. Somliga känna en pil i hjertat wid detta ämne. Ack, hwar är min förökelse i nåden! sucka de. Twärtom går jag tillbaka. Somliga åter läsa ordet om tillwäxten med helt lugn blick, blott forskande, studerande. De lemna åt andra att taga det till hjertat. Och här sannas Luthers ord: "De, som borde frukta sig, frukta icke; men de som icke borde frukta sig, de frukta". Det finnes en förtjusning, en mörkrets makt, som gör själen lugn, stark, modig, rådig, hård, förstockad, så att hon förnimmer intet, fruktar intet, tar åt sig intet, blott tänker, förstår, talar. Skulle icke den förtjusningen wara börjad hos dig, som är en christen och hör Herren Christus sjelf utropa: "Den som är from, han warde ännu frommare; och den som är helig, han warde ännu heligare;" men "den som är ond, ware ännu ond", och du bekymras icke derom — du wet med dig, att du under dagarnas lopp icke bekymras om någon tillwäxt och att icke heller Christi egna allwarsamma förmaningar gå dig till hjertat — skulle icke i ditt hjerta då wara någon förtjusning? Hwarföre icke? Hwarföre är just du fritagen från all tjusning af mörkrets ande? Har djefwulen icke mer någon ond mening med dig? Är han nu worden god, eller är han död? Tänk, när Christi egna ord af så betänkligt innehåll icke mer röra dig! Rätta christna, som icke alldeles somnat, hafwa ofta allrastörsta bekymmer just deröfwer, att de icke finna någon tillwäxt hos sig. Dessa hafwa derföre ännu en Herrens fruktans Ande i sina hjertan och stå ännu under hans regering, hwarigenom allt hjelpes.Luther säger, att tron i hjertat aldrig är stilla, utan är antingen i tilltagande eller i aftagande, och hwar det icke sker, så är det ingen lefwande tro, utan allenast en död inbillning i hjertat om Gud. Detta gäller om hela nådelifwet i hjertat, tron, kärleken, gudsfruktan, och är en sann och tänkwärd anmärkning. Det är ett utmärkande tecken på den plantering, som den himmelske Fadren har planterat, att den är i beroende af den andliga wården och näringen och derföre stundom upplifwas och tilltager, stundom åter aftager. Den tro åter, som icke beror af näringen, utan står alltid lika fast, är blott en sjelfgjord och död tro. Här är dock en åtskilnad att märka: Den allmänna säkerhetstron har det grofwa tecknet, att den icke blott lefwer lika wäl all andlig näring förutan, utan ock är allrastarkast, när intet Guds ord kommer den för nära, den rubbas och förstöres just genom Guds ord. Men de finare werkhelgonen likna deruti de christna, att deras tro och frid är beroende och föränderlig, men beroende af deras religiösa iakttagelser, så att om de försummat sin bestämda stund för dagen att läsa, bedja och dylikt, eller eljest någon refwa i deras fromhetsklädnad blifwit gjord, är deras tillförsigt rubbad, och friden återställes endast genom sjelfwa den förnyade iakttagelsen af den försummade andakten. Men den äkta tron beror icke af sjelfwa iakttagelsen att läsa, bedja m. m., utan af innehållet af det, som läses, af Christi kunskaps tillwäxande eller aftagande. Derföre säger apostelen, att nåd och frid förökas genom Guds och wår Herres Jesu Christi kunskap. Och den tröst och starkhet, som icke beror af Christi kunskap, utan lefwer af sig fjelf, är icke den rätta Guds nåd, utan ett blomster, som wäxer ur sjelfwa hjertat och har den egenskapen, att det förwissnar, "när Herrens Ande blåser derin".

Men om nådelifwet är alltid antingen i tillwäxt eller i aftagande, är det ju en förskräcklig sak att icke gifwa akt derpå, utan framlefwa det helt obekymrad om tillwäxten; ty om det werkligen är i aftagande, skall det ock utdö, om icke snar ändring sker. Om det en tid wanwårdats och aftagit, måste det nödwändigt snart åter uppwäckas, upplifwas och stärkas, så framt det icke skall blifwa sjelfwa döden.

Hjelp mig din dyra nåd rätt akta, Jesu kär, Städs lyda Andens råd, och hwad ditt ord mig lär. Hjelp mig ej trög och lat stå still, men wandra fort och wäxa till I nåd och sanning dag från dag, dig, Jesus, till behag. Den 30 November.

Derföre har ock Gud öfwergifwit dem i deras hjertas lustar uti orenlighet. Rom. 1: 24.

Här höra wi, hwad Herren Gud gör med dem, som icke följa det ljus Han gifwit dem. Han öfwerlemnar dem i deras hjertans lustar, och genast föras de af dessa sina lustar uti ett djup af orenlighet, som nu blir deras förtjenta lön. "Gud frestas icke af ondt, Han frestar ock ingen;" men ondskans makt i menniskan är så stor, att om Gud blott lemnar henne, rusar hon genast i all synd och skam. Genom syndafallet uppfylldes menniskans natur af den

gamle ormens gift, synd och all ondska, hwilket beständigt arbetar och påtränger i hjertats tankar, lustar och begärelser, likasom en swällande flod eller källådra; såsom Herren Gud tidigt klagade, att "menniskans ondska war stor på jorden, och all hennes hjertas uppsåt och tanke war alltid benägen till det, som war ondt", och hwarom ock Herren Christus säger: "Af hjertat utgå onda tankar, mord, hor, skörlefnad, tjufweri, falskt wittne, hädelse." Om icke Gud med sin allmakt och åtskilliga naturliga hinder tillbakahölle denna syndaflod, kunde intet samhälle bestå, ja, hela menniskoslägtet skulle gå under för den påträngande ondskan, genom hwilken alla menniskor skulle i hast förstöra sig sjelfwa och hwarandra. Äfwen der icke nådens krafter annammas och werka, har Gud i sin allmänna fadersomsorg om menniskoslägtet lagt några naturliga hinder och band på den förstörande ondskan, sådana som: en naturlig klokhet, fruktan för skam och skada, omsorg om den egna nyttan, aktning för sig sjelf o. dyl.; hwarjemte Han dessutom alltid med sin allmakt regerar och tillbakahåller den påträngande ondskan. Men när Han nu till rättwist straff för menniskors förakt och förwändning af hans kärleksråd undandrager dessa hinder för syndens utbrytande och lemnar menniskan åt sig sjelf och den onde fiendens ingifwelser, då öfwerflöda ondskans makt alla mått och skrankor. Då får man se dessa förskräckliga utbrott, sådana apostelen här (Rom. 1) anförer ifrån hedningarnas lif, och sådana man ofta nog ser äfwen inom christenheten — dessa hemska skräckexempel, då äfwen sådana menniskor, som allmänt hållits för wisa och förståndiga, på en gång finnas sjunkna i någon förskräcklig synd eller dårskap, så att den ene är tjuf eller förfalskare, den andre mördare, en tredje ligger i wederstyggliga och förstörande laster, en fjerde mördar sig sjelf o. s. w. Och när de kanske kort förut woro ansedda för kloka och hederliga menniskor och nu sluta på detta ömkliga sätt, då står werlden der och undrar och kan icke begripa, huru sådant tillgått; ty aldrig kunde den kloka och goda menniskan wilja göra någotsådant, som hon dock nu gjort. Huru har det då tillgått? På intet annat sätt, än det apostelen säger oss i v. 21: "De förstodo Gud, men hafwa icke prisat Honom som en Gud;" de förnummo Guds röst, men wille icke böja sig, utan "förhöllo sanningen i orättfärdighet"; de "höllo sig sjelfwa för wisa" och wille icke tro, hwad Gud sade dem. För allt detta har nu Gud öfwerlemnat dem åt deras hjertans lustar, och så äro de wordna dårar.

O, att hwarje menniska, som ännu är mäktig någon besinning, wille i tid betänka, hwad Herrens apostel här lärer oss! Mången ung man eller qwinna hörer tidigt af hulda och upplysta föräldrar eller lärare Guds råd för både wår timliga och ewiga wälfärd; de höra och förstå, att Gud är allsmäktig, att det icke är rådligt att trotsa denne Herren; de höra och förstå, att denne allsmäktige Guden allwarligt will och bjuder, att alla menniskor skola omwända sig till Honom, frukta och älska Honom, tro, lyda och följa Honom genom lifwet. Men de wilja icke lyda detta Guds råd; de wilja ännu följa sina egna lustar och werlden — och mena, att de skola wäl ändå alltid akta sig att icke göra det för groft, icke sjunka för djupt i syndapölarna. De mena, att de hafwa det i sin makt att hålla en wiss måtta. Märk: de wilja icke helt "wara Herrens egna, blifwa och lefwa under Honom i hans rike", men ärna dock akta sig att icke falla för djupt. Detta skall dock icke lyckas dem. Det är sådana, Herren plägar öfwerlemna åt deras lustars makt till orenlighet, eller gruflig orättfärdighet, eller andra besynnerliga dårskaper. "Gud låter icke gäcka sig". Will du icke höra hans ord och helt omwända dig, då hjelper sedan ingen klokhet och waksamhet; du måste ned i djupet. Förr eller sednare i tiden eller i ewigheten skall du bittert erfara, att det war ditt grufligaste oråd, att du icke lydde denne Herren, utan trotsade hans wilja och råd.

I lustarnas hwirfwel du dränker din själ, I synden du finner dig alltid så wäl Och tror dig dock utom all fara. Du följer städs werlden i swindlande lopp Och bygger allena på henne ditt hopp Och menar dig lycklig dock wara.

För Gud och hans wänskap du hjerta ej har, Du frågar ej efter din himmelske Far, Som ständigt dig sörjande söker, Förwillad du är och förwillar dig mer, Åt warnande rösten blott hånfullt du ler, Och skulden du ständigt föröker.

O, menska, hwi will du förderfwa dig så? Hwi will du så blindt till förtappelsen gå? Hwi will du din själ så förstöra? Den tid, deri Herren besöker dig, känn, Ty frälsning och räddning kan skänkas dig än - Låt satan dig icke förföra! Den 1 December.

Hwar och en ware underdånig öfwerheten, som har högsta wäldet; ty ingen öfwerhet är utan af Gud.

Rom. 13: 1.

Hwar och en, som will akta Guds ord, skall weta, att han är skyldig sin öfwerhet allt, hwad som hörer till underdånighet, wördnad, lydnad och trohet. Och detta skref apostelen till de christna i Rom, hwilka således stodo under en hednisk öfwerhet. Hade de icke erhållit eller aktat denna apostoliska lärdom, utan följt sitt eget tycke, så hade de wäl swårligen kunnat tänka, att de borde för Herrens skull bewisa äfwen tyrannen Nero undersåtlig wördnad och lydnad, utan hellre, när lägenhet dertill gifwits, ansett det ganska christligt att hjelpa till med hans störtande från thronen. Wi weta, huru judarna ofta gjorde uppror, sedan de kommit under Roms wälde. Derföre har apostelen ansett nödigt anwända så många och tydliga ord i detta ämne. Men borde nu de christna i Rom wara sin hedniska öfwerhet underdåniga, huru starkt fördömer då icke här den frihetsanda, som äfwen inom christenheten i wåra dagar höjer sin fräcka röst emot öfwerheten och emot all underdånighet. Detta skola de christna betänka och icke låta sig förwillas af de ogudaktigas råd. Apostlarna hafwa mer än en gång förmanat äfwen härom. "Waren underdåniga all mensklig ordning **för Herrens skull**, ehwad det är konungen, såsom den öfwerste, eller befallningsmännerna, såsom de der äro sända af honom, de onda till straff och de goda till pris; ty så är Guds wilje, att I med goda gerningar skolen igenstoppa munnen af de galna och oförståndiga menniskor". "Förmana dem, att de äro förstarna och öfwerheten underdåniga och lydiga" etc. Wår pligt mot öfwerheten är således bestämdt uttalad och nog begriplig. Men mer besynnerligt förekommer det oss, hwad apostelen nu widare tillägger:

Ty ingen öfwerhet är, utan af Gud. Detta är nu hufwudskälet, hwarföre wi skola wara öfwerheten underdåniga. Men huru skola wi det förstå, att all öfwerhet är af Gud, då den ju ofta är ond och ochristligt Detta är icke rätt uppfattadt och uttydt, om wi säga, att Gud måste **tillstädja** allt, hwad som sker, att således äfwen en gudlös överhet endast genom Guds tillstädjelse får innehafwa sin höga plats. Nej, hwad Gud endast tillstädjer, kan aldrig sägas **wara af Gud**. Dessutom tillägger apostelen genast, att "den öfwerhet som är, hon är skickad (förordnad) af Gud". Det är icke heller rätt förklaradt, om man säger, att sjelfwa **embetet** är af Gud inrättadt, om ock de personer, som innehafwa embetet, äro deri emot Guds wilja. Nej, apostelen säger uttryckligt, att "**den öfverhet som är, hon är skickad af Gud**" —således äfwen de regerande personerna, och icke blott sjelfwa embetet. Att sjelfwa embetet är af Gud instiftadt, är ock en tänkwärd sanning. Det grundades redan i faderswäldet och i fjerde budet af Guds lag och har sedan med många Herrens ord blifwit stadfästadt. Således, wisst är sjelfwa embetet af Gud och är en dyrbar gåfwa; men här säges dock något ännu mer, nemligen att också "den öfwerhet som är, hon är skickad af Gud". Huru skola wi då förstå detta, när öfwerheten ofta är ond och gudlös, och när Herren alltid hatar det onda? Detta måste förstås endast så, som alla Guds domar i werlden, nemligen att ehwad Han tillskickar oss något i sig sjelft godt eller något i sig sjelft ondt, så är dock hans skickelse god, wis och rättfärdig. Här måste wi åter lära att tro på en enda allsmäktig Gud och regerande styresman öfwer werlden. Herren Christus sade uttryckligt till romerska kejsarens ombud i judiska landet: "Du hade ingen makt öfwer mig, wore hon dig icke **gifwen ofwanefter**." Och om det lidande, Pilatus då ådömde Honom, sade Han: "Skall jag icke dricka den kalk, som **min Fader** har gifwit mig". Det war "ofwanefter", det war af Christi Fader, som Pilatus hade sin makt att döma den oskyldige till döden. Hafwa wi nu en god och christlig öfwerhet, så är detta en synnerlig Guds nåd öfwer landet; men hafwa wi en ond och gudlös, så är detta ett straff och en tuktan af samme helige Gud. Wi böra då uti den skickelsen blott se på **Gud** och wörda hans domar öfwer oss. Och då hans straffdomar äro lika heliga som hans nådebewisningar, böra wi för hans skull äfwen wörda och lyda den öfwerhet, som Han då tillskickat oss — såsom wi en annan tid, när wi hafwa en god öfwerhet, böra åter deruti se endast **Gud** och för hans skull wara denna goda öfwerhet lydiga. Må öfwerhetspersonerna wara goda eller onda, så säger dock apostelen här (Rom. 13) tre gånger, att de äro "**Guds** tjenare". Den wärsta öfwerhet, som ett land kan hafwa, är således af Gud och är skickad att utföra hans heliga afsigter. Då Gud gifwer ett folk onda, gudlösa, tyranniska regenter, eller blott, såsom Esaias säger, "ynglingar till furstar och barnsliga att råda öfwer dem", sker detta till ett straff och plågoris öfwer ett ondt och hårdnackadt folk och till pröfning för de trogna. Om ock den wäg eller de medel, genom hwilka regenten kommit till sitt wälde, icke warit de rättaste, har han dock icke utan af Gud kunnat erhålla

den makt, han nu innehafwer, och Gud skall anwända honom, såsom redan är sagdt, antingen till straff eller till wälsignelse för folket. De som wilja först mönstra överhetspersonernas egenskaper och åtgärder, innan de skola erkänna sin underdånighetspligt, de kullkasta hela den grundwal, hwarpå den undersåtliga pligten hwilar, nemligen den allsmäktige Gudens skickelse eller förordnande.

Christen, war för **Herrens skull** Mensklig ordning undergifwen, Fullgör, glad och kärleksfull, Denna lag, i ordet skrifwen: **Frukta Gud, din konung ära.** Sådan lyder ordets lära. Den 2 December.

Fräls oss ifrån ondo. Luc. 11: 4.

När en gudfruktig själ, som lärt misstro sitt eget illfundiga hjerta och erfarit fiendens stora list och tjusningsförmåga, äfwen rädes för sådant ondt, som hon ännu icke klart ser och känner, fruktar för djefwulens "listiga anlopp och sitt hjertas mångfaldiga falskhet, då har hon den tröstliga utwägen att fly till den allseende och trofaste Guden med den bönen, att **Han** måtte waka och afwända allt ondt. En sådan bön uttrycka wi beqwämligen med det obestämda ordet **ondo**, eller **det onda**. "Fräls oss du, trofaste, mäktige Gud, ifrån **allt** ondt, äfwen det wi icke förstå. Du, som ser alla dolda nät och snaror af djefwulen, werlden och wårt eget hjerta, och som har befallt oss att i all nöd åkalla dig, fräls oss du!" Ja, det är ett af de allmännaste bekymren bland Guds barn, att de säga: "Jag wet wäl icke, att jag uppsåtligen will wara falsk eller hylla något ondt, men jag fruktar, att mitt hjerta bedrager mig; jag wet med mig, att jag saknar den och den kraften, men wet icke, hwaruti felet består." Si, uti ett sådant dunkel, i en sådan fruktan för ett okändt ondt, hwilken outsäglig tröst att då få kasta hela bekymret på den trofaste Herren, som sjelf lärt oss bedja: **Fräls oss ifrån ondo**, och att få säga till Honom: "Fräls mig ifrån just det onda, som du ser och wet hos mig, men som är mig förborgadt! Tag du bort det, som misshagar dig, du trofaste, allsmäktige Gud, och gif mig du sjelf, hwad som fattas mig!" Och här blir då nödigt att djupt betänka, att **Gud är den ende**, som **kan** utransaka och rätteligen känna det illfundiga hjertats lönngångar så wäl som satans djupheter; att Gud aldrig har sagt, att **wi** skola kunna utransaka hjertat, utan alldeles twärtom. Herrens egna ord äro dessa: "Ett argt, illfundigt ting öfwer allting är hjertat; **ho kan utransaka det: Jag Herren** kan utransaka hjertat och pröfwa njurarna." Här nekar Herren uttryckligt, att någon menniska kan utransaka hjertat, och säger, att Han ensam kunde det. Så se wi ock, att David, som hade en så rik anda och fick i profetiska stunder skåda en tusen års framtid, likwäl icke kunde genomskåda sitt eget hjerta, utan derom wände sig till Gud och bad: "Utransaka mig, Gud, och få weta mitt hjerta, bepröfwa mig och förnim, huru jag menar det." För det andra bör man weta och besinna, att Herren Gud också är den ende, som kan **bota**, hwad som är orätt hos oss. Han har aldrig sagt: I skolen skapa uti eder nya hjertan, utan twärtom säger Han: Jag — jag skall taga bort utur edert kött det stenhjertat och gifwa eder ett mjukt, böjligt hjerta. Äfwen härom wände sig David till Herren och bad:

"Skapa - skapa i mig, Gud, ett rent hjerta och gif mig - gif mig en ny wiss anda." Då nu Gud sjelf har sagt, att icke wi, utan Han åt den, som kan både känna wårt hjerta och bota, hwad der felar, och nu här lär oss bedja Honom derom, då böra wi wisst i den nämnda dunkelheten med all tröst wända oss till Honom. Och så sannt som Han är en trofast Gud och icke will gäcka den själ, som sjelf fruktar och dömer sig och som will gifwa akt på **allt** hans ord, äfwen det för Adam mest dödande, så wisst skola wi tro och weta, att Han ock skall göra, hwad wi bedit: Han skall sjelf taga på sig hela omsorgen om wår frälsning och afhjelpa allt, hwad som är ondt och farligt, äfwen det wi sjelfwa icke förstå. Han har sjelf lärt oss att bedja: **Fräls oss ifrån ondo**. Men ännu mer wanligt är, att wi under frestelsetiderna wäl känna, hwari det onda består, men kunna likwäl icke göra oss lösa derifrån. Jag ser, att det och det är synd, ja, att det är djefwulen, som arbetar på att föra mig deri, och kan likwäl icke befria mig derifrån; det har så "gripit mig fången uti syndens lag, som är i mina lemmar", det håller mig så fast, att änskönt jag wet, att det är synd, t. ex. wrede, hat, orena lustar, begär till nästans egendom o. s. w., och jag ser det farliga deri, jag mår illa deröfwer, kan jag likwäl icke upphöra att med hjertat och tankarna umgås dermed; ja, det kan omsider så utpina mig, att jag är färdig att helt förtwifla, jag känner mig alldeles förlorad, om icke Gud sjelf gör barmhertighet med mig och frälsar mig. Här lär jag då, hwad det betyder: **Fräls, fräls oss ifrån ondo**. O, fall

då genast ned och bed — och betänk, att wi i sådana stunder äro under en fiende, mot hwilken ingen makt finns i himmelen eller på jorden, mer än en enda, nemligen den ende Allsmäktige, som derföre högtidligen förklarat: "Jag, jag är Herren, och utom mig är ingen frälsare." "Rör dig icke", säger Luther, "i mening att sjelf öfwerwinna synden; ty då skall hon så röra sig emot dig, att du är för ewigt förlorad." Utan här gäller att på allwar fly blott till den trofaste, allsmäktige Herren och bedja: Fräls oss ifrån ondo. Och då skall det blifwa oss en wäldig tröst, om wi kunna rätt besinna, hwad deri ligger, att Herren sjelf lärt oss så bedja till Honom. Wi borde dock tro, att Herren icke will skämta med de nödställda barnen, då Han lärde dem denna bön, utan att Han ock werkligen ärnar frälsa oss. Han säger ock uttryckligt: **Åkalla mig i nöden, så will jag hjelpa dig, och du skall prisa mig.**

När till dig i mörka tider, Swåra prof och hårda strider, Höjas wåra böneljud, Öfwergif oss ej i nöden, Stöd oss, led oss och i döden Fräls oss, från allt ondt, o Gud. Den 3 December.

Och det äro himmelska kroppar och jordiska kroppar; men en annan herrlighet hafwa de himmelska och en annan de jordiska. 1 Cor. 15: 40.

Såsom wille apostelen säga: Skåda den oändliga rikedomen på omwexling i Guds skapelse! Då det redan är en stor skilnad mellan de jordiska kropparna inbördes, huru mycket större måste skilnaden wara mellan de jordiska och himmelska — mellan träd, sten, metaller etc. på jorden, och deremot ämnena i solen, månen och stjernorna. Ja, äfwen mellan dessa himmelska kropparna inbördes är stor skilnad. "En annan klarhet har solen, och en annan klarhet har månen, och en annan klarhet stjernorna; ty en stjerna går öfwer den andra i klarhet." Tänk då, hwilken oändlig mångfald i Guds skapelse! Frukta då icke, "du dåre", att wår Herre Gud skall blifwa rådlös för, hurudana kroppar Han skall gifwa oss i uppståndelsen! Wåra nya kroppar, hwilka egenskaper de än för öfrigt skola hafwa, skola säkerligen wara fullkomligt passande för den nya werld, i hwilken wi blifwa försatta, och för de förmögenheter, wår själ der skall hafwa. Såsom wåra närwarande kroppar äro danade för de själsförmögenheter, wi nu ega, och för den werld, i hwilken wi nu lefwa; och såsom alla djurs kroppar äro bildade efter de instinkter, Gud har gifwit dem, och för det element, i hwilket de skola lefwa, såsom fiskar i wattnet, fåglar i luften, djuren på jorden eller maskarna i mullen. Häraf följer ock, hwad wi äfwen se för ögonen, att när någon lefwande warelse skall förflyttas till ett nytt element för att i detta börja liksom en ny werld, erhåller han äfwen en ny kropp, afpassad för dess nya belägenhet. Såsom t. ex. silkesmasken, när den icke längre skall arbeta i mullbärsträdet, utan skall hafwa friheten och behaget af att kringswäfwa i den wida rymden, då utrustas han med en ny och bewingad kropp, passande för hans nya bestämmelse och element. De flesta ibland oss torde weta, att alla fjärilar hafwa förut en tid warit maskar, som krupit och krälat i stoftet, men nu kringswäfwa de i luften. Dessa utgöra ju en märklig Skaparens bild af menniskan, "den masken", och hennes blifwande förwandling. Låtom oss bättre beskåda denna bild. Löfmaskarna utgöra ett synnerligen skröpligt slägte bland de lefwande warelserna; ehuru silkesmasken, som arbetar det sköna och starka silket åt menniskan, tyckes wara något ädlare än kålmasken och andra löfmaskar, äro de dock alla eländiga krypande kräk på jorden; men just åt dessa eländiga krypwarelser har Gud beredt en ljufligare framtid, en märklig förwandling. Då silkesmaskens arbetstid är fulländad, och kålmasken ej längreskall krypa i stoftet, då läggas de i ett slags likkista — ett litet swart skal bildar sig öfwer dem, och der ligga de nu i dwala öfwer wintern. Men på det nya årets wår, då solen börjar till lif uppwäcka den stelnade naturen, då utkommer den förra masken i ny gestalt för att intaga en ny werld; han skall icke nu mer krypa i stoftet eller på det grofwa kålbladet, utan skall nu förlusta sig i det fria, i den fina luften och det glada solljuset, och till näring blott hemta det finaste af blomstren; derföre har han nu sköna, lätta, gyllene wingar, med hwilka han höjer sig öfwer jorden och kringswäfwar i den fria luften. Hwem igenkänner icke åter här wår Faders tungomål? Hwem ser icke, att Han åter här gifwit oss en bild, hwaraf wi skulle se wår Faders tankar och afsigt med oss? Wi äro wäl här på jorden eländiga maskar och krypwarelser, men dock skapade för ett helt annat lif; wi gå en stor förwandling till mötes. Då wår pröfwotid är fulländad, och wi icke mer skola kräla i stoftet, skola wi, så många som blifwit en ande med Honom, som kom af himmelen, också af Honom förflyttas till en ny werld, der wi skola, herrliga och saliga, förlusta oss i det ewiga solljuset af hans nådefulla ansigtes åskådande och med nya förklarade förmögenheter dricka oss glädjedruckna af hans nu afslöjade wisdom, kärlek och nåd. — Och månne icke det är ett af de wigtigare skälen, hwarföre wi skola få nya kroppar och icke alltid

förblifwa kropplösa andar (såsom wi äro under mellantillståndet mellan wår död och den yttersta domen), nemligen att wi äro bestämda att flytta till en ny werld, wida fullkomligare och herrligare än denna fallna, wanställda werld, i hwilken wi nu bo — en werld, "der ingen död skall wara mer, icke heller gråt, icke heller rop, icke heller någon wärk - **ty det första är förgånget** - utan Guds och Lammets stol skall wara der, och hans tjenare skola tjena Honom och skola se hans ansigte". Uti denna nya werld skall Gud, som aldrig går nedåt med sina werk, utan alltid bringar dem högre och högre i full- komlighet, wisserligen göra ett mycket ärofullare skådespel af sin wishet, godhet och makt, än Han har gjort i denna närwarande onda werld. Och det är derföre nödwändigt, att wi då skola hafwa kroppar med sådana sinnen, som passa för denna werld och sätta oss i stånd att ega ett samband med densamma, samt att fatta, åtnjuta och emottaga den fullkomligare kunskap, som der gifwes om wår herrlige Skapare. Ty då skola "hans osynliga wäsende och hans ewiga kraft och gudom rätteligen warda beskådade af gerningarna", hwilka der äro oändligt fullkomligare och större, än alla dem wi sett i denna närwarande werld, wår barnaålders hem, som warit af synden fördunkladt och wanställdt.

Nu är du, o graf, blott en skugga, ej mer, En tid du wäl hyddan betäcker; Men då sig min Jesus i herrlighet ter, Till lif Han ock stoftet uppwäcker. Jag lägger frimodigt mig ned i min grift, Ty Jesus sjelf sätter på grafwen den skrift: **Jag lefwer, I skolen ock lefwa**. Den 4 December.

Men till Israel säger Han: Hela dagen har jag uträckt mina händer till det otrogna och genstörtiga folket. Rom. 10: 21.

Önskar du att kunna klart se, huru Herren Gud är sinnad, och hwad Han slutligen will göra med oss, så se blott på Israels historia, huru Han handlade både med arma, botfärdiga syndare och med det otrogna och genstörtiga folket. Skåda här, hwad Gud skall göra med dem, som aldrig wilja lyda hans kallelse till bättring, utan alltid förblifwa i synd och fåfänglighet. Skåda här, hwad Han will göra äfwen med dem, som med mycket nit om Gud, om fromhet och bön, också hafwa i allt detta sin egentliga tröst, sin rättfärdighet, och äro så icke "evangelium lydiga". — Och nu: hwad gjorde Gud med det sjelfrättfärdiga, otrogna och obotfärdiga Israel! Detsamma skall Han ock göra med de otrogna och obotfärdiga christna. Profeten säger: "De bedröfwade och förbittrade hans Helige Ande; derföre wardt Han deras fiende och stridde emot dem." Herren Gud gjorde då, hwad Han på ett annat ställe hade förutsagt: "Efter jag nu kallar, och I neken det. Jag räcker min hand ut, och ingen aktar dertill; så will jag ock le åt eder ofärd och begabba eder, när det kommer, som I frukten; när öfwer eder kommer såsom en storm, det I frukten, och eder ofärd såsom ett wäder. Då skola de åkalla mig, men jag skall intet swara; de skola bittida söka mig och intet finna". Så gjorde Herren wid många straffdomar öfwer Israel, men isynnerhet uti den sista wid Jerusalems förstöring. Då war der ett sådant bedjande inom staden, att stenarna kunnat röras; men himmelen war såsom af koppar, tillsluten för all bön. Nu war det **Herrens** tid att icke höra **dem**, såsom **de** förut icke welat höra **Honom**. Så handlar Herren. **En tid** uträcker Han sina händer i nåd och bjuder syndaren komma; **en annan tid**, då nådens dag är slutad, då följer en dom utan barmhertighet. O, att hwar och en wille wakna och besinna, att Herren är ännu densamme, och hans hotelser till otrogna christna lika sanna som hotelserna till det otrogna Israel!

Men såsom Gud är en förskräcklig domare öfwer sina föraktare, så är Han ock öfwermåttan nådig emot alla dem, som höra hans röst och komma till hans fötter. Se, huru Han här beskrifwer sitt ihärdiga wäntande efter det "olydiga och motsägande folket". Och betänk åter, att Gud är densamme i alla tider. Just sådan Han någonsin war eller beskref sig, sådan är Han äfwen i dag. Och hwad säger Han om sig: **Hela dagen har jag uträckt mina händer**. Således står Hanäfwen i denna stund med uträckta händer emot hwar och en, som önskar att kunna tro och komma till Honom. Så säger ock Herren Christus: "Kommen till mig, I alla, som arbeten och ären betungade. Jag will wederqwicka eder." "Den till mig kommer, honom kastar jag icke ut." Detta är wisst detsamma som: Jag står med uträckta händer. Men då säger du: Denna nåd kan dock endast tillhöra rätt botfärdiga och lydiga själar; jag åter är beständigt olydig, har icke ens en rätt allwarlig wilja och kärlek till det goda; huru kan då jag hafwa någon tröst häraf? — Swar: Se dock efter, huru orden lyda. Han säger icke: Jag uträcker mina händer till ett lydigt och botfärdigt folk, utan twärtom så: "Till det **otrogna** och **genstörtiga** folket." Men huru skall detta

förstås? Ett sådant folk är ju förkastadt? Ja, förblir du alltid genstörtig och motsägande, så är wisserligen du för din del olycklig; men Herren Gud är dock sjelf sådan, som Han säger. Frågan war ju,**om Gud kan wara nådig,** då du är så olydig. Hör och glöm då aldrig, att nåden i Guds hjerta är alldeles fri och oberoende af din fromhet. Se, huru Han kom till Adam på syndafallets dag med det första evangelium, då denne war så full af ondska, att han med bitterhet wille skjuta skulden för fallet på Gud sjelf. Ändå frambar Gnd sitt nådefulla budskap. Se, huru den förlorade sonens fader, då den arme sonen "ännu war långt ifrån", "lopp emot honom, föll honom om halsen och kysste honom". Så har Herren Christus sjelf beskrifwit sitt hjertelag. Förblir du beständigt borta i det främmande landet, så blir du ock ewigt borta från Guds nåd och salighet; men fadershjertat är dock oförändradt, fadersarmarna äro dock utsträckta emot dig, så länge din nådedag warar, så länge du ännu blir kallad. "Han uträcker sina händer hela dagen till ett olydigt och motsägande folk. " Men har det ock kommit dertill, att du sjelf straffar din ondska och olydnad, wille gerna kunna tro och lyda, men ännu dagligen känner naturens olydnad, hwilken ock framträder i tankar, ord och gerningar, för hwilket allt du dock wid Jesu fötter söker all nåd, både förlåtelse och hjelp, så är du wisserligen både sökt och funnen af din himmelske Fader. Ty då är olydnaden mot evangelium bruten, och du är redan i Fadrens famn. Måtte wi aldrig glömma, hwad denna text säger, att Gud står med utsträckta händer äfwen mot ett olydigt folk. Så måste då wisserligen den menniska warda med all hans kärlek och glädje emottagen, som sjelf straffar sin olydnad och innerligt önskar att kunna både tro och lyda Honom.

Just som jag är — i brist af allt, Med hjertat ännu dödt och kallt, Med synd, som ständigt rörer sig, Jag kommer, Jesus, nu till dig, Till dig, som dött för mig.

Betungad, swag och ängslig — o! Jag finner ej på jorden ro. Blott du förstår den konsten wäl Att umgås med en sargad själ. Jag kommer då till dig. Den 5 December.

De fara efter att upprätta sin egen rättfärdighet. Rom. 10:3.

Detta sker på mycket olika sätt, efter de olika mått af upplysning eller mörker, som råda hos en menniska. Judarna menade sig wara rättfärdiga blott med några yttre gerningar efter lagen, med sina offer, böner, almosor, utwärtes ärbarhet, då de icke woro uppenbara mördare, äktenskapsbrytare, tjufwar. Detta är ock för den stora hopen ibland oss tillräckligt, för att man anser sig rättfärdig eller åtminstone antaglig inför Gud. De åter som förstått något om Guds helighet, de lägga härtill ännu något mer, såsom att man ock bör älska Gud, wörda och betrakta hans ord, hålla sabbaten helig, men kunna ännu stå i samband med den ärbarare werlden. Ännu något mer ljus, och man finner, att man också skall omwända sig från werldswäsendet och blifwa en andlig menniska, ångra och aflägga sina synder, waka, bedja och försaka köttets lustar samt tro på Jesus — detta sista äfwen såsom en lagens gerning; och somliga bland dessa deltaga äfwen i någon andlig werksamhet för missionen eller för andra wälgörande ändamål. Allt sådant är ännu blott att söka upprätta sin egen rättfärdighet, **så länge själen deruti har sin salighetswäg,** sitt egentliga hopp, och icke blifwit dödad af lagen. Således beteckna dessa gerningar, att man far efter att upprätta sin egen rättfärdighet? Så torde någon fråga. Swar: wisserligen icke. Nej, dessa och ännu flera gerningar kunna ock göras i äkta tro och gudsfruktan. Gerningarna beteckna icke sjelfrättfärdighet. Men hör och märk, hwad som betecknar densamma: Att sådana eller dylika öfningar eller gerningar utgöra menniskans **salighetswäg** och **innersta hjertetröst**, om hon ock på det hjertligaste bekänner tron på Christus och hans försoning. Således, då detta djupa, i allas wår natur liggande hoppet på wår egen rättfärdighet icke blifwit dödadt genom Guds heliga kraf, så att menniskan lärt hålla sin allwarligaste fromhet och sina bästa gerningar för "skada och träck", när det gäller bestå inför Gud och wara rättfärdig, ja, lärt söka nåd och förlåtelse äfwen för sina bästa gerningar, såsom med synd besmittade, utan twärtom flyr till dessa fromma öfningar och gerningar, för att i dem finna ro och tröst mot synden: **då** betecknar all denna fromhet en sjelfrättfärdig menniska. Helt annat är det, när själen i allt förtwiflar på sig sjelf, sin egen fromhet, sin egen kraft, blir för allting straffad och brottslig, men har sin enda tröst i **Christi** gerningar, **Christi** lydnad, **Christi** lidande, **Christi** böner och blott af den stora, fria nåden lifwas att göra det, som är godt. Då äro gerningarna Andens frukter och för Gud behagligagerningar. Härmed är dock icke sagdt, att dessa troende nu äro fria från all

sjelfrättfärdighet; nej, wisserligen icke. Men deras sjelfrättfärdighet är dock icke mer deras **salighetswäg**, utan deras **frestelse och plåga**, hwilken de bemöta såsom all annan frestelse och synd, nemligen så att de sjelfwa bestraffa och fly densamma. Men om en sådan frestande och beswärande sjelfrättfärdighet talas icke här, utan apostelen talar om sådana menniskor, som uppsåtligt, eller med werklig mening att sjelfwa bestå inför Gud, fara efter att upprätta sin egen rättfärdighet och icke äro Guds rättfärdighet undergifna.

Och **grunden** till ett sådant uppsåtligt sträfwande att upprätta sin egen rättfärdighet är det, att man icke rätt känner **djupet af sitt förderf**, icke heller af Guds heliga fordringar. Man låtsar icke märka, att Herren fordrar hjertats renhet, att man i sin fromhet ser blott på yttre gerningar. Och på det sättet kan man blifwa god och from i sina egna ögon. Will du då weta, huru du skall erhålla den trösten, att du sjelf är from och god, så wet, att dertill fordras blott att wara så skrymtaktig, att du icke bryr dig om **hjertat**, huruwida **det** är alla stunder godt, rent, ödmjukt, mildt och kärleksfullt, utan att du endast ser på gerningar. Då kan du blifwa så from, som du behöfwer för att hafwa tröst i dig sjelf — och då har du med all din fromhet blifwit en farise. Men har Herren Gud så framstått för din själ, att det blifwit dig angeläget att i **allt**, äfwen i **hjertat**, och på **alla stunder**, wara helig och såsom det anstår inför hans ögon, då blir du aldrig på jorden nöjd med dig, nej, då kan du wäl ofta få känna synden så förskräckligt mäktig, mångfaldig och wederstygglig, att du icke mer wet, hwart du skall wända dig, utan mången gång är färdig att alldeles förtwifla, oaktadt all den nåd evangelium förkunnar. Då kan du icke mer se dig from och rättfärdig i dig sjelf, utan blir nu en eländig syndare, som beständigt behöfwer nåd, beständigt behöfwer Frälsaren, hans försoning, hans förswar. En sådan menniska är en **christen**.

Se till mig i nåd, led mig i ditt råd, käre Fader i det höga! Låt ej synd och flärd, eller kött och werld wända bort från dig mitt öga! **Må jag wara funnen uti Christus blott, Hafwande i Honom werklig del och lott!** Den 6 December.

Ty jag wet icke, hwad jag gör; ty jag gör icke, hwad jag will, utan det jag hatar, det gör jag. Rom. 7: 15.

Det allraförderfligaste onda, som ormen plantade i wår natur, war inbillningen, **att wi sjelfwa skulle warda wåra egna frälsare och hjelpare**. Det ordet: "I skolen warda såsom gudar", det tog djupt, det lemnade djupa märken efter sig i wår natur, nemligen allt slags hög- mod, och isynnerhet denna allraskadligaste inbillningen, **att wi sjelfwa hafwa krafter att emotstå det onda och göra det goda**. Den "fria wiljan", i denna betydelse, är den dröm, hwaraf både all säkerhet och all förtwiflan kommer. Kunde den wäckta själen blott öfwertygas, att hon ingenting förmår, att den fria wiljan är förlorad, att hon är **såld under synden;** då skulle hon snart komma till tröst i Christus, öfwergifwa sitt sjelffrälsningsarbete och "kasta sig som död för Jesu fötter" på idel nåd. Men det heter oupphörligt: "Du har icke ännu rätt försökt, icke ännu ansträngt dig och wakat och bedit och kämpat; i morgon skall du göra det bättre." Och så går den ena dagen efter den andra lika olyckligt, och likwäl — lika oupphörligt heter det igen: "Du har icke ännu rätt försökt, icke warit nog allwarlig, icke nog rädd för synden; du skall i morgon göra det bättre" o. s. w. Den arma själen kan icke begripa, att det är just det, hon icke har i sin makt, nemligen att wara rätt allwarlig, uppriktig, rädd för synden, waka, bedja och strida — att hon icke har i sin makt att ens regera tankarna — att wi äro icke ens beqwäma något tänka, att wi äro alldeles förtappade syndare, att Christus måste göra allt — måste frälsa det, som är borttappadt. Paulus säger: "Lagen är andlig, men jag är köttslig, såld under synden." Märk: såld under synden, såsom en träl är såld åt en herre. Och åter säger han: "Det goda, som jag will, det gör jag icke; och det onda, som jag icke will, det gör jag — ty jag gör icke, hwad jag will, utan det jag hatar, det gör jag". Hwar är här den fria wiljan?

Mången har undrat, hwarföre Luther så häftigt strider mot läran om den **fria wiljan**. Men det har sina stora skäl. Om Christus hundra gånger dör för oss och än så herrligt warit oss förkunnad, så kan det allt göras fruktlöst med den enda willosatsen, att wi sjelfwa hafwa krafter att göra, hwad godt wi wilja. När den wäckta själen blott saknar detta hos sig, så är allt predikande om Christus fåfängt, hon kan icke tro; ty när hon har krafter att göra, hwad hon bör, och icke gör det, så kan hon ju icke ännu tillegna sig nåden. Wi böra derföre wäl inprägla denna sanning i wårt hjerta: "Jag gör icke, hwad jag will, utan detjag hatar det gör jag." Äfwen då Christus genom tron

gjort oss "rätteligen fria" — från syndens och djefwulens herrawälde — hafwa wi dock icke förmåga att göra allt det goda, wi wilja; ty Christus behåller denna makt hos sig, lemnar den icke åt oss, att wi skola hushålla dermed.

Just de, som blifwit förda ifrån satans makt till Gud och äro genom Sonen rätteligen fria, klaga och qwida derföre allramest öfwer sin ömkliga wanmakt, när Herren lemnar dem i en frestelsens stund. De gråta, de kämpa, de bedja och ropa till Gud om hjelp, och allt tyckes wara förgäfwes — de äro nära att helt förtwifla. Hwar är nu den fria wiljan? Hwarföre äro de icke fromma, rena? Hafwa de sjelfwa kraft dertill, hwarföre skola de qwida, jämra, bedja? De skulle blott bortwisa det onda, wara starka och glada. Kunna de genom bönen öfwerwinna allt, hwarföre skola de då förtwifla? Men Davids psalmer och alla heligas klagan wittna sålunda, att menniskan icke mer har en fri wilja, eller förmågan att göra det goda hon will. Petrus hade hellre welat alltid wara så stark, som han försäkrade och en stund i örtagården bewisade sig; men när han snart, på en qwinnas fråga, så grufligen faller, första, andra och tredje gången, då gråter han bitterligen — då lärde han, att han icke hade styrkan i sitt wåld. Paulus beder tre gånger om förlossning från sin "påle i köttet", men förgäfwes — och nu lärde han den hemligheten: "Då jag warder swag, då warder jag stark". Nej, den fria wiljan är en dröm ifrån paradisets dagar — den har aldrig funnits i menniskan, sedan Adam missbrukade den, utan sedan har menniskan warit ett nådehjon, som måste tigga af Gud hwarje smula af kraft; och när hon måste tigga, så kan hon icke taga det, förrän det warder gifwet. Om Herren släpper oss, så rusa wi alltid till afgrunden. Sådan är menniskan efter Adams fall.

Gif mig en ny, en wiss, frimodig anda Och kom mig städse med din hjelp tillhanda, Jag stapplar ofta och förgår mig — men Upprätta du mig med **din kraft** igen.

Gör **du** mig stark och modig uti striden, Si pröfwotiden är så snart förliden. Om ej af dig jag kraft och bistånd får, **Jag intet alls**, o Jesu, ju förmår. Den 7 December.

Låt oss ransaka och söka wårt wäsende och omwända oss till Herren.

Jer. Klag. 3: 40.

Då Jeremias i Klag. 3 talat om bedröfwelse, såsom "att en är öfwergifwen", eller att en blir "falskligen dömd", och om allt sådant sagt: "Ho törs säga, att sådant sker utan Herrens befallning, och att hwarken ondt eller godt kommer genom hans befallning", då tillägger han: "Hwi knorra då menniskorna alltså, medan de lefwa? Hwar och en knorre emot sina synder. Och låtom oss ransaka wårt wäsende och omwända oss till Herren." En öfwermåttan wigtig förmaning, om wi wilja rätteligen frälsas ifrån det onda! Herren är en stor och trofast wän, en wän för ewigheten. Han will frälsa själen — Han will frälsa oss ifrån det ewiga förderfwet, ifrån helwetet. Och huru outsägligen bittert måste icke den utwärtes menniskan då ofta angripas, om den inwärtes skall hållas wid lif och helsa! Derföre, war icke så köttsligt sinnad, att du skulle se blott på menniskor och på yttre omständigheter, **när något ondt drabbar dig**. Tro dock ännu, att det lefwer en Gud ibland oss, som ock räknat alla wåra hufwudhår, och att icke det ringaste ondt händer oss utan hans wilja. Gå till dig sjelf och ransaka ditt wäsende, om icke deri är något, som Herren med detta plågsamma onda will påpeka. Sannerligen, om wi icke äro förblindade, skola wi då snart märka, hwad Herren syftar åt, och nödgas erkänna, att det är någon synd eller otrohet, som är grunden till det onda, wi lida. Wi skola finna och erkänna, att wi icke wid något enda ondt, som drabbar oss, kunna undskylla oss, såsom stode det icke i något sammanhang med wåra synder. Och så länge du icke will uppsöka grundorsaken, nemligen din synd eller otrohet, och söka förlossning derifrån, får du ingen ro i din själ, så wida du är ett äkta barn, som skall uppfostras för himmelen. David talar om att "förtiga synd inför Herren", d. ä. att icke inför Guds ansigte widgå sin synd och söka nåd, och han säger derom: "Då jag wille förtiga det, försmäktade mina ben genom min dagliga gråt; ty din hand war dag och natt swår på mig. Då sade jag: jag will bekänna för Herren min öfwerträdelse; då förlät du mig min synds missgerning. För detta skola alla heliga bedja dig i rätt tid; derföre, när stora wattufloder komma, skola de icke räcka intill dem." Se här wägen att blifwa frälsad ifrån det onda. Får du åter ro uti synden, får du ro med bibehållande af en medweten otrohet eller hyllad synd, då är befrielsen från det yttre onda din största olycka, då wäntar dig en ny sorg i ewigheten. Derföre, ehwad för ondt, som än träffar oss, i hwilken nöd wiän må hafwa råkat, så kunna wi icke bedja: "Fräls oss ifrån

det onda", utan att tänka på wåra synder. Dock, detta gäller äkta Guds barn, som hafwa en gudsfruktans ande i sina hjertan. Och si, då skall det icke heller länge dröja, äfwen om den yttre bedröfwelsen i förstone upptager alla wåra tankar, innan wårt öga wänder sig till det inre, eftersinnar och upptäcker, hwad Herren dermed åsyftar; och då går det, såsom redan är sagdt, du får ingen ro, du kan icke hafwa någon riktig tillförsigt till Herren, förrän du för Honom bekänt dina synder, förrän du anklagat och dömt dig sjelf och gifwit dig skyldig till allt, sägande: "Jag har förtjent tusen gånger mer än detta onda, i tid och ewighet, ty jag har syndat. Fräls mig, fräls mig ifrån min synd." Och med det ögonblick, då wi ödmjuka oss inför Herren, bekänna wår synd och gifwa Honom rätt i hans domar, med det ögonblicket återkommer tröst och hugswalelse och en barnslig tillförsigt till hans nåd, jemte den wissheten: Herren skall höra min bön, Han skall frälsa mig ifrån allt ondt.

Men si, just emedan allt, hwad Herren gör, går derpå ut, att Han will bota wårt största onda, synden, will göra oss **andligen** helbregda och ewigt saliga, derföre — ja, hwad menen I wäl, att Han derföre gör? — derföre gör Han så ofta twärtemot wår mening och wilja; tager icke bort den utwärtes nöden, ja, ofta icke heller den inwärtes, utan låter ock mycket andligt ondt plåga wår själ, trötta och utmatta wår gamla menniska genom beständiga förödmjukelser, då wi mycket hellre wille wara starka och helbregda. "Herren förer de sina **underligen**". Derföre låter Han ditt plågsamma onda ännu någon tid fortfara, ja kanske hela lifstiden igenom, och låter derjemte ännu något nytt ondt tillkomma. Detta skall nu blifwa dig alldeles för hårdt, ja olidligt, du skall förargas på Herrens regering, om du icke djupt betänker och fäster i ditt hjerta **hans trofasta mening och ändamål** dermed, nemligen att rena och förlossa dig från det största onda, synden, att helga din själ och kropp, att uppfostra dig för himmelen. O, när en själ kommer till klart medwetande häraf, huru kan hon icke då t. o. m. "berömma sig af bedröfwelsen", glädja sig och tacka Gud för sina bittraste erfarenheter och omsider blifwa en sådan menniska, som håller sorgen bättre än glädjen, lidandet bättre än njutningen, fattigdomen bättre än öfwerflödet, föraktet bättre än äran, döden bättre än lifwet.

O Gud, hur swårt, hur mörkt jag allting ser, Dock är jag nöjd, om blott din wilja sker. Jag wet en **orsak** och ett **ändamål** Och wet, att Fadren ser, hwad barnet tål.

Ack, synden, synden den är **orsak** nog, Min syndalust, som hjertat från dig drog; Men **ändamålet** det är stort och godt: Min frälsning och min Herres ära blott.

Så gör då, som du will — fullborda blott Det werk, som du hos mig begynna fått! Gif mig, hwad lidande som täckes dig; Det är min winning, att du näpser mig.

Det är min winning, fast det kostar på, Blott **för att hela** brukar du att slå, Du dödar wäl, men ger ock lif igen; Det är mig ljuft, att du mig späker än. Den 8 December.

Är det nu af nåd, så är det icke af gerningar, annars wore nåd icke nåd. Rom. 11: 6.

Här hafwa wi ett af de kraftigaste kärnspråken i Skriften, hwilket just är egnadt att reda tankarna i den wigtiga frågan, **hwad nåd will säga.** Detta är ock mycket behöfligt. Tusentals menniskor bekänna och sjunga i all sin tid, att det är blott af nåd genom Christus, wi warda saliga, och ligga dock med hela sin själ i eget arbete att förtjena eller warda wärdiga Guds nåd. Äro de då ännu i det mörkret, att de tycka sig hafwa något godt hos sig sjelfwa, så hoppas de ock allt godt af Gud — och säga dock: "Af hans nåd." Så sammanblanda de nåd och förtjenst. Äro de åter nog wakna att se sin beständiga synd och ondska, så hafwa de ock aldrig rätt frid i själen, utan gå alltid i ett qwalfullt mörker, halffördömda och owissa om Guds nåd, emedan de icke kunna finna sig wara och göra allt, hwad Gud äskar; och dock bekänna de, att wi skola frälsas blott af nåd, icke af gerningarna. Så sammanblanda de nåd och förtjenst och besinna icke, huru dessa strida rakt emot hwarandra. Denna sammanblandning är mycket skadlig, qwäfwande för all andlig kraft; ty då man derigenom aldrig kan få en full frid och wisshet om Guds nåd och wänskap, så kan man icke heller få den kärlek, lust och kraft till det goda, som följa endast på en full tröst och frid med Gud. Wi böra derföre wäl betrakta detta språk och söka att få en rätt syn på nåden. Hör då, hwad apostelen säger: "Är det af nåd, så är det icke af gerningar" — är det af nåd blott genom Christus, wi äro för Gud rättfärdiga och täcka, så är det icke till någon del genom wår egen wäldighet, fromhet, lydnad, kärlek, ånger, bön,

utan helt och hållet af nåd, ja, så helt af nåd, att alla dina brister icke det ringaste förminska Guds kärlek, så sannt det är af nåd, af ren nåd. Ty då är det icke af wåra gerningar, hwarken inre eller yttre; annars wore nåd icke nåd, annars wore nåden icke, hwad den är, en helt oförtjent skänk och gåfwa; nej, då blefwe sjelfwa begreppet af nåd upphäfwet. När i Guds ord talas om nåd, så menas der en werklig och ren nåd, icke en blandning af nåd och belöning, utan en nåd som utesluter all wår förtjenst. Är det åter af gerningar, af någon förtjenst eller wärdighet, wi af Gud upptagas och rättfärdigas, då är det nu icke nåd, då skall man icke mer säga, att Gud gör oss saliga af nåd; annars wore gerning icke gerning, d. w. s. nåd och förtjenst äro så emot hwarandra, att om det är af gerning eller förtjenst, wi hos Gud upptagas, böra wi ock erkänna förtjenstens wärde och icke förneka denna genom talet om nåd. Ty det är en dålig förtjenst, om till dess belöning fordras någon nåd. Så skarpt har apostelen här talat. Han will säga:**Ettdera** måste det wara, antingen **nåd**, och då är det icke förtjenst, nej, allsingen förtjenst; eller ock är det **förtjenst**, och då är det icke nåd, nej, allsingen nåd. Att någon är mild emot den, som förtjenar, som är wärd kärlek, det är ingen nåd. Det är ingen riktig nåd, om den icke är riktigt oförtjent. Detta är det apostelen will säga.

Här återstår nu endast den frågan, om det då werkligen är af nåd, Gud will göra menniskan salig. Hwad har Herren Gud i himmelen härom beslutit och i sitt ord uppenbarat? Är det blott af nåd, Gud will göra menniskan salig, **eller** är det på någon hennes egen förtjenst? På denna fråga beror all min frid i tiden och min tröst i dödsstunden. Och uti denna högwigtiga fråga will jag nödwändigt weta, hwad Herren Gud sjelf säger. Ja, hwad säger Herren Gud härom med alla sina uppenbarelser om **Sonens utgifvande**? Låtom oss betrakta detta. Det allrastarkaste bewiset, att Gud will göra menniskan salig endast af nåd, så att all wår förtjenst är utelyckt, ligger wisst i den stora gerningen, att Han utgaf sin ende Son till att för oss wara under lagen och blifwa ett offer för wåra synder. Sjelfwa **den gerningen**, och allt hwad Gud derom **förkunnat**, lägger den djupaste grunden i hjertat för tron på en alldeles oförskylld nåd. Tänk, då Gud ifrån werldens begynnelse förkunnat, att Han wille utgifwa sin egen Son till wår Frälsare; då Han redan på syndafallets dag talade om qwinnans säd, som skulle söndertrampa ormens hufwud, och sedan genom en lång förberedande werldsålder med otaliga förebildande offer och förnyade löften beständigt underhöll sitt folks wäntan på den utlofwade Frälsaren; och då denne omsider kom, bebådad af änglar och bewittnad af tecken och under och den Helige Andes utskiftelse — då "Ordet wardt kött och bodde ibland oss, och wi sågo hans herrlighet, såsom ende Sonens herrlighet af Fadren, full med nåd och sanning", och wi sågo Honom såsom en lydande tjenare, ställd "under lagen för att förlossa dem, som woro under lagen"; och wi hörde Honom förklara, det Han war "kommen att gifwa sitt lif till en återlösning", och wi sågo Honom, sjelf helig och oskyldig, för wåra synder lida marter och död: wisst säger oss detta, att Han wille frälsa menniskan af idel nåd. När Herren Gud gifwit oss sin enfödde Son till en återlösning, till ett blodigt offer för wåra synder, då kan hwar och en uträkna, om Han ändå will se efter någon wår egen wärdighet och förtjenst. "Om rättfärdigheten kommer af lagen (af någon **wår** förtjenst), då är Christus fåfängt död", säger apostelen.

Guds nåd min trötta själ hugswalar: **Nåden, nåden är fri!** Och hwarje stund hans Ande talar: **Nåden, nåden är fri!** Se´n jag på Jesus trodde blott, Har jag hans helge Ande fått Och mera nåd, än jag förstått. **Nåden, nåden är fri!**

Så sjunger jag i lust, i nöden: **Nåden, nåden är fri!** Så ropar jag i sjelfwa döden: **Nåden, nåden är fri!** Och när jag genom döden gått Och hos min Gud mitt hemman fått, Jag sjunger om hans kärlek blott: **Nåden, nåden är fri!** Den 9 December.

Waren hwar med annan wänliga uti broderlig kärlek; den ene förekomme den andre med inbördes heder. Rom. 12: 10.

Här talas särskildt om den "broderliga kärleken" — kärleken emellan bröder i Christus. Och derom talar apostelen här på ett sådant sätt, att wisserligen många ibland oss skola blifwa straffade. Gr.-textens ord på "wänlig" innebär nemligen mycket mer, än detta ord hos oss betecknar; ty det är ett ord, som brukas om en faders eller moders ömma kärlek till sina barn och om naturliga bröders särskilda kärlek till hwarandra. Nu säger

apostelen här, att en sådan innerlig kärlek, ett sådant hjertligt deltagande bör ega rum emellan alla christna, hwilka efter det himmelska barnaskapet äro hwarandras bröder och systrar. Här straffas då wisserligen detta kalla och stela wäsende, hwarmed somliga, hwilka dock wilja wara christna, bemöta sina bröder i nåden, då det går så till, att om de ock icke tänka och tala illa om dem, de likwäl ej heller omfatta dem med denna nära och innerliga kärlek, utan låta dem wara och hafwa det, som de kunna. Ett sådant förhållande är wida skildt från den rätta brödrakärleken. Äro wi werkligen bröder för ewigheten, böra wi ock såsom sådana känna och älska hwarandra, ja, omfatta hwarandra med innerligt deltagande både i sorg och glädje, samt med den omtanke för hwarandra, med den fördragsamhet och mildhet, som en huld fader eller moder öfwar mot sina barn. Sådant innebär apostelens ord på detta ställe; såsom ock Luther härwid anmärker: "Hwad nu en sådan wänlig, broderlig kärlek gör, lider och fördrager med sin nästa, sådant lär af en lekamlig moders förhållande mot sitt barn. Så har ock Christus gjort med oss och gör så ännu, i det Han beständigt fördrager och omhuldar oss — oss, som äro så orena, ofullkomliga, skröpliga och syndiga, att det synes, som wore wi icke christna, men hans kärlek gör oss till christna, utan afseende till wåra skröpligheter."

Denna hulda, broderliga kärlek de christna emellan har ock djupa och tänkwärda grunder för sig. Först den, att Herren i sitt ord så befallt, sedan den, att Christus med sin kärlek till oss gifwit oss ett så stort och uppmuntrande föredöme i sådan kärlek; men slutligen och isynnerhet den, att wi ock werkligen **äro bröder**, äro födda af samme Fader, äro bestämda för samma arf. Såsom ock Christus derföre lärde oss säga: "Wår Fader, som är i himmelen." Häri ligga nu stora och kraftiga skäl för kärleken till bröderna, att de äro **wår Faders barn** och **wåra bröder**. Först måste wi älska dem för Fadrens skull. Och sedan, då wi ju alltid älska wåra naturliga bröder med en särskild kärlek, huruböra wi då icke älska dem, som äro wåra bröder efter det höga barnaskapet hos Gud! Måtte då alla christna warda derpå uppmärksamma, att då wi med all rätt kalla hwarandra bröder och systrar, wi ock måtte i wåra hjertan hafwa sådan kärlek, sådant deltagande, som de orden innebära. "Öfwer allting", säger Petrus, "hafwen ju en brinnande kärlek inbördes".

Den ene förekomme den andre med inbördes heder. Här lära wi, att de christna icke blott skola i hjertat älska och i wäsendtligare ting tjena hwarandra, utan ock i umgänget och bemötandet wisa hwarandra aktning och heder, ja, såsom apostelen säger, "förekomma hwarandra uti hedersbewisning", d. ä. att hwar och en will wara den förste att bewisa den andre heder och uppmärksamhet; och detta icke blott med utwärtes åtbörder, utan ock med hjertats werkliga aktning. Såsom apostelen förmanar: "Med ödmjukhet räkne hwar den andre yppare än sig". En blott yttre höflighet, utan motswarande inre högaktning, är ett figurerande, som icke anstår Guds barn; men hafwa wi först i hjertat ödmjukhet, kärlek och aktning, böra wi ock, enligt denna text, bewisa det i umgängesättet. De christna skola icke wara ett plumpt och ohöfligt folk, utan äfwen, såsom här läres, uti umgängesättet skicka sig ödmjukt, artigt och tjenstaktigt. Wi minnas, huru Herren Christus inskärpte äfwen detta hos sina lärjungar wid fotatwagningen, nemligen att hwar och en skulle wara den minste och wara den andres tjenare. Der ställde Han äfwen sig sjelf till en efterdömelse. "Christi kärlek och wänlighet till oss har ock det med sig", säger härom Luther, "att wi hålla den ena den andra i högt och stort wärde för Christi skull, som är i oss; och det höfwes icke, att jag föraktar någon för hans skröplighets skull, utan jag måste tänka: "Min Herre bor i detta swaga kärlet och hedrar det med sin närwaro. Om nu Christus aktar min broder wärdig och är honom så huld och gunstig, att han får hafwa lika så stor del i allt hans goda som jag, måste jag buga mig för honom och ära honom såsom min Herres lefwande tempel och boning. Hwad kommer det mig wid, huru ringa boningen ser ut, i hwilken dock Herren lefwer? Är den icke för ringa för Honom att bo uti, hwarföre wille då jag, som är en ringa tjenare, icke äfwen hedra honom?" Äfwen detta är ju en helsosam lärdom. Måtte Gud blott gifwa oss sin nåd att efterfölja den!

O, när du mig med nåd så rikt begåfwar, Gif, att jag dig för all din kärlek lofwar. Ja, hjelp mig se på dig i allt, i allt, Så blir mitt hjerta ej för andra kallt.

Föröka så städs **kärleken** och **hoppet** Och hjelp mig blicka framåt uti loppet. Låt Andens frukter wäxa mer och mer Att blott din wilja af och hos mig sker. Den 10 December.

Om Guds Ande annars bor i eder. Rom. 8: 9.

Här är ett mycket wigtigt "**om**" eller wilkor — "**om annars** Guds Ande bor i eder". Här är en fråga, som måste wäcka till besinning och sjelfpröfning. Men här är ock en outsägligt stor nåd uppenbarad. **Guds Ande bor i menniskor, som ännu äro på jorden**. Tror du det? Hwilken menniska kan fatta eller uttala, huru stor nåd, ära och herrlighet det innebär att wara delaktig af Guds Ande! Ja, hwilken kan fullkomligt tro, att det är en werklighet! Trodde wi detta riktigt, skulle wi wäl knappt kunna lefwa för glädje, häpnad och förundran. Och dock är det ju en gudomlig sanning i afseende på alla dem, som blifwa andligen nya menniskor.

Med Guds Ande mena nu många intet annat än en **Guds kraft** och **werkan** i själen, eller ock ett **sinne**, som öfwerensstämmer med Gud, ja, den af Gud i oss skapade **nya menniskan**. Sådant betecknar ock ordet "ande" på många ställen i Skriften. Men då apostelen här säger: "Om Guds Ande annars bor i eder", åsyftar han det höga, hemlighetsfulla förhållandet, att sjelfwa den sanne, lefwande Guden bor och werkar i de trogna — han åsyftar med Guds Ande här den personliga Anden, den tredje personen i gudomswäsendet, hwilken är jemlik med Fadren och Sonen i alla de gudomliga fullkomligheterna. Apostelen säger genast i v. 10: "Om Christus är i eder;" och i v. 26 säger han, att Anden är wår förespråkare och hjelpare, hwilket allt påtagligt handlar om sjelfwa Guds inneboende hos de trogna. Och att "Guds Ande" icke blott är en Guds kraft eller werkan i menniskan, utan en person i Guds trefaldiga wäsende, derom må wi endast erinra oss Christi egna ord, då Han befallte, att wi skulle döpas "i Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn"; och Petri ord, då han kortligen sammanfattar den treenige Gudens werk till wår salighet och nämner "Guds Faders försyn, Andens helgelse och Jesu Christi blods stänkelse", och ändtligen Pauli ord i den slutönskan, som kan kallas nya testamentets wälsignelsebön: "Wår Herres Jesu Christi nåd, Guds kärlek och den Helige Andes delaktighet." På sådant sätt sammanställes i Skriften den Helige Ande med Fadren och Sonen såsom en person i det ewiga gudomswäsendet. Och huru uttryckligt talar icke Christus om den Helige Ande såsom en person, och icke en blott kraft, då Han säger: "Jag skall bedja Fadren, att Han skall gifwa eder en annan Hugswalare (förespråkare), att Han skall blifwa när eder ewinnerligen, sanningens Ande, den werlden icke kan undfå, ty hon ser Honom icke och känner Honom icke; men I kännen Honom, ty Han blir när eder och skall wara i eder." "Hugswalaren, den Helige Ande, hwilken Fadren skall sända i mitt namn, Han skall lära eder allting och påminna eder allt, det jag har sagt eder. Han skall bära wittnesbörd om mig; Han skall leda eder uti all sanning. Han skall prisa mig; ty af mitt skall Han taga och förkunna eder." Af dessa ord lära wi ock, hwad som är Hugswalarens egentliga embete på jorden, nemligen att tillämpa Christi werk och ord på själarna, att wittna om Honom och upprätta hans rike, att upplysa, kalla, församla, leda, helga och bewara menniskorna inom Christi rike. Fadren har gifwit dem åt Sonen, Sonen har återlöst dem, den Helige Ande skall samla, helga och leda dem i all sanning. Alla menniskor äro döda i öfwerträdelser och synder, till dess "lifwets Ande" öppnar deras hjertan att omfatta Honom, som är oss gifwen till det ewiga lifwet, förenar dem med Honom och werkar i deras inre en ny skapelse.

Apostelen säger nu här, att denne Ande bor i de trogna. Så säger Han ock annorstädes: "I ären lefwande Guds tempel, såsom Gud säger: Jag will bo uti dem och wandra uti dem." Stora obegripliga herrlighet! Man kunde fråga: Huru kan den oändlige bo i sina barns hjertan? Gud är ju dessutom allestädes närwarande; hwad betyda då dessa ord, att Gud skall bo och wandra uti sina trogna? Man kan wisserligen swara: Dessa ord beteckna den innerliga föreningen emellan Gud och den troende själen, Guds beständiga blifwande i henne med sitt nådewerk och sin förtroliga umgängelse, hwarom ock Christus säger: "Till honom will jag ingå och hålla nattward med honom och han med mig." Men ett annat swar lyder så: Denna hemlighet är stor, den öfwergår allt wårt förstånd; endast ewighetens ljus skall fullt förklara den; en sanning är det likwäl, och en hög och herrlig sanning. Guds Ande bor, lefwer och werkar i de trognas hjertan. Detta är hemligheten af det besynnerliga förhållande, som wi ock erfara, att med alla de frestelsestormar och alla de bättre och sämre stunder, som göra en så mångfaldig wexling i wår utwärtes menniska, förblir dock på själens djup ett sinne, som alltid är heligt, alltid detsamma, hwilket bedröfwas öfwer det onda och syndiga, men fröjdas öfwer det goda och heliga. Detta sinne, hwilket alltid är sig likt, så länge själen icke helt "fallit ifrån nåden och mist Christus", är intet annat än den höga inneboende Gästens werksamhet i själen; ty Guds Ande förutan kan intet sannt heligt röra sig uti oss.

Kom Helge Ande, Herre god, Bo i wårt hjerta, gif oss mod, Förläna oss din helga nåd Och war med oss i råd och dåd.

Gud Fader du oss känna lär. Du wittnesbörd om Sonen bär. Bewara oss till sista stund I nådens saliga förbund. Den 11 December.

Gud har icke skonat sin egen Son, utan gifwit Honom ut för oss alla. Rom. 8: 32.

Här skulle nu wisserligen hwarje hjerta blifwa brinnande af fröjd och kärlek, om wi blott kunde få andliga ögon och sinnen att se och betänka, hwad här säges; ty här anföres ett sådant bewis af Guds oförlikneliga kärlek och barmhertighet, att det öfwergår alla naturliga tankar. Och detta allrahögsta kärleksbewis består deruti, säger apostelen, att Gud har för wår skull icke skonat sin egen Son, utan gifwit Honom ut för oss alla. Detta är nu Skriftens stora hufwudämne och det, som wi för lif och gudaktighet allramest behöfwa, men på samma gång det wi allraminst kunna behålla i wåra hjertan, det som af otron, förnuftet, känslan, synden och djefwulen mest fördunklas; derföre wilja wi något närmare eftersinna, hwad som ligger i detta språk.

Hwad först sjelfwa gåfwan angår, säger apostelen, att Gud har gifwit oss sin egen Son. Med de orden "sin egen" uttrycker apostelen, att Christus är Guds Son i den egentliga betydelsen, Guds Son till naturen, för att skilja Honom från dem, som äro Guds söner genom nåd och upptagelse. Det är ock endast i denna händelse, nemligen att Gud har gifwit oss sin **egen** Son, i ordets egentliga betydelse, som gåfwan kan tjena till att bewisa Guds omätliga kärlek. Hade Gud gifwit oss en ängel eller en högt benådad menniska, hade dermed icke warit bewisadt, att Han ock will gifwa oss "allting". Här måste wara en gåfwa, som är större än allting annat, efter apostelen kommer till den slutsats och wisshet, som han uttrycker med denna fråga: "Huru skulle Han ock icke gifwa oss allting med Honom?" Lofwad ware Herren. hans ord är wisst och klart: Christus är Guds sanne och ewige Son, från tidens begynnelse utlofwad. Men hwilken menniska kan wäl på jorden fullkomligen tro något så stort? Kunde wi riktigt tro detta, att Gud werkligen utgifwit sin egen, ewige Son för oss, så skulle wi wäl blifwa såsom drömmande af idel salig förundran, glädje och kärlek. Eller kan du tro detta och likwäl ett ögonblick twifla, att Guds hjerta är fullt af förbarmande kärlek och omsorg om allt, hwad som heter **menniska**? Kan du tro, att Gud utgaf sin ende Son att blifwa wår broder och wår Frälsare, ja, wårt offerlam, och dock på samma gång twifla på tillräckligheten af Guds nåd och kärlek? Kan du twifla, att Han icke wille gifwa oss allting med Sonen?

Detta Guds kärleksbewis skall blifwa oss ännu större, om wi fatta och betänka, hwad som ligger i orden: **icke skonat**, utan utgifwit. Dessaord säga oss något om **sättet** och **ändamålet** för Sonens utgifwande. Då apostelen säger, att Gud har "icke **skonat**" sin Son, antydes dermed först, att det warit ett offer, en påkostande sak för Guds faderliga kärlek till Sonen att utgifwa Honom till att lida och dö; Fadren har likasom wåldfört sitt eget hjerta, sin kärlek till den enfödde, och just dermed gifwit det högsta bewis af sitt djupa förbarmande öfwer menniskan. Så sade ock Herren Gud till Abraham, när denne stod i begrepp att offra sin son: "Nu wet jag, att du fruktar Gud och har icke skonat din ende son för min skull." Att Gud icke hållit sin egen älsklige Son för dyr att utgifwas för oss till ett offer, war således, enligt detta Guds eget erkännande till Abraham, det högsta prof af kärlek, som Han kunnat bewisa. Men isynnerhet derföre, att Han utgaf sin Son till ett offer, till det bittraste lidande och den ångestfullaste död. Så bära Honom alla profeterna wittnesbörd. Så sade Han ock sjelf den natten, då Han gick till sitt lidande: "Mitt blod warder utgjutet för eder till syndernas förlåtelse." Så wittnar en stor evangelisters skara, att "Honom, som af ingen synd wisste, har Gud gjort till synd för oss"; att "Han har förlossat oss ifrån lagens förbannelse, då Han wardt en förbannelse för oss"; att "Han af Guds nåd skulle smaka döden för alla". Så ropa ock de saliga skarorna med hög röst inför Lammets thron: "Du är dödad och har igenlöst oss åt Gud med ditt blod." O, när sådant blir lefwande och sannt för wåra hjertan, då blifwa wi på en gång saliga och hafwa nu icke mer ord för att wärdigt prisa denna Guds kärlek, att Han för wår skull icke skonat sin egen Son, utan gifwit Honom ut för oss alla.

För oss alla. Detta är nu den tredje punkten i wårt språk, som bör förklara oss Guds kärlek, i det Han utgaf sin Son för oss. Han gaf Honom ut för oss alla. Denna omständighet medförer twenne högst wigtiga lärdomar om

Guds kärlek. Den förra är den, som ligger i sjelfwa uttrycket, att **hwar och en**, ingen enda utesluten, är försonad i Christi död, är igenlöst med hans blod ifrån alla sina synder, ifrån döden och djefwulens wåld, och kan, får och bör annamma denna nåd och warda salig. Den andra lärdomen är den, att när Christus är utgifwen för alla, således äfwen för de grufligaste syndare, följer deraf, att Guds nåd och kärlek måste wara alldeles oberoende af någon wår wärdighet, och således äfwen oberoende af wåra bättre eller sämre stunder — den måste således wara en **oföränderlig** kärlek. Låtom oss ofta och djupt betrakta sådant.

Ja, detta är wår själatröst, En källa af all nåde, Att Jesus har oss återlöst Och frälsat af all wåde.

O Gud, hur är din kärlek stor. Hur wille du oss lisa, oss hjelp bewisa; Den der på jorden bor, Kan det ej fyllest prisa. Den 12 December.

Huru skulle Han icke ock gifwa oss allting med Honom? Rom. 8: 32.

Detta är den mest följdriktiga slutsats af det föregående. Då Gud gifwit oss den allrastörsta gåfwan, will Han icke förneka oss de mindre. Hans egen Son är wisst den allrastörsta gåfwa, som någonsin kunde blifwa gifwen; då skall sannerligen ingenting, som är godt och nyttigt, undanhållas dem, för hwilka Gud welat gifwa en sådan gåfwa. Han skall gifwa oss allting **med Honom**. De orden **med Honom** gifwa tillkänna, att wi få allting för Christi skull och i följd af, att Han blir oss gifwen; likasom en brud får del i allt, hwad brudgummen eger. Redan här har Fadren med Sonen gifwit oss de allrastörsta gåfwor: en ewig nåd och förlåtelse för alla synder, frihet från lagens förbund och all förbannelse, en ewig rättfärdighet för Gud, den Helige Ande i hjertat, de heliga änglars tjenst och beskydd, bönhörelse och hjelp i alla bekymmer, ändtligen seger öfwer döden och arfslott i den himmelska herrligheten. Och månne detta war för mycket att wänta? Twärtom, säger apostelen, "då Gud **icke skonat sin egen Son**, utan gifwit Honom ut för oss alla, **huru** skulle Han icke ock gifwa oss allting med Honom?" Det ordet **huru** uttrycker det alldeles **säkra**, ja, **nödvändiga** i denna slutsats, att Gud då måste wara sinnad att gifwa oss allting med Honom.

Denna herrliga och orubbliga tröstegrund böra wi nu besinna och anwända wid alla möjliga behof af Guds nåd och hjelp. Du är t. ex. mycket nedtryckt af synder, faller och förgår dig ofta och tänker, att Gud måste tröttna wid dig och öfwergifwa dig i wrångt sinne, men du söker och beder ännu wid nådestolen om förlåtelse och hjelp; huru skulle Han då icke gifwa dig den, Han, som icke skonade sin egen Son, blott för att förskaffa oss en ewig nåd? Huru skulle Han icke ock gifwa dig en så beständig förlåtelse, att Han aldrig tillräknar dig någon synd, utan låter det wara afgjordt, att Han under hela tiden skall bära dig, sådan du är, på sin ewiga nåds armar och endast förswara dig? Huru skulle Han icke gifwa dig en sådan nåd, då Han **icke skonat sin egen Son**, utan gifwit Honom ut för oss på den tid, då wi lågo helt nedsänkta i alla synder, woro hans owänner och föraktare? Huru skulle Han nu börja att se på dina synder? — Eller du förskräckes och ängslas öfwer din otro och hjertas hårdhet, att du icke kan tro och fröjdas öfwer allt detta, öfwer Guds kärlek och Sonens utgifwande, och du suckar: O, om jag blott hade mer tro och lif i min själ! Men huru skulle Gud icke ock wilja gifwa dig det, när Han gifwit dig sin Son? Huru mycket mer skall wår himmelske Fader nu gifwa den Helige Ande åt dem, som bedja Honom. — Men klagar du då, att du icke ens kan bedja så flitigtoch allwarligt, som du borde, utan är äfwen i bönen kall och försumlig, och du önskade, att Gud wille äfwen häruti hjelpa dig: Huru skulle Han ock icke gifwa dig denna nåd, Han, som icke skonat sin egen Son, utan gifwit Honom ut för dig? — Om du då derjemte beder om förökad fattigdom i anden, förökad känsla af din wanmakt och uselhet, skulle Han då gifwa dig en kännbar rikedom på andliga gåfwor? Nej, då hörer Han äfwen denna sista bön och låter dig alltmer känna din fattigdom och stora uselhet, men gifwer dig dock så mycken nåd till tro och till bön, och hwad mer du behöfwer, att du icke skall komma på skam, icke behöfwer förgås, utan werkligen skall få ewinnerligt lif. — Misstänker du omsider hela ditt tillstånd och fruktar, att, efter allt hwad du erfarit, hört och wet i andliga ting, du sist, hemligt bedragen, skall stanna i det ewiga förderfwet, och du ropar derföre med David: "Utransaka mig Gud och få weta mitt hjerta;" huru skulle Han ock icke höra sådan bön och sörja derför, att du icke får förblifwa i något falskt tillstånd, Han, som icke skonat sin egen Son, utan gifwit Honom ut för dig, på den tid då du war hans föraktare? Huru skulle

Han icke nu höra din bön, då du bekymrad ropar till Honom och beder blott om nåd att blifwa uppriktig och Honom trogen? — Eller du känner och ser framför dig mycket fruktanswärda frestelser och ser icke, huru du skall komma lyckligt igenom dessa, men du önskar och beder, att Gud måtte göra någon hjelp; eller du lider af lekamliga bekymmer, af fattigdom eller sjukdom, eller af onda tungor och misstankar af menniskor, och du wet ingen hjelp på jorden, utan wänder dig till din Fader i himmelen: Huru skulle då Han icke höra dig och gifwa dig all den nåd och hjelp, som du behöfwer, Han, som icke har skonat sin egen Son, utan gifwit Honom ut för oss alla? Kortligen: När mitt hjerta af yttre och inre anfäktning känner sig såsom i en hwirfwelwind kringkastadt i owissa tankar, och jag wet icke, hwar jag sjelf håller till, eller hwad Gud tänker om mig; när jag i samwetet fördömes för synd och otrohet: Hwilken outsäglig tröst och hwila, om jag då kan se upp till Honom, som för wår skull icke skonade sin egen Son och ifrån werldens begynnelse för hans skull bönhört och hjelpt alla dem, som Honom åkallat! — Ja, slutligen, när min stund är kommen, att ock jag skall dö, och kanske ewighetens mörker omgifwer mig, min själ oroas kanske af skräckfulla tankar på det förflutna och tillkommande; hwilken tröst, om då någon kan ropa i mitt öra: Han, som icke skonat sin egen Son, utan gifwit Honom ut för oss alla, huru skulle icke Han nu hjelpa dig? Huru skulle Han icke äfwen i döden wara oss en lika trofast wän och hjelpare, som Han warit det i lifwet? Skall Han icke då, när wår pröfningstid slutas, uppenbara hela rikedomen af sin nåd och i högsta mening då gifwa oss allting med Sonen?

Pris Gud, all godhetskälla wid, I himmel och på jord. O, stämmen in till ewig tid: Pris Gud för nådens ord! Den 13 December.

Wandren såsom Christi evangelium är wärdt. Phil. 1: 27.

Samla i en bild alla de herrliga ting, som i evangelium äro oss gifna, och se då, huru hög och helig wår kallelse är! Wi äro Guds barn och arfwingar till den ewiga herrligheten, Christi bröder och medarfwingar, de heligas medborgare och Guds husfolk, ett konungsligt presterskap, den Helige Andes lefwande tempel, ja, helgon på jorden. Och allt detta är hwar och en skröplig menniska, som lefwer i trons förening med sin Frälsare. Och detta, så orimligt det synes oss, är likwäl så sannt, som Gud sjelf har sagt och gjort det — och på så fast grund hwilande, att alla de stormar af synd och anfäktning, som gå öfwer wårt wäsende, icke kunna göra det om intet, så länge wi ännu blifwa wid Christus och under hans skygd genom tron. Ty Herren sjelf har sagt och gjort det.

Men då wi nu kastat en blick på wår höga kallelse i Christus, se då hwilken kraft ligger i apostelens förmaning, att wi skola **wandra, såsom evangelium är wärdt.** O, när man rätt besinnar dessa förhållanden, kan man förgås af förkrosselse öfwer sitt lefwerne, äfwen om det wore wida bättre, än de flestas är! Det är icke lika, om samma lefwerne föres af en christen eller af en werldsmenniska. Likasom det icke skulle anstå konungasöner att uppföra sig lika med gatans barn, så anstår det icke christna, icke Guds barn att lefwa såsom werldens barn. Gud hjelpe oss att något bättre betänka och ihågkomma detta! Tänk, om du warit så lycklig att blifwa utwald af werlden till en Jesu wän och efterföljare, och du ser, huru hela werlden är stadd i det onda, i andlig död och förblindelse under den anden, som werkar i otrons barn, bland hwilka wi alla fordom hafwa wandrat uti wårt kötts begärelser, men du har blifwit uttagen från denna mörkrets wäldighet och försatt i Guds älsklige Sons rike och är nu delaktig af de heligas arfwedel i ljuset, njuter Guds wänskap och umgänge, har en beständig nåd, ja, ewig rättfärdighet mot alla dina brister, har den Helige Ande i ditt hjerta och en fast försäkran om den himmelska herrligheten; huru borde icke då hela ditt lif wara helgadt åt Herren, så att du aldrig mer ansåge dig såsom din egen, utan såsom kallad att alltid lefwa för din Herre och lefwa helt annorlunda än andra menniskor. Ja, hela ditt lif skulle wara en beständig wandring i Anden, att du måtte dermed pryda Guds och din Frälsares lära i alla stycken! Det är sannt, Adams fall i hela wår natur är ock en stor makt, som gör, att du wäl alltid skall få mycken bedröfwelse öfwer brister och skröpligheter och nödgas med

Paulus bittert klaga: "Det goda, som jag will, det gör jag icke, och det onda som jag icke will, det gör jag;" men du måste dock alltid stå i denna heliga öfning och hafwa till ditt beständiga mål att gifwa akt på din kallelse, såsom en Jesu wän och efterföljare, för att få wandra, som evangelium är wärdt.

Så skrifwer ock wår lärofader Luther: "Apostelen will härmed säga: I hafwen nu fått Guds ord och nåd och ären

wordna så saliga menniskor, att I uti Christus hafwen allt, det I behöfwen. Kommen ihåg detta och betänken, att I ären kallade till något helt annat och högre än andra menniskor, och lefwen jemwäl så, att man må se, att I faren efter ett högre godt, ja, redan hafwen fått det — och att I med edert lefwerne mågen wara den Herren till ära och berömmelse, som gifwit eder en sådan skatt; och sen till, att I icke gifwen någon orsak att försmäda denna skatt och förakta hans ord, utan att I mycket mer locken och uppmuntren hwar man dermed, så att de genom eder wandring och goda gerningar må bewekas till att också tro på Christus och prisa Honom. Derjemte bör här märkas, att med hwarje synd, som begås af dem, som heta christna eller Guds folk, warder icke allenast Gud förtörnad genom olydnad, utan hwad som gör synden mycket swårare, är, att äfwen Guds ord och namn derigenom warder försmädadt, och anstöt gifwes åt andra. Såsom ock Paulus säger: "För eder skull warder Guds namn försmädadt ibland hedningarna." Derföre bör en christen så lefwa, att han ändtligen skonar Guds och Christi ära, att Guds namn icke måtte försmädas och få skuld för det, att han gör ondt. Ja derföre borde christna flitigt taga sig tillwara, att de med sitt lefwerne ingen förargelse gifwa, utan låta sin Guds och Herres ära och namn wara sig kärare, än att de skulle wilja tillskynda det någon försmädelse, utan böra de hellre lemna sin egen ära, gods, lif och lefwerne i sticket. Här må nu hwar och en ransaka sitt lefwerne och eftersinna, huru omsorgsfull han är att förekomma förargelse öfwer evangelium samt att ställa sina gerningar och lefwerne efter Guds bud, till hans herrliga namns och evangelii ära. Ja, här må hwar och en, som läser detta, stanna i sjelfpröfning. **Christna och prester** skola aldrig förglömma, att alla menniskors ögon wakta på hwarje rörelse af dem. Hwad werldens barn göra, betyder litet, rörer icke Herrens ära, ty de stå icke i någon förening med Honom, utan handla för sig sjelfwa; men hwad christna göra, det skrifwes alltid på evangelii räkning. Måtte wi då se till, att wi ändtligen skona Herrens ära och derföre så wandra, som det höfwes i en **christens** höga kallelse.

Kom Helge Ande till mig in, Upplys min själ, upptänd mitt sinn´, Att jag i dig må blifwa! Låt lysa lifwets ljus för mig **Och led mig på den rätta stig**. Dig will jag helt mig gifwa! Den 14 December.

Hören, så får eder själ lefwa. Es. 55: 3.

Se nu, huru profeten här stadfäster hela Skriftens stora hufwudlära, att wi **genom tron warda rättfärdiga inför Gud**. Paulus säger: "Tron är af predikan;" och Christus: I ären rena "genom mitt tal". Icke mer hafwen I gjort, än att I hafwen hört mitt tal, och så har tron uppgått i edra hjertan, och så ären I rena. Och detta säger Christus sjelf, som skall döma på den yttersta dagen. Då nu hela Skriften binder all salighet blott wid det korta ordet **tron**, wilja wi samla all wår uppmärksamhet wid den enda punkten. **Huru kommer man till tron? Och hwad är tron?** Hwarje wäckt och frälsningssökande själ har till slut i denna punkt allt sitt bekymmer, och all dess salighet beror på denna fråga. Hör då, hwad Herrens Ande derom säger: "Hören, så får eder själ lefwa". Endast: **hören**! Tron kommer af hörandet. Tron kommer icke af sig sjelf. Det är alla wäcktas förwillelse och skada, att de blott tänka och tänka och idkeligen tänka, men icke **höra**, hwad Gud säger. På detta sätt uppkommer icke tron, icke heller genom att blott önska och wänta på den Helige Ande, icke heller genom att arbeta på sitt hjerta för att bringa det till tro. Nej, Christus säger: "genom mitt tal." Stanna och hör, huru Gud talar, tag Gud på orden och lita derpå, att Han icke ljuger, det må synas, huru illa det kan med din förtjenst, eller din eländiga bättring, och kännas, huru litet det kan i ditt hjerta. Kan du blott taga Gud på orden och med hjertats tro omfatta hans wittnesbörd om Christus, så har du ock med detsamma hela Frälsaren och allt, hwad Han förwärfwat. Märk, huru kostligt apostelen Paulus derom talat i Rom. 10: "Den rättfärdighet, som är af tron, säger så: Säg icke i ditt hjerta: ho will fara upp i himmelen? Det är, att hemta Christus här ned; eller ho will fara ned i djupet? Det är, att hemta Christus upp igen ifrån de döda. Hwad säger Skriften? Ordet är hardt när dig, nemligen i din mun och i ditt hjerta; detta är det ordet om tron, som wi predika." Hör, en sådan lärdom! Se icke hit eller dit efter Christus, will apostelen säga, speja icke omkring i owissa rymder, i ett dunkelt oändligt fjerran! Hwad säger Skriften! Ordet är hardt när dig. Hör! du har ordet — det ordet om tron! — Ja, men Christus? Hör du icke! **Du har ordet!** Tag ordet, så har du Christus. Du tycker, att Christus är så långt borta, likasom Han wore i himmelen eller i djupet, du wet icke, hwar Han är, eller huru och när Han skall blifwa din. Du sträcker dig i ett obestämdt fjerran efter Honom. Det behöfwer du icke, sägerapostelen. Ordet är hardt när dig, nemligen det ordet om tron. Omfattar du det ordet, så

omfattar du Christus. Ty i samma stund det ordet om Christus får rum i ditt hjerta, i samma stund har du ock Christus med all hans förjtenst, ja, allt hwad det ordet innehåller. På detta sätt frälsar tron. Gnd ger dig ett ord, du omfattar det, och på stunden har du, hwad det ordet innehöll och lofwade. Det war detta, som Christus wille oupphörligen lära oss, då Han gick omkring och hjelpte alla endast med ord. Han sade ett ord, de trodde det ordet, och genast skedde det. Särdeles lärorikt är exemplet af konungsmannen i Joh. 4. Hans son ligger för döden; då går han bort till Jesus och beder Honom komma och bota hans son. Men Jesus började med att straffa otron och säger: "Utan I sen tecken och under, tron I icke." Likwäl upprepade konungsmannen sin begäran. Men nej, Christus gick icke med honom. Hwad gjorde Han då i stället? Han gaf honom ett ord och sade: **Gå, din son lefwer**. "Då trodde mannen ordet och gick." Men han war så långt ifrån sitt hem, att han först den andra dagen mötte de tjenare, som woro utsända till att båda honom: "Din son lefwer." Och då han utfrågade stunden, när det blef bättre med honom, fann han, att det war just den stund, då Jesus sade: **Gå, din son lefwer** — således just den stund, då han med tron omfattade ordet. Men se här, hwad det är att "wandra i tron". Mannen fick ingenting att se; icke gick Christus med honom, icke heller fick han något läkemedel att bära och se på; han fick alldeles intet, som kunde ses eller kännas, fick endast ett ord, och med ordet allena gick han till andra dagen och fick under den långa natten åtnöja sig blott med ordet; derefter fick han wittnesbörd igenom tjenarena. Se nu här, på detta sätt skola wi ock åtnöjas med ett enda ord af denne Herren, wandra i tron och se alls intet af dess uppfyllelse.

Detta är öfwermåttan wigtigt att djupt inprägla i sitt hjerta; ty det är alldeles obegripligt, hwilka långwariga och utpinande qwal det kostar mången själ att komma ifrån sina känslor och fatta denna hemlighet, att wi måste begynna med att blott höra och omfatta ett ord af Christus och derpå lita. Man will oupphörligen känna något i sitt hjerta och erhålla en märklig erfarenhet af Andens lif, innan man skall tro. Men sådant kan icke ske oss, förrän wi först omfattat ordet.

Hur saligt att så af **Guds ord** blott bero, Att wandra för Honom från tro och till tro! Att föga förnimma och smaka och se, Men likwäl ha nog båd´ i wäl och i we. Den 15 December.

Låtom oss nu icke mer döma hwarandra, utan dömen hellre så, att ingen förtörnar sin broder eller förargar. Rom. 14: 13.

Här talar apostelen i en huld bewekande ton och innesluter äfwen sig sjelf i den önskan, han uttrycker: "Låtom oss nu icke mer döma hwarandra." Af sådant borde wi wisserligen märka, såwäl att wår **benägenhet** för bröders dömande eller föraktande måste wara mycket stark, som ock att denna synd måste wara mera **betydande** och **förderflig**, än wi wanligen tänka.

Att wår benägenhet dertill är mycket stor, det kunna wi snart finna, om wi gifwa akt på oss sjelfwa, nemligen huru färdiga wi äro att för alla möjliga anledningar döma wåra bröder. Denna benägenhet widlåder oss alla, men är isynnerhet rådande hos obrutna, sjelfkära menniskor, som icke ännu stannat för Guds kraf på den invärtes menniskan, derföre icke blifwit rätt tuktade af sitt eget elände, icke heller af Guds nåd genomträngda. Dock, månne wi icke alla känna hos oss denna böjelse? Om brodren blott icke har samma sätt att uttrycka sig, som det wi sjelfwa bruka eller blifwit wana wid, så äro wi genast färdiga att misstänka sjelfwa lifwet, fastän han ingenting talat, som **bewisar obotfärdighet** eller falskhet i anden. Om han blott har en annan mening än wi uti en fråga, som dock icke rör lifspunkten, eller ett annat sätt att wara, att kläda sig, att äta och dricka — ja, genast åter en misstanke om hans uppriktighet och allwar. Mycket mer om wi påstöta någon werklig synd och swaghet hos honom; då tro wi oss hafwa fulla skäl att döma honom, utan att först höra honom, huruwida han hyllar en klart förstådd synd, eller twärtom ligger i ånger och kamp mot synden. "Wi äro sådana dåraktiga helgon", säger Luther, "att ehuru wi sjelfwa alla dagar dragas med synden och för hela wårt lif städse behöfwa förlåtelse, så wilja wi dock, att brodren skall wara alldeles felfri." Men har han nu derjemte begått ett fel **emot oss**, yttrat om **oss** ett förnärmande ord eller dylikt, då hafwa wi genast ögon såsom örnens, att se och uppsöka alla fel hos honom. Sådant är menniskohjertat. Och här är den egentliga källan, hwarifrån det mångfaldiga dömandet,

föraktandet och all kärlekslöshet härflyta. Det är **hjertat**, det är wår natur med dess ondska, sjelfwiskhet och egenkärlek, hwarigenom äfwen de trogna ofta så förblindas, att de intet annat weta, än att de drifwas blott af heligt nit, då de döma och förakta sin broder, ehuru de dermed handla twärt emot denna förmaning — och emot den stora kärlekslagen, efter det de ju icke kunna med sitt dömande göra sin nästa godt, utan alltid ondt. Dennawår stora benägenhet att döma war nu wisserligen den ena orsaken, hwarföre apostelen skrifwit så mycket härom.

Den andra orsaken åter kunna wi tänka oss deruti, att detta dömande också är ett mycket **större ondt**, än wi wanligen mena. Wi hålla det wanligen för en ringa sak, om icke rentaf för något godt och rättfärdigt, att wi döma wår broder; men nu är det twärtom en mycket ond och förderflig last. Icke dermed nog, att den dömande för sin egen del föraktar Guds majestätsrätt öfwer sina tjenare och ingriper i sådant, som endast tillhörer Herren; nej, han förorsakar ock sina medmenniskor mycket ondt. Huru mycken bitterhet och kärlekslöshet, onda misstankar, söndring och partier hafwa icke uppkommit blott genom en menniskas otidiga dömande! Då en ödmjuk och förtrolig förmaning alltid är egnad att werka förbättring, är deremot allt dömande öfwer hjertats inre ställning och hemliga afsigter egnadt att werka bitterhet och ondska, afskiljande från bröderna, parti och strid. Kortligen, dömandet är i alla hänseenden ett afskywärdt ondt; och detta war wäl en orsak, hwarföre apostelen så uthålligt warnar och slutligen säger: "Derföre, låtom oss **nu icke mer** döma hwarandra."

Utan dömen hellre så, att ingen förtörnar sin broder eller förargar. Här brukar apostelen ordet **döma** i en särskild betydelse. Förut betecknades dermed det alltid för menniskan otillåtna dömandet öfwer bröders samweten, inre tillstånd och andra hemliga förhållanden; här åter betecknar det, att jag gör ett fast domslut öfwer mig sjelf, att jag aldrig will gifwa en broder anstöt eller anledning till fall. Detta sätt att tala, då samma ord brukas i olika betydelser, anwändes till att i hast hänsyfta på något föregående, kort antyda motsatser och åtskilja den ena saken från den andra. Här will då apostelen säga: I stället för att anwända edra tankar på ett kärlekslöst dömande, anwänden dem nu i kärlekens syfte, så att I dömen eller bestämmen eder för, att aldrig gifwa någon anledning till anstöt för bröderna. Orden "förtörna", "förarga" hafwa i gr.-t. enahanda betydelse, nemligen "gifwa anstöt och anledning till fall", "bekymra samwetet", föra brodren i oro och förbryllelse. Sådant kunde nemligen de starkare göra med ett otidigt bruk af sin frihet, hwarigenom de swaga antingen bragtes i oro och bryderi om evangelii rätta uppfattande eller ock till att efterfölja ett lefnadssätt, om hwars oskyldighet de ännu icke hade full wisshet i samwetet. Sådant borde de christna icke förorsaka, utan hellre fast besluta att aldrig gifwa brodren anledning till förbryllelse.

Jag blifwe såsom Jesus, Saktmodig, öm och mild; Jag blifwe såsom Jesus I allt hans sanna bild.

Jag komme sist till Jesus Ibland en skara stor Att ewigt prisa Jesus Bland tusen änglars chor. Den 16 December.

Uti det (ordet) war lifwet. Joh. 1: 4.

Hwad dessa ordens betydelse angår, är det wisst äfwen sannt, hwad skarpsinniga tolkare anmärkt, att "lifwet" här måste tagas i dess allra vidsträcktaste bemärkelse, betecknande allt det lif, som utgått från det skapande ordet, helst som i gr.- texten icke står "lifwet", utan "lif"; och wi weta, att när Gud genom ordet skapade allt, hwad lif heter på jorden, det war ifrån ordet allt detta lif utgick. Men när wi betänka evangelistens andliga syfte i sina skrifter samt hans talesätt på andra ställen, såsom i 1 Ep. 5: "Lifwet är i Guds Son;" "den som har Sonen, han har lifwet, den som icke har Sonen, han har icke lifwet;" så har han utan twifwel förnämligast tänkt på menniskornas andliga och ewiga lif, menniskoslägtets frälsning, hwilket war hufwudärendet för Guds Sons menniskoblifwande. Det är utmärkande för Johannes, som plägar framställas med solörnen till sin bild, att hans blick är djup och skarp, och att han i enkla och ringa ord inlägger mycket höga och djupa tankar. Uti detta språk är utan twifwel hans blick riktad derpå, huru hela menniskoslägtet enligt Guds första dom: "På hwad dag du äter deraf, skall du **döden dö**", genom syndafallet förlorat allt det lif, som war af Gud, och att detta lif nu finnes endast i Sonen, åt hwilken enligt hans egna ord allena är gifwet att hafwa lif i sig sjelf och göra lefwande, hwem han will. Johannes har här antydt, att allt, hwad någon menniska kan göra och åstadkomma för sin frälsning, är

och förblifwer alltsammans dödt, eller att ingen menniska äfwen med den högsta ansträngning att göra Guds wilja och att tillkämpa sig lifwet förmår detta mer, än ett dödt och stinkande lik kan göra sig sjelft lefwande. Likasom i hela skapelsen icke finnes ett grässtrå eller en mask, som icke allenast genom det skapande ordet fått sitt lif, så har ock ingen i hela menskligheten någon förmåga att genom sig sjelf lefwa i Gud och förwärfwa det ewiga lifwet, utan allt, hwad wi göra, lemnar oss ännu alltid i döden, tilldess wi, förtwiflande på allt eget görande, blott höra Guds Sons röst och derigenom blifwa lefwande. Såsom Herren sjelf betygar: "Sannerligen säger jag eder: Den tid skall komma och är nu allaredan, att de döda skola höra Guds Sons röst, och de henne höra, de skola lefwa." Och wi weta, att Christus har på annat ställe så starkt talat om denna andliga död, att Han helt enkelt liknade några andligen döda menniskor wid ett lik, som skulle begrafwas, då Han sade till mannen, som wille begrafwa sin fader: "Låt de döda begrafwa sina döda." Dermed har Herren nog starkt uttalat, att lifwet är blott i Guds Son, att den endast som harSonen, han har lifwet. Men att hafwa Sonen, det är icke att blott bedja till Honom eller att arbeta på att tjena Honom, utan det förutsätter att hafwa blifwit född af Gud, att hafwa blifwit en ny och lefwande menniska, som kan med Paulus bekänna: "Men jag lefwer dock icke nu jag, utan Christus lefwer i mig; ty det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i Guds Sons tro, som har älskat mig och gifwit sig sjelf ut för mig." Så säger ock Paulus på annat ställe: "Om en lag wore gifwen, som kunde göra lefwande, så wore rättfärdigheten sannerligen af lagen" — men det har han i sina bref widlyftigt och starkt bewisat, att ingen lag är gifwen, som kan göra rättfärdig och lefwande. Det är en wigtig lärdom, att allt, hwad wi göra efter Guds heliga lag, och all lagens werkan på menniskan icke gifwer lif; ty lagen kan blott kräfwa, hwad som finns hos menniskan, och det är icke lif. Endast densamme, som i begynnelsen skapade lif, kan gifwa lifwet, då Han blir själens lif och frid. Så är nu detta textens mening, att blott Han är lifwet. På detta sätt har ock Luther förstått wår text, då han säger: "Medelst detta enda språk är nu all mensklig förmåga och alla menskliga gerningar nedslagna. Huru will du nu upphöja den fria wiljan och egna förtjensten. Gör allt, hwad du förmår, gör alla helgons och änglars gerningar, så är det dock alltsammans dödt; ty här står dock klart och otwetydigt, att hwad som icke är i ordet, är idel död."

O, att alla arbetande och betungade själar wille betänka och tro, att med allt, hwad de någonsin med högsta ansträngning kunna göra till sin själs omwändelse och helgelse, förblifwa de dock alltid andligen döda och förtappade, så länge de icke misströsta på allt sitt görande och komma till Sonen, som allena har lif och gifwer lif; att allt wårt arbete således är fåfängt. Skall något andligt och ewigt lif winnas, måste det åter ske blott genom samma allsmäktiga skapareord, som i begynnelsen sade: "Warde", och det wardt lif. Likasom all menniskokonst på jorden, huru mästerligt den än till den yttre formen kan efterapa ett skapadt ting, icke kan skapa något lefwande, skapa lif — allt hwad som heter lif, det kan endast Gud göra — så är ock all ansträngning att erhålla ett andligt lif fåfäng. Blott i Honom, som heter ordet och i begynnelsen gjorde allt lif, blott i Honom är ännu alltid det andliga och ewiga lifwet. Sådant wille den djupsinnige Johannes här säga om ordet: **I det war lifvet**.

Är lifwets furste för mig död, Hans eget lif utgifwet För mig, då har det ingen nöd, **Då eger jag ju lifwet**.

Hwi fruktar jag, hwi räds jag då? Jag är ju salig redan, Och **lifwets** krona skall jag få I andra lifwet sedan. Den 17 December.

Hwilken jag är nådelig, honom är jag nådelig, och öfwer hwilken jag förbarmar mig, öfwer honom förbarmar jag mig. Rom. 9: 15.

Gud är stor och sjelfständig, will apostelen säga, ingen menniska. har något att fordra af Honom; ingen menniska kan ställa Honom till rätta eller äska skäl, för hwad Han gör. Han gifwer sin nåd, åt hwem Han will. Så talar ock Christus, äfwen i liknelsen om arbetarena i wingården, då Han framställer husbondens swar till honom, som knorrade öfwer, att de, hwilka kommit i elfte stunden, fått lika mycket som han, hwilken hade arbetat hela dagen och dragit dess tunga och hettan. "Min wän", säger husbonden, "**jag gör dig ingen orätt**, då du erhållit din dagspenning; men **jag will gifwa denne** så mycket som dig. **Må jag icke göra i mina ting, hwad jag will?"** På detta sätt afwisas här också judarna och alla sjelfrättfärdiga menniskor blott med det korta swaret: Gud sjelf säger: "Hwilken jag är nådelig, honom är jag nådelig; och öfwer hwilken jag förbarmar mig, öfwer honom

förbarmar jag mig." Tänk nu, hwilken outsägligt hög och wäldig tröst här gifwes åt alla fattiga syndare! Den är ock wäl behöflig. Wi hafwa allesammans en natur, som ligger alldeles nedsänkt i sjelfrättfärdighet. Hela wår natur är sådan, att om wi ock hundrade gånger haft den djupaste erfarenhet deraf, att allt är förtappadt i oss och allt fullkomnadt i Christus, börja wi dock hwar dag på nytt att söka rättfärdighet i oss sjelfwa, nemligen så, att om wi sjelfwa få nåd att wara något frommare, då hoppas wi, att Gud är oss nådig; men om wi warit mer olyckliga och haft någon swår erfarenhet af wårt förderf, då tycka wi, att Gud måste wara wred på oss; då äro wi nedslagna och rädda för Gud, alldeles såsom berodde hans nåd af wår egen rättfärdighet. Emot denna wår galenskap hjelper ingen upplysning eller erfarenhet; det är en sjukdom i sjelfwa naturen, som wi icke kunna undkomma. Men det som då skall uppehålla oss, så att wi icke alldeles följa otrosböjelsen, utan ännu blifwa i tron, det är endast **ordet**. Måtte wi då äfwen gömma och betänka det ord, wi här betrakta, huru Herren Gud så högtidligt förklarar: "Hwilken jag är nådelig, honom är **jag nådelig**; och öfwer hwilken jag förbarmar mig, öfwer honom förbarmar jag mig." Det är alldeles slut och förloradt med all mensklig wärdighet, säger oss Herren här. Hwilken jag är nådelig, honom är jag **nådelig**. Det är blott min egen fria nåd, när jag förbarmar mig öfwer någon syndare. Det finnes ingen menniska, som är wärd min nåd. I ären allesammanförtappade, om jag ser på eder wärdighet. Allt är förloradt hos eder, allt är syndigt och förbannadt; det jag gör, det gör jag för min egen skull. Så säger Herren Gud äfwen i Es. 43: Icke att du, Jacob, har kallat mig. Ja, mig har du gjort arbete i dina synder och gjort mig möda uti dina missgerningar. Jag, jag utstryker din öfwerträdelse för min skull och kommer intet ihåg dina synder."

Här må wi då något betrakta **grunderna** för en sådan nådens frihet. Den första grunden är den, att **allt, hwad menniska heter, är under synden förtappadt;** att "intet kött kan af lagens gerningar warda rättfärdigt för Gud"; att "den är icke till, som är rättfärdig, icke till en"; att "här är ingen åtskilnad, allesamman äro de syndare". Den frommaste christen bär ännu i sitt hjerta de största synder, nemligen de som strida emot de största och yppersta buden, och sedan äfwen en hel mängd syndiga tankar, lustar och begärelser emot alla Guds bud. När det nu står så till med alla menniskor, då war det ju alldeles nödwändigt, att nåden skulle wara fri och oberoende af **oss**, så wida någon menniska skulle frälsas; ty Herren Gud fann ingen menniska, som Han kunde wara nådig för hennes egen skull. Då måste det wisserligen wara så, som Han här förklarar: "Hwilken jag är nådelig, honom är jag nådelig, och öfwer hwilken jag förbarmar mig, öfwer honom förbarmar jag mig."

Den andra grunden, hwarföre Guds nåd är så alldeles fri, är den förlossning, som är skedd i Christus Jesus. För sin stora kärleks skull, dermed Gud älskade oss, utgaf Han sin ewige Son till att bota syndafallet, att taga på sig alla menniskors synder och för dem betala med sitt lif, samt att med sin lydnad tillfredsställa lagens alla fordringar och förwärfwa oss en fullkomlig rättfärdighet. På denna grund är Guds nåd så fri, att Gud icke alls ser efter någon menniskas förtjenst eller synder, när det gäller den saliggörande nåden, utan är alltid fullkomligt nöjd med alla dem, som äro beklädda med Sonens rättfärdighet, och det alla stunder, de bättre och de sämre. Ty är det endast i **Christi** rättfärdighet, wi äro för Gud rättfärdiga och fria ifrån lagen, då äro wi wisserligen **alla stunder** rättfärdiga och fria från all fördömelse, så länge wi äro i Christus. Skulle Gud ännu se efter wår wärdighet, då wore icke rättfärdigheten endast i Christus. Sådant säger oss nu Herren Gud i denna sin högtidliga förklaring: "Hwilken jag är nådelig, honom är jag nådelig; och öfwer hwilken jag förbarmar mig, öfwer honom förbarmar jag mig."

Nåden, nåden den är fri, Alla will den bjuda, kalla, Alla kunna frälsta bli, Nåden räcker till för alla; Märk blott, att wid nådethronen Är ej fråga om personen.

Salig den, som då går fram Och på **nåden** dristigt wågar Och allena med Guds Lam Sig i denna sak befrågar; Ty det är för alla skrifwet, Att den Sonen har har lifwet. Den 18 December.

Guds rike är icke mat och dryck, utan rättfärdighet, frid och fröjd i den Helige Ande. Rom. 14: 17.

Wilja wi weta, hwad som gör oss till christna, gör oss för Gud rättfärdiga och till hans rikes medlemmar, då säger här apostelen, att detta icke är mat och dryck, eller något som wi kunna göra, utan endast det stora som Gud gjort

för oss, endast "Guds rättfärdighet", med tron annammad. "Den som har Sonen, han har lifwet." Detta är den rättfärdighet, hwari Guds rike egentligen består. Derföre har ock Luther kraftfullt och skönt förklarat texten sålunda: "Guds rike, hwarigenom Christus regerar öfwer alla troende och såsom en trofast konung beskärmar, straffar, besåldar, leder och regerar dem, och de äfwen deremot trösta uppå Honom och willigt emottaga hans faderliga tuktan och straff och följa Honom i lydnad, är icke werldsligt eller timligt, utan **andligt**. Det består icke i mat och dryck eller i något yttre ting, utan endast i **rättfärdighet,** i tröstande och tillfredsställande af menniskornas hjertan och samweten. Derföre är det intet annat än **förlåtande** och **borttagande af synden**, genom hwilken samwetet blir befläckadt, bedröfwadt och förorenadt. Ty likasom ett werldsligt rike består deruti, att folket måtte kunna lefwa i ro och fredligt nära sig med hwarandra, så gifwer Guds rike sådana ting andligen, det förstör syndens rike och är intet annat än ett **beständigt utplånande och förlåtande af synder**. Deruti wisar Gud sin herrlighet och nåd i detta lifwet, att Han från menniskorna borttager och förlåter synder. Detta är ett **nådens rike** här på jorden. Men när synden med sitt hofsällskap, djefwulen, döden och helwetet, icke mer kan anfäkta menniskorna, då blir det ett herrlighetens rike och fullkomlig salighet."

Men när wi sålunda blifwit befriade från synden och beklädda med Christi rättfärdighet, då följer wisst också deraf ännu en rättfärdighet, som wi kalla "lefwernets rättfärdighet^ hwilken består deruti, att wi genom tron och Anden fått nya hjertan, så att wi nu i kärlek och willig lydnad ställa hela wårt lefwerne efter Guds ord, huru ofullkomligt det ock lyckas oss. Men wi begynna och fara derefter, att ock wi måtte så älska och tjena wår nästa, som Christus har älskat och tjenat oss. Wi wilja nu icke blott göra wår nästa all rätt, utan ock allt godt, och blifwa så alla menniskors tjenare, äfwen de swagas och oförståndigas, blott för att wara alla till tjenst och nytta. Och när wi sålunda regeras af **kärleken** och se endast på wår nästas nytta, då sker det, som Luther åter säger, att "en christens gerningar hafwa intet namn", d. ä. han

gör icke några wissa gerningar, så att man kunde nämna dem, utan han gör allehanda, som är för menniskor nyttigt; han är icke mera bunden af wissa reglor, utan endast af den, att älska och göra, hwad kärleken för hwarje fall bjuder.

Det andra, som apostelen nämner, heter frid. Denna frid består egentligen uti det goda förhållandet till Gud, att wi nu icke mer äro under hans wrede, utan i hans fulla wänskap och nåd, äro hans barn och wänner. Men med detta förlikta tillstånd följer ock genom samma tro ett saligt medvetande derom, så att wi äfwen hafwa en hjertats och samwetets frid, hwilken kallas en barnaskapets ande, i hwilken wi ropa: "Abba, käre Fader." De genom syndafallet förlorade barnen äro åter i Guds wänskap, kunna åter tala med Honom förtroligt, såsom barn med sin fader. Sådant kan ju i sanning kallas "Guds rike", ja, "himmelriket på jorden".

Det tredje stycket, han dertill räknar, är fröjd i den Helige Ande. En christen har icke blott frid, utan ock fröjd i den Helige Ande, ja, stundom en "outsäglig glädje i all wår bedröfwelse". Denna glädje "i den Helige Ande" är wisserligen också en naturlig följd af den lefwande tron på evangelium, hwilket ju bådar oss en "stor glädje", såsom ängelen sade wid Jesu födelse; men på samma gång är den äfwen, likasom tron sjelf, en direkt gåfwa af Gud och ett sådant Guds werk, som ingen känner utom den, som erfar det. På denna fröjd öfwer evangelii nåd hafwa wi många exempel i Skriften, såsom de tretusen på pingstdagen, den ethiopiske kamereraren, fångwaktaren i Philippi m. fl. Den själ, som ifrån wredens tillstånd kommit i förlikning med Gud och nu i Andens ljus ser, uti hwilket himmelrike af nåd och salighet hon då inträdt, måste ju innerligen glädjas och fröjdas, om hon är wid klar besinning. Denna fröjd gifwes ock ofta i rikaste mått genast wid den första troswissheten och i de ljufliga bröllopsdagarna, då Brudgummen är nära eller förnimbar, då ännu icke hans fördöljande och andra pröfningar blifwit för swåra. Dock gifwes fröjden mycket olika, efter Herrens särskilda uppfostran med olika själar, och wanligen så, att den, som har mindre bedröfwelser, också har mindre af den öfwernaturliga glädjen, då deremot efter en större bedröfwelse wanligen gifwes en större fröjd — såsom de heligas historia och erfarenheten lära oss.

I Jesu namn jag nu har ro, Så ofta jag får nåd att tro, Hwad det för Gud betyder. Då fruktar jag för intet här, Ty der jag ser, att Herren är Min käre Gud och Fader.

I **Jesu namn** jag fröjdar mig, Fast smal och törnig är den stig, Hwarpå jag måste wandra. Wisst kännes det rätt swårt ibland, Men när det bär till lifwets land, Hwi skulle jag wäl klaga? Den 19 December.

Han, som uppwäckte Christus ifrån de döda, skall ock göra eder dödliga lekamen lefwande för sin Andes skull, som bor i eder. Rom. 8: 11.

Han skall **göra eder dödliga lekamen lefvande**. Dessa ord wisa, att just wåra egna kroppar, just de kroppar, som nedläggas i jorden, skola genom Guds allmakt återställas till lifwet, ehuru så förändrade och förherrligade, att de i afseende derpå skola icke wara desamma som förut. Sådant war redan för Job uppenbaradt, då han sade: "Jag skall warda omklädd med denna min hud och skall i mitt kött få se Gud." Och profeten Esaias säger: "Dina döda skola lefwa och med lekamen uppstå igen. Waken upp och berömmen eder, I som liggen under jorden; ty din dagg är en grön marks dagg, och jorden skall gifwa ifrån sig de döda." Hwarje själ skall på den yttersta dagen återförenas med sin egen kropp, med hwilken hon i tiden gjort godt eller ondt, tjenat Gud eller djefwulen. Ty såsom kroppen här i tiden warit själens organ eller werktyg, så måste den ock deltaga i den salighet eller de plågor, som följa i den andra werlden, allt efter som menniskan lefwat i mörkrets rike och tjenat synden, eller i Christi rike och då gjort det goda för hans skull. Men, såsom redan är antydt, skola de uppståndna kropparna wara så förwandlade, att de skola passa för det ewighetslif, i hwilket de skola ingå. Det förgängliga måste ikläda sig oförgänglighet, och de, som warit förenade med Christus och hans Ande, skola nu warda Christi förklarade lekamen lika. Så som de hafwa här i tiden burit den förste Adams liknelse, hwilken war af jorden jordisk; så skola de i uppståndelsen bära den andre Adams liknelse, hwilken war himmelsk. Uti Phil. 3 läsa wi om Christus: "Hwilken skall förklara wår skröpliga lekamen, på det Han skall göra honom lik med sin förklarade lekamen, af den kraft dermed Han förmår underlägga sig allting." Likasom när Christus förklarades på berget, hans ansigte "sken såsom solen, och hans kläder woro hwita som ett ljus"; så skola ock, enligt Christi egna ord, "de rättfärdiga skina såsom solen i deras Faders rike." Herren Gud föröke oss tron! Uppståndelsens hemlighet och herrlighet är så oändligt mycket högre, än att något menniskoförnuft kan fatta den, att den, som will härom tillfråga sitt förstånd och tycke, måste stanna i mörka natten af otro och twifwel. Här fordras att blott weta, på hwem man tror, weta, om Han är både allsmäktig och sannfärdig, och sedan wet man, huru det skall tillgå i uppståndelsen. Men då fordras här wisst äfwen, att mer än en gång bedja Gud om trons gåfwa. **För sin Andes skull, som bor i eder**. För ännu mera eftertryck upprepar apostelen här grunden för deras wisshet om en herrlig uppståndelse, nemligen att Guds Ande redan bodde uti dem. Han will säga: Tänk, när Gud redan gifwit eder sin Ande, när edra kroppar redan på jorden warit Guds tempel, i hwilka Han bott och werkat, hwilka Han helgat och renat, wisserligen wittnar detta, att Han ärnar göra något herrligt af dem. Det wore att nedsätta den Helige Andes majestät och ära, om dessa hans tempel, edra kroppar, skulle såsom ruiner förläggas och blifwa till intet. Och måtte hwar och en tänka härpå. Det är wäl och godt, att du i alla fall tror på **själens** odödlighet; men det är alldeles icke likgiltigt, om du tror **allt** Guds ord, eller upptager och tror, blott hwad du finner rimligt, och deremot twiflar på annat. Dermed har du redan afträdt från **trons** wäg och kan sägas icke mera **tro**, blott på Herrens ord **tro**, utan du tänker fritt, hwad ditt arma förnuft och tycke förestafwa. Nu är det ju icke själarna, utan wisserligen kropparna, om hwilka Herren så ofta försäkrade: "Och jag skall uppwäcka honom på den yttersta dagen." Om nu du icke förstår, huru förmultnade eller förbrända kroppar skola kunna uppwäckas, eller huru hafwet skall återgifwa sina döda, eftersinna då, om du förstår, huru Gud en gång skapat alla ting af intet, eller hwem som gifwit Honom ämnet till allt. Swara Honom på de frågor, Han ställde till Job: "Hwar war du, då jag grundade jorden?" Böj dig för den Höge och Högtbesutne och bekänn, att du förstår intet, och att Han är en allsmäktig undergörare. Bed om en stråle af hans ljus och skåda sedan på allt, hwad Han gjort för oss, då Han sändt oss sin Son, sitt ord, sina sakramenter, sin Ande, och eftersinna, om icke allt detta wittnar, att Han ärnar göra oss herrliga till både kropp och själ — och du skall bekänna, att Han, "som har igenfört ifrån de döda den stora Fåraherden genom det ewiga testamentets blod, wår Herre Jesus", skall också återföra hans folks kroppar för sin Andes skull, som bor i dem. Högtlofwad ware hans herrliga namn ewinnerligen!

När min sista stund månd´ wara, Uppehåll mig med din hand, Låt min ande salig fara Hädan till ditt fröjdeland.

Öppna du mig lifwets dörr Och till Fadrens hus mig för, Milde Herre Jesu Christe! Jag din kärlek aldrig miste.

Gud ske pris, att jag är renad Uti Jesu Christi blod, Och med Andens pant förenad Med din Son, min Frälsar´ god, Du mig nu ser nådigt an, Att för dig jag framgå kan, Lof och tack dig gladligt bära Och ditt namn der ewigt ära. Den 20 December.

Mig förutan kunnen I intet göra. Joh. 15. 5.

Det är anmärkningswärdt, att i grundtexten står här ett dubbelt nekande, som uttrycker: "alldeles intet." Jag will icke glömma, att Herren sjelf här sagt: "I kunnen **alls intet, alls intet göra**". Och Han har ännu härtill lagt en bild, som på det starkaste uttrycker detta "alls intet", nemligen i den från stammen afbrutna grenen, som ligger på marken och förtorkas; det är ju omöjligt, att en sådan gren skulle i detta tillstånd bära frukt. Se, om en sådan gren säger Christus: "Såsom grenen icke kan bära frukt af sig sjelf, med mindre den blir i winträdet, så kunnen icke heller I, utan I blifwen i mig." Allt bedjande, allt allwar, all kamp och strid äro fruktlösa, tilldess I ären först inympade i mig. Utan I blifwen i mig, kunnen I ingen frukt bära. Så talar Christus här. Och så säger apostelen: "Wi äro icke ens beqwäma något tänka, såsom af oss sjelfwa." Besinna, när man icke ens kan regera sina tankar, hwad kan man då göra? Så säger ock samme apostel, att Gud äfwen måste gifwa dig den goda uppriktiga wiljan. Han säger: "Gud är den, som werkar i eder både wilja och gerning efter sitt goda behag." Och detta werkar Han i de förödmjukade själar, som af sina egna fruktlösa bemödanden endast lärt, att de sjelfwa allsintet förmå. När de höra hans röst och låta sig wändas till Jesus, gör Han dem lefwande i Honom. Men wilja de sjelfwa strida och werka, då måste ännu allt ondt råda öfwer dem. — Sådant hade en gammal christen lärt, då han till en yngre broder, hwilken klagade öfwer sin ömkliga wanmakt i striderna, gaf det underliga swaret: "Det är ju icke möjligt, att du kan segra, medan du strider." Då detta ansågs alltför kätterskt, tillade den gamle: "Så länge **du** strider, menar jag, så länge ditt eget jag ännu har någon kraft oförsökt och ärnar genom den öfwerwinna." Nej, du skall blifwa till intet. Då kommer Herren och frågar dig: Har du ännu någon förmåga att försöka? Kan du ännu göra något sjelf? Swarar du då af hjertat: Nej, jag är förtappad, det är slut med mig; så säger Herren: Då kan jag wäl draga dig utur träcken och sätta dina fötter på ett hälleberg, så att du kan gå wisst.

Så beror då allt lif, all lust och kraft att bära frukt af blifwandet i Christus. När jag har den saliga hemligheten i mitt hjerta, att jag är i Guds wänskap, att Gud förlåtit mig alla mina synder, och att jag har af Christus en sådan outsägligt stor tjenst och nytta, nemligen att ingen synd tillräknas mig, utan jag lefwer i ett sådant förhållande af beständig skuldfrihet, som om ingenting wore synd, som om aldrig någonlag warit oss gifwen, hwarken ett eller tio bud - o, då blir mig den Herren på allwar dyrbar, och då bryr jag mig föga om hela werlden, då will jag lefwa för min Herre, då bekänner jag Honom med ord och exempel och gör nu med nöje, hwad förr warit swårt. Jag är wäl icke befriad från det orena och motsträfwiga köttet, men i denna trosförening med Frälsaren ligger dock den egentliga fruktbärande kraften. Derjemte kan jag nu först rätteligen bedja emot allt ondt, ty jag beder nu i tron och i Jesu namn, och icke med detta sjelfrättfärdiga syfte, som förut gjorde, att Herren icke kunde höra mig; ty då hade endast min sjelfwiska inbillning fått näring. Nu har jag allt uti Herrens nåd och ser blott på hans wälbehag; och då gäller, hwad Herren säger: "Om I blifwen i mig, och mina ord blifwa i eder, allt det I wiljen mågen I bedja, och det skall ske eder." Och hwad du icke får på denna wäg, nemligen genom blifwandet i Honom, det befall åt hans wishet och wälbehag. Han kunde wäl, om Han wille, göra dig alldeles helig och änglaren; men Han wet bäst, hwad som är oss nyttigast.— Du swarar: "Icke kan den Helige wilja det onda; wisst måste felet wara hos mig, då jag icke får den och den kraften!" — Sannerligen, felet är wisst hos dig, men nemligen något sådant fel, som Christus omtalat. Du will t. ex. lefwa i din egen starkhet och icke i hans nåd, då är det felet. För en sådan benägenhet lät Han Petrus sållas af satan och Paulus kindpustas af en sådan, för att lära honom icke förhäfwa sig, och sade: "Låt dig nöjas åt min nåd; ty min kraft är mäktig i de swaga." Den gången war swagheten för Paulus helsosammare att lära känna än starkheten. Eller du will lefwa i fåfänglighet, i en förströdd och verldslig anda och icke hålla dig tätt intill din Frälsare, men will dock sjelf föra ett warsamt och christligt lefwerne; då är det felet, ty då aftaga genast frukterna, och Herren säger: "Såsom grenen kan icke bära frukt af sig sjelf" o.s.w. Likaså, om du lefwer i otro och trälsinne, såsom redan är wisadt, då kan du icke bära frukt.

Häraf kommer, att om det ock ser ut än så orimligt, att du skall fortfara att blifwa i Honom, då det synes dig så skröpligt med din kraft, så finnes intet annat råd; hwart skall du fly? Han är den ende, som har all makt i himmelen och på jorden! Han är den ende ormaförtramparen, som är kommen att förstöra djefwulens gerningar. Sök då blott att blifwa ännu närmare förenad med Honom och komma till en ännu wissare tro.

Jag will nu ej ha annan tröst, Ej annat råd än detta: **Att Jesus har mig återlöst** Och ställt **min sak tillrätta**.

Ty har jag det, då har jag nog, Mitt samwet att befreda, Då skall ock Han, som för mig dog **Mig i sin sanning leda.** Den 21 December

Detta är mitt testamente med dem, då jag borttager deras synder.

Rom. 11: 26.

Här talar den store Herren Gud. Hör hwilket språk! "Detta är dem testamentet af mig", eller mitt förbund med dem, "då jag borttager deras synder". Detta är Guds testamente. Ett testamente är det mest oryggliga förbund, då det är "gilladt" och stadfästadt "genom hans död, som gjorde testamentet". Det är då dennes yttersta wilja, och man tager sedan intet derifrån, "man lägger icke heller något till", såsom apostelen anmärker. Ett sådant oryggligt förbund säger Herren sig ock göra med det affälliga Israel. Och hwaruti består då detta förbund? Så säger Herren sjelf: "Att jag borttager deras synder." Så beskrifwer Han detta förbund i Jer. 31, nemligen att detta nya förbund skulle icke wara sådant som det förra, det Han gjorde med fäderna, då Han förde dem utur Egypten, och de kommo till Sinai; nej, detta skulle wara ett nytt och ett annat förbund. Och skilnaden skulle isynnerhet wara denna, att då i det förra förbundet lagen war skrifwen på stentaflor, för owilliga hjertan, så att Han "måste twinga dem", så skulle i det nya förbundet lagen skrifwas i deras **hjerta** och **sinne**; och då i det förra förbundet synden icke skulle förlåtas, utan afstraffas, så skulle i det nya förbundet "missgerningarna förlåtas och synderna aldrig mer ihågkommas". Det war således **syndernas förlåtelse** och **hjertats förändring**, som skulle utmärka det nya förbundet. Detta skulle wara ett **nådeförbund**, ett **fridsförbund** och ett **ewigt** förbund, såsom Herren så ofta förklarade.

Och ett sådant förbund wille Herren göra äfwen med sitt affälliga Israel. Se då åter här den omätliga storheten af Guds nåd! Då de hade så grufligt syndat, som Israels hela historia wisar, då gör Han ännu ett sådant förbund med dem, att **Han sjelf borttager deras synder.** Wisserligen lät Han först sin rättfärdiga wrede gå öfwer dem, dels i deras hjertans förstockande, dels i alla yttre straff och plågor, i Jerusalems förstöring och folkets förskingring; men sedan will Han efter detta åter bewisa dem en sådan nåd, som det nya förbundet lofwar, will åter förlåta dem, will sjelf borttaga deras synder och aldrig aflåta att göra dem godt. Sådan är Herren Gud. Minns, att sådan är Herren Gud.

Allt detta är skrifwet oss till lärdom. Då Herren Gud benådar ett sådant folk och förlåter sådana synder, som Israels woro: hwem skall Han icke då benåda? Hwilka synder skall Han icke då förlåta? De grufligaste, owärdigaste synder äro wisserligen de, som wi begått, sedanwi emottagit mycken nåd. Ingenting förskräcker oss så, som då wi måste säga oss: **Jag wisste** Guds wilja, och **jag har emottagit så stor nåd**, och likwäl har jag så syndat. Men se nu här! Just så war det med Israel. Derjemte woro deras synder så grufligt stora. Och dock will Herren Gud förlåta alltsammans, om de blott icke "förblifwa i otron". Han will sjelf "borttaga deras synder", twå dem rena i försoningsblodet och göra dem allt godt. Är det icke här bewisadt och bekräftadt, hwad Han säger i Ef. 1: "Kom och låt oss gå med hwarannan till rätta; och om edra synder än wore blodröda, så skola de dock warda snöhwita; och om de wore såsom rosenfärg, så skola de dock warda såsom en ull." Och märkom åter de orden: "Jag borttager deras synder", nemligen att Han, den förolämpade, will sjelf borttaga synderna. Wi mena wanligen, att wi sjelfwa måste först befria oss från synderna, innan Gud kan wara oss nådig. Men här säger Herren åter, såsom öfwerallt i ordet, att Han sjelf will borttaga wåra synder. — Och syndens borttagande är twåfaldigt. Först borttager Han **syndernas skuld**, genom försoning och förlåtelse, så att de icke mer skola fördöma oss, utan wi skola för alltid wara i ett nåderike, det will säga, att alla de synder, som ännu äro i wårt kött och tywärr ofta utbryta, aldrig skola tillräknas oss, utan wara för Guds ögon, såsom de icke wore synder, utan

blott sjukdomar och lidanden, för hwilka Han will trösta oss, ja, "medlida med oss". Sedan skall Han ock borttaga synderna i afseende på deras **herravälde**, så att de icke mer skola **regera** oss, utan wi skola kunna gå en helt annan wäg genom lifwet, än hela werlden går. Herren sjelf skall med sin Ande och sin tuktan döda synden uti oss och helga hela wårt wäsende. Betänkom, att äfwen detta skall Herren sjelf göra. Wi mena wanligen, att om ock Gud för Christi skull förlåter oss wåra synder, skall det dock wara wår sak att utrensa och döda dem. Men så säger Herren: "Jag skall gifwa dem min lag uti hjertat, och i deras sinne skall jag skrifwa den." "Jag skall gifwa dem min fruktan i hjertat, att de icke skola wika ifrån mig." "Gud är den, som werkar i eder både wilja och gerning efter sitt goda behag." "Wi äro icke ens beqwäma något tänka, såsom af oss sjelfwa; men äro wi till något beqwämliga, så är det af Gud." Alla bestraffningar och förmaningar till oss skola således lära oss att söka allt hos Gud — och så lära att begära och emottaga all nåd af Gud, att för allting prisa Gud.

Du köpt mig fri med blod och död, Jag tror, att det är sannt. Du har mig frälst från ewig nöd Och skänkt mig Andens pant. O, dyra sanning, himlaskatt. Tröst, ljus i sorgens mörka natt! Nu är jag hjertligt nöjd. Den 22 December.

Si, jag lägger i Sion en förtörnelsesten och en förargelseklippa, och hwar och en som tror på Honom, han skall icke komma, på skam. Rom. 9: 33.

Huru går nu detta till? Huru kan Christus blifwa oss till skada och förderf? Huru det tillgick för judarna, det se wi tydligt i evangelisternas berättelser. De stötte sig först på hans personliga **ringhet** och **nesliga död**; och för det andra på hans lära och domar, hwilka stridde rakt emot deras. På samma sätt sker det ännu i dag. Först weta wi, huru hela den blinda werlden stöter sig på Christus och hans evangelium, såsom på en "dåraktig predikan", en "galenskap". Guds Sons mandomsannammelse och djupa förnedring, läran om försoningen genom hans död, om sakramenterna m. m., allt är det en galenskap för den naturliga menniskan. Men den egentliga "förargelsen", hwarpå wår text måste närmare syfta, då den betraktas i sitt sammanhang, är sjelfwa den hufwudläran, att Christus benådar och saliggör de owärdigaste syndare, under det Han fördömer de frommaste werkhelgon. Detta är den rätta "stötestenen" i alla tider; så att det ännu alltid heter så: "Denne undfår syndare" — "wisste Han, **hurudan** denna qwinnan är, som handterar Honom; **ty hon är en synderska**" o.s.w. Christus skulle icke undfå syndare, utan blott heliga. Denna "förargelse" eller **anstöt** uppstår ännu allestädes, der evangelium i Ande och sanning predikas; och detta icke blott hos lättsinnigt folk, utan ock hos många som "hafwa nit om Gud" och "fara efter rättfärdighet", hos många som förut gällde för de mest upplysta och fromma christna, hwilka nu blifwa alldeles förwirrade och börja försmäda det ewangelium, som dock är Christi eget nådefulla ord. De kalla det då en ny och för helgelsen farlig lära och blifwa rentaf dess fiender. Det händer dem alldeles så, som hos profeten säges: "De skola **besnärjas** och warda **fångna**." Ty hade icke Christus med sitt evangelium kommit till deras ort, så hade de alltid förblifwit ostörda i sin fromhet; men nu blifwa de "besnärjda" och uppenbara såsom evangelii fiender, blott derföre att detta kom till dem i ett klarare ljus samt i kraft och bewisning.

Och hwar och en, som tror på Honom, skall icke komma på skam. Lofwadt ware Herrens namn! Fastän mängden af Israel och mängden i christenheten stöta sig och falla på denna stenen, äro dock andra, för hwilka Han är en "kostlig hörnsten", en salighetsklippa, på hwilken de bygga all sin tröst i lifwet och i döden; och till sådana säges nu här slutligen denna försäkran: "Hwar och en, som tror på Honom,skall icke komma på skam." — "Icke komma på skam", will säga: icke blifwa swiken i sitt hopp på Honom. Det skall icke fela, att wi ej werkligen skola få allt det, som wi i tron på Christus hafwa hoppats. Men att en särskild försäkran derom gifwes, det wisar, att de troende också pläga anfäktas med den fruktan och owissheten: Månne jag ock werkligen eger och uppnår, hwad orden innehålla och lofwa? Att sådan owisshet beswärat helgonen, se wi ock öfwerallt i deras historia, likasom wi alla känna det hos oss sjelfwa. Så fördoldt är lifwet i Gud, så många äro wåra brister och skröpligheter, så swag och dunkel är wår tro, att wi ofta ej weta, om wi werkligen äro ett saligt folk, fastän wi tro på Jesus. Då kommer den ewige Fadren här och försäkrar: Byggen med all trygghet på den stenen, som jag lagt i Sion. Han swiker aldrig. Hwar och en, som tror på Honom, skall icke komma på skam. Och måtte wi då synnerligen akta och gömma de orden: **hwar och en** — här är ingen åtskilnad; här är ej en enda menniska

undantagen — **hwar och en** som tror på Honom — **hwar och en** som i sin syndanöd flyr till Honom, hwar och en som förtwiflar på all sin egen rättfärdighet och alla egna försök att frälsa sig, men i sådan förlägenhet hörer och omfattar evangelium om Christus, d. ä. som så drages till Honom och fästes wid Honom såsom de syndare och synderskor, hwilka i Christi kötts dagar blefwo hans folk och nya menniskor — **hwar och en**, som så tror på Honom, **skall icke komma på skam** — **kan** icke, **får** icke komma på skam, utan **skall få ewinnerligt lif**, så sannt Gud är trofast och sannfärdig och icke kan bedraga de sina.

Kom till Jesus, kom till Jesus, Hur eländig du ock är! "Utan penningar", "för intet" Allt, ja allt, dig gifwes här! I sitt blod will Han dig rena, Pryda och dig göra täck, Ställa dig inför sin Fader Utan skrynka eller fläck

Ingen här är utesluten, "Kommen **alla**", ropar Han; Han will wederqwicka alla, Och Han både will och kan. För det arma, trötta hjertat Har ej werlden mycken ro: I den genomstungna sidan, Endast der är tryggt att bo.

Lyssna då till bjudningsordet: "Mästarn låter kalla dig!" Måtte ingen, då Han kallar, Hemligt undandraga sig! "Allt är redo", säger Herren, Allt är i hans hjerta godt; "Den der will", o, må han komma, "Den der törstar", dricke blott! Den 23 December.

Ära ware Gud i höjden och frid på jorden, menniskorna en god wilja. Luc. 2: 14.

Så sjöng den från himmelen utskickade änglaskaran på Jesu födelsedags morgon, när budskapet war utropadt: "I dag är eder född Frälsaren." Straxt wardt med ängelen ett stort tal af den himmelska härskaran, de der lofwade Gud och sade: "Ära ware Gud i höjden och frid på jorden, menniskorna en god wilja." Huru mycket mer skulle icke wi, som äro af det så högt wälsignade menniskoslägtet, wi, hwilka den glada tidningen egentligen angår, böra fröjdas och sjunga detta Herrens pris?

Detta ämne är derföre högst glädjande och kärt för trogna hjertan. Ja, det är wäl i sig sjelft så stort, herrligt och glädjande, att den som kunde riktigt tro och se det gudomliga under af nåd och kärlek, som ligger deruti, "att den ewige Guden blir ett menniskobarn, att Skaparen ligger på hö och skarn och oss helt och hållet sig skänker", skulle wäl för stor glädje knappt kunna lefwa, skulle wäl af idel outsäglig fröjd beständigt ropa ett ewigt och oupphörligt: "Ära ware Gud i höjden!" Ingen på jorden kan wäl rätteligen tro och fulleligen besinna detta; men de trogna hafwa dock öfwer detta ämne, såsom öfwer allt hwad Christus gjort till wår frälsning, en sådan glädje, som eljest ingenting annat i hela wida werlden kan skänka, och en sådan glädje som eljest ingen annan, ingen, som icke är rättrogen, någonsin haft.

Häraf kommer, att detta ämne äfwen förträffligen tjenar dig, om du en gång wille rätt allwarligt pröfwa halten och beskaffenheten af din gudaktighet. En sann julglädje, likasom all werklig glädje öfwer Christus och i Christus, utmärker werkligen en sann christen. På glädje och glädje är stor skilnad. Mången kan wäl wid julen wara upprymd för några ljufwa högtidskänslor, hwartill många anledningar kunna bidraga; men att werkligen för egen del wara så glad åt sjelfwa Frälsaren och hans födelse, att han börjar älska, prisa och omtala Honom, såsom man ju gör, när man är glad åt något, det kan han icke en half timme. Mången går ännu längre: han kan wara mycket religiös, andäktig, nitisk, werksam för Guds rike, tänka och tala klokt i andliga ämnen, ja, bedja, kämpa och göra många goda werk för att warda salig. Men att **werkligen i sitt hjerta glädjas öfwer Frälsaren**, att med lust tala om Honom, bekänna och prisa hans förtjenst, det kan han icke en enda timme. Och hwad bewifar detta? Ja, hwad **kan** detta bewisa annat, än att Christus icke ännu blifwit sådana menniskors hjertetröst och skatt; att de icke ännu rätteligen trott på Honom; att deicke fått Anden, som gifwer lif; att de äro antingen i en köttslig säkerhet inwärtes midt under all religiositet, såsom fariseerna — ty då har icke Christus sådant wärde, att hjertat kan blifwa gladt — eller ock ligga de för hemliga skötesynder, eller af judiskt egenrättfärdighetsarbete, ännu i otro. Skriften kan icke warda om intet, hwilken säger: "Andens frukt är kärlek, fröjd, frid. Guds rike är rättfärdighet och frid och fröjd i den Helige Ande." Der det nu aldrig blifwit frid och fröjd i den Helige Ande, der har ännu aldrig Andens lif eller Guds rike tillkommit. Och åter säger Skriften: "Jag tror, derföre talar jag." "Der eder skatt är, der blir ock edert hjerta; och dermed hjertat är fullt, deraf talar munnen." Häraf åter följer, att den som icke will tala om Christus, icke har sin lust deri, utan hellre talar om andra ämnen, hwilka wäl ock kunna

wara wigtiga, den har i dessa andra ämnen större skatt, större glädje och tröst än i Christus; och Christus är då icke hjertats trosgrund, om ock förståndets och bekännelsens. Ja, häraf följer, att så länge du aldrig blifwit så tröstad och glad i Christus, att du börjat wilja tala om Honom, prisa och bekänna Honom, så har du icke ännu rätteligen trott; du är antingen under **syndens träldom**, säker och sofwande, eller under **lagens träldom** i finare eller gröfre egenrättfärdighetsarbete. Så sannas ännu alltid andligen, hwad de ifrån babyloniska fångenskapen frigjorda israeliter om sig bekände: "Då wi woro fångna, då wi sutto wid de elfwer i Babel, då upphängde wi wåra harpor på de pilträd, som der när äro; då bådo de oss sjunga och i wår gråt wara glada; men — huru skulle wi sjunga Herrens wisa i främmande land?" Och så är det. Att wilja förmå en otrogen själ, som ännu är främmande för Gud och bunden i sin ande, till andlig glädje, är lika fruktlöst, som att wilja förmå snö och is att brinna. Sjunga och tala kan man möjligtwis; men att werkligen glädjas, det är hjertats egen fria sak, som man icke kan twinga sig till. Och att fröjdas i Frälsaren och sjelfmant beprisa hans förtjenst, det är en Andens frukt, är Guds fria gåfwa. På Sions berg sjunges en sång om Lammet, som är dödadt; "och ingen kunde lära den sången", förutom de tecknade. Och ingen kan smaka en rätt julfröjd, förutom de troende.

Detta är egnadt att tjena oss till sjelfpröfning. Detta wisar oss ock, hwad som egentligen fordras för att få en sann julfröjd, nemligen att hafwa lärt känna, hwad **synden** will säga, samt i Christus finna sin **förlossning** derifrån — med andra ord: här fordras **bättring** och **tro**.

Så må en hwar wara glad Och gå med herdarna åstad Att se, hwad Gud har oss beskärt Och med sin enda Son förärt.

Mitt hjerta, si, ho lades der I krubban ned? märk, ho det är Det Jesus är, sann Gud och man: Ej större under spörjas kan.

Den högsta tröst Han blifwa skall, Han hjelper oss från synd och fall, Han är den rätte frälserman Säll den på Honom trösta kan.

Han förer med sig salighet, Den Gud beredt af ewighet Åt dem, som uti himlens höjd Guds rike få med ewig fröjd.

Den 24 December.

Ordet wardt kött. Joh. 1: 14.

Ordet, det ewiga ordet wardt kött! Guds ewige Son blir menniska, en werklig menniska, blott icke en syndig, utan en **ren menniska**. Född af qvinna. Den, som är född af en sann, naturlig qwinna, måste wara en sann, werklig menniska. En werklig qwinna föder intet annat än en werklig menniska. Så är då Guds ewige Son werkligen en medlem af wårt slägte, så att hans stam och slägtingar räknas ibland Adams afkomlingar, såsom ock första bladet af nya testamentet wisar. Guds Son är wår slägtinge, wår blodsförwandt, "bröderna lik", synden undantagen. Obegripliga Guds kärlek, som fattade ett så besynnerligt och nådefullt råd om wår frälsning!

Men här swartnar det dock för förnuftets öga. Guds ewige Son wår blodsförwandt, wår broder! Är det sannt? Är det möjligt? Jag börjar och jag slutar, och jag börjar igen med denna punkt. Är det sannt? Är det möjligt? Jag kan icke begripa det, men jag kan icke heller komma ifrån det. Mina tankar snärjas såsom uti ett nät af ewiga obegripligheter, men också oundkomliga wittnesbörd; och frågan har den wigt, att med den hela kristendomen står eller faller, och med den wår frälsning och salighet. Å ena sidan är det alldeles för mycket stort och herrligt, att wi arma fallna menniskobarn skola wara så högt skattade och hedrade, att Guds ewige Son skall wara wår broder och blodsförwandt — det är för mycket stort och herrligt, så att jag icke kan tro det för dess storhets skull. Å andra sidan är mig denna stötesten för swår att bortkasta. Der står en hel werld af wittnesbörd om Honom: Först en hel lång werldsålder af besynnerliga förutsägelser och sedan en efterföljande werldsålder af besynnerliga uppfyllelser, af de underbaraste punktliga uppfyllelser af allt, hwad som war förutsagdt. Kan jag helt bortkasta den personen, som utgör föremålet för alla dessa förutsägelser och uppfyllelser? Den stenen, som af byggningsmännerna blef bortkastad, men hwilken Gud dock gjorde till en hörnsten, skall ock jag försöka att

bortkasta honom? Eller kan jag bortkasta, blott hwad jag ser för ögonen i denna dag af hans rike på jorden? Ja, kan jag bortkasta allt, hwad jag sjelf erfarit af den trogne Herren? O nej, Han är en lefwande och närwarande Gud, wi känna Honom ju, och det blott såsom uppenbarad i köttet; ty ingen känner Fadren utom Sonen. Men då — kan jag då å andra sidan tro allt detta stora och herrliga, som ligger deri, att Gud är worden uppenbar i köttet? Det är ju dock alldeles för mycket stort och herrligt! Och likwäl är det en ewig och gudomlig sanning — en sanning, som är lika wiss och gudomlig, omock alla menniskors förnuft går sönder på densamma. Ja, Gud ware lof, att wi icke kunna begripa den, d. ä. att wi icke hafwa en så liten Gud, att wårt arma blinda förnuft kan följa Honom. Gud beware oss för att hafwa en Gud, som icke skulle öfwergå wårt förstånd!

Men att det arma, fallna och trånga hjertat icke kan behålla denna outsägliga skatt och glädje, det är dock en plåga, för hwilken man kan önska sig en snar förlossning. Kunde jag blott behålla denna stora herrlighet lefwande i mitt hjerta, att Guds ewige Son är wår blodsförwandt, wår broder, då wille jag intet mer, då hade jag nog. Ja, för tid och ewighet nog. Ty då skulle jag dock draga sådana slutsatser af det saliga förhållandet, att icke mer någon enda sorglig tanke skulle kunna få rum i mitt hjerta; nej, mitt arma hjerta skulle wäl hellre wilja sönderbrista af allt för stor fröjd och glädje. Ty har wårt fallna och förnedrade slägte blifwit så hedradt, att Guds ewige Son har gifwit sig in i wårt slägte, blifwit en af oss, blifwit wår blodsförwandt — o, då will jag icke mer weta — då har wårt slägte sannerligen blifwit så äradt och upphöjdt öfwer alla änglathroner, ja, upp till sjelfwa himmelen, att man må wäl säga, att wår genom syndafallet lidna skada, skymf och förnedring är mer än rikligen hämnad och ersatt; så att det omsider nu är den allrastörsta ära att wara menniska — ja så, att de heliga änglar sannerligen hade skäl att önska: "Ack, den som wore menniska!" Det är sannt, hwad Luther anmärker, att sedan Guds Son blifwit en menniska, borde det dock hafwa den frukt och werkan på oss, att wi skulle innerligen älska och glädjas åt allt, hwad som heter **menniska**, och aldrig mer kunna hysa owänlighet mot någon medlem af det slägtet.

Alla christna borde ock till sin tröst och uppmuntran mot all lifwets wederwärdighet något djupare försänka sig i denna betraktelse och bedja Gud om nåd att få den in i hjertat, så att de med stor förundran och glädje kunde säga: Nu will jag intet mer! Guds Son är en menniska. Då skall med allting blifwa wäl. Är Guds Son worden wår blodsförwandt, då anar jag någon större kärlek i Guds hjerta till oss menniskor, än wi wanligen tro; då måste det icke wara, såsom det ofta förekommer oss, att Gud är fjerran och liknöjd om oss, nej, då måste det endast ligga något djupt fördöljande derunder, något underligt lekande med oss, när Han så förhåller sig, som om Han intet brydde sig om oss.

Ett barn är oss födt och en Son är oss gifwen, Den ewige Guden är menniska blifwen; Ur menniskoslägtet tog Gud sig en moder Och föddes i armod en menskornas broder.

Hwad salighet nu att en menniska wara, Då Gud i wårt kött sig så täckts uppenbara! Nu stige en jublande lofsång från jorden, **Att enfödde Sonen wår broder är worden**. Den 25 December.

Si jag bådar eder en stor glädje, hwilken skall wederfaras allt folk. Luc. 2: 10.

Hwilken är den stora, fröjdfulla sak, som ängelen här bebådar? Swar (Gud ware oss nådelig; Gud öppne wåra sinnen!): Det är ju intet mindre, än att Gud är worden såsom en af oss, att Gud är worden menniska, att Gud är worden wår broder i köttet. Hwad säger Skriften? "Efter den, som helgar, och de, som warda helgade, äro alla af en, derföre skämmes Han ock icke kalla dem bröder." Hwilken är "den, som helgar"? Gud, den helige, höge och högtbesutne. Hwilka äro "de, som warda helgade"? Menniskorna, de fallna, syndiga menniskorna. Och de **äro alla af en**. Hwad är det? De äro begge af **en natur, af ett slägte**. Gud och wi äro begge medlemmar af menniskoslägtet; Gud är menniska, wi äro menniskor. "Derföre skämmes Han ock icke kalla dem **bröder**", efter de werkligen **äro** bröder, såsom efter köttet härstammande från samme stamfader. Då tänker Christus: "Hwi skulle jag skämmas att kalla dem bröder? De äro menniskor som jag, och jag är menniska som de." Så wisade Han ock i sjelfwa werket, att Han för ingen skämdes, hwarken för sin himmelske Fader eller för någon menniska, att kalla dem bröder, utan sade den ena gången till sin Fader: "Jag will förkunna ditt namn för mina bröder och

midt i församlingen prisa dig;" den andra gången till en qwinna, Maria Magdalena: "Gå till mina bröder och säg dem: Jag far upp till min Fader och eder Fader, och till min Gud och eder Gud;" den tredje gången inför hela werlden: "Det I hafwen gjort en af dessa minsta mina bröder, det hafwen I gjort mig." Om wi nu betänka, att detta är en werklig och gudomlig sanning, att **Guds Son är worden wår broder**, att det icke är blott en wänlig och kärleksfull titel, utan en sann, stor werklighet, som grundar sig derpå, att **wi äro alla af en**, så måste wi medgifwa, att om wi kunde rätt tro och besinna detta, skulle wi wäl blifwa utom oss af glädje och förundran, skulle wi wäl knappt kunna lefwa; ja, så måste wi medgifwa, att wåra hjertan genom Adams fall blifwit förskräckligen förderfwade, stendöda, iskalla, förstockade, tillbommade och af ett tjockt, otrosmörker omslutna, då wi så litet glädjas, älska och prisa. Wi skulle längta att fara hädan och med ängslan ropa: När skall det tunga, odrägliga täckelse, som så fördöljer Guds herrlighet, borttagas? Ho skall lösa mig från denna dödens kropp?

Men ännu mer: Frågar någon efter egentliga orsaken och ändamålet, hwarföre Guds Son skulle blifwa menniska, så talar Skriften derompå det allratröstligaste sätt: "Efter barnen hafwa kött och blod, är ock Han worden delaktig deraf, på det Han skulle genom döden nedlägga honom, som hade döden i wåld, det är djefwulen, och göra dem fria, som i allt sitt lefwerne genom dödens räddhåga måste wara trälar." Och åter: "Derföre måste Han i alla stycken wara lik bröderna, på det Han skulle wara barmhertig och en trogen öfwersteprest för Gud att försona folkens synder." Si här: Han skulle derföre hafwa kött och blod i likhet med de förlorade barnen, att Han skulle med sin död nedlägga honom, som hade döden i wåld, djefwulen; att Han skulle frigöra dödens trälar; att Han skulle försona folkens synder; att Han skulle wara barmhertig, mild, medlidande och deltagande. Märk: Menniskoskulder skulle med menniskoblod betalas, såsom med lag och rätt war enligast; en menniska skulle umgälla, hwad menniskan hade brutit. "Ty tog Han blod af qwinnans blod, hwarmed Han gjorde saken god, som qwinnan hade skadat." Derföre war ock Guds första löfte, att "qwinnans säd skulle söndertrampa ormens hufwud". Guds Son skulle derföre födas menniska och wara under den lag, som war menniskorna gifwen, på det att Han skulle förlossa dem, som woro under lagen, samt dermedelst göra oss till Guds barn. Guds Son skulle blifwa menniskobarn, på det menniskobarnen skulle blifwa Guds barn.

Denna förlossning ifrån lagen genom detta barnet hade Guds Ande redan genom profeten Esaias tydligt och herrligt förutsagt: "Du har sönderbrutit deras bördas ok och deras skuldrors ris och deras plågares staf, likasom i Midians tid; ty oss är födt ett barn, en Son är oss gifwen." Hwad är denna "bördas ok" om icke synden och lagen, som trycker oss såsom en tung börda och kallas i Gal. 5: "träldomens ok"? Hwad är wåra "skuldrors ris" och "plågares staf" **om** icke lagen, som lik en tuktomästares eller en slafdrifwares gissel slår, drifwer och plågar oss i samwetet för wåra **synder**, dömer oss till **döden**, lemnar oss åt **djefwulen** och störtar oss i **helwetet**? Sådan Guds wrede, sådant grufligt elände är det "skuldrornas ris" och den "plågares staf", som wår Gideon skulle sönderbryta, såsom i Midians tid.

Ett barn i dag är oss gifwet, En Son är skänkt oss i dag; I Honom finner du lifwet, I Honom Gud har behag; I Honom uppgår för jorden Den nya himmelens sol! Ack skalle, skalle de orden Med makt från pol och till pol.

I werlden krigen wäl bullra Och makt sig spänner mot makt, Men på den spädaste skullra **Är herradömet** dock lagdt; Och öfweränglarnas skara Kring Honom prisande stå, Som är och war och skall wara. Då jord och himmel förgå. Den 26 December.

Det gjorde Gud, sändande sin Son i syndigt kötts liknelse.

Rom. 8: 3.

Dessa ord öppna för oss en hel werld af de herrligaste fröjdeämnen — de ställa på en gång för ett andligt öga den rika uppfyllelsen af hela den oräkneliga mängd af gudomliga uppenbarelser, löften och förebilder till Christus, hwaraf hela gamla testamentets långa wäntotid war uppfylld. "Den tiden, som af Fadren war förelagd", war nu kommen, då gamla testamentets barnaålder och förmyndare-regering skulle hafwa sin ända, då alla de profetiska orden och förebilderna skulle gå i fullbordan. När änglabudskapet ljöd öfwer den bethlehemitiska ängden: "Si, jag bådar eder en stor glädje, hwilken skall wederfaras allt folk, ty i dag är eder född Frälsaren", då hade ordet

blifwit kött, Gud hade sändt sin Son i syndeligt kötts liknelse. Då såg man med ögonen, i den dyra krubban, alla löftens innehåll. Här låg nu för ögonen den "qwinnans säd, som skulle söndertrampa ormens hufwud"; här låg nu för ögonen den "Abrahams säd, i hwilken alla slägter på jorden skulle warda wälsignade"; här nu den "hjelten af Juda, hwilken folken skulle tillfalla"; här nu den "Davids son", som på samma gång war "Davids Herre"; här nu den Zemah, telningen af den gamla Jesseroten, och det tecknet, att en jungfru föder en son, som heter Immanuel, Gud med oss; här det "barnet, som bär sitt herradöme uppå sina axlar och heter Underlig, Råd, Gud, Hjelte, Ewig Fader, Fridsfurste; här den Israels Herre, som skulle födas i Bethlehem, men — "hwilkens utgång har warit af begynnelsen och af ewighet", ja, här det lammet, som skulle tagas ur hjorden, och hwars blod, struket på dörrträden, skyddade mot förderfwaren. Af sådana förutsägelser och bilder war gamla testamentets tid uppfylld. O, hwad betyder dock detta? Hwad betyder detta, att genom en lång werldsålder af fyratusen år löper en kedja af förutsägelser om en wiss stor man, som skulle komma, som skulle söndertrampa ormens hufwud, bära werldens synder, och i hwilken alla slägter på jorden skulle warda välsignade? Här blifwa dock mitt mörka hjertas twifwel och motsägelser emot dessa årtusendens oräkneliga wittnesbörd såsom för wädret flygande dam och strån emot det gamla fasta berget. Herren Gud ware ewigt lof och pris och tack för sin outsägliga gåfwa!

Gud sände sin Son. Här är nu sjelfwa hjertepunkten i wårt språk och i hela wår christna tro. Men här är ock den punkt, som wi aldrig kunna rätt få in i wårt hjerta. Här är den punkt, öfwer hwilken man blott borde anställa böner med mycket åkallande, att Gud wille förbarma

sig öfwer oss och öppna wåra sinnen, att wi måtte kunna se och skåda något i de omätliga djupen af Guds nådesunder, då Han gaf åt wårt arma fallna slägte sin ewige Son.

Låtom oss se, huru orden lyda. Det heter: **Sändande sin Son**. Märk! det står icke: då **föddes** Guds Son, utan så: Gud **sände** sin Son. Det barnet, som du i anden skådar i krubban, är icke ett barn, som erhållit ett så stort mått af Guds ande och Guds wälbehag, att Gud derföre kallar det sin Son — nej, annorlunda talar Skriften. Hon säger nemligen så, att det barnet war Guds ewige Son, hwilken "war när Fadren, förr än denna werlden war skapad"; hon säger, att i Bethlehem skulle födas den, "hwilkens utgång har warit af begynnelsen och af ewighet"; att i begynnelsen war ordet, och det ordet war Gud, så att genom det är allting gjordt, och det förutan är intet gjordt, som är gjordt; och ordet wardt kött och bodde ibland oss, och wi sågo hans herrlighet, såsom ende Sonens herrlighet af Fadren, full med nåd och sanning. Sådant ligger i det ordet "sände" — Gud sände sin Son — således en Son, som war till förut, men som nu i tidens fullbordan endast blef sänd till jorden. Så säger ock Christus sjelf: "Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son." "Fader, förklara din Son med den herrlighet, som jag hade när dig, förrän denna werlden war." "Jag gick ut af Fadren och kom till werlden, nu öfwergifwer jag werlden och går till Fadren." Så säger ock apostelen Johannes: "Derpå är Guds kärlek till oss worden uppenbar, att Gud har sändt sin ende Son i werlden, att wi skola lefwa genom Honom — Han har älskat oss och sändt sin Son till en försoning för wåra synder." Och åter Paulus: "Det gjorde Gud, sändande sin Son i syndeligt kötts liknelse". Si, sådant skall du förstå, då du sitter i anden wid krubban i Bethlehem och skådar det märkwärdiga barnet, hwars födelse bebådas af hela den himmelska härskaran för fattiga herdar i nejden och af den underbara stjernan för wisa män i Österlanden. Tack och lof och ära och pris och starkhet ware wår Gud ifrån ewighet till ewighet, för hans outsägliga gåfwa! Gud sände sin Son.

Så låtom oss glädjas och alla tillsamman Nu hylla det nyfödda barnet med gamman. Pris ware dig, Herre, som föddes på jorden Och nu är wår broder och medlare worden!

Ja, låtom oss fröjdas och tacka och lofwa För denna wår Faders **osägliga gåfwa**. Fast hjertat kan derför tillfyllest ej prisa, Så ware dock **Jesus** wår sång och wår wisa. Den 27 December.

Herren har inskänkt eder en swår sömns ande och tillyckt edra ögon. Es. 29: 10.

Det, som här är öfwermåttan tänkwärdt och förskräckligt, är, att det är Gud sjelf, den store kärleksrike Guden, som omsider så straffar sina föraktare, att Han till deras ewiga ofärd förblindar dem — den samme nåderike Gud, som så brinner af kärlek till menniskorna, att Han utgifwit sin ewige Son för oss, och att Han förlåter de

owärdigaste syndare alla deras brott emot Honom, så snart de blott hylla Sonen och blifwa hans lärjungar — den Gud, som beständigt förlåter de arma barnen alla deras synder och sist will gifwa dem en ewig herrlighet, fastän de i sig sjelfwa förtjent idel wrede — denne kärleksrike Gud inskänker åt några andra menniskor en "swår sömns ande", till ohjelplig förblindelse och förstockelse, nemligen åt dem, som emotstå hans nådiga kallelse och skrymta inför Honom med blott yttre gerningar. Och denna förskräckliga straffdom har Han låtit öfwergå sjelfwa egendomsfolket, sin wän Abrahams barn, när de började så skrymta inför Honom. Här skola wi se Guds förskräckliga rättfärdighet — se, att "Gud låter icke gäcka sig" — se att på samma gång Han är öfwermåttan nådig mot de arma syndare, som höra hans röst och låta föra sig till bättring och tro, är Han en alldeles förskräcklig hämnare öfwer sina föraktare, som emotstå hans nådiga kallelse. Och må ingen tänka, att denna fruktanswärda regering af Gud tillhörde blott gamla testamentets tid; nej, äfwen den milde Frälsaren, midt i sin kärleksrika nitälskan om själarna, uttalar samma dom öfwer dem, som då hörde Honom, men icke woro hans röst lydiga, icke **wille** annamma den till bättring och tro. Tänk, hwilka förskräckliga ord af den nåderike Frälsaren, att Han uttryckligen (Matth. 13) säger sig "fördenskull" tala med liknelser, att några af folket **skulle** icke fatta det — Han sade: "Dem är det icke gifwet;" "den der icke har, af honom skall ock warda taget, det han har." Och hwad en sådan "icke har", det är mottagligheten för Guds röst, när denna tilltalar honom. Och hwad som då skall tagas ifrån honom, det är sjelfwa ljuset. Så säger ock apostelen i 2 Thess. 2: "Derföre att de icke annammade kärleken till sanningen, att de måtte blifwit saliga, fördenskull skall Gud sända dem kraftig willfarelse, så att de skola tro lögnen." Se, så långt går Guds rättfärdiga wrede i förblindelsedomen öfwer hans föraktare, att Han icke blott undanhåller dem ljuset, utan ock **sänder dem kraftig willfarelse** att de skola tro lögnen och warda fördömda.Detta sista ställe förklarar ock en händelse, som ofta bekymrar wälmenta själar, nemligen att på wissa tider, isynnerhet då evangelium blifwit med kraft och wälsignelse predikadt i ett land, äfwen de grufligaste willfarelser då uppstå och spridas i tal och skrift, ja, uppenbara anfall göras mot tron på Gud och Christus. Då förskräckas Guds barn wid tanken på de många, som skola bortföras ifrån sjelfwa hufwudsanningarna och förwandlas rentaf till förnekare. Men då böra wi weta, att sådana händelser utgöra Guds straffdomar öfwer de obotfärdiga, hwilka, med all den Guds nåd som dem erbjudes, aldrig låta säga sig, utan alltid stå Guds Ande emot. Och wi få icke klandra Guds domar, äfwen då de wisa sig i en så förskräcklig wrede, att Han sänder kraftig willfarelse till dem, som icke wille tro sanningen. Det är wisserligen ömmande, ja, en gruflig sak att skåda, huru odödliga själar nu **skola** förwillas och förhärdas, så att de "**skola** tro lögnen, på det de skola warda dömda"; men wi måste ock besinna, att det icke heller är något ringa, det de hafwa begått emot den store Herren, då de emotstått och föraktat all hans nåd — då de tilläfwentyrs icke blott hört hans ord på det kraftigaste sätt framställas, utan ock sett hans Andes werk inom landet uti många menniskors omwändelse, och dock emotstått den kraftiga wäckelse, som deri ligger - då de kanske äfwen på sina egna hjertan känt hans hulda klappande och dock föraktat allt och gått bort till werlden och fåfängligheten. På ett så förskräckligt förakt emot Gud måste ju ock följa någon förskräcklig dom. Gud är större än menniskan. Det är wisst grufligt, att menniskor skola förtappas, men det är intet mindre, att den store Guden skall blifwa föraktad och gäckad. Det skall wisst äfwen blifwa en förskräcklig syn, när Domaren på den yttersta dagen bortwisar de osaliga till den ewiga pinan; men då skall Gud wara så stor och herrlig för de rättfärdiga, att de icke skola hålla de obotfärdigas ondska mindre än deras straff, att de under outsäglig förundran öfwer Guds stora nåd och långmodighet, som frälst dem sjelfwa wid all deras synd och owärdighet, skola med afseende på de osaliga bekänna Guds rättfärdighet och endast säga: "Gud, dina domar äro rätta och allesammans rättfärdiga." Sådant böra wi betänka, när kraftiga willfarelser förwilla menniskor, som hört men föraktat sanningen. Straffdomen är gruflig, men icke större än deras brott. Om wi tycka, att Guds straffdom är för hård, kommer det blott deraf, att wi icke hålla Gud för så stor, som Han är.

Dyra själ, betänk, hwad Gud dig gifwit, Hwad din Jesus wunnit har åt dig; Då Han, tryckt af dina synders börda, Gick för dig den tunga korsets stig.

O, må Han dig då en gång ej sakna Bland de frälsta i sin bröllopssal. Wik ej af, war trofast intill döden, Om uti hans namn du gjort ditt wal. Den 28 December.

Guds gåfwa och kallelse äro sådana, att Han icke kan ångra dem. Rom. 11: 29.

Hwilken mäktig tröst innehålla icke dessa ord! Textens hufwudtanke är, att en förut af Gud gifwen nåd och utkorelse icke kan af Honom ångras eller återkallas. Nu hafwa äfwen wi en mycket tidig kallelse och utkorelse till grund för wårt salighetshopp; oss äro gifna några dyra och allrastörsta löften. Tillämpom nu derpå: "Guds gåfwor och kallelse äro sådana, att Han kan icke ångra dem." Han "utwalde oss i **Christus,** förr än werldens grund war lagd." Detta Guds frälsningsråd måste wara alldeles orubbligt — och af oss oberoende, efter Gud fattade det så tidigt, att ingen menniska kunde dertill medwerka. Det skedde, "förr än werldens grund war lagd." Då ännu ingen dag war kommen, då ännu hwarken sol ellrr måne funnos, då Herren Gud i sitt eget ewiga wädendes fria råd tänkte på att skapa werldar och att på jorden skapa ett slägte efter sitt beläte, till barn och arfwingar af alla dina gåfwor, ett slägte, dom skulle kunna beskåda och fröjdas af hans werk och hans fullkomligheter; och då Han också, på det wi skulle lära att känna äfwen hans gudomliga **rättfärdighet** och **barmhertighet,** beslöt sätta oss på ett prof, och Han förutsåg, huru wi genom den fallna ängelens afund och list skulle förledas, falla och förderfwas, ja, förutsåg allt det förderf och elände, som skulle följa på fallet — si, då fattade Han detta frälsningsråd, att gifwa oss till medlare sin egen ewige Son, hwilken skulle nedstiga till jorden, ikläda sig wårt kött och påtaga sig wår sak, påtaga sig lagens fullgörande och straffets lidande i wårt ställe, på det hwar och en, som i sin syndanöd endast flyr till Honom, i tron håller sig till Honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif. Detta war Guds eget fria frälsningsråd, Guds ewiga nådewal, hwarom apostelen säger: "Han har utwalt oss i Honom före werldens grundläggning." "Han har tagit oss sig sjelf till barn genom Jesus Christus efter sin wiljas goda behag, sin herrliga nåd till lof." Detta sitt råd förkunnade Han sjelf redan på syndafallets dag; och sedan lät Han genom så många wittnen och genom millioner förebildande offer beständigt upprepa sitt löfte, tilldess det i **fullbordans** tid uppfylldes i Jesu födelse, lidande, död och uppståndelse.

Då wittnade Johannes Döparen: "Si, Guds Lam, som borttager werldens synder." Då wittnade Herren sjelf: "Mitt blod warder utgjutet för eder till syndernas förlåtelse." Då wittnade en stor evangelisters skara, att i Honom allena är salighet; och att hans blod renaross från alla synder. Detta frälsningsråd är således mycket tidigt fattadt och rikligen förkunnadt. Skulle Herren Gud nu ångra och återtaga denna sin ewiga kallelse och gåfwa och börja att söka rättfärdigheten hos oss, samt handla med oss efter wåra synder? Är då den store Herren Gud icke trofast och oföränderlig i sitt eget ewiga råd, samt wid sina många och dyra löften? Skulle Han någonsin ändra, hwad Han sjelf beslutit och förkunnat — märk, "efter sin egen wiljas goda behag"? Sådant tänka wi icke om den store Guden, eljest än när wår synd förskräcker oss; då tycka wi, att Gud skall handla med oss efter wåra synder. Men må wi då wäl besinna, att det war just för wår synds skull, Herren Gud gaf oss sin Son till wår Frälsare. Skulle Han då nu kunna se på wåra synder och för deras skull warda oss onådig, oss, som med allt wårt elände likwäl tro på Sonen och blott i Honom söka wår frälsning? Skulle Han dock för syndens skull tröttna wid oss och förkasta oss? Då wore ju hans eget ewighetsråd tillintetgjord. Detta kan ewinnerligen aldrig ske. "Guds gåfwor och kallelser äro sådana, att Han kan icke ångra dem." Lofwad och ewinnerligen prisad ware Gud, som före werldens grundläggning utwalt oss i Christus, eller beslutit blott i Honom wara oss nådig. Detta sitt ewighetsråd skall Han aldrig ångra. Detta är det första, wi här borde betänka.

Sedan har Han ock tidigt gjort ett enskildt förbund med hwar och en af oss, nemligen då Han i dopet, som är "ett godt samwetes förbund med Gud", upptog oss till sina barn och "iklädde oss Christus", att wi skulle blott i Honom wara rättfärdiga och "alldeles rena". Skulle wäl Herren Gud någonsin rygga detta förbund och nu börja döma en troende själ, efter hwad hon är i sig sjelf? Är jag i otro affallen, så är jag wisserligen, såwäl som en otrogen jude, nu en från winträdet "afbruten qwist" och kan icke såsom sådan wara delaktig af stammens saft och fetma, af Christi nåd; men Herren Gud "tänker ewinnerligen på sitt förbund" och will på mig anwända en särskild nåd, att föra mig tillbaka. Kortligen: Wår otrohet kan icke göra Guds trohet om intet. Herren Gud kan omöjligt ändra och rygga sitt förbund. "Guds gåfwor och kallelser äro sådana, att Han kan icke ångra dem."

Wisst illa det är, att mot Herren du brutit, Men hör dock och märk, hwad som ewigt är wäl. **Att nådeförbundet med Christus Han slutit Och icke med dig**, du bekymrade själ. Den 29 December.

Gud, som gifwer hoppet, uppfylle eder med all frid och fröjd i tron genom den Helige Andes kraft. Rom.

15: 13.

Här tillönskar apostelen oss icke något ringa mått af hopp och tröst, utan en full troswisshet, ända till "fröjd". "Hoppets Gud", säger han, "**uppfylle** eder med **all fröjd och frid** i tron". "**Uppfylle** eder", säger han, och med "all fröjd och frid". Uttrycket "all fröjd och frid" påminner om de många fröjdeämnen, wi hafwa genom föreningen med Gud. "Frid och fröjd i **tron**", säger apostelen. Härmed säges åter, att det icke är fråga om en glädje, som beror af goda omständigheter, eller deraf att wi se oss sjelfwa så fromma och goda, att wi kunna deröfwer glädjas; nej, här talas om en glädje, som beror blott på **tron**, af wårt förlitande på Guds ord och löften, under det wi hos oss sjelfwa se idel sorgeämnen. Att **tro** är att blott på Guds löften hafwa tröst i något, som icke synes. Och här menas den saliggörande tron på Christus, emedan den skall werka "fröjd och frid", och det "genom den Helige Andes kraft". Denna tro är wisserligen blott en Guds gåfwa, om hwilken man wäl må bedja, och ett werk som Gud åstadkommer endast genom evangelii predikan, när denna träffar utfattiga och wanmäktiga syndare. Men då se och känna wi hos oss sjelfwa endast de mest nedslående saker. Och så skall äfwen tron i alla möjliga bekymmer wara ett förlitande på Guds blotta ord, under det wi se och känna endast, hwad som är hotande och bedröfligt. Men huru kunna wi då hafwa fröjd och frid? Ja, just då skall det blifwa en öfwernaturlig fröjd och frid — då skall fröjden wisserligen wara endast **Guds** werk. Och ett sådant Guds werk är det, apostelen här tillönskar oss; såsom han nu ytterligare tillägger:

Att I hafwen ett fullkomligt hopp genom den Helige Andes kraft. Detta är nu den sista och ljufligaste frukten af allt det goda, Gud gjort och gör, nemligen att wi hafwa ett fullkomligt säkert hopp om den ewiga saligheten. Ett sådant hopp är den största kraft i all wår christendom. Detta hopp gifwer lust och kraft till troget löpande i den kamp, som är oss förelagd; det gifwer mod och styrka att göra, lida och framhärda i allt, som hörer till kampen. "Fröjd i Herren skall wara eder starkhet" — och salighetens hopp är wår **hjelm** i striden. Hela lifwet är ock eljest så fullt af bedröfwelse, pröfningar och jämmer, att det fordras wäl ett fullkomligt hopp till den herrlighet, Gud skall gifwa, om wi icke skola uppgifwas i wägen, blifwa trötta och försumliga, utan med tålamod och trohet framhärda.Men nu: för salighetens hopp hafwa wi wisserligen de starkaste grunder; ty för det ewiga lifwet äro wi skapade; för det ewiga lifwet äro wi dyrt återlösta; för det lifwet, och icke för det korta jordiska har Christus utgifwit sig sjelf till ett försoningsoffer; för det ewiga lifwet har Gud gifwit oss sabbaten, ordet, sakramenterna och den Helige Andes werk i själen. Äro wi Guds barn och wänner, wisst blifwa wi ock då hans arfwingar, wisst skall Han en gång göra sina wänner rätt glada och lyckliga. Men si, oaktadt grunderna äro så fasta och oswikliga, äro dock wåra hjertan, genom naturens förderf, så twifwelsjuka och ostadiga, att wi icke kunna fasthålla detta saliga hopp, såwida icke Gud sjelf gifwer oss den dyra gåfwan. Det hopp, som beror af något wårt eget bemödande, tänkande och slutande, är alltid swagt och osäkert; men när Gud sjelf, genom den Helige Ande, ingifwer oss wissheten, uppfyller oss med fröjd och frid i tron, då erhålla wi det fullkomliga hopp, som apostelen här omtalar. Derföre tillägger han de orden: **genom den Helige Andes kraft.** Här nämner apostelen nu den tredje personen i gudomen såsom werksam för wår fulla tröst. Den ewige Fadren, som här kallades "hoppets Gud", werkar i oss ett fullkomligt hopp **genom** den Helige Ande, då Han uppfyller oss med fröjd och frid i tron. Och med detta tillägg, "genom den Helige Andes kraft", wille apostelen åter erinra, att wi icke sjelfwa förmå något göra eller taga, utan det warder oss gifwet ofwanefter. O, huru wigtigt det är att djupt känna, huru all nåd och kraft beror af Guds gifwande! All wår frid och tillwäxt i det goda förhindras oupphörligt genom den inbillningen, att wi sjelfwa förmå något göra. Om wi ock kunna utwärtes bruka medlen, samt, när wi höra förmaningen, ifrigt önska oss det goda, skola wi dock snart erfara, att wi icke förmå sjelfwa taga det. Och dock sitter den inbillningen om wår egen förmåga så djupt i wår natur, att den utgör det största hindret för Guds werk uti oss. Dels måsie Gud då idkeligen nedslå denna inbillning, genom att lemna oss i wanmakt, dels kommer ock af denna inbillning allt detta otrosarbete, som så mycket förhindrar Guds werkande uti oss. Deremot huru warm och willig blir icke själen, när wi djupt känna och tro, att allt godt kommer af Guds gifwande! Derom handla ock sådana språk som dessa: "Mig förutan kunnen I intet göra;" "wi äro icke ens beqwäma något tänka såsom af oss sjelfwa;" "Gud är den, som werkar i eder både wilja och gerning efter sitt goda behag." Om sådant

wille apostelen erinra med de orden: "genom den Helige Andes kraft."

Mitt hopp står till Jesus, till Jesus allena! Då wet jag, att allt till mitt bästa skall tjena; Och kan jag ej fatta hans heliga råd, Det blir dock derwid, att ock nöden är nåd.

Mitt hopp står till Jesus, till Jesus allena! Behåll mig, o Herre, alltjemt wid det ena, Att aldrig jag wäntar det minsta af mig. Men wäntar, ja wäntar mig **allt** utaf dig. Den 30 December.

Ho skall skilja oss ifrån Christi kärlek? Rom. 8:35.

Här möter apostelen det stora hufwudbekymret hos Guds barn, nemligen om **förblifwandet** i Christi kärlek. Apostelen har förut i kapitlet tröstat oss för bekymret om den **närvarande** nåden mot samwetets anklagelser och fruktan för Guds wrede. Nu wänder han sig mot bekymret för de många **farorna för det andliga lifwet** och will förwissa oss, att ingenting, som någonsin kan möta oss under wandringen, skall wara mäktigt att skilja oss ifrån Christi kärlek. Och likasom förut, så framställer han ock här sin tröst i den triumferande tonen af en **fråga**. Han säger:

Ho kan skilja oss ifrån Christi kärlek? Sjelfwa frågan uttrycker wisserligen en stark tro och frimodighet hos apostelen; men blott det att fråga wäckes derom, huruwida wi kunna blifwa skilda från Christi kärlek, och att ett utförligt tröstrikt swar här gifwes oss, bewisar, att ett sådant bekymmer plägar oroa de trogna, och att de behöfwa denna tröst — så wisst wi icke böra tänka, att apostelen skrifwit något endast för att tillkännagifwa sin egen frimodighet, förutan någon afsigt att dermed trösta några, som behöfde sådan tröst. Nej, det är rentaf ett allmänt bekymmer hos alla sannt trogna, ja, ett utmärkande tecken på den sanna nåden i hjertat, att de bekymras om förblifwandet i Christi kärlek, att de icke åtnöjas med att för närwarande hafwa tröst och wara i Guds nåd, utan ock tänka på förblifwandet deruti intill ändan. Det är ett godt tecken, att du så lefwande känner din swaghet och ostadighet, samt hindrens och fiendernas makt, att du fruktar för att beröfwas din dyra skatt — ehuru det är en swaghet i din tro, att du icke har en motswarande tröst i Guds trofasthet och makt. Men sjelfwa fruktan är ett godt tecken; ty den utmärker icke blott, att du känner din swaghet och fiendernas makt, utan ock att sjelfwa gåfwan blifwit dig dyr och oumbärlig. Ty sådan är ju alltid hjertats natur, att i samma mån något är oss dyrt och omistligt, känna wi farhågor och fruktan att förlora det. Har jag en mycket liten skatt att förwara, då känner jag icke mycken fruktan för tjufwar; men är skatten mycket stor, t. ex. en summa af en half million, då tycker jag, att alla tjufwar skola weta af den, då finner jag intet rum nog säkert för dess förwarande. Den, som aldrig fruktar för att i denna farliga werld förlora sin salighetsskatt, måste icke ännu hålla dess wärde mycket stort. Bättre tecken är det, om du har en besynnerlig fruktansande, en böjelse att nästan beständigt rädas för något bedrägeri och någon andlig fara, och att, såsom en gammal lärare skrifwer, "när du tänker dig den händelsen, att du en dag skulle förlora gudsfruktan och tron ur hjertat, du intages såsom af dödsbäfwan". Sådant wittnarom ett Andens werk i själen, som gjort dig ditt nådestånd rätt dyrt och omistligt. Men de som bekymras om Guds nåd, de skola tröstas med Guds nåd. Detta är en hufwudregel i allt Guds ord. Derefter handlar ock apostelen här: just dem som frukta, dem will han trösta; dem försäkrar han här, att de hafwa en så mäktig och trofast Herre och beskyddare, att ingenting skall kunna skilja dem från Honom. Många mäktiga fiender och hinder skola wäl lägga sig i wår wäg, "men i allt detta öfwerwinna wi genom Honom, som har älskat oss". Sådan är den tröst, apostelen här förkunnar.

Christi kärlek. Den nåd, från hwilken ingenting skall kunna skilja oss, betecknas här med det korta, men rika uttrycket: **Christi kärlek**, icke **wår** kärlek till Christus, utan **Christi kärlek till oss**, såsom hela sammanhanget wisar; ty i näst föregående vers har apostelen beskrifwit blott, hwad Christus gör och gjort för oss. Men hwad will det då säga att blifwa skild ifrån Christi kärlek? Utan twifwel, att blifwa skild från den personliga **delaktigheten** af Christi kärlek, således från nådeståndet. Uti nådeståndet utgör Christi kärlek hela wår salighet. Icke dermed nog, att wi genom Christi kärlek undfått allt, hwad som hör till lif och salighet, Fadrens ewiga nåd, frihet från all fördömelse, den Helige Ande i hjertat, barnaskapet och arfsrätten i himmelen; utan det är ock just Christi kärlek, som redan här utgör de trognas dyraste skatt och sällhet. För den äkta bruden är brudgummens kärlek mer än alla hans gåfwor och egodelar. En trogen själ säger med Assaph: "Herre, när jag har dig, frågar jag

intet efter himmel och jord. En trogen själ igenkännes äfwen derpå, att när hon förgått sig, består hennes bekymmer mest deruti, att hon fruktar, det hon förtörnat sin Herre och förwerkat hans kärlek. Derföre är detta uttryck, "Christi kärlek", taget helt och hållet ur ett troget hjerta.

Och nu säger apostelen: "Ho kan skilja oss ifrån Christi kärlek?" Såsom förut är anmärkt, ligger redan i frågans ton en tröstfull wisshet, att ingen och intet skall kunna skilja oss ifrån denna kärlek.

Och wi måste ju kalla det en stor och gudomlig tröst, att wi hafwa en så trogen och mäktig Herre, som i alla frestelser och faror skall stå oss bi och hjelpa oss lyckligen igenom, när wi åkalla Honom, fastän wi icke få den trösten, som wårt gamla hjerta gerna wille hafwa, nemligen att wi icke mer äro i sådan fara, att wi skola dagligen behöfwa åkalla Herren och bero af Honom. Lofwad ware Herren! Wi hafwa dock i hans makt och trofasthet alltid tröst på den tid, då wi känna behof deraf. Och endast sådan är den tröst, Herren will gifwa oss.

Hur salig är den lilla flock, Den gode Herdens hjord, Som trots allt werldens hot och pock Dock hör och tror hans ord!

Fast fienden är werksam än, De hafwa dock en mäktig wän Och wandra, ledda af hans hand, Hem till hans eget land. Den 31 December.

Jag will dagligen lofwa dig och prisa ditt namn alltid och förutan ände. Ps. 145: 2.

För att kunna uppwäckas till att rätt lofwa och tacka Herren är oss af nöden att wäl besinna, hwad godt Han har gjort oss. Tänk då, att wi hafwa all den **Guds faderskärlek**, hwarom hela skapelsen wittnar; all **Sonens förtjenst** och förswar, så att ingen synd oss tillräknas, ingen lag eller hotelse oss drabbar; och hafwa den **Helige Ande** med all hans nåd, tuktan och hugswalelse i wåra hjertan! Eller kanske det är en ringa ting att hafwa bara Gud? — bara Gud — hans wänskap och hans rike? — Herren beware oss, om wi akta sådant ringa, att wi icke för en sådan otacksamhet råka i något mer grufligt ondt! Upphör derföre icke förr att bedja Gud, än du fått ett hjerta, som har sin högsta lycka och frid blott i Honom och hans wänskap. Då har du der en djup grund för en ewig frid, salighet och tacksamhet.

Sedan kan ditt hjerta också uppwäckas till Guds lof genom otaliga andra nådesbewis. Om du blott skådar tillbaka på det gamla året, huru många stora wälgerningar har icke Herren bewisat dig — dig och hela Guds församling! Huru många prof af hans närwaro och hulda omsorg har du icke erfarit! Kanske du minns mången dag eller natt, då du haft bittra bekymmer på ditt hjerta — du såg icke, huru det och det skulle blifwa wäl; men du ropade till Herren i din nöd, och Han hörde din bön och hjelpte dig. Och sedan, huru många synder Han har förlåtit — och hwilken huld herdewård Han haft om din själ och tillskickat dig än något bittert och bekymrande, till wäckelse och tuktan, när så behöfdes; än åter någon tröst, wederqwickelse och glädje, när sådant gjorde godt. Men hans wälgerningar stå icke till att räkna. Och nu will Gud för allt detta icke hafwa något mer af dig än blott ett tacksamt hjerta. Och på samma gång är detta din egen sällhet; hwarjemte Gud alltid gerna utgjuter ny nåd på de tacksamma själar och gör dem beständigt mer och mer godt.

Känner du nu tacksamhet i ditt hjerta, då frågar du ock säkert, huru du skall få **bewisa** den emot din så gode Gud. Äfwen derom slutligen några korta ord. Det första, som mycket wäl behagar wår Gud, är just detta, som du då redan känner, nemligen ett **tacksamt och förnöjdt hjerta.** Han will blott, att du skall minnas hans godhet och din stora lycka i hans wänskap, så att du derföre äfwen kan lida något obehag under wandringen, så att du icke genast knorrar och klagar, såsom Israels barn i öknen; helst som du för all hans eget hjertas bewisade**kärlek** bör tro och besinna, att intet bittert händer dig, som icke är till ditt eget bästa af Honom skickadt. Detta är det första, som tillhör tacksamheten, nemligen ett med alla Guds skickelser förnöjdt hjerta.

För det andra bör du ock ofta **i bönen säga din gode Gud ett hjertligt tack och lof** för alla hans wälgerningar. Börja alltid bönen med ett hjertligt lof, än för Guds faderliga kärlek, att Han gaf oss sin Son, än för all Sonens förtjenst, som gör, att ingen synd fördömer dig; än för den Helige Andes omwårdnad, tuktan och hugswalelse. Tala såsom ett barn och säg: Helige, allrakäraste Fader, dig ware ewigt lof och tack, att du genom din Son uttagit

mig från syndens och den ewiga dödens rike och redan skänkt mig det ewiga lifwet! Dig ware ewigt lof och tack, att jag icke mer behöfwer bära mina synders tunga börda eller smaka helwetets eld, utan skall ewigt wara hos dig i det saliga paradiset o. s. w. Detta är en mycket helsosam, ljuflig och styrkande öfning för den inwärtes menniskan. Guds barn böra aldrig försumma denna öfning. Och, såsom förut någon gång blifwit sagdt, skola alla dina böner blifwa helt annorlunda, om du börjar med att först tacka Gud för det goda, Han redan bewisat dig — din annars torra och liflösa bön får derigenom ny tillförsigt, glädje och förhoppning, att Han äfwen nu kan göra dig gott.

För det tredje bör tacksamheten mot Gud också bewisas **med gerningar**, d. ä. att du blott för Guds stora nåd emot dig är willig att gerna tjena dina medmenniskor, äfwen om icke **de** förtjena det, utan du gör det för den gode Gudens skull; att du är willig att gifwa den hungrige bröd, den nakne kläder, willig att bidraga till Guds ords predikan och spridning, och willig att gerna tåla och förlåta det onda, då Gud så beständigt tål och förlåter dig. Detta är en rätt tacksamhet, och detta de sannt goda gerningar, hwilka flyta från den rätta källan. Och häraf skola wi finna, att tacksamheten till Gud är den rätta lifssaften och styrkan i hela christendomen.

Men om wi nu wilja icke blott förstå detta, utan ock werkliga öfwa det, wisst skola wi då erfara, att wi härtill behöfwa Guds Andes nåd och hjelp. O, huru eländig naturen är! Den will glädjas och tacka, blott när något behagligt händer oss. Att kunna prisa Gud i **all tid**, äfwen då Han tuktar och pröfwar oss, det är blott ett Guds under, till hwilket wi endast med mycken öfning, kamp och bön blifwa beredda. Låtom oss flitigt bedja Gud förläna oss allt detta för sin älsklige Sons skull! Amen.

Herre signe du och råde Och beware du oss wäl. Herre ditt ansigt´ i nåde Lyse alltid för wår själ.

Herre Gud, dig till oss wänd Och din frid oss alla sänd! O, Gud Fader, Son och Ande, Dig ske pris i allo lande!

Register

öfwer de ämnen, som äro behandlade i de serskilda betraktelserna.

Marcus.

Lucas.

Johannes.

Apostlagerningar.

Brefwet till de Romare.

1 Brefwet till de Corinthier.

2 Brevet till de Corlnthier.

Brefwet till de Galater.

Brefwet till de Epheser.